Bundel - Gemeenteraad van 3 juni 2021

Agenda bijlagen

Vastgestelde besluitenlijst raadsvergadering 3 juni 2021

0 Vragenhalfuurtje

Overzicht vragen ex art. 41 RvO, 3 juni 2021

1 Vaststelling raadsagenda

Voorgesteld besluit:
De voorliggende agenda van de raadsvergadering van 3 juni 2021 vast te stellen.

Voorlopige agenda raadsvergadering 3 juni 2021

1.A Benoeming tijdelijke wethouder

1. De heer drs. M.J.F. van Helvert, wonende in de gemeente Sittard, in verband met ziekte van wethouder mevrouw E. Cuijpers, te benoemen tot tijdelijk wethouder van de gemeente Roerdalen, ingaande 3 juni 2021 tot en met 8 september 2021, met een dienstverband van 0,5 (fte);
2. De kosten van het tijdelijk wethouderschap voor de periode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021;
3. De heer drs. M.J.F. van Helvert, ingaande 3 juni 2021, voor de tijd van een jaar ontheffing te verlenen van de vereiste van ingezetenschap.

Raadsvoorstel - Benoeming tijdelijke wethouder.pdf

Raadsbesluit - Benoeming tijdelijk wethouder.docx

Brief aan de gemeenteraad, gedateerd 25 mei 2021, inzake ziekteverlof wethouder E. Cuijpers.pdf

Voordracht tijdelijke vervangende wethouder (CDA).docx

Verzoek ontheffing ingezetenschap.pdf

Advies commissie Benoembaarheid wethouders, gedateerd 2 juni 2021.pdf

2 Spreekrecht

Wilt u gebruikmaken van het schriftelijk spreekrecht? Stuur ten minste 48 uur voor de vergadering een e-mail met uw naam, adres, telefoonnummer en het onderwerp of agendapunt waarover u wilt “inspreken” naar griffie@roerdalen.nl en wij nemen contact met u op. Of bel met de griffie via (0475) 538 888.
Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3 Lijst Ingekomen Stukken

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de Lijst ingekomen stukken (periode 10/04/2021 - 21/05/2021).

Oplegvel - Lijst ingekomen stukken

Raadsvoorstel - Lijst ingekomen stukken

Raadsbesluit - Lijst ingekomen stukken

Ingekomen stukken Raad 10 april 2021 tot en met 21 mei 2021

4 Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021

Voorgesteld besluit:
De besluitenlijst van de raadsvergadering van 22 april 2021 vast te stellen

Oplegvel - Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021

Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021

Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021 Motie 2021M04

5 Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 GR Omnibuzz

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de GR Omnibuzz;
Kennis te nemen van de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 van de GR Omnibuzz.

Oplegvel - Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en mjp 2023-2025 GR Omnibuzz.docx

Raadsvoorstel - Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en mjp 2023-2025 GR Omnibuzz.pdf

Raadsbesluit - Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en mjp 2023-2025.docx

Aanbiedingsbrief Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en mjp 2023-2025.pdf

Concept begrotingswijziging 2021-1 GR Omnibuzz.pdf

Concept begroting 2022 en MJP 2023-2025 GR Omnibuzz.pdf

Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 8 april 2021.pdf

Concept begroting 2022 en MJP 2023-2025 GR Omnibuzz - Advies B&W gedateerd 4 mei 2021.pdf

6 Concept begroting 2022 en nadere bescheiden GR Grenspark Maas-Swalm-Nette

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de Conceptbegroting 2022 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Oplegvel - Conceptbegroting 2022 GR Grenspark Maas-Swalm-Nette.docx

Raadsvoorstel - Conceptbegroting 2022 GR Grenspark Maas-Swalm-Nette.pdf

Raadsbesluit - Conceptbegroting 2022 GR Grenspark Maas-Swalm-Nette.docx

Aanbiedingsbrief 19 maart 2021 met bijlagen GR Grenspark Maas-Swalm-Nette.pdf

Conceptbegroting 2022 GR Grenspark Maas-Swalm-Nette - Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 23 maart 2021.pdf

Conceptbegroting 2022 GR Maas-Swalm-Nette - Advies B&W gedateerd 13 april 2021.pdf

Conceptbegroting 2022 GR Maas-Swalm-Nette - Advies B&W gedateerd 13 april 2021.pdf

Conceptbegroting 2022 GR Maas-Swalm-Nette - Bijlagen bij Advies B&W gedateerd 13 april 2021.pdf

7 Ontwerpbegroting 2022 GR Veiligheidsregio Limburg-Noord

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.

Oplegvel - Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.docx

Raadsvoorstel - Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.pdf

Raadsbesluit - Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.docx

Aanbiedingsbrief 9 april 2022 Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.pdf

Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN - Ontwerpbegroting 2022 (gecorrigeerde versie).pdf

Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN - Ontwerpbegroting 2022.pdf

Begroting 2022 in één oogopslag (gecorrigeerde versie).pdf

Ontwerpbegroting 2022 in één oogopslag.pdf

Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN - Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 15 april 2021.pdf

Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN - Advies B&W gedateerd 4 mei 2021.pdf

8 Ontwerp begroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 van de GR RUD LN.

Oplegvel - Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN.docx

Raadsvoorstel - Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN.pdf

Raadsbesluit - Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN.docx

Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN - Aanbiedingsbrief.docx.pdf

Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN.pdf

Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 7 april 2021.pdf

Ontwerpbegroting 2022 inclusief mjr 2023-2025 GR RUD LN - Advies B&W gedateerd 4 mei 2021.pdf

20210602 Raadsinformatiebrief Reactiebrief RUD Limurg 01-06-2021

20210602 Bijlage 1 rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur

20210602 Bijlage 2 Reactiebrief AB RUD NL Rapport Commissie Van Aartsen.pdf

9 Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, GR Servicecentrum MER

Voorgesteld besluit:
1. Kennis te nemen van de Begrotingswijziging 2021-2 van de GR SC MER;
2. Kennis te nemen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER;
3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
a. Bij eerdere adviezen over de zienswijze op voorstellen van het SC MER hebben we het belang benadrukt van het gebruik van een objectieve monitor voor bedrijfsvoering, zoals de zienswijze op de meerjarenraming luidde: "vanaf begrotingsjaar 2022 zal de
gemeenteraad in stootmoeten worden gesteld de bedrijfsvoering te kunnen monitoren.
Dit kan door afspraken te maken over kengetallen en parameters van de bedrijfsvoering die via een instrument als Vensters voor Bedrijfsvoering kunnen worden gemeten. Dit zal dan onderdeel moeten uitmaken van het op te stellen uitvoeringsprogramma bedrijfsvoering." Uit de begroting van SC MER blijkt dat het inregelen van het benchmark instrument Vensters voor Bedrijfsvoering pas kan gebeuren als de andere vergelijkbare gemeenten in Nederland het voorgaande jaar of de voorgaande jaren hebben afgesloten en de tool hebben ingevuld. Daarom kon het SC MER niet starten met de benchmark vóórdat de programmabegroting moest worden aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Wij hebben begrip voor deze onvoorziene vertraging, maar verzoeken u- zodra het instrument beschikbaar is met gevalideerde gegevens voor het SC MER - deze informatie met onze gemeenteraad te delen en hierop een toelichting te verstrekken. Wij verwachten dat u dit via de Planning & Control momenten doet.
b. Wij constateren dat u op de goede weg bent door het inzetten op een structurele bezuiniging. Die zien we ook terug in het historische overzicht dat u in de aanbiedingsbrief weergeeft. Wij willen echter zien dat de neerwaartse lijn van gemeentelijke bijdragen aan het SC MER sterker daalt tot circa 8% van het begrotingstotaal in 2024 t.o.v. het begrotingsjaar 2020 (inclusief begrotingswijziging 2021-1) van het SC MER.

Oplegvel - Begrotingswijziging 2021-2 en begroting 2022 GR Servicecentrum MER

Raadsvoorstel - Programmabegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 en begrotingswijziging 2021-2 GR SC MER

Raadsbesluit - Programmabegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 en begrotingswijziging 2021-2 GR SC MER

Aanbiedingsbrief GR Servicencentrum MER, gedateerd 7 april 2021

Begrotingswijziging 2021-2 en Begroting 2022 GR Servicencentrum MER - Begrotingswijziging 2021-2

Bijlage Begrotingswijziging 2021-2 Historisch overzicht bijdragen MER

Begrotingswijziging 2021-2 en Begroting 2022 GR Servicecentrum MER - Begroting 2022

Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 13 april 2021

Begrotingswijziging 2021-2 Programmabegroting 2022 en MJR 2023-2025 GR SC MER- Advies B&W gedateerd 4 mei 2021

10 Conceptbegroting 2022 GR Westrom

Voorgesteld besluit:
1. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom;
2. Ten aanzien van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
Het opstellen van een strategienota ten aanzien van de doorontwikkeling participatie. De uitdaging voor Westrom om het operationeel resultaat te verbeteren blijft de komende jaren groot door de vergrijzing van de populatie, de hogere uitstroom van medewerkers en de instroom van een zwakkere doelgroep. Het behouden en uitbreiden van arbeidsplaatsen voor de doelgroep via de Participatiewet is van groot belang. We verwachten dat dit mogelijk is met de doorontwikkeling van de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Daarom wordt de GR Westrom gevraagd om zo spoedig mogelijk na de besluitvorming over de doorontwikkeling Participatiewet een strategienota voor GR Westrom op te stellen en deze ter kennisname naar de raad te sturen.

Oplegvel - Conceptbegroting 2022 GR Westrom

Raadsvoorstel - Conceptbegroting 2022 GR Westrom

Raadsbesluit - Conceptbegroting 2022 GR Westrom

Conceptbegroting 2022 GR Westrom - Aanbiedingsbrief

Conceptbegroting 2022 GR Westrom

Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 7 april 2021

Conceptbegroting 2022 GR Westrom - Advies B&W gedateerd 4 mei 2021

11 Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de GR BsGW.

Oplegvel - Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW

Raadsvoorstel - Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW

Raadsbesluit - Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW

Aanbiedingsbrief Ontwerp-begroting 2022 versie 0.1 def

Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW versie 1.7

Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW - Verzoek advies B&W, gedateerd 2 maart 2021

Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW - Advies B&W gedateerd 20 april 2021

12 Conceptprogrammabegroting 2022 GR Reinigingsdienst Maasland

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de concept programmabegroting 2022 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

Oplegvel - Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland

Raadsvoorstel - Concept programmabegroting 2022 GR Reinigingsdienst Maasland

Raadsbesluit - Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland

Aanbiedingsbrief, gedateerd 20 april 2021,Concept programmabegroting 2022

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Concept programmabegroting 2022

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 20 april 2021

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Advies B&W gedateerd 4 mei 2021.pdf

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Bijlage 1 bij Advies B&W - Jaarrekening 2020

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Bijlage 2 Algemene beleidsmatige en financiele kaders

Concept programmabegroting 2022 GR RD Maasland - Bijlage 3 Voorlopige programmabegroting 2022 inclusief financiele doorkijk 2023-2025

13 Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

Oplegvel - Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

Raadsbesluit - Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

Raadsvoorstel Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

Bijlage 1: Motie 2020M07 Holsterveld Vlodrop, d.d. 24 september 2020

Bijlage 2: Stedenbouwkundige opzet

Bijlage 3: Exploitatieopzet Holsterveld

14 Regionale Energie Strategie NML 1.0

Oplegvel - Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NL) 1.0

Raadsbesluit - RES NML 1.0

RES NML 1.0 - Raadsvoorstel

Bijlage 1 - Concept RES NML 1.0

Bijlage 2 - RES NML 1.0 Concept Samenvatting

Bijlage 3 - Consultatiedocument RES NML 1.0

Bijlage 4 - Netimpactrapportage RES NML 1.0

15 Doorontwikkeling participatiewet

Oplegvel - Doorontwikkeling participatiewet

Raadsvoorstel - Doorontwikkeling participatiewet

Raadsbesluit - Doorontwikkeling participatiewet (aangepaste versie Nota van wijzigingen 27 mei 2021).docx

Nota van wijzigingen 27 mei 2021 - Doorontwikkeling participatie.pdf

Bijlage 1 Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking

bijlage 2 Uitgangspunten voor governance

Bijlage 3 projectplanning Kwartiermaker

Bijlage 4 profiel Kwartiermaker

Bijlage 5 uitnodiging en programma webinar raden Dooront PW

Brief reactie advies doorontwikkeling participatiewet.pdf

Bijlage 2 Advies Ongevraagd adv_ongevraagd advies doorontwikkeling Participatiewet 19 april 2021.pdf

Bijlage 3 Aanvulling ongevraagd advies doorontwikkeling Particpatiewet 28 mei 2021.pdf

Motie 2021M05 vreemd aan de orde van de dag Buisleidingen Chemelot door natuurgebied

gemeente roerdalen

Besluitenlijst vergadering gemeenteraad Roerdalen

op donderdag 3 juni 2021

Aanwezig

Voorzitter:	mw. mr. M.D. de Boer-Beerta
Griffier:	R.J.J. Notermans
Leden:	J.G.G. Cremers, CDA A.J.T. Joris, CDA J.J.G. Roubroeks, CDA J. Vogels, CDA L.M.E.G.M. Wolters, CDA mw. G.J.C.M. van Elmpt, Democraten Roerdalen J.H. van Kruchten, Democraten Roerdalen F.C. Peeters, Democraten Roerdalen H.M.V. van der Linden, Ons Roerdalen mw. M.J.A. Thevissen, Ons Roerdalen mw. J.C.L. Aelen, PvdA (tot vrijdag 4 juni 2021, 00.32 uur, agendapunt 15) M. van Baden, PvdA mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal! W.L.C. Van Pol, Roerstreek Lokaal! R.H.G. Slangen, Roerstreek Lokaal! mw. L. Vestjens, Roerstreek Lokaal! P.H.A. van der Vorst, Roerstreek Lokaal! A.G.M. Wolters, Roerstreek Lokaal! H.L.M. Nijskens, VVD (tot vrijdag 4 juni 2021, 00.32 uur, agendapunt 15)

Tevens aanwezig

Wethouder(s):	M.J.F. van Helvert (vanaf 21.47 uur, agendapunt 1A, voortgezette behandeling) A.C.A.G. Smits J.G.A.M. den Teuling
Gemeentesecretaris:	J.J.W.M. L'Ortije
Verslaglegging:	mw. W.M.J.M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Leden:	-
Wethouder(s):	mw. E.W.A.M. Cuijpers

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.55 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 3, de heer J. Cremers.

1. Vaststelling raadsagenda 3 juni 2021

Een Motie vreemd aan de orde van de dag; "Buisleidingen Chemelot door natuurgebied" (registratienummer 2020M05) van de fractie van Democraten Roerdalen is als agendapunt 16 aan de voorlopige agenda van de raad toegevoegd. Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M05).

Daarnaast heeft de burgemeester op grond van het bepaalde in artikel 11, tweede lid, van het reglement van orde van de gemeenteraad, als voorzitter van de gemeenteraad, aanleiding gezien om een onderwerp aan de voorlopige agenda van de gemeenteraad van 3 juni 2021 toe te voegen. Het betreft het raadsvoorstel "Benoeming tijdelijke wethouder", welk onderwerp als agendapunt 1A aan de voorlopige raadsagenda is toegevoegd.

Zonder stemming besluit de raad de voorliggende agenda, met inachtneming van het vorenstaande, vast te stellen.

1A. Benoeming tijdelijke wethouder

De voorzitter heeft op grond van artikel 7 van het reglement van orde de commissie "benoembaarheid wethouders" ingesteld, bestaande uit de heer F. Peeters, mevrouw M. Thevissen en de heer P. van der Vorst. De commissie heeft, op basis van onderzoek van de geloofsbrieven en het door de burgemeester overgelegde eindresultaat van de uitgevoerde risicoanalyse van de kandidaat-wethouder, schriftelijk verslag gedaan van haar bevindingen.
De commissie adviseert de raad, op basis van de in het reglement van orde van de raad neergelegde voorschriften en de aan de commissie ter beschikking gestelde bescheiden, positief over de benoembaarheid van de voorgedragen kandidaat-wethouder, de heer drs. M.J.F. van Helvert.

De voorzitter deelt mede dat ten aanzien van punt 1. van het voorliggende raadsbesluit een schriftelijke stemming volgt.

Daar sprake is van een digitale raadsvergadering zal de schriftelijke stemming middels het zogenaamde "briefstemmen" plaatsvinden. Dat zal naar verwachting enige tijd vergen, daar de bodes de briefstemmen veelal thuis bij de raadsleden moeten gaan ophalen. De verdere behandeling van dit agendapunt wordt om 20.06 uur aangehouden totdat alle briefstemmen zijn ontvangen.

2. Spreekrecht burgers

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Met de aanvulling dat de burgerbrief met ontvangstdatum 14 april 2021, onder vermelding van "Vragen/ ideeën nieuwe weg te Vlodrop" het afdoeningsadvies "Voor kennisgeving aannemen" krijgt, neemt de gemeenteraad, zonder stemming, het besluit kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 10/04/2021 – 21/05/2021).

4. Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, tot vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 22 april 2021.

5. Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) Omnibuzz

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium:
- Kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de GR Omnibuzz;
- Kennis te nemen van de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 van de GR Omnibuzz.

6. Conceptbegroting 2020 Gemeenschappelijke Regeling D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium, kennis te nemen van de Conceptbegroting 2022 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.

7. Ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.

8. Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 van de GR RUD LN.

9. Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023- 2025 (GR) Servicecentrum Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (SC MER)

De heer H. Nijskens dient namens de fractie van de VVD een amendement (registratienummer 2021A01) in, waarmee wordt voorgesteld punt 3 van het concept raadsbesluit gewijzigd vast te stellen. Kortheidshalve wordt verwezen naar het bij deze besluitenlijst gevoegde amendement (registratienummer 2021A01).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het ingediende amendement 2021A01: het college van burgemeester en wethouders geeft aan het amendement te ondersteunen.

De voorzitter legt het amendement 2021A01, ingediend door de fractie van de VVD, ter besluitvorming voor aan de raad.
Zonder stemming wordt het amendement 2021A01 aangenomen.

De voorzitter legt vervolgens het geamendeerde voorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

De gemeenteraad besluit, zonder stemming en met inachtneming van het aangenomen amendement 2021A01:
1. Kennis te nemen van de Begrotingswijziging 2021-2 van de GR SC MER;
2. Kennis te nemen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER;
3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   De begroting dient duidelijker in beeld te brengen welke taken tijdelijk aan de MER per gemeente worden opgedragen en waarom. Vervolgens moet duidelijk blijken hoe en of bezuinigingstaakstellingen worden behaald. Daartoe kan een benchmark instrument worden ingezet waarmee gestuurd kan worden op reeds ingeboekte besparingen in onze gemeentelijke begroting ter grootte van € 540.000,- in 2024.

10. Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium
1. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom;
2. Ten aanzien van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   Het opstellen van een strategienota ten aanzien van de doorontwikkeling participatie. De uitdaging voor Westrom om het operationeel resultaat te verbeteren blijft de komende jaren groot door de vergrijzing van de populatie, de hogere uitstroom van medewerkers en de instroom van een zwakkere doelgroep. Het behouden en uitbreiden van arbeidsplaatsen voor de doelgroep via de Participatiewet is van groot belang.
   We verwachten dat dit mogelijk is met de doorontwikkeling van de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Daarom wordt de GR Westrom gevraagd om zo spoedig mogelijk na de besluitvorming over de doorontwikkeling Participatiewet een strategienota voor GR Westrom op te stellen en deze ter kennisname naar de raad te sturen.

11. Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Mevrouw G. van Elmpt dient namens de fracties van het CDA en Democraten Roerdalen een motie (registratienummer 2021M06) in, waarbij het college wordt opgeroepen om de "motie in wording" van de gemeente Oss te ondersteunen op de eerstvolgende ALV van de VNG om het onderwerp NCNP-bureaus met hoge prioriteit op de VNG-agenda te plaatsen met als doel de wetgeving en ethiek omtrent bezwaarschriften tegen WOZ-waarden aan te passen. Dit zodanig dat de perverse

prikkel van het verdienmodel voor de NCNP wordt beëindigd en gemeenten verlost worden van grote problemen in de belastinguitvoering en een forse onnodige kostenpost. De denkrichting hierbij is dat inwoners weer vertrouwen moeten krijgen in de (lokale) overheid en dat BsGW de gelegenheid krijgt dit vanuit de eigen kracht te bewerkstelligen.
Daarnaast wordt de griffie verzocht om een afschrift van deze motie te versturen naar alle aan BsGW deelnemende gemeenten met het verzoek de "motie in wording" van de gemeente Oss door het college te laten steunen, wanneer deze wordt ingediend bij de VNG.
Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M06).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2021M06: het college van burgemeester en wethouders geeft aan de motie te ondersteunen.

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium, kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de GR BsGW.

De voorzitter legt vervolgens de motie 2021M06, ingediend door de fracties van het CDA en Democraten Roerdalen, ter besluitvorming voor aan de raad.

De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: J. Cremers, G. van Elmpt-Huts, K. Hermans-Roelofs, A. Joris, J. van Kruchten, F. Peeters, W. van Pol, J. Roubroeks, R. Slangen, L. Vestjens, J. Vogels, P. van der Vorst, A. Wolters, L. Wolters en J. Aelen.
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: H. van der Linden, H. Nijskens, M. Thevissen en M. van Baden.
De motie 2021M06 is daarmede aangenomen.

12. Conceptprogrammabegroting 2022 Gemeenschappelijke regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium, kennis te nemen van de concept programmabegroting 2022 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

1A. Benoeming tijdelijke wethouder (voortgezette behandeling)

De voorzitter heropent om 21.37 uur de beraadslagingen over het onderwerpelijke agendapunt 1A Benoeming tijdelijke wethouder.

De voorzitter doet mondeling verslag van de stemming over de voordracht van de heer M. van Helvert als tijdelijke wethouder van de gemeente Roerdalen met een tijdsbestedingsnorm van 0,5 (fte).
Er zijn 18 stemmen uitgebracht op de heer M. van Helvert.
Er is 1 blanco stembriefje ingeleverd.
De voorzitter concludeert dat daarmee de heer M. van Helvert is benoemd tot tijdelijke wethouder van de gemeente Roerdalen met een dienstverband van 0,5 (fte).
De heer M. van Helvert aanvaardt vervolgens zijn benoeming.

Voorts besluit de gemeenteraad zonder stemming:
2. De kosten van het tijdelijk wethouderschap voor de periode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021;
3. De heer drs. M.J.F. van Helvert, ingaande 3 juni 2021, voor de tijd van een jaar ontheffing te verlenen van de vereiste van ingezetenschap.

Vervolgens legt de zojuist benoemde wethouder, de heer M. van Helvert, de eed af.

13. Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

De heer F. Peeters dient namens de fracties van het CDA en Democraten Roerdalen een amendement (registratienummer 2021A02) in, waarmee wordt voorgesteld de grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen met dien verstande dat voor de woningen een marktconforme grondprijs wordt bedongen. Kortheidshalve wordt verwezen naar het bij deze besluitenlijst gevoegde amendement (registratienummer 2021A02).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het ingediende amendement 2021A02: het college van burgemeester en wethouders geeft aan het amendement te ontraden.

Toezeggingen:
Wethouder J. Smits zegt ter vergadering toe te onderzoeken of het mogelijk is vooruitlopend op besluitvorming in de Tweede Kamer de zelfbewoningsplicht nu al in te voeren en zal de raad daarover informeren (toezegging reg.nr. 2021-25)

Wethouder J. Smits zegt ter vergadering toe de raad een actuele planvoorraadlijst te zullen doen toekomen. (toezegging reg.nr. 2021-26)

De voorzitter legt het amendement 2021A02, ingediend door de fracties van het CDA en Democraten Roerdalen, ter besluitvorming voor aan de raad.

De heer J. Roubroeks stelt dat hij bij nader inzien tot de conclusie is gekomen dat onderwerpelijke aangelegenheid hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken, zodat hij zich op grond van artikel 28, eerste lid van de gemeentewet zich van stemming zal onthouden.

De heer H. Nijskens legt een stemverklaring af en stelt vóór het amendement te stemmen om tot een compromis te komen door óf de grond geheel of gedeeltelijk om-niet in erfpacht uit te geven, dan wel met de woningcorporatie een overeenkomst af te sluiten dat bij toekomstige verkoop van de woningen de gemeente deelt in de winst op de grondprijs.

De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: J. Cremers, G. van Elmpt-Huts, A. Joris, J. van Kruchten, H. van der Linden, H. Nijskens, F. Peeters, M. Thevissen, J. Vogels en L. Wolters.
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: K. Hermans-Roelofs, W. van Pol, R. Slangen, L. Vestjens, P. van der Vorst, A. Wolters, J. Aelen en M. van Baden.
Het amendement 2021A02 is daarmede aangenomen.

De voorzitter legt vervolgens het geamendeerde voorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: J. Cremers, G. van Elmpt, A. Joris, J. van Kruchten, H. van der Linden, H. Nijskens, F. Peeters, M. Thevissen, J. Vogels en L. Wolters.
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: K. Hermans-Roelofs, W. van Pol, R. Slangen, L. Vestjens, P. van der Vorst, A. Wolters, J. Aelen en M. van Baden.

Op grond van de hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad de grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen met dien verstande dat voor de woningen een marktconforme grondprijs wordt bedongen.

Mevrouw M. Thevissen doet een voorstel van orde. Daar het inmiddels 23.15 uur is en er nog een aantal grote onderwerpen moet worden behandeld, wordt voorgesteld de vergadering te schorsen en op een nog nader te bepalen moment te vervolgen.

De voorzitter legt het voorstel van orde ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.
De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: H. van der Linden, H. Nijskens, M. Thevissen, A. Wolters, J. Aelen en M. van Baden,
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: J. Cremers. G. van Elmpt-Huts, K. Hermans-Roelofs, A. Joris, J. van Kruchten, F. Peeters, W. van Pol, J. Roubroeks, R. Slangen, L. Vestjens, J. Vogels, P. van der Vorst en L. Wolters,
Het voorstel van orde is daarmee verworpen, zodat de vergadering zal worden voortgezet.

14. Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) 1.0

De heer H. van der Linden dient namens de fractie van Ons Roerdalen een amendement (registratienummer 2021A03) in, waarmee wordt voorgesteld de tekst van bijlage 2 "Samen werken aan een duurzame regio" (bladzijde 187) op een tweetal onderdelen aan te passen. Kortheidshalve wordt verwezen naar het bij deze besluitenlijst gevoegde amendement (registratienummer 2021A03).

De heer H. van der Linden dient namens de fractie van Democraten Roerdalen een motie (registratienummer 2021M07) in, waarbij wordt voorgesteld om het criterium voor het zoeken van afstemming in de RES regio over grootschalige projecten en nieuwe ambities in de regio te verruimen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M07).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het ingediende amendement 2021A03: het college van burgemeester en wethouders geeft aan het amendement te ontraden.

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2020M07: het college van burgemeester en wethouders geeft aan de motie te ontraden.

Gehoord de beraadslagingen trekt de heer H. van der Linden het door Ons Roerdalen ingediende amendement 2021A03 in.

De voorzitter legt het voorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.

De voorzitter legt vervolgens de motie 2021M07, ingediend door de fractie van Ons Roerdalen, ter besluitvorming voor aan de raad.

De heer R. Slangen legt een stemverklaring af en stelt de motie overbodig te vinden en daarom tegen te stemmen.

De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: J. Cremers, K. Hermans-Roelofs, A. Joris, H. van der Linden, H. Nijskens, W. van Pol, J. Roubroeks, M. Thevissen, L. Vestjens, J. Vogels, P. van der Vorst, A. Wolters en L. Wolters.
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: G. van Elmpt-Huts, J. van Kruchten, F. Peeters, R. Slangen, J. Aelen en M. van Baden.
De motie 2021M07 is daarmede aangenomen.

15. Doorontwikkeling participatiewet

De gemeenteraad besluit, zonder stemming en met inachtneming van de Nota van wijzigingen van 27 mei 2021:
1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking';
2. De voorgestelde kaders zoals uitgewerkt in 1.3 bladzijde 6 voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit in dit raadsvoorstel vast te stellen;
3. Over de nieuwe entiteit in het najaar 2021 een definitief besluit te nemen, nadat alle facetten die nodig zijn voor de oprichting zijn uitgewerkt in een bedrijfsplan en de raden hun wensen en bedenkingen hebben kunnen meegeven.

16. Motie vreemd aan de orde van de dag; Buisleidingen Chemelot door natuurgebied

Door de fractie van Democraten Roerdalen is de motie vreemd aan de orde van de dag; Buisleidingen Chemelot door natuurgebied (reg. nr. 2021M05) ingediend.

In de voorliggende motie (registratienummer 2021M05) wordt het college verzocht om:
1. uit te zoeken of er mogelijkheden zijn om de buisleidingen niet door Roerdalens grondgebied te laten lopen;
2. voor zover die mogelijkheden er zijn zich met woord en daad bij de Provincie Limburg sterk te maken en zodoende te bewerkstelligen dat de buisleidingen vooral niet over een breuklijn en door beschermd Natura-2000 gebieden worden aangelegd;
3. een brief te schrijven aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Cora van Nieuwenhuizen, die dit project steunt en haar te bewegen in deze een andere, meer weloverwogen, afweging te maken;

Daarnaast wordt de griffier verzocht de motie door de sturen naar de gemeente Roermond.

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2021M05: het college van burgemeester en wethouders geeft aan de motie te ontraden.

Toezegging:
Wethouder J. Smits doet ter vergadering de toezegging punt 1 van de motie uit te willen voeren, zonder nu al vooruit te lopen op acties als bedoeld onder punt 2 en 3 van de motie. (toezegging reg.nr. 2021-27)

Gehoord de toezegging van wethouder J. Smits trekt mevrouw G. van Elmpt de door Democraten Roerdalen ingediende motie 2021M05 in.

De voorzitter sluit de vergadering op vrijdag 4 juni 2021 om 00.46 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 8 juli 2021.

De griffier,

R.J.J. Notermans

De voorzitter,

mr. M.D. de Boer-Beerta

DEMOCRATEN ROERDALEN

Ingetrokken 3/6

Motie

Raadsvergadering	:	3 juni 2021
Agendapunt	:	16
Registratienummer	:	2021M05
Onderwerp	:	Motie vreemd aan de orde van de dag; Buisleidingen Chemelot door natuurgebied

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op 3 juni 2021.

Overwegende dat:

- de overheid voornemens is een buizenstelsel aan te leggen van de Rotterdamse haven naar Chemelot;
- de route van het buizenstelsel volgens planning ook over Roerdalens grondgebied is gesitueerd;
- het Venlo-tracé richting Chemelot een grondwaterbeschermingsgebied bij Susteren en negen kilometer aan natuurgebieden doorkruist, waarvan drie kilometer beschermde Natura 2000-gebieden: Swalmdal, Meinweg en Roerdal;
- de route loopt via Swalmen – Boukoul – Asenray – Herkenbosch – Paarlo – 't Reutje;
- bij Herkenbosch de route vlak langs de bebouwde kom loopt;
- de vier buizen aanvoer bevatten van LPG, Propeen, Koolstofdioxide naar een plek onder de Noordzee en pijp 4 aanvoer van Waterstof, hetgeen allemaal gevaarlijke stoffen zijn;
- in het kader van zonne- & windenergie de natuurgebieden uitsluitingsgebieden zijn, maar dat dit voor de aanleg van buisleidingen blijkbaar niet geldt;
- als we daarnaast bedenken dat Roerdalen op de Peelrandbreuklijn ligt, moeten we stellen dat het te gevaarlijk is om dergelijke buisleidingen op deze route aan te leggen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. uit te zoeken of er mogelijkheden zijn om de buisleidingen niet door Roerdalens grondgebied te laten lopen;
2. voor zover die mogelijkheden er zijn zich met woord en daad bij de Provincie Limburg sterk te maken en zodoende te bewerkstelligen dat de buisleidingen vooral niet over een breuklijn en door beschermd Natura-2000 gebieden worden aangelegd;
3. een brief te schrijven aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Cora van Nieuwenhuizen, die dit project steunt en haar te bewegen in deze een andere, meer weloverwogen, afweging te maken;

Verzoekt de griffier deze motie door de sturen naar de gemeente Roermond.

en gaat over tot de orde van de dag.

Democraten Roerdalen,

G. van Elmpt

Zonder stemming
aangenomen!
7/6

Amendement

Raadsvergadering	:	3 juni 2021
Agendapunt	:	**9**
Registratienummer	:	2021A01
Onderwerp	:	Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, GR Servicecentrum MER

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 3 juni 2021,

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Het besluit:

3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   a. Bij eerdere adviezen over de zienswijze op voorstellen van het SC MER hebben we het belang benadrukt van het gebruik van een objectieve monitor voor bedrijfsvoering, zoals de zienswijze op de meerjarenraming luidde: "vanaf begrotingsjaar 2022 zal de gemeenteraad in stootmoeten worden gesteld de bedrijfsvoering te kunnen monitoren. Dit kan door afspraken te maken over kengetallen en parameters van de bedrijfsvoering die via een instrument als Vensters voor Bedrijfsvoering kunnen worden gemeten. Dit zal dan onderdeel moeten uitmaken van het op te stellen uitvoeringsprogramma bedrijfsvoering." Uit de begroting van SC MER blijkt dat het inregelen van het benchmark instrument Vensters voor Bedrijfsvoering pas kan gebeuren als de andere vergelijkbare gemeenten in Nederland het voorgaande jaar of de voorgaande jaren hebben afgesloten en de tool hebben ingevuld. Daarom kon het SC MER niet starten met de benchmark vóórdat de programmabegroting moest worden aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Wij hebben begrip voor deze onvoorziene vertraging, maar verzoeken u- zodra het instrument beschikbaar is met gevalideerde gegevens voor het SC MER - deze informatie met onze gemeenteraad te delen en hierop een toelichting te verstrekken. Wij verwachten dat u dit via de Planning & Control momenten doet.
   b. Wij constateren dat u op de goede weg bent door het inzetten op een structurele bezuiniging. Die zien we ook terug in het historische overzicht dat u in de aanbiedingsbrief weergeeft. Wij willen echter zien dat de neerwaartse lijn van gemeentelijke bijdragen aan het SC MER sterker daalt tot circa 8% van het begrotingstotaal in 2024 t.o.v. het begrotingsjaar 2020 (inclusief begrotingswijziging 2021-1) van het SC MER.

Te wijzigen in:

3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken aan het AB van de GR SC MER:

De begroting dient duidelijker in beeld te brengen welke taken tijdelijk aan de MER per gemeente worden opgedragen en waarom. Vervolgens moet duidelijk blijken hoe en of bezuinigingstaaktellingen worden behaald. Daartoe kan een benchmark instrument worden ingezet waarmee gestuurd kan worden op reeds ingeboekte besparingen in onze gemeentelijke begroting ter grootte van € 540.000,- in 2024.

Toelichting: De door het college geadviseerde zienswijze is onder a. overbodig aangezien het gevraagde al door de MER wordt toegezegd. De geadviseerde zienswijze onder b. achten wij niet duidelijk aangezien 8% van het begrotingstotaal niet concreet vertaald is naar een bedrag, terwijl wij gelijktijdig zien en verwachten dat de uitgaven blijven stijgen door o.a. CAO afspraken en inflatie.
De nieuw geformuleerde zienswijze beoogt de gemeenteraad meer inzicht te bieden in de gepresenteerde bedragen waarbij het niet zou moeten uitmaken of de uitgaven deels incidenteel zijn of niet. Een organisatie als de MER zal altijd een deel van haar taken jaarlijks zien wijzigen. Het doel dient te zijn dat hetgeen de MER doet efficiënt en effectief gebeurt. En dat zal de benchmark dan ook dienen te bevestigen.

H. Nijskens

VVD

Aangenomen met 15 stemmen vóór
4 stemmen tegen

DEMOCRATEN ROERDALEN

CDA Roerdalen

Motie

Raadsvergadering : 3 juni 2021

Agendapunt : 11

Registratienummer : 2021M06

Onderwerp : Bezwaarschriften WOZ via No-Cure-No-Pay kosten de gemeenschap veel tijd en geld!

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 3 juni 2021,

Constaterende dat:
- Er een explosieve groei is van door No-Cure-No-Pay-bureaus (NCNP's) ingediende WOZ-bezwaren;
- NCNP's gebaat zijn bij een volledig juridisch traject, omdat zij verdienen aan de proceskostenvergoeding (PKV);
- Daardoor de relatie tussen inwoner en gemeente formaliseert;
- Daardoor de uitvoering bij Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) onder grote druk komt te staan;
- Het voor de afhandeling van het bezwaar- en beroepsproces benodigde gekwalificeerd personeel steeds schaarser voor handen is;
- Dit alles heeft geleid tot een significantie kostenstijging bij BsGW, waarvan de verwachting is dat deze kosten net als bij collega-samenwerkingsverbanden de komende jaren bij ongewijzigd beleid verder zullen toenemen;
- De proceskosten over het belastingjaar 2020 voor BsGW een geraamd bedrag à € 2.700.000 omvatten;
- Inwoners sneller en tegen lagere kosten geholpen kunnen worden, als zij (eerst) rechtstreeks contact met BsGW opnemen.

Overwegende dat:
- De uitvoeringslasten, als gevolg van juridische procedures tegen BsGW, dusdanig groeien dat in de nabije toekomst een tijdige en correcte belastingheffing niet meer gewaarborgd kan worden;
- BsGW er alles aan doet en blijft doen om het de inwoners zo makkelijk mogelijk te maken om zelf een bezwaarschrift in te dienen en het vertrouwen van de inwoners terug te winnen;
- De explosieve groei van het aantal NCNP-bureaus het gevolg is van het verdienmodel, dat door de huidige regelgeving wordt gefaciliteerd;
- De handelswijze van deze bureaus geënt is op zo veel en lang mogelijk procederen tegen de overheid en daarmee het wantrouwen van inwoners richting de (lokale) overheid voedt;
- Een deel van de stijgende proceskosten voor rekening komen van Roerdalen, waardoor dat geld niet kan worden ingezet voor de lokale gemeenschap;
- Een NCNP voor een gegrond bezwaar- en/of beroepschrift tussen de € 265,- en € 3.775,- aan gemeenschapsgeld opstrijkt;
- De hiermee gepaard gaande uitvoeringslasten hierin nog niet zijn meegenomen;
- BsGW en de deelnemende gemeenten geen mogelijkheden hebben om deze kosten te verminderen, omdat de procedure voor het indienen van een bezwaarschrift wettelijk is vastgelegd en NCNP-bureaus geen brancheorganisatie hebben, die een ethisch kader normeert;
- De rechterlijke procedure om de WOZ-waarde en de geschilbeslechting zou moeten draaien en niet om het vergroten van de omzet voor de NCNP-bureaus;
- Dat raadsleden van de lokale, landelijke partijen bij hun collega's in Den Haag aandacht zullen vragen voor het verdienmodel en de werkwijze/intentie van NCNP-bureaus, het effect dat het heeft op de bedrijfsvoering van BsGW, en de extra kosten die het met zich meebrengt voor de lokale gemeenschap.

Roept het college op:
de "motie in wording" van de gemeente Oss te ondersteunen op de eerstvolgende ALV van de VNG om het onderwerp NCNP-bureaus met hoge prioriteit op de VNG-agenda te plaatsen met als doel de wetgeving en ethiek omtrent bezwaarschriften tegen WOZ-waarden aan te passen. Dit zodanig dat de perverse prikkel van het verdienmodel voor de NCNP wordt beëindigd en gemeenten verlost worden van grote problemen in de belastinguitvoering en een forse onnodige kostenpost. De denkrichting hierbij is dat inwoners weer vertrouwen moeten krijgen in de (lokale) overheid en dat BsGW de gelegenheid krijgt dit vanuit de eigen kracht te bewerkstelligen.

Verzoekt de griffie:
om een afschrift van deze motie te versturen naar alle aan BsGW deelnemende gemeenten met het verzoek de "motie in wording" van de gemeente Oss door het college te laten steunen, wanneer deze wordt ingediend bij de VNG.

en gaat over tot de orde van de dag.

J. Cremers, CDA

G. van Elmpt, Democraten Roerdalen

Voor

J. Cremers
G. van Elmpt
K. Hermans
A. Joris
J. van Kruchten
F. Peeters
W. Van Pol
J. Rombrooks
R. Slangen
L. Vestjens
J. Vogels
P. van der Vorst
A. Wolters
L. Wolters
J. Aelen

Tegen

H. v.d. Linden
H. Nijsbens
M. Theissen
M. van Baden

DEMOCRATEN ROERDALEN

CDA

Amendement

Aangenomen met
10 stemmen voor
8 stemmen tegen

Raadsvergadering	3 juni 2021
Agendapunt	13
Registratienummer	2021/A02
Onderwerp	Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 3 juni 2021,

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor

De in het concept besluit opgenomen tekst, te weten:

De grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen

te wijzigen door

De grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen met dien verstande dat voor de woningen een marktconforme grondprijs wordt bedongen.

Toelichting:
Het zijn voor gemeenten, zo ook voor de gemeente Roerdalen, financieel zware tijden. De gemeente staat voor de opdracht om optimaal gebruik te maken van potentiele inkomstenbronnen. Dat geldt ook voor de grondexploitatie van het Holsterveld. Wij zijn geen tegenstander van het realiseren van sociale huurwoningen, zeker niet! Wij zien graag dat de woningcorporatie alsnog sociale huurwoningen realiseert in het Holsterveld, maar dan wel tegen een marktconforme grondprijs.

T. Joris, CDA

F. Peeters, Democraten Roerdalen

Voor	Tegen
J. Crenen	K. Heemans
G. van Elmpt	[illegible] van Pol
A. Jorus	R. Haagen
J. van Knecht	L. Verheyen
H. van der Linden	P. v.d. Veerdonk
H. Nijskens	A. Willems
F. Peeters	J. Pelen
M. Theunissen	M. van Baden
J. Vogels	
A. Wolters	

Ingetrokken 3/6

ons Roerdalen

Amendement

Raadsvergadering	:	3 juni 2021
Agendapunt	:	14
Registratienummer	:	2021A03
Onderwerp	:	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NL) 1.0

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 3 juni 2021,

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De in het concept besluit opgenomen tekst, te weten:
De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.

te vervangen door:

De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen met inachtneming van de navolgende aanpassingen:
De tekst van bijlage 2 "Samen werken aan een duurzame regio" op bladzijde 187:

"Bebouwing	Kwetsbare bebouwing	Uitsluiten	buffer 400 meter
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 400 meter"

Te wijzigen in:

"Bebouwing	Kwetsbare bebouwing	Uitsluiten	buffer 6 maal de tiphoogte met een minimum van 1000 meter
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 6 maal de tiphoogte meter met een minimum van 1000 meter"

Toelichting:
De energietransitie is een belangrijk majeur thema dat draagvlak nodig heeft. Hierbij dient de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid van onze inwoners centraal te staan en te worden geborgd. Het aspect gezondheid is in de RES NML onderbelicht gebleven. Dat is vooral merkbaar als het gaat om de afstand van windturbines tot onze dorpen en (stads)wijken; daar waar het leven van onze inwoners zich afspeelt. De ervaren overlast is voornamelijk gebaseerd op de Wet geluidshinder welke onvoldoende de gezondheidsaspecten belicht en beschermd omdat ultrasoon geluid onmeetbaar is.
Het bestuurlijk overleg van de RES NML heeft in haar vergadering van 19 mei onderkend dat de aangegeven afstandsnormen in bijlage 11 van de RES slechts indicatief zijn en dat volksvertegenwoordigers meegenomen moeten worden in de totstandkoming van afstandsnormen.
Gouverneur Remkens heeft, als zijnde het College van Gedeputeerde Staten van Limburg, bij de bespreking van de RES NML en ZL op 1 juni 2021 aandacht gevraagd voor de afstand van windturbines tot bebouwing in verband met gezondheidseffecten. In meerdere EU-landen worden afstandsnormen gehanteerd om de afstand tussen windmolens en woonobjecten te bepalen, waardoor het een gebruikelijke methode is om de gezondheid van aanwonenden te garanderen.
Op grond van deze toelichting acht de fractie van Ons Roerdalen de aanpassingen zoals in het amendement verwoord noodzakelijk.

H. van der Linden, Ons Roerdalen

Aangenomen met
13 stemmen voor
6 stemmen tegen

ons Roerdalen

Motie

Raadsvergadering	:	3 juni 2021
Agendapunt	:	14
Registratienummer	:	2021 M07
Onderwerp	:	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NL) 1.0

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 3 juni 2021,

Constaterende dat:

- in de tekst van het raadsvoorstel (pagina 5) is de navolgende passage opgenomen:
  "b. De RES regio zoekt afstemming over grootschalige project en nieuwe ambities in de regio. Hiervoor wordt een regionaal afstemmingskader ontwikkeld. Onder grootschalig wordt verstaan:
  - *Meer dan 50 zonnepanelen op dak.*
  - *Meer dan 10 ha zonnepanelen op land.*
  - *Meer dan 2 windturbines van 3,5MW."*
- het realiseren van 1 of 2 windmolens nabij de gemeentegrens /grenzen niet tot grootschalige projecten behoort;
- daardoor de methode kan worden toegepast doorlopend bij een bestaande windturbine of cluster van 2 windturbines deze met 1 of 2 turbines uit te breiden;
- daardoor na verloop van tijd toch een grootschalig project ontstaat zonder dat dit ooit als zodanig is voorgesteld en in het regionaal afwegingskader is besproken en afgewogen;

Van mening zijnde dat:

- deze salamitactiek onwenselijk is;
- het vertrouwen tussen gemeenten onderling hierdoor schade oploopt;
- inwoners door deze werkwijze minder invloed en zeggenschap kunnen uitoefen op het voorliggende plan/besluit;
- het draagvlak onder de energietransitie hierdoor wordt ondermijnd;
- gelet op deze overweging de betreffende tekst niet gehanteerd dient te worden en vervangen moet worden;
- alle projecten waarbij een of meerder windturbines geplaatst worden onder het regime van grootschalige opwek valt;
- daardoor alle windprojecten binnen het regionaal afstemmingskader komen te vallen;

Draagt het college op te bewerkstelligen dat binnen de RES NML, waar gesproken wordt over grootschalige projecten, uitgegaan wordt van de navolgende passage:

De RES regio zoekt afstemming over grootschalige projecten en nieuwe ambities in de regio. Hiervoor wordt een regionaal afstemmingskader ontwikkeld. Onder grootschalig wordt verstaan:

- *Meer dan 50 zonnepanelen op dak.*
- *Meer dan 10 ha zonnepanelen op land.*
- *Ieder windturbineproject, ook afzonderlijke windturbines (1 of 2), ongeacht de energieopwek.*

en gaat over tot de orde van de dag.

H. van der Linden, Ons Roerdalen

Voor	Tegen
J. Crauwels	G. van Elmpt
K. Hermans	J. van Kruchten
A. Joris	F. Peeters
H. van der Linden	R. Slangen
H. Nijskens	J. Velden
W. Van Pol	M. van Baden
J. Roubroeks	
M. Thevissen	
L. Verheijen	
J. Vogels	
P. van der Vorst	
A. Wolters	
L. Wolters	

Overzicht ingediende vragen ex. artikel 41 Reglement van orde gemeenteraad

Behandelingsdatum: 3 juni 2021

1. Raadslid Roland Slangen (Roerstreek Lokaal!); Onderwerp: Behandeling vragen burgers

We vinden het als gemeente belangrijk dat inwoners zich betrokken voelen en ook betrokkenheid tonen bij ontwikkelingen in onze gemeente. In Roerdalen staat 'Samen doen' immers centraal. Hierbij is goede communicatie en tijdige en zorgvuldige beantwoording van vragen van onze inwoners van groot belang. Over dit laatste gaan onze vragen in dit vragenhalfuurtje. Afgelopen weken zijn wij namelijk meermaals benaderd door inwoners die geen reactie krijgen op hun vragen.
Ik geef voor de duidelijkheid even een toelichting op twee casussen die bij ons binnen zijn gekomen:

- Na verschillende jaren klagen over overlast door bomen die over hun tuin hangen, en opgetreden schade als gevolg van vallende eikels, kregen bewoners begin dit jaar per mail de reactie dat de bomen voor de zomer teruggesnoeid zouden worden. Zij verwachtten dan ook dat dit zou gebeuren voordat de bomen weer in het blad zouden staan. Begin mei stuurden zij, met verwijzing naar de ontvangen mail, de vraag wanneer het snoeiwerk stond gepland. Er kwam geen reactie. 17 mei stuurde zij nogmaals de mail. Tot heden is op beide mails geen reactie gekomen.
- In april stuurde een bewoonster van onze gemeente een brief naar wethouder Cuijpers. Deze bewoonster is werkzaam als ergotherapeute en geeft in de brief aan ideeën te hebben voor preventie in de jeugdzorg. Door kinderen al in een vroegtijdige fase te begeleiden zou duurdere jeugdzorg vermeden kunnen worden. De vraag die in de brief werd gesteld was om een gesprek met de wethouder te kunnen krijgen om haar ideeën uit te kunnen leggen. In mei had zij nog niets gehoord en benaderde zij mij. Ik heb hierop aan de ambtelijke organisatie gevraagd of er geen ontvangstbevestigingen werden gestuurd als er mails of brieven binnen kwamen. Het antwoord was dat inderdaad geen ontvangstbevestigingen worden gestuurd. Mails en brieven worden in de ambtelijke organisatie uitgezet en zouden binnen 4 weken beantwoord moeten zijn. Medio mei ontving deze bewoonster een reactie van een ambtenaar waarin werd aangegeven dat de jeugdzorg op dit moment was ingekocht en dat zij zich kon aanmelden als gegadigde voor de volgende keer dat er jeugdzorg moest worden ingekocht. De vraag om een gesprek met de wethouder werd niet beantwoord.

Ik neem aan dat u het met ons eens bent dat de burger er vanuit mag gaan dat er op gestelde vragen binnen de gestelde termijnen wordt gereageerd. En dat dan een antwoord wordt gegeven op de gestelde vragen. Helaas krijgen we regelmatig te horen dat de gemeente niet, laat of slecht reageert op door de burger gestelde vragen. Met de twee voorbeelden blijkt dat inderdaad ook zo te zijn. Toevallig zien we vanavond ook weer een brief van een burger op de lijst ingekomen stukken waar per abuis geen afhandelingsvoorstel bij staat. Ook deze persoon heeft geen reactie ontvangen en heeft zich hiervoor bij ons gemeld.
Met deze voorbeelden in gedachte kom ik tot de volgende vragen:

1. Zou het niet goed zijn om toch ontvangstbevestigingen te sturen zodat burgers die een mail of brief hebben ingediend in ieder geval weten dat hun vraag is ontvangen? Geef in die bevestiging dan ook aan binnen welke termijn zij een reactie mogen ontvangen. Dit kunnen automatisch gegenereerde berichten zijn.
2. Hoe wordt gemonitord dat vragen binnen de gestelde termijnen worden afgehandeld?
3. Zou in de beantwoording niet expliciet moeten staan waar men verdere informatie kan krijgen of bij wie men aanvullende vragen kan stellen?
4. Als de vraag wordt gesteld aan het college, burgemeester of wethouder, moet deze dan akkoord geven op het antwoord voor dat dit wordt verstuurd? Of beantwoord de ambtelijke organisatie deze zonder dat de betrokken portefeuillehouder hiervan af weet?

2. Raadslid R. Wolters (Roerstreek Lokaal!); Onderwerp: Voormalig Café Smeets

Vorige maand heeft u een vergunning verleend voor het verbouwen van het voormalige café Smeets aan het Raadhuisplein te Sint Odiliënberg. De eigenaar wil het pand omvormen tot 6 appartementen.
Veel inwoners uit Sint Odiliënberg willen dat het gebouw zijn horecabestemming houdt.
Deze inwoners hebben ook onze fractie benaderd en een petitie hierover werd honderden keren ondertekend. Naar aanleiding van deze petitie heeft u en wethouder den Teuling de dialoog gezocht met de initiatiefnemers van de petitie en de afwegingen die we als gemeente hebben gemaakt nader toegelicht. We stellen dit op prijs.
Het is inmiddels duidelijk dat ondanks de omvorming van het café tot woningen, de horeca niet verdwijnt van het plein. Sinds april 2020 ligt er namelijk een verzoek van de Heemkunde vereniging om bij het Roerstreekmuseum een horeca-bestemming te maken.
Kunt u aangeven, mede met het oog op de versoepelingen van de coronaregels, wat op korte termijn de mogelijkheden zijn om bij of op het Kerkplein een horeca voorziening te maken ?

3. Raadslid R. Wolters (Roerstreek Lokaal!); Onderwerp: Pand Rafaello Posterholt

Onlangs heeft u een verzoek ontvangen om te kijken naar de haalbaarheid van een bouwplan van het voormalige restaurant Rafaello in de kern Posterholt. Het bouwplan bestaat uit zes levensloopbestendige huurappartementen met lift. Daarnaast komen er vier levensloopbestendige woningen voor senioren (koop) en een gezinswoning (koop).
Het gebouw van Rafaello staat sinds 2009 leeg. Om te voorkomen dat het gebouw nog jaren leegstaat zijn wij voorstander van deze aanpak, zodat de appartementen kunnen voldoen aan de huidige moderne wooneisen.
Onze fractie is blij met deze nieuwe ontwikkelingen.
Kunt u en ook de ontwikkelaar het gesprek aangaan met de Heemkundevereniging en Stichting Kernoverleg Posterholt en de bewoners in de buurt? We vinden het belangrijk dat zij goed geïnformeerd worden over de plannen, zodat er geen wilde verhalen ontstaan over strakke nieuwbouw plannen in dit authentieke deel van Posterholt.
Zijn er mogelijkheden in het nieuwe ontwerp om beeldbepalende elementen terug te laten komen in het nieuwe gebouw?

4. Raadslid R. Wolters (Roerstreek Lokaal!; Onderwerp: Herontwikkeling kantoorpand naar zorgappartementen Heerbaan 26 Posterholt

Op 21 december 2020 heeft de Gemeente de omgevingsvergunning voor de voorziene herontwikkeling afgegeven.
Dit pand wordt getransformeerd naar een zorg-appartementencomplex met 26 zorgstudio's en 4 appartementen op het buitenterrein
Is bij u bekend op welke manier inwoners uit Roerdalen in aanmerking komen voor een zorgstudio in dit complex ? Dit zijn namelijk vragen die leven in het dorp.

5. Raadslid R. Wolters (Roerstreek Lokaal!); Onderwerp: Gebouw – Hoofdstraat 150 - Posterholt

In februari 2020 is er een omgevingsvergunning afgegeven voor het verbouwen van de voormalige molen, aan de Hoofdstraat 150 in Posterholt, tot zes appartementen.
Inmiddels is initiatiefnemer gedeeltelijk met de sloop begonnen.
Is bij u bekend op welke termijn deze verbouwing gereed is en zijn hier termijnen aan gesteld?
Zoals gezegd zijn we als Roerstreek Lokaal! blij met bovengenoemde ontwikkelingen en zien wij als rode draad hier ook het beleid van de inbreiding om zo de lege plekken in de dorpskernen te benutten ten behoeve van woningbouw waar mogelijk. Bovendien zien wij een goede tendens om in een vroeg stadium het gesprek aan te gaan met inwoners en de omgeving. Hou dat vol!

gemeente roerdalen

Agenda (digitale) raadsvergadering gemeente Roerdalen
Donderdag 3 juni 2021
Aanvangstijdstip: 19.30 uur vragenhalfuurtje en aansluitend raadsvergadering

Nr.	Onderwerp	Commissie-behandeling	Aard Behandeling
-	Opening		
01	Vaststelling raadsagenda 3 juni 2021	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
02	Spreekrecht	n.v.t.	Ter informatie
03	Lijst ingekomen stukken	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
04	Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
05	Conceptbegrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omnibuzz	10-05-2021	Ter besluitvorming
06	Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette	10-05-2021	Ter besluitvorming
07	Ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	10-05-2021	Ter besluitvorming
08	Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	10-05-2021	Ter besluitvorming
09	Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Servicecentrum Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (SC MER)	10-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming
10	Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom	10-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming
11	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	10-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming
12	Conceptprogrammabegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland	10-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming
13	Holsterveld Vlodrop – (her)openen grondexploitatie	11-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming

14	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) 1.0	11-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming
15	Doorontwikkeling participatiewet	11-05-2021	Ter bespreking/besluitvorming

St. Odiliënberg, dinsdag 25 mei 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Benoeming tijdelijke wethouder
Indiener agendapunt:	Burgemeester M. de Boer-Beerta
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Gevraagd besluit:	1. De heer drs. M.J.F. van Helvert, wonende in de gemeente Sittard, in verband met ziekte van wethouder mevrouw E. Cuijpers, te benoemen tot tijdelijk wethouder van de gemeente Roerdalen, ingaande 3 juni 2021 tot en met 8 september 2021, met een dienstverband van 0,5 (fte); 2. De kosten van het tijdelijk wethouderschap voor de periode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021; 3. De heer drs. M.J.F. van Helvert, ingaande 3 juni 2021, voor de tijd van een jaar ontheffing te verlenen van de vereiste van ingezetenschap.
Bijlage(n) ter inzage:	1. Brief aan de gemeenteraad, gedateerd 25 mei 2021, inzake ziekteverlof wethouder E. Cuijpers; 2. Voordracht fractie CDA tijdelijk wethouder; 3. Verzoek van de heer M. van Helvert voor ontheffing ingezetenschap.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

Wethouder mevrouw E. Cuijpers heeft op grond van artikel 45 van de Gemeentewet een verzoek gedaan om gebruik te maken van de regeling ziekteverlof. Op grond van de wettelijke criteria eindigt het verlof op de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag waarop het verlof is ingegaan. Daar het ziekteverlof is ingegaan op 20 mei 201 eindigt het verlof op 8 september 2021.
De fractie van het CDA draagt, in verband met het ziekteverlof van wethouder E. Cuijpers, de heer M. van Helvert, wonende in de gemeente Sittard, voor als tijdelijke wethouder gedurende het resterende ziekteverlof van 14 weken. Het gaat om een dienstverband van 0,5 fte.
Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat de wettelijke periode van 16 weken indien nodig tweemaal maal kan worden verlengd met telkens 16 weken.

Op grond van het artikel 7a van het reglement van orde van de gemeenteraad 2017 heeft de burgemeester het bureau Necker van Naem te Utrecht opdracht gegeven voor een risicoanalyse integriteit over de kandidaat wethouder. De burgemeester brengt over het eindresultaat van deze risicoanalyse verslag uit aan de in artikel 7 genoemde commissie "Benoembaarheid wethouders". De commissie benoembaarheid wethouders zal op haar beurt op basis van de beoordeelde informatie een advies aan de raad formuleren ten aanzien van de benoembaarheid van de voorgedragen kandidaat wethouder.

De tijdelijke wethouder ontvangt een wedde en onkostenvergoeding conform de wettelijke criteria naar de grootte van de gemeenteklasse (aantal inwoners gemeente).
Er worden geen Appa rechten voor pensioen of uitkering opgebouwd. Voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden wordt een vast bedrag uitgekeerd eveneens naar de grootte van de gemeenteklasse, waarmee de tijdelijke wethouder zelf een voorziening kan treffen.

Na de benoeming legt de wethouder, ingevolge artikel 41a van de Gemeentewet, in de vergadering van de gemeenteraad, de eed of verklaring en belofte af.

De heer M. van Helvert is woonachtig in de gemeente Sittard. Gelet op de beperkte periode van het wethouderschap zal de heer M. van Helvert niet verhuizen naar de gemeente Roerdalen. Hij verzoekt om ontheffing van de wettelijke plicht van het ingezetenschap. Deze ontheffing kan op grond van artikel 36a, tweede lid van de Gemeentewet, door de raad voor de duur van een jaar worden verleend.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegdheid voor het benoemen van een tijdelijk wethouder, bij ziekte van een zittende wethouder, vloeit voort uit het bepaalde in artikel 45, 45a en 45b van de gemeentewet.

Reden besluit

De reden voor het gevraagde besluit is zorg te dragen voor de benodigde bestuurlijke continuïteit.

Gevraagd besluit

1. De heer drs. M.J.F. van Helvert, wonende in de gemeente Sittard, in verband met ziekte van wethouder mevrouw E. Cuijpers, te benoemen tot tijdelijk wethouder van de gemeente Roerdalen, ingaande 3 juni 2021 tot en met 8 september 2021, met een dienstverband van 0,5 (fte);
2. De kosten van het tijdelijk wethouderschap voor de periode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021;
3. De heer drs. M.J.F. van Helvert, ingaande 3 juni 2021, voor de tijd van een jaar ontheffing te verlenen van de vereiste van ingezetenschap.

Middelen

Conform de wettelijke criteria ontvangt de wethouder een wedde, een onkostenvergoeding en een vast bedrag voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden naar de grootte van de gemeenteklasse. De kosten voor de vervangingsperiode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021.

St. Odiliënberg, 1 juni 2021

De griffier,

R.J.J. Notermans

De burgemeester,

mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/1A**

Onderwerp: Benoeming tijdelijke wethouder

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van de burgemeester en de griffier van 1 juni 2021,

gelet op artikel 45, 45a en 45b, alsmede artikel 36a van de gemeentewet en het artikel 7 en 7a van het reglement van orde van de gemeenteraad,

gelet op het advies van de commissie Benoembaarheid wethouders, gedateerd 2 juni 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. De heer drs. M.J.F. van Helvert, wonende in de gemeente Sittard, in verband met ziekte van wethouder mevrouw E. Cuijpers, te benoemen tot tijdelijk wethouder van de gemeente Roerdalen, ingaande 3 juni 2021 tot en met 8 september 2021, met een dienstverband van 0,5 (fte);
2. De kosten van het tijdelijk wethouderschap voor de periode van 14 weken worden begrotingstechnisch verantwoord in de halfjaarrapportage 2021;
3. De heer drs. M.J.F. van Helvert, ingaande 3 juni 2021, voor de tijd van een jaar ontheffing te verlenen van de vereiste van ingezetenschap.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-022591-D157613		Jan L'Ortije
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Ziekteverlof wethouder Cuijpers	25 mei 2021	0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de tijdelijke afwezigheid van wethouder Cuijpers.

Wethouder Cuijpers is ziek en zal haar werk niet binnen 8 weken kunnen hervatten. In lijn met de gemeentewet heeft wethouder Cuijpers verzocht om verlof ingaande 20 mei 2021.
Het college is hiermee akkoord gegaan.
Wettelijk bedraagt de verlofperiode 16 weken: t/m 8 september 2021.
De gemeenteraad kan nu voor diezelfde periode een vervanger benoemen. De vervangingsperiode eindigt dan van rechtswege eveneens op 8 september 2021.

Het college wenst wethouder Cuijpers veel sterkte met haar verdere herstel.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): -

Voordracht tijdelijke vervangende wethouder gemeente Roerdalen

Zoals reeds eerder bekend is gemaakt, is wethouder E. Cuijpers helaas al enige tijd ziek en om haar de rust en tijd te geven voor het herstelproces wordt een beroep gedaan op de voor wethouders beschikbare verlofregeling.

Het CDA wil haar verantwoordelijkheid in het college goed blijven invullen. Daarom dragen wij een tijdelijk vervangend wethouder voor in de persoon van de heer Martijn van Helvert uit Sittard.
In de afgelopen 23 jaren is hij achtereenvolgens politiek actief geweest als Lid van de Gemeenteraad van Susteren en later Echt-Susteren, Lid van Provinciale Staten van Limburg en Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
De heer van Helvert zal het wethouderschap op parttime basis invullen met een dienstverband van 0,5 fte.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat de heer van Helvert in de komende periode een positieve bijdrage zal leveren aan het gemeentebestuur van Roerdalen. Wij wensen hem daarbij veel succes en wijsheid toe.
Daarnaast hopen we hiermee onze wethouder E. Cuijpers de benodigde rust en tijd te geven om na de herstelperiode haar functie als wethouder weer op te pakken.

J. Cremers, fractie CDA

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op grond van de Gemeentewet geldt voor wethouders het vereiste om ingezetene te zijn in de gemeente waar men wethouder is. Dat geldt ook voor tijdelijke wethouders. Zelf woon ik inmiddels geruime tijd met veel plezier in de gemeente Sittard.

Gelet op de voordracht voor het tijdelijke wethouderschap in de gemeente Roerdalen zie ik vooralsnog geen aanleiding te verhuizen naar de gemeente Roerdalen. Ik verzoek u dan ook mij conform het bepaalde in artikel 356a, tweede lid, ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap.

Met vriendelijke groet,

Martijn van Helvert

gemeente roerdalen

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Roerdalen

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
		Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Advies commissie "Benoembaarheid wethouders"	2-6-2021	0475 - 538 888

Geachte gemeenteraad,

In het kader van artikel 7 van het reglement van orde van de gemeenteraad is door de burgemeester, in haar hoedanigheid als voorzitter van de gemeenteraad, een commissie "Benoembaarheid wethouders" ingesteld belast met het onderzoek naar de benoembaarheid van de voorgedragen kandidaat-wethouder, zijnde:

- De heer drs. M.J.F. van Helvert

De kandidaat-wethouder heeft daartoe de benodigde en de in dit verband relevant geachte informatie, documenten, aan de commissie ter beschikking gesteld.
Daarnaast heeft de commissie conform het bepaalde in artikel 7A van het reglement van orde vanwege de burgemeester de memo "uitkomsten risicoanalyse integriteit kandidaat wethouder, gedateerd 31 mei 2021, ontvangen van het onderzoeksbureau Necker van Naem.

De commissie heeft de aangeleverde informatie en documenten getoetst aan de hand van de geformuleerde voorschriften zoals verwoord in artikel 7 van het reglement van orde van de gemeenteraad. Op basis van de verstrekte informatie heeft de beoordeling van de benoembaarheid van de kandidaat-wethouder plaatsgevonden.

Op grond van de beschikbare informatie bestond aanleiding de heer M. van Helvert kort telefonisch te horen over enkele op zijn woonadres staande inschrijvingen in de Kamer van Koophandel. De door de commissie daarover gestelde vragen zijn tot volle tevredenheid door de heer M. van Helvert beantwoord.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 **e-mail** info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Advies:
De commissie adviseert de raad, op basis van de in het reglement van orde van de raad neergelegde voorschriften en de aan de commissie ter beschikking gestelde bescheiden, positief over de benoembaarheid van de voornoemde voorgedragen kandidaat-wethouder.

Hoogachtend,

De commissie "Benoembaarheid wethouders"

F. Peeters, Democraten Roerdalen

M. Thevissen, Ons Roerdalen

P. van der Vorst, Roerstreek Lokaal!

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **3**

Onderwerp **:** Lijst ingekomen stukken

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** N.v.t.

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	N.v.t.
2. Wijze van agendering voor de raad	N.v.t.

Inhoudelijk commissieadvies:

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Lijst ingekomen stukken
Indiener agendapunt:	Burgemeester
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	Lijst ingekomen stukken, periode 10/04/2021 – 21/05/2021
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

In casu wordt invulling gegeven aan de wettelijk plicht van de burgemeester om in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad mededeling te doen van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd en verantwoordelijkheid vloeit voort uit het bepaalde in artikel 74 van de Gemeentewet en artikel 21 van het Reglement van orde van de gemeenteraad.

Reden besluit

Het betreft een formele bevestiging van de kennisname van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken in de aangehaalde periode.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 10/04/2021 – 21/05/2021).

Risico's

n.v.t.

Toelichting

In artikel 21 van het Reglement van orde van de gemeenteraad 2017 (RvO) is vastgelegd dat aan de raadsleden een lijst ingekomen stukken wordt aangeboden. De lijst bevat alle aan de raad gerichte brieven en e-mails met uitzondering van: uitnodigingen, aanbiedingen van producten en diensten, periodieke nieuwsbrieven e.d. en handboeken en overige boekwerken met achtergrondinformatie. Conform het RvO wordt de lijst ter kennisname aangeboden, waarbij inhoudelijke discussie niet aan de orde is. De lijst kent in principe vier categorieën:

- voor kennisgeving aannemen;
- behandeling overdragen aan B&W;
- behandeling voorleggen aan raadspresidium;
- ten behoeve van raadsbehandeling.

U wordt gevraagd kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken.

Middelen

n.v.t.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 25 mei 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/03**

Onderwerp: Lijst ingekomen stukken

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 25 mei 2021,

gelet op artikel 74 van de Gemeentewet

gelet op artikel 21 van het Reglement van Orde Gemeenteraad 2017

het volgende besluit genomen:

Besluit:

kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 10/04/2021 – 21/05/2021).

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Ingekomen stukken voor de raad van 10 april 2021 tot en met 21 mei 2021

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Raden in Verzet 18 mei 2021	20-05-2021	20-05-2021	21895-157542	Raden in Verzet	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief (zonder nummer) Inschrijving GT Mobiele Communicatie 3	20-05-2021	20-05-2021	21895-157564	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Prinses Irene en jonge supertalenten bij u in de gemeente	20-05-2021	20-05-2021	21895-157539	Schooldag van de duurzaamheid	Voor kennisgeving aannemen
Persbericht nieuwe directeur RD Maasland	19-05-2021	19-05-2021	21895-157508	RD Maasland	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-038 - Uitnodiging ALV 16 juni 2021	19-05-2021	19-05-2021	21895-157525	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Grasvelden voor bloemen en insecten te Posterholt	16-05-2021	17-05-2021	21895-157305	Burger	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-036 Vernieuwde gemeentelijke inkoopvoorwaarden bij IT Toolbox (GIBIT)	14-05-2021	14-05-2021	21895-157244	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Spiekkaarten om te helpen RES 1.0 te beoordelen	14-05-2021	14-05-2021	21895-157232	De Participatiecoalitie	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-037 Nieuwsledenbrief coronacrisis nr. 30	12-05-2021	12-05-2021	21895-157224	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Coronasteun KBO	11-05-2021	12-05-2021	21895-157166	KBO Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-035 - Lachgas	12-05-2021	12-05-2021	21895-157197	VNG	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Stukken precedure Bestemmingsplan Hippisch Centrum Montfort	11-05-2021	12-05-2021	21895-157183	Raad van State	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-034 - Convenanten hulpmiddelen	12-05-2021	12-05-2021	21895-157194	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Waar gaat uw gemeente voor kiezen in 2022?	11-05-2021	11-05-2021	21895-157119	Koninklijke Vereniging Stadwerk Nederland	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Beantwoording artikel 40 RvO vragen inzake ontwerpwijzigingsplan Randweg 28G Vlodrop	06-05-2021	11-05-2021	21895-157120	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging lunchbijeenkomst 17 mei 2021: Regionale samenwerking voor inwoners met een complexe problematiek	10-05-2021	11-05-2021	21895-157099	Regionaal project Noord- en Midden-Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze omgevingsvisie 2050 Roerdalen	07-05-2021	11-05-2021	21895-157067	Burger	Ten behoeve van raadsbehandeling
Uitnodiging webinar uitkomst proces Doorontwikkeling P-wet 20 mei 2021	11-05-2021	11-05-2021	21895-157097	Stuurgroep doorontwikkeling Participatiewet.	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-023 - Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid en VNG Model Huisvestingsverordening	11-05-2021	11-05-2021	21895-157101	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Plannen MVU/Meru m.b.t. Paarloweg 3 te Sint Odiliënberg 't Hemke	06-05-2021	07-05-2021	21895-156947	Burgers	Voor kennisgeving aannemen
Open brief NLVOW over Moratorium voor WIND op LAND	07-05-2021	07-05-2021	21895-157023	Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW)	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Corona Nieuws editie 3	07-05-2021	07-05-2021	21895-156975	Gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Petitie voormalig Café Smeets Sint Odiliënberg	07-05-2021	07-05-2021	21895-156974	Burgemeester M. de Boer	Voor kennisgeving aannemen
Afschrift uitspraak Roerdalen bestemmingsplan De Donck Posterholt	04-05-2021	06-05-2021	21895-156925	Raad van State	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging webinars Week Lokaal Klimaatbeleid	06-05-2021	06-05-2021	21895-156957	Klimaatverbond Nederland	Voor kennisgeving aannemen
Motie aansluiting bij coalitie naar minimumloon € 14,00	06-05-2021	06-05-2021	21895-156961	Gemeente Kerkrade, Griffie	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze omgevingsvisie Roerdalen	05-05-2021	05-05-2021	21895-156869	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Ledenbrief 21-032 - Alcoholwet en aanpassing Model-APV	04-05-2021	05-05-2021	21895-156753	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Advies Begrotingswijziging 2021-2 Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2-25 GR MER	04-05-2021	05-05-2021	21895-156812	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Raadsinformatiebrief: Principeverzoek ontwikkeling Meinweg 1b Herkenbosch	04-05-2021	05-05-2021	21895-156820	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Beantwoording e-mailvraag (reg. nr. 2021-47) raadslid H. Nijskens (VVD) inzake Collegevoorstel Omgevingsvergunning Raadhuisplein 9 Sint Odiliënberg	04-05-2021	05-05-2021	21895-156749	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Advies voorlopige programma-begroting 2022 GR RD Maasland	04-05-2021	05-05-2021	21895-156807	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Brief aan de gemeenteraad: Advies inzake ontwerpbegroting 2022 VRLN	04-05-2021	05-05-2021	21895-156814	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Raadsinformatiebrief: Voortgang Actieplan Duurzame Energie Roerdalen 2019-2022	04-05-2021	05-05-2021	21895-156818	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Advies conceptbegroting 2022 GR Westrom	04-05-2021	05-05-2021	21895-156811	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Brief aan de gemeenteraad: Ensia Verantwoording 2020	20-04-2021	05-05-2021	21895-156823	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Advies Begrotingswijziging 2021-1 en ontwerpbegroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025 GR Omnibuzz	04-05-2021	05-05-2021	21895-156813	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Raadsinformatiebrief: IHP Onderwijsgebouwen	04-05-2021	05-05-2021	21895-156817	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze ontwerp omgevingsvisie Roerdalen Maatschap Bongers	05-05-2021	05-05-2021	21895-156863	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Brief aan de gemeenteraad: Advies over de Ontwerpbegroting 2022 van de GR RUD LN met meerjarenraming 2022-2024	04-05-2021	05-05-2021	21895-156816	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Raadsinformatiebrief: Start Outdoor Campus Roerdalen	04-05-2021	05-05-2021	21895-156819	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze ontwerp-omgevingsvisie Roerdalen	04-05-2021	05-05-2021	21895-156746	Burger	Behandeling overdragen aan B&W

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Zienswijze ontwerp-omgevingsvisie Roerdalen	03-05-2021	04-05-2021	21895-156699	Limburgse Land- en TuinbouwBond	Behandeling overdragen aan B&W
Factsheet 2020 StartersCentrum Limburg	30-04-2021	04-05-2021	21895-156674	StartersCentrum Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Beantwoording vervolg e-mailvragen Herman Nijskens (VVD) inzake Raadhuisplein 9 Sint Odiliënberg	04-05-2021	04-05-2021	21895-156738	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging lunchbijeenkomst 10 mei 2021, Werken als beste zorg	03-05-2021	03-05-2021	21895-156672	Regionaal project Noord- en Midden-Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Beantwoording E-mailvragen 2021-42 en 2021-43 m.b.t. Raadhuisplein 9 Sint Odilienberg	02-05-2021	03-05-2021	21895-156613	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Toelichting op ontwikkelingen toekomstige brandweerorganisatie	30-04-2021	30-04-2021	21895-156562	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Voor kennisgeving aannemen
Misstanden bij participatie en WMO	30-04-2021	30-04-2021	21895-156524	Burger	Voor kennisgeving aannemen
Digitale informatiebijeenkomst over begroting 2022 veiligheidsregio	30-04-2021	30-04-2021	21895-156539	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-029 - Nieuwe achtervangovereenkomst Gemeente - Waarborgfonds Sociale Woningbouw	30-04-2021	30-04-2021	21895-156559	VNG	Voor kennisgeving aannemen
RES 1.0 en energietransitie	29-04-2021	29-04-2021	21895-156516	Lokaal FNV Midden-Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Gemeentelijk beleid, bewegen, ontmoeten, spelen en sport	23-04-2021	29-04-2021	21895-156465	Stichting Speelruimte kenniscentrum buitenspelen	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Aangenomen Motie Vreemd aan de orde van de dag Gemeente Peel en Maas inzake borstonderzoek vrouwen	20-04-2021	28-04-2021	21895-156392	Gemeente Peel en Maas	Voor kennisgeving aannemen
Persbericht: Vijf Koninklijke Onderscheidingen in Roerdalen	23-04-2021	28-04-2021	21895-156386	Communicatie, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Concept Beleidskader Zon- en Windenergie Roerdalen 2021-2030	26-04-2021	26-04-2021	21895-156313	Gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief -Compensatie tekorten Jeugdzorg	23-04-2021	23-04-2021	21895-156291	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Rapport basis voor beleid houtstook en luchtkwaliteit	23-04-2021	23-04-2021	21895-156257	Houtrook	Voor kennisgeving aannemen
Landelijk onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcohol- en tabaksverkoop 2020	23-04-2021	23-04-2021	21895-156286	Universitair Centrum Radboud	Voor kennisgeving aannemen
Voortgang ontwikkeling concept beleidskader “Zonne- en windenergie gemeente Roerdalen 2021-2030”	22-04-2021	22-04-2021	21895-156210	Gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Advies over zienswijze bij ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenbegroting 2022-2026 BsGW	20-04-2021	22-04-2021	21895-156186	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
22 april 2021 Wereld Aarde dag	21-04-2021	21-04-2021	21895-156168	Leven met de aarde	Voor kennisgeving aannemen
Voorlopige begroting 2022 RD Maasland	19-04-2021	19-04-2021	21895-156015	RD Maasland	Ten behoeve van raadsbehandeling
Ledenbrief 21-026 - Vernieuwing Antenneconvenant	19-04-2021	19-04-2021	21895-156026	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Jaarrekening 2020 RD Maasland	19-04-2021	19-04-2021	21895-156017	RD Maasland	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Raden in Verzet 15 april 2021	15-04-2021	16-04-2021	021895-155914	Raden in Verzet	Voor kennisgeving aannemen
Correctie brieven Veiligheidsregio	15-04-2021	16-04-2021	21895-155913	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Ten behoeve van raadsbehandeling
Doe de competentiescan voor raadsleden	16-04-2021	16-04-2021	21895-155973	Vereniging voor raadsleden	Voor kennisgeving aannemen
Voorlopige jaarrekening BsGW 2020	14-04-2021	15-04-2021	21895-155857	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-024 - Aanjaagteam Digitale toegankelijkheid	15-04-2021	15-04-2021	21895-155902	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-025 - Nieuwsledenbrief coronacrisis nr. 29	15-04-2021	15-04-2021	21895-155878	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Vertrek Gouverneur Bovens	15-04-2021	15-04-2021	21895-155892	Kabinet van de Commissaris van de Koning	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief: Realisering appartementen Raadhuisplein 9 Sint Odiliënberg	13-04-2021	14-04-2021	21895-155766	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Vragen/ ideeën nieuwe weg te Vlodrop	13-04-2021	14-04-2021	21895-155763	Burger	
Kerntakendiscussie	14-04-2021	14-04-2021	21895-155812	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Voor kennisgeving aannemen
Jaarstukken 2020	14-04-2021	14-04-2021	21895-155811	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief: Beleidsregels TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)	13-04-2021	14-04-2021	21895-155771	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Beantwoording artikel 40 RvO vragen inzake Paarloweg 3 Sint Odiliënberg	14-04-2021	14-04-2021	21895-155818	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Ontwerpbegroting 2022	14-04-2021	14-04-2021	21895-155810	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Ten behoeve van raadsbehandeling
Brief aan de gemeenteraad: Verzoek inhoudelijk advies Conceptbegroting GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette	13-04-2021	14-04-2021	21895-155765	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Conceptjaarrekening 2020 met accountantsverslag en kadernota 2022	12-04-2021	13-04-2021	21895-155644	Servicecentrum MER	Voor kennisgeving aannemen
Begrotingswijziging 2021-2 en programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	12-04-2021	13-04-2021	21895-155643	Servicecentrum MER	Ten behoeve van raadsbehandeling
Aanbod bestuurlijke mini masterclass Omgevingswet	12-04-2021	12-04-2021	21895-155593	REO, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Werkstuk geschiedenis - leerling Maryn Roerdalen	12-04-2021	12-04-2021	21895-155592	Burger	Voor kennisgeving aannemen

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **4**

Onderwerp **:** Besluitenlijst raadsvergadering 22 april 2021

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** N.v.t.

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad N.v.t.

2. Wijze van agendering voor de raad N.v.t.

Inhoudelijk commissieadvies:

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Besluitenlijst (digitale) vergadering gemeenteraad Roerdalen

op donderdag 22 april 2021

Aanwezig (digitaal)

Voorzitter:	mw. mr. M.D. de Boer-Beerta
Griffier:	R.J.J. Notermans
Leden:	J.G.G. Cremers, CDA A.J.T. Joris, CDA J.J.G. Roubroeks, CDA J. Vogels, CDA L.M.E.G.M. Wolters, CDA mw. G.J.C.M. van Elmpt, Democraten Roerdalen J.H. van Kruchten, Democraten Roerdalen F.C. Peeters, Democraten Roerdalen H.M.V. van der Linden, Ons Roerdalen mw. J.C.L. Aelen, PvdA M. van Baden, PvdA mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal! W.L.C. Van Pol, Roerstreek Lokaal! (uitgezonderd agendapunt 7) R.H.G. Slangen, Roerstreek Lokaal! mw. L. Vestjens, Roerstreek Lokaal! P.H.A. van der Vorst, Roerstreek Lokaal! (tot 20.19 uur, agendapunt 7) A.G.M. Wolters, Roerstreek Lokaal! H.L.M. Nijskens, VVD

Tevens aanwezig (digitaal)

Wethouder:	J.G.A.M. den Teuling
Gemeentesecretaris:	J.J.W.M. L'Ortije
Verslaglegging:	mw. W.M.J.M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Lid:	mw. M.J.A. Thevissen, Ons Roerdalen
Wethouders:	mw. E.W.A.M. Cuijpers A.C.A.G. Smits

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.51 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 16, de heer J. Vogels.

1. Vaststelling raadsagenda 22 april 2021

Zonder stemming besluit de raad de voorliggende agenda van de vergadering van 22 april 2021 vast te stellen.

Met de aantekening dat agendapunt 8. Motie vreemd aan de orde van de dag; Aansluiting bij FNV coalitie naar minimumloon van € 14,- (registratienummer 2020M04) aan de voorlopige agenda van de raad is toegevoegd, besluit de raad zonder stemming de agenda van de vergadering van 22 april 2021 vast te stellen.
De motie is als bijlage bij deze besluitenlijst gevoegd.

2. Spreekrecht burgers

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 06/03/2021 – 09/04/2021).

4. Besluitenlijst raadsvergadering 18 maart 2021

De voorzitter deelt mede dat een omissie is geconstateerd bij in de concept besluitenlijst.
Bij agendapunt 10. Motie vreemd aan de orde van de dag: Huishoudelijke hulp WMO is de navolgende zin opgenomen; “De voorzitter legt de motie 2021M03, ingediend door de fractie van Roerstreek Lokaal!, ter besluitvorming voor aan de raad.”
De betreffende motie werd echter ingediend door het CDA, Democraten Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal!.
De voorzitter stelt voor de tekst als volgt te wijzigen; “De voorzitter legt de motie 2021M03, ingediend door de fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal!, ter besluitvorming voor aan de raad.”
De gemeenteraad besluit, zonder stemming en met inachtneming van de voorgestelde wijziging, de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 18 maart 2021 vast te stellen.

5. Ontwerp VVGB aanvraag omgevingsvergunning nieuwbouwwoning Bosserveldweg (ong.) Sint Odiliënberg

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, een ontwerp verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de bouw van een woning aan de Bosserveldweg (ong.) Sint Odiliënberg.

6. Bestemmingsplan Gestraatje 50 en 50a Montfort

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. Het bestemmingsplan 'Gestraatje 50 en 50a Montfort' getekend op de ondergrond met identificatienummer NL.IMRO.1669.BPMFT2020GESTRTJ50-VG01, ongewijzigd vast te stellen, getekend op de ondergrond met identificatienummer NL.IMRO.1669.BPMFT2020GESTRTJ50-OW01, zoals dat met ingang van 21 december 2020 gedurende zes weken ter inzage heeft gelegen;
2. Voor het plangebied geen exploitatieplan ex artikel 6.12 Wro vaststellen.

7. Toekomst buitenbaden

De heer W. Van Pol deelt mede dat hij vanwege betrokkenheid bij ontwikkelingen van buitenzwembad 't Sweeltje niet zal deelnemen aan de beraadslagingen en de stemming over dit agendapunt. Hij zal de vergadering bij de behandeling van dit agendapunt verlaten.

Vanwege technische verbindingsproblemen heeft de heer P. van der Vorst tijdens de behandeling van agendapunt 7, de vergadering voortijdig verlaten.

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
- De beide buitenbaden in het zomerseizoen 2021 open te houden voor zover dat past binnen de hiervoor beschikbare middelen in de begroting 2021;
- De businesscases van de burgerinitiatieven, nu in voorbereiding en gericht op een overname van het beheer van de buitenbaden binnen de afgesproken financiële kaders, ter definitieve besluitvorming aan de raad voor te leggen uiterlijk in de raadsvergadering vóór de begrotingsbehandeling 2022-2025.

8. Motie vreemd aan de orde van de dag; Aansluiting bij FNV coalitie naar minimumloon van € 14,-

Door de fractie van de PvdA is de Motie vreemd aan de orde van de dag; Aansluiting bij FNV coalitie naar minimumloon van € 14,- (registratienummer 2021M04) ingediend.

In de voorliggende motie (registratienummer 2021M04) wordt het college verzocht om de doelstelling te ondersteunen om het minimumloon naar 14 euro te krijgen en waar mogelijk steun te verlenen aan de lobby bij de landelijke politiek (vorming nieuw kabinet), omdat het vele inwoners van Roerdalen direct aangaat en daarmee ook het besteedbaar inkomen in onze gemeente vooruit gaat.
Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M04).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2021M04: het college van burgemeester en wethouders geeft aan geen bezwaar te hebben tegen de motie.

De voorzitter legt de motie 2021M04, ingediend door de fractie van de PvdA, ter besluitvorming voor aan de raad.

De heer J. Cremers legt een stemverklaring af en stelt dat de fractie van het CDA tegen de op zichzelf sympathieke motie zal stemmen omdat het CDA niet kan overzien hoe een en ander gaat worden betaald.

Mevrouw G. van Elmpt legt een stemverklaring af en stelt het een sympathieke motie te vinden. Ondanks dat het een kwestie betreft voor de landelijke politiek, heeft Democraten Roerdalen geen bezwaar tegen de motie, zodat Democraten Roerdalen vóór zal stemmen.

De heer H. van der Linden legt een stemverklaring af en stelt zich te kunnen vinden in de doelstelling van de voorliggende motie. Het gaat dan met name om de opgenomen tekst: “Spreekt uit……”. Ons Roerdalen neemt nadrukkelijk afstand van de brief van de FNV waarin de gemeente wordt opgeroepen zich aan te sluiten bij de FNV-coalitie. Dat gaat Ons Roerdalen te ver. Wij vinden het terecht dat er wat aan het minimumloon wordt gedaan. Dat blijkt onder andere uit de tv-uitzending: “De scheefgroei in de polder”, die laat zien dat deze mensen in permanente armoede verkeren. Ons Roerdalen zal dus vóór stemmen.

De heer H. Nijskens legt een stemverklaring af. In het VVD-verkiezingsprogramma wordt ook gepleit voor een hoger minimumloon, zonder een concreet bedrag (14 euro) te noemen. En zeker wordt geen koppeling gelegd met het bijstandsniveau. Alleen al daarom zal de VVD tegen stemmen hoe sympathiek de motie ook klinkt. Dit is gewoon inkomensbeleid en op het moment dat Het Rijk besluit tot een verhoging van het minimumloon dan zal er ook aan andere knoppen worden gedraaid, zoals bijvoorbeeld aan de toeslagen, maar ook aan uitkeringsniveaus en dan wordt het onduidelijk waar dat toe leidt. Gezien die feiten dat het echt een Haagse kwestie betreft, stemt de VVD tegen deze motie.

De volgende raadsleden hebben vóór gestemd: R. Wolters, J. Aelen, M. van Baden, G. van Elmpt, K. Hermans-Roelofs, J. van Kruchten, H. van de Linden, F. Peeters, W. van Pol, R. Slangen en L. Vestjens.
De volgende raadsleden hebben tegen gestemd: J. Vogels, L. Wolters, J. Cremers, A. Joris, H. Nijskens en J. Roubroeks.
De motie 2021M04 is daarmede aangenomen.

De voorzitter sluit de vergadering om 20.33 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 3 juni 2021.

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Aangenomen
11 stemmen voor
6 stemmen tegen
22/4

ROERDALEN PvdA

Motie

Raadsvergadering	:	22 april 2021
Agendapunt	:	8
Registratienummer	:	2021M04
Onderwerp	:	Motie vreemd aan de orde van de dag; Aansluiting bij FNV coalitie naar minimumloon van € 14,-

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 22 april 2021,

Constaterende dat:

- De coronacrisis duidelijk heeft gemaakt dat het functioneren van onze samenleving sterk afhankelijk is van vaak onderbetaalde en ondergewaardeerde werkzaamheden;
- Dit beroepen betreft zoals zorgverlener, pakketbezorger, vuilnisophaler, vakkenvuller in de supermarkt, handhaver;
- Roerdalen inwoners heeft die ondanks hun onmisbare beroep een inkomen hebben waarmee ze officieel tot de werkende armen behoren en waarmee ze hun gezinnen niet of nauwelijks kunnen onderhouden;

Spreekt uit dat:

- De gemeenteraad van Roerdalen de doelstelling onderschrijft van de FNV coalitie 'Voor 14' (www.voor14.nl) om het minimumloon naar 14 euro te krijgen;

Verzoekt het College:

- De doelstelling te ondersteunen om het minimumloon naar 14 euro te krijgen en waar mogelijk steun te verlenen aan de lobby bij de landelijke politiek (vorming nieuw kabinet), omdat het vele inwoners van Roerdalen direct aangaat en daarmee ook het besteedbaar inkomen in onze gemeente vooruit gaat;

en gaat over tot de orde van de dag.

J. Aelen,

PvdA

Voor	Tegen
R. Wolters	J. Vogels
J. Allen	L. Wolters
M. van Baden	J. Cremers
G. van Elmpt	A. Joris
K. Hermans	H. Luyskens
J. van Kruchten	J. Roubroeks
H. van der Linden	
F. Peeters	
W. van Pol	
R. Slangen	
L. Vestjens	

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **5**

Onderwerp **:** Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) Omnibuzz

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Hamerstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld:

- Kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de GR Omnibuzz;
- Kennis te nemen van de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 van de GR Omnibuzz.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) Omnibuzz
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	E.W.A.M. Cuijpers
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Aanbiedingsbrief GR Omnibuzz, gedateerd 6 april 2020; • Concept begrotingswijziging 2021-1; • Concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025; • Brief aan B&W, gedateerd 8 april 2021, verzoek om inhoudelijk advies.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR Omnibuzz.
Bij brief van 6 april 2020 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR Omnibuzz de concept begrotingswijziging 2021-1, de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende stukken kenbaar te maken. Verzocht wordt uiterlijk 22 juni 2020, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 8 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 19 van de GR Omnibuzz.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

- kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de GR Omnibuzz.
- kennis te nemen van de concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 van de GR Omnibuzz.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR Omnibuzz is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de concept begrotingswijziging 2021-1, de concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 is in artikel 19 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur deze bescheiden, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om uiterlijk 22 juni 2021ienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 8 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR Omnibuzz over de voorliggende begrotingswijziging 2021-1, de concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

St. Odiliënberg, 8 april 2020

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/05**

Onderwerp: Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) Omnibuzz

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 8 april 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 19 van gemeenschappelijke regeling Omnibuzz,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

- Kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de GR Omnibuzz;
- Kennis te nemen van de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 van de GR Omnibuzz.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Aan: Gemeenteraad
T.a.v. de Griffie

Sittard, 6 april 2021

Onderwerp: Concept Jaarverslag 2020.
Uitgangspuntennotitie begroting 2021-1 en 2022.
Concept eerste wijziging begroting 2021-1.
Concept begroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025.

Geachte dames en heren,

Met genoegen bieden wij u bovengenoemde documenten aan met betrekking tot de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz. In deze brief geven wij een korte toelichting hierop.

Concept jaarverslag 2020
In het jaarverslag 2020 wordt teruggekeken op het afgelopen jaar. Voor iedereen was dit een bewogen jaar, waarin de wereld om ons heen indringend is veranderd als gevolg van de COVID-19 pandemie. Ook bij Omnibuzz heeft dit forse gevolgen gehad voor onder andere het vervoer, dat vanaf eind maart fors is ingezakt. Gedurende het jaar zijn er diverse ups en downs geweest als gevolg van nieuwe maatregelen en versoepelingen. Met vervoerders zijn continuïteitsafspraken gemaakt, waarbij aansluiting is gezocht bij de landelijke afspraken hieromtrent. Omnibuzz is door deze ontwikkelingen ruim binnen de begroting gebleven. Tussentijds is in 2020 reeds een bedrag van € 1,6 mln. aan de gemeenten terugbetaald als gevolg van het lagere vervoersvolume het eerste halfjaar. Het tweede halfjaar en de bedrijfsvoeringskosten worden in de voorliggende jaarrekening over 2020 afgerekend met een positief resultaat van € 3,3 mln. In totaal heeft Omnibuzz over 2020 dus een positief resultaat behaald van € 4,9 mln.

In het voorstel winstbestemming wordt voorgesteld het jaarrekening resultaat 2020 van € 3.348.245 als volgt te bestemmen:
- € 2.578.009 uitbetalen aan de deelnemende gemeenten.
- € 368.000 toevoegen aan de algemene reserve. Nadat een aantal keer bedragen uit de algemene reserve zijn onttrokken, beweegt het saldo ultimo 2020 (€ 532.000) zich richting de minimumpositie van € 520.000. Met de voorgestelde toevoeging zal het saldo van de algemene reserve uitkomen op € 900.000, en komt hiermee tussen de afgesproken minimum en maximum positie (€ 1.308.000). Met het oog op de onzekerheden als gevolg van de uitgebroken COVID-19 crisis is aanvulling van de algemene reserve zeker opportuun.

- € 171.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve ICT. Het contract met de huidige ICT-leverancier is afgelopen en reeds meerdere keren verlengd. Als overheidsorgaan dienen wij hiervoor een (Europese) aanbesteding uit te schrijven. De voorbereidingen voor deze verplichting zijn reeds eind 2020 in gang gezet.
  Daarnaast heeft Omnibuzz de noodzaak onderkend om haar bestaande klantsysteem OMA te actualiseren naar een moderne programmeertaal. Hierdoor blijven we toekomstbestendig en verkleinen we de afhankelijkheid van de leverancier.
- € 231.236 toevoegen aan de nieuwe bestemmingsreserve personeel. Dit in verband met de afvloeiingsregeling van een medewerker eind 2020, alsmede de afwikkeling van een groot aantal meeruren uit het verleden van medewerkers van de ritreservering.

Met deze voorgestelde dotaties aan de bestemmingsreserves houden we de begrotingen stabiel en voorkomen we een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Uitgangspuntennotitie begroting 2021-1 en 2022

De uitgangspuntennotitie biedt het beleidsmatig en financieel kader voor de begrotingen 2021-1 en 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. De notitie is gebaseerd op het Bedrijfsplan Doelgroepenvervoer van Omnibuzz. Op basis van de missie en visie uit dit stuk, een terugblik en evaluatie op reeds gerealiseerde zaken en een omgevingsanalyse, legt Omnibuzz in dit document vast wat in de periode 2021 en volgende de te realiseren doelstellingen zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 34 b van de wet GR.

Concept begroting 2021-1 en concept begroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025

Op basis van de vastgestelde financiële uitgangspunten zijn de begrotingen opgesteld. In de eerste wijziging van de begroting 2021-1 zijn de geactualiseerde inzichten met betrekking tot de begroting 2021 verwerkt. Dit betreft zowel voortschrijdend inzicht met betrekking tot de invulling van beleid als ook aanpassing van financiële parameters die inmiddels veranderd zijn.
Ten tijde van het opstellen van eerste begroting 2021 was er nog geen sprake van COVID-19 en een (tijdelijke) lagere vraag naar ons vervoer. De begrotingswijziging 2021-1 betekent dan ook een neerwaartse aanpassing van het kostenniveau in verband met het lagere vervoer.

Ten opzichte van de vorige begroting 2021 vallen de totale kosten € 2,9 mln. lager uit. Deze stijging is voor € 2,8 mln. toe te schrijven aan de lagere vervoerskosten.

- Normaal gesproken zou het vervoersvolume voor de begrotingswijziging 2021-1 gebaseerd worden op de gerealiseerde vervoerscijfers in 2020. Vanwege COVID-19 en het hierdoor ingezakte vervoer in 2020 is dit echter geen realistisch uitgangspunt. Op basis van de meest recente inzichten (gemaakte continuïteitsafspraken met vervoerders) en ontwikkelingen (bijvoorbeeld vervoer naar vaccinatielocaties) hanteren wij als uitgangspunt het gerealiseerde vervoersvolume in 2019, minus een afslag van 10%.

- In de begroting van voorgaande jaren werd een opslagpercentage van 5% op het gerealiseerde vervoersvolume van het voorgaande jaar gehanteerd om een verdere stijging in het vervoersvolume op te vangen. De individuele gemeentes hadden de mogelijkheid om naar wens een ander % toe te passen, dan wel geen opslag toe te passen. Voor het jaar 2021 is – na afstemming met de gemeenten - geen opslagpercentage toegepast.
- Het vervoerstarief is geïndexeerd met de NEA-index voor 2021: 1,0%.

In de begrotingen zijn ook de eerder genomen interne beheersmaatregelen, waarmee het algemeen bestuur op 24 oktober 2018 heeft ingestemd, verwerkt.

Ten opzichte van de eerste begroting 2021 laten de regiekosten en de bedrijfsvoeringskosten een daling zien van € 14.000 respectievelijk € 48.000. Kostenstijgingen als gevolg van COVID-19 hebben wij, waar mogelijk, opgevangen door bijvoorbeeld zaken te temporiseren om de bedrijfsvoering in lijn te brengen met het vervoer. Hierdoor kunnen we per saldo een daling laten zien in de kosten van regie en bedrijfsvoering.

Het overhead percentage voor de begrotingswijziging 2021-1 bedraagt, conform de gemeentelijke IV-3 maatstaven 10,9% en bevindt zich hiermee ruim binnen de bandbreedtes van gemeentelijke organisaties.

Ten slotte
Wij denken u met deze documenten een goed inzicht te hebben verschaft in de missie, visie, doelstellingen en hiervoor benodigde middelen op korte en middellange termijn, alsmede de realisatie van onze doelstellingen in 2020.
Wij wensen u veel leesplezier en nodigen u uit om uw zienswijze op de voorliggende stukken te geven. Deze kunt u indienen binnen een termijn van acht weken, de wettelijke deadline hiervoor is **1 juni 2021**. Wij willen u er graag op wijzen dat het dagelijks bestuur coulance zal betrachten bij reacties die ontvangen worden tot 3 weken na deze datum (22 juni 2021), en deze ook zal meenemen in de beantwoording van de zienswijze ten behoeve van het algemeen bestuur.

Ten slotte attenderen wij u er op dat Omnibuzz op 19 april aanstaande om 19.00 uur een digitale informatiebijeenkomst organiseert voor raadsleden over deze onderwerpen. De uitnodiging hiervoor is aan de griffies verstuurd.

Mr. G.M.F. Vreuls	M. Smitsmans-Burhenne
Directeur	Voorzitter

omnibuzz
MAATWERK IN VERVOER

Begroting 2021-1

Inhoud

1. Inleiding 3

1.1 Belangrijke ontwikkelingen 3

2. Omnibuzz 6

2.1 Wie is Omnibuzz 6
2.1.1 Missie 6
2.1.2 Slim vervoer 6
2.1.3 Maatschappelijk verbinden 7
2.1.4 Uitwerking visie 7
2.2 Kantelen van vervoer en gebruik van OV stimuleren 7
2.2.1 De Voor Elkaar Pas (VEP) 7
2.2.2 Samenwerking met Provincie Limburg 7
2.2.3 www.ikwilvervoer.nl 8
2.3 Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer 8
2.3.1 Uitvoering Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) 8
2.3.2 Instroom ander doelgroepenvervoer 8
2.4 Omnibuzz als slimme organisatie 10
2.4.1 Externe ondersteuning en 'kruimelfuncties' 10
2.4.2 Beheersmaatregelen 11
2.5 Ontwikkelingen 11
2.5.1 Vervoersresultaat 11
2.5.2 Bedrijfsvoering 12
2.5.3 Bestuurlijk 13
2.6 Impact van COVID-19 13
2.6.1 Pijler 1. Toeleiding OV en kanteling 13
2.6.2 Pijler 2. Efficiëntie en bundeling vervoer 13
2.6.3 Pijler 3. Slimme organisatie en ontwikkelfunctie 14

3. De beleidsbegroting 18

3.1 Programma Omnibuzz vervoer 18
3.1.1 Wat willen wij bereiken? 18
3.1.2 Wat gaan wij ervoor doen? 18
3.1.3 Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten? 19
3.1.4 Beleidsindicatoren 20
3.1.5 Weerstandsvermogen en risicomanagement 21
3.1.6 Financiering 25
3.1.7 Bedrijfsvoering 28

4. Financiële begroting 34

4.1 Financiële kaders 34
4.2 Toelichting op de baten en lasten 36
4.2.1 Vervoerskosten en baten 36
4.2.2 Kosten regie en planning 40
4.2.3 Bedrijfsvoeringkosten 42
4.2.4 Eindresultaat 43
4.2.5 Eindresultaat IV3 44
4.2.6 Vergelijking Eindresultaat IV3 45
4.3 Analyse eerste begrotingswijziging 2021 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021 46
4.3.1 Analyse vervoersresultaat 46
4.3.2 Totaalanalyse 47

5. Bijlagen 52

Vormgeving: bartistiek Design
Foto's: De Fotovakvrouw

1. Inleiding

Voor u ligt de eerste wijziging programmabegroting 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz (begroting 2021-1). Hierin zijn de actuele inzichten met betrekking tot de ontwikkeling van het vervoer en de organisatie opgenomen.

Omnibuzz is verantwoordelijk voor het (Collectief) Vraagafhankelijk vervoer (CVV) voor klanten met een Wmo-indicatie. De uitgangspunten en kaders waarbinnen Omnibuzz dit doet, zijn vastgelegd in het bedrijfsplan (5 januari 2016, actualisatie 2019), de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de gemeenten. De vertaling van deze kaders naar de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken gebeurt conform het 'Besluit begroting en verantwoording' (BBV). Rekening houdend met de dynamiek en voortdurende ontwikkelingen wordt de begroting, indien nodig, jaarlijks geactualiseerd en bijgesteld. In deze begrotingswijziging is een aantal nieuwe inzichten en ontwikkelingen verwerkt, die tot een bijstelling van de begroting 2021 leiden.

1.1 Belangrijke ontwikkelingen

De belangrijkste actuele ontwikkeling is uiteraard de uitbraak van COVID-19 en alle maatregelen die daaruit voortvloeien. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat het vervoer na een lange periode van structurele toename vanaf maart 2020 plotseling enorm in omvang is afgenomen. De uitvoeringsprotocollen die elkaar snel opvolgen vragen op allerlei gebied afstemming en communicatie met gemeenten, klanten en vervoerders. Ook de interne organisatie is als het ware opnieuw ingericht, omdat de maatregelen ook betrekking hebben op het personeel en de bedrijfsvoering van Omnibuzz. Al deze ontwikkelingen en het gebrek aan duidelijk toekomstperspectief maken het opstellen van een betrouwbare begroting een uitdaging. Met deze opmerking in het achterhoofd en op basis van onze huidige kennis en de voorlopige vooruitzichten is deze begrotingswijziging opgesteld.

In deze begrotingswijziging leest u meer over deze en andere wijzigingen en ontwikkelingen, en de financiële vertaling hiervan voor de gemeenten. Gezien de omvang van mogelijke effecten wordt de impact van COVID-19 in een aparte paragraaf beschreven.

120
omnibuzz
KS-780-V

2

OVER OMNIBUZZ

2. Omnibuzz

2.1 Wie is Omnibuzz

Omnibuzz is een Gemeenschappelijke Regeling en verantwoordelijk voor de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) voor 30 Limburgse gemeenten. De nagenoeg 40.000 klanten hebben van deze gemeenten een indicatie voor het collectief vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wmo gekregen.

Omnibuzz neemt de administratie en andere uitvoerende en controlerende taken over, waarbij afstemming en overleg tussen betrokken partijen en deelnemende gemeenten geborgd is. Omnibuzz koopt namens de aangesloten gemeenten het vraagafhankelijke vervoer in, verzorgt de bijbehorende (Europese) aanbestedingen, controleert via contractbeheer op de juiste uitvoering van de contracten, verzorgt de ritaanname en de tactische regie op vervoer. Omnibuzz verzorgt verder de klantenservice, de klachtafhandeling en de volledige financiële afhandeling met alle betrokkenen. De dienstverlening is gericht op optimalisatie van het vervoer voor reizigers en gemeenten. Het grote bereik van Omnibuzz in combinatie met een slagvaardige organisatie maken een efficiënte beleidsuitvoering mogelijk. Dankzij ons vervoer kunnen klanten deelnemen aan het sociale leven en maatschappelijke activiteiten. Hiervoor zetten wij in op efficiënt vervoer en de eigen kracht van onze klanten, zodat vervoer naar sociale activiteiten ook op lange termijn geborgd is.

Omnibuzz fungeert bovendien als expertisecentrum voor vervoer, waarbij de aangesloten gemeenten van advies worden voorzien. De gemeenten ontvangen structureel management- en voortgangsinformatie en er vindt periodiek overleg plaats. Op die wijze ondersteunt Omnibuzz de gemeenten om grip op het vervoer te houden.

Het doel van Omnibuzz is: ‘Het bieden van de beste service op het gebied van (aangepast) vervoer.’ Omnibuzz zorgt dat klanten - ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben - optimaal gebruik kunnen maken van het vervoer en daardoor kunnen blijven participeren. Omnibuzz staat voor de volgende kernwaarden:

- Klantgericht en betrouwbaar.
- Kostenefficiënt en duurzaam.
- Innovatief en flexibel.
- Kwaliteit en deskundigheid.
- Integriteit.

2.1.1 Missie

De missie van Omnibuzz is:

> “Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later.”

Uit onze missie blijkt een sterke focus op duurzaam en kwalitatief hoogwaardig vervoer. Omnibuzz wil voortdurend blijven verbeteren en nieuwe concepten ontwikkelen die het vervoer toekomstbestendig maken. Door onze inhoudelijke kennis kunnen we gemeenten adviseren en ondersteunen, ook als er onvoorziene situaties ontstaan en innovatieve oplossingen of maatwerk nodig zijn. De missie is verbonden aan een motto dat centraal staat in de dienstverlening:

> “Via slim vervoer maatschappelijk blijven verbinden.”

2.1.2 Slim vervoer

Met het aanbieden van doelgroepenvervoer zorgt Omnibuzz voor een heel belangrijk netwerk in Limburg voor reizigers, opdrachtgevers en uitvoerders. Door dit ‘slim’

te doen, wordt het vervoer voor de reiziger passend en kwalitatief hoogwaardig uitgevoerd en blijft het tegelijk betaalbaar. Als kenniscentrum beschikken wij over gegevens van gebruikers, vervoerders, instellingen en overheden die ons in staat stellen alle belangen af te wegen en voor een optimale onderlinge afstemming te zorgen.

2.1.3 Maatschappelijk verbinden

Maatschappelijk verbinden tekent de rol van ons vervoer als verbinding tussen het sociale leven, maatschappelijke activiteiten en de gebruikers ervan. De uitdaging is dit binnen de financiële kaders te blijven doen. Hiervoor wordt ingezet op efficiënt vervoer en de eigen kracht van gebruikers. Omnibuzz spant zich in om de relatie tussen vervoer en sociale activiteiten te versterken, waardoor vervoer én activiteiten op lange termijn geborgd zijn.

2.1.4 Uitwerking visie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de indicatiestelling van hun inwoners. Zij bepalen dus of iemand in aanmerking komt voor vervoer en onder welke voorwaarden. Ter ondersteuning van deze taak heeft Omnibuzz in 2020 een richtlijn voor de indicatiestelling beschikbaar gesteld.

Omnibuzz is opgericht om de doelstellingen voor de 30 Limburgse gemeenten te realiseren. Hiermee dragen de Limburgse gemeenten zorg voor de toekomstbestendigheid van het doelgroepenvervoer. Omnibuzz zal steeds meer grip krijgen op het vervoer. Hierdoor zijn wij steeds beter in staat gemeenten te adviseren bij het bepalen van beleid. Om te sturen op de best passende vervoeroplossing en efficiency, is gekozen voor het regiemodel, waarbinnen de regie (mobiliteitscentrale) en de uitvoering van het vervoer gescheiden zijn. Dit model dient als instrument om de ambities van gemeenten te realiseren, zoals het optimaliseren van het gebruik van het reguliere openbaar vervoer (OV) of ander alternatief vervoer. Uitgangspunt hierbij is het optimaliseren van het gebruik van voorliggende vervoersvoorzieningen, zoals het reguliere OV.

De beleidsmatige aspecten en het operationele proces komen binnen de organisatie bij elkaar, waardoor wij dit goed op elkaar kunnen afstemmen en optimaliseren. Bovendien maakt deze flexibiliteit het mogelijk dat andere vervoersvormen, indien gewenst, kunnen instromen in dezelfde centrale. Bundeling van vervoer kan op termijn bijdragen aan kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing. De gemeenten zijn zelf aan zet om aan te geven of instroom wenselijk is. Hierin bepalen gemeenten ook zelf de vorm en de omvang van het vervoer dat instroomt en de termijn waarop dat moet gebeuren. De drie pijlers waarop alle ambities gebaseerd zijn, borgen de visie op de lange termijn. Deze drie pijlers zijn:

- Het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren.
- Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer.
- Omnibuzz als slimme organisatie.

2.2 Kantelen van vervoer en gebruik van OV stimuleren

Omnibuzz hanteert twee belangrijke instrumenten om deze ambitie te realiseren:

2.2.1 De Voor Elkaar Pas (VEP)

De VEP is een op maat gemaakt reisproduct - exclusief voor klanten van Omnibuzz - dat onze klanten de mogelijkheid biedt om laagdrempelig met het OV te reizen.

2.2.2 Samenwerking met Provincie Limburg

In een gezamenlijk overleg tussen DB Omnibuzz en Gedeputeerde Carla Brugman is een ‘position paper’ vastgesteld. Hierin zijn onze gezamenlijke ideeën over een integrale aanpak van doelgroepenvervoer en OV omschreven. Deze ideeën komen grotendeels terug in het concept ontwikkelplan OV dat de Provincie Limburg in 2020 heeft gepresenteerd. Volgens planning vindt in het tweede kwartaal van 2021 definitieve besluitvorming plaats bij de Provincie Limburg. De gezamenlijke inspanningen in de afgelopen jaren leiden zo tot een integraal toekomstplan. Een betere afstemming tussen beide vervoerssystemen biedt voordelen voor alle partijen. Op deze manier worden maatschappelijke budgetten zo efficiënt mogelijk en binnen de werkgebieden ingezet. De verwachting is dat we via gezamenlijke projecten binnen dit plan stappen kunnen zetten

in de toeleiding van onze klanten naar het OV en te zorgen voor een goede aansluiting tussen Omnibuzz vervoer en OV. Al lijken de gevolgen van COVID-19 de drempel voor OV-gebruik te verhogen. Het is gissen hoe deze gevolgen op langere termijn doorwerken, maar het behalen van resultaat op deze ambitie lijkt hierdoor een groeiende uitdaging. De ambitie van de kanteling in het vervoer is overigens breder dan OV en gaat over alle vormen van (potentieel) voorliggende voorzieningen. Op basis van de website www.ikwilvervoer.nl kunnen hier stappen gemaakt worden.

2.2.3 www.ikwilvervoer.nl

Alle deelnemende gemeenten zijn aangesloten bij www.ikwilvervoer.nl, een website die algemene reisinformatie combineert met informatie over lokale vervoersmogelijkheden per gemeente, zoals doelgroepenvervoer, (lokaal) alternatief vervoer en andere maatwerkvarianten. In 2021 wil Omnibuzz het functioneren van deze website evalueren, de effecten ervan inzichtelijk maken en optimaliseren, zodat deze structureel kunnen bijdragen aan de realisatie van deze ambitie.

2.3 Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer

2.3.1 Uitvoering Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)

Binnen het huidig Omnibuzz vervoer, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV), wordt optimale efficiëntie nagestreefd. Dit vervoer is in 2019 opnieuw aanbesteed, inclusief de planningstaak via langdurige contracten (5 jaar, met 3 jaar verlengingsoptie) zodat kwaliteit en continuïteit geborgd zijn. De aanbesteding is opgedeeld in 8 percelen. De vervoerscontracten zijn aan zes taxibedrijven gegund. De bedrijven die het Omnibuzz vervoer vanaf 1 januari 2020 uitvoeren zijn:

- Taxi Nelissen regio Maastricht.
- Taxi Van Loo regio Heuvelland.
- Taxi Hanneman regio Parkstad en Westelijke Mijnstreek.
- Personenvervoer Midden-Limburg regio Roermond.
- Taxi Van Driel regio Weert en Venray/Noord Limburg.
- Taxi De Leeuw regio Venlo en Peel en Maas.

In het 'Bestuursakkoord Zero Emissie Doelgroepenvervoer' (2019) hebben allerlei opdrachtgevers landelijk afgesproken dat het doelgroepenvervoer vanaf 2025 volledig zero emissie is. Met de ondertekening van dit akkoord geeft Omnibuzz een krachtig signaal af. In de aanbesteding heeft Omnibuzz onderbouwd dat de intentie van dit akkoord door praktische omstandigheden moeilijker haalbaar is. Omnibuzz heeft in de aanbesteding gekozen voor het meest haalbare groeimodel richting zero emissie vervoer en kiest voor de inzet van elektrisch aangedreven voertuigen. Met elektrische voertuigen zorgen Omnibuzz en de vervoerders voor een beter klimaat. Dit doen wij samen met de vervoerders in een gezond ingroeimodel, waarbij er jaarlijks meer elektrische voertuigen bij komen en wij samenwerken aan het vergroten van het aantal elektrische laadpunten.

Het bestek biedt ruimte voor instroomscenario's van andere vervoersvormen en de (door-)ontwikkeling van vervoersconcepten zoals vraagspreiding, groepsritten en omgaan met de piekbelasting etc. Deze concepten dragen bij aan de efficiëntie en de beheersbaarheid van vervoer voor de deelnemende gemeenten.

2.3.2 Instroom ander doelgroepenvervoer

De werkwijze met betrekking tot andere doelgroepen is vastgelegd in de actualisatie van het bedrijfsplan (2019). Deze houdt een kleinschalige, stapsgewijze aanpak van mogelijke instroom in, waarbij individuele gemeenten aan zet zijn voor de instroom. Er zijn - onder voorwaarden – mogelijkheden voor instroom binnen de lopende contracten voor Omnibuzz vervoer en andere inkoopkeuzes inzetbaar. Dat betekent flexibiliteit en mogelijkheden tot maatwerk voor deelnemende gemeenten. De onzekerheden van de pandemie gelden ook voor ander gemeentelijk doelgroepenvervoer. Het is op dit moment niet duidelijk op welke manier COVID-19 de wens tot instroom zich hierdoor gaat ontwikkelen, maar in tijden van verandering en onzekerheid ontstaan vaak nieuwe ideeën en kansen.

Wij ondersteunen en adviseren op verzoek van gemeenten, maar werken – in lijn met de adviezen van de werkgroepen

– niet actief aan scenario's voor grootschalige instroom. Dit zorgt voor duidelijkheid in onze bedrijfsvoering en versterkt de focus op het opgedragen Omnibuzz vervoer. De huidige organisatie Omnibuzz is opgezet en uitgelijnd op de uitvoering van dit vervoer. Zodra de instroom in omvang de mogelijkheden van deze constructie overstijgt, heeft dit gevolgen voor de bedrijfsvoering, werkwijzen, interne systemen, processen en capaciteit. Deze gevolgen zullen – zodra het zover is - inzichtelijk worden gemaakt als onderdeel van een business case. Uitgangspunt blijft dat dit de kwaliteit van het reguliere Omnibuzz vervoer niet raakt.

2.4 Omnibuzz als slimme organisatie

Omnibuzz is op de eerste plaats een uitvoeringsorganisatie met reguliere (dagelijkse) werkzaamheden zoals ritaanname, klantenadministratie, klachtafhandeling, facturering etc. Bovendien is Omnibuzz een kennisorganisatie die op basis van inhoudelijke kennis nieuwe vervoersconcepten ontwikkelt en deelnemende gemeenten ondersteunt en adviseert in de beleidsontwikkeling. Omnibuzz beschikt over voldoende deskundigheid om voor de aangesloten gemeenten de gezamenlijke inkoop, aanbesteding en contractbeheer van het vervoer te organiseren en is in staat om zelfstandig een goed aanbestedingstraject af te ronden, de impact van een faillissement tot een minimum te beperken en in tijden van crisis, zoals in deze pandemie, te anticiperen op nieuwe en veranderende behoeften.

Omnibuzz functioneert als zelfstandig, objectief en deskundig kenniscentrum voor gemeenten. Om deze rol te optimaliseren willen wij de externe afhankelijkheid afbouwen van adviseurs en externe aanbieders van software, rapportagetools en systemen. Dit vraagt om een investering in de eigen organisatie. Hier tegenover staat een structurele besparing op langere termijn en tevens blijft de expertise behouden voor de organisatie, waardoor deze ten gunste van de gemeenten ingezet kan worden, zoals bijvoorbeeld het onderhandelingsresultaat van de toepassing van de NEA-index.

Voor (minstens) 2021 rekent Omnibuzz nog op veel werkzaamheden als gevolg van COVID-19, waardoor wij voorzichtig zijn met het plannen van nieuwe extra projecten. Omnibuzz zet wel de lopende projecten voort, zoals de uitvoering van het Ontwikkelplan OV, de ontwikkeling van MijnOmnibuzz, de uitwerking van de afrekensystematiek en het traject om de digitale communicatie toegankelijk (drempelvrij) te maken.

Aan de hand van themabijeenkomsten worden ambtenaren actief betrokken bij belangrijke onderwerpen. Dit draagt bij aan onderlinge kennisoverdracht en gedragen voorstellen in het besluitvormingsproces. In 2021 gebeurt dit bijvoorbeeld op de onderwerpen Wijziging GR, evaluatie van de DVO en de jaarrekening en begrotingen. Omnibuzz wil bovendien graag de relatie met de gemeenten verder verbeteren door intensivering van het relatiebeheer.

2.4.1 Externe ondersteuning en 'kruimelfuncties'

Omnibuzz kan zelfstandig adviseren met betrekking tot inhoudelijke vervoerskundige onderwerpen en aanbestedingen vervoer, maar beschikt over beperkte juridische en wettelijke kennis als het gaat om bijvoorbeeld aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling of dienstverleningsovereenkomsten. Voor specifieke juridische advisering in de contractuele sfeer van het vervoer heeft Omnibuzz ook expertise in huis, al wordt deze, indien noodzakelijk, juridisch getoetst door een externe partij om mogelijke risico's te minimaliseren. Aangezien COVID-19 aanpassing vraagt van bestaande (contractuele) kaders en nieuwe afspraken nodig zijn, is het denkbaar dat door de nasleep van de pandemie vaker een beroep moeten worden gedaan op externe juridische advisering. Hierdoor is voor 2021 meer ondersteuning begroot.

De stapeling van 'kruimelfuncties', vooral vanuit wettelijke verplichtingen, zoals de Arbowetgeving (RI&E), de archiefwet, digitoegankelijkheid en de Algemene Verordening Gegevens-bescherming (AVG) leidt tot knelpunten in een 'lean and mean' uitvoeringsorganisatie. Met betrekking tot de AVG is op hoofdlijnen interne kennis aanwezig, maar de functies van privacy officer en functionaris gegevensbescherming zijn ondergebracht bij werknemers met andere inhoudelijke expertise. De functie blijkt tot nu toe zeer moeizaam structureel in te vullen, waardoor Omnibuzz voorlopig afhankelijk blijft van extern advies. Voor de digitale archivering kan Omnibuzz een beroep doen op de expertise van de archiefinspecteur van Sittard-Geleen. Momenteel lopen gesprekken met een deelnemende gemeente om te bekijken of Omnibuzz gebruik kan maken van de beschikbare deskundigheid van deze gemeente voor een aantal van deze kruimelfuncties. Met betrekking tot digitoegankelijkheid wordt door de betrokken instanties geadviseerd hiervoor enige interne kennis in huis te halen. Waar eerder werd gedacht dat dit een tijdelijk project is,

blijkt dit bij nader inzien eerder een structurele taak te zijn die alle digitale communicatie (met klanten, gemeenten en intern) omvat. In combinatie met de wens en de plicht om communicatie steeds meer digitaal te organiseren, zal Omnibuzz in 2021 onderzoeken welke stappen op dit terrein nodig zijn.

2.4.2 Beheersmaatregelen

In het kader van de interne maatregelen zijn in de begroting 2019-1 enkele formatieve aanpassingen doorgevoerd die structureel doorwerken op de bedrijfsvoering, zoals de aanpassing van de openingstijden van ritreservering en formatieve aanpassingen. Sinds eind 2019 kunnen klanten gebruik maken van het klantportaal voor het boeken van de ritten, waarbij geen tussenkomst van een medewerker nodig is. De promotie van dit portaal is door COVID-19 uitgesteld en de actualiteit heeft een remmend effect op het gebruik ervan. Intussen bouwen wij dit klantportaal uit met nieuwe functionaliteiten om de digitale communicatie voor de lange termijn te optimaliseren en compliant te maken aan de eisen voor digitale toegankelijkheid.

De externe beheersmaatregelen zijn in 2020 geëvalueerd. Gemeenten beschikken over een aantal instrumenten om op elk gewenst moment verdere maatregelen te nemen. Omnibuzz heeft een richtlijn voor de indicatiestelling opgesteld en een advies met betrekking tot de hoogte en de indexering van het klanttarief. Deze documenten bieden gemeenten handvaten om tot optimale besluitvorming te komen. Aanvullend hebben gemeenten – meestal met ondersteuning van Omnibuzz – beheersmaatregelen binnen de eigen gemeenten doorgevoerd. In sommige gevallen gebeurt dit proactief vanuit Omnibuzz op basis van het signaleren van opvallende indicatoren in de indicatiestelling van individuele gemeenten in vergelijking met andere gemeenten. In overleg met die afzonderlijke gemeente bespreken wij passende maatregelen.

2.5 Ontwikkelingen

2.5.1 Vervoersresultaat

De oorspronkelijke begroting 2021 is gebaseerd op de realisatie van het aantal zones in 2019 met een eventuele opslag. In de 30 deelnemende gemeenten nemen wij - op totaal niveau - al een aantal jaar op rij een stijging van het vervoer waar. Door de uitbraak van COVID-19 is deze ontwikkeling in 2020 abrupt afgebroken. De ontwikkeling van het vervoersvolume was al grillig en wordt hierdoor nog minder voorspelbaar. Normaal zou het aantal gerealiseerde zones in 2020 als basis dienen voor deze begrotingswijziging, maar aangezien dit bijna 50% minder is dan in 2019, is dit geen betrouwbare basis. Het vervoersvolume is immers afhankelijk van de ontwikkeling van het COVID-19 en de opgelegde maatregelen vanuit de regering. Bovenstaande ontwikkelingen zijn leidend om te komen tot een goede inschatting van het vervoersvolume 2021. Op basis van de meest recente inzichten en ontwikkelingen is, in lijn met landelijke inschattingen van vergelijkbare opdrachtgevers, gekozen om 90% van het volume van 2019 als basis te nemen. Gedurende 2021 zullen nog een lange tijd maatregelen gelden die leiden tot een lagere vervoersvraag. Het gehanteerde percentage ten opzichte van de vraag in 2019 biedt begrotingstechnisch voldoende ruimte om de vraagontwikkeling en aanvullende continuïteitsafspraken op te kunnen vangen. Ook de ingeschatte extra vraag door vaccinatievervoer kan hiermee naar verwachting worden opgevangen. Deze inschatting is gebaseerd op de eerste ervaringscijfers en de extrapolatie daarvan. Gemeentelijke verschillen als gevolg van reisgedrag van klanten naar vaccinatielocaties kunnen deze extrapolatie beïnvloeden. In principe wordt voorgesteld geen opslagpercentage te hanteren, tenzij een individuele gemeente dit specifiek aangeeft.

De ontwikkeling van het volume varieert tussen de gemeenten. De kosten per eenheid (zones) is in de basis voor alle gemeenten gelijk. Het vervoerstarief is geïndexeerd met de NEA-index voor 2021 van 1,0%. De bedongen korting van 2% uit het onderhandelingsresultaat wordt meegenomen in de continuïteitsafspraken alsmede in de begroting 2021-1.

Omnibuzz heeft op basis van een bestuurlijke wens een advies bij de individuele gemeenten neergelegd om de klantbijdragen per 1-1-2022 in lijn te brengen met het tarief

in het OV. De deelnemende gemeenten besluiten hier afzonderlijk over. De uitkomst van deze besluitvorming zal gaandeweg 2021 duidelijk worden. De klantbijdrage heeft geen effect op de begroting, maar eventuele wijzigingen in de klantbijdrage hebben wel effect op de totale kosten van het vervoer voor de gemeenten. Wij zullen tijdig met de vervoerders overleggen zodat wij onze contractuele verplichtingen over het informeren van deze beleidswijzigingen na komen.

2.5.2 Bedrijfsvoering

Cao en personeel

Omdat de huidige cao een looptijd heeft tot januari 2021, zijn de cao-partijen in gesprek over een nieuwe cao voor de gemeenteambtenaren. Op het moment dat de cao-onderhandelingen bekend zijn, zullen de wijzigingen vanuit de cao meegenomen worden. Voor de salariskosten wordt gebruik gemaakt van het meest recente formatieplan. Voor de indexatie van de salariscomponent wordt gerekend met 1%. Onze HR-afdeling werkt aan de uitwerking van het vitaliteitsbeleid en het persoonlijk ontwikkelplan voor medewerkers.

Automatisering en ICT

In 2021 gaan wij door met de ontwikkeling van het klantportaal 'MijnOmnibuzz'. Naar verwachting zullen de bestaande systemen voor ritreservering, klantenservice en financiële administratie in 2021 daarom regelmatig aangepast worden. In het kader van compliance aan de normering voor digitale toegankelijkheid verwachten wij ook de nodige investeringen in de automatisering. De omvang hiervan is nog niet helder, omdat deze afhankelijk is van de aanbevelingen uit de verplichte inspectierapporten die in een later stadium worden opgesteld. In 2021 zal tevens het ICT-beheer van Omnibuzz worden aan- of inbesteed, conform de aanbestedingsrichtlijnen.

Vervanging taxipoints

De taxipoints die klanten gebruiken om gemakkelijk ritten van het ziekenhuis naar huis te boeken, werken vanuit klantperspectief prima. Door de verouderde technologie verloopt het onderhoud en de ondersteuning van de taxipoints echter moeizaam en is dit systeem relatief kostbaar. Intussen is onderzocht welke alternatieven voorhanden zijn om de taxipoints te vervangen door een toekomstbestendig alternatief dat leidt tot een structurele verlaging van de kosten voor onderhoud en behoud van de klanttevredenheid. In 2021 zal naar verwachting over de implementatie hiervan besloten worden.

Digitalisering en toegankelijkheid

Ontwikkelingen in de wettelijke verplichting voor het aanbieden en toegankelijk maken van digitale communicatie (drempelvrij) maken investeringen noodzakelijk. Dit betreft de huidige website, in- en externe informatiesystemen en het digitale klantplatform MijnOmnibuzz dat in ontwikkeling is. De omvang van deze investeringen is niet helder. Wel is duidelijk dat dit tot structurele kosten zal leiden. Het bestuur wordt geïnformeerd over de voortgang.

Omgaan met groeiende zorgbehoefte en verward gedrag

Sinds 2019 hebben gemeenten de opgave om verward gedrag van mensen vroegtijdig te signaleren. Omnibuzz heeft daarom in overleg met gemeenten passend beleid ontwikkeld voor deze groeiende doelgroep in het vervoer. Dit betekent meer afstemming tussen gemeenten (consulenten), vervoerders en Omnibuzz met als doel deze kwetsbare klanten goed te kunnen blijven vervoeren. De toenemende problematiek van beperkte zelfregie bij klanten uit zich op de momenten dat er contact is met klanten; bij het uitvoeren van de rit (contact met de chauffeur) en bij het telefonisch contact. Dit leidt tot langere beltijden en meer benodigde capaciteit bij ritreservering en klantenservice. De planning is om in 2021 een eerste evaluatie van dit beleid te presenteren. In oktober 2020 heeft Omnibuzz het certificaat 'Samen dementievriendelijk' gekregen, een initiatief van Alzheimer Nederland, pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM en het ministerie van VWS. Op deze wijze zetten wij onze intenties kracht bij dat wij graag bijdragen

aan een dementievriendelijke samenleving. Dit wil onder andere zeggen dat dit onderwerp structureel aandacht krijgt binnen de dagelijkse processen en training van personeel. Wij overwegen deze evaluatie in verband met de ontwikkeling van het vervoer als gevolg van COVID-19 uit te stellen.

2.5.3 Bestuurlijk

Evaluatie GR en DVO

In 2020 heeft een extern bureau de evaluatie van de GR Omnibuzz afgerond. Het bestuur zal in de loop van 2021 de reactie van Omnibuzz op de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport bespreken. Op basis daarvan kunnen mogelijk verdere acties worden uitgezet. Bovendien zullen wij in 2021 in een tweetal ambtelijke themasessies het productenboek, dat onderdeel uitmaakt van de dienstverleningsovereenkomst, evalueren en actualiseren.

Aanpassing afrekensystematiek en wijziging GR Omnibuzz

Omnibuzz heeft op verzoek van gemeenten een aantal scenario's uitgewerkt voor de afrekening van verschillende kosten tussen gemeenten. In 2021 zullen wij hiervoor een concreet voorstel ter besluitvorming voorleggen. Parallel hieraan bereiden wij een wijziging van de GR Omnibuzz voor, waarin wij de uitkomst van dit voorstel verwerken. Aan de GR Omnibuzz zullen wij de uitwerking van het uittredingsprotocol toevoegen. Ook maken wij de regeling toekomstbestendig door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). De verwachting is dat de conceptwijziging van de GR Omnibuzz vanaf medio 2021 aan de gemeenteraden kan worden voorgelegd.

2.6 Impact van COVID-19

Gemeenten zijn gedurende 2020 uitgebreid geïnformeerd over COVID-19, de landelijke richtlijnen en de gevolgen hiervan voor ons vervoer. De impact op het vervoer is enorm en ditzelfde geldt voor de organisatie Omnibuzz, omdat alle reguliere processen, afspraken en kaders 'opnieuw uitgevonden' moesten worden. In het jaarverslag 2020 besteden wij hier uitgebreid aandacht aan. Deze impact werkt door in de begrotingen, al overheerst vooral onzekerheid over het toekomstperspectief.

2.6.1 Pijler 1. Toeleiding OV en kanteling

De gevolgen van COVID-19 lijken de drempel voor OV-gebruik te verhogen. Een gesloten systeem zou voor kwetsbare klanten meer comfort en veiligheid kunnen bieden dan reizen met OV. Het is gissen hoe deze gevolgen op langere termijn doorwerken, maar de uitdaging om resultaat te halen op deze ambitie lijkt groeiende. Het zou kunnen zijn dat ander kleinschalig alternatief vervoer juist aan aantrekkingskracht wint door deze ontwikkeling. Mede om die reden wil Omnibuzz samen met de gemeenten het gebruik van de website ikwilvervoer.nl optimaliseren.

2.6.2 Pijler 2. Efficiëntie en bundeling vervoer

Het contractbeheer met vervoerders omvat het beheren van de oorspronkelijke contracten plus alle aanvullende en noodzakelijke afspraken in het kader van COVID-19. Het voortdurend monitoren van de effecten van de overheidsmaatregelen, de continuïteitafspraken en naleving van de COVID-19 protocollen vraagt veel van de vervoerders en van Omnibuzz. Zolang de pandemie niet bedwongen is, blijven deze extra aansturing en aandacht noodzakelijk. De veiligheid van het vervoer staat meer dan ooit op de eerste plaats, maar desondanks zijn alle kwaliteitsafspraken in deze periode – zolang toegestaan binnen de geldende protocollen - zonder uitzondering nageleefd.

Voor meer uitleg over de continuïteitsafspraken verwijzen wij naar het jaarverslag 2020. Vanwege de complexiteit en contractuele vertrouwelijkheid wordt deze niet heel gedetailleerd in het jaarverslag toegelicht. Alle stappen in dit kader worden uiterst zorgvuldig genomen met inachtneming van de omstandigheden, mogelijk gevolgen en risico's voor alle betrokken partijen. In de eerste maanden van 2021 blijkt dat het toekomstperspectief nog steeds onzeker is. Het overleg met vervoerders blijft hierdoor op permanente

basis doorgaan en de insteek hierbij is helder. De vervoerders en de gemeenten moeten samen door deze crisis geraken, zodat wij ook na de pandemie over een volwaardig vervoerssysteem kunnen beschikken. Dit is in lijn met het bestuursbesluit om de continuïteit van onze vervoerders voor de lange termijn te borgen (na COVID-19). Het neemt niet weg dat vervoerders en Omnibuzz goed kijken naar de ontwikkelingen richting het 'nieuwe normaal' en hier de onderlinge afspraken op afstemmen. Dit gebeurt stapsgewijs en in goed overleg. In dit kader proberen wij zoveel mogelijk vervoer daadwerkelijk uit te voeren, zowel regulier vervoer als extra vervoer naar de vaccinatielocaties.

2.6.3 Pijler 3. Slimme organisatie en ontwikkelfunctie

Omnibuzz heeft een centrale positie ingenomen in de totstandkoming van de (veelal) landelijke richtlijnen en protocollen voor de uitvoering van het vervoer en de financiële continuïteit. Zo dragen wij bij aan het beperken van de gevolgen van deze crisis voor klanten, gemeenten en vervoerders.

De voortdurend veranderende richtlijnen in het vervoer vragen om intensieve communicatie met klanten, cliëntenpanel, bestuurders en ambtenaren van de aangesloten gemeenten. Tevens voeren wij onderzoek uit naar de overwegingen van klanten om te blijven reizen tijdens COVID-19 of juist niet. Deze inzichten komen van pas in de communicatie en het beleidsadvies, zodat de maatschappelijke functie van het vervoer geborgd wordt. Bestuurlijk is verzocht om te anticiperen op de nieuwe realiteit en ons te oriënteren op beleid dat erop gericht is om het vervoer laagdrempelig toegankelijk te houden. Omnibuzz zal dit voorbereiden en daarbij ook rekening houden met de wens om via beheersmaatregelen het vervoer voor gemeenten betaalbaar te houden. De impact van de pandemie zal de verdere invulling hiervan bepalen.

Samen met vervoerders kon Omnibuzz heel snel inspelen op urgente behoeften aan vervoer naar 'besmette' huisartsenpraktijken, COVID-19 hotels en vaccinatielocaties. Op deze manier kan de vrijgekomen capaciteit van ons vervoerssysteem maatschappelijk worden ingezet.

Alle medewerkers zijn intussen volledig gefaciliteerd om vanuit thuis te werken. Omdat contante betalingen niet meer zijn toegestaan, is het rekening rijden versneld geïmplementeerd. Hiervoor is het facturatieproces aangepast. De nieuwe afspraken met vervoerders zijn in de administratie geïmplementeerd en de reguliere processen met gemeenten zijn aangepast. De aanleiding was allerminst prettig, maar de organisatie is als gevolg van de crisis gegroeid in flexibiliteit en kan hierdoor beter omgaan met schommelingen in het vervoersvolume, ook in de contractuele sfeer met de vervoerders. Praktisch alle 'interne werkzaamheden' kunnen zowel vanuit kantoor als vanuit huis uitgevoerd worden, zonder dat klanten of gemeenten gevolgen ervaren in het dienstverleningsniveau. Deze flexibele inrichting van de organisatie komt in deze onzekere tijd – die voorlopig nog blijft aanhouden - van pas.

Een aantal medewerkers van Omnibuzz (ritreservering) is gedetacheerd bij de GGD, waardoor de loonkosten van Omnibuzz tijdelijk afnemen. Omdat de meeste medewerkers een vaste aanstelling hebben, is direct afschalen op personeel geen optie. Daar komt bij dat de gemiddelde gesprekstijd bij ritreservering als gevolg van extra vragen door COVID-19 en de gezondheidscheck is toegenomen met circa 15%. Bij de klantenservice is het aantal inkomende telefoongesprekken vrijwel op hetzelfde niveau gebleven. Bovendien is deze afdeling ingezet bij een grootschalige belactie om e-mailadressen en incassoformulieren van klanten en/of gemachtigden te verzamelen. De incassoformulieren zijn nodig om het versneld invoeren van rekeningrijden efficiënt en snel uit te kunnen voeren. De e-mailadressen zijn wenselijk omdat door het verplichte rekening rijden veel meer facturen worden verstuurd dan voorheen. Dit leidt tot meerkosten voor postverzending. Door de opgehaalde e-mailadressen kan intussen een groot deel van de facturen digitaal worden verstrekt.

Bij de staffuncties en de afdeling uitvoering is sprake van extra werk door de vele aanpassingen als gevolg van de landelijke maatregelen, de continuïteitsafspraken met vervoerders, afspraken over maatwerkvervoer (COVID-19 hotels, vervoer van en naar huisartsen etc.) en de communicatie

hierover. Omnibuzz heeft zich verder actief bemoeid met de landelijke lobby en deelgenomen aan overleggen om tot deze afspraken te komen. Ook de financiële administratie heeft veel extra werk verzet om de nieuwe situatie financieel goed te kunnen managen, zoals de groei van het aantal rekeningrijders, de aangepaste afspraken met vervoerders en het voeren van een aparte COVID-19 administratie.

Waar mogelijk zijn de kosten teruggedrongen, maar de daling van het vervoer leidt niet direct tot een evenredige vermindering van personele inzet of bedrijfsvoeringskosten. De beheerkosten bewegen niet rechtstreeks mee met de daling van het vervoersvolume. Waar mogelijk is de beschikbare capaciteit snel en flexibel ingezet voor nieuwe maatschappelijke behoeften. Zo zijn toch positieve resultaten behaald in deze periode en houden wij het systeem overeind voor de toekomst.

3

DE BELEIDSBEGROTING

3. De beleidsbegroting

3.1 Programma Omnibuzz vervoer

3.1.1 Wat willen wij bereiken?

Omnibuzz heeft haar missie vertaald in enkele concrete doelstellingen:

- Iedere doelgroep passend en tijdig vervoer bieden.
- Continu werken aan kwaliteitsverbetering.
- Aansluiten bij al ingezette kanteling in het sociale domein, het bevorderen van zelfredzaamheid bij de burger en zo veel mogelijk gebruik maken van algemeen toegankelijke voorzieningen.
- Vervoersuitgaven beheersbaar houden, ook met oog op duurzaamheid.
- Vervoer kunnen blijven garanderen binnen de gemeentelijke begrotingen.
- Grip op de interne organisatie.

3.1.2 Wat gaan wij ervoor doen?

Voor alle deelnemende gemeenten staat voorop dat ze iedere doelgroep passend en tijdig vervoer willen bieden, zodat iedereen optimaal kan deelnemen aan de samenleving. Dat vervoer moet voor gemeenten en klanten betaalbaar blijven. Door de beschikbare deskundigheid en de schaalomvang biedt het samenwerken binnen de GR Omnibuzz gemeenten de kans om zo efficiënt mogelijk met de middelen om te gaan en vernieuwingen op het gebied van beheersbaarheid samen te ontwikkelen. Zo gaat financiële beheersbaarheid samen met kwaliteitsverbeteringen voor de klant. Door de onzekere vooruitzichten is voorzichtigheid geboden in het ontwikkelen of uitrollen van nieuwe ideeën en projecten, maar Omnibuzz zal in 2021 zeker niet stil blijven staan. Omnibuzz gaat in 2021 – naast alle COVID-19 gerelateerde taken – verder met de volgende taken (intensiveren):

- Verbetering van het huidig vervoer met oog voor kwaliteit, beheersbaarheid en de realiteit in de vervoerssector.
- Overleg met de Provincie Limburg over een integrale aanpak middels de uitwerking van het Ontwikkelplan OV.
- Evaluatie en optimalisatie van de website ikwilvervoer.nl.
- Doorontwikkeling van MijnOmnibuzz.
- Overleg met gemeenten over de invulling van het relatiebeheer en de overlegstructuur.
- Aanpassing van de afrekensystematiek en de wijziging van de GR Omnibuzz.
- Verdere uitwerking van beheersmaatregelen op gemeenteniveau, afhankelijk van besluitvorming individuele gemeenten.
- Doorontwikkeling van informatie- en kennismanagement.
- Structureel toetsen en controleren van de administratieve organisatie, conform het goedgekeurde auditplan.
- Structurele controle en bijsturen van resultaten en processen via grondige informatievoorziening, rapportages en risicomanagement binnen de planning & control cyclus.
- Compliant zijn met geldende wet- en regelgeving, met speciale aandacht voor digitale toegankelijkheid, privacy, informatiebeveiliging en de archiefwet.

3.1.3 Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?

De programma indeling voor Omnibuzz is weergegeven in “Tabel Begroting 2021-1”.

TABEL BEGROTING 2021-1

Programma Wmo Vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 353.296	€ 20.614.201	€ 20.260.905
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.096	€ 13.096
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 20.324.000	€ -	€ -20.324.000
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.537.951	€ 2.537.951	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 23.215.248	€ 23.215.248	€ -
Toevoegingen aan de reserves		€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 23.215.248	€ 23.215.248	€ -

Voor de verdeling van baten/lasten naar taakvelden is aansluiting gezocht bij hetgeen het BBV voorschrijft. Uitgangspunt is dat lasten en baten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd.

Omnibuzz kent slechts een beperkt aantal taakvelden. Onder het taakveld ‘Overhead’ zijn, conform de ‘Notitie overhead’ in het kader van BBV, alle kosten opgenomen die betrekking hebben op sturing en ondersteuning van het primaire proces. Tot de kosten van overhead worden in ieder geval de volgende zaken gerekend:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
- Personeel en organisatie.
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
- In- en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie.
- Juridische zaken.
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
- Informatievoorziening en automatisering.
- Facilitaire zaken en huisvesting.
- Documentaire informatievoorziening.
- Managementondersteuning van het primaire proces.
- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).

Onder 0.5 'Treasury' zijn de rente- en bankkosten opgenomen. Voor de begroting 2021-1 bestaat dit bedrag volledig uit bankkosten.

De kosten direct toe te rekenen aan het Wmo-doelgroepenvervoer zijn opgenomen onder het taakveld 'Maatwerkdienstverlening 18+'. Dit zijn de vervoerslasten. De kosten van de afdeling uitvoering (regie) worden ook onder dit taakveld gepresenteerd, evenals de kosten van de afdeling klantenservice en de kosten gekoppeld aan klachtafhandeling, klanttevredenheid en dergelijke. De baten bestaan hierbij uit het onderhandelingsresultaat in verband met de NEA-index 2020 (zie verderop in deze begroting).

De hieronder opgenomen lasten bestaan wederom uit loon- en beheerkosten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat hoewel Omnibuzz klanten heeft die jonger zijn dan 18 jaar en daarmee feitelijk in het taakveld 6.72 'Maatwerkdienstverlening 18-' thuishoren, dit aandeel dusdanig klein is (< 1%) dat ervoor gekozen is dit taakveld niet op te nemen. De baten voor taakveld 0.4 en taakveld 6.71 bestaan volledig uit gemeentelijke bijdragen.

3.1.4 Beleidsindicatoren

Met de invoering van het vernieuwde 'Besluit begroting en verantwoording', ingaand voor begrotingen en programmaverantwoordingen vanaf 2017, dienen decentrale overheden de voor hun van toepassing zijnde beleidsindicatoren op te nemen. Met deze beleidsindicatoren worden de effecten van het beleid toegelicht. In de tabel zijn de voor Omnibuzz van toepassing zijnde beleidsindicatoren opgenomen.

Indicator	2021-1	Eenheid	Bron
Formatie	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezettting	0,052	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 3,21	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	3,2%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	10,9%	% van totale lasten	Eigen begroting

Op basis van de onder Overhead opgenomen lasten bedraagt de overhead 10,9% van de totale lasten. Omnibuzz streeft ernaar om deze factor in de komende jaren van groei van activiteiten zo stabiel mogelijk te houden.

PARAGRAFEN

In het kader van artikel 9 van het 'Besluit begroting en verantwoording' zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicomanagement.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.

3.1.5 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als het vermogen dat nodig is om incidentele niet voorziene tegenvallers te kunnen opvangen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken schrijft in artikel 11 van het nieuwe 'Besluit begroting en verantwoording' het volgende voor:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de Gemeenschappelijke Regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De weerstandsratio is een verhoudingsgetal, tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het op basis van de risicoanalyse bepaalde benodigde weerstandsvermogen.

Onderstaand wordt de weerstandsratio aangegeven als een directe confrontatie tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de risico's. Als onverhoopt veel risico's optreden, kan dit betekenen dat de deelnemende gemeenten rekening moeten houden met aanvullende bijdragen om tekorten en risico's te dekken.

Algemene reserve	Benodigde weerstandscapaciteit totaal risico	Weerstandsratio
€ 532.000	€ 1.308.000	0,41

De minimale omvang van de algemene reserve is eerder vastgesteld op € 520.000,-. Met dit minimum worden met name de volumerisico's in het vervoer afgedekt alsmede het risico dat een van de vervoerders (taxibedrijven) failliet gaat. Daarnaast biedt dit minimum voldoende dekking voor de financiering van eventuele investeringen.

Risicomanagement

In het bedrijfsplan van januari 2016 is een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste risico's waar Omnibuzz mee kan worden geconfronteerd. Medio 2018 is de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd en op 24 oktober 2018 is deze vastgesteld door het algemeen bestuur.

Op basis van deze risico-inventarisatie en de bijbehorende beheersmaatregelen is een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans dat de risico's zich voordoen. Dit vormt de basis voor het bepalen van het weerstandvermogen.

De belangrijkste geïdentificeerde risico's zijn:

Risico's	Politiek	Strategisch	Proces	Personeel	ICT	Financieel	Kwaliteit
Bezuinigingen van de gemeentes	x						
Uittreden van gemeentes uit de GR		x					
Beheersbaarheid van het vervoer		x					
Decentralisatie van taken naar gemeenten (instroom overige vervoersstromen)		x					
Uitvoering van taken omtrent regie en planning			x				
Beperkte bezetting leidt tot kwaliteitsrisico's			x				
Kennis van het personeel				x			
Continuïteit risico tgv serverbeheer					x		
Inkoop						x	
Kwaliteit van informatie vervoerders							x

Rekening houdende met de beheersmaatregelen die beschikbaar zijn om deze risico's te mitigeren en de mate waarin de risico's reeds in de eerdere begroting zijn doorgerekend, wordt de maximale impact geschat op € 1.308.000,-. Risicomanagement is een belangrijk onderdeel van de planning & control cyclus binnen Omnibuzz. In dit kader wordt regelmatig getoetst of de aanwezige weerstandscapaciteit afdoende is om de risico's waarmee Omnibuzz geconfronteerd wordt af te dekken. De algemene reserve is na aanvang van de werkzaamheden op 11 december 2016 door de deelnemende gemeenten volgestort.

Het beleid van Omnibuzz is zodanig ingericht dat minimaal één keer per 5 jaar de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd dient te worden. In 2018 heeft de laatste actualisering plaatsgevonden. De minimale omvang van de algemene reserve is toen vastgesteld op € 520.000,-. Met dit minimum worden met name de volumerisico's in het vervoer afgedekt alsmede het risico dat een van de vervoerders (taxibedrijven) failliet gaat. Daarnaast biedt dit minimum voldoende dekking voor de financiering van eventuele investeringen. Een overzicht van de kernrisico's is opgenomen in de bijlagen vanaf pagina 52. De vaststelling is geldend tot uiterlijk 2022 als de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' opnieuw zal worden vastgesteld.

In de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 1 juli 2020 is, naar aanleiding van de bestemming van het resultaat over 2019, besloten om € 60.792,- aanvullend toe te voegen aan de algemene reserve. In het voorstel aan het algemeen bestuur d.d. 16 december 2020 is ingestemd met een onttrekking aan de algemene reserve van € 168.000,-, waarmee deze ultimo 2020 is uitgekomen op € 532.000,-. Dit saldo ligt hiermee binnen de afgesproken bandbreedte van het minimum- en maximumniveau van de algemene reserve. De maximale omvang, toevoegingen en onttrekkingen van de algemene reserve wordt bepaald door het algemeen bestuur, mede op basis van de meest actuele risico's en benodigde weerstandsvermogen.

In de 30 deelnemende gemeenten nemen wij - op totaalniveau - al een aantal jaar op rij een stijging van het vervoer waar. Door de uitbraak van de COVID-19 pandemie is deze ontwikkeling in 2020 abrupt afgebroken. De verdere ontwikkeling in het vervoer is door de actualiteit nog minder voorspelbaar. Ook keuzes die gemeenten (gaan) maken, zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in het vervoer. Voor een toelichting op de situatie en gevolgen rondom COVID-19 verwijzen wij u naar het paragraaf 2.6 'Impact van COVID-19' op pagina 13.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS 2021-1

ACTIVA	31-dec-2020 €	31-dec-2021 €	PASSIVA	31-dec-2020 €	31-dec-2021 €
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
Materiële vaste activa	388.322	332.628	Algemene reserve	532.000	532.000
			Egalisatiereserve	-	-
Financiële vaste activa	-	-	Bestemmingsreserve	191.714	56.064
			Resultaat voor bestemming	3.348.245	-
Totaal vaste activa	388.322	332.628	Totaal vaste passiva	4.071.959	588.064
VLOTTENDE ACTIVA			VLOTTENDE PASSIVA		
Uitzettingen < 1 jaar					
Overige vorderingen	189.730	310.258			
Liquide middelen	7.582.817	3.282.647	Overige schulden	1.070.009	1.754.152
Overlopende activa	427.890	305.327	Overlopende passiva	3.446.791	1.888.644
Totaal vlottende activa	8.200.437	3.898.232	Totaal vlottende passiva	4.516.800	3.642.796
Totaal generaal	8.588.759	4.230.860	Totaal generaal	8.588.759	4.230.860

De vergelijkende cijfers per 31 december 2020 zijn overgenomen vanuit de concept jaarrekening 2020. De balansposten vlottende activa en vlottende passiva zijn voor 2021 begroot door het gewogen gemiddelde van de afgelopen drie jaren te nemen (incidentele posten buiten beschouwing gelaten) of waar mogelijk een zo accuraat mogelijke inschatting van de balanspost.

Voor de gewijzigde begroting 2021-1 is het positieve resultaat 2020 € 3.348.245,- als incidenteel gezien en uit het gewogen gemiddelde van de afgelopen drie jaar gehaald. Het positieve resultaat 2020 vloeit via het resultaat voorstel terug naar de gemeenten, wordt toegevoegd aan de algemene reserve of bestemmingsreserves. Het voorstel resultaatbestemming 2020 wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het algemeen bestuur op 7 juli 2021 en zal in de gewijzigde begroting 2022 worden verwerkt.

Het eigen vermogen is begroot door een zo goed mogelijke inschatting te geven van de reserves en voorzieningen op basis van de nu bekende risico's. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwe nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' die is vastgesteld door het algemeen bestuur en met de huidige weerstandscapaciteit.

KENGETALLEN

In het kader van artikel 11 van het 'Besluit begroting en verantwoording' zijn de volgende kengetallen opgenomen:

- Netto schuldquote.
- Solvabiliteitsratio.
- Structurele exploitatieruimte.
- Grondexploitatie.
- Belastingcapaciteit.

Kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Onderstaand volgt een korte toelichting op de voorgeschreven kengetallen:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan.
- De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is.
- De grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten (niet van toepassing voor Omnibuzz).
- De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (niet van toepassing op Omnibuzz).

De uitkomsten van deze vijf kengetallen worden voor het begrotingsjaar 2021 (t) weergegeven in de volgende tabel.

Begroting jaar	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	2019	2020	2021-1
Netto schuldquote	-2%	-15%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2%	-15%	-1%
Solvabiliteitsratio	28%	47%	14%
Structurele exploitatieruimte	100%	100%	100%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Voor 2021 (t) is de geprognosticeerde balans 2021 of een gemiddelde van de afgelopen 3 jaren als basis gebruikt om de kengetallen te berekenen. Voor 2019 (t-2) zijn de gerealiseerde cijfers uit de vastgestelde jaarrekening gebruikt. Voor 2020 zijn de cijfers uit de concept jaarrekening overgenomen.

De solvabiliteitsratio beweegt tussen de 14% en 48%. Dit betekent dat voor 2021 (t) 14% van het totale vermogen uit eigen vermogen bestaat. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

De uitkomst van de netto schuldquote is negatief. Dit komt omdat Omnibuzz relatief weinig vreemd vermogen heeft. De structurele exploitatieruimte bedraagt voor 2021 100%. Voor 2021 zijn geen incidentele baten of lasten voorzien. Tekorten worden aangevuld en overschotten vloeien terug naar de gemeenten. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor Omnibuzz niet van toepassing.

3.1.6 Financiering

TREASURY

De financiering van Omnibuzz bestaat uit bijdragen van de deelnemende gemeenten. Omnibuzz maakt op dit moment geen gebruik van een kortlopende kasgeldlening. Indien er in de toekomst gebruik wordt gemaakt van een kortlopende kasgeldlening zullen de hieraan eventueel verbonden kosten in de jaarrekening opgenomen worden als kapitaallasten.

In de begroting 2021-1 is geen individueel opslagpercentage voor het vervoer per gemeente opgenomen. Vanwege de daling van het vervoersvolume door de impact van COVID-19 is het uitgangspunt voor het vervoersvolume voor de gewijzigde begroting 2021-1 gebaseerd op het gerealiseerde vervoersvolume 2019 verminderd met een afslag van 10%. Aan de gemeenten is de keuze voor het toepassen van een opslagpercentage voorgelegd, het voorstel om geen opslagpercentage toe te passen is door alle gemeenten aangenomen. Vanuit de in 2018 gevormde bestemmingsreserve 'ICT' valt elke jaar het afschrijvingsdeel voor de in het jaar 2018 en 2019 geïnvesteerde activa vrij ter financiering van de afschrijvingslasten. In de gewijzigde begroting 2021 bedraagt dit afschrijvingsdeel € 11.000,-.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag korte financiering mogelijk is. Onder korte financiering wordt in de Wet FIDO verstaan leningen met een rente typische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald als een percentage van het begrotingstotaal. Bij ministeriële regeling is dit percentage voor Omnibuzz vastgesteld op 8,2%. Concreet betekent dit dat de netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. Omnibuzz zal naar verwachting binnen de kasgeldlimiet blijven.

	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottende schuld
Kwartaal 1	€ 943.966	€ 1.669.728	€ -725.761
Kwartaal 2	€ 1.029.265	€ 2.557.159	€ -1.527.894
Kwartaal 3	€ 1.274.051	€ 4.587.814	€ -3.313.763
Kwartaal 4	€ 4.516.798	€ 8.200.436	€ -3.683.638
(4) Gemiddelde van kwartalen	€ 1.941.021	€ 4.253.784	€ -2.312.764
(6) Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 2.312.764		
(5) Berekening kasgeldlimiet			
(7) Omvang begroting per 1 januari 2020		€ 23.215.249	
(8) in procenten van de grondslag		8,2%	
(5) = (7) x (8) Kasgeldlimiet:		€ 1.903.650	
Ruimte (+) / overschrijding (-) (6) + (5)		€ 4.216.414	

De (verwachte) netto vlottende schuld per kwartaal is berekend door uit te gaan van de realisatie Q1 t/m Q4 2020, als basis voor de kasgeldlimiet 2020.

RENTERISICONORM

De renterisiconorm is direct gerelateerd aan het budgettaire risico en heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

SCHATKISTBANKIEREN

Het wetsvoorstel 'Verplicht schatkistbankieren' is op 13 december 2013 in het Staatsblad gepubliceerd. De wet is op 15 december 2013 van kracht geworden en ingevoerd voor gemeenten, Provincies, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen.

Schatkistbankieren houdt in dat overtollige publieke middelen worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt bij leningen die ze op de markt aangaat. Voor decentrale overheden is het gevolg hiervan dat uitstaande beleggingen bij het vrijvallen niet kunnen worden herbelegd maar naar de rekening courant gaan. Daar kunnen ze hoogstens als deposito worden weggezet tegen de dan geldende rente op Nederlandse staatsobligaties. Er is sprake van een drempelbedrag dat Omnibuzz buiten de schatkist mag aanhouden. Het gaat om 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Omnibuzz is het drempelbedrag vastgesteld op € 200.000,-. Dit saldo wordt daarmee niet als overtollig beschouwd.

DE WET HOUDBARE OVERHEIDSFINANCIËN (WET HOF)

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Hof. De middellange termijndoelstelling is het op termijn verkrijgen van begrotingsevenwicht in stappen van 0,5% bbp per jaar.

Omdat ook gemeenten, Provincies, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetsvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact.

Het EMU-saldo volgt uit de tabel:

	Omschrijving	2020 Jaarrekening x € 1.000	2021-1 Begroting x € 1.000	2022 Begroting x € 1.000
		Vorig verslagjaar	Huidig begrotings-jaar	Volgend begrotings-jaar
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	3161	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	59	45	42
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	11	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie:			
	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
11	Verkoop van effecten			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	3.209	45	42

Het EMU-saldo wordt berekend door op het exploitatiesaldo de afschrijvingen, investeringen en mutaties van reserves te corrigeren. Omdat Omnibuzz kostenneutraal begroot, leiden eventuele investeringen in 2021 in materiële vaste activa tot een mutatie in het EMU-saldo. Tevens drukken de afschrijvingen op de exploitatie, welke conform financiële uitgangspunten niet gedekt worden door de algemene reserve. Per saldo wordt hierdoor voor 2021 een negatief EMU-saldo ad € 45.000,- begroot.

ECONOMISCHE VOORUITZICHTEN

De vooruitzichten voor de Nederlandse economie in de periode 2020-2022 staan, net als in de raming van een half jaar geleden in het teken van de COVID-19 pandemie. In de eerste twee kwartalen van 2020 liep het bruto binnenlands product (bbp) flinke schade op. Het leeuwendeel hiervan werd goedgemaakt door het sterke terugveren in het derde kwartaal. Door de tweede golf besmettingen en de daarmee gepaard gaande contactbeperkende maatregelen, alsook

door de aanhoudende onzekerheid onder huishoudens en bedrijven, zal het bbp in het vierde kwartaal weer krimpen. Omdat de economische ontwikkelingen in de eerste drie kwartalen van dit jaar echter gunstiger waren dan voorzien, blijft de economische teruggang voor 2020 beperkt tot 4,3%. Deze krimp is weliswaar van historische omvang, maar minder diep dan waarvoor eerder werd gevreesd. Na 2020 treedt een gestaag herstel op; in zowel 2021 als 2022 groeit het bbp met 2,9%. Tegen het einde van de voorspelhorizon van deze raming (het derde kwartaal van 2022) ligt het reële bbp per hoofd van de bevolking weer op hetzelfde niveau als aan het einde van 2019).

De werkgelegenheid krijgt naar verwachting een stevige tik in 2020 en vooral in 2021. De werkloosheid gaat dit jaar omhoog naar 4,0% van de beroepsbevolking en piekt in 2021 op gemiddeld 6,5%. In 2022 volgt een daling naar 6,0%. De HICP-inflatie, die in Nederland al geruime tijd hoger ligt dan gemiddeld in het eurogebied, loopt iets op, van 1,2% in 2020 tot 1,5% in de twee jaar daarna. Door de economische neergang en de omvangrijke overheidssteun maken de overheidsfinanciën in 2020 een grote omslag, van een comfortabel overschot naar een tekort van 6,3% bbp. Ook in 2021 en 2022 schrijft de overheid rode cijfers. Na een scherpe stijging met 10,5 procentpunt in 2020 loopt de schuldquote daarna geleidelijk verder op tot ruim 61% ultimo 2022. De verslechtering van de overheidsfinanciën is daarmee omvangrijk, maar niet onoverkomelijk groot.

De onzekerheid rond de raming is, net als een half jaar geleden, groter dan gebruikelijk als gevolg van de onzekerheid omtrent de ontwikkeling van de pandemie. Scenario's kunnen dan behulpzaam zijn. In ECB-verband is daarom besloten om naast de raming twee alternatieve scenario's op te stellen met mogelijke effecten van de COVID-19 pandemie op de economie. De groei van het bbp in 2021 varieert van 4,9% in het milde scenario tot 0,2% in het zware scenario. Deze scenario's zijn niet bedoeld als onder- en bovengrens van mogelijke uitkomsten, maar illustreren wel dat er op dit moment rond de raming een grote mate van onzekerheid bestaat. Vergeleken met de uitkomsten van een half jaar geleden is de bandbreedte overigens wel kleiner geworden.

Ten slotte is voor het zware scenario en een aanvullend zeer zwaar scenario de impact op de bankensector doorgerekend. Hieruit volgt dat de gemiddelde kapitaalpositie van de zes grootste Nederlandse banken eind 2022 in het zware scenario met circa 2 procentpunt afneemt. In het zeer zware scenario bedraagt deze daling bijna 4 procentpunt. Dit is een forse impact, die echter voor de banken behapbaar lijkt te zijn, zonder serieuze implicaties voor de kredietverlening. (bron: DNB, Economische ontwikkelingen en vooruitzichten, december 2020).

3.1.7 Bedrijfsvoering

STURINGSPRINCIPES

Sinds de totstandkoming van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz, heeft Omnibuzz zich ontwikkeld tot een compacte en doelmatige organisatie. De organisatie is hierbij ingericht op basis van een aantal sturingsprincipes die behouden blijven. Daarnaast vraagt de groei en ontwikkeling van de organisatie om een aantal nieuwe sturingsprincipes.

De volgende principes worden door Omnibuzz bij de keuzes omtrent inrichting van de werkorganisatie gehanteerd:

Kwaliteit en klantgerichtheid

Kwaliteit en klantgerichtheid staan voorop bij alle inrichtingsvraagstukken. Dit uit zich naar alle betrokkenen, van klanten tot vervoerders en van gemeenten tot de Provincie Limburg.

Professionaliteit

Omnibuzz organiseert haar werkorganisatie op een professionele manier. Uitgangspunt hierbij is dat de organisatie-inrichting en -sturing faciliterend moeten zijn voor de medewerkers.

Doelmatigheid

De werkorganisatie wordt doelmatig ingericht. Dat wil zeggen dat binnen de geldende kwaliteitskaders en taakstelling een zo efficiënt mogelijke organisatie wordt ingericht.

Lerende organisatie

Omnibuzz is een organisatie in groei en in ontwikkeling. Dit betekent dat processen, systemen en werkwijzen voortdurend worden geoptimaliseerd. Omnibuzz stimuleert haar medewerkers bij te dragen aan het principe van een lerende organisatie.

Good governance

De organisatie wordt ingericht op basis van de principes van good governance en met inachtneming van de bepalingen van de wet 'Gemeenschappelijke Regelingen'.

Belastingdienst

In 2017 heeft de Belastingdienst Omnibuzz vrijgesteld van de vennootschapsbelasting op basis van de dienstverleningsovereenkomsten vrijstelling.

In 2018 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat Omnibuzz btw in rekening dient te brengen over de gemeentelijke bijdrage (vervoer 9%, overige kosten 21%). Dit heeft tot gevolg dat de fiscale afhandeling van het ondernemershandelen in het kader van de vervoersbeweging van Omnibuzz per 1 april 2019 teruggevallen is naar de individuele gemeenten.

In 2020 zijn er geen fiscale aanpassingen vanuit de Belastingdienst opgedragen. De in 2020 uitgekeerde coronacompensatie aan de vervoerders is niet belast met btw.

BESTUURLIJKE STRUCTUUR

De bestuurlijke structuur wordt gevormd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit 30 leden met 38 stemmen.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een zevental leden:

- 4 leden vanuit Zuid-Limburg.
- 3 leden vanuit Noord- en Midden-Limburg.

De directeur van Omnibuzz legt verantwoording af aan het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. In de nadere uitwerking van de verordeningen van DB en AB alsmede de organisatie- en directieverordening is de relatie met het dagelijks bestuur en algemeen bestuur nader geregeld.

STRUCTUUR WERKORGANISATIE

De huidige inzichten in de organisatiestructuur worden navolgend nader toegelicht.

Omnibuzz staat onder aansturing van een éénhoofdige directie. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur en geeft leiding aan de werkorganisatie.

Binnen de werkorganisatie wordt twee afdelingen onderscheiden die elk onder aansturing staan van een manager:

- Uitvoering, waaronder ritreservering en tactische regievoering.
- Bedrijfsvoering, waaronder de afdeling ICT, financiële administratie, finance & control en klantenservice.

Naast deze afdelingen wordt een aantal staffuncties onderscheiden, die onder aansturing van de directeur vallen.

De afdelingsmanagers vormen, samen met de directeur, het managementteam.

In de vergadering van het dagelijks bestuur op 13 november 2019 is ingestemd met de tweede evaluatie van het organisatieplan. Hieronder volgt naar aanleiding van het goedgekeurde formatieplan een overzicht van de benodigde bezetting per afdeling.

AFDELING UITVOERING

Naar huidige inzichten kent de afdeling uitvoering bij benadering de volgende bezetting in de eindsituatie 2021:

Functie	FTE
Manager uitvoering	1,00
Teamleider ritreservering	3,00
Medewerkers ritreservering	22,45
Regiemedewerkers	4,45
Projectmedewerker uitvoering	0,80
Hoofd ritreservering	1,00
Afdeling uitvoering totaal	32,7

De totale verwachte bezetting van de afdeling uitvoering bedraagt in de eindsituatie 2021 naar huidige inzichten maximaal 32,70 fte en blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van 2020.

AFDELING BEDRIJFSVOERING

De afdeling bedrijfsvoering zal naar verwachting de volgende bezetting in de eindsituatie 2021 kennen:

Functie	FTE
Manager bedrijfsvoering	0,90
Teamleider financiële Administratie	1,00
Financieel medewerkers A	3,00
Financieel medewerkers B	1,00
Teamleider klantenservice	1,00
Medewerker klantenservice	7,00
Medewerker applicatiebeheer	0,67
Medewerker ICT	0,67
Medewerker finance & control	0,80
Afdeling bedrijfsvoering totaal	16,04

De totale verwachte bezetting van de afdeling bedrijfsvoering bedraagt in de eindsituatie 2021 naar huidige inzichten 16,04 fte en blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van 2020.

STAFFUNCTIES

De staffuncties zien er naar verwachting als volgt uit:

Functie	FTE
Directeur	1,00
HR beleidsadviseur	0,80
HR assistent	0,50
Adviseur projecten	3,50
Secretariaat	1,39
Functionaris gegevensbescherming	0,10
Privacy Officer	0,20
Communicatieadviseur	0,50
Coördinator klachtenafhandeling	1,00
Medewerker klachtenafhandeling	0,90
Medewerker databeheer en -analyse	0,60
Afdeling staf totaal	10,49

De verwachte bezetting van de staffuncties bedraagt in de eindsituatie 2021 naar huidige inzichten 10,49 fte en blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van 2020. Daarnaast wordt vanwege de aard van de werkzaamheden externe expertise ingekocht:

Functie	FTE
Projectleider	0,50

De structurele bezetting van Omnibuzz is 60,03 fte. Hierin is 0,30 fte opgenomen voor invulling van de OR-activiteiten. Bij de omvang die Omnibuzz vanaf 1 januari 2018 heeft is de invulling van een OR verplicht. Vanaf 1 maart 2019 is de tijdelijke OR, gestart in 2018, omgezet naar een definitieve OR. Op 13 november 2019 is het herziene organisatieplan goedgekeurd in de vergadering van het dagelijks bestuur.

Het verloop van de bezetting over de jaren is als volgt:

Afdeling	2021	2022	2023	2024	2025
Uitvoering	32,70	32,70	32,70	32,70	32,70
Bedrijfsvoering	16,04	16,04	16,04	16,04	16,04
Staf	10,49	10,49	10,49	10,49	10,49
OR	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Externe expertise	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Totaal	60,03	60,03	60,03	60,03	60,03

Ingang
de
Dagbeeker

4

FINANCIËLE BEGROTING

4. Financiële begroting

4.1 Financiële kaders

Ten opzichte van de begroting 2021, die in het algemeen bestuur van 1 juli 2020 is goedgekeurd, doet zich een aantal wijzigingen voor die wij in deze paragraaf toelichten. Enerzijds vloeien deze wijzigingen voort uit het feit dat de financiële uitgangspunten kunnen worden ingevuld met meer recent cijfermateriaal. Anderzijds is er ook een aantal beleidsmatige wijzigingen die hun effect hebben op de begroting 2021.

De financiële uitgangspunten voor de gewijzigde begroting 2021-1, de begroting 2022 en het MJP 2023 tot en met 2025 zijn vastgesteld in de algemene vergadering d.d. 16 december 2020.

Onderstaand lichten wij de belangrijkste punten toe.

In een normale situatie (zonder COVID-19) zouden de gerealiseerde vervoerscijfers per gemeente in de periode één jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft (t-1) als uitgangspunt worden genomen. Uitgangspunt is het daadwerkelijk verreden aantal zones per gemeente. Voor de begroting 2021-1 kan, vanwege de COVID-19 crisis en hierdoor het gedaalde vervoersvolume, niet met dit uitgangspunt gewerkt worden. Het vervoersvolume is afhankelijk van de ontwikkeling van het COVID-19 virus en de opgelegde maatregelen vanuit de regering. Om een goede inschatting te kunnen maken van het vervoersvolume voor het jaar 2021 dient ook het vervoersvolume van Q4 2020 duidelijk te zijn. Tevens dienen de nieuwe afspraken voortkomend uit de addenda op de vervoerscontracten, inzake tarifering voortkomend uit het gedaalde vervoersvolume, meegenomen moeten worden in het berekenen van het vervoersresultaat. Bovenstaande ontwikkelingen zijn leidend om te komen tot een goede inschatting van het vervoersvolume 2021. Uitgangspunt zal het gerealiseerde vervoersvolume in 2019 zijn (t-2). Hierop zal een afslag worden toegepast afhankelijk van de meest recente inzichten en ontwikkelingen.

De gerealiseerde vervoerscijfers per gemeente in de periode twee jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft (t-2), wordt als uitgangspunt genomen. De basis is het daadwerkelijk verreden aantal zones per gemeente. Voor de begroting 2021-1 wordt het volume derhalve gebaseerd op de gerealiseerde cijfers van 1 januari tot en met 31 december 2019 met een afslag van 10%. Dit vanwege de impact op het vervoer veroorzaakt door COVID-19.

Er wordt geen individueel opslagpercentage op het gerealiseerde vervoersvolume 1 januari tot en met 31 december 2019 toegepast vanwege de impact op het vervoer veroorzaakt door COVID-19. De individuele gemeentes hebben de mogelijkheid gekregen om naar wens toch een percentage toe te passen. Alle gemeenten hebben ervoor gekozen om geen opslagpercentage toe te passen in de gewijzigde begroting 2021-1.

Het vervoerstarief wordt geïndexeerd met de NEA-index voor 2021 die eind 2020 bekend is gemaakt: 1,0%. Voor het vervoerstarief wordt gerekend met het voorcalculatorisch tarief 2021 op basis van de afgegeven tarieven in de nieuwe vervoerscontracten, of de tarieven uit het addendum op de vervoerscontracten, verhoogd met de NEA-index die geldt voor 2021. Het onderhandelingsresultaat (een korting van 3% in 2020, 2% in 2021 en 1% in 2022 in verband met de uitzonderlijke hoge NEA-index voor 2020) wordt in mindering gebracht op de vervoerskosten. Het vervoerstarief, waarmee gerekend wordt in de eerste begrotingswijziging, wordt bepaald op basis van het na-calculatorisch tarief 2020 inclusief NEA-index.

Voor de salariskosten wordt een nieuwe inschatting gemaakt van de diverse kostencomponenten op basis van de meest actuele informatie. In de gewijzigde begroting 2021 zal gebruik worden gemaakt van het meest recente formatieplan. Indexatie van de salariscomponent gebeurt op basis van de beschikbare meest actuele cao-informatie.

Voor 2021 zijn de onderhandeling nog niet afgerond. Voor nu zal een salarisstijging van 1% worden ingerekend. Op het moment dat de resultaten van de cao-onderhandelingen bekend zijn, zullen de wijzigingen vanuit de cao meegenomen worden.

Voor verdere toelichting zie 3.1.3 'Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?' op pagina 19.

BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2021-1	Eenheid	Bron
Formatie	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezettting	0,052	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 3,21	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	3,2%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	10,9%	% van totale lasten	Eigen begroting

Voor een toelichting op de beleidsindicatoren wordt verwezen naar 3.1.3 'Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?' op pagina 19.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Programma Wmo Vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 353.296	€ 20.614.201	€ 20.260.905
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.096	€ 13.096
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 20.324.000	€ -	€ -20.324.000
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.537.951	€ 2.537.951	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 23.215.248	€ 23.215.248	€ -
Toevoegingen aan de reserves		€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 23.215.248	€ 23.215.248	€ -

Voor een toelichting op de baten en lasten per taakveld wordt verwezen naar 3.1.3 'Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?' op pagina 19.

4.2 Toelichting op de baten en lasten

4.2.1 Vervoerskosten en baten

Het vervoersvolume 2021-1 is gebaseerd op de gerealiseerde zones, de toeslagen laag en hoog en de meereizend OV'er in de periode 1 januari tot en met 31 december 2019, verminderd met een afslag van 10%. Voorgesteld is om geen individueel opslagpercentage per gemeente op te nemen in de gewijzigde begroting 2021-1. Dit voorstel is door alle gemeenten aangenomen.

TABEL VERVOERSVOLUME 2021-1

Gemeente	Zones 1 jan t/m 31 dec 2019	Zones 2021	Opslag	Totaal aantal zones 2021 (incl. opslag)	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er
Beek	49.695	44.726	0%	44.726	2.628	10.302	597
Beekdaelen	118.871	106.984	0%	106.984	3.302	25.681	753
Beesel	32.816	29.534	0%	29.534	3.439	10.704	398
Bergen	26.054	23.449	0%	23.449	157	4.564	203
Brunssum	140.785	126.707	0%	126.707	6.581	34.241	1.353
Echt-Susteren	117.327	105.594	0%	105.594	3.484	21.112	1.304
Eijsden-Margraten	87.370	78.633	0%	78.633	3.164	20.597	1.009
Gennep	65.181	58.663	0%	58.663	2.921	17.305	494
Gulpen-Wittem	56.825	51.143	0%	51.143	3.146	18.269	760
Heerlen	436.406	392.765	0%	392.765	7.165	64.795	5.016
Horst aan de Maas	97.094	87.385	0%	87.385	4.268	22.662	757
Kerkrade	292.881	263.593	0%	263.593	8.901	55.340	2.121
Landgraaf	214.957	193.461	0%	193.461	6.818	41.608	2.192
Leudal	91.368	82.231	0%	82.231	750	13.276	819
Maasgouw	87.447	78.702	0%	78.702	1.461	15.863	1.019
Maastricht	701.034	630.931	0%	630.931	36.719	199.202	6.402
Meerssen	104.627	94.164	0%	94.164	4.892	27.783	903
Nederweert	37.151	33.436	0%	33.436	675	3.074	267
Peel en Maas	95.568	86.011	0%	86.011	5.525	28.692	775
Roerdalen	49.714	44.743	0%	44.743	1.791	12.793	257
Roermond	162.009	145.808	0%	145.808	779	25.341	1.716
Simpelveld	31.768	28.591	0%	28.591	1.290	6.011	676
Sittard-Geleen	397.219	357.497	0%	357.497	28.840	93.546	4.055
Stein	56.053	50.448	0%	50.448	1.825	17.276	703
Vaals	37.502	33.752	0%	33.752	776	7.837	601
Valkenburg aan de Geul	80.595	72.536	0%	72.536	2.523	16.524	967
Venlo	292.181	262.963	0%	262.963	13.632	64.472	3.114
Venray	87.616	78.854	0%	78.854	1.675	18.069	1.017
Voerendaal	39.637	35.673	0%	35.673	1.103	5.869	494
Weert	93.771	84.394	0%	84.394	1.436	16.444	1.224
TOTAAL	4.181.522	3.763.370		3.763.370	161.662	919.254	41.964

In de tabel 'Vervoersvolume 2021-1' zijn de aantallen vervoersvolumes, opslagpercentages, toeslagen laag en hoog en de meereizend OV'er waarmee in deze begroting wordt gerekend weergegeven. Deze vormt dan ook de basis voor de tabellen die op de volgende pagina's staan.

TABEL VERVOERSKOSTEN 2021-1

Gemeente	Zones 2021-1	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 201.712	€ 2.970	€ 4.636	€ 1.360	€ 210.678
Beekdaelen	€ 482.497	€ 3.731	€ 11.556	€ 1.718	€ 499.503
Beesel	€ 133.200	€ 3.886	€ 4.817	€ 907	€ 142.810
Bergen	€ 105.753	€ 177	€ 2.054	€ 464	€ 108.448
Brunssum	€ 571.446	€ 7.436	€ 15.409	€ 3.084	€ 597.375
Echt-Susteren	€ 476.230	€ 3.937	€ 9.500	€ 2.973	€ 492.641
Eijsden-Margraten	€ 354.635	€ 3.576	€ 9.269	€ 2.300	€ 369.780
Gennep	€ 264.570	€ 3.300	€ 7.787	€ 1.127	€ 276.784
Gulpen-Wittem	€ 230.653	€ 3.554	€ 8.221	€ 1.732	€ 244.160
Heerlen	€ 1.771.372	€ 8.096	€ 29.158	€ 11.436	€ 1.820.062
Horst aan de Maas	€ 394.105	€ 4.823	€ 10.198	€ 1.726	€ 410.851
Kerkrade	€ 1.188.804	€ 10.058	€ 24.903	€ 4.837	€ 1.228.602
Landgraaf	€ 872.510	€ 7.704	€ 18.724	€ 4.997	€ 903.934
Leudal	€ 370.863	€ 847	€ 5.974	€ 1.867	€ 379.551
Maasgouw	€ 354.947	€ 1.651	€ 7.139	€ 2.323	€ 366.059
Maastricht	€ 2.845.497	€ 41.493	€ 89.641	€ 14.596	€ 2.991.227
Meerssen	€ 424.681	€ 5.527	€ 12.502	€ 2.058	€ 444.769
Nederweert	€ 150.796	€ 763	€ 1.383	€ 609	€ 153.552
Peel en Maas	€ 387.911	€ 6.243	€ 12.911	€ 1.767	€ 408.832
Roerdalen	€ 201.789	€ 2.024	€ 5.757	€ 585	€ 210.154
Roermond	€ 657.595	€ 881	€ 11.404	€ 3.913	€ 673.792
Simpelveld	€ 128.946	€ 1.457	€ 2.705	€ 1.541	€ 134.650
Sittard-Geleen	€ 1.612.312	€ 32.589	€ 42.096	€ 9.246	€ 1.696.243
Stein	€ 227.519	€ 2.062	€ 7.774	€ 1.603	€ 238.958
Vaals	€ 152.221	€ 877	€ 3.527	€ 1.371	€ 157.995
Valkenburg aan de Geul	€ 327.135	€ 2.851	€ 7.436	€ 2.204	€ 339.625
Venlo	€ 1.185.963	€ 15.404	€ 29.013	€ 7.100	€ 1.237.480
Venray	€ 355.633	€ 1.893	€ 8.131	€ 2.319	€ 367.976
Voerendaal	€ 160.887	€ 1.246	€ 2.641	€ 1.127	€ 165.900
Weert	€ 380.616	€ 1.622	€ 7.400	€ 2.791	€ 392.429
TOTAAL	€ 16.972.798	€ 182.678	€ 413.664	€ 95.679	€ 17.664.818

Basis voor de vervoerskosten zijn de tarieven en de toeslagen zoals deze in de uitgangspunten voor de eerste begrotingswijziging zijn toegelicht. De financiële kaders worden in 4.1 'Financiële kaders' op pagina 34 toegelicht. Deze tarieven worden vermenigvuldigd met het vervoersvolume uit 'Tabel Vervoersvolume 2021-1' op pagina 36. Vanaf 1-1-2020 gelden de nieuwe tarieven conform de aanbesteding (zie de uitgangspuntennotitie).

TABEL VERVOERSKORTING IN VERBAND MET NEA-INDEX 2021-1

Gemeente	Zones 2021-1	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 4.034	€ 59	€ 93	€ 27	€ 4.214
Beekdaelen	€ 9.650	€ 75	€ 231	€ 34	€ 9.990
Beesel	€ 2.664	€ 78	€ 96	€ 18	€ 2.856
Bergen	€ 2.115	€ 4	€ 41	€ 9	€ 2.169
Brunssum	€ 11.429	€ 149	€ 308	€ 62	€ 11.948
Echt-Susteren	€ 9.525	€ 79	€ 190	€ 59	€ 9.853
Eijsden-Margraten	€ 7.093	€ 72	€ 185	€ 46	€ 7.396
Gennep	€ 5.291	€ 66	€ 156	€ 23	€ 5.536
Gulpen-Wittem	€ 4.613	€ 71	€ 164	€ 35	€ 4.883
Heerlen	€ 35.427	€ 162	€ 583	€ 229	€ 36.401
Horst aan de Maas	€ 7.882	€ 96	€ 204	€ 35	€ 8.217
Kerkrade	€ 23.776	€ 201	€ 498	€ 97	€ 24.572
Landgraaf	€ 17.450	€ 154	€ 374	€ 100	€ 18.079
Leudal	€ 7.417	€ 17	€ 119	€ 37	€ 7.591
Maasgouw	€ 7.099	€ 33	€ 143	€ 46	€ 7.321
Maastricht	€ 56.910	€ 830	€ 1.793	€ 292	€ 59.825
Meerssen	€ 8.494	€ 111	€ 250	€ 41	€ 8.895
Nederweert	€ 3.016	€ 15	€ 28	€ 12	€ 3.071
Peel en Maas	€ 7.758	€ 125	€ 258	€ 35	€ 8.177
Roerdalen	€ 4.036	€ 40	€ 115	€ 12	€ 4.203
Roermond	€ 13.152	€ 18	€ 228	€ 78	€ 13.476
Simpelveld	€ 2.579	€ 29	€ 54	€ 31	€ 2.693
Sittard-Geleen	€ 32.246	€ 652	€ 842	€ 185	€ 33.925
Stein	€ 4.550	€ 41	€ 155	€ 32	€ 4.779
Vaals	€ 3.044	€ 18	€ 71	€ 27	€ 3.160
Valkenburg aan de Geul	€ 6.543	€ 57	€ 149	€ 44	€ 6.793
Venlo	€ 23.719	€ 308	€ 580	€ 142	€ 24.750
Venray	€ 7.113	€ 38	€ 163	€ 46	€ 7.360
Voerendaal	€ 3.218	€ 25	€ 53	€ 23	€ 3.318
Weert	€ 7.612	€ 32	€ 148	€ 56	€ 7.849
TOTAAL	€ 339.456	€ 3.654	€ 8.273	€ 1.914	€ 353.296

In deze tabel wordt de vervoerskorting gepresenteerd die volgt uit het onderhandelingsresultaat. In het verleden stond hier de tabel met betrekking tot vervoersopbrengsten.

De eigen bijdrage voor klanten is per 1 januari 2021 geïndexeerd met 1%. Zoals ook aangegeven in de financiële uitgangspunten wordt er gewerkt met verschillende tarieven (exclusief btw) voor de regio Zuid-Limburg en regio Midden- en Noord-Limburg, namelijk:

- € 0,76: Zuid-Limburg.
- € 0,65: Midden- en Noord-Limburg.

Omnibuzz blijft de eigen bijdrage van de klanten ontvangen middels facturatie. De ontvangen bijdrage van de klanten zal per kwartaal uitbetaald worden aan de gemeenten. Deze eigen bijdrage wordt sinds april 2019 niet meer via de begroting en jaarrekening van Omnibuzz verantwoord. De eigen bijdrage voor de meereizende OV'er bedraagt € 2,28/zone, exclusief btw. Deze bijdrage is kostenneutraal voor de gemeenten. Aangezien de gemeenten de opbrengsten begroten, worden de kosten niet door de begroting van Omnibuzz gedekt maar door de begroting van de gemeenten. Op de toeslagen is geen eigen bijdrage van toepassing.

TABEL VERVOERSRESULTAAT 2021-1

Gemeente	Zones 2021-1	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 197.678	€ 2.910	€ 4.543	€ 1.333	€ 206.465
Beekdaelen	€ 472.847	€ 3.657	€ 11.325	€ 1.683	€ 489.513
Beesel	€ 130.536	€ 3.808	€ 4.720	€ 889	€ 139.954
Bergen	€ 103.638	€ 173	€ 2.013	€ 454	€ 106.279
Brunssum	€ 560.017	€ 7.288	€ 15.100	€ 3.022	€ 585.428
Echt-Susteren	€ 466.706	€ 3.858	€ 9.310	€ 2.914	€ 482.788
Eijsden-Margraten	€ 347.542	€ 3.504	€ 9.083	€ 2.254	€ 362.384
Gennep	€ 259.278	€ 3.234	€ 7.632	€ 1.104	€ 271.248
Gulpen-Wittem	€ 226.040	€ 3.483	€ 8.057	€ 1.697	€ 239.277
Heerlen	€ 1.735.945	€ 7.934	€ 28.574	€ 11.207	€ 1.783.660
Horst aan de Maas	€ 386.222	€ 4.726	€ 9.994	€ 1.691	€ 402.634
Kerkrade	€ 1.165.028	€ 9.857	€ 24.405	€ 4.740	€ 1.204.030
Landgraaf	€ 855.060	€ 7.550	€ 18.349	€ 4.897	€ 885.856
Leudal	€ 363.445	€ 830	€ 5.855	€ 1.830	€ 371.960
Maasgouw	€ 347.848	€ 1.618	€ 6.996	€ 2.276	€ 358.738
Maastricht	€ 2.788.587	€ 40.663	€ 87.848	€ 14.304	€ 2.931.402
Meerssen	€ 416.187	€ 5.417	€ 12.252	€ 2.017	€ 435.874
Nederweert	€ 147.780	€ 747	€ 1.356	€ 597	€ 150.481
Peel en Maas	€ 380.152	€ 6.118	€ 12.653	€ 1.731	€ 400.655
Roerdalen	€ 197.753	€ 1.983	€ 5.642	€ 573	€ 205.951
Roermond	€ 644.443	€ 863	€ 11.176	€ 3.835	€ 660.316
Simpelveld	€ 126.367	€ 1.428	€ 2.651	€ 1.510	€ 131.957
Sittard-Geleen	€ 1.580.066	€ 31.937	€ 41.254	€ 9.061	€ 1.662.318
Stein	€ 222.969	€ 2.021	€ 7.618	€ 1.571	€ 234.179
Vaals	€ 149.176	€ 859	€ 3.456	€ 1.343	€ 154.835
Valkenburg aan de Geul	€ 320.592	€ 2.794	€ 7.287	€ 2.160	€ 332.833
Venlo	€ 1.162.243	€ 15.096	€ 28.432	€ 6.958	€ 1.212.730
Venray	€ 348.521	€ 1.855	€ 7.969	€ 2.272	€ 360.616
Voerendaal	€ 157.669	€ 1.221	€ 2.588	€ 1.104	€ 162.582
Weert	€ 373.004	€ 1.590	€ 7.252	€ 2.735	€ 384.580
TOTAAL	€ 16.633.342	€ 179.024	€ 405.391	€ 93.765	€ 17.311.522

Het vervoersresultaat is gebaseerd op het gerealiseerde vervoersvolume per gemeente in 2019, verminderd met een afslag van 10%. Voor de gewijzigde begroting 2021-1 is voorgesteld om geen individueel opslagpercentage per gemeente toe te passen. Dit in verband met de negatieve effecten op het vervoersvolume veroorzaakt door COVID-19.

De tabel 'Vervoerskorting in verband met NEA-index 2021-1' wordt hierbij in mindering gebracht op tabel 'Vervoerskosten 2021-1'. Voor een vergelijking tussen het verwachte vervoersresultaat 2021-1 en de oorspronkelijke begroting 2021 verwijzen wij naar 4.3 'Analyse eerste begrotingswijziging 2021 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021' op pagina 46.

4.2.2 Kosten regie en planning

De totale kosten van regie en planning worden op basis van solidariteit aan de gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% op basis van inwonersaantal (Bron: CBS, peildatum 1 januari 2021).
- 50% op basis van aantal pashouders (Bron: klantenservice Omnibuzz, peildatum 1 januari 2021).

TABEL KOSTEN REGIE EN PLANNING 2021-1

Gemeente	Aantal Inwoners	Aantal pashouders	Verhouding inwoner	Verhouding pashouder	Verdeelsleutel	Regie	Planning	Totaal
Beek	15.883	545	1,43%	1,39%	1,41%	€ 28.180	€ -	€ 28.180
Beekdaelen	36.057	1.148	3,25%	2,94%	3,09%	€ 61.698	€ -	€ 61.698
Beesel	13.448	407	1,21%	1,04%	1,13%	€ 22.472	€ -	€ 22.472
Bergen	13.111	309	1,18%	0,79%	0,99%	€ 19.671	€ -	€ 19.671
Brunssum	27.682	1.123	2,50%	2,87%	2,68%	€ 53.526	€ -	€ 53.526
Echt-Susteren	31.744	1.068	2,87%	2,73%	2,80%	€ 55.779	€ -	€ 55.779
Eijsden-Margraten	25.898	935	2,34%	2,39%	2,36%	€ 47.130	€ -	€ 47.130
Gennep	17.038	674	1,54%	1,72%	1,63%	€ 32.507	€ -	€ 32.507
Gulpen-Wittem	14.204	610	1,28%	1,56%	1,42%	€ 28.326	€ -	€ 28.326
Heerlen	86.935	3.163	7,85%	8,09%	7,97%	€ 158.827	€ -	€ 158.827
Horst aan de Maas	42.497	841	3,84%	2,15%	2,99%	€ 59.668	€ -	€ 59.668
Kerkrade	45.468	2.445	4,10%	6,25%	5,18%	€ 103.220	€ -	€ 103.220
Landgraaf	37.261	1.931	3,36%	4,94%	4,15%	€ 82.737	€ -	€ 82.737
Leudal	36.046	965	3,25%	2,47%	2,86%	€ 57.024	€ -	€ 57.024
Maasgouw	23.947	817	2,16%	2,09%	2,13%	€ 42.367	€ -	€ 42.367
Maastricht	120.182	5.679	10,85%	14,52%	12,68%	€ 252.862	€ -	€ 252.862
Meerssen	18.651	934	1,68%	2,39%	2,04%	€ 40.584	€ -	€ 40.584
Nederweert	17.169	431	1,55%	1,10%	1,33%	€ 26.431	€ -	€ 26.431
Peel en Maas	43.658	830	3,94%	2,12%	3,03%	€ 60.432	€ -	€ 60.432
Roerdalen	20.602	427	1,86%	1,09%	1,48%	€ 29.418	€ -	€ 29.418
Roermond	58.806	2.019	5,31%	5,16%	5,23%	€ 104.364	€ -	€ 104.364
Simpelveld	10.481	349	0,95%	0,89%	0,92%	€ 18.324	€ -	€ 18.324
Sittard-Geleen	91.724	3.565	8,28%	9,11%	8,70%	€ 173.381	€ -	€ 173.381
Stein	24.876	644	2,25%	1,65%	1,95%	€ 38.794	€ -	€ 38.794
Vaals	10.082	455	0,91%	1,16%	1,04%	€ 20.667	€ -	€ 20.667
Valkenburg aan de Geul	16.364	558	1,48%	1,43%	1,45%	€ 28.944	€ -	€ 28.944
Venlo	101.984	3.815	9,20%	9,75%	9,48%	€ 188.984	€ -	€ 188.984
Venray	43.706	712	3,94%	1,82%	2,88%	€ 57.468	€ -	€ 57.468
Voerendaal	12.464	347	1,12%	0,89%	1,01%	€ 20.057	€ -	€ 20.057
Weert	50.017	1.368	4,51%	3,50%	4,01%	€ 79.865	€ -	€ 79.865
TOTAAL	1.107.985	39.114	100,00%	100,00%	100,00%	€ 1.993.707	€ -	€ 1.993.707

De kosten voor regie bestaan volledig uit de salariskosten van de medewerkers van ritreservering. Binnen Omnibuzz is dit de afdeling uitvoering. Voor een toelichting op de formatieve samenstelling van de afdeling uitvoering verwijzen wij naar het overzicht van de bezetting in paragraaf ‘Afdeling uitvoering’ op pagina 30. In deze begroting wordt ervan uitgegaan dat de planning niet door Omnibuzz wordt uitgevoerd. De kosten van planning maken onderdeel uit van het vervoerstarief en zijn dus inbegrepen in de vervoerskosten zoals weergegeven in de tabel ‘Tabel Vervoerskosten 2021-1’ op pagina 37.

4.2.3 Bedrijfsvoeringkosten

De totale bedrijfsvoeringkosten, bestaande uit de beheer- en loonkosten (exclusief regie), worden op basis van solidariteit aan de deelnemende gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de

Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% op basis van inwonersaantal (Bron: CBS peildatum 1 januari 2021).
- 50% op basis van aantal pashouders (Bron: klantenservice Omnibuzz peildatum 1 januari 2021).

TABEL BEDRIJFSVOERINGKOSTEN 2021-1

	Aantal Inwoners	Aantal pashouders	Verhouding inwoner	Verhouding pashouder	Verdeel-sleutel	Beheer	Lonen	Kapitaal	Totaal
Beek	15.883	545	1,43%	1,39%	1,41%	€ 19.587	€ 30.500	€ 185	€ 50.272
Beekdaelen	36.057	1.148	3,25%	2,94%	3,09%	€ 42.884	€ 66.779	€ 405	€ 110.068
Beesel	13.448	407	1,21%	1,04%	1,13%	€ 15.619	€ 24.322	€ 148	€ 40.089
Bergen	13.111	309	1,18%	0,79%	0,99%	€ 13.673	€ 21.291	€ 129	€ 35.093
Brunssum	27.682	1.123	2,50%	2,87%	2,68%	€ 37.204	€ 57.934	€ 352	€ 95.489
Echt-Susteren	31.744	1.068	2,87%	2,73%	2,80%	€ 38.770	€ 60.372	€ 366	€ 99.508
Eijsden-Margraten	25.898	935	2,34%	2,39%	2,36%	€ 32.758	€ 51.011	€ 310	€ 84.078
Gennep	17.038	674	1,54%	1,72%	1,63%	€ 22.594	€ 35.183	€ 214	€ 57.991
Gulpen-Wittem	14.204	610	1,28%	1,56%	1,42%	€ 19.688	€ 30.658	€ 186	€ 50.532
Heerlen	86.935	3.163	7,85%	8,09%	7,97%	€ 110.394	€ 171.906	€ 1.043	€ 283.344
Horst aan de Maas	42.497	841	3,84%	2,15%	2,99%	€ 41.473	€ 64.582	€ 392	€ 106.446
Kerkrade	45.468	2.445	4,10%	6,25%	5,18%	€ 71.744	€ 111.720	€ 678	€ 184.143
Landgraaf	37.261	1.931	3,36%	4,94%	4,15%	€ 57.507	€ 89.550	€ 543	€ 147.600
Leudal	36.046	965	3,25%	2,47%	2,86%	€ 39.635	€ 61.720	€ 375	€ 101.730
Maasgouw	23.947	817	2,16%	2,09%	2,13%	€ 29.448	€ 45.856	€ 278	€ 75.582
Maastricht	120.182	5.679	10,85%	14,52%	12,68%	€ 175.754	€ 273.684	€ 1.661	€ 451.099
Meerssen	18.651	934	1,68%	2,39%	2,04%	€ 28.208	€ 43.926	€ 267	€ 72.401
Nederweert	17.169	431	1,55%	1,10%	1,33%	€ 18.371	€ 28.608	€ 174	€ 47.153
Peel en Maas	43.658	830	3,94%	2,12%	3,03%	€ 42.004	€ 65.409	€ 397	€ 107.810
Roerdalen	20.602	427	1,86%	1,09%	1,48%	€ 20.447	€ 31.841	€ 193	€ 52.481
Roermond	58.806	2.019	5,31%	5,16%	5,23%	€ 72.539	€ 112.958	€ 686	€ 186.182
Simpelveld	10.481	349	0,95%	0,89%	0,92%	€ 12.736	€ 19.833	€ 120	€ 32.690
Sittard-Geleen	91.724	3.565	8,28%	9,11%	8,70%	€ 120.510	€ 187.658	€ 1.139	€ 309.307
Stein	24.876	644	2,25%	1,65%	1,95%	€ 26.964	€ 41.988	€ 255	€ 69.207
Vaals	10.082	455	0,91%	1,16%	1,04%	€ 14.365	€ 22.369	€ 136	€ 36.869
Valkenburg aan de Geul	16.364	558	1,48%	1,43%	1,45%	€ 20.118	€ 31.327	€ 190	€ 51.635
Venlo	101.984	3.815	9,20%	9,75%	9,48%	€ 131.355	€ 204.546	€ 1.241	€ 337.142
Venray	43.706	712	3,94%	1,82%	2,88%	€ 39.944	€ 62.200	€ 377	€ 102.522
Voerendaal	12.464	347	1,12%	0,89%	1,01%	€ 13.941	€ 21.709	€ 132	€ 35.782
Weert	50.017	1.368	4,51%	3,50%	4,01%	€ 55.511	€ 86.441	€ 525	€ 142.477
TOTAAL	1.107.985	39.114	100%	100%	100%	€ 1.385.746	€ 2.157.881	€ 13.096	€ 3.556.723

In de eerste begrotingswijziging 2021 zijn de geactualiseerde inzichten met betrekking tot benodigde mensen en middelen verwerkt in de bedrijfsvoeringkosten. In paragraaf 4.3 ‘Analyse eerste begrotingswijziging 2021 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021’ op pagina 46 zal een toelichting gegeven worden op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de begroting 2021.

4.2.4 Eindresultaat

Gemeente	2021-1	
Beek	€	284.916
Beekdaelen	€	661.279
Beesel	€	202.515
Bergen	€	161.043
Brunssum	€	734.443
Echt-Susteren	€	638.075
Eijsden-Margraten	€	493.592
Gennep	€	361.745
Gulpen-Wittem	€	318.135
Heerlen	€	2.225.831
Horst aan de Maas	€	568.748
Kerkrade	€	1.491.393
Landgraaf	€	1.116.193
Leudal	€	530.715
Maasgouw	€	476.687
Maastricht	€	3.635.363
Meerssen	€	548.859
Nederweert	€	224.065
Peel en Maas	€	568.897
Roerdalen	€	287.851
Roermond	€	950.862
Simpelveld	€	182.971
Sittard-Geleen	€	2.145.006
Stein	€	342.180
Vaals	€	212.371
Valkenburg aan de Geul	€	413.412
Venlo	€	1.738.855
Venray	€	520.606
Voerendaal	€	218.421
Weert	€	606.922
TOTAAL	€	22.861.952

De tabel geeft het resultaat weer van de totale kosten en baten voor de gewijzigde begroting 2021-1. Het resulterende saldo per gemeente geeft inzicht in de bijdrage die van de betreffende gemeente voor het begrotingsjaar 2021-1 gevraagd wordt.

4.2.5 Eindresultaat IV3

TABEL IV3 - 2021-1

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo-vervoer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo-vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal	Eindresultaat begroting
Beek	1,41%	€ 248.152	€ 36.764	€ 284.916	€ 284.916
Beekdaelen	3,09%	€ 580.786	€ 80.493	€ 661.279	€ 661.279
Beesel	1,13%	€ 173.197	€ 29.317	€ 202.515	€ 202.515
Bergen	0,99%	€ 135.379	€ 25.663	€ 161.043	€ 161.043
Brunssum	2,68%	€ 664.612	€ 69.832	€ 734.443	€ 734.443
Echt-Susteren	2,80%	€ 565.304	€ 72.771	€ 638.075	€ 638.075
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 432.105	€ 61.487	€ 493.592	€ 493.592
Gennep	1,63%	€ 319.336	€ 42.409	€ 361.745	€ 361.745
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 281.180	€ 36.955	€ 318.135	€ 318.135
Heerlen	7,97%	€ 2.018.621	€ 207.210	€ 2.225.831	€ 2.225.831
Horst aan de Maas	2,99%	€ 490.904	€ 77.845	€ 568.748	€ 568.748
Kerkrade	5,18%	€ 1.356.728	€ 134.664	€ 1.491.393	€ 1.491.393
Landgraaf	4,15%	€ 1.008.252	€ 107.941	€ 1.116.193	€ 1.116.193
Leudal	2,86%	€ 456.319	€ 74.396	€ 530.715	€ 530.715
Maasgouw	2,13%	€ 421.414	€ 55.273	€ 476.687	€ 476.687
Maastricht	12,68%	€ 3.305.472	€ 329.891	€ 3.635.363	€ 3.635.363
Meerssen	2,04%	€ 495.911	€ 52.947	€ 548.859	€ 548.859
Nederweert	1,33%	€ 189.582	€ 34.483	€ 224.065	€ 224.065
Peel en Maas	3,03%	€ 490.056	€ 78.842	€ 568.897	€ 568.897
Roerdalen	1,48%	€ 249.471	€ 38.380	€ 287.851	€ 287.851
Roermond	5,23%	€ 814.706	€ 136.156	€ 950.862	€ 950.862
Simpelveld	0,92%	€ 159.065	€ 23.906	€ 182.971	€ 182.971
Sittard-Geleen	8,70%	€ 1.918.808	€ 226.198	€ 2.145.006	€ 2.145.006
Stein	1,95%	€ 291.569	€ 50.612	€ 342.180	€ 342.180
Vaals	1,04%	€ 185.408	€ 26.963	€ 212.371	€ 212.371
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 375.651	€ 37.761	€ 413.412	€ 413.412
Venlo	9,48%	€ 1.492.302	€ 246.553	€ 1.738.855	€ 1.738.855
Venray	2,88%	€ 445.632	€ 74.975	€ 520.606	€ 520.606
Voerendaal	1,01%	€ 192.254	€ 26.168	€ 218.421	€ 218.421
Weert	4,01%	€ 502.728	€ 104.194	€ 606.922	€ 606.922
TOTAAL	100%	€ 20.260.905	€ 2.601.047	**€ 22.861.952**	**€ 22.861.952**

Bovenstaande tabel geeft het resultaat weer van de totale kosten en opbrengsten voor de gewijzigde begroting 2021-1. Het resulterende saldo per gemeente geeft inzicht in de bijdrage die van de betreffende gemeente voor het begrotingsjaar 2021-1 gevraagd wordt, uitgesplitst naar het programma Wmo-vervoer en het programma Wmo-vervoer overige kosten (overhead, onvoorzien en treasury conform paragraaf 3.1.3 'Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?' op pagina 19.

4.2.6 Vergelijking Eindresultaat IV3

TABEL VERGELIJKING IV3

Gemeente	Eindresultaat begroting 2021-1	Eindresultaat begroting 2021	Verschil	Programma Wmo-vervoer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo-vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)
Beek	€ 284.916	€ 324.303	€ -39.387	€ -36.977	€ -2.409
Beekdaelen	€ 661.279	€ 751.778	€ -90.499	€ -86.662	€ -3.837
Beesel	€ 202.515	€ 229.190	€ -26.675	€ -24.743	€ -1.932
Bergen	€ 161.043	€ 183.382	€ -22.339	€ -19.792	€ -2.547
Brunssum	€ 734.443	€ 814.278	€ -79.834	€ -74.828	€ -5.007
Echt-Susteren	€ 638.075	€ 724.012	€ -85.936	€ -84.122	€ -1.814
Eijsden-Margraten	€ 493.592	€ 561.364	€ -67.772	€ -64.388	€ -3.385
Gennep	€ 361.745	€ 408.313	€ -46.567	€ -46.246	€ -322
Gulpen-Wittem	€ 318.135	€ 360.880	€ -42.745	€ -41.596	€ -1.149
Heerlen	€ 2.225.831	€ 2.548.555	€ -322.724	€ -316.859	€ -5.864
Horst aan de Maas	€ 568.748	€ 635.732	€ -66.984	€ -61.461	€ -5.523
Kerkrade	€ 1.491.393	€ 1.636.308	€ -144.915	€ -144.528	€ -387
Landgraaf	€ 1.116.193	€ 1.288.082	€ -171.889	€ -162.830	€ -9.059
Leudal	€ 530.715	€ 601.506	€ -70.791	€ -66.312	€ -4.479
Maasgouw	€ 476.687	€ 536.906	€ -60.219	€ -50.946	€ -9.273
Maastricht	€ 3.635.363	€ 4.024.589	€ -389.226	€ -370.400	€ -18.826
Meerssen	€ 548.859	€ 615.407	€ -66.548	€ -63.912	€ -2.636
Nederweert	€ 224.065	€ 246.111	€ -22.046	€ -20.805	€ -1.241
Peel en Maas	€ 568.897	€ 649.519	€ -80.621	€ -73.427	€ -7.194
Roerdalen	€ 287.851	€ 324.726	€ -36.875	€ -30.089	€ -6.786
Roermond	€ 950.862	€ 1.076.817	€ -125.956	€ -117.639	€ -8.316
Simpelveld	€ 182.971	€ 211.319	€ -28.348	€ -25.224	€ -3.124
Sittard-Geleen	€ 2.145.006	€ 2.452.777	€ -307.771	€ -296.206	€ -11.565
Stein	€ 342.180	€ 386.055	€ -43.875	€ -41.062	€ -2.813
Vaals	€ 212.371	€ 233.125	€ -20.754	€ -19.175	€ -1.579
Valkenburg aan de Geul	€ 413.412	€ 485.962	€ -72.550	€ -63.563	€ -8.987
Venlo	€ 1.738.855	€ 1.916.192	€ -177.337	€ -155.910	€ -21.427
Venray	€ 520.606	€ 588.928	€ -68.321	€ -63.892	€ -4.429
Voerendaal	€ 218.421	€ 246.869	€ -28.448	€ -28.006	€ -442
Weert	€ 606.922	€ 679.066	€ -72.144	€ -66.578	€ -5.566
TOTAAL	€ 22.861.952	€ 25.742.049	€ -2.880.097	€ -2.718.179	€ -161.918

4.3 Analyse eerste begrotingswijziging 2021 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021

In onderstaande tabel worden de reisvolumes, waarmee gerekend is in deze begroting, gepresenteerd. Deze tabel vormt tevens de basis voor de volgende tabellen.

4.3.1 Analyse vervoersresultaat

TABEL VERVOERSRESULTAAT.

	2021-1	2021				
Gemeente	Totaal	Totaal	Verschil	Realisatie zones 2019 inclusief 10% afslag ivm verlaging vervoersvolume Corona-crisis	Opslagpercentage - zones (met nieuwe tarieven aanbesteding)	Realisatie toeslagen 2019 inclusief 10% afslag ivm verlaging vervoersvolume Corona-crisis
Beek	€ 206.465	€ 244.734	€ -38.270	€ -25.866	€ -11.206	€ -1.197
Beekdaelen	€ 489.513	€ 580.488	€ -90.976	€ -61.872	€ -26.805	€ -2.298
Beesel	€ 139.954	€ 165.716	€ -25.762	€ -17.081	€ -7.400	€ -1.282
Bergen	€ 106.279	€ 126.081	€ -19.803	€ -13.561	€ -5.875	€ -366
Brunssum	€ 585.428	€ 662.267	€ -76.839	€ -73.357	€ -	€ -3.482
Echt-Susteren	€ 482.788	€ 572.515	€ -89.727	€ -61.069	€ -26.457	€ -2.201
Eijsden-Margraten	€ 362.384	€ 429.599	€ -67.214	€ -45.476	€ -19.702	€ -2.036
Gennep	€ 271.248	€ 321.518	€ -50.270	€ -33.927	€ -14.698	€ -1.645
Gulpen-Wittem	€ 239.277	€ 283.484	€ -44.207	€ -29.577	€ -12.814	€ -1.816
Heerlen	€ 1.783.660	€ 2.115.760	€ -332.100	€ -227.149	€ -98.410	€ -6.541
Horst aan de Maas	€ 402.634	€ 466.397	€ -63.763	€ -50.564	€ -10.947	€ -2.251
Kerkrade	€ 1.204.030	€ 1.361.994	€ -157.964	€ -152.607	€ -	€ -5.357
Landgraaf	€ 885.856	€ 1.050.434	€ -164.578	€ -111.885	€ -48.473	€ -4.220
Leudal	€ 371.960	€ 441.296	€ -69.335	€ -47.557	€ -20.603	€ -1.175
Maasgouw	€ 358.738	€ 405.801	€ -47.062	€ -45.565	€ -	€ -1.498
Maastricht	€ 2.931.402	€ 3.316.279	€ -384.877	€ -365.278	€ -	€ -19.599
Meerssen	€ 435.874	€ 502.507	€ -66.634	€ -54.493	€ -9.437	€ -2.703
Nederweert	€ 150.481	€ 173.549	€ -23.068	€ -19.349	€ -3.351	€ -368
Peel en Maas	€ 400.655	€ 474.763	€ -74.108	€ -49.743	€ -21.551	€ -2.814
Roerdalen	€ 205.951	€ 232.986	€ -27.035	€ -25.904	€ -	€ -1.131
Roermond	€ 660.316	€ 783.368	€ -123.052	€ -84.326	€ -36.533	€ -2.193
Simpelveld	€ 131.957	€ 156.415	€ -24.458	€ -16.535	€ -7.164	€ -759
Sittard-Geleen	€ 1.662.318	€ 1.969.837	€ -307.519	€ -206.752	€ -89.573	€ -11.193
Stein	€ 234.179	€ 277.540	€ -43.361	€ -29.176	€ -12.640	€ -1.546
Vaals	€ 154.835	€ 175.152	€ -20.317	€ -19.541	€ -	€ -776
Valkenburg aan de Geul	€ 332.833	€ 391.008	€ -58.175	€ -41.959	€ -14.539	€ -1.677
Venlo	€ 1.212.730	€ 1.371.875	€ -159.145	€ -152.243	€ -	€ -6.902
Venray	€ 360.616	€ 427.643	€ -67.027	€ -45.604	€ -19.757	€ -1.665
Voerendaal	€ 162.582	€ 192.821	€ -30.239	€ -20.631	€ -8.938	€ -670
Weert	€ 384.580	€ 456.124	€ -71.543	€ -48.808	€ -21.145	€ -1.590
TOTAAL	€ 17.311.522	€ 20.129.951	€ -2.818.429	€ -2.177.456	€ -548.020	€ -92.952

Het totale vervoersresultaat is gedaald met ruim € 2.818.429,- ten opzichte van de begroting 2021. Deze daling is te wijten aan drie belangrijke oorzaken:

- De impact op het vervoersvolume veroorzaakt door COVID-19 heeft als gevolg dat de gewijzigde begroting 2021–1 gebaseerd is op het gerealiseerde vervoersvolume 2019, verminderd met een afslag van 10%. De afslag van 10% is tevens ingerekend op het vervoersvolume, op de toeslagen laag en hoog en meereizend OV'er. Dit effect op het vervoersvolume bedraagt € 2.177.456,- en op de toeslagen laag en hoog en meereizend OV'er € 92.952,-.
- Als gevolg van het niet opnieuw inrekenen van het door de gemeenten individueel gekozen opslagpercentage uit de gewijzigde begroting 2021 bedraagt de impact € 548.020,-. Het in de begroting 2021 opgenomen individueel opslagpercentage per gemeente is voor alle gemeenten in de gewijzigde begroting 2021-1 ingesteld op 0%.
- Als gevolg van de hoge NEA-index in 2020 van 6,7% is de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022-2024 ingerekend met een NEA-index 2020 van 2,7%. Deze index van 2,7% is het verschil van de NEA-index 2020 6,7% minus het gedeelte voor de BPM 4,0%. De NEA-index voor 2021 is in december 2020 bekendgemaakt en bedraagt 1%. Bij het opstellen van de gewijzigde begroting 2021-1, de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 is de NEA-index 1% ingerekend en resulteert deze verwerking ook in een daling van het vervoersresultaat. De daling van de NEA-index heeft effect op alle elementen van het vervoersresultaat.

Eventuele meerkosten voor het veilig vervoeren van klanten als gevolg van verdere maatregelen met betrekking tot COVID-19 zijn op dit moment nog niet in te schatten. De voortgang van de COVID-19 gevolgen voor het Omnibuzz vervoer worden per kwartaal voorgelegd aan het bestuur middels de voortgangsrapportages en bestuurinformatiebrieven.

4.3.2 Totaalanalyse

Op totaalniveau dalen de kosten ten opzichte van de vorige begroting 2021 met € 2.880.097,- naar € 22.861.952,-.

Naast de eerdergenoemde daling van het vervoersresultaat ad € 2.818.429,- dalen ook de kosten van regie met € 13.671,- en de bedrijfsvoering met € 47.997,-.

De kosten van regie dalen per saldo met € 13.671,-. Dit is als volgt te verklaren:

- De lonen zijn opnieuw berekend met de nieuwe percentages voor sociale lasten en pensioenen. De onregelmatigheidstoeslag en de derving onregelmatigheidstoeslag is opnieuw ingerekend en tellen ook mee in de berekening van de sociale lasten en pensioenlasten. Daarnaast is de loonindexatie verlaagd van 2% naar 1% vanwege de huidige cao-ontwikkelingen. Tijdens het opstellen van de gewijzigde begroting 2021-1 zijn de cao-ontwikkelingen nog niet afgerond. Per saldo brengt dit een verhoging in de kosten mee van € 40.088,-.
- Op verzoek van en in samenwerking met GGD Zuid-Limburg worden er vanuit de afdeling uitvoering zes medewerkers uitgeleend aan GGD Zuid-Limburg. De uitleenvergoeding is in mindering gebracht op het totaal saldo van de afdeling uitvoering. Een medewerkster wordt uitgeleend aan het GGD-callcenter en deze vergoeding is voor de periode van januari tot en met juni ingerekend. Vijf medewerkers worden ingezet als hostess op de vaccinatielocaties. Deze vergoeding is ingerekend voor de periode januari tot en met februari. Per saldo zijn de uitleenvergoedingen ingerekend voor een totaalbedrag van € 53.759,-. De duur van de uitleenperiode kan nog bijgesteld worden afhankelijk van de uitvraag van GGD Zuid-Limburg en afhankelijk van de stijging of daling van het vervoer in de COVID-19 periode.

De kosten van bedrijfsvoering dalen per saldo met € 47.997,-. Dit is opgebouwd uit een component voor:

1. De beheerkosten.
2. De loonkosten.
3. De kapitaalkosten.

Ad 1. De beheerkosten dalen per saldo met € 23.965,-.

Dit wordt met name veroorzaakt door:

Stijging van de beheerkosten als gevolg van COVID-19

De stijging van de telecommunicatie en internetkosten € 20.599,- als gevolg van de maatregel om vanuit thuis te werken.

De stijging van de portokosten € 21.068,- als gevolg van de maatregel van het afschaffen contant geld in de voertuigen. Alle klanten rijden vanaf medio 2020 op rekening en ontvangen de factuur analoog (49%) of digitaal (51%).

De stijging van de telefoniekosten € 4.898,- ligt ook in directe relatie met de gevolgen van COVID-19 en het veel lagere vervoersvolume. Doordat Omnibuzz minder telefoontjes ontvangt is de opbrengst van de telefonie ook lager. De hogere opbrengsten als gevolg van het nieuwe contract voor de SIP trunks zijn hierbij ingerekend.

Vanwege COVID-19 is een tweetal projecten in de tijd opgeschoven: het project 'Archivering' en het project 'OV en DGV'. Het project 'Archivering' start in 2021. Vanuit de gewijzigde begroting 2020-1 is het project 'Archivering' € 5.000,- overgeheveld naar de gewijzigde begroting 2021-1. De werkgroep van het project 'OV en DGV', in samenwerking met de Provincie Limburg, is wel gestart in 2020 en loopt door in 2021. De kosten ad € 25.000,- zullen in 2021 worden gerealiseerd en zijn in de begrotingswijziging opgenomen.

Voor de eventuele vervanging van computerapparatuur voor het realiseren of uitbreiden van nieuwe of bestaande thuiswerkplekken of ICT-aanpassingen op het moment dat er weer in hybride vorm vanuit het kantoorpand gewerkt mag worden, is een ICT-stelpost opgenomen € 7.000,-.

Daling van de beheerskosten als gevolg van COVID-19

Doordat er geen contant geld meer ontvangen mag worden in de voertuigen is het project 'Rekeningrijden' versneld geïmplementeerd in 2020. Dit project was financieel opgenomen in de gewijzigde begroting 2020-1 voor het jaar 2021. Deze kosten € 86.000,- zijn dan ook in het boekjaar 2020 gemaakt en komen voor het jaar 2021 in de gewijzigde begroting 2021-1 te vervallen.

In 2020 is ook het project 'Inkoop' afgerond. Deze kosten € 2.099,- komen te vervallen in de gewijzigde begroting 2021-1.

De kosten voor het uitvoeren van de klanttevredenheidsonderzoeken zijn opnieuw herzien en ingerekend conform offerte. Deze vallen € 1.019,- lager uit dan verwacht in de begroting 2021.

Het aantal klachten is afgenomen omdat er veel minder ritten gereden worden. De verwachting van het aantal klachten zal gezien de situatie naar verwachting € 2.744,- lager uitvallen dan verwacht in de begroting 2021.

Door het thuiswerken is er ook een nieuwe inschatting gemaakt van de kantoorkosten. De verwachting is dat deze € 4.181,- lager gaan uitvallen. Evenals de overige personeelskosten is de verwachting dat deze lager € 6.594,- zullen uitvallen.

Stijging van de beheerskosten overig

Om te voldoen aan de eisen op gebied van digitale toegankelijkheid zijn licenties voor Omnibuzz Maatwerk Applicatie (OMA) begroot conform offerte € 5.200,-. Over de kosten van de eventuele systeemtechnische aanpassingen is ten tijde van het opstellen van de gewijzigde begroting 2021-1 nog weinig bekend. Derhalve is een stelpost opgenomen van € 20.000,-.

De bedragen voor de wijzigingen in ons intern communicatieplatform SharePoint (systeemtechnische aanpassingen) zijn nog niet goed in te schatten. Datzelfde geldt ook voor het laten ontwikkelen van een nieuwe Omnibuzz website als gevolg van de eisen op het gebied van digitale toegankelijkheid. De voortgang over de digitale toegankelijkheid en de kosten hiervan zullen met regelmaat worden voorgelegd aan het dagelijks bestuur.

Daling van de beheerskosten overig

Het opnieuw herzien van drukwerkkosten en kosten voor klantpassen laten een verwachte daling zien van € 12.184,-

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn herzien voor de gewijzigde begroting 2021-1 en verder jaren en leveren een aanpassing op van € 2.477,-.

Het abonnement voor 'Mijn Overheid' is stopgezet vanwege het in de toekomst digitaal aanbieden van facturen via de Omnibuzz portal. Dit brengt een besparing van € 3.582,- met zich mee.

Tevens is het abonnement van het vorige personeelssysteem AFAS omgezet van een gebruikerslicentie naar een leeslicentie hetgeen een besparing oplevert van € 4.167,-.

Bij juridisch advieskosten heeft er een verschuiving van presentatie plaatsgevonden in kosten van de privacy officer € 7.613,-. De privacy officer is verantwoord in het formatieplan en is overgezet naar de loonkosten. Onder de loonkosten valt deze post binnen de formatieruimte.

Het saldo in de bestemmingsreserve 'ICT' bedraagt op 31-12-2020 € 177.638,-. Hiervan is € 53.088,- reeds gealloceerd voor toekomstige afschrijvingen. Het bedrag van € 124.550,- is beschikbaar als restant in de gewijzigde begroting 2021-1 en wordt ingezet voor de doorontwikkeling van het klantportaal 'MijnOmnibuzz' in 2021.

In 2021 wordt de inbesteding of Europese aanbesteding uitgezet voor de ICT-infrastructuur van Omnibuzz. De verwachte implementatie- en migratiekosten bedragen € 86.000,-. De verwachte advieskosten voor de Europese aanbesteding bedragen € 15.000,-. Voor de financiering van de totaalsom voor de inbesteding of aanbesteding ICT van € 101.000,- wordt een voorstel tot dotatie aan de bestemmingsreserve 'ICT' vanuit de resultaatbestemming 2020 voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Daarnaast is Omnibuzz in overleg met de huidige leverancier van onze klantenapplicatie OMA. Om de continuïteit te waarborgen en de afhankelijkheid te verkleinen, dient een strategische keuze gemaakt te worden om deze applicatie toekomstbestendig te maken.

Naar verwachting is hier een bedrag van € 70.000,- mee gemoeid. Voor de financiering hiervan wordt een voorstel tot dotatie aan de bestemmingsreserve 'ICT' vanuit de resultaatbestemming 2020 voorgelegd aan het algemeen bestuur.

De loonkosten dalen met € 24.011,- ten opzichte van de begroting 2021. Dit is grotendeels te verklaren door onderstaande oorzaken:

- De lonen zijn opnieuw berekend met de nieuwe percentages voor sociale lasten en pensioenen. Daarnaast is de loonindexatie verlaagd van 2% naar 1% vanwege de huidige cao-ontwikkelingen. Tijdens het opstellen van de gewijzigde begroting 2021-1 zijn de cao-ontwikkelingen nog niet afgerond. Dit brengt per saldo een verlaging van de kosten met zicht mee van € 37.649,-.
- Op verzoek en in samenwerking met GGD Zuid-Limburg wordt er vanuit de afdeling klantenservice een medewerkster uitgeleend aan GGD Zuid-Limburg. De uitleenvergoeding is in mindering gebracht op het totaal saldo van de afdeling klantenservice. Deze medewerkster wordt ingezet als hostess op de vaccinatielocaties. Deze vergoeding is ingerekend voor de periode januari tot en met februari. De duur van de uitleenperiode kan nog bijgesteld worden afhankelijk van de uitvraag van GGD Zuid-Limburg en afhankelijk van de stijging of daling van het vervoer in de COVID-19 periode.
- Daarnaast zijn de actuele arbokosten fors omhoog gegaan vanwege (langdurig) ziekteverzuim. Deze verhoging is meegerekend in de gewijzigde begroting 2021-1 € 19.722,-.

De kapitaalkosten nemen met € 22,- af vanwege de actualisering van de bankkosten.

111
omnibuzz
KS-764-V
zuyderland
sodexo
Eizt.
Sevagram

5

BIJLAGEN

5. Bijlagen

STAAT VAN GEACTIVEERDE KAPITAALUITGAVEN

Alle bedragen in €	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaaluitgaven (aanschaffingsw) aan het begin v h dienstjr.	Vermeerderingen in het dienstjaar	Verminderingen (anders dan door afschr. of afl.) in het dienstjaar	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaaluitgaven (aanschaffingsw) aan het einde van het dienstjaar	% of andere maatstaf van afschrijving	Totaal van de afschrijving / aflossing op de kapitaaluitgaven aan het begin van het dienstjaar	(Extra) afschrijvingen van het kapitaaluitgaven in het dienstjaar	(Extra) aflossingen op kapitaalverstrekking in het dienstjaar	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar
Programma Wmo-vervoer										
Inventaris	207.245	-	-	207.245	10,00%	63.920	20.725	-	143.326	122.601
Hardware	109.758	-	-	109.758	33,33%	79.773	18.597	-	29.984	11.388
Inrichting en verbouwing	109.946	-	-	109.946	4,00%	12.918	4.398	-	97.028	92.630
Technische installaties	81.746	-	-	81.746	6,67%	16.357	5.452	-	65.388	59.936
Software	65.248	-	-	65.248	10,00%	12.649	6.525	-	52.598	46.074
Totaal Wmo-vervoer	573.942	-	-	573.942		185.618	55.696	-	388.324	332.628
Totaal-generaal	573.942	-	-	573.942	-	185.618	55.696	-	388.324	332.628

STAAT VAN RESERVES

Naam Reserve Alle bedragen in €	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerderingen wegens bijboeking vd rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen van de reserve	Saldo einde van het dienstjaar	Bestemming van het resultaat tussentijds via begr.wijz.	Bestemming van het resultaat 2021	Reserves na bestemming ultimo 2021
Reserves								
Algemene reserve	532.000	-	-	-	532.000	-	-	532.000
Bestemmingsreserve personeel	14.076	-	-	-	14.076	-	-	14.076
Bestemming ICT	177.638	-	-	135.650	41.988	-	-	41.988
Totaal Reserves	723.714	-	-	135.650	588.064	-	-	588.064

Op 24 oktober 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de herziene nota ‘Reserves, voorzieningen en risicomanagement’.

De ingeschatte risico's van de GR Omnibuzz zijn als volgt bepaald:

1 Verminderd draagvlak en/of draagkracht bij gemeenten voor de missie en visie van Omnibuzz

Het risico dat door politieke verschuiving (verkiezingen) of een algemene verandering in het politieke klimaat gemeenten niet meer achter de missie en visie van Omnibuzz staan of over onvoldoende middelen beschikken om deze te realiseren. Dit kan met name invloed hebben op de eventuele instroom van additionele vormen van doelgroepenvervoer.

Met de reactie van Omnibuzz op de evaluatie van de GR Omnibuzz wordt getracht om een kaderdocument vast te stellen, waarin de gezamenlijke missie en de visie van Omnibuzz en de deelnemende gemeenten worden bevestigd. Dit document kan als overdrachtsdocument aan nieuwe bestuurder worden aangeboden.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
1.000.000	40%	400.000

2 Plotselinge wijzigingen in vervoersvolume ten gevolge van externe ontwikkeling

Het risico dat er door wijzigingen die Omnibuzz zelf niet in de hand heeft onvoorziene fluctuaties ontstaan in de volumes van met name het Wmo-doelgroepenvervoer.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
200.000	60%	120.000

3 Economische kwetsbaarheid taxibedrijven

Het risico dat een van de vervoersbedrijven die als leverancier van Omnibuzz optreedt failliet gaat waardoor de continuïteit van het vervoer in het gedrang komt.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
500.000	80%	400.000

4 Gebrek aan kennis omtrent nieuwe activiteiten, processen en/of projecten

Het risico dat binnen Omnibuzz te weinig kennis aanwezig is over de nieuwe activiteiten zoals bijvoorbeeld Wmo-BG, leerlingenvervoer en jeugd en de hiermee verbonden processen.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
100.000	60%	60.000

5 Regie en planning

Het risico dat door onvoldoende kennis of door externe invloeden systemen niet of onvoldoende functioneren waardoor processen stagneren.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
820.000	40%	328.000

Totaal benodigde weerstandcapaciteit	1.308.000

omnibuzz
120

omnibuzz
MAATWERK IN VERVOER

Niets uit deze uitgave
mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand of openbaar gemaakt
worden in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch of door
fotokopieën, opname, of op enige andere
manier, zonder voorafgaande schrifte-
lijke toestemming van Omnibuzz.

V1.00 - 202104

omnibuzz
MAATWERK IN VERVOER

Begroting 2022

Meerjarenperspectief 2023 - 2025

Inhoud

1. Inleiding 3

1.1 Belangrijke ontwikkelingen 3

2. Omnibuzz 6

2.1 Wie is Omnibuzz 6
2.1.1 Missie 6
2.1.2 Slim vervoer 6
2.1.3 Maatschappelijk verbinden 7
2.1.4 Uitwerking visie 7
2.2 Kantelen van vervoer en gebruik van OV stimuleren 7
2.2.1 De Voor Elkaar Pas (VEP) 7
2.2.2 Samenwerking met Provincie Limburg 7
2.2.3 www.ikwilvervoer.nl 8
2.3 Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer 8
2.3.1 Uitvoering Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) 8
2.3.2 Instroom ander doelgroepenvervoer 8
2.4 Omnibuzz als slimme organisatie 10
2.4.1 Externe ondersteuning en 'kruimelfuncties' 10
2.4.2 Beheersmaatregelen 11
2.5 Ontwikkelingen 11
2.5.1 Vervoersresultaat 11
2.5.2 Bedrijfsvoering 12
2.5.3 Bestuurlijk 13
2.6 Impact van COVID-19 13
2.6.1 Pijler 1. Toeleiding OV en kanteling 13
2.6.2 Pijler 2. Efficiëntie en bundeling vervoer 13
2.6.3 Pijler 3. Slimme organisatie en ontwikkelfunctie 14

3. De beleidsbegroting 18

3.1 Programma Omnibuzz vervoer 18
3.1.1 Wat willen wij bereiken? 18
3.1.2 Wat gaan wij ervoor doen? 18
3.1.3 Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten? 19
3.1.4 Beleidsindicatoren 20
3.2 Paragrafen 20
3.2.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement 21
3.2.2 Financiering 25
3.2.3 Bedrijfsvoering 28

4. Financiële begroting 34

4.1 Financiële kaders 34
4.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld 36
4.3 Toelichting op de baten en lasten 37
4.3.1 Vervoerskosten en baten 37
4.3.2 Kosten regie en planning 41
4.3.3 Bedrijfsvoeringkosten 43
4.3.4 Eindresultaat 2022 44
4.3.5 Eindresultaat IV3 2022 45
4.3.6 Vergelijking Eindresultaat IV3 46
4.4 Analyse begroting 2022 ten opzichte van het jaar 2022 uit de meerjarenbegroting 2021 47
4.5 Meerjarenraming 2023-2025 49
4.5.1 Beleidsindicatoren 49
4.5.2 Overzicht baten en lasten per programma 50
4.5.3 Vervoerskosten en baten 54
4.5.4 Kosten regie en planning 2023-2025 58
4.5.5 Kosten bedrijfsvoering 2023-2025 59
4.5.6 Eindresultaat 2023-2025 60
4.5.7 Eindresultaat IV3 61
4.5.8 Rekening per programma 2023-2025 64

5. Bijlagen 68

5.1 Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven 68
5.3 Opbouw algemene reserve 70

Vormgeving: bartistiek Design
Foto's: De Fotovakvrouw

1. Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz. Hierin zijn de actuele inzichten met betrekking tot de ontwikkeling van het vervoer en de organisatie opgenomen.

Omnibuzz is verantwoordelijk voor het (collectief) vraagafhankelijk vervoer (CVV) voor klanten met een Wmo-indicatie. De uitgangspunten en kaders waarbinnen Omnibuzz dit doet, zijn vastgelegd in het bedrijfsplan (5 januari 2016, actualisatie 2019), de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de gemeenten. De vertaling van deze kaders naar de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken gebeurt conform het 'Besluit begroting en verantwoording' (BBV). Rekening houdend met de dynamiek en voortdurende ontwikkelingen wordt de begroting, indien nodig, jaarlijks geactualiseerd en bijgesteld.

1.1 Belangrijke ontwikkelingen

De belangrijkste actuele ontwikkeling is uiteraard de uitbraak van COVID-19 en alle maatregelen die daaruit voortvloeien. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat het vervoer na een lange periode van structurele toename vanaf maart 2020 plotseling enorm in omvang is afgenomen. De uitvoeringsprotocollen die elkaar snel opvolgen vragen op allerlei gebied afstemming en communicatie met gemeenten, klanten en vervoerders. Ook de interne organisatie is als het ware opnieuw ingericht, omdat de maatregelen ook betrekking hebben op het personeel en de bedrijfsvoering van Omnibuzz. Al deze ontwikkelingen en het gebrek aan duidelijk toekomstperspectief maken het opstellen van een betrouwbare begroting een uitdaging. Met deze opmerking in het achterhoofd en op basis van onze huidige kennis en de voorlopige vooruitzichten is deze begroting opgesteld.

In deze begroting leest u meer over deze en andere wijzigingen en ontwikkelingen en de financiële vertaling hiervan voor de gemeenten. Gezien de omvang van mogelijke effecten, wordt de impact van COVID-19 in een aparte paragraaf beschreven. Op voorhand wordt opgemerkt dat een meerjarenbegroting gepaard gaat met toenemende onzekerheden. Daarom is ervoor gekozen de uitgangspunten voor 2022 leidend te maken voor de jaren die volgen. Op basis van de ontwikkelingen in 2021 is een bijstelling van dit meerjarenperspectief goed denkbaar.

.

ARRIVA
a DB company
omnibuzz
HB-050-T

2

OVER OMNIBUZZ

2. Omnibuzz

2.1 Wie is Omnibuzz

Omnibuzz is een Gemeenschappelijke Regeling en verantwoordelijk voor de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) voor 30 Limburgse gemeenten. De nagenoeg 40.000 klanten hebben van deze gemeenten een indicatie voor het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) in het kader van de Wmo gekregen.

Omnibuzz neemt de administratie en andere uitvoerende en controlerende taken over, waarbij afstemming en overleg tussen betrokken partijen en deelnemende gemeenten geborgd is. Omnibuzz koopt namens de aangesloten gemeenten het vraagafhankelijke vervoer in, verzorgt de bijbehorende (Europese) aanbestedingen, controleert via contractbeheer op de juiste uitvoering van de contracten, verzorgt de ritaanname en de tactische regie op vervoer. Omnibuzz verzorgt verder de klantenservice, de klachtafhandeling en de volledige financiële afhandeling met alle betrokkenen. De dienstverlening is gericht op optimalisatie van het vervoer voor reizigers en gemeenten. Het grote bereik van Omnibuzz in combinatie met een slagvaardige organisatie maken een efficiënte beleidsuitvoering mogelijk. Dankzij ons vervoer kunnen klanten deelnemen aan het sociale leven en maatschappelijke activiteiten. Hiervoor zetten wij in op efficiënt vervoer en de eigen kracht van onze klanten, zodat vervoer naar sociale activiteiten ook op lange termijn geborgd is.

Omnibuzz fungeert bovendien als expertisecentrum voor vervoer, waarbij de aangesloten gemeenten van advies worden voorzien. De gemeenten ontvangen structureel management- en voortgangsinformatie en er vindt periodiek overleg plaats. Op die wijze ondersteunt Omnibuzz de gemeenten om grip op het vervoer te houden.

Het doel van Omnibuzz is: ‘Het bieden van de beste service op het gebied van (aangepast) vervoer.’ Omnibuzz zorgt dat klanten - ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben - optimaal gebruik kunnen maken van het vervoer en daardoor kunnen blijven participeren. Omnibuzz staat voor de volgende kernwaarden:

- Klantgericht en betrouwbaar.
- Kostenefficiënt en duurzaam.
- Innovatief en flexibel.
- Kwaliteit en deskundigheid.
- Integriteit.

2.1.1 Missie

De missie van Omnibuzz is:

> “Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later.”

Uit onze missie blijkt een sterke focus op duurzaam en kwalitatief hoogwaardig vervoer. Omnibuzz wil voortdurend blijven verbeteren en nieuwe concepten ontwikkelen die het vervoer toekomstbestendig maken. Door onze inhoudelijke kennis kunnen we gemeenten adviseren en ondersteunen, ook als er onvoorziene situaties ontstaan en innovatieve oplossingen of maatwerk nodig zijn. De missie is verbonden aan een motto dat centraal staat in de dienstverlening:

> “Via slim vervoer maatschappelijk blijven verbinden.”

2.1.2 Slim vervoer

Met het aanbieden van doelgroepenvervoer zorgt Omnibuzz voor een heel belangrijk netwerk in Limburg voor reizigers, opdrachtgevers en uitvoerders. Door dit ‘slim’

te doen, wordt het vervoer voor de reiziger passend en kwalitatief hoogwaardig uitgevoerd en blijft het tegelijk betaalbaar. Als kenniscentrum beschikken wij over gegevens van gebruikers, vervoerders, instellingen en overheden die ons in staat stellen alle belangen af te wegen en voor een optimale onderlinge afstemming te zorgen.

2.1.3 Maatschappelijk verbinden

Maatschappelijk verbinden tekent de rol van ons vervoer als verbinding tussen het sociale leven, maatschappelijke activiteiten en de gebruikers ervan. De uitdaging is dit binnen de financiële kaders te blijven doen. Hiervoor wordt ingezet op efficiënt vervoer en de eigen kracht van gebruikers. Omnibuzz spant zich in om de relatie tussen vervoer en sociale activiteiten te versterken, waardoor vervoer én activiteiten op lange termijn geborgd zijn.

2.1.4 Uitwerking visie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de indicatiestelling van hun inwoners. Zij bepalen dus of iemand in aanmerking komt voor vervoer en onder welke voorwaarden. Ter ondersteuning van deze taak heeft Omnibuzz in 2020 een richtlijn voor de indicatiestelling beschikbaar gesteld.

Omnibuzz is opgericht om de doelstellingen voor de 30 Limburgse gemeenten te realiseren. Hiermee dragen de Limburgse gemeenten zorg voor de toekomstbestendigheid van het doelgroepenvervoer. Omnibuzz zal steeds meer grip krijgen op het vervoer. Hierdoor zijn wij steeds beter in staat gemeenten te adviseren bij het bepalen van beleid. Om te sturen op de best passende vervoeroplossing en efficiency, is gekozen voor het regiemodel, waarbinnen de regie (mobiliteitscentrale) en de uitvoering van het vervoer gescheiden zijn. Dit model dient als instrument om de ambities van gemeenten te realiseren, zoals het optimaliseren van het gebruik van het reguliere openbaar vervoer (OV) of ander alternatief vervoer. Uitgangspunt hierbij is het optimaliseren van het gebruik van voorliggende vervoersvoorzieningen, zoals het reguliere OV.

De beleidsmatige aspecten en het operationele proces komen binnen de organisatie bij elkaar, waardoor wij dit goed op elkaar kunnen afstemmen en optimaliseren. Bovendien maakt deze flexibiliteit het mogelijk dat andere vervoersvormen, indien gewenst, kunnen instromen in dezelfde centrale. Bundeling van vervoer kan op termijn bijdragen aan kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing. De gemeenten zijn zelf aan zet om aan te geven of instroom wenselijk is. Hierin bepalen gemeenten ook zelf de vorm en de omvang van het vervoer dat instroomt en de termijn waarop dat moet gebeuren. De drie pijlers waarop alle ambities gebaseerd zijn, borgen de visie op de lange termijn. Deze drie pijlers zijn:

- Het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren.
- Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer.
- Omnibuzz als slimme organisatie.

2.2 Kantelen van vervoer en gebruik van OV stimuleren

Omnibuzz hanteert twee belangrijke instrumenten om deze ambitie te realiseren:

2.2.1 De Voor Elkaar Pas (VEP)

De VEP is een op maat gemaakt reisproduct - exclusief voor klanten van Omnibuzz - dat onze klanten de mogelijkheid biedt om laagdrempelig met het OV te reizen.

2.2.2 Samenwerking met Provincie Limburg

In een gezamenlijk overleg tussen DB Omnibuzz en Gedeputeerde Carla Brugman is een ‘position paper’ vastgesteld. Hierin zijn onze gezamenlijke ideeën over een integrale aanpak van doelgroepenvervoer en OV omschreven. Deze ideeën komen grotendeels terug in het concept ontwikkelplan OV dat de Provincie Limburg in 2020 heeft gepresenteerd. Volgens planning vindt in het tweede kwartaal van 2021 definitieve besluitvorming plaats bij de Provincie Limburg. De gezamenlijke inspanningen in de afgelopen jaren leiden zo tot een integraal toekomstplan. Een betere afstemming tussen beide vervoerssystemen biedt voordelen voor alle partijen. Op deze manier worden maatschappelijke budgetten zo efficiënt mogelijk en binnen de werkgebieden ingezet. De verwachting is dat we via gezamenlijke projecten binnen dit plan stappen kunnen zetten

in de toeleiding van onze klanten naar het OV en te zorgen voor een goede aansluiting tussen Omnibuzz vervoer en OV. Al lijken de gevolgen van COVID-19 de drempel voor OV-gebruik te verhogen. Het is gissen hoe deze gevolgen op langere termijn doorwerken, maar het behalen van resultaat op deze ambitie lijkt hierdoor een groeiende uitdaging. De ambitie van de kanteling in het vervoer is overigens breder dan OV en gaat over alle vormen van (potentieel) voorliggende voorzieningen. Op basis van de website www.ikwilvervoer.nl kunnen hier stappen gemaakt worden.

2.2.3 www.ikwilvervoer.nl

Alle deelnemende gemeenten zijn aangesloten bij www.ikwilvervoer.nl, een website die algemene reisinformatie combineert met informatie over lokale vervoersmogelijkheden per gemeente, zoals doelgroepenvervoer, (lokaal) alternatief vervoer en andere maatwerkvarianten. In 2021 wil Omnibuzz het functioneren van deze website evalueren, de effecten ervan inzichtelijk te maken en optimaliseren, zodat deze structureel kunnen bijdragen aan de realisatie van deze ambitie.

2.3 Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer

2.3.1 Uitvoering Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)

Binnen het huidig Omnibuzz vervoer, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV), wordt optimale efficiëntie nagestreefd. Dit vervoer is in 2019 opnieuw aanbesteed, inclusief de planningstaak via langdurige contracten (5 jaar, met 3 jaar verlengingsoptie) zodat kwaliteit en continuïteit geborgd zijn. De aanbesteding is opgedeeld in 8 percelen. De vervoerscontracten zijn aan zes taxibedrijven gegund. De bedrijven die het Omnibuzz vervoer vanaf 1 januari 2020 uitvoeren zijn:

- Taxi Nelissen regio Maastricht.
- Taxi Van Loo regio Heuvelland.
- Taxi Hanneman regio Parkstad en Westelijke Mijnstreek.
- Personenvervoer Midden-Limburg regio Roermond.
- Taxi Van Driel regio Weert en Venray/Noord-Limburg.
- Taxi De Leeuw regio Venlo en Peel en Maas.

In het 'Bestuursakkoord Zero Emissie Doelgroepenvervoer' (2019) hebben allerlei opdrachtgevers landelijk afgesproken dat het doelgroepenvervoer vanaf 2025 volledig zero emissie is. Met de ondertekening van dit akkoord geeft Omnibuzz een krachtig signaal af. In de aanbesteding heeft Omnibuzz onderbouwd dat de intentie van dit akkoord door praktische omstandigheden moeilijker haalbaar is. Omnibuzz heeft in de aanbesteding gekozen voor het meest haalbare groeimodel richting zero emissie vervoer en kiest voor de inzet van elektrisch aangedreven voertuigen. Met elektrische voertuigen zorgen Omnibuzz en de vervoerders voor een beter klimaat. Dit doen wij samen met de vervoerders in een gezond ingroeimodel, waarbij er jaarlijks meer elektrische voertuigen bij komen en wij samenwerken aan het vergroten van het aantal elektrische laadpunten.

Het bestek biedt ruimte voor instroomscenario's van andere vervoersvormen en de (door-)ontwikkeling van vervoersconcepten zoals vraagspreiding, groepsritten en omgaan met de piekbelasting etc. Deze concepten dragen bij aan de efficiëntie en de beheersbaarheid van vervoer voor de deelnemende gemeenten.

2.3.2 Instroom ander doelgroepenvervoer

De werkwijze met betrekking tot andere doelgroepen is vastgelegd in de actualisatie van het bedrijfsplan (2019). Deze houdt een kleinschalige, stapsgewijze aanpak van mogelijke instroom in, waarbij individuele gemeenten aan zet zijn voor de instroom. Er zijn - onder voorwaarden – mogelijkheden voor instroom binnen de lopende contracten voor Omnibuzz vervoer en andere inkoopkeuzes inzetbaar. Dat betekent flexibiliteit en mogelijkheden tot maatwerk voor deelnemende gemeenten. De onzekerheden van de pandemie gelden ook voor ander gemeentelijk doelgroepenvervoer. Het is op dit moment niet duidelijk op welke manier COVID-19 de wens tot instroom zich hierdoor gaat ontwikkelen, maar in tijden van verandering en onzekerheid ontstaan vaak nieuwe ideeën en kansen.

Wij ondersteunen en adviseren op verzoek van gemeenten, maar werken – in lijn met de adviezen van de werkgroepen

– niet actief aan scenario's voor grootschalige instroom. Dit zorgt voor duidelijkheid in onze bedrijfsvoering en versterkt de focus op het opgedragen Omnibuzz vervoer. De huidige organisatie Omnibuzz is opgezet en uitgelijnd op de uitvoering van dit vervoer. Zodra de instroom in omvang de mogelijkheden van deze constructie overstijgt, heeft dit gevolgen voor de bedrijfsvoering, werkwijzen, interne systemen, processen en capaciteit. Deze gevolgen zullen – zodra het zover is - inzichtelijk worden gemaakt als onderdeel van een business case. Uitgangspunt blijft dat dit de kwaliteit van het reguliere Omnibuzz vervoer niet raakt.

2.4 Omnibuzz als slimme organisatie

Omnibuzz is op de eerste plaats een uitvoeringsorganisatie met reguliere (dagelijkse) werkzaamheden zoals ritaanname, klantenadministratie, klachtafhandeling, facturering etc. Bovendien is Omnibuzz een kennisorganisatie die op basis van inhoudelijke kennis nieuwe vervoersconcepten ontwikkelt en deelnemende gemeenten ondersteunt en adviseert in de beleidsontwikkeling. Omnibuzz beschikt over voldoende deskundigheid om voor de aangesloten gemeenten de gezamenlijke inkoop, aanbesteding en contractbeheer van het vervoer te organiseren en is in staat om zelfstandig een goed aanbestedingstraject af te ronden, de impact van een faillissement tot een minimum te beperken en in tijden van crisis, zoals in deze pandemie, te anticiperen op nieuwe en veranderende behoeften.

Omnibuzz functioneert als zelfstandig, objectief en deskundig kenniscentrum voor gemeenten. Om deze rol te optimaliseren willen wij de externe afhankelijkheid afbouwen van adviseurs en externe aanbieders van software, rapportagetools en systemen. Dit vraagt om een investering in de eigen organisatie. Hier tegenover staat een structurele besparing op langere termijn en tevens blijft de expertise behouden voor de organisatie, waardoor deze ten gunste van de gemeenten ingezet kan worden, zoals bijvoorbeeld het onderhandelingsresultaat van de toepassing van de NEA-index.

Voor (minstens) 2021 rekent Omnibuzz nog op veel werkzaamheden als gevolg van COVID-19, waardoor wij voorzichtig zijn met het plannen van nieuwe extra projecten. Omnibuzz zet wel de lopende projecten voort, zoals de uitvoering van het Ontwikkelplan OV, de ontwikkeling van MijnOmnibuzz, de uitwerking van de afrekensystematiek en de het traject om de digitale communicatie toegankelijk (drempelvrij) te maken.

Aan de hand van themabijeenkomsten worden ambtenaren actief betrokken bij belangrijke onderwerpen. Dit draagt bij aan onderlinge kennisoverdracht en gedragen voorstellen in het besluitvormingsproces. In 2021 gebeurt dit bijvoorbeeld op de onderwerpen Wijziging GR, evaluatie van de DVO en de jaarrekening en begrotingen. Omnibuzz wil bovendien graag de relatie met de gemeenten verder verbeteren door intensivering van het relatiebeheer.

2.4.1 Externe ondersteuning en 'kruimelfuncties'

Omnibuzz kan zelfstandig adviseren met betrekking tot inhoudelijke vervoerskundige onderwerpen en aanbestedingen vervoer, maar beschikt over beperkte juridische en wettelijke kennis als het gaat om bijvoorbeeld aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling of dienstverleningsovereenkomsten. Voor specifieke juridische advisering in de contractuele sfeer van het vervoer heeft Omnibuzz ook expertise in huis, al wordt deze, indien noodzakelijk, juridisch getoetst door een externe partij om mogelijke risico's te minimaliseren.

Aangezien COVID-19 aanpassing vraagt van bestaande (contractuele) kaders en nieuwe afspraken nodig zijn, is het denkbaar dat door de nasleep van de pandemie vaker een beroep moeten worden gedaan op externe juridische advisering. Hierdoor is voor 2021 meer ondersteuning begroot.

De stapeling van 'kruimelfuncties', vooral vanuit wettelijke verplichtingen, zoals de Arbowetgeving (RI&E), de archiefwet, digitoegankelijkheid en de Algemene Verordening Gegevens-bescherming (AVG) leidt tot knelpunten in een 'lean and mean' uitvoeringsorganisatie.

Met betrekking tot de AVG is op hoofdlijnen interne kennis aanwezig, maar de functies van privacy officer en functionaris gegevensbescherming zijn ondergebracht bij werknemers met andere inhoudelijke expertise. De functie blijkt tot nu toe zeer moeizaam structureel in te vullen, waardoor Omnibuzz voorlopig afhankelijk blijft van extern advies.

Voor de digitale archivering kan Omnibuzz een beroep doen op de expertise van de archiefinspecteur van Sittard-Geleen. Momenteel lopen gesprekken met een deelnemende gemeente om te bekijken of Omnibuzz gebruik kan maken van de beschikbare deskundigheid van deze gemeente voor een aantal van deze kruimelfuncties.

Met betrekking tot digitoegankelijkheid wordt door de betrokken instanties geadviseerd hiervoor enige interne kennis in huis te halen. Waar eerder werd gedacht dat dit een tijdelijk project is, blijkt dit bij nader inzien eerder een structurele taak te zijn die alle digitale communicatie (met klanten, gemeenten en intern) omvat. In combinatie met de wens en de plicht om communicatie steeds meer digitaal te organiseren, zal Omnibuzz in 2021 onderzoeken welke stappen op dit terrein nodig zijn.

2.4.2 Beheersmaatregelen

In het kader van de interne maatregelen zijn in de begroting 2019-1 enkele formatieve aanpassingen doorgevoerd die structureel doorwerken op de bedrijfsvoering, zoals de aanpassing van de openingstijden van ritreservering en formatieve aanpassingen.

Sinds eind 2019 kunnen klanten gebruik maken van het klantportaal voor het boeken van de ritten, waarbij geen tussenkomst van een medewerker nodig is. De promotie van dit portaal is door COVID-19 uitgesteld en de actualiteit heeft een remmend effect op het gebruik ervan. Intussen bouwen wij dit klantportaal uit met nieuwe functionaliteiten om de digitale communicatie voor de lange termijn te optimaliseren en compliant te maken aan de eisen voor digitale toegankelijkheid.

De externe beheersmaatregelen zijn in 2020 geëvalueerd. Gemeenten beschikken over een aantal instrumenten om op elk gewenst moment verdere maatregelen te nemen. Omnibuzz heeft een richtlijn voor de indicatiestelling opgesteld en een advies met betrekking tot de hoogte en de indexering van het klanttarief. Deze documenten bieden gemeenten handvaten om tot optimale besluitvorming te komen. Aanvullend hebben gemeenten – meestal met ondersteuning van Omnibuzz – beheersmaatregelen binnen de eigen gemeenten doorgevoerd. In sommige gevallen gebeurt dit proactief vanuit Omnibuzz op basis van het signaleren van opvallende indicatoren in de indicatiestelling van individuele gemeenten in vergelijking met andere gemeenten. In overleg met die afzonderlijke gemeente bespreken wij passende maatregelen.

2.5 Ontwikkelingen

2.5.1 Vervoersresultaat

Normaal zou het aantal gerealiseerde zones in 2020 als basis dienen voor de begroting 2022, maar aangezien dit bijna 50% minder is dan in 2019, is dit geen betrouwbare basis. Het vervoersvolume is immers afhankelijk van de ontwikkeling van COVID-19 en de opgelegde maatregelen vanuit de regering. Bovenstaande ontwikkelingen zijn leidend om te komen tot een goede inschatting van het vervoersvolume 2022.

Op basis van de meest recente inzichten en ontwikkelingen is, in lijn met landelijke inschattingen van vergelijkbare opdrachtgevers, gekozen om 100% van het volume van 2019 als basis te nemen. Het gehanteerde percentage ten opzichte van de vraag in 2019 biedt begrotingstechnisch voldoende ruimte om de vraagontwikkeling en aanvullende continuïteitsafspraken op te kunnen vangen. In principe wordt voorgesteld geen opslagpercentage te hanteren, tenzij een individuele gemeente dit specifiek aangeeft.

De ontwikkeling van het volume varieert tussen de gemeenten. De kosten per eenheid (zones) is in de basis voor alle gemeenten gelijk. Het vervoerstarief is geïndexeerd met de NEA-index voor 2021 van 1,0%. De bedongen korting van 1% uit het onderhandelingsresultaat wordt meegenomen in de continuïteitsafspraken.

Omnibuzz heeft op basis van een bestuurlijke wens een advies bij de individuele gemeenten neergelegd om de klantbijdragen per 1-1-2022 in lijn te brengen met het tarief in het OV. De deelnemende gemeenten besluiten hier afzonderlijk over.

De uitkomst van deze besluitvorming zal gaandeweg 2021 duidelijk worden. De klantbijdrage heeft geen effect op de begroting, maar eventuele wijzigingen in de klantbijdrage hebben wel effect op de totale kosten van het vervoer voor de gemeenten. Wij zullen tijdig met de vervoerders overleggen zodat wij onze contractuele verplichtingen over het informeren van deze beleidswijzigingen na komen.

2.5.2 Bedrijfsvoering

Cao en personeel

Omdat de huidige cao een looptijd heeft tot januari 2021, zijn de cao-partijen in gesprek over een nieuwe cao voor de gemeenteambtenaren. Op het moment dat de cao-onderhandelingen bekend zijn, zullen de wijzigingen vanuit de cao meegenomen worden. Voor de salariskosten wordt gebruik gemaakt van het meest recente formatieplan. Voor de indexatie van de salariscomponent wordt gerekend met 1%. Onze HR-afdeling werkt aan de uitwerking van het vitaliteitsbeleid en het persoonlijk ontwikkelplan voor medewerkers.

Automatisering en ICT

In het kader van compliance aan de normering voor digitale toegankelijkheid verwachten wij ook de nodige investeringen in de automatisering. De omvang hiervan is nog niet helder, omdat deze afhankelijk is van de aanbevelingen uit de verplichte inspectierapporten die in een later stadium worden opgesteld. In 2021 zal tevens het ICT-beheer van Omnibuzz worden aan- of inbesteed, conform de aanbestedingsrichtlijnen.

Voor 2022 hebben wij hetzelfde kostenniveau aangehouden van de huidige leverancier.

Vervanging taxipoints

De taxipoints die klanten gebruiken om makkelijk ritten te boeken van het ziekenhuis naar huis, werken vanuit klantperspectief prima. Door de verouderde technologie verloopt het onderhoud en de ondersteuning van de taxipoints echter moeizaam en is dit systeem relatief kostbaar. Intussen is onderzocht welke alternatieven voorhanden zijn om de taxipoints te vervangen door een toekomstbestendig alternatief dat leidt tot een structurele verlaging van de kosten voor onderhoud en behoud van de klanttevredenheid.

In 2021 zal naar verwachting worden besloten over de implementatie hiervan.

Digitalisering en toegankelijkheid

Ontwikkelingen in de wettelijke verplichting voor het aanbieden en toegankelijk maken van digitale communicatie (drempelvrij) maken investeringen noodzakelijk. Dit betreft de huidige website, in- en externe informatiesystemen en het digitale klantplatform MijnOmnibuzz dat in ontwikkeling is. De omvang van deze investeringen is niet helder. Wel is duidelijk dat dit tot structurele kosten zal leiden. Het bestuur wordt geïnformeerd over de voortgang.

Omgaan met groeiende zorgbehoefte en verward gedrag

Sinds 2019 hebben gemeenten de opgave om verward gedrag van mensen vroegtijdig te signaleren. Omnibuzz heeft daarom in overleg met gemeenten passend beleid ontwikkeld voor deze groeiende doelgroep in het vervoer. Dit betekent meer afstemming tussen gemeenten (consulenten), vervoerders en Omnibuzz met als doel deze kwetsbare klanten goed kunnen blijven vervoeren.

De toenemende problematiek van beperkte zelfregie bij klanten uit zich op de momenten dat er contact is met klanten; bij het uitvoeren van de rit (contact met de chauffeur), maar ook bij het telefonisch contact. Dit leidt tot langere beltijden en meer benodigde capaciteit bij ritreservering en klantenservice. De planning is om in 2021 een eerste evaluatie van dit beleid te presenteren.

In oktober 2020 heeft Omnibuzz het certificaat ‘Samen dementievriendelijk’ gekregen, een initiatief van Alzheimer Nederland, pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM en het ministerie van VWS. Op deze wijze zetten wij onze intenties kracht bij dat wij graag bijdragen aan een dementievriendelijke samenleving. Dit wil onder andere zeggen dat dit onderwerp structureel aandacht krijgt binnen de dagelijkse processen en training van personeel. Wij overwegen deze evaluatie in verband met de ontwikkeling van het vervoer als gevolg van COVID-19 uit te stellen.

2.5.3 Bestuurlijk

Evaluatie GR en DVO

In 2020 heeft een extern bureau de evaluatie van de GR Omnibuzz afgerond. Het bestuur zal in de loop van 2021 de reactie van Omnibuzz op de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport bespreken. Op basis daarvan kunnen mogelijk verdere acties worden uitgezet. Bovendien wordt via een tweetal ambtelijke themasessies het productenboek, dat als bijlage onderdeel uitmaakt van de dienstverleningsovereenkomst (DVO), geëvalueerd en geactualiseerd. Dit traject zal naar verwachting in 2021 worden afgerond.

Aanpassing afrekensystematiek en wijziging GR Omnibuzz

Omnibuzz heeft op verzoek van gemeenten een aantal scenario's uitgewerkt voor de afrekening van verschillende kosten tussen gemeenten. In 2021 wordt hiervoor een concreet voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Parallel wordt een wijziging van de GR Omnibuzz voorbereid, waarin de uitkomst van dit voorstel wordt verwerkt. Aanvullend wordt de uitwerking van het uittredingsprotocol aan de GR Omnibuzz toegevoegd en wordt de regeling toekomstbestendig gemaakt door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). De verwachting is dat de conceptwijziging van de GR Omnibuzz vanaf medio 2021 aan de gemeenteraden kan worden voorgelegd. De voorgestelde wijziging van de afrekensystematiek zal na besluitvorming ingaan per 1 januari 2022 met de bedoeling dat deze in de daaropvolgende jaren gehandhaafd blijft.

2.6 Impact van COVID-19

Gemeenten zijn gedurende 2020 uitgebreid geïnformeerd over COVID-19, de landelijke richtlijnen en de gevolgen hiervan voor ons vervoer. De impact op het vervoer is enorm en ditzelfde geldt voor de organisatie Omnibuzz, omdat alle reguliere processen, afspraken en kaders 'opnieuw uitgevonden' moesten worden. In het jaarverslag 2020 wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed. Deze impact werkt door in de begrotingen, al overheerst vooral onzekerheid over het toekomstperspectief.

2.6.1 Pijler 1. Toeleiding OV en kanteling

De gevolgen van COVID-19 lijken de drempel voor OV-gebruik te verhogen. Een gesloten systeem zou voor kwetsbare klanten meer comfort en veiligheid kunnen bieden dan reizen met OV. Het is gissen hoe deze gevolgen op langere termijn doorwerken, maar de uitdaging om resultaat te halen op deze ambitie lijkt groeiende. Het zou kunnen zijn dat ander kleinschalig alternatief vervoer juist aan aantrekkingskracht wint door deze ontwikkeling. Mede om die reden wil Omnibuzz samen met de gemeenten het gebruik van www.ikwilvervoer.nl optimaliseren.

2.6.2 Pijler 2. Efficiëntie en bundeling vervoer

Het contractbeheer met vervoerders omvat het beheren van de oorspronkelijke contracten plus alle aanvullende en noodzakelijke afspraken in het kader van COVID-19. Het voortdurend monitoren van de effecten van de overheidsmaatregelen, de continuïteitafspraken en naleving van de COVID-19 protocollen vraagt veel van de vervoerders en van de organisatie Omnibuzz. Zolang de pandemie niet bedwongen is, blijven deze extra aansturing en aandacht noodzakelijk. De veiligheid van het vervoer staat meer dan ooit op de eerste plaats, maar desondanks zijn alle kwaliteitsafspraken in deze periode – zolang toegestaan binnen de geldende protocollen - zonder uitzondering nageleefd.

Voor meer uitleg over de continuïteitsafspraken verwijzen wij naar het jaarverslag 2020. Vanwege de complexiteit en contractuele vertrouwelijkheid wordt dit in het jaarverslag niet heel gedetailleerd toegelicht. Alle stappen in dit kader worden uiterst zorgvuldig genomen met inachtneming van de omstandigheden, mogelijk gevolgen en risico's voor alle betrokken partijen. In de eerste maanden van 2021 blijkt dat het toekomstperspectief nog steeds onzeker is. Het overleg met vervoerders blijft hierdoor op permanente basis doorgaan en de insteek hierbij is helder. De vervoerders en de gemeenten moeten samen door deze crisis geraken, zodat wij ook na de pandemie over een volwaardig vervoerssysteem kunnen beschikken. Dit is in lijn met het

bestuursbesluit om de continuïteit van onze vervoerders voor de lange termijn te borgen (na COVID-19). Het neemt niet weg dat vervoerders en Omnibuzz goed kijken naar de ontwikkelingen richting het 'nieuwe normaal' en hier de onderlinge afspraken op afstemmen. Dit gebeurt stapsgewijs en in goed overleg. In dit kader proberen wij zoveel mogelijk vervoer daadwerkelijk uit te voeren, zowel regulier vervoer als extra vervoer naar de vaccinatielocaties.

2.6.3 Pijler 3. Slimme organisatie en ontwikkelfunctie

Omnibuzz heeft een centrale positie ingenomen in de totstandkoming van de (veelal) landelijke richtlijnen en protocollen voor de uitvoering van het vervoer en de financiële continuïteit. Zo dragen wij bij aan het beperken van de gevolgen van deze crisis voor klanten, gemeenten en vervoerders.

De voortdurend veranderende richtlijnen in het vervoer vragen om intensieve communicatie met klanten, cliëntenpanel, bestuurders en ambtenaren van de aangesloten gemeenten. Tevens voeren wij onderzoek uit naar de overwegingen van klanten om te blijven reizen tijdens COVID-19 of juist niet. Deze inzichten komen van pas in de communicatie en het beleidsadvies, zodat de maatschappelijke functie van het vervoer geborgd wordt. Bestuurlijk is verzocht om te anticiperen op de nieuwe realiteit en te oriënteren op beleid dat erop gericht is om het vervoer laagdrempelig toegankelijk te houden. Omnibuzz zal dit voorbereiden en daarbij ook rekening houden met de wens om via beheersmaatregelen het vervoer voor gemeenten betaalbaar te houden. De impact van de pandemie zal de verdere invulling hiervan bepalen.

Samen met vervoerders kon Omnibuzz heel snel inspelen op urgente behoeften aan 'COVID-19 vervoer', zoals vervoer naar 'besmette' huisartsenpraktijken, COVID-19 hotels en vaccinatielocaties. Op deze manier is de vrijgekomen capaciteit van ons vervoerssysteem maatschappelijk ingezet.

Alle medewerkers zijn intussen volledig gefaciliteerd om vanuit thuis te werken. Omdat contante betalingen niet meer zijn toegestaan, is het rekening rijden versneld geïmplementeerd. Hiervoor was een aanpassing van het facturatieproces nodig. De nieuwe afspraken met vervoerders zijn in de administratie geïmplementeerd en de reguliere processen met gemeenten zijn aangepast. De aanleiding was allerminst prettig, maar de organisatie is als gevolg van de crisis gegroeid in flexibiliteit en kan hierdoor beter omgaan met schommelingen in het vervoersvolume, ook in de contractuele sfeer met de vervoerders. Wij kunnen praktisch alle 'interne werkzaamheden' zowel vanuit kantoor als vanuit huis uitvoeren, zonder dat klanten of gemeenten gevolgen ervaren in het dienstverleningsniveau. Deze flexibele inrichting van de organisatie komt in deze onzekere tijd – die voorlopig nog blijft aanhouden - van pas.

Een aantal medewerkers van Omnibuzz (ritreservering) is gedetacheerd bij de GGD, waardoor de loonkosten van Omnibuzz tijdelijk afnemen. Omdat de meeste medewerkers een vaste aanstelling hebben, is direct afschalen op personeel geen optie. Daar komt bij dat de gemiddelde gesprekstijd bij ritreservering als gevolg van extra vragen door COVID-19 en de gezondheidscheck is toegenomen met circa 15%. Op de klantenservice is het aantal inkomende telefoongesprekken vrijwel op hetzelfde niveau en bovendien is deze afdeling ingezet voor een grootschalige belactie om e-mailadressen en incassoformulieren van klanten en/of gemachtigden te verzamelen. De incassoformulieren zijn nodig om het versneld invoeren van rekeningrijden efficiënt en snel uit te kunnen voeren. De e-mailadressen zijn wenselijk, omdat door het verplichte rekening rijden veel meer facturen worden verstuurd dan voorheen. Dit leidt tot meerkosten voor postverzending. Dankzij de opgehaalde e-mailadressen kan intussen een groot deel van de facturen digitaal worden verstrekt.

Bij de staffuncties en de afdeling uitvoering is sprake van extra werk door de vele aanpassingen als gevolg van de landelijke maatregelen, de continuïteitsafspraken met vervoerders, afspraken over maatwerkvervoer (COVID-19 hotels, vervoer van en naar huisartsen etc.) en de communicatie hierover. Omnibuzz heeft zich verder actief bemoeid met de landelijke lobby en heeft deelgenomen aan overleggen om tot deze afspraken te komen. Ook de financiële administratie heeft veel extra werk verzet om de nieuwe situatie financieel goed te kunnen managen, zoals

de groei van het aantal rekeningrijders, de aangepaste afspraken met vervoerders en het voeren van een aparte COVID-administratie.

Waar mogelijk zijn de kosten teruggedrongen, maar de daling van het vervoer leidt niet direct tot een evenredige vermindering van personele inzet of bedrijfsvoeringskosten van Omnibuzz. De beheerkosten bewegen niet rechtstreeks mee met de daling van het vervoersvolume. Waar mogelijk is de beschikbare capaciteit snel en flexibel ingezet voor nieuwe maatschappelijke behoeften. Zo zijn toch positieve resultaten behaald in deze periode en houden wij het systeem overeind voor de toekomst.

3

DE BELEIDSBEGROTING

3. De beleidsbegroting

3.1 Programma Omnibuzz vervoer

3.1.1 Wat willen wij bereiken?

Omnibuzz heeft haar missie vertaald in enkele concrete doelstellingen:

- Iedere doelgroep passend en tijdig vervoer bieden.
- Continu werken aan kwaliteitsverbetering.
- Aansluiten bij al ingezette kanteling in het sociale domein, het bevorderen van zelfredzaamheid bij de burger en zo veel mogelijk gebruik maken van algemeen toegankelijke voorzieningen.
- Vervoersuitgaven beheersbaar houden, ook met oog op duurzaamheid.
- Vervoer kunnen blijven garanderen binnen de gemeentelijke begrotingen.
- Grip op de interne organisatie.

3.1.2 Wat gaan wij ervoor doen?

Voor alle deelnemende gemeenten staat voorop dat ze iedere doelgroep passend en tijdig vervoer willen bieden, zodat iedereen optimaal kan deelnemen aan de samenleving. Dat vervoer moet voor gemeenten en klanten betaalbaar blijven. Door de beschikbare deskundigheid en de schaalomvang biedt het samenwerken binnen de GR Omnibuzz gemeenten de kans om zo efficiënt mogelijk met de middelen om te gaan en vernieuwingen op het gebied van beheersbaarheid samen te ontwikkelen. Zo gaat financiële beheersbaarheid samen met kwaliteitsverbeteringen voor de klant. Door de onzekere vooruitzichten is voorzichtigheid geboden in het ontwikkelen of uitrollen van nieuwe ideeën en projecten, maar Omnibuzz zal in 2021 zeker niet stil blijven staan. Omnibuzz gaat in 2021 – naast alle COVID-19 gerelateerde taken – verder met de volgende taken (intensiveren):

- Verbetering van het huidig vervoer met oog voor kwaliteit, beheersbaarheid en de realiteit in de vervoerssector.
- Overleg met de Provincie Limburg over een integrale aanpak middels de uitwerking van het Ontwikkelplan OV.
- Evaluatie en optimalisatie van de website ikwilvervoer.nl.
- Doorontwikkeling van MijnOmnibuzz.
- Overleg met gemeenten over de invulling van het relatiebeheer en de overlegstructuur.
- Aanpassing van de afrekensystematiek en de wijziging van de GR Omnibuzz.
- Verdere uitwerking van beheersmaatregelen op gemeenteniveau, afhankelijk van besluitvorming individuele gemeenten.
- Doorontwikkeling van informatie- en kennismanagement.
- Structureel toetsen en controleren van de administratieve organisatie, conform het goedgekeurde auditplan.
- Structurele controle en bijsturen van resultaten en processen via grondige informatievoorziening, rapportages en risicomanagement binnen de planning & control cyclus.
- Compliant zijn met geldende wet- en regelgeving, met speciale aandacht voor digitale toegankelijkheid, privacy, informatiebeveiliging en de archiefwet.

Bovenstaande zijn structurele taken die wij ook in 2022 en volgende jaren blijven toepassen. Een aantal projecten zal wellicht in 2021 afgerond worden, zoals bijvoorbeeld de afrekensystematiek, maar de uitwerking ervan zal doorwerken in 2022 en volgende jaren.

3.1.3 Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?

De programma indeling voor Omnibuzz is weergegeven in tabel 'begroting 2022'.

TABEL BEGROTING 2022

Programma Wmo-vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 198.239	€ 22.810.641	€ 22.612.403
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.292	€ 13.292
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 22.675.695	€ -	€ -22.675.695
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.621.714	€ 2.621.714	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 25.495.647	€ 25.495.647	€ -
Toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 25.495.647	€ 25.495.647	€ -

Voor de verdeling van baten/lasten naar taakvelden is aansluiting gezocht bij hetgeen het BBV hierin voorschrijft (IV3). Uitgangspunt is dat lasten en baten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd.

Omnibuzz kent slechts een beperkt aantal taakvelden. Onder het taakveld 'Overhead' zijn, conform de 'notitie Overhead' in het kader van BBV, alle kosten opgenomen die betrekking hebben op sturing en ondersteuning van het primaire proces. Tot de kosten van overhead worden in ieder geval de volgende zaken gerekend:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
- Personeel en organisatie.
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
- In- en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie.
- Juridische zaken.
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
- Informatievoorziening en automatisering.
- Facilitaire zaken en huisvesting.
- Documentaire informatievoorziening.
- Managementondersteuning van het primaire proces.
- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).

Onder 0.5 'Treasury' zijn de rente- en bankkosten opgenomen. Voor de begroting 2022 bestaat dit bedrag volledig uit bankkosten. Met kosten van eventuele externe financiering is geen rekening gehouden.

De kosten direct toe te rekenen aan het Wmo-doelgroepenvervoer zijn opgenomen onder het taakveld 'Maatwerkdienstverlening 18+'. Dit zijn de vervoerslasten en de lasten van de afdeling uitvoering (ritreservering), exclusief de lasten van de manager uitvoering welke conform definitie 'overhead' toegerekend wordt aan de overhead. Ook zijn hierin de lasten meegenomen van de afdeling klantenservice en de lasten gekoppeld aan klachtenmanagement, klanttevredenheid, de bonus/malus regeling en dergelijke. De hieronder opgenomen lasten bestaan wederom uit loon- en beheerkosten. De baten bestaan hierbij uit het onderhandelingsresultaat in verband met de NEA-index 2020 (zie verderop in deze begroting).

Hierbij dient opgemerkt te worden dat, hoewel Omnibuzz klanten heeft die jonger zijn dan 18 jaar en daarmee feitelijk in het taakveld 6.72 'Maatwerkdienstverlening 18-' thuishoren, dit aandeel dusdanig klein is (< 1%) dat ervoor gekozen is dit taakveld niet op te nemen.

De baten voor taakveld 0.4 bestaan volledig uit gemeentelijke bijdragen. De baten voor taakveld 6.71 bestaan eveneens uit gemeentelijke bijdragen. De financiële uitgangspunten voor deze begroting staan vermeld in paragraaf 4.1 'Financiële kaders' op pagina 34.

3.1.4 Beleidsindicatoren

Met de invoering van het vernieuwde 'Besluit begroting en verantwoording', ingaand voor begrotingen en programma-verantwoordingen vanaf 2017, dienen decentrale overheden de voor hun van toepassing zijnde beleidsindicatoren op te nemen. Met deze beleidsindicatoren worden de effecten van het beleid toegelicht. In de tabel zijn de voor Omnibuzz van toepassing zijnde beleidsindicatoren opgenomen.

Indicator	2022	Eenheid	Bron
Formatie	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezettting	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 3,24	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	1,8%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	10,3%	% van totale lasten	Eigen begroting

Op basis van de onder overhead opgenomen lasten bedraagt de 'Overhead' 10,3% van de totale lasten. Omnibuzz wil deze factor in de komende jaren van groei van activiteiten zo stabiel mogelijk te houden.

3.2 Paragrafen

In het kader van artikel 9 van het 'Besluit begroting en verantwoording' zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicomanagement.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.

3.2.1 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als het vermogen dat nodig is om incidentele niet voorziene tegenvallers te kunnen opvangen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken schrijft in artikel 11 van het nieuwe 'Besluit begroting en verantwoording' het volgende voor:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de Gemeenschappelijke Regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De weerstandsratio is een verhoudingsgetal, tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het op basis van de risicoanalyse bepaalde benodigde weerstandsvermogen.

Onderstaand wordt de weerstandsratio aangegeven als een directe confrontatie tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de risico's. Als onverhoopt veel risico's optreden, kan dit betekenen dat de deelnemende gemeenten rekening moeten houden met aanvullende bijdragen om tekorten en risico's te dekken.

Algemene reserve	Benodigde weerstandscapaciteit totaal risico	Weerstandsratio
€ 532.000	€ 1.308.000	0,41

De minimale omvang van de algemene reserve is eerder vastgesteld op € 520.000,-. Met dit minimum worden met name de volumerisico's in het vervoer afgedekt, alsmede het risico dat een van de vervoerders (taxibedrijven) failliet gaat. Daarnaast biedt dit minimum voldoende dekking voor de financiering van eventuele investeringen.

Risicomanagement

In het bedrijfsplan van januari 2016 is een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste risico's waar mee Omnibuzz kan worden geconfronteerd. Medio 2018 is de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd en op 24 oktober 2018 is deze vastgesteld door het algemeen bestuur.

Op basis van deze risico-inventarisatie en de bijbehorende beheersmaatregelen is een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans dat de risico's zich voordoen. Dit vormt de basis voor het bepalen van het weerstandvermogen.

De belangrijkste geïdentificeerde risico's zijn:

Risico's	Politiek	Strategisch	Proces	Personeel	ICT	Financieel	Kwaliteit
Bezuinigingen van de gemeentes	x						
Uittreden van gemeentes uit de GR		x					
Beheersbaarheid van het vervoer		x					
Decentralisatie van taken naar gemeenten (instroom overige vervoersstromen)		x					
Uitvoering van taken omtrent regie en planning			x				
Beperkte bezetting leidt tot kwaliteitsrisico's			x				
Kennis van het personeel				x			
Continuïteit risico tgv serverbeheer					x		
Inkoop						x	
Kwaliteit van informatie vervoerders							x

Rekening houdende met de beheersmaatregelen die beschikbaar zijn om deze risico's te mitigeren en de mate waarin de risico's reeds in de eerdere begroting zijn doorgerekend, wordt de maximale impact geschat op € 1.308.000,-. De algemene reserve is na aanvang van de werkzaamheden op 11 december 2016 door de deelnemende gemeenten volgestort.

Het beleid van Omnibuzz is zodanig ingericht dat minimaal één keer per 5 jaar de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd dient te worden. In 2018 heeft de laatste actualisering plaatsgevonden. De minimale omvang van de algemene reserve is toen vastgesteld op € 520.000,-. Met dit minimum worden met name de volumerisico's in het vervoer afgedekt, alsmede het risico dat een van de vervoerders (taxibedrijven) failliet gaat. Een overzicht van de kernrisico's is opgenomen in de bijlagen vanaf pagina 68. Daarnaast biedt dit minimum voldoende dekking voor de financiering van eventuele investeringen.

Risicomanagement is een belangrijk onderdeel van de planning & control cyclus binnen Omnibuzz. In dit kader wordt regelmatig getoetst of de aanwezige weerstandscapaciteit afdoende is om de risico's waarmee Omnibuzz geconfronteerd wordt af te dekken.

In de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 1 juli 2020 is, naar aanleiding van de bestemming van het resultaat over 2019, besloten om € 60.792,- aanvullend toe te voegen aan de algemene reserve. In het voorstel aan het algemeen bestuur d.d. 16 december 2020 is ingestemd met een onttrekking aan de algemene reserve van € 168.000,- waarmee deze ultimo 2020 is uitgekomen op € 532.000,-. Dit saldo ligt hiermee binnen de afgesproken bandbreedte van het minimum- en maximumniveau van de algemene reserve. De maximale omvang, toevoegingen en onttrekkingen van de algemene reserve worden bepaald door het algemeen bestuur, mede op basis van de meest actuele risico's en benodigde weerstandsvermogen.

De vaststelling is geldend tot uiterlijk 2022 als de nota ‘Reserves, voorzieningen en risicomanagement’ opnieuw zal worden vastgesteld.

Voor een toelichting op de situatie en gevolgen rondom COVID-19 verwijzen wij u naar het paragraaf 2.6 ‘Impact van COVID-19’ op pagina 13.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS 2022

ACTIVA	31-dec-2021 €	31-dec-2022 €	PASSIVA	31-dec-2021 €	31-dec-2022 €
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
Materiële vaste activa	332.628	284.141	Algemene reserve	532.000	532.000
			Egalisatiereserve	-	-
Financiële vaste activa	-	-	Bestemmingsreserve	56.064	49.939
			Resultaat voor bestemming	-	-
Totaal vaste activa	332.628	284.141	Totaal vaste passiva	588.064	581.939
VLOTTENDE ACTIVA			VLOTTENDE PASSIVA		
Uitzettingen < 1 jaar					
Overige vorderingen	310.258	269.509			
Liquide middelen	3.282.647	3.388.996	Overige schulden	1.754.152	1.608.552
Overlopende activa	305.327	254.847	Overlopende passiva	1.888.644	2.007.001
Totaal vlottende activa	3.898.232	3.913.352	Totaal vlottende passiva	3.642.796	3.615.553
Totaal generaal	4.230.860	4.197.492	Totaal generaal	4.230.860	4.197.492

De balansposten vlottende activa en vlottende passiva zijn voor 2022 begroot door het gewogen gemiddelde van de afgelopen drie jaren te nemen (incidentele posten buiten beschouwing gelaten) of, waar mogelijk, een zo accuraat mogelijke inschatting van de balanspost. Het eigen vermogen is begroot door een zo goed mogelijke inschatting te geven van de reserves en voorzieningen op basis van de nu bekende risico’s. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwe nota ‘Reserves, voorzieningen en risicomanagement’ die in 2018 is vastgesteld door het algemeen bestuur, alsmede met de huidige weerstandscapaciteit.

KENGETALLEN

In het kader van artikel 11 van het ‘Besluit begroting en verantwoording’ zijn de volgende kengetallen opgenomen:

- Netto schuldquote.
- Solvabiliteitsratio.
- Structurele exploitatieruimte.
- Grondexploitatie.
- Belastingcapaciteit.

Kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Onderstaand volgt een korte toelichting op de voorgeschreven kengetallen:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan.
- De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is.
- De grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten (niet van toepassing voor Omnibuzz).
- De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (niet van toepassing op Omnibuzz).

De uitkomsten van deze vijf kengetallen worden voor het begrotingsjaar 2022 (t) en meerjarenperspectief 2023-2025 weergegeven in de volgende tabellen.

TABEL BEGROTINGSJAAR 2022

Begroting jaar	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	2020	2021-1	2022
Netto schuldquote	-15%	-1%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-15%	-1%	-1%
Solvabiliteitsratio	47%	14%	14%
Structurele exploitatieruimte	100%	100%	100%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

TABEL BEGROTINGSJAAR 2023-2025

Begroting jaar	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	2023	2024	2025
Netto schuldquote	-1%	-1%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1%	-1%	-1%
Solvabiliteitsratio	13%	13%	13%
Structurele exploitatieruimte	100%	100%	100%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Voor 2022 (t) en meerjarenperspectief 2023-2025 is de geprognosticeerde balans 2022 en MJ of een gemiddelde van de afgelopen drie jaren als basis gebruikt om de kengetallen te berekenen. Voor 2020 (t-2) zijn de gerealiseerde cijfers uit de concept-jaarrekening gebruikt.

Voor 2021 zijn de cijfers uit begroting 2021-1 (1e wijziging) opgenomen.

De solvabiliteitsratio beweegt tussen de 14% en 47%. Dit betekent dat voor 2022 (t) 14% van het totale vermogen uit eigen vermogen bestaat. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

De uitkomst van de netto schuldquote is negatief. Dit komt omdat Omnibuzz relatief weinig vreemd vermogen heeft aangetrokken.

De structurele exploitatieruimte bedraagt voor 2022 100%. Voor 2022 zijn geen incidentele baten of lasten voorzien. Tekorten worden aangevuld en overschotten vloeien terug naar de gemeenten.

De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor Omnibuzz niet van toepassing.

3.2.2 Financiering

TREASURY
De financiering van Omnibuzz bestaat uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Omdat inkomsten en uitgaven niet altijd synchroon lopen en verplichtingen zijn aangegaan om op bepaalde tijden kosten te betalen, bestaat de mogelijkheid om geld te lenen middels de bestaande kredietfaciliteit. De hieraan verbonden kosten worden opgenomen als kapitaallasten. Voor de begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 zijn geen kosten begroot voor kredietfaciliteiten.

Vanaf de begroting 2019-1 is een opslagpercentage voor het vervoer per gemeente opgenomen. Dit zorgt ervoor dat Omnibuzz qua cashflow beter in staat is om de stijgende vervoersvolumes liquiditeit technisch het hoofd te bieden. Voor de gewijzigde begroting 2021-1, de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 is geen opslagpercentage toegepast in verband met de negatieve gevolgen op het vervoersvolume veroorzaakt door COVID-19.

Vanuit de in 2018 gevormde bestemmingsreserve ‘ICT’ valt elk jaar het afschrijvingsdeel voor het in het jaar 2018 en 2019 geïnvesteerde activa vrij ter financiering van de kapitaallasten. In de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 bedraagt dit afschrijvingsdeel € 6.525,- per jaar.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag korte financiering mogelijk is. Onder korte financiering wordt in de Wet FIDO verstaan leningen met een rente typische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald als een percentage van het begrotingstotaal. Bij ministeriële regeling is dit percentage voor Omnibuzz vastgesteld op 8,2%. Concreet betekent dit dat de netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. Omnibuzz zal naar verwachting binnen de kasgeldlimiet blijven.

	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottende schuld
Kwartaal 1	€ 3.635.985	€ 3.902.012	€ -266.027
Kwartaal 2	€ 3.629.175	€ 3.905.792	€ -276.617
Kwartaal 3	€ 3.622.364	€ 3.909.572	€ -287.208
Kwartaal 4	€ 3.615.553	€ 3.913.352	€ -297.798
(4) Gemiddelde van kwartalen	€ 3.625.769	€ 3.907.682	€ -281.912
(6) Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 281.912		
(5) Berekening kasgeldlimiet			
(7) Omvang begroting per 1 januari 2022		€ 25.495.647	
(8) in procenten van de grondslag		8,2%	0,082
(5) = (7) x (8) Kasgeldlimiet:		€ 2.090.643	
Ruimte (+) / overschrijding (-) (6) + (5)		€ 2.372.556	

De (verwachte) netto vlottende schuld per kwartaal is berekend door uit te gaan van de realisatie Q1 t/m Q4 2020 als basis voor de kasgeldlimiet 2022 en verder te nemen, alsmede de geprognosticeerde balans.

RENTERISICONORM

De renterisiconorm is direct gerelateerd aan het budgettaire risico en heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

SCHATKISTBANKIEREN

Het wetsvoorstel 'Verplicht schatkistbankieren' is op 13 december 2013 in het Staatsblad gepubliceerd. De wet is op 15 december 2013 van kracht geworden en ingevoerd voor gemeenten, Provincies, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen.

Schatkistbankieren houdt in dat overtollige publieke middelen worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt bij leningen die ze op de markt aangaat. Voor decentrale overheden is het gevolg hiervan dat uitstaande beleggingen bij het vrijvallen niet kunnen worden herbelegd maar naar de rekening courant gaan. Daar kunnen ze hoogstens als deposito worden weggezet tegen de dan geldende rente op Nederlandse staatsobligaties. Er is sprake van een drempelbedrag dat Omnibuzz buiten de schatkist mag aanhouden. Het gaat om 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Omnibuzz is het drempelbedrag vastgesteld op € 200.000,-. Dit saldo wordt daarmee niet als overtollig beschouwd.

DE WET HOUDBARE OVERHEIDSFINANCIËN (WET HOF)

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Hof. De middellange termijndoelstelling is het op termijn verkrijgen van begrotingsevenwicht in stappen van 0,5% bbp per jaar.

Omdat ook gemeenten, Provincies, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetsvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact.

Het EMU-saldo volgt uit de tabel:

	Omschrijving	2021-1 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting	2024 Begroting	2025 Begroting
		vorig begro-tingsjaar	huidig begro-tingsjaar	volgend begro-tingsjaar	begro-tingsjaar t+2	begro-tingsjaar t+3
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	45	42	31	31	31
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transac-ties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie:					
	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten	0	0	0	0	0
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	45	42	31	31	31

Het EMU-saldo wordt berekend door op het exploitatiesaldo de afschrijvingen, investeringen en mutaties van reserves te corrigeren. In 2022 en de daaropvolgende jaren drukken de afschrijvingen op de exploitatie en worden er in 2022 relatief kleine investeringen gedaan. Per saldo zorgt dit voor een positief EMU-saldo voor 2022 en de daaropvolgende jaren.

ECONOMISCHE VOORUITZICHTEN

De vooruitzichten voor de Nederlandse economie in de periode 2020-2022 staan, net als in de raming van een half jaar geleden, in het teken van de COVID-19 pandemie. In de eerste twee kwartalen van 2020 liep het bruto binnenlands product (bbp) flinke schade op. Het leeuwendeel hiervan werd goedgemaakt door het sterke terugveren in het derde kwartaal.

Door de tweede golf besmettingen en de daarmee gepaard gaande contactbeperkende maatregelen, alsook door de aanhoudende onzekerheid onder huishoudens en bedrijven, zal het bbp in het vierde kwartaal weer krimpen

Omdat de economische ontwikkelingen in de eerste drie kwartalen van dit jaar echter gunstiger waren dan voorzien, blijft de economische teruggang voor 2020 beperkt tot 4,3%. Deze krimp is weliswaar van historische omvang, maar minder diep dan waarvoor eerder werd gevreesd. Na 2020 treedt een gestaag herstel op; in zowel 2021 als 2022 groeit het bbp met 2,9%. Tegen het einde van de voorspelhorizon van deze raming (het derde kwartaal van 2022) ligt het reële bbp per hoofd van de bevolking weer op hetzelfde niveau als aan het einde van 2019.

De werkgelegenheid krijgt naar verwachting een stevige tik in 2020 en vooral in 2021. De werkloosheid gaat dit jaar omhoog naar 4,0% van de beroepsbevolking en piekt in 2021 op gemiddeld 6,5%. In 2022 volgt een daling naar 6,0%. De HICP-inflatie, die in Nederland al geruime tijd hoger ligt dan gemiddeld in het eurogebied, loopt iets op, van 1,2% in 2020 tot 1,5% in de twee jaar daarna. Door de economische neergang en de omvangrijke overheidssteun maken de overheidsfinanciën in 2020 een grote omslag, van een comfortabel overschot naar een tekort van 6,3% bbp. Ook in 2021 en 2022 schrijft de overheid rode cijfers. Na een scherpe stijging met 10,5 procentpunt in 2020 loopt de schuldquote daarna geleidelijk verder op tot ruim 61% ultimo 2022. De verslechtering van de overheidsfinanciën is daarmee omvangrijk, maar niet onoverkomelijk groot.

De onzekerheid rond de raming is – net als een half jaar geleden – groter dan gebruikelijk als gevolg van de onzekerheid omtrent de ontwikkeling van de pandemie. Scenario's kunnen dan behulpzaam zijn. In ECB-verband is daarom besloten om naast de raming twee alternatieve scenario's op te stellen met mogelijke effecten van de COVID-19 pandemie op de economie. De groei van het bbp in 2021 varieert van 4,9% in het milde scenario tot 0,2% in het zware scenario. Deze scenario's zijn niet bedoeld als onder- en bovengrens van mogelijke uitkomsten, maar illustreren wel dat er op dit moment rond de raming een grote mate van onzekerheid bestaat.

Vergeleken met de uitkomsten van een half jaar geleden is de bandbreedte overigens wel kleiner geworden. Tenslotte is voor het zware scenario en een aanvullend zeer zwaar scenario de impact op de bankensector doorgerekend. Hieruit volgt dat de gemiddelde kapitaalpositie van de zes grootste Nederlandse banken eind 2022 in het zware scenario met circa 2 procentpunt afneemt. In het zeer zware scenario bedraagt deze daling bijna 4 procentpunt. Dit is een forse impact, die echter voor de banken behapbaar lijkt te zijn, zonder serieuze implicaties voor de kredietverlening. (bron: DNB, Economische ontwikkelingen en vooruitzichten, december 2020).

3.2.3 Bedrijfsvoering

STURINGSPRINCIPES

Sinds de totstandkoming van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz, heeft Omnibuzz zich ontwikkeld tot een compacte en doelmatige organisatie. De organisatie is hierbij ingericht op basis van een aantal sturingsprincipes die behouden blijven. Daarnaast vraagt de groei en ontwikkeling van de organisatie om een aantal nieuwe sturingsprincipes.

Omnibuzz hanteert de volgende principes bij de keuzes omtrent inrichting van de werkorganisatie:

Kwaliteit en klantgerichtheid

Kwaliteit en klantgerichtheid staan voorop bij alle inrichtingsvraagstukken. Dit uit zich naar alle betrokkenen, van klanten tot vervoerders en van gemeenten tot de Provincie Limburg.

Professionaliteit

Omnibuzz organiseert haar werkorganisatie op een professionele manier. Uitgangspunt hierbij is dat de organisatie-inrichting en -sturing faciliterend moeten zijn voor de medewerkers.

Doelmatigheid

De werkorganisatie wordt doelmatig ingericht. Dat wil zeggen dat binnen de geldende kwaliteitskaders en taakstelling een zo efficiënt mogelijke organisatie wordt ingericht.

Lerende organisatie

Omnibuzz is een organisatie in groei en in ontwikkeling. Dit betekent dat processen, systemen en werkwijzen voortdurend worden geoptimaliseerd. Omnibuzz stimuleert haar medewerkers bij te dragen aan het principe van een lerende organisatie.

Good governance

De organisatie wordt ingericht op basis van de principes van good governance en met inachtneming van de bepalingen van de wet 'Gemeenschappelijke Regelingen'.

Belastingdienst

In 2018 zijn er verschillende overleggen met de Belastingdienst geweest met betrekking tot de fiscale afhandeling van de btw, waarbij de Belastingdienst uiteindelijk het standpunt heeft ingenomen dat Omnibuzz btw in rekening dient te brengen over de gemeentelijke bijdrage (vervoer 9%, overige kosten 21%). Dit heeft als gevolg dat de fiscale afhandeling van het ondernemershandelen in het kader van de vervoersbeweging van Omnibuzz per 1 april 2019 is teruggevallen naar de individuele gemeenten.

Eventuele instroom van nieuwe vervoersvormen kan gevolgen hebben voor de fiscale status van Omnibuzz, met name voor wat betreft de status in het kader van de btw-plicht. Hierover zal tijdig overleg gevoerd worden met de Belastingdienst.

In 2020 zijn er geen fiscale aanpassingen vanuit de Belastingdienst opgedragen. Hier is in de gewijzigde begroting 2021-1, begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 ook geen rekening gehouden met eventuele fiscale wijzigingen.

De definitieve organisatiestructuur is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Deze is in de volgende paragrafen weergegeven.

BESTUURLIJKE STRUCTUUR

De bestuurlijke structuur wordt gevormd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit 30 leden met 38 stemmen.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een zevental leden:

- 4 leden vanuit Zuid-Limburg.
- 3 leden vanuit Noord- en Midden-Limburg.

De directeur van Omnibuzz legt verantwoording af aan het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. In de nadere uitwerking van de verordeningen van DB en AB alsmede de organisatie- en directieverordening is de relatie met het dagelijks bestuur en algemeen bestuur nader geregeld.

STRUCTUUR WERKORGANISATIE

De huidige inzichten in de organisatiestructuur worden navolgend nader toegelicht.

Omnibuzz staat onder aansturing van een éénhoofdige directie. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur en geeft leiding aan de werkorganisatie.

Binnen de werkorganisatie wordt twee afdelingen onderscheiden die elk onder aansturing staan van een manager:

- Uitvoering, waaronder ritreservering en tactische regievoering.
- Bedrijfsvoering, waaronder de afdeling ICT, financiële administratie, finance & control en klantenservice.

Naast deze afdelingen worden een aantal staffuncties onderscheiden, die onder aansturing van de directeur vallen.

De afdelingsmanagers vormen, samen met de directeur, het managementteam.

In de vergadering van het dagelijks bestuur op 13 november 2019 is ingestemd met de tweede evaluatie van het organisatieplan. Hieronder volgt naar aanleiding van het goedgekeurde formatieplan een overzicht van de benodigde bezetting per afdeling in de eindsituatie, zijnde 2020.

AFDELING UITVOERING

Functie	FTE
Manager uitvoering	1,00
Teamleider ritreservering	3,00
Medewerkers ritreservering	22,45
Regiemedewerkers	4,45
Projectmedewerker uitvoering	0,80
Hoofd ritreservering	1,00
Afdeling uitvoering totaal	**32,7**

De totale verwachte bezetting van de afdeling uitvoering bedraagt in de eindsituatie 2021 naar huidige inzichten maximaal 32,7 fte. Hierbij is rekening gehouden met de interne beheersmaatregelen: aanpassing openingstijden en het klantportaal. Daarnaast is rekening gehouden met de inzet van de nieuwe ritagenda software.

AFDELING BEDRIJFSVOERING

De totale verwachte bezetting van de afdeling bedrijfsvoering bedraagt in de eindsituatie 2021 naar huidige inzichten 16,04 fte. Hierbij is in 2020 de functie van huismeester 0,50 fte verplaatst naar de post externe inhuur omdat de bezetting van de huismeester door Vixia wordt verzorgd.

Functie	FTE
Manager bedrijfsvoering	0,90
Teamleider financiële administratie	1,00
Financieel medewerkers A	3,00
Financieel medewerkers B	1,00
Teamleider klantenservice	1,00
Medewerker klantenservice	7,00
Medewerker applicatiebeheer	0,67
Medewerker ICT	0,67
Medewerker finance & control	0,80
Afdeling bedrijfsvoering totaal	**16,04**

STAFFUNCTIES

Functie	FTE
Directeur	1,00
HR beleidsadviseur	0,80
HR assistent	0,50
Adviseur projecten	3,50
Secretariaat	1,39
Functionaris gegevensbescherming	0,10
Privacy Officer	0,20
Communicatieadviseur	0,50
Coördinator klachtenafhandeling	1,00
Medewerker klachtenafhandeling	0,90
Medewerker databeheer en -analyse	0,60
Afdeling staf totaal	**10,49**

De verwachte bezetting van de staffuncties bedraagt in de

eindsituatie 2021 naar huidige inzichten 10,49 fte en blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van 2020. Daarnaast wordt vanwege de aard van de werkzaamheden externe expertise ingekocht:

Functie	FTE
Projectleider	0,50

De structurele bezetting van Omnibuzz is 60,03 fte. Hierin is 0,30 fte opgenomen voor invulling van de OR-activiteiten. Bij de omvang die Omnibuzz vanaf 1 januari 2018 heeft is de invulling van een OR verplicht. Vanaf 1 maart 2019 is de tijdelijke OR, gestart in 2018, omgezet naar een definitieve OR. Op 13 november 2019 is het herziene organisatieplan goedgekeurd in de vergadering van het dagelijks bestuur.

Het verloop van de bezetting over de jaren is als volgt:

Afdeling	2021	2022	2023	2024	2025
Uitvoering	32,70	32,70	32,70	32,70	32,70
Bedrijfsvoering	16,04	16,04	16,04	16,04	16,04
Staf	10,49	10,49	10,49	10,49	10,49
OR	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Externe expertise	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Totaal	60,03	60,03	60,03	60,03	60,03

4

FINANCIËLE BEGROTING

4. Financiële begroting

4.1 Financiële kaders

Aan de begroting 2022 liggen een aantal financiële uitgangspunten ten grondslag. Deze uitgangspunten vloeien deels voort uit eerdere besluiten die het bestuur heeft genomen, deels uit gemaakte contractuele afspraken en tenslotte worden deze deels bepaald op basis van het financieel economisch beleid van Omnibuzz.

Het algemeen bestuur heeft op 16 december 2020 ingestemd met de volgende financiële uitgangspunten voor de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025:

1. In een normale situatie wordt de gerealiseerde vervoerscijfers per gemeente in de periode twee jaren voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft (T-2) als uitgangspunt genomen. Uitgangspunt is het daadwerkelijk verreden aantal zones per gemeente. Voor de begroting 2022 kan dit, vanwege de COVID-19 crisis, niet. Voor het jaar 2022 wordt de realisatie van het vervoer in 2019 aangehouden.
2. In eerdere begrotingen is er een opslagpercentage van 5% op het gerealiseerde vervoersvolume 1 januari tot en met 31 december 2019 gehanteerd om een verdere stijging in het vervoersvolume op te vangen. De individuele gemeentes hebben de mogelijkheid om naar wens een ander % toe te passen dan wel geen opslag toe te passen. Voor de begroting 2022 wordt voorgesteld om 0% te hanteren als opslagpercentage tenzij de individuele gemeentes wel een opslagpercentage willen toepassen.
3. Het vervoerstarief wordt geïndexeerd met dezelfde NEA-index 2021 (1,0%). Voor het vervoerstarief wordt gerekend met het voorcalculatorisch tarief op basis van de afgegeven tarieven in de nieuwe vervoerscontracten of de tarieven uit de addenda op de vervoerscontracten, verhoogd met de NEA-index die geldt voor 2021. Het onderhandelingsresultaat (een korting van 3% in 2020, 2% in 2021 en 1% in 2022) wordt in mindering gebracht op de vervoerskosten.
4. De gehanteerde vervoersprijs is de prijs zoals die voortvloeit uit de aanbesteding, de addenda op vervoerscontracten en de afspraken gemaakt in het kader van de afrekensystematiek. Het tarief voor 2022 wordt gebaseerd op het voorcalculatorisch tarief voor 2021. Dit tarief wordt verhoogd met de NEA-index waarmee het tarief voor 2022 wordt bepaald.
5. Uitgangspunt voor de klantbijdragen in 2022 zijn de in 2021 gehanteerde tarieven verhoogd met de geschatte NEA-index. De klantbijdragen worden voor de jaren 2023-2025 eveneens geïndexeerd met deze index. Besluitvorming door de raden kan eventueel leiden tot toepassing van een andere index. De klantbijdragen worden wel geïnd door Omnibuzz maar worden niet verwerkt in de begrotingen.
6. De beheerkosten 2022 zijn gebaseerd op een zo goed mogelijke nieuwe inschatting van de diverse kostencomponenten, of inflatievolgende ontwikkeling op basis van een geschatte index. Voor 2022 en de jaarschijven van de meerjarenbegroting 2023-2025 wordt gewerkt met een indexpercentage gebaseerd op de schatting uit de middellange termijnplanning van het CPB zijnde 1,5%.
7. Voor de salariskosten wordt een nieuwe inschatting gemaakt van de diverse kostencomponenten op basis van de meest actuele informatie. Indexatie van de salariscomponent gebeurt op basis van de beschikbare meest actuele cao-informatie, of inflatievolgende ontwikkeling op basis van de geschatte index zoals weergegeven onder 6 (voor zover cao-informatie niet beschikbaar is). Voor 2022 en de hierop volgende jaren wordt gewerkt met een percentage van 2%.
8. Voor de kosten van regie wordt zo veel mogelijk een nieuwe inschatting gemaakt op basis van de meest actuele informatie. Voor 2022 en de jaren in de meerjarenbegroting worden deze kosten verhoogd met de geschatte index zoals weergegeven onder 6 en 7.

9 Alle vervoerskosten worden conform uitgangspunt uit de notitie afrekensystematiek op basis van daadwerkelijk gebruik met de deelnemende gemeenten afgerekend.
10 De afrekensystematiek voor de overige kosten van bedrijfsvoering (beheer- en loonkosten en kapitaalkosten), regie en planning gebeurt op basis van de verdeelsleutel 50% inwoneraantal (gebaseerd op CBS-gegevens per 1-1-2021) en 50% op basis van aantal pashouders (gebaseerd op gegevens administratie Omnibuzz per 1-1-2021).
11 In de beheerkosten is een post onvoorzien opgenomen conform voorschrift BBV. Deze post wordt gesteld op € 50.000.
12 Alle bedragen zijn weergegeven exclusief btw. Momenteel wordt een voorstel voorbereid om de afrekensystematiek voor de overige kosten van bedrijfsvoering te wijzigen. Zodra het bestuurlijke besluitvormingsproces hierover heeft plaatsgevonden, zal dit verwerkt worden in de begrotingswijziging 2022-1. Additionele uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2023-2025:
13 Het vervoersvolume van de begroting 2022 geldt ook als uitgangspunt voor de jaren van de meerjarenbegroting. Er wordt uitgegaan van een nullijn. De vervoersvolumes zoals opgenomen in de begroting 2022 worden dus niet verhoogd.
14 Voor indexatie van de beheerkosten wordt gewerkt met een indexpercentage gebaseerd op de schatting uit de middellange termijnplanning van het CPB zijnde 1,5%. Voor de kosten van regie en planning wordt een inschatting gemaakt op basis van de meest actuele informatie.

Er is in de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 geen rekening gehouden met lasten en/of baten die voortvloeien uit afspraken met:

- Gemeenten (bijvoorbeeld beheer taxipoint).
- Klanten (bijvoorbeeld individuele afspraken).

BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2022	Eenheid	Bron
Formatie	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezettting	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 3,24	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	1,8%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	10,3%	% van totale lasten	Eigen begroting

Voor een toelichting op de beleidsindicatoren wordt verwezen naar 3.1.3 ‘Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?’ op pagina 19.

4.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma Wmo-vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 198.239	€ 22.810.641	€ 22.612.403
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.292	€ 13.292
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 22.675.695	€ -	€ -22.675.695
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.621.714	€ 2.621.714	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 25.495.647	€ 25.495.647	€ -
Toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 25.495.647	€ 25.495.647	€ -

Voor een toelichting op de baten en lasten per taakveld wordt verwezen naar 3.1.3 ‘Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?’ op pagina 19.

4.3 Toelichting op de baten en lasten

4.3.1 Vervoerskosten en baten

In de tabel zijn de vervoersvolumes waarmee in deze begroting wordt gerekend weergegeven. Deze vormt dan ook de basis voor de tabellen die op de volgende pagina's staan.

TABEL VERVOERSVOLUME 2022

Gemeente	Zones 1 jan t/m 31 dec 2019	Zones 2022	Opslag	Totaal aantal zones 2022 (incl. opslag)	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er
Beek	49.695	49.695	0%	49.695	2.920	11.447	663
Beekdaelen	118.871	118.871	0%	118.871	3.669	28.534	837
Beesel	32.816	32.816	0%	32.816	3.821	11.893	442
Bergen	26.054	26.054	0%	26.054	174	5.071	226
Brunssum	140.785	140.785	0%	140.785	7.312	38.046	1.503
Echt-Susteren	117.327	117.327	0%	117.327	3.871	23.458	1.449
Eijsden-Margraten	87.370	87.370	0%	87.370	3.516	22.886	1.121
Gennep	65.181	65.181	0%	65.181	3.245	19.228	549
Gulpen-Wittem	56.825	56.825	0%	56.825	3.495	20.299	844
Heerlen	436.406	436.406	0%	436.406	7.961	71.994	5.573
Horst aan de Maas	97.094	97.094	0%	97.094	4.742	25.180	841
Kerkrade	292.881	292.881	0%	292.881	9.890	61.489	2.357
Landgraaf	214.957	214.957	0%	214.957	7.575	46.231	2.435
Leudal	91.368	91.368	0%	91.368	833	14.751	910
Maasgouw	87.447	87.447	0%	87.447	1.623	17.626	1.132
Maastricht	701.034	701.034	0%	701.034	40.799	221.336	7.113
Meerssen	104.627	104.627	0%	104.627	5.435	30.870	1.003
Nederweert	37.151	37.151	0%	37.151	750	3.416	297
Peel en Maas	95.568	95.568	0%	95.568	6.139	31.880	861
Roerdalen	49.714	49.714	0%	49.714	1.990	14.214	285
Roermond	162.009	162.009	0%	162.009	866	28.157	1.907
Simpelveld	31.768	31.768	0%	31.768	1.433	6.679	751
Sittard-Geleen	397.219	397.219	0%	397.219	32.044	103.940	4.506
Stein	56.053	56.053	0%	56.053	2.028	19.195	781
Vaals	37.502	37.502	0%	37.502	862	8.708	668
Valkenburg aan de Geul	80.595	80.595	0%	80.595	2.803	18.360	1.074
Venlo	292.181	292.181	0%	292.181	15.147	71.636	3.460
Venray	87.616	87.616	0%	87.616	1.861	20.077	1.130
Voerendaal	39.637	39.637	0%	39.637	1.225	6.521	549
Weert	93.771	93.771	0%	93.771	1.595	18.271	1.360
TOTAAL	4.181.522	4.181.522		4.181.522	179.624	1.021.393	46.627

In de tabel zijn de vervoersvolumes waarmee in deze begroting wordt gerekend weergegeven. Deze vormt dan ook de basis voor de tabellen die op de volgende pagina's staan.

TABEL VERVOERSKOSTEN 2022

Het vervoersvolume 2022 is gebaseerd op het gerealiseerde vervoersvolume 2019 zonder afslag. Hier worden aantallen van de gerealiseerde zones, toeslagen laag en hoog en de meereizende OV'er in de periode 1 januari tot en met 31 december 2019 als grondslag gebruikt. Er is geen opslagpercentage per gemeente opgenomen.

Gemeente	Zones 2022	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 226.366	€ 3.333	€ 5.203	€ 1.527	€ 236.428
Beekdaelen	€ 541.469	€ 4.187	€ 12.969	€ 1.927	€ 560.553
Beesel	€ 149.480	€ 4.361	€ 5.405	€ 1.018	€ 160.264
Bergen	€ 118.679	€ 199	€ 2.305	€ 520	€ 121.702
Brunssum	€ 641.290	€ 8.345	€ 17.292	€ 3.461	€ 670.388
Echt-Susteren	€ 534.436	€ 4.418	€ 10.662	€ 3.337	€ 552.853
Eijsden-Margraten	€ 397.979	€ 4.013	€ 10.402	€ 2.581	€ 414.975
Gennep	€ 296.906	€ 3.704	€ 8.739	€ 1.264	€ 310.613
Gulpen-Wittem	€ 258.844	€ 3.989	€ 9.226	€ 1.944	€ 274.002
Heerlen	€ 1.987.873	€ 9.086	€ 32.721	€ 12.834	€ 2.042.514
Horst aan de Maas	€ 442.273	€ 5.412	€ 11.444	€ 1.937	€ 461.066
Kerkrade	€ 1.334.102	€ 11.287	€ 27.947	€ 5.428	€ 1.378.764
Landgraaf	€ 979.151	€ 8.645	€ 21.012	€ 5.607	€ 1.014.415
Leudal	€ 416.190	€ 951	€ 6.704	€ 2.096	€ 425.941
Maasgouw	€ 398.330	€ 1.852	€ 8.011	€ 2.607	€ 410.800
Maastricht	€ 3.193.280	€ 46.564	€ 100.597	€ 16.380	€ 3.356.821
Meerssen	€ 476.586	€ 6.203	€ 14.030	€ 2.310	€ 499.130
Nederweert	€ 169.227	€ 856	€ 1.553	€ 684	€ 172.319
Peel en Maas	€ 435.322	€ 7.006	€ 14.489	€ 1.983	€ 458.800
Roerdalen	€ 226.452	€ 2.271	€ 6.460	€ 656	€ 235.840
Roermond	€ 737.967	€ 988	€ 12.797	€ 4.391	€ 756.144
Simpelveld	€ 144.706	€ 1.635	€ 3.036	€ 1.729	€ 151.107
Sittard-Geleen	€ 1.809.372	€ 36.572	€ 47.241	€ 10.376	€ 1.903.561
Stein	€ 255.327	€ 2.315	€ 8.724	€ 1.798	€ 268.164
Vaals	€ 170.825	€ 984	€ 3.958	€ 1.538	€ 177.305
Valkenburg aan de Geul	€ 367.118	€ 3.199	€ 8.345	€ 2.473	€ 381.135
Venlo	€ 1.330.914	€ 17.287	€ 32.559	€ 7.968	€ 1.388.727
Venray	€ 399.100	€ 2.124	€ 9.125	€ 2.602	€ 412.951
Voerendaal	€ 180.550	€ 1.398	€ 2.964	€ 1.264	€ 186.177
Weert	€ 427.136	€ 1.820	€ 8.304	€ 3.132	€ 440.393
TOTAAL	€ 19.047.251	€ 205.005	€ 464.223	€ 107.373	€ 19.823.852

Basis voor de vervoerskosten zijn de tarieven en de toeslagen zoals deze in de uitgangspunten 4.1 'Financiële kaders' op pagina 34 zijn toegelicht. Deze tarieven worden vermenigvuldigd met 'Tabel Vervoersvolume 2022' op pagina 37.

TABEL VERVOERSKORTING IN VERBAND MET NEA-INDEX 2020

Gemeente	Zones 2022	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 2.264	€ 33	€ 52	€ 15	€ 2.364
Beekdaelen	€ 5.415	€ 42	€ 130	€ 19	€ 5.606
Beesel	€ 1.495	€ 44	€ 54	€ 10	€ 1.603
Bergen	€ 1.187	€ 2	€ 23	€ 5	€ 1.217
Brunssum	€ 6.413	€ 83	€ 173	€ 35	€ 6.704
Echt-Susteren	€ 5.344	€ 44	€ 107	€ 33	€ 5.529
Eijsden-Margraten	€ 3.980	€ 40	€ 104	€ 26	€ 4.150
Gennep	€ 2.969	€ 37	€ 87	€ 13	€ 3.106
Gulpen-Wittem	€ 2.588	€ 40	€ 92	€ 19	€ 2.740
Heerlen	€ 19.879	€ 91	€ 327	€ 128	€ 20.425
Horst aan de Maas	€ 4.423	€ 54	€ 114	€ 19	€ 4.611
Kerkrade	€ 13.341	€ 113	€ 279	€ 54	€ 13.788
Landgraaf	€ 9.792	€ 86	€ 210	€ 56	€ 10.144
Leudal	€ 4.162	€ 10	€ 67	€ 21	€ 4.259
Maasgouw	€ 3.983	€ 19	€ 80	€ 26	€ 4.108
Maastricht	€ 31.933	€ 466	€ 1.006	€ 164	€ 33.568
Meerssen	€ 4.766	€ 62	€ 140	€ 23	€ 4.991
Nederweert	€ 1.692	€ 9	€ 16	€ 7	€ 1.723
Peel en Maas	€ 4.353	€ 70	€ 145	€ 20	€ 4.588
Roerdalen	€ 2.265	€ 23	€ 65	€ 7	€ 2.358
Roermond	€ 7.380	€ 10	€ 128	€ 44	€ 7.561
Simpelveld	€ 1.447	€ 16	€ 30	€ 17	€ 1.511
Sittard-Geleen	€ 18.094	€ 366	€ 472	€ 104	€ 19.036
Stein	€ 2.553	€ 23	€ 87	€ 18	€ 2.682
Vaals	€ 1.708	€ 10	€ 40	€ 15	€ 1.773
Valkenburg aan de Geul	€ 3.671	€ 32	€ 83	€ 25	€ 3.811
Venlo	€ 13.309	€ 173	€ 326	€ 80	€ 13.887
Venray	€ 3.991	€ 21	€ 91	€ 26	€ 4.130
Voerendaal	€ 1.806	€ 14	€ 30	€ 13	€ 1.862
Weert	€ 4.271	€ 18	€ 83	€ 31	€ 4.404
TOTAAL	€ 190.473	€ 2.050	€ 4.642	€ 1.074	€ 198.239

TABEL VERVOERSRESULTAAT 2022

Gemeente	Zones 2022	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Totaal
Beek	€ 224.102	€ 3.299	€ 5.151	€ 1.511	€ 234.063
Beekdaelen	€ 536.055	€ 4.146	€ 12.839	€ 1.908	€ 554.947
Beesel	€ 147.985	€ 4.317	€ 5.351	€ 1.008	€ 158.662
Bergen	€ 117.492	€ 197	€ 2.282	€ 515	€ 120.485
Brunssum	€ 634.877	€ 8.262	€ 17.119	€ 3.426	€ 663.684
Echt-Susteren	€ 529.092	€ 4.374	€ 10.555	€ 3.303	€ 547.324
Eijsden-Margraten	€ 393.999	€ 3.973	€ 10.298	€ 2.556	€ 410.825
Gennep	€ 293.937	€ 3.666	€ 8.652	€ 1.252	€ 307.507
Gulpen-Wittem	€ 256.255	€ 3.949	€ 9.134	€ 1.924	€ 271.262
Heerlen	€ 1.967.994	€ 8.995	€ 32.394	€ 12.705	€ 2.022.089
Horst aan de Maas	€ 437.850	€ 5.358	€ 11.330	€ 1.917	€ 456.455
Kerkrade	€ 1.320.761	€ 11.175	€ 27.667	€ 5.373	€ 1.364.977
Landgraaf	€ 969.359	€ 8.559	€ 20.802	€ 5.551	€ 1.004.271
Leudal	€ 412.028	€ 941	€ 6.637	€ 2.075	€ 421.682
Maasgouw	€ 394.347	€ 1.834	€ 7.931	€ 2.581	€ 406.692
Maastricht	€ 3.161.347	€ 46.098	€ 99.591	€ 16.216	€ 3.323.253
Meerssen	€ 471.821	€ 6.141	€ 13.890	€ 2.287	€ 494.138
Nederweert	€ 167.534	€ 847	€ 1.537	€ 677	€ 170.596
Peel en Maas	€ 430.969	€ 6.936	€ 14.345	€ 1.963	€ 454.212
Roerdalen	€ 224.188	€ 2.248	€ 6.396	€ 650	€ 233.482
Roermond	€ 730.588	€ 978	€ 12.669	€ 4.348	€ 748.583
Simpelveld	€ 143.259	€ 1.619	€ 3.005	€ 1.712	€ 149.596
Sittard-Geleen	€ 1.791.279	€ 36.206	€ 46.768	€ 10.273	€ 1.884.526
Stein	€ 252.774	€ 2.291	€ 8.637	€ 1.781	€ 265.483
Vaals	€ 169.117	€ 974	€ 3.918	€ 1.523	€ 175.532
Valkenburg aan de Geul	€ 363.447	€ 3.167	€ 8.261	€ 2.448	€ 377.324
Venlo	€ 1.317.605	€ 17.114	€ 32.233	€ 7.888	€ 1.374.840
Venray	€ 395.109	€ 2.103	€ 9.034	€ 2.576	€ 408.821
Voerendaal	€ 178.745	€ 1.384	€ 2.934	€ 1.252	€ 184.315
Weert	€ 422.865	€ 1.802	€ 8.221	€ 3.100	€ 435.989
TOTAAL	€ 18.856.778	€ 202.955	€ 459.581	€ 106.299	€ 19.625.613

Het vervoersresultaat is gebaseerd op het verwachte vervoersvolume per gemeente en betreft de vervoerkosten en het onderhandelingsresultaat. Voor een vergelijking tussen het verwachte vervoersresultaat 2022 en het jaar 2022 uit de

meerjarenbegroting 2021 verwijzen wij naar paragraaf 4.4 ‘Analyse begroting 2022 ten opzichte van het jaar 2022 uit de meerjarenbegroting 2021’ op pagina 47.

4.3.2 Kosten regie en planning

De totale kosten van regie en planning worden op basis van solidariteit aan de gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% op basis van inwonersaantal (Bron: CBS, peildatum 1 januari 2021).
- 50% op basis van aantal pashouders (Bron: klantenservice Omnibuzz, peildatum 1 januari 2021).

In 2021 zal het algemeen bestuur een besluit nemen over het voorstel om de verdeelsleutel aan te passen.

TABEL KOSTEN REGIE EN PLANNING 2022

Gemeente	Aantal Inwoners	Aantal pas-houders	Verhouding inwoner	Verhouding pashouder	Verdeel-sleutel	Regie	Planning	Totaal
Beek	15.883	545	1,43%	1,39%	1,41%	€ 29.482	€ -	€ 29.482
Beekdaelen	36.057	1.148	3,25%	2,94%	3,09%	€ 64.550	€ -	€ 64.550
Beesel	13.448	407	1,21%	1,04%	1,13%	€ 23.510	€ -	€ 23.510
Bergen	13.111	309	1,18%	0,79%	0,99%	€ 20.580	€ -	€ 20.580
Brunssum	27.682	1.123	2,50%	2,87%	2,68%	€ 56.000	€ -	€ 56.000
Echt-Susteren	31.744	1.068	2,87%	2,73%	2,80%	€ 58.357	€ -	€ 58.357
Eijsden-Margraten	25.898	935	2,34%	2,39%	2,36%	€ 49.308	€ -	€ 49.308
Gennep	17.038	674	1,54%	1,72%	1,63%	€ 34.009	€ -	€ 34.009
Gulpen-Wittem	14.204	610	1,28%	1,56%	1,42%	€ 29.635	€ -	€ 29.635
Heerlen	86.935	3.163	7,85%	8,09%	7,97%	€ 166.167	€ -	€ 166.167
Horst aan de Maas	42.497	841	3,84%	2,15%	2,99%	€ 62.426	€ -	€ 62.426
Kerkrade	45.468	2.445	4,10%	6,25%	5,18%	€ 107.991	€ -	€ 107.991
Landgraaf	37.261	1.931	3,36%	4,94%	4,15%	€ 86.560	€ -	€ 86.560
Leudal	36.046	965	3,25%	2,47%	2,86%	€ 59.660	€ -	€ 59.660
Maasgouw	23.947	817	2,16%	2,09%	2,13%	€ 44.325	€ -	€ 44.325
Maastricht	120.182	5.679	10,85%	14,52%	12,68%	€ 264.548	€ -	€ 264.548
Meerssen	18.651	934	1,68%	2,39%	2,04%	€ 42.460	€ -	€ 42.460
Nederweert	17.169	431	1,55%	1,10%	1,33%	€ 27.653	€ -	€ 27.653
Peel en Maas	43.658	830	3,94%	2,12%	3,03%	€ 63.225	€ -	€ 63.225
Roerdalen	20.602	427	1,86%	1,09%	1,48%	€ 30.778	€ -	€ 30.778
Roermond	58.806	2.019	5,31%	5,16%	5,23%	€ 109.187	€ -	€ 109.187
Simpelveld	10.481	349	0,95%	0,89%	0,92%	€ 19.171	€ -	€ 19.171
Sittard-Geleen	91.724	3.565	8,28%	9,11%	8,70%	€ 181.394	€ -	€ 181.394
Stein	24.876	644	2,25%	1,65%	1,95%	€ 40.587	€ -	€ 40.587
Vaals	10.082	455	0,91%	1,16%	1,04%	€ 21.622	€ -	€ 21.622
Valkenburg aan de Geul	16.364	558	1,48%	1,43%	1,45%	€ 30.281	€ -	€ 30.281
Venlo	101.984	3.815	9,20%	9,75%	9,48%	€ 197.717	€ -	€ 197.717
Venray	43.706	712	3,94%	1,82%	2,88%	€ 60.124	€ -	€ 60.124
Voerendaal	12.464	347	1,12%	0,89%	1,01%	€ 20.984	€ -	€ 20.984
Weert	50.017	1.368	4,51%	3,50%	4,01%	€ 83.556	€ -	€ 83.556
TOTAAL	1.107.985	39.114	100,00%	100,00%	100,00%	€ 2.085.844	€ -	€ 2.085.844

De kosten voor regie bestaan volledig uit de salariskosten van de medewerkers van ritreservering. Binnen Omnibuzz is dit de afdeling uitvoering. Voor een toelichting op de formatieve samenstelling van de afdeling uitvoering verwijzen wij naar paragraaf ‘Afdeling uitvoering’ op pagina 30. Zoals ook toegelicht in hoofdstuk 1, wordt de planning van de ritten niet door Omnibuzz zelf uitgevoerd. Deze blijft tot minimaal 1 januari 2025 de verantwoordelijkheid van de vervoerders. De kosten van planning zijn nu nog inbegrepen in het vervoerstarief en dus inbegrepen in de vervoerskosten zoals weergegeven in de ‘Tabel Vervoerskosten 2022’ op pagina 38.

4.3.3 Bedrijfsvoeringkosten

De totale bedrijfsvoeringkosten, bestaande uit de beheer- en loonkosten (exclusief regie), worden op basis van solidariteit aan de deelnemende gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% op basis van inwonersaantal (Bron: CBS peildatum 1 januari 2021).
- 50% op basis van aantal pashouders (Bron: klantenservice Omnibuzz peildatum 1 januari 2021).

TABEL BEDRIJFSVOERINGKOSTEN 2022

	Aantal Inwoners	Aantal pashouders	Verhouding inwoner	Verhouding pashouder	Verdeel-sleutel	Beheer	Lonen	Kapitaal	Totaal
Beek	15.883	545	1,43%	1,39%	1,41%	€ 19.206	€ 31.291	€ 188	€ 50.685
Beekdaelen	36.057	1.148	3,25%	2,94%	3,09%	€ 42.051	€ 68.510	€ 411	€ 110.973
Beesel	13.448	407	1,21%	1,04%	1,13%	€ 15.316	€ 24.953	€ 150	€ 40.419
Bergen	13.111	309	1,18%	0,79%	0,99%	€ 13.407	€ 21.843	€ 131	€ 35.381
Brunssum	27.682	1.123	2,50%	2,87%	2,68%	€ 36.481	€ 59.436	€ 357	€ 96.274
Echt-Susteren	31.744	1.068	2,87%	2,73%	2,80%	€ 38.017	€ 61.937	€ 372	€ 100.326
Eijsden-Margraten	25.898	935	2,34%	2,39%	2,36%	€ 32.122	€ 52.333	€ 314	€ 84.769
Gennep	17.038	674	1,54%	1,72%	1,63%	€ 22.155	€ 36.096	€ 217	€ 58.467
Gulpen-Wittem	14.204	610	1,28%	1,56%	1,42%	€ 19.306	€ 31.453	€ 189	€ 50.948
Heerlen	86.935	3.163	7,85%	8,09%	7,97%	€ 108.250	€ 176.363	€ 1.059	€ 285.672
Horst aan de Maas	42.497	841	3,84%	2,15%	2,99%	€ 40.667	€ 66.256	€ 398	€ 107.321
Kerkrade	45.468	2.445	4,10%	6,25%	5,18%	€ 70.351	€ 114.617	€ 688	€ 185.656
Landgraaf	37.261	1.931	3,36%	4,94%	4,15%	€ 56.390	€ 91.872	€ 552	€ 148.813
Leudal	36.046	965	3,25%	2,47%	2,86%	€ 38.866	€ 63.320	€ 380	€ 102.566
Maasgouw	23.947	817	2,16%	2,09%	2,13%	€ 28.876	€ 47.045	€ 282	€ 76.203
Maastricht	120.182	5.679	10,85%	14,52%	12,68%	€ 172.340	€ 280.780	€ 1.686	€ 454.806
Meerssen	18.651	934	1,68%	2,39%	2,04%	€ 27.660	€ 45.065	€ 271	€ 72.996
Nederweert	17.169	431	1,55%	1,10%	1,33%	€ 18.015	€ 29.350	€ 176	€ 47.540
Peel en Maas	43.658	830	3,94%	2,12%	3,03%	€ 41.188	€ 67.105	€ 403	€ 108.696
Roerdalen	20.602	427	1,86%	1,09%	1,48%	€ 20.050	€ 32.666	€ 196	€ 52.912
Roermond	58.806	2.019	5,31%	5,16%	5,23%	€ 71.130	€ 115.886	€ 696	€ 187.712
Simpelveld	10.481	349	0,95%	0,89%	0,92%	€ 12.489	€ 20.347	€ 122	€ 32.959
Sittard-Geleen	91.724	3.565	8,28%	9,11%	8,70%	€ 118.170	€ 192.524	€ 1.156	€ 311.849
Stein	24.876	644	2,25%	1,65%	1,95%	€ 26.440	€ 43.077	€ 259	€ 69.776
Vaals	10.082	455	0,91%	1,16%	1,04%	€ 14.086	€ 22.949	€ 138	€ 37.172
Valkenburg aan de Geul	16.364	558	1,48%	1,43%	1,45%	€ 19.727	€ 32.139	€ 193	€ 52.059
Venlo	101.984	3.815	9,20%	9,75%	9,48%	€ 128.804	€ 209.849	€ 1.260	€ 339.912
Venray	43.706	712	3,94%	1,82%	2,88%	€ 39.168	€ 63.813	€ 383	€ 103.364
Voerendaal	12.464	347	1,12%	0,89%	1,01%	€ 13.670	€ 22.272	€ 134	€ 36.076
Weert	50.017	1.368	4,51%	3,50%	4,01%	€ 54.433	€ 88.683	€ 532	€ 143.648
TOTAAL	1.107.985	43.008	100%	100%	100%	€ 1.358.831	€ 2.213.829	€ 13.292	€ 3.585.952

In de eerste begrotingswijziging 2021 zijn de geactualiseerde inzichten met betrekking tot benodigde mensen en middelen verwerkt in de bedrijfsvoeringkosten. In paragraaf 4.4 ‘Analyse begroting 2022 ten opzichte van het jaar 2022 uit de meerjarenbegroting 2021’ op pagina 47 zal een toelichting gegeven worden op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022 in het meerjarenperspectief.

4.3.4 Eindresultaat 2022

Gemeente	2022	
Beek	€	314.230
Beekdaelen	€	730.469
Beesel	€	222.591
Bergen	€	176.447
Brunssum	€	815.958
Echt-Susteren	€	706.007
Eijsden-Margraten	€	544.902
Gennep	€	399.983
Gulpen-Wittem	€	351.844
Heerlen	€	2.473.928
Horst aan de Maas	€	626.202
Kerkrade	€	1.658.623
Landgraaf	€	1.239.645
Leudal	€	583.907
Maasgouw	€	527.220
Maastricht	€	4.042.606
Meerssen	€	609.594
Nederweert	€	245.789
Peel en Maas	€	626.133
Roerdalen	€	317.172
Roermond	€	1.045.482
Simpelveld	€	201.726
Sittard-Geleen	€	2.377.769
Stein	€	375.845
Vaals	€	234.326
Valkenburg aan de Geul	€	459.665
Venlo	€	1.912.469
Venray	€	572.310
Voerendaal	€	241.375
Weert	€	663.192
TOTAAL	€	25.297.409

Bovenstaande tabel geeft het resultaat weer van de totale kosten en opbrengsten voor de begroting 2022. Het resulterende saldo per gemeente geeft inzicht in de bijdrage die van de betreffende gemeente voor het begrotingsjaar 2022 gevraagd wordt.

4.3.5 Eindresultaat IV3 2022

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2022	Eindresultaat begroting 2022
Beek	1,41%	€ 276.280	€ 37.951	€ 314.230	€ 314.230
Beekdaelen	3,09%	€ 647.378	€ 83.091	€ 730.469	€ 730.469
Beesel	1,13%	€ 192.327	€ 30.264	€ 222.591	€ 222.591
Bergen	0,99%	€ 149.955	€ 26.492	€ 176.447	€ 176.447
Brunssum	2,68%	€ 743.872	€ 72.086	€ 815.958	€ 815.958
Echt-Susteren	2,80%	€ 630.887	€ 75.120	€ 706.007	€ 706.007
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 481.431	€ 63.471	€ 544.902	€ 544.902
Gennep	1,63%	€ 356.205	€ 43.778	€ 399.983	€ 399.983
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 313.697	€ 38.147	€ 351.844	€ 351.844
Heerlen	7,97%	€ 2.260.029	€ 213.899	€ 2.473.928	€ 2.473.928
Horst aan de Maas	2,99%	€ 545.845	€ 80.357	€ 626.202	€ 626.202
Kerkrade	5,18%	€ 1.519.612	€ 139.011	€ 1.658.623	€ 1.658.623
Landgraaf	4,15%	€ 1.128.220	€ 111.425	€ 1.239.645	€ 1.239.645
Leudal	2,86%	€ 507.110	€ 76.797	€ 583.907	€ 583.907
Maasgouw	2,13%	€ 470.162	€ 57.057	€ 527.220	€ 527.220
Maastricht	12,68%	€ 3.702.067	€ 340.539	€ 4.042.606	€ 4.042.606
Meerssen	2,04%	€ 554.938	€ 54.656	€ 609.594	€ 609.594
Nederweert	1,33%	€ 210.193	€ 35.596	€ 245.789	€ 245.789
Peel en Maas	3,03%	€ 544.747	€ 81.387	€ 626.133	€ 626.133
Roerdalen	1,48%	€ 277.553	€ 39.619	€ 317.172	€ 317.172
Roermond	5,23%	€ 904.931	€ 140.551	€ 1.045.482	€ 1.045.482
Simpelveld	0,92%	€ 177.048	€ 24.678	€ 201.726	€ 201.726
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.144.269	€ 233.499	€ 2.377.769	€ 2.377.769
Stein	1,95%	€ 323.600	€ 52.245	€ 375.845	€ 375.845
Vaals	1,04%	€ 206.493	€ 27.833	€ 234.326	€ 234.326
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 420.685	€ 38.980	€ 459.665	€ 459.665
Venlo	9,48%	€ 1.657.958	€ 254.512	€ 1.912.469	€ 1.912.469
Venray	2,88%	€ 494.915	€ 77.395	€ 572.310	€ 572.310
Voerendaal	1,01%	€ 214.363	€ 27.012	€ 241.375	€ 241.375
Weert	4,01%	€ 555.635	€ 107.557	€ 663.192	€ 663.192
TOTAAL	100%	€ 22.612.403	€ 2.685.006	**€ 25.297.409**	**€ 25.297.409**

Bovenstaande tabel geeft het resultaat weer van de totale kosten en opbrengsten voor de begroting 2022. Het resulterende saldo per gemeente geeft inzicht in de bijdrage die van de betreffende gemeente voor het begrotingsjaar 2022 gevraagd wordt, uitgesplitst naar het programma Wmo-vervoer en het programma Wmo-vervoer overige kosten (Overhead, onvoorzien en treasury conform paragraaf 3.1.3 'Wat zijn de daarmee gepaard gaande programmakosten?' op pagina 19.

4.3.6 Vergelijking Eindresultaat IV3

TABEL VERGELIJKING IV3

Gemeente	Eindresultaat begroting 2022	Eindresultaat MJP 2022	Verschil	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)
Beek	€ 314.230	€ 333.376	€ -19.146	€ -17.373	€ -1.773
Beekdaelen	€ 730.469	€ 773.321	€ -42.851	€ -40.428	€ -2.423
Beesel	€ 222.591	€ 235.322	€ -12.731	€ -11.306	€ -1.425
Bergen	€ 176.447	€ 188.036	€ -11.589	€ -9.474	€ -2.115
Brunssum	€ 815.958	€ 838.910	€ -22.952	€ -19.148	€ -3.804
Echt-Susteren	€ 706.007	€ 745.281	€ -39.274	€ -38.760	€ -513
Eijsden-Margraten	€ 544.902	€ 577.301	€ -32.399	€ -30.088	€ -2.311
Gennep	€ 399.983	€ 420.255	€ -20.272	€ -20.719	€ 447
Gulpen-Wittem	€ 351.844	€ 371.408	€ -19.564	€ -19.072	€ -492
Heerlen	€ 2.473.928	€ 2.627.314	€ -153.386	€ -151.216	€ -2.170
Horst aan de Maas	€ 626.202	€ 653.002	€ -26.800	€ -22.618	€ -4.182
Kerkrade	€ 1.658.623	€ 1.687.013	€ -28.390	€ -30.452	€ 2.063
Landgraaf	€ 1.239.645	€ 1.327.156	€ -87.511	€ -80.292	€ -7.218
Leudal	€ 583.907	€ 617.846	€ -33.938	€ -30.752	€ -3.186
Maasgouw	€ 527.220	€ 551.952	€ -24.732	€ -16.336	€ -8.396
Maastricht	€ 4.042.606	€ 4.147.999	€ -105.393	€ -92.315	€ -13.077
Meerssen	€ 609.594	€ 634.100	€ -24.506	€ -22.798	€ -1.708
Nederweert	€ 245.789	€ 252.525	€ -6.736	€ -6.106	€ -630
Peel en Maas	€ 626.133	€ 667.095	€ -40.962	€ -35.103	€ -5.858
Roerdalen	€ 317.172	€ 333.343	€ -16.172	€ -9.990	€ -6.181
Roermond	€ 1.045.482	€ 1.105.812	€ -60.330	€ -54.379	€ -5.951
Simpelveld	€ 201.726	€ 217.113	€ -15.387	€ -12.655	€ -2.732
Sittard-Geleen	€ 2.377.769	€ 2.526.004	€ -148.235	€ -140.631	€ -7.604
Stein	€ 375.845	€ 396.322	€ -20.477	€ -18.547	€ -1.930
Vaals	€ 234.326	€ 239.618	€ -5.291	€ -4.182	€ -1.110
Valkenburg aan de Geul	€ 459.665	€ 500.498	€ -40.834	€ -32.409	€ -8.425
Venlo	€ 1.912.469	€ 1.966.931	€ -54.462	€ -37.228	€ -17.233
Venray	€ 572.310	€ 604.755	€ -32.445	€ -29.320	€ -3.125
Voerendaal	€ 241.375	€ 254.029	€ -12.653	€ -12.683	€ 29
Weert	€ 663.192	€ 695.884	€ -32.691	€ -28.947	€ -3.745
TOTAAL	€ 25.297.409	€ 26.489.519	€ -1.192.110	€ -1.075.331	€ -116.779

4.4 Analyse begroting 2022 ten opzichte van het jaar 2022 uit de meerjarenbegroting 2021

De gewijzigde uitgangspunten en inzichten die in deze eerste begrotingswijziging gehanteerd zijn, leiden tot een verandering in de te verwachten kosten en opbrengsten (vervoer, regie en planning en bedrijfsvoering). Onderstaand worden deze verschillen per onderdeel geanalyseerd en verklaard.

Het totale resultaat is gedaald met ruim € 1.192.110,– ten opzichte van de begroting 2021 & meerjarenperspectief. Dit totale resultaat bestaat uit een daling van het vervoersresultaat € 1.258.800,– Naast de daling van het vervoersresultaat dalen ook de kosten voor de lonen € 13.136,– en de kosten voor kapitaal € 22,-. Naast deze dalingen stijgen de kosten voor regie € 36.942,– als ook de beheerkosten met € 42.906,-.

De daling van het vervoersresultaat van € 1.258.800,– is te wijten aan de volgende belangrijke oorzaken:

De impact op het vervoersvolume door COVID-19 heeft als gevolg dat de begroting 2022 gebaseerd is op het gerealiseerde vervoersvolume in 2019 zonder afslag. Normaal gesproken zou dit het gerealiseerde vervoersvolume in 2020 zijn. Het gerealiseerde vervoersvolume 2019 betreft, naast de zones, tevens de toeslagen laag en hoog en meereizende OV'er.

Als gevolg van de hoge NEA-index in 2020 van 6,7% is de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022 ingerekend met een NEA-index 2020 van 2,7% per jaar. De NEA-index van 2,7% is het verschil van de NEA-index 2020 6,7% minus het gedeelte voor de BPM 4,0%. In de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022 is het vervoersvolume 2022 berekend op het verwachte vervoersvolume van de begroting 2021 plus een NEA-index van 2,7%. Het verwachte vervoersvolume van de begroting 2021 is berekend op het verwachte vervoersvolume van de gewijzigde begroting 2020 plus 2,7% NEA-index.

De NEA-index voor 2021 is in december 2020 bekendgemaakt en bedraagt 1%. Bij het opstellen van de gewijzigde begroting 2021-1, de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023 is een NEA-index van 1% per jaar ingerekend. Deze verwerking resulteert ook in een daling van het vervoersresultaat. De daling van de NEA-index heeft effect op alle elementen van het vervoersresultaat.

Per saldo is in de begroting 2022 de NEA-index met 1,7% gedaald vergeleken met het MJP 2022.

De daling van de loonkosten € 13.136,– wordt gerealiseerd door het actualiseren van de premies sociale lasten, pensioenen en loonindexatie.

De daling van de kapitaalkosten € 22,– wordt veroorzaakt door de actualisatie van deze kosten.

De stijging van de regiekosten € 36.942,– wordt veroorzaakt door de inrekening en actualisering van de berekening onregelmatigheidstoeslag en derving onregelmatigheidstoeslag op de sociale lasten en pensioenpremies. Daarnaast zijn de premies voor sociale lasten, pensioenen en loonindexatie geactualiseerd.

De beheerkosten stijgen per saldo met € 42.906,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende posten:

Eind 2020 is het project digitale toegankelijkheid (drempelvrij) gestart. Dit loopt gefaseerd door tot in het jaar 2022. Hierna wordt de evaluatie per periode vastgesteld. De gefaseerde advieskosten bedragen voor het jaar 2022 naar verwachting € 12.500,-. In de gewijzigde begroting 2021-1 is een stelpost opgenomen voor systeemtechnische aanpassingen. Op dit moment is er onvoldoende zicht op eventuele systeemtechnische aanpassingen die in de begroting 2022 verwerkt moeten worden. De kosten hiervoor zullen opnieuw bekeken worden tijdens het opstellen van de gewijzigde begroting 2022.

Vanuit de ARBO RIE inventarisatie is het advies gekomen om een auditief onderzoek voor de afdeling uitvoering uit te

voeren. De verwachte kosten hiervan bedragen € 25.000,-. Deze zijn ingerekend in de begroting 2022.

Vanwege het versneld implementeren van het rekening rijden in het boekjaar 2020 als gevolg van de maatregelen met betrekking tot COVID-19 zijn ook de portokosten herzien. Hier verwachten wij een stijging van € 13.567,-.

Sinds COVID-19 zijn tevens de maatregelen met betrekking tot het thuiswerken van kracht. Dit heeft tot gevolg dat de telecomkosten voor het personeel zijn gestegen. De verwachte stijging bedraagt € 20.908,-.

Omdat het vervoersvolume is ingezakt als gevolg van COVID-19, ontvangt Omnibuzz ook minder telefoontjes van klanten. Het ontvangen van minder telefoontjes staat in directe relatie met de opbrengsten van telefonie. Deze worden lager ingeschat en brengt een verhoging in de telefoniekosten mee € 4.972,-.

Binnen de beheerskosten zorgt ook een aantal posten voor een daling in de kosten. Het zijn voornamelijk onderstaande posten die voor deze daling zorgen:

Het project e-facturatie is reeds in 2019 conform wettelijke deadline voltooid ook mede door de systeemtechnische aanpassing van het versneld implementeren van rekening rijden. Dit brengt een daling mee van € 2.131,-.

De post kantoorartikelen is opnieuw geactualiseerd en aangepast aan de situatie van het thuiswerken. Hier wordt een verlaging in de kosten verwacht van € 4.244,-.

Het abonnement voor de aansluiting bij ‘Mijn Overheid’ is al eerder opgezegd vanwege de hoge bijkomende kosten per gebruiker en per inlogmoment. Dit abonnement is uit de begroting 2022 en het meerjarenperspectief gehaald en realiseert een verlaging van € 3.635,-.

Vanwege de nieuwe digitale vorm van vergaderen worden er minder kosten verwacht voor de externe representatie € 4.420,-.

Het communicatiebudget is geactualiseerd en is verlaagd met € 5.205,-. Deze verlaging in de kosten heeft met name betrekking op de klantvervoerspassen.

De kosten voor het uitvoeren van de klanttevredenheidsonderzoeken zijn opnieuw herzien en ingerekend conform offerte. Deze kosten vallen € 1.035,– lager uit.

Het aantal klachten is afgenomen omdat er ook veel minder ritten gemaakt worden. De verwachting van het aantal klachten zal, gezien de situatie omtrent de omvang van ritten, naar verwachting € 2.785,– lager uitvallen dan verwacht.

Bij juridische advieskosten heeft er een verschuiving van presentatie plaatsgevonden op de kosten van de privacy officer € 7.727,-. De privacy officer is verantwoord in het formatieplan en is overgezet naar de loonkosten. Onder de loonkosten valt deze post binnen de formatieruimte.

4.5 Meerjarenraming 2023-2025

4.5.1 Beleidsindicatoren

Met de invoering van het vernieuwde 'Besluit begroting en verantwoording', ingaand voor begrotingen en programmaverantwoordingen vanaf 2017, dienen decentrale overheden de voor hun van toepassing zijnde beleidsindicatoren op te nemen. Met deze beleidsindicatoren worden de effecten van het beleid toegelicht. Hieronder zijn de voor Omnibuzz van toepassing zijnde beleidsindicatoren opgenomen.

Indicator	2023	2024	2025	Eenheid	Bron
Formatie	0,054	0,054	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezettting	0,054	0,054	0,054	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 3,25	€ 3,34	€ 3,38	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	1,8%	1,8%	1,7%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	10,1%	10,3%	10,4%	% van totale lasten	Eigen begroting

Op basis van de onder 'Overhead' opgenomen lasten bedraagt de overhead voor de jaren 2023 tot en met 2025 gemiddeld 10,3% van de totale lasten. Omnibuzz streeft ernaar deze factor in de komende jaren van groei van activiteiten zo stabiel mogelijk te houden.

4.5.2 Overzicht baten en lasten per programma

Het meerjarenperspectief 2023-2025 is sluitend door de bijdrage van de deelnemende gemeenten.

TABEL BEGROTING 2023

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2023	Eindresultaat begroting 2023
Beek	1,41%	€ 282.056	€ 37.707	€ 319.763	€ 319.763
Beekdaelen	3,09%	€ 660.883	€ 82.558	€ 743.441	€ 743.441
Beesel	1,13%	€ 196.368	€ 30.070	€ 226.437	€ 226.437
Bergen	0,99%	€ 153.120	€ 26.322	€ 179.442	€ 179.442
Brunssum	2,68%	€ 759.270	€ 71.623	€ 830.893	€ 830.893
Echt-Susteren	2,80%	€ 644.018	€ 74.637	€ 718.655	€ 718.655
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 491.483	€ 63.064	€ 554.546	€ 554.546
Gennep	1,63%	€ 363.626	€ 43.497	€ 407.123	€ 407.123
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 320.230	€ 37.902	€ 358.132	€ 358.132
Heerlen	7,97%	€ 2.306.784	€ 212.526	€ 2.519.310	€ 2.519.310
Horst aan de Maas	2,99%	€ 557.284	€ 79.842	€ 637.126	€ 637.126
Kerkrade	5,18%	€ 1.551.025	€ 138.119	€ 1.689.144	€ 1.689.144
Landgraaf	4,15%	€ 1.151.585	€ 110.710	€ 1.262.294	€ 1.262.294
Leudal	2,86%	€ 517.749	€ 76.304	€ 594.053	€ 594.053
Maasgouw	2,13%	€ 479.954	€ 56.691	€ 536.645	€ 536.645
Maastricht	12,68%	€ 3.778.605	€ 338.353	€ 4.116.958	€ 4.116.958
Meerssen	2,04%	€ 566.429	€ 54.305	€ 620.734	€ 620.734
Nederweert	1,33%	€ 214.622	€ 35.368	€ 249.990	€ 249.990
Peel en Maas	3,03%	€ 556.170	€ 80.864	€ 637.034	€ 637.034
Roerdalen	1,48%	€ 283.364	€ 39.364	€ 322.728	€ 322.728
Roermond	5,23%	€ 923.934	€ 139.648	€ 1.063.583	€ 1.063.583
Simpelveld	0,92%	€ 180.751	€ 24.520	€ 205.271	€ 205.271
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.188.787	€ 232.000	€ 2.420.787	€ 2.420.787
Stein	1,95%	€ 330.406	€ 51.910	€ 382.315	€ 382.315
Vaals	1,04%	€ 210.808	€ 27.654	€ 238.462	€ 238.462
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 429.384	€ 38.729	€ 468.113	€ 468.113
Venlo	9,48%	€ 1.692.759	€ 252.878	€ 1.945.636	€ 1.945.636
Venray	2,88%	€ 505.311	€ 76.898	€ 582.208	€ 582.208
Voerendaal	1,01%	€ 218.832	€ 26.839	€ 245.671	€ 245.671
Weert	4,01%	€ 567.412	€ 106.867	€ 674.279	€ 674.279
TOTAAL	100%	€ 23.083.009	€ 2.667.767	**€ 25.750.775**	**€ 25.750.775**

TABEL BEGROTING 2024

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2024	Eindresultaat begroting 2024
Beek	1,41%	€ 285.259	€ 38.877	€ 324.136	€ 324.136
Beekdaelen	3,09%	€ 668.329	€ 85.118	€ 753.448	€ 753.448
Beesel	1,13%	€ 198.637	€ 31.002	€ 229.639	€ 229.639
Bergen	0,99%	€ 154.918	€ 27.138	€ 182.057	€ 182.057
Brunssum	2,68%	€ 767.589	€ 73.844	€ 841.433	€ 841.433
Echt-Susteren	2,80%	€ 651.215	€ 76.952	€ 728.168	€ 728.168
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 497.037	€ 65.020	€ 562.057	€ 562.057
Gennep	1,63%	€ 367.703	€ 44.846	€ 412.549	€ 412.549
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 323.817	€ 39.078	€ 362.895	€ 362.895
Heerlen	7,97%	€ 2.332.008	€ 219.117	€ 2.551.125	€ 2.551.125
Horst aan de Maas	2,99%	€ 563.667	€ 82.318	€ 645.985	€ 645.985
Kerkrade	5,18%	€ 1.567.936	€ 142.402	€ 1.710.339	€ 1.710.339
Landgraaf	4,15%	€ 1.164.223	€ 114.143	€ 1.278.367	€ 1.278.367
Leudal	2,86%	€ 523.701	€ 78.671	€ 602.371	€ 602.371
Maasgouw	2,13%	€ 485.328	€ 58.449	€ 543.778	€ 543.778
Maastricht	12,68%	€ 3.819.824	€ 348.847	€ 4.168.670	€ 4.168.670
Meerssen	2,04%	€ 572.644	€ 55.990	€ 628.634	€ 628.634
Nederweert	1,33%	€ 217.127	€ 36.465	€ 253.591	€ 253.591
Peel en Maas	3,03%	€ 562.552	€ 83.372	€ 645.924	€ 645.924
Roerdalen	1,48%	€ 286.597	€ 40.585	€ 327.182	€ 327.182
Roermond	5,23%	€ 934.590	€ 143.979	€ 1.078.570	€ 1.078.570
Simpelveld	0,92%	€ 182.807	€ 25.280	€ 208.087	€ 208.087
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.213.028	€ 239.195	€ 2.452.224	€ 2.452.224
Stein	1,95%	€ 334.236	€ 53.520	€ 387.756	€ 387.756
Vaals	1,04%	€ 213.196	€ 28.512	€ 241.708	€ 241.708
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 434.070	€ 39.931	€ 474.001	€ 474.001
Venlo	9,48%	€ 1.712.252	€ 260.720	€ 1.972.972	€ 1.972.972
Venray	2,88%	€ 511.144	€ 79.283	€ 590.427	€ 590.427
Voerendaal	1,01%	€ 221.293	€ 27.671	€ 248.964	€ 248.964
Weert	4,01%	€ 574.171	€ 110.181	€ 684.352	€ 684.352
TOTAAL	100%	€ 23.340.902	€ 2.750.506	**€ 26.091.407**	**€ 26.091.407**

TABEL BEGROTING 2025

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2025	Eindresultaat begroting 2025
Beek	1,41%	€ 288.254	€ 39.501	€ 327.755	€ 327.755
Beekdaelen	3,09%	€ 675.324	€ 86.486	€ 761.809	€ 761.809
Beesel	1,13%	€ 200.736	€ 31.500	€ 232.236	€ 232.236
Bergen	0,99%	€ 156.567	€ 27.574	€ 184.141	€ 184.141
Brunssum	2,68%	€ 775.535	€ 75.031	€ 850.565	€ 850.565
Echt-Susteren	2,80%	€ 658.008	€ 78.188	€ 736.197	€ 736.197
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 502.245	€ 66.064	€ 568.309	€ 568.309
Gennep	1,63%	€ 371.544	€ 45.566	€ 417.111	€ 417.111
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 327.198	€ 39.706	€ 366.903	€ 366.903
Heerlen	7,97%	€ 2.356.129	€ 222.637	€ 2.578.765	€ 2.578.765
Horst aan de Maas	2,99%	€ 569.604	€ 83.640	€ 653.245	€ 653.245
Kerkrade	5,18%	€ 1.584.136	€ 144.690	€ 1.728.826	€ 1.728.826
Landgraaf	4,15%	€ 1.176.283	€ 115.977	€ 1.292.259	€ 1.292.259
Leudal	2,86%	€ 529.225	€ 79.934	€ 609.160	€ 609.160
Maasgouw	2,13%	€ 490.395	€ 59.388	€ 549.783	€ 549.783
Maastricht	12,68%	€ 3.859.296	€ 354.451	€ 4.213.747	€ 4.213.747
Meerssen	2,04%	€ 578.575	€ 56.889	€ 635.464	€ 635.464
Nederweert	1,33%	€ 219.431	€ 37.050	€ 256.482	€ 256.482
Peel en Maas	3,03%	€ 568.482	€ 84.711	€ 653.193	€ 653.193
Roerdalen	1,48%	€ 289.611	€ 41.237	€ 330.848	€ 330.848
Roermond	5,23%	€ 944.462	€ 146.292	€ 1.090.754	€ 1.090.754
Simpelveld	0,92%	€ 184.728	€ 25.686	€ 210.414	€ 210.414
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.236.032	€ 243.038	€ 2.479.070	€ 2.479.070
Stein	1,95%	€ 337.774	€ 54.379	€ 392.153	€ 392.153
Vaals	1,04%	€ 215.433	€ 28.970	€ 244.402	€ 244.402
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 438.557	€ 40.572	€ 479.129	€ 479.129
Venlo	9,48%	€ 1.730.326	€ 264.909	€ 1.995.235	€ 1.995.235
Venray	2,88%	€ 516.545	€ 80.556	€ 597.101	€ 597.101
Voerendaal	1,01%	€ 223.607	€ 28.116	€ 251.723	€ 251.723
Weert	4,01%	€ 580.315	€ 111.951	€ 692.266	€ 692.266
TOTAAL	100%	€ 23.584.355	€ 2.794.691	**€ 26.379.046**	**€ 26.379.046**

MEERJARENBALANS

Hieronder is de voor Omnibuzz van toepassing zijnde meerjarenbalans 2023-2025 opgenomen.

ACTIVA	31-dec-2023 €	31-dec-2024 €	31-dec-2025 €	PASSIVA	31-dec-2023 €	31-dec-2024 €	31-dec-2025 €
VASTE ACTIVA				VASTE PASSIVA			
Materiële vaste activa	247.041	209.942	172.842	Algemene reserve	532.000	532.000	532.000
				Egalisatiereserve	-	-	-
Financiële vaste activa	-	-	-	Bestemmingsreserve	43.814	37.689	31.564
				Resultaat voor bestemming	-	-	-
Totaal vaste activa	247.041	209.942	172.842	Totaal vaste passiva	575.814	569.689	563.564
VLOTTENDE ACTIVA				VLOTTENDE PASSIVA			
Uitzettingen < 1 jaar							
Overige vorderingen	256.499	278.755	268.254				
Liquide middelen	3.635.405	3.435.682	3.486.694	Overige schulden	1.477.571	1.613.425	1.566.516
Overlopende activa	329.355	296.510	293.570	Overlopende passiva	2.414.915	2.037.775	2.091.281
Totaal vlottende activa	4.221.259	4.010.947	4.048.519	Totaal vlottende passiva	3.892.486	3.651.200	3.657.797
Totaal generaal	4.468.300	4.220.889	4.221.361	Totaal generaal	4.468.300	4.220.889	4.221.361

4.5.3 Vervoerskosten en baten

Het vervoersvolume is gebaseerd op de gerealiseerde zones in de periode 1 januari tot en met 31 december 2019, inclusief toeslagen laag en hoog en de meereizende OV'er. Er is geen opslagpercentage op het vervoersvolume per gemeente toegepast.

TABEL VERVOERSVOLUME 2023-2025

	2023				2024				2025			
	Zones	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Zones	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er	Zones	Toeslagen hoog	Toeslagen laag	Meereizend OV'er
Beek	49.695	2.920	11.447	663	49.695	2.920	11.447	663	49.695	2.920	11.447	663
Beekdaelen	118.871	3.669	28.534	837	118.871	3.669	28.534	837	118.871	3.669	28.534	837
Beesel	32.816	3.821	11.893	442	32.816	3.821	11.893	442	32.816	3.821	11.893	442
Bergen	26.054	174	5.071	226	26.054	174	5.071	226	26.054	174	5.071	226
Brunssum	140.785	7.312	38.046	1.503	140.785	7.312	38.046	1.503	140.785	7.312	38.046	1.503
Echt-Susteren	117.327	3.871	23.458	1.449	117.327	3.871	23.458	1.449	117.327	3.871	23.458	1.449
Eijsden-Margraten	87.370	3.516	22.886	1.121	87.370	3.516	22.886	1.121	87.370	3.516	22.886	1.121
Gennep	65.181	3.245	19.228	549	65.181	3.245	19.228	549	65.181	3.245	19.228	549
Gulpen-Wittem	56.825	3.495	20.299	844	56.825	3.495	20.299	844	56.825	3.495	20.299	844
Heerlen	436.406	7.961	71.994	5.573	436.406	7.961	71.994	5.573	436.406	7.961	71.994	5.573
Horst aan de Maas	97.094	4.742	25.180	841	97.094	4.742	25.180	841	97.094	4.742	25.180	841
Kerkrade	292.881	9.890	61.489	2.357	292.881	9.890	61.489	2.357	292.881	9.890	61.489	2.357
Landgraaf	214.957	7.575	46.231	2.435	214.957	7.575	46.231	2.435	214.957	7.575	46.231	2.435
Leudal	91.368	833	14.751	910	91.368	833	14.751	910	91.368	833	14.751	910
Maasgouw	87.447	1.623	17.626	1.132	87.447	1.623	17.626	1.132	87.447	1.623	17.626	1.132
Maastricht	701.034	40.799	221.336	7.113	701.034	40.799	221.336	7.113	701.034	40.799	221.336	7.113
Meerssen	104.627	5.435	30.870	1.003	104.627	5.435	30.870	1.003	104.627	5.435	30.870	1.003
Nederweert	37.151	750	3.416	297	37.151	750	3.416	297	37.151	750	3.416	297
Peel en Maas	95.568	6.139	31.880	861	95.568	6.139	31.880	861	95.568	6.139	31.880	861
Roerdalen	49.714	1.990	14.214	285	49.714	1.990	14.214	285	49.714	1.990	14.214	285
Roermond	162.009	866	28.157	1.907	162.009	866	28.157	1.907	162.009	866	28.157	1.907
Simpelveld	31.768	1.433	6.679	751	31.768	1.433	6.679	751	31.768	1.433	6.679	751
Sittard-Geleen	397.219	32.044	103.940	4.506	397.219	32.044	103.940	4.506	397.219	32.044	103.940	4.506
Stein	56.053	2.028	19.195	781	56.053	2.028	19.195	781	56.053	2.028	19.195	781
Vaals	37.502	862	8.708	668	37.502	862	8.708	668	37.502	862	8.708	668
Valkenburg aan de Geul	80.595	2.803	18.360	1.074	80.595	2.803	18.360	1.074	80.595	2.803	18.360	1.074
Venlo	292.181	15.147	71.636	3.460	292.181	15.147	71.636	3.460	292.181	15.147	71.636	3.460
Venray	87.616	1.861	20.077	1.130	87.616	1.861	20.077	1.130	87.616	1.861	20.077	1.130
Voerendaal	39.637	1.225	6.521	549	39.637	1.225	6.521	549	39.637	1.225	6.521	549
Weert	93.771	1.595	18.271	1.360	93.771	1.595	18.271	1.360	93.771	1.595	18.271	1.360
TOTAAL	4.181.522	179.624	1.021.393	46.627	4.181.522	179.624	1.021.393	46.627	4.181.522	179.624	1.021.393	46.627

In bovenstaande tabel worden de reisvolumes, waarmee gerekend is in deze begroting, gepresenteerd. Deze tabel vormt tevens de basis voor de volgende tabellen.

TABEL VERVOERSKOSTEN 2023-2025

	2023				2024				2025			
	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er
Beek	€ 228.629	€ 3.366	€ 5.255	€ 1.542	€ 230.916	€ 3.400	€ 5.307	€ 1.557	€ 233.225	€ 3.434	€ 5.360	€ 1.573
Beekdaelen	€ 546.884	€ 4.229	€ 13.098	€ 1.947	€ 552.353	€ 4.272	€ 13.229	€ 1.966	€ 557.876	€ 4.314	€ 13.362	€ 1.986
Beesel	€ 150.975	€ 4.405	€ 5.459	€ 1.028	€ 152.485	€ 4.449	€ 5.514	€ 1.038	€ 154.010	€ 4.493	€ 5.569	€ 1.049
Bergen	€ 119.865	€ 201	€ 2.328	€ 526	€ 121.064	€ 203	€ 2.351	€ 531	€ 122.275	€ 205	€ 2.375	€ 536
Brunssum	€ 647.703	€ 8.429	€ 17.465	€ 3.496	€ 654.180	€ 8.513	€ 17.639	€ 3.531	€ 660.721	€ 8.598	€ 17.816	€ 3.566
Echt-Susteren	€ 539.781	€ 4.462	€ 10.768	€ 3.370	€ 545.178	€ 4.507	€ 10.876	€ 3.404	€ 550.630	€ 4.552	€ 10.985	€ 3.438
Eijsden-Margraten	€ 401.959	€ 4.053	€ 10.506	€ 2.607	€ 405.978	€ 4.093	€ 10.611	€ 2.633	€ 410.038	€ 4.134	€ 10.717	€ 2.660
Gennep	€ 299.875	€ 3.741	€ 8.827	€ 1.277	€ 302.874	€ 3.778	€ 8.915	€ 1.290	€ 305.903	€ 3.816	€ 9.004	€ 1.303
Gulpen-Wittem	€ 261.432	€ 4.029	€ 9.318	€ 1.963	€ 264.046	€ 4.069	€ 9.411	€ 1.983	€ 266.687	€ 4.110	€ 9.505	€ 2.002
Heerlen	€ 2.007.752	€ 9.177	€ 33.048	€ 12.962	€ 2.027.829	€ 9.269	€ 33.379	€ 13.091	€ 2.048.108	€ 9.361	€ 33.713	€ 13.222
Horst aan de Maas	€ 446.696	€ 5.466	€ 11.559	€ 1.956	€ 451.163	€ 5.521	€ 11.674	€ 1.976	€ 455.674	€ 5.576	€ 11.791	€ 1.995
Kerkrade	€ 1.347.443	€ 11.400	€ 28.226	€ 5.482	€ 1.360.918	€ 11.514	€ 28.508	€ 5.537	€ 1.374.527	€ 11.629	€ 28.794	€ 5.592
Landgraaf	€ 988.942	€ 8.732	€ 21.222	€ 5.663	€ 998.832	€ 8.819	€ 21.434	€ 5.720	€ 1.008.820	€ 8.907	€ 21.649	€ 5.777
Leudal	€ 420.352	€ 960	€ 6.771	€ 2.117	€ 424.556	€ 970	€ 6.839	€ 2.138	€ 428.801	€ 980	€ 6.907	€ 2.159
Maasgouw	€ 402.313	€ 1.871	€ 8.091	€ 2.633	€ 406.336	€ 1.890	€ 8.172	€ 2.659	€ 410.400	€ 1.908	€ 8.254	€ 2.686
Maastricht	€ 3.225.213	€ 47.030	€ 101.603	€ 16.544	€ 3.257.465	€ 47.500	€ 102.619	€ 16.709	€ 3.290.040	€ 47.975	€ 103.645	€ 16.876
Meerssen	€ 481.352	€ 6.265	€ 14.171	€ 2.333	€ 486.166	€ 6.328	€ 14.312	€ 2.356	€ 491.027	€ 6.391	€ 14.456	€ 2.380
Nederweert	€ 170.919	€ 865	€ 1.568	€ 691	€ 172.628	€ 873	€ 1.584	€ 698	€ 174.354	€ 882	€ 1.600	€ 705
Peel en Maas	€ 439.675	€ 7.077	€ 14.634	€ 2.003	€ 444.072	€ 7.147	€ 14.781	€ 2.023	€ 448.512	€ 7.219	€ 14.929	€ 2.043
Roerdalen	€ 228.717	€ 2.294	€ 6.525	€ 663	€ 231.004	€ 2.317	€ 6.590	€ 669	€ 233.314	€ 2.340	€ 6.656	€ 676
Roermond	€ 745.347	€ 998	€ 12.925	€ 4.435	€ 752.800	€ 1.008	€ 13.055	€ 4.480	€ 760.328	€ 1.018	€ 13.185	€ 4.525
Simpelveld	€ 146.153	€ 1.652	€ 3.066	€ 1.747	€ 147.615	€ 1.668	€ 3.097	€ 1.764	€ 149.091	€ 1.685	€ 3.128	€ 1.782
Sittard-Geleen	€ 1.827.466	€ 36.938	€ 47.713	€ 10.480	€ 1.845.741	€ 37.307	€ 48.190	€ 10.585	€ 1.864.198	€ 37.680	€ 48.672	€ 10.691
Stein	€ 257.880	€ 2.338	€ 8.811	€ 1.816	€ 260.459	€ 2.361	€ 8.899	€ 1.835	€ 263.064	€ 2.385	€ 8.988	€ 1.853
Vaals	€ 172.534	€ 994	€ 3.997	€ 1.554	€ 174.259	€ 1.004	€ 4.037	€ 1.569	€ 176.002	€ 1.014	€ 4.078	€ 1.585
Valkenburg aan de Geul	€ 370.789	€ 3.231	€ 8.428	€ 2.498	€ 374.497	€ 3.263	€ 8.512	€ 2.523	€ 378.242	€ 3.296	€ 8.597	€ 2.548
Venlo	€ 1.344.223	€ 17.460	€ 32.884	€ 8.047	€ 1.357.665	€ 17.635	€ 33.213	€ 8.128	€ 1.371.242	€ 17.811	€ 33.545	€ 8.209
Venray	€ 403.091	€ 2.145	€ 9.216	€ 2.628	€ 407.122	€ 2.167	€ 9.308	€ 2.654	€ 411.193	€ 2.188	€ 9.401	€ 2.681
Voerendaal	€ 182.356	€ 1.412	€ 2.993	€ 1.277	€ 184.180	€ 1.426	€ 3.023	€ 1.290	€ 186.021	€ 1.440	€ 3.054	€ 1.303
Weert	€ 431.408	€ 1.839	€ 8.387	€ 3.163	€ 435.722	€ 1.857	€ 8.471	€ 3.195	€ 440.079	€ 1.876	€ 8.556	€ 3.227
TOTAAL	€ 19.237.723	€ 207.055	€ 468.865	€ 108.446	€ 19.430.101	€ 209.125	€ 473.554	€ 109.531	€ 19.624.402	€ 211.217	€ 478.290	€ 110.626

Basis voor de vervoerskosten zijn de tarieven en de toeslagen zoals deze in de uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2022 in paragraaf 4.1 'Financiële kaders' op pagina 34 zijn toegelicht. Deze tarieven worden vermenigvuldigd met het vervoersvolume uit 'Tabel vervoersvolume 2023-2025' op pagina 54.

TABEL VERVOERSKORTING 2023-2025

De vervoerskorting in verband met de NEA-index 2020 is in het jaar 2022 volledig verrekend en hiermee is de afspraak ten einde gekomen.

	2023				2024				2025			
	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er
Beek	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beekdaelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beesel	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bergen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Brunssum	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Echt-Susteren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Eijsden-Margraten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gennep	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gulpen-Wittem	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Heerlen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Horst aan de Maas	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kerkrade	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Landgraaf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leudal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Maasgouw	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Maastricht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Meerssen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nederweert	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Peel en Maas	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Roerdalen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Roermond	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Simpelveld	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sittard-Geleen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Stein	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vaals	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Valkenburg aan de Geul	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Venlo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Venray	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Voerendaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Weert	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

TABEL VERVOERSRESULTAAT 2023-2025

Het vervoersresultaat is gebaseerd op het verwachte vervoersvolume per gemeente.

	2023				2024				2025			
	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er	Zones	Toe-slagen hoog	Toesla-gen laag	Mee-reizend OV'er
Beek	€ 228.629	€ 3.366	€ 5.255	€ 1.542	€ 230.916	€ 3.400	€ 5.307	€ 1.557	€ 233.225	€ 3.434	€ 5.360	€ 1.573
Beekdaelen	€ 546.884	€ 4.229	€ 13.098	€ 1.947	€ 552.353	€ 4.272	€ 13.229	€ 1.966	€ 557.876	€ 4.314	€ 13.362	€ 1.986
Beesel	€ 150.975	€ 4.405	€ 5.459	€ 1.028	€ 152.485	€ 4.449	€ 5.514	€ 1.038	€ 154.010	€ 4.493	€ 5.569	€ 1.049
Bergen	€ 119.865	€ 201	€ 2.328	€ 526	€ 121.064	€ 203	€ 2.351	€ 531	€ 122.275	€ 205	€ 2.375	€ 536
Brunssum	€ 647.703	€ 8.429	€ 17.465	€ 3.496	€ 654.180	€ 8.513	€ 17.639	€ 3.531	€ 660.721	€ 8.598	€ 17.816	€ 3.566
Echt-Susteren	€ 539.781	€ 4.462	€ 10.768	€ 3.370	€ 545.178	€ 4.507	€ 10.876	€ 3.404	€ 550.630	€ 4.552	€ 10.985	€ 3.438
Eijsden-Margraten	€ 401.959	€ 4.053	€ 10.506	€ 2.607	€ 405.978	€ 4.093	€ 10.611	€ 2.633	€ 410.038	€ 4.134	€ 10.717	€ 2.660
Gennep	€ 299.875	€ 3.741	€ 8.827	€ 1.277	€ 302.874	€ 3.778	€ 8.915	€ 1.290	€ 305.903	€ 3.816	€ 9.004	€ 1.303
Gulpen-Wittem	€ 261.432	€ 4.029	€ 9.318	€ 1.963	€ 264.046	€ 4.069	€ 9.411	€ 1.983	€ 266.687	€ 4.110	€ 9.505	€ 2.002
Heerlen	€ 2.007.752	€ 9.177	€ 33.048	€ 12.962	€ 2.027.829	€ 9.269	€ 33.379	€ 13.091	€ 2.048.108	€ 9.361	€ 33.713	€ 13.222
Horst aan de Maas	€ 446.696	€ 5.466	€ 11.559	€ 1.956	€ 451.163	€ 5.521	€ 11.674	€ 1.976	€ 455.674	€ 5.576	€ 11.791	€ 1.995
Kerkrade	€ 1.347.443	€ 11.400	€ 28.226	€ 5.482	€ 1.360.918	€ 11.514	€ 28.508	€ 5.537	€ 1.374.527	€ 11.629	€ 28.794	€ 5.592
Landgraaf	€ 988.942	€ 8.732	€ 21.222	€ 5.663	€ 998.832	€ 8.819	€ 21.434	€ 5.720	€ 1.008.820	€ 8.907	€ 21.649	€ 5.777
Leudal	€ 420.352	€ 960	€ 6.771	€ 2.117	€ 424.556	€ 970	€ 6.839	€ 2.138	€ 428.801	€ 980	€ 6.907	€ 2.159
Maasgouw	€ 402.313	€ 1.871	€ 8.091	€ 2.633	€ 406.336	€ 1.890	€ 8.172	€ 2.659	€ 410.400	€ 1.908	€ 8.254	€ 2.686
Maastricht	€ 3.225.213	€ 47.030	€ 101.603	€ 16.544	€ 3.257.465	€ 47.500	€ 102.619	€ 16.709	€ 3.290.040	€ 47.975	€ 103.645	€ 16.876
Meerssen	€ 481.352	€ 6.265	€ 14.171	€ 2.333	€ 486.166	€ 6.328	€ 14.312	€ 2.356	€ 491.027	€ 6.391	€ 14.456	€ 2.380
Nederweert	€ 170.919	€ 865	€ 1.568	€ 691	€ 172.628	€ 873	€ 1.584	€ 698	€ 174.354	€ 882	€ 1.600	€ 705
Peel en Maas	€ 439.675	€ 7.077	€ 14.634	€ 2.003	€ 444.072	€ 7.147	€ 14.781	€ 2.023	€ 448.512	€ 7.219	€ 14.929	€ 2.043
Roerdalen	€ 228.717	€ 2.294	€ 6.525	€ 663	€ 231.004	€ 2.317	€ 6.590	€ 669	€ 233.314	€ 2.340	€ 6.656	€ 676
Roermond	€ 745.347	€ 998	€ 12.925	€ 4.435	€ 752.800	€ 1.008	€ 13.055	€ 4.480	€ 760.328	€ 1.018	€ 13.185	€ 4.525
Simpelveld	€ 146.153	€ 1.652	€ 3.066	€ 1.747	€ 147.615	€ 1.668	€ 3.097	€ 1.764	€ 149.091	€ 1.685	€ 3.128	€ 1.782
Sittard-Geleen	€ 1.827.466	€ 36.938	€ 47.713	€ 10.480	€ 1.845.741	€ 37.307	€ 48.190	€ 10.585	€ 1.864.198	€ 37.680	€ 48.672	€ 10.691
Stein	€ 257.880	€ 2.338	€ 8.811	€ 1.816	€ 260.459	€ 2.361	€ 8.899	€ 1.835	€ 263.064	€ 2.385	€ 8.988	€ 1.853
Vaals	€ 172.534	€ 994	€ 3.997	€ 1.554	€ 174.259	€ 1.004	€ 4.037	€ 1.569	€ 176.002	€ 1.014	€ 4.078	€ 1.585
Valkenburg aan de Geul	€ 370.789	€ 3.231	€ 8.428	€ 2.498	€ 374.497	€ 3.263	€ 8.512	€ 2.523	€ 378.242	€ 3.296	€ 8.597	€ 2.548
Venlo	€ 1.344.223	€ 17.460	€ 32.884	€ 8.047	€ 1.357.665	€ 17.635	€ 33.213	€ 8.128	€ 1.371.242	€ 17.811	€ 33.545	€ 8.209
Venray	€ 403.091	€ 2.145	€ 9.216	€ 2.628	€ 407.122	€ 2.167	€ 9.308	€ 2.654	€ 411.193	€ 2.188	€ 9.401	€ 2.681
Voerendaal	€ 182.356	€ 1.412	€ 2.993	€ 1.277	€ 184.180	€ 1.426	€ 3.023	€ 1.290	€ 186.021	€ 1.440	€ 3.054	€ 1.303
Weert	€ 431.408	€ 1.839	€ 8.387	€ 3.163	€ 435.722	€ 1.857	€ 8.471	€ 3.195	€ 440.079	€ 1.876	€ 8.556	€ 3.227
TOTAAL	€ 19.237.723	€ 207.055	€ 468.865	€ 108.446	€ 19.430.101	€ 209.125	€ 473.554	€ 109.531	€ 19.624.402	€ 211.217	€ 478.290	€ 110.626

Het vervoersresultaat is gebaseerd op het verwachte volume per gemeente en betreft enkel de vervoerskosten.

4.5.4 Kosten regie en planning 2023-2025

de totale kosten van regie en planning worden op basis van solidariteit aan de gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% Op basis van inwonersaantal (Bron: CBS peildatum 1 januari 2021).
- 50% Op basis van aantal pashouders (Bron: klantenservice Omnibuzz peildatum 1 januari 2021).

		2023		2024		2025	
		Regie	Planning	Regie	Planning	Regie	Planning
Beek	1,41%	€ 30.035	€ -	€ 30.600	€ -	€ 31.175	€ -
Beekdaelen	3,09%	€ 65.761	€ -	€ 66.997	€ -	€ 68.257	€ -
Beesel	1,13%	€ 23.952	€ -	€ 24.402	€ -	€ 24.861	€ -
Bergen	0,99%	€ 20.966	€ -	€ 21.360	€ -	€ 21.762	€ -
Brunssum	2,68%	€ 57.051	€ -	€ 58.123	€ -	€ 59.216	€ -
Echt-Susteren	2,80%	€ 59.452	€ -	€ 60.569	€ -	€ 61.708	€ -
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 50.233	€ -	€ 51.177	€ -	€ 52.140	€ -
Gennep	1,63%	€ 34.647	€ -	€ 35.298	€ -	€ 35.962	€ -
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 30.191	€ -	€ 30.758	€ -	€ 31.337	€ -
Heerlen	7,97%	€ 169.286	€ -	€ 172.466	€ -	€ 175.711	€ -
Horst aan de Maas	2,99%	€ 63.597	€ -	€ 64.792	€ -	€ 66.011	€ -
Kerkrade	5,18%	€ 110.017	€ -	€ 112.085	€ -	€ 114.193	€ -
Landgraaf	4,15%	€ 88.185	€ -	€ 89.842	€ -	€ 91.532	€ -
Leudal	2,86%	€ 60.779	€ -	€ 61.921	€ -	€ 63.086	€ -
Maasgouw	2,13%	€ 45.157	€ -	€ 46.005	€ -	€ 46.871	€ -
Maastricht	12,68%	€ 269.512	€ -	€ 274.576	€ -	€ 279.742	€ -
Meerssen	2,04%	€ 43.256	€ -	€ 44.069	€ -	€ 44.898	€ -
Nederweert	1,33%	€ 28.172	€ -	€ 28.701	€ -	€ 29.241	€ -
Peel en Maas	3,03%	€ 64.412	€ -	€ 65.622	€ -	€ 66.856	€ -
Roerdalen	1,48%	€ 31.355	€ -	€ 31.944	€ -	€ 32.545	€ -
Roermond	5,23%	€ 111.236	€ -	€ 113.326	€ -	€ 115.458	€ -
Simpelveld	0,92%	€ 19.531	€ -	€ 19.898	€ -	€ 20.272	€ -
Sittard-Geleen	8,70%	€ 184.798	€ -	€ 188.270	€ -	€ 191.812	€ -
Stein	1,95%	€ 41.348	€ -	€ 42.125	€ -	€ 42.918	€ -
Vaals	1,04%	€ 22.028	€ -	€ 22.442	€ -	€ 22.864	€ -
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 30.850	€ -	€ 31.429	€ -	€ 32.021	€ -
Venlo	9,48%	€ 201.428	€ -	€ 205.212	€ -	€ 209.073	€ -
Venray	2,88%	€ 61.252	€ -	€ 62.403	€ -	€ 63.577	€ -
Voerendaal	1,01%	€ 21.378	€ -	€ 21.780	€ -	€ 22.190	€ -
Weert	4,01%	€ 85.124	€ -	€ 86.723	€ -	€ 88.355	€ -
TOTAAL	100,00%	€ 2.124.989	€ -	€ 2.164.917	€ -	€ 2.205.644	€ -

Voor een toelichting op de formatieve samenstelling van de afdeling uitvoering verwijzen wij naar de paragraaf ‘Structuur werkorganisatie’ op pagina 29.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2, wordt de planning niet door Omnibuzz zelf uitgevoerd. De planning van de ritten blijft minimaal tot 1 januari 2025 de verantwoordelijkheid van de vervoerders. De kosten van planning zijn nu nog inbegrepen in het vervoerstarief en dus inbegrepen in de vervoerskosten zoals weergegeven in de 'Tabel vervoerskosten 2023-2025' op pagina 55.

4.5.5 Kosten bedrijfsvoering 2023-2025

De totale bedrijfsvoeringkosten, bestaande uit de beheer- en loonkosten (exclusief regie), worden op basis van solidariteit aan de deelnemende gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en is als volgt opgebouwd:

- 50% Op basis van inwonersaantal (Bron: CBS peildatum 1 januari 2021).
- 50% Op basis van aantal pashouders (Bron: klantadministratie Omnibuzz peildatum 1 januari 2021).

		2023			2024			2025		
	Verdeel-sleutel	Beheer	Lonen	Kapitaal	Beheer	Lonen	Kapitaal	Beheer	Lonen	Kapitaal
Beek	1,41%	€ 18.804	€ 31.941	€ 191	€ 19.559	€ 32.603	€ 194	€ 19.516	€ 33.276	€ 196
Beekdaelen	3,09%	€ 41.170	€ 69.934	€ 418	€ 42.824	€ 71.383	€ 424	€ 42.729	€ 72.855	€ 430
Beesel	1,13%	€ 14.995	€ 25.472	€ 152	€ 15.597	€ 25.999	€ 154	€ 15.563	€ 26.536	€ 157
Bergen	0,99%	€ 13.126	€ 22.297	€ 133	€ 13.653	€ 22.759	€ 135	€ 13.623	€ 23.228	€ 137
Brunssum	2,68%	€ 35.717	€ 60.671	€ 362	€ 37.152	€ 61.928	€ 368	€ 37.069	€ 63.205	€ 373
Echt-Susteren	2,80%	€ 37.220	€ 63.225	€ 377	€ 38.716	€ 64.535	€ 383	€ 38.629	€ 65.866	€ 389
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 31.449	€ 53.421	€ 319	€ 32.712	€ 54.528	€ 324	€ 32.639	€ 55.652	€ 329
Gennep	1,63%	€ 21.691	€ 36.846	€ 220	€ 22.562	€ 37.609	€ 223	€ 22.512	€ 38.385	€ 227
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 18.901	€ 32.107	€ 192	€ 19.661	€ 32.772	€ 195	€ 19.617	€ 33.448	€ 197
Heerlen	7,97%	€ 105.982	€ 180.029	€ 1.075	€ 110.240	€ 183.759	€ 1.091	€ 109.995	€ 187.548	€ 1.107
Horst aan de Maas	2,99%	€ 39.815	€ 67.633	€ 404	€ 41.415	€ 69.035	€ 410	€ 41.323	€ 70.458	€ 416
Kerkrade	5,18%	€ 68.877	€ 116.999	€ 698	€ 71.644	€ 119.424	€ 709	€ 71.485	€ 121.886	€ 720
Landgraaf	4,15%	€ 55.208	€ 93.782	€ 560	€ 57.427	€ 95.725	€ 568	€ 57.299	€ 97.699	€ 577
Leudal	2,86%	€ 38.051	€ 64.637	€ 386	€ 39.580	€ 65.976	€ 392	€ 39.492	€ 67.336	€ 398
Maasgouw	2,13%	€ 28.271	€ 48.023	€ 287	€ 29.407	€ 49.018	€ 291	€ 29.341	€ 50.028	€ 295
Maastricht	12,68%	€ 168.729	€ 286.617	€ 1.711	€ 175.509	€ 292.556	€ 1.737	€ 175.118	€ 298.588	€ 1.763
Meerssen	2,04%	€ 27.081	€ 46.002	€ 275	€ 28.169	€ 46.955	€ 279	€ 28.106	€ 47.923	€ 283
Nederweert	1,33%	€ 17.637	€ 29.960	€ 179	€ 18.346	€ 30.580	€ 182	€ 18.305	€ 31.211	€ 184
Peel en Maas	3,03%	€ 40.325	€ 68.500	€ 409	€ 41.945	€ 69.919	€ 415	€ 41.852	€ 71.361	€ 421
Roerdalen	1,48%	€ 19.630	€ 33.345	€ 199	€ 20.419	€ 34.036	€ 202	€ 20.373	€ 34.738	€ 205
Roermond	5,23%	€ 69.639	€ 118.295	€ 706	€ 72.438	€ 120.746	€ 717	€ 72.277	€ 123.236	€ 728
Simpelveld	0,92%	€ 12.227	€ 20.770	€ 124	€ 12.719	€ 21.201	€ 126	€ 12.690	€ 21.638	€ 128
Sittard-Geleen	8,70%	€ 115.693	€ 196.526	€ 1.173	€ 120.342	€ 200.598	€ 1.191	€ 120.074	€ 204.734	€ 1.209
Stein	1,95%	€ 25.886	€ 43.972	€ 263	€ 26.926	€ 44.884	€ 266	€ 26.866	€ 45.809	€ 270
Vaals	1,04%	€ 13.791	€ 23.426	€ 140	€ 14.345	€ 23.911	€ 142	€ 14.313	€ 24.404	€ 144
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 19.314	€ 32.808	€ 196	€ 20.090	€ 33.487	€ 199	€ 20.045	€ 34.178	€ 202
Venlo	9,48%	€ 126.104	€ 214.211	€ 1.279	€ 131.171	€ 218.650	€ 1.298	€ 130.880	€ 223.158	€ 1.318
Venray	2,88%	€ 38.347	€ 65.140	€ 389	€ 39.888	€ 66.489	€ 395	€ 39.799	€ 67.860	€ 401
Voerendaal	1,01%	€ 13.384	€ 22.735	€ 136	€ 13.922	€ 23.206	€ 138	€ 13.891	€ 23.685	€ 140
Weert	4,01%	€ 53.292	€ 90.526	€ 540	€ 55.433	€ 92.402	€ 549	€ 55.310	€ 94.307	€ 557
TOTAAL	100%	€ 1.330.355	€ 2.259.849	€ 13.491	€ 1.383.810	€ 2.306.675	€ 13.694	€ 1.380.731	€ 2.354.237	€ 13.899

4.5.6 Eindresultaat 2023-2025

	2023	2024	2025	Totaal
Beek	€ 319.763	€ 324.136	€ 327.755	€ 971.654
Beekdaelen	€ 743.441	€ 753.448	€ 761.809	€ 2.258.698
Beesel	€ 226.437	€ 229.639	€ 232.236	€ 688.312
Bergen	€ 179.442	€ 182.057	€ 184.141	€ 545.639
Brunssum	€ 830.893	€ 841.433	€ 850.565	€ 2.522.892
Echt-Susteren	€ 718.655	€ 728.168	€ 736.197	€ 2.183.020
Eijsden-Margraten	€ 554.546	€ 562.057	€ 568.309	€ 1.684.913
Gennep	€ 407.123	€ 412.549	€ 417.111	€ 1.236.783
Gulpen-Wittem	€ 358.132	€ 362.895	€ 366.903	€ 1.087.931
Heerlen	€ 2.519.310	€ 2.551.125	€ 2.578.765	€ 7.649.201
Horst aan de Maas	€ 637.126	€ 645.985	€ 653.245	€ 1.936.356
Kerkrade	€ 1.689.144	€ 1.710.339	€ 1.728.826	€ 5.128.308
Landgraaf	€ 1.262.294	€ 1.278.367	€ 1.292.259	€ 3.832.920
Leudal	€ 594.053	€ 602.371	€ 609.160	€ 1.805.584
Maasgouw	€ 536.645	€ 543.778	€ 549.783	€ 1.630.206
Maastricht	€ 4.116.958	€ 4.168.670	€ 4.213.747	€ 12.499.375
Meerssen	€ 620.734	€ 628.634	€ 635.464	€ 1.884.833
Nederweert	€ 249.990	€ 253.591	€ 256.482	€ 760.063
Peel en Maas	€ 637.034	€ 645.924	€ 653.193	€ 1.936.150
Roerdalen	€ 322.728	€ 327.182	€ 330.848	€ 980.757
Roermond	€ 1.063.583	€ 1.078.570	€ 1.090.754	€ 3.232.907
Simpelveld	€ 205.271	€ 208.087	€ 210.414	€ 623.772
Sittard-Geleen	€ 2.420.787	€ 2.452.224	€ 2.479.070	€ 7.352.081
Stein	€ 382.315	€ 387.756	€ 392.153	€ 1.162.225
Vaals	€ 238.462	€ 241.708	€ 244.402	€ 724.573
Valkenburg aan de Geul	€ 468.113	€ 474.001	€ 479.129	€ 1.421.243
Venlo	€ 1.945.636	€ 1.972.972	€ 1.995.235	€ 5.913.844
Venray	€ 582.208	€ 590.427	€ 597.101	€ 1.769.736
Voerendaal	€ 245.671	€ 248.964	€ 251.723	€ 746.358
Weert	€ 674.279	€ 684.352	€ 692.266	€ 2.050.897
TOTAAL	€ 25.750.775	€ 26.091.407	€ 26.379.046	€ 78.221.228

4.5.7 Eindresultaat IV3

TABEL BEGROTING 2023

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo ver-voer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2023	Eindresultaat begroting 2023
Beek	1,41%	€ 282.056	€ 37.707	€ 319.763	€ 319.763
Beekdaelen	3,09%	€ 660.883	€ 82.558	€ 743.441	€ 743.441
Beesel	1,13%	€ 196.368	€ 30.070	€ 226.437	€ 226.437
Bergen	0,99%	€ 153.120	€ 26.322	€ 179.442	€ 179.442
Brunssum	2,68%	€ 759.270	€ 71.623	€ 830.893	€ 830.893
Echt-Susteren	2,80%	€ 644.018	€ 74.637	€ 718.655	€ 718.655
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 491.483	€ 63.064	€ 554.546	€ 554.546
Gennep	1,63%	€ 363.626	€ 43.497	€ 407.123	€ 407.123
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 320.230	€ 37.902	€ 358.132	€ 358.132
Heerlen	7,97%	€ 2.306.784	€ 212.526	€ 2.519.310	€ 2.519.310
Horst aan de Maas	2,99%	€ 557.284	€ 79.842	€ 637.126	€ 637.126
Kerkrade	5,18%	€ 1.551.025	€ 138.119	€ 1.689.144	€ 1.689.144
Landgraaf	4,15%	€ 1.151.585	€ 110.710	€ 1.262.294	€ 1.262.294
Leudal	2,86%	€ 517.749	€ 76.304	€ 594.053	€ 594.053
Maasgouw	2,13%	€ 479.954	€ 56.691	€ 536.645	€ 536.645
Maastricht	12,68%	€ 3.778.605	€ 338.353	€ 4.116.958	€ 4.116.958
Meerssen	2,04%	€ 566.429	€ 54.305	€ 620.734	€ 620.734
Nederweert	1,33%	€ 214.622	€ 35.368	€ 249.990	€ 249.990
Peel en Maas	3,03%	€ 556.170	€ 80.864	€ 637.034	€ 637.034
Roerdalen	1,48%	€ 283.364	€ 39.364	€ 322.728	€ 322.728
Roermond	5,23%	€ 923.934	€ 139.648	€ 1.063.583	€ 1.063.583
Simpelveld	0,92%	€ 180.751	€ 24.520	€ 205.271	€ 205.271
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.188.787	€ 232.000	€ 2.420.787	€ 2.420.787
Stein	1,95%	€ 330.406	€ 51.910	€ 382.315	€ 382.315
Vaals	1,04%	€ 210.808	€ 27.654	€ 238.462	€ 238.462
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 429.384	€ 38.729	€ 468.113	€ 468.113
Venlo	9,48%	€ 1.692.759	€ 252.878	€ 1.945.636	€ 1.945.636
Venray	2,88%	€ 505.311	€ 76.898	€ 582.208	€ 582.208
Voerendaal	1,01%	€ 218.832	€ 26.839	€ 245.671	€ 245.671
Weert	4,01%	€ 567.412	€ 106.867	€ 674.279	€ 674.279
TOTAAL	100%	€ 23.083.009	€ 2.667.767	**€ 25.750.775**	**€ 25.750.775**

TABEL BEGROTING 2024

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo ver-voer 6.71 Maatwerk-dienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2024	Eindresultaat begroting 2024
Beek	1,41%	€ 285.259	€ 38.877	€ 324.136	€ 324.136
Beekdaelen	3,09%	€ 668.329	€ 85.118	€ 753.448	€ 753.448
Beesel	1,13%	€ 198.637	€ 31.002	€ 229.639	€ 229.639
Bergen	0,99%	€ 154.918	€ 27.138	€ 182.057	€ 182.057
Brunssum	2,68%	€ 767.589	€ 73.844	€ 841.433	€ 841.433
Echt-Susteren	2,80%	€ 651.215	€ 76.952	€ 728.168	€ 728.168
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 497.037	€ 65.020	€ 562.057	€ 562.057
Gennep	1,63%	€ 367.703	€ 44.846	€ 412.549	€ 412.549
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 323.817	€ 39.078	€ 362.895	€ 362.895
Heerlen	7,97%	€ 2.332.008	€ 219.117	€ 2.551.125	€ 2.551.125
Horst aan de Maas	2,99%	€ 563.667	€ 82.318	€ 645.985	€ 645.985
Kerkrade	5,18%	€ 1.567.936	€ 142.402	€ 1.710.339	€ 1.710.339
Landgraaf	4,15%	€ 1.164.223	€ 114.143	€ 1.278.367	€ 1.278.367
Leudal	2,86%	€ 523.701	€ 78.671	€ 602.371	€ 602.371
Maasgouw	2,13%	€ 485.328	€ 58.449	€ 543.778	€ 543.778
Maastricht	12,68%	€ 3.819.824	€ 348.847	€ 4.168.670	€ 4.168.670
Meerssen	2,04%	€ 572.644	€ 55.990	€ 628.634	€ 628.634
Nederweert	1,33%	€ 217.127	€ 36.465	€ 253.591	€ 253.591
Peel en Maas	3,03%	€ 562.552	€ 83.372	€ 645.924	€ 645.924
Roerdalen	1,48%	€ 286.597	€ 40.585	€ 327.182	€ 327.182
Roermond	5,23%	€ 934.590	€ 143.979	€ 1.078.570	€ 1.078.570
Simpelveld	0,92%	€ 182.807	€ 25.280	€ 208.087	€ 208.087
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.213.028	€ 239.195	€ 2.452.224	€ 2.452.224
Stein	1,95%	€ 334.236	€ 53.520	€ 387.756	€ 387.756
Vaals	1,04%	€ 213.196	€ 28.512	€ 241.708	€ 241.708
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 434.070	€ 39.931	€ 474.001	€ 474.001
Venlo	9,48%	€ 1.712.252	€ 260.720	€ 1.972.972	€ 1.972.972
Venray	2,88%	€ 511.144	€ 79.283	€ 590.427	€ 590.427
Voerendaal	1,01%	€ 221.293	€ 27.671	€ 248.964	€ 248.964
Weert	4,01%	€ 574.171	€ 110.181	€ 684.352	€ 684.352
TOTAAL	100%	€ 23.340.902	€ 2.750.506	**€ 26.091.407**	**€ 26.091.407**

TABEL BEGROTING 2025

Gemeente	Verdeelsleutel	Programma Wmo vervoer 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Programma Wmo vervoer overige kosten (Overhead, Onvoorzien Treasury)	Totaal 2025	Eindresultaat begroting 2025
Beek	1,41%	€ 288.254	€ 39.501	€ 327.755	€ 327.755
Beekdaelen	3,09%	€ 675.324	€ 86.486	€ 761.809	€ 761.809
Beesel	1,13%	€ 200.736	€ 31.500	€ 232.236	€ 232.236
Bergen	0,99%	€ 156.567	€ 27.574	€ 184.141	€ 184.141
Brunssum	2,68%	€ 775.535	€ 75.031	€ 850.565	€ 850.565
Echt-Susteren	2,80%	€ 658.008	€ 78.188	€ 736.197	€ 736.197
Eijsden-Margraten	2,36%	€ 502.245	€ 66.064	€ 568.309	€ 568.309
Gennep	1,63%	€ 371.544	€ 45.566	€ 417.111	€ 417.111
Gulpen-Wittem	1,42%	€ 327.198	€ 39.706	€ 366.903	€ 366.903
Heerlen	7,97%	€ 2.356.129	€ 222.637	€ 2.578.765	€ 2.578.765
Horst aan de Maas	2,99%	€ 569.604	€ 83.640	€ 653.245	€ 653.245
Kerkrade	5,18%	€ 1.584.136	€ 144.690	€ 1.728.826	€ 1.728.826
Landgraaf	4,15%	€ 1.176.283	€ 115.977	€ 1.292.259	€ 1.292.259
Leudal	2,86%	€ 529.225	€ 79.934	€ 609.160	€ 609.160
Maasgouw	2,13%	€ 490.395	€ 59.388	€ 549.783	€ 549.783
Maastricht	12,68%	€ 3.859.296	€ 354.451	€ 4.213.747	€ 4.213.747
Meerssen	2,04%	€ 578.575	€ 56.889	€ 635.464	€ 635.464
Nederweert	1,33%	€ 219.431	€ 37.050	€ 256.482	€ 256.482
Peel en Maas	3,03%	€ 568.482	€ 84.711	€ 653.193	€ 653.193
Roerdalen	1,48%	€ 289.611	€ 41.237	€ 330.848	€ 330.848
Roermond	5,23%	€ 944.462	€ 146.292	€ 1.090.754	€ 1.090.754
Simpelveld	0,92%	€ 184.728	€ 25.686	€ 210.414	€ 210.414
Sittard-Geleen	8,70%	€ 2.236.032	€ 243.038	€ 2.479.070	€ 2.479.070
Stein	1,95%	€ 337.774	€ 54.379	€ 392.153	€ 392.153
Vaals	1,04%	€ 215.433	€ 28.970	€ 244.402	€ 244.402
Valkenburg aan de Geul	1,45%	€ 438.557	€ 40.572	€ 479.129	€ 479.129
Venlo	9,48%	€ 1.730.326	€ 264.909	€ 1.995.235	€ 1.995.235
Venray	2,88%	€ 516.545	€ 80.556	€ 597.101	€ 597.101
Voerendaal	1,01%	€ 223.607	€ 28.116	€ 251.723	€ 251.723
Weert	4,01%	€ 580.315	€ 111.951	€ 692.266	€ 692.266
TOTAAL	100%	€ 23.584.355	€ 2.794.691	**€ 26.379.046**	**€ 26.379.046**

4.5.8 Rekening per programma 2023-2025

TABEL PROGRAMMA IV3 2023

Programma Wmo-vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ 23.083.009	€ 23.083.009
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.491	€ 13.491
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 23.146.500	€ -	€ -23.146.500
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.604.275	€ 2.604.275	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 25.750.775	€ 25.750.775	€ -0
Toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 25.750.775	€ 25.750.775	€ -0

TABEL PROGRAMMA IV3 2024

Programma Wmo-vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ 23.340.902	€ 23.340.902
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.694	€ 13.694
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 23.404.595	€ -	€ -23.404.595
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.686.812	€ 2.686.812	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 26.091.407	€ 26.091.407	€ -
Toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 26.091.407	€ 26.091.407	€ -

TABEL PROGRAMMA IV3 2025

Programma Wmo-vervoer	Baten	Lasten	Saldo
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ 23.584.355	€ 23.584.355
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.5 Treasury	€ -	€ 13.899	€ 13.899
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 23.648.254	€ -	€ -23.648.254
Overhead			
0.4 Overhead	€ 2.730.792	€ 2.730.792	€ -
Onvoorzien			
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Saldo van baten en lasten	€ 26.379.046	€ 26.379.046	€ -
Toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 26.379.046	€ 26.379.046	€ -

5

BIJLAGEN

5. Bijlagen

5.1 Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven

TABEL STAAT VAN GEACTIVEERDE KAPITAALUITGAVEN 2022

Alle bedragen in €	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaaluitgaven (aanschaffingsw) aan het begin v h dienstjr.	Vermeerderingen in het dienstjaar	Verminderingen (anders dan door afschr. of afl.) in het dienstjaar	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaaluitgaven (aanschaffingsw) aan het einde van het dienstjaar	% of andere maatstaf van afschrijving	Totaal van de afschrijving / aflossing op de kapitaaluitgaven aan het begin van het dienstjaar	(Extra) afschrijvingen van het kapitaaluitgaven in het dienstjaar	(Extra) aflossingen op kapitaalverstrekking in het dienstjaar	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar
Programma Wmo-vervoer										
Inventaris	207.245	-	-	207.245	10,00%	84.644	20.725	-	122.601	101.876
Hardware	109.758	-	-	109.758	33,33%	98.370	11.388	-	11.388	0
Inrichting en verbouwing	109.946	-	-	109.946	4,00%	17.316	4.398	-	92.630	88.232
Technische installaties	81.746	-	-	81.746	6,67%	21.810	5.452	-	59.936	54.483
Software	65.248	-	-	65.248	10,00%	19.174	6.525	-	46.074	39.549
Totaal Wmo-vervoer	573.942	-	-	573.942		241.314	48.487	-	332.628	284.141
Totaal-generaal	573.942	-	-	573.942		241.314	48.487	-	332.628	284.141

TABEL STAAT VAN GEACTIVEERDE KAPITAALUITGAVEN 2023-2025

Alle bedragen in €	Boekwaarde aan het einde v h dienstjr.	Boekwaarde aan het einde v h dienstjr.	Boekwaarde aan het einde v h dienstjr.
Programma Wmo-vervoer	2023	2024	2025
Inventaris	81.152	60.427	39.703
Hardware	-	-	-
Inrichting en verbouwing	83.834	79.437	75.039
Technische installaties	49.031	43.578	38.126
Software	33.024	26.499	19.975
Totaal Wmo-vervoer	247.041	209.942	172.842
Totaal-generaal	247.041	209.942	172.842

5.2 Staat van reserves

TABEL STAAT VAN RESERVES 2022

Naam Reserve Alle bedragen in €	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerderingen wegens bijboeking vd rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen van de reserve	Saldo einde van het dienstjaar	Bestemming van het resultaat tussentijds via begr.wijz.	Bestemming van het resultaat 2022	Reserves na bestemming ultimo 2022
Reserves								
Algemene reserve	532.000	-	-	-	532.000	-	-	532.000
Bestemmingsreserve personeel	14.076	-	-	-	14.076	-	-	14.076
Bestemming ICT	41.988	-	-	6.125	35.863	-	-	35.863
Totaal Reserves	588.064	-	-	6.125	581.939	-	-	581.939

TABEL STAAT VAN RESERVES 2023-2025

Alle bedragen in €	Reserves na bestemming ultimo 2023	Reserves na bestemming ultimo 2024	Reserves na bestemming ultimo 2025
Reserves			
Algemene reserve	532.000	532.000	532.000
Bestemmingsreserve personeel	14.076	14.076	14.076
Bestemming ICT	29.738	23.613	17.488
Totaal algemene reserves	575.814	569.689	563.564

5.3 Opbouw algemene reserve

Op 24 oktober 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de herziene nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement'.

De nieuw ingeschatte risico's van de GR Omnibuzz zijn als volgt bepaald:

1 Verminderd draagvlak en/of draagkracht bij gemeenten voor de missie en visie van Omnibuzz

Het risico dat door politieke verschuiving (verkiezingen) of een algemene verandering in het politieke klimaat gemeenten niet meer achter de missie en visie van Omnibuzz staan of over onvoldoende middelen beschikken om deze te realiseren. Dit kan met name invloed hebben op de eventuele instroom van additionele vormen van doelgroepenvervoer.

Met de reactie van Omnibuzz op de evaluatie van de GR Omnibuzz wordt getracht om een kaderdocument vast te stellen, waarin de gezamenlijke missie en de visie van Omnibuzz en de deelnemende gemeenten worden bevestigd. Dit document kan als overdrachtsdocument aan nieuwe bestuurder worden aangeboden.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
1.000.000	40%	400.000

2 Plotselinge wijzigingen in vervoersvolume ten gevolge van externe ontwikkeling

Het risico dat door wijzigingen die Omnibuzz zelf niet in de hand heeft er onvoorziene fluctuaties ontstaan in de volumes van met name het Wmo-doelgroepenvervoer.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
200.000	60%	120.000

3 Economische kwetsbaarheid taxibedrijven

Het risico dat een van de vervoersbedrijven die als leverancier van Omnibuzz optreedt failliet gaat waardoor de continuïteit van het vervoer in het gedrang komt.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
500.000	80%	400.000

4 Gebrek aan kennis omtrent nieuwe activiteiten, processen en/of projecten

Het risico dat er bij Omnibuzz te weinig kennis aanwezig is over de nieuwe activiteiten zoals bijvoorbeeld Wmo-BG, leerlingenvervoer en jeugd en de hiermee verbonden processen.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
100.000	60%	60.000

5 Regie en planning

Het risico dat door onvoldoende kennis of door externe invloeden systemen niet of onvoldoende functioneren waardoor processen stagneren.

Risico	Kans	Benodigde Weerstandcapaciteit
820.000	40%	328.000

Totaal benodigde weerstandcapaciteit	1.308.000

omnibuzz
MAATWERK IN VERVOER
omnibuzz
120
KS-780-V

omnibuzz
MAATWERK IN VERVOER

Niets uit deze uitgave
mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand of openbaar gemaakt
worden in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch of door
fotokopieën, opname, of op enige andere
manier, zonder voorafgaande schrifte-
lijke toestemming van Omnibuzz.

V1.00 - 202104

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/G020	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Concept begrotingswijziging 2021-1, concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025 GR Omnibuzz	8-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 6 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omnibuzz de navolgende bescheiden ontvangen:
- Aanbiedingsbrief, gedateerd 6 april 2021;
- Concept begrotingswijziging 2021-1;
- Concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Omnibuzz stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om uiterlijk 22 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur zal eventueel kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende bescheiden een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n):
- Aanbiedingsbrief, gedateerd 6 april 2021;
- Concept begrotingswijziging 2021-1;
- Concept begroting 2021 en meerjarenperspectief 2023-2025.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer
Z21-021922-D156033

uw kenmerk
2021/G020

contactpersoon
Dirk Winkelmolen

onderwerp
Zienswijze begrotingswijziging 2021-1 en ontwerpbegroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025 GR Omnibuzz

datum
4 mei 2021

telefoon
0475 - 538 888

Beste leden van de gemeenteraad,

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz hun zienswijze over de concept begrotingswijziging 2021-1 en de ontwerpbegroting 2022 & meerjarenperspectief 2023- 2025 naar voren brengen.

Wij adviseren u om geen zienswijze in te dienen over begrotingswijziging 2021-1 en ontwerpbegroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025 kenbaar te maken.

Toelichting
De belangrijkste actuele ontwikkeling die direct impact heeft op de organisatie Omnibuzz en haar dienstverlening is uiteraard de uitbraak van het coronavirus en alle maatregelen die daaruit voortvloeien. Na een lange periode van structurele vervoerstoename is deze vanaf maart 2020 plotseling enorm afgenomen. In de begroting 2021-1 zijn de geactualiseerde inzichten met betrekking tot de begroting 2021 verwerkt. Dit betreft zowel voortschrijdend inzicht met betrekking tot de invulling van beleid als ook aanpassing van financiële parameters die inmiddels veranderd zijn.

Ten opzichte van de vorige begroting 2021 vallen de totale kosten € 2,9 miljoen lager uit. Deze daling is voor € 2,8 miljoen toe te schrijven aan de lagere vervoerskosten. In een normale situatie worden de gerealiseerde vervoerscijfers in de periode één jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft als uitgangspunt genomen. Vanwege de coronacrisis en het hierdoor ingezakte vervoer in 2020 is dit echter geen realistisch uitgangspunt voor de begroting 2021-1. Op basis van de meest recente inzichten (gemaakte continuïteitsafspraken met vervoerders) en ontwikkelingen (bijvoorbeeld vervoer naar vaccinatielocaties) wordt als uitgangspunt het gerealiseerde vervoersvolume in 2019, minus een afslag van 10% gehanteerd.

Het vervoersvolume in 2019 wordt ook als uitgangspunt genomen voor de begroting 2022. Dit betekent dan ook een neerwaartse bijstelling van de begroting 2022-0 van € 1,2 miljoen.

Op basis van de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' is een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste risico's. Het minimum weerstandvermogen om de gedefinieerde risico's in de toekomst af te dekken is vastgesteld op € 520.000 en het maximum op € 1.308.000. Eind 2020 bedroeg de algemene reserve van Omnibuzz € 532.000.

Omnibuzz is, evenals de overige gemeenschappelijke regelingen, gevraagd uitvoering te geven aan de door uw raad op 4 juni 2020 aangenomen motie 2020M04. Ten opzichte van de begroting 2021 is de begroting 2021-1 voor Roerdalen met 11% naar beneden bijgesteld. Naast lagere vervoerskosten is er eveneens sprake van lagere kosten bedrijfsvoering en lagere kosten regie en planning. Ook meerjarig is er sprake van een kostendaling. De in de begroting ingeboekte ombuiging vanaf 2023 is hiermee gerealiseerd.

Financiële verantwoording
De huidige ontwikkelingen maakt dat de bijdrage van Roerdalen aan Omnibuzz meerjarig daalt. In onderstaand overzicht zijn de bijdragen voor Roerdalen weergegeven.

	2021-1	2022	2023	2024	2025
Gemeentelijke bijdrage 2021-2025					
Begroting Omnibuzz	€ 258.190	283.880	289.100	293.220	296.550
Begroting Roerdalen	291.400	299.110	307.100	314.860	314.860
Mutatie op begroting (voordelig effect)	**33.210**	**15.230**	**18.000**	**21.640**	**18.310**

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,
De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage: Samenvatting belangrijkste ontwikkelingen uit de begrotingswijziging 2021-1 en begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025

Samenvatting belangrijkste ontwikkelingen uit de begrotingswijziging 2021-1 en begroting 2022 en meerjarenplan 2023-2025

Rekening houdend met de dynamiek en voortdurende ontwikkelingen die invloed hebben op de gemeentelijke ambities met betrekking tot het doelgroepenvervoer, worden de uitgangspunten jaarlijks geactualiseerd. De belangrijke ontwikkelingen worden hier kort weergegeven:

1. Ontwikkeling/grilligheid vervoersvolume
In de 30 deelnemende gemeenten nemen we -op totaal niveau- al een aantal jaar op rij een stijging van het vervoer waar. Door de coronacrisis is deze ontwikkeling in 2020 abrupt afgebroken. De ontwikkeling in het vervoersvolume was al grillig in die zin dat de ontwikkeling tussen gemeenten, maar ook in de tijd in dezelfde gemeente, sterk kan schommelen. De verdere ontwikkeling in het vervoer is door de actualiteit nog minder voorspelbaar. Ook keuzes die gemeenten (gaan) maken, zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in het vervoer.

2. Relatie met openbaar vervoer
De wijze waarop de instroom van ander vervoer gaat plaatsvinden is in tijd, vorm en omvang onvoldoende duidelijk. Deze instroom is dan ook niet ingerekend in de begroting. Er vinden wel verschillende gesprekken plaats met gemeenten om te kijken of ander vervoer op een of andere manier kan worden ondergebracht bij Omnibuzz.

3. Groeiende zorgbehoefte klanten
De toename van dementie/verward gedrag binnen de doelgroep heeft gevolgen voor het vervoer en de dienstverlening aan klanten via de telefoon. Het uitvoeren va ritten en het verwerken van rit- en informatieaanvragen kost hierdoor meer tijd.

4. Verdeelsystematiek
Omnibuzz heeft op verzoek van gemeenten een aantal scenario's uitgewerkt van verdeelsleutels voor de afrekening van verschillende kosten tussen gemeenten. In 2021 wordt hiervoor een concreet voorstel ter besluitvorming voorgelegd.

5. Digitalisering en toegankelijkheid
Ontwikkelingen in de wettelijke verplichting voor het aanbieden en toegankelijk maken van digitale communicatie (drempelvrij) maken investeringen noodzakelijk. Dit betreft de huidige website, interne en externe informatiesystemen en het digitale klantplatform 'Mijn Omnibuzz' dat in ontwikkeling is. De omvang van deze investeringen is niet helder, maar wel is duidelijk dat dit tot structurele kosten zal leiden. Het bestuur wordt structureel geïnformeerd over de voortgang.

6. Evaluatie GR Omnibuzz
In 2020 heeft een extern bureau de evaluatie van de GR Omnibuzz afgerond. Het bestuur zal in de loop van 2021 de reactie van Omnibuzz op de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport bespreken. Op basis daarvan kunnen mogelijk verdere acties worden uitgezet.

7. Wijziging GR Omnibuzz
In 2021 wordt een wijziging van de GR Omnibuzz voorbereid. Deze bevat onder andere een uitwerking van het uittredingsprotocol en de verdeelsystematiek en tevens zal de regeling toekomstbestendig worden gemaakt door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr).

8. Toename 'kruimelfuncties'
De stapeling van 'kruimelfuncties', vooral genoodzaakt vanuit wettelijke verplichtingen, zoals de AVG, de archiefwet, digitoegankelijkheid etc. leidt tot knelpunten in een uitvoeringsorganisatie die tracht 'lean and mean' te blijven. Momenteel lopen gesprekken met Sittard-Geleen om te bekijken of Omnibuzz gebruik kan maken van de beschikbare deskundigheid van deze gemeente op een aantal van deze taken. Het is bovendien mogelijk dat door de nasleep van de pandemie vaker een beroep moeten worden gedaan op externe juridische advisering, omdat de uitzonderlijke situatie aanpassing vraagt van bestaande (contractuele) kaders en nieuwe afspraken nodig zijn.

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **6**

Onderwerp **:** Conceptbegroting 2022 en andere bescheiden gemeenschappelijke regeling (GR) openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10-05-2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Hamerstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gele top het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld kennis te nemen van de Conceptbegroting 2022 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Conceptbegroting 2022 en andere bescheiden Gemeenschappelijke Regeling (GR) openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	E.W.A.M. Cuijpers
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Aanbiedingsbrief GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette, gedateerd 19 maart2021, met bijlagen. • Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 23 maart 2021.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.
Bij brief van 19 maart 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette de Conceptbegroting 2022, het verslag van werkzaamheden 2020, het jaarverslag 2020 en de concept agenda van de vergadering van het Algemeen Bestuur van 25 juni 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de Conceptbegroting 2022 kenbaar te maken. Verzocht wordt uiterlijk vrijdag 11 juni 2021, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 25 juni 2021 hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 23 maart 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde stukken.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 25 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om verder dan de beschreven wettelijke bevoegdheid commentaar/zienswijze(n) kenbaar te maken op andere overgelegde bescheiden dan de Conceptbegroting 2022.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde Conceptbegroting 2022, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de Conceptbegroting 2022 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende Conceptbegroting 2022 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de Conceptbegroting 2022 is in artikel 25 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur jaarlijks de conceptbegroting vóór 15 april toezendt aan de deelnemende gemeenteraden. Vervolgens kunnen de deelnemende gemeenteraden binnen acht weken na de ontvangst gebruik maken van de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om uiterlijk vrijdag 11 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 23 maart 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde Conceptbegroting 2022. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette over de voorliggende Conceptbegroting 2022 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 23 maart 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/06**

Onderwerp: Conceptbegroting 2022 en andere bescheiden Gemeenschappelijke Regeling (GR) D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 23 maart 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 25 van gemeenschappelijke regeling D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 13 april 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de Conceptbegroting 2022 van de GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Aan de raden van de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo als Nederlandse deelnemers van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (verbonden partij)

uw brief van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**datum**
		LR/21-M065	19.03.2021
onderwerp		**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Verslag van werkzaamheden 2020 **Jaarverslag 2020** **Conceptbegroting 2022**		0(031) 475 – 386491	4

Geachte dames en heren

Het dagelijks bestuur van het D-NL Grenspark Maas-Swalm Nette heeft op 19 maart j.l. het verslag van werkzaamheden 2020, jaarverslag 2020 en de ontwerpbegroting 2022 vastgesteld.

Op grond van artikel 25 en 26 van de gemeenschappelijke regeling dienen de ontwerpbegrotingen aan de raden van de deelnemers van het openbaar lichaam te worden toegezonden. De deelnemers hebben daarbij tot 8 weken na ontvangst de mogelijkheid hun zienswijze/bezwaren aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.
Het dagelijks bestuur is voornemens het verslag van werkzaamheden 2020 (bijlage 1) en het financieel jaarverslag 2020 (bijlage 2) te agenderen voor de vergadering van het AB op **vrijdag 25 juni 2021** en de conceptbegroting 2022 (bijlage 3) ter vaststelling aan te bieden.

Hiermede verzoek ik de Nederlandse deelnemers van het openbaar lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette eventueel commentaar/zienswijze op de conceptbegroting 2022 tot **uiterlijk vrijdag 11 juni** 2021 schriftelijk aan het secretariaat in Roermond kenbaar te maken.

In bijlage 4 is ter voorlopige kennisname de conceptagenda voor de vergadering van het algemeen bestuur op vrijdag 25 juni a.s. bijgevoegd.

Met vriendelijke groeten
Andreas Budde
voorzitter

i.o.

drs. Leo Reyrink
secretaris

Bijlagen

1	verslag van werkzaamheden 2020
2	aanbiedingsbrief, jaarverslag en accountantsverklaring 2020
3	conceptbegroting 2022
4	conceptagenda vergadering algemeen bestuur op 25 juni 2021

Ter kennisname: leden en adviserende leden van het algemeen bestuur

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

BIJLAGE 1

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2020
Grenspark Maas-Swalm-Nette

Heidevlakte na de Meinwegbrand in april 2020 (foto: A. Claassen © Grenspark MSN)

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

GESUBSIDIEERD DOOR DE PROVINCIE LIMBURG EN DE DEELSTAAT NORDRHEIN-WESTFALEN

provincie limburg

Ministerium für Umwelt, Landwirtschaft,
Natur- und Verbraucherschutz
des Landes Nordrhein-Westfalen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3
2. GRENSPARK MSN 2002-2020 4
Deelnemers Grenspark MSN 6
Algemeen Bestuur 7
Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2020) 7
Dagelijks bestuur 8
Kantoor 8
3. SUBSIDIES 8
4. PROJECTEN 9
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald 9
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie 9
People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes 10
5. PROJECTACQUISITIE 10
Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing 10
Doorontwikkeling Nationaal Park de Meinweg 11
6. OVERIGE WERKZAAMHEDEN 2020 11
Boek "Natuur voor elkaar" in Grenspark MSN 11
Lidmaatschap EUROPARC 11
Evenementen programma 11
Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld 12
Internetsite Grenspark MSN en Facebook 12
7. VOORLICHTING, COMMUNICATIE EN PROMOTIEACTIVITEITEN 2020 13

1. Inleiding

Een belangrijke mijlpaal in 2020 voor Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN) was het publiceren van de Risico Beheerplannen die in het kader van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie voor Mook en Middelaar, Maasduinen (Gennep en Bergen), Venlo en de Meinweg-Grenzwald werden opgesteld. De laatste stappen in dit project werden opgeschrikt door de grote aprilbrand op de Meinweg die ca. 200 ha bos en natuur in de as legde.

Binnen het People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes werd gestart met de verkenning van de mogelijkheden voor een grensoverschrijdend project Ruiterroutenetwerk.

Met de ontvangst van de eindbeschikking voor het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald gestart in 2016 kon dit project in 2020 ook financieel definitief worden afgesloten.

In praktische zin werden de werkzaamheden zowel binnen de projecten als wat de PR en communicatie betreft, sterk negatief beïnvloed door het uitbreken van de COVID-19 pandemie. Besprekingen en evenementen konden niet of slechts beperkt plaatsvinden en werden vervangen door onlinegesprekken of kleinere bijeenkomsten. Vanwege de mede daardoor opgelopen vertragingen werd de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie door de euregio rijn-maas-noord met een half jaar verlengd tot eind januari 2021. Het normaal gesproken grote aanbod aan evenementen in de grensregio is in 2020 geminimaliseerd i.v.m. de COVID-19 uitbraak. Wel zijn bewoners en bezoekers van de regio de Premium wandelroutes intensiever gaan gebruiken, omdat alleen of in kleine groepjes wandelen één van de weinige veilige activiteiten was. De natuur mocht zich in een toenemende belangstelling verheugen.

Grenspark MSN wordt financieel ondersteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten van het Grenspark MSN.

Met het verslag van werkzaamheden informeert het dagelijks bestuur in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling de deelnemers van het openbaar lichaam Grenspark MSN over de in 2020 uitgevoerde werkzaamheden. Het concept-verslag zal op 25 juni 2020 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

2. Grenspark MSN 2002-2020

Op 30 maart 1976 werd door de deelstaat Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden het verdrag gesloten betreffende de samenwerking bij de stichting en inrichting van Grenspark MSN. Doel van deze overeenkomst was in onze grensregio samen te werken op het gebied van natuurbescherming, landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Conform het verdrag werd ter coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking de Adviescommissie Duits-Nederlands Grenspark MSN opgericht. De toenmalige adviescommissie stond onder wisselend voorzitterschap van het afdelingshoofd van het milieuministerie van NRW en de portefeuille houdende gedeputeerde van de provincie Limburg. Eén van de gerealiseerde projecten was de publicatie in 1994 van het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan Maas-Swalm-Nette in opdracht van de Kreis Viersen en het toenmalige Gewest Midden-Limburg, waaraan ook de huidige secretaris als coauteur een bijdrage leverde.

Na een evaluatie van de werkzaamheden van de Adviescommissie in 2000 werd besloten de samenwerking te institutionaliseren. Daarop werd op 1 juni 2002 gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, het openbaar lichaam Grenspark MSN opgericht. De oprichting van het Grenspark MSN werd mede mogelijk door de financiële ondersteuning van het milieuministerie van NRW en van Nederlandse zijde het ministerie van LNV, de provincie Limburg en de bijdrage van de deelnemers.

Bij de oprichting in 2002 bestonden de deelnemers uit het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de 11 Limburgse gemeenten Ambt Montfort, Beesel, Echt, Haelen, Heel, Maasbracht, Roerdalen, Roermond, Swalmen, Thorn en Venlo. De constituerende vergadering van het Grenspark MSN vond plaats op 20 juni 2002 te Venlo in aanwezigheid van de toenmalige milieuminister van NRW mevr. Bärbel Höhn en mevr. Geke Faber, demissionair staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De toenmalige Landrat van de Kreis Viersen dr. Hans-Christian Vollert werd tot eerste voorzitter en wethouder Peter Frey van de gemeente Venlo tot plaatsvervangend voorzitter gekozen. De heer drs. Leo Reyrink werd benoemd als secretaris. Per 1 augustus 2002 was het Grenspark MSN gehuisvest in het GroenHuis in Roermond. Vanaf 1 september 2018 is het kantoor gehuisvest in het Nero Office Hotel in Roermond.

Naar aanleiding van de oprichting van het openbaar lichaam Grenspark MSN in 2002 werd het intussen 30 jaar oude verdrag tussen Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden gewijzigd en op 3 november 2006 tijdens het afsluitende symposium van het INTERREG III-A project Vochtige Ecologische Verbindingen in Roermond door secretaris-generaal dr. A van de Zande (LNV) en Minister Eckhard Uhlenberg (NRW) ondertekend.

In 2005 werd door het algemeen bestuur een positief evaluatierapport opgesteld over doel, taken en werkzaamheden in de periode juni 2002 tot juni 2005.

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling Midden-Limburg per 1 januari 2007 daalde het aantal deelnemende Nederlandse gemeenten van 11 naar 7. Naar aanleiding daarvan werd de gemeenschappelijke regeling aangepast en werd aan Nederlandse zijde het ambtsgebied van het

Grenspark uitgebreid. Het algemeen bestuur bestaat sindsdien uit 7 bestuurders namens de 7 Nederlandse gemeenten en 7 bestuurders namens het Naturpark Schwalm-Nette. De taak van het Grenspark MSN zoals in de gemeenschappelijke regeling geformuleerd is de bevordering, de ondersteuning en de coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking.

Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Het vraagt subsidies aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale subsidies. Naast de subsidiering door de provincie Limburg en het milieuministerie van NRW en de bijdrage van de deelnemers heeft het Grenspark MSN zich de afgelopen jaren mede uit de project inkomsten voor de coördinatie en uitvoering van grensoverschrijdende projecten gefinancierd. Grenspark MSN kan daarbij vooral gebruik maken van de mogelijkheden voor subsidiëring van grensoverschrijdende projecten uit het door de EU gefinancierde INTERREG A programma´s Deutschland-Nederland.

In de afgelopen 18 jaar heeft Grenspark MSN, veelal als projecttrekker (*leadpartner*) meegewerkt aan 13 grotere projecten, drie verdere projecten bevinden zich thans nog in uitvoering (tabel1).

Afgeronde projecten		
INTERREG III-A MSN in the picture *(leadpartner)*	2002-2008	815.000 €
INTERREG III-A Vochtige Ecologische Verbindingen (*leadpartner*)	2004-2008	1.200.000 €
INTERREG III-A Fliegerhorst Venlo (*leadpartner*)	2005-2008	90.000 €
Onderzoek herintroductie edelhert (*leadpartner*)	2006-2008	150.000 €
INTERREG IV-A NPR MeinWeg (*leadpartner*)	2009-2012	950.000 €
INTERREG III-A P2P TRAP Route Beesel-Brüggen (*leadpartner*)	2009-2010	50.000 €
Maas-Niederrhein pad (*leadpartner*)	2010-2011	60.000 €
INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld (*leadpartner Naturpark Schwalm-Nette*)	2010-2012	400.000 €
INTERREG IV-A NAGREWA (*leadpartner MSN + ZLTO*)	2010-2012	3.730.000 €
INTERREG IV-A P2P EcoTop MSN (*leadpartner*)	2011-2012	38.000 €
Publicatie „Natuur voor elkaar" (*leadpartner MSN + NHGL*)	2015-2017	60.000 €
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald (*leadpartner*)	2015-2020	2.640.000 €
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie (*leadpartner*)	2016-2021	950.000 €
Projecten in uitvoering		
P2P Ruiter Route Netwerk (*leadpartner*)	2020-2021	50.000 €
Provinciale regie Natuur- en Bosbrandbeheersing (*leadpartner*)	2020-2022	200.000 €
NP De Meinweg Nieuwe Stijl (*leadpartner Stichting Ons WCL*)	2021-2023	815.000 €

Tabel 1 Projecten Grenspark MSN 2002-2020

De projecten zijn uitgevoerd ten behoeve van natuurontwikkeling, biodiversiteit, soortbescherming en beekherstel. Daarnaast zijn meerdere projecten uitgevoerd voor het realiseren en promotie van de infrastructuur voor fietsers en wandelaars. In het kader van het project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald stond de grensoverschrijdende cultuurgeschiedenis en herstel van monumenten centraal.

Deelnemers Grenspark MSN

De Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette waren in 2020 deelnemers van het Grenspark MSN. Het ambtsgebied van het Grenspark MSN omvat de ambtsgebieden van de deelnemende gemeenten en van het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De oppervlakte bedraagt ca. 1.080 km^2. Het ambtsgebied is hieronder weergegeven.

Figuur 1 **Ligging en begrenzing Grenspark MSN**

Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens de deelnemende gemeenten en zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens Naturpark Schwalm-Nette. Vertegenwoordigers van het ministerie MULNV van de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de Bezirksregierung Düsseldorf en de provincie Limburg zijn adviserende leden van het algemeen bestuur. De vergaderingen van het algemeen bestuur vinden tweemaal per jaar plaats, afwisselend in Nederland en Duitsland. In verband met COVID-19 vond de besluitvorming van de voorjaarsvergadering 2020 in een schriftelijke ronde plaats. De najaarsvergadering heeft op 11 december online plaatsgevonden.

In verband met de Duitse gemeenteraads- en Kreistagverkiezingen op 13 september 2020 zijn de Duitse leden van het algemeen bestuur nieuw gekozen. In de najaarsvergadering werd dhr. Budde (Dezernent Kreis Viersen) opnieuw tot voorzitter gekozen. De plv. voorzitter dhr. Walraven (wethouder Leudal) heeft in de vergadering aangegeven dat hij zijn functie als wethouder om gezondheidsredenen per 01.01.2021 moet neerleggen.

Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2020)

Namens de gemeenten

Mevr. E. Cuijpers	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. R. Evers	wethouder gemeente Roermond
Mevr. D. Heesakkers	wethouder gemeente Beesel
Dhr. J. Lalieu	wethouder gemeente Maasgouw
Mevr. M. Pollux-Linssen	wethouder gemeente Venlo
Dhr. P. Pustjens	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. A. Walraven (plv. voorzitter AB)	wethouder gemeente Leudal

Namens Zweckverband Schwalm-Nette

Dhr. A. Budde (voorzitter AB)	Dezernent Kreis Viersen
Dhr. F.-J. Draack	Kreis Kleve
Mevr. M. Dittrich	Kreis Viersen
Mevr. E. Enk	Stadt Mönchengladbach
Dhr. Ph. Heks	Kreis Viersen
Dhr. R. Lind (lid DB)	Dezernent Kreis Heinsberg
Dhr. dr. F. Schmitz	Kreis Heinsberg

Plaatsvervangers

Dhr. S. Backus	wethouder gemeente Leudal
Dhr. M. Roelofs	wethouder gemeente Beesel
Dhr. P. Ruijten	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. J. Smits	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. S. Strous	burgemeester gemeente Maasgouw
Mevr. A. Waajen-Crins	wethouder gemeente Roermond
N.n.b.	wethouder gemeente Venlo

Plaatsvervangers

Mevr. A. Feller	Kreis Viersen

Mevr. M. Mai	Kreis Viersen
Mevr. W. Kurth	Kreis Heinsberg
Mevr. S. Tillmanns	Kreis Heinsberg
Dhr. A. Wilms	Kreis Heinsberg
N.n.b.	Kreis Kleve
N.n.b.	Stadt Mönchengladbach

Adviserende leden

Dhr. H. Kaiser	Abteilungsleiter MULNV deelstaat NRW
Dhr. G. Kaltwasser	Bezirksregierung Düsseldorf
Dhr. H. Mackus	Gedeputeerde Provincie Limburg
Plv. dhr. R. Seelig	MULNV deelstaat NRW
Plv. dhr. F. Dieters/mevr. H. Gorissen	Provincie Limburg

Dagelijks bestuur

Het huidige dagelijks bestuur werd in de bestuursvergadering van 29 juni 2018 gekozen. De zittende Duitse leden van het dagelijks bestuur werden op 11 december 2020 herkozen. Het dagelijks bestuur is op 31 december 2020 als volgt samengesteld: voorzitter dhr. A. Budde (Dezernent Kreis Viersen) en de leden dhr. R. Evers (wethouder gemeente Roermond) en dhr. R. Lind (Dezernent Kreis Heinsberg). De positie voor een tweede Nederlandse vertegenwoordiger en de functie van plaatsvervangend voorzitter zijn door het terugtreden van dhr. Walraven vacant. Nadat de gemeente Leudal een opvolger heeft aangewezen zal in de bestuursvergadering van juni 2021 de nieuwe plv. voorzitter door het algemeen bestuur worden gekozen.

Kantoor

In 2020 was zoals in voorgaande jaren drs. L. Reyrink secretaris. Ir. ing. A. Claassen is na zijn proeftijd als plv. secretaris in vaste dienst (deeltijd 0,88 FTE) aangesteld.

De boekhouding en de administratie werden ook 2020 op basis van een overeenkomst door de Stichting Ons WCL uitgevoerd. De loonadministratie, de opstelling en controle van de jaarrekening werden in 2020 in opdracht door een daartoe bevoegde externe accountant uitgevoerd.

3. Subsidies

Grenspark MSN werd in 2020 gesubsidieerd door de provincie Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen. Voor de jaarlijkse subsidies (van elk € 55.000,-) werden in 2018 zowel door de provincie Limburg als de deelstaat NRW beschikkingen afgegeven voor de subsidiëring voor de periode 2019-2022.

4. Projecten

INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald

Dit project werd in mei 2019 afgesloten met een afsluitende bijeenkomst in Burg Brüggen. Pas in 2020 werd de eindbeschikking van de beschikkingsautoriteit ontvangen en kon het project definitief met de projectpartners worden afgerekend.

INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie

Dit project heeft tot doel de Nederlands-Duitse samenwerking bij de preventie en bestrijding van onbeheersbare natuur- en bosbranden te verbeteren.

Dit project heeft in de uitvoering te maken gehad met vertragingen. Mede door de uitbraak van COVID pandemie is de projectperiode verlengd tot 31 januari 2021. Daarmee konden de in het project geplande maatregelen worden uitgevoerd. In het winterseizoen 2019/2020 zijn een aantal maatregelen aan compartimentsgrenzen uitgevoerd, zoals het verwijderen van sterk brandbare bomen zoals Grove dennen en het opknappen en opsnoeien van wegen. Ook is in het voorjaar 2020 een waterinnameplaats gerealiseerd bij de Effelder Waldsee. Deze was gelukkig net op tijd klaar om tijdens de aprilbrand op de Meinweg gebruikt te kunnen worden.

De reinwaterkelder bij het voormalig WML-gebouw op de Meinweg was toen helaas nog niet gereed voor gebruik. Pas eind 2020 kon de aangepaste inrichting van de kelder als bluswatervoorziening worden beëindigd. Eenmaal gevuld is het centrum van de Meinweg voorzien van ruim 400 kubieke meter bluswater. In 2020 werden mede naar aanleiding van de Meinwegbrand 50 koppelstukken voor NL-D brandweerslangen aangeschaft en de brandweercorpsen van de grensgemeenten ter beschikking gesteld.

In het najaar van 2020 is als laatste maatregel een bosweg bij Sechseichen (Dalheim-Rödgen) opgeknapt en geschikt gemaakt voor brandweervoertuigen. Deze weg is van groot belang om in geval van een grote brand de aangrenzende woonwijk te kunnen beschermen.

De Risicobeheersplannen voor de 4 regio's Mook en Middelaar, Gennep en Bergen, Venlo en Meinweg-Grenzwald zijn in 2020 samen met de operationele kaarten door de betreffende werkgroepen vastgesteld. Eind 2020 zijn ze verzonden naar de gemeentes en andere projectpartners met het voorstel de bijgevoegde intentieverklaring voor de toekomstige verdere samenwerking te ondertekenen.

In verband met de COVID-19 maatregelen was het niet mogelijk de geplande gezamenlijke oefeningen uit te voeren. De Meinwegbrand in april 2020 die door de brandweercorpsen uit Nederland en Duitsland na vier dagen geblust kon worden hebben meer leermomenten opgeleverd als oefening ooit gehad zouden hebben. Ook de geplande afsluitende bijeenkomst kon niet binnen het project worden gerealiseerd. Het project zal eind januari 2021 formeel worden afgesloten.

People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes

Het op 17 december 2019 ingediende P2P projectvoorstel is op 11 februari 2020 beschikt. Het op 1 maart 2020 gestarte project lijdt ook onder de beperkingen door COVID-19. Bijeenkomsten konden niet of slechts beperkt plaatsvinden. In plaats daarvan werd met de projectpartners veel kleinere bijeenkomsten gehouden en is met de deelnemende gemeenten apart overlegd. In de loop van 2020 is onderzoek gedaan naar de veterinaire regelgeving van het Europese Traces verdrag. Voor de Duitse gemeenten van het Grenspark is een ontwerp Ruiterroutenetwerk gemaakt in overleg met de gemeenten en ruiterverenigingen. Er is een marketingplan voorbereid door Limburg Marketing en Niederrhein Tourismus, zodat bij de uitvoering van het project ook HORECA-ondernemers worden betrokken. Door de COVID-19 beperkingen zijn er meer uren aan het project besteed, anderzijds zijn er minder externe kosten (bijeenkomsten) gemaakt. De uitvoering van het project ligt eind 2020 op schema. In het voorjaar 2021 zal gewerkt worden aan een definitief projectvoorstel, kostenplan en kostenverdeling voor een subsidieaanvraag uit het INTERREG VI-A programma Duitsland-Nederland dat zo mogelijk vanaf 2022 operationeel wordt. Als de cofinanciering door de verschillende projectpartners wordt toegezegd, kan de projectaanvraag conform planning in 2021 ingediend worden.

5. Projectacquisitie

Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing

Mede naar aanleiding van de grote natuurbranden in april 2020 en om de resultaten uit het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie te borgen heeft Grenspark MSN in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord en in afstemming met de provincie Limburg een subsidieaanvraag voor het project Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing ingediend bij de provincie Limburg.

Doel van het project is de resultaten uit het aflopende project INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie:

- voor de toekomst te borgen (verdere uitvoering Risicobeheerplannen)
- uit te breiden over heel Limburg (opstellen Risicoanalyses en Risicobeheerplannen voor andere grote en brandgevoelige natuurgebieden)
- de grensoverschrijdende samenwerking voort te zetten en een aanvraag voor een nieuw project Natuur- en Bosbrandpreventie voor het toekomstige INTERREG VI-A programma voor te bereiden.

Grenspark MSN is projectaanvrager en zorgt als leadpartner in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord als projectpartner voor de internationale samenwerking, financiële afwikkeling en projectverantwoording. Het project dat in november beschikt werd heeft een looptijd van 1½ jaar (1 oktober 2020 tot 31 maart 2022). De subsidiabele kosten bedragen € 204.000, waarvan € 136.500 als subsidie is beschikt. Een derde deel van de projectkosten wordt door de projectpartners als eigen aandeel gefinancierd.

Doorontwikkeling Nationaal Park de Meinweg

De titel Nationaal Park voor de Nederlandse Meinweg is van groot belang voor de aantrekkingskracht op bezoekers met name uit Duitsland. De Nederlandse overheid heeft m.b.t. de nationale parken een kwaliteitsinitiatief gestart: Nationale Parken nieuwe stijl. De bestaande nationale parken hebben de mogelijkheid om voor de gewenste kwaliteitsslag, uitbreiding en nieuw te ontwikkelen regionale governance subsidie van de rijksoverheid te krijgen.
De leden van het overlegorgaan NP de Meinweg, waaronder Grenspark MSN, hebben daartoe in 2020 een subsidieaanvraag voorbereid en bij de Nederlandse overheid ingediend. Vanwege de grensligging van NP de Meinweg heeft Grenspark MSN meegewerkt aan de voorbereiding van de subsidieaanvraag. De aanvraag is op 15 september 2020 door de Stichting ONS WCL uit Roermond als leadpartner ingediend. De aanvraag is in december 2020 beschikt. De looptijd van het project is 1 januari 2021 tot 31 december 2024.
Grenspark MSN zal de internationale samenwerking borgen, aangezien het gebied ecologisch en recreatief een eenheid vormt met de natuurgebieden en beschermde landschappen binnen het Naturpark Schwalm-Nette. De totale projectaanvraag bedraagt € 815.000. Daarvan wordt € 287.000 gesubsidieerd door de rijksoverheid en 16 % door de provincie Limburg. De rest wordt bijgedragen door de verschillende projectpartners.

6. Overige werkzaamheden 2020

Boek "Natuur voor elkaar" in Grenspark MSN

Het boek „Natuur voor elkaar" met 21 artikelen over natuurgebieden in het NL-D Grenspark was in december 2017 in nauwe samenwerking met het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap Limburg gerealiseerd. Ook 2020 wordt het boek zowel in Nederland als in Duitsland nog steeds nagevraagd.

Lidmaatschap EUROPARC

Grenspark MSN is sinds 2007 lid van de EUROPARC federatie, de koepelorganisatie van Europese natuurparken en nationale parken in Europa. Grenspark MSN behoort binnen de federatie tot het zogenaamde TransParcNet, waarbinnen 11 gecertificeerde Transboundary Parks grensoverschrijdend nauw samenwerken. Ook in 2020 heeft Grenspark MSN aan de jaarlijkse (digitale) bijeenkomsten van Transparcnet en de EUROPARC conferentie deelgenomen. In 2020 heeft Grenspark MSN in opdracht van de EUROPARC federatie certificeringen uitgevoerd voor de samenwerking binnen het internationale Naturpark Moor (Drente/Emsland) en binnen de nationale parken Sumava (CZ) en Bayrischer Wald. Grenspark MSN neemt deel aan de eind 2020 ingestelde TransParcNet-werkgroep voor de ontwikkeling en subsidiering van gemeenschappelijke projecten.

Evenementen programma

Het digitale programma van evenementen in het Grenspark MSN is ook in 2020 samen met het Naturpark Schwalm-Nette aangeboden. Gebruikers vinden op de tweetalige website een uitgebreid aanbod aan excursie, wandelingen, fietstochten en andere evenementen in natuur en landschap. Helaas moesten na begin maart 2020 bijna alle evenementen vervallen.

Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld

Binnen het INTERREG IV-A project Water.Wandel.Wereld (2009-2012) zijn in het Grenspark MSN negen gecertificeerde premiumwandelroutes gerealiseerd. In 2019 is er in Grenspark MSN in de gemeente Venlo de nieuwe route Arcen gerealiseerd. De wandelroutes zijn in 2020 veelvuldig gebruikt, mede omdat vanwege de beperkingen op andere activiteiten wandelen in de regio een nog grotere vlucht heeft genomen. De vraag naar routekaartjes is onverminderd groot.
In 2020 werd de herdruk van de routekaarten Meinvennen en Leudal voorbereid. In 2021 moeten de premiumwandelroutes opnieuw worden gecertificeerd.
De bijeenkomsten van de routescouts werden voorbereid maar moesten op het laatste moment door verscherpte Corona maatregelen alsnog worden afgelast.

Internetsite Grenspark MSN en Facebook

De tweetalige internetsite www.naturpark-msn.de / www.grenspark-msn.nl van het Grenspark MSN informeert over de vrijetijdsactiviteiten en projecten.

De volgende tabel geeft een overzicht over het maandelijks aantal bezoeken op de site van 2018 tot 2020 weer. Ondanks het wegvallen van de excursies en evenementen door COVID-19 nam het aantal bezoeken aan de site in 2020 sterk toe. Dit ging ook gepaard met een verhoogde aanvraag van routekaartjes en infomateriaal.

Maand	Aantal bezoeken 2018	Aantal bezoeken 2019	Aantal bezoeken 2020
Januari	7.360	6.397	14.969
Februari	6.349	5.653	19.903
Maart	7.525	6.071	16.740
April	7.701	7.503	11.974
Mei	6.832	7.544	11.142
Juni	9.811	7.198	9.852
Juli	11.939	7.149	11.898
Augustus	15.958	9.006	9.957
September	6.388	7.690	9.342
Oktober	11.378	7.761	8.540
November	9.335	10.952	8.481
December	6.178	11.336	9.196
Totaal	**106.754**	**94.260**	**141.994**

Het Grenspark MSN heeft zowel een Nederlandse als een Duitse facebookpagina die van berichten met informatie over projecten of activiteiten worden voorzien. Samen hebben deze pagina's ruim 1650 volgers. Dit aantal groeide ook in 2020 verder.

7. Voorlichting, communicatie en promotieactiviteiten 2020

De hieronder weergegeven tabel geeft een overzicht van de in 2020 uitgevoerde overige activiteiten ter promotie en de marketing van het Grenspark MSN.

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Interview project natuur- en bosbrandpreventie redactie Erkelenz (Rheinische Post); publicatie 4 februari	22-01	Erkelenz	Grenspark MSN/RP
Deelname commissie vergadering economie en toerisme	29-01	Kronenberg	euregio rijn-maas-noord
Interview gebiedsontwikkeling Meinweg/Gouden Driehoek	14-02	Roermond	Gemeente Roerdalen
Deelname Genootschapsdag	29-02	Roermond	Natuurhistorisch Genootschap Limburg
Interview WDR redactrice Wunderschön	05-03	Grenspark MSN	Grenspark MSN / WDR
Deelname bijeenkomst Investeringslijn Landschap verbindt Limburg	11-03	Grathem	Provincie Limburg
Deelname workshop fietspad Roermond-Mönchengladbach	11-03	Vlodrop	SOAB, Roermond
Presentatie INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	12-03	Köln	Kulturausschuss Landschaftsverband Rheinland
Trainer cursus certificeringen Transboundary Parks	26/27-03	online	Grenspark MSN /EUROPARC federation
Interview RP brand Meinweg	21-04	online	Grenspark MSN / RP
Interview WDR televisie Hier und Heute brand Meinweg	22-04	online	Grenspark MSN WDR
Presentatie INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	20-05	Köln	Kommission Europa Landschaftsverband Rheinland
Interview redactie Viersen RP brand Meinweg: publicatie Grenzlandkurier 4 juni	29-05	Meinweg	Grenspark MSN / RP
Deelname online meeting Zukunftswerkstatt Visie euregio-rijn-maas-noord	04-06	online	euregio rijn-maas-noord
Televisie interview OR 6 Meinwegbrand; uitzending 7 juli)	30-06	Meinweg	OR 6 / Gemeente Roerdalen
Kennismakingsgespsrek Forstamtsleiter Jansen Eifel/Jülicher Börde	9-07	Hirtgenwald	Grenspark MSN

Interview en begeleiding filmopnames Meinweg WDR journalist TV programma Wunderschön	06-08	Meinweg	WDR
Kennismakingsgesprek directeur euregio rmn	11-08	Mönchengladbach	euregio rijn-maas-noord
Deelname docu-middag natuurbrand	12-8	Arnhem	Instituut voor Fysieke Veiligheid
Online deelname conferentie 2020	8/9-09	online	EUROPARC Federation
Deelname stakeholdersbijeenkomst Recreatie & Toerisme	28-09	Beesel	Gemeente Beesel
Online deelname ledenvergadering	27-10	online	EUROPARC Federation
Kennismakingsgesprek ministerie MULNV NRW	28-10	Düsseldorf	Grenspark MSN, MULNV
Webinar agrotoerisme & paardensport	6-11	online	Blue hub, KNHS
Leiding Workshop Common Project	09-11	online	TransParcNet
Opnames docu natuurbrand L1	19-11	Meinweg	L1, Bosgroep
Webinar beheer oude droge heide	26-11	online	VBNE
Deelname Waterpanel Noord	30-11	online	Waterpanel Noord
Deelname online Grenslandconferentie	02-12	online	Ministerie MBEI NRW/Ministerie BZ/Duisburg prv Limburg/Gelderland/Euregio Rijn-Waal
Kennismakingsgesprek directeur en voorzitter Limburg Paardesport	08-12	Roermond	Grenspark MSN
Deelname kennisdag klimaatadaptatie en zoetwaterbeheer	10-12	online	Klimaatadaptatie Nederland
Deelname Brainstormsessie INTERREG project Economie & Toerisme euregio rmn	17-12	online	euregio rijn-maas-noord

BIJLAGE 2

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de

www.naturpark-msn.nl

KSG
accountants & belastingadviseurs

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Aan het Algemeen Bestuur van
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
6041 HZ ROERMOND

Reuver, 18 maart 2021

Onze ref.: PBO/13191-80-2020

Geacht bestuur,

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat onze bijgevoegde controleverklaring wordt opgenomen bij de jaarstukken. De jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept waarvan één gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Mocht u meerdere gewaarmerkte exemplaren willen ontvangen, horen we dit graag. Verder verstrekken wij u een door ons gewaarmerkte afzonderlijke WNT -verantwooding die ter publicatie uiterlijk 1 juli 2021 op uw website uitgebracht dient te zijn.

Bijgevoegde controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening aan de openbaar te maken jaarstukken toe te voegen. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief.

Tevens bevestigen wij u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening openbaar wordt gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur en deponering bij de Provincie Limburg plaatsvindt. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat.

Eén exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door het dagelijks bestuur en te worden aangeboden aan het Algemeen bestuur. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in door het Algemeen bestuur en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

INAA GROUP
KSG Registeraccountants B.V. te Reuver is onderdeel van Kilaars Steeghs Groep, een associatie van besloten vennootschappen. Op alle transacties zijn, met uitsluiting van andere voorwaarden, toepasselijk de bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496 gedeponeerde Algemene Voorwaarden (SRA-Accountantskantoren), waarvan u op verzoek kosteloos een exemplaar wordt toegezonden. Door ons wordt geen aansprakelijkheid aanvaard, behoudens voorzover de door ons verplicht afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering in voorkomend geval aanspraak op een uitkering geeft.

KSG
accountants & belastingadviseurs

Overigens wijzen wij u erop dat, indien tot de bestuursvergadering omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de bestuursvergadering moet worden gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 186 t/m 213 Gemeentewet. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.
Uiterlijk 2 weken na vaststelling door de leden doch uiterlijk voor 15 juli 2021, moet de te deponeren jaarrekening bij de Provincie Limburg zijn gedeponeerd. In het kader van vermijding van fraude met handtekeningen adviseren wij u een ten behoeve van uw eigen archief bestemd exemplaar te laten ondertekenen door het bestuur, maar geen getekend exemplaar te deponeren bij de Provincie Limburg. In het deponeringsstuk dient de datum van vaststelling door de ledenvergadering te worden aangegeven.

Wij wijzen u erop dat deponering van de jaarstukken wettelijk verplicht is en dat het niet (tijdig) deponeren kan leiden tot sancties in het kader van preventief toezicht van de Provincie Limburg, alsmede kortingen op de algemene uitkering door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

Hoogachtend,

Reuver, 18 maart 2021

KSG Registeraccountants B.V.

drs. P.J.D. Bosch RA

Jaardocument 2020
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag 3

1.1 Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2020 3

1.2 Jaarverslag 2020 3

1.3 Paragrafen 6

1.3.1 Paragraaf Financiële structuur 6

1.3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement 6

1.3.3 Paragraaf Financiering 8

1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering 8

1.3.5 Paragraaf verbonden partijen 9

1.4 Programmaverantwoording 2020 10

1.4.1 Programmaverantwoording 2020 10

1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2020 11

2. Bijlagen 12

2.1 Jaarrekening 2020 12

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

1. Jaarverslag

1.1 Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2020

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van het Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN). Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De vigerende gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam Grenspark MSN is op 1 juli 2016 in werking getreden.

Het jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).

1.2 Jaarverslag 2020

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma "Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting". Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard.
Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

Het programma omvat de dienstverlening en de bedrijfsvoering (overhead) van de organisatie.

Doelstellingen

Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief goede adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.
- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De **doelgroep** is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruikers van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.
- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het **beleid** van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling uit het oprichtingsjaar 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van de conceptjaarrekening en het conceptjaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN daarna worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Prioriteit	Kwalitatieve doelstelling	Kwantitatieve doelstelling
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van grensoverschrijdende projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

		Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en PR binnen en na afloop van de projecten.	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt. Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met maandelijkse postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken:

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen.
- Onderhouden tweetalige websites en regelmatige actualisering
- Voorlichting via social media en actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevenissen, cultuurgeschiedenis en milieu educatieve activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met de Duitse deelnemer. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Content management app en website "Langs sporen - Biografie van een landschap"

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-03-2020

De in 2020 uitgevoerde programma activiteiten zijn in het verslag van werkzaamheden 2020 uitvoerig gedocumenteerd.

1.3 Paragrafen

1.3.1 Paragraaf Financiële structuur

De financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). Door fluctuaties in baten over een periode van 4 jaar is geopteerd om deze percentages per soort/deelnemende partij als gemiddelde over 4 jaar aan te houden.
De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen was in 2020 gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.
De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes.

1.3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen
Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:
Conform de subsidievoorwaarden van deelnemende partijen wordt Grenspark MSN bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode naar verhouding gekort op de subsidie. Daarom is het niet toegestaan om een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode als algemene reserve te reserveren. Het Algemeen Bestuur heeft hierop besloten om een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Middelen dienen voor het algemeen nut van de uitvoeringstaken aangewend te zijn. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafond van € 40.000,- als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen. Op balansdatum zijn er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Risicomanagement
Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. De inhoud en financieringsmogelijkheden van het nieuwe programma dat in principe begin 2021 zou moeten starten is nog niet duidelijk. Met name in de overgangsperioden van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten sterk beperkt.
Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiëring van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid en vormen een basis voor de beoordeling hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef-waarde	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	<=0%	1,2%	-5,6%	-15,1%	-12,0%	-14,5%	-15,2%	-15,3%
Solvabiliteitsratio	>=20%	-1,6%	25,0%	27,3%	27,3%	27,7%	27,7%	27,7%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,0%	0,8%	0,8%	0,8%

(1) een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.
(2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.
(3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 15-05-2020

1.3.3 Paragraaf Financiering

Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.
Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. Die interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering.
De bijdragen van de deelnemers zijn opgenomen in paragraaf 1.4.1. Programmaverantwoording 2020.

Renterisiconorm

Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico gelopen worden. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet

Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2%. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van €35.235 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er geldt echter een minimumbedrag van €300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat de netto vlottende schulden lager dan het minimum bedrag van € 300.000 zijn.

1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.
Het Grenspark MSN heeft een formatie van 1,88 fte verdeeld over twee personen. Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op uurbasis afgerekend.
De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding (stand 31.12.2020). In verband met de risico´s als mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van de uittreding van een gemeente en/of stoppen subsidieringen,

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 19-05-2020

wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting geen rekening gehouden met boventallige medewerkers of tijdelijke uitbreiding van de formatie. De huidige formatie van twee personen zijn van het mannelijke geslacht (100%).
De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.
Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren
Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.
Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering
Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. Elke personeelslid gebruikt een pc of laptop die is aangesloten op een server. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden wordt een beheerscontract met externe adviseurs gesloten.

Huisvesting
Het kantoor van het Grenspark MSN was geheel 2020 gehuisvest in het bedrijfsverzamelgebouw Office Nero Hotel op de Kapellerpoort 1 in Roermond.
Op basis van de met de Stichting Ons WCL gesloten overeenkomst hebben beide organisaties een gezamenlijke server en kopieerapparaat aangeschaft. De aankoop en de lopende kosten worden, gebaseerd op de overeenkomst, door beide organisaties voor de helft gedragen.

1.3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Wel is Grenspark MSN lid van organisaties als de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa (EUROPARC), waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen. Grenspark MSN is onbezoldigd lid van het overlegorgaan en werkgroepen van het NP De Meinweg.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

1.4 Programmaverantwoording 2020

1.4.1 Programmaverantwoording 2020

Programmaverantwoording 2020 (bedragen in €)

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting.

SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2019
Lasten					
1 INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	Toerisme	-	5.000	-5.000	3.787
2 INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	Toerisme	39.226	2.500	36.726	415.974
3 INTERREG V A project natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	301.887	190.000	111.887	104.620
4 Boek Natuur voor Elkaar MSN	Toerisme	12	-	12	1.320
5 Aankoop wandelkaart en wandelboeken	Toerisme	578	1.000	-422	637
6 Overige projectuitgaven (o.a. eigen aandeel INTERREG V-A)	Toerisme	-	-	-	-
Totaal lasten		**341.703**	**198.500**	**143.203**	**526.338**
Baten					
1 INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	Toerisme	-	-	-	-
2 INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	Toerisme	10.364	-	10.364	465.974
3 INTERREG V-A Natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	366.887	255.000	111.887	124.620
4 INTERREG P2P Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterpaden	Toerisme	-	-	-	-
5 Opbrengsten wandelkaart en wandelboek	Toerisme	1.640	1.000	640	1.270
6 Overige projectinkomsten	Toerisme	-	-	-	-
Totaal baten		**378.891**	**256.000**	**122.891**	**591.864**
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		**37.188**	**57.500**	**-20.312**	**65.526**
Programma resultaat		**37.188**	**57.500**	**-20.312**	**65.526**

Overhead

SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2019
Lasten					
1 Personeelskosten	Toerisme	214.134	192.000	22.134	188.124
2 Huisvestingskosten	Toerisme	9.144	7.500	1.644	9.974
3 Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	Toerisme	5.004	9.000	-3.996	7.437
4 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	Toerisme	10.450	5.000	5.450	9.276
5 Bedrijfsmiddelen (kantoor + afschrijving)	Toerisme	1.724	2.000	-276	1.090
6 Bedrijfsvoering (accountant, telefoon, verzekeringen)	Toerisme	13.439	15.000	-1.561	18.033
7 Lasten bankrekening	Toerisme	325	300	25	362
8 Afschrijvingen	Toerisme	1.276	400	876	1.276
Totaal lasten		**255.496**	**231.200**	**23.420**	**235.572**
Baten					
1 Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	Toerisme	27.500	27.500	-	27.500
2 Gemeente Beesel	Toerisme	1.274	1.274	-	1.274
3 Gemeente Echt-Susteren	Toerisme	3.747	3.747	-	3.747
4 Gemeente Leudal	Toerisme	5.257	5.257	-	5.257
5 Gemeente Maasgouw	Toerisme	2.386	2.386	-	2.386
6 Gemeente Roerdalen	Toerisme	2.888	2.888	-	2.888
7 Gemeente Roermond	Toerisme	4.338	4.338	-	4.338
8 Gemeente Venlo	Toerisme	7.610	7.610	-	7.610
9 Subsidie NRW	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
10 Subsidie Provincie Limburg	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
11 Overige inkomsten	Toerisme	2.715	8.700	-5.985	5.122
12 Rente bankrekeningen	Toerisme	-	-	-	-
Totaal baten		**167.715**	**173.700**	**-5.985**	**170.122**
Resultaat overhead		**-87.781**	**-57.500**	**-29.405**	**-65.450**
Eindresultaat		**-50.593**	**-**	**-49.717**	**76**

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Het programma 2020 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette Roermond is onderverdeeld in een inhoudelijk projectprogramma en overhead, alsmede een gekoppeld taakveld toerisme conform art. 24 lid 3 BBV.
Het opgenomen taakveld toerisme is vanaf 2017 wettelijk voorgeschreven. Als toelichting bij de programmaverantwoording is een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen. Gezien de geringe omvang van de organisatie zijn de jaarlijkse bijdragen en kosten aan 1 taakveld toegerekend. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit een bedrag van € 2.715 aan diverse ontvangsten.
Volgens artikel 19c en 28c van het BBV zijn de geraamde en werkelijke incidentele baten en lasten per programma over 2020 nihil.

1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2020

Voor een toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie over 2020 verwijzen we naar de toelichting op de staat van baten en lasten over 2020 in de jaarrekening.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

2. Bijlagen

2.1 Jaarrekening 2020

Jaarrekening 2020
Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2020 5
Staat van baten en lasten 2020 7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 8
Toelichting op de balans per 31 december 2020 9
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020 13
Resultaatbestemming 2020 17
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 19

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Aan het algemeen bestuur van het

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Kapellerpoort 1
6041 HZ Roermond

Roermond, 18 maart 2021

Geacht algemeen bestuur,

Conform de statuten heeft het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN) de jaarrekening 2020 opgemaakt. De jaarrekening is gecontroleerd door KSG accountants & belastingadviseurs en is namens het dagelijks bestuur ondertekend.

Bij deze brengen wij u de jaarrekening 2020 uit.

ALGEMEEN

Het Grenspark MSN is opgericht d.d. 1 juni 2002.

Doelstelling

Het Grenspark (MSN) is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark en tussen Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is vooral gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en dat voor bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt.

Taken

Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale. Het Grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het Grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 18-03-2020

JAARREKENING 2020

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Balans per 31 december 2020

ACTIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		3.323		4.599
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		735		735
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	139		0	
Belastingen en premies	0		882	
Overige vorderingen	17.812		7.753	
		17.951		8.635
Liquide middelen		138.941		117.995
		160.950		191.964

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

PASSIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
Exploitatiereserve	(5.541)		8.917	
Bestemmingsreserve	3.000		39.135	
		(2.541)		48.052
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren	1.597		10.283	
Belastingen en premies	1.505		788	
Overige schulden	160.389		132.841	
		163.491		143.912
		160.950		191.964

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Staat van baten en lasten 2020

	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
	€	€	€
Baten			
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen*	378.891	256.000	591.864
Diverse ontvangsten	2.715	8.700	5.122
Incidentele baten	0	0	0
Totale baten	546.606	429.700	761.986
Lasten			
Projectkosten*	341.703	198.500	526.338
Overheadkosten:			
Personeelskosten **	214.134	192.000	188.124
Afschrijvingen	1.276	400	1.276
Bureau- en administratiekosten	40.086	38.800	46.172
Incidentele lasten	0	0	0
Totale lasten	597.199	429.700	761.910
Exploitatieresultaat	(50.593)	0	76

Toelichting Staat van baten en lasten

* Projectkosten/projectbijdragen
In verband met de financiële eindafwikkeling van het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald en de verlenging van de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie tot 31 januari 2021 is het resultaat projecten minder dan gepland.

** Personeelskosten
De personeelskosten zijn hoger dan gepland door de hogere inschaling van de plv. secretaris t.o.v. de voormalige projectmedewerkster.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 18-06-2020

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de aan het verslagjaar toe te rekenen ontvangen bijdragen, subsidies en overige baten en de reguliere en projectkosten welke aan het verslagjaar kunnen worden toegerekend.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de verkrijgingsprijzen op basis van de verwachte economische levensduur.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-06-2020

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Vaste activa

	2020	2019
	€	€
Materiële vaste activa		
Inventaris	3.323	4.599

	Inventaris
Boekwaarde per 1 januari	
Aanschaffingswaarde	6.380
Cumulatieve afschrijving	(1.781)
	4.599
Mutaties	
Investeringen	0
Afschrijvingen	(1.276)
	(1.276)
Boekwaarde per 31 december	
Aanschaffingswaarde	6.380
Cumulatieve afschrijving	(3.075)
	3.323

Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen	2020	2019
	€	€
Waarborgsom huur pand	735	735

Vlottende activa

	2020	2019
	€	€
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	139	0

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

	2020	2019
	€	€
Belastingen en premies		
Overige premies	0	882
	0	882
Overige vorderingen		
Provincie Limburg, nog te ontvangen bijdrage vanaf 2019	11.000	5.500
Te factureren inzake INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	4.475	0
Vooruitbetaalde kosten	2.337	2.253
	17.812	7.753
Liquide middelen		
Kas	891	891
ING bank	122.507	38.131
Sparkasse	15.479	129.422
ING Bank spaarrekening	64	64
Gelden onderweg	0	9.487
	138.941	177.995

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

	2020	2019
	€	€
Exploitatie reserve		
Stand per 1 januari	8.917	8.841
Exploitatieresultaat boekjaar	(50.593)	0
Uit bestemmingsreserve algemene projecten	36.135	0
	(5.541)	8.917

Bestemmingsreserves

Deze reserves zijn gevormd, conform bestuursbesluit, ten behoeve van het realiseren van de projecten en toekomstige verplichtingen uit hoofde van de herdruk van wandelboeken en -kaarten.

Bestemmingsreserve algemene projecten		
Stand per 1 januari	36.315	36.135
Onttrekking	(36.315)	0
Stand per 31 december	0	36.135
Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en -kaarten		
Stand per 1 januari	3.000	3.000
Bestemming resultaat boekjaar	0	0
Stand per 31 december	3.000	3.000

Kortlopende schulden

Crediteuren

Handelscrediteuren	1.597	10.283

Belastingen en premies

Loonheffing	0	0
Omzetbelasting	1.505	788
	1.505	788

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-06-2020

	2020	2019
	€	€
Overige schulden*		
Reservering subsidie provincie Limburg – regie Natuur- en Bosbrandbeheersing	122.375	0
Reservering INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	0	6.579
Reservering INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	31.650	126.262
Jaarrekening, administratie en begeleiding	6.218	0
Overige schulden	146	0
	160.389	132.841

* ***Toelichting overige schulden***

De reservering voor het project "provincie Limburg – regie Natuur- en Bosbrandbeheersing" betreft een subsidievoorschot voor de gehele looptijd van het project (tot 1 april 2022) en de reservering van het "INTERREG V A project Natuur- en Bosbrandpreventie" betreft eigen middelen van de projectpartners ter cofinanciering het project.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

Baten	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen	378.891	255.000	591.864
Diverse ontvangsten	2.715	9.700	5.122
	546.606	429.700	761.986
Bijdrage deelnemers			
Bijdrage Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500
Bijdrage Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274
Bijdrage Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747
Bijdrage Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257
Bijdrage Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386
Bijdrage Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888
Bijdrage Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338
Bijdrage Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610
	55.000	55.000	55.000
Subsidies			
Subsidie Provincie Limburg	55.000	55.000	55.000
Subsidie MULNV Land Nordrhein-Westfalen	55.000	55.000	55.000
	110.000	110.000	110.000

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 15-05-2020

Projectbijdragen	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald*	10.364	0	465.974
INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	366.887	255.000	124.620
Opbrengst wandelkaart en wandelboek	1.640	1.000	1.270
	378.891	256.000	591.684
Diverse ontvangsten			
Inkomsten vertalingen	0	0	5.122
Diverse ontvangsten	2.715	8.700	0
	2.715	8.700	5.122
Projectkosten			
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald*	39.226	2.500	415.974
INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	301.887	190.000	104.620
Kosten Water.Wandel.Wereld	0	5.000	3.787
Boek Natuur voor Elkaar	12	0	1.320
Aankoop wandelkaart en wandelboeken	578	1.000	637
	341.703	198.500	526.338

**** Toelichting projectbijdragen en -kosten INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie***

* Projectkosten/projectbijdragen
In verband met de financiële eindafwikkeling van het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald en de daaraan verbonden restitutie van eigen middelen aan de projectpartners is het resultaat van het project in 2020 geringer dan gepland en negatief.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Personeelskosten*	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Salarissen	150.237	0	136.215
Jubileumuitkering	3.370	0	0
Sociale premies	49.579	0	42.305
Overige personeelskosten	10.948	0	9.869
Personeelskosten	0	192.000	0
	214.134	192.000	188.124

Personeelsleden
Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar bedraagt: 1.8 (2019: 1.8).

Afschrijvingen	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Inventaris	1.276	400	1.276

Bureau- en administratiekosten			
Huur kantoor en facilitering kantoor	9.144	7.500	9.974
Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	5.004	9.000	7.437
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	10.450	5.000	9.276
Rente en kosten bankrekeningen	325	300	362
Kosten kantoor, technische kantoormiddelen en benodigdheden	1.724	2.000	1.090
Kosten controle accountant	11.521	15.000	14.249
Contributies	970	0	811
Vertalingen, telefoon, representatie, verzekeringen	948	0	2.627
Algemene kosten	0	0	346
	40.086	38.800	46.172

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette wordt per 31 december 2020 gevormd door:

Naam	Functie bij deelnemer	Functie Openbaar Lichaam Grenspark MSN	Bezoldiging
Dhr. A. Budde	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Voorzitter AB / DB	0
Mw. E. Cuijpers	Wethouder gemeente Roerdalen	Bestuurslid	0
Mw. M. Dittrich	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. F.-J. Draack	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. E. Enk	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. R. Evers	Wethouder gemeente Roermond	Bestuurslid	0
Mw. D. Heesakkers	Wethouder gemeente Beesel	Bestuurslid	0
Dhr. P. Heks	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. J. Lalieu	Wethouder gemeente Maasgouw	Bestuurslid	0
Dhr. R. Lind	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. M. Pollux-Linssen	Wethouder gemeente Venlo	Bestuurslid	0
Dhr. P. Pustjens	Wethouder gemeente Echt-Susteren	Bestuurslid	0
Dhr. dr. F. Schmitz	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. A. Walraven	Wethouder gemeente Leudal	Plv. voorzitter AB / DB	0

Ondertekening jaarrekening

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 18 maart 2021

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Budde
voorzitter

L.A.F. Reyrink
secretaris

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2020

Resultaatbestemming 2020

	€
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	(50.593)
Werkelijke toevoegingen (+) en onttrekkingen (-/-) aan de exploitatiereserves	
Exploitatie reserve	
Onttrekking aan de exploitatie reserve 2020	(50.593)
Gerealiseerd resultaat na bestemming	0

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 18-06-2020

OVERIGE GEGEVENS

KSG
accountants & belastingadviseurs

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Aan het Algemeen Bestuur van
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
6041 HZ ROERMOND

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette te Roermond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette per 31 december 2020 en van de baten en lasten over 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. het overzicht van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving, de Sisa-bijlage en andere toelichtingen.

Basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit begroting en verantwoording provincies

INAA GROUP
KSG Registeraccountants B.V. te Reuver is onderdeel van Killaars Steeghs Groep, een associatie van besloten vennootschappen. Op alle transacties zijn, met uitsluiting van andere voorwaarden, toepasselijk de bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 30481496 gedeponeerde Algemene Voorwaarden (SRA-Accountantskantoren), waarvan u op verzoek kosteloos een exemplaar wordt toegezonden. Door ons wordt geen aansprakelijkheid aanvaard, behoudens voorzover de door ons verplicht afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering in voorkomend geval aanspraak op een uitkering geeft.

en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening voor fouten en onzekerheden gebaseerd op respectievelijk 1% van de lasten (incl. toevoegingen aan reserves) en 3% van de lasten. Dit geldt zowel voor getrouwheid als rechtmatigheid. De materialiteit voor fouten betreft derhalve €6.000 en voor onzekerheden €18.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan hun tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de grens van €300 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle
In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De

kernpunten van onze controle hebben wij met het Algemeen Bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Juistheid baten en lasten
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Gemeenschappelijke Regeling heeft als doel het bevorderen van het recreatief gebruik van de natuur –en leefgebieden in het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Hiervoor ontvangt het Openbaar Lichaam bijdragen van de deelnemende gemeenten. Gezien de doelstelling van het Openbaar Lichaam hebben we ons met name gericht op de controle op de juiste baten en lasten. Dit heeft geleid tot een volledig gegevensgerichte controleaanpak waarbij integraal alle baten en lasten met onderliggende beschikkingen c.q. kostenfacturen en bankafschriften zijn afgestemd.

Bestemmingsreserves
In 2016 heeft het bestuur de bestemmingsreserves projecten en herdruk wandelboeken en -kaarten van respectievelijk €36.135 en €3.000 geaccordeerd. Ultimo boekjaar bedraagt het totaal van de bestemmingsreserves 2% van het balanstotaal. Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we vastgesteld dat de bestemmingsreserves volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Gemeentewet juist gewaardeerd zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de volgende onderdelen:
- het bestuursverslag;
- paragrafen conform art. 26 het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- programmaverantwoording 2020.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 213, lid 3, onder d, Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Tevens is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten, balansmutaties en aspecten. Dit houdt in dat deze bedragen en aspecten in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen. Het Dagelijks Bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de WNT -eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of het Openbaar Lichaam in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling en inzicht verstrekken in het weerstandsvermogen en risicobeheersing van het Openbaar Lichaam. Daarnaast dient het Openbaar Lichaam op basis van de Gemeentewet een begroting bij de provincie Limburg voor 15 november van het boekjaar in te leveren. De provincie Limburg heeft de taak om te controleren of de begroting in financieel evenwicht is en voldoende toezicht op de financiële positie van het Openbaar Lichaam uit te oefenen.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Openbaar Lichaam.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Dit

vereist dat we onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de getrouwheid van de jaarrekening en financiële rechtmatigheid van WNT –eisen, gericht op het selecteren van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte WNT –eisen van financiële rechtmatigheid en de redelijkheid van schattingen door het het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Wij houden ook rekening met de gestelde toleranties zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

- het vaststellen dat de door het het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling en het inzicht in het weerstandsvermogen en risicobeheersing aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Openbaar Lichaam haar uitvoeringstaken kan voortzetten zonder door het Rijk onder financiële curatele gesteld te worden. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te

vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het Openbaar Lichaam onder curatele van de Provincie komt te staan.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen volgens de inrichtingseisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan het Algemeen Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het Algemeen Bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Reuver, 18 maart 2021

KSG Registeraccountants B.V.

drs. P.J.D. Bosch RA

BIJLAGE 3

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

Conceptbegroting 2022
Openbaar Lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten opstelling begroting 2022 3

2 Programmabegroting 2022 3

3. Paragrafen 5

3.1 Paragraaf Financiële structuur 5

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement 6

3.3 Paragraaf Financiering 7

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead) 8

3.5 Paragraaf verbonden partijen 8

4. Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 9

4.1 Begroting 9

4.2 Toelichting op baten en lasten 2022 11

5 Balansprognose 12

Bijlage 1: werkzaamheden 2022 13

1 Uitgangspunten opstelling begroting 2022

Voor u ligt de conceptbegroting 2022 van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN).
De begroting 2022 is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).
De conceptbegroting is op 19 maart door het dagelijks bestuur vastgesteld en wordt bij deze voor eventueel commentaar/zienswijze aan de deelnemers toegezonden. Het dagelijks bestuur is voornemens de begroting 2022 op 25 juni 2021 ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan te bieden.

Met het besluit van de begroting van 2019 door het Algemeen Bestuur op 29 juni 2018 is, gehoord de deelnemers van het openbaar lichaam, ook de kadernota 2019-2022 van Grenspark MSN vastgesteld. Daarmee zijn ook belangrijkste uitgangspunten voor het financiële beleid voor 2022 vastgelegd.

2 Programmabegroting 2022

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma "Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting". Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard. Alle werkzaamheden binnen dit programma vallen onder het taakveld: toerisme (landschap en marketing).

Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

De bedrijfsvoering is onder de paragraaf overhead opgenomen.

Doelstellingen
Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief hoge adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.
- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.
- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De **doelgroep** is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruiker van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.

- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het **beleid** van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling van juni 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.
- De kadernota 2019-2022 zoals op 29 juni 2018 door het algemeen bestuur besloten.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van het verslag van werkzaamheden en het jaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die daarna in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma en het taakveld zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Onderstaande tabel geeft de kwalitatieve doelen voor elke prioriteit weer.

Prioriteit	**Kwalitatieve doelstelling**	**Kwantitatieve doelstelling**
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van (grensoverschrijdende) projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen. Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en pr binnen de projecten en	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt.

	borgt de daaruit voortvloeiende PR.	Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken.

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie van projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen.
- Onderhouden tweetalige websites en permanente actualisering
- Promotie van gerealiseerde PR instrumenten
- Voorlichting via social media met actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevenissen, cultuurgeschiedenis en milieueducatie activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met Duitse deelnemer en Routebureau Noord en Midden Limburg. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Beheer van de app en internetsite: "Langs sporen – biografie van een landschap"

Het werkplan in bijlage 1 geeft de prioritaire werkzaamheden voor het jaar 2022 in overzichtsvorm weer.

3. Paragrafen

3.1 Paragraaf Financiële structuur

De huidige financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen zijn gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.

De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes. De betreffende bijdragen zijn voor de periode 2019-2022 door het algemeen bestuur op 1 december 2017 besloten onder voorwaarde dat de subsidies door de provincie Limburg en de deelstaat NRW worden voortgezet. Aan deze voorwaarde is met de ontvangen subsidiebeschikkingen voldaan.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen

Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:
Bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode wordt de subsidie aan het Grenspark MSN naar rato gekort. Daarom kan een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode niet persé aan de algemene reserve of de bestemmingsreserve worden toegevoegd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 mei 2017 besloten een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur op 12 mei 217 besloten om een maximumplafond van € 40.000 als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen.
Op balansdatum is er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over een langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn tot en met 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. Met name in de overgangsperioden van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten daardoor mogelijk beperkt. Inhoud en subsidiemogelijkheden van de nieuwe INTERREG programma's 2021-2027 zijn thans nog niet operationeel.

Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiëring van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

Risicomanagement

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Ze vormen een basis voor de beoordeling, hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef-waarde	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	<=0%	1,2%	-5,6%	-15,1%	-12,0%	-14,5%	-15,2%	-15,3%
Solvabiliteitsratio	>=20%	-1,6%	25,0%	27,3%	27,3%	27,7%	27,7%	27,7%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,0%	0,8%	0,8%	0,8%

(1) Een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.
(2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.
(3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0 % zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing van leningen) te dekken.

3.3 Paragraaf Financiering

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.
Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. De interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering.

Renterisiconorm
Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20 % van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico worden gelopen. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet
Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2 %. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van € 18.751 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er

geldt echter een minimumbedrag van € 300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat er een financieringsoverschot is.

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead)

Algemeen
Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.
Het Grenspark MSN heeft een formatie van 1,88 fte, verdeeld over twee personen. De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding en zijn van het mannelijke geslacht (100%).
Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op basis gewerkte uren afgerekend.
In verband met de mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van stoppen subsidieringen en/of de uittreding van een gemeente, wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur van externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting 2022 geen rekening gehouden met boventallige medewerkers en/of tijdelijke uitbreiding van de formatie.
De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.
Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren
Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.
Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering
Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden zijn beheerscontracten met externe adviseurs gesloten.

Huisvesting
Het Grenspark MSN is huurder van een bedrijfsruimte in het bedrijfsverzamelgebouw Kapellerpoort 1 in Roermond. Gebaseerd op een overeenkomst met de Stichting Ons WCL worden een server en kopieerapparaat gemeenschappelijk gebruikt en de lopende kosten op basis van gebruik gedeeld.

3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de 7 deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Grenspark MSN is lid van de EUROPARC federatie, de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa, waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen.

4. Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

4.1 Begroting

* De op de volgende pagina weergegeven begroting 2022 is op (*datum*) door het algemeen bestuur vastgesteld.

Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 (bedragen in €)							
Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting							
Taakveld natuur, landschap, toerisme en marketing							
	SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
	LASTEN						
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	0	4.500	0	0	4.500	0
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	39.226	0	1.000	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	297.413	0	0	0	0	0
4	Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing	0	0	34.000	0	0	0
5	Boek Natuur voor elkaar.MSN	12	0	0	0	0	0
6	Aankoop wandelkaarten en wandelboeken	578	1.000	1.000	2.500	2.500	2.500
7	project NP De Meinweg nieuwe stijl	0	0	20.000	20.000	0	0
8	Overige projectkosten (o.a. eigenaandeel INTERREG V-A)	0	3.000	3.000	2.000	2.000	2.000
	TOTAAL LASTEN	337.229	8.500	59.000	24.500	9.000	4.500
	BATEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	0	4.500	0	0	4.500	0
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Digitaal	10.364	0	0	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	362.413	0	0	0	0	0
4	Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing	0	0	46.000	0	0	0
5	INTERREG P2P Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterpaden	0	19.000	0	0	0	0
6	Opbrengsten wandelkaarten en wandelboeken	1.640	1.000	1.000	2.000	2.000	2.000
7	project NP De Meinweg nieuwe stijl	0	0	40.000	40.000	0	0
8	Overige inkomsten nieuwe projecten	0	45.000	45.000	38.000	61.000	62.500
	TOTAAL BATEN	374.417	69.500	132.000	80.000	67.500	64.500
	PROGRAMMA RESULTAAT	37.188	61.000	73.000	55.500	58.500	60.000
	TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	37.188	61.000	73.000	55.500	58.500	60.000
	OVERHEAD						
	SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
	LASTEN						
1	Personeelskosten	214.134	184.000	196.000	197.000	198.000	200.000
2	Huisvestingskosten	9.144	9.500	9.500	9.500	10.000	10.000
3	Inhuur financiële - en secretariaatsadministratie	5.004	7.500	7.500	6.000	6.000	6.000
4	ITC	10.450	10.000	10.000	10.000	10.500	11.000
5	Bedrijfsmiddelen kantoor	1.724	1.000	1.500	1.500	1.500	1.500
6	Bedrijfsvoering (accountant, jaarverslag, verzekeringen, telefoon, etc.)	13.439	15.000	14.000	14.000	14.500	15.100
7	Lasten bankrekening	325	400	300	500	400	400
8	Afschrijvingen	1.276	1.275	1.200	1.000	1.000	1.000
	TOTAAL LASTEN OVERHEAD	255.496	228.675	240.000	239.500	241.900	245.000
	BATEN						
1	Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500	30.000	30.000	30.000
2	Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274	1.390	1.390	1.390
3	Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747	4.088	4.088	4.088
4	Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257	5.735	5.735	5.735
5	Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386	2.603	2.603	2.603
6	Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888	3.151	3.151	3.151
7	Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338	4.732	4.732	4.732
8	Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610	8.302	8.302	8.302
9	Ministerium MULNV NRW (D)	55.000	55.000	55.000	60.000	60.000	60.000
10	Provincie Limburg (NL)	55.000	55.000	55.000	60.000	60.000	60.000
11	Overige inkomsten	2.715	2.675	2.000	4.000	3.400	5.000
12	Rente Bankrekening	0	0	0	0	0	0
	TOTAAL BATEN OVERHEAD	167.715	167.675	167.000	184.000	183.400	185.000
	RESULTAAT OVERHEAD	-87.781	-61.000	-73.000	-55.500	-58.500	-60.000
	EINDRESULTAAT	-50.593	0	0	0	0	0

4.2 Toelichting op baten en lasten 2022

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting

Baten

- Van het intussen goedgekeurde project "Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing" worden voor 2022 netto inkomsten verwacht van € 12.000 en voor het project "NP De Meinweg nieuwe stijl" netto inkomsten van € 20.000. Verwacht wordt dat 2022 verdere INTERREG VI-A aanvragen (thema's Natuur en Bosbrandpreventie en Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes gehonoreerd worden waardoor overige netto inkomsten van € 45.000 gegenereerd kunnen worden.

Bedrijfsvoering (Overhead)

Lasten

- 1. Personeelskosten

De salarissen 2022 zijn geraamd naar peildatum 31 december 2020. De salariskosten zullen lager zijn door de lagere inschaling voor de nieuwe medewerk(st)er.

Baten

- 1. t/m 8. Bijdrage deelnemers

De bijdrage van de deelnemers 2022 ter hoogte van € 55.000 is gebaseerd op het besluit van het algemeen bestuur van 1 december 2017 de deelnemersbijdrage voor de periode 2019-2022 vast te stellen op € 55.000/jaar.

- 9. en 10. Subsidies Nordrhein-Westfalen en provincie Limburg.

De subsidies van het Land NRW en de provincie Limburg zijn gebaseerd op de in 2018 afgegeven subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022.

5 Balansprognose

Met de geprognosticeerde balans wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de reserves en eventuele voorzieningen in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans en de meerjarenraming is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen in €).

ACTIVA ULTIMO JAAR						
Omschrijving	**Jaar-rekening 2020**	**Begro-ting 2021**	**Begro-ting 2022**	**Raming 2023**	**Raming 2024**	**Raming 2025**
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	3.323	2.383	1.219	55	55	55
Financiële vaste activa	735	735	735	735	735	735
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	13.476	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Liquide middelen	138.941	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
TOTAAL ACTIVA	**156.475**	**143.118**	**141.954**	**140.790**	**140.790**	**140.790**
PASSIVA ULTIMO JAAR						
Exploitatiereserve	- 41.675	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve algemene projecten	36.135	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en -kaarten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kortlopende schulden	159.015	104.118	104.118	102.954	101.790	101.790
TOTAAL PASSIVA	**156.475**	**143.118**	**143.118**	**140.790**	**140.790**	**140.790**

Dagelijks bestuur

Roermond, 19 maart 2021

Bijlage 1: werkzaamheden 2022

1 Werkzaamheden t.b.v. het functioneren van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

✓ Opstellen verslag van werkzaamheden 2021 en jaarverslag 2021
✓ Opstellen begroting en plan van werkzaamheden 2023
✓ Organisatie 43e en 44e vergadering van het Algemeen Bestuur en vergaderingen van het Dagelijks Bestuur

2 Voorlichting en communicatie

✓ Het beheer en actualisatie van de presentatie op de websites en app
✓ Redactie en vertaling van het evenementenprogramma 2022 op de website
✓ Onderhouden actieve contacten met de pers en media, (project-)lezingen, artikelen, etc.
✓ Deelname workshops, ledenvergadering EUROPARC federatie en TransParcNet etc.
✓ Organisatie internationale natuurwerkdag 2022

3 Projecten

3.1 Water.Wandel.Wereld

✓ Promotie en marketing van de gecertificeerde wandelroutes
✓ Ondersteuning acquisitie en uitbreiding nieuwe gecertificeerde routes

3.2 Project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes binnen het INTERREG VI A programma Deutschland-Nederland 2021-2027

✓ Aanvraag project en begeleiding uitvoering 2022 met projectpartners.
✓ Organisatie werkgroepen, projectgroepen en tussentijdse rapportages
✓ Projectvoorlichting en communicatie

3.3 Project Provincie Regie Natuur en Bosbrandbeheersing

✓ 1e kwartaal 2022 afronden project en aanvragen subsidievaststelling.

3.4 Project NP Meinweg Nieuwe stijl

✓ Participatie als projectpartner, coördinatie deelprojecten en inbreng grensoverschrijdende aspecten.

3.5 (Vervolg) INTERREG VI-A Project Natuur en Bosbrandpreventie

✓ Na goedkeuring projectaanvraag, coördinatie, projectboekhouding en begeleiding uitvoering.
✓ Organisatie werkgroepen, projectgroepen en tussentijdse rapportages
✓ Projectvoorlichting en communicatie

3.6 Boek Natuur voor elkaar MSN

✓ Promotie en voorlichting boek Natuur voor Elkaar MSN

3.5 Projectacquisitie

✓ Ontwikkelen van nieuwe projectideeën op basis van eigen of externe initiatieven en samen met deelnemers van het Grenspark MSN en overige potentiële partners de voorbereiding en het aanvragen van projectsubsidies.

4 **Advisering van de deelnemers, overheden en organisaties bij de planning en realisatie van grensoverschrijdende projecten en grensoverschrijdende zaken**

✓ Gevraagd en ongevraagd advies (incl. lezingen en voorlichting) geven ter verbetering van de grensoverschrijdende samenwerking en de uitwisseling van informatie conform de doelstellingen van het Grenspark MSN.

BIJLAGE 4

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

Agenda 39e vergadering algemeen bestuur Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette 25 juni 2021

39.1	Opening	
39.2	Verslag van de 38e vergadering d.d. 10.12.2020	
39.3	Mededelingen	
	39.3.1	Overzicht relevante correspondentie
	39.3.2	Lijst van bestuursleden
	39.3.3	Overige mededelingen
39.4	Verslag van werkzaamheden 2020	
39.5	Jaarverslag 2020	
39.6	Dechargeren van het dagelijks bestuur	
39.7	Kiezen Nederlandse plv. voorzitter AB en DB	
39.8	Begroting 2022	
39.9	Stand van zaken uitvoering projecten en projectacquisitie	
39.10	Eervol ontslag secretaris	
39.11	Benoeming nieuwe secretaris	
39.12	Overige	

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/G016	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Conceptbegroting 2022 GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette	23-3-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Bij brief van 19 maart 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette de bijgevoegde bescheiden ontvangen:
- Conceptverslag van werkzaamheden 2020;
- Conceptjaarverslag 2020;
- Ontwerpbegroting 2022;
- Conceptagenda vergadering Algemeen Bestuur op 25 juni 2021.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om tot uiterlijk vrijdag 11 juni 2021 eventueel zienswijze(n) ten aanzien van de Conceptbegroting 2022 kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens de kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur ter behandeling op 25 juni 2021.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende Conceptbegroting 2022 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): Aanbiedingsbrief 19 maart 2021 met bijlagen

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-021571-D154743	Z21-021571	Silvia de Rooi
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Verzoek inhoudelijk advies Conceptbegroting GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette	13 april 2021	0475 - 538 888

VERZONDEN 1 4 APR 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 23 maart 2021 hebben wij uw brief ontvangen waarin u ons vraagt u te adviseren over eventuele zienswijzen op de conceptbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette. (MSN)

Samenvattend

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de GR Grenspark Maas-Swalm-Nette hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren brengen, zoals staat in het in artikel 25 lid 3 van deze regeling.

Wij adviseren u om:

1. Geen zienswijze over de voorgelegde concept begroting 2022 van de GR Grenspark Maas-Swalm-Nette kenbaar te maken.

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de volgende pagina's.

Toelichting op het advies

In artikel 25 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling D-NL Maas-Swalm-Nette staat dat de gemeenteraad zienswijzen over de ontwerpbegroting kan indienen. Vaststelling van zowel de begroting als het verslag van werkzaamheden en het jaarverslag gebeurt door het Algemeen Bestuur van GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette. Voor de gemeente Roerdalen neemt wethouder Cuijpers deel aan het Algemeen Bestuur.

We staan stil bij de beleidsmatige verantwoording, de financiële verantwoording, de risico's en de financiële effecten voor de gemeente Roerdalen. We betrekken hierbij ook het jaarverslag van 2020 om een beeld te geven van de werkzaamheden die het Grenspark Maas-Salm Nette uitvoert.

Beleidsmatige verantwoording

Verslag van werkzaamheden 2020 Het Grenspark Maas-Swalm-Nette draagt met haar projecten bij aan de versterking van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur, cultuur en landschap. Dit gebeurt door het uitvoeren van projecten. Ook promoten ze gerealiseerde producten en projecten. In 2020 heeft het Grenspark Maas-Swalm-Nette vooral gewerkt aan onderstaande producten en activiteiten.

- Jaarprogramma evenementen en excursie uitgevoerd en gepromoot, zover mogelijk i.v.m. Corona; Water wandelwegen routes gepromoot;
- Boek "Natuur voor elkaar" gepromoot;
- Diverse voorlichtingen en promotieactiviteiten;
- Project afgerond in 2020:
    - Cultuurgeschiedenis verdigitaald"
- Projecten in uitvoering:
    - P2P Ruiter Route Netwerk (leadpartner) 2020-2021
    - Provinciale regie Natuur- en Bosbrandbeheersing (leadpartner) 2020-2022
    - INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie (leadpartner) 2016-2021
- projecten in voorbereiding:
    - NP De Meinweg Nieuwe Stijl (leadpartner Stichting Ons WCL) 2021-2023

Conceptbegroting 2022

- Vergeleken met vorige jaren zijn er geen beleidsveranderingen.

Financiële verantwoording

Jaarverslag 2020
Er waren enkele vertragingen in de uitvoering van de INTERREG V-A projecten, enkele bijdragen en kosten zijn daardoor lager dan begroot. De jaarrekening 2020, eindigt negatief maar wordt gedekt uit de exploitatie reserve.

Conceptbegroting 2022
De conceptbegroting 2022 is volgens de beleidsmatige en financiële regels opgesteld.
De gevraagde jaarlijkse bijdrage is €2.888, - conform de meerjarenbegroting.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er vindt geen verrekening plaats voor eventuele tekorten of overschotten.

Conclusie

Door bovenstaande ontwikkelingen en risico's trekken we de conclusie dat het jaarverslag 2020 en de conceptbegroting 2022 een goed beeld geven van de werkzaamheden en de financiële positie van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. De gevraagde bijdrage 2022 is conform de meerjarenbegroting.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): Aanbiedingsbrief 19 maart 2021, Grenspark Maas-Swalm-Nette met bijlagen

1. verslag van werkzaamheden 2020
2. aanbiedingsbrief, jaarverslag en accountantsverklaring 2020
3. conceptbegroting 2022
4. conceptagenda vergadering algemeen bestuur op 25 juni 2021

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-021571-D154743	Z21-021571	Silvia de Rooi
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Verzoek inhoudelijk advies Conceptbegroting GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette	13 april 2021	0475 - 538 888

VERZONDEN 1 4 APR 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 23 maart 2021 hebben wij uw brief ontvangen waarin u ons vraagt u te adviseren over eventuele zienswijzen op de conceptbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette. (MSN)

Samenvattend

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de GR Grenspark Maas-Swalm-Nette hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren brengen, zoals staat in het in artikel 25 lid 3 van deze regeling.

Wij adviseren u om:

1. Geen zienswijze over de voorgelegde concept begroting 2022 van de GR Grenspark Maas-Swalm-Nette kenbaar te maken.

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de volgende pagina's.

Toelichting op het advies

In artikel 25 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling D-NL Maas-Swalm-Nette staat dat de gemeenteraad zienswijzen over de ontwerpbegroting kan indienen. Vaststelling van zowel de begroting als het verslag van werkzaamheden en het jaarverslag gebeurt door het Algemeen Bestuur van GR D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette. Voor de gemeente Roerdalen neemt wethouder Cuijpers deel aan het Algemeen Bestuur.

We staan stil bij de beleidsmatige verantwoording, de financiële verantwoording, de risico's en de financiële effecten voor de gemeente Roerdalen. We betrekken hierbij ook het jaarverslag van 2020 om een beeld te geven van de werkzaamheden die het Grenspark Maas-Salm Nette uitvoert.

Beleidsmatige verantwoording

Verslag van werkzaamheden 2020 Het Grenspark Maas-Swalm-Nette draagt met haar projecten bij aan de versterking van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur, cultuur en landschap. Dit gebeurt door het uitvoeren van projecten. Ook promoten ze gerealiseerde producten en projecten. In 2020 heeft het Grenspark Maas-Swalm-Nette vooral gewerkt aan onderstaande producten en activiteiten.

- Jaarprogramma evenementen en excursie uitgevoerd en gepromoot, zover mogelijk i.v.m. Corona; Water wandelwegen routes gepromoot;
- Boek "Natuur voor elkaar" gepromoot;
- Diverse voorlichtingen en promotieactiviteiten;
- Project afgerond in 2020:
    - Cultuurgeschiedenis verdigitaald"
- Projecten in uitvoering:
    - P2P Ruiter Route Netwerk (leadpartner) 2020-2021
    - Provinciale regie Natuur- en Bosbrandbeheersing (leadpartner) 2020-2022
    - INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie (leadpartner) 2016-2021
- projecten in voorbereiding:
    - NP De Meinweg Nieuwe Stijl (leadpartner Stichting Ons WCL) 2021-2023

Conceptbegroting 2022

- Vergeleken met vorige jaren zijn er geen beleidsveranderingen.

Financiële verantwoording

Jaarverslag 2020
Er waren enkele vertragingen in de uitvoering van de INTERREG V-A projecten, enkele bijdragen en kosten zijn daardoor lager dan begroot. De jaarrekening 2020, eindigt negatief maar wordt gedekt uit de exploitatie reserve.

Conceptbegroting 2022
De conceptbegroting 2022 is volgens de beleidsmatige en financiële regels opgesteld.
De gevraagde jaarlijkse bijdrage is €2.888, - conform de meerjarenbegroting.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er vindt geen verrekening plaats voor eventuele tekorten of overschotten.

Conclusie

Door bovenstaande ontwikkelingen en risico's trekken we de conclusie dat het jaarverslag 2020 en de conceptbegroting 2022 een goed beeld geven van de werkzaamheden en de financiële positie van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. De gevraagde bijdrage 2022 is conform de meerjarenbegroting.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): Aanbiedingsbrief 19 maart 2021, Grenspark Maas-Swalm-Nette met bijlagen

1. verslag van werkzaamheden 2020
2. aanbiedingsbrief, jaarverslag en accountantsverklaring 2020
3. conceptbegroting 2022
4. conceptagenda vergadering algemeen bestuur op 25 juni 2021

Aan de raden van de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo als Nederlandse deelnemers van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (verbonden partij)

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		LR/21-M065	19.03.2021
onderwerp		**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Verslag van werkzaamheden 2020 **Jaarverslag 2020** **Conceptbegroting 2022**		0(031) 475 – 386491	4

Geachte dames en heren

Het dagelijks bestuur van het D-NL Grenspark Maas-Swalm Nette heeft op 19 maart j.l. het verslag van werkzaamheden 2020, jaarverslag 2020 en de ontwerpbegroting 2022 vastgesteld.

Op grond van artikel 25 en 26 van de gemeenschappelijke regeling dienen de ontwerpbegrotingen aan de raden van de deelnemers van het openbaar lichaam te worden toegezonden. De deelnemers hebben daarbij tot 8 weken na ontvangst de mogelijkheid hun zienswijze/bezwaren aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.
Het dagelijks bestuur is voornemens het verslag van werkzaamheden 2020 (bijlage 1) en het financieel jaarverslag 2020 (bijlage 2) te agenderen voor de vergadering van het AB op **vrijdag 25 juni 2021** en de conceptbegroting 2022 (bijlage 3) ter vaststelling aan te bieden.

Hiermede verzoek ik de Nederlandse deelnemers van het openbaar lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette eventueel commentaar/zienswijze op de conceptbegroting 2022 tot **uiterlijk vrijdag 11 juni** 2021 schriftelijk aan het secretariaat in Roermond kenbaar te maken.

In bijlage 4 is ter voorlopige kennisname de conceptagenda voor de vergadering van het algemeen bestuur op vrijdag 25 juni a.s. bijgevoegd.

Met vriendelijke groeten
Andreas Budde
voorzitter

i.o.

drs. Leo Reyrink
secretaris

Bijlagen

1	verslag van werkzaamheden 2020
2	aanbiedingsbrief, jaarverslag en accountantsverklaring 2020
3	conceptbegroting 2022
4	conceptagenda vergadering algemeen bestuur op 25 juni 2021

Ter kennisname: leden en adviserende leden van het algemeen bestuur

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt - BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

BIJLAGE 1

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2020
Grenspark Maas-Swalm-Nette

Heidevlakte na de Meinwegbrand in april 2020 (foto: A. Claassen © Grenspark MSN)

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

GESUBSIDIEERD DOOR DE PROVINCIE LIMBURG EN DE DEELSTAAT NORDRHEIN-WESTFALEN

provincie limburg

Ministerium für Umwelt, Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz des Landes Nordrhein-Westfalen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 5
2 GRENSPARK MSN 2002-2020 4
Deelnemers Grenspark MSN 6
Algemeen Bestuur 7
Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2020) 7
Dagelijks bestuur 8
Kantoor 8
3 SUBSIDIES 8
4. PROJECTEN 9
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald 9
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie 9
People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes 10
5. PROJECTACQUISITIE 10
Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing 10
Doorontwikkeling Nationaal Park de Meinweg 11
6. OVERIGE WERKZAAMHEDEN 2020 11
Boek "Natuur voor elkaar" in Grenspark MSN 11
Lidmaatschap EUROPARC 11
Evenementen programma 11
Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld 12
Internetsite Grenspark MSN en Facebook 12
7. VOORLICHTING, COMMUNICATIE EN PROMOTIEACTIVITEITEN 2020 13

1. Inleiding

Een belangrijke mijlpaal in 2020 voor Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN) was het publiceren van de Risico Beheerplannen die in het kader van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie voor Mook en Middelaar, Maasduinen (Gennep en Bergen), Venlo en de Meinweg-Grenzwald werden opgesteld. De laatste stappen in dit project werden opgeschrikt door de grote aprilbrand op de Meinweg die ca. 200 ha bos en natuur in de as legde.

Binnen het People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes werd gestart met de verkenning van de mogelijkheden voor een grensoverschrijdend project Ruiterroutenetwerk.

Met de ontvangst van de eindbeschikking voor het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald gestart in 2016 kon dit project in 2020 ook financieel definitief worden afgesloten.

In praktische zin werden de werkzaamheden zowel binnen de projecten als wat de PR en communicatie betreft, sterk negatief beïnvloed door het uitbreken van de COVID-19 pandemie. Besprekingen en evenementen konden niet of slechts beperkt plaatsvinden en werden vervangen door onlinegesprekken of kleinere bijeenkomsten. Vanwege de mede daardoor opgelopen vertragingen werd de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie door de euregio rijn-maas-noord met een half jaar verlengd tot eind januari 2021. Het normaal gesproken grote aanbod aan evenementen in de grensregio is in 2020 geminimaliseerd i.v.m. de COVID-19 uitbraak. Wel zijn bewoners en bezoekers van de regio de Premium wandelroutes intensiever gaan gebruiken, omdat alleen of in kleine groepjes wandelen één van de weinige veilige activiteiten was. De natuur mocht zich in een toenemende belangstelling verheugen.

Grenspark MSN wordt financieel ondersteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten van het Grenspark MSN.

Met het verslag van werkzaamheden informeert het dagelijks bestuur in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling de deelnemers van het openbaar lichaam Grenspark MSN over de in 2020 uitgevoerde werkzaamheden. Het concept-verslag zal op 25 juni 2020 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

2. Grenspark MSN 2002-2020

Op 30 maart 1976 werd door de deelstaat Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden het verdrag gesloten betreffende de samenwerking bij de stichting en inrichting van Grenspark MSN. Doel van deze overeenkomst was in onze grensregio samen te werken op het gebied van natuurbescherming, landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Conform het verdrag werd ter coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking de Adviescommissie Duits-Nederlands Grenspark MSN opgericht. De toenmalige adviescommissie stond onder wisselend voorzitterschap van het afdelingshoofd van het milieuministerie van NRW en de portefeuille houdende gedeputeerde van de provincie Limburg. Eén van de gerealiseerde projecten was de publicatie in 1994 van het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan Maas-Swalm-Nette in opdracht van de Kreis Viersen en het toenmalige Gewest Midden-Limburg, waaraan ook de huidige secretaris als coauteur een bijdrage leverde.

Na een evaluatie van de werkzaamheden van de Adviescommissie in 2000 werd besloten de samenwerking te institutionaliseren. Daarop werd op 1 juni 2002 gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, het openbaar lichaam Grenspark MSN opgericht. De oprichting van het Grenspark MSN werd mede mogelijk door de financiële ondersteuning van het milieuministerie van NRW en van Nederlandse zijde het ministerie van LNV, de provincie Limburg en de bijdrage van de deelnemers.

Bij de oprichting in 2002 bestonden de deelnemers uit het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de 11 Limburgse gemeenten Ambt Montfort, Beesel, Echt, Haelen, Heel, Maasbracht, Roerdalen, Roermond, Swalmen, Thorn en Venlo. De constituerende vergadering van het Grenspark MSN vond plaats op 20 juni 2002 te Venlo in aanwezigheid van de toenmalige milieuminister van NRW mevr. Bärbel Höhn en mevr. Geke Faber, demissionair staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De toenmalige Landrat van de Kreis Viersen dr. Hans-Christian Vollert werd tot eerste voorzitter en wethouder Peter Frey van de gemeente Venlo tot plaatsvervangend voorzitter gekozen. De heer drs. Leo Reyrink werd benoemd als secretaris. Per 1 augustus 2002 was het Grenspark MSN gehuisvest in het GroenHuis in Roermond. Vanaf 1 september 2018 is het kantoor gehuisvest in het Nero Office Hotel in Roermond.

Naar aanleiding van de oprichting van het openbaar lichaam Grenspark MSN in 2002 werd het intussen 30 jaar oude verdrag tussen Nordrhein-Westfalen en het Koninkrijk der Nederlanden gewijzigd en op 3 november 2006 tijdens het afsluitende symposium van het INTERREG III-A project Vochtige Ecologische Verbindingen in Roermond door secretaris-generaal dr. A van de Zande (LNV) en Minister Eckhard Uhlenberg (NRW) ondertekend.

In 2005 werd door het algemeen bestuur een positief evaluatierapport opgesteld over doel, taken en werkzaamheden in de periode juni 2002 tot juni 2005.

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling Midden-Limburg per 1 januari 2007 daalde het aantal deelnemende Nederlandse gemeenten van 11 naar 7. Naar aanleiding daarvan werd de gemeenschappelijke regeling aangepast en werd aan Nederlandse zijde het ambtsgebied van het

Grenspark uitgebreid. Het algemeen bestuur bestaat sindsdien uit 7 bestuurders namens de 7 Nederlandse gemeenten en 7 bestuurders namens het Naturpark Schwalm-Nette. De taak van het Grenspark MSN zoals in de gemeenschappelijke regeling geformuleerd is de bevordering, de ondersteuning en de coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking.

Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Het vraagt subsidies aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale subsidies. Naast de subsidiering door de provincie Limburg en het milieuministerie van NRW en de bijdrage van de deelnemers heeft het Grenspark MSN zich de afgelopen jaren mede uit de project inkomsten voor de coördinatie en uitvoering van grensoverschrijdende projecten gefinancierd. Grenspark MSN kan daarbij vooral gebruik maken van de mogelijkheden voor subsidiëring van grensoverschrijdende projecten uit het door de EU gefinancierde INTERREG A programma´s Deutschland-Nederland.

In de afgelopen 18 jaar heeft Grenspark MSN, veelal als projecttrekker (*leadpartner*) meegewerkt aan 13 grotere projecten, drie verdere projecten bevinden zich thans nog in uitvoering (tabel1).

Afgeronde projecten		
INTERREG III-A MSN in the picture *(leadpartner)*	2002-2008	815.000 €
INTERREG III-A Vochtige Ecologische Verbindingen (*leadpartner*)	2004-2008	1.200.000 €
INTERREG III-A Fliegerhorst Venlo (*leadpartner*)	2005-2008	90.000 €
Onderzoek herintroductie edelhert (*leadpartner*)	2006-2008	150.000 €
INTERREG IV-A NPR MeinWeg (*leadpartner*)	2009-2012	950.000 €
INTERREG III-A P2P TRAP Route Beesel-Brüggen (*leadpartner*)	2009-2010	50.000 €
Maas-Niederrhein pad (*leadpartner*)	2010-2011	60.000 €
INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld (*leadpartner Naturpark Schwalm-Nette*)	2010-2012	400.000 €
INTERREG IV-A NAGREWA (*leadpartner MSN + ZLTO*)	2010-2012	3.730.000 €
INTERREG IV-A P2P EcoTop MSN (*leadpartner*)	2011-2012	38.000 €
Publicatie „Natuur voor elkaar" (*leadpartner MSN + NHGL*)	2015-2017	60.000 €
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald (*leadpartner*)	2015-2020	2.640.000 €
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie (*leadpartner*)	2016-2021	950.000 €
Projecten in uitvoering		
P2P Ruiter Route Netwerk (*leadpartner*)	2020-2021	50.000 €
Provinciale regie Natuur- en Bosbrandbeheersing (*leadpartner*)	2020-2022	200.000 €
NP De Meinweg Nieuwe Stijl (*leadpartner Stichting Ons WCL*)	2021-2023	815.000 €

Tabel 1 Projecten Grenspark MSN 2002-2020

De projecten zijn uitgevoerd ten behoeve van natuurontwikkeling, biodiversiteit, soortbescherming en beekherstel. Daarnaast zijn meerdere projecten uitgevoerd voor het realiseren en promotie van de infrastructuur voor fietsers en wandelaars. In het kader van het project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald stond de grensoverschrijdende cultuurgeschiedenis en herstel van monumenten centraal.

Deelnemers Grenspark MSN

De Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette waren in 2020 deelnemers van het Grenspark MSN. Het ambtsgebied van het Grenspark MSN omvat de ambtsgebieden van de deelnemende gemeenten en van het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De oppervlakte bedraagt ca. 1.080 km². Het ambtsgebied is hieronder weergegeven.

Figuur 1 Ligging en begrenzing Grenspark MSN

Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens de deelnemende gemeenten en zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens Naturpark Schwalm-Nette. Vertegenwoordigers van het ministerie MULNV van de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de Bezirksregierung Düsseldorf en de provincie Limburg zijn adviserende leden van het algemeen bestuur. De vergaderingen van het algemeen bestuur vinden tweemaal per jaar plaats, afwisselend in Nederland en Duitsland. In verband met COVID-19 vond de besluitvorming van de voorjaarsvergadering 2020 in een schriftelijke ronde plaats. De najaarsvergadering heeft op 11 december online plaatsgevonden.

In verband met de Duitse gemeenteraads- en Kreistagverkiezingen op 13 september 2020 zijn de Duitse leden van het algemeen bestuur nieuw gekozen. In de najaarsvergadering werd dhr. Budde (Dezernent Kreis Viersen) opnieuw tot voorzitter gekozen. De plv. voorzitter dhr. Walraven (wethouder Leudal) heeft in de vergadering aangegeven dat hij zijn functie als wethouder om gezondheidsredenen per 01.01.2021 moet neerleggen.

Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2020)

Namens de gemeenten

Mevr. E. Cuijpers	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. R. Evers	wethouder gemeente Roermond
Mevr. D. Heesakkers	wethouder gemeente Beesel
Dhr. J. Lalieu	wethouder gemeente Maasgouw
Mevr. M. Pollux-Linssen	wethouder gemeente Venlo
Dhr. P. Pustjens	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. A. Walraven (plv. voorzitter AB)	wethouder gemeente Leudal

Namens Zweckverband Schwalm-Nette

Dhr. A. Budde (voorzitter AB)	Dezernent Kreis Viersen
Dhr. F.-J. Draack	Kreis Kleve
Mevr. M. Dittrich	Kreis Viersen
Mevr. E. Enk	Stadt Mönchengladbach
Dhr. Ph. Heks	Kreis Viersen
Dhr. R. Lind (lid DB)	Dezernent Kreis Heinsberg
Dhr. dr. F. Schmitz	Kreis Heinsberg

Plaatsvervangers

Dhr. S. Backus	wethouder gemeente Leudal
Dhr. M. Roelofs	wethouder gemeente Beesel
Dhr. P. Ruijten	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. J. Smits	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. S. Strous	burgemeester gemeente Maasgouw
Mevr. A. Waajen-Crins	wethouder gemeente Roermond
N.n.b.	wethouder gemeente Venlo

Plaatsvervangers

Mevr. A. Feller	Kreis Viersen

Mevr. M. Mai	Kreis Viersen
Mevr. W. Kurth	Kreis Heinsberg
Mevr. S. Tillmanns	Kreis Heinsberg
Dhr. A. Wilms	Kreis Heinsberg
N.n.b.	Kreis Kleve
N.n.b.	Stadt Mönchengladbach

Adviserende leden

Dhr. H. Kaiser	Abteilungsleiter MULNV deelstaat NRW
Dhr. G. Kaltwasser	Bezirksregierung Düsseldorf
Dhr. H. Mackus	Gedeputeerde Provincie Limburg
Plv. dhr. R. Seelig	MULNV deelstaat NRW
Plv. dhr. F. Dieters/mevr. H. Gorissen	Provincie Limburg

Dagelijks bestuur

Het huidige dagelijks bestuur werd in de bestuursvergadering van 29 juni 2018 gekozen. De zittende Duitse leden van het dagelijks bestuur werden op 11 december 2020 herkozen. Het dagelijks bestuur is op 31 december 2020 als volgt samengesteld: voorzitter dhr. A. Budde (Dezernent Kreis Viersen) en de leden dhr. R. Evers (wethouder gemeente Roermond) en dhr. R. Lind (Dezernent Kreis Heinsberg). De positie voor een tweede Nederlandse vertegenwoordiger en de functie van plaatsvervangend voorzitter zijn door het terugtreden van dhr. Walraven vacant. Nadat de gemeente Leudal een opvolger heeft aangewezen zal in de bestuursvergadering van juni 2021 de nieuwe plv. voorzitter door het algemeen bestuur worden gekozen.

Kantoor

In 2020 was zoals in voorgaande jaren drs. L. Reyrink secretaris. Ir. ing. A. Claassen is na zijn proeftijd als plv. secretaris in vaste dienst (deeltijd 0,88 FTE) aangesteld.

De boekhouding en de administratie werden ook 2020 op basis van een overeenkomst door de Stichting Ons WCL uitgevoerd. De loonadministratie, de opstelling en controle van de jaarrekening werden in 2020 in opdracht door een daartoe bevoegde externe accountant uitgevoerd.

3. Subsidies

Grenspark MSN werd in 2020 gesubsidieerd door de provincie Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen. Voor de jaarlijkse subsidies (van elk € 55.000,-) werden in 2018 zowel door de provincie Limburg als de deelstaat NRW beschikkingen afgegeven voor de subsidiëring voor de periode 2019-2022.

4. Projecten

INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald

Dit project werd in mei 2019 afgesloten met een afsluitende bijeenkomst in Burg Brüggen. Pas in 2020 werd de eindbeschikking van de beschikkingsautoriteit ontvangen en kon het project definitief met de projectpartners worden afgerekend.

INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie

Dit project heeft tot doel de Nederlands-Duitse samenwerking bij de preventie en bestrijding van onbeheersbare natuur- en bosbranden te verbeteren.

Dit project heeft in de uitvoering te maken gehad met vertragingen. Mede door de uitbraak van COVID pandemie is de projectperiode verlengd tot 31 januari 2021. Daarmee konden de in het project geplande maatregelen worden uitgevoerd. In het winterseizoen 2019/2020 zijn een aantal maatregelen aan compartimentsgrenzen uitgevoerd, zoals het verwijderen van sterk brandbare bomen zoals Grove dennen en het opknappen en opsnoeien van wegen. Ook is in het voorjaar 2020 een waterinnameplaats gerealiseerd bij de Effelder Waldsee. Deze was gelukkig net op tijd klaar om tijdens de aprilbrand op de Meinweg gebruikt te kunnen worden.

De reinwaterkelder bij het voormalig WML-gebouw op de Meinweg was toen helaas nog niet gereed voor gebruik. Pas eind 2020 kon de aangepaste inrichting van de kelder als bluswatervoorziening worden beëindigd. Eenmaal gevuld is het centrum van de Meinweg voorzien van ruim 400 kubieke meter bluswater. In 2020 werden mede naar aanleiding van de Meinwegbrand 50 koppelstukken voor NL-D brandweerslangen aangeschaft en de brandweercorpsen van de grensgemeenten ter beschikking gesteld.

In het najaar van 2020 is als laatste maatregel een bosweg bij Sechseichen (Dalheim-Rödgen) opgeknapt en geschikt gemaakt voor brandweervoertuigen. Deze weg is van groot belang om in geval van een grote brand de aangrenzende woonwijk te kunnen beschermen.

De Risicobeheersplannen voor de 4 regio's Mook en Middelaar, Gennep en Bergen, Venlo en Meinweg-Grenzwald zijn in 2020 samen met de operationele kaarten door de betreffende werkgroepen vastgesteld. Eind 2020 zijn ze verzonden naar de gemeentes en andere projectpartners met het voorstel de bijgevoegde intentieverklaring voor de toekomstige verdere samenwerking te ondertekenen.

In verband met de COVID-19 maatregelen was het niet mogelijk de geplande gezamenlijke oefeningen uit te voeren. De Meinwegbrand in april 2020 die door de brandweercorpsen uit Nederland en Duitsland na vier dagen geblust kon worden hebben meer leermomenten opgeleverd als oefening ooit gehad zouden hebben. Ook de geplande afsluitende bijeenkomst kon niet binnen het project worden gerealiseerd. Het project zal eind januari 2021 formeel worden afgesloten.

People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes

Het op 17 december 2019 ingediende P2P projectvoorstel is op 11 februari 2020 beschikt. Het op 1 maart 2020 gestarte project lijdt ook onder de beperkingen door COVID-19. Bijeenkomsten konden niet of slechts beperkt plaatsvinden. In plaats daarvan werd met de projectpartners veel kleinere bijeenkomsten gehouden en is met de deelnemende gemeenten apart overlegd. In de loop van 2020 is onderzoek gedaan naar de veterinaire regelgeving van het Europese Traces verdrag. Voor de Duitse gemeenten van het Grenspark is een ontwerp Ruiterroutenetwerk gemaakt in overleg met de gemeenten en ruiterverenigingen. Er is een marketingplan voorbereid door Limburg Marketing en Niederrhein Tourismus, zodat bij de uitvoering van het project ook HORECA-ondernemers worden betrokken. Door de COVID-19 beperkingen zijn er meer uren aan het project besteed, anderzijds zijn er minder externe kosten (bijeenkomsten) gemaakt. De uitvoering van het project ligt eind 2020 op schema. In het voorjaar 2021 zal gewerkt worden aan een definitief projectvoorstel, kostenplan en kostenverdeling voor een subsidieaanvraag uit het INTERREG VI-A programma Duitsland-Nederland dat zo mogelijk vanaf 2022 operationeel wordt. Als de cofinanciering door de verschillende projectpartners wordt toegezegd, kan de projectaanvraag conform planning in 2021 ingediend worden.

5. Projectacquisitie

Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing

Mede naar aanleiding van de grote natuurbranden in april 2020 en om de resultaten uit het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie te borgen heeft Grenspark MSN in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord en in afstemming met de provincie Limburg een subsidieaanvraag voor het project Provinciale Regie Natuur- en Bosbrandbeheersing ingediend bij de provincie Limburg.

Doel van het project is de resultaten uit het aflopende project INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie:

- voor de toekomst te borgen (verdere uitvoering Risicobeheerplannen)
- uit te breiden over heel Limburg (opstellen Risicoanalyses en Risicobeheerplannen voor andere grote en brandgevoelige natuurgebieden)
- de grensoverschrijdende samenwerking voort te zetten en een aanvraag voor een nieuw project Natuur- en Bosbrandpreventie voor het toekomstige INTERREG VI-A programma voor te bereiden.

Grenspark MSN is projectaanvrager en zorgt als leadpartner in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord als projectpartner voor de internationale samenwerking, financiële afwikkeling en projectverantwoording. Het project dat in november beschikt werd heeft een looptijd van 1½ jaar (1 oktober 2020 tot 31 maart 2022). De subsidiabele kosten bedragen € 204.000, waarvan € 136.500 als subsidie is beschikt. Een derde deel van de projectkosten wordt door de projectpartners als eigen aandeel gefinancierd.

Doorontwikkeling Nationaal Park de Meinweg

De titel Nationaal Park voor de Nederlandse Meinweg is van groot belang voor de aantrekkingskracht op bezoekers met name uit Duitsland. De Nederlandse overheid heeft m.b.t. de nationale parken een kwaliteitsinitiatief gestart: Nationale Parken nieuwe stijl. De bestaande nationale parken hebben de mogelijkheid om voor de gewenste kwaliteitsslag, uitbreiding en nieuw te ontwikkelen regionale governance subsidie van de rijksoverheid te krijgen.
De leden van het overlegorgaan NP de Meinweg, waaronder Grenspark MSN, hebben daartoe in 2020 een subsidieaanvraag voorbereid en bij de Nederlandse overheid ingediend. Vanwege de grensligging van NP de Meinweg heeft Grenspark MSN meegewerkt aan de voorbereiding van de subsidieaanvraag. De aanvraag is op 15 september 2020 door de Stichting ONS WCL uit Roermond als leadpartner ingediend. De aanvraag is in december 2020 beschikt. De looptijd van het project is 1 januari 2021 tot 31 december 2024.
Grenspark MSN zal de internationale samenwerking borgen, aangezien het gebied ecologisch en recreatief een eenheid vormt met de natuurgebieden en beschermde landschappen binnen het Naturpark Schwalm-Nette. De totale projectaanvraag bedraagt € 815.000. Daarvan wordt € 287.000 gesubsidieerd door de rijksoverheid en 16 % door de provincie Limburg. De rest wordt bijgedragen door de verschillende projectpartners.

6. Overige werkzaamheden 2020

Boek "Natuur voor elkaar" in Grenspark MSN

Het boek „Natuur voor elkaar" met 21 artikelen over natuurgebieden in het NL-D Grenspark was in december 2017 in nauwe samenwerking met het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap Limburg gerealiseerd. Ook 2020 wordt het boek zowel in Nederland als in Duitsland nog steeds nagevraagd.

Lidmaatschap EUROPARC

Grenspark MSN is sinds 2007 lid van de EUROPARC federatie, de koepelorganisatie van Europese natuurparken en nationale parken in Europa. Grenspark MSN behoort binnen de federatie tot het zogenaamde TransParcNet, waarbinnen 11 gecertificeerde Transboundary Parks grensoverschrijdend nauw samenwerken. Ook in 2020 heeft Grenspark MSN aan de jaarlijkse (digitale) bijeenkomsten van Transparcnet en de EUROPARC conferentie deelgenomen. In 2020 heeft Grenspark MSN in opdracht van de EUROPARC federatie certificeringen uitgevoerd voor de samenwerking binnen het internationale Naturpark Moor (Drente/Emsland) en binnen de nationale parken Sumava (CZ) en Bayrischer Wald. Grenspark MSN neemt deel aan de eind 2020 ingestelde TransParcNet-werkgroep voor de ontwikkeling en subsidiering van gemeenschappelijke projecten.

Evenementen programma

Het digitale programma van evenementen in het Grenspark MSN is ook in 2020 samen met het Naturpark Schwalm-Nette aangeboden. Gebruikers vinden op de tweetalige website een uitgebreid aanbod aan excursie, wandelingen, fietstochten en andere evenementen in natuur en landschap. Helaas moesten na begin maart 2020 bijna alle evenementen vervallen.

Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld

Binnen het INTERREG IV-A project Water.Wandel.Wereld (2009-2012) zijn in het Grenspark MSN negen gecertificeerde premiumwandelroutes gerealiseerd. In 2019 is er in Grenspark MSN in de gemeente Venlo de nieuwe route Arcen gerealiseerd. De wandelroutes zijn in 2020 veelvuldig gebruikt, mede omdat vanwege de beperkingen op andere activiteiten wandelen in de regio een nog grotere vlucht heeft genomen. De vraag naar routekaartjes is onverminderd groot.
In 2020 werd de herdruk van de routekaarten Meinvennen en Leudal voorbereid. In 2021 moeten de premiumwandelroutes opnieuw worden gecertificeerd.
De bijeenkomsten van de routescouts werden voorbereid maar moesten op het laatste moment door verscherpte Corona maatregelen alsnog worden afgelast.

Internetsite Grenspark MSN en Facebook

De tweetalige internetsite www.naturpark-msn.de / www.grenspark-msn.nl van het Grenspark MSN informeert over de vrijetijdsactiviteiten en projecten.

De volgende tabel geeft een overzicht over het maandelijks aantal bezoeken op de site van 2018 tot 2020 weer. Ondanks het wegvallen van de excursies en evenementen door COVID-19 nam het aantal bezoeken aan de site in 2020 sterk toe. Dit ging ook gepaard met een verhoogde aanvraag van routekaartjes en infomateriaal.

Maand	Aantal bezoeken 2018	Aantal bezoeken 2019	Aantal bezoeken 2020
Januari	7.360	6.397	14.969
Februari	6.349	5.653	19.903
Maart	7.525	6.071	16.740
April	7.701	7.503	11.974
Mei	6.832	7.544	11.142
Juni	9.811	7.198	9.852
Juli	11.939	7.149	11.898
Augustus	15.958	9.006	9.957
September	6.388	7.690	9.342
Oktober	11.378	7.761	8.540
November	9.335	10.952	8.481
December	6.178	11.336	9.196
Totaal	**106.754**	**94.260**	**141.994**

Het Grenspark MSN heeft zowel een Nederlandse als een Duitse facebookpagina die van berichten met informatie over projecten of activiteiten worden voorzien. Samen hebben deze pagina's ruim 1650 volgers. Dit aantal groeide ook in 2020 verder.

7. Voorlichting, communicatie en promotieactiviteiten 2020

De hieronder weergegeven tabel geeft een overzicht van de in 2020 uitgevoerde overige activiteiten ter promotie en de marketing van het Grenspark MSN.

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Interview project natuur- en bosbrandpreventie redactie Erkelenz (Rheinische Post); publicatie 4 februari	22-01	Erkelenz	Grenspark MSN/RP
Deelname commissie vergadering economie en toerisme	29-01	Kronenberg	euregio rijn-maas-noord
Interview gebiedsontwikkeling Meinweg/Gouden Driehoek	14-02	Roermond	Gemeente Roerdalen
Deelname Genootschapsdag	29-02	Roermond	Natuurhistorisch Genootschap Limburg
Interview WDR redactrice Wunderschön	05-03	Grenspark MSN	Grenspark MSN / WDR
Deelname bijeenkomst Investeringslijn Landschap verbindt Limburg	11-03	Grathem	Provincie Limburg
Deelname workshop fietspad Roermond-Mönchengladbach	11-03	Vlodrop	SOAB, Roermond
Presentatie INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	12-03	Köln	Kulturausschuss Landschaftsverband Rheinland
Trainer cursus certificeringen Transboundary Parks	26/27-03	online	Grenspark MSN /EUROPARC federation
Interview RP brand Meinweg	21-04	online	Grenspark MSN / RP
Interview WDR televisie Hier und Heute brand Meinweg	22-04	online	Grenspark MSN WDR
Presentatie INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	20-05	Köln	Kommission Europa Landschaftsverband Rheinland
Interview redactie Viersen RP brand Meinweg: publicatie Grenzlandkurier 4 juni	29-05	Meinweg	Grenspark MSN / RP
Deelname online meeting Zukunftswerkstatt Visie euregio-rijn-maas-noord	04-06	online	euregio rijn-maas-noord
Televisie interview OR 6 Meinwegbrand; uitzending 7 juli)	30-06	Meinweg	OR 6 / Gemeente Roerdalen
Kennismakingsgespsrek Forstamtsleiter Jansen Eifel/Jülicher Börde	9-07	Hirtgenwald	Grenspark MSN

Interview en begeleiding filmopnames Meinweg WDR journalist TV programma Wunderschön	06-08	Meinweg	WDR
Kennismakingsgesprek directeur euregio rmn	11-08	Mönchengladbach	euregio rijn-maas-noord
Deelname docu-middag natuurbrand	12-8	Arnhem	Instituut voor Fysieke Veiligheid
Online deelname conferentie 2020	8/9-09	online	EUROPARC Federation
Deelname stakeholdersbijeenkomst Recreatie & Toerisme	28-09	Beesel	Gemeente Beesel
Online deelname ledenvergadering	27-10	online	EUROPARC Federation
Kennismakingsgesprek ministerie MULNV NRW	28-10	Düsseldorf	Grenspark MSN, MULNV
Webinar agrotoerisme & paardensport	6-11	online	Blue hub, KNHS
Leiding Workshop Common Project	09-11	online	TransParcNet
Opnames docu natuurbrand L1	19-11	Meinweg	L1, Bosgroep
Webinar beheer oude droge heide	26-11	online	VBNE
Deelname Waterpanel Noord	30-11	online	Waterpanel Noord
Deelname online Grenslandconferentie	02-12	online	Ministerie MBEI NRW/Ministerie BZ/Duisburg prv Limburg/Gelderland/Euregio Rijn-Waal
Kennismakingsgesprek directeur en voorzitter Limburg Paardesport	08-12	Roermond	Grenspark MSN
Deelname kennisdag klimaatadaptatie en zoetwaterbeheer	10-12	online	Klimaatadaptatie Nederland
Deelname Brainstormsessie INTERREG project Economie & Toerisme euregio rmn	17-12	online	euregio rijn-maas-noord

BIJLAGE 2

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. / BTW NL8108.88.270.B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

KSG
accountants & belastingadviseurs

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Aan het Algemeen Bestuur van
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
6041 HZ ROERMOND

Reuver, 18 maart 2021

Onze ref.: PBO/13191-80-2020

Geacht bestuur,

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat onze bijgevoegde controleverklaring wordt opgenomen bij de jaarstukken. De jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept waarvan één gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Mocht u meerdere gewaarmerkte exemplaren willen ontvangen, horen we dit graag. Verder verstrekken wij u een door ons gewaarmerkte afzonderlijke WNT -verantwooding die ter publicatie uiterlijk 1 juli 2021 op uw website uitgebracht dient te zijn.

Bijgevoegde controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening aan de openbaar te maken jaarstukken toe te voegen. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief.

Tevens bevestigen wij u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening openbaar wordt gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur en deponering bij de Provincie Limburg plaatsvindt. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat.

Eén exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door het dagelijks bestuur en te worden aangeboden aan het Algemeen bestuur. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in door het Algemeen bestuur en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

INAA GROUP
KSG Registeraccountants B.V. is onderdeel van Kalaars Strengths Groep, een associatie van besloten vennootschappen. Op alle (rechts)acties (ook mbt aansprakelijkheid) van andere vennootschappen is de bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40681895 gedeponeerde Algemene voorwaarden (SRA Accountantskantoren, waarvan in op verzoek kosteloos een exemplaar wordt toegezonden. Door ons wordt geen aansprakelijkheid aanvaard, behoudens voorzover de door ons verschuldigde afgedekt door onze aansprakelijkheidsverzekering en voorzover geval aansprakelijkheid op een andere wijze is geregeld.

KSG
accountants & belastingadviseurs

Overigens wijzen wij u erop dat, indien tot de bestuursvergadering omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de bestuursvergadering moet worden gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 186 t/m 213 Gemeentewet. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.
Uiterlijk 2 weken na vaststelling door de leden doch uiterlijk voor 15 juli 2021, moet de te deponeren jaarrekening bij de Provincie Limburg zijn gedeponeerd. In het kader van vermijding van fraude met handtekeningen adviseren wij u een ten behoeve van uw eigen archief bestemd exemplaar te laten ondertekenen door het bestuur, maar geen getekend exemplaar te deponeren bij de Provincie Limburg. In het deponeringsstuk dient de datum van vaststelling door de ledenvergadering te worden aangegeven.

Wij wijzen u erop dat deponering van de jaarstukken wettelijk verplicht is en dat het niet (tijdig) deponeren kan leiden tot sancties in het kader van preventief toezicht van de Provincie Limburg, alsmede kortingen op de algemene uitkering door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

Hoogachtend,

Reuver, 18 maart 2021

KSG Registeraccountants B.V.

drs. P.J.D. Bosch RA

Jaardocument 2020
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Inhoudsopgave

1. **Jaarverslag** 3

1.1 **Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2020** 3

1.2 **Jaarverslag 2020** 3

1.3 **Paragrafen** 6

1.3.1 Paragraaf Financiële structuur 6

1.3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement 6

1.3.3 Paragraaf Financiering 8

1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering 8

1.3.5 Paragraaf verbonden partijen 9

1.4 **Programmaverantwoording 2020** 10

1.4.1 Programmaverantwoording 2020 10

1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2020 11

2. **Bijlagen** 12

2.1 **Jaarrekening 2020** 12

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

1. Jaarverslag

1.1 Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2020

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van het Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN). Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De vigerende gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam Grenspark MSN is op 1 juli 2016 in werking getreden.

Het jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).

1.2 Jaarverslag 2020

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma "Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting". Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard.
Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

Het programma omvat de dienstverlening en de bedrijfsvoering (overhead) van de organisatie.

Doelstellingen

Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief goede adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.
- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
dd

- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De **doelgroep** is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruikers van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.
- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het **beleid** van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling uit het oprichtingsjaar 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van de conceptjaarrekening en het conceptjaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN daarna worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Prioriteit	Kwalitatieve doelstelling	Kwantitatieve doelstelling
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van grensoverschrijdende projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. [illegible]

		Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en PR binnen en na afloop van de projecten.	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt. Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met maandelijkse postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken.

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen
- Onderhouden tweetalige websites en regelmatige actualisering
- Voorlichting via social media en actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevenissen, cultuurgeschiedenis en milieu educatieve activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met de Duitse deelnemer. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Content management app en website "Langs sporen - Biografie van een landschap"

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

De in 2020 uitgevoerde programma activiteiten zijn in het verslag van werkzaamheden 2020 uitvoerig gedocumenteerd.

1.3 Paragrafen

1.3.1 Paragraaf Financiële structuur

De financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). Door fluctuaties in baten over een periode van 4 jaar is geopteerd om deze percentages per soort/deelnemende partij als gemiddelde over 4 jaar aan te houden.
De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen was in 2020 gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.
De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes.

1.3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen
Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:
Conform de subsidievoorwaarden van deelnemende partijen wordt Grenspark MSN bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode naar verhouding gekort op de subsidie. Daarom is het niet toegestaan om een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode als algemene reserve te reserveren. Het Algemeen Bestuur heeft hierop besloten om een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Middelen dienen voor het algemeen nut van de uitvoeringstaken aangewend te zijn. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafond van € 40.000,- als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen. Op balansdatum zijn er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Risicomanagement
Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiering door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. De inhoud en financieringsmogelijkheden van het nieuwe programma dat in principe begin 2021 zou moeten starten is nog niet duidelijk. Met name in de overgangsperioden van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten sterk beperkt.
Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiering van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid en vormen een basis voor de beoordeling hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef-waarde	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	<=0%	1,2%	-5.6%	-15.1%	-12.0%	-14.5%	-15.2%	-15.3%
Solvabiliteitsratio	>=20%	1,6%	25.0%	27.3%	27.3%	27.7%	27.7%	27.7%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,0%	0,8%	0,8%	0,8%

(1) een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.
(2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.
(3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

1.3.3 Paragraaf Financiering

Treasury
Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.
Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. Die interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering.
De bijdragen van de deelnemers zijn opgenomen in paragraaf 1.4.1. Programmaverantwoording 2020.

Renterisiconorm
Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico gelopen worden. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet
Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2%. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van €35.235 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er geldt echter een minimumbedrag van €300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat de netto vlottende schulden lager dan het minimum bedrag van € 300.000 zijn.

1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen
Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.
Het Grenspark MSN heeft een formatie van 1,88 fte verdeeld over twee personen. Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op uurbasis afgerekend.
De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding (stand 31.12.2020). In verband met de risico´s als mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van de uittreding van een gemeente en/of stoppen subsidieringen,

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting geen rekening gehouden met boventallige medewerkers of tijdelijke uitbreiding van de formatie. De huidige formatie van twee personen zijn van het mannelijke geslacht (100%).
De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.
Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren
Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.
Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering
Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. Elke personeelslid gebruikt een pc of laptop die is aangesloten op een server. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden wordt een beheerscontract met externe adviseurs gesloten.

Huisvesting
Het kantoor van het Grenspark MSN was geheel 2020 gehuisvest in het bedrijfsverzamelgebouw Office Nero Hotel op de Kapellerpoort 1 in Roermond.
Op basis van de met de Stichting Ons WCL gesloten overeenkomst hebben beide organisaties een gezamenlijke server en kopieerapparaat aangeschaft. De aankoop en de lopende kosten worden, gebaseerd op de overeenkomst, door beide organisaties voor de helft gedragen.

1.3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Wel is Grenspark MSN lid van organisaties als de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa (EUROPARC), waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen. Grenspark MSN is onbezoldigd lid van het overlegorgaan en werkgroepen van het NP De Meinweg.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

1.4 Programmaverantwoording 2020

1.4.1 Programmaverantwoording 2020

Programmaverantwoording 2020 (bedragen in €)

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting.

SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2019
Lasten					
1 INTERREG IV A Water Wandel Wereld	Toerisme	-	5.000	-5.000	3.787
2 INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigtaalc	Toerisme	39.226	2.500	36.726	415.974
3 INTERREG V A project natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	301.887	190.000	111.887	104.620
4 Boek Natuur voor Elkaar MSN	Toerisme	12	-	12	1.320
5 Aankoop wandelkaart en wandelboeken	Toerisme	578	1.000	-422	637
6 Overige projectuitgaven (o.a. eigen aandeel INTERREG V A)	Toerisme	-	-	-	-
Totaal lasten		341.703	198.500	143.203	526.338
Baten					
1 INTERREG IV-A Water Wandel Wereld	Toerisme	-	-	-	-
2 INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigtaald	Toerisme	10.364	-	10.364	465.974
3 INTERREG V-A Natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	366.887	255.000	111.887	124.620
4 INTERREG P2P Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterpaden	Toerisme	-	-	-	-
5 Opbrengsten wandelkaart en wandelboek	Toerisme	1.640	1.000	640	1.270
6 Overige projectinkomsten	Toerisme	-	-	-	-
Totaal baten		378.891	256.000	122.891	591.864
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		37.188	57.500	-20.312	65.526
Programma resultaat		37.188	57.500	-20.312	65.526

Overhead

SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2019
Lasten					
1 Personeelskosten	Toerisme	214.134	192.000	22.134	188.124
2 Huisvestingskosten	Toerisme	9.144	7.500	1.644	9.974
3 Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	Toerisme	5.004	9.000	3.996	7.437
4 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	Toerisme	10.450	5.000	5.450	9.276
5 Bedrijfsmiddelen (kantoor + afschrijving)	Toerisme	1.724	2.000	-276	1.090
6 Bedrijfsvoering (accountant, telefoon, verzekeringen)	Toerisme	13.439	15.000	-1.561	18.033
7 Lasten bankrekening	Toerisme	325	300	25	362
8 Afschrijvingen	Toerisme	1.276	400	876	1.276
Totaal lasten		255.496	231.200	23.420	235.572
Baten					
1 Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	Toerisme	27.500	27.500	-	27.500
2 Gemeente Beesel	Toerisme	1.274	1.274	-	1.274
3 Gemeente Echt-Susteren	Toerisme	3.747	3.747	-	3.747
4 Gemeente Leudal	Toerisme	5.257	5.257	-	5.257
5 Gemeente Maasgouw	Toerisme	2.386	2.386	-	2.386
6 Gemeente Roerdalen	Toerisme	2.888	2.888	-	2.888
7 Gemeente Roermond	Toerisme	4.338	4.338	-	4.338
8 Gemeente Venlo	Toerisme	7.610	7.610	-	7.610
9 Subsidie NRW	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
10 Subsidie Provincie Limburg	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
11 Overige inkomsten	Toerisme	2.715	8.700	-5.985	5.122
12 Rente bankrekeningen	Toerisme	-	-	-	-
Totaal baten		167.715	173.700	-5.985	170.122
Resultaat overhead		-87.781	-57.500	-29.405	-65.450
Eindresultaat		-50.593	-	-49.717	76

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Het programma 2020 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette Roermond is onderverdeeld in een inhoudelijk projectprogramma en overhead, alsmede een gekoppeld taakveld toerisme conform art. 24 lid 3 BBV.
Het opgenomen taakveld toerisme is vanaf 2017 wettelijk voorgeschreven. Als toelichting bij de programmaverantwoording is een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen. Gezien de geringe omvang van de organisatie zijn de jaarlijkse bijdragen en kosten aan 1 taakveld toegerekend. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit een bedrag van € 2.715 aan diverse ontvangsten.
Volgens artikel 19c en 28c van het BBV zijn de geraamde en werkelijke incidentele baten en lasten per programma over 2020 nihil.

1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2020

Voor een toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie over 2020 verwijzen we naar de toelichting op de staat van baten en lasten over 2020 in de jaarrekening.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

2. Bijlagen

2.1 Jaarrekening 2020

Jaarrekening 2020
Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2020 5
Staat van baten en lasten 2020 7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 8
Toelichting op de balans per 31 december 2020 9
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020 13
Resultaatbestemming 2020 17
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 19

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Aan het algemeen bestuur van het

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Kapellerpoort 1
6041 HZ Roermond

Roermond, 18 maart 2021

Geacht algemeen bestuur,

Conform de statuten heeft het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN) de jaarrekening 2020 opgemaakt. De jaarrekening is gecontroleerd door KSG accountants & belastingadviseurs en is namens het dagelijks bestuur ondertekend.

Bij deze brengen wij u de jaarrekening 2020 uit.

ALGEMEEN

Het Grenspark MSN is opgericht d.d. 1 juni 2002.

Doelstelling

Het Grenspark (MSN) is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark en tussen Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is vooral gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en dat voor bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt.

Taken

Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale. Het Grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het Grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 12-3-2021

JAARREKENING 2020

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Balans per 31 december 2020

ACTIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		3.323		4.599
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		735		735
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	139		0	
Belastingen en premies	0		882	
Overige vorderingen	17.812		7.753	
		17.951		8.635
Liquide middelen		138.941		117.995
		160.950		191.964

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

PASSIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
Exploitatiereserve	(5.541)		8.917	
Bestemmingsreserve	3.000		39.135	
		(2.541)		48.052
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren	1.597		10.283	
Belastingen en premies	1.505		788	
Overige schulden	160.389		132.841	
		163.491		143.912
		160.950		191.964

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Staat van baten en lasten 2020

	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
	€	€	€
Baten			
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen*	378.891	256.000	591.864
Diverse ontvangsten	2.715	8.700	5.122
Incidentele baten	0	0	0
Totale baten	546.606	429.700	761.986
Lasten			
Projectkosten*	341.703	198.500	526.338
Overheadkosten:			
Personeelskosten **	214.134	192.000	188.124
Afschrijvingen	1.276	400	1.276
Bureau- en administratiekosten	40.086	38.800	46.172
Incidentele lasten	0	0	0
Totale lasten	597.199	429.700	761.910
Exploitatieresultaat	(50.593)	0	76

Toelichting Staat van baten en lasten

* Projectkosten/projectbijdragen
In verband met de financiële eindafwikkeling van het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald en de verlenging van de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie tot 31 januari 2021 is het resultaat projecten minder dan gepland.

** Personeelskosten
De personeelskosten zijn hoger dan gepland door de hogere inschaling van de plv. secretaris t.o.v. de voormalige projectmedewerkster.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. [illegible]

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de aan het verslagjaar toe te rekenen ontvangen bijdragen, subsidies en overige baten en de reguliere en projectkosten welke aan het verslagjaar kunnen worden toegerekend.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de verkrijgingsprijzen op basis van de verwachte economische levensduur.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. [illegible]

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Vaste activa

	2020	2019
	€	€
Materiële vaste activa		
Inventaris	3.323	4.599

	Inventaris
Boekwaarde per 1 januari	
Aanschaffingswaarde	6.380
Cumulatieve afschrijving	(1.781)
	4.599
Mutaties	
Investeringen	0
Afschrijvingen	(1.276)
	(1.276)
Boekwaarde per 31 december	
Aanschaffingswaarde	6.380
Cumulatieve afschrijving	(3.075)
	3.323

Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

	2020	2019
	€	€
Waarborgsom huur pand	735	735

Vlottende activa

	2020	2019
	€	€
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	139	0

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

	2020	2019
	€	€
Belastingen en premies		
Overige premies	0	882
	0	882
Overige vorderingen		
Provincie Limburg, nog te ontvangen bijdrage vanaf 2019	11.000	5.500
Te factureren inzake INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	4.475	0
Vooruitbetaalde kosten	2.337	2.253
	17.812	7.753
Liquide middelen		
Kas	891	891
ING bank	122.507	38.131
Sparkasse	15.479	129.422
ING Bank spaarrekening	64	64
Gelden onderweg	0	9.487
	138.941	177.995

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. 13-05-2022

	2020	2019
	€	€
Exploitatie reserve		
Stand per 1 januari	8.917	8.841
Exploitatieresultaat boekjaar	(50.593)	0
Uit bestemmingsreserve algemene projecten	36.135	0
	(5.541)	8.917

Bestemmingsreserves

Deze reserves zijn gevormd, conform bestuursbesluit, ten behoeve van het realiseren van de projecten en toekomstige verplichtingen uit hoofde van de herdruk van wandelboeken en -kaarten.

Bestemmingsreserve algemene projecten		
Stand per 1 januari	36.315	36.135
Onttrekking	(36.315)	0
Stand per 31 december	0	36.135
Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en -kaarten		
Stand per 1 januari	3.000	3.000
Bestemming resultaat boekjaar	0	0
Stand per 31 december	3.000	3.000

Kortlopende schulden

Crediteuren

Handelscrediteuren	1.597	10.283

Belastingen en premies

Loonheffing	0	0
Omzetbelasting	1.505	788
	1.505	788

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

	2020	2019
	€	€
Overige schulden*		
Reservering subsidie provincie Limburg – regie Natuur- en Bosbrandbeheersing	122.375	0
Reservering INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	0	6.579
Reservering INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	31.650	126.262
Jaarrekening, administratie en begeleiding	6.218	0
Overige schulden	146	0
	160.389	132.841

* ***Toelichting overige schulden***

De reservering voor het project "provincie Limburg – regie Natuur- en Bosbrandbeheersing" betreft een subsidievoorschot voor de gehele looptijd van het project (tot 1 april 2022) en de reservering van het "INTERREG V A project Natuur- en Bosbrandpreventie" betreft eigen middelen van de projectpartners ter cofinanciering het project.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

Baten	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen	378.891	255.000	591.864
Diverse ontvangsten	2.715	9.700	5.122
	546.606	429.700	761.986
Bijdrage deelnemers			
Bijdrage Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500
Bijdrage Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274
Bijdrage Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747
Bijdrage Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257
Bijdrage Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386
Bijdrage Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888
Bijdrage Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338
Bijdrage Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610
	55.000	55.000	55.000
Subsidies			
Subsidie Provincie Limburg	55.000	55.000	55.000
Subsidie MULNV Land Nordrhein-Westfalen	55.000	55.000	55.000
	110.000	110.000	110.000

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Projectbijdragen	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald*	10.364	0	465.974
INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	366.887	255.000	124.620
Opbrengst wandelkaart en wandelboek	1.640	1.000	1.270
	378.891	256.000	591.684
Diverse ontvangsten			
Inkomsten vertalingen	0	0	5.122
Diverse ontvangsten	2.715	8.700	0
	2.715	8.700	5.122
Projectkosten			
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald*	39.226	2.500	415.974
INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie	301.887	190.000	104.620
Kosten Water.Wandel.Wereld	0	5.000	3.787
Boek Natuur voor Elkaar	12	0	1.320
Aankoop wandelkaart en wandelboeken	578	1.000	637
	341.703	198.500	526.338

** Toelichting projectbijdragen en -kosten INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie*

* Projectkosten/projectbijdragen
In verband met de financiële eindafwikkeling van het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald en de daaraan verbonden restitutie van eigen middelen aan de projectpartners is het resultaat van het project in 2020 geringer dan gepland en negatief.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d. [illegible]

Personeelskosten*	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Salarissen	150.237	0	136.215
Jubileumuitkering	3.370	0	0
Sociale premies	49.579	0	42.305
Overige personeelskosten	10.948	0	9.869
Personeelskosten	0	192.000	0
	214.134	192.000	188.124

Personeelsleden
Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar bedraagt: 1.8 (2019: 1.8).

Afschrijvingen	Gerealiseerd 2020 €	Begroting 2020 €	Gerealiseerd 2019 €
Inventaris	1.276	400	1.276

Bureau- en administratiekosten			
Huur kantoor en facilitering kantoor	9.144	7.500	9.974
Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	5.004	9.000	7.437
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	10.450	5.000	9.276
Rente en kosten bankrekeningen	325	300	362
Kosten kantoor, technische kantoormiddelen en benodigdheden	1.724	2.000	1.090
Kosten controle accountant	11.521	15.000	14.249
Contributies	970	0	811
Vertalingen, telefoon, representatie, verzekeringen	948	0	2.627
Algemene kosten	0	0	346
	40.086	38.800	46.172

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette wordt per 31 december 2020 gevormd door:

Naam	Functie bij deelnemer	Functie Openbaar Lichaam Grenspark MSN	Bezoldiging
Dhr. A. Budde	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Voorzitter AB / DB	0
Mw. E. Cuijpers	Wethouder gemeente Roerdalen	Bestuurslid	0
Mw. M. Dittrich	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. F.-J. Draack	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. E. Enk	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. R. Evers	Wethouder gemeente Roermond	Bestuurslid	0
Mw. D. Heesakkers	Wethouder gemeente Beesel	Bestuurslid	0
Dhr. P. Heks	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. J. Lalieu	Wethouder gemeente Maasgouw	Bestuurslid	0
Dhr. R. Lind	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. M. Pollux-Linssen	Wethouder gemeente Venlo	Bestuurslid	0
Dhr. P. Pustjens	Wethouder gemeente Echt-Susteren	Bestuurslid	0
Dhr. dr. F. Schmitz	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. A. Walraven	Wethouder gemeente Leudal	Plv. voorzitter AB / DB	0

Ondertekening jaarrekening

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 18 maart 2021

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Budde
voorzitter

L.A.F. Reyrink
secretaris

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Resultaatbestemming 2020

	€
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	(50.593)
Werkelijke toevoegingen (+) en onttrekkingen (-/-) aan de exploitatiereserves	
Exploitatie reserve	
Onttrekking aan de exploitatie reserve 2020	(50.593)
Gerealiseerd resultaat na bestemming	0

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

OVERIGE GEGEVENS

KSG
accountants & belastingadviseurs

KSG Registeraccountants B.V
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77 4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Aan het Algemeen Bestuur van
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
6041 HZ ROERMOND

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette te Roermond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette per 31 december 2020 en van de baten en lasten over 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. het overzicht van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving, de Sisa-bijlage en andere toelichtingen.

Basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit begroting en verantwoording provincies

INAA GROUP
KSG Registeraccountants B.V. is [illegible] van Killaars Steeghs Groep, een associatie van [illegible] vennootschappen. Op alle [illegible] met uitsluiting van andere voorwaarden [illegible] die bij de kamer van koophandel te [illegible] onder nummer 30451495 gedeponeerde Algemene Voorwaarden (SRA Accountantskantoren), waarvan u op verzoek kosteloos een exemplaar wordt toegezonden. Door [illegible] dit geval aansprakelijkheid [illegible] behoudens [illegible] over de door ons verrichte [illegible] beroepsaansprakelijkheidsverzekering in voorkomend geval aanspraak op een uitkering [illegible]

en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening voor fouten en onzekerheden gebaseerd op respectievelijk 1% van de lasten (incl. toevoegingen aan reserves) en 3% van de lasten. Dit geldt zowel voor getrouwheid als rechtmatigheid. De materialiteit voor fouten betreft derhalve €6.000 en voor onzekerheden €18.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan hun tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de grens van €300 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle
In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De

kernpunten van onze controle hebben wij met het Algemeen Bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Juistheid baten en lasten
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Gemeenschappelijke Regeling heeft als doel het bevorderen van het recreatief gebruik van de natuur –en leefgebieden in het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Hiervoor ontvangt het Openbaar Lichaam bijdragen van de deelnemende gemeenten. Gezien de doelstelling van het Openbaar Lichaam hebben we ons met name gericht op de controle op de juiste baten en lasten. Dit heeft geleid tot een volledig gegevensgerichte controleaanpak waarbij integraal alle baten en lasten met onderliggende beschikkingen c.q. kostenfacturen en bankafschriften zijn afgestemd.

Bestemmingsreserves
In 2016 heeft het bestuur de bestemmingsreserves projecten en herdruk wandelboeken en -kaarten van respectievelijk €36.135 en €3.000 geaccordeerd. Ultimo boekjaar bedraagt het totaal van de bestemmingsreserves 2% van het balanstotaal. Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we vastgesteld dat de bestemmingsreserves volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Gemeentewet juist gewaardeerd zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de volgende onderdelen:
- het bestuursverslag;
- paragrafen conform art. 26 het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- programmaverantwoording 2020.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 213, lid 3, onder d, Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Tevens is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten, balansmutaties en aspecten. Dit houdt in dat deze bedragen en aspecten in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen. Het Dagelijks Bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de WNT -eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of het Openbaar Lichaam in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling en inzicht verstrekken in het weerstandsvermogen en risicobeheersing van het Openbaar Lichaam. Daarnaast dient het Openbaar Lichaam op basis van de Gemeentewet een begroting bij de provincie Limburg voor 15 november van het boekjaar in te leveren. De provincie Limburg heeft de taak om te controleren of de begroting in financieel evenwicht is en voldoende toezicht op de financiële positie van het Openbaar Lichaam uit te oefenen.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Openbaar Lichaam.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Dit

vereist dat we onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de getrouwheid van de jaarrekening en financiële rechtmatigheid van WNT –eisen, gericht op het selecteren van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte WNT –eisen van financiële rechtmatigheid en de redelijkheid van schattingen door het het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Wij houden ook rekening met de gestelde toleranties zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

- het vaststellen dat de door het het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling en het inzicht in het weerstandsvermogen en risicobeheersing aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Openbaar Lichaam haar uitvoeringstaken kan voortzetten zonder door het Rijk onder financiële curatele gesteld te worden. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te

vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het Openbaar Lichaam onder curatele van de Provincie komt te staan.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen volgens de inrichtingseisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan het Algemeen Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het Algemeen Bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Reuver, 18 maart 2021

KSG Registeraccountants B.V.

drs. P.J.O. Besch RA

BIJLAGE 3

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt BTW NL8108.88.270 B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

Conceptbegroting 2022
Openbaar Lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette

1 Uitgangspunten opstelling begroting 2022

Voor u ligt de conceptbegroting 2022 van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN).
De begroting 2022 is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).
De conceptbegroting is op 19 maart door het dagelijks bestuur vastgesteld en wordt bij deze voor eventueel commentaar/zienswijze aan de deelnemers toegezonden. Het dagelijks bestuur is voornemens de begroting 2022 op 25 juni 2021 ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan te bieden.

Met het besluit van de begroting van 2019 door het Algemeen Bestuur op 29 juni 2018 is, gehoord de deelnemers van het openbaar lichaam, ook de kadernota 2019-2022 van Grenspark MSN vastgesteld. Daarmee zijn ook belangrijkste uitgangspunten voor het financiële beleid voor 2022 vastgelegd.

2 Programmabegroting 2022

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma "Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting". Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard. Alle werkzaamheden binnen dit programma vallen onder het taakveld: toerisme (landschap en marketing).

Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

De bedrijfsvoering is onder de paragraaf overhead opgenomen.

Doelstellingen
Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief hoge adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.
- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.
- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De **doelgroep** is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruiker van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.

- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het **beleid** van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling van juni 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.
- De kadernota 2019-2022 zoals op 29 juni 2018 door het algemeen bestuur besloten.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van het verslag van werkzaamheden en het jaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die daarna in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma en het taakveld zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Onderstaande tabel geeft de kwalitatieve doelen voor elke prioriteit weer.

Prioriteit	**Kwalitatieve doelstelling**	**Kwantitatieve doelstelling**
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van (grensoverschrijdende) projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen. Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en pr binnen de projecten en	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt.

	borgt de daaruit voortvloeiende PR.	Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken.

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie van projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen.
- Onderhouden tweetalige websites en permanente actualisering
- Promotie van gerealiseerde PR instrumenten
- Voorlichting via social media met actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevenissen, cultuurgeschiedenis en milieueducatie activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met Duitse deelnemer en Routebureau Noord en Midden Limburg. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Beheer van de app en internetsite: "Langs sporen – biografie van een landschap"

Het werkplan in bijlage 1 geeft de prioritaire werkzaamheden voor het jaar 2022 in overzichtsvorm weer.

3. Paragrafen

3.1 Paragraaf Financiële structuur

De huidige financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen zijn gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.

De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes. De betreffende bijdragen zijn voor de periode 2019-2022 door het algemeen bestuur op 1 december 2017 besloten onder voorwaarde dat de subsidies door de provincie Limburg en de deelstaat NRW worden voortgezet. Aan deze voorwaarde is met de ontvangen subsidiebeschikkingen voldaan.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Weerstandsvermogen

Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:
Bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode wordt de subsidie aan het Grenspark MSN naar rato gekort. Daarom kan een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode niet persé aan de algemene reserve of de bestemmingsreserve worden toegevoegd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 mei 2017 besloten een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur op 12 mei 217 besloten om een maximumplafond van € 40.000 als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen.
Op balansdatum is er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over een langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn tot en met 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. Met name in de overgangsperioden van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten daardoor mogelijk beperkt. Inhoud en subsidiemogelijkheden van de nieuwe INTERREG programma's 2021-2027 zijn thans nog niet operationeel.

Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiëring van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

Risicomanagement

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Ze vormen een basis voor de beoordeling, hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef-waarde	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	<=0%	1,2%	-5,6%	-15,1%	-12,0%	-14,5%	-15,2%	-15,3%
Solvabiliteitsratio	>=20%	-1,6%	25,0%	27,3%	27,3%	27,7%	27,7%	27,7%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,0%	0,8%	0,8%	0,8%

(1) Een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.
(2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.
(3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0 % zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing van leningen) te dekken.

3.3 Paragraaf Financiering

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.
Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. De interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering.

Renterisiconorm
Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20 % van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico worden gelopen. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet
Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2 %. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van € 18.751 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten opstelling begroting 2022 3

2 Programmabegroting 2022 3

3. Paragrafen 5

3.1 Paragraaf Financiële structuur 5

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement 6

3.3 Paragraaf Financiering 7

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead) 8

3.5 Paragraaf verbonden partijen 8

4. Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 9

4.1 Begroting 9

4.2 Toelichting op baten en lasten 2022 11

5 Balansprognose 12

Bijlage 1: werkzaamheden 2022 13

geldt echter een minimumbedrag van € 300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat er een financieringsoverschot is.

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead)

Algemeen
Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.
Het Grenspark MSN heeft een formatie van 1,88 fte, verdeeld over twee personen. De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding en zijn van het mannelijke geslacht (100%).
Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op basis gewerkte uren afgerekend.
In verband met de mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van stoppen subsidieringen en/of de uittreding van een gemeente, wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur van externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting 2022 geen rekening gehouden met boventallige medewerkers en/of tijdelijke uitbreiding van de formatie.
De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.
Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren
Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.
Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering
Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden zijn beheerscontracten met externe adviseurs gesloten.

Huisvesting
Het Grenspark MSN is huurder van een bedrijfsruimte in het bedrijfsverzamelgebouw Kapellerpoort 1 in Roermond. Gebaseerd op een overeenkomst met de Stichting Ons WCL worden een server en kopieerapparaat gemeenschappelijk gebruikt en de lopende kosten op basis van gebruik gedeeld.

3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de 7 deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Grenspark MSN is lid van de EUROPARC federatie, de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa, waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen.

4. Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

4.1 Begroting

* De op de volgende pagina weergegeven begroting 2022 is op (*datum*) door het algemeen bestuur vastgesteld.

Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 (bedragen in €)

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting

Taakveld natuur, landschap, toerisme en marketing

	SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
	LASTEN						
1	INTERREG IV-A Water Wandel Wereld	0	4.500	0	0	4.500	0
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	39.226	0	1.000	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	297.413	0	0	0	0	0
4	Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing	0	0	34.000	0	0	0
5	Boek Natuur voor elkaar VSN	12	0	0	0	0	0
6	Aankoop wandelkaarten en wandelboeken	578	1.000	1.000	2.500	2.500	2.500
7	project NP De Meerweg nieuwe stijl	0	0	20.000	20.000	0	0
8	Overige projectkosten (o.a. eigenaandeel INTERREG V-A)	0	3.000	3.000	2.000	2.000	2.000
	TOTAAL LASTEN	337.229	8.500	59.000	24.500	9.000	4.500
	BATEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
1	INTERREG IV-A Water Wandel Wereld	0	4.500	0	0	4.500	0
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Digitaal	10.364	0	0	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	362.413	0	0	0	0	0
4	Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing	0	0	46.000	0	0	0
5	INTERREG P2P Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterpaden	0	19.000	0	0	0	0
6	Opbrengsten wandelkaarten en wandelboeken	1.640	1.000	1.000	2.000	2.000	2.000
7	project NP De Meerweg nieuwe stijl	0	0	40.000	40.000	0	0
8	Overige inkomsten nieuwe projecten	0	45.000	45.000	38.000	61.000	62.500
	TOTAAL BATEN	374.417	69.500	132.000	80.000	67.500	64.500
	PROGRAMMA RESULTAAT	37.188	61.000	73.000	55.500	58.500	60.000
	TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	37.188	61.000	73.000	55.500	58.500	60.000

OVERHEAD

	SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
	LASTEN						
1	Personeelskosten	214.134	184.000	196.000	197.000	198.000	200.000
2	Huisvestingskosten	9.144	9.500	9.500	9.500	10.000	10.000
3	Inhuur financiele en secretariaatsadministratie	5.004	7.500	7.500	6.000	6.000	6.000
4	ITC	10.450	10.000	10.000	10.000	10.500	11.000
5	Bedrijfsmiddelen kantoor	1.724	1.000	1.500	1.500	1.500	1.500
6	Bedrijfsvoering (accountant, jaarverslag, verzekeringen, telefoon, etc.)	13.439	15.000	14.000	14.000	14.500	15.100
7	Lasten bankrekening	325	400	300	500	400	400
8	Afschrijvingen	1.276	1.275	1.200	1.000	1.000	1.000
	TOTAAL LASTEN OVERHEAD	255.496	228.675	240.000	239.500	241.900	245.000
	BATEN						
1	Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500	30.000	30.000	30.000
2	Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274	1.390	1.390	1.390
3	Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747	4.088	4.088	4.088
4	Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257	5.735	5.735	5.735
5	Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386	2.603	2.603	2.603
6	Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888	3.151	3.151	3.151
7	Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338	4.732	4.732	4.732
8	Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610	8.302	8.302	8.302
9	Ministerium MULNV NRW (D)	55.000	55.000	55.000	60.000	60.000	60.000
10	Provincie Limburg (NL)	55.000	55.000	55.000	60.000	60.000	60.000
11	Overige inkomsten	2.715	2.675	2.000	3.000	3.400	5.000
12	Rente Bankrekening	0	0	0	0	0	0
	TOTAAL BATEN OVERHEAD	167.715	167.675	167.000	184.000	183.400	185.000
	RESULTAAT OVERHEAD	-87.781	-61.000	-73.000	-55.500	-58.500	-60.000
	EINDRESULTAAT	-50.593	0	0	0	0	0

4.2 Toelichting op baten en lasten 2022

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting

Baten

- Van het intussen goedgekeurde project "Provincie regie Natuur en Bosbrandbeheersing" worden voor 2022 netto inkomsten verwacht van € 12.000 en voor het project "NP De Meinweg nieuwe stijl" netto inkomsten van € 20.000. Verwacht wordt dat 2022 verdere INTERREG VI-A aanvragen (thema's Natuur en Bosbrandpreventie en Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes gehonoreerd worden waardoor overige netto inkomsten van € 45.000 gegenereerd kunnen worden.

Bedrijfsvoering (Overhead)

Lasten

- 1. Personeelskosten

De salarissen 2022 zijn geraamd naar peildatum 31 december 2020. De salariskosten zullen lager zijn door de lagere inschaling voor de nieuwe medewerk(st)er.

Baten

- 1. t/m 8. Bijdrage deelnemers

De bijdrage van de deelnemers 2022 ter hoogte van € 55.000 is gebaseerd op het besluit van het algemeen bestuur van 1 december 2017 de deelnemersbijdrage voor de periode 2019-2022 vast te stellen op € 55.000/jaar.

- 9. en 10. Subsidies Nordrhein-Westfalen en provincie Limburg.

De subsidies van het Land NRW en de provincie Limburg zijn gebaseerd op de in 2018 afgegeven subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022.

5 Balansprognose

Met de geprognosticeerde balans wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de reserves en eventuele voorzieningen in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans en de meerjarenraming is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen in €).

ACTIVA ULTIMO JAAR						
Omschrijving	**Jaar-rekening 2020**	**Begro-ting 2021**	**Begro-ting 2022**	**Raming 2023**	**Raming 2024**	**Raming 2025**
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	3.323	2.383	1.219	55	55	55
Financiele vaste activa	735	735	735	735	735	735
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	13.476	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Liquide middelen	138.941	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
TOTAAL ACTIVA	**156.475**	**143.118**	**141.954**	**140.790**	**140.790**	**140.790**
PASSIVA ULTIMO JAAR						
Exploitatiereserve	- 41.675	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve algemene projecten	36.135	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en -kaarten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kortlopende schulden	159.015	104.118	104.118	102.954	101.790	101.790
TOTAAL PASSIVA	**156.475**	**143.118**	**143.118**	**140.790**	**140.790**	**140.790**

Dagelijks bestuur

Roermond, 19 maart 2021

Bijlage 1: werkzaamheden 2022

1 Werkzaamheden t.b.v. het functioneren van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

- ✓ Opstellen verslag van werkzaamheden 2021 en jaarverslag 2021
- ✓ Opstellen begroting en plan van werkzaamheden 2023
- ✓ Organisatie 43e en 44e vergadering van het Algemeen Bestuur en vergaderingen van het Dagelijks Bestuur

2 Voorlichting en communicatie

- ✓ Het beheer en actualisatie van de presentatie op de websites en app
- ✓ Redactie en vertaling van het evenementenprogramma 2022 op de website
- ✓ Onderhouden actieve contacten met de pers en media, (project-)lezingen, artikelen, etc.
- ✓ Deelname workshops, ledenvergadering EUROPARC federatie en TransParcNet etc.
- ✓ Organisatie internationale natuurwerkdag 2022

3 Projecten

3.1 Water.Wandel.Wereld

- ✓ Promotie en marketing van de gecertificeerde wandelroutes
- ✓ Ondersteuning acquisitie en uitbreiding nieuwe gecertificeerde routes

3.2 Project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes binnen het INTERREG VI A programma Deutschland-Nederland 2021-2027

- ✓ Aanvraag project en begeleiding uitvoering 2022 met projectpartners.
- ✓ Organisatie werkgroepen, projectgroepen en tussentijdse rapportages
- ✓ Projectvoorlichting en communicatie

3.3 Project Provincie Regie Natuur en Bosbrandbeheersing

- ✓ 1e kwartaal 2022 afronden project en aanvragen subsidievaststelling.

3.4 Project NP Meinweg Nieuwe stijl

- ✓ Participatie als projectpartner, coördinatie deelprojecten en inbreng grensoverschrijdende aspecten.

3.5 (Vervolg) INTERREG VI-A Project Natuur en Bosbrandpreventie

- ✓ Na goedkeuring projectaanvraag, coördinatie, projectboekhouding en begeleiding uitvoering.
- ✓ Organisatie werkgroepen, projectgroepen en tussentijdse rapportages
- ✓ Projectvoorlichting en communicatie

3.6 Boek Natuur voor elkaar MSN

- ✓ Promotie en voorlichting boek Natuur voor Elkaar MSN

3.5 Projectacquisitie

- ✓ Ontwikkelen van nieuwe projectideeën op basis van eigen of externe initiatieven en samen met deelnemers van het Grenspark MSN en overige potentiële partners de voorbereiding en het aanvragen van projectsubsidies.

4 **Advisering van de deelnemers, overheden en organisaties bij de planning en realisatie van grensoverschrijdende projecten en grensoverschrijdende zaken**

✓ Gevraagd en ongevraagd advies (incl. lezingen en voorlichting) geven ter verbetering van de grensoverschrijdende samenwerking en de uitwisseling van informatie conform de doelstellingen van het Grenspark MSN.

BIJLAGE 4

Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
NL-6041 HZ Roermond

Tel. + 31 475 386 480
info@grenspark-msn.nl
MwSt. BTW NL8108.88.270 B01

www.grenspark-msn.de
www.naturpark-msn.nl

Agenda 39e vergadering algemeen bestuur Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette 25 juni 2021

39.1	Opening	
39.2	Verslag van de 38e vergadering d.d. 10.12.2020	
39.3	Mededelingen	
	39.3.1	Overzicht relevante correspondentie
	39.3.2	Lijst van bestuursleden
	39.3.3	Overige mededelingen
39.4	Verslag van werkzaamheden 2020	
39.5	Jaarverslag 2020	
39.6	Dechargeren van het dagelijks bestuur	
39.7	Kiezen Nederlandse plv. voorzitter AB en DB	
39.8	Begroting 2022	
39.9	Stand van zaken uitvoering projecten en projectacquisitie	
39.10	Eervol ontslag secretaris	
39.11	Benoeming nieuwe secretaris	
39.12	Overige	

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **7**

Onderwerp **:** Ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10-05-2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Hamerstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	mr. M.D. de Boer-Beerta
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Aanbiedingsbrief VRLN, gedateerd 9 april 2021, Ontwerp begroting 2022; • Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN; • Brief aan B&W, gedateerd 15 april 2021, verzoek om inhoudelijk advies.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling
De gemeente Roerdalen participeert in de GR VRLN.
Bij brief van 9 april 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR VRLN de ontwerpbegroting 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 kenbaar te maken. Verzocht wordt vóór 25 juni 2021, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 9 juli 2021 hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 15 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de ontwerpbegroting 2022.

Bevoegdheid
De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 30 van de GR VRLN.

Reden besluit
Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad om ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit
Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's
Indien u geen opmerkingen over de voorliggende ontwerpbegroting 2022 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting
De GR VRLN is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de ontwerp begroting is in artikel 30 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur een ontwerp begroting acht weken, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om vóór 25 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 15 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorliggende ontwerpbegroting 2022. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen
Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR VRLN over de voorliggende ontwerpbegroting 2022 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering
n.v.t.

Evaluatie
n.v.t.

Communicatie en participatie
n.v.t.

Sint Odiliënberg, 21 april 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/07**

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 21 april 2020,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 30 van gemeenschappelijke regeling VRLN,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 GR VRLN.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

veiligheidsregio
limburg-noord

Aan de gemeenteraden
van de deelnemende gemeenten
Veiligheidsregio Limburg-Noord

datum	9 april 2021	**behandeld door**	Claudia Knapen
uw kenmerk		**telefoonnummer**	+31881190288
ons kenmerk	UIT051110	**bijlage(n)**	2

onderwerp Ontwerpbegroting 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand bieden wij u de ontwerpbegroting 2022 van Veiligheidsregio Limburg-Noord voor zienswijze aan. De begroting is opgesteld op basis van de kaderbrief 2022. De kaderbrief 2022 is in december 2020 aan u toegezonden, waarbij u de gelegenheid is geboden om eventuele opmerkingen daarover kenbaar te maken.

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 5 maart jl. gesproken over het proces van de kerntakendiscussie. Er werd geconstateerd dat er goede documenten zijn aangeleverd en ook prima inhoudelijke presentaties zijn gegeven. Daarmee is een goede basis gelegd voor het verdere gesprek en discussie. Het vervolgtraject van de kerntakendiscussie wordt in een separaat schrijven weergegeven. Belangrijke constatering is dat de discussie meer ruimte en tijd vraagt en daarom losgekoppeld wordt van de behandeling van de begroting 2022. Met het oog daarop is de voorliggende ontwerpbegroting beleidsarm. Wel verwerkt is de nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de jeugdgezondheidszorg. Om grote verschillen in gemeentelijke bijdrage te voorkomen is er gekozen voor een ingroeimodel.

Daarnaast zijn de financiële ontwikkelingen meegenomen zoals reeds vermeld in de kaderbrief 2022. Het betreft de kostenontwikkeling als gevolg van loon- en prijsstijgingen en de gefaseerde invoering van de paraatheid brandweer. Tevens is de uitbreiding van het Rijksvaccinatieprogramma verwerkt, waarvoor naar verwachting bij de meicirculaire 2021 een toevoeging aan het gemeentefonds plaatsvindt.

veiligheidsregio
limburg-noord

Gemeentelijke zienswijze
Met in achtneming van de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft u ten minste 8 weken de gelegenheid om de zienswijze van de gemeenteraad in te dienen voordat besluitvorming in het Algemeen Bestuur van VRLN plaatsvindt. Besluitvorming door het Algemeen Bestuur is voorzien op 9 juli 2021. Met het oog op tijdige doorgeleiding naar het Algemeen Bestuur verzoeken wij u om vóór 25 juni 2021 uw eventuele zienswijze kenbaar te maken. Een eventuele later kenbaar gemaakte zienswijze kan uitsluitend mondeling worden ingebracht, mits deze vóór 9 juli bekend is.

Naast de ontwerpbegroting 2022 treft u hierbij ook de begroting 2022 in één oogopslag aan.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting in de gemeenteraad of raadscommissie dan zijn wij daartoe graag bereid.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord,

Algemeen Directeur
Jac J. Rooijmans

Ontwerpbegroting 2022

Status: Ontwerpbegroting 2022 voor gemeenteraden

Voorwoord

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2022.

De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn, zoals alles in de maatschappij, aan verandering onderhevig. Nieuwe of veranderde wet- en regelgeving, verschuiving in taken tussen lokale en landelijke overheid, veranderende samenstelling van de bevolking, veranderende waarden en normen, verschuiving van risico's, verdergaande digitalisering en ga zo maar door.
Deze veranderingen hebben invloed op ons werk in beide taakvelden. Het is belangrijk om regelmatig samen te bekijken of de veiligheidsregio nog bezig is met de juiste zaken, of de kwaliteit op niveau is en of taken efficiënt worden uitgevoerd. Een herijking van de gemeentelijke opdracht door middel van een kerntakendiscussie draagt hieraan bij.
De kerntakendiscussie is in het voorjaar van 2021 opgestart en zal na de zomer worden afgerond.
De keuzes van het Algemeen Bestuur zijn nog niet in de ontwerpbegroting vastgelegd. Dat zal, na afronding van de kerntakendiscussie, middels een begrotingswijziging plaatsvinden.
In het budgettair kader voor 2022 nemen we de compensatie van de loon- en prijsstijging op. Tevens leiden specifieke opdrachten van het Rijk die zijn vertaald naar het gemeentefonds tot een voor onze deelnemende gemeenten budgettair neutrale uitzetting van onze begroting.

We staan voor een aantal grote uitdagingen. Een toekomstbestendige brandweerzorg realiseren waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben op onze medewerkers, in het bijzonder op ons vrijwilligerskorps. Een vrijwilligerskorps waar onze brandweerzorg nu in belangrijke mate op gebaseerd is.
Daarnaast zien we dat de taken en rollen van de GGD verschuiven. Dat komt in de eerste plaats omdat de GGD nadrukkelijk wil bijdragen aan het realiseren van de opgave die gemeenten hebben in het Sociaal Domein. In de tweede plaats worden uit de bestrijding van de coronapandemie lessen getrokken. De vraag is of de aansturing en borging van de wettelijke taken op het gebied van de gezondheidsbescherming voldoet.
Ook in de bedrijfsvoering spelen vraagstukken. Met name het vergroten van de informatieveiligheid en de noodzakelijke vernieuwing van het ICT werkplek- en communicatieplatform brengen meerkosten met zich mee.
Veiligheidsregio Limburg-Noord zal uitdagingen voor een belangrijk deel binnen het budgettair kader opvangen. Het uitgangspunt *Nieuw voor Oud* is leidend.

Jac Rooijmans
Algemeen directeur Veiligheidsregio Limburg-Noord

Inhoudsopgave

Deel A Algemeen 4

1 Algemeen 4

1.1 Herijking kerntaken 4
1.2 Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage 6
1.3 Financiële kaders 7

Deel B Beleidsbegroting 9

2 Programmaplan 9

2.1 Programma Publieke Gezondheid 9
2.2 Programma Brandweerzorg 21
2.3 Programma Crisisbeheersing 30
2.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead 36
2.5 Onvoorzien 39
2.6 Vennootschapsbelasting 39
2.7 Algemene dekkingsmiddelen 39

3 Paragrafen 40

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 43
3.3 Financiering 44
3.4 Verbonden Partijen 45

Deel C Financiële begroting 46

4 Overzicht baten en lasten 46

4.1 Baten en lasten per programma 46
4.2 Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten 47
4.3 Verdeling baten 49
4.4 Geprognotiseerde (meerjaren-)balans 49

5 Financiële positie 51

5.1 Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 51
5.2 Financiering 51
5.3 Investeringen 51
5.4 Reserves en voorzieningen 52
5.5 EMU-saldo 53

6 Geraamde baten en lasten per taakveld 54

Bijlagen 55

Investeringen 55
Gemeentelijke bijdragen 57
Lijst van afkortingen 59

Deel A Algemeen

1 Algemeen

De begroting 2022 is gebaseerd op het beleidsplan voor de periode 2020-2023. Het beleidsplan geeft de strategische richting voor de doorontwikkeling van VRLN voor deze vier jaren.
De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur op 16 december 2020 vastgesteld kaderbrief voor begroting 2022.

1.1 Herijking kerntaken

In 2021 vindt een kerntakendiscussie plaats. Alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) en de bedrijfsvoering worden tegen het licht gehouden. In het voorjaar van 2021 heeft een eerste ronde van de discussie plaatsgevonden. Na de zomer wordt de discussie in het Algemeen Bestuur afgerond. De keuzes vertalen zich vervolgens naar een eerste wijziging van de begroting voor het jaar 2022.

- **Publieke Gezondheid**

De GGD is bij het opmaken van de begroting voor 2022 volop bezig met de bestrijding van de coronapandemie. De lessen die uit de aanpak van de coronacrisis kunnen worden getrokken, zijn van invloed op de toekomstige taakuitoefening van de GGD.
Op landelijk niveau wordt enerzijds de betekenis van de lokale aanpak van de infectieziektebestrijding benadrukt. In de reguliere fase zorgt deze aanpak voor maatwerk bij een infectiebron: een individuele professionele afweging die goed rekening houdt met lokale verschillen en regionale netwerken. De lokale organisatie is daarnaast waardevol vanwege de relaties die er liggen met gemeenten en regionale zorgpartners. Anderzijds geeft men aan dat de lokale benadering leidt tot verschillen tussen de GGD'en die bij een landelijke crises de slagvaardigheid en wendbaarheid in de weg staan.
De GGD'en in Nederland vragen van het kabinet duidelijkheid over de verantwoordelijkheden, de samenwerking, de sturing, de financiering en de uitvoering in de infectieziektebestrijding.

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is geconcludeerd dat de GGD voornamelijk wettelijk vastgelegde taken uitvoert. Als gevolg daarvan is er weinig speelruimte in de Wat-vraag en spitst de discussie spitst zich toe op de Hoe-vraag. De navolgende richtinggevende uitspraken zijn gedaan:

- Werken vanuit het brede perspectief van positieve gezondheid;
- Specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren;
- Aansluiting bij sociaal domein en voorliggend veld;
- Aansluiting bij ontwikkelen omgevingsvisie;
- Data vertalen naar regionale en lokale informatie en onderzoekagenda VRLN afstemmen op gemeenten om daarmee gemeenten te ondersteunen naar gerichte interventies;
- Meer inzetten op mogelijkheden digitalisering van contacten met inwoners en E-Health toepassingen en
- Kwetsbaarheid invulling beschermingstaken wegnemen.

- **Brandweerzorg**

Er zijn maatschappelijke, technische, economische en juridische ontwikkelingen die de toekomst van de brandweerzorg in Nederland beïnvloeden. De vertaling van deze ontwikkelingen voor onze regio wordt vastgelegd in het Repressief Brandweer Organisatieplan 2022-2030.

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is gebleken dat er in de Bestuurscommissie Veiligheid brede steun bestaat voor de richting waarin de brandweer in onze regio zich wil door ontwikkelen. VRLN kiest met 'de behapbare basis' voor een afgekaderde basisbrandweerzorg waarbij er rekening wordt gehouden met hetgeen een vrijwilliger kan leveren en wordt ingezet op het verstevigen van de specialismen per incidenttype. Deze richting heeft consequenties voor de organisatie van de paraatheid, de inzet van Tankautospuit Flex/Snel Interventie Voertuig, de organisatie van specialistische taken, de inzet van technologie en het gebruik van brandweerposten.
Het bestuur van VRLN is van mening dat de meerkosten van de deeltijdregeling brandweervrijwilligers opgevangen moeten worden door het Rijk, want de stelselwijziging is het gevolg van Europese wetgeving. Met invoering van 'de behapbare basis' zijn de meerkosten voor een deel in het eigen budgettair kader op te vangen. De concrete keuzes in dit kader worden na de zomer voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

- **Crisisbeheersing**

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is naar voren gekomen dat VRLN wil inzetten op versterking van de informatiesturing en de internationale netwerkontwikkeling. Daarnaast kan de synergie met GHOR en Oranje Kolom toenemen.
Met interne verschuivingen binnen het programma Crisisbeheersing moet de intensivering worden gefinancierd.

- **Bedrijfsvoering**

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is aandacht gevraagd voor vraagstukken die in de bedrijfsvoering spelen. Met name het vergroten van de informatieveiligheid en de noodzakelijke vernieuwing van het ICT werkplek- en communicatieplatform brengen meerkosten met zich mee. De organisatie kan deze meerkosten opvangen door te snijden in budgetten voor dienstreizen, opleidingen, specifieke software en faciliteiten voor medewerkers. Het laatste randje vet is van de botten gesneden.

De huisvestingslasten van VRLN zijn relatief hoog bleek uit een door Berenschot uitgevoerde benchmark. Wellicht zijn besparingen te realiseren. Daarvoor is de bestuurlijke opdracht voor een strategische huisvestingsverkenning opgehaald. De besluitvorming over de uitkomsten van deze verkenning vindt na de zomer van 2021 plaats.

De Risk Factory kan als gevolg van de coronamaatregelen al geruime tijd geen bezoekers ontvangen. Als gevolg daarvan is verlenging van de pilotperiode met één jaar aan de orde.

1.2 Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage

Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. Deze systematiek maakt voor de kosten van Veiligheid (Brandweerzorg, Crisisbeheersing en GHOR) gebruik van de objectieve verdeelcriteria in het gemeentefonds. Voor de Publieke Gezondheid is het aantal inwoners maatgevend en voor de jeugdgezondheidszorg wordt het aantal inwoners tot 18 jaar in combinatie met scores sociaal economische status in wijken gebruikt. Voor de begroting 2021 zijn de waarden op de objectieve verdeelcriteria geactualiseerd.

Actualisatie gemeentefonds
In juni 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer gemeld te werken aan een herziening van het gemeentefonds. Met deze herziening wordt onder meer beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. Veranderingen in het takenpakket en de context waarin gemeenten werken geven aanleiding om ook de rest van het gemeentefonds opnieuw te bezien, waaronder het domein Openbare Orde en Veiligheid (OOV).
In februari 2020 heeft de minister besloten om de invoering van gemeentefonds-nieuwe-stijl uit te stellen tot 2022. Inmiddels is duidelijk dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Voor de voorliggende begroting heeft dit dus geen gevolgen.

Verdeelsleutel jeugdgezondheidszorg
De verdeelsleutel voor de jeugdgezondheidszorg bestaat uit een combinatie van 2 indicatoren: het aantal jongeren 0 t/m 17 jaar in combinatie met de sociaal economische status (ses) op wijkniveau. Toegezegd was de verdeelsystematiek na vier jaar te actualiseren. Deze actualisatie is in de begroting 2021 uitgewerkt. Hiervoor is rekening gehouden met de actuele gegevens wat betreft aantal 0 t/m 17 jarigen per 1 januari 2019 en de meest recente ses-score.
Vanaf 2020 wordt er geen ses-score op wijkniveau meer gepresenteerd. Dat betekent dat de kostenverdeelsystematiek van VRLN op dit punt moet worden aangepast. Op advies van de bestuurscommissie GGD is er een nieuwe verdeelsleutel opgesteld die uitgaat van het aantal jongeren in combinatie met een tweetal beleidsindicatoren die relevant zijn voor de jeugdgezondheidszorg. Om de herverdeeleffecten te verkleinen is een ingroeimodel gehanteerd, waarbij in 2022 25% van de verschil wordt verrekend. Dit loopt op tot 100% in de begroting 2025.

1.3 Financiële kaders

De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur op 16 december 2020 vastgesteld kaderbrief voor begroting 2022.

1.3.1 Algemene kaders op grond van ontwikkelingen

Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt gerekend met het aantal inwoners op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2022 dus 1 januari 2021. In de begroting 2022 wordt gerekend met de eerste schatting van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van medio februari 2021 van 521.683 inwoners.

Renteomslag

In de begroting 2022 wordt gerekend met een renteomslag percentage van 2,25%.

1.3.2 Ontwikkelingen op basis van bestuurlijke afwegingen

Indexatie algemeen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedingssfeer van VRLN liggen, worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Voor zover de indexatie herleidbaar en belastbaar is aan derden, worden deze lasten doorbelast aan de bijdragen van derden. Voor het resterende deel worden deze lasten meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie zijn de geldende cao-afspraken.
In de begroting 2022 is de index ter hoogte van 1,4% meegenomen, gebaseerd op de meest recente Macro Economische Verkenning MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau (november 2020). Verrekening vindt achteraf plaats. De 1,4% wordt berekend over de grondslag personele lasten zijnde € 45,7 miljoen. Ongeveer 15% van de loonstijging (€ 95.000) wordt ten laste gebracht aan derden. Een bedrag van € 545.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Materiële kostenstijging

Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt de Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) uit de MEV toegepast. In de begroting 2022 is deze IMOC bepaald op 1,5% (november 2020). De grondslag voor de berekening van de materiële kostenstijging is een begrotingsbedrag van € 22 miljoen. Een bedrag van € 330.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Paraatheid brandweer

Om een verantwoorde mate van paraatheid van de brandweer te kunnen garanderen is een extra investering nodig in met name vrijwilligers, beroepspersoneel, werving en opleidingen. Op 15 maart

2019 heeft het bestuur op basis van een advies van een bestuurlijke commissie een variant gekozen die voorziet in een vangnet voor het toekomstbestendig maken van de repressieve organisatie tot en met 2023. De gekozen maatregelen leiden gefaseerd tot een kostenverhoging van € 2,18 miljoen tot en met 2023 (een ophoging van het budget met 8,8%). Door de gefaseerde invoering is hiervan in de jaarschijf 2022 een bedrag nodig van € 220.000 met name bestemd voor een kleine uitbreiding van de beroepsformatie en versterking van de specialistische opleidingen.

Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met de aanvulling van de algemene reserve door het ophogen van de gemeentelijke bijdrage gedurende 4 jaar met € 152.500 per jaar (gemiddeld € 0,30 per inwoner per jaar) ingaande het begrotingsjaar 2018. Eventuele positieve resultaten die in de periode van 4 jaar worden behaald, worden in mindering gebracht op de bijdrage van het daaropvolgende jaar. De begroting 2021 was het laatste jaar dat deze aanvulling is opgenomen. In de begroting 2022 is de gemeentelijke bijdrage dan ook verlaagd met een bedrag van € 152.500.

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma

Het gemeentefonds wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd ten behoeve van de uitvoering van de Meningokokken (MenACWY)-vaccinatie voor 14-jarigen. De verantwoordelijkheid voor deze taak is met ingang van 1 januari 2021 overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden naar verwachting bij de meicirculaire 2021 toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).
Voor 2022 is een bedrag van € 94.000 opgenomen voor deze vaccinatie. Dit is gebaseerd op het geboortecohort van 2007, waarbij een vaccinatiegraad van 95% is gehanteerd. Deze vaccinatiegraad is gerealiseerd in 2019. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gaat hierbij vooralsnog uit van een tarief van € 20,66 per vaccinatie.

De ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage van 2021 naar 2022 zijn het resultaat van bovenstaande bestuurlijke afwegingen.

Aansluiting begroting 2021 - begroting 2022

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2021	57.798	S
Loonstijging 2022	545	S
Materiële kostenstijging 2022	330	S
Wegvallen toevoeging reserves i.v.m. weerstandsvermogen	-153	S
Programma Brandweerzorg 2020 - 2023, jaarschijf 2022	220	S
Uitbreiding RVP	94	S
Prenataal huisbezoek	PM	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**58.834**	**S**

Deel B Beleidsbegroting

2 Programmaplan

2.1 Programma Publieke Gezondheid

De overheid is er om de gezondheid van burgers te bewaken en om het individu te beschermen tegen gezondheidsrisico's van buitenaf waarop zijzelf niet of nauwelijks invloed hebben, zoals infectieziekte-uitbraken en de negatieve effecten van gedrag van anderen (meeroken, huiselijk geweld). Ook stimuleert de overheid gedrag dat de gezondheid bevordert. Publieke gezondheidszorg is een vorm van zorg waar mensen niet om vragen omdat ze klachten hebben (cure) of omdat ze ondersteuning nodig hebben (care). Publieke gezondheidszorg omvat de (door individuele burgers ongevraagde) zorg die de overheid aanbiedt om ziekte en gezondheidsschade van de gehele (of groepen in de) bevolking op te sporen en te voorkomen.

Het programma Publieke Gezondheid bestaat uit drie onderdelen:

- Publieke gezondheidszorg voor de jeugd;
- Publieke gezondheidszorg algemeen en
- Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties.

Algemene ontwikkelingen 2022

Daling van het aantal kinderen en verslechtering sociaal economische status
In onze regio daalt het aantal kinderen gestaag. In de periode 2015-2019 is het aantal inwoners tot 18 jaar in onze regio gedaald met 5,6% van 94.562 naar 89.236 kinderen. In de leeftijdscategorie 0-4 jaar is sprake van een daling van 1,4% en in de leeftijdscategorie 4-18 jaar is de daling 6,6%. In de leeftijdsgroep 0-4 jaar zien we in de afgelopen jaren een stabilisatie optreden.
Een daling van het aantal kinderen vertaalt zich in een daling van de directe uitvoeringskosten van de jeugdgezondheidzorg.
Helaas is de sociaal economische status in de afgelopen jaren verslechterd. Deze effecten zijn van invloed op de aard en omvang van de jeugdgezondheidszorg. Dat is van invloed op de risicozorg die door de jeugdgezondheidszorg wordt geleverd en leidt tot een kostenverhoging.
Door bovenstaande ontwikkelingen is een reële structurele besparing ter grootte van € 200.000 ontstaan. De verwerking van deze besparing wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.

Aansturing infectieziektebestrijding
Tijdens de herijking van het takenpakket is onder meer gesproken over de toekomst van de infectieziektebestrijding (IZB). Landelijk wordt gediscussieerd over de governance van de (opgeschaalde) IZB. Moet de aansturing landelijk plaatsvinden, regionaal of een combinatie daarvan? En hoe verhouden de aansturende partijen zich tot elkaar? En moet deze veranderen in aard en omvang? Omdat hier nog veel onduidelijkheid over is, wordt in deze begroting uitgegaan van de huidige situatie. Dit houdt in dat de burgemeesters en wethouders verantwoordelijk zijn voor de aansturing en financiering van de reguliere regionale infectieziektebestrijding. Zodra er sprake is van een pandemie vindt aansturing en financiering plaats door VWS.

Prenataal huisbezoek
Uit het Wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg' (PHB JGZ) volgt dat gemeenten de taak krijgen om een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of gezinnen in een kwetsbare situatie. De gemeente moet deze taak opdragen aan of inkopen bij dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert.
Het wetsvoorstel voorziet niet in het aantal huisbezoeken maar voorziet in tijdige hulp en ondersteuning. Het is aan de gemeente om voor een voldoende aanbod te zorgen ter opvolging van het prenatale huisbezoek.

Ten behoeve van de implementatie van het wetsvoorstel heeft VWS het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) de opdracht gegeven een handreiking te ontwikkelen. De handreiking dient als leidraad en ondersteuning voor de betrokken stakeholders bij de implementatie van het prenataal huisbezoek door de JGZ. Zo ondersteunt de leidraad de onderlinge samenwerking, helpt het bij het maken van de inkoopafspraken en om het prenataal huisbezoek ook daadwerkelijk te laten plaatsvinden. In de handreiking wordt per module de rol van de verschillende ketenpartners beschreven. Ook wordt stilgestaan bij de definitie van kwetsbaarheid. De oplevering van de handreiking is gepland op 1 juli 2021. De invoering van deze wet is gepland op 1 januari 2022.

Voor de uitvoering van het wetsvoorstel wordt jaarlijks € 5,3 miljoen in het gemeentefonds gestort. Het betreft geen geoormerkt budget. In overleg met BZK en de VNG wordt gekeken naar een verdeling over de gemeenten die recht doet aan het percentage vroeggeboorte en laag geboortegewicht per gemeente. Het streven is in de meicirculaire 2021 de verdeling van het budget over de gemeenten te publiceren. Vooralsnog is er geen gemeentelijke bijdrage opgenomen in de begroting 2022 voor de uitvoering van dit prenataal huisbezoek. De gemeentelijke bijdrage wordt aangepast zodra de uitvoeringsvorm en de omvang in onze regio bekend zijn. Hierover vindt overleg tussen de gemeenten en de GGD plaats.

Opleiding artsen jeugdgezondheidszorg
De opleiding van jeugdartsen bestond voorheen uit een 2-jarige opleiding met profiel jeugdgezondheidszorg. De vernieuwing van de opleiding leidt ertoe dat vanaf 2022 iedere arts een volledige opleiding arts maatschappij en gezondheid moet hebben afgerond. Niet alle artsen in dienst van de GGD hebben deze opleiding afgerond of zijn ermee gestart. Dit betekent dat voor deze artsen geldt dat zij uiterlijk in 2022 moeten zijn gestart met de tweede fase. Een punt van aandacht voor de organisatie is het regelen van vervanging.

Rijksvaccinatieprogramma
De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en bekostiging van het Rijksvaccinatieprogramma valt onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het gaat dan om de vaccinaties die onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma en opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid.

Vanaf 2021 is de uitvoering van de Meningokokken (MenACWY)-vaccinatie voor 14-jarigen opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid. Dit houdt in dat de verantwoordelijkheid en financiering van deze vaccinatie voor rekening van de gemeenten komen. Het gemeentefonds wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd ten behoeve van de uitvoering van deze vaccinatie voor 14-jarigen.

De daarmee gemoeide middelen worden naar verwachting bij de meicirculaire 2021 toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het RVP. In de begroting 2022 is, vooruitlopend hierop, een bedrag van € 94.000 opgenomen. Dit betreft het geboortecohort 2008 (4.762 kinderen), de meest recente MenACWY vaccinatiegraad onder de 14 jarigen (2019; 95%), en het door VWS bepaalde tarief van 2020 vermeerderd met 1% index (€20,86).

De vaccinaties die nog niet zijn opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid, maar wel onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma, voert de GGD uit in afstemming met het RIVM en worden rechtstreeks gefinancierd door het RIVM. Tot nader order is dit aan de orde voor de 22-wekenprik voor zwangere vrouwen tegen kinkhoest (maternale kinkhoestvaccinatie). De kosten voor zowel het vaccin als het zetten van de vaccinatie worden vergoed door het RIVM.

Verwachte toekomstige uitbreidingen van het RVP zijn:

- Vanaf 2022 het Humaan Papillomavirus (HPV) voor jongens tot 18 jaar. Het vaccin beschermt niet alleen meisjes tegen baarmoederhalskanker, maar ook jongens tegen penis-, anus-, mond-, en keelkanker. Ook wordt de vaccinatie eerder gegeven, namelijk met 9 jaar in plaats van 14 jaar. Hoe de financiering van deze uitbreiding van de doelgroep loopt is nog onbekend.
- Uitbreiding van het RVP voor personen van 18 tot en met 26 jaar. Aan deze groep personen worden alle vaccinaties beschikbaar gesteld die eerder voorbehouden waren voor personen tot 18 jaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor vaccinaties zoals opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid. Het vaccinatieprogramma in dit besluit beperkt zich tot personen tot 18 jaar. Hiermee zijn de vaccinaties van personen van 18 tot en met 26 jaar geen onderdeel van het gemeentelijk RVP pakket.
- Een toekomstig SARS-CoV-2 vaccin. Het vaccin zal worden opgenomen in het RVP voor de gehele bevolking. Ook hiervoor krijgen gemeenten geen medeverantwoordelijkheid.

Geïnformeerde toestemming voor vaccineren
Zowel voor deelname aan het RVP als voor het verwerken van de persoonsgegevens, waaronder doorlevering vanuit de uitvoerders van de jeugdgezondheidszorg (JGZ-organisaties) aan het RIVM, is wettelijk vereist dat er toestemming wordt gevraagd. Voor dat laatste is de technische ondersteuning nog niet gerealiseerd. Over het verkrijgen van deze geïnformeerde toestemming, ook ‘informed consent’ genoemd, is een aparte RVP-richtlijn geschreven. Deze professionele RVP-richtlijn is in 2018 ontwikkeld om te voldoen aan de wettelijke eisen en is tegelijk ook bedoeld om een handvat te bieden om het gesprek met ouders over het RVP te ondersteunen. Zolang de registratie niet digitaal in het digitaal dossier JGZ is vast te leggen, wordt de informed consent ten aanzien van de uitwisseling van data tussen JGZ en RIVM nog niet actief uitgevraagd.

Naar verwachting wordt in de meicirculaire aan gemeenten gevraagd om de techniek voor het informed consent nog dit jaar mogelijk te laten maken door de instelling die voor de gemeente de JGZ uitvoert (inclusief de toekenning van financiële middelen in het gemeentefonds).

Omgevingswet
De Omgevingswet, de Wet publieke gezondheid en lokale preventie/sportakkoorden bieden de mogelijkheid om gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming mee te nemen in ruimtelijke

ontwikkelingen. Zorgen dat de gezondheid van individuen, groepen en gemeenschappen beter wordt door de omgeving gezonder te maken, door gezond gedrag te stimuleren en door gezond gedrag makkelijker te maken. Samen met onze gemeenten wordt het instrumentarium hiervoor ontwikkeld (bouwsteen gezondheid). In voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet wordt de samenwerking met gemeenten al gezocht. .

Zorg en Veiligheid verbonden
Het kabinet zet in op het versterken van de goede samenwerking tussen zorg, welzijn, veiligheid en straf. Het ministerie van Justitie en Veiligheid benadrukt in de Rijksbegroting het belang van de rol van gemeenten. Ze geeft aan het lokaal bestuur een stevigere rol in onder andere de aanpak van huiselijk geweld maar ook van radicalisering. Ook het ministerie van VWS zet extra in op zorg- en veiligheidsvraagstukken. Dat is zichtbaar in de versterking van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, de aanpak van mensenhandel, de extra middelen voor de aanpak personen met verward gedrag, de aandacht voor maatwerk en een persoonsgerichte aanpak, het versterken van de aanpak van multiproblematiek, de inzet op preventie van radicalisering en het terugdringen van recidive. Met onze wethouders en burgemeesters willen we verkennen op welke wijze de GGD de gemeenten kan ondersteunen.

Kwetsbaren en jeugd
De coronapandemie heeft laten zien dat de kwetsbaren in onze omgeving mogelijk nog harder zijn geraakt en hun kwetsbaarheid daarmee toeneemt. De aandacht voor kwetsbaren en kwetsbaarheid moet een plek krijgen in het meerjarenbeleidsplan en in de regionale en lokale preventieagenda. Onder meer vervult de GGD een rol bij de totstandkoming en duiding van de post coronamonitors van GGD GHOR Nederland. Dit start na verwachting in het najaar van 2021 en loopt door in 2022. De financiering hiervan vindt door GGD GHOR Nederland en VWS plaats.

Internationale medewerkers
De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat extra aandacht voor gezondheidsbevordering onder de doelgroep medewerkers uit het buitenland noodzakelijk is. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat arbeidsmigranten in mindere mate gebruik maken van hulpverleningsvoorzieningen in vergelijking met Nederlanders zonder migratieachtergrond. In samenspraak met gemeenten en zorgpartners wil de GGD de gezondheidsvraagstukken in onze regio in kaart brengen.

2.1.1 Publieke gezondheidszorg voor de jeugd

Het beoogd maatschappelijk effect betreft:

> *Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij.*

Om kinderen goed te begeleiden, problemen vroegtijdig te signaleren en ontwikkelende complexe problematiek te voorkomen, is een ander samenspel met ouders en hun kinderen nodig. We moeten komen tot een nieuwe samenwerking tussen partijen die bij het opgroeien van kinderen betrokken zijn; naast jeugdgezondheidszorg, gemeentelijke toegang en jeugdzorg, ook onderwijs en voorschoolse voorzieningen en de eerstelijns en tweedelijns zorg en Veilig Thuis. Het is een grote opgave om de

ingezette cultuuromslag vorm te geven en nieuwe verbindingen en initiatieven te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een stevige positie van preventie in het jeugddomein en een doorgaande, integrale keten van preventie tot curatie.

Ouderportaal
In 2020 is de implementatie van het ouderportaal gestart. Dit geeft ouders de mogelijkheid om digitaal het kinddossier in te zien en om digitaal afspraken te maken. De implementatie is in het voorjaar van 2021 afgerond. Dit levert een besparing op als gevolg van reductie van portokosten, groeiboekjes en drukwerk. Maar daar tegenover moet geïnvesteerd worden in digitale veiligheid (securitycertificaten) en privacy (DigiD inlogmogelijkheid). De jaarlijkse efficiencywinst bedraagt € 30.000. Deze financiële ruimte is onderdeel van het eerder gepresenteerde € 325.000 besparingspotentieel en wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.

Taakherschikking
De taakherschikking binnen de jeugdgezondheidszorg is gestart in februari 2021. Het doel is om verpleegkundigen zodanig op te leiden, dat zij een aantal taken van jeugdartsen over kunnen nemen. Het gaat om zeven contactmomenten op het consultatiebureau welke deels door de jeugdverpleegkundige worden uitgevoerd. Waar sprake is van een verhoogd risico, of meer complexiteit, blijft de jeugdarts degene die het consult afneemt. Dat gaat om zo'n 30% van de gevallen.

De opleiding taakherschikking kent een duur van 2,5 jaar. Deze is gestart in februari 2021 en wordt afgerond tegen de zomer van 2023. Na de implementatie van taakherschikking dalen de personeelskosten met € 95.000 per jaar. De loonkosten van een jeugdverpleegkundige zijn immers lager dan van een jeugdarts. Deze financiële ruimte is onderdeel van het eerder gepresenteerde € 325.000 besparingspotentieel en wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.
De investering ten behoeve van het scholingstraject bedraagt € 600.000 en is in 2020 reeds voorzien. Dit betekent dat de gemeenten hier geen extra financiële bijdrage voor gaan betalen.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?
Om voor alle kinderen een gezonde en veilige basis te creëren, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de (publieke) gezondheid van de jeugd. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen in Limburg-Noord, inclusief de nieuwkomers.	Uitvoeren basispakket JGZ voor alle kinderen (88.000)	Aanbieden van contactmomenten (85.000 consulten, verdeeld over 20 fysieke consultatiebureaus) conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen

Verkleinen gezondheidsverschillen	Aanbieden van extra zorg voor kinderen met extra zorgbehoeften	Aanbieden van extra contactmomenten.
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en kinderen op het gebied van JGZ	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat. - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten.
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1.000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en perinataal aanbod. - Participatie JGZ preventieagenda. - Participatie Kansrijke Start. - Uitvoeren programma Nu Niet Zwanger
Bestrijden van door vaccinatie te voorkomen infectieziekten op individueel en populatieniveau	Minimaal 95% van kinderen (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP, en de vaccinatiegraad van HPV in minimaal 65%.	Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma (50.000 vaccinaties), inclusief de 22 wekenprik voor zwangere vrouwen (4.000 vaccinaties).
Faciliteren beleidsontwikkeling publieke gezondheid jeugd	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid op basis van monitoring, rapportage en onderzoek	-Opstellen Integrale Jeugdrapportage. -Gezondheidsmonitor kind en jeugd.
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Deelname aan lokale coalities.
Continue verbetering van publieke gezondheidszorg voor de jeugd	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen.

2.1.2 Publieke gezondheidszorg algemeen

Het beoogd maatschappelijk effect betreft:

> *Bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te beschermen tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving.*

Dit maatschappelijk effect wordt gerealiseerd middels infectieziektebestrijding, medische milieukunde, forensische geneeskunde en technische hygiënezorg.

Infectieziektebestrijding

De GGD is actief in het voorkomen, opsporen en bestrijden van infectieziekten zoals kinkhoest, hepatitis B en legionellose. We garanderen een 24-uurs bereikbaarheid voor het melden hiervan en melden deze binnen de wettelijk gestelde termijn. Het opsporen en bestrijden van tuberculose (TBC) vindt met name plaats onder zowel risicogroepen, zoals asielzoekers en immigranten, als ook onder personen die in contact komen met mensen uit risicogroepen, de contactgroepen. In 2022 verwacht de GGD nog werkzaamheden te verrichten in de pandemiebestrijding. Dit in opdracht van en met financiering door VWS.

Ook richt de GGD zich op de seksuele gezondheid van de burgers in onze regio. Seksualiteit is in alle levensfases een belangrijke antecedent voor een goed ervaren gezondheid. Dit reikt verder dan het opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's). Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met kwetsbare vrouwen/partners/stellen over een kinderwens, zodat zij een bewuste en eigen keuze kunnen maken ter voorkoming van een onbedoelde zwangerschap. Ook zet de GGD zich in om het gesprek over genegenheid en intimiteit zo toegankelijk mogelijk te maken.

Daarnaast ziet de GGD meerwaarde in het geven van reizigersadvies en -vaccinaties om infectieziekten te voorkomen. Het juiste consult met de juiste vaccinatie verkleint de kans dat infectieziekten binnen onze regio uitbreken. De GGD vervult hierin meer en meer een expertrol. In 2020 en 2021 ondervindt reizigersadvisering hinder van de coronapandemie. De vraag is nihil en activiteiten beperken zich tot het vaccineren van beroepsgroepen. In de begroting 2022 is geen rekening gehouden met beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Indien hier wel sprake van is, ontstaat er derving van inkomsten. Een eventuele derving van inkomsten wordt verhaald bij VWS, waardoor er geen financieel risico ontstaat voor de gemeenten.

Medische milieukunde

De GGD stelt zich steeds meer op als proactieve adviseur van de gemeenten rondom medisch milieukundige zaken. Het provinciaal asbest-aanvalsplan blijft onder de aandacht. Daarnaast zet de GGD zich in om de medische milieukunde een herkenbare plek te geven in de Omgevingswet.

Forensische geneeskunde

De lijkschouw is een wettelijke taak voor de gemeenten. Binnen onze regio hebben de gemeenten de GGD aangewezen voor de uitvoering van deze taak. Voor politie en justitie voert de GGD forensisch medisch onderzoek en medische arrestantenzorg uit. De GGD borgt de beschikbaarheid en bereikbaarheid van forensisch artsen. Landelijke schaarste aan professionals maakt dit uitdagend. Om beschikbaarheid en bereikbaarheid te garanderen wordt samengewerkt met andere GGD'en. Tevens wordt gewerkt met de inzet van een forensisch verpleegkundige.

Technische hygiënezorg

De GGD adviseert bij evenementen en bij risicolocaties. Daarnaast voert zij inspecties uit op naleving van de gezondheidsvoorschriften ten behoeve van vergunningverlening aan tattoo- en piercingshops, op verzoek van de gemeenten bij seksinrichtingen en op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) bij asielzoekerscentra. De technische hygiënezorg richt zich mede door deze controlerende activiteiten ook op preventie infectieziekten.

Toezicht houden

De GGD voert toezicht uit op de kinderopvang. Dit doet ze bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en gastouders. Het betreft zowel jaarlijkse onderzoeken, onderzoeken op indicatie en onderzoek bij de aanvraag van een nieuwe opvanglocatie. In zowel 2020 als 2021 hebben de inspecties niet op alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureau's plaats kunnen vinden. Dit als gevolg van de coronapandemie en daardoor het (gedeeltelijk) sluiten van de locaties. In de begroting 2022 is geen rekening gehouden met beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Indien hier wel sprake van is, ontstaat er derving van inkomsten. Dit ontstaat omdat er sprake is van prestatiefacturatie (p*q) aan gemeenten. Een eventuele derving van inkomsten wordt verhaald bij VWS, waardoor er geen financieel risico is.

Nu niet zwanger

De GGD voert het programma Nu Niet Zwanger uit in de regio. Dit doet ze onder subsidieverstrekking van VWS en GGD GHOR Nederland. Deze financiering is voor 2020 en 2021 en wordt mogelijk door VWS verlengd tot en met 2022. Daarnaast zijn gemeenten met de Provincie in overleg om de implementatie te stimuleren, waarvoor de Provincie mogelijk extra financiële middelen ter beschikking stelt. De GGD gaat uit van continuering van het programma Nu Niet Zwanger in 2022, waarbij de financiering via VWS, GGD GHOR Nederland en eventueel de Provincie geborgd is.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te bescherming tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en –omgevingen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Het voorkomen of vroegtijdig signaleren van besmettelijke infectieziekten	Signaleren en bestrijden van infectieziekten en monitoren vaccinatiegraad	- Afhandelen van meldingen van infectieziekten (minimaal 95% binnen de wettelijke normtijden) - Op specialisaties infectieziektebestrijding, tuberculose (30 patiënten met ziekteverschijnselen in behandeling en 45 geïnfecteerde zonder ziekteverschijnselen in beeld), seksuele gezondheid (2.200 consulten), reizigersadvisering (11.500 consulten, 15.000 vaccinaties): i. Preventieve en voorlichtingsactiviteiten geven zowel individueel als in groepsverband, als aan risicogroepen ii. Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid iii. Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. antibioticaresistentie en infectiepreventie iv. Uitvoeren van bron- en contactonderzoek v. Screening op en behandeling van infectieziekten
Het beschermen van de bevolking tegen gezondheids-bedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving	Signaleren van factoren die gezondheids-risico's met zich mee brengen en het bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen opstellen - Uitvoeren verdiepend onderzoek naar gezondheid en -gezondheidsrisico's - Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg: *i. Lijkschouw (300 maal) bij vermoeden niet-natuurlijke dood en euthanasie (230 verklaringen)* *ii. Forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken en kindermishandeling.* *iii. Afname alcohol- en drugscontroles en medische arrestantenzorg (600 controles)* *iv. Opstellen letselbeschrijvingen (50 stuks)* - (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en ruimtelijke ordening, als ook over de leefomgeving in relatie tot de gezondheid. En voorlichting over voorkomende gezondheidsbedreigende factoren, o.a. asbest, gewasbeschermingsmiddelen, eikenprocessierups, hitte, houtkachels en windmolens (200 maal) - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (10 adviezen) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen

Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang en vergunde bedrijven	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO), gastouderbureaus (GOB), en gastouders (GO) (500 jaarlijkse onderzoeken) - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO - Inspecteren en adviseren van tattoo- en piercingshops (50 stuks), (tijdelijke) huisvestinglocaties vluchtelingen en statushouders (2 azc's) en seksbedrijven
Continue verbetering van de algemene publieke gezondheidszorg	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen

2.1.3 Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties

Het beoogt maatschappelijk effect betreft:

> *Beperken van gezondheidsschade bij crisissituaties door voorbereiding op en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen.*

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) draagt in crisissituaties zorg voor coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. Preventief adviseert ze gemeenten en andere (overheids-)organisaties op dat gebied. De GGD is verantwoordelijk voor publieke gezondheidsprocessen. Hieronder vallen opgeschaalde infectieziektebestrijding, opgeschaalde medische milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek bij rampen. De GHOR en de GGD borgen de opgeschaalde publieke zorg.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om gezondheidsschade bij crisissituaties te beperken door voorbereiding op, en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Regie op en voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele informatie over de mate van voorbereiding en continuïteit in de zorgketen.
Bijdragen aan de borging van geneeskundige hulpverlening	Adviseert over crisisbeheersing om zorgcontinuïteit verstoring te beperken, als ook over risicobeheersing om crises te voorkomen	- Adviseren en bieden van ondersteuning t.a.v. crisisbeheersing aan partners in de zorgketen om een positieve bijdrage te leveren aan zorg continuïteit. - Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet).
Coördineren, aansturen en regisseren van de geneeskundige hulpverlening tijdens crisissituaties	Borgen van een kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie die 24/7 paraat is.	- Voldoen aan normen zoals vastgelegd in het Geneeskundig Crisisplan. - Continue beschikbaarheid van gekwalificeerde crisisfunctionarissen. - Uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid d.m.v. een actueel opleidingsplan (OTO-plan). - Borging beschikbaarheid van materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde.
	Verbinden van geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen. - Realiseren van een systeem t.b.v. informatie uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
	Visie zelfredzaamheid GHOR en veiligheidsregio ten uitvoering brengen	- Analyseren van zelfredzaamheid kwetsbare groepen. - Bieden van handelingsperspectieven tijdens rampen en crisis. - Adviseren van sociale netwerken en zorginstellingen rondom verminderd zelfredzamen.

Beperken van gezondheids-schade	Borgen opgeschaalde publieke gezondheids-processen en ondersteunen bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust	Inzetten van psychosociale hulpverlening, medische milieukunde, opgeschaalde infectieziektebestrijding en het opstarten van een gezondheidsonderzoek bij rampen. Als ook het adviseren van bevoegd gezag.

2.1.4 Programmakosten

De kosten van het programma Publieke Gezondheid bedragen € 18,2 miljoen exclusief de toerekening van overhead. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 13,5 miljoen van de programmakosten. Dat is € 26 per inwoner.

Totaal Programma Publieke gezondheid *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	18.188
Baten	17.901
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**288**
Stortingen in reserves	2
Onttrekkingen uit reserves	290
Geraamd resultaat	**0**

Een storting van € 2.000 en een onttrekking van € 15.000 vindt plaats in c.q. uit de reserve ter dekking van de Kapitaallasten Oranjelaan Roermond. Daarnaast een onttrekking ter dekking van de investering in de taakherschikking ten bedrage van € 275.000.

De kosten voor de GHOR zijn opgenomen in de begroting van het Programma Crisisbeheersing, omdat daar ook het merendeel van de baten wordt verantwoord.

2.2 Programma Brandweerzorg

Het programma Brandweerzorg bestaat uit drie onderdelen:

- Risicobeheersing;
- Incidentbestrijding;
- Preparatie.

Algemene ontwikkelingen 2022

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers
Uit (recent) onderzoek blijkt dat het Nederlandse stelsel van brandweerzorg niet strookt met Europese wet- en regelgeving; beroepsmatige en vrijwillige brandweermensen doen hetzelfde werk maar worden niet gelijk beloond. De oplossing die landelijk is gekozen, is om te komen tot een substantiële taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepsmatige brandweermensen. Dit is een fundamentele verandering, want het huidig stelsel gaat uit van gelijke taken voor beroeps en vrijwilligers. In de voorbereiding op de taakdifferentiatie is door Brandweer Limburg-Noord een aantal oplossingsrichtingen ontwikkeld. De minst dure oplossingsrichting leidt - bij een verder ongewijzigde organisatie - tot structurele meerkosten van ruim € 800.000. De veiligheidsregio's zijn van oordeel dat hier sprake is van een stelselwijziging en dat de extra kosten voor de Minister zijn.
Het streven is om Brandweer Limburg-Noord vanuit de inhoud door te ontwikkelen met als doel een adequate en toekomstbestendige brandweerzorg tegen aanvaardbare kosten. Het juridische eindresultaat zal vergelijkbaar zijn met wat de Denktank en de Minister voor ogen hebben.

Versterking paraatheid brandweer
Conform beleidsplan 2020-2023 wordt voor incidentbestrijding en preparatie uitvoering gegeven aan de bestuurlijk vastgestelde derde jaarschijf versterking paraatheid. Dit leidt tot een geplande verhoging van de bijdrage in 2022 met een bedrag van € 220.000.

2e loopbaanbeleid
In 2006 is het 2e loopbaanbeleid bij de brandweer geïntroduceerd. Het gaat over medewerkers incidentbestrijding in de 24-uursdienst. Onder voorwaarde van medische geschiktheid mogen deze medewerkers maximaal 20 jaar werken in deze bezwarende functie. Werkgever en werknemer spannen zich gezamenlijk in om een goede vervolgstap, de zogenaamde 2e loopbaan van de werknemer, mogelijk te maken naar een niet bezwarende functie binnen dan wel buiten de organisatie. In de begroting is te weinig financiële ruimte om het beleid uit te voeren. Bovendien moet het beleid geactualiseerd en gemoderniseerd worden. Getracht wordt om de tekorten, die naar verwachting aanzienlijk zijn, uit de eigen begroting te dekken. Mogelijk is hier sprake van een financieel risico.

Nieuwbouw kazernes
In 2016 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid een besluit genomen tot nieuwbouw kazernes op een aantal plaatsen. Een voorwaarde is dat het bedrag van achterstallig onderhoud van de huidige kazerne, dat op 1-1-2017 weggewerkt zou moeten zijn, in de nieuwbouw wordt gestoken.

Verder is het uitgangspunt voor nieuwbouw dat het sober en doelmatig moet zijn. Ook mogen de totale huisvestingslasten niet hoger worden als gevolg van nieuwbouw. In het bouwkrediet zit dan ook geen enkele lucht.
Vertragingen in vergunningstrajecten hebben tot latere start van de bouw van diverse kazernes geleid en daarmee tot hogere bouwkosten dan geraamd (inflatiecorrectie). Bij de financiering is uitgegaan van een centrale post in het gebied Heythuysen in plaats van het in stand houden van twee posten. Daarnaast is er geen rekening mee gehouden dat er discussie kon ontstaan over het besluit van het Algemeen Bestuur over het bedrag van achterstallig onderhoud.
De combinatie van voorgaande tegenvallers kan leiden tot een financieel risico.

Actualisatie investeringsprogramma materiaal brandweer
Het investeringsprogramma brandweer wordt geactualiseerd naar de periode 2022 - 2030. Op voorhand is duidelijk dat het budget voor kapitaallasten in deze periode niet toereikend is. Daar zijn twee redenen voor aan te wijzen. In de eerste plaats is het materieel in de regionalisering naar VRLN overgekomen zonder btw. De vervanging vindt met btw plaats en daaruit vloeit dus een kostenstijging voort. In de tweede plaats zijn de specificaties in de loop van de tijd gewijzigd en dat is van invloed op de aanschafprijs. De verwachting is dat de omvang pas zichtbaar wordt in de jaren na 2022. Voor de tijdelijke opvang van deze verwachte tekorten hebben we de afgelopen jaren de egalisatiereserve kapitaallasten brandweerzorg gevormd.

Energietransitie en duurzaamheid
De overgang naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik (elektrische voertuigen, hybride auto's, voertuigen op waterstof of vloeibaar aardgas (LNG), buurtbatterijen, windturbines en zonnepanelen) is in volle gang. Bij de ontwikkeling en in gebruik name is voor brandveiligheid vaak niet veel aandacht. Maar als er iets misgaat, is de brandweer meestal als eerste ter plaatse. Wat betekenen de nieuwe ontwikkelingen voor de veiligheid van burgers en voor de inzet van de brandweer? Het is belangrijk om als brandweer de werking en de risico’s te kennen en hierop voorbereid te zijn. In 2021 wordt hier door de veiligheidsregio's gezamenlijk een programma op ontwikkeld dat in 2022 concreet vertaald moet worden in een regionaal programma en/of project.

Werken met de Omgevingswet
Naar verwachting is de nieuwe omgevingswet op 1 januari 2022 een feit, hebben we nieuwe procesafspraken gemaakt over de adviesrol van de veiligheidsregio bij de vergunningverleningstrajecten en werken we samen in de digitale samenwerkingsruimte binnen Squit 2020. Gemeenten gaan door met maken van hun omgevingsvisies en omgevingsplannen en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daar hebben zij respectievelijk tot 2026 en 2029 de tijd voor. Daarnaast treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking voor gevolgklasse 1.
2022 zal vooral een jaar zijn van uitproberen en ervaring opdoen met de daadwerkelijke werking van de nieuwe wet in de praktijk waarbij de 15 gemeenten ieder een eigen tijd/tempo lopen in het implementatieproces. Naar verwachting gaat dit de nodige flexibiliteit vragen van risicobeheersing qua inzet van capaciteit. Het is niet uit te sluiten dat verdergaande prioritering in uitvoering van taken nodig zal zijn.

Informatiegestuurd werken
VRLN heeft in haar beleidsplan 2020 - 2023 informatiegestuurd werken als kernwaarde opgenomen. Informatie wordt steeds belangrijker zowel in de voorbereiding op incidenten als in de preventieve taken. Hiervoor is binnen de gehele veiligheidsregio een programma Informatie & Techniek gestart. In dit programma krijgen vraagstukken rondom informatievoorziening, ICT en innovatie een plek. Binnen brandweerzorg hebben we veel data ter beschikking. In 2021 zijn we gestart met het inrichten van een systeem dat deze data beschikbaar kan stellen en kan opwaarderen tot bruikbare informatie en kennis. Ook wordt er in 2021 gestart met de modernisering van de Mobiele Operationele Informatievoorziening in de brandweervoertuigen.
In 2022 maken we de vervolgstap naar het structureel inbedden van business intelligence in de brandweerorganisatie.

Digitaliseren producten
De coronacrisis heeft ons geleerd dat we een deel van onze dienstverlening digitaal kunnen organiseren en dat dat voordelen biedt. De digitale zelfscan brandveiligheid is daar een voorbeeld van, maar ook het aanbieden van inhoudelijke webinars of het online organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten. Voordelen zijn onder andere dat we meer burgers kunnen bereiken door producten via meerdere kanalen aan te bieden. We kunnen het toezicht op gebruiksveiligheid breder en frequenter inzetten waarbij we een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer of de eigenaar van een gebouw.

Verbinding Veiligheid en Gezondheid
Brandveilig Leven heeft de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt in de professionalisering van preventie, zowel op inhoudelijk als op methodisch vlak. Steeds vaker worden raakvlakken zichtbaar met andere onderwerpen op het gebied van veiligheid en gezondheid (denk aan klimaatverandering, ondermijning, valpreventie en de rookvrije generatie). De uitdaging voor de komende jaren is om synergie te creëren op deze thema's in samenwerking met maatschappelijke partners.

2.2.1 Risicobeheersing

Gemeenten willen een veilige woon- en leefomgeving voor hun inwoners. Sociale veiligheid is daarbij een belangrijk aandachtsveld, maar ook doelen op het vlak van de fysieke veiligheid zoals vermindering van het aantal incidenten en calamiteiten zijn voor gemeenten erg belangrijk. Hierbij werken zij samen met professionals, zoals politie en veiligheidsregio. Ook zetten zij in op versterken van de betrokkenheid en vergroting van het zelfoplossend vermogen van hun inwoners en ondernemers. De veiligheidsregio helpt gemeenten hierbij. Binnen risicobeheersing biedt zij gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten. Als onderdeel van de veiligheidsketen richt risicobeheersing zich onder meer op het

mogelijk maken van een veilige en effectieve inzet van de hulpdiensten bij calamiteiten. De regio werkt vanuit het begrip ‘meerlaagse veiligheid’ waarbij in iedere fase van het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling of bouwwerk een passend instrument ingezet kan worden om fysieke veiligheid te vergroten. Risicobeheersing adviseert tevens over bereikbaarheid en aanwezige bluswatervoorzieningen zodat hulpdiensten effectief op kunnen treden bij calamiteiten.

Activiteiten 2022

Het programmaonderdeel risicobeheersing bestaat uit meerdere taakvelden (hieronder A t/m E).

A Ruimtelijke veiligheid

De veiligheidsregio brengt adviezen uit gericht op het beheersen van omgevingsrisico’s. De advieswerkzaamheden omvatten: externe veiligheid bestemmingsplannen, omgevings- en trajectbesluiten, routering gevaarlijke stoffen, infrastructurele wijzigingen, realiseren van bluswatervoorzieningen en keurmerk veilig ondernemen. Doel is om in een zo vroeg mogelijk stadium veiligheidsrisico’s in beeld te brengen en mee te laten wegen in de beleidskeuzes die gemaakt worden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om omgevingsrisico’s te beperken en te beheersen.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 250 tot 300 adviesaanvragen in het kader van omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunning inclusief bluswater en bereikbaarheid.

B Industriële veiligheid

De veiligheidsregio voert werkzaamheden uit gericht op het adviseren over, toezien op en eventueel handhaven van de beheersing van industriële risico’s. Tot deze werkzaamheden behoren het beoordelen van veiligheidsrapporten, aanwijzing van bedrijfsbrandweren, advies op het gebied van opslag van vuurwerk en explosieve stoffen, advies externe veiligheid Wet Milieubeheer en inspecties en handhaving BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om industriële risico’s te beperken en te beheersen. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 12 BRZO-inspecties en 10-20 adviezen in het kader van aanvragen voor een milieuvergunning en behandeling incidentmeldingen.

C Bouwveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveiligheidsaspecten bij bouwvergunningtrajecten: over te nemen bouwkundige maatregelen, technische installaties, bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen op objectniveau. Controles tijdens en na de bouw maken deel uit van deze werkzaamheden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften over brandveiligheidsaspecten in het kader van bouwvergunningtrajecten. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.
Jaarlijks worden gemiddeld 900 adviesrapporten uitgebracht en 20 controles uitgevoerd. Speerpunt is het verhogen van de kwaliteit van onze dienstverlening aan gemeenten: door nog meer aan de voorkant mee te denken zodat gemeenten niet verrast worden door ons advies in een lopende aanvraag; door het borgen van maximale afstemming bij complexe trajecten en door de risicogerichte benadering goed te borgen in het adviesformat.

D Gebruiksveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveilig gebruik van bouwwerken en bij risicovolle en/of grootschalige evenementen. Hiertoe behoort de advisering omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik, de advisering en het toezicht bij grootschalige en risicovolle (B- en C-) evenementen en het toezicht op brandveilig gebruik.
Daarnaast voert de veiligheidsregio activiteiten uit specifiek gericht op het verkleinen van het risico op brand door menselijk handelen. Concrete activiteiten zijn de ervaringsprogramma's binnen de Risk Factory voor scholieren, zorginstellingen, het voorlichten en trainen van kwetsbare groepen en het trainen van ambassadeurs (bij voorkeur door het opzoeken van een structurele samenwerking met zorgorganisaties en woningcorporaties).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften bij het gebruik van bouwwerken en bij evenementen.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 1.500 gebruikscontroles, 300 adviezen in het kader van brandveilig gebruik en 500 adviezen in het kader van evenementenadvisering.

Brandveilig Leven

Specifiek onderdeel binnen gebruiksveiligheid is Brandveilig Leven, waarbij specifiek aandacht gegeven wordt aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven. In totaal worden ruim 300 voorlichtingsactiviteiten Brandveilig Leven uitgevoerd.
We maken hierbij in toenemende mate gebruik van volontairs en ambassadeurs (intermediairs). Een belangrijk onderdeel is dan ook het werven en trainen van intermediairs. Om dit te bereiken zoeken we onder meer aansluiting bij opleidingen voor mensen die werkzaam worden bij kwetsbare groepen in de samenleving (bijvoorbeeld MBO Verzorgende).
Het team Brandveilig Leven werkt daarnaast samen met de overige collega's van Risicobeheersing om vraagstukken en uitdagingen gezamenlijk aan te gaan en zorgt er tevens voor dat brandweerposten de juiste (methodische) ondersteuning krijgen bij het uitrollen van lokale initiatieven zoals voorlichtingsactiviteiten.

E Onderzoek en beleid

Binnen risicobeheersing verzorgt VRLN de beleidsvoorbereiding (of levert een bijdrage aan) op diverse terreinen en onderwerpen.

Prestatie indicatoren

Adequate en kwalitatief hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie van de brandweerpreventie, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen.

Indicatoren (risicobeheersing als geheel)

- **Goed en op tijd**: wij adviseren in een vroegtijdig stadium vanuit vakinhoudelijke professionaliteit, onafhankelijk en risicogericht.
  - *Wij zijn aan de voorkant betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en aanvragen zodat veiligheid meegenomen kan worden in de fase van integrale belangenafweging. Het percentage vooroverleggen ten opzichte van het aantal adviesaanvragen toont een stijgende lijn.*
  - *De medewerkers risicobeheersing voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria. Dit is vastgelegd in het dashboard ontwikkeling vakmanschap.*
  - *Met iedere medewerker wordt jaarlijks een ontwikkelgesprek gevoerd.*
  - *Onze adviezen voldoen aan de interne standaard voor kwaliteit (kwaliteitskaart). Dit wordt jaarlijks beoordeeld op basis van een steekproef.*
  - *Wij voeren een tevredenheidsonderzoek uit met betrekking tot onze dienstverlening en scoren daarbij een ruimvoldoende.*
- **Co-creatie:** wij werken samen met partners aan veiligheidsvraagstukken, leveren een onderbouwde bijdrage aan integraal advies en maken waar mogelijk de verbinding op inhoud.
  - *Het aantal partners waar wij structureel mee samenwerken toont een stijgende lijn.*
  - *Per programma geven wij minimaal 1 voorbeeld van een nieuw samenwerkingsinitiatief.*
  - *Wij meten de kwaliteit van de samenwerking met partners d.m.v. een enquête.*

- **Informatie gestuurd:** wij faciliteren gemeentelijke beleidskeuzes en beïnvloeden brandveilig gedrag door het verzamelen, analyseren en duiden van data en vertalen dit naar een regionaal brandrisicoprofiel en regionaal/lokaal veiligheidsbeeld.
  - *Iedere gemeente beschikt over een kwalitatieve rapportage over brandveiligheid/naleefgedrag bij risicovolle objecten in de gemeente.*
  - *Een actueel overzicht van de meest voorkomende oorzaken van brand in de regio is beschikbaar.*
  - *Leveren wij digitale kaartinformatie over risico's aan incidentbestrijding en aan gemeenten.*

2.2.2 Incidentbestrijding

De veiligheidsregio voert de operationele brandweerzorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en van ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen). De veiligheidsregio beschikt hiervoor over 30 brandweerposten. Het werk wordt uitgevoerd door beroepsmedewerkers (24 uursdienst en dagdienstmedewerkers) en ongeveer 800 vrijwilligers. Naast de basiszorg omvat incidentbestrijding ook het grootschalig en specialistisch optreden van de brandweer. Bij incidenten van grotere omvang is het aspect van slagkracht van belang. Aan de hand

van het provinciaal risicoprofiel en de hierin genoemde incidenttypen is bepaald hoe groot de slagkracht minimaal moet zijn. Aangezien het gros van de incidenttypen zich in elke gemeente kan voordoen, is gekozen voor een zodanige verdeling van capaciteit dat de slagkracht overal binnen de landelijke tijdsnormen kan worden geformeerd. Deze capaciteit is overigens al aanwezig; het is de som van de eenheden die nodig zijn voor de snelle eerstelijns brandweerzorg in de gemeenten. Voor het bestrijden van complexe incidenten beschikt de brandweer over specialistische teams die de lokale posten kunnen ondersteunen met extra kennis, ervaring en uitrusting.

Activiteiten 2022

Een verdere ontwikkeling van de repressieve organisatie

Brandweer Limburg-Noord is op weg naar de brandweer in 2030; een repressieve brandweerorganisatie die flexibel, rationeel en robuust is ingericht om snel en adequaat incidenten te kunnen bestrijden. Vrijwillig waar het kan en beroepsmatig daar waar het moet en met ruimte voor burgerhulpverlening.

Snel en adequaat betekent dat de basisbrandweerzorg georganiseerd blijft vanuit de lokale brandweerposten. Eenvoudige technieken en tactieken en een verregaande standaardisering maken dat de lokale vrijwilliger de basisincidenten in zijn of haar verzorgingsgebied kan bestrijden: werken vanuit een behapbare basis.

Aanvullend op de vrijwillige posten die op basis van vrije instroom werken, creëren we waar en wanneer nodig een beroepsmatige schil van gegarandeerde paraatheid.

De focus van de specialistische teams ligt op hoogwaardige kennis van en ervaring met complexe incidenten en minder op de opkomsttijd. Door ombuigingen en het maken van scherpe maar verantwoorde keuzes worden de extra kosten van taakdifferentiatie en andere externe ontwikkelingen gecompenseerd. Een en ander wordt vastgelegd in het RBOP 3 (Repressief Brandweer Organisatieplan).

Prestatie indicatoren

Een parate brandweerorganisatie die adequaat en voldoende snel reageert op de gemiddeld 4.000 meldingen per jaar (waarvan 2.500 prio 1 en 1.500 prio 2).

Indicatoren

- Regionaal: in de praktijk wordt 50% van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid.
- Bij prio-1 meldingen is het streven een uitruktijd van maximaal 5 minuten te halen bij vrijwillige posten en anderhalve minuut bij beroepsposten en posten met een SI-2T (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).

2.2.3 Preparatie

De kwaliteit van de operationele brandweerzorg is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en de operationele voorbereiding. Deze aspecten zijn verenigd binnen het onderdeel Preparatie.
Vakbekwaamheid bestaat uit het opleiden (vakbekwaam worden) en oefenen (vakbekwaam blijven) van het brandweerpersoneel. Dit is vastgelegd in kwalificatieprofielen en in wet- en regelgeving. Het onderdeel materieel is gericht op het onderhoud en aankoop van materieel van de brandweer. Operationele voorbereiding verzorgt alle procedures en data zoals die nodig zijn binnen Brandweerzorg en is de verbindende schakel naar de ketenpartners en meldkamer.

Activiteiten 2022

Speciaal te benoemen activiteiten voor 2022 zijn:

- Zoveel als mogelijk voldoen aan de grote opleidingsvraag van nieuwe vrijwilligers.
- Opleiding en training specialistische teams.
- Invoering gebiedsgerichte opkomsttijden.
- Grote aanbestedingen materieel.
- Uitvoering RBOP 3.0.
- Ontwikkelingen conform Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) zoals genoemd in het “beleids- en bestedingsplan 2020-2024 meldkamers”.

Prestatie indicatoren

Een goed geoefende, voorbereide en toegeruste brandweerorganisatie, conform landelijk vastgestelde standaarden. Jaarlijks zijn er leergangen voor gemiddeld 200 medewerkers en vrijwilligers, met als hoofdmoot de leergangen manschap, chauffeur, pompbediener en bevelvoerder. Jaarlijks zijn er 20 tot 40 reguliere oefenmomenten voor elke brandweermedewerker (vrijwilligers en beroeps).

Indicatoren

- Gecertificeerd opleidingsbureau.
- Alle ruim 850 operationeel inzetbare medewerkers voldoen aan de landelijke branche-standaard voor vakbekwaamheid.
- Actuele planvorming, objectinformatie, procedures, inzetvoorstellen en dekkingsplan.
- De kazernes voldoen aan onderhoudsniveau 3 van de NEN2767-norm.
- Al het materieel voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitsstandaard en/of keurmerk en wordt periodiek gekeurd.

2.2.4 Programmakosten

De kosten van de programma Brandweerzorg bedragen € 32,5 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 62 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 26,9 miljoen van deze kosten. Dat is € 52 per inwoner.

Totaal Programma Brandweerzorg *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	32.361
Baten	32.304
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**57**
Stortingen in reserves	137
Onttrekkingen uit reserves	194
Geraamd resultaat	**0**

Een storting van € 137.000 en een onttrekking van € 194.000 vindt plaats in c.q. uit de reserve onderhoud brandweergebouwen.

2.3 Programma Crisisbeheersing

De veiligheidsregio zorgt voor een platform voor de verschillende partijen in de crisisbeheersing. Zij draagt zorg voor een collectief beeld en analyse van risico's in de regio en voor (de inzet van) een gedegen voorbereide, vakbekwame, parate en professionele crisisorganisatie. Het programma Crisisbeheersing bestaat uit de volgende onderdelen:

- Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking;
- GeneeskundigeHulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR);
- Gemeentelijke processen en
- Meldkamer Limburg multidisciplinaire samenwerking.

2.3.1 Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking en GHOR

Het onderdeel crisisbeheersing voert de multidisciplinaire taken uit. Dit onderdeel is primair verantwoordelijk voor de multidisciplinaire kernfuncties, ruimtes, (informatie)voorzieningen en wettelijke planfiguren en heeft een regierol in de samenwerking met de (keten)partners. Crisisbeheersing:

- onderhoudt daartoe de benodigde contacten, netwerken en convenanten met partners en buurregio's in binnen- en buitenland;
- informeert en adviseert burgers, partners en bestuur omtrent risico's en maatregelen, onder andere door risicocommunicatie, evenementenadvies en participatie in de Risk Factory;
- ontwikkelt en beheert gezamenlijke plannen, (opschaling)procedures, informatievoorziening, multidisciplinaire piketten, pools, ruimtes en andere (digitale) resources;
- coördineert de multidisciplinaire voorbereiding, informatie-uitwisseling, vakbekwaamheid en daadwerkelijk optreden van betrokken diensten en (keten)partners en
- bewaakt de kwaliteit van de crisisbeheersing middels monitoren, evalueren en leren.

De GHOR is belast met de coördinatie, voorbereiding, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.

- Doelstelling is dat de geneeskundige partners naadloos kunnen opschalen van reguliere naar opgeschaalde geneeskundige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als samenhangende keten kunnen optreden, zodat slachtoffers van rampen en crises optimale zorg kan worden geboden.
- Daarvoor zijn enerzijds afspraken (convenanten) met partners van belang. Anderzijds is een goede relatie met de partners op alle niveaus minstens zo belangrijk.
- Een specifieke activiteit vormt de geneeskundige advisering bij evenementen.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) (2020), de kabinetsreactie daarop (begin 2021) en de leerpunten uit diverse crisistypen, in het bijzonder de coronapandemie, vormen de basis voor de doorontwikkeling van crisisbeheersing in 2022. In de evaluatie en de reactie hierop wordt eens temeer het belang van (steviger) samenwerken tussen rijk en regio alsook binnen en tussen veiligheidsregio's onderstreept en dat is ook in lijn met de uitvoering van de Agenda Risico- en Crisisbeheersing 2018-

2021, waarop de minister toeziet. Ook voor digitale veiligheid had het kabinet al eerder aangegeven, de respons in het geval van digitale incidenten en crisis te willen versterken.

Als de evaluatie van de Wvr tot aanpassingen van deze wet gaat leiden, kan dat in 2022 in het programma crisisbeheersing tot beleidswijzigingen leiden. Tijd/tempo daarvan zijn nog niet te voorzien, maar anticiperend daarop wordt in 2021 de visie op een toekomstbestendige crisisbeheersing in Limburg-Noord uitgewerkt, die in 2022 omgezet wordt in termen van taken en formatie. Waar dit eigenlijk zou vragen om investeringen, zal dit door ombuigen van budgetten en formatie budgettair neutraal gebeuren en wordt als vanouds ingezet op het (opnieuw) verwerven van subsidies.

In 2022 zal verder vorm en inhoud gegeven worden aan crisisbeheersing in relatie tot sociaal maatschappelijke risico's en klimaatadaptatie. Hierin speelt informatiegestuurd werken een belangrijke rol, door samen met de provincie, andere veiligheidsregio's en stakeholders te werken aan permanente uitwisseling van veiligheidsinformatie en duiding daarvan.

Informatiemanagement GHOR
Landelijk gezien is informatieontsluiting en toegankelijkheid van informatie, mede ten behoeve van ketenpartners, in doorontwikkeling. De GHOR Limburg-Noord is hierin onvoldoende meegegroeid. Dit heeft tot gevolg dat we het landelijke tempo niet kunnen bijbenen en de aansluiting bij de doorontwikkeling van de functie Informatiemanagement binnen de eigen afdeling crisisbeheersing missen. De kwetsbaarheid van het ontbreken van deze functie is met name duidelijk in de koude en lauwe fase, voor en na een crisis. In de langdurende coronacrisis nam deze behoefte toe, bij zowel de eigen organisatie als bij de ketenpartners en het landelijk netwerk. Door de inzet van een adviseur informatiemanagement wordt deze kwetsbaarheid verminderd.

Activiteiten 2022
Crisisbeheersing formuleert in het licht van de kerntakendiscussie en evaluatie van de Wvr in 2021 haar toekomstvisie. Daarin vinden we aanleiding om in 2022 in te zetten op:

- Versterking van de netwerk- en regierol: Naar aanleiding van de adviezen die door de commissie Evaluatie Wvr zijn gedaan ten aanzien van rol en positie van de GHOR, bevolkingszorg en crisiscommunicatie in crisisbeheersing. We gaan gezamenlijk met GHOR en Oranje Kolom op zoek naar synergie. Daarnaast richten we onze inspanningen op extern netwerkmanagement, zowel regionaal als nationaal en internationaal.
- Informatiegestuurd werken is de basis voor moderne crisisbeheersing. We bouwen dan ook verder op VIC (de 2e fase). Naast genereren en duiden van informatie willen we ook (digitale) toepassingsmogelijkheden en beheer van systemen beter borgen.
- Informatiegestuurd werken bij de GHOR wordt verder ingericht, met name in de preparatiefase, met aandacht voor regievoering op het informatienetwerk, -proces en -producten. De GHOR werkt hierbij samen met en draagt bij aan multidisciplinair informatiemanagement en creëert voor de witte keten een 'single source of truth'.
- Waar we eerst spraken over risicocommunicatie in 'koud' en crisiscommunicatie in 'warm', is er steeds meer sprake van een lauwe situatie waarin continu communiceren belangrijk is. Alleen door risico-, crisis- en ook corporate communicatie met elkaar te verbinden, kunnen we een verbinding realiseren met onze inwoners en partners.

- In het kader van doorontwikkeling van de crisisorganisatie voeren we in 2021 aanpassingen uit, die we in 2022 evalueren en waar nodig bijsturen. Dit betreft onder andere de kernfuncties in leiding & coördinatie en informatiemanagement.

Verder zal in 2022 opvolging gegeven worden aan leerpunten uit evaluaties van de aanpak van de COVID-19 pandemie.

Prestatie indicatoren

Crisisbeheersing draagt zorg voor actuele plannen, snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers, belast met GHOR- en multidisciplinaire processen crisisbeheersing. Daarvoor worden onderstaande inspanningen (indicatoren) geleverd.

Indicatoren

Evenementenadvisering:

- Op alle adviesaanvragen *(*ongeveer 325 per jaar) in het kader van vergunningverlening voor een B- of C-evenement is tijdig advies uitgebracht, afhankelijk van de tijdige aanvraag door en informatieverschaffing van de aanvrager.

Operationele voorbereiding:

- Tenminste 90% van multidisciplinaire plannen, werkinstructies en operationele informatie worden tenminste eenmaal per 3 jaar gecontroleerd op actualiteit waarbij de versiedatum wordt aangepast.
- Met alle structurele partners en buurregio's zijn afspraken vastgelegd op netwerkkaarten; deze worden tenminste eenmaal per 3 jaar geactualiseerd.
- Het MOTO-aanbod (multidisciplinair opleiden-trainen-oefenen) voorziet in tenminste 2 oefenmomenten per functionaris per jaar. Deze oefenmomenten worden conform planning gerealiseerd.
- (M)OTO-deelname door GHOR-functionarissen en multi-functionarissen (i.c. leiders en informatiemanagers) voldoet aan de norm van minimaal 2 momenten per functionaris per jaar.
- De operationele gereedheid van GHOR-functionarissen is actueel en inzichtelijk.
- De GHOR heeft inzicht in de voorbereiding van instellingen, zorgaanbieders, regionale ambulancevoorziening en diensten die een taak hebben in de geneeskundige hulpverlening én continuïteit van zorg moeten garanderen.

Incidentbestrijding:

- Individueel niveau: de kernfuncties crisisbeheersing zijn in 80% van de gevallen na alarmering binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan aangevangen met hun werkzaamheden.
- Teamniveau: de teams beginnen in 80% van de gevallen in een naar oordeel van de leider voldoende complete samenstelling binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan met het eerste overleg.

2.3.2 Gemeentelijke processen

De Oranje Kolom (gemeentelijke crisisorganisatie) is belast met de coördinatie en uitvoering van de processen Bevolkingszorg tijdens een crisis. Deze processen zijn: crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg, informatiemanagement, resourcemanagement en evaluatie. De Oranje Kolom richt zich voornamelijk op de operationele voorbereiding en preparatie van functionarissen die tijdens een incident in actie moeten komen. Dit gebeurt door opleidingen en deelname aan mono- en multidisciplinaire oefeningen. De Oranje Kolom valt inhoudelijk onder verantwoordelijkheid van de coördinerend gemeentesecretaris en functioneel onder de veiligheidsregio (werkgeverschap).

Voor de Oranje Kolom zijn ongeveer 300 functionarissen actief, verdeeld over 21 sleutelfuncties in 13 bovenlokale, 3 interlokale en 8 lokale pools.

Activiteiten 2022

Passend binnen de landelijke toekomstagenda blijft de Oranje Kolom werken aan de positionering van het proces bevolkingszorg binnen de veiligheidsregio. Daarbij blijven wij werken aan de (bestuurlijke) verbinding tussen de 15 gemeenten en hun medewerkers.

Implementatie Handboek Bevolkingszorg

In 2022 staat de implementatie van het nieuwe Handboek Bevolkingszorg centraal. Het handboek wordt in 2021 opgeleverd, passend binnen de Landelijke Toekomstagenda Bevolkingszorg 2020. Het opleiden, trainen en oefenen in de nieuwe structuur is een logisch vervolg van de doorontwikkeling van bevolkingszorg.

Continue communicatie

In het kader van de versteviging van crisiscommunicatie wordt ingezet op het concept van ‘continu communiceren’ waarbij de focus komt te liggen op een vloeiende overgang van corporate-, naar risico- en crisiscommunicatie en weer terug. De nieuwe website met ‘liveblog’-functionaliteit is een eerste stap. De doorontwikkeling van de persinformatietool (PINT) is hier het vervolg op.

Operationele inzetbaarheid

Vanwege interne organisatieontwikkelingen en de continue externe adaptatie aan nieuwe en ‘ongekende’ crises blijft vakbekwaamheid van gemeentefunctionarissen onze topprioriteit. Bij alle processen staat zelfredzaamheid en burgerhulpverlening centraal. De vanzelfsprekendheid van het proces ‘Nafase’ voor partners blijft daarbij een aandachtspunt.

Verstevigen nevenfunctie

Wij werken aan het vergroten van de aantrekkingskracht van de crisisnevenfuncties voor gemeenteambtenaren en aan de inbedding van bevolkingszorgrollen in de bestaande gemeentelijke functieprofielen.

Prestatie indicatoren

Indicatoren
Operationele voorbereiding: • Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per jaar deel aan een multidisciplinaire bijscholing of oefening. • Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding of oefening. • Alle nieuwe functionarissen die binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen. *Incidentbestrijding:* • In alle gevallen zijn de teams na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.

2.3.3 Meldkamer

De meldkamerfunctie is voor Limburg-Noord belegd bij de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg. Het technisch beheer hiervan is per 2020 overgedragen aan de LMS. Het personele beheer voor brandweer (centralisten) en crisisbeheersing (calamiteitencoördinatoren) is overgedragen aan Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Regie en kaderstelling is echter een gedeelde verantwoordelijkheid voor beide veiligheidsregio's. De calamiteitencoördinatoren functioneren in dit kader als vooruitgeschoven post van crisisbeheersing op de meldkamer, met verschillende taakaspecten:

- warm ten behoeve van 24/7 geborgde eenhoofdige multidisciplinaire leiding en delen van multidisciplinaire incidentinformatie;
- lauw ten behoeve van de operationele informatievoorziening rond kwetsbaarheden, dreigingen en omgevingsbeelden in de regio en
- koud ten behoeve van een aantal multidisciplinaire voorbereidingstaken op de meldkamer (opleiding, oefening, procedures etc.).

Op landelijk niveau zijn budgetten voor de LMS beschikbaar gesteld en daarvoor is budget afgeroomd bij de partners en dus ook bij de veiligheidsregio’s. We gaan er vanuit dat er geen aanvullende bijdrage van VRLN wordt gevraagd. Van de LMS vraagt de Meldkamer Limburg in 2022 onder andere expertise om inmiddels gestarte initiatieven in het kader van informatiegestuurde veiligheid, zoals Project Actueel Integraal meldkamerbeeld, in lijn te brengen en te houden met andere veiligheidsregio’s/meldkamers enerzijds en anderzijds om te voorkomen dat in Limburg wielen opnieuw uitgevonden (moeten) worden.
Voor de functie calamiteitencoördinator ligt de prioriteit allereerst bij een adequate bezetting (in fte en opleiding) zodat een 24/7 dekking van het rooster geborgd is. Verder zal in 2021 naar verwachting landelijk een kwalificatieprofiel en functiebeschrijving tot stand komen. Dit zal in (aanloop naar) 2022 ook in Limburg vertaald worden en verder vorm en inhoud krijgen op zowel de warme en lauwe als op koude taken.

2.3.4 Programmakosten

De kosten van de programma Crisisbeheersing bedragen € 4,9 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 9 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 4,4 miljoen van deze kosten. Dat is € 8 per inwoner. Dit is inclusief de bijdragen voor de GHOR.

Totaal Programma Crisisbeheersing *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	4.889
Baten	4.929
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**-40**
Stortingen in reserves	40
Onttrekkingen uit reserves	0
Geraamd resultaat	**0**

De storting van € 40.000 vindt plaats in de reserve Transitiekosten Schaalvergroting Meldkamer.

2.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead

In het kader van de vernieuwing van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden de kosten voor de bedrijfsvoering ondergebracht in het onderdeel Overhead.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij worden in het BBV een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Kosten dienen zoveel mogelijk direct te worden toegerekend aan het betreffende programma;
- Ondersteunende werkzaamheden die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of een extern product horen thuis bij de overhead;
- Hiërarchisch leidinggevenden behoren bij de overhead;
- De huisvesting voor algemene taken behoort tot de overhead. Huisvesting specifiek voor brandweer of GGD worden bij het betreffende programma begroot en verantwoord.

Algemene ontwikkelingen 2022

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de beleidsinhoudelijke programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, informatie & automatisering, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.
Uitgangspunten die worden gehanteerd:

- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld;
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting;
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen;
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering − met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy − actief wordt opgepakt;
- Duurzame inzetbaarheid van vitale en veerkrachtige medewerkers;
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van middelen, menselijk kapitaal en energie.

Activiteiten 2022

VRLN wordt geconfronteerd met een autonome kostenstijging als gevolg van noodzakelijke investeringen in informatieveiligheid, de wijziging van de licentiestructuur door Microsoft en de vervanging ven werkplekken. Deze kostenstijging ter grootte van € 545.000 wordt opgevangen binnen eigen middelen door inzet van ICT-innovatiegelden, opleidingsbudgetten, budget voor dienstreizen en vacatureruimte.

In de bedrijfsvoering kiest VRLN voor intensivering van de samenwerking met collega veiligheidsregio's en GGD-en. Daarnaast kiezen we voor samenwerking met de gemeenten in onze regio op terreinen als crisiscommunicatie, juridische zaken, fiscale issues en ict-beheer. We

onderzoeken of we meer gebruik kunnen gaan maken van de dienstverlening van Inkoopcentrum Zuid en ICT Noord- en Midden-Limburg.
We beperken de omvang van de generieke overhead (overhead met uitzondering van directie, management en secretariaten van het primair proces) tot maximaal 15% van de totale personele capaciteit (met een correctiefactor voor brandweervrijwilligers).

De bedrijfsvoering maakt een transitieproces door en daarin ligt de focus op de navolgende aspecten:

1. Basis op orde.
   Het basisdienstverleningspakket vraagt om een heldere taakafbakening en een daarbij aansluitend verwachtingspatroon van de klanten van de ondersteuning. Daarnaast moet de ingezette digitalisering worden afgemaakt om doelmatiger te kunnen werken. De digitalisering van werkprocessen geeft een impuls aan het informatiegestuurd werken.
2. Kwetsbaarheid van functies verminderen.
   Bezien waar we met andere organisaties gezamenlijk kwetsbare functies kunnen inrichten. Focus: andere veiligheidsregio's, GGD-en en grotere gemeenten in onze regio. Waar mogelijk maken we gebruik van leveringscontracten van de VNG. Wellicht gaan we op termijn ook ondersteunende werkprocessen aan externe partijen uitbesteden.
3. We willen in de bedrijfsvoering jonge mensen aantrekken en oudere collega's vitaal houden.
4. De competenties van de medewerkers ontwikkelen aan de veranderende tijd en maatschappij waarin we acteren die andere vaardigheden vraagt dan 10 jaar geleden.

Risk Factory
Binnen de Risk Factory ligt de focus op verbreding van het bereik van de huidige doelgroepen, basisschoolleerlingen groep 8 en senioren. Daarnaast vindt er een verkenning plaats naar de komst van nieuwe doelgroepen, zoals in de vastgestelde businesscase al staat omschreven, waaronder statushouders en arbeidsmigranten. De tussentijdse evaluatie is met een jaar verschoven en zal in 2022 plaatsvinden, waarbij stilgestaan wordt bij de inhoudelijke en randvoorwaardelijke doelen van de Risk Factory.
De Risk Factory is voor een periode van 5 jaar als projectorganisatie ondergebracht binnen de juridische context van VRLN. De komende tijd start een onderzoek naar de voor- en nadelen van een andere inrichting van de governance. Te denken valt bijvoorbeeld aan het onderbrengen van de Risk Factory is een stichting waarin een burgemeester en een wethouder vanuit VRLN lid zijn van het stichtingsbestuur of participeren in een Raad van Toezicht. Bij voordelen denken wij eerst en vooral aan het verbreden van de (bestuurlijke) betrokkenheid van de publieke en private partners die samenwerken aan het realiseren van de doelstellingen van de Risk Factory. De financiële basis moet worden verbreed. Het streven is de verkenning halverwege 2021 af te ronden.

2.4.1 Programmakosten

In de begroting van de veiligheidsregio worden de kosten van de bedrijfsvoering verdeeld over de inhoudelijke programma's en op die wijze verrekend in de gemeentelijke bijdrage. De gemeente kan namelijk geen overheadkosten van de veiligheidsregio toevoegen aan haar eigen overheadkosten. Op basis van de omvang van de programma's gaat een vast percentage van 60% van de generieke overhead naar de veiligheidsprogramma's Brandweerzorg en Crisisbeheersing en 40% naar Publieke Gezondheid. Binnen de betreffende programma's wordt de overhead toebedeeld aan onderdelen op basis van de omvang van de lasten.

In 2019 heeft Berenschot de overheadkosten van VRLN vergeleken met 12 andere veiligheidsregio's. Uit deze benchmark is gebleken dat de overheadkosten van VRLN aansluiten bij het gemiddeld niveau in de sector. Wij beperken de omvang van de generieke overhead (overhead met uitzondering van directie, management en secretariaten van het primair proces) tot maximaal 15% van de totale personele capaciteit (met een correctiefactor voor brandweervrijwilligers).

De kosten van de programma Bedrijfsvoering bedragen € 15,4 miljoen. Dat is € 30 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 14,1 miljoen van deze kosten. Dat is € 27 per inwoner. De overheadkosten worden toegerekend naar de inhoudelijke programma's en voor een deel gedekt uit de gemeentelijke bijdrage en voor een ander deel uit de overige baten.

Totaal Overhead *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	15.184
Baten	15.022
Algemene dekkingsmiddelen	300
Onvoorzien	50
Geraamd saldo van baten en lasten	**-88**
Stortingen in reserves	306
Onttrekkingen uit reserves	218
Geraamd resultaat	**0**

De storting van € 306.000 vindt voor € 16.000 plaats in de bestemmingsreserves ten behoeve van dekking kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel, € 60.000 in de Reserve Assurantie Eigen Risico en € 230.000 in de reserve onderhoud kantoorgebouwen. De onttrekking van € 218.000 heeft voor € 41.000 betrekking op de reserve ter dekking van de kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel en voor € 177.000 op de reserve onderhoud kantoorgebouwen.

2.5 Onvoorzien

In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen van € 50.000 voor onvoorzien en daarmee wordt voldaan aan het wettelijk vereiste.

2.6 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetswijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Voor zover bekend zijn de hiermee samenhangende financiële gevolgen voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord zeer beperkt.
Voor de vennootschapsbelasting (VPB) die op de activiteiten drukt die door de belastingdienst als VPB-plichtig worden aangemerkt, is voor 2022 geen bedrag geraamd. Omdat wij activiteiten verrichten tegen kostprijs en zonder winstoogmerk verwachten wij geen heffing voor 2022.

2.7 Algemene dekkingsmiddelen

VRLN kent als algemeen dekkingsmiddel het saldo van de financieringsfunctie. Voor 2022 is dit saldo naar verwachting € 300.000.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten een algemene reserve van maximaal € 1.250.000 aan te houden.

Concrete risico's
In het kader van risicomanagement vragen wij aandacht voor een aantal concrete risico's.

Datalek corona
In januari 2021 komt een datalek in de GGD-systemen in de publiciteit. De Autoriteit Persoonsgegevens is begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer de uitkomst van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens te verwachten is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt. Na afloop van het onderzoek zal worden vastgesteld of en in welke mate individuele GGD-en aan te spreken zijn op de consequenties van het datalek. Dat zou tot claims van benadeelde burgers kunnen leiden.

Deeltijdregeling brandweervrijwilligers
In Nederland bestaat een hybride stelsel van beroeps- en vrijwillige brandweermensen. Volgens EU-regelgeving zouden de vrijwilligers hetzelfde betaald moeten krijgen als de beroepsmedewerkers. De kans bestaat dat bepaalde taken van vrijwilligers overgenomen moeten worden door beroepskrachten. Dit leidt tot hogere arbeidskosten.
De Minister van Justitie en Veiligheid heeft nog geen definitief standpunt ingenomen in dit dossier. Er zijn ook nog geen afspraken gemaakt over de vergoeding van de meerkosten die voortvloeien uit deze stelselwijziging.

Kosten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)
De FLO kosten stijgen omdat het overgangsrecht is aangepast aan wijzigingen in het fiscaal regime. Er vindt volledige compensatie van nadelige effecten plaats.
In de regio Limburg-Noord is er door het Algemeen Bestuur voor gekozen de FLO kosten van de beroepskorpsen Venlo en Roermond niet in de regionalisering van de brandweer mee te nemen. Dat betekent dat deze specifieke kosten door de gemeenten Venlo en Roermond (inclusief Maasgouw en Roerdalen als gemeenten in het voormalige brandweerdistrict) worden gedragen. In meer veiligheidsregio's is voor een dergelijke constructie gekozen. Veelal is door gemeenten met beroepsbrandweer vóór de regionalisering een voorziening opgebouwd. Als de gemeentelijke voorziening in de regionalisering niet is overgedragen naar de veiligheidsregio, blijven de kosten buiten het regionaal budgettair kader.
In de bestuurlijke discussie over toekomstige arbeidsvoorwaardenvraagstukken zal het verschil tussen de beroepsbrandweer en de vrijwillige brandweer in betekenis afnemen.

Tweede loopbaan
Voor medewerkers die op of na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen, staat na twintig jaar de tweede loopbaan centraal. Investeren in opleiding is nodig om medewerkers naar een dienstbetrekking buiten de brandweer te begeleiden.

Beroepsziekten en arbeidsongevallen
Steeds meer verzekeraars vergoeden schade als gevolg van ongevallen en ziekten niet meer volledig terwijl de premies wel sterk stijgen. Hierdoor sluiten de verwachtingen en de afhandeling van claims niet altijd op elkaar aan. Deze ontwikkeling schrikt potentiële brandweervrijwilligers en in het bijzonder hun hoofdwerkgevers af.
Brandweer Nederland werkt samen met alle veiligheidsregio's aan de harmonisatie van de aanspraken voor brandweermedewerkers opdat in Nederland een uniform stelsel ontstaat. Daarnaast wordt onderzocht of een gezamenlijk onderling waarborgfonds haalbaar is. De (financiële) gevolgen voor VRLN, in de vorm van een storting in het waarborgfonds, zijn op dit moment nog niet bekend.
Aan het einde van 2021 loopt de ongevallenverzekering van VRLN af. In afwachting van de landelijke ontwikkelingen moet eventueel een verlenging van de verzekering plaatsvinden.

Krappe arbeidsmarkt
De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk medewerkers te vinden. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot.

Ondernemersrisico
Er bestaan onzekerheden ten aanzien van aanvullende inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

ICT ontwikkelingen
ICT ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Het waarborgen van de informatieveiligheid vraagt om aanvullende investeringen.
VRLN is in 2020 gestart met het inrichten van nieuwe flexibele en veilige werkplekken die het mogelijk maken vanaf elke locatie te werken. Tevens komt er een geïntegreerde vast/mobiel oplossing voor de communicatie met een geborgde continuïteit voor de crisisorganisatie. De kosten van vernieuwde licenties en maatregelen in het kader van informatieveiligheid nemen toe.

Voorwaardelijk pensioen medewerkers Zorggroep
Op 1 januari 2012 is de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen overgedragen van de Zorggroep naar VRLN. Met de overgang van de medewerkers van de Zorggroep naar VRLN is het deelnemerschap van de collega's overgekomen van de Zorggroep bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PfZW) beëindigd. Op basis van artikel 18 lid 4 van het sociaal plan garandeert VRLN dat het voorwaardelijk pensioen na overdracht van pensioenrechten naar het ABP bij dat pensioenfonds ten minste gelijk is aan dat bij het PfZW. Om dit te bewerkstelligen is met het ABP in 2011 'Behoud Voorwaardelijke Inkoop' overeengekomen. Dat is de financiële techniek waarmee overdracht van rechten plaats kan vinden. In 2020 heeft het ABP de voorwaardelijke pensioenrechten opgenomen.
Bij het opstellen van de begroting 2022 vindt overleg met het ABP plaats over de hoogte van de rechten van dertig individuele medewerkers. Als gevolg daarvan is dit dossier nog niet afgesloten.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote
Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast geeft het kengetal inzicht in de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld. Voor veiligheidsregio's wordt 80% als norm aangehouden. VRLN blijft onder de norm.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe financieel gezonder de gemeenschappelijke regeling. De solvabiliteit van de organisatie wordt door de wetgever in toenemende mate als onderdeel gezien van de sturings- en verantwoordingsinformatie.
VRLN is in staat haar kortlopende en langlopende schulden te voldoen. De lage rentestand is behulpzaam want de duurdere leningen met een hoger rentepercentage worden indien mogelijk vervangen door goedkopere leningen met een lager rentepercentage.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn voornamelijk de gemeentelijke bijdragen en de rijksbijdrage. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor VRLN ligt ultimo 2022 op -0,4 %. Idealiter is dit verhoudingsgetal nul of positief. Immers dan worden de structurele lasten gedekt door structurele baten.

Genoemde kengetallen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen *(in percentages)*

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	54,0%	60,6%	67,1%	63,8%	65,4%	66,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54,0%	60,6%	67,1%	63,8%	65,4%	66,5%
Solvabiliteitsratio	7,9%	11,4%	10,0%	10,3%	9,8%	9,7%
Structurele exploitatieruimte	0,9%	-0,8%	-0,1%	-0,3%	-0,2%	0,0%

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen die VRLN in eigendom heeft betreffen materieel van de brandweer (met name vervoermiddelen) en gebouwen. Voor deze eigendommen gelden de wettelijke voorgeschreven keurings- en onderhoudswerkzaamheden.

a. Materieel
Ten aanzien van vervanging van materieel zijn soberheid, doelmatigheid en regionale uniformiteit belangrijke uitgangspunten. In het kader van risicogerichtheid en focus wordt de standaardisering op onderdelen minder. Op dit moment worden ingewikkelde branden (denk aan zeer grote brandcompartimenten) bestreden met middelen die geschikt zijn voor reguliere gebouwbranden maar niet voor brandcompartimenten tot wel 25.000 m^2. De brandweer moet dan ook investeren in nieuwe innovatieve technische middelen. Tevens wordt er bij aanschaf van nieuwe voertuigen gekeken naar duurzame initiatieven waarbij de primaire inzetfunctie van het voertuig in kwaliteit gelijk moet blijven aan de gestelde eisen. De fasering van duurzame voertuigen wordt waarschijnlijk het eerste zichtbaar bij de piket voertuigen. Aandacht is hierbij wel nodig voor de gevolgen voor de infrastructuur, zoals laadfaciliteiten op de locaties van de veiligheidsregio en bij piket functionarissen.
Naast de reguliere vervangingen, wordt in 2022 het gefragmenteerd potentieel van schuimblussende eenheden vervangen door twee schuimblusvoertuigen. Ook staat de aanschaf van de uitrusting van de specialistische teams op het programma.

b. Huisvesting
VRLN beschikt over 30 brandweerkazernes, hiervan zijn er 8 eigendom van VRLN (inclusief de nog nieuw te bouwen locatie). Naast 8 brandweerkazernes heeft VRLN ook vier kantoorlocaties (incl. GGD-vestigingen) in eigendom.

VRLN heeft de volgende gebouwen in eigendom:

Locatie	Adres	Plaats
Hoofdvestiging VRLN	Nijmeegseweg 42	Venlo
Oude brandweerkazerne Venlo	Nijmeegseweg 40	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Venlo)	Drie Decembersingel	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Roermond)	Oranjelaan	Roermond
Brandweerkazerne Echt	Bandertlaan	Echt
Brandweerkazerne Gennep	Paesplasweg	Gennep
Brandweerkazerne Horst*	Westsingel	Horst
Brandweerkazerne Ittervoort	Aziëstraat	Ittervoort
Brandweerkazerne Nederweert	Smisserstraat	Nederweert
Brandweerkazerne Stramproy	Bergerothweg	Stramproy
Brandweerkazerne Venlo	Ariënsstraat	Venlo
Brandweerkazerne Weert	De Savorin Lohmanstraat	Weert

* toekomstig eigendom (2020/2021)

Duurzaamheid

In de komende jaren kijken we voor materieel en huisvesting ook nadrukkelijk naar de ontwikkeling van duurzaamheid. Het gaat hierbij om de uitstoot op drie niveaus: uitstoot van eigen middelen (met name voertuigen), inkoop en verbruik van energie en uitstoot als gevolg van activiteiten. Om deze ontwikkeling prioriteit te geven, maar meer nog vanuit een maatschappelijk verantwoorde visie zal het positioneren van een duurzaamheidscoördinator ingezet worden. Deze medewerker is verantwoordelijk voor het vormgeven van het duurzaamheidsbeleid en de implementatie. Op die manier wordt een basis gelegd en kan er in kaart worden gebracht welke investeringen er de komende jaren noodzakelijk zijn om te voldoen aan de gestelde normen.

3.3 Financiering

De veiligheidsregio heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasurystatuut (financieringsstatuut). De veiligheidsregio voldoet aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)

De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden. De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de veiligheidsregio loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.
De renterisiconorm wordt gemeten in een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal. De veiligheidsregio zal in het begrotingsjaar 2022 en meerjarig voor de daaropvolgende 3 jaar, volgens de huidige inzichten, binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm blijven.

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen wordt in de kapitaalbehoefte voorzien door het aantrekken van geldleningen in 2022 en de volgende jaren. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kasgeldlimiet maximaal benut wordt, zonder deze te overschrijden.

Renterisiconorm *(bedragen in duizenden euro's)*

	2022	2023	2024	2025
(1) Renteherzieningen	0	0	0	0
(2) Aflossingen	8.417	7.387	8.087	7.787
(3) Renterisico (1) + (2)	8.417	7.387	8.087	7.787
(4) Renterisiconorm	14.232	14.232	14.232	14.232
(5a) = (4) > (3) Ruimte onder renterisiconorm	5.815	6.844	6.144	6.444
(5b) = (3) > (4) Overschrijding van de renterisiconorm				
Berekening renterisiconorm (4)				
(4a) Begrotingstotaal jaar t	71.158	71.158	71.158	71.158
(4b) Percentage regeling	20 %	20 %	20 %	20 %
(4) = (4a)*(4b)/100 Renterisiconorm jaar t	14.232	14.232	14.232	14.232

Kasgeldlimiet *(bedragen in duizenden euro's)*

140319

(Jaar t = 2020)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende schuld	4.000	1.667	1.000	1.333
(2) Vlottende middelen	2.102	2.623	2.165	2.634
(3) Netto vlottend schuld (+) of overschot (-) (1) - (2)	1.898	-956	-1.165	-1.300
(4) Gemiddelde van (3)	1.898	-956	-1.165	-1.300
(4) Toegestane kasgeldlimiet				
In geld	6.172	6.172	6.172	6.172
In percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Ruimte ((4) groter dan (3))	4.274	7.128	7.337	7.472
Overschrijding ((3) groter dan (4))	-	-	-	-
(5) Berekening kasgeldlimiet				
(6) Rekeningtotaal 2020	75.269	75.269	75.269	75.269
(7) Percentage regeling	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
(5) = (6)*(7) kasgeldlimiet 2020	6.172	6.172	6.172	6.172

3.4 Verbonden Partijen

De veiligheidsregio kent geen verbonden partijen.

Deel C Financiële begroting

4 Overzicht baten en lasten

4.1 Baten en lasten per programma

In de onderstaande tabel is het totaal van de baten en lasten per programma opgenomen.

De ontwikkelingen op de baten en lasten zijn bij de financiële kaders nader toegelicht.
In het kader van het meerjarenperspectief is een beleidsneutrale lijn gevolgd. De ontwikkelingen in een meerjarenperspectief zijn dermate onzeker dat een nadere concretisering op programmaniveau op dit moment niet opportuun is. De ontwikkelingen van de investeringen worden vanuit een actualisatie van het meerjarig (vervangings-)investeringsplan benaderd.

In de meerjarenraming zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- De gefaseerde stijging van de gemeentelijke bijdrage voor het borgen van de paraatheid van de brandweer tot en met 2023.
- Indien de ontwikkeling zich voltrekt zoals voorgesteld is er vanaf 2022 geen extra bijdrage meer nodig zijn voor het aanvullen van het weerstandsvermogen ten bedrage van € 152.500.

De financiële consequenties in een meerjarenperspectief van de indexatiesystematiek zijn niet meegenomen in de meerjarenraming; een en ander is opgenomen tegen het prijspeil 2021.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming) *(bedragen in duizenden euro's)*

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Mutatie 2022
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)							
Publieke gezondheid	24.203	17.770	18.188	17.913	17.913	17.913	418
Brandweerzorg	31.552	31.298	32.361	32.529	32.430	32.377	1.063
Crisisbeheersing	4.917	5.179	4.889	4.889	4.889	4.889	-290
Overhead	14.597	14.430	15.184	15.276	15.586	15.389	754
Onvoorzien	0	50	50	50	50	50	0
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	**75.269**	**68.726**	**70.672**	**70.657**	**70.869**	**70.618**	**1.946**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)							
Publieke gezondheid	12.578	3.826	4.408	4.408	4.408	4.408	582
Brandweerzorg	6.649	4.482	5.442	5.442	5.442	5.442	960
Crisisbeheersing	704	314	558	558	558	558	244
Overhead	1.524	1.505	914	914	914	914	-591
Algemene dekkingsmiddelen	0	300	300	300	300	300	0
Totaal baten programma's	**21.455**	**10.427**	**11.621**	**11.621**	**11.621**	**11.621**	**1.194**
Baten gemeentelijke bijdragen							
Publieke gezondheid	13.308	13.933	13.493	13.493	13.493	13.493	-440
Brandweerzorg	25.382	26.257	26.861	27.051	27.051	27.051	604
Crisisbeheersing	4.561	4.744	4.372	4.372	4.372	4.372	-372
Overhead	12.482	12.863	14.108	14.108	14.108	14.108	1.245
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**55.733**	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**	**1.037**
Totaal baten (excl. onttr. aan de reserves)	**77.188**	**68.225**	**70.456**	**70.646**	**70.646**	**70.646**	**2.231**
Saldo (excl. mutaties reserves)							
Publieke gezondheid	1.683	-11	-288	-13	-13	-13	-277
Brandweerzorg	479	-559	-57	-35	64	117	502
Crisisbeheersing	348	-120	40	40	40	40	160
Overhead	-591	-62	-162	-254	-565	-367	-100
Algemene dekkingsmiddelen	0	300	300	300	300	300	0
Onvoorzien	0	-50	-50	-50	-50	-50	0
Totaal saldo van baten en lasten	**1.919**	**-502**	**-216**	**-11**	**-223**	**28**	**286**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.036	233	486	484	482	480	253
Onttrekkingen aan reserves (baten)	400	735	702	495	705	453	-33
Geraamd resultaat voor bestemming	**1.284**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Uit de staat van Baten en lasten blijkt dat de begroting in meerjarig perspectief sluitend is.

4.2 Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen a-structurele maatregelen om a-structureel begrotingsevenwicht te bereiken.

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten onderverdeeld naar incidenteel en structureel.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming) *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022	Begroting 2022 incident.	Begroting 2022 struct.	Raming 2023	Raming 2023 incident.	Raming 2023 struct.	Raming 2024	Raming 2024 incident.	Raming 2024 struct.	Raming 2025	Raming 2025 incident.	Raming 2025 struct.
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	18.188	455	17.733	17.913	105	17.808	17.913	30	17.883	17.913	30	17.883
Brandweerzorg	32.361	722	31.639	32.529	716	31.813	32.430	708	31.722	32.377	708	31.669
Crisisbeheersing	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889
Overhead	15.184	441	14.743	15.276	323	14.952	15.586	353	15.233	15.389	236	15.153
Onvoorzien	50		50	50		50	50		50	50		50
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	**70.672**	**1.618**	**69.054**	**70.657**	**1.144**	**69.513**	**70.869**	**1.091**	**69.778**	**70.618**	**974**	**69.645**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	4.408	600	3.808	4.408	434	3.974	4.408	167	4.240	4.408	167	4.240
Brandweerzorg	5.442	626	4.816	5.442	622	4.820	5.442	612	4.830	5.442	612	4.830
Crisisbeheersing	558	0	558	558	0	558	558	0	558	558	0	558
Overhead	914	0	914	914	0	914	914	0	914	914	0	914
Algemene dekkingsmiddelen	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
Totaal baten programma's	**11.621**	**1.526**	**10.095**	**11.621**	**1.356**	**10.266**	**11.621**	**1.079**	**10.542**	**11.621**	**1.079**	**10.542**
Baten gemeentelijke bijdragen												
Publieke gezondheid	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493
Brandweerzorg	26.861	0	26.861	27.051	0	27.051	27.051	0	27.051	27.051	0	27.051
Crisisbeheersing	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372
Overhead	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**58.834**	**0**	**58.834**	**59.024**	**0**	**59.024**	**59.024**	**0**	**59.024**	**59.024**	**0**	**59.024**
Totaal baten (excl. onttr. aan de reserves)	**70.456**	**1.526**	**68.930**	**70.646**	**1.356**	**69.290**	**70.646**	**1.079**	**69.567**	**70.646**	**1.079**	**69.567**
Saldo (excl. mutaties reserves)												
Publieke gezondheid	-288	145	-433	-13	329	-341	-13	137	-150	-13	137	-150
Brandweerzorg	-57	-96	39	-35	-94	59	64	-96	160	117	-96	213
Crisisbeheersing	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40
Overhead	-162	-441	279	-254	-323	70	-565	-353	-211	-367	-236	-132
Algemene dekkingsmiddelen	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
Onvoorzien	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50
Totaal saldo van baten en lasten	**-216**	**-92**	**-124**	**-11**	**211**	**-222**	**-223**	**-12**	**-211**	**28**	**106**	**-78**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	486	467	19	484	452	32	482	467	15	480	467	13
Onttrekkingen aan reserves (baten)	702	646	56	495	439	56	705	649	56	453	397	56
Geraamd resultaat voor bestemming	**0**	**87**	**-87**	**0**	**199**	**-198**	**0**	**170**	**-170**	**0**	**35**	**-35**

De belangrijkste incidentele effecten kunnen als volgt worden weergegeven:

Programma Publieke Gezondheid

Binnen het programma Publieke Gezondheid zijn in 2022 incidenteel extra lasten opgenomen voor JGZ die ten laste komen van de Reserve Taakherschikking en Ouderportaal. Daarnaast zijn er incidentele lasten en baten opgenomen voor de projecten ‘Nu niet Zwanger’ en diverse projecten gezondheidsbevordering/Kennis & Onderzoek. Voor het project Voorzorg zijn alleen incidentele baten opgenomen.

Programma Brandweerzorg

In het programma Brandweerzorg hebben de incidentele baten en lasten betrekking op het FLO-overgangsrecht van de Brandweer Roermond en Brandweer Venlo. Het verloop van de baten en lasten is jaarlijks verschillend, maar voor VRLN budgettair neutraal, omdat FLO kosten worden verrekend.

Programma Crisisbeheersing

In het programma Crisisbeheersing zijn naast de mutaties aan de reserve Transitie Schaalvergroting Meldkamer, geen incidentele mutaties te verwachten.

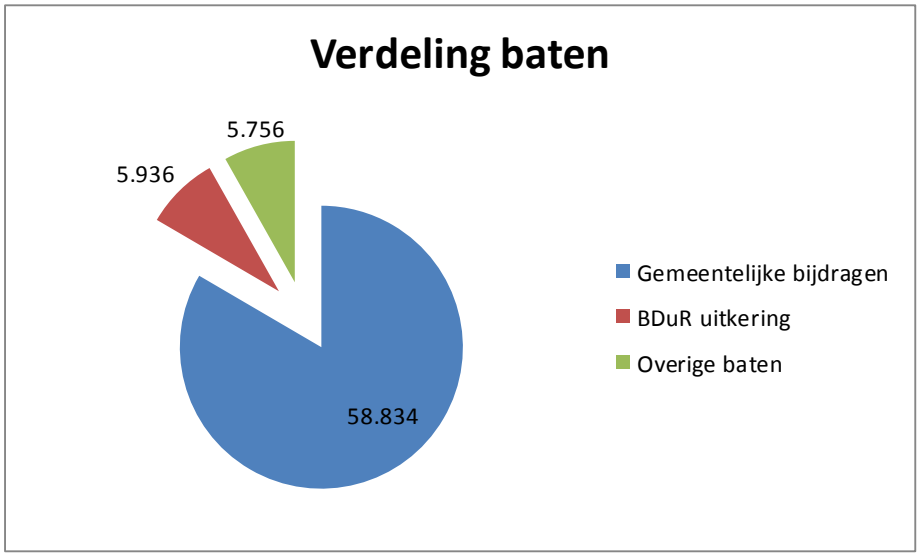
Overhead

De incidentele lasten hebben betrekking op het voormalig personeel, welke last in de komende jaren wordt afgebouwd.

4.3 Verdeling baten

De veiligheidsregio kent als baten de gemeentelijke bijdragen, de BDuR en overige baten van derden. De verhouding van deze inkomstenstromen in relatie tot het totaal van de begroting is als volgt weergegeven.

(bedragen in duizenden euro's)

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

De veiligheidsregio ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage in de vorm van de BDuR. De hoogte van de BDuR wordt bekendgemaakt in de zogeheten juni-circulaire. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze gegevens nog niet beschikbaar. Daarom wordt in de begroting uitgegaan van een inschatting van deze baten. Voor 2022 is hierbij rekening gehouden met een totaal bedrag van € 5,9 miljoen.

Overige Baten

Naast de gemeentelijke bijdragen en de BDuR ontvangt de veiligheidsregio inkomsten uit andere bronnen zoals het rijk, instellingen en burgers. Deze zijn proportioneel met de omvang van de activiteiten. Een deel van de overige baten bestaat uit bijdragen van gemeenten welke niet via de gemeentelijke bijdrage worden verrekend.

4.4 Geprognotiseerde (meerjaren-)balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo (Economische en Monetaire Unie) wordt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) een geprognotiseerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf. Met het opnemen van een geprognotiseerde balans krijgt het bestuur meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Balans per ultimo boekjaar *(bedragen in duizenden euro's)*

ACTIVA	2020	2021	2022	2323	2024	2025
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	49.995	48.033	53.802	51.613	52.581	53.193
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	**49.995**	**48.033**	**53.802**	**51.613**	**52.581**	**53.193**
Vlottende activa						
Voorraden	31	31	31	31	31	31
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819
Liquide middelen	416	416	416	416	416	416
Overlopende activa	5.887	5.887	5.887	5.887	5.887	5.887
Totaal vlottende activa	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**
Totaal activa	**58.148**	**56.186**	**61.955**	**59.766**	**60.734**	**61.346**

Balans per ultimo boekjaar *(bedragen in duizenden euro's)*

PASSIVA	2020	2021	2022	2323	2024	2025
Vaste passiva						
Eigen vermogen	7.540	6.395	6.177	6.165	5.941	5.967
Voorzieningen	294	335	377	419	461	287
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	34.275	36.763	35.346	34.459	33.371	32.584
Totaal vaste passiva	**42.109**	**43.493**	**41.900**	**41.043**	**39.773**	**38.838**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	5.805	2.460	9.821	8.490	10.727	12.275
Overlopende passiva	10.234	10.234	10.234	10.234	10.234	10.234
Totaal vlottende passiva	**16.039**	**12.694**	**20.055**	**18.724**	**20.961**	**22.508**
Totaal passiva	**58.148**	**56.186**	**61.955**	**59.766**	**60.734**	**61.346**

5 Financiële positie

5.1 Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van het BBV mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen geen voorzieningen gevormd worden. Dit is conform het beleid bij VRLN.
De financiële consequenties bijvoorbeeld van het opnemen en toekennen van verlof vallen onder de aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Hier mag geen voorziening voor worden opgenomen, wel geven we aan bij ‘de niet uit de balans blijkende verplichtingen’ welke de omvang hiervan is.

5.2 Financiering

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Paragrafen, onderdeel 3.3 Financiering.

5.3 Investeringen

De veiligheidsregio kent geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, maar kent enkel investeringen met een economisch nut.
Op basis van de meerjarige investeringsplanning bedragen de investeringen in 2022 in totaal € 10,259 miljoen. In de onderstaande tabel zijn de vervangingsinvesteringen weergegeven, in de bijlage staat een verdere specificering.

Investeringen 2022	*(bedragen in duizenden euro's)*
Tankautospuiten	2.440
Snelle Interventie Voertuigen	1.620
Hulpverleningsvoertuigen	1.440
Haakarmvoertuigen	210
Personeel-/materieelvoertuigen	82
Dienstauto's	365
Haakarmbakken	1.225
Kazernetenue	550
Inventaris	131
Ademlucht	57
Communicatie-apparatuur	1.455
Overig brandweer	19
Bedrijfsgebouwen	169
ICT-centraal	404
Meubilair kantoorgebouwen	92
	10.259

5.4 Reserves en voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht reserves *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde per 31 december 2022
Algemene reserve	685	0	0	0	0	685
Algemene reserve	**685**	**0**	**0**	**0**	**0**	**685**
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking van kapitaallasten						
Reserve kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg, Venlo	240	11	0	0	28	223
Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel, Venlo	90	4	0	0	13	80
Reserve kapitaallasten gebouw Oranjelaan, Roermond	54	2	0	0	15	42
Subtotaal bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	**384**	**17**	**0**	**0**	**56**	**345**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve onderhoud kantoorgebouwen	1.214	230	177	0	0	1.267
Reserve onderhoud brandweergebouwen	932	137	194	0	0	875
Reserve taakherschikking en ouderportaal	293	0	275	0	0	18
Reserve assurantie eigen risico	562	60	0	0	0	622
Egalisatiereserve kapitaallasten brandweerzorg	1.229	0	0	0	0	1.229
Reserve CMA (Centraal Meld- en Actiepunt)	138	0	0	0	0	138
Reserve transitiekosten schaalvergroting meldkamer	958	40	0	0	0	999
Subtotaal overige bestemmingsreserves	**5.326**	**467**	**646**	**0**	**0**	**5.147**
Bestemmingsreserves	**5.709**	**484**	**646**	**0**	**56**	**5.492**
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**6.395**	**484**	**646**	**0**	**56**	**6.177**

Meerjarig verloop *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2023	Boekwaarde per 31 december 2024	Boekwaarde per 31 december 2025
Algemene reserve	685	685	685	685	685
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	384	345	304	262	218
Overige bestemmingsreserves	5.326	5.147	5.175	4.993	5.064
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0
Totaal	**6.395**	**6.177**	**6.165**	**5.941**	**5.967**

De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht voorzieningen *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige egalisatievoorzieningen					
Voorziening aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet vergelijkbaar volume	287	0	0	0	287
Voorziening ouderen-, volwassenen- en jongerenmonitor	49	42	0	0	90
Totaal (onderhouds) egalisatievoorzieningen	**335**	**42**	**0**	**0**	**377**
Totaal voorzieningen voor middelen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**335**	**42**	**0**	**0**	**377**

De stand en het gespecificeerde verloop van de overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht overheidsuitkering *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2022
Scholing Brandweer personeel	4	0	0	0	4
Totaal	**4**	**0**	**0**	**0**	**4**

Totaaloverzicht *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Onttrekking	Specifieke onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2022
Reserves	6.395	484	646	56	6.177
Voorzieningen	335	42	0	0	377
Overheidsuitkeringen met specifiek bestedingsdoel	4	0	0	0	4
Totaal	**6.734**	**526**	**646**	**56**	**6.558**

5.5 EMU-saldo

Het EMU (Economische en Monetaire Unie)-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid. Uit de meerjarige balansposities van de geprognotiseerde (meerjaren-)balans kan het EMU-saldo meerjarig worden bepaald.
Het EMU-saldo is het saldo van de mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden van het begrotingsjaar (t) ten opzichte van het begrotingsjaar (t-1), ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo *(bedragen in duizenden euro's)*

	2021	2022	2023	2024	2025
Mutaties financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Mutaties vlottende financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties totale financiële activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties vaste schuld	2.488	-1.417	-887	-1.087	-787
Mutaties vlottende schuld	-3.345	7.361	-1.331	2.237	1.547
Mutaties totale schuld	**-857**	**5.945**	**-2.219**	**1.150**	**760**
Totaal EMU saldo	**857**	**-5.945**	**2.219**	**-1.150**	**-760**

6 Geraamde baten en lasten per taakveld

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn.

Baten en lasten per taakveld *(bedragen in duizenden euro's)*

Taakvelden gemeenten	Omschrijving	Lasten	Baten
0. Bestuur en Ondersteuning			
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.	15.540	0
Subtotaal Bestuur en Ondersteuning		**15.540**	**0**
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.	37.427	6.194
	Overige bijdragen overhead		1.353
	Gemeentelijke bijdrage overhead		7.404
	Gemeentelijke bijdrage		31.233
Subtotaal Veiligheid		**37.427**	**46.184**
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Voor de VRLN gaat het om kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen.	401	738
	Overige bijdragen overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage		-337
Subtotaal Sociaal Domein		**401**	**401**
7. Volksgezondheid en Milieu			
7.1 Volksgezondheid	Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.	17.790	3.960
	Overige bijdragen overhead		78
	Gemeentelijke bijdrage overhead		6.704
	Gemeentelijke bijdrage		13.830
Subtotaal Volksgezondheid en Milieu		**17.790**	**24.573**
Totaal		**71.158**	**71.158**

Van de generieke overhead wordt 40% toegerekend naar het programma Publieke gezondheid en 60% toegerekend naar de programma's Brandweerzorg en Crisisbeheersing.

Bijlagen

Investeringen

Specificatie investeringen

(bedragen in duizenden euro's)

23.2632 TST Tankautospuit Panningen	430
Bepakking TS Panningen incl. LD slangen	90
Bepakking TS Stevensweert incl. LD slangen	430
Update bepakking TS Stevensweert	90
SBV WW (1 van 2) Schuimblusvoertuig en Waterwagen (cf. beleidsplan) (was 2020)	700
SBV WW (2 van 2) Schuimblusvoertuig en Waterwagen (cf. beleidsplan) (was 2020)	700
Tankautospuiten	**2.440**
23.1269 SIV Snel Interventie Voertuig Gennep (was 2020)	180
23.1469 SIV Snel Interventie Voertuig Venray (was 2020)	180
23.2369 SIV Snel Interventie Voertuig Horst (was 2020)	180
23.2669 SIV Snel Interventie Voertuig Panningen (was 2020)	180
23.3269 SIV Snel Interventie Voertuig Venlo (was 2020)	180
23.4369 SIV Snel Interventie Voertuig Heythuysen (was 2020)	180
23.4469 SIV Snel Interventie Voertuig Weert (was 2020)	180
23.5169 SIV Snel Interventie Voertuig Roermond (was 2020)	180
23.5369 SIV Snel Interventie Voertuig Echt (was 2020)	180
Snelle Interventie Voertuigen	**1.620**
23.1371 HV Bergen (was 2020)	310
Bepakking HV Bergen (was 2020)	100
23.2671 HV Panningen (was 2020)	310
Bepakking HV Panningen (was 2020)	310
23.5371 HV Echt (was 2020)	310
Update bepakking HV Echt (was 2020)	100
Hulpverleningsvoertuigen	**1.440**
23.5181 HAV Haakarmvoertuig Roermond (was 2020)	210
Haakarmvoertuigen	**210**
23.3286 PM Personeel / Materieelvoertuig Venlo	30
23.4481 PM Personeel / Materieelvoertuig Weert	52
Personeel-/materieelvoertuigen	**82**
23.1401 DAT-DB Dienst-auto/-bus Venray	52
23.2301 DBT Horst (was 2021)	52
23.1403 DV Dienstvoertuig Venray	25
23.3204 DA-DB Dienst-auto/-bus Venlo	52
23.3201 DA Dienstauto Venlo (was 2021)	30
23.3203 Dienstauto Venlo	25
23.3209 Dienstauto Venlo	25
23.4501 DA-DB WvD Dienst-auto/-bus WvD Stramproy	52
23.4701 DA-DB Dienst-auto/-bus Grathem (Kelpen-Oler)	52
Dienstauto's	**365**
Verzorgingshaakarmbak (VZH) (23-4383) Heythuysen	175
MCU - Commandohaakarmbak (COH) A (was 2020)	550
MCU - Commandohaakarmbak (COH) B (was 2020)	500
Haakarmbakken	**1.225**
3750 Materieel Brandweer	550
Kazernetenue	**550**
Meubilair Brandweerpost Heythuysen (was 2019)	23
Meubilair Brandweerpost Horst (was 2019)	29
Meubilair Brandweerpost Roggel (was 2019)	19
Meubilair Brandweerpost Bergen	2
Meubilair Brandweerpost Echt	2
Meubilair Brandweerpost Grathem (Kelpen-Oler)	19
Meubilair Brandweerpost Meijel	1
Meubilair Brandweerpost Sevenum	19
Meubilair Brandweerpost Stevensweert	1
Meubilair Brandweerpost Panningen (was 2027)	19
Inventaris	**131**

Compressor t.b.v. ademlucht - Gennep (2 stuks, gaat naar Venray)	20
Wasmachine gelaatstukken Gennep (of Venray)	7
Droogkast (droger) gelaatstukken Roermond (1) (was 2019)	4
Droger gelaatstukken Gennep	5
Droogkast Venlo (was 2019)	4
Wasmachine overig cluster Venray	10
Droger uitrukpakken Gennep (of Venray)	8
Ademlucht	**57**
Portofoons (553 stuks) en mobilofoons (75 stuks)	600
Mobiele dataterminals (MOI/MDT)	855
Communicatie-apparatuur	**1.455**
Valbeveiliging 2022 (vervanging van 2017)	19
Overig brandweer	**19**
Subtotaal brandweer	**9.594**
Installaties - kantoorgebouwen	58
Meubilair- kantoorgebouwen	203
Gebouwen	**261**
ICT - Mobility	404
ICT	**404**
Subtotaal bedrijfsvoering/gezondheidszorg	**665**
Totaal Investeringen	**10.259**

Gemeentelijke bijdragen

De opbouw van de gemeentelijke bijdragen 2022 is weergegeven in onderstaande tabel. Het verloop over de jaren 2021 - 2025 kan als volgt worden weergegeven.

Gemeentelijke bijdragen *(bedragen in duizenden euro's)*

Gemeente	Aantal inwoners peildatum 1-1-2021	Bijdragen 2021	Loon-kosten-stijging 2022 1,4%	Materiële kosten-stijging 2022 1,5%	BRW-plan 2020-2023 jaarschijf 2022	Wegvallen toevoeging reserve i.v.m. weerstands-vermogen	Uitbreiding RVP	Verdeel-sleutel JGZ ingroei effect 25%	Bijdragen 2022	Bijdragen 2023	Bijdragen 2024	Bijdragen 2025
Beesel	13.448	1.446	14	8	5	-4	2	-18	1.452	1.438	1.420	1.402
Bergen	13.111	1.569	15	9	6	-4	3	-9	1.588	1.585	1.577	1.568
Echt-Susteren	31.744	3.329	31	19	13	-9	5	-1	3.388	3.399	3.398	3.397
Gennep	17.038	1.966	19	11	7	-5	3	7	2.009	2.022	2.029	2.036
Horst aan de Maas	42.497	4.814	45	28	19	-13	8	-10	4.891	4.898	4.888	4.878
Leudal	36.046	3.943	37	23	16	-10	6	1	4.015	4.029	4.030	4.030
Maasgouw	23.947	2.485	23	14	11	-7	4	9	2.540	2.558	2.568	2.577
Mook en Middelaar	7.910	523	5	3	3	-1	n.v.t.	n.v.t.	532	534	534	534
Nederweert	17.169	1.794	17	10	7	-5	3	0	1.826	1.831	1.831	1.831
Peel en Maas	43.658	4.620	44	26	17	-12	8	-25	4.677	4.666	4.641	4.616
Roerdalen	20.602	2.126	20	12	9	-6	3	12	2.176	2.196	2.207	2.219
Roermond	58.806	6.937	65	40	25	-18	11	-7	7.053	7.067	7.060	7.053
Venlo	101.985	11.971	113	68	43	-32	20	14	12.198	12.249	12.262	12.276
Venray	43.706	4.845	46	28	19	-13	8	3	4.935	4.954	4.956	4.959
Weert	50.017	5.432	51	31	21	-14	9	25	5.555	5.598	5.623	5.648
Totaal	**521.684**	**57.798**	**545**	**330**	**220**	**-153**	**94**	**0**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

Gemeentelijke bijdragen per programmaonderdeel

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de overhead en de programma's

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Publieke Gezondheid	13.933	13.493	13.493	13.493	13.493
Brandweerzorg	26.257	26.861	27.051	27.051	27.051
Crisisbeheersing	4.744	4.372	4.372	4.372	4.372
Overhead	12.863	14.108	14.108	14.108	14.108
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

190

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's (incl. overhead) *(bedragen in duizenden euro's)*

Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Publieke Gezondheid	19.887	20.198	20.198	20.198	20.198
Brandweerzorg	32.168	33.048	33.238	33.238	33.238
Crisisbeheersing	5.743	5.589	5.589	5.589	5.589
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

Gemeentelijke bijdrage meerjarig per programma, per gemeente

Gemeente	2022			2023			2024			2025		
	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing
Beesel	585.148	743.485	123.864	566.798	747.627	123.864	548.447	747.627	123.864	530.097	747.627	123.864
Bergen	512.186	922.699	153.583	503.510	928.223	153.583	494.834	928.223	153.583	486.158	928.223	153.583
Echt-Susteren	1.144.327	1.900.132	343.740	1.143.603	1.911.535	343.740	1.142.879	1.911.535	343.740	1.142.155	1.911.535	343.740
Gennep	649.653	1.165.166	193.928	656.678	1.171.589	193.928	663.702	1.171.589	193.928	670.727	1.171.589	193.928
Horst aan de Maas	1.586.767	2.832.598	471.615	1.576.921	2.849.040	471.615	1.567.075	2.849.040	471.615	1.557.229	2.849.040	471.615
Leudal	1.256.856	2.364.428	393.587	1.257.455	2.378.129	393.587	1.258.053	2.378.129	393.587	1.258.652	2.378.129	393.587
Maasgouw	787.373	1.484.190	268.441	796.572	1.493.386	268.441	805.772	1.493.386	268.441	814.971	1.493.386	268.441
Mook en Middelaar	44.576	417.852	69.679	44.576	420.243	69.679	44.576	420.243	69.679	44.576	420.243	69.679
Nederweert	608.227	1.043.593	173.802	608.141	1.049.282	173.802	608.055	1.049.282	173.802	607.970	1.049.282	173.802
Peel en Maas	1.661.396	2.584.803	430.757	1.636.160	2.599.383	430.757	1.610.923	2.599.383	430.757	1.585.687	2.599.383	430.757
Roerdalen	707.177	1.244.272	224.773	718.762	1.252.064	224.773	730.347	1.252.064	224.773	741.933	1.252.064	224.773
Roermond	2.622.223	3.796.997	633.537	2.615.234	3.818.319	633.537	2.608.244	3.818.319	633.537	2.601.255	3.818.319	633.537
Venlo	4.418.583	6.667.370	1.111.548	4.432.216	6.704.737	1.111.548	4.445.849	6.704.737	1.111.548	4.459.482	6.704.737	1.111.548
Venray	1.744.922	2.719.745	469.909	1.747.728	2.735.919	469.909	1.750.533	2.735.919	469.909	1.753.339	2.735.919	469.909
Weert	1.867.107	3.161.532	526.348	1.892.169	3.179.385	526.348	1.917.231	3.179.385	526.348	1.942.293	3.179.385	526.348
Totaal	**20.196.522**	**33.048.860**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.860**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.860**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.860**	**5.589.110**

Lijst van afkortingen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BSO	Buitenschoolse opvang
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Gastouder
GOB	Gastouderbureau
HPV	Humaan Papillomavirus
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IMOC	Index materiële overheidsconsumptie
IZB	Infectieziektebestrijding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KDV	Kinderdagverblijf
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MEV	Macro Economische Verkenning
MOTO	Multi Opleiden Trainen & Oefenen
NCJ	Nederlands Centrum Jeugdgezondheid
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
PfZW	Pensioenfonds Zorg en Welzijn
PHB JGZ	Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg
PINT	Persinformatietool
RBOP	Repressief Brandweer Organisatieplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SES	Sociaal Economische Status
SI-2T	Snel Interventie Voertuig
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
TBC	Tuberculose
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
WHO	World Health Organization
WVR	Wet veiligheidsregio's

veiligheidsregio limburg-noord

Ontwerpbegroting 2022

Status: Ontwerpbegroting 2022 voor gemeenteraden

Voorwoord

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2022.

De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn, zoals alles in de maatschappij, aan verandering onderhevig. Nieuwe of veranderde wet- en regelgeving, verschuiving in taken tussen lokale en landelijke overheid, veranderende samenstelling van de bevolking, veranderende waarden en normen, verschuiving van risico's, verdergaande digitalisering en ga zo maar door.
Deze veranderingen hebben invloed op ons werk in beide taakvelden. Het is belangrijk om regelmatig samen te bekijken of de veiligheidsregio nog bezig is met de juiste zaken, of de kwaliteit op niveau is en of taken efficiënt worden uitgevoerd. Een herijking van de gemeentelijke opdracht door middel van een kerntakendiscussie draagt hieraan bij.
De kerntakendiscussie is in het voorjaar van 2021 opgestart en zal na de zomer worden afgerond.
De keuzes van het Algemeen Bestuur zijn nog niet in de ontwerpbegroting vastgelegd. Dat zal, na afronding van de kerntakendiscussie, middels een begrotingswijziging plaatsvinden.
In het budgettair kader voor 2022 nemen we de compensatie van de loon- en prijsstijging op. Tevens leiden specifieke opdrachten van het Rijk die zijn vertaald naar het gemeentefonds tot een voor onze deelnemende gemeenten budgettair neutrale uitzetting van onze begroting.

We staan voor een aantal grote uitdagingen. Een toekomstbestendige brandweerzorg realiseren waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben op onze medewerkers, in het bijzonder op ons vrijwilligerskorps. Een vrijwilligerskorps waar onze brandweerzorg nu in belangrijke mate op gebaseerd is.
Daarnaast zien we dat de taken en rollen van de GGD verschuiven. Dat komt in de eerste plaats omdat de GGD nadrukkelijk wil bijdragen aan het realiseren van de opgave die gemeenten hebben in het Sociaal Domein. In de tweede plaats worden uit de bestrijding van de coronapandemie lessen getrokken. De vraag is of de aansturing en borging van de wettelijke taken op het gebied van de gezondheidsbescherming voldoet.
Ook in de bedrijfsvoering spelen vraagstukken. Met name het vergroten van de informatieveiligheid en de noodzakelijke vernieuwing van het ICT werkplek- en communicatieplatform brengen meerkosten met zich mee.
Veiligheidsregio Limburg-Noord zal uitdagingen voor een belangrijk deel binnen het budgettair kader opvangen. Het uitgangspunt *Nieuw voor Oud* is leidend.

Jac Rooijmans
Algemeen directeur Veiligheidsregio Limburg-Noord

Inhoudsopgave

Deel A Algemeen 4

1 Algemeen 4

1.1 Herijking kerntaken 4
1.2 Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage 6
1.3 Financiële kaders 7

Deel B Beleidsbegroting 9

2 Programmaplan 9

2.1 Programma Publieke Gezondheid 9
2.2 Programma Brandweerzorg 21
2.3 Programma Crisisbeheersing 30
2.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead 36
2.5 Onvoorzien 39
2.6 Vennootschapsbelasting 39
2.7 Algemene dekkingsmiddelen 39

3 Paragrafen 40

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 43
3.3 Financiering 44
3.4 Verbonden Partijen 45

Deel C Financiële begroting 46

4 Overzicht baten en lasten 46

4.1 Baten en lasten per programma 46
4.2 Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten 47
4.3 Verdeling baten 49
4.4 Geprognotiseerde (meerjaren-)balans 49

5 Financiële positie 51

5.1 Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 51
5.2 Financiering 51
5.3 Investeringen 51
5.4 Reserves en voorzieningen 52
5.5 EMU-saldo 53

6 Geraamde baten en lasten per taakveld 54

Bijlagen 55

Investeringen 55
Gemeentelijke bijdragen 57
Lijst van afkortingen 59

Deel A Algemeen

1 Algemeen

De begroting 2022 is gebaseerd op het beleidsplan voor de periode 2020-2023. Het beleidsplan geeft de strategische richting voor de doorontwikkeling van VRLN voor deze vier jaren.
De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur op 16 december 2020 vastgesteld kaderbrief voor begroting 2022.

1.1 Herijking kerntaken

In 2021 vindt een kerntakendiscussie plaats. Alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) en de bedrijfsvoering worden tegen het licht gehouden. In het voorjaar van 2021 heeft een eerste ronde van de discussie plaatsgevonden. Na de zomer wordt de discussie in het Algemeen Bestuur afgerond. De keuzes vertalen zich vervolgens naar een eerste wijziging van de begroting voor het jaar 2022.

- **Publieke Gezondheid**

De GGD is bij het opmaken van de begroting voor 2022 volop bezig met de bestrijding van de coronapandemie. De lessen die uit de aanpak van de coronacrisis kunnen worden getrokken, zijn van invloed op de toekomstige taakuitoefening van de GGD.
Op landelijk niveau wordt enerzijds de betekenis van de lokale aanpak van de infectieziektebestrijding benadrukt. In de reguliere fase zorgt deze aanpak voor maatwerk bij een infectiebron: een individuele professionele afweging die goed rekening houdt met lokale verschillen en regionale netwerken. De lokale organisatie is daarnaast waardevol vanwege de relaties die er liggen met gemeenten en regionale zorgpartners. Anderzijds geeft men aan dat de lokale benadering leidt tot verschillen tussen de GGD'en die bij een landelijke crises de slagvaardigheid en wendbaarheid in de weg staan.
De GGD'en in Nederland vragen van het kabinet duidelijkheid over de verantwoordelijkheden, de samenwerking, de sturing, de financiering en de uitvoering in de infectieziektebestrijding.

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is geconcludeerd dat de GGD voornamelijk wettelijk vastgelegde taken uitvoert. Als gevolg daarvan is er weinig speelruimte in de Wat-vraag en spitst de discussie spitst zich toe op de Hoe-vraag. De navolgende richtinggevende uitspraken zijn gedaan:

- Werken vanuit het brede perspectief van positieve gezondheid;
- Specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren;
- Aansluiting bij sociaal domein en voorliggend veld;
- Aansluiting bij ontwikkelen omgevingsvisie;
- Data vertalen naar regionale en lokale informatie en onderzoekagenda VRLN afstemmen op gemeenten om daarmee gemeenten te ondersteunen naar gerichte interventies;
- Meer inzetten op mogelijkheden digitalisering van contacten met inwoners en E-Health toepassingen en
- Kwetsbaarheid invulling beschermingstaken wegnemen.

- **Brandweerzorg**

Er zijn maatschappelijke, technische, economische en juridische ontwikkelingen die de toekomst van de brandweerzorg in Nederland beïnvloeden. De vertaling van deze ontwikkelingen voor onze regio wordt vastgelegd in het Repressief Brandweer Organisatieplan 2022-2030.

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is gebleken dat er in de Bestuurscommissie Veiligheid brede steun bestaat voor de richting waarin de brandweer in onze regio zich wil door ontwikkelen. VRLN kiest met 'de behapbare basis' voor een afgekaderde basisbrandweerzorg waarbij er rekening wordt gehouden met hetgeen een vrijwilliger kan leveren en wordt ingezet op het verstevigen van de specialismen per incidenttype. Deze richting heeft consequenties voor de organisatie van de paraatheid, de inzet van Tankautospuit Flex/Snel Interventie Voertuig, de organisatie van specialistische taken, de inzet van technologie en het gebruik van brandweerposten.
Het bestuur van VRLN is van mening dat de meerkosten van de deeltijdregeling brandweervrijwilligers opgevangen moeten worden door het Rijk, want de stelselwijziging is het gevolg van Europese wetgeving. Met invoering van 'de behapbare basis' zijn de meerkosten voor een deel in het eigen budgettair kader op te vangen. De concrete keuzes in dit kader worden na de zomer voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

- **Crisisbeheersing**

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is naar voren gekomen dat VRLN wil inzetten op versterking van de informatiesturing en de internationale netwerkontwikkeling. Daarnaast kan de synergie met GHOR en Oranje Kolom toenemen.
Met interne verschuivingen binnen het programma Crisisbeheersing moet de intensivering worden gefinancierd.

- **Bedrijfsvoering**

In de eerste ronde van de kerntakendiscussie is aandacht gevraagd voor vraagstukken die in de bedrijfsvoering spelen. Met name het vergroten van de informatieveiligheid en de noodzakelijke vernieuwing van het ICT werkplek- en communicatieplatform brengen meerkosten met zich mee. De organisatie kan deze meerkosten opvangen door te snijden in budgetten voor dienstreizen, opleidingen, specifieke software en faciliteiten voor medewerkers. Het laatste randje vet is van de botten gesneden.

De huisvestingslasten van VRLN zijn relatief hoog bleek uit een door Berenschot uitgevoerde benchmark. Wellicht zijn besparingen te realiseren. Daarvoor is de bestuurlijke opdracht voor een strategische huisvestingsverkenning opgehaald. De besluitvorming over de uitkomsten van deze verkenning vindt na de zomer van 2021 plaats.

De Risk Factory kan als gevolg van de coronamaatregelen al geruime tijd geen bezoekers ontvangen. Als gevolg daarvan is verlenging van de pilotperiode met één jaar aan de orde.

1.2 Verdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage

Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. Deze systematiek maakt voor de kosten van Veiligheid (Brandweerzorg, Crisisbeheersing en GHOR) gebruik van de objectieve verdeelcriteria in het gemeentefonds. Voor de Publieke Gezondheid is het aantal inwoners maatgevend en voor de jeugdgezondheidszorg wordt het aantal inwoners tot 18 jaar in combinatie met scores sociaal economische status in wijken gebruikt. Voor de begroting 2021 zijn de waarden op de objectieve verdeelcriteria geactualiseerd.

Actualisatie gemeentefonds
In juni 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer gemeld te werken aan een herziening van het gemeentefonds. Met deze herziening wordt onder meer beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. Veranderingen in het takenpakket en de context waarin gemeenten werken geven aanleiding om ook de rest van het gemeentefonds opnieuw te bezien, waaronder het domein Openbare Orde en Veiligheid (OOV).
In februari 2020 heeft de minister besloten om de invoering van gemeentefonds-nieuwe-stijl uit te stellen tot 2022. Inmiddels is duidelijk dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Voor de voorliggende begroting heeft dit dus geen gevolgen.

Verdeelsleutel jeugdgezondheidszorg
De verdeelsleutel voor de jeugdgezondheidszorg bestaat uit een combinatie van 2 indicatoren: het aantal jongeren 0 t/m 17 jaar in combinatie met de sociaal economische status (ses) op wijkniveau. Toegezegd was de verdeelsystematiek na vier jaar te actualiseren. Deze actualisatie is in de begroting 2021 uitgewerkt. Hiervoor is rekening gehouden met de actuele gegevens wat betreft aantal 0 t/m 17 jarigen per 1 januari 2019 en de meest recente ses-score.
Vanaf 2020 wordt er geen ses-score op wijkniveau meer gepresenteerd. Dat betekent dat de kostenverdeelsystematiek van VRLN op dit punt moet worden aangepast. Op advies van de bestuurscommissie GGD is er een nieuwe verdeelsleutel opgesteld die uitgaat van het aantal jongeren in combinatie met een tweetal beleidsindicatoren die relevant zijn voor de jeugdgezondheidszorg. Om de herverdeeleffecten te verkleinen is een ingroeimodel gehanteerd, waarbij in 2022 25% van de verschil wordt verrekend. Dit loopt op tot 100% in de begroting 2025.

1.3 Financiële kaders

De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur op 16 december 2020 vastgesteld kaderbrief voor begroting 2022.

1.3.1 Algemene kaders op grond van ontwikkelingen

Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt gerekend met het aantal inwoners op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2022 dus 1 januari 2021. In de begroting 2022 wordt gerekend met de eerste schatting van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van medio februari 2021 van 521.683 inwoners.

Renteomslag

In de begroting 2022 wordt gerekend met een renteomslag percentage van 2,25%.

1.3.2 Ontwikkelingen op basis van bestuurlijke afwegingen

Indexatie algemeen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedingssfeer van VRLN liggen, worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Voor zover de indexatie herleidbaar en belastbaar is aan derden, worden deze lasten doorbelast aan de bijdragen van derden. Voor het resterende deel worden deze lasten meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie zijn de geldende cao-afspraken.
In de begroting 2022 is de index ter hoogte van 1,4% meegenomen, gebaseerd op de meest recente Macro Economische Verkenning MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau (november 2020). Verrekening vindt achteraf plaats. De 1,4% wordt berekend over de grondslag personele lasten zijnde € 45,7 miljoen. Ongeveer 15% van de loonstijging (€ 95.000) wordt ten laste gebracht aan derden. Een bedrag van € 545.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Materiële kostenstijging

Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt de Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) uit de MEV toegepast. In de begroting 2022 is deze IMOC bepaald op 1,5% (november 2020). De grondslag voor de berekening van de materiële kostenstijging is een begrotingsbedrag van € 22 miljoen. Een bedrag van € 330.000 komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Paraatheid brandweer

Om een verantwoorde mate van paraatheid van de brandweer te kunnen garanderen is een extra investering nodig in met name vrijwilligers, beroepspersoneel, werving en opleidingen. Op 15 maart

2019 heeft het bestuur op basis van een advies van een bestuurlijke commissie een variant gekozen die voorziet in een vangnet voor het toekomstbestendig maken van de repressieve organisatie tot en met 2023. De gekozen maatregelen leiden gefaseerd tot een kostenverhoging van € 2,18 miljoen tot en met 2023 (een ophoging van het budget met 8,8%). Door de gefaseerde invoering is hiervan in de jaarschijf 2022 een bedrag nodig van € 220.000 met name bestemd voor een kleine uitbreiding van de beroepsformatie en versterking van de specialistische opleidingen.

Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met de aanvulling van de algemene reserve door het ophogen van de gemeentelijke bijdrage gedurende 4 jaar met € 152.500 per jaar (gemiddeld € 0,30 per inwoner per jaar) ingaande het begrotingsjaar 2018. Eventuele positieve resultaten die in de periode van 4 jaar worden behaald, worden in mindering gebracht op de bijdrage van het daaropvolgende jaar. De begroting 2021 was het laatste jaar dat deze aanvulling is opgenomen. In de begroting 2022 is de gemeentelijke bijdrage dan ook verlaagd met een bedrag van € 152.500.

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma

Het gemeentefonds wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd ten behoeve van de uitvoering van de Meningokokken (MenACWY)-vaccinatie voor 14-jarigen. De verantwoordelijkheid voor deze taak is met ingang van 1 januari 2021 overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden naar verwachting bij de meicirculaire 2021 toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).
Voor 2022 is een bedrag van € 94.000 opgenomen voor deze vaccinatie. Dit is gebaseerd op het geboortecohort van 2007, waarbij een vaccinatiegraad van 95% is gehanteerd. Deze vaccinatiegraad is gerealiseerd in 2019. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gaat hierbij vooralsnog uit van een tarief van € 20,66 per vaccinatie.

De ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage van 2021 naar 2022 zijn het resultaat van bovenstaande bestuurlijke afwegingen.

Aansluiting begroting 2021 - begroting 2022

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2021	57.798	S
Loonstijging 2022	545	S
Materiële kostenstijging 2022	330	S
Wegvallen toevoeging reserves i.v.m. weerstandsvermogen	-153	S
Programma Brandweerzorg 2020 - 2023, jaarschijf 2022	220	S
Uitbreiding RVP	94	S
Prenataal huisbezoek	PM	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**58.834**	**S**

Deel B Beleidsbegroting

2 Programmaplan

2.1 Programma Publieke Gezondheid

De overheid is er om de gezondheid van burgers te bewaken en om het individu te beschermen tegen gezondheidsrisico's van buitenaf waarop zijzelf niet of nauwelijks invloed hebben, zoals infectieziekte-uitbraken en de negatieve effecten van gedrag van anderen (meeroken, huiselijk geweld). Ook stimuleert de overheid gedrag dat de gezondheid bevordert. Publieke gezondheidszorg is een vorm van zorg waar mensen niet om vragen omdat ze klachten hebben (cure) of omdat ze ondersteuning nodig hebben (care). Publieke gezondheidszorg omvat de (door individuele burgers ongevraagde) zorg die de overheid aanbiedt om ziekte en gezondheidsschade van de gehele (of groepen in de) bevolking op te sporen en te voorkomen.

Het programma Publieke Gezondheid bestaat uit drie onderdelen:
- Publieke gezondheidszorg voor de jeugd;
- Publieke gezondheidszorg algemeen en
- Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties.

Algemene ontwikkelingen 2022

Daling van het aantal kinderen en verslechtering sociaal economische status
In onze regio daalt het aantal kinderen gestaag. In de periode 2015-2019 is het aantal inwoners tot 18 jaar in onze regio gedaald met 5,6% van 94.562 naar 89.236 kinderen. In de leeftijdscategorie 0-4 jaar is sprake van een daling van 1,4% en in de leeftijdscategorie 4-18 jaar is de daling 6,6%. In de leeftijdsgroep 0-4 jaar zien we in de afgelopen jaren een stabilisatie optreden.
Een daling van het aantal kinderen vertaalt zich in een daling van de directe uitvoeringskosten van de jeugdgezondheidzorg.
Helaas is de sociaal economische status in de afgelopen jaren verslechterd. Deze effecten zijn van invloed op de aard en omvang van de jeugdgezondheidszorg. Dat is van invloed op de risicozorg die door de jeugdgezondheidszorg wordt geleverd en leidt tot een kostenverhoging.
Door bovenstaande ontwikkelingen is een reële structurele besparing ter grootte van € 200.000 ontstaan. De verwerking van deze besparing wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.

Aansturing infectieziektebestrijding
Tijdens de herijking van het takenpakket is onder meer gesproken over de toekomst van de infectieziektebestrijding (IZB). Landelijk wordt gediscussieerd over de governance van de (opgeschaalde) IZB. Moet de aansturing landelijk plaatsvinden, regionaal of een combinatie daarvan? En hoe verhouden de aansturende partijen zich tot elkaar? En moet deze veranderen in aard en omvang? Omdat hier nog veel onduidelijkheid over is, wordt in deze begroting uitgegaan van de huidige situatie. Dit houdt in dat de burgemeesters en wethouders verantwoordelijk zijn voor de aansturing en financiering van de reguliere regionale infectieziektebestrijding. Zodra er sprake is van een pandemie vindt aansturing en financiering plaats door VWS.

Prenataal huisbezoek
Uit het Wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg' (PHB JGZ) volgt dat gemeenten de taak krijgen om een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of gezinnen in een kwetsbare situatie. De gemeente moet deze taak opdragen aan of inkopen bij dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert.
Het wetsvoorstel voorziet niet in het aantal huisbezoeken maar voorziet in tijdige hulp en ondersteuning. Het is aan de gemeente om voor een voldoende aanbod te zorgen ter opvolging van het prenatale huisbezoek.

Ten behoeve van de implementatie van het wetsvoorstel heeft VWS het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) de opdracht gegeven een handreiking te ontwikkelen. De handreiking dient als leidraad en ondersteuning voor de betrokken stakeholders bij de implementatie van het prenataal huisbezoek door de JGZ. Zo ondersteunt de leidraad de onderlinge samenwerking, helpt het bij het maken van de inkoopafspraken en om het prenataal huisbezoek ook daadwerkelijk te laten plaatsvinden. In de handreiking wordt per module de rol van de verschillende ketenpartners beschreven. Ook wordt stilgestaan bij de definitie van kwetsbaarheid. De oplevering van de handreiking is gepland op 1 juli 2021. De invoering van deze wet is gepland op 1 januari 2022.

Voor de uitvoering van het wetsvoorstel wordt jaarlijks € 5,3 miljoen in het gemeentefonds gestort. Het betreft geen geoormerkt budget. In overleg met BZK en de VNG wordt gekeken naar een verdeling over de gemeenten die recht doet aan het percentage vroeggeboorte en laag geboortegewicht per gemeente. Het streven is in de meicirculaire 2021 de verdeling van het budget over de gemeenten te publiceren. Vooralsnog is er geen gemeentelijke bijdrage opgenomen in de begroting 2022 voor de uitvoering van dit prenataal huisbezoek. De gemeentelijke bijdrage wordt aangepast zodra de uitvoeringsvorm en de omvang in onze regio bekend zijn. Hierover vindt overleg tussen de gemeenten en de GGD plaats.

Opleiding artsen jeugdgezondheidszorg
De opleiding van jeugdartsen bestond voorheen uit een 2-jarige opleiding met profiel jeugdgezondheidszorg. De vernieuwing van de opleiding leidt ertoe dat vanaf 2022 iedere arts een volledige opleiding arts maatschappij en gezondheid moet hebben afgerond. Niet alle artsen in dienst van de GGD hebben deze opleiding afgerond of zijn ermee gestart. Dit betekent dat voor deze artsen geldt dat zij uiterlijk in 2022 moeten zijn gestart met de tweede fase. Een punt van aandacht voor de organisatie is het regelen van vervanging.

Rijksvaccinatieprogramma
De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en bekostiging van het Rijksvaccinatieprogramma valt onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het gaat dan om de vaccinaties die onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma en opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid.

Vanaf 2021 is de uitvoering van de Meningokokken (MenACWY)-vaccinatie voor 14-jarigen opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid. Dit houdt in dat de verantwoordelijkheid en financiering van deze vaccinatie voor rekening van de gemeenten komen. Het gemeentefonds wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd ten behoeve van de uitvoering van deze vaccinatie voor 14-jarigen.

De daarmee gemoeide middelen worden naar verwachting bij de meicirculaire 2021 toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het RVP. In de begroting 2022 is, vooruitlopend hierop, een bedrag van € 94.000 opgenomen. Dit betreft het geboortecohort 2008 (4.762 kinderen), de meest recente MenACWY vaccinatiegraad onder de 14 jarigen (2019; 95%), en het door VWS bepaalde tarief van 2020 vermeerderd met 1% index (€20,86).

De vaccinaties die nog niet zijn opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid, maar wel onderdeel zijn van het Rijksvaccinatieprogramma, voert de GGD uit in afstemming met het RIVM en worden rechtstreeks gefinancierd door het RIVM. Tot nader order is dit aan de orde voor de 22-wekenprik voor zwangere vrouwen tegen kinkhoest (maternale kinkhoestvaccinatie). De kosten voor zowel het vaccin als het zetten van de vaccinatie worden vergoed door het RIVM.

Verwachte toekomstige uitbreidingen van het RVP zijn:

- Vanaf 2022 het Humaan Papillomavirus (HPV) voor jongens tot 18 jaar. Het vaccin beschermt niet alleen meisjes tegen baarmoederhalskanker, maar ook jongens tegen penis-, anus-, mond-, en keelkanker. Ook wordt de vaccinatie eerder gegeven, namelijk met 9 jaar in plaats van 14 jaar. Hoe de financiering van deze uitbreiding van de doelgroep loopt is nog onbekend.
- Uitbreiding van het RVP voor personen van 18 tot en met 26 jaar. Aan deze groep personen worden alle vaccinaties beschikbaar gesteld die eerder voorbehouden waren voor personen tot 18 jaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor vaccinaties zoals opgenomen in het Besluit Publieke Gezondheid. Het vaccinatieprogramma in dit besluit beperkt zich tot personen tot 18 jaar. Hiermee zijn de vaccinaties van personen van 18 tot en met 26 jaar geen onderdeel van het gemeentelijk RVP pakket.
- Een toekomstig SARS-CoV-2 vaccin. Het vaccin zal worden opgenomen in het RVP voor de gehele bevolking. Ook hiervoor krijgen gemeenten geen medeverantwoordelijkheid.

Geïnformeerde toestemming voor vaccineren
Zowel voor deelname aan het RVP als voor het verwerken van de persoonsgegevens, waaronder doorlevering vanuit de uitvoerders van de jeugdgezondheidszorg (JGZ-organisaties) aan het RIVM, is wettelijk vereist dat er toestemming wordt gevraagd. Voor dat laatste is de technische ondersteuning nog niet gerealiseerd. Over het verkrijgen van deze geïnformeerde toestemming, ook ‘informed consent’ genoemd, is een aparte RVP-richtlijn geschreven. Deze professionele RVP-richtlijn is in 2018 ontwikkeld om te voldoen aan de wettelijke eisen en is tegelijk ook bedoeld om een handvat te bieden om het gesprek met ouders over het RVP te ondersteunen. Zolang de registratie niet digitaal in het digitaal dossier JGZ is vast te leggen, wordt de informed consent ten aanzien van de uitwisseling van data tussen JGZ en RIVM nog niet actief uitgevraagd.

Naar verwachting wordt in de meicirculaire aan gemeenten gevraagd om de techniek voor het informed consent nog dit jaar mogelijk te laten maken door de instelling die voor de gemeente de JGZ uitvoert (inclusief de toekenning van financiële middelen in het gemeentefonds).

Omgevingswet
De Omgevingswet, de Wet publieke gezondheid en lokale preventie/sportakkoorden bieden de mogelijkheid om gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming mee te nemen in ruimtelijke

ontwikkelingen. Zorgen dat de gezondheid van individuen, groepen en gemeenschappen beter wordt door de omgeving gezonder te maken, door gezond gedrag te stimuleren en door gezond gedrag makkelijker te maken. Samen met onze gemeenten wordt het instrumentarium hiervoor ontwikkeld (bouwsteen gezondheid). In voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet wordt de samenwerking met gemeenten al gezocht. .

Zorg en Veiligheid verbonden
Het kabinet zet in op het versterken van de goede samenwerking tussen zorg, welzijn, veiligheid en straf. Het ministerie van Justitie en Veiligheid benadrukt in de Rijksbegroting het belang van de rol van gemeenten. Ze geeft aan het lokaal bestuur een stevigere rol in onder andere de aanpak van huiselijk geweld maar ook van radicalisering. Ook het ministerie van VWS zet extra in op zorg- en veiligheidsvraagstukken. Dat is zichtbaar in de versterking van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, de aanpak van mensenhandel, de extra middelen voor de aanpak personen met verward gedrag, de aandacht voor maatwerk en een persoonsgerichte aanpak, het versterken van de aanpak van multiproblematiek, de inzet op preventie van radicalisering en het terugdringen van recidive. Met onze wethouders en burgemeesters willen we verkennen op welke wijze de GGD de gemeenten kan ondersteunen.

Kwetsbaren en jeugd
De coronapandemie heeft laten zien dat de kwetsbaren in onze omgeving mogelijk nog harder zijn geraakt en hun kwetsbaarheid daarmee toeneemt. De aandacht voor kwetsbaren en kwetsbaarheid moet een plek krijgen in het meerjarenbeleidsplan en in de regionale en lokale preventieagenda. Onder meer vervult de GGD een rol bij de totstandkoming en duiding van de post coronamonitors van GGD GHOR Nederland. Dit start na verwachting in het najaar van 2021 en loopt door in 2022. De financiering hiervan vindt door GGD GHOR Nederland en VWS plaats.

Internationale medewerkers
De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat extra aandacht voor gezondheidsbevordering onder de doelgroep medewerkers uit het buitenland noodzakelijk is. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat arbeidsmigranten in mindere mate gebruik maken van hulpverleningsvoorzieningen in vergelijking met Nederlanders zonder migratieachtergrond. In samenspraak met gemeenten en zorgpartners wil de GGD de gezondheidsvraagstukken in onze regio in kaart brengen.

2.1.1 Publieke gezondheidszorg voor de jeugd

Het beoogd maatschappelijk effect betreft:

> *Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij.*

Om kinderen goed te begeleiden, problemen vroegtijdig te signaleren en ontwikkelende complexe problematiek te voorkomen, is een ander samenspel met ouders en hun kinderen nodig. We moeten komen tot een nieuwe samenwerking tussen partijen die bij het opgroeien van kinderen betrokken zijn; naast jeugdgezondheidszorg, gemeentelijke toegang en jeugdzorg, ook onderwijs en voorschoolse voorzieningen en de eerstelijns en tweedelijns zorg en Veilig Thuis. Het is een grote opgave om de

ingezette cultuuromslag vorm te geven en nieuwe verbindingen en initiatieven te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een stevige positie van preventie in het jeugddomein en een doorgaande, integrale keten van preventie tot curatie.

Ouderportaal
In 2020 is de implementatie van het ouderportaal gestart. Dit geeft ouders de mogelijkheid om digitaal het kinddossier in te zien en om digitaal afspraken te maken. De implementatie is in het voorjaar van 2021 afgerond. Dit levert een besparing op als gevolg van reductie van portokosten, groeiboekjes en drukwerk. Maar daar tegenover moet geïnvesteerd worden in digitale veiligheid (securitycertificaten) en privacy (DigiD inlogmogelijkheid). De jaarlijkse efficiencywinst bedraagt € 30.000. Deze financiële ruimte is onderdeel van het eerder gepresenteerde € 325.000 besparingspotentieel en wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.

Taakherschikking
De taakherschikking binnen de jeugdgezondheidszorg is gestart in februari 2021. Het doel is om verpleegkundigen zodanig op te leiden, dat zij een aantal taken van jeugdartsen over kunnen nemen. Het gaat om zeven contactmomenten op het consultatiebureau welke deels door de jeugdverpleegkundige worden uitgevoerd. Waar sprake is van een verhoogd risico, of meer complexiteit, blijft de jeugdarts degene die het consult afneemt. Dat gaat om zo'n 30% van de gevallen.

De opleiding taakherschikking kent een duur van 2,5 jaar. Deze is gestart in februari 2021 en wordt afgerond tegen de zomer van 2023. Na de implementatie van taakherschikking dalen de personeelskosten met € 95.000 per jaar. De loonkosten van een jeugdverpleegkundige zijn immers lager dan van een jeugdarts. Deze financiële ruimte is onderdeel van het eerder gepresenteerde € 325.000 besparingspotentieel en wordt meegenomen in de kerntakendiscussie.
De investering ten behoeve van het scholingstraject bedraagt € 600.000 en is in 2020 reeds voorzien. Dit betekent dat de gemeenten hier geen extra financiële bijdrage voor gaan betalen.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?
Om voor alle kinderen een gezonde en veilige basis te creëren, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de (publieke) gezondheid van de jeugd. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen in Limburg-Noord, inclusief de nieuwkomers.	Uitvoeren basispakket JGZ voor alle kinderen (88.000)	Aanbieden van contactmomenten (85.000 consulten, verdeeld over 20 fysieke consultatiebureaus) conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen

Verkleinen gezondheidsverschillen	Aanbieden van extra zorg voor kinderen met extra zorgbehoeften	Aanbieden van extra contactmomenten.
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en kinderen op het gebied van JGZ	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat. - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten.
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1.000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en perinataal aanbod. - Participatie JGZ preventieagenda. - Participatie Kansrijke Start. - Uitvoeren programma Nu Niet Zwanger
Bestrijden van door vaccinatie te voorkomen infectieziekten op individueel en populatieniveau	Minimaal 95% van kinderen (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP, en de vaccinatiegraad van HPV in minimaal 65%.	Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma (50.000 vaccinaties), inclusief de 22 wekenprik voor zwangere vrouwen (4.000 vaccinaties).
Faciliteren beleidsontwikkeling publieke gezondheid jeugd	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid op basis van monitoring, rapportage en onderzoek	-Opstellen Integrale Jeugdrapportage. -Gezondheidsmonitor kind en jeugd.
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Deelname aan lokale coalities.
Continue verbetering van publieke gezondheidszorg voor de jeugd	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen.

2.1.2 Publieke gezondheidszorg algemeen

Het beoogd maatschappelijk effect betreft:

> *Bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te beschermen tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving.*

Dit maatschappelijk effect wordt gerealiseerd middels infectieziektebestrijding, medische milieukunde, forensische geneeskunde en technische hygiënezorg.

Infectieziektebestrijding

De GGD is actief in het voorkomen, opsporen en bestrijden van infectieziekten zoals kinkhoest, hepatitis B en legionellose. We garanderen een 24-uurs bereikbaarheid voor het melden hiervan en melden deze binnen de wettelijk gestelde termijn. Het opsporen en bestrijden van tuberculose (TBC) vindt met name plaats onder zowel risicogroepen, zoals asielzoekers en immigranten, als ook onder personen die in contact komen met mensen uit risicogroepen, de contactgroepen. In 2022 verwacht de GGD nog werkzaamheden te verrichten in de pandemiebestrijding. Dit in opdracht van en met financiering door VWS.

Ook richt de GGD zich op de seksuele gezondheid van de burgers in onze regio. Seksualiteit is in alle levensfases een belangrijke antecedent voor een goed ervaren gezondheid. Dit reikt verder dan het opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's). Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met kwetsbare vrouwen/partners/stellen over een kinderwens, zodat zij een bewuste en eigen keuze kunnen maken ter voorkoming van een onbedoelde zwangerschap. Ook zet de GGD zich in om het gesprek over genegenheid en intimiteit zo toegankelijk mogelijk te maken.

Daarnaast ziet de GGD meerwaarde in het geven van reizigersadvies en -vaccinaties om infectieziekten te voorkomen. Het juiste consult met de juiste vaccinatie verkleint de kans dat infectieziekten binnen onze regio uitbreken. De GGD vervult hierin meer en meer een expertrol. In 2020 en 2021 ondervindt reizigersadvisering hinder van de coronapandemie. De vraag is nihil en activiteiten beperken zich tot het vaccineren van beroepsgroepen. In de begroting 2022 is geen rekening gehouden met beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Indien hier wel sprake van is, ontstaat er derving van inkomsten. Een eventuele derving van inkomsten wordt verhaald bij VWS, waardoor er geen financieel risico ontstaat voor de gemeenten.

Medische milieukunde

De GGD stelt zich steeds meer op als proactieve adviseur van de gemeenten rondom medisch milieukundige zaken. Het provinciaal asbest-aanvalsplan blijft onder de aandacht. Daarnaast zet de GGD zich in om de medische milieukunde een herkenbare plek te geven in de Omgevingswet.

Forensische geneeskunde

De lijkschouw is een wettelijke taak voor de gemeenten. Binnen onze regio hebben de gemeenten de GGD aangewezen voor de uitvoering van deze taak. Voor politie en justitie voert de GGD forensisch medisch onderzoek en medische arrestantenzorg uit. De GGD borgt de beschikbaarheid en bereikbaarheid van forensisch artsen. Landelijke schaarste aan professionals maakt dit uitdagend. Om beschikbaarheid en bereikbaarheid te garanderen wordt samengewerkt met andere GGD'en. Tevens wordt gewerkt met de inzet van een forensisch verpleegkundige.

Technische hygiënezorg

De GGD adviseert bij evenementen en bij risicolocaties. Daarnaast voert zij inspecties uit op naleving van de gezondheidsvoorschriften ten behoeve van vergunningverlening aan tattoo- en piercingshops, op verzoek van de gemeenten bij seksinrichtingen en op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) bij asielzoekerscentra. De technische hygiënezorg richt zich mede door deze controlerende activiteiten ook op preventie infectieziekten.

Toezicht houden

De GGD voert toezicht uit op de kinderopvang. Dit doet ze bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en gastouders. Het betreft zowel jaarlijkse onderzoeken, onderzoeken op indicatie en onderzoek bij de aanvraag van een nieuwe opvanglocatie. In zowel 2020 als 2021 hebben de inspecties niet op alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureau's plaats kunnen vinden. Dit als gevolg van de coronapandemie en daardoor het (gedeeltelijk) sluiten van de locaties. In de begroting 2022 is geen rekening gehouden met beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Indien hier wel sprake van is, ontstaat er derving van inkomsten. Dit ontstaat omdat er sprake is van prestatiefacturatie (p*q) aan gemeenten. Een eventuele derving van inkomsten wordt verhaald bij VWS, waardoor er geen financieel risico is.

Nu niet zwanger

De GGD voert het programma Nu Niet Zwanger uit in de regio. Dit doet ze onder subsidieverstrekking van VWS en GGD GHOR Nederland. Deze financiering is voor 2020 en 2021 en wordt mogelijk door VWS verlengd tot en met 2022. Daarnaast zijn gemeenten met de Provincie in overleg om de implementatie te stimuleren, waarvoor de Provincie mogelijk extra financiële middelen ter beschikking stelt. De GGD gaat uit van continuering van het programma Nu Niet Zwanger in 2022, waarbij de financiering via VWS, GGD GHOR Nederland en eventueel de Provincie geborgd is.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving door verspreiding van besmettelijke infectieziekten te voorkomen of vroegtijdig te signaleren, de bevolking te bescherming tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en –omgevingen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Het voorkomen of vroegtijdig signaleren van besmettelijke infectieziekten	Signaleren en bestrijden van infectieziekten en monitoren vaccinatiegraad	- Afhandelen van meldingen van infectieziekten (minimaal 95% binnen de wettelijke normtijden) - Op specialisaties infectieziektebestrijding, tuberculose (30 patiënten met ziekteverschijnselen in behandeling en 45 geïnfecteerde zonder ziekteverschijnselen in beeld), seksuele gezondheid (2.200 consulten), reizigersadvisering (11.500 consulten, 15.000 vaccinaties): i. Preventieve en voorlichtingsactiviteiten geven zowel individueel als in groepsverband, als aan risicogroepen ii. Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid iii. Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. antibioticaresistentie en infectiepreventie iv. Uitvoeren van bron- en contactonderzoek v. Screening op en behandeling van infectieziekten
Het beschermen van de bevolking tegen gezondheids-bedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en -omgeving	Signaleren van factoren die gezondheids-risico's met zich mee brengen en het bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen opstellen - Uitvoeren verdiepend onderzoek naar gezondheid en -gezondheidsrisico's - Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg: *i. Lijkschouw (300 maal) bij vermoeden niet-natuurlijke dood en euthanasie (230 verklaringen)* *ii. Forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken en kindermishandeling.* *iii. Afname alcohol- en drugscontroles en medische arrestantenzorg (600 controles)* *iv. Opstellen letselbeschrijvingen (50 stuks)* - (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en ruimtelijke ordening, als ook over de leefomgeving in relatie tot de gezondheid. En voorlichting over voorkomende gezondheidsbedreigende factoren, o.a. asbest, gewasbeschermingsmiddelen, eikenprocessierups, hitte, houtkachels en windmolens (200 maal) - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (10 adviezen) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen

Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang en vergunde bedrijven	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO), gastouderbureaus (GOB), en gastouders (GO) (500 jaarlijkse onderzoeken) - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO - Inspecteren en adviseren van tattoo- en piercingshops (50 stuks), (tijdelijke) huisvestinglocaties vluchtelingen en statushouders (2 azc's) en seksbedrijven
Continue verbetering van de algemene publieke gezondheidszorg	Signaleren kansen, ontwikkelingen en bedreigingen en samenbrengen van diverse informatiebronnen	Uitvoeren van verdiepend onderzoek en het adviseren over trends en ontwikkelingen

2.1.3 Publieke gezondheidszorg tijdens crisissituaties

Het beoogt maatschappelijk effect betreft:

> *Beperken van gezondheidsschade bij crisissituaties door voorbereiding op en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen.*

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) draagt in crisissituaties zorg voor coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. Preventief adviseert ze gemeenten en andere (overheids-)organisaties op dat gebied. De GGD is verantwoordelijk voor publieke gezondheidsprocessen. Hieronder vallen opgeschaalde infectieziektebestrijding, opgeschaalde medische milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek bij rampen. De GHOR en de GGD borgen de opgeschaalde publieke zorg.

Met welke prestaties wordt het beoogd maatschappelijk effect gerealiseerd?

Om gezondheidsschade bij crisissituaties te beperken door voorbereiding op, en coördinatie van zorg bij ongevallen en rampen, als ook het borgen van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen, zijn een aantal strategische doelen geformuleerd. Met het realiseren van deze doelen wordt een zo groot mogelijke impact gerealiseerd op de algemene (publieke) gezondheid. De doelen, met hun vertaling in prestaties, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties
Regie op en voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele informatie over de mate van voorbereiding en continuïteit in de zorgketen.
Bijdragen aan de borging van geneeskundige hulpverlening	Adviseert over crisisbeheersing om zorgcontinuïteit verstoring te beperken, als ook over risicobeheersing om crises te voorkomen	- Adviseren en bieden van ondersteuning t.a.v. crisisbeheersing aan partners in de zorgketen om een positieve bijdrage te leveren aan zorg continuïteit. - Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet).
Coördineren, aansturen en regisseren van de geneeskundige hulpverlening tijdens crisissituaties	Borgen van een kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie die 24/7 paraat is.	- Voldoen aan normen zoals vastgelegd in het Geneeskundig Crisisplan. - Continue beschikbaarheid van gekwalificeerde crisisfunctionarissen. - Uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid d.m.v. een actueel opleidingsplan (OTO-plan). - Borging beschikbaarheid van materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde.
	Verbinden van geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen. - Realiseren van een systeem t.b.v. informatie uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
	Visie zelfredzaamheid GHOR en veiligheidsregio ten uitvoering brengen	- Analyseren van zelfredzaamheid kwetsbare groepen. - Bieden van handelingsperspectieven tijdens rampen en crisis. - Adviseren van sociale netwerken en zorginstellingen rondom verminderd zelfredzamen.

Beperken van gezondheids-schade	Borgen opgeschaalde publieke gezondheids-processen en ondersteunen bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust	Inzetten van psychosociale hulpverlening, medische milieukunde, opgeschaalde infectieziektebestrijding en het opstarten van een gezondheidsonderzoek bij rampen. Als ook het adviseren van bevoegd gezag.

2.1.4 Programmakosten

De kosten van het programma Publieke Gezondheid bedragen € 18,2 miljoen exclusief de toerekening van overhead. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 13,5 miljoen van de programmakosten. Dat is € 26 per inwoner.

Totaal Programma Publieke gezondheid *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	18.188
Baten	17.901
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**288**
Stortingen in reserves	2
Onttrekkingen uit reserves	290
Geraamd resultaat	**0**

Een storting van € 2.000 en een onttrekking van € 15.000 vindt plaats in c.q. uit de reserve ter dekking van de Kapitaallasten Oranjelaan Roermond. Daarnaast een onttrekking ter dekking van de investering in de taakherschikking ten bedrage van € 275.000.

De kosten voor de GHOR zijn opgenomen in de begroting van het Programma Crisisbeheersing, omdat daar ook het merendeel van de baten wordt verantwoord.

2.2 Programma Brandweerzorg

Het programma Brandweerzorg bestaat uit drie onderdelen:

- Risicobeheersing;
- Incidentbestrijding;
- Preparatie.

Algemene ontwikkelingen 2022

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers
Uit (recent) onderzoek blijkt dat het Nederlandse stelsel van brandweerzorg niet strookt met Europese wet- en regelgeving; beroepsmatige en vrijwillige brandweermensen doen hetzelfde werk maar worden niet gelijk beloond. De oplossing die landelijk is gekozen, is om te komen tot een substantiële taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepsmatige brandweermensen. Dit is een fundamentele verandering, want het huidig stelsel gaat uit van gelijke taken voor beroeps en vrijwilligers. In de voorbereiding op de taakdifferentiatie is door Brandweer Limburg-Noord een aantal oplossingsrichtingen ontwikkeld. De minst dure oplossingsrichting leidt - bij een verder ongewijzigde organisatie - tot structurele meerkosten van ruim € 800.000. De veiligheidsregio's zijn van oordeel dat hier sprake is van een stelselwijziging en dat de extra kosten voor de Minister zijn.
Het streven is om Brandweer Limburg-Noord vanuit de inhoud door te ontwikkelen met als doel een adequate en toekomstbestendige brandweerzorg tegen aanvaardbare kosten. Het juridische eindresultaat zal vergelijkbaar zijn met wat de Denktank en de Minister voor ogen hebben.

Versterking paraatheid brandweer
Conform beleidsplan 2020-2023 wordt voor incidentbestrijding en preparatie uitvoering gegeven aan de bestuurlijk vastgestelde derde jaarschijf versterking paraatheid. Dit leidt tot een geplande verhoging van de bijdrage in 2022 met een bedrag van € 220.000.

2e loopbaanbeleid
In 2006 is het 2e loopbaanbeleid bij de brandweer geïntroduceerd. Het gaat over medewerkers incidentbestrijding in de 24-uursdienst. Onder voorwaarde van medische geschiktheid mogen deze medewerkers maximaal 20 jaar werken in deze bezwarende functie. Werkgever en werknemer spannen zich gezamenlijk in om een goede vervolgstap, de zogenaamde 2e loopbaan van de werknemer, mogelijk te maken naar een niet bezwarende functie binnen dan wel buiten de organisatie. In de begroting is te weinig financiële ruimte om het beleid uit te voeren. Bovendien moet het beleid geactualiseerd en gemoderniseerd worden. Getracht wordt om de tekorten, die naar verwachting aanzienlijk zijn, uit de eigen begroting te dekken. Mogelijk is hier sprake van een financieel risico.

Nieuwbouw kazernes
In 2016 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid een besluit genomen tot nieuwbouw kazernes op een aantal plaatsen. Een voorwaarde is dat het bedrag van achterstallig onderhoud van de huidige kazerne, dat op 1-1-2017 weggewerkt zou moeten zijn, in de nieuwbouw wordt gestoken.

Verder is het uitgangspunt voor nieuwbouw dat het sober en doelmatig moet zijn. Ook mogen de totale huisvestingslasten niet hoger worden als gevolg van nieuwbouw. In het bouwkrediet zit dan ook geen enkele lucht.
Vertragingen in vergunningstrajecten hebben tot latere start van de bouw van diverse kazernes geleid en daarmee tot hogere bouwkosten dan geraamd (inflatiecorrectie). Bij de financiering is uitgegaan van een centrale post in het gebied Heythuysen in plaats van het in stand houden van twee posten. Daarnaast is er geen rekening mee gehouden dat er discussie kon ontstaan over het besluit van het Algemeen Bestuur over het bedrag van achterstallig onderhoud.
De combinatie van voorgaande tegenvallers kan leiden tot een financieel risico.

Actualisatie investeringsprogramma materiaal brandweer
Het investeringsprogramma brandweer wordt geactualiseerd naar de periode 2022 - 2030. Op voorhand is duidelijk dat het budget voor kapitaallasten in deze periode niet toereikend is. Daar zijn twee redenen voor aan te wijzen. In de eerste plaats is het materieel in de regionalisering naar VRLN overgekomen zonder btw. De vervanging vindt met btw plaats en daaruit vloeit dus een kostenstijging voort. In de tweede plaats zijn de specificaties in de loop van de tijd gewijzigd en dat is van invloed op de aanschafprijs. De verwachting is dat de omvang pas zichtbaar wordt in de jaren na 2022. Voor de tijdelijke opvang van deze verwachte tekorten hebben we de afgelopen jaren de egalisatiereserve kapitaallasten brandweerzorg gevormd.

Energietransitie en duurzaamheid
De overgang naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik (elektrische voertuigen, hybride auto's, voertuigen op waterstof of vloeibaar aardgas (LNG), buurtbatterijen, windturbines en zonnepanelen) is in volle gang. Bij de ontwikkeling en in gebruik name is voor brandveiligheid vaak niet veel aandacht. Maar als er iets misgaat, is de brandweer meestal als eerste ter plaatse. Wat betekenen de nieuwe ontwikkelingen voor de veiligheid van burgers en voor de inzet van de brandweer? Het is belangrijk om als brandweer de werking en de risico’s te kennen en hierop voorbereid te zijn. In 2021 wordt hier door de veiligheidsregio's gezamenlijk een programma op ontwikkeld dat in 2022 concreet vertaald moet worden in een regionaal programma en/of project.

Werken met de Omgevingswet
Naar verwachting is de nieuwe omgevingswet op 1 januari 2022 een feit, hebben we nieuwe procesafspraken gemaakt over de adviesrol van de veiligheidsregio bij de vergunningverleningstrajecten en werken we samen in de digitale samenwerkingsruimte binnen Squit 2020. Gemeenten gaan door met maken van hun omgevingsvisies en omgevingsplannen en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daar hebben zij respectievelijk tot 2026 en 2029 de tijd voor. Daarnaast treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking voor gevolgklasse 1.
2022 zal vooral een jaar zijn van uitproberen en ervaring opdoen met de daadwerkelijke werking van de nieuwe wet in de praktijk waarbij de 15 gemeenten ieder een eigen tijd/tempo lopen in het implementatieproces. Naar verwachting gaat dit de nodige flexibiliteit vragen van risicobeheersing qua inzet van capaciteit. Het is niet uit te sluiten dat verdergaande prioritering in uitvoering van taken nodig zal zijn.

Informatiegestuurd werken
VRLN heeft in haar beleidsplan 2020 - 2023 informatiegestuurd werken als kernwaarde opgenomen. Informatie wordt steeds belangrijker zowel in de voorbereiding op incidenten als in de preventieve taken. Hiervoor is binnen de gehele veiligheidsregio een programma Informatie & Techniek gestart. In dit programma krijgen vraagstukken rondom informatievoorziening, ICT en innovatie een plek. Binnen brandweerzorg hebben we veel data ter beschikking. In 2021 zijn we gestart met het inrichten van een systeem dat deze data beschikbaar kan stellen en kan opwaarderen tot bruikbare informatie en kennis. Ook wordt er in 2021 gestart met de modernisering van de Mobiele Operationele Informatievoorziening in de brandweervoertuigen.
In 2022 maken we de vervolgstap naar het structureel inbedden van business intelligence in de brandweerorganisatie.

Digitaliseren producten
De coronacrisis heeft ons geleerd dat we een deel van onze dienstverlening digitaal kunnen organiseren en dat dat voordelen biedt. De digitale zelfscan brandveiligheid is daar een voorbeeld van, maar ook het aanbieden van inhoudelijke webinars of het online organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten. Voordelen zijn onder andere dat we meer burgers kunnen bereiken door producten via meerdere kanalen aan te bieden. We kunnen het toezicht op gebruiksveiligheid breder en frequenter inzetten waarbij we een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer of de eigenaar van een gebouw.

Verbinding Veiligheid en Gezondheid
Brandveilig Leven heeft de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt in de professionalisering van preventie, zowel op inhoudelijk als op methodisch vlak. Steeds vaker worden raakvlakken zichtbaar met andere onderwerpen op het gebied van veiligheid en gezondheid (denk aan klimaatverandering, ondermijning, valpreventie en de rookvrije generatie). De uitdaging voor de komende jaren is om synergie te creëren op deze thema's in samenwerking met maatschappelijke partners.

2.2.1 Risicobeheersing

Gemeenten willen een veilige woon- en leefomgeving voor hun inwoners. Sociale veiligheid is daarbij een belangrijk aandachtsveld, maar ook doelen op het vlak van de fysieke veiligheid zoals vermindering van het aantal incidenten en calamiteiten zijn voor gemeenten erg belangrijk. Hierbij werken zij samen met professionals, zoals politie en veiligheidsregio. Ook zetten zij in op versterken van de betrokkenheid en vergroting van het zelfoplossend vermogen van hun inwoners en ondernemers. De veiligheidsregio helpt gemeenten hierbij. Binnen risicobeheersing biedt zij gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten. Als onderdeel van de veiligheidsketen richt risicobeheersing zich onder meer op het

mogelijk maken van een veilige en effectieve inzet van de hulpdiensten bij calamiteiten. De regio werkt vanuit het begrip ‘meerlaagse veiligheid’ waarbij in iedere fase van het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling of bouwwerk een passend instrument ingezet kan worden om fysieke veiligheid te vergroten. Risicobeheersing adviseert tevens over bereikbaarheid en aanwezige bluswatervoorzieningen zodat hulpdiensten effectief op kunnen treden bij calamiteiten.

Activiteiten 2022

Het programmaonderdeel risicobeheersing bestaat uit meerdere taakvelden (hieronder A t/m E).

A Ruimtelijke veiligheid

De veiligheidsregio brengt adviezen uit gericht op het beheersen van omgevingsrisico’s. De advieswerkzaamheden omvatten: externe veiligheid bestemmingsplannen, omgevings- en trajectbesluiten, routering gevaarlijke stoffen, infrastructurele wijzigingen, realiseren van bluswatervoorzieningen en keurmerk veilig ondernemen. Doel is om in een zo vroeg mogelijk stadium veiligheidsrisico’s in beeld te brengen en mee te laten wegen in de beleidskeuzes die gemaakt worden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om omgevingsrisico’s te beperken en te beheersen.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 250 tot 300 adviesaanvragen in het kader van omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunning inclusief bluswater en bereikbaarheid.

B Industriële veiligheid

De veiligheidsregio voert werkzaamheden uit gericht op het adviseren over, toezien op en eventueel handhaven van de beheersing van industriële risico’s. Tot deze werkzaamheden behoren het beoordelen van veiligheidsrapporten, aanwijzing van bedrijfsbrandweren, advies op het gebied van opslag van vuurwerk en explosieve stoffen, advies externe veiligheid Wet Milieubeheer en inspecties en handhaving BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om industriële risico’s te beperken en te beheersen. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 12 BRZO-inspecties en 10-20 adviezen in het kader van aanvragen voor een milieuvergunning en behandeling incidentmeldingen.

C Bouwveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveiligheidsaspecten bij bouwvergunningtrajecten: over te nemen bouwkundige maatregelen, technische installaties, bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen op objectniveau. Controles tijdens en na de bouw maken deel uit van deze werkzaamheden.

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften over brandveiligheidsaspecten in het kader van bouwvergunningtrajecten. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.
Jaarlijks worden gemiddeld 900 adviesrapporten uitgebracht en 20 controles uitgevoerd. Speerpunt is het verhogen van de kwaliteit van onze dienstverlening aan gemeenten: door nog meer aan de voorkant mee te denken zodat gemeenten niet verrast worden door ons advies in een lopende aanvraag; door het borgen van maximale afstemming bij complexe trajecten en door de risicogerichte benadering goed te borgen in het adviesformat.

D Gebruiksveiligheid

De veiligheidsregio adviseert over brandveilig gebruik van bouwwerken en bij risicovolle en/of grootschalige evenementen. Hiertoe behoort de advisering omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik, de advisering en het toezicht bij grootschalige en risicovolle (B- en C-) evenementen en het toezicht op brandveilig gebruik.
Daarnaast voert de veiligheidsregio activiteiten uit specifiek gericht op het verkleinen van het risico op brand door menselijk handelen. Concrete activiteiten zijn de ervaringsprogramma's binnen de Risk Factory voor scholieren, zorginstellingen, het voorlichten en trainen van kwetsbare groepen en het trainen van ambassadeurs (bij voorkeur door het opzoeken van een structurele samenwerking met zorgorganisaties en woningcorporaties).

Prestatie indicatoren

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften bij het gebruik van bouwwerken en bij evenementen.
Jaarlijks gaat het gemiddeld om 1.500 gebruikscontroles, 300 adviezen in het kader van brandveilig gebruik en 500 adviezen in het kader van evenementenadvisering.

Brandveilig Leven

Specifiek onderdeel binnen gebruiksveiligheid is Brandveilig Leven, waarbij specifiek aandacht gegeven wordt aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven. In totaal worden ruim 300 voorlichtingsactiviteiten Brandveilig Leven uitgevoerd.
We maken hierbij in toenemende mate gebruik van volontairs en ambassadeurs (intermediairs). Een belangrijk onderdeel is dan ook het werven en trainen van intermediairs. Om dit te bereiken zoeken we onder meer aansluiting bij opleidingen voor mensen die werkzaam worden bij kwetsbare groepen in de samenleving (bijvoorbeeld MBO Verzorgende).
Het team Brandveilig Leven werkt daarnaast samen met de overige collega's van Risicobeheersing om vraagstukken en uitdagingen gezamenlijk aan te gaan en zorgt er tevens voor dat brandweerposten de juiste (methodische) ondersteuning krijgen bij het uitrollen van lokale initiatieven zoals voorlichtingsactiviteiten.

E Onderzoek en beleid

Binnen risicobeheersing verzorgt VRLN de beleidsvoorbereiding (of levert een bijdrage aan) op diverse terreinen en onderwerpen.

Prestatie indicatoren

Adequate en kwalitatief hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie van de brandweerpreventie, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen.

Indicatoren (risicobeheersing als geheel)

- **Goed en op tijd**: wij adviseren in een vroegtijdig stadium vanuit vakinhoudelijke professionaliteit, onafhankelijk en risicogericht.
  - *Wij zijn aan de voorkant betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en aanvragen zodat veiligheid meegenomen kan worden in de fase van integrale belangenafweging. Het percentage vooroverleggen ten opzichte van het aantal adviesaanvragen toont een stijgende lijn.*
  - *De medewerkers risicobeheersing voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria. Dit is vastgelegd in het dashboard ontwikkeling vakmanschap.*
  - *Met iedere medewerker wordt jaarlijks een ontwikkelgesprek gevoerd.*
  - *Onze adviezen voldoen aan de interne standaard voor kwaliteit (kwaliteitskaart). Dit wordt jaarlijks beoordeeld op basis van een steekproef.*
  - *Wij voeren een tevredenheidsonderzoek uit met betrekking tot onze dienstverlening en scoren daarbij een ruimvoldoende.*
- **Co-creatie:** wij werken samen met partners aan veiligheidsvraagstukken, leveren een onderbouwde bijdrage aan integraal advies en maken waar mogelijk de verbinding op inhoud.
  - *Het aantal partners waar wij structureel mee samenwerken toont een stijgende lijn.*
  - *Per programma geven wij minimaal 1 voorbeeld van een nieuw samenwerkingsinitiatief.*
  - *Wij meten de kwaliteit van de samenwerking met partners d.m.v. een enquête.*

- **Informatie gestuurd:** wij faciliteren gemeentelijke beleidskeuzes en beïnvloeden brandveilig gedrag door het verzamelen, analyseren en duiden van data en vertalen dit naar een regionaal brandrisicoprofiel en regionaal/lokaal veiligheidsbeeld.
  - *Iedere gemeente beschikt over een kwalitatieve rapportage over brandveiligheid/naleefgedrag bij risicovolle objecten in de gemeente.*
  - *Een actueel overzicht van de meest voorkomende oorzaken van brand in de regio is beschikbaar.*
  - *Leveren wij digitale kaartinformatie over risico's aan incidentbestrijding en aan gemeenten.*

2.2.2 Incidentbestrijding

De veiligheidsregio voert de operationele brandweerzorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en van ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen). De veiligheidsregio beschikt hiervoor over 30 brandweerposten. Het werk wordt uitgevoerd door beroepsmedewerkers (24 uursdienst en dagdienstmedewerkers) en ongeveer 800 vrijwilligers. Naast de basiszorg omvat incidentbestrijding ook het grootschalig en specialistisch optreden van de brandweer. Bij incidenten van grotere omvang is het aspect van slagkracht van belang. Aan de hand

van het provinciaal risicoprofiel en de hierin genoemde incidenttypen is bepaald hoe groot de slagkracht minimaal moet zijn. Aangezien het gros van de incidenttypen zich in elke gemeente kan voordoen, is gekozen voor een zodanige verdeling van capaciteit dat de slagkracht overal binnen de landelijke tijdsnormen kan worden geformeerd. Deze capaciteit is overigens al aanwezig; het is de som van de eenheden die nodig zijn voor de snelle eerstelijns brandweerzorg in de gemeenten. Voor het bestrijden van complexe incidenten beschikt de brandweer over specialistische teams die de lokale posten kunnen ondersteunen met extra kennis, ervaring en uitrusting.

Activiteiten 2022

Een verdere ontwikkeling van de repressieve organisatie

Brandweer Limburg-Noord is op weg naar de brandweer in 2030; een repressieve brandweerorganisatie die flexibel, rationeel en robuust is ingericht om snel en adequaat incidenten te kunnen bestrijden. Vrijwillig waar het kan en beroepsmatig daar waar het moet en met ruimte voor burgerhulpverlening.

Snel en adequaat betekent dat de basisbrandweerzorg georganiseerd blijft vanuit de lokale brandweerposten. Eenvoudige technieken en tactieken en een verregaande standaardisering maken dat de lokale vrijwilliger de basisincidenten in zijn of haar verzorgingsgebied kan bestrijden: werken vanuit een behapbare basis.

Aanvullend op de vrijwillige posten die op basis van vrije instroom werken, creëren we waar en wanneer nodig een beroepsmatige schil van gegarandeerde paraatheid.

De focus van de specialistische teams ligt op hoogwaardige kennis van en ervaring met complexe incidenten en minder op de opkomsttijd. Door ombuigingen en het maken van scherpe maar verantwoorde keuzes worden de extra kosten van taakdifferentiatie en andere externe ontwikkelingen gecompenseerd. Een en ander wordt vastgelegd in het RBOP 3 (Repressief Brandweer Organisatieplan).

Prestatie indicatoren

Een parate brandweerorganisatie die adequaat en voldoende snel reageert op de gemiddeld 4.000 meldingen per jaar (waarvan 2.500 prio 1 en 1.500 prio 2).

Indicatoren

- Regionaal: in de praktijk wordt 50% van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid.
- Bij prio-1 meldingen is het streven een uitruktijd van maximaal 5 minuten te halen bij vrijwillige posten en anderhalve minuut bij beroepsposten en posten met een SI-2T (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).

2.2.3 Preparatie

De kwaliteit van de operationele brandweerzorg is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en de operationele voorbereiding. Deze aspecten zijn verenigd binnen het onderdeel Preparatie.
Vakbekwaamheid bestaat uit het opleiden (vakbekwaam worden) en oefenen (vakbekwaam blijven) van het brandweerpersoneel. Dit is vastgelegd in kwalificatieprofielen en in wet- en regelgeving. Het onderdeel materieel is gericht op het onderhoud en aankoop van materieel van de brandweer. Operationele voorbereiding verzorgt alle procedures en data zoals die nodig zijn binnen Brandweerzorg en is de verbindende schakel naar de ketenpartners en meldkamer.

Activiteiten 2022

Speciaal te benoemen activiteiten voor 2022 zijn:

- Zoveel als mogelijk voldoen aan de grote opleidingsvraag van nieuwe vrijwilligers.
- Opleiding en training specialistische teams.
- Invoering gebiedsgerichte opkomsttijden.
- Grote aanbestedingen materieel.
- Uitvoering RBOP 3.0.
- Ontwikkelingen conform Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) zoals genoemd in het “beleids- en bestedingsplan 2020-2024 meldkamers”.

Prestatie indicatoren

Een goed geoefende, voorbereide en toegeruste brandweerorganisatie, conform landelijk vastgestelde standaarden. Jaarlijks zijn er leergangen voor gemiddeld 200 medewerkers en vrijwilligers, met als hoofdmoot de leergangen manschap, chauffeur, pompbediener en bevelvoerder. Jaarlijks zijn er 20 tot 40 reguliere oefenmomenten voor elke brandweermedewerker (vrijwilligers en beroeps).

Indicatoren

- Gecertificeerd opleidingsbureau.
- Alle ruim 850 operationeel inzetbare medewerkers voldoen aan de landelijke branche-standaard voor vakbekwaamheid.
- Actuele planvorming, objectinformatie, procedures, inzetvoorstellen en dekkingsplan.
- De kazernes voldoen aan onderhoudsniveau 3 van de NEN2767-norm.
- Al het materieel voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitsstandaard en/of keurmerk en wordt periodiek gekeurd.

2.2.4 Programmakosten

De kosten van de programma Brandweerzorg bedragen € 32,5 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 62 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 26,9 miljoen van deze kosten. Dat is € 52 per inwoner.

Totaal Programma Brandweerzorg *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	32.361
Baten	32.304
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**57**
Stortingen in reserves	137
Onttrekkingen uit reserves	194
Geraamd resultaat	**0**

Een storting van € 137.000 en een onttrekking van € 194.000 vindt plaats in c.q. uit de reserve onderhoud brandweergebouwen.

2.3 Programma Crisisbeheersing

De veiligheidsregio zorgt voor een platform voor de verschillende partijen in de crisisbeheersing. Zij draagt zorg voor een collectief beeld en analyse van risico's in de regio en voor (de inzet van) een gedegen voorbereide, vakbekwame, parate en professionele crisisorganisatie. Het programma Crisisbeheersing bestaat uit de volgende onderdelen:

- Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking;
- GeneeskundigeHulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR);
- Gemeentelijke processen en
- Meldkamer Limburg multidisciplinaire samenwerking.

2.3.1 Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking en GHOR

Het onderdeel crisisbeheersing voert de multidisciplinaire taken uit. Dit onderdeel is primair verantwoordelijk voor de multidisciplinaire kernfuncties, ruimtes, (informatie)voorzieningen en wettelijke planfiguren en heeft een regierol in de samenwerking met de (keten)partners. Crisisbeheersing:

- onderhoudt daartoe de benodigde contacten, netwerken en convenanten met partners en buurregio's in binnen- en buitenland;
- informeert en adviseert burgers, partners en bestuur omtrent risico's en maatregelen, onder andere door risicocommunicatie, evenementenadvies en participatie in de Risk Factory;
- ontwikkelt en beheert gezamenlijke plannen, (opschaling)procedures, informatievoorziening, multidisciplinaire piketten, pools, ruimtes en andere (digitale) resources;
- coördineert de multidisciplinaire voorbereiding, informatie-uitwisseling, vakbekwaamheid en daadwerkelijk optreden van betrokken diensten en (keten)partners en
- bewaakt de kwaliteit van de crisisbeheersing middels monitoren, evalueren en leren.

De GHOR is belast met de coördinatie, voorbereiding, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.

- Doelstelling is dat de geneeskundige partners naadloos kunnen opschalen van reguliere naar opgeschaalde geneeskundige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als samenhangende keten kunnen optreden, zodat slachtoffers van rampen en crises optimale zorg kan worden geboden.
- Daarvoor zijn enerzijds afspraken (convenanten) met partners van belang. Anderzijds is een goede relatie met de partners op alle niveaus minstens zo belangrijk.
- Een specifieke activiteit vormt de geneeskundige advisering bij evenementen.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) (2020), de kabinetsreactie daarop (begin 2021) en de leerpunten uit diverse crisistypen, in het bijzonder de coronapandemie, vormen de basis voor de doorontwikkeling van crisisbeheersing in 2022. In de evaluatie en de reactie hierop wordt eens temeer het belang van (steviger) samenwerken tussen rijk en regio alsook binnen en tussen veiligheidsregio's onderstreept en dat is ook in lijn met de uitvoering van de Agenda Risico- en Crisisbeheersing 2018-

2021, waarop de minister toeziet. Ook voor digitale veiligheid had het kabinet al eerder aangegeven, de respons in het geval van digitale incidenten en crisis te willen versterken.

Als de evaluatie van de Wvr tot aanpassingen van deze wet gaat leiden, kan dat in 2022 in het programma crisisbeheersing tot beleidswijzigingen leiden. Tijd/tempo daarvan zijn nog niet te voorzien, maar anticiperend daarop wordt in 2021 de visie op een toekomstbestendige crisisbeheersing in Limburg-Noord uitgewerkt, die in 2022 omgezet wordt in termen van taken en formatie. Waar dit eigenlijk zou vragen om investeringen, zal dit door ombuigen van budgetten en formatie budgettair neutraal gebeuren en wordt als vanouds ingezet op het (opnieuw) verwerven van subsidies.

In 2022 zal verder vorm en inhoud gegeven worden aan crisisbeheersing in relatie tot sociaal maatschappelijke risico's en klimaatadaptatie. Hierin speelt informatiegestuurd werken een belangrijke rol, door samen met de provincie, andere veiligheidsregio's en stakeholders te werken aan permanente uitwisseling van veiligheidsinformatie en duiding daarvan.

Informatiemanagement GHOR
Landelijk gezien is informatieontsluiting en toegankelijkheid van informatie, mede ten behoeve van ketenpartners, in doorontwikkeling. De GHOR Limburg-Noord is hierin onvoldoende meegegroeid. Dit heeft tot gevolg dat we het landelijke tempo niet kunnen bijbenen en de aansluiting bij de doorontwikkeling van de functie Informatiemanagement binnen de eigen afdeling crisisbeheersing missen. De kwetsbaarheid van het ontbreken van deze functie is met name duidelijk in de koude en lauwe fase, voor en na een crisis. In de langdurende coronacrisis nam deze behoefte toe, bij zowel de eigen organisatie als bij de ketenpartners en het landelijk netwerk. Door de inzet van een adviseur informatiemanagement wordt deze kwetsbaarheid verminderd.

Activiteiten 2022
Crisisbeheersing formuleert in het licht van de kerntakendiscussie en evaluatie van de Wvr in 2021 haar toekomstvisie. Daarin vinden we aanleiding om in 2022 in te zetten op:

- Versterking van de netwerk- en regierol: Naar aanleiding van de adviezen die door de commissie Evaluatie Wvr zijn gedaan ten aanzien van rol en positie van de GHOR, bevolkingszorg en crisiscommunicatie in crisisbeheersing. We gaan gezamenlijk met GHOR en Oranje Kolom op zoek naar synergie. Daarnaast richten we onze inspanningen op extern netwerkmanagement, zowel regionaal als nationaal en internationaal.
- Informatiegestuurd werken is de basis voor moderne crisisbeheersing. We bouwen dan ook verder op VIC (de 2e fase). Naast genereren en duiden van informatie willen we ook (digitale) toepassingsmogelijkheden en beheer van systemen beter borgen.
- Informatiegestuurd werken bij de GHOR wordt verder ingericht, met name in de preparatiefase, met aandacht voor regievoering op het informatienetwerk, -proces en -producten. De GHOR werkt hierbij samen met en draagt bij aan multidisciplinair informatiemanagement en creëert voor de witte keten een 'single source of truth'.
- Waar we eerst spraken over risicocommunicatie in 'koud' en crisiscommunicatie in 'warm', is er steeds meer sprake van een lauwe situatie waarin continu communiceren belangrijk is. Alleen door risico-, crisis- en ook corporate communicatie met elkaar te verbinden, kunnen we een verbinding realiseren met onze inwoners en partners.

- In het kader van doorontwikkeling van de crisisorganisatie voeren we in 2021 aanpassingen uit, die we in 2022 evalueren en waar nodig bijsturen. Dit betreft onder andere de kernfuncties in leiding & coördinatie en informatiemanagement.

Verder zal in 2022 opvolging gegeven worden aan leerpunten uit evaluaties van de aanpak van de COVID-19 pandemie.

Prestatie indicatoren

Crisisbeheersing draagt zorg voor actuele plannen, snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers, belast met GHOR- en multidisciplinaire processen crisisbeheersing. Daarvoor worden onderstaande inspanningen (indicatoren) geleverd.

Indicatoren

Evenementenadvisering:

- Op alle adviesaanvragen *(*ongeveer 325 per jaar) in het kader van vergunningverlening voor een B- of C-evenement is tijdig advies uitgebracht, afhankelijk van de tijdige aanvraag door en informatieverschaffing van de aanvrager.

Operationele voorbereiding:

- Tenminste 90% van multidisciplinaire plannen, werkinstructies en operationele informatie worden tenminste eenmaal per 3 jaar gecontroleerd op actualiteit waarbij de versiedatum wordt aangepast.
- Met alle structurele partners en buurregio's zijn afspraken vastgelegd op netwerkkaarten; deze worden tenminste eenmaal per 3 jaar geactualiseerd.
- Het MOTO-aanbod (multidisciplinair opleiden-trainen-oefenen) voorziet in tenminste 2 oefenmomenten per functionaris per jaar. Deze oefenmomenten worden conform planning gerealiseerd.
- (M)OTO-deelname door GHOR-functionarissen en multi-functionarissen (i.c. leiders en informatiemanagers) voldoet aan de norm van minimaal 2 momenten per functionaris per jaar.
- De operationele gereedheid van GHOR-functionarissen is actueel en inzichtelijk.
- De GHOR heeft inzicht in de voorbereiding van instellingen, zorgaanbieders, regionale ambulancevoorziening en diensten die een taak hebben in de geneeskundige hulpverlening én continuïteit van zorg moeten garanderen.

Incidentbestrijding:

- Individueel niveau: de kernfuncties crisisbeheersing zijn in 80% van de gevallen na alarmering binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan aangevangen met hun werkzaamheden.
- Teamniveau: de teams beginnen in 80% van de gevallen in een naar oordeel van de leider voldoende complete samenstelling binnen de normtijd uit het Regionaal Crisisplan met het eerste overleg.

2.3.2 Gemeentelijke processen

De Oranje Kolom (gemeentelijke crisisorganisatie) is belast met de coördinatie en uitvoering van de processen Bevolkingszorg tijdens een crisis. Deze processen zijn: crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg, informatiemanagement, resourcemanagement en evaluatie. De Oranje Kolom richt zich voornamelijk op de operationele voorbereiding en preparatie van functionarissen die tijdens een incident in actie moeten komen. Dit gebeurt door opleidingen en deelname aan mono- en multidisciplinaire oefeningen. De Oranje Kolom valt inhoudelijk onder verantwoordelijkheid van de coördinerend gemeentesecretaris en functioneel onder de veiligheidsregio (werkgeverschap).

Voor de Oranje Kolom zijn ongeveer 300 functionarissen actief, verdeeld over 21 sleutelfuncties in 13 bovenlokale, 3 interlokale en 8 lokale pools.

Activiteiten 2022

Passend binnen de landelijke toekomstagenda blijft de Oranje Kolom werken aan de positionering van het proces bevolkingszorg binnen de veiligheidsregio. Daarbij blijven wij werken aan de (bestuurlijke) verbinding tussen de 15 gemeenten en hun medewerkers.

Implementatie Handboek Bevolkingszorg

In 2022 staat de implementatie van het nieuwe Handboek Bevolkingszorg centraal. Het handboek wordt in 2021 opgeleverd, passend binnen de Landelijke Toekomstagenda Bevolkingszorg 2020. Het opleiden, trainen en oefenen in de nieuwe structuur is een logisch vervolg van de doorontwikkeling van bevolkingszorg.

Continue communicatie

In het kader van de versteviging van crisiscommunicatie wordt ingezet op het concept van ‘continu communiceren’ waarbij de focus komt te liggen op een vloeiende overgang van corporate-, naar risico- en crisiscommunicatie en weer terug. De nieuwe website met ‘liveblog’-functionaliteit is een eerste stap. De doorontwikkeling van de persinformatietool (PINT) is hier het vervolg op.

Operationele inzetbaarheid

Vanwege interne organisatieontwikkelingen en de continue externe adaptatie aan nieuwe en ‘ongekende’ crises blijft vakbekwaamheid van gemeentefunctionarissen onze topprioriteit. Bij alle processen staat zelfredzaamheid en burgerhulpverlening centraal. De vanzelfsprekendheid van het proces ‘Nafase’ voor partners blijft daarbij een aandachtspunt.

Verstevigen nevenfunctie

Wij werken aan het vergroten van de aantrekkingskracht van de crisisnevenfuncties voor gemeenteambtenaren en aan de inbedding van bevolkingszorgrollen in de bestaande gemeentelijke functieprofielen.

Prestatie indicatoren

Indicatoren

Operationele voorbereiding:

- Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per jaar deel aan een multidisciplinaire bijscholing of oefening.
- Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding of oefening.
- Alle nieuwe functionarissen die binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen.

Incidentbestrijding:

- In alle gevallen zijn de teams na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.

2.3.3 Meldkamer

De meldkamerfunctie is voor Limburg-Noord belegd bij de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg. Het technisch beheer hiervan is per 2020 overgedragen aan de LMS. Het personele beheer voor brandweer (centralisten) en crisisbeheersing (calamiteitencoördinatoren) is overgedragen aan Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Regie en kaderstelling is echter een gedeelde verantwoordelijkheid voor beide veiligheidsregio's. De calamiteitencoördinatoren functioneren in dit kader als vooruitgeschoven post van crisisbeheersing op de meldkamer, met verschillende taakaspecten:

- warm ten behoeve van 24/7 geborgde eenhoofdige multidisciplinaire leiding en delen van multidisciplinaire incidentinformatie;
- lauw ten behoeve van de operationele informatievoorziening rond kwetsbaarheden, dreigingen en omgevingsbeelden in de regio en
- koud ten behoeve van een aantal multidisciplinaire voorbereidingstaken op de meldkamer (opleiding, oefening, procedures etc.).

Op landelijk niveau zijn budgetten voor de LMS beschikbaar gesteld en daarvoor is budget afgeroomd bij de partners en dus ook bij de veiligheidsregio’s. We gaan er vanuit dat er geen aanvullende bijdrage van VRLN wordt gevraagd. Van de LMS vraagt de Meldkamer Limburg in 2022 onder andere expertise om inmiddels gestarte initiatieven in het kader van informatiegestuurde veiligheid, zoals Project Actueel Integraal meldkamerbeeld, in lijn te brengen en te houden met andere veiligheidsregio’s/meldkamers enerzijds en anderzijds om te voorkomen dat in Limburg wielen opnieuw uitgevonden (moeten) worden.
Voor de functie calamiteitencoördinator ligt de prioriteit allereerst bij een adequate bezetting (in fte en opleiding) zodat een 24/7 dekking van het rooster geborgd is. Verder zal in 2021 naar verwachting landelijk een kwalificatieprofiel en functiebeschrijving tot stand komen. Dit zal in (aanloop naar) 2022 ook in Limburg vertaald worden en verder vorm en inhoud krijgen op zowel de warme en lauwe als op koude taken.

2.3.4 Programmakosten

De kosten van de programma Crisisbeheersing bedragen € 4,9 miljoen (exclusief toerekening overhead). Dat is € 9 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 4,4 miljoen van deze kosten. Dat is € 8 per inwoner. Dit is inclusief de bijdragen voor de GHOR.

Totaal Programma Crisisbeheersing *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	4.889
Baten	4.929
Algemene dekkingsmiddelen	0
Onvoorzien	0
Geraamd saldo van baten en lasten	**-40**
Stortingen in reserves	40
Onttrekkingen uit reserves	0
Geraamd resultaat	**0**

De storting van € 40.000 vindt plaats in de reserve Transitiekosten Schaalvergroting Meldkamer.

2.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead

In het kader van de vernieuwing van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden de kosten voor de bedrijfsvoering ondergebracht in het onderdeel Overhead.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij worden in het BBV een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Kosten dienen zoveel mogelijk direct te worden toegerekend aan het betreffende programma;
- Ondersteunende werkzaamheden die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of een extern product horen thuis bij de overhead;
- Hiërarchisch leidinggevenden behoren bij de overhead;
- De huisvesting voor algemene taken behoort tot de overhead. Huisvesting specifiek voor brandweer of GGD worden bij het betreffende programma begroot en verantwoord.

Algemene ontwikkelingen 2022

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de beleidsinhoudelijke programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, informatie & automatisering, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.
Uitgangspunten die worden gehanteerd:

- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld;
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting;
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen;
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering − met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy − actief wordt opgepakt;
- Duurzame inzetbaarheid van vitale en veerkrachtige medewerkers;
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van middelen, menselijk kapitaal en energie.

Activiteiten 2022

VRLN wordt geconfronteerd met een autonome kostenstijging als gevolg van noodzakelijke investeringen in informatieveiligheid, de wijziging van de licentiestructuur door Microsoft en de vervanging ven werkplekken. Deze kostenstijging ter grootte van € 545.000 wordt opgevangen binnen eigen middelen door inzet van ICT-innovatiegelden, opleidingsbudgetten, budget voor dienstreizen en vacatureruimte.

In de bedrijfsvoering kiest VRLN voor intensivering van de samenwerking met collega veiligheidsregio's en GGD-en. Daarnaast kiezen we voor samenwerking met de gemeenten in onze regio op terreinen als crisiscommunicatie, juridische zaken, fiscale issues en ict-beheer. We

onderzoeken of we meer gebruik kunnen gaan maken van de dienstverlening van Inkoopcentrum Zuid en ICT Noord- en Midden-Limburg.
We beperken de omvang van de generieke overhead (overhead met uitzondering van directie, management en secretariaten van het primair proces) tot maximaal 15% van de totale personele capaciteit (met een correctiefactor voor brandweervrijwilligers).

De bedrijfsvoering maakt een transitieproces door en daarin ligt de focus op de navolgende aspecten:

1. Basis op orde.
   Het basisdienstverleningspakket vraagt om een heldere taakafbakening en een daarbij aansluitend verwachtingspatroon van de klanten van de ondersteuning. Daarnaast moet de ingezette digitalisering worden afgemaakt om doelmatiger te kunnen werken. De digitalisering van werkprocessen geeft een impuls aan het informatiegestuurd werken.
2. Kwetsbaarheid van functies verminderen.
   Bezien waar we met andere organisaties gezamenlijk kwetsbare functies kunnen inrichten. Focus: andere veiligheidsregio's, GGD-en en grotere gemeenten in onze regio. Waar mogelijk maken we gebruik van leveringscontracten van de VNG. Wellicht gaan we op termijn ook ondersteunende werkprocessen aan externe partijen uitbesteden.
3. We willen in de bedrijfsvoering jonge mensen aantrekken en oudere collega's vitaal houden.
4. De competenties van de medewerkers ontwikkelen aan de veranderende tijd en maatschappij waarin we acteren die andere vaardigheden vraagt dan 10 jaar geleden.

Risk Factory
Binnen de Risk Factory ligt de focus op verbreding van het bereik van de huidige doelgroepen, basisschoolleerlingen groep 8 en senioren. Daarnaast vindt er een verkenning plaats naar de komst van nieuwe doelgroepen, zoals in de vastgestelde businesscase al staat omschreven, waaronder statushouders en arbeidsmigranten. De tussentijdse evaluatie is met een jaar verschoven en zal in 2022 plaatsvinden, waarbij stilgestaan wordt bij de inhoudelijke en randvoorwaardelijke doelen van de Risk Factory.
De Risk Factory is voor een periode van 5 jaar als projectorganisatie ondergebracht binnen de juridische context van VRLN. De komende tijd start een onderzoek naar de voor- en nadelen van een andere inrichting van de governance. Te denken valt bijvoorbeeld aan het onderbrengen van de Risk Factory is een stichting waarin een burgemeester en een wethouder vanuit VRLN lid zijn van het stichtingsbestuur of participeren in een Raad van Toezicht. Bij voordelen denken wij eerst en vooral aan het verbreden van de (bestuurlijke) betrokkenheid van de publieke en private partners die samenwerken aan het realiseren van de doelstellingen van de Risk Factory. De financiële basis moet worden verbreed. Het streven is de verkenning halverwege 2021 af te ronden.

2.4.1 Programmakosten

In de begroting van de veiligheidsregio worden de kosten van de bedrijfsvoering verdeeld over de inhoudelijke programma's en op die wijze verrekend in de gemeentelijke bijdrage. De gemeente kan namelijk geen overheadkosten van de veiligheidsregio toevoegen aan haar eigen overheadkosten. Op basis van de omvang van de programma's gaat een vast percentage van 60% van de generieke overhead naar de veiligheidsprogramma's Brandweerzorg en Crisisbeheersing en 40% naar Publieke Gezondheid. Binnen de betreffende programma's wordt de overhead toebedeeld aan onderdelen op basis van de omvang van de lasten.

In 2019 heeft Berenschot de overheadkosten van VRLN vergeleken met 12 andere veiligheidsregio's. Uit deze benchmark is gebleken dat de overheadkosten van VRLN aansluiten bij het gemiddeld niveau in de sector. Wij beperken de omvang van de generieke overhead (overhead met uitzondering van directie, management en secretariaten van het primair proces) tot maximaal 15% van de totale personele capaciteit (met een correctiefactor voor brandweervrijwilligers).

De kosten van de programma Bedrijfsvoering bedragen € 15,4 miljoen. Dat is € 30 per inwoner. De gemeenten dekken met hun bijdragen € 14,1 miljoen van deze kosten. Dat is € 27 per inwoner. De overheadkosten worden toegerekend naar de inhoudelijke programma's en voor een deel gedekt uit de gemeentelijke bijdrage en voor een ander deel uit de overige baten.

Totaal Overhead *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022
Lasten	15.184
Baten	15.022
Algemene dekkingsmiddelen	300
Onvoorzien	50
Geraamd saldo van baten en lasten	**-88**
Stortingen in reserves	306
Onttrekkingen uit reserves	218
Geraamd resultaat	**0**

De storting van € 306.000 vindt voor € 16.000 plaats in de bestemmingsreserves ten behoeve van dekking kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel, € 60.000 in de Reserve Assurantie Eigen Risico en € 230.000 in de reserve onderhoud kantoorgebouwen. De onttrekking van € 218.000 heeft voor € 41.000 betrekking op de reserve ter dekking van de kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg en Drie Decembersingel en voor € 177.000 op de reserve onderhoud kantoorgebouwen.

2.5 Onvoorzien

In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen van € 50.000 voor onvoorzien en daarmee wordt voldaan aan het wettelijk vereiste.

2.6 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetswijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Voor zover bekend zijn de hiermee samenhangende financiële gevolgen voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord zeer beperkt.
Voor de vennootschapsbelasting (VPB) die op de activiteiten drukt die door de belastingdienst als VPB-plichtig worden aangemerkt, is voor 2022 geen bedrag geraamd. Omdat wij activiteiten verrichten tegen kostprijs en zonder winstoogmerk verwachten wij geen heffing voor 2022.

2.7 Algemene dekkingsmiddelen

VRLN kent als algemeen dekkingsmiddel het saldo van de financieringsfunctie. Voor 2022 is dit saldo naar verwachting € 300.000.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten een algemene reserve van maximaal € 1.250.000 aan te houden.

Concrete risico's
In het kader van risicomanagement vragen wij aandacht voor een aantal concrete risico's.

Datalek corona
In januari 2021 komt een datalek in de GGD-systemen in de publiciteit. De Autoriteit Persoonsgegevens is begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer de uitkomst van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens te verwachten is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt. Na afloop van het onderzoek zal worden vastgesteld of en in welke mate individuele GGD-en aan te spreken zijn op de consequenties van het datalek. Dat zou tot claims van benadeelde burgers kunnen leiden.

Deeltijdregeling brandweervrijwilligers
In Nederland bestaat een hybride stelsel van beroeps- en vrijwillige brandweermensen. Volgens EU-regelgeving zouden de vrijwilligers hetzelfde betaald moeten krijgen als de beroepsmedewerkers. De kans bestaat dat bepaalde taken van vrijwilligers overgenomen moeten worden door beroepskrachten. Dit leidt tot hogere arbeidskosten.
De Minister van Justitie en Veiligheid heeft nog geen definitief standpunt ingenomen in dit dossier. Er zijn ook nog geen afspraken gemaakt over de vergoeding van de meerkosten die voortvloeien uit deze stelselwijziging.

Kosten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)
De FLO kosten stijgen omdat het overgangsrecht is aangepast aan wijzigingen in het fiscaal regime. Er vindt volledige compensatie van nadelige effecten plaats.
In de regio Limburg-Noord is er door het Algemeen Bestuur voor gekozen de FLO kosten van de beroepskorpsen Venlo en Roermond niet in de regionalisering van de brandweer mee te nemen. Dat betekent dat deze specifieke kosten door de gemeenten Venlo en Roermond (inclusief Maasgouw en Roerdalen als gemeenten in het voormalige brandweerdistrict) worden gedragen. In meer veiligheidsregio's is voor een dergelijke constructie gekozen. Veelal is door gemeenten met beroepsbrandweer vóór de regionalisering een voorziening opgebouwd. Als de gemeentelijke voorziening in de regionalisering niet is overgedragen naar de veiligheidsregio, blijven de kosten buiten het regionaal budgettair kader.
In de bestuurlijke discussie over toekomstige arbeidsvoorwaardenvraagstukken zal het verschil tussen de beroepsbrandweer en de vrijwillige brandweer in betekenis afnemen.

Tweede loopbaan
Voor medewerkers die op of na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen, staat na twintig jaar de tweede loopbaan centraal. Investeren in opleiding is nodig om medewerkers naar een dienstbetrekking buiten de brandweer te begeleiden.

Beroepsziekten en arbeidsongevallen
Steeds meer verzekeraars vergoeden schade als gevolg van ongevallen en ziekten niet meer volledig terwijl de premies wel sterk stijgen. Hierdoor sluiten de verwachtingen en de afhandeling van claims niet altijd op elkaar aan. Deze ontwikkeling schrikt potentiële brandweervrijwilligers en in het bijzonder hun hoofdwerkgevers af.
Brandweer Nederland werkt samen met alle veiligheidsregio's aan de harmonisatie van de aanspraken voor brandweermedewerkers opdat in Nederland een uniform stelsel ontstaat. Daarnaast wordt onderzocht of een gezamenlijk onderling waarborgfonds haalbaar is. De (financiële) gevolgen voor VRLN, in de vorm van een storting in het waarborgfonds, zijn op dit moment nog niet bekend.
Aan het einde van 2021 loopt de ongevallenverzekering van VRLN af. In afwachting van de landelijke ontwikkelingen moet eventueel een verlenging van de verzekering plaatsvinden.

Krappe arbeidsmarkt
De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk medewerkers te vinden. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot.

Ondernemersrisico
Er bestaan onzekerheden ten aanzien van aanvullende inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

ICT ontwikkelingen
ICT ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Het waarborgen van de informatieveiligheid vraagt om aanvullende investeringen.
VRLN is in 2020 gestart met het inrichten van nieuwe flexibele en veilige werkplekken die het mogelijk maken vanaf elke locatie te werken. Tevens komt er een geïntegreerde vast/mobiel oplossing voor de communicatie met een geborgde continuïteit voor de crisisorganisatie. De kosten van vernieuwde licenties en maatregelen in het kader van informatieveiligheid nemen toe.

Voorwaardelijk pensioen medewerkers Zorggroep
Op 1 januari 2012 is de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen overgedragen van de Zorggroep naar VRLN. Met de overgang van de medewerkers van de Zorggroep naar VRLN is het deelnemerschap van de collega's overgekomen van de Zorggroep bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PfZW) beëindigd. Op basis van artikel 18 lid 4 van het sociaal plan garandeert VRLN dat het voorwaardelijk pensioen na overdracht van pensioenrechten naar het ABP bij dat pensioenfonds ten minste gelijk is aan dat bij het PfZW. Om dit te bewerkstelligen is met het ABP in 2011 'Behoud Voorwaardelijke Inkoop' overeengekomen. Dat is de financiële techniek waarmee overdracht van rechten plaats kan vinden. In 2020 heeft het ABP de voorwaardelijke pensioenrechten opgenomen.
Bij het opstellen van de begroting 2022 vindt overleg met het ABP plaats over de hoogte van de rechten van dertig individuele medewerkers. Als gevolg daarvan is dit dossier nog niet afgesloten.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote
Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast geeft het kengetal inzicht in de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld. Voor veiligheidsregio's wordt 80% als norm aangehouden. VRLN blijft onder de norm.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe financieel gezonder de gemeenschappelijke regeling. De solvabiliteit van de organisatie wordt door de wetgever in toenemende mate als onderdeel gezien van de sturings- en verantwoordingsinformatie.
VRLN is in staat haar kortlopende en langlopende schulden te voldoen. De lage rentestand is behulpzaam want de duurdere leningen met een hoger rentepercentage worden indien mogelijk vervangen door goedkopere leningen met een lager rentepercentage.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn voornamelijk de gemeentelijke bijdragen en de rijksbijdrage. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor VRLN ligt ultimo 2022 op -0,4 %. Idealiter is dit verhoudingsgetal nul of positief. Immers dan worden de structurele lasten gedekt door structurele baten.

Genoemde kengetallen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen *(in percentages)*

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	54,0%	60,6%	67,1%	63,8%	65,4%	66,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54,0%	60,6%	67,1%	63,8%	65,4%	66,5%
Solvabiliteitsratio	7,9%	11,4%	10,0%	10,3%	9,8%	9,7%
Structurele exploitatieruimte	0,9%	-0,8%	-0,1%	-0,3%	-0,2%	0,0%

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen die VRLN in eigendom heeft betreffen materieel van de brandweer (met name vervoermiddelen) en gebouwen. Voor deze eigendommen gelden de wettelijke voorgeschreven keurings- en onderhoudswerkzaamheden.

a. Materieel
Ten aanzien van vervanging van materieel zijn soberheid, doelmatigheid en regionale uniformiteit belangrijke uitgangspunten. In het kader van risicogerichtheid en focus wordt de standaardisering op onderdelen minder. Op dit moment worden ingewikkelde branden (denk aan zeer grote brandcompartimenten) bestreden met middelen die geschikt zijn voor reguliere gebouwbranden maar niet voor brandcompartimenten tot wel 25.000 m^2. De brandweer moet dan ook investeren in nieuwe innovatieve technische middelen. Tevens wordt er bij aanschaf van nieuwe voertuigen gekeken naar duurzame initiatieven waarbij de primaire inzetfunctie van het voertuig in kwaliteit gelijk moet blijven aan de gestelde eisen. De fasering van duurzame voertuigen wordt waarschijnlijk het eerste zichtbaar bij de piket voertuigen. Aandacht is hierbij wel nodig voor de gevolgen voor de infrastructuur, zoals laadfaciliteiten op de locaties van de veiligheidsregio en bij piket functionarissen.
Naast de reguliere vervangingen, wordt in 2022 het gefragmenteerd potentieel van schuimblussende eenheden vervangen door twee schuimblusvoertuigen. Ook staat de aanschaf van de uitrusting van de specialistische teams op het programma.

b. Huisvesting
VRLN beschikt over 30 brandweerkazernes, hiervan zijn er 8 eigendom van VRLN (inclusief de nog nieuw te bouwen locatie). Naast 8 brandweerkazernes heeft VRLN ook vier kantoorlocaties (incl. GGD-vestigingen) in eigendom.

VRLN heeft de volgende gebouwen in eigendom:

Locatie	Adres	Plaats
Hoofdvestiging VRLN	Nijmeegseweg 42	Venlo
Oude brandweerkazerne Venlo	Nijmeegseweg 40	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Venlo)	Drie Decembersingel	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Roermond)	Oranjelaan	Roermond
Brandweerkazerne Echt	Bandertlaan	Echt
Brandweerkazerne Gennep	Paesplasweg	Gennep
Brandweerkazerne Horst*	Westsingel	Horst
Brandweerkazerne Ittervoort	Aziëstraat	Ittervoort
Brandweerkazerne Nederweert	Smisserstraat	Nederweert
Brandweerkazerne Stramproy	Bergerothweg	Stramproy
Brandweerkazerne Venlo	Ariënsstraat	Venlo
Brandweerkazerne Weert	De Savorin Lohmanstraat	Weert

* toekomstig eigendom (2020/2021)

Duurzaamheid

In de komende jaren kijken we voor materieel en huisvesting ook nadrukkelijk naar de ontwikkeling van duurzaamheid. Het gaat hierbij om de uitstoot op drie niveaus: uitstoot van eigen middelen (met name voertuigen), inkoop en verbruik van energie en uitstoot als gevolg van activiteiten. Om deze ontwikkeling prioriteit te geven, maar meer nog vanuit een maatschappelijk verantwoorde visie zal het positioneren van een duurzaamheidscoördinator ingezet worden. Deze medewerker is verantwoordelijk voor het vormgeven van het duurzaamheidsbeleid en de implementatie. Op die manier wordt een basis gelegd en kan er in kaart worden gebracht welke investeringen er de komende jaren noodzakelijk zijn om te voldoen aan de gestelde normen.

3.3 Financiering

De veiligheidsregio heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasurystatuut (financieringsstatuut). De veiligheidsregio voldoet aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)

De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden. De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de veiligheidsregio loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.
De renterisiconorm wordt gemeten in een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal. De veiligheidsregio zal in het begrotingsjaar 2022 en meerjarig voor de daaropvolgende 3 jaar, volgens de huidige inzichten, binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm blijven.

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen wordt in de kapitaalbehoefte voorzien door het aantrekken van geldleningen in 2022 en de volgende jaren. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kasgeldlimiet maximaal benut wordt, zonder deze te overschrijden.

Renterisiconorm *(bedragen in duizenden euro's)*

	2022	2023	2024	2025
(1) Renteherzieningen	0	0	0	0
(2) Aflossingen	8.417	7.387	8.087	7.787
(3) Renterisico (1) + (2)	8.417	7.387	8.087	7.787
(4) Renterisiconorm	14.232	14.232	14.232	14.232
(5a) = (4) > (3) Ruimte onder renterisiconorm	5.815	6.844	6.144	6.444
(5b) = (3) > (4) Overschrijding van de renterisiconorm				
Berekening renterisiconorm (4)				
(4a) Begrotingstotaal jaar t	71.158	71.158	71.158	71.158
(4b) Percentage regeling	20 %	20 %	20 %	20 %
(4) = (4a)*(4b)/100 Renterisiconorm jaar t	14.232	14.232	14.232	14.232

Kasgeldlimiet *(bedragen in duizenden euro's)*

140319

(Jaar t = 2020)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende schuld	4.000	1.667	1.000	1.333
(2) Vlottende middelen	2.102	2.623	2.165	2.634
(3) Netto vlottend schuld (+) of overschot (-) (1) - (2)	1.898	-956	-1.165	-1.300
(4) Gemiddelde van (3)	1.898	-956	-1.165	-1.300
(4) Toegestane kasgeldlimiet				
In geld	6.172	6.172	6.172	6.172
In percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Ruimte ((4) groter dan (3))	4.274	7.128	7.337	7.472
Overschrijding ((3) groter dan (4))	-	-	-	-
(5) Berekening kasgeldlimiet				
(6) Rekeningtotaal 2020	75.269	75.269	75.269	75.269
(7) Percentage regeling	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
(5) = (6)*(7) kasgeldlimiet 2020	6.172	6.172	6.172	6.172

3.4 Verbonden Partijen

De veiligheidsregio kent geen verbonden partijen.

Deel C Financiële begroting

4 Overzicht baten en lasten

4.1 Baten en lasten per programma

In de onderstaande tabel is het totaal van de baten en lasten per programma opgenomen.

De ontwikkelingen op de baten en lasten zijn bij de financiële kaders nader toegelicht.
In het kader van het meerjarenperspectief is een beleidsneutrale lijn gevolgd. De ontwikkelingen in een meerjarenperspectief zijn dermate onzeker dat een nadere concretisering op programmaniveau op dit moment niet opportuun is. De ontwikkelingen van de investeringen worden vanuit een actualisatie van het meerjarig (vervangings-)investeringsplan benaderd.

In de meerjarenraming zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- De gefaseerde stijging van de gemeentelijke bijdrage voor het borgen van de paraatheid van de brandweer tot en met 2023.
- Indien de ontwikkeling zich voltrekt zoals voorgesteld is er vanaf 2022 geen extra bijdrage meer nodig zijn voor het aanvullen van het weerstandsvermogen ten bedrage van € 152.500.

De financiële consequenties in een meerjarenperspectief van de indexatiesystematiek zijn niet meegenomen in de meerjarenraming; een en ander is opgenomen tegen het prijspeil 2021.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming) *(bedragen in duizenden euro's)*

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Mutatie 2022
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)							
Publieke gezondheid	24.203	17.770	18.188	17.913	17.913	17.913	418
Brandweerzorg	31.552	31.298	32.361	32.529	32.430	32.377	1.063
Crisisbeheersing	4.917	5.179	4.889	4.889	4.889	4.889	-290
Overhead	14.597	14.430	15.184	15.276	15.586	15.389	754
Onvoorzien	0	50	50	50	50	50	0
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	**75.269**	**68.726**	**70.672**	**70.657**	**70.869**	**70.618**	**1.946**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)							
Publieke gezondheid	12.578	3.826	4.408	4.408	4.408	4.408	582
Brandweerzorg	6.649	4.482	5.442	5.442	5.442	5.442	960
Crisisbeheersing	704	314	558	558	558	558	244
Overhead	1.524	1.505	914	914	914	914	-591
Algemene dekkingsmiddelen	0	300	300	300	300	300	0
Totaal baten programma's	**21.455**	**10.427**	**11.621**	**11.621**	**11.621**	**11.621**	**1.194**
Baten gemeentelijke bijdragen							
Publieke gezondheid	13.308	13.933	13.493	13.493	13.493	13.493	-440
Brandweerzorg	25.382	26.257	26.861	27.051	27.051	27.051	604
Crisisbeheersing	4.561	4.744	4.372	4.372	4.372	4.372	-372
Overhead	12.482	12.863	14.108	14.108	14.108	14.108	1.245
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**55.733**	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**	**1.037**
Totaal baten (excl. onttr. aan de reserves)	**77.188**	**68.225**	**70.456**	**70.646**	**70.646**	**70.646**	**2.231**
Saldo (excl. mutaties reserves)							
Publieke gezondheid	1.683	-11	-288	-13	-13	-13	-277
Brandweerzorg	479	-559	-57	-35	64	117	502
Crisisbeheersing	348	-120	40	40	40	40	160
Overhead	-591	-62	-162	-254	-565	-367	-100
Algemene dekkingsmiddelen	0	300	300	300	300	300	0
Onvoorzien	0	-50	-50	-50	-50	-50	0
Totaal saldo van baten en lasten	**1.919**	**-502**	**-216**	**-11**	**-223**	**28**	**286**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.036	233	486	484	482	480	253
Onttrekkingen aan reserves (baten)	400	735	702	495	705	453	-33
Geraamd resultaat voor bestemming	**1.284**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Uit de staat van Baten en lasten blijkt dat de begroting in meerjarig perspectief sluitend is.

4.2 Overzicht incidenteel en structureel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen a-structurele maatregelen om a-structureel begrotingsevenwicht te bereiken.

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten onderverdeeld naar incidenteel en structureel.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming) *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2022	Begroting 2022 incident.	Begroting 2022 struct.	Raming 2023	Raming 2023 incident.	Raming 2023 struct.	Raming 2024	Raming 2024 incident.	Raming 2024 struct.	Raming 2025	Raming 2025 incident.	Raming 2025 struct.
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	18.188	455	17.733	17.913	105	17.808	17.913	30	17.883	17.913	30	17.883
Brandweerzorg	32.361	722	31.639	32.529	716	31.813	32.430	708	31.722	32.377	708	31.669
Crisisbeheersing	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889	4.889	0	4.889
Overhead	15.184	441	14.743	15.276	323	14.952	15.586	353	15.233	15.389	236	15.153
Onvoorzien	50		50	50		50	50		50	50		50
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	**70.672**	**1.618**	**69.054**	**70.657**	**1.144**	**69.513**	**70.869**	**1.091**	**69.778**	**70.618**	**974**	**69.645**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)												
Publieke gezondheid	4.408	600	3.808	4.408	434	3.974	4.408	167	4.240	4.408	167	4.240
Brandweerzorg	5.442	626	4.816	5.442	622	4.820	5.442	612	4.830	5.442	612	4.830
Crisisbeheersing	558	0	558	558	0	558	558	0	558	558	0	558
Overhead	914	0	914	914	0	914	914	0	914	914	0	914
Algemene dekkingsmiddelen	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
Totaal baten programma's	**11.621**	**1.526**	**10.095**	**11.621**	**1.356**	**10.266**	**11.621**	**1.079**	**10.542**	**11.621**	**1.079**	**10.542**
Baten gemeentelijke bijdragen												
Publieke gezondheid	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493	13.493	0	13.493
Brandweerzorg	26.861	0	26.861	27.051	0	27.051	27.051	0	27.051	27.051	0	27.051
Crisisbeheersing	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372	4.372	0	4.372
Overhead	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108	14.108	0	14.108
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**58.834**	**0**	**58.834**	**59.024**	**0**	**59.024**	**59.024**	**0**	**59.024**	**59.024**	**0**	**59.024**
Totaal baten (excl. onttr. aan de reserves)	**70.456**	**1.526**	**68.930**	**70.646**	**1.356**	**69.290**	**70.646**	**1.079**	**69.567**	**70.646**	**1.079**	**69.567**
Saldo (excl. mutaties reserves)												
Publieke gezondheid	-288	145	-433	-13	329	-341	-13	137	-150	-13	137	-150
Brandweerzorg	-57	-96	39	-35	-94	59	64	-96	160	117	-96	213
Crisisbeheersing	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40
Overhead	-162	-441	279	-254	-323	70	-565	-353	-211	-367	-236	-132
Algemene dekkingsmiddelen	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
Onvoorzien	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50
Totaal saldo van baten en lasten	**-216**	**-92**	**-124**	**-11**	**211**	**-222**	**-223**	**-12**	**-211**	**28**	**106**	**-78**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	486	467	19	484	452	32	482	467	15	480	467	13
Onttrekkingen aan reserves (baten)	702	646	56	495	439	56	705	649	56	453	397	56
Geraamd resultaat voor bestemming	**0**	**87**	**-87**	**0**	**199**	**-198**	**0**	**170**	**-170**	**0**	**35**	**-35**

De belangrijkste incidentele effecten kunnen als volgt worden weergegeven:

Programma Publieke Gezondheid

Binnen het programma Publieke Gezondheid zijn in 2022 incidenteel extra lasten opgenomen voor JGZ die ten laste komen van de Reserve Taakherschikking en Ouderportaal. Daarnaast zijn er incidentele lasten en baten opgenomen voor de projecten ‘Nu niet Zwanger’ en diverse projecten gezondheidsbevordering/Kennis & Onderzoek. Voor het project Voorzorg zijn alleen incidentele baten opgenomen.

Programma Brandweerzorg

In het programma Brandweerzorg hebben de incidentele baten en lasten betrekking op het FLO-overgangsrecht van de Brandweer Roermond en Brandweer Venlo. Het verloop van de baten en lasten is jaarlijks verschillend, maar voor VRLN budgettair neutraal, omdat FLO kosten worden verrekend.

Programma Crisisbeheersing

In het programma Crisisbeheersing zijn naast de mutaties aan de reserve Transitie Schaalvergroting Meldkamer, geen incidentele mutaties te verwachten.

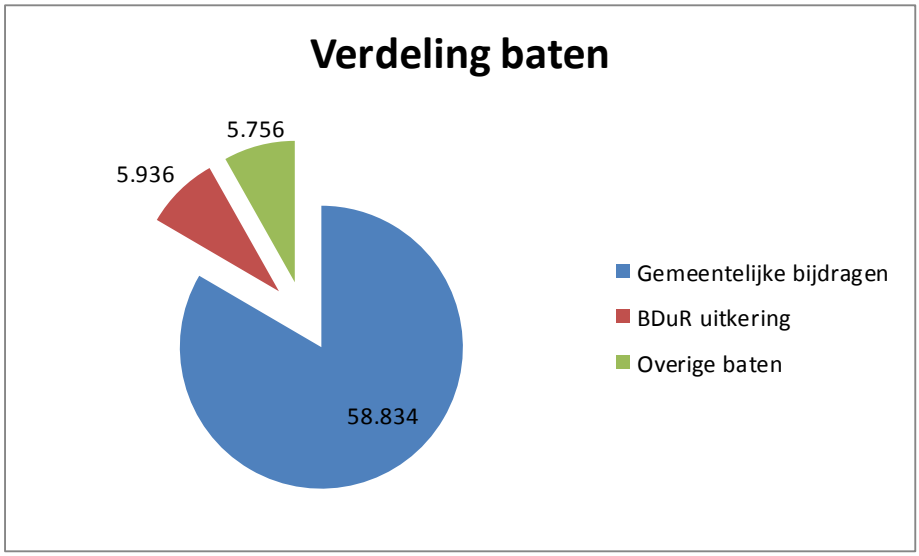
Overhead

De incidentele lasten hebben betrekking op het voormalig personeel, welke last in de komende jaren wordt afgebouwd.

4.3 Verdeling baten

De veiligheidsregio kent als baten de gemeentelijke bijdragen, de BDuR en overige baten van derden. De verhouding van deze inkomstenstromen in relatie tot het totaal van de begroting is als volgt weergegeven.

(bedragen in duizenden euro's)

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

De veiligheidsregio ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage in de vorm van de BDuR. De hoogte van de BDuR wordt bekendgemaakt in de zogeheten juni-circulaire. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze gegevens nog niet beschikbaar. Daarom wordt in de begroting uitgegaan van een inschatting van deze baten. Voor 2022 is hierbij rekening gehouden met een totaal bedrag van € 5,9 miljoen.

Overige Baten

Naast de gemeentelijke bijdragen en de BDuR ontvangt de veiligheidsregio inkomsten uit andere bronnen zoals het rijk, instellingen en burgers. Deze zijn proportioneel met de omvang van de activiteiten. Een deel van de overige baten bestaat uit bijdragen van gemeenten welke niet via de gemeentelijke bijdrage worden verrekend.

4.4 Geprognotiseerde (meerjaren-)balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo (Economische en Monetaire Unie) wordt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) een geprognotiseerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf. Met het opnemen van een geprognotiseerde balans krijgt het bestuur meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Balans per ultimo boekjaar *(bedragen in duizenden euro's)*

ACTIVA	2020	2021	2022	2323	2024	2025
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	49.995	48.033	53.802	51.613	52.581	53.193
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	**49.995**	**48.033**	**53.802**	**51.613**	**52.581**	**53.193**
Vlottende activa						
Voorraden	31	31	31	31	31	31
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819
Liquide middelen	416	416	416	416	416	416
Overlopende activa	5.887	5.887	5.887	5.887	5.887	5.887
Totaal vlottende activa	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**	**8.153**
Totaal activa	**58.148**	**56.186**	**61.955**	**59.766**	**60.734**	**61.346**

Balans per ultimo boekjaar *(bedragen in duizenden euro's)*

PASSIVA	2020	2021	2022	2323	2024	2025
Vaste passiva						
Eigen vermogen	7.540	6.395	6.177	6.165	5.941	5.967
Voorzieningen	294	335	377	419	461	287
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	34.275	36.763	35.346	34.459	33.371	32.584
Totaal vaste passiva	**42.109**	**43.493**	**41.900**	**41.043**	**39.773**	**38.838**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	5.805	2.460	9.821	8.490	10.727	12.275
Overlopende passiva	10.234	10.234	10.234	10.234	10.234	10.234
Totaal vlottende passiva	**16.039**	**12.694**	**20.055**	**18.724**	**20.961**	**22.508**
Totaal passiva	**58.148**	**56.186**	**61.955**	**59.766**	**60.734**	**61.346**

5 Financiële positie

5.1 Aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van het BBV mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen geen voorzieningen gevormd worden. Dit is conform het beleid bij VRLN.
De financiële consequenties bijvoorbeeld van het opnemen en toekennen van verlof vallen onder de aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Hier mag geen voorziening voor worden opgenomen, wel geven we aan bij ‘de niet uit de balans blijkende verplichtingen’ welke de omvang hiervan is.

5.2 Financiering

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Paragrafen, onderdeel 3.3 Financiering.

5.3 Investeringen

De veiligheidsregio kent geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, maar kent enkel investeringen met een economisch nut.
Op basis van de meerjarige investeringsplanning bedragen de investeringen in 2022 in totaal € 10,259 miljoen. In de onderstaande tabel zijn de vervangingsinvesteringen weergegeven, in de bijlage staat een verdere specificering.

Investeringen 2022	*(bedragen in duizenden euro's)*
Tankautospuiten	2.440
Snelle Interventie Voertuigen	1.620
Hulpverleningsvoertuigen	1.440
Haakarmvoertuigen	210
Personeel-/materieelvoertuigen	82
Dienstauto's	365
Haakarmbakken	1.225
Kazernetenue	550
Inventaris	131
Ademlucht	57
Communicatie-apparatuur	1.455
Overig brandweer	19
Bedrijfsgebouwen	169
ICT-centraal	404
Meubilair kantoorgebouwen	92
	10.259

5.4 Reserves en voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht reserves *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde per 31 december 2022
Algemene reserve	685	0	0	0	0	685
Algemene reserve	**685**	**0**	**0**	**0**	**0**	**685**
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking van kapitaallasten						
Reserve kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg, Venlo	240	11	0	0	28	223
Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel, Venlo	90	4	0	0	13	80
Reserve kapitaallasten gebouw Oranjelaan, Roermond	54	2	0	0	15	42
Subtotaal bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	**384**	**17**	**0**	**0**	**56**	**345**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve onderhoud kantoorgebouwen	1.214	230	177	0	0	1.267
Reserve onderhoud brandweergebouwen	932	137	194	0	0	875
Reserve taakherschikking en ouderportaal	293	0	275	0	0	18
Reserve assurantie eigen risico	562	60	0	0	0	622
Egalisatiereserve kapitaallasten brandweerzorg	1.229	0	0	0	0	1.229
Reserve CMA (Centraal Meld- en Actiepunt)	138	0	0	0	0	138
Reserve transitiekosten schaalvergroting meldkamer	958	40	0	0	0	999
Subtotaal overige bestemmingsreserves	**5.326**	**467**	**646**	**0**	**0**	**5.147**
Bestemmingsreserves	**5.709**	**484**	**646**	**0**	**56**	**5.492**
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**6.395**	**484**	**646**	**0**	**56**	**6.177**

Meerjarig verloop *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2023	Boekwaarde per 31 december 2024	Boekwaarde per 31 december 2025
Algemene reserve	685	685	685	685	685
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking kapitaallasten	384	345	304	262	218
Overige bestemmingsreserves	5.326	5.147	5.175	4.993	5.064
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0	0	0	0	0
Totaal	**6.395**	**6.177**	**6.165**	**5.941**	**5.967**

De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht voorzieningen *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige egalisatievoorzieningen					
Voorziening aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet vergelijkbaar volume	287	0	0	0	287
Voorziening ouderen-, volwassenen- en jongerenmonitor	49	42	0	0	90
Totaal (onderhouds) egalisatievoorzieningen	**335**	**42**	**0**	**0**	**377**
Totaal voorzieningen voor middelen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**335**	**42**	**0**	**0**	**377**

De stand en het gespecificeerde verloop van de overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht overheidsuitkering *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2022
Scholing Brandweer personeel	4	0	0	0	4
Totaal	**4**	**0**	**0**	**0**	**4**

Totaaloverzicht *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 1 januari 2022	Toevoeging	Onttrekking	Specifieke onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2022
Reserves	6.395	484	646	56	6.177
Voorzieningen	335	42	0	0	377
Overheidsuitkeringen met specifiek bestedingsdoel	4	0	0	0	4
Totaal	**6.734**	**526**	**646**	**56**	**6.558**

5.5 EMU-saldo

Het EMU (Economische en Monetaire Unie)-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid. Uit de meerjarige balansposities van de geprognotiseerde (meerjaren-)balans kan het EMU-saldo meerjarig worden bepaald.
Het EMU-saldo is het saldo van de mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden van het begrotingsjaar (t) ten opzichte van het begrotingsjaar (t-1), ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo *(bedragen in duizenden euro's)*

	2021	2022	2023	2024	2025
Mutaties financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Mutaties vlottende financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties totale financiële activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties vaste schuld	2.488	-1.417	-887	-1.087	-787
Mutaties vlottende schuld	-3.345	7.361	-1.331	2.237	1.547
Mutaties totale schuld	**-857**	**5.945**	**-2.219**	**1.150**	**760**
Totaal EMU saldo	**857**	**-5.945**	**2.219**	**-1.150**	**-760**

6 Geraamde baten en lasten per taakveld

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn.

Baten en lasten per taakveld *(bedragen in duizenden euro's)*

Taakvelden gemeenten	Omschrijving	Lasten	Baten
0. Bestuur en Ondersteuning			
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.	15.540	0
Subtotaal Bestuur en Ondersteuning		**15.540**	**0**
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.	37.427	6.194
	Overige bijdragen overhead		1.353
	Gemeentelijke bijdrage overhead		7.404
	Gemeentelijke bijdrage		31.233
Subtotaal Veiligheid		**37.427**	**46.184**
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Voor de VRLN gaat het om kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen.	401	738
	Overige bijdragen overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage overhead		0
	Gemeentelijke bijdrage		-337
Subtotaal Sociaal Domein		**401**	**401**
7. Volksgezondheid en Milieu			
7.1 Volksgezondheid	Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.	17.790	3.960
	Overige bijdragen overhead		78
	Gemeentelijke bijdrage overhead		6.704
	Gemeentelijke bijdrage		13.830
Subtotaal Volksgezondheid en Milieu		**17.790**	**24.573**
Totaal		**71.158**	**71.158**

Van de generieke overhead wordt 40% toegerekend naar het programma Publieke gezondheid en 60% toegerekend naar de programma's Brandweerzorg en Crisisbeheersing.

Bijlagen

Investeringen

Specificatie investeringen

(bedragen in duizenden euro's)

23.2632 TST Tankautospuit Panningen	430
Bepakking TS Panningen incl. LD slangen	90
Bepakking TS Stevensweert incl. LD slangen	430
Update bepakking TS Stevensweert	90
SBV WW (1 van 2) Schuimblusvoertuig en Waterwagen (cf. beleidsplan) (was 2020)	700
SBV WW (2 van 2) Schuimblusvoertuig en Waterwagen (cf. beleidsplan) (was 2020)	700
Tankautospuiten	**2.440**
23.1269 SIV Snel Interventie Voertuig Gennep (was 2020)	180
23.1469 SIV Snel Interventie Voertuig Venray (was 2020)	180
23.2369 SIV Snel Interventie Voertuig Horst (was 2020)	180
23.2669 SIV Snel Interventie Voertuig Panningen (was 2020)	180
23.3269 SIV Snel Interventie Voertuig Venlo (was 2020)	180
23.4369 SIV Snel Interventie Voertuig Heythuysen (was 2020)	180
23.4469 SIV Snel Interventie Voertuig Weert (was 2020)	180
23.5169 SIV Snel Interventie Voertuig Roermond (was 2020)	180
23.5369 SIV Snel Interventie Voertuig Echt (was 2020)	180
Snelle Interventie Voertuigen	**1.620**
23.1371 HV Bergen (was 2020)	310
Bepakking HV Bergen (was 2020)	100
23.2671 HV Panningen (was 2020)	310
Bepakking HV Panningen (was 2020)	310
23.5371 HV Echt (was 2020)	310
Update bepakking HV Echt (was 2020)	100
Hulpverleningsvoertuigen	**1.440**
23.5181 HAV Haakarmvoertuig Roermond (was 2020)	210
Haakarmvoertuigen	**210**
23.3286 PM Personeel / Materieelvoertuig Venlo	30
23.4481 PM Personeel / Materieelvoertuig Weert	52
Personeel-/materieelvoertuigen	**82**
23.1401 DAT-DB Dienst-auto/-bus Venray	52
23.2301 DBT Horst (was 2021)	52
23.1403 DV Dienstvoertuig Venray	25
23.3204 DA-DB Dienst-auto/-bus Venlo	52
23.3201 DA Dienstauto Venlo (was 2021)	30
23.3203 Dienstauto Venlo	25
23.3209 Dienstauto Venlo	25
23.4501 DA-DB WvD Dienst-auto/-bus WvD Stramproy	52
23.4701 DA-DB Dienst-auto/-bus Grathem (Kelpen-Oler)	52
Dienstauto's	**365**
Verzorgingshaakarmbak (VZH) (23-4383) Heythuysen	175
MCU - Commandohaakarmbak (COH) A (was 2020)	550
MCU - Commandohaakarmbak (COH) B (was 2020)	500
Haakarmbakken	**1.225**
3750 Materieel Brandweer	550
Kazernetenue	**550**
Meubilair Brandweerpost Heythuysen (was 2019)	23
Meubilair Brandweerpost Horst (was 2019)	29
Meubilair Brandweerpost Roggel (was 2019)	19
Meubilair Brandweerpost Bergen	2
Meubilair Brandweerpost Echt	2
Meubilair Brandweerpost Grathem (Kelpen-Oler)	19
Meubilair Brandweerpost Meijel	1
Meubilair Brandweerpost Sevenum	19
Meubilair Brandweerpost Stevensweert	1
Meubilair Brandweerpost Panningen (was 2027)	19
Inventaris	**131**

Compressor t.b.v. ademlucht - Gennep (2 stuks, gaat naar Venray)	20
Wasmachine gelaatstukken Gennep (of Venray)	7
Droogkast (droger) gelaatstukken Roermond (1) (was 2019)	4
Droger gelaatstukken Gennep	5
Droogkast Venlo (was 2019)	4
Wasmachine overig cluster Venray	10
Droger uitrukpakken Gennep (of Venray)	8
Ademlucht	**57**
Portofoons (553 stuks) en mobilofoons (75 stuks)	600
Mobiele dataterminals (MOI/MDT)	855
Communicatie-apparatuur	**1.455**
Valbeveiliging 2022 (vervanging van 2017)	19
Overig brandweer	**19**
Subtotaal brandweer	**9.594**
Installaties - kantoorgebouwen	58
Meubilair- kantoorgebouwen	203
Gebouwen	**261**
ICT - Mobility	404
ICT	**404**
Subtotaal bedrijfsvoering/gezondheidszorg	**665**
Totaal Investeringen	**10.259**

Gemeentelijke bijdragen

De opbouw van de gemeentelijke bijdragen 2022 is weergegeven in onderstaande tabel. Het verloop over de jaren 2021 - 2025 kan als volgt worden weergegeven.

Gemeentelijke bijdragen *(bedragen in duizenden euro's)*

Gemeente	Aantal inwoners peildatum 1-1-2021	Bijdragen 2021	Loon-kosten-stijging 2022 1,4%	Materiële kosten-stijging 2022 1,5%	BRW-plan 2020-2023 jaarschijf 2022	Wegvallen toevoeging reserve i.v.m. weerstands-vermogen	Uitbreiding RVP	Verdeel-sleutel JGZ ingroei effect 25%	Bijdragen 2022	Bijdragen 2023	Bijdragen 2024	Bijdragen 2025
Beesel	13.448	1.446	14	8	5	-4	2	-18	1.452	1.420	1.365	1.291
Bergen	13.111	1.569	15	9	6	-4	3	-9	1.588	1.577	1.551	1.516
Echt-Susteren	31.744	3.329	31	19	13	-9	5	-1	3.388	3.398	3.396	3.393
Gennep	17.038	1.966	19	11	7	-5	3	7	2.009	2.029	2.050	2.078
Horst aan de Maas	42.497	4.814	45	28	19	-13	8	-10	4.891	4.888	4.858	4.819
Leudal	36.046	3.943	37	23	16	-10	6	1	4.015	4.030	4.032	4.034
Maasgouw	23.947	2.485	23	14	11	-7	4	9	2.540	2.568	2.595	2.632
Mook en Middelaar	7.910	523	5	3	3	-1	n.v.t.	n.v.t.	532	534	534	534
Nederweert	17.169	1.794	17	10	7	-5	3	0	1.826	1.831	1.831	1.831
Peel en Maas	43.658	4.620	44	26	17	-12	8	-25	4.677	4.641	4.565	4.464
Roerdalen	20.602	2.126	20	12	9	-6	3	12	2.176	2.207	2.242	2.288
Roermond	58.806	6.937	65	40	25	-18	11	-7	7.053	7.060	7.039	7.011
Venlo	101.985	11.971	113	68	43	-32	20	14	12.198	12.262	12.303	12.358
Venray	43.706	4.845	46	28	19	-13	8	3	4.935	4.956	4.965	4.976
Weert	50.017	5.432	51	31	21	-14	9	25	5.555	5.623	5.698	5.798
Totaal	**521.684**	**57.798**	**545**	**330**	**220**	**-153**	**94**	**0**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

Gemeentelijke bijdragen per programmaonderdeel

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de overhead en de programma's

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Publieke Gezondheid	13.933	13.493	13.493	13.493	13.493
Brandweerzorg	26.257	26.861	27.051	27.051	27.051
Crisisbeheersing	4.744	4.372	4.372	4.372	4.372
Overhead	12.863	14.108	14.108	14.108	14.108
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

190

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's (incl. overhead) *(bedragen in duizenden euro's)*

Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Publieke Gezondheid	19.887	20.198	20.198	20.198	20.198
Brandweerzorg	32.168	33.048	33.238	33.238	33.238
Crisisbeheersing	5.743	5.589	5.589	5.589	5.589
Totaal gemeentelijke bijdrage 2022	**57.798**	**58.834**	**59.024**	**59.024**	**59.024**

Gemeentelijke bijdrage meerjarig per programma, per gemeente

Gemeente	2022			2023			2024			2025		
	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing	Publieke gezondheid	Brandweer-zorg	Crisis-beheersing
Beesel	585.148	743.485	123.864	585.148	747.760	123.864	585.148	747.760	123.864	585.148	747.760	123.864
Bergen	512.186	922.699	153.583	512.186	928.004	153.583	512.186	928.004	153.583	512.186	928.004	153.583
Echt-Susteren	1.144.327	1.900.132	343.740	1.144.327	1.911.056	343.740	1.144.327	1.911.056	343.740	1.144.327	1.911.056	343.740
Gennep	649.653	1.165.166	193.928	649.653	1.171.864	193.928	649.653	1.171.864	193.928	649.653	1.171.864	193.928
Horst aan de Maas	1.586.767	2.832.598	471.615	1.586.767	2.848.883	471.615	1.586.767	2.848.883	471.615	1.586.767	2.848.883	471.615
Leudal	1.256.856	2.364.428	393.587	1.256.856	2.378.021	393.587	1.256.856	2.378.021	393.587	1.256.856	2.378.021	393.587
Maasgouw	787.373	1.484.190	268.441	787.373	1.492.723	268.441	787.373	1.492.723	268.441	787.373	1.492.723	268.441
Mook en Middelaar	44.576	417.852	69.679	44.576	420.254	69.679	44.576	420.254	69.679	44.576	420.254	69.679
Nederweert	608.227	1.043.593	173.802	608.227	1.049.593	173.802	608.227	1.049.593	173.802	608.227	1.049.593	173.802
Peel en Maas	1.661.396	2.584.803	430.757	1.661.396	2.599.663	430.757	1.661.396	2.599.663	430.757	1.661.396	2.599.663	430.757
Roerdalen	707.177	1.244.272	224.773	707.177	1.251.426	224.773	707.177	1.251.426	224.773	707.177	1.251.426	224.773
Roermond	2.622.223	3.796.997	633.537	2.622.223	3.818.826	633.537	2.622.223	3.818.826	633.537	2.622.223	3.818.826	633.537
Venlo	4.418.583	6.667.370	1.111.548	4.418.583	6.705.703	1.111.548	4.418.583	6.705.703	1.111.548	4.418.583	6.705.703	1.111.548
Venray	1.744.922	2.719.745	469.909	1.744.922	2.735.382	469.909	1.744.922	2.735.382	469.909	1.744.922	2.735.382	469.909
Weert	1.867.107	3.161.532	526.348	1.867.107	3.179.708	526.348	1.867.107	3.179.708	526.348	1.867.107	3.179.708	526.348
Totaal	**20.196.522**	**33.048.860**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.866**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.866**	**5.589.110**	**20.196.522**	**33.238.866**	**5.589.110**

Lijst van afkortingen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BSO	Buitenschoolse opvang
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Gastouder
GOB	Gastouderbureau
HPV	Humaan Papillomavirus
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IMOC	Index materiële overheidsconsumptie
IZB	Infectieziektebestrijding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KDV	Kinderdagverblijf
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MEV	Macro Economische Verkenning
MOTO	Multi Opleiden Trainen & Oefenen
NCJ	Nederlands Centrum Jeugdgezondheid
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
PfZW	Pensioenfonds Zorg en Welzijn
PHB JGZ	Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg
PINT	Persinformatietool
RBOP	Repressief Brandweer Organisatieplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SES	Sociaal Economische Status
SI-2T	Snel Interventie Voertuig
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
TBC	Tuberculose
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
WHO	World Health Organization
WVR	Wet veiligheidsregio's

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Begroting 2022 in één oogopslag

Veiligheidsregio Limburg-Noord bevordert de gezondheid en veiligheid en bestrijdt rampen en crisis in de regio Limburg-Noord. Door bundeling van krachten van GGD, brandweer, 15 gemeenten en andere partners zijn we op weg naar de gezondste en veiligste regio in 2025. De gezondste en veiligste regio realiseren we samen.

GGD Limburg-Noord

Publieke gezondheidszorg **jeugd**
- 88.000 kinderen 0-18 jaar
- 85.000 consulten
- 20 consultatiebureau's
- 54.000 vaccinaties Rijksvaccinatieprogramma

Publieke gezondheidszorg **algemeen**
- 75 tbc klanten behandeld en/of begeleid
- 2.200 soa consulten
- 11.500 reisconsulten
- 50 inspecties tattoo- en piercingshops
- 10 adviezen gezondheidsrisico's gevaarlijke stoffen
- 300 lijkschouwingen en 230 euthanasieverklaringen
- 500 jaarlijkse inspecties kinderopvang

Publieke gezondheidszorg **crisissituatie**
- adviseren en ondersteunen van partners in de zorgketen t.a.v. crisisbeheersing
- borgen kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie met 24/7 paraatheid

BRANDWEER Limburg-Noord

Risicobeheersing
- 250-300 adviezen gericht op omgevingsrisico's
- 900 adviezen bij trajecten bouwvergunningen
- 1.500 gebruikcontroles
- 300 adviezen brandveilig gebruik
- 300 voorlichtingsactiviteiten Brandveilig Leven

Incidentbestrijding
- 30 brandweerposten
- ongeveer 800 vrijwilligers
- 67 fte beroepsbrandweer (24-uurs dienst)
- 4.000 meldingen (2.500 prio 1 en 1.500 prio 2)

Preparatie
- 20-40 oefenmomenten per brandweermedewerker
- jaarlijks 200 opleidingsplekken

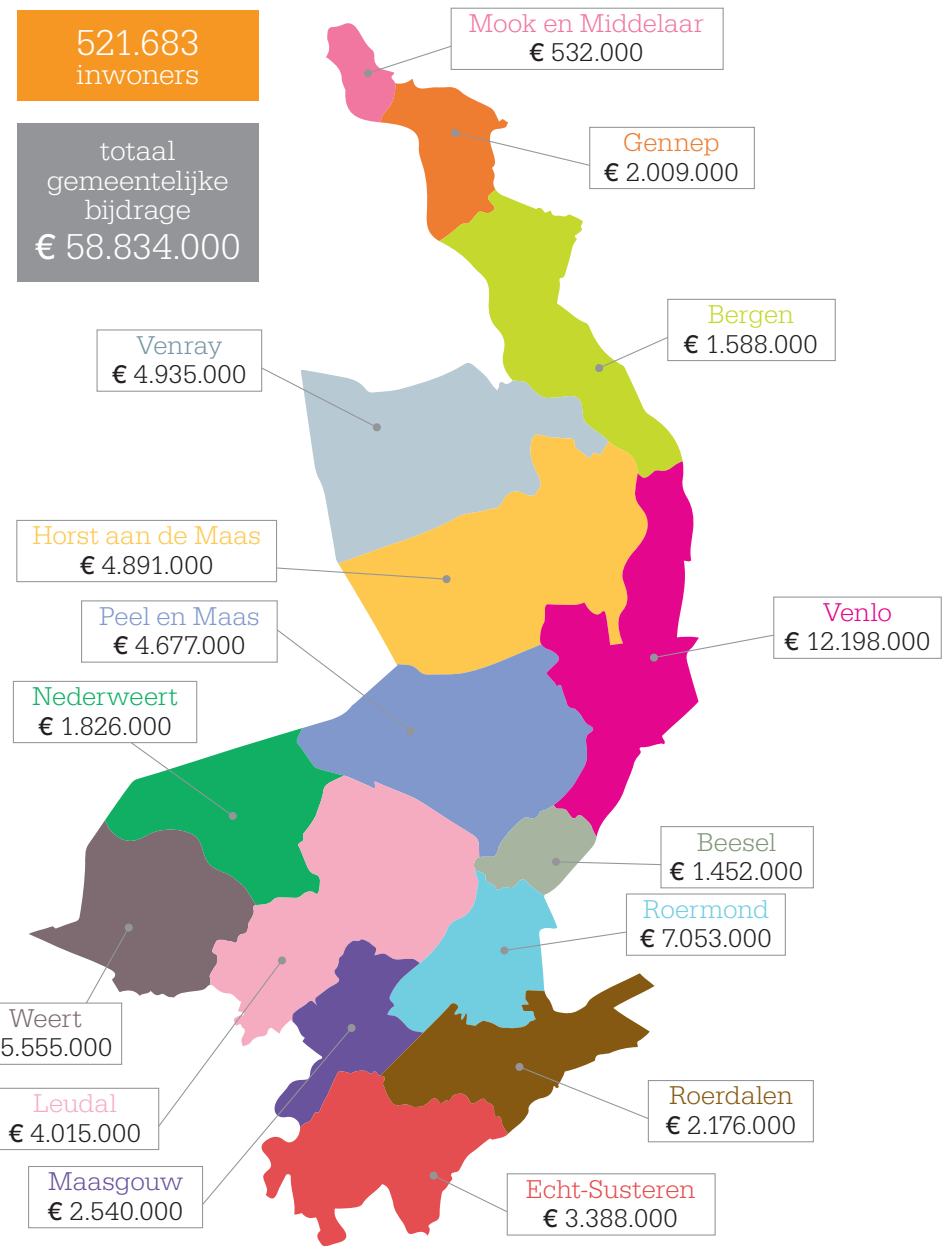
veiligheidsregio limburg-noord

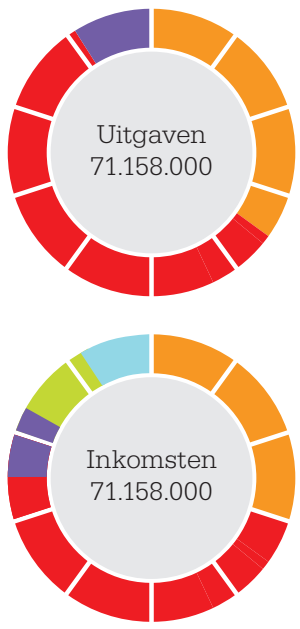
Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking
- 325 adviesaanvragen vergunning evenementen
- aanbod van minimaal 2 oefenmomenten per operationeel functionaris
- 42 crisisfunctionarissen in een multidisciplinaire rol
- 63 operationele plannen

Gemeentelijke processen
- ongeveer 300 crisisfunctionarissen actief

521.683 inwoners

totaal gemeentelijke bijdrage € 58.834.000

Programma's	UITGAVEN
Publieke gezondheid	24.974.000
Brandweerzorg	39.877.000
Crisisbeheersing	6.307.000
TOTAAL	**71.158.000**

	INKOMSTEN
Gemeentelijke bijdragen:	
- Publieke gezondheid	20.198.000
- Brandweerzorg	33.048.000
- Crisisbeheersing	5.589.000
BDUR inkomsten	5.963.000
Overig inkomsten	6.360.000
TOTAAL	**71.158.000**

AANSLUITING BEGROTING 2022 - 2021

Gemeentelijke bijdrage 2021	57.798.000
Loonstijging 2022	545.000
Materiële kostenstijging 2022	330.000
Wegvallen toevoeging reserves ivm weerstandsvermogen	-153.000
Garanderen paraatheid jaarschijf 2022	220.000
Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma	94.000
TOTAAL	**58.834.000**

Alle bedragen zijn afgerond op 1000 euro.

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Begroting 2022 in één oogopslag

Veiligheidsregio Limburg-Noord bevordert de gezondheid en veiligheid en bestrijdt rampen en crisis in de regio Limburg-Noord. Door handeling van krachten van GGD, brandweer, 15 gemeenten en andere partners zijn we op weg naar de gezondste en veiligste regio in 2025. De gezondste en veiligste regio realiseren we samen.

GGD Limburg-Noord

Publieke gezondheidszorg jeugd
- 88.000 kinderen 0-18 jaar
- 85.000 consulten
- 20 consultatiebureaus/s
- 54.000 vaccinaties
  Rijksvaccinatieprogramma

Publieke gezondheidszorg algemeen
- 75 fte klassen beheerd/d en/of begeleid
- 2.200 sea-consulten
- 11.500 adviesmeldingen
- 80 aspecten tatoo- en piercingshops
- 10 adviezen gezondheidsaspecten gemeentelijke studies
- 300 bijeenkomsten en 200 multiassistentenbijeenkomsten
- 600 jaarlijkse inspecties kinderopvang

Publieke gezondheidszorg crisisdienst
- adviezen en ondersteunen van partners in de zorgketen t.a.v. crisisbeheersing
- Inzetten kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie met 24/7 paraatheid

Brandweer Limburg-Noord

Rampenbestrijding
- 200-300 adviezen gericht op veiligheidsregio's
- 900 adviezen bij tijdelijke bijeenkomstlocaties
- 1.500 gebruikersinstallaties
- 300 adviezen brandveilig gebruik
- 300 voorlichtingsactiviteiten Brandveilig Leven

Incidentbestrijding
- 30 brandweerposten
- ongeveer 800 vrijwilligers
- 67 fte beroepsbrandweer (24-uurs dienst)
- 4.000 inzetdagen (2.500 prio 1 en 1.500 prio 2)

Preventie
- 20-40 adviezen inzetplan per bouwvergunningaanvraag
- jaarlijks 200 oefeningsgebieden

veiligheidsregio limburg-noord

Crisisbeheersing en medische hulpverlening rampenbestrijding
- 325 adviesaanvragen vergunning evenementen
- aanbod van minimaal 2 oefenmomenten per operationeel functionaris
- 42 crisisfunctionarissen in een multidisciplinaire rol
- 83 operationele plannen

Gezamenlijke processen
- ongeveer 200 crisisfunctionarissen actief

Programma's	UITGAVEN
Publieke gezondheid	24.974.000
Brandbestrijding	39.877.000
Crisisbeheersing	6.307.000
TOTAAL	**71.158.000**

INKOMSTEN	
Gemeentelijke bijdragen:	
- Publieke gezondheid	20.108.000
- Brandbestrijding	23.048.000
- Crisisbeheersing	5.888.000
BDUR-subsidies	5.963.000
Overig inkomsten	6.360.000
TOTAAL	**71.158.000**

AANSLUITING BEGROTING 2022 - 2021	
Gemeentelijke bijdrage 2021	57.794.000
Loonstijging 2022	549.000
Materiële kostenstijging 2022	330.000
Wegvallen toevoeging reserves t.b.v. investeringen	-953.000
Gerealiseerd parafiscaal jaarverlof 2022	220.000
Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma	84.000
TOTAAL	**58.024.000**

Alle bedragen zijn afgerond op 1000 euro

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/GR029	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Ontwerp begroting 2022 GR VRLN	15-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 14 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) de bijgevoegde ontwerpbegroting 2022 ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR VRLN stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om vóór 25 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur zal de kenbaar gemaakte zienswijze(n) doorgeleiden ter behandeling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2021.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): - Aanbiedingsbrief Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN
- Ontwerpbegroting 2022 GR VRLN
- Ontwerpbegroting 2022 in één oogopslag

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer
Z21-022030-D156158

uw kenmerk

contactpersoon
Guido Pietermans
Sonja Thissen

onderwerp
advies inzake
ontwerpbegroting 2022 VRLN

datum
4 mei 2021

telefoon
0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Onlangs is de ontwerpbegroting 2022 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord aangeboden aan de gemeenteraden. De raden van de deelnemende gemeenten is gevraagd hun zienswijze over de ontwerpbegroting kenbaar te maken. Gelijktijdig is ook, conform de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen (WGR), de Jaarverantwoording 2020 ter informatie aangeboden.

U heeft ons gevraagd inhoudelijk te adviseren inzake het indienen van een mogelijke zienswijze.

Ontwerpbegroting 2022 – 2025
Met betrekking tot de ontwerpbegroting 2022 heeft het Algemeen Bestuur van de VRLN geconstateerd dat de kerntakendiscussie meer ruimte en tijd vraagt en daarom losgekoppeld wordt van de behandeling van de begroting 2022. Het gevolg hiervan is dat de huidige ontwerpbegroting beleidsarm is. De verwachting is dat besluitvorming over de gevoerde discussie pas in het najaar mogelijk kan leiden tot een aanpassing van de begroting. Door de VRLN is toegezegd dat het betrekken van gemeenteraden een nadrukkelijke plek zal krijgen in de aanpak.

De meerjarenbegroting van Roerdalen is voor de bijdrage aan de VRLN gebaseerd op basis van de meerjarenbegroting 2021-2024 van de VRLN. Op basis van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 -2025 wordt de bijdrage aan de VRLN bij de kadernota 2022 verhoogd.

	2022	2023	2024	2025
Brandweerzorg	1.244.000	1.252.000	1.252.000	1.252.000
Crisisbeheersing	225.000	225.000	225.000	225.000
Publieke gezondheid	707.000	719.000	730.000	742.000
	2.176.000	2.196.000	2.207.000	2.219.000
Huidige begroting	2.141.000	2.107.000	2.107.000	2.107.000
Tekort	-35.000	-89.000	-100.000	-112.000

Er is sprake is van een toename in de bijdrage aan de VRLN. De stijging is het gevolg van een 4-tal ontwikkelingen zoals in de ontwerpbegroting opgenomen t.w.:

1. Actualisatie verdeelsystematiek
   De systematiek voor de verdeling van de kosten van de jeugdgezondheidszorg zoals deze werd gehanteerd in de begroting van VRLN moest worden gewijzigd, omdat de sociaal economische status niet meer op wijkniveau wordt gepresenteerd. De bestuurscommissie GGD heeft gekozen voor een nieuwe verdeelsleutel, die verwerkt is in de ontwerpbegroting 2022. Hierbij is gekozen voor ingroeimodel.
   De volgende financiële ontwikkelingen meegenomen in de ontwerpbegroting 2022.

2. indexatie materiele kosten en loonkosten
   Voor zover de indexatie herleidbaar en belastbaar is aan derden, wordt deze doorbelast aan de bijdragen van derden. Voor het resterende deel worden de lasten meegenomen in de gemeentelijke bijdragen.

3. Paraatheid brandweer
   Om een verantwoorde mate van paraatheid van de brandweer te kunnen garanderen is een extra investering nodig. Het bestuur heeft in 2019 budget beschikbaar gesteld voor het toekomstbestendig maken van de repressieve organisatie tot en met 2023. De afgesproken gefaseerde invoer is verwerkt in de ontwerpbegroting 2022.

4. Uitbreiding vaccinatieprogramma
   Vanaf 2019 ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en bekostiging van het Rijksvaccinatieprogramma bij de gemeenten. Hiervoor zijn middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gemeentefonds wordt vanaf 2021 structureel opgehoogd ten behoeve van de uitvoering van de Meningokokken vaccinatie voor 14-jarigen. Naar verwachting wordt bij de meicirculaire 2021 dit toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma.

Ten gevolge hiervan is sprake een budgettair structureel tekort oplopend van € 35.000 naar € 112.000 in 2025 zal in de begroting 2022 van de gemeente Roerdalen worden opgenomen.

Jaarrekening 2020
Het jaar 2020 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 3.072.000. Dit resultaat wordt voor € 1.810.000 beïnvloed door de vrijval van de voorzieningen voor groot onderhoud gebouwen van de VRLN. Het groot onderhoud blijft natuurlijk wel noodzakelijk. Het Dagelijks Bestuur stelt daarom voor een reserve te vormen ten bedrage van € 1. 810.000 met hetzelfde doel als de genoemde voorzieningen.

Naast de genoemde reservering voor het groot onderhoud gebouwen is het Dagelijks Bestuur voornemens om het Algemeen Bestuur voor te stellen een tweetal reserveringen te doen t.w.:

- de noodzakelijke inhaalslag in relatie tot het werk wat is blijven liggen door de pandemie een bedrag van € 694.000 te reserveren vanuit het positief rekening resultaat.
- geplande transitie binnen de VRLN is door de crisis niet opgestart. Om deze transitie mogelijk te maken wordt voorgesteld € 442.000 te reserveren voor dit doel.

Geconstateerd is dat de Corona maatregelen van invloed zijn op de taakuitvoering en het financieel resultaat van de VRLN. Dit heeft geleid tot prioriteiten en hiermee uitstel van reguliere activiteiten. Een aantal activiteiten zijn doorgeschoven naar 2021 en 2022.
Wij zijn van mening dat men zich moet afvragen in hoeverre de doorgeschoven taken daadwerkelijk allemaal ingehaald moeten worden. In dit kader adviseren wij u de VRLN in overweging te geven de noodzaak te onderzoeken van doorschuiven van taken.
Het geven van een reactie op de jaarverantwoording 2020 is niet aan de orde.

Advies
Wij adviseren u geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 maar de verdere uitkomsten van de kerntakendiscussie binnen de VRLN verder af te wachten. Hierbij kan opgemerkt worden dat bij de te voeren kerntakendiscussie de gemeente Roerdalen de insteek zal kiezen deze discussie budgettair neutraal te laten verlopen. Hiermee kan gehoor gegeven worden aan de motie van uw raad om ook de verbonden partijen op te dragen nieuwe stijgingen inzichtelijk te maken en te onderbouwen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **8**

Onderwerp **:** Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD)

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 van de GR RUD LN.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	mr. M.D. de Boer-Beerta
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Brief RUD LN, gedateerd 31 maart 2021, Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025; • Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN; • Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 7 april 2021.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR RUD LN.
Bij brief van 31 maart 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR RUD LN de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 kenbaar te maken. Verzocht wordt uiterlijk 4 juni 2021, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 8 juli 2021 hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 7 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in de GR RUD LN.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 van de GR RUD LN.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen. Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR RUD LN is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de ontwerpbegroting is in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regeling geregeld dat het Dagelijks Bestuur een ontwerpbegroting acht weken, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om uiterlijk 4 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 7 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR RUD LN over de voorliggende ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 7 april 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/08**

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 gemeenschappelijke regeling (GR) regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 7 april 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 59 van Wet gemeenschappelijke regeling,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 van de GR RUD LN.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Aan: Gemeenteraden van Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond , Venlo, Venray, Weert en Provinciale Staten van de Provincie Limburg.

Kopie: colleges van deze gemeenten en Provincie Limburg.

Van: Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	31-03-2021	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2020-01	Datum uw brief	--
		Uw kenmerk	--

Onderwerp Aanbieding ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 RUD Limburg Noord en verzoek tot zienswijze

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.
Wij verzoeken u via deze raadsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De deelnemers aan de RUD LN hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM (Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets). De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022. In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Indien er bijgestuurd of ingegrepen moet worden, wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

De ontwerpbegroting is tot stand gekomen op basis van de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie GR RUD Limburg Noord. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de lijnmanagers en de financiële adviseurs van de deelnemers van de RUD.

In de Wet gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders toestuurt naar de raden en Staten van haar deelnemers.
De Kadernota 2022, waarin de uitgangspunten voor de begroting 2022 zijn opgenomen, is op 18 december 2020 aan u toegezonden.

Op grond van de Wgr hebben deelnemers 8 weken de tijd om een zienswijze in te dienen.
Op verzoek van de twee werkgroepen Grip op Samenwerking verruimt de RUD Limburg Noord de termijn van 8 weken, zijnde uiterlijk 27 mei, naar 9 weken, zijnde 4 juni.

Wij verzoeken u zo spoedig mogelijk een zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 te geven en deze kenbaar te maken, zodat het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 16 juni uw zienswijze kan beoordelen en de begroting ter besluitvorming kan aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021.
U kunt uw zienswijze richten aan de RUD LN:
info@rudlimburgnoord.nl

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.
Een kopie van deze raadsbrief wordt ter kennisgeving naar uw college gestuurd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN,

T.J.C.M. (Tim) Snijckers

Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten

Secretaris

Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

Begroting 2022

Inclusief meerjarenraming 2023-2025
GR RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Datum: 08 maart 2021
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Voorwoord 2

1 Inleiding 4

1.1 Algemeen 4

1.2 Bestuurlijke organisatie 4

1.3 Leeswijzer 4

2 Programmabegroting 5

2.1 Programmabegroting 5

2.2 Wat willen we bereiken? 5

2.3 Wat gaan we doen? 6

2.3.1 Prestatie-indicatoren 6

2.3.2 Organisatie-brede opgaven 6

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven 10

2.4 Wat mag het kosten? 14

3 Paragrafen 15

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15

3.2 Financiering 17

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 19

3.4 Bedrijfsvoering 19

4 Financiële begroting 2022 22

4.1 Geprognosticeerde balans 22

4.2 Overzicht van baten en lasten 24

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten 27

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen 28

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer 29

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie 32

Bijlage 3 Berekening kengetallen 34

Voorwoord

Voor u ligt de vijfde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN), één van de 29 omgevingsdiensten die Nederland kent.

De begroting voor 2022 is gebaseerd op de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie RUD Limburg Noord.

Op basis daarvan zijn in de begroting 2022, ten opzichte van de begroting 2021, de volgende financiële wijzigingen doorgevoerd.

1. De budgetten zijn geïndexeerd voor loon-en prijsstijgingen. Hierbij is uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
2. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
3. De kosten voor de verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu vanaf 2022 en de contributieverhoging van ODNL zijn structureel in de begroting opgenomen, zoals in de kadernota 2022 reeds aangekondigd.

Het evaluatierapport van Lysias van de GR RUD LN is in de werkconferentie van 13 februari 2020 te Grathem besproken, waarbij aandachtspunten en consequenties zijn behandeld. Het Algemeen Bestuur heeft op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht verstrekt om een aantal maatregelen te nemen waardoor het functioneren van de RUD Limburg Noord wordt verbeterd en versterkt. In het rapport “Schouders eronder”, verbeteringen in governance bij de RUD Limburg Noord gedateerd 18-09-2020, zijn 45 uitgewerkte maatregelen vastgelegd, door het DB vastgesteld en geagendeerd in het AB van juli 2020. Met de uitvoering is in 2020 begonnen en de verdere uitvoering ervan loopt door in 2021 en 2022.

Net als voorgaande jaren zullen wij de producten die wij in 2022 gaan leveren, opnemen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Daar nemen we ook de ervaringen met het werken binnen de corona-maatregelen mee, zoals de beperkingen van de fysieke contactmogelijkheden in vergunning- en toezichtprocessen tussen medewerkers en belanghebbenden én tussen medewerkers onderling en een verschuiving van fysieke controles naar controles op afstand.

Gezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1-1-2022 wordt 2022 het jaar waarin we de veranderingen in het stelsel in de praktijk gaan ervaren. Door de geleidelijke overgang in de eerste maanden van 2022 (aanvragen ingediend in 2021 worden nog behandeld volgens de Wabo) zal ook 2022 nog benut worden voor opleiding en aanpassing van werkprocessen. Een belangrijke pijler

binnen de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Met de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem (Squit 20/20) is hierop voorgesorteerd.

Daarnaast hebben we aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Verder neemt de RUD Limburg Noord deel aan een samenwerkingsverband van een aantal Omgevingsdiensten in Nederland die gezamenlijk hun inkoopbehoefte aan onderwijsdiensten aanbesteden.

Kortom 2022 zal voor ons allen weer een jaar vol nieuwe ontwikkelingen worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur,

Karel Joosten
Directeur RUD Limburg Noord

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De 15 gemeenten in Limburg Noord en de provincie Limburg zijn deelnemers van de GR RUD LN. Zij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

1.2 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestaat uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.

Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid.

De voorzitter
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de programmabegroting opgenomen. Hierin staat op hoofdlijnen wat de RUD Limburg Noord wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.

In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 4 is de financiële begroting uiteengezet.

In de bijlagen vindt u:

1. de bijdrage per deelnemer;
2. de geactualiseerde risico-inventarisatie;
3. de berekening kengetallen.

2 Programmabegroting

2.1 Programmabegroting

De begroting 2022 van de RUD Limburg Noord is opgezet conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In het BBV is geregeld hoe decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden.

Hierna wordt via de programmabegroting en de paragrafen de voorgenomen uitvoering in het jaar 2022 toegelicht.

2.2 Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma is om in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de deelnemers de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN wil daarbij een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leef-omgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De RUD

- wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers;
- groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend;
- voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

2.3 Wat gaan we doen?

2.3.1 Prestatie-indicatoren

De RUD monitort de prestaties van de uitvoering. In het bijzonder gebeurt dit op basis van de prestatie-indicatoren en hun normstelling in tabel 1.

Tabel 1

Prestatie-indicator	Norm
% uitgevoerde milieucontroles (excl. hercontroles)	90%
% volledige controles	90%
% deelcontroles	90%
% uren vanuit het RUP gerealiseerd	95%
% adviezen binnen de termijn opgeleverd	90%
% adviezen overgenomen door de colleges	100%

2.3.2 Organisatie-brede opgaven

Takenpakket

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM. De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022.

In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten. Als netwerkorganisatie kan de RUD flexibel met wijzigingen omgaan gericht op de Omgevingswet. De impact van COVID-19 noodzaakt tot de nodigde creativiteit en flexibiliteit in het uitvoeren van werkzaamheden binnen het VTH-domein. Met name bij inspecties zijn de vereiste veiligheidsmaatregelen een aandachtspunt.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Tijdens de conferentie van 13 februari 2020 heeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur opdracht gegeven toe te zien op de realisatie van de in het Uitvoeringsprogramma aangegeven doelen en indien nodig bij te sturen c.q. in te grijpen.

Indien dit het geval is wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

Werkwijze

Uitvoering vindt plaats in samenwerking tussen de deelnemers door uitwisseling van specialistische kennis en capaciteit. Naast de taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht behoren tot het takenpakket van de RUD Limburg Noord ook coördinerende, afstemmende en adviserende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht. Het loket voor vergunningaanvragen waar gemeenten bevoegd gezag voor zijn, blijft bij de individuele gemeenten.

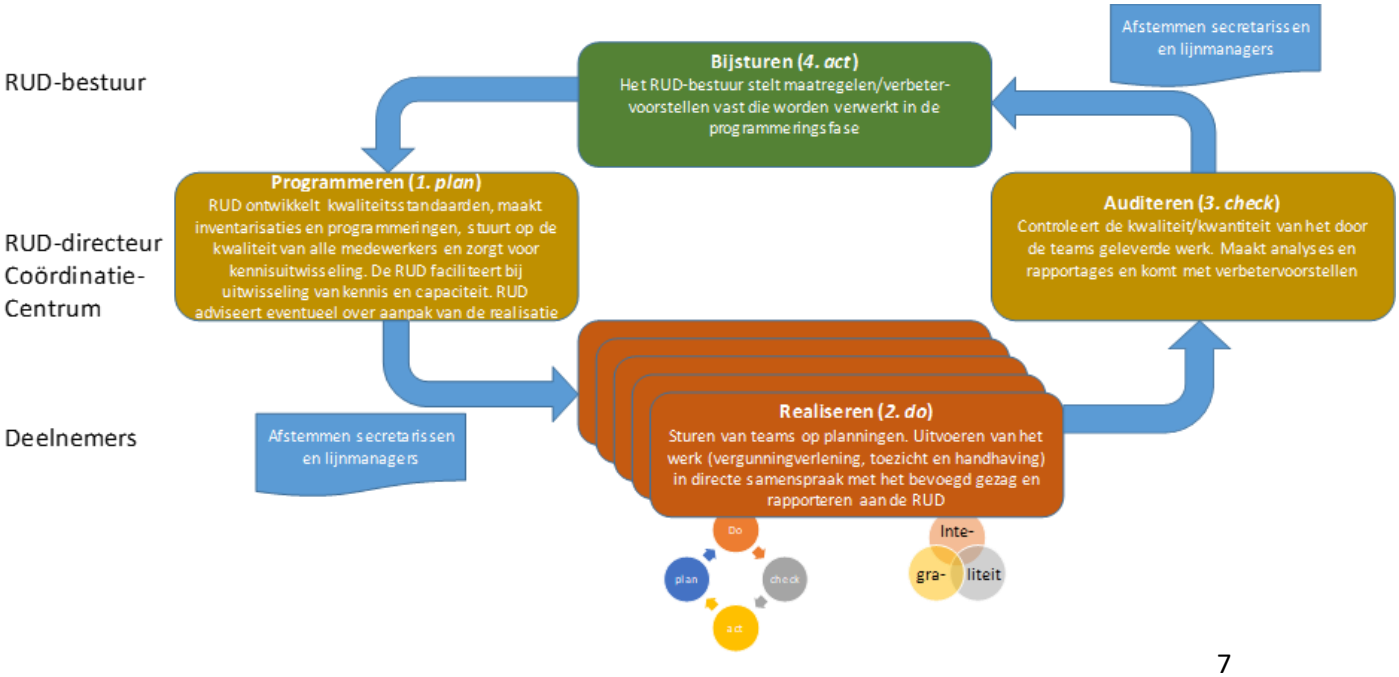
Borging kwaliteit

Voor het takenpakket GR RUD Limburg Noord heeft het Algemeen Bestuur kwaliteitseisen vastgesteld. Hierin zijn de geldende kwaliteitscriteria, de handhavingsarrangementen met het OM en de politie, de opdrachten van het Algemeen Bestuur en de vastgestelde landelijke prioriteiten verwerkt, en daarmee de uitvoering vastgelegd. Gemeentelijke deelnemers hanteren een gezamenlijk, binnen de RUD Limburg Noord overeengekomen, uniforme methode voor probleemanalyse, risicoanalyse, prioriteitstelling en programmering van het basistakenpakket. In de basis is daarmee het uitvoeringsniveau gelijk (level playing field).

Ten aanzien van deskundigheid en continuïteit houden de medewerkers die uitvoering geven aan het RUP, in 2022 hun EVP (Ervaringsprofiel) op basis van de landelijke kwaliteitscriteria actueel. Gedurende 2021 worden landelijk ook benodigde competenties aan deze kwaliteitscriteria toegevoegd.

Samenspel op basis van de PDCA cyclus

Het samenspel binnen de gemeenschappelijke regeling tussen het RUD-bestuur, het coördinatiecentrum en de deelnemers is ingericht op basis van de PDCA-cyclus. Deze is in het onderstaande figuur weergegeven:

Gezamenlijk VTH-systeem

De RUD en haar deelnemers implementeren een gezamenlijk VTH-systeem, Squit 20/20. In 2021 zullen de provincie en alle Noord-Limburgse gemeenten aansluiten. In deze omgeving borgen we het gebruik van gestandaardiseerde en geüniformeerde processen en documenten. Bij uitwisseling van werkzaamheden hoeven dossiers niet meer opgehaald te worden en worden gegevens vanuit de eigen locatie bijgewerkt. Met deze centrale voorziening nemen ook de mogelijkheden voor voortgangsbewaking (dashboards), monitoring en kwaliteitsborging toe. Indien het individuele organisaties niet lukt om in 2021 aan te sluiten, kunnen in 2022 de mogelijkheden voor centraal voortgangsbewaking, monitoring en kwaliteitsborging van RUD-taken niet volledig geborgd worden.
Met Squit 20/20 zorgen we voor de verplichte aanlevering van toezichtresultaten aan het landelijke Inspectieview. Dit bevordert de uitwisseling en daarmee kwaliteit van controles. ODNL is in gesprek met het Rijk over de effectiviteit van Inspectieview, de vrijblijvendheid van aansluiting en de financiering.

Naast de implementatie van ons VTH-systeem wordt de aankomende tijd ook meer naar innovatieve manieren van toezicht gekeken. Denk bijvoorbeeld aan het uitbreiden van de checklists voor het uitvoeren van controles én het kunnen inlezen van logsystemen van installaties, waardoor minder fysieke controles uitgevoerd hoeven te worden.

Omgevingsdiensten en het VTH-stelsel

Momenteel doet de commissie Van Aartsen in opdracht van het Ministerie onderzoek naar de toekomst van het VTH-stelsel. De resultaten daarvan worden in 2021 verwacht en worden gebruikt voor de nieuwe VTH-agenda van het Rijk. Dit zal in 2022 tot aanpassingen bij de Omgevingsdiensten kunnen leiden.

De RUD Limburg Noord is lid van ODNL. Deze vereniging heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een platform dat ondersteuning biedt aan de diensten, landelijke projecten coördineert, subsidie voor bepaalde projecten verdeeld, kennis ontwikkelt (kennisnet) en gesprekspartner voor Ministerie (I&W) en VNG is. ODNL is een transitieproces gestart. In 2021 wordt een centraal programmabureau opgezet om de werkzaamheden effectiever te kunnen uitvoeren en beter antwoord te kunnen geven op vraagstukken die landelijk spelen. De RUD Limburg Noord participeert niet alleen op directieniveau, maar ook op medewerkersniveau. Om actief invloed uit te oefenen, kennis te verdiepen en middelen te ontsluiten zal er ingezet worden op meer deelname van medewerkers en managers vanuit ons netwerk. Daarnaast brengt een centraal programmabureau en de uitbreiding van taken meer kosten met zich mee. Dit betekent dat de contributie van de ODNL verhoogd is.

Ketensamenwerking

Het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) in Limburg voert bestuurlijke regie uit op onder meer de samenwerking tussen overheden: ketensamenwerking. De RUD Limburg Noord is hierin vertegenwoordigd door de voorzitter van het DB/AB. De ondersteuning vindt plaat door het Ambtelijk Platform Omgevingsrecht (APO) waarin de RUD Limburg Noord ook vertegenwoordigd is. In 2022 wordt het platform verder geprofessionaliseerd middels het continueren en structureren van casus overleggen en het periodiek gegevens overleggen (POG) tussen ketenpartners. Met behulp van risicogerichte aanpak kunnen gezamenlijk met de ketenpartners prioriteiten en risico's worden aangepakt.

Met het project Gebiedsgericht handhaven (GGH) wordt binnen de mestketen intensief samengewerkt met de betrokken overheden, met het doel de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren door onder meer data gestuurd toezicht houden. Uitdagingen die daarnaast gezamenlijk worden opgepakt zijn de aanpak van drugsdumpingen, asbest, externe veiligheid, afval en samenwerking strafrecht-bestuursrecht en het volgen van de landelijke handhavingsstrategie.

Versterken van de onderlinge samenwerking binnen de RUD

De in 2019 uitgevoerde evaluatie door Lysias heeft geleid tot een aantal aanpassingen om de RUD en de samenwerking tussen de RUD en haar deelnemers te versterken. Het gaat om aanpassingen die van invloed zijn op alle gremia in de governance van de RUD Limburg Noord. In 2020 zijn al een aantal aanpassingen doorgevoerd is het merendeel van de andere aanpassingen in ontwikkeling in 2021.
Enkele aanpassingen lopen door in 2022.
De maatregelen richten zich op:

- Beter in positie brengen van het Dagelijks Bestuur
- De belasting van het Algemeen Bestuur beperken en meer informeren over thema's
- De rol van de adviesraad terugbrengen
- De effectiviteit van het lijnmanagement in de samenwerking te vergroten
- De kennisgroepen beter tot hun recht te laten komen
- Het coördinatiecentrum versterken
- De communicatie in het netwerk te verbeteren.

De krapte op de arbeidsmarkt leidt ertoe dat vacatures bij de gemeenten en provincie niet altijd ingevuld kunnen worden en werkzaamheden door (duurdere) inhuur moeten plaatsvinden. Deze krapte geldt niet alleen in onze regio, maar landelijk binnen het gehele VTH-domein. Als partners binnen de RUD Limburg Noord slaan we de handen ineen om voldoende aantrekkelijke werkgevers te blijven en gezamenlijk de capaciteitsproblematiek op te pakken.
Momenteel wordt per partner ingehuurd wanneer de eigen capaciteit niet voldoende is én er in het netwerk nergens anders capaciteit voorhanden is. Zo bouwt iedere organisatie apart zijn eigen flexibele schil op. Soms blijkt al te worden ingehuurd, terwijl toch elders capaciteit vrij is. Momenteel wordt gekeken of dit niet beter collectief kan worden aangepakt. Dit vraagt wel dat we op collectief niveau inzicht hebben in de inzet van medewerkers en dat partners bereidt zijn hun planningen aan te passen. Er kan dan beter worden ingespeeld op uitwisseling van capaciteit en er kunnen dan waarschijnlijk betere voorwaarden worden bedongen wanneer toch inhuur nodig is.
We hebben aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Zo willen we de medewerkers blijven boeien en binden aan onze organisaties.

Vanaf 2021 zijn de taken van de voormalige Uitvoeringseenheid (UE) Roermond ondergebracht in de eigen uitvoeringsprogramma's. De gewijzigde financieringsstroom is in de begroting 2022 structureel verwerkt.

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven

Net als voorgaande jaren leveren wij de producten zoals deze worden opgenomen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Bij onderstaande thema's zijn in 2022 grote veranderingen.

<u>Omgevingswet</u>
Op 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. Ook vraagt het om een andere manier van denken. Van "nee tenzij" naar "ja mits". Hoewel het dus gaat om een beleidsmatige ontwikkeling, zal het ook een grote impact hebben op de uitvoering van taken.

Met de Omgevingswet wijzigt waarschijnlijk ook de samenstelling van het basistakenpakket. De exacte veranderingen hiervan zijn nog niet in beeld. Naar verwachting wordt het basistakenpakket uitgebreid met diverse milieubelastende (meldingsplichtige-) activiteiten. Deze activiteiten zijn laag geprioriteerd in de regionale probleem- en risicoanalyse en zullen naar alle waarschijnlijkheid geen grote gevolgen hebben op het totale uitvoeringsprogramma.

Om te zorgen dat medewerkers hierop zijn voorbereid, wordt door de RUD Limburg Noord ingezet op opleidingstrajecten, aanpassing van werkprocessen en standaarden (beschikkingen, controlerapporten en checklisten) en het inrichten van het eerdergenoemde Omgevingswetproof VTH-systeem.

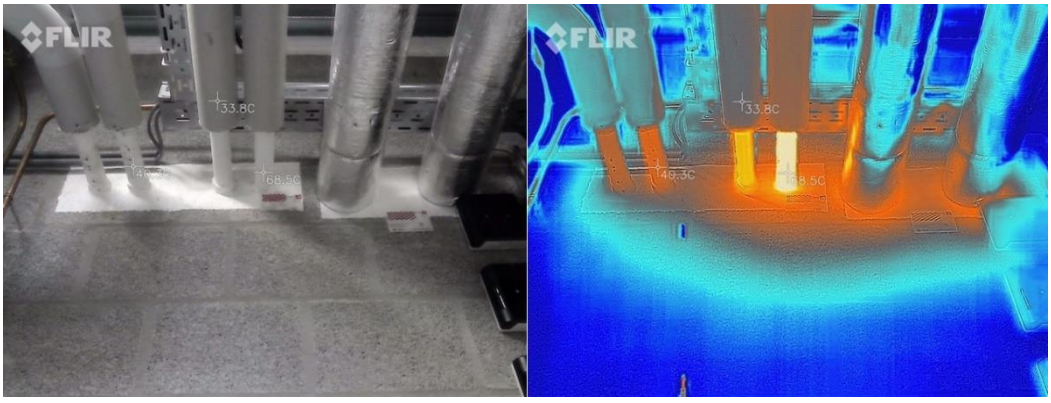
Bouwen onder private kwaliteitsborging

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen gaat gelijk met de nieuwe Omgevingswet in. De wet moet de bouwkwaliteit een impuls geven, zonder verdere juridisering of kostenverhoging. De invoering van deze wet betekent dat voor de gemeente grotendeels de technisch-inhoudelijke toetsing aan en toezicht op het Bouwbesluit 2012 vervalt en er een aantal voornamelijk administratieve taken bijkomen. Zowel voor organisatie (menskracht) als bouwleges heeft dit grote gevolgen. De provincie en enkele gemeenten hebben deze taken ingebracht in de RUD Limburg Noord. In 2021 wordt duidelijk wat dit voor de RUD Limburg Noord betekent in rol, financiën en formatie. We verwachten in 2022 een afname en transformatie van de formatie voor bouwtaken bij de gemeenten en provincie. De impact op de begroting van de RUD Limburg Noord is beperkt, behalve in de ondersteunende, faciliterende en organiserende rol bij de bevoegde gezagen.

Toezicht op energiebesparing

Energiebesparing en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie zijn belangrijke speerpunten van overheden. In de op 30 september 2020 bij het rijk ingediende concept regionale energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg is opgenomen dat energiebesparing en kleinschalige opwek 25% van de opgave invult. Voor een deel van deze opgave staat het bedrijfsleven aan de lat.

In vergunningen, stimulering van audits en meldingen energiebesparing én door toezicht en handhaving kunnen gemeenten en provincie de ambities uit de RES realiseren.

Door een gezamenlijke aanpak van het energietoezicht in de RUD Limburg Noord (kennisgroep Energie) worden energiespecialisten en toezichthouders opgeleid, worden efficiencyvoordelen behaald, vindt een gelijke aanpak in de regio (level playing field) plaats en wordt de kwaliteit geborgd. De RUD Limburg Noord coördineert de opleidingsbehoefte, bewaakt kwaliteit en ondersteunt de uitvoering. In het uitvoeringsprogramma 2022 geven de gemeenten en provincie aan waar in 2022 specifieke energiecontroles plaatsvinden.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. De regionale behoefte aan expertise en aan gezamenlijke uitvoering van taken is in een uitvoeringsprogramma vastgelegd. Daarmee wordt de capaciteit en kwaliteit die binnen de RUD Limburg Noord op het gebied van omgevingsveiligheid aanwezig is, doelmatig ingezet. Financiering vindt plaats in de vorm van een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. In het uitvoeringsprogramma 2022 nemen gemeenten en provincie de activiteiten en middelen op voor voortzetting van deze wettelijke taak.

Per 1 januari 2022 vervangt het Register Externe Veiligheid (REV) het huidige Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). In het REV moeten meerdere risicovolle activiteiten worden geregistreerd én per risicovolle activiteit meerdere gegevens worden aangeleverd. Het opbouwen van het databestand en de aansluiting op het REV wordt in 2021 gerealiseerd. In 2022 is aanvullende capaciteit nodig om de registratie aan te vullen, zodat alle risicovolle activiteiten goed geregistreerd worden. Benodigde uren hiervoor worden in het uitvoeringsprogramma 2022 opgenomen.

Bodem, overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven taken en bevoegdheden uit de huidige Wet bodembescherming (wbb) van provincie naar gemeenten. Ook kent de Omgevingswet nieuwe bodemtaken. De gemeenten worden daarmee verantwoordelijk voor de VTH-taken ten aanzien van bodemkwaliteit en sanering van bodemverontreiniging. Zij lopen daarmee extra risico als verantwoordelijke saneerders niet aan hun financiële verplichtingen (kunnen) voldoen. De structurele consequenties voor gemeenten zijn op dit moment nog niet volledig in te schatten. Om de overdracht van taken goed te laten verlopen, is (voor de gemeenten tezamen) circa 2 fte gedurende 2 jaar benodigd.

De RUD Limburg Noord ondersteunt om deze taken en de impact goed in beeld te krijgen (in het uitvoeringsprogramma) en mede vorm te geven aan de uitwisseling van de capaciteit conform de kwaliteitscriteria. Gedurende 2021 kan blijken dat er een spanningsveld ontstaat tussen de beschikbare middelen bij de bevoegde gezagen en de benodigde taakuitvoering. De RUD Limburg Noord verzorgt de opleiding van de medewerkers.

Zeer zorgwekkende stoffen

Er ontstaat steeds meer zicht op de impact van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, voor mens en natuur. Om aantasting van gezondheid en omgeving te voorkomen, wordt bij vergunningverlening en toezicht hieraan steeds meer aandacht gegeven. ZZS herkennen en beoordeling ervan, maken deel uit van de reguliere VTH-werkprocessen. Vanwege het grote aantal stoffen en de complexiteit van het beoordelen in de bedrijfsprocessen, wordt hier extra aandacht aan gegeven. De RUD Limburg Noord faciliteert het maken van samenwerkingsafspraken met partners, inbedding in werkprocessen en checklists, rapportages en monitoring en organiseert opleiding.

Luchtkwaliteit rond veehouderijen

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) stopt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook de aanpak van de zogenaamde knelpuntbedrijven zal hiermee wijzigen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen verder een aantal regels voor veehouderijen voor luchtkwaliteit. Dit zal gevolgen hebben voor de luchtkwaliteitsbeoordelingen bij de vergunningverlening voor veehouderijen.

De provincie Limburg wil voor de komende jaren in Limburg een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving creëren en koersen op een transitie naar duurzaam ruimtegebruik waarin ruimte is voor een innovatieve landbouw en plattelands economie. De transitie van het buitengebied is feitelijk al gaande met de stoppersregeling, warme sanering varkenshouderijen, nertsenverbod, ketenafspraken, gebiedsgerichte opkoop stikstof, ontwikkeling innovatieve systemen en kringlooplandbouw. Deze ontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de toezichts- en vergunningstaken. Als RUD Limburg Noord proberen we hier tijdig op in te spelen en bij aan te sluiten.

Asbest

Ondanks het afwijzen van het asbestdakverbod door de Eerste Kamer der Staten-Generaal, verwachten we in 2022 ook nog een groot aantal saneringen van asbestdaken. Landelijk worden mogelijkheden bekeken om meerdere bedrijven met deelcertificaten daken te laten saneren (waardoor saneringskosten kunnen afnemen) en het oppervlak van het asbestdak te vergroten dat particulieren zelf mogen saneren. Beide geven meer werking op de markt waarop er meer sloopmeldingen zullen worden ingediend en zo meer toezicht verwacht wordt vanuit het bevoegd gezag.

De afgelopen jaren is er meer en meer geïnvesteerd in de kennis op het gebied van asbest binnen de RUD en is er intensiever ketenoverleg met instanties als TNO, Ascert, de (milieu)politie en ISZW. Door de versoepeling van regelgeving verwachten we meer werk voor de gemeentelijke toezichthouders, aangezien zij hierdoor meer fouten in de werkzaamheden herkennen en een halt kunnen toeroepen. De gevolgen voor 2022 worden in het uitvoeringsprogramma 2022 uitgewerkt.

Geluid

Bij het in werking treden van de Omgevingswet wordt de wet- en regelgeving over het milieuthema geluid ingrijpend gewijzigd. Daarbij staat voorop het voorkomen van onbeheerste groei van het geluid door verbetering van de bewaking van geluidniveaus en bescherming tegen cumulatie van geluid van verschillende geluidbronnen. De gemeenten krijgen er een aantal geluidtaken bij. Verder zal meer informatie-uitwisseling tussen afdelingen en andere bestuursorganen moeten gaan plaatsvinden én moet er een landelijk geluidregister komen. Hierdoor zullen meer geluidrekenmodellen, geluidrapportages en actieplannen moeten worden opgesteld. Bij het nemen van besluiten geldt een motiveringsplicht. Verwacht mag worden dat dit een significante toename van de benodigde uren van de geluidspecialisten zal vragen.

2.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering van de hierboven benoemde doelstellingen en werkwijze. In paragraaf 4.2 als onderdeel van de begroting is een toelichting opgenomen op de lasten en baten.

Tabel 2

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

3 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de RUD. De RUD int geen belastingen en heffingen, bezit geen grondposities en heeft geen verbonden partijen. Om deze reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid, kapitaalgoederen en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Bedrijfsvoering.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen
Bufferfunctie
In artikel 30 lid 4, 5 en 6 van de GR RUD LN is bepaald dat:

“Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten in het kader van de vennootschapsbelasting. Een saldo op deze activiteiten zal worden verrekend met de betreffende opdrachtgevers “Het jaarlijks saldo wordt verdeeld over de deelnemers conform de verdeelsleutels”.
“In afwijking van het onder lid 5 bepaalde kan het Algemeen Bestuur incidenteel besluiten om saldo toe te voegen aan een nader te benoemen reserve of weerstandsvermogen”

Dit betekent dat elke deelnemer deelneemt in het risico van een negatief resultaat.
In eerste instantie beschikt de RUD LN over een post onvoorzien van € 50.000. Het is echter mogelijk dat de risico’s daarmee niet afgedekt kunnen worden in enig jaar.
In beginsel hoeft de RUD LN dan niet zelf te beschikken over een buffer om deze financiële risico’s op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.
Een nadeel hiervan is echter dat een negatief exploitatieresultaat steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding zal leiden.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de RUD Limburg Noord kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om ervoor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico’s werkelijkheid worden.
De RUD Limburg Noord beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50.000 die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden.
Indien de post onvoorzien in een boekjaar niet voldoende blijkt te zijn dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het te kort.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de buffer om tegenvallers op te vangen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de RUD Limburg Noord loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de RUD Limburg Noord.

Risicobeheersing
Risico's
De RUD Limburg Noord inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de RUD Limburg Noord is blootgesteld.
Een aantal risico's zijn afgedekt met verzekeringen. Denk daarbij aan de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering.
Een tabel van de risico-inventarisatie is in bijlage 2 opgenomen.
Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet kan het effect groter of kleiner zijn dan de verwachtingswaarde.

Conclusie
Het totaal van de risico's (zie bijlage 2) is becijferd op € 109.500.

Op basis van beschikbare weerstandscapaciteit, de post onvoorzien van € 50.000, komt het weerstandsvermogen neer op: € 50.000 / € 109.500 = 0,46.

Het uitgangspunt is door de partners uitgesproken om geen algemene reserve in te stellen. Er wordt bewust voor gekozen om niet alle mogelijke risico's af te dekken.
Enerzijds omdat ervanuit gegaan wordt dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Anderzijds omdat het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) verrekend wordt met de deelnemers. Mochten de risico's in een jaar boven de post onvoorzien uitkomen, dan dienen deelnemers deze extra kosten te betalen conform de GR.

Kengetallen
In artikel 11 van het BBV staat dat gemeenten, Provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf Weerstandsvermogen een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Gezien de RUD Limburg Noord geen belastingen en heffingen int en geen grondposities bezit zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing. Hieronder zijn de (overige) ratio's weergegeven. In bijlage 3 is de berekeningswijze uiteengezet.

Tabel 3

Kengetallen	Realisatie	Begroting					Duiding	Beoordeling
	2020	2021*	2022	2023	2024	2025		
Netto schuldquote	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD beschikt alleen over een bestemmingsreserve die afneemt. Het uitgangspunt is om geen algemene reserve op te bouwen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD heeft geen leningen verstrekt en gaat deze in 2021 naar verwachting ook niet verstrekken. Hierdoor wijkt het percentage niet af van de netto schuldquote.
Solvabiliteits ratio	19,10%	11,40%	9,31%	6,58%	3,60%	0,35%	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Doordat bewust is gekozen voor geen algemene reserve en uit de bestemmingsreserve wordt geput neemt het ratio steeds verder af.
Structurele exploitatie-ruimte	-0,55%	-1.11%	-1.49%	-1.81%	-1.83%	-1.85%	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de RUD heeft om de eigen lasten te dragen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Er is bewust gekozen om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen. Hierdoor komt dit kengetal minimaal negatief uit.

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de reserve ICT*

3.2 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening verplicht voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover van toepassing valutarisico's. De grondslag voor de treasuryfunctie van de RUD Limburg Noord wordt

gevormd door het treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeheer- en beleid

De belangrijkste algemene doelstelling van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het verankeren van de treasuryactiviteiten in de (administratieve) organisatie;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, RUDDO en de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het bewaken van de financiële risico's op afgegeven garanties.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet Fido is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de RUD Limburg Noord bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van dit limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien.

De RUD Limburg Noord heeft geen schulden en het is ook niet voorzien om in 2022 vreemd vermogen aan te trekken. De activiteiten van de RUD Limburg Noord worden gefinancierd uit voorschotten van de deelnemers. Deelnemers wordt aan de start van ieder jaar verzocht de deelnemersbijdrage voor het gehele jaar over te maken.

Als zodanig is het prognosticeren van zowel de kasgeldlimiet alsook de renterisiconorm niet aan de orde.

Inherent aan bovenstaande is, dat het banksaldo aan het begin van het jaar hoog is en naarmate het jaar vordert afneemt. Overtollige liquiditeiten parkeren wij, verplicht en in overeenstemming met de wet FiDO, op een rekening 'schatkistbankieren' bij het Ministerie van Financiën.

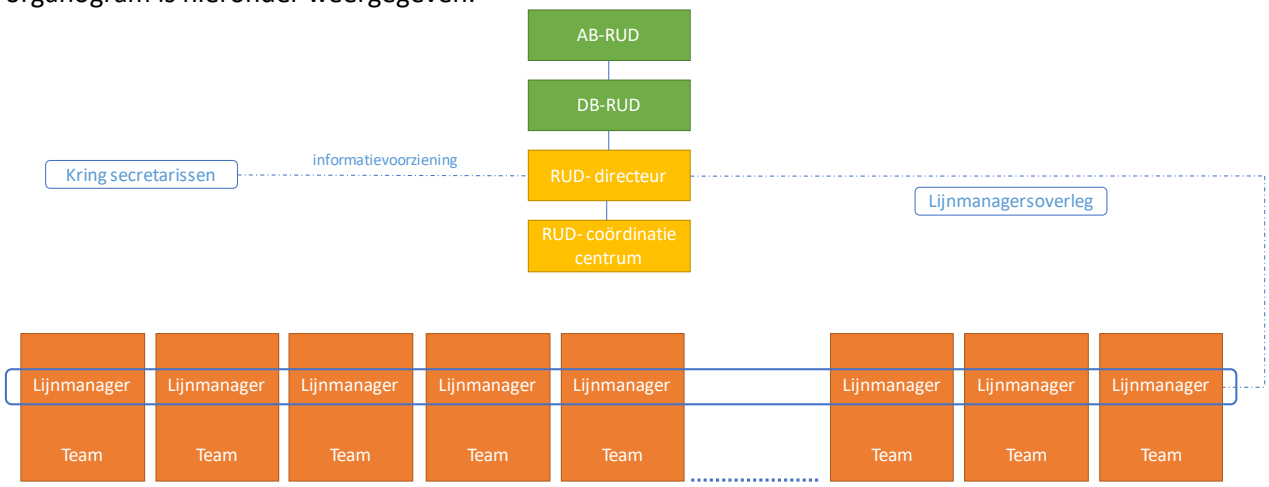
Interne ontwikkelingen en renteresultaat
Voor saldi, die gedurende 2022 gestald worden binnen het schatkistbankieren wordt geen rente vergoed, noch in rekening gebracht. Er wordt aldus geen rente geboekt.
Berekening omslagrente
Nieuwe regelgeving binnen het BBV stelt dat de berekening van de 'omslagrente' moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering. De omslagrente wordt bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. Zoals hiervoor is weergegeven heeft de RUD Limburg Noord geen externe rentelasten. De berekening van de omslagrente is daarmee niet van toepassing voor de RUD Limburg Noord.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel om aan te tonen hoe RUD Limburg Noord de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt. Er zijn echter geen investeringen kapitaalgoederen door de RUD Limburg Noord voorzien. RUD Limburg Noord beschikt niet over dienstauto's en heeft de ondersteunende diensten zoals kantoorruimte en ICT in bij de gastorganisatie Roermond ingekocht.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR RUD LN is een gemeenschappelijke regeling met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Voor de uitvoering van VTH-taken wordt gebruik gemaakt van de expertise die aanwezig is bij de deelnemers. Om kwaliteit van uitvoering en onderlinge afstemming te borgen wordt gebruik gemaakt van het coördinatiecentrum. Het organogram is hieronder weergegeven:

Het coördinatiecentrum bestaat uit een directeur en haar medewerkers. Zij zijn in dienst van de gemeenschappelijke regeling en stellen voorstellen op voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over:

1. Centrale programmering, incl. uitwisseling specialistische inzet tussen de deelnemers;
2. eisen om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria;
3. Sturing op kwaliteit van de medewerkers (opleiding en training en vlieguren);
4. Auditeren van de resultaten van de deelnemers (voortgangsbewaking op de planning en steekproefsgewijze beoordeling van de kwaliteit van proces en inhoud);

5. Rapportages en verbetervoorstellen die uit werkzaamheden van kennisgroepen of ingezette adviseurs voortkomen;
6. De verdere ontwikkeling van de RUD LN (o.a. naar aanleiding van het evaluatierapport).

Per deelnemer treedt één lijnmanager op als aanspreekpunt voor de RUD-directeur en het coördinatiecentrum. De zogenoemde coördinerend VTH-manager/ lijnmanager. De lijnmanagers van de deelnemers zijn verantwoordelijk voor:
1. Versterken van de netwerksamenwerking vanuit de eigen organisatie.
2. Tijdig aanleveren van informatie
3. Realiseren van kwaliteit van de uitvoering door gedragen processen en kwaliteitseisen.
4. Borgen van kwaliteit van medewerkers en processen, door opleidingen, trainingen en maken van de noodzakelijke vlieguren.
5. Trekken van kennisgroepen en ontwikkelteams.
6. Realiseren van het betreffende deel van het UP volgens de afgesproken werkwijzen.
7. Ondersteunen van een passende organisatiecultuur en investeren in de relatie en de samenwerking met deelnemende organisaties.
8. Ondersteunen van samenwerking met andere partijen in het fysieke domein.

De lijnmanagers hebben de ruimte om de eigen gemeentelijke/provinciale PDCA-cyclus te volgen en de lokale integraliteit te bewaken binnen de kaders van de GR RUD LN.

Personeelsbeleid
De RUD Limburg Noord maakt voor de uitvoering van haar personeelsbeleid en de salarisadministratie gebruik van de ondersteuning door de gemeente Roermond in een gastheer constructie.
Binnen de GR RUD Limburg Noord is een klein team, het coördinatiecentrum in dienst van de RUD Limburg Noord. Het overig personeel is in dienst bij haar partners.

Informatisering en automatisering
Digitaal toezicht was voorheen in de vorm van digitale checklisten beschikbaar gesteld. Volgens planning zullen alle partners in 2021 aangesloten worden op de gezamenlijk VTH-applicatie.
Het digitaal toezicht is vanaf dan in die applicatie opgenomen. De applicatie zorgt ervoor dat efficiëntie behaald wordt in de vorm van rapportages en eenheid van werken.

Voor ondersteunende zaken wordt gebruik gemaakt van de applicaties van de gastheer gemeente Roermond.

Rechtmatigheid
Er is een wetswijziging in voorbereiding waarmee met ingang van het boekjaar 2021 nieuwe regels zouden gaan gelden voor de financiële verslaglegging en de accountantscontrole. De wetswijziging is nog niet van kracht. Er wordt over gesproken om deze met terugwerkende kracht per 2021 in werking te laten treden. Hierover is echter nog geen uitsluitsel over.

Met deze wetswijziging dient het Dagelijks Bestuur dan in de jaarrekening een verklaring af te geven over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. De accountant toetst de jaarrekening (inclusief rechtsmatigheidsverantwoording) op getrouwheid.
De wetswijziging kan van invloed zijn op het controleprotocol. Vandaar dat het controleprotocol voor 2021 en 2022 nog niet is vastgesteld. Vooralsnog worden de richtlijnen uit 2020, aansluiting bij het wettelijk minimum. aangehouden.
De RUD Limburg Noord is met de gastorganisatie Roermond in gesprek wat deze wetswijziging voor invloed heeft op de RUD, haar inrichting van de processen, de raakvlakken met de gastorganisatie en de controles hierop.
Na aanleiding van de uitkomsten zal een vervolg gesprek gepland worden met de RUD Limburg Noord, de gastorganisatie Roermond en de accountant van de RUD Limburg Noord.

Overhead
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor in de begroting een apart overzicht "overhead" op te nemen. Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten. Dit overzicht is hieronder in tabel 5 weergegeven.

Tabel 5

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Baten							
5 Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Resultaat		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Mutatie reserve	0.10 mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Een toelichting op de lasten, baten en de reserve mutatie is opgenomen in hoofdstuk 4 de financiële begroting.

4 Financiële begroting 2022

4.1 Geprognosticeerde balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Algemeen
De begroting is opgemaakt volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er geldt echter een formeel verbod om voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Daarom rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten als overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), dan moeten we wel een verplichting opnemen.

Tabel 6

Omschrijving	Realisatie		Begroting 31-12			
(bedragen x € 1.000)	*2020*	*2021**	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Activa						
Vaste activa:						
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa:	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende activa:						
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	1.543	923	893	856	818	779
Liquide middelen	20	100	100	100	100	100
Overlopende activa	186	275	275	275	275	275
Totaal vlottende activa:	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Totaal activa	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:	334	148	118	81	43	4
Totaal vaste passiva:	**334**	**148**	**118**	**81**	**43**	**4**
Vlottende passiva:						
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	543	150	150	150	150	150
Overlopende passiva	872	1000	1000	1000	1000	1000
Totaal vlottende passiva:	**1.415**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**
Totaal passiva	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

Tabel 7

				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				-186	-30	-37	-38	-39
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-620	-30	-37	-38	-39
			Liquide middelen	80	0	0	0	0
			Overlopende activa	89	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	0	0	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-393	0	0	0	0
			Overlopende passiva	128	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

** De begrotingscijfers zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

4.2 Overzicht van baten en lasten

Uitgangspunten

1. De begroting 2022 is gebaseerd op de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de kadernota 2022.
2. Voor de indexering van loon-en prijsstijgingen wordt uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
    a. Loonvoet sector overheid: 1,8%
    b. Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,5%
3. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
4. Ook de uitwisseling op milieutaken is op basis van verwachting naar beneden bijgesteld. Gezien deze kosten met de partners worden verrekend heeft dit per saldo geen invloed op de begroting.
5. Er is bewust voor gekozen om de jaarlijkse licentie-, hosting- en beheerkosten voor het nieuwe VTH-systeem in eerste instantie te dekken uit de bestemmingsreserve ICT. Vanaf 2026 is de reserve naar verwachting niet meer toereikend en zullen de jaarlijkse kosten verdisconteerd worden in de deelnemersbijdrage.
6. Zoals in de kadernota aangegeven zijn de kosten voor de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022 en de verhoging van de contributie van ODNL structureel verwerkt.
7. Het verzoek van de VNG voor een structurele bijdrage voor het platform intensieve veehouderij en humane gezondheid is niet in de meerjarenbegroting opgenomen.
8. Alle bedragen zijn afgerond op duizendtallen.

In het onderstaande overzicht van baten en lasten zijn de lasten en baten meerjarig weergegeven. Tevens is aangegeven op welk taakveld de baten en lasten betrekking hebben. Na de tabel volgt een toelichting.

Tabel 8

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

1. Programma uitvoering

De uitvoeringskosten zijn in totaal € 874.000. Deze kosten vallen uiteen in:

- De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit tussen de deelnemers. Ervan uitgaande dat 2020 in verband met COVID-19 geen representatief jaar was en dat er weer meer gebruik gemaakt zal gaan worden van onderlinge deskundigheid, wordt verwacht dat de uitwisseling iets onder het niveau van 2019 terecht zal komen. In totaal is hier een bedrag van € 603.000 voor geraamd. Hiervan heeft € 103.000 betrekking op de inzet voor wabo-taken. De overige € 500.000 heeft betrekking op de uitwisseling op basis- en milieutaken.
- 1 fte formatie van de uitvoeringseenheid Roermond wordt conform de nieuwe opzet via uitwisseling in het netwerk uitgezet. De kosten hiervan zijn geraamd op ruim € 115.000.
- Voor de implementatie van het VTH-systeem wordt rekening gehouden met de kosten voor hosting en licenties en het gezamenlijk beheer vanaf de tweede helft 2020. Samen betreft dit voor 2022 een bedrag van € 30.000.
- Een budget van € 79.000 voor het aanschaffen en onderhouden van (meet)apparatuur, visualisering van de informatieplicht, overige kosten zoals rapporteringstools en de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022. Door dit laatste is het budget verhoogd vanaf 2022.
- De kosten voor de bereik- en beschikbaarheidsdiensten zijn samen geraamd op € 47.000.

2. Coördinatiecentrum

De kosten van het coördinatiecentrum bestaan uit bestuurskosten en overheadkosten.

- De bestuurskosten van € 21.000 hebben betrekking op de inzet van de accountant.
- De overheadkosten van €1.092.000 bestaan uit loon- en reiskosten (€ 811.000. Dit is inclusief € 8.000 coördinatiekosten voor de UE Roermond), opleidingskosten (€ 85.000), inkoop van PIOFACH-diensten bij de gastorganisatie (€ 93.000) en overige kosten (€ 103.000).

3. Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag van € 50.000 gereserveerd.

4. Vpb

De RUD gaat ervanuit dat zij geen vpb hoeft te betalen aangezien a) de RUD geen winstdoelstelling heeft, b) de kosten via een vaste verdeelsleutel worden verrekend en c) eventuele overschotten aan het eind van het jaar worden teruggegeven aan deelnemers.

5. Baten

De baten zijn in 2022 als volgt onderverdeeld:

Tabel 9

	Onderdeel	Taakveld	Bedrag	Verdeelsleutel
A	Coördinatiecentrum	0.1 Bestuur	€ 21.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead	€ 1.084.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead (voor de UE)	€ 8.000	Werkelijke afname
	Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	€ 50.000	Vast: inwoneraantal
	Apparatuur	7.4 Milieubeheer	€ 79.000	Vast: inwoneraantal
B	Uitvoeringseenheid	7.4 Milieubeheer	€ 115.000	Werkelijke afname
C	Beschikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 39.000	Vast: evenredig
D	Uitwisseling capaciteit	7.4 Milieubeheer	€ 500.000	Werkelijke afname
		8.3 Wonen en bouwen	€ 103.000	Werkelijke afname
E	Bereikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 8.000	Werkelijke afname
	Totaal		**€ 2.007.000**	

De werkwijze van UE Roermond is in 2021 aangepast conform de werkwijze bij uitwisseling van capaciteit. Hierdoor wordt er niet op voorhand een bijdrage van de partners gevraagd, maar dienen de kosten gedekt te worden via de uitwisseling. Mocht de uitwisseling de kosten uiteindelijk niet dekken dan komt dit ten laste van de RUD begroting. De verdere opbouw van de verdeelsleutels is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2021.

Toelichting vaste verdeelsleutel

A. De kosten voor het coördinatiecentrum, onvoorzien en de kosten voor onderhoud van (meet)apparatuur worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van T-2. Dat wil zeggen dat de verdeling in de begroting 2022 is gebaseerd op de inwoneraantallen van 1 januari 2020. Voor de Provincie is een vaste bijdrage overeengekomen. Deze bijdrage is, conform de afspraak uit het inrichtingsplan geïndexeerd met de dienstenprijsindex (jaarmutatie 3^{e} kwartaal 2020, zijnde 1,3%).

C. De kosten voor de beschikbaarheidsregeling van € 39.000 worden evenredig over de deelnemers verdeeld, met uitzondering van de Provincie. Ieder betaald 1/15e deel.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vaste bijdragen per deelnemer.

Toelichting werkelijke afname

A. De coördinatiekosten die gemoeid zijn met de formatie van de uitvoeringseenheid Roermond, worden gedekt via de doorberekening op basis van daadwerkelijke afname door de deelnemers, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
B. De bijdrage voor de directe inzet van de formatie van de uitvoeringseenheid in Roermond is € 115.000. Deze kosten worden (net als de coördinatiekosten) aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
D. De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit voor de basis en milieutaken zijn geraamd op € 500.000. Voor de wabo-taken is de uitwisseling geraamd op € 103.000. De kosten worden aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
E. De ingeschatte kosten voor de bereikbaarheidsregeling worden achteraf op basis van werkelijke calls verrekend.

6. Mutatie reserve

In 2022 wordt er € 23.000 onttrokken aan de reserve voor de structurele kosten voor hosting en licenties (taakveld milieubeheer) en vanaf Q3 2022 met structurele beheerkosten (taakveld overhead) van € 14.000 per heel jaar. In 2026 is de reserve naar verwachting niet meer (volledig) toereikend en worden de hosting, licentie -en beheerkosten betaald uit een verhoging van de deelnemersbijdrage.

7. Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer is in verband met de zeer beperkte omvang geen apart bedrag begroot.

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten beschreven.

Tabel 10

Incidentele lasten en baten	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Uitvoering	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ 163.000				
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele lasten		€ 149.000	€ 163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten							
5 Programmauitvoering	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele baten		€ 159.000	€ -				
Resultaat incidentele baten en lasten							
Incidenteel resultaat voor bestemming		€ 10.000	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Storting reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Incidenteel resultaat na bestemming		€ 10.000	€ 23.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen

In de financiële verordening is vastgelegd dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen van reserves en voorzieningen. Het overzicht bevat criteria voor de vorming en besteding ervan.

Algemene reserve

Tot op heden wordt het uitgangspunt gehanteerd om geen algemene reserve te vormen.

Bestemmingsreserve ICT

Bestedingsdoel: bijdrage aan de kosten voor hosting en licenties van het nieuwe VTH-systeem.

In de primaire begroting 2021 was er vanuit gegaan dat de RUD LN in 2020 zou aansluiten op het nieuwe VTH-systeem. Door vertraging in het proces zal de RUD LN in 2021 aansluiten. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve ICT. Om een correct meerjarig beeld te geven van de reserve is daarom zowel de kolom primaire begroting 2021 als de bij te stellen begroting 2021 opgenomen. Zie hiervoor tabel 11.

Tabel 11

Bestemmingsreserve ICT	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na administratieve wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Storting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Bijdrage VTH-syteem	€ -	€ -	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Licentie en hosting	€ -	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -24.000	€ -24.000
4 Beheerkosten	€ -	€ -	€ -	€ -7.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -15.000
Totaal mutatie	€ -	€ -23.000	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
Saldo reserve	**€ 334.000**	**€ 311.000**	**€ 148.000**	**€ 118.000**	**€ 81.000**	**€ 43.000**	**€ 4.000**

Voorzieningen

Niet aanwezig en (nog) niet voorzien.

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer

Tabel 12

Totaal vaste bijdrage per partner

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 20.302	€ 31.176	€ 32.399	€ 32.939	€ 33.488	€ 34.048
Bergen	€ 19.855	€ 30.375	€ 31.522	€ 32.048	€ 32.582	€ 33.126
Echt-Susteren	€ 44.482	€ 69.460	€ 72.432	€ 73.635	€ 74.859	€ 76.104
Gennep	€ 25.067	€ 38.681	€ 39.993	€ 40.659	€ 41.337	€ 42.026
Horst aan de Maas	€ 58.378	€ 91.968	€ 96.324	€ 97.923	€ 99.549	€ 101.204
Leudal	€ 49.904	€ 78.002	€ 81.859	€ 83.218	€ 84.601	€ 86.008
Maasgouw	€ 33.845	€ 52.721	€ 55.549	€ 56.472	€ 57.412	€ 58.368
Mook en Middelaar	€ 12.805	€ 19.105	€ 19.954	€ 20.289	€ 20.629	€ 20.975
Nederweert	€ 25.048	€ 38.533	€ 40.210	€ 40.879	€ 41.560	€ 42.253
Peel en Maas	€ 59.751	€ 94.123	€ 98.524	€ 100.159	€ 101.822	€ 103.514
Roerdalen	€ 29.923	€ 46.169	€ 48.060	€ 48.860	€ 49.673	€ 50.501
Roermond	€ 78.837	€ 125.601	€ 131.285	€ 133.462	€ 135.677	€ 137.931
Venlo	€ 136.202	€ 217.288	€ 227.442	€ 231.211	€ 235.046	€ 238.947
Venray	€ 59.791	€ 94.155	€ 98.941	€ 100.583	€ 102.253	€ 103.953
Weert	€ 68.395	€ 107.923	€ 113.276	€ 115.155	€ 117.067	€ 119.012
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 805.212	€ 1.219.645	€ 1.273.229	€ 1.294.062	€ 1.315.250	€ 1.336.803

Hieronder is de opbouw van de totale vaste bijdrage weergegeven:

Tabel 13

Overhead: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 16.489	€ 25.344	€ 25.893	€ 26.347	€ 26.809	€ 27.279
Bergen	€ 16.074	€ 24.633	€ 25.130	€ 25.571	€ 26.019	€ 26.476
Echt-Susteren	€ 38.942	€ 59.311	€ 60.708	€ 61.773	€ 62.856	€ 63.959
Gennep	€ 20.914	€ 32.003	€ 32.497	€ 33.067	€ 33.647	€ 34.237
Horst aan de Maas	€ 51.844	€ 79.282	€ 81.486	€ 82.915	€ 84.369	€ 85.849
Leudal	€ 43.977	€ 66.890	€ 68.907	€ 70.115	€ 71.345	€ 72.596
Maasgouw	€ 29.064	€ 44.460	€ 46.025	€ 46.833	€ 47.654	€ 48.490
Mook en Middelaar	€ 9.527	€ 14.634	€ 15.070	€ 15.335	€ 15.604	€ 15.877
Nederweert	€ 20.896	€ 31.871	€ 32.685	€ 33.259	€ 33.842	€ 34.436
Peel en Maas	€ 53.121	€ 81.194	€ 83.399	€ 84.862	€ 86.350	€ 87.865
Roerdalen	€ 25.423	€ 38.646	€ 39.513	€ 40.206	€ 40.911	€ 41.629
Roermond	€ 70.842	€ 109.123	€ 111.890	€ 113.852	€ 115.849	€ 117.881
Venlo	€ 124.109	€ 190.473	€ 195.514	€ 198.943	€ 202.432	€ 205.983
Venray	€ 53.157	€ 81.222	€ 83.762	€ 85.231	€ 86.726	€ 88.247
Weert	€ 61.146	€ 93.438	€ 96.228	€ 97.916	€ 99.633	€ 101.381
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 718.154	€ 1.056.886	€ 1.084.166	€ 1.102.793	€ 1.121.742	€ 1.141.019

Tabel 14

Bestuur: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 455	€ 538	€ 543	€ 551	€ 560	€ 568
Bergen	€ 443	€ 523	€ 527	€ 535	€ 543	€ 551
Echt-Susteren	€ 1.074	€ 1.259	€ 1.274	€ 1.293	€ 1.312	€ 1.332
Gennep	€ 577	€ 679	€ 682	€ 692	€ 702	€ 713
Horst aan de Maas	€ 1.430	€ 1.683	€ 1.710	€ 1.735	€ 1.761	€ 1.788
Leudal	€ 1.213	€ 1.420	€ 1.446	€ 1.467	€ 1.489	€ 1.512
Maasgouw	€ 801	€ 944	€ 966	€ 980	€ 995	€ 1.010
Mook en Middelaar	€ 263	€ 311	€ 316	€ 321	€ 326	€ 331
Nederweert	€ 576	€ 677	€ 686	€ 696	€ 707	€ 717
Peel en Maas	€ 1.465	€ 1.724	€ 1.750	€ 1.776	€ 1.803	€ 1.830
Roerdalen	€ 701	€ 820	€ 829	€ 841	€ 854	€ 867
Roermond	€ 1.954	€ 2.316	€ 2.348	€ 2.383	€ 2.419	€ 2.455
Venlo	€ 3.423	€ 4.043	€ 4.102	€ 4.164	€ 4.226	€ 4.290
Venray	€ 1.466	€ 1.724	€ 1.757	€ 1.784	€ 1.811	€ 1.838
Weert	€ 1.686	€ 1.984	€ 2.019	€ 2.049	€ 2.080	€ 2.111
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 17.528	€ 20.645	€ 20.954	€ 21.269	€ 21.588	€ 21.912

Tabel 15

Overige baten en lasten: onvoorzien

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ -0	€ 1.303	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296
Bergen	€ 0	€ 1.266	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258
Echt-Susteren	€ 0	€ 3.049	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039
Gennep	€ -0	€ 1.645	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627
Horst aan de Maas	€ 0	€ 4.076	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Leudal	€ -0	€ 3.439	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450
Maasgouw	€ 0	€ 2.286	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304
Mook en Middelaar	€ 0	€ 752	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Nederweert	€ -0	€ 1.639	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636
Peel en Maas	€ -0	€ 4.174	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175
Roerdalen	€ -0	€ 1.987	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978
Roermond	€ 0	€ 5.610	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602
Venlo	€ 0	€ 9.793	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788
Venray	€ -0	€ 4.176	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194
Weert	€ 0	€ 4.804	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

Tabel 16

Milieubeheer: apparatuur

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 814	€ 1.379	€ 2.041	€ 2.072	€ 2.103	€ 2.134
Bergen	€ 793	€ 1.341	€ 1.981	€ 2.011	€ 2.041	€ 2.072
Echt-Susteren	€ 1.922	€ 3.228	€ 4.786	€ 4.857	€ 4.930	€ 5.004
Gennep	€ 1.033	€ 1.742	€ 2.562	€ 2.600	€ 2.639	€ 2.679
Horst aan de Maas	€ 2.559	€ 4.315	€ 6.424	€ 6.520	€ 6.618	€ 6.717
Leudal	€ 2.170	€ 3.641	€ 5.432	€ 5.513	€ 5.596	€ 5.680
Maasgouw	€ 1.435	€ 2.420	€ 3.628	€ 3.683	€ 3.738	€ 3.794
Mook en Middelaar	€ 471	€ 797	€ 1.188	€ 1.206	€ 1.224	€ 1.242
Nederweert	€ 1.032	€ 1.735	€ 2.577	€ 2.615	€ 2.655	€ 2.694
Peel en Maas	€ 2.622	€ 4.419	€ 6.574	€ 6.673	€ 6.773	€ 6.875
Roerdalen	€ 1.255	€ 2.104	€ 3.115	€ 3.162	€ 3.209	€ 3.257
Roermond	€ 3.497	€ 5.940	€ 8.820	€ 8.953	€ 9.087	€ 9.223
Venlo	€ 6.126	€ 10.367	€ 15.413	€ 15.644	€ 15.878	€ 16.117
Venray	€ 2.623	€ 4.421	€ 6.603	€ 6.702	€ 6.803	€ 6.905
Weert	€ 3.018	€ 5.086	€ 7.586	€ 7.700	€ 7.815	€ 7.932
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 31.369	€ 52.935	€ 78.729	€ 79.910	€ 81.109	€ 82.326

Tabel 17

Milieubeheer: beschikbaarheidsdienst

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Bergen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Echt-Susteren	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Gennep	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Horst aan de Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Leudal	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Maasgouw	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Mook en Middelaar	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Nederweert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Peel en Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roerdalen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roermond	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venlo	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venray	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Weert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 38.160	€ 39.179	€ 39.380	€ 40.089	€ 40.811	€ 41.546

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	Gevolg	Beheersmaatregel	kans	impact	risico
1	Bezuinigingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke bezuinigingen (taakstellend) worden door vertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Het AB stelt jaarlijks de begroting vast en zal bij (taakstellende) lagere bijdragen van deelnemers moeten zorgen een sluitende begroting.	20%	35.000,00	7.000,00
2	Niet naleven van de DVO afspraken door deelnemeers	De uitvoering vindt decentraal plaats, onder aansturing van de deelnemer. Het risico bestaat dat de gezamenlijke afspraken en procedures onvoldoende worden nageleefd, waardoor de RUD onvoldoende de uitvoeringskwaliteit kan garanderen.	Het bestaansrecht van de huidige inrichting van de RUD LN komt onder druk te staan.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	5%	35.000,00	1.750,00
3	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat partners onvoldoende in staat zijn om de afspraken vanuit de DVO na te leven.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	50%	10.000,00	5.000,00
4	Geen overeenstemming geleverde diensten	Het risico is dat de RUD de geleverde onderlinge diensten niet kan doorfactureren omdat er discussie is over de hoogte van de factuur of de kwaliteit van het geleverde werk.	De RUD betaalt wel de vergoeding voor de geleverde dienst maar ontvangt niet de bijbehorende inkomsten.	Hierover zijn afspraken gemaakt in de DVO. Per kwartaal wordt aan afnemers van diensten gerapporteerd welke producten door welke leverancier zijn geleverd en besproken.	20%	10.000,00	2.000,00
5	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Bij het opstellen van de begroting zo adequaat mogelijk inspelen op actuele ontwikkelingen.	20%	75.000,00	15.000,00
6	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote kosten.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Zorgen dat het strategisch opleidingsplan actueel gehouden wordt. Een financiele raming toevoegen.	20%	75.000,00	15.000,00
7	Fouten in aanbestedingsprocedure	Het risico dat de RUD fouten maakt in een aanbestedingsprocedure	Juridische procedure wordt opgestart door een partij die de opdracht niet gegund heeft gekregen.	Werken volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bij grote aanbestedingen gebruik wordt gemaakt van de expertise van de gastheer.	5%	75.000,00	3.750,00

8	Gegevensbescherming	De RUD LN en haar partners zijn dragers van gegevens. Het risico bestaat dat bij het beheer van deze gegevens niet wordt voldaan aan de wet AVG.	Indien niet voldaan wordt aan wet AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens forse boetes opleggen.	De RUD dient zorgvuldig te zijn in de informatie die zij verstrekt. Over het algemeen zullen deelnemers zelf verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van de gegevens. De RUD heeft zelf per 1 september 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hij houdt toezicht op het naleven van de AVG binnen de RUD LN.	10%	200.000,00	20.000,00
9	Risico langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers in dienst bij de RUD langdurig ziek of arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Goede ziekteverzuimbegeleiding. Als ook bepalen hoe de werknemers kan blijven functioneren binnen de organisatie en eventueel apart bijverzekeren.	10%	75.000,00	7.500,00
10	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers CC	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers van het coördinatiecentrum.	Het gevolg kan zijn dat het coördinatiecentrum niet in staat is om al haar taken uit te voeren.	Wensen en behoeften regelmatig bespreken met de medewerkers. Uitwerktermijnen afspreken. Korte lijnen met mogelijke inhuur opzetten en afspraken maken met mogelijke ondersteuning vanuit de partners.	50%	35.000,00	17.500,00
11	Geen afname formatie UE	Het risco dat de werknemer van de Uitvoeringseenheid niet of te beperkt door de partners worden ingezet dan wel dat er sprake is van langdurige ziekte.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Afspraak in de Gemeenschappelijke Regeling opnemen dat de partners de diensten van de eenheid afnemen. Als ook goede coördinatie op de werkplanning en goede ziekteverzuimbegeleiding.	20%	75.000,00	15.000,00
	Totaal					700.000,00	109.500,00

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een vijf-tal klasses vastgesteld. De klassen bestaan uit de verwachte frequentie en daarmee een kanspercentage.

kans	*frequentie*	*%*
zeer klein	1x per 20 jaar	5%
klein	1x per 10 jaar	10%
gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
groot	1x per 2 jaar	50%
zeer groot	1x per jaar	100%

2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is er een gemiddelde impact bepaald.

Min. ingesch. fin. impact	maximaal ingeschatte financiele impact	gem. ingeschatte financiele impact
0	20.000	10.000
20.000	50.000	35.000
50.000	100.000	75.000
100.000	maximaal	200.000

3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de kans maal financiele impact het financiele risico bepaald.

Bijlage 3 Berekening kengetallen

De wijze waarop de kengetallen worden berekend is in de ministeriele regeling van juni 2015 vastgelegd.

Netto schuldquote:
De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de RUD Limburg Noord ten opzichte van de eigen middelen weer.

Tabel 18

Netto schuldquote (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Netto vlottende schuld	€ 543	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Overlopende passiva	€ 872	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 1543	€ 923	€ 893	€ 856	€ 818	€ 779
Liquide middelen	€ 20	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Overlopende activa	€ 186	€ 273	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275
Saldo	**- 334**	**- € 148**	**- € 118**	**- € 81**	**- € 43**	**- € 4**
Totale baten (excl. mutatie reserves)	**€ 1.816**	**€ 2.063**	**€ 2.007**	**€ 2.042**	**€ 2.076**	**€ 2.112**
Saldo / totale baten	**- 18,39%**	**- 7,17%**	**- 5,88%**	**- 3,97%**	**- 2,07%**	**-0,19%**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio:
Het solvabiliteitsratio betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Tabel 19

Solvabiliteitsratio (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 334	€ 148	€ 118	€ 81	€ 43	€ 4
Balanstotaal	€ 1.749	€ 1.298	€ 1.268	€ 1.231	€ 1.193	€ 1.154
Totaal	**19,10%**	**11,40%**	**9,31%**	**6,58%**	**3,60%**	**0,35%**

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD Limburg Noord in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Doordat het uitgangspunt is dat de RUD Limburg Noord geen algemene reserve vormt en de bestemmingsreserve ICT ingezet wordt neemt de solvabiliteitsratio steeds verder af.

Structurele exploitatieruimte:
Doordat bewust gekozen is om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen komt dit kengetal minimaal negatief uit.

Tabel 20

Structurele exploitatieruimte (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	€ 1.667	€ 2.086	€ 2.037	€ 2.079	€ 2.114	€ 2.151
Totale structurele baten	€ 1.657	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 1.816	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totaal	**-0.55%**	**-1,11%**	**-1,49%**	**-1,81%**	**-1,83%**	**-1,85%**

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/G018	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Ontwerpbegroting 2022 GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord	7-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 1 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) de bijgevoegde ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR RUD LN stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 4 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens in haar vergadering van 16 juni 2021 de kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

221-021895 - D156816

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer
Z21-021783-D156133

uw kenmerk
2021/G018

contactpersoon
Ankie Bosch

onderwerp
Advies over de Ontwerpbegroting 2022 van de GR RUD LN met meerjarenraming 2022-2024

datum
4 mei 2021

telefoon
0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van uw verzoek van 7 april 2021 ontvangt u hierbij van ons inhoudelijk advies met betrekking tot de zienswijze op de Ontwerpbegroting 2021 Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) inclusief meerjarenperspectief 2022-2024.

Inleiding
In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de gemeenteraad zienswijzen over de ontwerpbegroting kan indienen. Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) heeft daarom de ontwerpbegroting 2022 met meerjarenraming 2023-2025 aan de gemeenteraad van de gemeente Roerdalen voorgelegd.

U heeft ons verzocht om hierover inhoudelijk advies aan u uit te brengen.
De voorliggende ontwerpbegroting 2022 roept geen vraagtekens op en leidt derhalve niet tot het doen van een suggestie voor het formuleren van een zienswijze.
Achtereenvolgens zullen we inhoudelijk stilstaan bij de argumenten, kanttekeningen en financiële verantwoording/effecten voor de gemeente Roerdalen op basis waarvan wij tot dit advies zijn gekomen.

Argumenten om in te stemmen met voorliggende ontwerpbegroting
1.1 *Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:*
a. De begroting 2022 is gebaseerd op de jaarrekening 2020, de begroting 2021, de kadernota 2022 en het rapport evaluatie GR RUD LN.
b. Voor de indexering van loon-en prijsstijgingen wordt uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).

c. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten naar beneden bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
d. Ook de uitwisseling op milieutaken is op basis van verwachting naar beneden bijgesteld. Gezien deze kosten met de partners worden verrekend heeft dit per saldo geen invloed op de begroting.
e. De kosten voor de verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu vanaf 2022 en de contributieverhoging van ODNL zijn structureel in de begroting opgenomen, zoals in de kadernota 2022 reeds aangekondigd.
f. Het verzoek van de VNG voor een structurele bijdrage voor het platform intensieve veehouderij en humane gezondheid is niet in de meerjarenbegroting opgenomen.

2.1 *De ontwerpbegroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 zijn sluitend.*
Het streven vanuit deze begroting is om invulling te geven aan de door de deelnemende gemeenten gewenste maatschappelijke effecten. De met deze begroting samenhangende resultaten en prestaties vanuit de GR RUD LN zijn hierop gericht.

Kanttekeningen naar aanleiding van voorliggende ontwerpbegroting
1.1 Bij het beslisdocument GR RUD LN is een uitgebreide risico-inventarisatie opgenomen.
De uitgebreide risico-inventarisatie is opgenomen in bijlage 2 van de ontwerpbegroting 2022. De grootste financiële risico's zijn op het vlak van kosten voor de ontwikkeling van ICT voorzieningen, hogere opleidingskosten van medewerkers en de mogelijke boetes voor datalekken in het kader van de AVG. Uit de risico-inventarisatie blijkt dat het niet nodig is om een eigen risicoreserve in te stellen (weerstandscapaciteit is bepaald op € 50.000, het weerstandsvermogen is 0,46). Het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) wordt jaarlijks met de deelnemers verrekend. Mochten zich risico's voordoen die groter zijn dan het bedrag van € 50.000 dat is opgenomen in de post onvoorzien dan dienen de deelnemers deze kosten te dragen.
1.2 In het beslisdocument RUD LN is de ambitie benoemd dat in 2020 de RUD LN een WABO-breed takenpakket uitvoert.
De ambitie dat de RUD LN een WABO-breed takenpakket uitvoert is nog niet gerealiseerd en evenmin financieel vertaald. In de begroting is uitgegaan van de huidige inbreng. De MER-gemeenten hebben overigens (reeds sinds 2016) het Wabo-brede takenpakket, uitgevoerd door de MER-Omgevingsdienst, ingebracht in de RUD-samenwerking. Het risico dat hiermee samenhangt, is dat er sprake is van ongelijke inbreng door partners van het takenpakket hetgeen leidt tot niet benutte kansen in de samenwerking.
1.3 De uitvoering van het takenpakket door partners.
Een ander specifiek risico kan optreden als de uitvoering van het takenpakket door de partners niet plaatsvindt conform kwantitatieve en kwalitatieve afspraken in RUD-verband. Het risico bestaat uit toenemende druk vanuit het ministerie op de huidige inrichting van het RUD LN-construct (netwerk) in de richting van een fysieke RUD, met alle kosten van dien. Het recent verschenen rapport 'Om de leefomgeving' van de commissie Van Aartsen geeft eens te meer aanleiding voor het onderkennen van het belang om dit risico te managen en in te zetten op verbetering van de onderlinge samenwerking binnen de RUD LN. De uitvoering van het RUD-Verbeterplan 'Schouders eronder' geeft dit proces handen en voeten. In dit verbeterplan is uitgewerkt op welke wijze wordt gewerkt aan het verbeteren van de belangrijkste aspecten van de RUD-samenwerking: een adequaat uitvoeringsprogramma, sturing op bestuurlijk afgesproken resultaten, zorgdragen voor level playing field (uniform werken binnen de regio op gebied van

milieutaken), versterking lijnmanagersoverleg, meer sturing door Dagelijks Bestuur en versterking rol en taken coördinatiecentrum. Het verbeterplan is in 2020 gestart en loopt door tot in 2022.

Conclusie
Op grond van bovenstaande argumenten en kanttekeningen kan geconcludeerd worden dat de ontwerpbegroting 2022 van de GR RUD LN met meerjarenraming 2023-2025 een goed beeld geven van de financiële positie van de RUD LN.

Wij adviseren u daarom, aan het DB van de RUD LN kenbaar te maken, dat er namens Roerdalen geen zienswijze zal worden ingediend op de ontwerpbegroting 2022 met meerjarenraming 2023-2025 van de RUD LN.

Financiële consequenties voor programmabegroting 2022-2025 Roerdalen
In tabel 12 van bijlage 1 van de ontwerpbegroting wordt de totale vaste bijdrage per deelnemer bepaald en in de tabellen 13 tot en met 17 wordt aangegeven hoe deze bijdrage tot stand is gekomen. Voor de gemeente Roerdalen ziet dat als volgt uit:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Begroting Roerdalen	€ 61.938	€ 63.470	€ 64.064	€ 65.752	€ 65.752
Bijdrage aan RUD	€ 46.169	€ 48.060	€ 48.860	€ 49.673	€ 50.501
Verschil	€ 15.769	€ 15.410	€ 15.204	€ 16.079	€ 15.251

De bijdrage aan de RUD wijkt af van de bedragen die in de begroting van Roerdalen hiervoor zijn opgenomen. De voordelen kunnen vrijvallen in de meerjarenraming en worden meegenomen in de halfjaarrapportage 2021.
De 2% taakstelling voor de bijdrage aan alle verbonden partijen vanaf boekjaar 2023 is hiermee gerealiseerd voor de RUD.

De bijdrage van de gemeente Roerdalen bedraagt voor 2022 € 48.060. De stijging is niet meer dan de reguliere indexering. De bijdrage voor Roerdalen loopt op tot € 50.501 in 2025.

In de gemeentelijke begroting worden de benodigde middelen voor deze RUD-bijdrage geborgd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,
De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta
Bijlage(n): geen

gemeente roerdalen

Raadsinformatiebrief

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-022562	Z21-022562	A. Bosch
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Reactiebrief RUD Limburg Noord op Rapport Van Aartsen 'Om de Leefomgeving'	1 juni 2021	0475-538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

De commissie van Aartsen heeft onlangs het rapport "Om de Leefomgeving" gepubliceerd. De commissie heeft als opdracht gekregen om te onderzoeken welke mogelijkheden zij ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken, met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Ook zou het advies als belangrijk onderdeel moeten bevatten welke mogelijkheden de commissie ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders te versterken en aan te geven wat ervoor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren.
Na het verschijnen van het rapport op 4 maart van dit jaar, zijn diverse gremia benaderd om hierop een eerste reactie te geven. Zo heeft de commissie ontmoetingen gehad met een vertegenwoordiging vanuit de VNG en IPO en een heeft er een bijeenkomst met de directeuren van de 29 Omgevingsdiensten plaatsgevonden. Daarnaast is het rapport onder andere besproken tijdens de commissievergadering van 10 mei jl. bij de behandeling van de ontwerpbegroting 2022 van de GR RUD Limburg Noord door de heer Karel Joosten. Tijdens deze commissievergadering is u ook het rapport en de reactiebrief toegezegd.

Op 29 april 2021 is het rapport besproken tijdens een themabijeenkomst van het Algemeen Bestuur van de RUD LN. Er is besloten om een reactie vanuit het Algemeen Bestuur naar het Ministerie (I&W) te sturen. Deze treft u bijgaand aan.
Over het algemeen staat het Algemeen Bestuur positief tegenover de gedane aanbevelingen. Veel aanbevelingen liggen in lijn met de reeds ingezette acties vanuit onze eerder uitgevoerde eigen evaluatie. Vorig jaar zijn er hierover 2 regionale raadsinformatieavonden georganiseerd. De "Verklaring van Groot Buggenum" die het Algemeen Bestuur van de RUD LN toen heeft opgesteld wordt nog altijd gedeeld.
De commissie Van Aartsen levert nieuwe stof om de versterkingsmaatregelen om het verbetertraject dat al is ingezet, verder te intensiveren en aan te scherpen.

Op het onderdeel "ondergrens voor de omvang van Omgevingsdiensten" heeft het Algemeen Bestuur van de RUD LN kritisch gereageerd omdat het in hun ogen juist gaat om de resultaten van de organisatie en niet om de vormgeving ervan.

De medewerkers die de taken voor vergunningen- toezicht- en handhaving uitvoeren, zijn bewust in dienst bij de gemeenten gebleven. Deze nabijheid is belangrijk om maatwerk te kunnen leveren en specifieke lokale kennis te behouden. Vooral de komst van de Omgevingswet legt nu de nadruk op de rol van de individuele gemeenten en versterkt de behoefte om de afstand tussen Omgevingsdienst en gemeenten/Provincie niet te vergroten en lokaal maatwerk te kunnen leveren. Uiteraard is een professionele distantie nodig om tot onafhankelijke advisering te komen. Het is echter niet noodzakelijk om dit letterlijk te nemen.

Het rapport Van Aartsen zal mogelijk deel uitmaken van het nieuwe regeerakkoord.
Het bestuur van de RUD LN en het college zullen "de vinger aan de pols houden" en u informeren mochten er zich nieuwe ontwikkelingen voordoen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): Rapport Commissie van Aartens "Om de Leefomgeving"
Reactiebrief AB RUD LN Rapport Commissie van Aartsen

OM DE LEEFOMGEVING

Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur

Opdrachtgever	De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat Mevrouw drs. S. van Veldhoven
Samenstelling	**Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving** De heer J.J. van Aartsen, voorzitter Mevrouw ing. V.M. Dalm Mevrouw mr. J.C.J. Ekelmans Mevrouw ir. J.M.W.E. van Loon Mevrouw mr. W. Sorgdrager *Secretariaat*: Lysias Advies, Amersfoort Magdeleen Sturm en Andrew van Olst Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Martine Tieleman en Jan Wijmenga
Datum	4 maart 2021

Inhoud

Samenvatting 5
- Aanleiding 5
- Oordeel over het stelsel 5
- Adviezen: tien maatregelen 6

1. Inleiding 8
- 1.1. Aanleiding 8
- 1.2. Opdracht 8
- 1.3. Werkwijze & verantwoording 9
- 1.4. Leeswijzer 11

2. Werking van het VTH-stelsel 12
- 2.1. Inleiding 12
- 2.2. Huidig stelsel 12
- 2.3. Problemen in de uitvoering 14
- 2.4. Schade door problemen in het VTH-stelsel 16
- 2.5. De belangrijkste bevindingen op een rij 19

3. Analyse 20
- 3.1. Inleiding 20
- 3.2. Nabijheid versus onafhankelijkheid 21
- 3.3. Kleinschaligheid versus robuustheid 24
- 3.4. Delen van informatie en kennis 26
- 3.5. Interbestuurlijk toezicht 29
- 3.6. Governance & stelselverantwoordelijkheid 33

4. Toekomstbestendigheid 36
- 4.1. Inleiding 36
- 4.2. Omgevingswet 36
- 4.3. Toekomst vergunningverlening 38

5. Oordeel over het stelsel 40

5.1. Inleiding 40
5.2. Uitvoering niet op afstand van politiek-bestuurlijk gezag 41
5.3. Robuustheid en kritische massa niet overal voldoende 41
5.4. Informatie-uitwisseling en kennisopbouw schieten tekort 41
5.5. Rolonzuiverheid en tekortschietend toezicht 41
5.6. Invoering Omgevingswet vraagt nieuwe rol van omgevingsdienst 42
5.7. Deskundigheid onvoldoende toekomstvast 42

6. Advies 43

6.1. Beantwoording vraag aan de commissie 43
6.2. Essentie van het advies 43
6.3. Tien maatregelen 44

7. Epiloog 50

8. Bijlagen 52

8.1. Uitkomsten internationale vergelijking 52
8.2. Analyse van het toezicht door provincies en gemeenten 53
8.3. Gesprekspartners 56
8.4. Geraadpleegde documenten 56
8.5. Reactie op Bestuurlijk Omgevingsberaad 58

SAMENVATTING

Aanleiding

Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is essentieel voor het voorkomen van schade aan het milieu. Schade die soms onherstelbaar is of alleen met veel moeite en tegen hoge kosten hersteld kan worden. Het huidige VTH-stelsel is enkele jaren in werking en inmiddels is duidelijk wat wel en wat niet werkt. De grenzen aan doorontwikkeling binnen het stelsel komen in zicht. Daarom is het goed om te bekijken wat is bereikt, hoe dat past bij de bedoeling van het stelsel en wat aanvullend nodig is om het stelsel te verbeteren. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft hiertoe op 1 juli 2020 de volgende opdracht gegeven aan de Adviescommissie VTH, onder leiding van Jozias van Aartsen:

"welke mogelijkheden ziet de commissie om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken? Als belangrijk onderdeel van het advies vraag ik de commissie welke mogelijkheden zij ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders – waaronder in het bijzonder de omgevingsdiensten – te versterken en aan te geven wat ervoor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren. Voorts vraag ik de commissie om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel en aan te geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken."

Oordeel over het stelsel

De commissie heeft zich gezien de opdracht vooral gericht op de vraag hoe het functioneren van de omgevingsdiensten, ook in relatie tot het bevoegd gezag, versterkt kan worden en hoe het Rijk zijn regierol kan invullen. De commissie heeft ook gekeken naar de toekomstbestendigheid van het stelsel.

De bedoeling van het stelsel zoals geformuleerd door de commissie-Mans uit 2008 ('De tijd is rijp') is door de commissie gebruikt als uitgangspunt. Tijdens het onderzoek heeft de commissie gebruik gemaakt van beschikbare informatie, onderzoeken, rapporten en evaluaties. De commissie heeft waar nodig aanvullend onderzoek gedaan, zoals een onderzoek naar de aanpak van VTH in landen om ons heen. Ook heeft de commissie diverse deskundigen en betrokken partijen geconsulteerd ter verscherping van het advies.

De commissie is van oordeel dat het stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie-Mans. De verbeteringen in de toepassing en uitvoering van het omgevingsrecht sinds de commissie-Mans leveren onvoldoende resultaat op. Het stelsel wordt -nog steeds- gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is. De commissie is van oordeel dat het stelsel op de volgende punten tekortschiet.

- Onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten bij het uitvoeren van hun taak, is ten onrechte ondergeschikt gemaakt aan nabijheid bij het bevoegd gezag.

- Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van:
  - een te kleine schaal van een aantal diensten,
  - negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering,
  - te grote diversiteit in het takenpakket waardoor een regionale handhavingsstrategie niet van de
  - grond komt.

- Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie. Laat staan dat deze zijn toegesneden op de toekomstige vraagstukken waar bevoegd gezag en omgevingsdiensten mee te maken krijgen.

- Het interbestuurlijk toezicht op een behoorlijke en rechtmatige uitvoering van medebewindstaken zoals VTH is over de gehele linie zwak ontwikkeld; de meest in het oog springende lacune is het geheel ontbreken van (extern) toezicht op het functioneren van de omgevingsdiensten: het toezichtsgat. Het interbestuurlijk toezicht functioneert onvoldoende om de noodzakelijke checks en balances te garanderen.

- Regie door het Rijk ontbreekt, stelselverantwoordelijkheid door de bewindspersoon is in de huidige vorm een fictie.

In de afgelopen jaren is gebleken dat ‘doorontwikkeling’ niet de weg is om de noodzakelijke verbetering in het stelsel te implementeren. Daarvoor zijn dwingender ingrepen nodig om de hoofdproblemen van vrijblijvendheid en fragmentatie aan te pakken.

Adviezen: tien maatregelen

Doordat het stelsel niet functioneert zoals bedoeld, ontstaat vermijdbare schade. Onze leefomgeving verdient hoogwaardige zorg, nu en in de toekomst.

Het aangrijpingspunt voor verbetering van het VTH-stelsel zijn de omgevingsdiensten. De commissie kiest ervoor om in haar advies niet te tornen aan de fundamenten van het stelsel maar om maatregelen te adviseren die de kwaliteit steviger moeten borgen. Zij maakt die keuze om te voorkomen dat alle aandacht zou uitgaan naar reorganisaties en herschikking van de gezagsrelaties, in plaats van het versterken van de uitvoering. De commissie acht echter ingrijpende aanpassingen van de uitvoering van het stelsel wel nodig, wil het nu en in de toekomst opgewassen zijn tegen alle uitdagingen op het terrein van de leefomgeving.

Omgevingsdiensten moeten effectiever en slagvaardiger kunnen opereren. Daarvoor is robuustheid van de omgevingsdiensten van belang. Iedere omgevingsdienst moet ten minste opgewassen zijn tegen de veelheid van taken die de dienst opgedragen krijgt. Dat vraagt om voldoende omvang met bijbehorende financiering zodat de dienst taken kan uitvoeren op het gewenste niveau en kan investeren in kennisopbouw, informatie-uitwisseling en kwaliteitsborging. Daaraan ontbreekt het bij veel omgevingsdiensten.

De commissie vindt het noodzakelijk de onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten te versterken. Eenheid en voorspelbaarheid in de uitvoering van taken is gewenst met het oog op het level playing field. Daartoe moet ook de directeur omgevingsdienst een steviger positie krijgen.

Tot slot is een andere verdeling van rollen, taken en bevoegdheden nodig, om bij te dragen aan de effectiviteit en slagvaardigheid van het stelsel en de stelselverantwoordelijkheid van de bewindspersoon met bevoegdheden inhoud te geven. Daarvoor moet ten eerste het repertoire aan bevoegdheden waarover de bewindspersoon beschikt worden uitgebreid. Ten tweede is het nodig dat de bewindspersoon de bestaande bevoegdheden (pro)actiever aanwendt.

Het hierboven geconstateerde leidt tot tien maatregelen om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel:

a. De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen
b. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen
c. Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
d. Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst
e. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering
f. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling
g. Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio
h. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure
i. Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten
j. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

1 INLEIDING

1.1. Aanleiding

Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is een essentiële bouwsteen voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het huidige VTH-stelstel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Nu het stelsel enkele jaren in werking is, wordt zichtbaar wat wel en niet werkt.

Veel onderzoeken die gedaan zijn sinds de invoering van het stelsel constateren dat het nog gebreken vertoont, maar dat het zich op de goede manier ontwikkelt en nog tijd nodig heeft voor rijping. Telkens was de conclusie dat het glas halfvol is en dat er nog ruimte voor ontwikkeling is, omdat de basisvereisten van een goed werkend stelsel goed genoeg zijn ingevuld. In het rapport van Berenschot (2019) staat echter dat de grenzen voor doorontwikkeling in zicht komen: “Er blijven weliswaar mogelijkheden voor optimalisatie maar in het stelsel is een aantal dilemma’s ingebakken. De keuzes die daarin gemaakt worden, worden door betrokkenen vanuit het eigen perspectief beoordeeld.” Dat is tamelijk alarmerend, vindt de commissie. Het is daarom goed en nodig om meer afstand te nemen en over een langere periode te kijken wat is bereikt, hoe dat past bij de bedoeling van het stelsel en wat aanvullend nodig is om het te verbeteren.

1.2. Opdracht

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 1 juli 2020 de Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in het milieudomein (verder: de commissie) ingesteld. De staatssecretaris heeft aan de commissie het volgende voorgelegd: “welke mogelijkheden ziet de commissie om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken? Als belangrijk onderdeel van het advies vraag ik de commissie welke mogelijkheden zij ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders – waaronder in het bijzonder de omgevingsdiensten – te versterken en aan te geven wat ervoor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren. Voorts vraag ik de commissie om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel en aan te geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken.”[1] De staatssecretaris heeft verzocht om het advies voor de verkiezingen in 2021 op te leveren.

De Adviescommissie VTH bestaat uit:

- J.J. van Aartsen (voorzitter)
- ing. V.M. Dalm
- mr. J.C.J. Ekelmans
- ir. J.M.W.E. van Loon
- mr. W. Sorgdrager

[1] Brief d.d. 25 juni 2020, kamerstuk 33118-149.

1.3. Werkwijze & verantwoording

1.3.1 Interpretatie van de vraagstelling

De commissie heeft de opdracht opgevat als een zoektocht naar mogelijkheden voor het vergroten van de toekomstbestendigheid van het VTH-stelsel, door:

- een effectiever en slagvaardiger VTH-stelsel;
- borging van voldoende onafhankelijkheid en deskundigheid van de omgevingsdiensten;
- een effectieve verdeling van rollen, taken en bevoegdheden binnen het VTH-stelsel;

De commissie heeft ervoor gekozen om ook de toekomstbestendigheid van het stelsel aan een nadere beschouwing te onderwerpen. De commissie heeft daarbij vooral gekeken naar de impact van de komst van de Omgevingswet en de invloed van het streven naar een circulaire economie.

De Brzo-omgevingsdiensten komen sporadisch aan bod in dit rapport. Reden hiervoor is allereerst dat de commissie het beeld heeft gekregen dat de verdere ontwikkeling van deze diensten op een goede manier is belegd. Sinds 2001 werken verschillende overheidsdiensten samen om te zorgen dat de meest risicovolle bedrijven van het land de veiligheidsregels eenduidig uitvoeren en dat het toezicht op die regels overal hetzelfde verloopt. Deze samenwerking is in de loop der jaren geprofessionaliseerd. Sinds 1 januari 2014 heeft het samenwerkingsprogramma de naam Brzo+. In 2021 wordt een convenant ondertekend met afspraken over de taken van Brzo+, waaronder het verbeteren van de verbinding tussen beleid en uitvoering, de governance en de financiering. De tweede reden is dat de Algemene Rekenkamer op dit moment onderzoek doet naar de prestaties van de Brzo-omgevingsdiensten, onder meer door de analyse van een groot aantal casus. De resultaten van dit onderzoek worden medio 2021 verwacht.

1.3.2 Analyse van bestaande onderzoeken en rapporten

De commissie heeft bij de formulering van knelpunten en oplossingsrichtingen teruggegrepen op de intentie van het VTH-stelsel zoals geformuleerd in de adviezen van de Commissie Herziening Handhavingsstelsel VROM-regelgeving, de commissie- Mans, uit 2008 (‘De tijd is rijp’).[2] De commissie heeft in eerste instantie knelpunten en oplossingsrichtingen geordend in vijf categorieën, namelijk:

1. nabijheid en onafhankelijkheid,
2. robuustheid en kritische massa,
3. informatie-uitwisseling en kennisdeling,
4. interbestuurlijk toezicht,
5. governance van het stelsel.

Gezien de beschikbare informatie, onderzoeken en evaluaties, heeft de commissie -na bestudering hiervan- gekozen om geen aanvullend onderzoek over het VTH-stelsel te verrichten. In plaats daarvan heeft zij beschikbare rapporten en adviezen geordend en gewogen. Dit is een vorm van secundaire analyse, waarbij de commissie op basis van bestaand materiaal een eigen oordeel heeft gevormd over het VTH-stelsel als geheel.

[2] Kamerstuk 2007-2008, 22343 nr. 201.

Het is de commissie gebleken dat de uitgevoerde onderzoeken meestal weinig kwantitatieve gegevens bevatten. Ook is informatie versnipperd en is het lastig om op landelijk niveau vergelijkbare data te krijgen. In die lacune kon de commissie in de voor haar beschikbare tijd niet voorzien. De commissie heeft voor haar conclusies en advies daarom het beeld dat wél uit de data te herleiden is, aangevuld met gesprekken met deskundigen en signalen (mondeling en schriftelijk) in (opinie) artikelen en brieven die bij de commissie zijn binnengekomen.

1.3.3 Verdiepend onderzoek

Op een aantal punten heeft de commissie aanvullend onderzoek gedaan. De belangrijkste zijn:

- De commissie heeft geïnventariseerd of Nederland kan leren van de aanpak van de landen om ons heen (België, Duitsland en Frankrijk). Er bleken geen kant-en-klare vergelijkingen beschikbaar van de VTH-praktijken van Nederland, België, Duitsland en Frankrijk. De verschillende wijzen van staatsinrichting van de landen maken vergelijking ook niet eenvoudig. Wel is duidelijk dat Nederland het meest gedecentraliseerde stelsel heeft.

- De commissie heeft deskundigen bevraagd over de impact van de invoering van de Omgevingswet op het VTH-stelsel. Datzelfde deed zij voor de ontwikkeling naar nieuwe vormen van vergunningverlening, passend bij de ontwikkeling naar een circulaire economie.

- Ter scherpstelling van haar voorlopige adviezen heeft de commissie deze voorgelegd aan een aantal deskundigen en betrokkenen bij het stelsel. Vanuit hun bestuurlijke, professionele of wetenschappelijke achtergrond hebben zij gereflecteerd op de analyse van de commissie en op de verwachte effectiviteit van de adviezen. Een lijst met de gesprekspartners is opgenomen in de bijlage.

Tot slot heeft de commissie het bestuur van Omgevingsdienst NL, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) gevraagd te reageren op haar bevindingen en reflectiepunten, op hoofdlijnen. Waar dit naar het oordeel van de commissie wenselijk was, zijn hun opmerkingen verwerkt in het rapport. Het verslag van de bespreking met het BOB is opgenomen als bijlage bij het rapport. Waar dit naar het oordeel van de commissie wenselijk was, zijn hun opmerkingen verwerkt in het rapport.

1.3.4 Gelijklopende onderzoeken en acties

In vervolg op de aanbevelingen van het Berenschotrapport ‘Kwaliteitsborging bij de uitvoering van de VTH-taken’ (2019)[3] en het rapport van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) ‘De markt de baas’ (2019)[4] loopt een aantal acties ter versterking van het VTH stelsel, namelijk de uitvoeringsagenda VTH en het actieplan Milieucriminaliteit.

De Algemene Rekenkamer onderzoekt in 2020-2021 de effectiviteit van de aanpak van milieucriminaliteit en –overtredingen. Dit onderzoek focust op Brzo[5] -omgevingsdiensten, en heeft 500 casussen onderzocht. Medio 2021 verschijnt dit rapport. Een eerste tussenrapport van de Algemene Rekenkamer verscheen in januari 2021. De commissie heeft dit rapport meegenomen in haar analyse.

Het ministerie van BZK werkt de agenda Toekomst van het Toezicht verder uit.

[3] Kamerstuk 2019-2020, 33118, nr. 122.
[4] Kamerstuk 2019-2020, 22343, nr. 287.
[5] Besluit risico’s zware ongevallen.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco, naar aanleiding van stofemissies waarbij grafiet is vrijgekomen. De mogelijke gevolgen daarvan voor de gezondheid en andere incidenten hebben geleid tot maatschappelijke onrust en media-aandacht. De centrale onderzoeksvraag was: “Hoe verloopt de uitvoering van de VTH-taken bij Tata Steel en Harsco en welke verbeteringen zijn daarbij mogelijk?” Dit rapport, met als titel *“Stof tot nadenken”*, is verschenen op 28 januari 2021.

Over het onderwerp stelselverantwoordelijkheid heeft de Raad van State medio 2020 een advies uitgebracht waarvan de commissie goede nota heeft genomen.

De commissie heeft zich ook rekenschap gegeven van ontwikkelingen die weliswaar niet direct betrekking hebben op het milieutoezicht en de handhaving, maar wel op het functioneren van uitvoeringsorganisaties in het algemeen. De commissie ziet hierin parallellen met het VTH-stelsel, en de omgevingsdiensten als uitvoeringsorganisaties binnen dat stelsel.

De commissie heeft gebruik gemaakt van deze onderzoeken en inzichten en richt zich in haar advisering op de grote knelpunten in het stelsel en niet op specifieke onderdelen van het stelsel.

1.4. Leeswijzer

De opbouw van deze rapportage is als volgt. Hoofdstuk 2 bevat een schets van de huidige stand van zaken in het stelsel. Hier wordt stilgestaan bij de vormgeving van het stelsel, de werking en de verschillende soorten schade die veroorzaakt (kunnen) worden door gebrekkig functioneren van vergunningverlening, toezicht en/of handhaving. Hoofdstuk 3 bevat een analyse van de knelpunten in het stelsel. Het hoofdstuk geeft inzicht in de oorzaken van verschillen binnen het stelsel en onderbouwt waarom dit nog niet optimaal functioneert. De commissie formuleert op basis van deze analyse deelconclusies. In hoofdstuk 4 volgt een beschouwing over de toekomstbestendigheid van het stelsel in het kader van ontwikkelingen als de Omgevingswet en nieuwe vormen van vergunningverlening. Ook dit hoofdstuk bevat deelconclusies. In hoofdstuk 5 staat het oordeel van de commissie over het stelsel. In hoofdstuk 6 presenteert de commissie haar adviezen.

2 WERKING VAN HET VTH-STELSEL

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de vormgeving van het VTH-stelsel, de werking en de verschillende soorten schade die veroorzaakt (kunnen) worden door gebrekkig functioneren op vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Met de invoering van de VTH-wet en de komst van de omgevingsdiensten zijn veel stappen gezet om vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren. Rapporten die in de afgelopen jaren zijn verschenen spreken van ontwikkelingen in de richting van zelfbewuste en toereikend toegeruste omgevingsdiensten. Toch zijn er te veel signalen dat de uitvoering en handhaving van het milieurecht, en daarmee de bescherming van onze leefomgeving, te wensen over laat.

Het is duidelijk dat het niet-naleven van wetten en regels – bewust of onbewust – tot schade aan de omgeving kan leiden. Voorbeelden hiervan komen met enige regelmaat voorbij. Ook de rol die het bevoegd gezag speelt, blijft hierbij niet onbesproken. Opslag van blusschuim in Doetinchem, uitstoot van siliciumcarbide in Delfzijl, storting van granuliet in een natuurplas in Gelderland, zwarte neerslag in Velsen (Tata) en perfluorstoffen in Dordrecht vormen een beperkte greep uit incidenten die recent in het nieuws kwamen. Terecht krijgen zulke situaties veel aandacht, omdat hier gevolgen voor de gezondheid van omwonenden of schade aan het milieu kunnen ontstaan. Ze doen vragen rijzen over de effectiviteit van het overheidsoptreden.

Naast deze meer in het oog springende situaties, zijn er ook andere minder zichtbare voorbeelden, zoals verschillen tussen bevoegde gezagen in welke handhavingsstrategie wordt toegepast. Een bedrijf kan voor een overtreding in een gemeente of provincie daardoor een andere sanctie krijgen dan voor een vergelijkbare overtreding in een ander gebied of van een andere toezichthoudende instantie. Ook is het mogelijk dat een vergunning op de ene plek wel wordt toegestaan, en op de andere niet, zonder dat de omgevingskenmerken dat verklaren. Dat tast het level-playing-field aan.

2.2. Huidig stelsel

2.2.1 Advies ‘De tijd is rijp’ in 2008

Het huidige VTH-stelsel vindt zijn oorsprong in het rapport ‘De tijd is rijp’ van de Commissie Herziening handhavingsstelsel VROM-regelgeving (commissie-Mans) uit 2008. Deze commissie constateerde met betrekking tot het toenmalige VTH-stelsel onder meer het volgende: *“Het centrale probleem, dat aan een effectieve en efficiënte handhaving van het omgevingsrecht in de weg staat, wordt gevormd door fragmentatie, gepaard gaande met vrijblijvendheid in samenwerking en uitvoering. De structuur van de handhaving is zodanig versnipperd en de uitwisseling van informatie zodanig vrijblijvend dat onder deze omstandigheden een toereikende handhaving nooit van de grond zal komen.*

Meer in het bijzonder kunnen in dit verband de volgende conclusies worden getrokken:

- *de verdeling van de handhavingstaak over meer dan 500 verschillende instanties maakt het onmogelijk om een kritische massa te organiseren voor de vereiste menskracht en deskundigheid;*

- *de fragmentatie leidt tot grote en ongerechtvaardigde verschillen in de aanpak van de handhaving en in de behandeling van burgers en bedrijven;*

- *de fragmentatie maakt het heel moeilijk en kostbaar, zo niet onmogelijk, om omgevingsproblemen aan te pakken die de jurisdicties van afzonderlijke besturen overschrijden, met name mobiele en ketenactiviteiten;*

- *de fragmentatie en de gebrekkige informatie-uitwisseling vormen een grote barrière voor de aanpak van de zware en georganiseerde milieucriminaliteit."*

De commissie-Mans deed vervolgens een aantal voorstellen om aan deze versnippering en vrijblijvendheid een einde te maken. Na vele jaren van politieke en bestuurlijke beraadslaging over de voorstellen kreeg het VTH-stelsel zijn huidige vorm.

2.2.2 Fundamenten van het stelsel

De uitwerking van het huidige VTH-stelsel is in 2016 opgenomen in paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en is in 2017 verder uitgewerkt in het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en in de ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Als fundament onder dit stelsel zijn omgevingsdiensten ingesteld, met vier centrale kenmerken:

1. verlengd lokaal bestuur als staatsrechtelijke basisvorm,
2. uitvoering van VTH op afstand van het politiek-bestuurlijk gezag,
3. kwalitatief en kwantitatief robuuste inrichting,
4. eenheid van uitvoeringsbeleid op regionaal niveau.

Op grond van artikel 5.3 Wabo zijn provincies en gemeenten verplicht omgevingsdiensten in te stellen die worden belast met de uitvoering van in elk geval een deel van de VTH-taken van provincie en gemeenten. Een omgevingsdienst is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het Bor regelt welke taken in elk geval bij de omgevingsdienst moeten worden ondergebracht – de zogenoemde basistaken. Het college van burgemeester en wethouders (B&W) en Gedeputeerde Staten (GS) zijn het bevoegd gezag voor VTH-besluiten, ook als de uitvoering bij de omgevingsdienst ligt. Taken worden via een mandaatregeling opgedragen aan de omgevingsdiensten. Alle meer complexe provinciale en gemeentelijke milieutaken zijn als basistaak aangewezen. Daarnaast zijn de provinciale (dus niet de gemeentelijke) taken op het gebied van bouw, reclame, inrit, kap en sloop (verder BRIKS-taken) aangewezen als basistaken. Omgevingsdiensten kunnen in opdracht van het bevoegd gezag naast de verplichte basistaken ook zogenoemde plustaken uitvoeren. Plustaken kunnen bijvoorbeeld milieuadviestaken zijn, gemeentelijke bouwtaken of het toezicht op het saneren van asbestdaken door een particulier.

Voor het uitvoeren van VTH-taken bij de meest risicovolle bedrijven, de zogeheten Brzo en RIE cat. 4 bedrijven, zijn zes Brzo-omgevingsdiensten aangewezen. Provincies zijn verplicht de VTH-taken voor deze bedrijven – waarvoor GS bevoegd gezag zijn – te laten uitvoeren door één van deze zes omgevingsdiensten, die overigens ook reguliere VTH-taken uitvoeren.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) vervult binnen het VTH-stelsel een adviserende rol aan de provincies bij de verlening van omgevingsvergunningen aan grote bedrijven (Brzo).

2.2.3 VTH-stelsel anno 2021

Het herziene VTH-stelsel vindt zijn oorsprong in de bestuurlijke package deal uit 2009. Rond 2013 werden de eerste omgevingsdiensten opgericht en in 2016/2017 werd het stelsel wettelijk geborgd. In zijn huidige vorm kent het VTH-stelsel 29 omgevingsdiensten. Dat zijn er meer dan de maximaal 25 die de commissie Mans voor ogen had.

In het huidige stelsel, in elk geval zoals dat nu door de betrokken partijen wordt geïnterpreteerd, is een beperkte rol weggelegd voor de nationale overheid, in dit geval de minister van IenW. Er is sprake van een 'stelselverantwoordelijkheid' waarop de bewindspersoon aanspreekbaar is, maar aan deze stelselverantwoordelijkheid zijn geen bevoegdheden gekoppeld (zie hoofdstuk 3 voor een inhoudelijke bespreking van de stelselverantwoordelijkheid).

2.3. Problemen in de uitvoering

Uit de gegevens die beschikbaar zijn, vooral de resultaten van drie evaluaties, valt op te maken dat nog steeds sprake is van fragmentatie en vrijblijvendheid.[6] Het aantal bestuursorganen dat als bevoegd gezag optreedt, is geslonken van circa 500 naar circa 400. Deze vermindering is niet veroorzaakt door een gericht streven naar vermindering, maar is een toevallige bijkomstigheid van gemeentelijke herindelingen. Nog steeds hanteert elk bestuursorgaan eigen werkwijzen en manieren van oordeelsvorming en sanctionering. Waterschappen zijn onderdeel van het VTH- stelsel, maar zijn niet als bevoegd gezag aangesloten bij omgevingsdiensten. Vooral voor complexe (Brzo) inrichtingen is het soms lastig werken met verschillende vergunningverleners en toezichthouders, die uiteenlopende en soms onderling tegenstrijdige eisen stellen. Dit alles vormt een ernstige belemmering voor de – ook door de commissie Mans essentieel geachte – *robuustheid* van de afzonderlijke omgevingsdiensten en van het stelsel als geheel.

In het verlengde daarvan is de nog steeds bestaande *fragmentatie* ook een barrière voor het bewerkstelligen van een *level playing field,* de tweede doelstelling van de commissie Mans. Er zijn regels die dit zouden moeten bevorderen: artikel 7.2 van het Bor verplicht de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst om zorg te dragen voor een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de omgevingsdienst. Het is onduidelijk wat daarvan terecht komt. Uit de Berenschot evaluaties valt op te maken dat dit (nog) niet veel is. Elke gemeente beschouwt zich als individuele opdrachtgever die een bepaalde hoeveelheid 'producten' afneemt uit de 'catalogus' van de omgevingsdienst. Slechts enkele omgevingsdiensten hebben een (min of meer) geïntegreerd uitvoerings- en handhavingsbeleid op het niveau van de regio. Van een eenheid van beleid is op landelijk niveau geen sprake. Het enige instrument voor landelijke coördinatie is de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS).[8] Zowel Berenschot[9] als het CCV[10] melden dat een aanzienlijk deel van de omgevingsdiensten de LHS nog niet heeft vastgesteld. Dat vindt de commissie verontrustend.

In de praktijk van het VTH is de LHS van ondergeschikt belang, Kortom, om met Mans te spreken: een dergelijke bestuurlijke fragmentatie "leidt tot grote en ongerechtvaardigde verschillen in de aanpak van de handhaving en in de behandeling van burgers en bedrijven." Dat was toen zo en dat is nu niet veel anders.

---

[6] Er is één groot verschil met de situatie van twaalf jaar geleden. De commissie-Mans had de beschikking over een grote hoeveelheid onderzoek waaruit overtuigend bleek dat er sprake was van een ernstig handhavingstekort. Huidige data zijn onvoldoende compleet om een advies met harde cijfers te onderbouwen. De commissie signaleert wel dat alle deskundigen dezelfde problemen benoemen.

[7] Hoeveel en welke diensten dat zijn, laat Berenschot 2019 onvermeld.

[8] De thans geldende Landelijke Handhavingsstrategie is in 2019 door het Bestuurlijk Omgevingsberaad vastgesteld. Een vorige versie dateerde van 2014, terwijl de eerste versie (onder de titel 'Landelijke strategie milieuhandhaving') in 2004 tot stand kwam.

[9] Berenschot (2017), Evaluatie wet VTH.

[10] CCV (2019), De markt de baas.

Het derde van de door Mans benoemde probleemvelden is de mobiele milieubelasting voortvloeiend uit activiteiten als de handel in afval, bouwafval en grond. Regulering van deze, niet aan een inrichting verbonden milieubelasting vergt toezicht op een keten van handelingen van verschillende bedrijven (ketentoezicht). Het huidige stelsel bevat daarvoor nog steeds geen voorzieningen. “Ketentoezicht zit niet in het stelsel ingebakken”, zo noteert Berenschot in zijn rapport.[11]

Uit onderzoek door de Landelijke Werkgroep Ketentoezicht Bodem, Bagger en Bouwstoffen (WKBBB) en de bij de WKBBB bekende signalen komt een beeld naar voren van jarenlange overtredingen door *gecertificeerde* bedrijven. Niet alleen in de bodemketen, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van asbest (illegale asbestverwijdering) en (gevaarlijke) afvalstoffen. Er rijst een beeld op van jarenlang slecht naleefgedrag en weinig zelfregulerend vermogen van de branches en bedrijven, maar ook van een overheid die niet bij machte is om deze problematiek aan te pakken.

> *Ter illustratie:* Landelijk zijn er in de afgelopen vier jaar voor tijdelijke opslag van grond buiten een inrichting ca. 8.000 meldingen gedaan. Hiervan is het in circa 6.200 gevallen niet direct mogelijk om een vervolgtraject te vinden. Oftewel 77,5% is niet traceerbaar.

Investeringen ontbreken om toezicht en handhaving te versterken.

Het vierde probleemveld is dat van de (georganiseerde) milieucriminaliteit. Overtredingen van materiële bepalingen in het omgevingsrecht zijn strafbaar gesteld in onder meer de Wet Economische Delicten, de Waterwet, de Wet milieubeheer, het Wetboek van Strafrecht en een aantal andere wetten en besluiten. Dit maakt de wetgeving complex en dientengevolge ook de handhaving.

In de visie van de wetgever is de strafrechtelijke handhaving van het milieurecht met punitieve sancties van even groot belang voor de bescherming van het milieu als de bestuursrechtelijke handhaving met herstelsancties. Milieuwetgeving heeft ook kenmerken van marktregulering en marktregulering roept al gauw een zwarte parallelmarkt op waar het lucratief is om de regels te ontduiken. Ernstige milieucriminaliteit is vervlochten met georganiseerde criminaliteit op andere terreinen (bijvoorbeeld drugshandel) en gebruikt dezelfde wereldwijde zwarte handelsroutes. Ook bij georganiseerde milieucriminaliteit kan sprake zijn van een verstrengeling van onder- en bovenwereld.

Het rapport-Mans besteedde ruim aandacht aan (het gebrek aan) strafrechtelijke handhaving van het milieurecht, als één van de onderdelen van het geconstateerde handhavingstekort.[12] De diagnose van Mans kan in één zin worden samengevat: milieucriminaliteit staat bij het Openbaar Ministerie (OM) en de politie, en ook bij besturen van gemeenten en provincies, niet hoog op de prioriteitenlijst. Twee recente onderzoeken laten zien dat de situatie sindsdien eerder verslechterd dan verbeterd is. De geringe aandacht voor strafrechtelijke handhaving heeft een aantal oorzaken.

[11] Berenschot (2019), Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken, p.34.
[12] Commissie-Mans (2008), De tijd is rijp, met name p.36-37.

Het CCV noemt in zijn rapport onder meer de volgende:

1. Milieuovertredingen spreken niet tot de verbeelding. ‘Rode’ misdrijven worden zowel in de publieke opinie als bij officiële instanties als veel ernstiger ervaren dan ‘groene’.

2. Milieucriminaliteit is verborgen en vindt vaak plaats in regio-overstijgende ketens en netwerken. De meeste criminaliteit is wat men noemt “haalcriminaliteit”: veel van de strafrechtelijke opsporing gaat over het zoeken van een dader bij een gekend misdrijf. Bij milieucriminaliteit ligt dat andersom: opsporingsinstanties moeten actief aan de slag om te achterhalen of er criminele activiteiten zijn ontplooid en of er misdrijven zijn begaan. Daarvoor is het bijvoorbeeld nodig om allerlei detailinformatie over op zich niet criminele, maar wel ongebruikelijke activiteiten uit verschillende bronnen bij elkaar te brengen en te analyseren.

3. Het materiële milieurecht is complex. Het is daardoor fraudegevoelig en lastig te handhaven. Strafrechtelijke handhaving vereist veel gespecialiseerde kennis, zowel bij de politie en het OM als bij de rechters. Die capaciteit is schaars. De strafoplegging staat vaak niet in verhouding tot de opbrengsten van illegale milieutransacties.[13]

Het huidige stelsel bevat twee structurele voorzieningen die de bestrijding van milieucriminaliteit ondersteunen: de Landelijke Handhavingsstrategie en een gemeenschappelijk informatiesysteem (Inspectieview). Beide voorzieningen zijn in beginsel gemaakt om de afstemming tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving mogelijk te maken. Over de stand van zaken betreffende de LHS is eerder al iets opgemerkt. Ook de positie en het gebruik van Inspectieview is niet op het gewenste niveau.[14]

Op dit moment heeft de politie te weinig capaciteit voor adequate opsporing van milieudelicten. Eerdere bestuurlijke afspraken over de beschikbare fte’s (400) voor milieutaken bij de politie worden in de praktijk niet nagekomen. Daardoor komt de samenwerking met de bijzondere opsporingsdiensten van de Rijksinspecties te weinig van de grond.

2.4. Schade door problemen in het VTH-stelsel

Op verzoek van de commissie heeft een aantal omgevingsdiensten voorbeelden aangeleverd van situaties waar problemen zijn ontstaan rond vergunningverlening, toezicht of handhaving. Situaties waarbij ingrijpen niet eenvoudig was, lang duurde of veel geld kostte.

Ook in de gesprekken die de commissie voerde met betrokkenen en uit literatuuronderzoek zijn voorbeelden naar voren gekomen waaruit blijkt dat de huidige invulling van het VTH-systeem ernstige gebreken kent. Handhavingsverschillen tussen regio’s, handhavers die niet het mandaat hebben om in te grijpen en omgevingsdiensten die niet de kennis in huis hebben om een adequate sparringpartner van een bedrijf te zijn. Deze situaties leiden in de dagelijkse praktijk tot drie vormen van schade:

- milieu- en gezondheidsschade,
- economische schade en
- bestuurlijke schade.

[13] CCV (2019), De markt de baas en Algemene Rekenkamer (2021), *Een onzichtbaar probleem.*

[14] Zie par. 3.5 van dit rapport voor een uitvoeriger bespreking van het delen van informatie.

De conclusies uit het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer over Tata Steel illustreren deze vormen van schade: "De ontwikkelingen van de afgelopen tijd hebben tevens invloed op de relatie van de provincie en OD NZKG met de omgeving. Het vertrouwen van de omgeving in het handelen van de provincie en OD NZKG is de afgelopen jaren afgenomen. Dit komt onder andere doordat er sprake is van een mismatch tussen de verwachtingen van de omgeving wat de provincie en OD NZKG zouden moeten doen en wat zij op basis van wet- en regelgeving en beschikbare capaciteit kunnen doen. (…) Daarnaast worden klachten richting de indieners niet naar hun tevredenheid afgehandeld. Ook is de communicatie van de provincie en OD NZKG richting de omgeving niet toereikend en hebben zij de omgeving onvoldoende betrokken bij de uitvoering van VTH-taken. Gevolg is dat de relatie tussen omwonenden enerzijds en de OD NZKG en provincie anderzijds is gejuridiseerd. De juridisering levert voor de omgeving vaak niet de gewenste resultaten op en legt beslag op de capaciteit van de OD NZKG, wat ten koste gaat van de capaciteit voor de uitvoering van andere VTH-taken. Dit leidt tot ontevredenheid bij zowel de omgeving als de OD NZKG en provincie en is contraproductief, omdat de input van de omgeving waardevol kan zijn bij het uitvoeren van de VTH-taken.Behalve een goede communicatie van de provincie en OD NZKG en betrokkenheid van de omgeving bij de uitvoering van VTH-taken, is het voor de omgeving nog belangrijker dat de OD NZKG de VTH-taken juist uitvoert. De OD NZKG volgt bij de milieutechnische uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco in de onderzochte casussen op hoofdlijnen de verplichte stappen. Echter, bij vergunningverlening zijn beslistermijnen overschreden. Verder zijn in de casus Stofemissie Harsco de invorderingsbevoegdheden van vier verbeurde dwangsommen verjaard. De Rekenkamer constateert dat er ook buiten de wettelijk verplichte stappen verbeteringen mogelijk zijn die bijdragen aan een goede uitvoering van VTH-taken. De OD NZKG handelt bij de uitvoering van VTH-taken in de onderzochte casussen niet voldoende voortvarend. Zo handelt zij vaak vanuit wat er niét kan en zoekt niet voldoende naar de mogelijkheden die er wél zijn. Daarnaast hebben geconstateerde overtredingen in een aantal casussen lang kunnen voortduren, voordat de OD NZKG overging tot het opleggen van een last onder dwangsom.

De Rekenkamer concludeert dat, hoewel de milieutechnische uitvoering van de VTH-taken bij Tata Steel en Harsco op hoofdlijnen conform de daarvoor gestelde kaders verloopt, dit in de huidige context van maatschappelijke onrust niet volstaat."

2.4.1. Voorbeelden van schade

Om een beeld te geven van de situaties waar bevoegde gezagen nu tegenaan lopen en van de schade die dit veroorzaakt, worden hieronder enkele voorbeelden gegeven.

Onduidelijke regels

Doordat het lokale of landelijke wettelijke kader wijzigt of niet meer op orde is, kunnen situaties ontstaan waarin voor de toezichthouder niet meer duidelijk is wie moet optreden en op welke grond. Hiervan zijn veel casussen bekend. Sommige casussen, zoals messttransporten en vervoer van afval, zitten op het grensvlak tussen legale en illegale activiteiten.

Een afvalverwerker had een terrein gehuurd dat vol werd gestort met afval. Na enige tijd werd de huur niet meer betaald en na het opzeggen van de huur door de terreineigenaar vond een afvalbrand plaats. Het opruimen van het terrein heeft de eigenaar minimaal een miljoen euro gekost. Uiteindelijk bleef de gemeente achter met een schadepost van vele duizenden euro's aan niet meer te verhalen kosten. Tegelijkertijd leidde dit incident tot imagoschade voor de gemeente, deze had onvoldoende handvatten om adequaat te kunnen optreden vanwege een verouderde vergunning die ook nog uitging van een niet meer bestaand wettelijk kader.

Te late handhaving en verschillen in handhaving

In 2014 werd de Landelijke Handhavingsstrategie ingevoerd. Het was de bedoeling dat dit een landelijk geldend afwegingsinstrument zou worden dat iedereen volgt om van bevinding naar interventie te komen. Het doel was dat iedere bevinding een passende interventie krijgt en dat het proces om tot een passende interventie te komen overal hetzelfde verloopt. In de praktijk blijkt dit niet altijd te lukken. Nog los van de vraag dat niet elk bevoegd gezag het VTH-beleid – op papier – op orde heeft, blijkt dat in de praktijk gelijke zaken nog steeds verschillend worden behandeld. Berenschot meldt hierover dat “bestuurders niet altijd meegaan in voorstellen tot handhaving van omgevingsdiensten”. Een constatering die door het CCV wordt gedeeld.[15] Ook de commissie heeft verschillende voorbeelden hiervan onder ogen gekregen. Deze praktijk kan tot milieu- en gezondheidsschade leiden, en tast ook het level playing field aan, omdat de vertraging in de handhaving een voordeel oplevert voor de overtreder.

De commissie werd in dit kader gewezen op de casus ‘stoppersregeling’, de door het kabinet in 2017 ingevoerde regeling voor veehouders om met subsidie het bedrijf eind 2019 te beëindigen, om zo de fosfaatemissie te verminderen. Het blijkt dat omgevingsdiensten verschillend handhaven op het daadwerkelijk stoppen, waardoor een economisch voordeel kan ontstaan voor bedrijven die niet of pas later stoppen dan de afgesproken datum. Tegelijkertijd leidt dit ertoe dat een nadeel voor het milieu ontstaat, omdat de verwachte emissievermindering niet of later wordt gerealiseerd.

2.4.2 Omvang schade

Het was niet mogelijk om, binnen de periode waarbinnen de commissie gevraagd is haar advies uit te brengen, tot een kwantitatieve schatting te komen van het verlies dat de maatschappij hierdoor leidt. Bij de voorbeelden die de commissie aangereikt kreeg, bleek het niet goed mogelijk om aan een concrete situatie een maatschappelijke prijskaart te hangen. Als een schatting is gemaakt, zijn de gemaakte kosten onvoldoende vergelijkbaar met andere voorbeelden.

Er zijn berekeningen gemaakt van de schade als gevolg van het totaal aan emissies naar het milieu.[16] Hierin wordt echter geen uitsplitsing gemaakt naar schade die ontstaat door een te hoge vergunde emissie of gebrekkige handhaving.

De ILT heeft in haar risicoanalyse voor 2020 aangegeven dat zij de maatschappelijke schade als gevolg van onjuiste vergunningverlening aan de meest risicovolle (Brzo) bedrijven door provincies op ongeveer 220 miljoen euro per jaar schat.[17] Schade als gevolg van onjuiste vergunningverlening aan andere bedrijven of door gemeenten is niet gekwantificeerd. Gezien het grote aantal bedrijven is het aannemelijk dat het in potentie om een veel grotere jaarlijkse, maatschappelijke schade gaat. In de praktijk zijn deze kosten moeilijk tot niet verhaalbaar op de veroorzaker, liet een recente analyse van onderzoeksplatform Investico zien.[18]

Ook bestuurlijke schade is niet eenvoudig kwantitatief te maken. Het niet of gebrekkig ingrijpen in een situatie waar handhaving aan de orde moet zijn, of het uitgeven van vergunningen die naderhand te ruim blijken te zijn, schaden het vertrouwen dat burgers in de overheid hebben. Het publieke vertrouwen in de overheid is niet groot en het huidige (niet) optreden helpt daar niet bij. Een effectiever ingericht stelsel voor vergunningverlening, en met name voor toezicht en handhaving, kan bijdragen aan herstel en vergroten van het vertrouwen.

[15] CCV (2019), *De markt de baas.*
[16] PBL (2018), Balans voor de leefomgeving 2018.
[17] Inspectie Leefomgeving en Transport (2020), ILT-brede risicoanalyse (IBRA) 2020.
[18] Investico (2021), Bodemvervuiler betaalt nog steeds niet voor sanering.

2.5. De belangrijkste bevindingen op een rij

De commissie constateert dat het stelsel onvoldoende verbetering heeft opgeleverd op de vier door de commissie-Mans genoemde onderwerpen, namelijk:

- onvoldoende robuustheid doet afbreuk aan de kwaliteit;
- fragmentatie zorgt dat er geen level playing field aanwezig is;
- te weinig grip op mobiele milieubelasting;
- milieucriminaliteit wordt onvoldoende aangepakt in samenwerking tussen bestuursrecht en strafrecht.

Dit leidt ertoe dat zich nog steeds vermijdbare milieuproblemen voordoen, die uitmonden in gezondheidsschade, economische schade en bestuurlijke schade. Van alle drie de vormen heeft de commissie voorbeelden gevonden. Het feit dat deze schade niet is te kwantificeren, doet niets af aan de impact ervan. Hoe komt het dat deze problemen nog steeds bestaan?

3 ANALYSE

3.1. Inleiding

Het VTH-stelsel is in de eerste plaats bedoeld om de toepassing en handhaving van het omgevingsrecht te professionaliseren en een *level playing field* te creëren voor heel Nederland. Het fundament onder dit stelsel zijn omgevingsdiensten. De problemen die zich voordoen in het stelsel, komen tot uitdrukking in vier innerlijke tegenstellingen die het stelsel kenmerken. Die contradicties zijn:

1. *Nabijheid vs. onafhankelijkheid:* Welke ruimte krijgt de directeur van de omgevingsdienst van het bevoegd gezag om zelfstandig VTH-beschikkingen af te geven?

2. *Kleinschaligheid vs. robuustheid:* Zijn de omgevingsdiensten kwantitatief en kwalitatief voldoende bemenst voor een kwalitatief hoogwaardige taakuitvoering?

3. *Interbestuurlijk toezicht horizontaal vs. aangrijpingspunten voor verticaal toezicht?*
   Bevat het stelsel toereikende checks & balances?

4. *Eigenbelang vs. collectief belang bij het delen van informatie en kennis:* Wat komt er terecht van het gebruiken van gemeenschappelijke informatiesystemen?

Deze vier tegenstellingen worden hierna uitgewerkt. Vervolgens wordt een antwoord geformuleerd op een vijfde vraag, namelijk of de governance van het stelsel bijdraagt aan de effectiviteit en slagvaardigheid en of de bewindspersoon binnen de huidige taak en bevoegdheidsverdeling de veronderstelde regierol en stelselverantwoordelijkheid kan waarmaken.

3.2. Nabijheid versus onafhankelijkheid

3.2.1 Inleiding

Er is een spanning tussen de principes van ‘onafhankelijkheid’ en ‘nabijheid’ als het gaat om de institutionele inrichting van VTH-besluitvorming. Het principe van onafhankelijkheid benadrukt dat VTH- besluitvorming bestaat uit de toepassing van algemene regels op concrete gevallen. De besluitvorming moet gericht zijn op wetmatigheid en rechtmatigheid. Nabijheid benadrukt besluitvormingsaspecten als maatwerk, het meenemen van uiteenlopende in het geding zijnde specifieke belangen en de ruimte voor brede politiek-bestuurlijke afweging. Verwarrend is dat het begrip nabijheid ook wordt gebruikt om aan te geven dat de omgevingsdienst de onder toezicht staande bedrijven en de lokale situatie goed moet kennen. Geografische nabijheid als een vereiste voor effectieve taakuitvoering heeft in de discussie over de totstandkoming en inrichting van de omgevingsdiensten echter nauwelijks een rol gespeeld.[19] [20] Een door de VNG ingestelde onderzoekscommissie VTH-stelsel[21] besteedt slechts één zinnetje aan geografische afstand: “De gemeenten hebben als het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving in het omgevingsrecht, de meeste taken. Dat is logisch, omdat het gaat om taken die direct in de buurt van bedrijven en bewoners spelen.” In het Berenschotrapport uit 2019 komt (geografische) nabijheid helemaal niet voor.

In deze paragraaf wordt onderbouwd dat het wenselijk is om de uitvoering op te dragen aan een robuuste en onafhankelijke taakorganisatie die vergunningverlening, toezicht en handhaving kan uitvoeren met de benodigde professionele distantie. Dit houdt in: een afstand tussen politiek-bestuurlijke afwegingen enerzijds en de toepassing van het omgevingsrecht, in het bijzonder het milieurecht, anderzijds.

3.2.2 Nabijheid

Bij de inrichting van het binnenlands bestuur strijden twee principes om voorrang. Het eerste principe is dat van het integraal bestuur. Integraal bestuur houdt in dat het bevoegd gezag zoveel mogelijk een integraal perspectief hanteert waarbij alle sectorale zienswijzen in ogenschouw genomen worden. Hiervoor dienen bestuurlijke taken zoveel mogelijk op hetzelfde bestuurlijke niveau belegd te worden. Vaak is dat de gemeente, omdat het gemeentelijk integraal bestuur het dichtst bij de burger staat. Het gaat hier dus om nabijheid ten opzichte van het bevoegd gezag.

Het tweede principe is dat van de rationaliteit van de *afzonderlijke bestuurlijke* taak. Elke bestuurlijke taak heeft een eigen optimale schaal. Het kan ten eerste gaan om de demografische schaal: het optimale aantal inwoners voor de uitvoering van een taak bijvoorbeeld. Optimalisering van de demografische schaal weegt zwaar bij bestuurlijke taken waarbij de menselijke maat centraal staat – bijvoorbeeld wijkveiligheid. Het kan ook gaan om de bedrijfskundige schaal: de optimale omvang van een uitvoerende eenheid in termen van mensen en middelen. Optimalisering van de bedrijfskundige schaal weegt zwaar bij taken waarbij efficiënte uitvoering voorop staat.

De behoefte van gemeentebesturen aan nabijheid van de ambtelijke uitvoeringsorganisatie leidt tpt fragmentatie van uitvoering van VTH-taken. Dat heeft gevolgen voor de kwaliteit van de uitvoering en voor het *level playing field*.

[19] Zie bijvoorbeeld de motie Huijbregts-Schiedon, c.s. (28 oktober 2008) een reactie op het rapport-Mans, die in de Eerste Kamer kamerbreed werd ondersteund. Dat VTH een gemeentelijke taak is, wordt in deze motie geponeerd, niet gemotiveerd.

[20] Anders ligt dat bij de uitvoering van andere Wabo-taken: de ruimtelijke ordening en bouwen en wonen. Voor deze taken heeft ‘inbedding in de lokale gemeenschap’ betekenis. Deze taken behoren echter niet tot het basistakenpakket van de Omgevingsdienst.

[21] VNG (2014), Commissie voor de Evaluatie van de RUD’s in opdracht van de VNG (Commissie-Wolfsen): *VTH: Vertrouwen, Tempo en Helderheid.*

3.2.3 Onafhankelijkheid

Een van de doelstellingen van het VTH-stelsel is te bewerkstelligen dat VTH-besluiten (inclusief sanctiebeschikkingen) worden genomen door toepassing van het geldend recht op de concrete casus. Dat is een relatief beleidsarm proces. De relevante beleidsmatige afwegingen hebben plaatsgevonden toen de regels werden opgesteld en democratisch vastgesteld. Voor milieuregelgeving vindt die afweging plaats op drie niveaus: dat van de Europese Unie (bijv. de Sevesorichtlijnen), dat van de Nederlandse wetgever en dat van het lokaal bestuur (nu via het bestemmingsplan, binnenkort het omgevingsplan). Wel hebben gemeenten een zekere bandbreedte om in het bestemmingsplan (omgevingsplan) regels achteraf wijzigen. Hoewel de toepassing van de regels binnen de bandbreedte beleidsvrij is, blijft de norm, ook na invoering van de Omgevingswet, dat de toepassing van een groot deel van die regels beleidsvrij dient te geschieden. Het bevoegd gezag moet altijd binnen de grenzen van de wet blijven en een besluit zorgvuldig motiveren. Dit pleit voor een helder en stevig mandaat van de directeur van de omgevingsdienst. Als het bevoegd gezag een afwijkend besluit wil nemen, moet het gemotiveerd afwijken van het besluit van de omgevingsdienst en dit voorleggen aan de raad of staten. Daarmee wordt dit besluit van het bevoegd gezag ook onderdeel van politieke besluitvorming. Uit verschillende onderzoeken (CCV, Signaalrapporten ILT, Berenschot) blijkt dat de directeuren van de omgevingsdiensten met name op het gebied van handhaving en toezicht een beperkt en soms zelfs geen mandaat hebben voor een finale afhandeling.[22] Uit deze onderzoeken komt naar voren dat omgevingsdiensten zich hierdoor beperkt zien om op te treden. Ook een inventarisatie door het secretariaat van de commissie laat zien dat geen sprake is van een uniform mandaat. De onderzochte mandaten zijn inhoudelijk divers. Hoewel het erop lijkt dat een aantal omgevingsdiensten heeft geprobeerd om eenheid te krijgen in de mandaatbesluiten, speelt de vorm waarin het mandaatsbesluit is gegoten een grotere rol dan de inhoud. Dit stemt overeen met een onderzoek naar mandaatverlening dat enkele jaren geleden in Noord-Brabant is uitgevoerd.[23] Uit dat onderzoek blijkt dat veel bestuursorganen terughoudend zijn met verlening van een mandaat, omdat zij de greep op de VTH-beslissingen niet willen verliezen.

Illustratie

"Bij de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco is spanning ontstaan tussen de politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid van de provincie als bevoegd gezag en de uitvoerende rol van de OD NZKG. De provincie is minder op afstand gaan staan en nauwer betrokken bij de beoordeling en besluitvorming door de OD NZKG. In plaats van de OD NZKG vanuit haar provinciale kaderstellende rol te versterken, heeft de provincie de rol van de OD NZKG deels overgenomen door taken van de OD NZKG over te nemen en over te doen. Dit is inefficiënt en hieruit spreekt weinig vertrouwen in het handelen van de OD NZKG. De informatievoorziening door de OD NZKG aan GS was op verschillende momenten niet toereikend en de OD NZKG heeft onvoldoende blijk gegeven van bestuurlijke sensitiviteit. Dit is niet alleen de OD NZKG aan te rekenen. De provincie heeft bij de OD NZKG onvoldoende aangegeven waarover, op welke manier en wanneer de OD NZKG haar moet informeren over de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco.[24]"

Een tweede aspect dat kan bijdragen aan (meer) onafhankelijkheid is de positie voor de directeur van de omgevingsdienst. Die wordt benoemd door het bestuur van de omgevingsdienst en is de secretaris en belangrijkste adviseur van het bestuur van de omgevingsdienst. De commissie heeft geconstateerd dat de afgelopen jaren sprake is geweest van veel wisselingen aan de top van de omgevingsdiensten. Het is duidelijk dat de positie van de directeur zich nog moest uitkristalliseren. In enkele recente profielschetsen die de commissie heeft gezien, ligt de nadruk vooral op de advies- en managementrol, en minder op de professionele onafhankelijkheid ten opzichte van het bestuur.

[22] Er zijn zover bekend geen systematische onderzoeksgegevens beschikbaar aangaande de gevolgen die dit heeft voor de milieukwaliteit en gezondheid van onze samenleving.

[23] Arena Consulting & Pro-Facto (2018), De staat van het mandaat.

[24] Randstedelijke Rekenkamer (2021), *Stof tot nadenken*.

Het is een terechte vraag of 'onafhankelijkheid', zoals hiervoor besproken, voor alle onderdelen van het VTH-proces in gelijke mate zou moeten gelden. Zo zou men kunnen differentiëren naar vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds. Er zijn verschillende argumenten om dat te doen:

- Kwantitatieve informatie over het VTH-stelsel ontbreekt helaas grotendeels. De commissie hoopt dat de partijen uit het VTH-stelsel wel data gaan verzamelen, zodat ook kwantitatief naar het stelsel kan worden gekeken en niet alleen maar kwalitatieve en beschrijvende onderzoeken kunnen plaatsvinden. De eerste reden is dat vergunningverlening een brede(re) afweging vergt, waarbij lokale belangen in het geding kunnen zijn. Gemeente- en provinciebesturen willen dan een brede politiek-bestuurlijke afweging maken van milieubelangen tegen vooral sociaaleconomische belangen (zie hiervoor). Toezicht en handhaving omvat de (technische en juridische) toepassing van regels op concrete gevallen.

- Het tweede argument om vergunningverlening anders te beoordelen van toezicht en handhaving, is dat de Omgevingswet gebiedsgerichte differentiatie van normering mogelijk maakt, vanwege lokale omstandigheden. Als de Omgevingswet van kracht is, moet het gemeentebestuur omgevingsplannen vaststellen waarin ook milieuregels kunnen worden opgenomen. Voor bepaalde vormen van milieubelasting, zoals geur en geluid, krijgt het gemeentebestuur bestuurlijke afwegingsruimte om een norm vast te stellen, die neerslaat in het omgevingsplan. Bij de beoordeling van de omgevingsvergunning voor een vergunningplichtige milieubelastende activiteit[25] kan het bevoegd gezag bij de besluitvorming vanwege gewichtige redenen gemotiveerd afwijken van de in het omgevingsplan vastgelegde normen.

Hoewel deze argumenten herkenbaar zijn, ziet de commissie dit anders, zeker als het gaat om het milieudeel van de omgevingsvergunningen (met uitzondering van een aantal specifieke onderdelen, zoals geur en geluid). De commissie vindt namelijk dat vaststelling van het milieugedeelte net zozeer toepassing is van algemene, eerder vastgestelde regels op concrete gevallen, als toezicht en handhaving dat zijn. Een tweede argument om vergunningverlening, toezicht en handhaving bij elkaar te houden, is de handhaafbaarheid van de vergunning: die is gebaat bij het niet te ver uit elkaar organiseren van de vergunningverlening en toezicht & handhaving.

In één opzicht is een zekere scheiding tussen het proces van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds wél gewenst. De borging van de onafhankelijkheid ten opzichte van het gereguleerde bedrijf vergt afstand tussen beide processen. Aan vergunningverlening gaat vaak een intensief overleg vooraf, terwijl de relatie met de toezichthouder afstandelijker dient te zijn. Deze borging wordt tegenwoordig doorgaans vormgegeven in een organisatorische splitsing binnen de omgevingsdienst. Overigens moet deze scheiding geen "Chinese muur" worden: voor onderwerpen als 'handhaafbaarheid van de vergunning' is intern overleg vereist.

3.2.4 Conclusie van de commissie over onafhankelijkheid en nabijheid

Vanuit het oogpunt van professionele distantie in de uitvoering van taken, is de relevante spanning die tussen 'rationele taakuitoefening' (onafhankelijkheid) en 'integraal bestuur' (betrokkenheid door nabijheid). Fragmentatie van uitvoering van VTH-taken wordt veroorzaakt door de behoefte van gemeentebesturen aan nabijheid: veel gemeentebesturen willen de ambtelijke uitvoeringsorganisatie dichtbij houden. Naar het oordeel van de commissie dient, gezien de ervaringen die hebben geleid tot het advies van de commissie-Mans en de ervaringen in het huidige stelsel, het principe van onafhankelijkheid voorop te staan. Het principe van rechtmatige toepassing van algemene regels op concrete gevallen dient voorrang te krijgen. De rationele taakuitvoering (onafhankelijkheid) prevaleert boven nabijheid tot het bevoegd gezag. Nabijheid is wel van belang voor het goed kennen van de bedrijven, maar moet niet worden gekoppeld aan medeverantwoordelijkheid van de omgevingsdienst voor integrale bestuurlijke afwegingen.

[25] De Omgevingswet bevat, anders dan de Wabo (art. 2.7), geen regels meer ten aanzien van 'onlosmakelijke samenhang' tussen compartimenten van de omgevingsvergunning.

Voor zover het bevoegd gezag beleidsruimte toekomt, is dat om het vereiste maatwerk te leveren bij het vergunnen ten behoeve van unieke bedrijfsprocessen en specifieke onderwerpen waarvoor - na de inwerkingtreding van de Omgevingswet - in het omgevingsplan een bandbreedte (‘mengpaneel’) is aangegeven.

3.3. Kleinschaligheid versus robuustheid

3.3.1 Inleiding

Robuustheid van de omgevingsdiensten is een van de pijlers binnen het VTH-stelsel, volgens de beleidstheorie die ten grondslag ligt aan het VTH-stelsel.[26] Robuustheid wil zeggen dat de omgevingsdienst is opgewassen tegen de veelheid en diversiteit aan taken die de dienst opgedragen krijgt. Daarvoor is ‘kritische massa’ vereist: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt. Algemeen is de opinie dat om goede vergunningen te kunnen maken, adequaat toezicht te kunnen uitoefenen en een evenwichtige relatie te kunnen onderhouden met het bestuurlijk bevoegd gezag, de deskundigheid bij omgevingsdiensten (minimaal) op hetzelfde niveau moet liggen als bij de onder toezicht gestelde bedrijven. Dat vraagt om hoogopgeleide en ervaren medewerkers, en een organisatiecultuur waarbij deskundigen elkaar versterken en uitdagen. Minimumvoorwaarde om dit te realiseren is het bestaan van robuuste organisaties die over voldoende omvang, kwalitatief goed en hoogopgeleid personeel en voldoende financiële middelen beschikken om de taken uit te voeren en te innoveren en ontwikkelen.

De wetgever heeft (in de Wabo en het Bor) regels gesteld om robuustheid en kritische massa te borgen. Zo dient elke gemeenteraad dan wel provinciale staten op eigen gezag een verordening vast te stellen die ertoe dient “een goede kwaliteit van de uitvoering en handhaving” van de basistaken te waarborgen. B&W en GS moeten ervoor zorgen dat al die verordeningen ‘uniform zijn op het niveau van de met die taken belaste omgevingsdienst’. Dit is een vrijblijvende verplichting: er staat geen sanctie op als er niets terechtkomt van die afstemming. Wel is een ultimum remedium opgenomen in de Wabo voor het opleggen van kwaliteitscriteria[27]: de kwaliteitscriteria kunnen in de wet worden opgenomen in plaats van in verordeningen.

Acht gemeenten hebben nog steeds geen verordening vastgesteld, vier jaar nadat deze bepaling in de Wabo werd opgenomen.[28] De door de VNG opgestelde modelverordening die het gemeentebestuur kan overnemen zorgt voor enige mate van uniformiteit, deze verordening bevat kwaliteitscriteria. Berenschot vermeldt dat alle omgevingsdiensten ‘zeggen’ dat ze aan de kwaliteitscriteria voldoen.[29] Onduidelijk is wat dat betekent, omdat de (kwaliteits)verordeningen op het niveau van de omgevingsdienst veelal niet uniform zijn. In elk geval zou het impliceren dat alle diensten over het personeel beschikken, kwantitatief en kwalitatief, dat nodig is om de gestelde taken te verrichten. Hoewel dit suggereert dat de omgevingsdiensten aan de kwaliteitscriteria voldoen, hoorde de commissie dit niet terug uit het veld. De commissie heeft veel onderbouwde voorbeelden gezien dat deskundigheid tekortschiet, net als de capaciteit om te handhaven.

Om meer inzicht te verkrijgen in de stand van zaken met betrekking tot robuustheid, heeft de commissie gekeken naar enkele kenmerken van de omgevingsdiensten die de robuustheid (mede)bepalen, te weten:

1. financiële draagkracht;
2. het aantal bedrijven dat binnen de grenzen van de omgevingsdienst valt;
3. de kritische massa (fte en kwaliteit) van de omgevingsdienst.

Deze kenmerken worden achtereenvolgens besproken.

[26] Commissie-Mans (2008), *De Tijd is Rijp*, p. 42 e.v.

[27] “Bij regeling van Onze Minister kunnen, in overeenstemming met Onze betrokken Ministers, nadere regels worden gesteld over het bepaalde bij de maatregel, bedoeld in het eerste lid” (artikel 5.6, vierde lid).

[28] Berenschot (2019), Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken.

[29] Ibid. p.52

3.3.2 Financiële draagkracht

Tussen omgevingsdiensten bestaan grote verschillen in de wijze van financieren.[30] Er zijn geen normen waaraan de financiering getoetst zou kunnen worden. Het merendeel van de diensten werkt output gefinancierd: per deelnemer wordt een overeenkomst gesloten over de in dat jaar te leveren productie en kosten daarvan. Uitzonderingen zijn FUMO (Fryslân), waar de bijdrage bepaald wordt aan de hand van het inrichtingenbestand; Twente, waar nog toegewerkt wordt naar outputfinanciering en nu de kosten op basis van bij de start ingebrachte taken worden omgeslagen; IJmond, met een deel op basis van output en een deel op basis van een verdeelsleutel; en Limburg-Noord, waar de kosten omgeslagen worden op basis van het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten.

Het is aannemelijk dat de toenemende druk op de gemeentelijke financiën leidt tot keuzes in de af te nemen dienstverlening (bijvoorbeeld het aantal uren toezicht en handhaving). Bij enkele diensten is uit begeleidende teksten bij begroting of jaarstukken af te leiden dat dit speelt. Het is evident dat de deelnemende gemeenten kijken naar alle mogelijkheden om te bezuinigen, dus ook naar de omgevingsdiensten.

In verreweg de meeste gevallen hanteren omgevingsdiensten een percentage van de loonsom voor kennisontwikkeling (1,5 tot 4%).[31] De vraag is of deze norm adequaat is, gelet op het gegeven dat de omgevingsdienst een organisatie in ontwikkeling is in een domein dat sterk verandert en innoveert (zie hoofdstuk 4). Het versterken van de slagkracht zou wel eens veel hogere investeringen in scholing en opleiding kunnen vragen. Alternatieven die gevonden zijn, zijn bijvoorbeeld een individueel keuzebudget dat ook voor opleiding in te zetten is. De omgevingsdienst Flevoland reserveert als enige veel geld voor kennisopbouw. Flevoland heeft daardoor de capaciteit om (tegen betaling) cursussen voor andere omgevingsdiensten te verzorgen.

3.3.3 Aantal inrichtingen en personeelsbezetting

De commissie Mans had twee argumenten om te kiezen voor de schaal van de toenmalige politieregio.[32] Ten eerste was de schaal van de politieregio destijds een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de schaal waarop in de meeste gemeenten de milieutaken waren georganiseerd. Het tweede argument was het vinden van aansluiting tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving van milieutaken. Door de opschaling van de politieregio's, is dit argument niet langer van toepassing.

De commissie constateert dat enkele omgevingsdiensten naar beneden zijn afgeweken van het door de commissie-Mans gewenste schaalniveau, namelijk Utrecht (met twee omgevingsdiensten binnen een veiligheidsregio), Zuid-Holland (waar West-Holland en Midden-Holland zijn opgesplitst ten opzichte van de veiligheidsregio Hollands-Midden) en Gelderland (waar dit voor specialistische taken is gecompenseerd door het 'Gelders stelsel' [33]) en Limburg-Noord, waarvan de schaal wel correspondeert met die van de veiligheidsregio, maar waarvan de opzet niet conform de bedoeling van de wet is.

Er zijn echter ook regio's waar een andere afweging is gemaakt, en juist gekozen is voor een hoger schaalniveau. Dat geldt voor Kennemerland en Zaanstreek-Waterland, waarbij een deel van de gemeenten aansluiting heeft gevonden bij de OD IJmond, en een deel (Haarlemmermeer, Zaanstad) bij de OD NZKG. Het geldt ook voor Gooi & Vechtstreek en Flevoland die gezamenlijk een meer robuuste omgevingsdienst hebben geformeerd.[34] Kortom, de huidige omvang van de omgevingsdiensten is niet te herleiden tot een inhoudelijk criterium.

---

[30] Niet voor alle Omgevingsdiensten kon uit de begroting, jaarstukken of gemeenschappelijke regeling bepaald worden wat de financieringssystematiek is.

[31] Het budget voor kennisontwikkeling bij omgevingsdiensten is niet altijd uit de begroting of jaarstukken af te leiden, hier missen voor acht diensten de gegevens.

[32] Na opschaling van de politieregio's door de vorming van de nationale politie, werd dit het niveau van de veiligheidsregio's. Het argument van samenhang met de strafrechtketen kwam daarmee te vervallen.

[33] Het Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband, waarbij de zeven Gelderse Omgevingsdiensten met elkaar zijn verbonden. Samen hebben zij stelselafspraken gemaakt. Deze afspraken zouden een robuuste taakuitvoering moeten garanderen (conform de geldende kwaliteitscriteria) in de nabijheid van gemeenten en de provincie.

[34] In dit laatste geval is afgeweken van het advies van de commissie-Mans om de omgevingsdienst niet onder meerdere provincies te laten vallen. De commissie heeft geen signalen gekregen dat dit problemen in de uitvoering veroorzaakt.

3.3.4 Kritische massa

De omvang van de omgevingsdiensten varieert van 7 fte (netwerkorganisatie, Limburg-Noord) en 38 fte (Noord-Veluwe) tot 289 fte (Midden- en West-Brabant) en 580 fte (DCMR). Hoe groot de dienst is, hangt samen met het aantal inrichtingen en vooral met de hoeveelheid en omvang van de taken die gemeentebesturen aan de omgevingsdienst hebben overgedragen. Een maatstaf om de robuustheid van de omgevingsdienst aan te ijken, is het aantal en de variatie aan inrichtingen onder het gezag van de omgevingsdienst, in verhouding tot het aantal en de kwaliteiten van het personeel. Het lijkt logisch dat deze gegevens per omgevingsdienst beschikbaar zijn. Een registratie van inrichtingen zou bijvoorbeeld ten grondslag moeten liggen aan het uitvoerings- en handhavingsbeleid. Uit de beschikbare openbare bronnen valt hier echter geen beeld van te verkrijgen.

Het is niet bekend hoeveel en wat voor soort inrichtingen onder het gezag van afzonderlijke omgevingsdiensten vallen. Slechts enkele omgevingsdiensten geven in hun verslagen aan wat het aantal bedrijven is waarop zij toezicht houden. De enige dienst die nu wordt gefinancierd op basis van het inrichtingenbestand (FUMO), en waar een accuraat inrichtingenbestand dus bijzondere waarde heeft, heeft veel moeite om dit bestand op orde te krijgen en houden: “De discussie over de actualiteit van het inrichtingenbestand blijft jaarlijks terugkomen,” noteren zij in hun begroting. Het is daardoor vrijwel onmogelijk om een vergelijking tussen omgevingsdiensten te maken, mede doordat het takenpakket van dienst tot dienst erg verschillend is. Het is al helemaal onmogelijk om te beoordelen of de omgevingsdiensten voldoende kritische massa hebben om hun taken naar behoren te vervullen. Het gevoel heerst dat een dienst met minder dan 100 fte niet voldoende kennis kan opbouwen, maar hier is geen harde onderbouwing voor. In de analyse uitgevoerd door de Gelderse omgevingsdiensten is wel aangegeven dat deze het beoogde kwaliteitsniveau alleen kunnen leveren door over en weer taken bij elkaar onder te brengen, zelfstandig kunnen zij dat niet.

3.3.5 Conclusie van de commissie

Duidelijk is dat niet alle omgevingsdiensten een zodanige kritische massa of robuustheid hebben dat ze in staat zijn de VTH-opgave in de regio te vervullen op de manier waarop die was bedoeld bij de totstandkoming van het stelsel. Ook is de huidige opzet niet in lijn met de bedoeling van het advies van de commissie-Mans om de milieuwethandhaving te verbeteren.

Op basis van de bestaande rapporten en beschikbare informatie is duidelijk dat er meer omgevingsdiensten zijn dan op basis van inhoudelijke criteria nodig zou zijn. De vraag of het budget of het aantal mensen dat een dienst heeft op dit moment in verhouding staat tot de opgave van de dienst, is echter niet te beantwoorden met de nu beschikbare gegevens. Verdiepend onderzoek moet worden gedaan op welke aspecten omgevingsdiensten versterking nodig hebben om toekomstbestendig te zijn. Een snelle en serieuze analyse van omvang en kwaliteit van het personeelsbestand in relatie tot aantal en variëteit in inrichtingen is een eerste vereiste.

3.4. Delen van informatie en kennis

3.4.1 Inleiding

Een van de bevindingen van de commissie-Mans was dat *“de beschikbaarheid, toegankelijkheid en analyse van data cruciaal is. Noodzakelijk is iets als een ‘omgevingsrecht-informatiesysteem’, dat door de diverse instanties wordt gebruikt en waarvan de bestanden door geautoriseerde personen kunnen worden geraadpleegd.”* De verplichting tot het delen van informatie is ook in de wet verankerd (Wabo, artikel 5:8). Er is op landelijk niveau niet voorgeschreven hóe aan deze verplichting voldaan moet worden.

De essentie van informatie-uitwisseling is dat hierdoor een informatiepositie wordt opgebouwd en patronen worden herkend. Beide zijn noodzakelijk voor succesvolle handhaving en eventuele (strafrechtelijke) vervolging.

Inspectieview Milieu is een landelijk beschikbaar systeem dat door de ILT beheerd wordt. Omgevingsdiensten betalen eenmalig aansluitkosten en jaarlijks een gebruikersvergoeding van 10.000 euro. Deelnemers aan het systeem Inspectieview Milieu worden geacht via die deelname aan de verplichting tot informatiedelen te voldoen. Elke deelnemende organisatie heeft minimaal één coördinator die door het bevoegd gezag in zijn organisatie gemachtigd wordt. De coördinator ziet toe op de juiste doelbinding van de eindgebruiker. De gegevens die aangeleverd worden, moeten voldoen aan het overeengekomen Informatiemodel; alleen op die manier kunnen gegevens van verschillende organisaties op een eenduidige manier gedeeld worden. Verder bestaan er afspraken over formats, wijze van aanlevering etc., die zijn vastgelegd in de aansluitovereenkomst.

Ook ten behoeve van kennisdeling en -ontwikkeling is informatiedeling een voorwaarde. Om goede vergunningen te kunnen maken, adequaat toezicht te kunnen uitoefenen en een evenwichtige relatie te kunnen onderhouden met het bestuurlijk bevoegd gezag is het nodig om te werken aan een organisatiecultuur waarbij deskundigen elkaar versterken en uitdagen, ook over regiogrenzen heen. Gedeelde informatie is noodzakelijk om die samenwerking te faciliteren. Als meer wordt samengewerkt en ervaringen worden gedeeld, leidt dit tot meer deskundigheid en daarmee tot verbetering van de kwaliteit van en consistentie in de uitvoering van VTH-taken.

Tot slot is voor een goede samenhang tussen de bestuurs- en strafrechtketen essentieel dat het strafrecht kan voortbouwen op bestuurlijke signalen. Ook hiervoor is het systematisch verwerken en analyseren van informatie dus cruciaal.

3.4.2 Praktijk

Op een aantal plekken is informatie ten behoeve van kennisontwikkeling voor vergunningverleners en toezichthouders te vinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om Kennisnet van Omgevingsdienst NL en Infomil, dat wordt beheerd door Rijkswaterstaat. Niet duidelijk is hoeveel gebruik wordt gemaakt van deze informatie. Wel is duidelijk dat Omgevingsdienst NL veel nadruk legt op landelijke kennisdeling en dat omgevingsdiensten daar ook – hoewel beperkt – budget voor hebben vrijgemaakt.

Het delen van informatie en het delen van correcte informatie lopen in de praktijk tegen allerlei problemen aan. Eerdere onderzoeken laten zien dat niet alle omgevingsdiensten aangesloten zijn op Inspectieview Milieu. De laatste analyse, van de Algemene Rekenkamer, vermeldt nog steeds zes omgevingsdiensten die niet aangesloten zijn, waaronder drie Brzo-omgevingsdiensten. Hoe deze diensten voldoen aan de verplichting tot het delen van informatie, is niet bekend.

Ondanks een halvering van de gemaakte kosten voor Inspectieview Milieu sinds 2015, zijn de gebruikersbijdragen nu niet toereikend om deze kosten te dekken. Er resteert jaarlijks een tekort van 1,2 miljoen euro dat op dit moment gedekt wordt door het ministerie van IenW. Een problematisch punt is dat sommige omgevingsdiensten gezamenlijk één aansluiting delen, wat door andere aangesloten partijen als oneerlijk wordt beschouwd In 2019 heeft de ILT een enquête uitgevoerd onder de gebruikers van Inspectieview Milieu. Hieruit kwam onder meer naar voren dat binnen de organisatie geen belemmeringen zijn voor het gebruik van Inspectieview Milieu, maar dat de onbekendheid nog groot is en het een probleem is dat andere diensten nog niet zijn aangesloten. Daardoor zien toezichthouders veelal hun eigen informatie terug. Bovendien is de aansluiting op het eigen zaaksysteem problematisch. Er moet daardoor apart ingelogd worden op Inspectieview.

Gevraagd naar andere manieren van gegevens uitwisselen dan via Inspectieview Milieu, geeft een ruime meerderheid van de organisaties aan dat zij dit inderdaad doen. Het gaat dan om uitwisseling via emailverkeer of via periodieke data-uitwisseling. De omgevingsdiensten in Oost-Nederland wisselen gegeven uit via I-GO. Eén omgevingsdienst wisselt periodiek data uit met de Veiligheidsregio Haaglanden[35]. Daarnaast wordt verwezen naar deelname aan landelijke systemen zoals het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS), het BOA registratiesysteem (BRS), Firework Lifecycle Information and Tracing System (FLITS).

In haar signaalrapportage uit 2019 concludeert de ILT: *"Door de huidige vorm van het stelsel [van gegevensuitwisseling] is het moeilijk om informatie op landelijk niveau te genereren. Hierdoor heeft de stelselverantwoordelijk bewindspersoon weinig zicht op het functioneren van het VTH-stelsel".*

Advies Algemene Rekenkamer

De commissie heeft gesproken met onderzoekers van de Algemene Rekenkamer. Deze onderzoekt (parallel aan het werk van de commissie) de effectiviteit van de aanpak van milieucriminaliteit en overtredingen, gebaseerd op data over milieu-inspecties en milieuovertredingen. Omdat de Algemene Rekenkamer daarbij ook het delen van informatie via Inspectieview Milieu onderzocht, heeft de commissie hier geen eigen onderzoek naar gedaan. Het deelrapport van de Algemene Rekenkamer over data-uitwisseling is kort voor het verschijnen van dit advies gepubliceerd.[36] De commissie ziet dat de Algemene Rekenkamer drie clusters van problemen constateert bij Inspectieview Milieu:

- identificatie van bedrijfsvestigingen,
- niet-aangesloten toezichthouders en
- fouten in de data.

Voor een nadere beschrijving van deze problemen, verwijst de commissie naar het rapport van de Algemene Rekenkamer. De aanbevelingen die de Rekenkamer doet met betrekking tot Inspectieview Milieu zijn:

- *"de informatie uit Inspectieview bruikbaar te maken voor inzicht in het functioneren van het wettelijk VTH-stelsel, en daarmee de ILT in staat te stellen haar taak als interbestuurlijk toezichthouder beter uit te oefenen;*
- *het initiatief te nemen tot wetswijziging, zodanig dat aansluiting op Inspectieview niet een manier, maar de manier wordt om te voldoen aan de wettelijke plicht van toezichthouders om informatie uit te wisselen;*
- *de nog niet op Inspectieview aangesloten omgevingsdiensten aan te spreken op hun wettelijke plicht tot informatie delen."*

3.4.3 Conclusie van de commissie

De commissie concludeert dat de informatie-uitwisseling niet op het vereiste niveau is om bij te dragen aan de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de afstemming tussen strafrecht- en bestuursrechtketen komt hierdoor in de knel. De commissie onderschrijft de constateringen en aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer. Voor het effectief uitoefenen van toezicht is het delen van correcte informatie door de omgevingsdiensten cruciaal. Dat er, jaren na de vastlegging van een wettelijke verplichting tot informatiedelen, nog steeds omgevingsdiensten zijn die niet kunnen aantonen hoe zij daaraan gevolg geven, is niet acceptabel. Daarbij is het opbouwen van *correcte* informatie cruciaal voor de professionaliteit van en kennisdeling tussen omgevingsdiensten en voor aansluiting tussen de bestuurs- en strafrechtketen.

[35] Maar één omgevingsdienst (vanuit de respondenten van de enquête) wisselt structureel gegevens uit met de veiligheidsregio, terwijl Inspectieview hiervoor primair is bedoeld. Zie Wabo art. 5.8.

[36] Algemene Rekenkamer (2021), *Een onzichtbaar probleem.*

3.5. Interbestuurlijk toezicht

3.5.1 Inleiding

Het interbestuurlijk toezicht (IBT) op VTH is niet los te zien van ontwikkelingen op het gebied van IBT in het algemeen. Daarom start deze paragraaf met een toelichting op het wettelijk kader en de ontwikkeling daarvan, om vervolgens in te zoomen op het IBT in het VTH-stelsel.

3.5.2 Wet RGT

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht (wet RGT) in werking getreden. De wet RGT wijzigde tal van bestaande wetten, met voorop de Gemeentewet. De wet vertaalt de twee centrale ideeën van de Commissie Doorlichting Interbestuurlijke Toezichtarrangementen in wettelijke regels. Uitgangspunten waarop de wet RGT is gebaseerd, zijn:

- dat de invloeduitoefening door het Rijk op de uitvoering van medebewindstaken primair uitgaat van sturing via algemeen verbindende voorschriften en algemene beleidskaders vooraf en dus niet via toezicht achteraf,

- dat het toezicht op de gemeenten primair bij de provincie ligt en het toezicht op provincies bij het Rijk. Als provincies expertise missen, laat de wet nog wel toe dat in dat geval het Rijk het toezicht uitoefent op de gemeente.

Het uitgangspunt dat alleen generiek 'repressief' toezicht acceptabel is (ingrijpen achteraf, door *vernietiging* van besluiten en door *indeplaatsstelling* bij taakverwaarlozing) leidde ertoe dat de nog bestaande vormen van specifiek toezicht uit allerlei specifieke sectorwetten moesten worden geschrapt. Het nabijheidsbeginsel betekende dat vormen van toezicht van het Rijk op de gemeenten geëlimineerd moesten worden, en dat het provinciaal bestuur de enige toezichthouder op de gemeente zou worden voor het toezicht op de bij wet opgedragen taken. Een belangrijk deel van de wet RGT bevat de regelingen voor het vernieuwde interbestuurlijk toezicht: bepalingen over interventie, oordeelsvorming en informatieverwerving.

Interventie-instrumenten

De wettelijke interventie-instrumenten zijn schorsing en vernietiging, en indeplaatsstelling. Bij indeplaatsstelling neemt het toezichthoudend gezag, als sprake is van taakverwaarlozing, dan een besluit, verricht een handeling of brengt iets tot stand in de plaats van het gemeentebestuur.

Het spiegelbeeld is schorsing en vernietiging: als een besluit van het gemeentebestuur in strijd met het recht of algemeen belang is, kan het toezichthoudend gezag dat besluit bij de Kroon voordragen voor vernietiging. Deze toezichtstaak is niet vrijblijvend. De wetgever legt de toezichthouder de verplichting op om op te treden als bepaalde omstandigheden zich voordoen. Neem als voorbeeld artikel 124 lid 1 Gemeentewet (verkort): "Wanneer de raad of het college een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt, dan wel bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht (…) besluiten gedeputeerde staten (..) daarin namens de raad of het college (…)". Het gaat dus niet om een kan-bepaling maar om een dwingende reactie.

Zowel de indeplaatsstelling als de schorsing en vernietiging kunnen alleen worden toegepast in individuele gevallen[37]. Om te bepalen of tot ingrijpen wordt overgegaan, doorloopt de toezichthouder een 'interventieladder'. Deze bestaat uit zes stappen: van signaleren tot en met het definitief toepassen van het instrument. De wet verplicht de toepassing van de interventieladder, voordat de toezichthouder kan overgaan tot indeplaatsstelling of schorsing en vernietiging.

[37] Er blijkt een generiek werkende interventie te zijn bij systematische grove taakverwaarlozing, maar deze is sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw niet toegepast.

Oordeelsvorming

De (provinciale) toezichthouder moet zich een oordeel vormen over de wijze waarop de gemeenten en waterschappen hun wettelijke taken uitoefenen. Volgens de wet dient de toezichthouder te beoordelen of het onder toezicht staande bestuur alle bij wet gevorderde beslissingen naar behoren neemt, of het tijdig en naar behoren gevorderde handelingen verricht en of tijdig en naar behoren gevorderde resultaten tot stand brengt.

Informatieverwerving

Het stelsel kent twee vormen van toezichtsinformatie: *systematische* toezichtsinformatie en *incidentele* toezichtsinformatie. De Gemeentewet bevat een in een Amvb verder uitgewerkte regeling over de wijze waarop de toezichthouder aan *systematische* informatie komt. De colleges van B&W verstrekken systematische toezichtsinformatie over hun functioneren aan het verantwoordelijke college van GS. Volgens de wet dient de regelmaat (één of meermalen per jaar) en de omvang (de inhoud van de te verschaffen informatie) vooraf te worden bepaald. Het provinciaal bestuur kan het “wat, hoe en wanneer” van de te verstrekken toezichtsinformatie in een provinciale verordening verplichtend vastleggen.

Een tweede vorm van informatie is te kenschetsen als *incidenteel*. Een brief van een burger, een signaal of een incident kan voor de toezichthouder aanleiding zijn om informatie op te vragen bij een gemeente, bijvoorbeeld op grond van artikel 118 Gemeentewet (‘bericht en raad’). Het kan daarbij gaan om ‘misstanden’ die zouden kunnen leiden tot *schorsing en vernietiging* dan wel tot *indeplaatsstelling*. Het Handboek Wet revitalisering generiek toezicht (opgesteld door BZK, IPO en VNG gezamenlijk) formuleert het als volgt: “Uiteraard zal er eerst informatie beschikbaar moeten zijn waaruit blijkt dat er sprake is van een mogelijke misstand. Dat kan door eigen onderzoek en informatievergaring (risicoanalyse), door de toezichthouder of door signalen uit de media, of door personen en bedrijven.

Kortom, op enigerlei wijze moet een “piepsysteem” in werking treden. Het is aan de toezichthouder om een zo effectief mogelijk piepsysteem in te richten. (…) Na deze signalering dient de toezichthouder te bezien of er voldoende informatie beschikbaar is of dat er reden is om nadere informatie op te vragen bij het betrokken bestuursorgaan (…) Als tijdige en adequate informatie uitblijft, kunnen ambtenaren van de toezichthouder zelf informatie verkrijgen door inzage in archieven en documenten.”

3.5.3 Praktijk

Horizontaal toezicht

Al in 2017 meldden Pro Facto/Rug[38] en Berenschot[39] dat het horizontale toezicht vrijwel afwezig is als het gaat om de wijze waarop B&W zich van hun VTH-taken kwijten, al dan niet gebruikmakend van de Omgevingsdienst. Een steekproefonderzoek uitgevoerd ten behoeve van deze commissie bevestigde dit beeld. Van de onderzochte gemeenten (minimaal één per Omgevingsdienst) kon maar bij twee gemeenten een inhoudelijke bespreking van het VTH-beleid gevonden worden in de afgelopen drie jaar. De rapportage over de uitvoering van het VTH-beleid, die veelal jaarlijks opgesteld wordt, werd bij de helft van de gemeenten aangetroffen, bij een kwart niet, en bij het resterende kwart was de informatie niet eenduidig. Dit leidt volgens de commissie tot een bevestiging van de situatie die Berenschot in 2017 vond: het ontbreekt aan horizontaal toezicht op de omgevingsdiensten.

[38] Pro-facto (2017), Evaluatie van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht.
[39] Berenschot (2017), Evaluatie wet VTH.

Provinciaal IBT

Het verticale toezicht, door de provincies op de gemeenten en door het Rijk op de provincies, vult dit gat niet op. Het ontbreken van horizontaal toezicht leidt niet tot aanscherping of verdieping van het verticale toezicht. Het provinciale IBT beperkt zich in de praktijk tot zes of zeven onderwerpen. VTH is één van die onderwerpen. De algemene gang van zaken bij het VTH- toezicht is als volgt: jaarlijks vraagt het provinciaal bestuur aan de gemeentebesturen 'systematische informatie' over enkele VTH-onderwerpen:

- is (overeenkomstig de wettelijke verplichting) het beleids- en uitvoeringsplan vastgesteld?
- is het uitvoeringsprogramma vastgesteld?
- is er een evaluatie van de uitvoering beschikbaar?

Meldt het gemeentebestuur dat deze stukken zijn vastgesteld, dan is het toezicht voor dat jaar afgerond. Kan het gemeentebestuur de wettelijk verplichte documenten niet laten zien, dan krijgt het een aanmaning. De meeste provincies volstaan met een summiere rapportage over de staat van het VTH-stelsel. Als een gemeente het papierwerk op orde heeft, wordt al snel geconcludeerd dat er sprake is van 'adequaat handelen'. Het gaat daarbij dus vooral om de vraag of zaken juridisch geregeld zijn. De vraag naar het 'hoe' of 'waarom' blijft achterwege. Geconstateerde gebreken kunnen ook lang voortbestaan, de commissie trof gemeenten aan die nog steeds, jaren na de inwerkingtreding van de wet VTH, geen lokale kwaliteitsverordening hebben vastgesteld.

Enkele provincies vullen deze systematische gegevensverzameling aan met eigen onderzoek, onder de naam themagericht onderzoek of *reality check*. Een voorbeeld daarvan is het onderzoek in de provincie Noord-Brabant naar 'Gemeentelijk toezicht op emissies van veehouderijen' (2017).[40] Uit dat onderzoek kwam naar voren dat de uitvoering van VTH-taken in tien van de 15 onderzochte gemeenten niet op orde was, met aanmerkelijke milieu- en economische consequenties.

Overigens is op ambtelijk niveau sprake van meer frequente (inhoudelijke) contacten over de dagelijkse gang van zaken en individuele casussen en over ontwikkelingen die impact hebben op de omgevingsdienst. Vooral in de 'gouden driehoek' van ruimtelijke ordening, bouwen en milieu hebben omgevingsdiensten, gemeenten en provincies veel contact. Hoewel dit niet binnen het formele IBT valt, is de interactie tussen de verschillende betrokkenen bij omgevingsdiensten, gemeenten en provincies, van groot belang.

De provinciale besturen houden geen toezicht op de omgevingsdiensten. Hoewel dat af en toe wel een onderwerp van discussie is, is men daar nooit toe over gegaan, en wel om twee redenen. De eerste reden is dat de provincie zelf deel uitmaakt van de omgevingsdienst, in de gemeenschappelijke regeling. Toezicht uitoefenen op de omgevingsdienst is dan in feite toezicht op zichzelf. De tweede reden is dat het IBT – zoals in de Gemeentewet geregeld – zich richt op besluiten en handelingen van het gemeentebestuur, niet op de voorbereiding van die besluiten. Het bevoegd gezag staat onder interbestuurlijk toezicht, niet de uitvoeringsorganisatie.

De marginale invulling van het interbestuurlijk toezicht op de gemeentelijke uitvoering van de wettelijke VTH-taken is mede ingegeven door de gedachte dat het IBT eigenlijk een tweedelijnsvoorziening is; de primaire controle van B&W zou plaatsvinden in wat genoemd wordt de horizontale verantwoording van het college aan de gemeenteraad. In deze gedachtegang is de raad niet zozeer een van de drie bestuursorganen van de gemeente als wel een soort interne toezichthouder die controleert of het college zich aan de wet houdt. Deze gedachtegang kan op basis van het voorgaande worden beschouwd als een bestuurlijke fictie: onderzoek na onderzoek, ook door de commissie, laat zien dat gemeenteraden deze functie niet vervullen.

[40] Provincie Noord-Brabant (2017), *Gemeentelijk toezicht op emissies van veehouderijen.*

Interbestuurlijk toezicht door de ILT

De minister houdt, in de vorm van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), toezicht op de uitvoering van een aantal taken door provincies en gemeenten. In dit toezicht op bestuursorganen gaat de ILT na of de provincies en gemeenten voldoende rekening houden met door het Rijk vastgestelde wet- en regelgeving en beleid. Wat het toezicht op de provinciale besturen betreft, gaat het om milieutaken waarvan de uitvoering aan de provincies is opgedragen in medebewind. Het toezicht op de gemeenten gaat om enkele specifieke taken die de gemeente uitvoert: de uitvoering van de Havenbeveiligingswet, de routering van gevaarlijke stoffen over de weg (op basis van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen) en de Wet Basisregistratie adressen en gebouwen.

Het toezicht op de provinciale besturen is met de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht geregeld in art. 120 e.v. van de Provinciewet. Het systeem en de betreffende bepalingen zijn een kopie van de IBT-bepalingen in de Gemeentewet. De uitoefening van het Rijkstoezicht gebeurt met dezelfde mate van terughoudendheid als het provinciale interbestuurlijke toezicht. Bij het toezicht op de provincie ligt de nadruk op de uitvoering van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij de meest risicovolle bedrijven betreft dat vergunningverlening waarvoor GS bevoegd gezag is.

Informatieverwerving vindt in hoofdzaak plaats vanuit openbare bronnen; gegevens die al bij de inspectie aanwezig zijn en uit bilaterale overleggen. Alleen als daar een directe aanleiding voor is, vraagt de ILT informatie bij de provincie of gemeente op. Interventies bij provinciale besturen zijn in de praktijk schaars en terughoudend. Tien tot vijftien keer per jaar is op ambtelijk niveau contact met provincies. Een enkele keer concludeert de ILT[41] dat sprake is van taakverwaarlozing, met als uiteindelijke remedie indeplaatsstelling[42].

De ILT voert daarnaast binnen haar toezichttaken jaarlijks een risicoanalyse uit.[43] Zo bepaalt zij waar de maatschappelijke risico's het grootst zijn. Deze ILT-brede risicoanalyse (IBRA) geeft in euro's de potentiële schade weer van de maatschappelijke risico's waarbij de ILT een taak heeft. Door deze risico's in euro's uit te drukken, kan de ILT ze onderling vergelijken. Voor de ILT is de IBRA daarmee een belangrijke factor bij de keuze waar zij haar capaciteit inzet.

De ILT kan bij de Wabo-vergunningprocedure een advies (zienswijze) aan het bevoegd gezag geven. Het gaat dan om vergunningverlening voor Brzo-inrichtingen en RIE 4 inrichtingen (circa 800 grote milieubelastende bedrijven in totaal). Indien het advies niet wordt overgenomen, kan de inspecteur op eigen gezag bezwaar en/of beroep instellen. Deze constructie is geen IBT in de eigenlijke zin van het woord. Harde gegevens over het gebruik hiervan zijn niet beschikbaar.[44]

3.5.4 Conclusie van de commissie

De conclusie is dat de besturen van provincies en gemeenten de VTH-taken uitvoeren zonder een adequaat stelsel van checks & balances. In de praktijk hoeven B&W en GS nauwelijks verantwoording af te leggen over de wijze waarop zij deze medebewindstaak uitvoeren.

[41] Ministerie van IenW (2019). Evaluatie Inspectieview.
[42] De sanering van het Zeeuwse bedrijf Thermphos is daarvan een voorbeeld.
[43] Inspectie Leefomgeving en Transport (2019), signaalrapportage VTH-stelsel.
[44] ILT (2020), ILT-brede risicoanalyse (IBRA) 2020.

3.6. Governance & stelselverantwoordelijkheid

3.6.1 Inleiding

In de paragrafen hiervoor is aangetoond wat de effecten zijn van lokale autonomie en de huidige financieringssystematiek voor het VTH-stelsel. Naast de hiervoor genoemde aspecten, verdient ook de governance van het stelsel een nadere beschouwing. De governance kan condities creëren voor beter functioneren of deze juist belemmeren. Een uniforme opdracht op het niveau van de omgevingsdienst, eenheid in uitvoering, eenheid in beleid en eenheid in mandaat zijn daarbij voorwaarden.

3.6.2 Bestuursvorm

De huidige governance van de omgevingsdiensten is een vorm van verlengd lokaal en regionaal bestuur in de vorm van een publiekrechtelijke samenwerking met een openbaar lichaam volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen.[45] Omgevingsdiensten hebben een bestuur van provincies en gemeenten samen. Dit bestuur stuurt vooral op financiën en niet primair op de inhoudelijke prestaties van de omgevingsdienst. Dat is ook niet goed mogelijk, omdat afgesproken takenpakketten, mandaat en kwaliteitsverordeningen per bevoegd gezag (kunnen) verschillen. De huidige governance leidt ertoe dat de toezicht- en handhavingsstrategie een optelsom is van lokale prioriteiten en wensen, in plaats van dat lokale prioriteiten een afgeleide zijn van een regionale handhavingsstrategie, die in samenspraak tussen gemeenten en met betrokkenheid van gemeenteraden tot stand moet komen.

3.6.3 De stelselverantwoordelijkheid van de bewindspersoon

De staatssecretaris heeft de commissie gevraagd om een oordeel en een advies over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het VTH-stelsel. In verband daarmee heeft zij uitdrukkelijk de vraag gesteld of deze rolverdeling “voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken.”

De beantwoording van deze vraag begint bij het leerstuk van de ministeriële verantwoordelijkheid. Centraal in dit leerstuk staat het adagium “geen verantwoordelijkheid zonder bevoegdheid”. Onlangs heeft de Raad van State in een advies over dit onderwerp bevestigd dat dit geldend staatsrecht is.[46] “*Algemeen wordt daarom aangenomen dat een minister alleen verantwoordelijk kan worden gehouden als hij ook de bevoegdheden heeft om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken: zonder bevoegdheid geen verantwoordelijkheid”*, aldus de Raad van State.

Nu is de rol van het Rijk op het terrein van het omgevingsrecht in het algemeen en VTH in het bijzonder door allerlei ontwikkelingen steeds verder gereduceerd. De betreffende bewindspersonen hebben weinig bevoegdheden om zich in te laten met de toepassing en handhaving van het milieurecht. De meest concrete bevoegdheid is nog de mogelijkheid voor de ILT om te adviseren over vergunningen voor Brzo-inrichtingen. De inspecteur oefent deze bevoegdheid uit onder de verantwoordelijkheid van de betreffende bewindspersoon.[47] Een andere, meer algemene bevoegdheid staat in de Provinciewet.[48] Het gaat om de bevoegdheid van de minister om in de plaats te treden van een provinciaal bestuursorgaan, een onderdeel van het interbestuurlijk toezicht.

---

[45] Een aantal omgevingsdiensten had in eerste instantie die juridische status niet en had de vorm van netwerksamenwerking tussen overheden. De minister heeft dat als te licht beoordeeld en daarom een als vorm van gemeenschappelijke regeling een openbaar lichaam verplicht gesteld.

[46] Raad van State (2020), *Ministeriële verantwoordelijkheid.*

[47] Tot het leerstuk van de ministeriële verantwoordelijkheid behoort ook de op artikel 44 Grondwet gebaseerde regel dat ambtenaren ondergeschikt zijn aan hun minister. Dat geldt ook als een ambtenaar een aan zijn ambt geattribueerde bevoegdheid uitoefent. Zie Raad van State 2020, par. 2.6.

[48] *“Wanneer provinciale staten, gedeputeerde staten of de Commissaris van de Koning een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing niet of niet naar behoren nemen, dan wel een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde handeling niet of niet naar behoren verrichten, of anderszins een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderd resultaat niet, niet tijdig of niet naar behoren tot stand brengen, besluit Onze Minister wie het aangaat daarin namens provinciale staten, gedeputeerde staten of de Commissaris van de Koning te voorzien ten laste van de provincie”.*

Een tweede onderdeel daarvan is de aan de minister toekomende bevoegdheid om een besluit van een provinciaal bestuursorgaan voor te dragen voor schorsing en vernietiging.[49] De bewindspersoon beschikt dus over de bevoegdheid om corrigerend op te treden als het provinciaal bestuur zijn VTH-taken niet naar behoren uitvoert. De bewindspersoon is daarmee verantwoordelijk voor de aanwending van die bevoegdheid. Zoals eerder opgemerkt: het interbestuurlijk toezicht wordt, ook door de bewindspersoon belast met het milieubeleid, met een grote mate van terughoudendheid uitgeoefend. De Raad van State bespreekt in zijn advies het concept 'stelselverantwoordelijkheid': het denkbeeld dat een minister aanspreekbaar moet zijn op de werking van een (wettelijk) stelsel als geheel, ook als die bewindspersoon geen relevante bevoegdheid bezit. De Raad betoogt dat stelselverantwoordelijkheid geen onderdeel uitmaakt van het geldend staatsrecht en, voor zover er betekenis aan toegekend kan worden, veelal oplost in de inlichtingenplicht van de bewindspersoon (artikel 68 Grondwet). Niettemin heeft het concept veel opgang gemaakt in het politieke discours. De Raad verklaart dat als volgt: *"Het terrein dat door uitplaatsing van taken en bevoegdheden verloren is gegaan wordt soms impliciet geprobeerd terug te winnen door gebruik van de hiervoor reeds aangestipte 'systeemverantwoordelijkheid' of 'stelselverantwoordelijkheid'."*

In de praktijk wordt de 'stelselverantwoordelijkheid' vaak gebruikt om naar aanleiding van een incident de minister onder druk te zetten iets te doen wat op gespannen voet staat met de geldende bevoegdheden, afspraken en rolverdelingen die de wetgever zelf eerder – soms in het zeer recente verleden – heeft geaccordeerd".[50] De Raad voegt daar nog aan toe: *"Gebruik van 'stelselverantwoordelijkheid' leidt bovendien gemakkelijk tot een te ruime uitleg van de ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee ook tot overspannen verwachtingen van wat de overheid kan en mag. Dat tast de rechtszekerheid aan en draagt niet bij aan het beeld van een betrouwbare overheid. Daarmee wordt het tegenovergestelde bereikt van wat sommigen met de stelselverantwoordelijkheid beogen. In plaats van dat de ministeriële verantwoordelijkheid wordt versterkt, leidt zij eerder tot verwarring en overspannen verwachtingen."*

3.6.4 Conclusie van de commissie

De huidige governance op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen is een lastige vorm. De onafhankelijkheid van de omgevingsdienst en de sturing op kwaliteit en professionaliteit zijn gediend met een bestuur dat niet ook als opdrachtgever een ander belang heeft. De commissie constateert rolonzuiverheid en belangenvermengingen door het ontbreken van een heldere scheiding van verantwoordelijkheden. De onafhankelijkheid van de omgevingsdienst in de uitoefening van taken kan hierdoor worden beperkt. De commissie constateert dat de benodigde professionele distantie tussen toezichthouder (provincie) en ondertoezichtgestelde (gemeente) op de VTH-taken wordt belemmerd.

De commissie heeft in haar analyse van de governance gekeken naar alternatieven. Daarbij kwamen verschillende mogelijke organisatievormen op, zoals het zelfstandig bestuursorgaan en de Rijksdienst. Deze boden echter geen significante voordelen ten opzichte van de huidige vorm. Wel vindt de commissie het nodig om tekortkomingen in de governance op te heffen door veranderingen in het stelsel door te voeren.

Wat betreft de stelselverantwoordelijkheid onderschrijft de commissie de gedachtegang van de Raad van State in deze ten volle. Stelselverantwoordelijkheid is een fictie en als zodanig niet waar te maken. Er is in de vraagstelling die aan de commissie is voorgelegd, niet gerept van "beïnvloedingsmogelijkheden" van de bewindspersoon maar van een "regierol" van het Rijk. Ook daarvoor geldt dat zonder duidelijke bevoegdheden een regierol van een bewindspersoon weinig meer inhoudt dan gevraagde en ongevraagde goede raad aan andere overheden.

[49] Provinciewet, hoofdstuk XVIII.

[50] Raad van State (2020), Ministeriële verantwoordelijkheid, p. 44/45.

4 TOEKOMST-BESTENDIGHEID

4.1. Inleiding

Rondom het VTH-stelsel speelt een aantal ontwikkelingen op de korte en langere termijn. In het rapport van Berenschot uit 2019 wordt een schets gegeven van een aantal trends en ontwikkelingen die spelen in de context van het stelsel. Het gaat dan om: demografie (vergrijzing), economie (krapte arbeidsmarkt, bezuinigingen), sociaal-cultureel (gezondheid, zero tolerance), technologie (digitalisering, cybersecurity), ecologie (energietransitie, ZZS, circulaire economie) en politiek-juridisch (Omgevingswet). Deze ontwikkelingen hebben invloed op het VTH-stelsel en de uitvoering ervan.

De commissie heeft in het kader van de vraag wat een toekomstbestendig stelsel nodig heeft vooral gekeken naar de impact die een aantal ontwikkelingen heeft. In het bijzonder naar de Omgevingswet, en ook naar economie (financiële situatie omgevingsdiensten) en naar ecologie, te weten de invloed van het streven naar een circulaire economie. Enkele andere trends die Berenschot identificeerde komen aan bod bij het oordeel dat de commissie in eerdere hoofdstukken geeft over de kennisbasis van de omgevingsdiensten.

De Brzo-omgevingsdiensten komen sporadisch aan bod in dit rapport. Reden hiervoor is dat de commissie van mening is dat de verdere ontwikkeling van deze diensten is opgepakt. Bij de andere omgevingsdiensten is dit nog niet het geval. Sinds 2001 werken verschillende overheidsdiensten samen om te zorgen dat de meest risicovolle bedrijven van het land de veiligheidsregels eenduidig uitvoeren en dat het toezicht op die regels overal hetzelfde verloopt. Deze samenwerking is in de loop der jaren steeds verder geprofessionaliseerd. Sinds 1 januari 2014 heeft het samenwerkingsprogramma de naam Brzo+. In 2021 wordt een convenant ondertekend waarbij afspraken worden gemaakt die betrekking hebben op de taken van Brzo+, waaronder het verbeteren van de verbinding tussen beleid en uitvoering, de governance en de financiering.

4.2. Omgevingswet

De meest ingrijpende ontwikkeling op korte termijn is het inwerkingtreden van de Omgevingswet. Deze is op dit moment voorzien voor 1 januari 2022, al kan deze datum nog wijzigen, afhankelijk van de discussie in de Eerste Kamer. De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten en regelingen voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De commissie heeft gekeken of het VTH-stelsel functioneert onder de Omgevingswet en of wellicht een verschuiving van rollen plaatsvindt. Het advies van de commissie geldt nog steeds -en des te meer- wanneer de Omgevingswet in werking is getreden.

4.2.1 Omgevingsdiensten en de Omgevingswet

De vraag is of de ingrijpende stelselwijziging gevolgen heeft of zou moeten hebben voor het werk van de omgevingsdiensten. Het idee achter de wet was om het voor de omgevingsdiensten belangrijke hoofdstuk 7 van het Besluit Omgevingsrecht zo beleidsneutraal mogelijk over te nemen in de Omgevingswet, zij het dat een aantal aanpassingen onvermijdelijk was. De commissie begrijpt dat hierover een uitgebreide discussie heeft plaatsgevonden omdat het begrip inrichting werd losgelaten en naar (milieubelastende) activiteit wordt gekeken.

Onder de Omgevingswet 'verhuist' een aantal regels van het Rijk naar gemeenten en waterschappen. Het Rijk zorgt met het Invoeringsbesluit Omgevingswet dat deze regels automatisch in het omgevingsplan of de waterschapsverordening komen. Dit heet de 'bruidsschat'. Bij de activiteiten die onder de Omgevingswet van rijksregels naar lokale regels verhuizen, gaat het vooral om lokale vraagstukken. Denk aan geur, geluid of lozingen vanuit huishoudens. Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen gemeenten en waterschappen bruidsschatbepalingen van het omgevingsplan en de waterschapsverordening wijzigen en laten vervallen. Gemeenten hebben tot 1 januari 2029 de tijd om de bestemmingsplannen om te zetten in omgevingsplannen. De omgevingsvisies van gemeenten moeten op 1 januari 2024 gereed zijn. Voor de provincies en het Rijk geldt dat zij hun omgevingsvisie gereed moeten hebben op 1 januari 2022.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen de wettelijke kaders waarbinnen partijen opereren. Bevoegde gezagen zullen meer gebiedsgericht beleid ontwikkelen en krijgen meer beleidsvrijheid. De Omgevingswet vraagt dat meer wordt gekeken naar wat het bevoegd gezag mogelijk wilt maken, wat de risico's zijn en hoe daarvoor oplossingen worden gevonden. Het bevoegd gezag kan daarbij gemotiveerd afwijken van zijn eigen omgevingsplan.

4.2.2 Praktische gevolgen voor de werkwijze

De Omgevingswet heeft ook gevolgen voor de werkwijze van omgevingsdiensten. Ten eerste een praktische consequentie: meer activiteiten zullen onder algemene regels vallen. Dit betekent dat minder vergunningen afgegeven hoeven te worden, waardoor een verschuiving van vergunningplicht ('de voorkant') naar toezicht en handhaving ('de achterkant') plaatsvindt. Onder de Omgevingswet bestaan zowel activiteiten die vallen onder algemene regels als activiteiten die vergunningplichtig zijn. Vergunningplichtig of niet staat los van Brzo, al vallen de (activiteiten van) grote bedrijven vaker onder een vergunningplicht dan de kleine. Alle complexe bedrijven (afdeling 3.3 Bal) zijn sowieso vergunningplichtig en dat betreft zowel Brzo-bedrijven als niet Brzo-bedrijven.

Ten tweede kunnen gemeenten zelf algemene regels opnemen in het omgevingsplan. In het omgevingsplan kunnen maximumnormen worden opgenomen voor een aantal vormen van milieubelasting. Voor emissies naar lucht, bodem, geluid, trilling en geur vanuit de veehouderij gelden in de wet opgenomen 'kwantitatieve instructieregels' waarvan het bevoegd gezag in het omgevingsplan binnen een gegeven bandbreedte kan afwijken. Voor andere vormen van (lichte) milieubelasting is de gemeentelijke regelruimte geheel vrij. Vanuit het bedrijfsleven is richting de commissie de zorg geuit dat hierdoor ook verschillen kunnen ontstaan: per gemeente kan aan dezelfde activiteit een ander afwegingskader verbonden zijn. Dit kan, zeker bij complexere activiteiten, meespelen bij beslissingen waar een nieuwe activiteit uitgevoerd gaat worden.

De commissie voorziet dat hieruit een verandering in de positie van de omgevingsdienst zal voortvloeien. Onder de Omgevingswet zal de uitvoering van VTH immers ook de normen uit het omgevingsplan omvatten. De omgevingsdienst moet om die reden betrokken zijn bij de opstelling van de milieunormen in het omgevingsplan.

De minst vergaande vorm van betrokkenheid is een uitvoeringstoets: bij de voorbereiding van het omgevingsplan adviseert de omgevingsdienst over de uitvoerbaarheid van vergunningverlening en het toezicht en handhaving uit de in het omgevingsplan op te nemen milieunormen. Een tweede mogelijke vorm van betrokkenheid houdt in dat de omgevingsdienst het gemeentebestuur adviseert bij de opstelling van het omgevingsplan, in ieder geval het milieudeel van het plan. De expertise van omgevingsdiensten wordt dan ten volle benut bij het opstellen van omgevingsplannen. Een dergelijke betrokkenheid betekent dat de omgevingsdienst zich niet alleen met de toepassing maar ook met het opstellen van milieuregels bezighoudt.

4.2.3 Conclusies commissie

De commissie concludeert dat het basistakenpakket zoals opgenomen onder Omgevingswet niet wezenlijk afwijkt van het op dit moment geldende basistakenpakket. Wel is een gevolg voor het werk van omgevingsdiensten te verwachten: de uit te voeren taken worden complexer en omdat meer activiteiten met algemene regels worden gereguleerd zullen minder vergunningen worden afgegeven. De beoordeling van meldingen en toezicht en handhaving van algemene regels zullen daarentegen toenemen. De positie van de omgevingsdienst in termen van het basistakenpakket verandert hiermee niet, het werk wel.

De milieunormering in omgevingsplannen en een uitvoeringstoets op de normering is een belangrijke stap in het opstellen van omgevingsplannen. De ‘uitvoering’ moet hierbij een gelijkwaardige partner voor ‘het beleid’ zijn. Het gaat hierbij om de aansluiting tussen beleid en uitvoering. Voor het level playing field tussen bedrijven is het noodzakelijk dat de toegestane activiteiten en normen voor activiteiten regionaal worden afgestemd of zelfs regionaal eensluidend worden vastgelegd. Voor bedrijven die onder de Brzo-omgevingsdiensten vallen, acht de commissie het wenselijk dat, om het gelijke speelveld te bewaren, op landelijk niveau afspraken worden gemaakt over de beoordeling van deze activiteiten.

4.3. Toekomst vergunningverlening

Als één van de onderdelen van een toekomstbestendig VTH-stelsel heeft de commissie ook gekeken naar een nieuwe vorm van vergunningverlening. Al enige tijd kan door overheden gebruik worden gemaakt van koepelvergunningen voor meerdere bedrijven, waarbij één rechtspersoon als vergunninghouder optreedt. Hiermee is op een aantal plekken in het land positieve ervaring opgedaan. In de Omgevingswet blijft daarom de mogelijkheid bestaan om een koepelvergunning te gebruiken. De commissie meent dat door het beperkte gebruik van de koepelvergunning het nu niet mogelijk is om conclusies te trekken over het functioneren hiervan in de praktijk. Het gebruik van een koepelvergunning voor bedrijfsterreinen met complexe industrie vereist in ieder geval een adequaat kennisniveau en specialisme van de vergunningverlener en toezichthouders. Dit is overigens niet anders dan als deze bedrijven individueel een vergunning zouden aanvragen.

De commissie heeft ook gekeken naar vernieuwende bedrijfsconcepten die in het kader van een meer circulair werkend economisch systeem invloed kunnen hebben op vergunningverlening, toezicht en handhaving. Een voorbeeld hiervan is de Green Deal Chemical Leasing. In dit bedrijfsconcept wordt het traditionele systeem van verkoop van grondstoffen aan een bedrijf vervangen door het leveren van een functionele toepassing, waarbij de leverende partij het eventueel ontstane afval weer terugneemt voor recycling of hernieuwd gebruik. De impact hiervan op het VTH-stelsel is vooralsnog niet duidelijk. De eerste evaluatie van dit concept laat zien dat vooral van belang is dat de wetgever duidelijkheid geeft over wat nu als afval gezien moet worden.[51]

[51] EY (2017), *Whitepaper Take Back Chemicals.*

4.3.1 Samenwerken op onderwerpen m.b.t. circulaire economie

Het bevoegde gezag denkt vaak vooral in risico's en gevaren, bedrijven zien kansen voor reststromen. Bedrijven zijn hiermee aan de slag met het doel: Nederland volledig circulair in 2050.[52] Het uitgangspunt voor iedereen moet zijn dat circulair gebruik van stoffen veilig en verantwoord gebeurt. In de toekomst zal de situatie zich vaker voordoen dat omgevingsdiensten pilots moeten toestaan, waarbij bijvoorbeeld een circulaire grondstof wordt vergund terwijl een andere parameter in procesvoering daardoor slechter scoort.

Vergunningverleners, toezichthouders en handhavers bij omgevingsdiensten en ILT bekijken een casus vanuit hun perspectief. Zij werken in opdracht van een gemeente, provincie of het Rijk. Het bevoegd gezag heeft uiteindelijk de zeggenschap. Onwenselijke verschillen kunnen ontstaan door de wijze waarop het bevoegd gezag omgaat met mogelijke risico's. Er zullen integrale afwegingen gemaakt moeten worden om duurzame projecten van de grond te krijgen. Dit moet transparant gebeuren, waarbij -ook voor raden en staten- zichtbaar is als het bevoegd gezag afwijkt van adviezen of besluiten (afhankelijk van het mandaat) van de omgevingsdienst. Tegelijkertijd is duidelijk dat dit een hoog kennis- en deskundigheidsniveau vraagt en afstemming tussen de verschillende vergunningverleners. Bedrijven vinden dat het stelsel op dit punt onvoldoende garanties biedt. Ook benoemen zij dat de kwaliteit van de omgevingsdiensten tekortschiet om mee inhoud te geven aan deze ontwikkelingen, een uitzondering daargelaten.

Vergunningverlener en toezichthouder hebben elk hun eigen rol, maar moeten wel van elkaar weten wat is afgesproken en welke wetsinterpretatie wordt gehanteerd. Duidelijkheid en consistentie van beleid zijn hierbij onontbeerlijk. Wederzijds begrip tussen overheid en bedrijven, over hun houding ten opzichte van reststromen om interpretatieverschillen te kunnen duiden, helpt om risico's voldoende in beeld te brengen en comfort te geven bij beide partijen. Samenwerken vanaf het begin door vergunningverleners, toezichthouders en handhavers en het bedrijf door de casus samen door te spreken en vooraf ieders rol goed en duidelijk te definiëren is nodig.

Deze ontwikkelingen vragen van betrokken partijen tijd, aandacht en een oplossingsgerichte houding om nieuwe ontwikkelingen goed op te pakken. Het is zonder meer van belang dat het kennisniveau van vergunningverleners en toezichthouders voldoende is om hiermee om te kunnen gaan. Dit vereist continue aandacht voor de kwaliteit van instromend personeel en her- en bijscholing van al in dienst zijnde medewerkers.

Dit komt tot uiting in het feit dat bedrijven de kwaliteit van de meeste omgevingsdiensten op dit punt als onvoldoende beoordelen. De omgevingsdiensten signaleren ook zelf deze tekortkoming en wijten deze in belangrijke mate aan de financieringssystematiek en de beperkte beschikbare budgetten voor kennis- en deskundigheidsontwikkeling.

4.3.2 Conclusie commissie

Het gebruik van vernieuwende concepten als koepelvergunningen en nieuwe bedrijfsconcepten heeft tot nu toe geen grote vlucht genomen. In een steeds meer circulair werkende economie is te verwachten dat bevoegde gezagen vaker met dit soort kwesties worden geconfronteerd. Ook nu al vragen bedrijven om een overheid die niet alleen per activiteit een beoordeling geeft, maar ook de keten als totaal beschouwt. De huidige kwaliteitscriteria en de wijze van financieren van de omgevingsdiensten zijn hier onvoldoende op toegesneden.

[52] Rijksoverheid (2016), *Nederland Circulair in 2050: Circulaire economie.*

5 OORDEEL OVER HET STELSEL

5.1. Inleiding

Op basis van de conclusies in de voorgaande hoofdstukken komt de commissie tot een oordeel over het stelstel. Dat doet zij aan de hand van de fundamentele kenmerken van het stelsel. De commissie komt tot het oordeel dat het VTH-stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie-Mans: een robuuste uitvoeringsorganisatie, gelijke behandeling van gelijke gevallen, een stringente handhaving en een gecoördineerde aanpak van milieucriminaliteit. De sinds de commissie-Mans gemaakte verbeteringen in de toepassing en uitvoering van het omgevingsrecht leveren onvoldoende resultaat op. Deze hebben geen einde kunnen maken aan de fragmentatie en vrijblijvendheid in de toepassing en in de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. Het belangrijkste gevolg daarvan is dat de omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen. De commissie is van oordeel dat het stelsel op een aantal punten simpelweg tekortschiet. Daarom is het stelsel niet maximaal effectief en slagvaardig. De belangrijkste oorzaken die de commissie ziet, zijn de volgende:

- Onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten bij het uitvoeren van hun taak, is te veel ondergeschikt gemaakt aan nabijheid bij het bevoegd gezag.

- Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van:
  - een te kleine schaal van een aantal diensten,
  - negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering,
  - te grote diversiteit in het takenpakket waardoor een regionale handhavingsstrategie niet van de grond komt.
  - Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie. Laat staan dat deze zijn toegesneden op de toekomstige vraagstukken waar bevoegd gezag en omgevingsdiensten mee te maken krijgen.

- Het interbestuurlijk toezicht op een behoorlijke en rechtmatige uitvoering van medebewindstaken zoals VTH is over de gehele linie zwak ontwikkeld; de meest in het oog springende lacune is het geheel ontbreken van (extern) toezicht op het functioneren van de omgevingsdiensten: het toezichtsgat. Het interbestuurlijk toezicht functioneert onvoldoende om de noodzakelijke checks en balances te garanderen.

- Regie door het Rijk ontbreekt, stelselverantwoordelijk-heid door de bewindspersoon is in de huidige vorm een fictie.

Hierna volgt een toelichting op deze beoordeling.

5.2. Uitvoering niet op afstand van politiek-bestuurlijk gezag

Zoals toegelicht in hoofstuk 3, concludeert de commissie dat het principe van onafhankelijkheid, en dus van rechtmatige toepassing van algemene regels op concrete gevallen, voorrang dient te krijgen boven het principe van nabijheid bij het bevoegd gezag. De keuze voor onafhankelijkheid hoeft niet te betekenen dat omgevingsdiensten geen oog zullen hebben voor de lokale context binnen een gemeente. Betrokkenheid is namelijk wel van belang voor het goed kennen van de context van instellingen waarop omgevingsdiensten toezicht houden. Hiervoor is nabijheid niet essentieel.

Onafhankelijkheid is onlosmakelijk verbonden met het verstrekte mandaat aan omgevingsdiensten. Dat mandaat schiet tekort. Daarmee prevaleert nabijheid over onafhankelijkheid. De commissie vindt dat ongewenst.

5.3. Robuustheid en kritische massa niet overal voldoende

Op basis van de bestaande rapporten en informatie is voor een aantal omgevingsdiensten duidelijk dat de kritische massa onvoldoende is om de VTH-opgave in de regio naar behoren te realiseren. Het huidige aantal van 29 omgevingsdiensten, waarvan 6 Brzo-diensten, is te hoog en geeft te weinig garanties voor de vereiste robuustheid om milieuhandhaving op een goed niveau uit te voeren.

Bij de meeste diensten wordt gewerkt met outputfinanciering en een dienstverleningsovereenkomst. Outputfinanciering heeft geen relatie met het werkaanbod, namelijk het aantal vergunningplichtige inrichtingen. Bovendien werkt outputfinanciering contraproductief voor het maken van regionale afwegingen over de inzet van capaciteit. Het is niet uit te sluiten dat de toenemende druk op gemeentelijke financiën een negatief effect zal hebben op de dienstverlening van omgevingsdiensten.

Welke minimumomvang omgevingsdiensten moeten hebben, is nu niet te bepalen. Verdiepend onderzoek op welke aspecten omgevingsdiensten versterking nodig hebben om toekomstbestendig te zijn, is vereist. Daarbij is een serieuze analyse van omvang en kwaliteit van het personeelsbestand in relatie tot aantal en variëteit in inrichtingen een eerste vereiste. De diepgang van de analyse mag echter niet ten koste gaan van de snelheid; het stelsel is gebaat bij voortvarendheid.

5.4. Informatie-uitwisseling en kennisopbouw schieten tekort

Wat betreft informatie-uitwisseling en kennisdeling onderschrijft de commissie de constateringen van de Algemene Rekenkamer. Correcte informatievoorziening is noodzakelijk voor het effectief uitoefenen van toezicht en het garanderen van aansluiting op de strafrechtketen. Daarbij gaat informatie-uitwisseling verder dan louter data tussen omgevingsdiensten uitwisselen. Het gaat namelijk ook om patroonherkenning, het delen van ervaringen en kennisontwikkeling.

5.5. Rolonzuiverheid en tekortschietend toezicht

De benodigde distantie tussen toezichthouder (provincie) en ondertoezichtgestelde (gemeente) op de VTH taken is in de ogen van de commissie in veel gevallen niet aanwezig. De commissie constateert rolonzuiverheid en belangenvermenging door het ontbreken van een heldere scheiding van verantwoordelijkheden. De onafhankelijkheid van de omgevingsdienst in de uitoefening van taken kan hierdoor in het gedrang komen.

De commissie constateert dat interbestuurlijk toezicht in dit geval te typeren is als ‘minimaal toezicht’. IBT is bewust ingericht om terughoudend en selectief te zijn. Zowel de provincies als de ILT vervullen toezicht allereerst via regelmatige zelfrapportages. In de praktijk betekent dit dat besturen van provincie en gemeente de VTH-taken uitvoeren zonder een adequaat stelsel van checks & balances.

Wat betreft de stelselverantwoordelijkheid onderschrijft de commissie het standpunt van de Raad van State ten volle. Stelselverantwoordelijkheid is een fictie en als zodanig niet waar te maken. Zonder duidelijke bevoegdheden kan een stelselverantwoordelijkheid of regierol van een bewindspersoon weinig meer inhouden dan gevraagde en ongevraagde goede raad aan andere overheden.

5.6. Invoering Omgevingswet vraagt nieuwe rol van omgevingsdienst

De milieunormering in omgevingsplannen en een uitvoeringstoets op de normering zijn belangrijke stappen in het opstellen van omgevingsplannen. De ‘uitvoering’ moet hierbij een gelijkwaardige partner voor ‘het beleid’ zijn. Voor het level playing field tussen bedrijven is het noodzakelijk dat regionaal de toegestane activiteiten en normen voor activiteiten worden afgestemd of zelfs regionaal eensluidend worden vastgelegd. Voor bedrijven die onder de Brzo-omgevingsdiensten vallen, acht de commissie het wenselijk dat, om het gelijke speelveld te bewaren, op landelijk niveau afspraken worden gemaakt over de beoordeling van deze activiteiten.

5.7. Deskundigheid onvoldoende toekomstvast

Het gebruik van vernieuwende concepten als koepelvergunningen en nieuwe bedrijfsconcepten heeft tot nu toe geen grote vlucht genomen. In een steeds meer circulair werkende economie is te verwachten dat bevoegde gezagen vaker met dit soort kwesties worden geconfronteerd. Ook nu al vragen bedrijven om een overheid die niet alleen per activiteit een beoordeling geeft, maar ook de keten als totaal beschouwt. De huidige kwaliteitscriteria en de wijze van financieren van de omgevingsdiensten zijn hier onvoldoende op toegesneden. In verschillende gesprekken met het bedrijfsleven heeft de commissie vernomen dat zij nog niet altijd met omgevingsdiensten aan tafel kunnen zitten die beschikken over voldoende expertise toegespitst op het gebruik van nieuwe bedrijfsconcepten. Voor zowel het bedrijfsleven als de omgevingsdiensten kan dit frustrerend zijn.

6 ADVIES

6.1. Beantwoording vraag aan de commissie

In dit hoofdstuk geeft de commissie antwoord op de door de staatssecretaris gestelde vragen en geeft in het verlengde daarvan advies. De eerste vraag is hoe het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken is. Als onderdeel hiervan noemt de staatssecretaris mogelijkheden om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders – waaronder in het bijzonder de omgevingsdiensten – te versterken en wat daarvoor nodig is. Ook vraagt de staatssecretaris de commissie om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel en aan te geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken.

6.2. Essentie van het advies

Doordat het stelsel niet functioneert zoals het is bedoeld, ontstaat schade aan de leefomgeving, economische schade en bestuurlijke schade. Schade die vermijdbaar is. Het publieke belang van een hoogwaardige zorg voor onze omgeving verdient beter. Het aangrijpingspunt voor verbetering is het versterken van de omgevingsdiensten. Dat is de centrale boodschap van de commissie.

Eerdere evaluaties en beschouwingen over het stelsel concludeerden dat het stelsel “in ontwikkeling is” en de kans moet krijgen om “door te ontwikkelen”. Dit is het geldende discours, constateert de commissie. De term ‘doorontwikkeling’ wordt dan gebruikt om te bepleiten dat binnen het stelsel verbeteringen mogelijk zijn en dat de deelnemende partijen, met behoud van autonomie, zelf de wil en het vermogen hebben die verbeteringen door te voeren. De commissie is echter van oordeel dat in de afgelopen jaren is gebleken dat doorontwikkeling niet de weg is om de noodzakelijke verbeteringen voor elkaar te krijgen. Er zijn dwingender ingrepen nodig om de hoofdproblemen van vrijblijvendheid en fragmentatie aan te pakken. De commissie acht ingrijpende aanpassingen van het stelsel nodig, wil het opgewassen zijn tegen alle uitdagingen op het terrein van de leefomgeving, nu en in de toekomst.

De commissie heeft ervoor gekozen om in haar advies niet te tornen aan de fundamenten van het stelsel, hiermee bedoelt de commissie dat de regionale omgevingsdiensten zijn georganiseerd volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dat zou een te ingrijpend effect hebben op het functioneren van de omgevingsdiensten. De commissie bouwt daarom voort op deze fundamenten, maar ziet wel noodzaak om bepaalde punten dwingend te borgen in de uitwerking van het stelsel. De voorgestelde aanpassingen zijn aanzienlijk. Het publieke belang van een hoogwaardige leefomgeving moet centraal staan en niet de belangen van deze of gene overheid of belangengroep. Alle betrokkenen hebben daar tezamen voor te staan.

6.3. Tien maatregelen

Om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel zijn in de ogen van de commissie tien maatregelen nodig:

a. Ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen

b. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen

c. Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging

d. Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst

e. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering

f. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling

g. Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma per regio

h. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure

i. Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten

j. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen

Hierna zijn de adviezen en de te treffen maatregelen nader toegelicht.

6.3.1 Versterken effectiviteit en slagvaardigheid

Robuustheid van de omgevingsdiensten is één van de pijlers onder slagvaardigheid en effectiviteit. Dat wil zeggen dat iedere omgevingsdienst opgewassen moet zijn tegen de veelheid van taken die de dienst opgedragen krijgt. Dat vraagt een zodanige omvang met bijbehorende financiering dat de omgevingsdienst zijn taak op het gewenste niveau kan uitvoeren en kan investeren in kennisopbouw, informatie-uitwisseling, kwaliteitsverbetering en innovatie. Volgens de commissie is het volgende nodig om te zorgen dat de omgevingsdiensten optimaal zijn berekend op hun taak.

a) Ondergrens voor de omvang omgevingsdiensten verhogen

Een ‘kritische massa’ is vereist voor omgevingsdiensten: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt en de omgevingsdienst in staat stelt sparringpartner te zijn voor complexe vraagstukken en advisering over de toepassing van de omgevingswet. Er zijn nu omgevingsdiensten die alleen kunnen functioneren doordat een andere omgevingsdienst basistaken voor hen uitvoert of die hun schaal vooral te danken hebben aan plustaken. Dat vindt de commissie ongewenst. De basis moet zijn dat elke omgevingsdienst het basistakenpakket nu en in de toekomst zelf kan uitvoeren en alleen in uitzonderlijke gevallen kennis van elders haalt. Bovendien moet de omgevingsdienst voldoende robuust zijn om gebiedsgericht specialistische kennis te kunnen opbouwen.

De commissie adviseert daarom een ondergrens vast te stellen voor de omvang van een omgevingsdienst (kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit) op basis van het aantal inrichtingen met milieubelastende activiteiten (per categorie). Om deze norm te kunnen vaststellen is een kort aanvullend onderzoek nodig. Dit moet onverwijld worden uitgevoerd. Een analyse op dit niveau vergt inzicht per dienst in de aantallen en categorieën bedrijven, de daarbij benodigde uren voor VTH-taken en de nu feitelijk geleverde inspanning.[53]

b) Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen

Essentieel voor de robuustheid van de omgevingsdienst is niet alleen de omvang ervan, maar ook de kwaliteit van de bemensing. De wettelijke voorziening daarvoor (artikel 5.4 Wabo) garandeert dat niet. Van de wettelijk vereiste uniformering op het niveau van de omgevingsdienst komt daarmee weinig terecht.

De commissie is van oordeel dat het vereiste kwaliteitsniveau afgeleid dient te worden van -de complexiteit van- het pakket aan taken waarvoor een omgevingsdienst zich gesteld ziet. Dat kan dus per omgevingsdienst verschillen, maar niet op basis van “wat gemeenten overhebben voor de omgevingsdienst”. De omgevingsdienst dient te beschikken over deskundigheid die (minimaal) op hetzelfde niveau ligt als de deskundigheid waarover de onder toezicht gestelde bedrijven beschikken.

De commissie adviseert daarom de kwaliteitsverordening per bevoegd gezag voor de basistaken van de omgevingsdienst te schrappen. In plaats daarvan wil de commissie dat er per bevoegd gezag één besluit komt van het bestuur van de omgevingsdienst dat de voor de dienst benodigde kwalitatieve en kwantitatieve bezetting vastlegt voor de uitvoering van de basistaken, als afgeleide van de complexiteit van de onder toezicht staande bedrijven.

c) Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging

De commissie vindt het wenselijk de capaciteit te vergroten voor opsporing, vervolging en berechting, zowel kwalitatief als kwantitatief. Naast de noodzakelijke verbetering bij de omgevingsdiensten adviseert de commissie ook om milieucriminaliteit (weer) een opsporingsprioriteit te maken. In het totale stelsel is dat een belangrijk element.
Dit vergt een grote en veelomvattende inspanning, maar een eerste aanzet daartoe omvat in elk geval het volgende:

- zorgdragen voor BOA’s bij alle omgevingsdiensten en het opleiden en trainen van de BOA’s van de omgevingsdiensten in het herkennen en verwerken van signalen van milieucriminaliteit,
- het oormerken van recherchecapaciteit voor de opsporing van milieucriminaliteit,
- het versterken van de milieucapaciteit van het functioneel parket,
- het blijven opleiden en trainen van rechters in milieucriminaliteit zowel in de eerste als tweede lijn.

De commissie adviseert om ten minste de eerder gemaakte afspraken over de politiecapaciteit na te komen. Uitbreiding van de capaciteit van het Openbaar Ministerie voor vervolging van aangebrachte zaken ligt in het verlengde hiervan: zolang niet elke partner beschikt over voldoende capaciteit zal de zwakste schakel de effectiviteit van de handhaving bepalen.

Een hogere prioriteit en capaciteit voor milieudelicten moet synchroon lopen met de prioriteiten van de Regionale Informatie- en Expertise Centra en daarmee van het Landelijke Informatie- en Expertise Centrum. Het gegeven dat het om ondermijnende criminaliteit gaat, maakt dat dit past bij het takenpakket van de RIECs en vanwege de omvang is het oppakken van dit thema urgent.

[53] De commissie heeft zich er rekenschap van gegeven dat de systematiek van het werken met inrichtingen in de Omgevingswet wordt losgelaten. In plaats daarvan gaat het om activiteiten. Voor het bepalen van de ondergrens vindt de commissie desondanks het aantal en de complexiteit van inrichtingen de enige passende maatstaf.

d) Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst

Niet alle gemeenten hanteren hetzelfde basistakenpakket. Hoewel wettelijk verplicht, zijn er nog steeds bevoegd gezagen die zich niet aan de wet conformeren. De commissie vindt dit zeer verbazingwekkend. Elke omgevingsdienst in Nederland moet werken met hetzelfde basistakenpakket. Dat geeft eenheid in uitvoering, een level playing field en creëert ook condities voor de omgevingsdienst om beter te presteren. Als uitvloeisel van de omgevingswet vindt de commissie dat de omgevingsdiensten een adviesrol behoren te krijgen over de omgevingsplannen, waarbij het advies gepubliceerd wordt/ openbaar is. Dit is te zien als uitbreiding van het basistakenpakket.

De commissie adviseert dat gemeenten alleen aanvullende taken kunnen onderbrengen bij de omgevingsdienst als de plustaak goed is omschreven, apart gefinancierd en bemenst is. Het onderbrengen van aanvullende taken vraagt een bestuursbesluit.

e) Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering

De commissie vindt de huidige financiering van de omgevingsdiensten niet passend in het licht van slagvaardigheid en effectiviteit. Vrijwel overal is gekozen voor outputfinanciering. Dat betekent dat de financiering wordt gekoppeld aan de taken die de omgevingsdienst voor een gemeente of provincie uitvoert. Dat is problematisch omdat die taken niet zijn afgeleid van een regionale risico-inventarisatie en regionale handhavingsstrategie: gemeenten bepalen wat de omgevingsdienst in de gemeente doet, en de optelsom is de regionale handhavingsstrategie.

Door deze financieringssystematiek zijn omgevingsdiensten bovendien in hun taakuitoefening afhankelijk van de financiële ruimte van bevoegd gezagen. Outputfinanciering geeft meestal maar beperkt ruimte voor kennisontwikkeling en innovatie. Ook is advisering lang niet altijd meegenomen en als het budget voor het einde van het jaar op is, worden geen nieuwe zaken meer opgepakt.

Deze wijze van financieren belemmert de effectiviteit van toezicht en handhaving. De omgevingsdienst wordt zo een krap gefinancierde ‘uitvoeringsmachine’. De omgevingsdienst heeft te beperkte middelen om steeds te doen wat nodig is voor de kwaliteit van de leefomgeving en wordt beperkt in zijn mogelijkheden. Bij de invoering van de Omgevingswet en voor nieuwe vormen van vergunningverlening is dat extra problematisch. De afhankelijkheid van het bevoegd gezag wringt eens te meer in tijden van bezuinigingen. Als gemeenten een begrotingstekort hebben, leidt dat in veel gevallen tot een beperking van de middelen voor gemeenschappelijke regelingen, en dus ook de omgevingsdiensten, zonder inhoudelijke discussie over wat de consequenties daarvan zijn.

Voor het vergroten van de robuustheid van de omgevingsdiensten vindt de commissie daarom dat de bewindspersoon een landelijke norm voor de financiering moet ontwikkelen, op basis van het aantal en de complexiteit van de inrichtingen dat de omgevingsdienst bedient. De commissie realiseert zich dat dit een beperking in de vrijheid van budget van lokale en regionale overheid betekent, en daarmee een ingreep is in de gegroeide financiële verhoudingen tussen overheden. Toch is het noodzakelijk om toezicht en handhaving effectief te laten zijn en meer milieuschade in de toekomst te voorkomen. Omdat dit ook een nationaal belang is, moet het Rijk bijdragen aan de financiering van de omgevingsdiensten.

f) Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling

Het permanent delen van toezichtsinformatie per inrichting tussen alle betrokken instanties is een noodzakelijke voorwaarde voor het opbouwen van een adequate informatiepositie en daarmee voor een effectieve en efficiënte uitoefening van toezicht en handhaving en samenwerking tussen de bestuurs- en strafrechtketen. De commissie vraagt specifiek aandacht voor de strafrechtelijke handhaving van het milieurecht omdat zij heeft geconstateerd dat hierin geen verbeteringen zijn opgetreden en dat de bevindingen van de commissie-Mans dus nog onverkort van toepassing zijn.[54]

Om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen, dienen alle omgevingsdiensten, maar ook de waterschappen, de politie en ILT aangesloten te zijn op Inspectieview Milieu. Uiteraard is dat niet voldoende: Inspectieview dient ook daadwerkelijk gebruikt te worden voor de administratie van alle toezichtsactiviteiten, toezichtsbevindingen en handhavingsactiviteiten. Betrokken instanties (omgevingsdienst, milieurecherche, OM, FIOD) dienen alle beschikbare informatie over ongewone en verdachte transacties en handelingen systematisch en langdurig te bundelen en te verrijken om zodoende een basis te leggen voor succesvolle opsporing en vervolging. De strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit is in grote mate afhankelijk van informatie en signalen uit het bestuursrechtelijk toezicht. Omgekeerd kan het bestuursrechtelijk toezicht meer risicogestuurd en gericht opereren als het kan beschikken over relevante informatie uit strafrechtelijke opsporingsactiviteiten. De bestanden dienen nauwkeurig bijgehouden te worden: datavervuiling kan nog schadelijker zijn voor de informatiepositie dan het ontbreken van gegevens. Wat betreft informatie-uitwisseling onderschrijft de commissie de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer in dezen. De commissie adviseert de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen.

Essentieel om de slagvaardigheid en effectiviteit van de omgevingsdiensten te verstevigen, is investeren in kennisontwikkeling en het delen van ervaringen. Om de kwaliteit en consistentie in de uitvoering van VTH-taken te verbeteren is het belangrijk te investeren in landelijke kennisdeling. Een gedeeld informatiesysteem is zoals gezegd daarvoor de basis. De kennisinstituten bij Omgevingsdienst NL en Bureau Brzo+ moeten meer body krijgen. Voor het eerste geldt dat specialismen daar belegd kunnen worden, zoals ook in de plannen van Omgevingsdienst NL bedacht, en dat Omgevingsdienst NL een voortrekkersrol krijgt in kennisdeling en innovatie. Daar zijn meer middelen voor nodig. Voor het bureau Brzo+ geldt dat dit zich zou moeten ontwikkelen tot landelijk expertise centrum voor complexe vergunningverlening, waarbij verschillende vergunnings- en toezichtregimesregimes op elkaar afgestemd moeten worden. Hier moeten maatwerkoplossingen worden ontwikkeld. Ook zou hier gewerkt kunnen worden aan een concernvergunning voor landelijk opererende bedrijven die beschikken over dezelfde inrichtingen/installaties (naar voorbeeld van de concernvergunning bij Schiphol en Chemelot). Dan kan vergunningverlening en inspectie efficiënter worden georganiseerd.

6.3.2 Versterken onafhankelijkheid

De commissie onderschrijft de in de opdrachtformulering benoemde noodzaak om de onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten te versterken, om de effectiviteit en slagvaardigheid van het stelsel te vergroten. Aanvullend op de hiervoor genoemde maatregelen vindt de commissie een aantal ingrepen noodzakelijk.

g) Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma per regio.

Bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst moeten conform artikel 7 van het Besluit Omgevingsrecht ‘zorg dragen’ voor één uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de omgevingsdienst. De praktijk is echter dat elk bevoegd gezag een eigen risicoanalyse maakt, eigen prioriteiten stelt, eigen beleidskeuzen maakt en een eigen uitvoeringsprogramma opstelt. Zelfs met de meest welwillende deelnemers is het een heidense klus om uit al die ongelijksoortige bouwstenen één gezamenlijk uitvoerings- en handhavingsbeleid bij elkaar te puzzelen.

[54] Zie ook de “Opgaven” die het CCV de betrokken instanties mee geeft. *De markt de baas*, p. 41.

De commissie adviseert een omgekeerde procedure: de directeur van de omgevingsdienst bereidt voor de gehele regio één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsbeleid voor. De documenten worden ter consultatie aan de aangesloten bevoegde gezagen voorgelegd. Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst stelt beide documenten vast.
De directeur bereidt in aansluiting daarop jaarlijks een uitvoeringsprogramma voor, dat ter vaststelling aan het bestuur van de omgevingsdienst wordt voorgelegd. De directeur maakt tot slot jaarlijks een evaluatie van de uitvoering, die als input dient voor het nieuwe jaarprogramma. Op die manier wordt de cyclus van uitvoering en evaluatie (par. 7.2 van het Bor), op regionaal niveau doorlopen. Dat biedt betere voorwaarden voor eenheid in de uitvoering en geeft de omgevingsdienst de mogelijkheid om veel efficiënter te werken en meer kwaliteit te leveren: van zo'n twintig verschillende naar één gelijke opdracht per regio.

h) Versterking positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien benoemingsprocedure

Een omgevingsdienst dient, zeker waar het toezicht en handhaving betreft, te functioneren in relatieve onafhankelijkheid, op afstand van de uiteindelijk bevoegde bestuursorganen. Slechts voor een enkele omgevingsdiensten is dat gerealiseerd. De huidige praktijk is dat sommige diensten niet zelfstandig tot handhaving mogen overgaan, maar daarvoor eerst toestemming moeten vragen aan het bevoegd gezag. Dat geeft ruimte voor politieke keuzes om al dan niet te handhaven. Dat vindt de commissie ongewenst.

Daarom stelt de commissie voor dat de opdrachtgevers, de bevoegde gezagen, verplicht worden om een mandaat af te geven voor alle beschikkingen die dienen ter uitvoering van het vastgestelde uitvoerings- en handhavingsbeleid van de omgevingsdienst. Het bevoegd gezag wordt in kennis gesteld van het besluit. In het geval van een dwingend lokaal belang om anders met een handhavingszaak om te gaan, zou het formeel bevoegde gezag (B&W of GS) ruimte moeten hebben om af te wijken door een aanwijzing aan de omgevingsdienst, onder gelijktijdig informeren van hun volksvertegenwoordiging. Daarmee wordt dezelfde situatie bereikt die ook op nationaal niveau geldt voor het geven van een aanwijzing aan een Rijksinspectie.

De directeur van de omgevingsdienst is nu de manager van de omgevingsdienst en belangrijkste adviseur van het bestuur. Om de positie van directeur omgevingsdienst meer statuur te geven adviseert de commissie, naast de uitbreiding van het mandaat, een verzwaarde benoemingsprocedure, waarin OM en Rijk ook een rol spelen.

6.3.3 Andere verdeling van rollen, taken en bevoegdheden

Tot slot formuleert de commissie een advies over de verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel als bijdrage aan de effectiviteit en slagvaardigheid van het stelsel en de stelselverantwoordelijkheid van de bewindspersoon. De commissie heeft daarom de aan haar gestelde vraag als volgt geherformuleerd: "over welke bevoegdheden dient de bewindspersoon te beschikken om op een adequate manier de regie over het stelsel te kunnen voeren?"

Het antwoord op deze vraag is tweeledig. Ten eerste: het repertoire aan bevoegdheden waarover de bewindspersoon beschikt, moet worden uitgebreid, en ten tweede: het is nodig dat de bewindspersoon de bestaande bevoegdheden (pro) actiever aanwendt.

i) Inrichten Rijkstoezicht op omgevingsdiensten

De commissie stelt voor het Rijkstoezicht uit te breiden tot de omgevingsdiensten. Dit staat weliswaar haaks op één van de uitgangspunten van de Wet revitalisering generiek toezicht: het nabijheidsprincipe, maar op dit principe zijn al andere uitzonderingen gemaakt, bijvoorbeeld voor de woningcorporaties. Er zijn voldoende dringende redenen om dat ook hier te doen.

De commissie vindt het wenselijk dat dit Rijkstoezicht uitgevoerd wordt door de ILT. Dit kan verschillende vormen krijgen, maar het kan in elk geval niet 'sober en terughoudend' zijn, de huidige werkwijze. Die heeft ons immers gebracht in de situatie waar we nu zijn. Omdat de ILT zelf óók vergunningverlener en toezichthouder is en daarmee onderdeel uitmaakt van het VTH-stelsel, vereist een grotere rol van de ILT bij het toezicht op de omgevingsdiensten wel dat dit toezicht duidelijk gescheiden wordt van de eigen VTH-taken van de ILT.

De commissie adviseert om het toezicht van de ILT op de omgevingsdiensten gelaagd uit te oefenen en zowel systematisch als incidenteel. Wat het systematische deel betreft: artikel 5.6 van de Wabo verplicht de minister om elke twee jaar onderzoek te doen uitvoeren naar de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de VTH. Daarbij aansluitend meent de commissie dat dit onderzoek de vorm dient te krijgen van een tweejaarlijkse stresstest van de omgevingsdiensten, uit te voeren door de ILT. De centrale vraag van de stresstest dient te zijn: is de omgevingsdienst in staat opgedragen taken naar behoren uit te voeren, gelet op de kwaliteit van de bemensing, de werkwijzen, het feitelijk optreden en de uitkomsten daarvan. Daarnaast zal de ILT patronen signaleren uit incidenten en van een uitvoering die niet naar behoren is. De tweejaarlijkse analyse moet óók een kwantitatieve analyse omvatten. Deze stresstest zou tevens aangevuld kunnen worden met een systeem van visitatie, waarbij de omgevingsdiensten elkaar kritisch bevragen op hun functioneren.

Als het IBT zo is ingericht, heeft de bewindspersoon meer mogelijkheden om binnen het stelsel bij te sturen als lokaal en regionaal bestuur zijn wettelijke taak veronachtzaamd. In de analyse zijn genoemd: omgevingsdienstconstructies die afwijken van de opzet van het stelsel; het ontbreken van verordeningen inzake kwaliteitscriteria en het niet deelnemen aan Inspectieview. Al deze gevallen komen in aanmerking voor een interventie door de ILT. Verdergaand kan de bewindspersoon de ILT te vragen om per regio te toetsen of wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria.

j) Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

De commissie is van oordeel dat de omgevingsdienst een inhoudelijk advies moet geven over de milieunormering in omgevingsplannen en een uitvoeringstoets op de normering zou moeten uitvoeren. De 'uitvoering' moet hierbij een gelijkwaardige partner voor 'het beleid' zijn. Voor het level playing field tussen bedrijven is het noodzakelijk dat regionaal de toegestane activiteiten en normen voor activiteiten worden afgestemd of zelfs regionaal eensluidend worden vastgelegd.

Voor bedrijven die onder de Brzo-omgevingsdiensten vallen, acht de commissie het wenselijk dat, om het gelijke speelveld te bewaren, op landelijk niveau afspraken worden gemaakt over de beoordeling van deze activiteiten. Het eerdergenoemde landelijk expertisecentrum (bij het Brzo+ bureau) kan de rol vervullen om de verschillende milieudoelstellingen en doel- en middelvoorschriften voor complexe inrichtingen met elkaar in balans te brengen.

7 EPILOOG

Met toenemende verbazing en verontrusting heeft de adviescommissie VTH zich gebogen over de prestaties van het VTH-stelsel. In 2008 presenteerde de commissie Mans haar advies “De tijd is rijp”. De commissie van Aartsen constateert nu, bijna dertien jaar later, dat de tijd kennelijk toch niet rijp genoeg was om het advies volledig te implementeren. De packagedeal tussen overheden, de opschaling van de politieregio’s, de gebleken boterzachte afspraken over de versterking van de strafrechtketen, maar bovenal de terughoudendheid van het lokaal en provinciaal bestuur om de voorwaarden te creëren waaronder de omgevingsdiensten hun werk optimaal kunnen doen, hebben geleid tot een stelsel dat niet aan de verwachtingen voldoet.

Hoe erg is dat? “Het gaat toch in 90% van de gevallen goed”, kreeg de commissie regelmatig te horen. Dat stelt de commissie niet gerust. Om een paar redenen. De eerste reden is dat -anders dan ten tijde van de commissie Mans- niet systematisch wordt gevolgd hoe het gaat met de leefomgeving en met incidenten. Er zijn nauwelijks kwantitatieve gegevens beschikbaar. Dat heeft overigens een duidelijke oorzaak: het stelsel is er niet op ingericht om die gegevens te verzamelen en er is geen sprake van onafhankelijk inhoudelijk toezicht op de prestaties van de omgevingsdiensten. Zo is er op zijn best aandacht voor incidenten. We weten dus simpelweg niet of het in 90% van de gevallen goed gaat.

De tweede reden is dat zowel de norm van 90% als ‘goed’ niet zijn gedefinieerd. Vinden we het acceptabel dat in 10% van de gevallen het milieutoezicht faalt? Dat als gevolg daarvan lucht, water en bodem meer verontreinigd raken? En de volksgezondheid meer te verduren heeft? Tien procent foutmarge is in ieder geval een andere norm dan we hanteren voor bedrijven. En wat is ’goed’? Is het ‘goed’ als geen sprake is van milieuschade? Of is onderdeel van ‘goed’ ook dat sprake is van een level playing field, zodat bedrijven erop kunnen vertrouwen dat regels op dezelfde manier worden toegepast en dus geen sprake kan zijn van ongewenst concurrentievoordeel of misbruik? Dan is er nog het thema van bestuurlijke schade. De uitvoeringspraktijk van de overheid ligt niet voor niets onder een vergrootglas, uitglijders van de overheid leiden tot een forse knauw in het vertrouwen in de overheid. Moet dat ook onderdeel zijn van de normering van ‘goed’? De commissie vindt van wel.

Met deze blik vindt de commissie dat het niet goed gaat met het VTH-stelsel. Het argument dat het binnen het stelsel goed kan gaan, en op veel plekken in het land ook goed gaat, overtuigt niet. Het stelsel moet ervoor zorgen dat het goed gaat. Dat vraagt een forse investering in de uitvoering. Het presteren van de omgevingsdiensten is de sleutel tot succes. Het voorbeeld van SODM werd veel genoemd: een gezaghebbende onafhankelijke toezichthouder, die ervoor zorgt dat ten aanzien van de delfstoffen- en energiewinning in Nederland overal dezelfde normen voor veiligheid en milieubescherming worden toegepast. Een dienst die de deskundigheid heeft om op niveau het gesprek te voeren met overheden en bedrijven. Een dienst die beschikt over de benodigde kennis en informatie. En die rekening houdt met regionale verschillen.

De commissie heeft niet zover willen gaan om voor te stellen het fundament van het stelsel aan te passen, door bijvoorbeeld over te gaan tot een gedeconcentreerde rijksdienst of een ZBO. Of te adviseren om sterk op te schalen. Dat zou de aandacht maar afleiden van waar het om gaat: versterken van de uitvoering. Dat neemt niet weg dat forse ingrepen nodig zijn. Ingrepen die in samenhang moeten worden genomen. Dus geen ‘cherrypicking’, zoals bij de invoering van het advies van Mans teveel het geval is geweest. Nee, investeren in de kwaliteit en de robuustheid van omgevingsdiensten. In kennisdeling en ontwikkeling. Het benodigde geld daarvoor vrijmaken. Stevig inhoudelijk toezicht houden en zo nodig ingrijpen. Alleen zo krijgt de leefomgeving de zorg die zij verdient.

8 BIJLAGEN

8.1. Uitkomsten internationale vergelijking

De commissie heeft gekeken of er punten zijn die we in Nederland kunnen leren van de aanpak van de landen om ons heen (België, Duitsland en Frankrijk). Er bleken geen kant-en-klare vergelijkingen beschikbaar van de VTH-praktijken van Nederland, België, Duitsland en Frankrijk. De verschillende staatsinrichting van de landen maakt vergelijking ook niet eenvoudig. De commissie heeft voor haar analyse gebruik gemaakt van informatie die via het IMPEL-netwerk[55] en de ambassades opgevraagd is bij deze landen en van gesprekken met deskundigen.

Duitsland

De Duitse staatsinrichting, met op onderdelen grote bevoegdheden voor de afzonderlijke deelstaten, en de uitwerking daarvan op het VTH-stelsel, is goed beschreven. Voor vergunningverlening gelden deels federale en deels lokale regels, waarbij per deelstaat ook andere procedures kunnen gelden voor de inrichting van het VTH-proces. Enkele deelstaten kennen ook intern delegatie van bevoegdheden naar een tussenlaag (Regierungsbezirk). Er zijn diverse coördinatie-gremia waarbinnen deelstaten afstemming zoeken met elkaar en met de federale overheid over normstelling en handhaving. Dit zijn informele gremia, er is vanwege de federale structuur geen wetsbasis voor de Bondsregering om hier formeel coördinerend in op te treden. De commissie vindt met name de mate waarin VTH-processen informeel afgestemd worden een interessante notie, juist omdat deze plaatsvindt zonder formele noodzaak.

België

In vergelijk met Duitsland is in België de situatie duidelijk anders, hier zijn de vier gewesten zelfstandig bevoegd voor de meeste milieuwetgeving, en hebben de gemeenten voor kleinere installaties eigen vergunningverlening- en inspectieactiviteiten. Voor de meest eenvoudige categorie kan veelal volstaan worden met een melding of verklaring bij de gemeente. Voor complexere installaties is het gewest het bevoegd gezag, voor zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving. In Vlaanderen is er tussen de gemeenten en tussen de gemeenten en het gewest sprake van duidelijke coördinatie in het optreden. Hiervoor is de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu ingericht, die “de organisatie van systematisch overleg met al de overheden die bevoegd zijn op het vlak van de handhaving van de milieuwetgeving” als taak heeft. Ook faciliteert de VHRM het opstellen van protocollen voor het handhavend optreden en fungeert ze als kenniscentrum. Ook hier ziet de commissie dat de uitwisseling van gegevens en coördinatie over het optreden een belangrijke bijdrage levert aan de effectiviteit van het stelsel.

[55] IMPEL (2021), European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law. Online via: www.impel.eu.

Frankrijk

De regering-Macron heeft in 2018 een herziening van de milieuvergunningen in Frankrijk doorgevoerd, waardoor de vergunningverlening verder gestroomlijnd is. Er worden nu vier typen installaties en werkzaamheden onderscheiden, die nader onderverdeeld zijn en uiteindelijk leiden tot drie soorten toestemming: een vergunning (autorisation), een vereenvoudigde vergunning (enregistrement) of een meldingsplicht (déclaration). Alle drie verlopen via de prefect van het departement, de procedure en beoordeling is uniform voor de hele republiek. Bij departementsoverstijgende projecten wordt een coördinerend prefect aangewezen die verantwoordelijk is voor de afhandeling van de vergunning. Wat betreft het toezicht is de situatie complexer, er is een groot aantal instanties met inspectiebevoegdheden, onderverdeeld naar onderwerp of naar grondgebied. Wel is er sprake van een nationaal handhavingsplan, waarin de inspectieprioriteiten worden bepaald. Er is ruimte voor de prefecten om af te wijken van dit plan, maar dat beperkt zich met name tot de frequentie van het aantal inspecties. De commissie constateert dat de opzet van het Franse stelsel sterk afwijkt van de methodiek die in Nederland wordt gehanteerd, wat ook veroorzaakt wordt door de sterkere positie van de centrale overheid. Niettemin zorgt de aanpak in Frankrijk wel voor een gelijk speelveld: in elk departement zou een vergunning op dezelfde grond beoordeeld moeten worden.

8.2. Analyse van het toezicht door provincies en gemeenten

De commissie heeft voor het beoordelen van het functioneren van het horizontale en verticale toezicht op de opdrachtgevers van de omgevingsdiensten een analyse gemaakt van openbaar beschikbare informatie bij provincies en gemeenten over het interbestuurlijk toezicht (provincies) en over het horizontale toezicht (gemeenteraden).

Hierbij zijn alle twaalf provincies onderzocht en per omgevingsdienst is steekproefsgewijs één gemeente onderzocht.

8.2.1 Toezicht door de provincies

Via een zoekactie in de openbare gegevens van de twaalf provincies is inzicht verkregen in de wijze waarop zij hun toezichtsrol invullen volgens de uitgangspunten van de wet. Een aantal provincies maakt dit ook (zeer) transparant openbaar, via websites of interactieve documenten waarmee eenvoudig achterliggende stukken ingezien kunnen worden. Goede voorbeelden in dezen zijn de provincies Noord-Holland, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland.

Ook de provincies Drenthe, Flevoland, Gelderland, Limburg en Noord-Brabant maken op hun website openbaar hoe zij invulling geven aan het toezicht op gemeenten en wat de resultaten hiervan zijn.

Voor de provincies Groningen, Friesland en Zeeland werd alleen summiere informatie gevonden. De provincie Zeeland heeft geen specifieke informatie beschikbaar op haar website over de invulling van haar toezichtsrol. Uit een Statenbrief van 2016 valt op te maken dat deze provincie haar toezicht richt op Financiën, Archiefbeheer en de huisvesting Statushouders.

Het beeld dat ontstaat uit deze eerste informatieverzameling is dat een deel van de provincies de toezichthoudende rol serieus neemt en hier in het algemeen ook voldoende middelen voor uittrekken, wat onder meer zichtbaar is in de actieve openbaarmaking van beleidsstukken, brieven en rapportages.

Uit de verzamelde informatie blijkt dat de toezichtsrol echter veelal ingevuld wordt door zelfrapportages: gemeenten worden uitgenodigd voor elk van de terreinen aan te geven of het beleid nog actueel is en of er achterstanden er zijn. Na controle van de ontvangen gegevens en de onderbouwing daarbij wordt per gemeente een oordeel gegeven: voldoet (groen), oranje (voldoet op enkele aspecten niet) of rood (voldoet niet). De brieven die gemeenten ontvangen naar aanleiding van deze rapportage zijn vaak zeer summier, met een beperkt aantal punten wordt aangegeven op welke terreinen de provincie verbetering wil zien. Deze systematiek past goed bij het uitgangspunt van de Wet RGT, maar heeft het risico dat dit tot een 'papieren exercitie' leidt. Het ministerie van BZK is in samenwerking met IPO en VNG al aan het verkennen op welke wijze deze rapportages anders ingevuld kunnen worden.

Ook al is het toezicht sober, het leidt er wel toe dat op basis van de ontvangen gegevens provincies met enige regelmaat ingrijpen. Bijvoorbeeld voor de huisvesting van statushouders zijn er gemeenten bekend waarbij de provincie interventies toepaste, tot en met indeplaatsstelling.

Sporadisch worden andere interventies toegepast, zoals het (zeldzame) voordragen van raadsbesluiten voor vernietiging door de Kroon of het geven van aanwijzingen aan gemeenten die – bijvoorbeeld – een bestemmingsplan weigeren vast te stellen. Veel vaker eindigt een interventie zonder dat er een formeel besluit wordt genomen: het feit dat een provincie een gemeente aanspreekt op een gebrek leidt er vaak toe dat dit hersteld wordt, in sommige gevallen ook omdat het bekendworden van het provinciale standpunt ertoe leidt dat een college van B&W door de raad ter verantwoording wordt geroepen. Ook dat is in lijn met de gedachte achter de wet RGT, waarbij horizontaal toezicht belangrijker wordt geacht dan verticaal.

Met betrekking tot het functioneren van het VTH-stelsel zijn er geen concrete aanwijzingen dat de provincie toezicht uitoefent op de inzet van gemeenten bij taken die in de omgevingsdienst zijn ingebracht. Dit is geen nieuw inzicht: ook Berenschot (2019) constateerde dat het toezicht op gemeenschappelijke regelingen verbeterd kan worden. Daardoor kan het voorkomen dat gemeenten bepaalde verplichtingen niet nakomen richting een omgevingsdienst, en daar niet op aangesproken worden door de provincie. Bij omgevingsdiensten is een complicerende factor dat het toezicht voor deze diensten gebaseerd is op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, die uitgaat van delegatie van bevoegdheden naar de gemeenschappelijke regeling, maar dat taken aan de omgevingsdienst op basis van de Gemeentewet en Omgevingswet gemandateerd worden door de gemeenten. Als de provincie deelnemer is in de regeling waar de omgevingsdienst onder valt, ontstaat een extra dilemma: de provincie wordt dan geacht toezicht te houden op de gemeenten waarmee ze zelf in de omgevingsdienst participeert. Alhoewel dit formeel geen belemmering hoeft te zijn, zal in de praktijk het vaak lastig zijn als gedeputeerden als toezichthouder moeten optreden tegen een college van B&W waarmee ze samen ook het bestuur vormen van de omgevingsdienst.

8.2.2 Toezicht door gemeenteraden

In de huidige situatie is een belangrijke rol weggelegd voor de gemeenteraden bij het houden van toezicht op het functioneren van de Omgevingsdiensten. Omdat deze ingericht zijn als gemeenschappelijke regeling, is een lid van het college van B&W bestuurslid van de Omgevingsdienst en wordt de raad geacht toe te zien op het functioneren van de Omgevingsdienst, in ieder geval voor zover het het werk betreft dat de Omgevingsdienst in opdracht van de eigen gemeente uitvoert.
Alhoewel op voorhand veel signalen verkregen waren dat dit horizontale toezicht in de praktijk niet goed functioneert, heeft de commissie gemeend om zelf via een steekproef te beoordelen of deze signalen grond hadden. Daarbij is per Omgevingsdienst in eerste instantie één gemeente geselecteerd, waarbij vervolgens vijf stukken zijn bekeken:

- Is er een kwaliteitsverordening voor de VTH-taken vastgesteld?
- Is er een handhavingsverslag?
- Is dit handhavingsverslag doorgezonden naar de raad?
- Heeft de raad een inhoudelijke bespreking gehad over het verslag of het VTH-beleid?

Welke conclusie trekt de provincie bij het IBT voor de gemeente, voor het omgevingsrecht? Bij het uitvoeren van het onderzoek bleek al snel dat bij ongeveer de helft van de gemeenten de raadsstukken moeilijk doorzoekbaar waren, waarvan de helft (een kwart van het totaal) dusdanig moeilijk dat niet met zekerheid vast te stellen is of er al dan niet een handhavingsverslag of een raadsbrief over het VTH-beleid in de periode 2018-2020 is verschenen. Vanwege deze praktische problemen zijn enkele gemeenten toegevoegd aan het onderzoek, maar dit veranderde de resultaten niet wezenlijk.

De commissie constateert dat de verplichting tot het vaststellen van een kwaliteitsverordening bij de meeste gemeenten op orde is. Ondanks de wettelijke plicht daartoe, ontbrak deze verordening echter nog steeds bij twee van de eenendertig onderzochte gemeenten.

Een recent handhavingsverslag, dat op grond van de kwaliteitsverordening jaarlijks aan de raad zou moeten worden toegezonden, werd bij de helft van de gemeenten aangetroffen (15/31). Bij een kwart kon worden vastgesteld dat er geen recent handhavingsverslag was verschenen, bijvoorbeeld doordat dit als apart punt vermeld werd bij het interbestuurlijk toezicht. Een brief van B&W waarmee het verslag aan de raad werd aangeboden, werd bij bijna alle verslagen gevonden (14/31). De inhoud hiervan varieerde van een pro forma brief tot een inhoudelijke toelichting op het verslag.

Zeer opvallend was dat het VTH-beleid, of de handhavingsrapportage maar in één van de onderzochte gemeenten inhoudelijk besproken is in de periode 2018-2020. In één andere gemeente werd een verslag gevonden van een bespreking van een rapport van de gemeentelijke rekenkamer over het VTH-beleid.

8.3. Gesprekspartners

De commissie heeft voor de totstandkoming van haar advies gebruikgemaakt van de kennis en ervaring van een groot aantal personen die op persoonlijke titel of als vertegenwoordiger van een betrokken partij met de commissie spraken. Daarnaast is ook schriftelijk van belanghebbenden informatie ontvangen, wat door de commissie gebruikt kon worden bij haar werk. Via deze weg wil de commissie eenieder van harte bedanken voor de vrijgemaakte tijd voor het opstellen van een schriftelijke bijdrage en het voeren van een gesprek, en in het bijzonder:

- De vertegenwoordigers van VNG, IPO, Omgevingsdienst NL, ILT en de ministeries van IenW, BZK en JenV;
- De leden van het Bestuurlijk Omgevingsberaad;
- De vertegenwoordigers van VNO-NCW, VNCI, VNPI en Votob;
- Dhr. Broeksteeg (RUN), dhr. Ter Haar (ABD), dhr. Grin (UvA), mw. Jong (Deltalinqs), mw. Koopmans (OM), mw. Lambooy (Nyenrode), dhr. Vollenbroek (MOB)
- Mw. Van Someren, mw. De Sonnaville en dhr. Van Wilsem (Algemene Rekenkamer)

De commissie is verder veel dank verschuldigd aan een zestal personen die de commissie hebben ondersteund bij de organisatie van het werk, het uitvoeren van onderzoek en het samenstellen van het adviesrapport: dhr. Koopman, mw. Sturm en dhr. Van Olst (Lysias Advies), mw. Tieleman en dhr. Wijmenga (ministerie IenW) en dhr. De Ridder (RUG).

8.4. Geraadpleegde documenten

Algemene Rekenkamer (2021), *Een onzichtbaar probleem (gebrek aan kwaliteit van data over milieucriminaliteit en -overtredingen).*

Arena Consulting & Pro-Facto (2018), *De staat van het mandaat* – Provincie Noord-Brabant.

Berenschot (2017), *Evaluatie wet VTH (op weg naar een volwassen stelsel).*

Berenschot (2019), *Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken* (Evaluatie van het instrumentarium).

CCV (2019), *De markt de baas (Een verkenning naar knelpunten in de aanpak van milieucriminaliteit).*

Commissie Herziening Handhavingsstelsel VROM-regelgeving, commissie Mans (2008), *De tijd is rijp.*

Commissie voor de evaluatie van de RUD's, commissie Wolfsen (2014), *VTH: vertrouwen, tempo en helderheid (Aanbevelingen voor de volgende fase in de ontwikkeling van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving).*

EY (2017), *Whitepaper Take Back Chemicals.*

IMPEL (2021), European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law.
Online via: www.impel.eu.

Inspectie Leefomgeving en Transport (2019), *signaalrapportage VTH-stelsel.*

Inspectie Leefomgeving en Transport (2020), *ILT-brede risicoanalyse (IBRA) 2020.*

Interprovinciaal overleg (2016), *Verkenning Informatie Voorziening Omgevingswet.*

Lysias (2015), *Evaluatie van het vernieuwde VTH-stelsel (waaronder het stelsel van omgevingsdiensten).*
Ministerie van BZK (2020), *Actieplan Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT).*

Ministerie van IenW (2019), *Evaluatie Inspectieview.*

Onderzoeksraad voor Veiligheid (2017), *Veiligheid Brzo-bedrijven (Lessen na Odfjell).*

PBL (2018), *Balans voor de leefomgeving 2018.*

Pro-facto (2017), *Evaluatie van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht.*

Provincie Noord-Brabant (2017), *Gemeentelijk toezicht op emissies van veehouderijen.*

Raad van State (2020), *Ministeriële verantwoordelijkheid (een ongevraagd advies van de afdeling advisering).*

Randstedelijke Rekenkamer (2021), *Stof tot nadenken (onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco).*

Rijksoverheid (2016), *Nederland Circulair in 2050: Circulaire economie.*

Taskforce Herijking Afvalstoffen (2019), *Grondstof of afval (aanbevelingen voor afvalwet- en regelgeving en de uitvoering daarvan op weg naar een circulaire economie.*

VNG (2014), Commissie voor de Evaluatie van de RUD's in opdracht van de VNG (Commissie-Wolfsen): *VTH: Vertrouwen, Tempo en Helderheid.*

8.5. Reactie Bestuurlijk Omgevingsberaad

De Adviescommissie VTH heeft op 19 februari haar voorlopige bevindingen besproken met het Bestuurlijk Omgevingsberaad (IPO, VNG, Unie van Waterschappen, ministerie van Justitie en Veiligheid, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Openbaar Ministerie). Afgesproken is dat een verslag van dat overleg en de reactie van de commissie op de ingebrachte punten in het rapport opgenomen worden.

De partijen steunen dat er niet aan de fundamenten van het stelsel wordt getornd. Wel hebben zij vragen bij de onderbouwing van de bevindingen van de commissie, ook omdat zij zelf voorbeelden hebben van goed functionerende diensten en bevoegde gezagen die hun diensten aansporen tot handelen en strenger optreden.

De financiële krapte waar omgevingsdiensten mee te kampen hebben wordt eveneens herkend. VNG en IPO zien graag een concreet vervolg op het advies van de commissie over de normfinanciering. Dit is een punt voor de kabinetsformatie. Het is nodig dat het Rijk een grotere rol gaat spelen.

Ook worden opmerkingen gemaakt bij de adviezen die de commissie geeft over de strafrechtelijke handhaving. De vraag is of voldoende boa's beschikbaar zijn. Dit mist nog in het advies van de commissie. Ook zijn er wel afspraken gemaakt over de inzet vanuit de politie, maar worden die in de praktijk niet nagekomen. Het is dus nodig dat het hier vooral gezocht gaat worden naar een mechanisme om voldoende prioriteit aan milieuzaken te geven. Ook zou het dienstig zijn als milieucriminaliteit meer eenduidig wordt bestraft, de strafmaat wisselt nu nogal. Het gebrek aan goede samenwerking en informatie-uitwisseling tussen diensten wordt herkend. Een verbetering hierin draagt ook bij aan de effectiviteit van alle toezichthouders. Er is op dit terrein al veel in gang gezet en de aanwezige partijen zijn benieuwd hoe het advies van de commissie zich verhoudt tot de al lopende acties.

Wat niet door alle partijen wordt gedeeld is de door de commissie gewenste afstand van toezicht en handhaving tot het bevoegd gezag, om handhavend optreden te versnellen. Er zijn volgens sommigen voldoende voorbeelden te vinden waarbij bestuurders juist aandrongen op handhaving. Daarnaast zou er ruimte moeten blijven voor informele handhaving, bijvoorbeeld door als bestuurder het gesprek met een bedrijf aan te gaan.

Zowel IPO als VNG zetten vraagtekens bij een versterkte benoemingsprocedure voor de directeuur van de omgevingsdienst. Dat het Rijk en bijvoorbeeld het OM sterker betrokken worden, dat zien ook zij als goede zaak, maar de vraag voor hen is of dat moet leiden tot een andere benoemingsprocedure.

Verder zijn sommige partijen benieuwd hoe de commissie haar adviezen ziet in het licht van de Omgevingswet. Hoe verhoudt de oproep van de commissie tot uniformering zich tot de werking van die wet en gaat het beoogde werk van de omgevingsdienst dan niet overlappen met gemeentelijke taken? Andere aanwezigen zien juist wel een rol voor de omgevingsdienst, bijvoorbeeld bij de verwerking van toezichtssignalen in de beleidscyclus. Ook wordt nog gesproken over de rol van de ILT en het toezicht dat de commissie voorziet voor de omgevingsdiensten.

Als laatste wordt opgemerkt dat er weinig aandacht lijkt voor de Brzo-taken. De vraag aan de commissie is om hier in het rapport wel op in te gaan. Ook zijn de aanwezigen benieuwd hoe de commissie denkt over de samenwerking en de verhouding tussen de overheden in algemene zin, zoals het functioneren van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Reactie commissie n.a.v. de bespreking in het Bestuurlijk Omgevingsberaad

De commissie dankt de leden van het Bestuurlijk Omgevingsberaad voor hun inbreng in dit traject. De commissie is verheugd dat partijen aangeven de meeste zorgpunten van de commissie te herkennen.

Wat betreft de vragen omtrent onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen gaat de commissie er van uit dat het rapport daar voldoende duidelijkheid in biedt.

Kwantitatieve informatie over het VTH-stelsel ontbreekt helaas, maar de commissie meent dat er op basis van de beschikbare informatie voldoende robuust conclusies te trekken zijn. Het is aan de partners in het VTH-stelsel om nu aan de slag te gaan met de aanbevelingen en daarbij ook een start te maken met het verzamelen van kwantitatieve informatie.

De commissie onderkent dat er zeker zaken goed gaan in het stelsel, daarom tornt de commissie niet aan de fundamenten van het VTH-stelsel. Wel moeten een aantal essentiële zaken verbeterd worden. Hierbij is kwalitatieve borging vereist.

Naar aanleiding van het gesprek zijn de onderwerpen financiering, boa's bij omgevingsdiensten en de benoemingsprocedure van de directeur van de omgevingsdiensten nader verduidelijkt in het rapport.

Dit rapport is opgesteld in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, Mevrouw drs. S. van Veldhoven.

Samenstellers:

Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
De heer J.J. van Aartsen, voorzitter
Mevrouw ing. V.M. Dalm
Mevrouw mr. J.C.J. Ekelmans
Mevrouw ir. J.M.W.E. van Loon
Mevrouw mr. W. Sorgdrager

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Martine Tieleman
Jan Wijmenga

Datum: 4 maart 2021

Lysias Advies
Magdeleen Sturm
Andrew van Olst

Soesterweg 310D
3812 BH Amersfoort
T: 033 464 70 70
info@lysiasadvies.nl
www.lysiasadvies.nl

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
T.a.v. Staatssecretaris mw. Drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
Kvk nummer 70077932
BTW nummer 858131134B01
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	07-05-2021	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2021-05	Datum uw brief	
		Uw kenmerk	

Onderwerp Reactie rapport commissie Van Aartsen

Geachte mevrouw Van Veldhoven,

Op 29 april jl. werd het rapport van de commissie Van Aartsen "Om de Leefomgeving" besproken in het Algemeen Bestuur van de RUD Limburg Noord. Met deze brief willen wij u deelgenoot maken van de gedachten die in onze regio leven over de totstandkoming van het bewuste rapport en over de conclusies die wij daarin lezen.

Onderzoek naar de mogelijkheden voor het versterken van de effectiviteit van de Omgevingsdiensten juichen wij van harte toe. In 2019 hebben wij vanuit diezelfde gedachte al een onafhankelijke evaluatie laten uitvoeren door adviesbureau Lysias over onze eigen dienst. Op basis van de gepresenteerde bevindingen hebben wij maatregelen genomen of in gang gezet op het gebied van governance, uitvoering, kennisontwikkeling, kwaliteitsborging en communicatie. Er is dan ook een grote overlap met datgene wat wij nu in het rapport van de commissie Van Aartsen terugvinden en wij voelen dit als een bevestiging en een stimulans voor de door ons AB ingezette acties.

Wanneer we het rapport lezen, krijgen wij de indruk dat de commissie geen volledig beeld heeft gekregen van onze dienst. Dat is begrijpelijk nu er slechts beperkt kwantitatief onderzoek is gedaan. Om u een indruk te geven, maar zonder dit uitputtend te willen beschrijven, hierbij enige kenmerken van onze dienst:

- de regio is congruent met de Veiligheidsregio, Limburg Noord;
- één kwaliteitsstandaard is door alle gemeentes vastgesteld;
- alle gemeenten brengen minimaal de basistaken in;
- één jaarlijks uitvoeringsprogramma, gebaseerd op een uniforme risico-analyse;
- centraal aangestuurd door een directeur en een regionaal managementteam ondersteund door een coördinatiecentrum;
- één eigen opleidingsinstelling;
- borging van kennis op deelvakgebieden in kennisgroepen en deskundigenpools;
- samenwerking als dienst met ketenpartners zoals NVWA, Waterschap, Veiligheidsregio.

De RUD Limburg Noord is dus in alle opzichten een volwaardige Omgevingsdienst en ook als zodanig erkend. Rol, doel en taken wijken niet af van de andere diensten. Daarom betreuren wij het dat de commissie niet met ons in gesprek is gegaan of specifiek de situatie in Noord-Limburg heeft onderzocht. Het klemt temeer dat in het rapport onze dienst wordt beschreven alsof deze alleen

bestaat uit het coördinatiecentrum ervan, dat juist is opgezet om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de 185 medewerkers te ondersteunen.
Wij zijn trots op de resultaten. Toch hebben wij zelf ook nog de wens verder te ontwikkelen en te verdiepen en voelen ons daarbij gesteund door aanbevelingen van de commissie. We hebben al sinds de oprichting van onze organisatie in 2013 ervaren dat de missie hetzelfde blijft, maar de omstandigheden voortdurend wijzigen. Te denken valt aan de nieuwe thema's die meer de aandacht vragen, zoals: energie, klimaatverandering, ondermijning, bodemproblematieken e.d.
Verder willen wij de mogelijkheden voor aansturing en doorzettingskracht van de directeur van onze dienst verder versterken.
We herkennen ook de behoefte om de strafrechtelijke inzet in het werkveld te verhogen.
Ook vraagt de informatie-uitwisseling tussen diensten, andere overheden en ketenpartners nog de aandacht.

Daarnaast is er de nieuwe omgevingswet die tot een andere manier van werken noopt. Dit vraagt omgevingskennis (kennis van ondernemer en omgeving) om daadwerkelijk ruimte voor ontwikkeling en waarborgen voor kwaliteit mogelijk te maken. Juist de RUD Limburg Noord is in staat om die maatwerkgedachte concreet vorm te geven. Doordat medewerkers in dienst zijn bij gemeenten worden zij direct betrokken bij de aanpassingen die voor de omgevingswet nodig zijn en zijn er geen ingewikkelde opdrachten of organisatie-aanpassingen nodig. De Omgevingsdienst transformeert mee met de partners en de financiële verhoudingen veranderen eveneens mee.
Door enerzijds als één dienst samen te werken in ontwikkelingen die landelijk en regio-dekkend zijn en anderzijds de aandacht te behouden voor de specifieke lokale vraagstukken en beleidsuitgangspunten, is de dienst flexibel en kan op maat opereren terwijl toch de kaders voor de VTH taken hetzelfde blijven en uniform gelden in de gehele regio.
Bij de evaluatie die Lysias in 2019 verrichtte bleek dat de onafhankelijkheid van de betrokken medewerkers hierbij niet in het geding komt.

Wat de financiën betreft is ons vanuit het rapport van de commissie nog niet duidelijk geworden hoe de genoemde normfinanciering zou moeten functioneren. Hoe belangrijk de aandacht voor het milieu ook is, toch zullen inspanningen hiervoor gewogen moeten worden t.o.v. andere beleidsvelden. Zeker in tijden van schaarste.
Ondanks dat heeft het Algemeen bestuur van de RUD Limburg Noord vorig jaar voor de begroting 2020 juist een stevige impuls gegeven en daarmee geïnvesteerd in haar Omgevingsdienst, terwijl bij andere diensten juist taakstellende bezuinigingen werden vastgesteld.

Resumerend: Het rapport van de commissie Van Aartsen biedt voor ons veel aanknopingspunten. We voelen ons erdoor gesterkt om de ingezette koers, vanuit onze missie en vanuit onze eigen interne evaluatie, krachtig voort te zetten en nog verder te verdiepen c.q. intensiveren. We zullen tevens onderzoeken op welke wijze we onze doelen toekomstbestendig kunnen blijven realiseren.
Waar dat mogelijk is zullen we dit graag in overleg met u of uw representanten doen.

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur van de RUD Limburg Noord,

De voorzitter,

T.J.C.M. Snijckers

De secretaris,

K.G.M.C. Joosten

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **9**

Onderwerp **:** Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Servicecentrum Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (SC MER)

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10-05-2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de Begrotingswijziging 2021-2 van de GR SC MER;
2. Kennis te nemen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER.
3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   a. Bij eerdere adviezen over de zienswijze op voorstellen van het SC MER hebben we het belang benadrukt van het gebruik van een objectieve monitor voor bedrijfsvoering, zoals de zienswijze op de meerjarenraming luidde: *"vanaf begrotingsjaar 2022 zal de gemeenteraad in stootmoeten worden gesteld de bedrijfsvoering te kunnen monitoren. Dit kan door afspraken te maken over kengetallen en parameters van de bedrijfsvoering die via een instrument als Vensters voor Bedrijfsvoering kunnen worden gemeten. Dit zal dan onderdeel moeten uitmaken van het op te stellen uitvoeringsprogramma bedrijfsvoering."* Uit de begroting van SC MER blijkt dat het inregelen van het benchmark instrument Vensters voor Bedrijfsvoering pas kan gebeuren als de andere vergelijkbare gemeenten in Nederland het voorgaande jaar of de voorgaande jaren hebben afgesloten en de tool hebben ingevuld. Daarom kon het SC MER niet starten met de benchmark

vóórdat de programmabegroting moest worden aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Wij hebben begrip voor deze onvoorziene vertraging, maar verzoeken u- zodra het instrument beschikbaar is met gevalideerde gegevens voor het SC MER - deze informatie met onze gemeenteraad te delen en hierop een toelichting te verstrekken. Wij verwachten dat u dit via de Planning & Control momenten doet.

b. Wij constateren dat u op de goede weg bent door het inzetten op een structurele bezuiniging. Die zien we ook terug in het historische overzicht dat u in de aanbiedingsbrief weergeeft. Wij willen echter zien dat de neerwaartse lijn van gemeentelijke bijdragen aan het SC MER sterker daalt tot circa 8% van het begrotingstotaal in 2024 t.o.v. het begrotingsjaar 2020 (inclusief begrotingswijziging 2021-1) van het SC MER.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

De fractie van de VVD geeft aan te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, Gemeenschappelijke Regeling (GR) Servicecentrum Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (SC MER)
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	J.G.A.M. den Teuling
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Aanbiedingsbrief GR SC MER, gedateerd 7 april 2021; • Begrotingswijziging 2021-2 GR SC MER; • Bijlage Begrotingswijziging 2021-2 Historisch overzicht bijdragen GR SC MER; • Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 GR SC MER; • Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 13 april 2021.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR SC MER.

Begrotingswijziging 2021-2.
Bij brief van 7 april 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR MER de Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, kenbaar te maken. Verzocht wordt vóór 10 juni 2021 aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 14 juli 2021 hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 13 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen met betrekking tot de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 21 van de GR SC MER.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de Begrotingswijziging 2021-2 van de GR SC MER;
2. Kennis te nemen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Bent u het niet eens met het concept besluit dan kunt u, door het indienen van een amendement, voorstellen om het concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR SC MER is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.

Voor wat betreft de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 is in artikel 21 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur de ontwerpbegroting vóór 15 april toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting kenbaar maken. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, waarna deze al dan niet gewijzigd wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur ter behandeling op 14 juli 2021.
Een overeenkomstige procedure geldt voor de voorliggende begrotingswijziging 2021-2.

Het college van burgemeester en wethouders is respectievelijk bij brief van 13 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling de raad ter zake zal adviseren.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR SC MER over de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 13 april 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit Jaar 2021/06/03/09

Onderwerp: Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 (GR) Servicecentrum Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (SC MER)

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 13 april 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 21 van Gemeenschappelijke Regeling Servicecentrum MER,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. Kennis te nemen van de Begrotingswijziging 2021-2 van de GR SC MER;
2. Kennis te nemen van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER;
3. Ten aanzien van de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de GR SC MER de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   a. Bij eerdere adviezen over de zienswijze op voorstellen van het SC MER hebben we het belang benadrukt van het gebruik van een objectieve monitor voor bedrijfsvoering, zoals de zienswijze op de meerjarenraming luidde: *"vanaf begrotingsjaar 2022 zal de gemeenteraad in stootmoeten worden gesteld de bedrijfsvoering te kunnen monitoren. Dit kan door afspraken te maken over kengetallen en parameters van de bedrijfsvoering die via een instrument als Vensters voor Bedrijfsvoering kunnen worden gemeten. Dit zal dan onderdeel moeten uitmaken van het op te stellen uitvoeringsprogramma bedrijfsvoering."* Uit de begroting van SC MER blijkt dat het inregelen van het benchmark instrument Vensters voor Bedrijfsvoering pas kan gebeuren als de andere vergelijkbare gemeenten in Nederland het voorgaande jaar of de voorgaande jaren hebben afgesloten en de tool hebben ingevuld. Daarom kon het SC MER niet starten met de benchmark vóórdat de programmabegroting moest worden aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Wij hebben begrip voor deze onvoorziene vertraging, maar verzoeken u- zodra het instrument beschikbaar is met gevalideerde gegevens voor het SC MER - deze informatie met onze gemeenteraad te delen en hierop een toelichting te verstrekken. Wij verwachten dat u dit via de Planning & Control momenten doet.

b. Wij constateren dat u op de goede weg bent door het inzetten op een structurele bezuiniging. Die zien we ook terug in het historische overzicht dat u in de aanbiedingsbrief weergeeft. Wij willen echter zien dat de neerwaartse lijn van gemeentelijke bijdragen aan het SC MER sterker daalt tot circa 8% van het begrotingstotaal in 2024 t.o.v. het begrotingsjaar 2020 (inclusief begrotingswijziging 2021-1) van het SC MER.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Aan de Raad van de gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

Echt, 7 april 2021

Afdeling / team: Concernstaf
Onderwerp: P&C documenten SC-MER
Behandeld door: Anne-Marie Rooskens

Geachte Gemeenteraad,

Bijgevoegd treft u het pakket P&C documenten van het SC-MER aan. Het betreft:
1. Concept jaarrekening 2020, samen met het rapport van bevindingen van de accountant met daarin de een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid;
2. Begrotingswijziging (BW) 2021-2;
3. Kadernota 2022 en Begroting 2022.

De concept jaarrekening 2020 en de kadernota 2022 ontvangt u ter informatie. Op de BW 2021-2 en de begroting 2022 kunt u uw zienswijzen naar voren brengen, conform artikel 35 WGR.
In deze brief lichten we de P&C documenten toe.

1. Concept-jaarrekening 2020

Het SC-MER retourneert totaal € 686.282 aan de gemeenten.
De jaarrekening is in concept gereed. In onderstaande tabel zijn de gesaldeerde resultaten per programma aangegeven. De jaarrekening sluit met het saldo € 0. Niet bestede middelen zijn voorafgaand aan vaststelling van het resultaat geretourneerd aan de deelnemende gemeenten. In totaal gaat het om € 668.289 uit de vier programma's en verdeeld over de drie gemeenten. Zie onderstaande tabel. Met BW 2021-2, die gelijktijdig met de jaarrekening aan de raden wordt verstuurd, wordt een deel van dit bedrag (€ 379.312) weer teruggevraagd aan de drie gemeenten.

	Resultaat 2020 OD	Resultaat 2020 SD	Resultaat 2020 BV	Resultaat 2020 B&O	Totalen
Gemeente					**Verrekening**
Maasgouw	5.110	22.987	160.434	19.877	208.408
Echt-Susteren	18.116	35.388	213.843	26.661	294.008
Roerdalen	-	21.329	145.263	17.274	183.866
Totalen per programma	**23.226**	**79.704**	**519.540**	**63.812**	**686.282**

2. Begrotingswijziging 2021-2

Verwerking UP's/projecten SD en OD en 'doorschuiven' van 2020 naar 2021.
De BW 2021-2 bevat incidentele wijzigingen voor de programma's Omgevingsdienst, Sociaal Domein, Bedrijfsvoering en Bestuur & Organisatie. Voor de Omgevingsdienst en het Sociaal Domein, is het de wijziging van de begroting n.a.v. de door de gemeenten vastgestelde UP's (=uitvoeringsprogramma's) voor SD en OD met daarin de aanvullende dienstverlening en projecten. De kosten voor deze gevraagde extra dienstverlening worden met BW 2021-2 financieel vertaald in de begroting 2021 van het SC-MER.

De BW 2021-2 bevat ook incidentele wijzigingen voor de programma's Bedrijfsvoering en Bestuur en Organisatie. Het betreft budgetten die worden doorgeschoven van 2020 naar 2021. Deze budgetten zijn teruggegeven aan de deelnemende gemeenten bij de jaarrekening 2020 en worden nu voor een deel weer teruggevraagd. Bij het programma Bedrijfsvoering is € 520.000 'teruggegeven', waarvan nu € 315.500 weer wordt 'teruggevraagd'. Bij het programma Bestuur en Organisatie is € 63.812 teruggegeven en dat wordt weer teruggevraagd.

Onderstaande tabel geeft de financiële samenvatting van deze BW, weergegeven per programma voor iedere gemeente.

	OD	SD	BV	B&O	Totalen
Maasgouw	277.512	317.064	97.332	20.082	711.990
Echt-Susteren	249.660	256.417	130.207	26.495	662.779
Roerdalen	27.378	286.291	87.961	17.235	418.865
Totalen per programma	554.550	859.772	315.500	63.812	1.793.634
Toelichting	Dit betreft UP aanvullende dienstverlening	Dit betreft UP aanvullende dienstverlening	Doorschuiven budgetten jaarrekening 2020	Doorschuiven budgetten jaarrekening 2020	

3. Kadernota 2022 en Begroting 2022

De kadernota 2022 geeft de beleidsmatige en de financiële kaders voor de begroting 2022. Op basis van de kadernota is de begroting opgesteld.

Taakstelling meer dan 2 procent (€ 476.000) wordt ingevuld in begroting 2022.
De begroting 2022 heeft als financiële uitgangspunt de jaarschijf 2022 uit BW 2021-1. Zoals toegezegd in BW 2021-1, is bij de opstelling van de begroting 2022 gestuurd op een structurele taakstelling van minimaal 2% (€ 462.000), waarbij de gewijzigde begroting 2021 het ijkpunt is. Deze taakstelling is in de begroting 2022 als volgt ingevuld: in het programma bedrijfsvoering is een taakstelling van € 416.000 ingevuld, in het programma's sociaal domein is een taakstelling van € 30.000 ingevuld en het programma Omgevingsdienst heeft een taakstelling van € 30.000 ingevuld.

De begroting 2022 omvat daarmee een totale ingevulde structurele taakstelling van € 476.000. Daarmee wordt ruim voldaan aan de opdracht voor een de taakstelling van minimaal 2 procent. Voor de jaren 2023 en volgende is al een grotere taakstelling ingevuld.

Benchmark volgt later dit jaar.
Om scherp aan de wind te blijven varen, gaat het SC-MER benchmarken. Omdat één van de deelnemende gemeenten de gemeente Roerdalen al jaren meedoet aan de benchmark Vensters voor Bedrijfsvoering heeft het SC-MER ook voor deze benchmark gekozen.
Echter, omdat de meeste gemeentelijke deelnemers pas in de loop van Q2 2021 hun gegevens over 2020 in de benchmark uploaden (na opstelling van de gemeentelijke jaarrekeningen) kan er ten tijde van de opstelling van deze begroting 2022 nog geen benchmark gegevens worden gepresenteerd. Om de taakstelling van minimaal 2 procent te behalen heeft het managementteam van het SC-MER de taakstelling in de begroting 2022 ingevuld. We verwachten de benchmarkresultaten eind Q2 en zullen deze meenemen in de P&C-cyclus van het SC-MER als incentive om ook in de toekomst scherp aan de wind te blijven varen.

Nieuwe reële kostenverdeelsleutel bedrijfsvoering toegepast.
De drie deelnemende gemeenten hebben besloten de kosten van het programma bedrijfsvoering te verdelen met een nieuwe kostenverdeelsleutel. Deze sleutel is gebaseerd op het aantal gebruikersaccounts. Het aantal gebruikersaccounts geeft een goede indicatie van de producten en diensten die door bedrijfsvoering worden geleverd aan onze klanten. Voor elk account vinden immers bedrijfsvoerings-activiteiten plaats op het gebied van HRM, financiën en informatisering. Met gebruikersaccounts hebben de gemeenten gekozen voor kostentoerekening naar rato van gebruik.
Onderdeel van de kostenverdeelsleutel is om de kosten van het programma bedrijfsvoering toe te rekenen aan 4 organisaties (Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen én het SC-MER). Dit betekent dat de kosten van bedrijfsvoering worden toegerekend aan de programma's Omgevingsdienst en Sociaal Domein op basis van aantal gebruikersaccounts. Doorbelasting naar de gemeenten gebeurt vervolgens op basis van de verdeelsleutel van de OD en de SD. Anders gezegd: de bedrijfsvoering-kosten van de OD en SD worden verdeeld volgens de verdeelsleutel van de OD en SD.

4. Totaaloverzicht en historisch perspectief

In onderstaande tabel worden de bijdragen van de gemeenten aan het SC MER weergegeven op basis van de jaarrekening 2020, begrotingswijziging BW 2021-2 en de begroting 2022. Hiermee zijn de gemeentelijke bijdragen van drie opeenvolgende jaren naast elkaar gezet.
De taakstelling en de toepassing van de nieuwe kostenverdeelsleutel resulteren in de volgende bijdragen van de gemeenten in de begroting 2022.

Bijdragen SC MER	Jaarrekening 2020	BW 2021-2	Begroting 2022
Maasgouw			
Bijdrage OD	€ 1.975.538,00	€ 1.854.019,00	€ 1.918.019,00
Bijdrage SD	€ 1.507.085,00	€ 1.523.290,00	€ 1.642.889,00
Bijdrage BV	€ 3.411.719,00	€ 3.619.963,00	€ 3.550.966,00
Bijdrage BO	€ 148.047,00	€ 106.086,00	€ 144.791,00
Totaal	**€ 7.042.389,00**	**€ 7.103.358,00**	**€ 7.256.665,00**
Echt-Susteren			
Bijdrage OD	€ 2.179.148,00	€ 2.119.427,00	€ 2.090.283,00
Bijdrage SD	€ 2.320.473,00	€ 2.354.934,00	€ 2.323.375,00
Bijdrage BV	€ 4.548.175,00	€ 4.842.653,00	€ 4.336.438,00
Bijdrage BO	€ 198.587,00	€ 139.963,00	€ 191.935,00
Totaal	**€ 9.246.383,00**	**€ 9.456.977,00**	**€ 8.942.031,00**
Roerdalen			
Bijdrage OD	€ 1.396.369,00	€ 1.510.195,00	€ 1.495.339,00
Bijdrage SD	€ 1.395.532,00	€ 1.516.443,00	€ 1.434.422,00
Bijdrage BV	€ 3.089.535,00	€ 3.271.459,00	€ 3.179.519,00
Bijdrage BO	€ 128.658,00	€ 91.049,00	€ 124.560,00
Totaal	**€ 6.010.094,00**	**€ 6.389.146,00**	**€ 6.233.840,00**

De bijdrage voor Bedrijfsvoering laat voor alle drie de gemeenten een daling zien ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is als gevolg van het invullen van de taakstelling. Door de gekozen verdeelsleutel bedrijfsvoering sluit de verdeling van de bijdragen beter aan bij de geleverde output aan de gemeenten. Dit verklaart de hoge afname van de bijdrage van Echt-Susteren voor bedrijfsvoering. De kosten voor de OD en SD is steeds conform de jaarlijks afgesproken UP's.

5. Tot slot

Voor de BW 2021-2 en de begroting 2022 kunt u bij ons uw zienswijzen naar voren brengen. Wij verzoeken u deze zienswijzen vóór 10 juni aan ons kenbaar te maken. Wij voegen de commentaren waarin de zienswijzen vervat is, bij de BW 2021-2 en begroting 2022 waarna deze al dan niet gewijzigd aangeboden wordt aan het Algemeen Bestuur SC-MER. Het Algemeen Bestuur SC-MER zal de begroting in de vergadering van 14 juli vaststellen. Vervolgens zullen wij u informeren over het genomen besluit en de stukken toesturen aan Gedeputeerde Staten. Wanneer de toepassing van de nieuwe kostenverdeelsleutel of andere P&C documenten aanleiding geven tot behoefte aan nadere toelichting, dan zijn wij graag bereid die te verzorgen.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van het Servicecentrum MER,

J. Vorstenbosch
directeur

S. Strous
voorzitter

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Begrotingswijziging 2021-2

Definitief concept 2 april 2021
DB 7 april 2021
AB juli 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....3

2. Wijzigingen per programma.....5

2.1. Programma Omgevingsdienst.....5

2.2. Programma Sociaal Domein.....6

2.3. Programma Bedrijfsvoering.....7

2.4. Programma Bestuur & Organisatie.....8

3. Financiële overzichten.....9

3.1. Programma Omgevingsdienst.....9

3.2. Programma Sociaal Domein.....10

3.3. Programma Bedrijfsvoering.....11

3.4. Programma Bestuur & Organisatie.....12

1. Inleiding

Algemeen

Het SC-MER kent maximaal twee begrotingswijzigingen (BW-en) in een jaar.
De eerste BW in het voorjaar gaat over aanvullende dienstverlening die de deelnemende gemeenten zijn overeengekomen in de Uitvoeringsprogramma's (UPs) van de Omgevingsdienst en het Sociaal Domein. Deze UPs worden eind T-1 vastgesteld, waardoor ze niet meer in de begroting van T kunnen worden verwerkt, die immers al vastgesteld wordt halverwege T-1.
Daarnaast kunnen ook budgetten worden doorgeschoven in de eerste BW: budgetten die bij de jaarrekening SC-MER om fiscale redenen aan de gemeenten zijn teruggegeven en die weer worden teruggevraagd.
De tweede BW wordt opgesteld indien de halfjaarrapportage in het SC-MER hiertoe aanleiding geeft. In 2021 zullen BW 2021-2 en BW 2021-3 worden voorgelegd. BW 2021-1 is al vastgesteld in 2020.

Begrotingswijziging 2021-2

BW 2021-2 volgt deze algemene lijn zoals hierboven omschreven en omvat geen vraag naar extra financiële middelen.
Met deze BW zijn de financiële gevolgen van het UP Omgevingsdienst en het UP/projecten Sociaal Domein verwerkt. Verder worden de budgetten van de programma's Bedrijfsvoering en Bestuur en Organisatie uit 2020 die nodig zijn in 2021 "doorgeschoven". Dit doorschuiven houdt in dat de budgetten die bij de jaarrekening 2020 door het SC-MER zijn teruggegeven aan de gemeenten met deze BW deels worden teruggevraagd.
Onderstaande tabel geeft de financiële samenvatting van deze BW. De meerlasten worden per programma voor iedere gemeente weergegeven. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt hier uitgebreider op ingegaan.

	Maasgouw	Echt-Susteren	Roerdalen	Totaal	Toelichting
Omgevingsdienst	277.512	249.660	27.378	554.550	UP aanvullende dienstverlening
Sociaal Domein	317.064	256.417	286.291	859.772	UP aanvullende dienstverlening
Bedrijfsvoering	97.332	130.207	87.961	315.500	Doorschuiven budgetten jaarrekening 2020
Bestuur & Organisatie	20.082	26.495	17.235	63.812	Doorschuiven budgetten jaarrekening 2020
Totaal	**711.990**	**662.779**	**418.865**	**1.793.634**	

Financiële gevolgen thuiswerken

Door de coronapandemie moeten medewerkers zoveel mogelijk thuis werken. Steeds meer is er het besef dat dit niet meer een tijdelijke situatie is en dat het thuis werken blijvend zal zijn. Medewerkers zullen in de toekomst niet meer een volledige werkweek op kantoor werken en dat plaats- en locatie-onafhankelijk werken blijvend is. Dit heeft enerzijds consequenties voor de inrichting van de kantoren en anderzijds voor het faciliteren van medewerkers zodat zij ook daadwerkelijk hun werkzaamheden efficiënt en effectief thuis kunnen verrichten. Samen met de gemeenten bereidt het SC-MER zich voor op de nieuwe situatie. De uitkomsten van de CAO-onderhandelingen over de thuiswerkvergoeding worden afgewacht en gevolgd. De financiële gevolgen voor het SC-MER zullen worden neergelegd in de begrotingswijziging na de zomer. Vooruitlopend op de thuiswerkregeling

zijn er al faciliteiten ingericht zoals callcenters voor thuiswerken en MS teams voor videobellen. De financiële gevolgen hiervan zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Besluitvormingsproces BW 2021-2

Het besluitvormingsproces van deze BW is als volgt. Het Dagelijks Bestuur biedt deze BW aan de raden van de gemeenten begin april 2021 aan voor behandeling in de raadsvergaderingen in juni 2021. De raden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven. De finale besluitvorming vindt plaats in het Algemeen Bestuur in juli 2020.

Leeswijzer

- Paragraaf 2 gaat in op de gevolgen per programma en bevat de meerjarige cijfermatige tabel.
- In paragraaf 3 zijn de financiële overzichten te vinden.
- De mutaties zijn terug te vinden in de kolom ‘Mutaties 2021-2’.
- Als bijlage is het bijgewerkte historisch overzicht gevoegd. Hierin staan de bijdragen van de deelnemende gemeenten vanaf de start van het SC-MER.

2. Wijzigingen per programma

2.1. Programma Omgevingsdienst

De Omgevingsdienst beschikt over de aan haar op basis van het Bedrijfsplan en de vastgestelde begroting toegekende middelen, de zogenoemde reguliere vaste bijdrage. Deze reguliere bijdrage geldt ter afdekking van de kosten in verband met de inzet van het vaste, in dienst zijnde personeel. De basis voor deze vastgestelde (en periodiek geïndexeerde) bijdrage vindt zijn oorsprong in de formatie die bij de gemeente aanwezig was ten tijde van de start van de Omgevingsdienst: de inputformatie (peilmoment 2012/2013, vastgelegd in Bedrijfsplan Omgevingsdienst).

In het nu voorliggende Uitvoeringsprogramma 2021 wordt door de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen meer inzet gevraagd dan kan worden geleverd met de middelen op basis van bovengenoemde vaste bijdrage: aanvullende dienstverlening. Het gaat om 4915 uur voor Maasgouw, 4210 uur voor Echt-Susteren en 265 uur voor Roerdalen. Deze extra uren bestaan deels uit uren ten behoeve van gewenste projecten (zoals Aanpak onrechtmatige bewoning recreatiewoningen, Implementatie Omgevingswet, Aanpak Ondermijning of extra uren boa-inzet) en deels uit uren in verband met toegenomen klantvraag (met name vergunningverlening, toezicht bouwen, klacht/meldingen en juridische producten).
Nadat de separaat door de gemeenten gefinancierde projecturen VVGB (waar per 2021 ook de middelen van de voormalige Uitvoeringseenheid VVGB in Roermond groot € 106.080 aan zijn toegevoegd) hiervan worden afgetrokken, blijven de volgende additioneel te financieren bedragen over:

Maasgouw	€ 207.512
Echt-Susteren	€ 225.880
Roerdalen	€ 15.078
Totaal	€ 448.470

Financiering door de gemeente van deze extra kosten bij de Omgevingsdienst is een voorwaarde voor het kunnen uitvoeren van alle wettelijke taken en opgedragen projecten.
De genoemde bedragen voor de aanvullende financiering zijn tot stand gekomen op basis van hantering van een uurtarief van € 79. Dit uurtarief is gebaseerd op het voor 2021 bestuurlijk vastgestelde RUD-tarief voor de uitwisseling van diensten. De Omgevingsdienst knoopt voor de berekening van de additionele middelen bij dit RUD-tarief aan. Bij behoefte aan inzet van flexibele menskracht, is de Omgevingsdienst verplicht om eerst diensten af te nemen van een partner binnen de RUD. Kan een partnergemeente binnen de RUD niet leveren, dan mag externe inhuur plaatsvinden. Ook die inhuurtarieven liggen voor een gemiddelde HBO-medewerker momenteel tussen de € 75 en € 100.

Van belang is dat het om verwachte meerkosten gaat. Tijdens de besprekingen van de kwartaalrapportages (de Q's) wordt de (verwachte of werkelijk) benodigde additionele dienstverlening telkens inzichtelijk gemaakt. Op de bestede projecturen wordt bovendien tijd geschreven, verrekening daarvan vindt uiteindelijk – samen met de volledige outputverrekening op de reguliere producten – plaats in de eindafrekening van het Uitvoeringsprogramma 2021.

Verder wordt ingaande 2021 de vaste formatie BOA domein I uitgebreid van 2,5 naar 3 fte. Tot nu toe vond inhuur van deze capaciteit plaats. Het betreft hier een budgettair neutrale verschuiving van 'inhuur flexibele schil' naar 'loonkosten OD'.

Financiële consequenties programma Omgevingsdienst	
Kosten	Dekking
Meerlasten extra dienstverlening UP OD 2021 incl. budget vvgb UE-deel € 554.550	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten
Verschuiving BOA budget € 27.500	Loonkosten OD (budgettair neutraal)

Financiële consequenties programma Omgevingsdienst 2021 bijdrage gemeenten		
Kosten	Dekking	Bijdrage gemeenten
Meerlasten extra dienstverlening UP OD 2021 € 554.550	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten	Maasgouw € 277.512 Echt-Susteren € 249.660 Roerdalen € 27.378

2.2. Programma Sociaal Domein

In de oorspronkelijke begroting van het programma Sociaal Domein waren geen inkomsten voor projecten/taken zoals het WSP (€ 107.000), sociale wijkteams (€ 214.523), project extra inhuur inkomen (€ 18.342), Tozo (€ 271.080), project ondermijning (€ 55.000), project mantelzorgwaardering (€ 2.925), project kinderopvangregistratie (€ 18.720), workshops re-integratie statushouders (€ 13.000), workshops participatieverklaring (€ 3.120), brede intake (€ 7.280), project extra inzet waar nodig (€ 7.800), project kindpakket (€ 1.625), project mantelzorgwaardering (€ 6.500), project statushouders (€ 120.000), deelname benchmark werk & inkomen (€8.444), deelname benchmark statushouders (€ 4.412) opgenomen. In deze begrotingswijziging worden deze projecten (aanvullende dienstverlening) meegenomen.

Financiële consequenties programma Sociaal Domein	
Kosten	Dekking
Kosten personeel / inhuur projecten € 107.000	Werkgeversservicepunt (M, E, R)
Kosten personeel / inhuur projecten € 69.549	SWT Maasgouw
Kosten personeel / inhuur projecten € 78.583	SWT Echt-Susteren
Kosten personeel / inhuur projecten € 66.392	SWT Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 18.342	Project extra inhuur inkomen (M,E,R)
Kosten personeel / inhuur projecten € 271.080	TOZO (M,E,R)
Kosten personeel / inhuur projecten € 55.000	Project ondermijning Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 2.925	Project mantelzorgwaardering Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 18.720	Project kinderopvangregistratie Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 13.000	Workshops re-integratie statushouders (Rd)
Kosten personeel / inhuur projecten € 3.120	Workshops participatieverklaring (Rd)
Kosten personeel / inhuur projecten € 7.280	Brede intake Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 7.800	Project extra inzet waar nodig Roerdalen
Kosten personeel / inhuur projecten € 1.625	Project kindpakket Echt-Susteren
Kosten personeel / inhuur projecten € 6.500	Project mantelzorgwaardering Echt-Susteren
Kosten personeel / inhuur projecten € 120.000	Project statushouders Maasgouw
Kosten personeel / inhuur projecten € 8.444	Deelname benchmark werk & inkomen
Kosten personeel / inhuur projecten € 4.412	Deelname benchmark Statushouders

Financiële consequenties programma Sociaal Domein 2021		
Kosten	Dekking	Bijdrage gemeenten
Meerlasten projecten Sociaal Domein € 859.772	Projectbijdragen deelnemende gemeenten in 2021	Maasgouw € 317.064 Echt-Susteren € 256.417 Roerdalen € 286.291

2.3. Programma Bedrijfsvoering

Voor het programma bedrijfsvoering resulteerde de jaarrekening 2020 in een positief resultaat van € 519.540, voornamelijk veroorzaakt door het niet aanspreken van het ontwikkelbudget en de ICT budgetten (telefonie en programmatuur). Bij het aanbieden van de jaarrekening 2020 is aan de gemeenten gevraagd om € 315.500 van dit overschot te reserveren.
In deze begrotingswijziging worden deze € 315.500 doorgeschoven naar 2021 om de lasten gemoeid met de doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering van Bedrijfsvoering (€ 300.000) en aanpassingen van de budgetten Telefonie en Programmatuur af te dekken. Hierbij moet worden gedacht aan:

- Lean maken van beheerprocessen bij het team Financiën (hier was het ontwikkelbudget ook oorspronkelijk voor bedoeld);
- Teamontwikkeling Informatiebeheer en programmamanagement Zaakgericht Werken;
- Kwaliteitsverbetering Informatisering;
- Verhoging budget Programmatuur met € 23.000 tot € 1.008.0000, vooral vanwege meerlasten MS Teams (video vergaderen);
- Verlaging budget Telefonie voor 2021 met € 7.500 naar € 500.000
    - € 48.000 meerlasten abonnementen als gevolg van impact Coronapandemie (meer kosten voor inrichting van callcenters voor thuiswerkers);
    - € 64.500 meerlasten als gevolg van stijging leasekosten veroorzaakt door meer en duurdere toestellen dan initieel geraamd;
    - € 120.0000 (voorheen niet begrote) eigen bijdragen medewerkers voor de telefoon.

Financiële consequenties programma Bedrijfsvoering	
Kosten	Dekking
Doorontwikkeling bedrijfsvoering € 315.500	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten in 2021

Financiële consequenties programma Bedrijfsvoering 2021 bijdrage gemeenten		
Kosten	Dekking	Bijdrage gemeenten
Meerlasten programma bedrijfsvoering € 315.500	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten in 2021	Maasgouw: € 97.332 Echt-Susteren: € 130.207 Roerdalen: € 87.961

2.4. Programma Bestuur & Organisatie

Onder het programma Bestuur & Organisatie vallen, naast de concernstaf en het ambtelijk secretariaat van de OR, de structurele loonkosten van de directie SC-MER.

In de jaarrekening 2020 was een positief resultaat van € 63.812 vooral gerelateerd aan het budget dienstverlening (afbakening couleur locale). Bij het aanbieden van de jaarrekening 2020 zal aan de gemeenten gevraagd worden dit budget te reserveren.
De gezamenlijke dienstverleningsvisie is met eigen medewerkers uit de vier organisaties opgesteld. Ook de advisering over toegang tot de dienstverlening is met veel inzet van personeel uit de vier organisaties tot stand gekomen, en extern gefaciliteerd. De vervolgstappen zijn de verdere digitalisering van de dienstverlening. Hiermee wordt gestart in 2021. Het budget van € 63.812 willen we daarvoor ook 'doorschuiven' naar 2021.

Financiële consequenties programma Bestuur & Organisatie	
Kosten	Dekking
Project dienstverlening € 63.812	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten in 2021

Financiële consequenties programma Bestuur & Organisatie 2021 bijdrage gemeenten		
Kosten	Dekking	Bijdrage gemeenten
Project dienstverlening € 63.812	Eenmalige verhoging bijdrage deelnemende gemeenten in 2021	Maasgouw € 20.082 Echt-Susteren € 26.495 Roerdalen € 17.235

3. Financiële overzichten

3.1. Programma Omgevingsdienst

OMGEVINGSDIENST		Begroting 2021 na wijzigingen 2021-1	Mutaties 2021-2	Begroting 2021 na wijzigingen	Mutaties 2022	Begroting 2022	Mutaties 2023	Begroting 2023
Vergunningen	Omgevingscommissie	€ 30.000,00		€ 30.000,00		€ 30.000,00		€ 30.000,00
	Externe adviseurs	€ 50.000,00		€ 50.000,00		€ 50.000,00		€ 50.000,00
	Inhuur flexibele schil	€ 446.181,00	€ 527.050,00	€ 973.231,00		€ 446.181,00		€ 446.181,00
	Proceskosten	€ 10.000,00		€ 10.000,00		€ 10.000,00		€ 10.000,00
	Totaal	**€ 536.181,00**	**€ 527.050,00**	**€ 1.063.231,00**	**€ -**	**€ 536.181,00**	**€ -**	**€ 536.181,00**
Toezicht & Handhaving	Autokosten/Lease auto's	€ 42.000,00		€ 42.000,00		€ 42.000,00		€ 42.000,00
	Afschrijving auto's	€ 9.138,00		€ 9.138,00		€ 9.138,00		€ 9.138,00
	Totaal	**€ 51.138,00**	**€ -**	**€ 51.138,00**	**€ -**	**€ 51.138,00**	**€ -**	**€ 51.138,00**
Personeel	Kosten Personeel	€ 4.824.564,00	€ 27.500,00	€ 4.852.064,00		€ 4.824.564,00		€ 4.824.564,00
	Overige personeelskosten	€ 276.737,00		€ 276.737,00		€ 276.737,00		€ 276.737,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim	€ 212.281,00		€ 212.281,00		€ 212.281,00		€ 212.281,00
	Stelpost onvoorzien	€ -				€ 50.000,00		€ 50.000,00
	Totaal	**€ 5.313.582,00**	**€ 27.500,00**	**€ 5.341.082,00**	**€ -**	**€ 5.363.582,00**	**€ -**	**€ 5.363.582,00**
Totale lasten		**€ 5.900.901,00**	**€ 554.550,00**	**€ 6.455.451,00**	**€ -**	**€ 5.950.901,00**	**€ -**	**€ 5.950.901,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 1.854.019,00		€ 1.854.019,00		€ 1.870.924,00		€ 1.870.924,00
	Echt-Susteren	€ 2.119.427,00		€ 2.119.427,00		€ 2.138.752,00		€ 2.138.752,00
	Roerdalen	€ 1.510.195,00		€ 1.510.195,00		€ 1.523.965,00		€ 1.523.965,00
	Inkomsten detachering							
	Inkomsten RUD / Acad.	€ 100.000,00		€ 100.000,00		€ 100.000,00		€ 100.000,00
	Totaal	**€ 5.583.641,00**	**€ -**	**€ 5.583.641,00**	**€ -**	**€ 5.633.641,00**	**€ -**	**€ 5.633.641,00**
UP	Maasgouw	€ 51.800,00	€ 207.512,00	€ 259.312,00		€ 51.800,00		€ 51.800,00
	Echt-Susteren	€ 58.800,00	€ 225.880,00	€ 284.680,00		€ 58.800,00		€ 58.800,00
	Roerdalen	€ 39.400,00	€ 15.078,00	€ 54.478,00		€ 39.400,00		€ 39.400,00
	Totaal	**€ 150.000,00**	**€ 448.470,00**	**€ 598.470,00**	**€ -**	**€ 150.000,00**	**€ -**	**€ 150.000,00**
Bijdrage VVGB	Maasgouw	€ 101.490,00	€ 70.000,00	€ 171.490,00		€ 101.490,00		€ 101.490,00
	Echt-Susteren	€ 46.268,00	€ 23.780,00	€ 70.048,00		€ 46.268,00		€ 46.268,00
	Roerdalen	€ 19.502,00	€ 12.300,00	€ 31.802,00		€ 19.502,00		€ 19.502,00
	Totaal	**€ 167.260,00**	**€ 106.080,00**	**€ 273.340,00**	**€ -**	**€ 167.260,00**	**€ -**	**€ 167.260,00**
Totale baten		**€ 5.900.901,00**	**€ 554.550,00**	**€ 6.455.451,00**	**€ -**	**€ 5.950.901,00**	**€ -**	**€ 5.950.901,00**
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

3.2. Programma Sociaal Domein

SOCIAAL DOMEIN		Begroting 2021 na wijzigingen 2021-1	Mutaties 2021-2	Begroting 2021 na wijzigingen	Mutaties 2022	Begroting 2022	Mutaties 2023	Begroting 2023
Sociaal Domein	Kosten personeel	€ 4.735.751,00		€ 4.735.751,00		€ 4.735.751,00		€ 4.735.751,00
	Totaal	**€ 4.735.751,00**	**€ -**	**€ 4.735.751,00**	**€ -**	**€ 4.735.751,00**	**€ -**	**€ 4.735.751,00**
Projecten	Kosten personeel / inhuur		€ 859.772,00	€ 859.772,00				
	Totaal	**€ -**	**€ 859.772,00**	**€ 859.772,00**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Overig	Overige personeelskosten	€ 285.052,00		€ 285.052,00		€ 271.071,00		€ 217.144,00
	Kosten overig	€ 75.000,00		€ 75.000,00		€ 75.000,00		€ 75.000,00
	Implementatiebudget	€ 112.251,00		€ 112.251,00		€ 112.251,00		€ 112.251,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim	€ 206.613,00		€ 206.613,00		€ 206.613,00		€ 206.613,00
	Stelpost onvoorzien	€ -		€ -		€ 50.000,00		€ 50.000,00
	Totaal	**€ 678.916,00**	**€ -**	**€ 678.916,00**	**€ -**	**€ 714.935,00**	**€ -**	**€ 661.008,00**
Totale lasten		**€ 5.414.667,00**	**€ 859.772,00**	**€ 6.274.439,00**	**€ -**	**€ 5.450.686,00**	**€ -**	**€ 5.396.759,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 1.523.290,00		€ 1.523.290,00		€ 1.523.307,00		€ 1.508.181,00
	Echt-Susteren	€ 2.354.934,00		€ 2.354.934,00		€ 2.359.633,00		€ 2.336.201,00
	Roerdalen	€ 1.516.443,00		€ 1.516.443,00		€ 1.547.746,00		€ 1.532.377,00
	BBZ Roerdalen	€ 20.000,00		€ 20.000,00		€ 20.000,00		€ 20.000,00
	Deelname benchmark Werk & Inkomen		€ 8.444,00	€ 8.444,00				
	Deelname benchmark Statushouders		€ 4.412,00	€ 4.412,00				
	Uitvoering TOZO (M,E,R)		€ 271.080,00	€ 271.080,00				
	Bijdrage WSP (M,E,R)		€ 107.000,00	€ 107.000,00				
	Sociale wijkteams Maasgouw		€ 66.392,00	€ 66.392,00				
	Sociale wijkteams Echt-Susteren		€ 69.549,00	€ 69.549,00				
	Sociale wijkteams Roerdalen		€ 78.583,00	€ 78.583,00				
	Project ondermijning Roerdalen		€ 55.000,00	€ 55.000,00				
	Participatie Statushouders Maasgouw		€ 120.000,00	€ 120.000,00				
	Workshops re-integratie statushouders		€ 13.000,00	€ 13.000,00				
	Workshops Participatieverklaring		€ 3.120,00	€ 3.120,00				
	Brede intake Roerdalen		€ 7.280,00	€ 7.280,00				
	Extra inhuur inkomen (M,E,R)		€ 18.342,00	€ 18.342,00				
	Project extra inzet waar nodig Roerdalen		€ 7.800,00	€ 7.800,00				
	Project kinderopvang Roerdalen		€ 18.720,00	€ 18.720,00				
	Uitvoering kindpakket Echt-Susteren		€ 1.625,00	€ 1.625,00				
	Project mantelzorgcompliment (E,R)		€ 9.425,00	€ 9.425,00				
Totale baten		**€ 5.414.667,00**	**€ 859.772,00**	**€ 6.274.439,00**	**€ -**	**€ 5.450.686,00**	**€ -**	**€ 5.396.759,00**
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

3.3. Programma Bedrijfsvoering

BEDRIJFSVOERING		Begroting 2021 na wijzigingen 2021-1	Mutaties 2021-2	Begroting 2021 na wijzigingen	Mutaties 2022	Begroting 2022	Mutaties 2023	Begroting 2023
Bedrijfsvoering I&A	Centrale IT-Infrastructuur	€ 1.154.700,00		€ 1.154.700,00		€ 1.154.700,00		€ 1.154.700,00
	Devices	€ 353.500,00		€ 353.500,00		€ 353.500,00		€ 353.500,00
	Telefonie	€ 507.500,00	€ -7.500,00	€ 500.000,00		€ 507.500,00		€ 507.500,00
	Programmatuur	€ 985.000,00	€ 23.000,00	€ 1.008.000,00		€ 985.000,00		€ 985.000,00
	Totaal	**€ 3.000.700,00**	**€ 15.500,00**	**€ 3.016.200,00**	**€ -**	**€ 3.000.700,00**	**€ -**	**€ 3.000.700,00**
Bedrijfsvoering Personeel	Loonkosten Bedrijfsvoering	€ 7.786.474,00	€ 300.000,00	€ 8.086.474,00		€ 7.503.474,00		€ 7.503.474,00
	Flexibele schil	€ 120.000,00		€ 120.000,00		€ 120.000,00		€ 120.000,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim	€ 309.661,00		€ 309.661,00		€ 303.809,00		€ 303.809,00
	Stelpost onvoorzien	€ -		€ -		€ 50.000,00		€ 50.000,00
	Financien	€ 170.440,00		€ 170.440,00		€ 170.440,00		€ 170.440,00
	IB / AVG	€ 70.000,00		€ 70.000,00		€ 70.000,00		€ 70.000,00
	Budget Governance	€ -		€ -		€ -		€ -
	Totaal	**€ 8.456.575,00**	**€ 300.000,00**	**€ 8.756.575,00**	**€ -**	**€ 8.217.723,00**	**€ -**	**€ 8.217.723,00**
Totale lasten		**€ 11.457.275,00**	**€ 315.500,00**	**€ 11.772.775,00**	**€ -**	**€ 11.218.423,00**	**€ -**	**€ 11.218.423,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 3.522.631,00	€ 97.332,00	€ 3.619.963,00		€ 3.460.883,00		€ 3.460.883,00
	Echt-Susteren	€ 4.712.446,00	€ 130.207,00	€ 4.842.653,00		€ 4.629.844,00		€ 4.629.844,00
	Roerdalen	€ 3.183.498,00	€ 87.961,00	€ 3.271.459,00		€ 3.127.696,00		€ 3.127.696,00
Totale baten		**€ 11.418.575,00**	**€ 315.500,00**	**€ 11.734.075,00**	**€ -**	**€ 11.218.423,00**	**€ -**	**€ 11.218.423,00**
Saldo van baten en lasten		**€ -38.700,00**	**€ -**	**€ -38.700,00**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
	Reserve leaselasten	€ 38.700,00		€ 38.700,00				
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

3.4. Programma Bestuur & Organisatie

BESTUUR & ORGANISATIE		Begroting 2021 na wijzigingen 2021-1	Mutaties 2021-2	Begroting 2021 na wijzigingen	Mutaties 2022	Begroting 2022	Mutaties 2023	Begroting 2023
	Accountantskosten	€ 25.000,00		€ 25.000,00		€ 25.000,00		€ 25.000,00
	Fiscaliteiten / Juridisch advies	€ 15.000,00		€ 15.000,00		€ 15.000,00		€ 15.000,00
	Bureaukosten	€ 10.000,00		€ 10.000,00		€ 10.000,00		€ 10.000,00
	Communicatie	€ 5.000,00		€ 5.000,00		€ 5.000,00		€ 5.000,00
	Huur Heel	€ 210.000,00		€ 210.000,00		€ 210.000,00		€ 210.000,00
	Loonkosten Bestuur & Organisatie	€ 389.286,00		€ 389.286,00		€ 346.286,00		€ 346.286,00
	Organisatieontwikkeling	€ 60.000,00		€ 60.000,00		€ 60.000,00		€ 60.000,00
	Project dienstverlening		€ 63.812,00	€ 63.812,00				
	Stelpost taakstelling	€ -231.000,00		€ -231.000,00		€ -179.000,00		€ -179.000,00
Totale lasten		**€ 483.286,00**	**€ 63.812,00**	**€ 547.098,00**	**€ -**	**€ 492.286,00**	**€ -**	**€ 492.286,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 296.004,00	€ 20.082,00	€ 316.086,00		€ 298.836,00		€ 298.836,00
	Echt-Susteren	€ 113.468,00	€ 26.495,00	€ 139.963,00		€ 117.205,00		€ 117.205,00
	Roerdalen	€ 73.814,00	€ 17.235,00	€ 91.049,00		€ 76.245,00		€ 76.245,00
Totale baten		**€ 483.286,00**	**€ 63.812,00**	**€ 547.098,00**	**€ -**	**€ 492.286,00**	**€ -**	**€ 492.286,00**
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Omgevingsdienst							
		Maasgouw	**Echt-Susteren**	**Roerdalen**	**Totaal**		
2013	**Begroting**	504.639	608.968	371.770	1.485.377		Start Omgevingsdienst (uitvoering VTH-taken) vanaf september 2013
	BW 2013				-		
	Werkelijk	504.639	608.968	371.770	1.485.377		
2014	**Begroting**	1.620.000	1.938.000	1.223.000	4.781.000		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 73.000) niet meegenomen.
	BW 2014				-		
	Werkelijk	1.620.000	1.938.000	1.223.000	4.781.000		Taakstellende bezuiniging ad € 220.000 gerealiseerd door lagere loonkosten en hogere baten inzake netwerk RUD samenwerking.
2015	**Begroting**	1.593.728	1.932.283	1.205.390	4.731.401		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 81.000) niet meegenomen.
	BW 2015-1	28.111	6.823	-1.525	33.409		
	BW 2015-2	-7.925	-10.631	-6.969	-25.525		
	Begroting na wijziging	1.613.914	1.928.475	1.196.896	4.739.285		
	Werkelijk	1.648.000	1.953.000	1.223.000	4.824.000		Positief resultaat van € 84.000 als gevolg van terugbetaling van het resultaat 2014; taakstellende bezuiniging ad € 247.000 gerealiseerd door lagere loonkosten en hogere baten inzake netwerk RUD samenwerking.
2016	**Begroting**	1.613.896	1.936.568	1.226.295	4.776.759		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 174.000) niet meegenomen.
	BW 2016-2	-4.230	-5.675	-3.720	-13.625		
	BW 2016-3	73.444	88.128	55.806	217.378		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao.
	BW 2016-4	44.650	53.578	33.927	132.155		Verhoging bijdrage gesaldeerd (hogere inhuur, extra inkomsten RUD/Detachering)
	Begroting na wijziging	1.727.760	2.072.599	1.312.308	5.112.667		
	Werkelijk	1.728.000	2.073.000	1.312.000	5.113.000		Taakstellende bezuiniging ad € 275.000 gerealiseerd door lagere loonkosten en hogere baten inzake netwerk RUD samenwerking.
2017	**Begroting**	1.600.142	1.920.064	1.217.826	4.738.032		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 167.000) niet meegenomen.
	BW 2017-4	46.747	114.934	6.695	168.376		Verhoging bijdrage gesaldeerd (hogere inhuur, extra inkomsten RUD/Detachering)
	BW 2017-5	5.960	7.152	4.536	17.648		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao.
	Begroting na wijziging	1.652.849	2.042.150	1.229.057	4.924.056		
	Afrekening aanvullende dienstverlening	83.471	69.828	59.299	212.598		Betreft afrekening additionele dienstverlening; e.e.a. om de toename in aanvragen bouwvergunningen af te kunnen handelen.
	Teruggave	12.923	15.177	9.197	37.297		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => gesaldeerd resultaat (meerbaten aanvullende dienstverlening minus meerlasten inhuur flexibele schil).
	Subtotaal	1.723.397	2.096.801	1.279.159	5.099.357		
	Werkelijk	1.723.397	2.096.801	1.279.179	5.099.377		
2018	**Begroting**	1.600.142	1.920.064	1.217.826	4.738.032		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 167.000) niet meegenomen.
	BW 2018-2	35.022	42.024	26.654	103.700		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao.
	BW 2018-3	29.677	34.915	22.695	87.287		Onderhoudsronde functieboek.
	BW 2018-5	188.494	191.787	99.719	480.000		Verhoging bijdrage gesaldeerd (hogere inhuur, extra inkomsten RUD/Detachering).
	Begroting na wijziging	1.853.335	2.188.790	1.366.894	5.409.019		
	Teruggave	43.796	44.576	23.068	111.440		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => met name minderlasten inhuur flexibele schil en omgevingscommissie.
	Subtotaal	1.809.539	2.144.214	1.343.826	5.297.579		
	Werkelijk	1.809.539	2.144.214	1.343.826	5.297.579		Het UP 2018 (meerproductie) is niet meegenomen in deze cijfers: baten UP 2018 bedroegen € 344.000 (begroot na wijzigingen € 331.000).
2019	**Begroting**	1.672.613	1.898.895	1.270.861	4.842.369		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 167.000) en UP 2019 (€ 150.000) niet meegenomen.
	BW 2019-1	16.100	17.940	11.960	46.000		Meerlasten inzake onderhoudsronde functieboek.
	BW 2019-5	44.714	50.823	33.963	129.500		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	Begroting na wijziging	1.733.427	1.967.658	1.316.784	5.017.869		
	Extra bijdrage	32.663	37.082	24.817	94.562		
	Subtotaal	1.766.090	2.004.740	1.341.601	5.112.431		
	Werkelijk	1.766.090	2.004.740	1.341.601	5.112.431		
2020	**Begroting**	1.893.292	2.099.397	1.333.027	5.325.716		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 167.000) en UP 2019 (€ 150.000) niet meegenomen.
	BW 2020-2	122.886	137.287	88.392	348.565		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	BW 2020-5	-35.530	-39.420	-25.050	-100.000		Teruggave stelpost onvoorzien en budget externe adviseurs
	Begroting na wijziging	1.980.648	2.197.264	1.396.369	5.574.281		
	Werkelijk				-		
2021	**Begroting**	1.906.987	2.179.977	1.553.340	5.640.304		Alleen de reguliere bijdragen van de gemeenten vermeld in de tabel; VVGB bijdragen (totaal € 167.000) en UP 2019 (€ 150.000) niet meegenomen.
	BW 2021-1	-52.968	-60.550	-43.145	-156.663		Minderlasten kosten personeel (aansturing) en vrijval stelpost onvoorzien
	Begroting na wijziging	1.854.019	2.119.427	1.510.195	5.483.641		
	Werkelijk				-		

Sociaal Domein							
		Maasgouw	Echt-Susteren	Roerdalen	Totaal		Toelichting
2016	**Begroting**	1.452.818	2.586.485	1.486.417	5.525.720		
	BW 2016-3	29.802	53.058	30.492	113.352		Stijging loonkosten a.g.v. nieuw cao.
	BW 2016-4	1.359	-16.022	-22.842	-37.505		
	Begroting na wijziging	1.483.979	2.623.521	1.494.067	5.601.567		
	Werkelijk	1.484.000	2.682.000	1.494.000	5.660.000		Overschot op de bijdrage van ES, vanwege afname extra taken werkzaamheden statushouders.
2017	**Begroting**	1.424.420	2.523.543	1.441.909	5.389.872		
	BW 2017-5	4.483	7.943	4.539	16.965		Stijging loonkosten a.g.v. nieuw cao.
	Begroting na wijziging	1.428.903	2.531.486	1.446.448	5.406.837		
	Teruggave	48.456	85.846	49.051	183.353		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => met name minderlasten salarissen team Participatie.
	Subtotaal	1.380.447	2.445.640	1.397.397	5.223.484		
	Werkelijk	1.380.447	2.445.640	1.397.397	5.223.484		
2018	**Begroting**	1.232.925	2.218.089	1.267.558	4.718.572		
	BW 2018-2	25.588	46.035	26.307	97.930		Stijging loonkosten a.g.v. nieuw cao.
	BW 2018-3	99.580	180.010	103.410	383.000		Meerlasten vanweg druk verminderen WMO en Participatie.
	Begroting na wijziging	1.358.093	2.444.134	1.397.275	5.199.502		
	Teruggave	29.136	52.468	30.029	111.633		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => met name minderlasten 'individuele arbeidsvoorwaarden' en 'opleidingen'.
	Subtotaal	1.328.957	2.391.666	1.367.246	5.087.869		
	Werkelijk	1.328.957	2.391.666	1.367.246	5.087.869		Baten uit projecten (WSP, SWT Roerdalen, SWT Maasgouw, aanvalsplan Maasgouw en Participatie Statushouders Maasgouw) niet in deze cijfers; baten projecten bedroegen in 2018 € 361.000.
2019	**Begroting**	1.403.463	2.131.371	1.285.180	4.820.014		
	BW 2019-3	138.092	209.748	126.703	474.543		Meerlasten inzake LEAN-investering (€ 400.500) en personele ontwikkeling team Zorg.
	BW 2019-4						In deze begrotingswijziging zijn diverse gemeentelijke projecten (aanvalsplan Maasgouw, SWT's e.d.) verwerkt => geen aanpassing van de reguliere bijdragen van de gemeenten in deze begrotingswijziging.
	BW 2019-5	28.082	42.653	25.765	96.500		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	Begroting na wijziging	1.569.637	2.383.772	1.437.648	5.391.057		
	Werkelijk	1.583.589	2.406.908	1.483.502	5.473.999		
2020	**Begroting**	1.466.245	2.257.585	1.357.756	5.081.586		
	BW 2020-2	63.827	98.276	59.105	221.208		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	Begroting na wijziging	1.530.072	2.355.861	1.416.861	5.302.794		
	Werkelijk				-		

2021	**Begroting**	1.513.800	2.340.265	1.506.997	5.361.062		
	BW 2021-1	9.490	14.699	9.446	33.635		Stijging loonkosten o.a. onderhoudsronde functieboek
	Begroting na wijziging	1.523.290	2.354.964	1.516.443	5.394.697		
	Werkelijk				-		

Bedrijfsvoering							
		Maasgouw	Echt-Susteren	Roerdalen	Totaal		Toelichting
2015	**Begroting**	312.971	138.153	90.528	541.652		
	BW 2015-1	11.907	15.975	10.468	38.350		
	BW 2015-2	974.482	1.113.399	918.144	3.006.025		Betreft projectenkalender I&A 2015-2016 (€ 2.980.500)
	Begroting na wijziging	1.299.360	1.267.527	1.019.140	3.586.027		
	Werkelijk	444.306	291.976	213.080	949.362		Fors overschot ad € 2.636.665 agv latere start projectenkalender; is als vooruitontvangen bedrag op de balans gezet.
2016	**Begroting**	324.878	154.128	100.996	580.002		
	BW 2016-2	548.583	679.157	452.885	1.680.625		Betreft projectenkalender I&A (€ 1.667.000) => vertaling naar structurele budgetten zoals onderhoud applicaties, LAN onderhoud, WAN verbindingen en leasekosten).
	BW 2016-3	2.238	3.003	1.967	7.208		Stijging loonkosten agv nieuwe cao.
	BW 2016-4	3.195	4.287	2.809	10.291		Wijziging o.a. vanwege accountantskosten.
	Begroting na wijziging	878.894	840.575	558.657	2.278.126		
	Werkelijk	879.000	840.000	558.000	2.277.000		
2017	**Begroting**	803.867	740.053	492.661	2.036.581		
	BW 2017-1	-262.815	-70.861	-46.434	-380.110		Creatie van apart programma Bestuur & Organisatie (loonkosten directiesecretariaat, huisvesting Heel e.d.).
	BW 2017-2	1.082.765	1.405.385	1.080.771	3.568.921		Start MER BV per 1 juli 2017 (loonkosten bedrijfsvoering 2e halfjaar 2017).
	BW 2017-5	44.127	58.642	38.509	141.278		Stijging loonkosten agv nieuwe cao en applicatie SD.
	Begroting na wijziging	1.667.944	2.133.219	1.565.507	5.366.670		
	Teruggave	273.889	322.721	250.669	847.279		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => minderlasten WAN verbindingen en Telefonie.
	Subtotaal	1.394.055	1.810.498	1.314.838	4.519.391		
	Werkelijk	1.405.193	1.795.607	1.318.617	4.519.417		
2018	**Begroting**	3.061.043	4.040.189	2.915.828	10.017.060		
	BW 2018-2	62.160	79.109	52.427	193.696		Stijging loonkosten agv nieuwe cao en applicatie SD.
	BW 2018-4	156.444	173.109	118.948	448.501		Flexibele schil (ziekteverzuim).
	BW 2018-5	-347.543	-467.227	-302.730	-1.117.500		Teruggave projectenkalender 2017-2018 vwb het jaar 2018, met het advies deze middelen toe te voegen aan een bestemmingsreserve.
	BW 2018-5	70.602	97.303	72.095	240.000		Meerlasten DIV (wegwerken achterstanden archief).
	Begroting na wijziging	3.002.706	3.922.483	2.856.568	9.781.757		
	Teruggave	88.685	232.974	126.542	448.201		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => minderlasten WAN verbindingen en Telefonie.
		2.914.021	3.689.509	2.730.026	9.333.556		
	Werkelijk	2.914.022	3.689.508	2.730.026	9.333.556		
2019	**Begroting**	2.532.609	3.332.554	2.433.030	8.298.193		
	BW 2019-2	29.498	30.372	27.531	87.401		Meerlasten vanwege 'Functionaris Gegevensbescherming'.
	BW 2019-3	183.263	240.159	175.478	598.900		Verhoging bijdrage gesaldeerd => meerlasten ad € 998.900 inzake reguliere en wettelijke taken / minderlasten ad € 400.000 vanwege aframing WAN Verbindingen.
	BW 2019-4	370.260	485.210	354.530	1.210.000		Verhoging bijdrage met € 1.210.000 voortvloeiend uit de bevindingen van het BMC rapport.
	BW 2019-5	112.607	150.096	101.645	364.348		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao en meerlasten PK1
	Begroting na wijziging	3.228.237	4.238.391	3.092.214	10.558.842		
	Extra bijdrage	15.960	21.002	15.333	52.295		
	Subtotaal	3.244.197	4.259.393	3.107.547	10.611.137		
	Werkelijk	3.233.069	4.274.293	3.103.775	10.611.137		
2020	**Begroting**	2.889.967	3.852.711	2.617.106	9.359.784		
	BW 2020-2	86.604	115.455	78.428	280.487		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	BW 2020-3	272.362	363.031	246.607	882.000		Meerlasten DIV
	BW 2020-4	242.408	323.106	219.486	785.000		Budget Ontwikkeling Bedrijfsvoering (€ 732.500), overheveling budget Governance vanuit B&O en teruggave budget Portokosten
	BW 2020-5	80.812	107.715	73.171	261.698		Meerlasten vanwege bijstelling I&A exploitatiebudgetten
	Begroting na wijziging	3.572.153	4.762.018	3.234.798	11.568.969		
	Werkelijk				-		
2021	**Begroting**	2.943.196	3.937.299	2.659.847	9.540.342		
	BW 2021-1	579.435	775.147	523.651	1.878.233		Meerlasten vanwege bedrijfsplan Informatisering en update Financien / HRM
	BW 2021-2	97.332	130.207	87.961	315.500		Meerlasten kwaliteitsverbetering Informatisering + doorontwikkeling Bedrijfsvoering
	Begroting na wijziging	3.619.963	4.842.653	3.271.459	11.734.075		
	Werkelijk				-		

Bestuur & Organisatie							
		Maasgouw	Echt-Susteren	Roerdalen	Totaal		Toelichting
2017	**Begroting**						
	BW 2017-1	262.815	70.861	46.434	380.110		Creatie van apart programma Bestuur & Organisatie (loonkosten directiesecretariaat, huisvesting Heel e.d.).
	BW 2017-5	216	290	190	696		Stijging loonkosten agv nieuwe cao.
	Begroting na wijziging	263.031	71.151	46.624	380.806		
	Teruggave	18.275	24.519	16.067	58.861		Teruggave middels vaststellingsovereenkomst => minderlasten organisatieontwikkeling en loonkosten
	Subtotaal	244.756	46.632	30.557	321.945		
	Werkelijk	244.756	46.632	30.557	321.945		
2018	**Begroting**	262.815	70.861	46.434	380.110		
	BW 2018-2	1.138	1.527	1.001	3.666		Stijging loonkosten agv nieuwe cao.
	BW 2018-3	12.240	16.583	10.660	39.483		Detacheringskosten directiesecretaris.
	BW 2018-5	4.665	6.254	4.081	15.000		Meerlasten fiscale advieskosten (VPB ed).
	Begroting na wijziging	280.956	95.285	62.018	438.259		
	Tekort	928	1.245	812	2.985		Geen teruggave, maar tekort.
		281.884	96.530	62.830	441.244		
	Werkelijk	281.884	96.530	62.830	441.244		
2019	**Begroting**	276.170	88.692	57.878	422.740		
	BW 2019-3	55.980	75.060	48.960	180.000		Lasten BMC onderzoek (€ 30.000) + interim directeur (€ 150.000).
	BW 2019-4	34.210	45.870	29.920	110.000		Verhoging bijdrage met € 110.000 voortvloeiend uit het BMC rapport (concerncontroller, projectmanagement).
	BW 2019-5	933	1.251	816	3.000		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao
	Begroting na wijziging	367.293	210.873	137.574	715.740		
	Teruggave	47.490	63.660	41.550	152.700		
	Subtotaal	319.803	147.213	96.024	563.040		
	Werkelijk	319.803	147.213	96.024	563.040		
	Werkelijk	319.803	147.213	96.024	563.040		
2020	**Begroting**	383.096	232.183	150.456	765.735		
	BW 2020-2	5.713	7.660	4.996	18.369		Stijging loonkosten a.g.v. nieuwe cao + bijstelling accountantskosten
	BW 2020-4	-10.885	-14.595	-9.520	-35.000		Overheveling budget Governance naar programma Bedrijfsvoering en opvoeren budgetten Bureaukosten, website
	Begroting na wijziging	377.924	225.248	145.932	749.104		
	Werkelijk				-		
2021	**Begroting**	311.109	133.398	86.779	531.286		
	BW 2021-1	-15.105	-19.930	-12.965	-48.000		Taakstelling + Meerlasten vanwege kosten personeel (aansturing)
	BW 2021-2	20.082	26.495	17.235	63.812		Project Dienstverlening
	Begroting na wijziging	316.086	139.963	91.049	547.098		
	Werkelijk				-		

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Programmabegroting Servicecentrum MER 2022

met meerjarenraming 2023-2025

Definitief concept: 2 april 2021
DB: 7 april 2021
AB: 14 juli 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding....4
2. Programma Omgevingsdienst....7
2.1 Inleiding....7
2.2 Wat willen we bereiken?....7
2.3. Wat gaan we daarvoor doen?....9
2.4 Wat gaat dat kosten?....12
3. Programma Sociaal Domein....14
3.1. Inleiding....14
3.2. Wat willen we bereiken?....14
3.3. Wat gaan we daarvoor doen?....15
3.4. Wat gaat dat kosten?....17
4. Programma Bedrijfsvoering....19
4.1. Inleiding....19
4.2. Financiën....19
4.2.1 Wat willen we bereiken?....19
4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?....19
4.3. HRM....20
4.3.1 Wat willen we bereiken?....20
4.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?....20
4.4. Informatisering....21
4.4.1. Wat willen we bereiken?....22
4.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?....23
4.5. Wat gaat dat kosten?....25
5. Programma Bestuur & Organisatie....28
5.1. Inleiding....28
5.2. Wat willen we bereiken?....28
5.3. Wat gaan we ervoor doen?....28
6. Paragrafen....30
6.1. Inleiding....30
6.2. Paragraaf bedrijfsvoering....30
6.3. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer....31
6.4. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen....36
6.5. Paragraaf financiering....37
6.6. Verbonden partijen....38
7. Financiële Begroting 2022-2025....39
7.1. Geprognosticeerde balans....39

7.2. Staat van Reserves.....39
7.3 Recapitulatie programma's 40
8. Bijlage: Taakvelden.....41

1. Inleiding

De begroting 2022 ligt nu voor. De begroting van het SC MER bestaat voor alle programma's grotendeels uit lasten voor uitvoering van werkzaamheden. Alleen het programma bedrijfsvoering omvat daarnaast inhoudelijke budgetten voor uitvoering van ICT en telefonie voor zowel het SC MER als de deelnemende gemeenten. Onze baten bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Onze Omgevingsdienst voert daarnaast werkzaamheden uit voor de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Limburg-Noord, waarvoor ook baten worden ontvangen.
Met de middelen die ons ter beschikking worden gesteld, voeren wij onze taken voor de deelnemende gemeenten uit.
Voor de duidelijkheid vermelden we hier dat legesopbrengsten en uitvoeringsbudgetten voor participatie en wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) niet in onze begroting staan. Deze middelen zijn niet aan ons overgedragen en berusten bij de deelnemende gemeenten.

Taakstelling vanaf 2022 minimaal 2 procent
In de BW 2021-1 is vanaf 2022 een structurele taakstelling van minimaal 2% (€ 462.000) opgenomen, waarbij de gewijzigde begroting 2021 het ijkpunt is. Deze taakstelling is ondergebracht in het programma bestuur en organisatie. Het betreft een bedrag van minimaal € 179.000. Het overige deel van deze taakstelling -€ 283.000- (€ 283.000 + € 179.000 = € 462.000) is al opgenomen in het programma bedrijfsvoering en wordt gerealiseerd als gevolg van de implementatie van het bedrijfsplan informatisering. De resterende taakstelling van minimaal € 179.000 is in deze begroting verder ingevuld, op basis van aanwijsbare zaken en realisme. In 2022 wordt een taakstelling van € 193.000 als volgt ingevuld:

- Programma Omgevingsdienst: €30.000
- Programma Sociaal Domein: € 30.000
- Programma Bedrijfsvoering: € 133.000

Voor de jaren 2023 en verdere jaren is hebben we een hogere taakstelling geraamd, oplopend van € 238.000 in 2023 naar € 297.000 in 2025.

Benchmark Vensters voor Bedrijfsvoering
Om scherp aan de wind te varen, gaat het SC-MER benchmarken. Omdat één van de deelnemende gemeenten de gemeente Roerdalen al jaren meedoet aan de benchmark Vensters voor Bedrijfsvoering, en veel van de gegevens worden aangeleverd door het SC-MER, is het logisch dat het SC-MER ook voor de benchmark Vensters voor Bedrijfsvoering heeft gekozen.
Echter, omdat de meeste gemeentelijke deelnemers pas in de loop van Q2 2021 hun gegevens over 2020 in de benchmark uploaden (na opstelling van de jaarrekeningen) kan er ten tijde van de opstelling van deze begroting 2022 nog geen benchmark gegevens worden gepresenteerd. Het managementteam van het SC-MER heeft de taakstelling geconcretiseerd in deze begroting 2022. We verwachten de benchmarkresultaten eind Q2 en zullen deze meenemen in de P&C-cyclus van het SC-MER om ook in de toekomst scherp aan te wind te blijven varen.

Nieuwe kostenverdeelsleutel Bedrijfsvoering
De drie deelnemende gemeenten hebben besloten de kosten van het programma bedrijfsvoering te verdelen met een nieuwe kostenverdeelsleutel. Deze sleutel is gebaseerd op het aantal gebruikersaccounts. Het aantal gebruikersaccounts geeft een goede indicatie van de producten en diensten die door bedrijfsvoering worden geleverd aan onze klanten. Voor elk account vinden immers bedrijfsvoerings-activiteiten plaats op het gebied van HRM, financiën en informatisering. Met gebruikersaccounts hebben de gemeenten gekozen voor kostentoerekening naar rato van gebruik.

Daarnaast hebben de deelnemende gemeenten besloten om de kosten van het programma bedrijfsvoering toe te rekenen aan 4 organisaties (Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen én het SC-MER). Dit betekent dat de kosten van bedrijfsvoering worden toegerekend aan de programma's Omgevingsdienst en Sociaal Domein op basis van aantal gebruikersaccounts. Doorbelasting naar de gemeenten gebeurt vervolgens op basis van de verdeelsleutel van de OD en de SD. Dit leidt tot de volgende kostenverdeling van de gemeenten aan de programma's OD, SD, BV en BO.

	Bijdragen Begroting 2022 SC-MER	
Maasgouw		
Bijdrage OD	€	1.918.019,00
Bijdrage SD	€	1.642.889,00
Bijdrage BV	€	3.550.966,00
Bijdrage BO	€	354.791,00
Totaal	**€**	**7.466.665,00**
Echt-Susteren		
Bijdrage OD	€	2.090.283,00
Bijdrage SD	€	2.323.375,00
Bijdrage BV	€	4.336.438,00
Bijdrage BO	€	191.935,00
Totaal	**€**	**8.942.031,00**
Roerdalen		
Bijdrage OD	€	1.495.339,00
Bijdrage SD	€	1.434.422,00
Bijdrage BV	€	3.179.519,00
Bijdrage BO	€	124.560,00
Totaal	**€**	**6.233.840,00**

Loonkosten op basis van functieboeken
Vanaf 2020 hebben we een realistische financiële basis voor de toekomst gelegd door de personeelsbegroting op basis van de functieboeken te begroten, gewaardeerd tegen het maximum functieschaal. Deze lijn wordt in 2022 doorgetrokken.

Buffer voor inhuur capaciteit bij ziekte
Vanaf 2020 volgt het SC-MER de landelijke Personeelsmonitor Gemeenten (A+O fonds gemeenten) voor wat betreft het budget dat kan worden aangewend om in te huren bij langdurig ziekteverzuim. Ook in 2022 volgen we de landelijke personeelsmonitor.
Hierbij volgen we de landelijke personeelsmonitor Gemeenten van het A+O Fonds (2019), die aangeeft dat 4,4 % van de loonsom nodig is voor vervanging van langdurig verzuim (> 43 dagen). De omvang in 2022 van de salarissen MER begroot conform functieboek max. functieschaal bedraagt ongeveer € 16,5 miljoen. Het opnemen van een stelpost van 4,4 % t.b.v. vervanging langdurig zieken resulteert in een budget van € 723.000, verdeeld over de programma's.

Maximaal twee begrotingswijzingen per jaar
Met de BW 2021-1 is de financiële basis voor het SC-MER op orde gemaakt. Daarmee hoeft de begroting minder vaak tussentijds te worden aangepast. Toch kunnen zich altijd ontwikkelingen blijven voortdoen op basis waarvan aanpassingen noodzakelijk zijn. Dit zijn aanvullende dienstverlening aan de gemeente(n) en autonome ontwikkelingen die nog niet bij het opstellen van de begroting waren voorzien. De begroting kan maximaal twee keer per jaar wijzigingen: in het

voorjaar om eventuele gevolgen van de UPs (aanvullende dienstverlening) te verwerken en na de zomer op basis van de halfjaarrapportage.

Leeswijzer

Deze begroting kent 4 programma's, te weten het programma Omgevingsdienst, het programma Sociaal Domein, het programma Bedrijfsvoering en het programma Bestuur & Organisatie. Deze programma's zijn te vinden in de hoofdstukken, 3, 4, 5, en 6. Hoofdstuk 2 omvat de begrotingsuitgangspunten en geeft een korte financiële samenvatting van de programma's uit de begroting weer.

De programma's worden opgebouwd aan de hand van de drie 3 W- vragen:
'Wat willen we bereiken?', Wat gaan we ervoor doen? en Wat mag het kosten? Bij de eerste W-vraag wordt ingegaan op de 5 ambities (de 5 "K's": kwaliteit, kwetsbaarheid, klant, kosten, kleur lokaal). Hoofdstuk 7 omvat de 6 paragrafen. Het laatste hoofdstuk omvat de financiële begroting met de geprognotiseerde balans en de staat van de reserves.

2. Programma Omgevingsdienst

2.1 Inleiding

Dit programma bevat een beschrijving van de activiteiten van onze Omgevingsdienst. Het gaat niet alleen over uitvoerende taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, maar ook over de wijze waarop wij kwaliteit, klantgerichtheid, kostenreductie, kwetsbaarheidsvermindering en (daar waar gewenst) couleur locale willen realiseren.

2.2 Wat willen we bereiken?

De missie van de Omgevingsdienst is realisering van de vijf K's. We willen kostenefficiënte, klantgerichte en kwalitatief hoogwaardige service verlenen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving, zodat de gemeenten hun ambities op dit terrein kunnen bereiken. Die ambities hebben betrekking op het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, het beperken van de overlast en het waarborgen van de veiligheid.
We willen voldoen aan de (landelijke vereiste) kwaliteit en de afspraken die we met de gemeenten hebben gemaakt over klantgerichtheid en kostenreductie.

<u>Kwaliteit en kwetsbaarheidsvermindering</u>
Door de samenwerking tussen de OD en de netwerk-RUD voldoen de gemeenten aan de landelijke kwaliteitscriteria op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Hierdoor zijn de gemeenten in staat de gewenste kwaliteit, robuustheid (= kwetsbaarheidsvermindering) en continuïteit te leveren. Uitwisseling van kennis en het investeren in de ontwikkeling van medewerkers (middels een eigen opleidingsinstituut, de RUD-academie), alsmede het aan elkaar bieden van ondersteuning bij capaciteitsvraagstukken zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.
De Omgevingsdienst toetst in toenemende mate ook intern de kwaliteit van de te leveren producten en diensten. Daartoe worden – zowel binnen de OD als in breder RUD-verband – kwaliteitsaudits uitgevoerd. De audits zijn inmiddels een vast onderdeel van het binnen de Omgevingsdienst gehanteerde principe van continu verbeteren. In 2022 zullen deze kwaliteitsaudits wat anders worden ingevuld vanwege de in 2021 te realiseren overstap naar een nieuw digitaal systeem: Squit2020. Audits en kwaliteitsimpulsen in het procesmatig werken worden nu vooral gericht op het goed leren werken met deze nieuwe applicatie binnen de Omgevingswet.

De landelijke kwaliteitscriteria zijn geborgd in de Wet VTH en de gemeentelijke Kwaliteitsverordeningen. De criteria gaan over kritieke massa, proces en inhoud. De criteria voor kritieke massa geven een ondergrens van het aantal medewerkers en hun deskundigheid, die nodig is om activiteiten in continuïteit te kunnen uitvoeren. In het Uitvoeringsprogramma van de Omgevingsdienst is per deskundigheidsgebied met deze ondergrens rekening gehouden. In 2021 en 2022 wordt voor alle VTH-medewerkers van de RUD – waaronder ook de medewerkers van de OD wederom een zogenoemde EVP-meting uitgevoerd. Middels een EVP-meting worden medewerkers aan de hand van de landelijke kwaliteitscriteria getoetst op hun specialistische deskundigheden.

Er zijn ook landelijke procescriteria geformuleerd, waaraan gemeenten - en dus ook onze Omgevingsdienst - moeten voldoen. Het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma van de MER-OD, alsmede de bestuurlijke kwartaaldashboards en jaarverslag zijn daar onder meer het resultaat van.

In onderstaande tabel zijn drie belangrijke kwaliteitsindicatoren voorzien van een cijfer.
Onze Omgevingsdienst werkt binnen haar eigen taakveld aan continue verbetering van de kwaliteit van de producten en daarmee ook aan haar klantgerichtheid. Onder meer wordt hiertoe sinds 2015

gebruik gemaakt van de Netto Promotor Score (NPS). De NPS is een instrument om de klantwaardering in beeld te krijgen en o een grote hoeveelheid ‘gratis’ verbeterpunten op te halen. .

Tabel 3.2.1 Prestatie-indicatoren Kwaliteit

Omschrijving	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
Voldoen aan landelijke kwaliteitscriteria 2.2 (zgn. ‘Atsma-eisen’)	95%	95%	95%
Klanttevredenheid bij vergunningverlening (NPS)	7,2	7,4	7,4
Percentage ongegrond verklaarde bezwaar- en beroepzaken	91%	95%	95%

Klantgerichtheid

De OD heeft tot taak te werken aan realisatie van de met de opdrachtgevers afgesproken dienstverleningsafspraken en –uitgangspunten. Bij klantgerichtheid staan de klantprocessen centraal. Een klantvraag dient zoveel mogelijk integraal te worden benaderd; de vraag wordt meteen vanuit de verschillende beleidsvelden bekeken en beoordeeld. Het is van belang de klantvraag binnen de daarvoor afgesproken dienstverleningsnormen af te handelen, tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit en met vaste contactpersonen binnen de organisatie. De OD hecht veel waarde aan de doorontwikkeling van de dienstverlening en ontplooit daartoe voortdurend initiatieven en projecten. Zo wordt de voorbereiding op de aankomende Omgevingswet vormgegeven. En in de MER-brede projectgroep Dienstverlening wordt ook in 2022 weer uitvoering gegeven aan verbeterprojecten voor de klantgerichtheid. Dat zal zich met name richten op het verbeteren van het digitale klantkanaal.

Uitgangspunt is daarbij om meer in gezamenlijkheid te komen tot een integrale visie op en uitvoering van dienstverlening voor de vier organisaties. Harmonisatie daar waar kan, couleur locale daar waar moet.
Een belangrijke indicator voor de mate van klantgerichtheid is de klanttevredenheid. Hiertoe wordt verwezen naar hetgeen daarover hierboven onder 3.2.1 in relatie tot kwaliteit is opgemerkt.
De andere prestatie-indicatoren op het gebied van klantgerichtheid, zoals hieronder in tabel 3.2.2 vermeld, gaan over doorlooptijden in de afhandeling van klantvragen en het aantal van rechtswege verleende vergunningen.

Tabel 3.2.2 Prestatie-indicatoren Kwaliteit

Omschrijving	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
Percentage afgehandelde klantvragen binnen Service Level Agreement (SLA)*:			
Eenvoudig (<24u)	88%	95%	**95%**
Specialistisch (<2dgn)	77%	85%	**85%**
Complex (<5dgn)	86%	75%*	**85%**
Van rechtswege verleende vergunningen	0,8%	0%	**0%**

*Deze raming is aanmerkelijk lager dan realisatie 2020. Dat lijkt niet logisch. Reden daarvoor is dat realisatie 2020 al veel gunstiger bleek dan geraamd. Raming 2021 is daarmee enigszins achterhaald, maar wel vastgelegd in de begroting 2021. Raming 2022 is om die reden wat sterker naar boven bijgesteld.

Kostenreductie (efficiency)

De visie – de wijze waarop de missie van de Omgevingsdienst wordt gerealiseerd – luidt: "De Omgevingsdienst is een moderne overheidsorganisatie die resultaten boekt en kosten bespaart door te investeren in haar professionals, die met plezier (samen)werken en ontwikkelen". Net als in alle voorgaande jaren zal de Omgevingsdienst ook in 2022 gaan opereren binnen de haar beschikbaar gestelde middelen. Alleen daar waar additionele dienstverlening vanuit de opdrachtgevers nodig is (extra klantvraag, projecten) zal ook additionele financiering aan de orde zijn. Dit wordt in beeld gebracht middels het Uitvoeringsprogramma 2022.

Couleur locale

Vraagt een gemeente méér werkzaamheden dan er middelen beschikbaar zijn op basis van de gemeentelijke bijdrage, dan wordt dit additionele dienstverlening genoemd. Dit is aan de orde indien een gemeente veel lokale projecten wenst. Voor deze additionele dienstverlening worden – op basis van het aantal geraamde extra uren – dienovereenkomstig extra financiële middelen beschikbaar gesteld door de gemeente ('boter bij de vis'). Uiteindelijk worden de kosten voor deze extra werkzaamheden op basis van werkelijke uren op het eind van het jaar afgerekend. Ook in 2022 kan zich een dergelijke situatie met de wens voor additionele dienstverlening voordoen. Dit zal eerst blijken bij de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma 2022. De financiële consequenties van de gevraagde additionele dienstverlening (lasten: extra kosten MER-OD; baten: door gemeenten aan MER-OD beschikbaar gestelde extra middelen) worden tevens – middels een begrotingswijziging – verwerkt in de begroting van het Servicecentrum MER.
Voor wat betreft de 'couleur locale' in werkprocessen en werkafspraken met de drie opdracht gevende gemeenten is MER-breed de lijn ingezet om meer te komen tot harmonisatie daar waar dat kan.

2.3. Wat gaan we daarvoor doen?

Wij voeren voor de deelnemende gemeenten met in achtneming van de kaders voor kwaliteit, klantgerichtheid en kosten uit:

a. de reguliere wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de Wabo, de APV en een aantal bijzondere wetten; Zie voor de specifieke producten hieronder de productgroepen Vergunningverlening en Toezicht/Handhaving;
b. de specifieke lokaal gewenste projecten (aanvullende dienstverlening). Zie hieronder de productgroep Projecten/specifieke wensen.

De producten/diensten van de Omgevingsdienst kunnen worden onderverdeeld in drie hoofdgroepen. Onderstaand zijn deze hoofdgroepen weergegeven. In de paragraaf 3.4 wordt weergeven wat de verwachte kosten zijn voor het leveren daarvan.

Productgroep Vergunningverlening

Vergunningverlening

Onder dit product vallen de activiteiten met betrekking tot vergunningverlening die de Omgevingsdienst in 2022 gaat uitvoeren. Door de Omgevingsdienst worden vergunningen verleend en meldingen afgehandeld op grond van de Wabo voor de activiteiten bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, brandveiligheid, aanleg, uitweg/inrit, kappen en monumenten. Ook worden vergunningen verleend en meldingen afgehandeld op grond van de APV en enkele Bijzondere wetten (bijvoorbeeld Drank- en Horecawet, Winkeltijdenwet).

Specialisten adviseren

Daaronder wordt begrepen de specialistische advisering in het vergunningsproces, zoals constructie, bouwfysica, welstand, brandveiligheid, bodem, externe veiligheid, geluid, archeologie/cultuurhistorie, groen/ecologie, milieu/agrarisch.
Daarnaast worden door de specialisten op verzoek adviezen verstrekt aan de gemeenten, bijvoorbeeld in het kader van het opstellen van een bestemmingsplan, een ruimtelijk project of een civieltechnisch werk.

Dienstverlening

Een specifiek onderdeel betreft de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De Omgevingsdienst vormt de 2e lijn in de afhandeling van telefonische en digitale klantvragen. Daartoe zijn binnen de Omgevingsdienst dienstverleningsspecialisten opgeleid, die zoveel mogelijk klantvragen moeten kunnen afhandelen. Daar waar nodig wordt de backoffice ingeschakeld.

De concrete uitwerking van deze taken in aantallen en daarvoor benodigde capaciteit wordt verwerkt in het Uitvoeringsprogramma 2022 (UP2022). In het UP2022 wordt per onderdeel de inhoud van de activiteit beschreven, de aantallen geraamd, gekoppeld aan kengetallen en benodigde personele capaciteit.
De in het UP2022 te ramen werkzaamheden worden gebaseerd op de ervaringscijfers van 2017-2021 en (landelijke) ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de te verwachten hoeveelheid werk. Van belang in dit verband zijn de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen – naar verwachting – per 1 januari 2022. Beide wetten zullen consequenties gaan hebben voor de omvang van de door de Omgevingsdienst uit te voeren taken. Deze consequenties worden zoveel en zo concreet mogelijk uitgewerkt in het UP2022. En vervolgens middels een begrotingswijziging aan de gemeenten worden aangeboden voor wat betreft de financiële gevolgen.

Productgroep Toezicht en Handhaving

Toezicht objectbericht

In deze categorie vallen de wettelijke taken alsmede de lokale wensen van de 3 gemeenten voor 2022 ten aanzien van de toezicht- en handhavingsinspanningen op het gebied van milieu, bouwen, brandveiligheid, ruimtelijke ordening en APV/Bijzondere Wetten. De belangrijkste taken in deze productgroep betreffen het toezicht op de bedrijven, het bouwtoezicht, toezicht op bestaande gebouwen (brandveiligheid) en toezicht op evenementen.

Toezicht gebiedsgericht

Het gebiedsgerichte toezicht bestaat hoofdzakelijk uit het toezicht dat door de buitengewoon opsporingsambtenaren van de Omgevingsdienst wordt uitgevoerd in het openbaar gebied van de drie gemeenten. Hierin wordt specifiek aandacht besteed aan thema's die door de gemeenten

belangrijk worden gevonden, zoals foutparkeren, afvaldumpingen en het zichtbaar patrouilleren in woonwijken.

Meldingen
Een van de meest tijdrovende aspecten van het toezicht, is het afhandelen van ingekomen meldingen. Meldingen worden onderscheiden in meldingen openbare ruimte en objectgerichte meldingen op het gebied van (illegaal) bouwen en (overlast) bedrijven. De meldingen openbare ruimte hebben merendeels betrekking op de gebruikelijke items als parkeeroverlast, hondenpoep, afvaldumpingen en burengerucht, maar kunnen ook heel specifiek zijn (bijvoorbeeld klachten over hangjongeren).

Juridische werkzaamheden
De juridische werkzaamheden bestaan – grofweg – uit twee delen: het afhandelen van bezwaren en beroepen, gericht tegen besluiten van de Omgevingsdienst, en het treffen van handhavingsmaatregelen bij het constateren van overtredingen door een toezichthouder (aanschrijven, last onder dwangsom/bestuursdwang, bouwstop).

In het UP2022 zal per specifiek taakonderdeel worden aangegeven wat de exacte inhoud van de activiteit is, het aantal activiteiten per taakonderdeel, het kengetal en de benodigde personele capaciteit. Ook voor toezicht en handhaving zal de aankomende Omgevingswet wijzigingen met zich meebrengen. En ook geldt dat deze wijzigingen pas concreet kunnen worden gemaakt in het UP2022 en financieel in een van de begrotingswijzigingen voor 2022.

<u>Projecten / Specifieke wensen</u>
De projecten verschillen per jaar. Alle projecten worden opgenomen in het UP2022 en worden – mede afhankelijk van bijvoorbeeld seizoensinvloeden en ‘couleur locale’ - in de gemeenten uitgevoerd. Hierdoor is het ook mogelijk in te spelen op de actualiteit en bestuurlijke wensen. Voor de projecten wordt aan de hand van projectopdrachten gewerkt. Afhankelijk van het onderwerp worden de projectleiding en de regie bij de Omgevingsdienst dan wel de gemeente ondergebracht. Als voorbeelden kunnen worden genoemd: Aanpak onrechtmatige bewoning, Evaluatie welstandsbeleid, Aanpak planvoorraad woningen en Aanpak Ondermijning.
De benodigde projecturen worden op voorhand gecalculeerd en opgenomen in de projectopdracht. Met de gemeenten vindt afrekening plaats op basis van werkelijk bestede uren. Twee specifieke projecten wordt hieronder iets uitgebreider beschreven.

Omgevingswet en Squit2020
In 2022 zal veel aandacht – en daarmee capaciteit – uitgaan naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Momenteel (voorjaar 2021) loopt een intensief voorbereidings- en implementatietraject, dat ervoor moet zorgen dat de vier organisaties (gemeenten en Servicecentrum) voorbereid zijn op deze nieuwe regelgeving. Van dit traject maakt ook het project Faciliteren deel uit. In dit project worden mogelijkheden onderzocht om de dienstverlening aan onze klanten (burgers en bedrijven) te verbeteren. Daarbij wordt bijvoorbeeld het ‘grijze gebied’ verkend tussen toetsen aan regels aan de ene kant en een meer adviserende rol van de Omgevingsdienst aan de andere kant. Dit heeft al diverse resultaten opgeleverd. Veel meer dan nu zal van al onze medewerkers een meer oplossingsgerichte, proactieve en co-creatieve houding worden gevraagd. Dat vergt ontwikkeling van mensen. De Omgevingsdienst is daar al volop mee bezig. Zo is gewerkt aan beschrijving van benodigde competenties en daarbij behorende gedragsindicatoren. Vaardigheden dus die nodig zijn als de Omgevingswet van kracht wordt - de Omgevingswet gaat immers vooral over het aannemen van een andere houding ten opzichte van de klant en samenleving – maar ook al eerder.

Inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door de – reeds voor medio 2021 voorziene – ingebruikname van de nieuwe applicatie Squit2020. Daarmee wordt tevens voorzien in de noodzakelijke aansluiting op het zogenoemde Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Kostenreductie
De Omgevingsdienst stelt zich ten doel om de afgesproken taken zo kostenefficiënt mogelijk uit te voeren. Door een deel van het werk – dat veelal sterk afhankelijk is van de wisselende klantvraag – flexibel te organiseren, kunnen kosten worden beperkt. Bovendien werkt de Omgevingsdienst aan het effectief reduceren van kosten bijvoorbeeld door regelmatig gebruik te maken van werkervarings- en stageplekken, maar ook door het genereren van inkomsten: inkomsten uit werkzaamheden voor partners binnen de RUD Limburg Noord en inkomsten uit de RUD-academie (die grotendeels draait op de inbreng van docenten van de MER-OD).

2.4 Wat gaat dat kosten?

OMGEVINGSDIENST		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-1	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-2	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vergunningen	Omgevingscommissie	€ 21.425,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
	Externe adviseurs	€ -	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
	Inhuur flexibele schil	€ 1.623.614,00	€ 446.181,00	€ 973.231,00	€ 494.761,00	€ 494.761,00	€ 494.761,00	€ 494.761,00
	Proceskosten	€ 9.494,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
	Totaal	**€ 1.654.533,00**	**€ 536.181,00**	**€ 1.063.231,00**	**€ 584.761,00**	**€ 584.761,00**	**€ 584.761,00**	**€ 584.761,00**
Toezicht & Handhaving	Autokosten/Lease auto's	€ 37.158,00	€ 42.000,00	€ 42.000,00	€ 42.000,00	€ 42.000,00	€ 42.000,00	€ 42.000,00
	Afschrijving auto's	€ 9.138,00	€ 9.138,00	€ 9.138,00	€ 9.138,00			
	Totaal	**€ 46.296,00**	**€ 51.138,00**	**€ 51.138,00**	**€ 51.138,00**	**€ 42.000,00**	**€ 42.000,00**	**€ 42.000,00**
Personeel	Kosten Personeel	€ 4.445.570,00	€ 4.824.564,00	€ 4.852.064,00	€ 4.852.064,00	€ 4.852.064,00	€ 4.852.064,00	€ 4.852.064,00
	Overige personeelskosten	€ 317.763,00	€ 276.737,00	€ 276.737,00	€ 276.737,00	€ 276.737,00	€ 276.737,00	€ 276.737,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim	€ -	€ 212.281,00	€ 212.281,00	€ 212.281,00	€ 212.281,00	€ 212.281,00	€ 212.281,00
	Stelpost onvoorzien	€ -	€ -		€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
	Totaal	**€ 4.763.333,00**	**€ 5.313.582,00**	**€ 5.341.082,00**	**€ 5.391.082,00**	**€ 5.391.082,00**	**€ 5.391.082,00**	**€ 5.391.082,00**
Doorbelasting	Doorbelasting bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ 1.435.709,00	€ 1.429.871,00	€ 1.422.217,00	€ 1.422.217,00
	Totaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.435.709,00**	**€ 1.429.871,00**	**€ 1.422.217,00**	**€ 1.422.217,00**
Totale lasten		**€ 6.464.162,00**	**€ 5.900.901,00**	**€ 6.455.451,00**	**€ 7.462.690,00**	**€ 7.447.714,00**	**€ 7.440.060,00**	**€ 7.440.060,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 1.975.538,00	€ 1.854.019,00	€ 1.854.019,00	€ 1.918.019,00	€ 1.914.834,00	€ 1.914.834,00	€ 1.914.834,00
	Echt-Susteren	€ 2.179.148,00	€ 2.119.427,00	€ 2.119.427,00	€ 2.090.283,00	€ 2.086.812,00	€ 2.086.812,00	€ 2.086.812,00
	Roerdalen	€ 1.396.369,00	€ 1.510.195,00	€ 1.510.195,00	€ 1.495.339,00	€ 1.492.857,00	€ 1.492.857,00	€ 1.492.857,00
	Doobelasting Maasgouw				€ 500.345,00	€ 498.310,00	€ 495.643,00	€ 495.643,00
	Doorbelasting Echt-Susteren				€ 545.282,00	€ 543.065,00	€ 540.158,00	€ 540.158,00
	Doorbelasting Roerdalen				€ 390.082,00	€ 388.496,00	€ 386.416,00	€ 386.416,00
	Inkomsten detachering	€ 8.948,00						
	Inkomsten RUD / Acad.	€ 185.257,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00
	Totaal	**€ 5.745.260,00**	**€ 5.583.641,00**	**€ 5.583.641,00**	**€ 7.039.350,00**	**€ 7.024.374,00**	**€ 7.016.720,00**	**€ 7.016.720,00**
UP	Maasgouw	€ 274.324,00	€ 51.800,00	€ 259.312,00	€ 51.800,00	€ 51.800,00	€ 51.800,00	€ 51.800,00
	Echt-Susteren	€ 249.424,00	€ 58.800,00	€ 284.680,00	€ 58.800,00	€ 58.800,00	€ 58.800,00	€ 58.800,00
	Roerdalen	€ 27.894,00	€ 39.400,00	€ 54.478,00	€ 39.400,00	€ 39.400,00	€ 39.400,00	€ 39.400,00
	Totaal	**€ 551.642,00**	**€ 150.000,00**	**€ 598.470,00**	**€ 150.000,00**	**€ 150.000,00**	**€ 150.000,00**	**€ 150.000,00**
Bijdrage VVGB	Maasgouw	€ 101.490,00	€ 101.490,00	€ 171.490,00	€ 171.490,00	€ 171.490,00	€ 171.490,00	€ 171.490,00
	Echt-Susteren	€ 46.268,00	€ 46.268,00	€ 70.048,00	€ 70.048,00	€ 70.048,00	€ 70.048,00	€ 70.048,00
	Roerdalen	€ 19.502,00	€ 19.502,00	€ 31.802,00	€ 31.802,00	€ 31.802,00	€ 31.802,00	€ 31.802,00
	Totaal	**€ 167.260,00**	**€ 167.260,00**	**€ 273.340,00**	**€ 273.340,00**	**€ 273.340,00**	**€ 273.340,00**	**€ 273.340,00**
Totale baten		**€ 6.464.162,00**	**€ 5.900.901,00**	**€ 6.455.451,00**	**€ 7.462.690,00**	**€ 7.447.714,00**	**€ 7.440.060,00**	**€ 7.440.060,00**
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Toelichting
Onze lasten bestaan uit personeelskosten: loonkosten, inhuurkosten, overige personeelskosten en een doorbelasting van kosten bedrijfsvoering.
Onze baten bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten, bijdragen inzake aanvullende dienstverlening en de inkomsten uit werkzaamheden voor derden (RUD) en de MER-Academie.
Hieronder wordt de begroting verder toegelicht.

Bijdrage gemeenten
Voor de uitvoering van de reguliere wettelijke taken, jaarlijks vast te leggen in een Uitvoeringprogramma, ontvangt de Omgevingsdienst jaarlijks een bijdrage van de drie gemeenten. Tot en met het begrotingsjaar 2018 was deze bijdrage voorts gebaseerd op een vaste kostenverdeelsleutel, voortvloeiend uit de onderlinge verhouding van de door de drie gemeenten in 2013 in de Omgevingsdienst ingebrachte personele middelen.
Met ingang van het begrotingsjaar 2019 wordt de gemeentelijke bijdrage bepaald op basis van de werkelijke output T-2; voor de gemeentelijke bijdrage aan de Omgevingsdienst in 2022 is derhalve de output van het jaar 2020 bepalend.

Inkomsten RUD-werkzaamheden en MER/RUD-Academie
Binnen de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) wordt samengewerkt door de deelnemende gemeenten. Deze samenwerking kan uitmonden in het door een gemeente feitelijk ondersteunen van een andere gemeente door het leveren van capaciteit. Deze werkzaamheden worden binnen de RUD uitgevoerd tegen een vast uurtarief (2021: € 79, uurtarief 2022 is nog niet vastgesteld). De Omgevingsdienst heeft de afgelopen jaren inkomsten kunnen genereren als gevolg van het leveren van capaciteit aan een aantal RUD-partners. Het inschatten van deze inkomsten voor 2022 is lastig. Er is een ontwikkeling aan de orde waarbij steeds meer gemeenten – onder financiële druk – kiezen voor herprioritering van toezichttaken. En als gevolg daarvan de ondersteuning vanuit de Omgevingsdienst niet of in mindere mate nodig hebben. Anderzijds zien we wel een toenemende behoefte aan specialisten (energie, bodem, groen, externe veiligheid, geluid). Op deze vakdisciplines kan de Omgevingsdienst mogelijk wat meer – beter gesteld: nog meer dan nu reeds het geval is – gaan betekenen voor de regio.
Daarnaast genereert de Omgevingsdienst inkomsten door het aanbieden van trainingen aan andere organisaties vanuit de MER/RUD-Academie. De Omgevingsdienst organiseert trainingen op allerlei deelgebieden van het omgevingsrecht voor en door eigen medewerkers, maar ook medewerkers van andere organisaties kunnen hierbij aansluiten. Deze inkomsten zijn reeds een aantal jaren stabiel.
Resumerend worden de inkomsten uit de RUD-samenwerking vooralsnog voor 2022 wederom ingeschat op € 100.000.

3. Programma Sociaal Domein

3.1. Inleiding

De drie MER-gemeenten werken jaarlijks met het team Sociaal Domein samen aan een zo realistisch mogelijk uitvoeringsprogramma dat richting geeft aan taken, ontwikkelingen en projecten die het team voor de drie gemeenten gezamenlijk (of juist specifiek voor één afzonderlijke gemeente) uitvoert.
Het gaat daarbij om het vinden van de juiste balans tussen de beschikbare capaciteit van het team en de hoeveelheid uit te voeren taken en werkzaamheden. Lean, klantwaarde centraal stellen en het continu verbeteren van processen, is geborgd binnen het team.
Door een goede analyse van de wensen en ontwikkelingen van de MER-gemeenten geeft het uitvoeringsprogramma richting aan het gewenste niveau van kwaliteit en klantgerichtheid. Daarnaast geeft het mogelijkheden om kostenreductie te realiseren, mogelijkheden om in te spelen op kwetsbaarheid en mogelijkheden om risico's voor het team nadrukkelijk onder de aandacht te brengen.

3.2. Wat willen we bereiken?

Kwaliteit
Ook in 2022 zetten we in op het verlenen van kwalitatief goede service en excellente dienstverlening op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie. Als team Sociaal Domein dragen wij bij aan het bereiken van de volgende maatschappelijke effecten:

- De zelfredzaamheid van burgers vergroten;
- De participatie verhogen zowel op werk- als maatschappelijk gebied, iedereen kan meedoen;
- Voorzien in een laagdrempelige en toegankelijke zorg
- Inwoners kunnen zo lang als mogelijk zelfstandig wonen
- De 2de lijns-zorg transformeren naar 1ste lijns-zorg en eigen kracht

Op het gebied van de sturings- en managementinformatie ontwikkelen we door om optimaal in positie te blijven als het gaat om het sturen, managen en uitvoeren van de taken in het sociaal domein binnen de kaders van het uitvoeringsprogramma.

Klantgerichtheid
Wij willen een excellente dienstverlener zijn voor onze burgers en de partners. We communiceren in heldere taal. Onze dienstverlening staat in het teken van de klant. Wij zijn toegankelijk en dichtbij georganiseerd. We werken met gemeenteteams waarbij de klantmanagers Wmo, werk en inkomen per gemeente actief zijn. Onze klantmanagers zijn voor zowel de burger als voor de ketenpartners het bekende gezicht in één of meerdere kernen. Waar gebundelde kennis en kunde efficiënter is, werken we in MER-brede teams. Een voorbeeld hiervan is het team bijzondere verstrekkingen voor de bijzondere bijstand en minimaregelingen. We springen in op de snel veranderde vraag en zijn daarmee flexibel in onze dienstverlening naar burgers toe.

Kostenreductie (efficiency)
Het ingezette leantraject heeft zijn beslag gekregen. De borging van lean is in de organisatie opgenomen. In 2022 blijven we vanuit de leangedachte werken aan het optimaliseren van onze processen.

Couleur locale
Het sociaal domein werkt in opdracht van de drie gemeenten. Autonomie in beleid van de gemeenten is daarbij een gegeven, waarbij we in de uitvoering wel de toegevoegde waarde hiervan afwegen tegen klantgerichtheid en efficiency en hierover het gesprek aangaan met de gemeentelijke opdrachtgevers. We verhouden ons tot deze couleur locale onder andere door de inzet van de gemeenteteams. De klantmanagers in deze teams kennen de sociale kaart van de betreffende gemeente. Wij vinden het belangrijk met de inzet van de medewerkers aan te sluiten bij de wensen en uitgangspunten van de gemeente. Dit versterkt de verbondenheid en het realiseren van de doelen. Specifieke opdrachten die de couleur locale versterken, kunnen worden verstrekt middels projecten (aanvullende dienstverlening.)

Kwetsbaarheid
Door het samenbrengen van de werkzaamheden van de drie gemeenten binnen het team Sociaal Domein MER is de eerdere kwetsbaarheid grotendeels opgeheven. Doordat afgelopen jaren het beleid grotendeels is geüniformeerd kan het Sociaal Domein efficiënter werken, is dienstverlening verbeterd en de kwetsbaarheid verminderd.

Ontwikkelingen 2022
De volgende interne en externe ontwikkelingen worden verwacht in 2022:
- De verdere decentralisatie naar gemeente van Beschermd Wonen.
- De nieuwe Inburgeringswet, waarbij alle taken op het gebied van begeleiding en scholing van statushouders weer richting gemeenten worden gedecentraliseerd.
- Wijzigingen in de Participatiewet in het kader van het Breed Offensief, waarbij de stap naar werk aantrekkelijker en eenvoudiger wordt voor mensen met een arbeidsbeperking.
- Regionale doorontwikkeling uitvoering participatie.
- In 2021 wordt de e-dienstverlening verder ingezet. De inrichting hiervan zal in 2022 worden afgerond zodat we dan optimaal gebruik kunnen maken van de e-dienstverlening.

In afstemming met de gemeenten worden de gevolgen van deze ontwikkeling voor het team Sociaal Domein in kaart gebracht.

3.3. Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren voor de deelnemende gemeenten de volgende producten en diensten uit:
- de Wmo;
- de Participatiewet;
- de Ioaw, Ioaz
- ondersteuning aan ondernemers (Bbz) ;
- het afgeven van sociaal medische indicaties o.g.v. de Wet kinderopvang;
- het minimabeleid;
- de gehandicaptenparkeerkaart;
- het leerlingenvervoer.

De ervaring in 2020 (TOZO) en 2021 (TONK) heeft ons geleerd dat we flexibel inspelen op snel veranderende wetgeving en nieuwe regelingen. Ook in 2022 pakken we dit, waar dat van ons gevraagd wordt, voortvarend op.

Met het uitvoeringsprogramma (UP) wordt een concrete invulling gegeven aan de producten en projecten die we voor de gemeenten uitvoeren en de hierover gemaakte afspraken. Het uitvoeringsprogramma is de basis voor ons dagelijks handelen. De realisatie van de gemaakte

afspraken wordt gemonitord. Ieder kwartaal wordt aan de drie gemeenten gerapporteerd over de resultaten.

Kwaliteit
Ook in 2022 brengen onze medewerkers in de klantgesprekken de klantsituatie optimaal in beeld om zodoende de producten te kunnen leveren die bijdragen aan de best passende ondersteuningsvraag. We houden in 2022 onverkort vast aan de uitgangspunten van de omgekeerde toets: we laten wetgeving geen beperking zijn, treden meer faciliterend op en werken vraag- en oplossingsgericht. Ook passen we instrumenten zoals mobility mentoring en positieve gezondheid toe om de kwaliteit van de dienstverlening verder te optimaliseren. Met de ketenpartners in de wijk(teams) vindt integrale afstemming plaats, onder andere door te participeren in casus overleggen.

Kwaliteitscriteria vormen het fundament voor een adequate uitvoering van taken binnen het gebied van het Sociaal Domein. Toetsing vindt plaats conform de toets- en controlesystematiek zoals in het kwaliteitsplan van het Sociaal Domein opgenomen. Er wordt in de lijn getoetst op basis van steekproeven, waarbij extra aandacht is voor aspecten zoals doelmatigheid en de omgekeerde toets. Per kwartaal wordt een rapportage met resultaten en verbeterpunten opgesteld en met de medewerkers besproken.

Om de kwaliteit te meten hebben wij een aantal prestatie-indicatoren met de moedergemeenten afgesproken. Wij zorgen ervoor dat we de afgesproken streefwaarden op het gebied van doorlooptijden, aantal klachten en bezwaar en beroep behalen.

In het per 1 januari 2022 geactualiseerde Opleidingsplan Sociaal Domein 2019-2022 is opgenomen welke opleidingen we nodig vinden voor de doorontwikkeling van onze organisatie én de doorontwikkeling van onze medewerkers. De opleidingen die worden aangeboden zijn enerzijds gericht op het ontwikkelen en bijhouden van kennis en anderzijds op de ontwikkeling van competenties en inzicht.

Klantgerichtheid
De beweging van “focus op rechtmatige en efficiënte afhandeling op basis van wet- en regelgeving” naar een “faciliterend optreden waarbij we vraag- en oplossingsgericht werken” is gemaakt. De klant is het uitgangspunt: we kijken naar diens vraag, leefwereld en behoefte en zorgen samen met de klant voor praktische oplossingen. Vanzelfsprekend blijven we oog hebben voor eigen kracht en netwerk en welke algemene voorzieningen al (deels) een oplossing kunnen bieden. We blijven actief aan de slag met de integrale dienstverlening aan de klant.
We vinden het belangrijk te weten wat de burger van onze dienstverlening vindt. Binnen de WMO en werk en participatie is de klanttevredenheidsmeting in het proces opgenomen. Na afhandeling van een aanvraag informeren we bij de klant hoe de dienstverlening werd ervaren en of de oplossing naar tevredenheid is.

Kostenreductie
Wat betreft de kosten sturen we tweeledig:
- Kostenbeheersing via de begrotingscyclus, het uitvoeringsprogramma en het monitoren van - de realisatie.
- Efficiency door het intern sturen op normtijden, waaronder het monitoren van prognose versus realisatie.

We blijven actief op zoek naar meer efficiency en naar het optimaliseren van de balans tussen beschikbare capaciteit en de hoeveelheid uit te voeren taken en werkzaamheden. Medewerkers worden flexibel ingezet en we blijven streven naar verdere automatisering van ondersteunende processen.

Couleur locale
We geven binnen de gemaakte afspraken uitvoering aan de gemeentelijke projecten. Daar waar couleur locale niet bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen of maatschappelijke effecten van de gemeenten en in de uitvoering tot verschillen leidt of niet efficiënt is, bespreken we dit met de gemeenten en zoeken we naar een gezamenlijke oplossing. . Gevraagd en ongevraagd adviseren wij.

Kwetsbaarheid
Onze taken en werkzaamheden zijn ingebed in de organisatie en op een lean wijze ingericht, zodat we daarmee een optimale klantgerichte benadering bereiken waarbij de kosten worden geminimaliseerd.

3.4. Wat gaat dat kosten?

SOCIAAL DOMEIN		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-1	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-2	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Sociaal Domein	Kosten personeel	€ 4.802.336,00	€ 4.735.751,00	€ 4.735.751,00	€ 5.100.911,00	€ 5.100.911,00	€ 5.100.911,00	€ 5.100.911,00
	Totaal	**€ 4.802.336,00**	**€ 4.735.751,00**	**€ 4.735.751,00**	**€ 5.100.911,00**	**€ 5.100.911,00**	**€ 5.100.911,00**	**€ 5.100.911,00**
Projecten	Kosten personeel / inhuur	€ 972.355,00		€ 859.772,00				
	Totaal	**€ 972.355,00**	**€ -**	**€ 859.772,00**		**€ -**	**€ -**	**€ -**
Overig	Overige personeelskosten	€ 331.288,00	€ 285.052,00	€ 285.052,00	€ 271.071,00	€ 217.144,00	€ 217.144,00	€ 217.144,00
	Kosten overig	€ 70.799,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00
	Implementatiebudget	€ 106.575,00	€ 112.251,00	€ 112.251,00	€ 97.251,00	€ 97.251,00	€ 97.251,00	€ 97.251,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim		€ 206.613,00	€ 206.613,00	€ 206.613,00	€ 206.613,00	€ 206.613,00	€ 206.613,00
	Stelpost onvoorzien		€ -	€ -	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
	Totaal	**€ 508.662,00**	**€ 678.916,00**	**€ 678.916,00**	**€ 684.935,00**	**€ 631.008,00**	**€ 631.008,00**	**€ 631.008,00**
Doorbelasting	Doorbelasting bedrijfsvoering				€ 1.360.932,00	€ 1.355.399,00	€ 1.348.143,00	€ 1.348.143,00
	Totaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.360.932,00**	**€ 1.355.399,00**	**€ 1.348.143,00**	**€ 1.348.143,00**
Totale lasten		**€ 6.283.353,00**	**€ 5.414.667,00**	**€ 6.274.439,00**	**€ 7.146.778,00**	**€ 7.087.318,00**	**€ 7.080.062,00**	**€ 7.080.062,00**
Bijdrage gemeenten	Maasgouw	€ 1.507.085,00	€ 1.523.290,00	€ 1.523.290,00	€ 1.642.889,00	€ 1.626.484,00	€ 1.626.484,00	€ 1.626.484,00
	Echt-Susteren	€ 2.320.473,00	€ 2.354.934,00	€ 2.354.934,00	€ 2.323.375,00	€ 2.300.176,00	€ 2.300.176,00	€ 2.300.176,00
	Roerdalen	€ 1.395.532,00	€ 1.516.443,00	€ 1.516.443,00	€ 1.434.422,00	€ 1.420.099,00	€ 1.420.099,00	€ 1.420.099,00
	Doorbelasting Maasgouw				€ 413.996,00	€ 412.312,00	€ 410.105,00	€ 410.105,00
	Doorbelasting Echt-Susteren				€ 585.472,00	€ 583.093,00	€ 579.971,00	€ 579.971,00
	Doorbelasting Roerdalen				€ 361.464,00	€ 359.994,00	€ 358.067,00	€ 358.067,00
	Overige baten	€ 67.905,00						
	BBZ Roerdalen	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
	Uitvoering TOZO (M,E,R)	€ 347.900,00		€ 271.080,00	€ 56.160,00	€ 56.160,00	€ 56.160,00	€ 56.160,00
	Bijdrage WSP (M,E,R)	€ 82.500,00		€ 107.000,00	€ 112.500,00	€ 112.500,00	€ 112.500,00	€ 112.500,00
	Impl. Abonnementstarief (M,E,R)	€ 27.837,00						
	Wijziging PGB tarieven (M,E,R)	€ 13.223,00						
	Divosa Benchmark (M,E,R)	€ 8.418,00		€ 8.444,00				
	Deelname benchmark statushouders			€ 4.412,00				
	Project ondermijning Roerdalen	€ 38.500,00		€ 55.000,00				
	Aanvalsplan Maasgouw	€ 47.970,00						
	Participatie Statushouders Maasgouw	€ 204.310,00		€ 120.000,00				
	SWT Roerdalen	€ 63.888,00		€ 66.392,00	€ 60.750,00	€ 60.750,00	€ 60.750,00	€ 60.750,00
	SWT Maasgouw	€ 44.271,00		€ 69.549,00	€ 63.750,00	€ 63.750,00	€ 63.750,00	€ 63.750,00
	SWT Echt-Susteren	€ 48.340,00		€ 78.583,00	€ 72.000,00	€ 72.000,00	€ 72.000,00	€ 72.000,00
	Omnibuzz (M,R)	€ 10.013,00						
	Hoarding (M)	€ 3.267,00						
	Extra inhuur inkomen (M,E,R)	€ 8.325,00		€ 18.342,00				
	Project extra inzet waar nodig Roerdaler	€ 1.694,00		€ 7.800,00				
	Project kinderopvang Roerdalen	€ 11.616,00		€ 18.720,00				
	Uitvoering kindpakket Echt-Susteren	€ 1.513,00		€ 1.625,00				
	Project mantelzorgcompliment (E,R)	€ 8.773,00		€ 9.425,00				
	Workshops re-integratie statushouders	€ -		€ 13.000,00				
	Workshops participatieverklaring			€ 3.120,00				
	Brede intake Roerdalen			€ 7.280,00				
Totale baten		**€ 6.283.353,00**	**€ 5.414.667,00**	**€ 6.274.439,00**	**€ 7.146.778,00**	**€ 7.087.318,00**	**€ 7.080.062,00**	**€ 7.080.062,00**
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Toelichting
De lasten bestaan vooral uit de personeelskosten van de teams frontoffice en backoffice, i.c. loonkosten, inhuurkosten en overige personeelskosten.
De beschikbare formatie per jaar vormt steeds de basis voor de uit te voeren taken binnen het Uitvoeringsprogramma en dit dient met elkaar in balans te zijn. Wensen die boven de beschikbare formatie uitstijgen, vertalen we in projecten per gemeente en worden door de gemeente afzonderlijk bekostigd en middels een kwartaalafrekening achteraf in het lopende jaar betaald.
Onze baten bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten en de bijdragen die te maken hebben met de aanvullende dienstverlening / projecten voor de drie gemeenten.

4. Programma Bedrijfsvoering

4.1. Inleiding

Bedrijfsvoering van SC-MER kan enkel kwaliteit leveren en kostenefficiënt zijn wanneer de processen, de producten en diensten zoveel mogelijk worden gestandaardiseerd voor de 4 MER-organisaties en wanneer de drie gemeenten kennis en kunde op het gebied van bedrijfsvoering zoveel mogelijk centraliseren in het SC-MER.

Het SC-MER heeft de opdracht om de regie te pakken door initiërend op de inhoud en sturend op het proces te zijn. In onderstaande tabel is tot uitdrukking gebracht dat “initiërend op inhoud en sturend op proces” betekent dat Bedrijfsvoering zich daarmee onderscheidt van de Omgevingsdienst en het Sociaal Domein. Het inhoudelijke bedrijfsvoerings-beleid wordt door de vier organisaties gezamenlijk bepaald. Het SC-MER voert hierin de regierol initiërend vanuit in de inhoud, sturend op het proces.

	SD en OD	Bedrijfsvoering
Inhoudelijk beleid	Primaat gemeente, SC-MER adviserend	Primaat SC-MER, gemeenten toetsend
Rol SC-MER	Primair uitvoerend	Beleid én uitvoering
Verhouding	Opdrachtgever/ opdrachtnemer	Samenwerking met regie vanuit SC-MER

Het programma Bedrijfsvoering omvat de werkvelden Financiën (team Financiën), DIV en I&A (team Informatisering) en HRM (team HRM).

4.2. Financiën

4.2.1 Wat willen we bereiken?

De missie van het team Financiën is de realisatie van de vijf K's. Die ambities hebben betrekking op het opleveren van kwalitatief, goede P&C producten (begroting, jaarrekening), het uitbrengen van adequaat, financieel advies en het voeren van een betrouwbare, actuele financiële administratie.

4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

<u>Kwaliteit / Klantgerichtheid</u>
Kwaliteit uit zich voor het team Financiën op diverse manieren, bijvoorbeeld door een goed en efficiënt proces van oplevering van de P&C producten en de inhoudelijke kwaliteit van advisering. Dit zal op verder op peil gehouden worden en verbeterd door vakinhoudelijke BBV opfriscursussen en trainingen adviesvaardigheden.

Verder zijn de belangrijkste processen bij financieel beheer uniform vormgegeven middels de LEAN systematiek, hetgeen niet alleen een kwaliteitsimpuls is maar ook de klantgerichtheid ten goede komt.

Kostenreductie (efficiency)
Het team Financiën opereert binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. In het verleden is de veelal duurdere flexibele schil (inhuur) geheel afgebouwd en wordt het werk uitgevoerd met alleen collega's die in vaste dienst zijn. Deze koers willen we continueren in 2022.

Kwetsbaarheid
Als gevolg van eerder genomen besluiten (uitbreiding van het team Financiën op het vlak van financieel advies, functioneel beheer en heffing en invordering) is de basis van het team op orde en de kwetsbaarheid (aanzienlijk) verminderd.

4.3. HRM

4.3.1 Wat willen we bereiken?

De missie van het team HRM is de realisatie van de vijf K's. Binnen het taakveld HRM willen we kostenefficiënte, klantgerichte en kwalitatieve hoogwaardige service verlenen. Ook in 2022 hebben die ambities betrekking op het uitbrengen van advies, het voeren van een correcte salarisadministratie en ondersteuning HRM.

4.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Het uitbrengen van advies willen we in 2022 steeds verder professionaliseren zodat het resultaat van de advisering is dat de klant (of opdrachtgever) een kwalitatief toepasbaar antwoord of advies heeft op de vraag. Denk hierbij aan organisatieontwikkeling, arbeidsvoorwaarden, toepassing HR-instrumentarium, proces arbeidsongeschiktheid, werving & selectie en medezeggenschap.

Met het voeren van een juiste, tijdige en volledige salarisadministratie willen we voldoen aan de wet- en regelgeving die hierop van toepassing is.
Vanuit ondersteuning HRM dragen we zorg voor een juiste uitvoering van de CAO, Gemeentewet, lokaal beleid en specifieke wensen. Daarnaast draagt ondersteuning zorg voor een volledige en juiste aanlevering van verzuimadministratie, personeelsadministratie, bijdrage P&C (bijvoorbeeld loonkosten, interne controle). Tot slot zorgt functioneel beheer HRM voor een kwalitatieve inrichting van de personeels- en salarisapplicaties die inhoudelijk voldoen aan de wettelijke eisen en lokale regelingen.
Samengevat willen we in 2022 voldoen aan de te verwachten professionele kwaliteit in advisering en ondersteuning naar de 4 organisaties.

Kwaliteit
Kwaliteit uit zich voor HRM op diverse manieren. Denk hierbij aan een goed en efficiënt proces salarisadministratie, in inhoudelijke kwaliteit van producten en diensten en de tevredenheid van de klant. In 2022 wordt het proces om te komen tot betere managementgegevens / sturingsinformatie doorgezet en kan een kwaliteitsimpuls plaatsvinden. De vervanging van het HRM softwarepakket biedt hiertoe mogelijkheden. Zoals in de kadernota 2022 aangegeven eindigt het contract met de huidige leverancier Centric (salarisverwerking, p-registratie, bewaking diverse HRM-processen). Dit geeft het SCMER en de MER-gemeenten de kans en de mogelijkheid over een nieuwe pakketkeuze

en hiermee ook een kwaliteitsimpuls te genereren (betere managementgegevens, dashboards en meer managing self service).
Ook willen we in 2022 weer investeren in de ontwikkeling van de medewerkers. Dit voortkomend uit de gesprekscyclus 2021 waarin elke maand verbinding is gelegd tussen leidinggevende en HRM-medewerker. Deze gesprekken in 2021 zijn de basis voor ontwikkelstappen in 2022. Ook willen we in 2022 doorgaan met het onderling toetsen van producten om zo een verhoogde kwaliteit te realiseren.

Klantgerichtheid
De dienstverlening vanuit HRM staat in het teken van de klant. In 2022 willen we opnieuw investeren in verbinding en relatie, wensen ophalen en ontwikkelingen van dichtbij organiseren. We willen als HRM altijd door ontwikkelen en de dienstverlening optimaliseren om zo alle expertise voor alle klanten beschikbaar te maken. De werkwijze van de accountteams zullen we in 2022 daarom continueren. Dus ook in 2022 behoud iedere leidinggevende zijn eigen aanspreekpunt maar kan het zijn dat achter de schermen een collega met meer expertise de vraag zal oppakken. Ook gaan we in 2022 klanttevredenheidsonderzoeken houden voor HRM. We proberen hierbij aansluiting te zoeken bij de NPS-methode waarmee de Omgevingsdienst al jarenlang ervaring heeft opgedaan.
In 2022 zullen we ook de gesprekscyclus voortzetten voor alle collega's HRM. Door ook in 2022 maandelijks in gesprek te zijn kunnen we gerichter sturen op de ontwikkeling van collega's en daarbij behorende competenties en gedragsindicatoren. Zo kunnen we nog meer sturen op een oplossingsgerichte, proactieve en klantgerichte houding.

Kostenreductie (efficiency)
Het team HRM opereert binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. In het verleden is de veelal duurdere flexibele schil (inhuur) geheel afgebouwd en in invulling gegeven met alleen collega's die in vaste dienst zijn. Deze koers willen we continueren in 2022.

Couleur locale
De werkzaamheden zullen ook in 2022 in de volle breedte vrijwel gelijk zijn voor de 4 organisaties. Vraagt een organisatie in 2022 meer specifieke werkzaamheden / maatwerk dan bekijken we hoe we dit vanuit HRM kunnen faciliteren. De ervaring leert dat dit een heel klein onderdeel is. De focus ligt juist op uniformeren en standaardiseren. Additionele dienstverlening of maatwerk waar gewenst kan zich uiteraard ook in 2022 voordoen. We proberen dit te faciliteren waarbij we uiteraard kijken of het lokaal gevraagde maatwerk niet voor alle 4 de organisaties kan gelden. We werken in opdracht van maar nemen ook onze signaleringsrol waar gevraagd bij de uitvoering.

Kwetsbaarheid
Met het samenbrengen van de HRM werkzaamheden binnen het SCMER is een stevige basis gelegd voor een optimale klantgerichte benadering en de uitvoering van producten en diensten. Dit alles met als doel de kosten te minimaliseren. Door een brede basis is de kwetsbaarheid verminderd. Wel is eerder de kwetsbaarheid van het pakket E-HRM in beeld gebracht. Dit pakket (salarisverwerking, p-registratie, bewaking diverse HRM-processen) is verouderd en zal niet meer ondersteund worden vanaf 2023. We zien de kwetsbaarheid toenemen in de uitvoering we zullen in 2022 tot aanschaf/implementatie van een nieuw E-HRM systeem over gaan.

4.4. Informatisering

Na de jaren 2017 t/m 2019 waarin DIV en I&A met beperkte capaciteit opgestart zijn binnen SC-MER en de herijking in 2020 (bedrijfsplan informatisering) is in 2021 de doorontwikkeling van het team Informatisering krachtig opgepakt. Er is getransformeerd van grotendeels inhuur naar structurele

eigen capaciteit. Dit resulteert in 2022 in en een stabiele, robuuste goede dienstverlening voor de gemeenten en de eigen organisatie.
De missie van het team Informatisering (bedrijfsplan informatisering 2020) is:
“Wij ontzorgen de deelnemende klantorganisaties door moderne informatiseringsfaciliteiten en -diensten op een veilige manier beschikbaar te stellen tegen een marktconforme prijs, met een hoge betrouwbaarheid en een dienstverlenende instelling, zodat optimaal voorzien wordt in de behoefte van de klanten van de klantorganisaties”.
Team Informatisering kent de volgende aandachtsgebieden die als zodanig ook organisatorisch herkenbaar zijn:

- Informatiebeheer analoog en digitaal (v/h DIV);
- Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy);
- Informatie- en communicatietechnologie (ICT);
- Informatiemanagement (informatiebeleid en -advies, functioneel en gegevensbeheer).

4.4.1. Wat willen we bereiken?

Informatiebeheer (v/h DIV)

- Ons dagelijkse werk doen en daarmee onze interne en externe klanten goed van dienst zijn primair op een uniforme manier, waarbij we – voor zover daar mogelijkheden voor zijn – rekening houden met lokale behoeften en voorkeuren.
- Efficiënter werken, waardoor de kosten waar mogelijk nog verder gereduceerd worden.
- Kwaliteit van de producten, diensten en processen verder verbeteren, om interne en externe klanten nog beter te faciliteren en om aan wetgeving te (blijven) voldoen.
- Een meer stabiele bezetting, hetgeen een positief effect heeft op de kwaliteit van de werkprocessen, de klantgerichtheid en op de vermindering van de kwetsbaarheid.

Gegevensveiligheid

- Borgen van de gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy) binnen servicecentrum MER.
- Ontzorgen van de deelnemende gemeenten op gebied van informatiebeveiliging en privacy.

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

- Een hoge mate van betrouwbare, beveiligde beschikbaarheid van alle ICT-faciliteiten variërend van datacenter, netwerk, werkplekken tot smartphones door preventief, correctief en adaptief onderhoud, zodat de continuïteit van de dienstverlenende processen van de deelnemende gemeenten en servicecentrum MER gewaarborgd is.
- Een adequate ondersteuning van gebruikers van ICT-faciliteiten bij vragen of storingen.

Informatiemanagement

- Een gedragen toekomstvast en kaderstellend beleid op gebied van informatievoorziening en automatisering dat de deelnemende gemeenten én servicecentrum MER de richting geeft, zodat – met uitvoering van dat beleid – een uitstekende ondersteuning geboden wordt in werkprocessen en dienstverlening aan burgers en bedrijven.
- Vakkundige implementatie van nieuwe en vervangende ICT-faciliteiten binnen de overeen gekomen beleidskaders.
- Een adequate controle op kwaliteit van gegevens en het leveren van toepasbare stuurinformatie.
- Optimale benutting van gebruiksmogelijkheden van applicaties door medewerkers van deelnemende gemeenten en servicecentrum MER.

4.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Informatiebeheer (v/h DIV)
Het cluster informatiebeheer registreert de inkomende, interne en uitgaande post en beheert de archieven (van niet-overgebrachte én overgebrachte archiefbescheiden) voor de drie moedergemeenten en het servicecentrum MER. Dit gaat in normale omstandigheden al om grote aantallen en daarnaast zijn er regelmatig omvangrijke opdrachten, bij zowel post (bulkmailings) als bij archief (opvragingen van meerdere honderden dossiers in één aanvraag). Dat werk gewoon goed doen voor onze externe (burgers, bedrijven en organisaties) en interne klanten (collega's van welke gemeente/afdeling dan ook) is het eerste wat het cluster informatiebeheer wil bereiken.

Steeds op zoek naar efficiëntiemogelijkheden binnen het servicecentrum MER en met de moedergemeenten en die – al dan niet als een project – implementeren binnen de werkwijzen. Dit geldt met name voor postregistratie en -behandeling, archiefbeheer en informatieverstrekking (opvragingen) uit het archief. Hiervoor voeren we in 2021/2022 meerdere projecten uit, waaronder de slimme scanstraat, centraliseren van de postkamer, vervanging van analoge door digitale archiefbescheiden en lean maken van de post- en archiefprocessen. Door verdergaande digitalisering van de postprocessen aan de voorkant (d.m.v. webformulieren en zogeheten e-diensten) gaat dat proces niet alleen efficiënter, maar betekent dit ook voor burgers en bedrijven een verbetering. De realisatie van deze projecten moet per 2022 leiden tot inkrimping van de bezetting van het cluster informatiebeheer met 10 fte ten opzichte van 1 januari 2020. Ook bij de doorontwikkeling van zaakgericht en digitaal (samen)werken zal het cluster informatiebeheer een actieve regisserende rol vervullen.

Uitvoeren van het MER-brede Verbeterplan Archiefbeheer waarmee een structurele verbetering van het archiefbeheer wordt nagestreefd en dat ook borgen binnen het cluster en de organisatie(s). Investeren in kennis/kunde door vakopleidingen en onderhouden van persoonlijke en teamontwikkeling waar vanaf Q4-2020 stevig op is ingezet. We meten de prestaties zoals die zijn opgenomen in de producten- en dienstencatalogus (PDC) en het Uitvoeringsplan (UP), stemmen die af met de opdrachtgevers en ondernemen acties waar nodig en mogelijk.

Afgelopen jaren bestond het cluster Informatiebeheer voor de helft uit ingehuurde medewerkers. Er zijn erg veel mutaties geweest, zowel in aansturing als uitvoering. Met ingang van 2022 is de flexibele schil geminimaliseerd.

Gegevensveiligheid
Naast puur technische maatregelen om beveiligingsrisico's te verkleinen (zie hierna bij ICT), zijn maatregelen nodig om gegevensveiligheid op een voldoende hoog niveau te brengen. Organisaties zijn immers in toenemende mate kwetsbaar door cybercriminaliteit en inbreuk op privacy. De deelnemende gemeenten moeten er op kunnen vertrouwen dat de systemen in servicecentrum MER naar behoren beveiligd zijn en dat de privacy in de werkprocessen afdoende gewaarborgd is. Dat vertrouwen wordt verkregen door meer dan voorheen aantoonbaar "in control" te zijn. Concreet betekent dit dat procedures en werkwijzen zijn vastgelegd en gedocumenteerd en dat periodiek getoetst wordt of in de praktijk daadwerkelijk op die manier gewerkt wordt.

In 2022 zal servicecentrum MER op gebied van gegevensveiligheid meer dan voorheen de coördinatie en regie voor de vier MER-organisaties op zich nemen.

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
Het professioneel beheren en onderhouden van een complexe ICT-infrastructuur is nodig om

medewerkers in de gemeenten en servicecentrum MER optimaal te ondersteunen en anderzijds om gegevensveiligheid te garanderen. Naast het reguliere beheer en onderhoud ('going business') wordt in 2022 verder gewerkt aan het verbeteren van de basisinfrastructuur:
Meer uniforme oplossingen, zodat beheer er van met minder kosten gedaan kan worden;

- Meer gezamenlijke oplossingen, zodat kosten gedeeld en dus lager worden;
- (Nog) meer prioriteit aan beveiliging van de infrastructuur, zodat technische beveiligingsrisico's worden geminimaliseerd.

De coronapandemie heeft geforceerd om werkzaamheden thuis te verrichten in plaats van op kantoor. Wat in 2019 niet voor mogelijk werd gehouden, werd zodoende in 2020 werkelijkheid. Besloten is dat het thuiswerken blijvend is, weliswaar in een andere verhouding dan tijdens de coronapandemie.
Om beter op die nieuwe situatie in te spelen, is een moderne werkomgeving noodzakelijk. Een omgeving waarin plaats- en tijdonafhankelijk gewerkt kan worden. Een omgeving waarin digitaal samenwerken, ook op afstand, optimaal gefaciliteerd wordt. Microsoft Office 365 is zo'n omgeving waarin verschillende functies daarvoor geïntegreerd beschikbaar komen, waarbij gegevensveiligheid een belangrijk aandachtspunt is. In dit kader zullen we ook bezien in hoeverre de huidige telefoniefunctionaliteit geïntegreerd en eventueel herzien moet worden.

We vervolgen het professionaliseren van onze servicedesk door te investeren in kennis/kunde met vakopleidingen. We meten de prestaties zoals die zijn opgenomen in de producten- en dienstencatalogus (PDC) en het Uitvoeringsplan (UP), stemmen die af met de opdrachtgevers en ondernemen acties waar nodig en mogelijk.

Informatiemanagement
In het vastgestelde bedrijfsplan informatisering (2020) is de beleidsfunctie voor informatievoorziening en automatisering binnen servicecentrum MER geïntroduceerd en vervolgens in 2021 formatief ingevuld. Informatisering is een dynamisch werkterrein door de vele en frequente maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen. Servicecentrum MER neemt hierin de regie ("initiërend op de inhoud en sturend op het proces") om samen met de deelnemende gemeenten te komen tot een beleid dat primair gericht is op kostenbesparing (uniforme oplossingen), kwaliteit (moderne oplossingen) en veiligheid. Essentieel is dat landelijke ontwikkelingen als Common Ground en Samen Organiseren maximaal omarmd worden en bepalend zijn voor het beleid.

In veel ontwikkelingen heeft een goede invulling van informatievoorziening en automatisering een belangrijke en steeds meer bepalende rol. Zo is moderne digitale dienstverlening uitsluitend mogelijk met moderne ICT en voor de invoering van de Omgevingswet (1 januari 2022) is beschikbaarheid van en aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zelfs rand voorwaardelijk.
Om alle relevante ontwikkelingen goed te volgen én om deze goed te vertalen – binnen de beleidskaders – in effectieve en efficiënte oplossingen zorgt servicecentrum MER voor uitvoerbare adviezen en desgewenst voor implementatie.
Omdat er een spanningsveld is tussen beschikbare en gevraagde capaciteit voor advisering en implementatiebegeleiding wordt portfoliomanagement gevolgd om gezamenlijk de juiste prioriteiten te stellen. Daarnaast zal meer dan voorheen gebruik gemaakt worden van elders opgedane ervaringen.

Gemeenten zijn voor een aantal landelijke basisregistraties verantwoordelijk voor de kwaliteit en bijhouding. Door de enorme groei aan informatiebronnen komen er steeds meer gegevens beschikbaar. Het analyseren van deze gegevens geeft nieuwe informatie voor (het oplossen van) tal van maatschappelijke vraagstukken. Business Intelligence (BI) is een continu proces waarmee

organisaties op gerichte wijze data verzamelen en registreren, analyseren en de daaruit resulterende informatie en kennis in besluitvormingsprocessen toepassen om de prestaties van de organisatie te verbeteren.
Naast het uitvoeren van kwaliteitscontrole op gegevens richt servicecentrum MER zich in toenemende mate op het genereren van management- en stuurinformatie vanuit de verschillende gegevensbronnen.

Goed functioneel beheer van applicaties zorgt er voor dat een organisatie de mogelijkheden van een applicatie optimaal gebruikt en er geen waardevolle functies onbenut laat. Deze taak was in servicecentrum MER beperkt tot de applicaties voor het ondersteunen van zaakgericht werken en documentopslag (Decos Join). Maar er zijn meer applicaties die generiek (door alle organisaties) gebruikt worden en waarvoor het efficiënt is om het functioneel beheer vanuit servicecentrum MER te bieden. Denk daarbij aan het samenwerkingsplatform Microsoft Office 365 met vele functies waarmee werkprocessen efficiënter uitgevoerd kunnen worden.

Wat zijn voorwaarden om de beoogde resultaten te behalen?

- Een voldoende personele invulling van de formatie.
  De formatieve ruimte en de middelen zijn er, maar een kwalitatief goede invulling blijkt binnen de bestaande kaders van het functiehuis voor specifieke functies moeilijk.
- Co-creatie en coproductie met alle belanghebbenden.
  Dit geldt vooral ten aanzien van efficiënter met elkaar werken en het streven naar uniformiteit in relatie tot lokale voorkeuren.
- Digitalisering van gegevens- en informatiestromen binnen de gemeentelijke processen.
  Dit geldt met name voor de efficiencyvoordelen binnen informatiebeheer.
- Beperkt optreden van risico's, zoals genoemd in de risicoparagraaf.

4.5. Wat gaat dat kosten?

BEDRIJFSVOERING		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-1	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-2	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bedrijfsvoering I&A	Centrale IT-Infrastructuur	€ 954.857,00	€ 1.154.700,00	€ 1.154.700,00	€ 1.154.700,00	€ 1.154.700,00	€ 1.154.700,00	€ 1.154.700,00
	Devices	€ 243.167,00	€ 353.500,00	€ 353.500,00	€ 353.500,00	€ 353.500,00	€ 353.500,00	€ 353.500,00
	Telefonie	€ 435.165,00	€ 507.500,00	€ 500.000,00	€ 480.000,00	€ 480.000,00	€ 480.000,00	€ 480.000,00
	Programmatuur	€ 800.601,00	€ 985.000,00	€ 1.008.000,00	€ 994.000,00	€ 949.000,00	€ 949.000,00	€ 949.000,00
	Totaal	**€ 2.433.790,00**	**€ 3.000.700,00**	**€ 3.016.200,00**	**€ 2.982.200,00**	**€ 2.937.200,00**	**€ 2.937.200,00**	**€ 2.937.200,00**
Bedrijfsvoering Personeel	Loonkosten Bedrijfsvoering	€ 8.506.104,00	€ 7.786.474,00	€ 8.086.474,00	€ 7.420.474,00	€ 7.420.474,00	€ 7.361.474,00	€ 7.361.474,00
	Flexibele schil		€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00
	Stelpost langdurig ziekteverzuim	€ -	€ 309.661,00	€ 309.661,00	€ 303.809,00	€ 303.809,00	€ 303.809,00	€ 303.809,00
	Stelpost onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
	Financien	€ 148.235,00	€ 170.440,00	€ 170.440,00	€ 170.440,00	€ 170.440,00	€ 170.440,00	€ 170.440,00
	IB / AVG	€ -	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00
	Totaal	**€ 8.654.339,00**	**€ 8.456.575,00**	**€ 8.756.575,00**	**€ 8.084.723,00**	**€ 8.084.723,00**	**€ 8.025.723,00**	**€ 8.025.723,00**
Totale lasten		**€ 11.088.129,00**	**€ 11.457.275,00**	**€ 11.772.775,00**	**€ 11.066.923,00**	**€ 11.021.923,00**	**€ 10.962.923,00**	**€ 10.962.923,00**
Bijdragen	Maasgouw	€ 3.411.719,00	€ 3.522.631,00	€ 3.619.963,00	€ 2.636.626,00	€ 2.625.905,00	€ 2.611.849,00	€ 2.611.849,00
	Echt-Susteren	€ 4.548.175,00	€ 4.712.446,00	€ 4.842.653,00	€ 3.205.683,00	€ 3.192.648,00	€ 3.175.558,00	€ 3.175.558,00
	Roerdalen	€ 3.089.535,00	€ 3.183.498,00	€ 3.271.459,00	€ 2.427.973,00	€ 2.418.100,00	€ 2.405.156,00	€ 2.405.156,00
	Omgevingsdienst				€ 1.435.709,00	€ 1.429.871,00	€ 1.422.217,00	€ 1.422.217,00
	Sociaal domein				€ 1.360.932,00	€ 1.355.399,00	€ 1.348.143,00	€ 1.348.143,00
Totale baten		**€ 11.049.429,00**	**€ 11.418.575,00**	**€ 11.734.075,00**	**€ 11.066.923,00**	**€ 11.021.923,00**	**€ 10.962.923,00**	**€ 10.962.923,00**
Saldo van baten en lasten		**€ -38.700,00**	**€ -38.700,00**	**€ -38.700,00**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
	Reserve leaselasten	€ 38.700,00	€ 38.700,00	€ 38.700,00				
Saldo		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Toelichting
De lasten van het programma Bedrijfsvoering bestaan uit loonkosten (en aanverwante budgetten) en meerdere I&A budgetten.

Voor wat betreft de I&A budgetten onderscheidden we vier categorieën:

1. Centrale IT-infrastructuur
2. Devices
3. Telefonie
4. Programmatuur

Centrale IT-infrastructuur

Hierin zitten alle kosten van gezamenlijke centrale IT-voorzieningen die door SC MER zijn aangeschaft en worden onderhouden. De volgende componenten worden onderscheiden:

- Netwerk WAN (buitenshuis). Dit zijn de kosten van datacommunicatieverbindingen tussen de verschillende locaties, Internet en Gemnet.
- Netwerk LAN (binnenshuis). Dit zijn de kosten van apparatuur in alle gebouwen (routers, switches, WiFi, e.d.) die er voor zorgt dat werkplekken kunnen communiceren met de centrale IT-voorzieningen.
- Datacenter hardware incl. onderhoud- en supportcontracten (Servers, Opslag). Dit zijn de kosten van de apparatuur die geplaatst is in de beide datacenters (Roerdalen en Echt-Susteren).
- Licenties incl. onderhoud- en supportcontracten (Microsoft, Oracle, SDDC, Vmware). Dit zijn de kosten van alle software die nodig is om de centrale hardware te kunnen laten functioneren.
- Inhuur IT-expertise. Dit zijn de kosten voor het inhuren van specifieke expertise. Diverse uitgaven. Dit zijn overige kosten voor centrale IT-infrastructuur.

Devices

Hierin zitten alle kosten van apparatuur waarmee toegang gekregen kan worden tot de centrale IT-infrastructuur. De volgende componenten worden onderscheiden:

- Vaste werkplekken. Dit zijn de werkplekken die vast op een locatie geïnstalleerd zijn. Deze zijn niet medewerker gebonden. Het overgrote merendeel van de medewerkers kan op iedere werkplek terecht. Uitzonderingen zijn werkplekken die specifiek ingericht zijn voor bepaalde werkzaamheden, bijvoorbeeld baliewerkplekken en werkplekken voor tekenwerk.
- Mobiele werkplekken en toebehoren. Naast vaste werkplekken kunnen medewerkers ook met laptops werken. Het aantal mobiele werkplekken naast de vaste werkplekken is afgelopen jaren behoorlijk gestegen met dus ook meer kosten. Onderzocht wordt wat een optimale verhouding tussen vaste en mobiele werkplekken is, zodat mogelijk bespaard kan worden op de kosten van vaste werkplekken.
- Randapparatuur en multifunctionals. Dit zijn de kosten van alle overige apparatuur (printers, scanners).
- Licenties (beveiliging, antivirus malware, beheer). Dit zijn de kosten van software die nodig is om de werkplekken goed en veilig te laten werken.
- Diverse uitgaven. Dit zijn overige kosten voor devices.

Telefonie

Hierin zijn alle kosten opgenomen voor telefonie. De volgende componenten worden onderscheiden:

- Abonnementen. Dit zijn de kosten van de mobiele abonnementen.
- Smartphones en toebehoren. Dit zijn de kosten voor mobiele telefoons.
- Vaste toestellen en toebehoren. Naast mobiele telefoons zijn er ook nog een aantal vaste telefoons in gebruik.
- Diverse uitgaven. Dit zijn overige kosten voor telefonie.

Programmatuur informatievoorziening

Hierin zijn alle kosten opgenomen voor gezamenlijk aangeschafte programmatuur. Naast deze kosten voor programmatuur hebben de gemeenten zelf ook nog kosten voor in het verleden zelf aangeschafte programmatuur. De volgende componenten worden onderscheiden:

- Kantoorautomatisering. Dit zijn de kosten voor gebruik van tekstverwerking, spreadsheets, e-mail, e.d.
- Sociaal domein. Dit zijn de kosten van de software die binnen SC MER Sociaal domein gebruikt worden.
- Omgevingsdienst. Dit zijn de kosten van de software die binnen SC MER Omgevingsdienst gebruikt worden.
- HRM. Dit zijn de kosten van de software die binnen SC MER HRM gebruikt worden.
- Financiën. Dit zijn de kosten van de software die binnen SC MER Financiën gebruikt worden.
- Documentaire informatievoorziening. Dit zijn de kosten voor de software waarmee de gemeenten en SC MER de transitie maken van analoog werken (papier) naar digitaal werken, inclusief digitale archivering.
- Inhuur diensten. Dit zijn de kosten van inhuur van expertise om het gebruik van programmatuur te optimaliseren binnen SC MER.
- Diverse uitgaven. Dit zijn overige kosten voor programmatuur.

5. Programma Bestuur & Organisatie

5.1. Inleiding

Het SC-MER kent een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur, een directie, een MT-SC MER en een ondernemingsraad. Onder het programma Bestuur & Organisatie valt de directie en de concernstaf. De directie heeft de dagelijkse leiding en is eindverantwoordelijk voor het SC-MER.
De concernstaf ondersteunt en adviseert de directie bij zijn taak en organiseert, faciliteert en regisseert de (besluitvormings-)processen intern binnen het SC-MER en over de vier organisaties heen en bewaakt de voortgang ervan. In 2020 en 2021 is de eenduidigheid van besluitvormingsprocessen steeds verder uitgewerkt. In 2022 plukken we hier de vruchten van.

5.2. Wat willen we bereiken?

We faciliteren het bestuur, de directie, de organisatie en de ondernemingsraad bij het besluitvormingsproces binnen het SC-MER. Daarnaast regisseren en organiseren en we ook het gezamenlijke besluitvormingsproces voor de vier organisaties. De concernstaf heeft de leiding bij de thema's bedrijfsvoering en dienstverlening en heeft de regie op de planning en control cyclus van het SC-MER.

Klantgerichtheid, Kwaliteit, Kostenefficiency, Kwetsbaarheidsmindering en couleur locale
De directie heeft de dagelijkse leiding en is eindverantwoordelijk voor het SC-MER. Om continue te verbeteren en te innoveren met als missie "Pr☺fessionals in service dichtbij" stuurt de directie de organisatie ontwikkeling aan. Vanuit het programma bestuur en organisatie wordt gestuurd op gezamenlijkheid. Opgaven voor de vier organisaties, worden gezamenlijk opgepakt onder de regie van het SC-MER. Dit reduceert de 'couleur locale' vraagstukken in de uitvoering en draagt bij aan de kwaliteit, kostenefficiency en kwetsbaarheidsvermindering.

5.3. Wat gaan we ervoor doen?

- Organisatie ontwikkeling SC MER
- Programma Realisatie professionele dienstverleningsstandaard
- Projectleiderschap project dienstverlening;
- Managen van het bestuurlijke besluitvormingsproces binnen het SC-MER;
- Managen van het besluitvormingsproces over de vier organisaties bij bedrijfsvoering en dienstverlening thema's;
- Strategische advisering bestuur;
- Invulling opdrachtgeverschap bedrijfsvoering voor het SC-MER;
- Interne communicatie;
- Algemene juridische ondersteuning;
- Facilitering van de Ondernemingsraad.
- Secretariële ondersteuning voor de OR;
- Regie op en coördinatie van de P&C cyclus SC-MER;
- Controle van jaarrekening en jaarverslag.

Bestuur & Organisatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-1	Begroting 2021 na wijzigingen t/m 2021-2	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Accountantskosten	€ 36.247,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
Fiscaliteiten / Juridisch advies	€ -	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Bureaukosten	€ 4.338,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Communicatie	€ 1.922,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Huur Heel	€ 210.000,00	€ 210.000,00	€ 210.000,00	€ 210.000,00	€ 210.000,00	€ 210.000,00	€ 210.000,00
Loonkosten Bestuur & Organisatie	€ 177.671,00	€ 389.286,00	€ 389.286,00	€ 346.286,00	€ 346.286,00	€ 346.286,00	€ 346.286,00
Organisatieontwikkeling	€ 213.039,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00
Project dienstverlening	€ 8.374,00		€ 63.812,00				
Overige kosten	€ 33.701,00						
Stelpost taakstelling		€ -231.000,00	€ -231.000,00				
	€ 685.292,00	**€ 483.286,00**	**€ 547.098,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**
Maasgouw	€ 358.047,00	€ 296.004,00	€ 316.086,00	€ 354.791,00	€ 354.791,00	€ 354.791,00	€ 354.791,00
Echt-Susteren	€ 198.587,00	€ 113.468,00	€ 139.963,00	€ 191.935,00	€ 191.935,00	€ 191.935,00	€ 191.935,00
Roerdalen	€ 128.658,00	€ 73.814,00	€ 91.049,00	€ 124.560,00	€ 124.560,00	€ 124.560,00	€ 124.560,00
	€ 685.292,00	**€ 483.286,00**	**€ 547.098,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**	**€ 671.286,00**
	€ -	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Toelichting

Onze lasten bestaan hoofdzakelijk uit personeelskosten: loonkosten, inhuurkosten en overige personeelskosten. Daarnaast zijn er vanaf 2021 ook structureel kosten voor organisatie ontwikkeling SC-MER toegevoegd.

Onze baten bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald op basis van de kostenverdeelsleutel.

6. Paragrafen

6.1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de volgende paragrafen van de begroting en de jaarrekening verplicht gesteld (indien relevant). In de paragrafen worden de beheersmatige taken van de organisatie verder uitgewerkt. De verplichte paragrafen voor het Servicecentrum MER zijn:

- Bedrijfsvoering;
- Weerstandsvermogen en risicobeheer;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Verbonden partijen.

De paragrafen verbonden partijen, grondbeleid en lokale heffingen zijn niet relevant voor het Servicecentrum MER. Servicecentrum MER is voor de deelnemende gemeenten een verbonden partij, maar beschikt zelf niet over verbonden partijen waarover verantwoording dient te worden afgelegd. Het grondbeleid maakt deel uit van de kerntaken van de gemeenten en voor de uitvoering van de lokale heffingen (incl. invordering) wordt gebruik gemaakt van de diensten van BsGW.

6.2. Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding
Het Servicecentrum MER is een uitvoeringsorganisatie met als missie: "**Pr☺fessionals in Service dichtbij."**
In deze begroting hebben alle organisatie onderdelen: Omgevingsdienst, Sociaal Domein, Bedrijfsvoering (HRM, Financiën en Informatisering) en Bestuur en Organisatie, hun eigen programma. Deze programma's bestaan grotendeels uit lasten en baten met betrekking tot personeel. Er zijn nagenoeg geen inhoudelijke lasten en baten.
De teams HRM, Financiën en Informatisering leveren producten en diensten aan de drie gemeenten én aan het SC-MER. Het begrotingsprogramma bedrijfsvoering bestaat naast de lasten en baten met betrekking tot het personeel ook uit de inhoudelijke kosten op het gebied van informatisering en automatisering.
Deze paragraaf spitst zich toe op de bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER als geheel.

Missie Pr☺fessionals in Service dichtbij
In het Servicecentrum werken we iedere dag opnieuw aan onze missie. Professionals krijgen en creëren ruimte om innovatief, efficiënt en effectief hun werk te doen. De professionals bij het Servicecentrum werken met plezier.
Zij verlenen service aan de inwoners van de drie gemeenten, en aan de collega's van de drie gemeenten én aan de collega's van het Servicecentrum. Zij doen dit dichtbij, wat betekent dat ze betrokken en goed bereikbaar opereren, daarbij gebruik makend van de verschillende kanalen.

De ontwikkeling, doorontwikkeling en innovatie in het Servicecentrum staat steeds in het licht van het bereiken van onze missie.

Vensters voor bedrijfsvoering
Het SC-MER benchmarkt de bedrijfsvoering van het SC-MER. De eerste benchmark vindt plaats over het jaar 2020. Er is gekozen voor Vensters voor Bedrijfsvoering. Doel van deze benchmark is om zicht te krijgen op de kosten van bedrijfsvoering voor het SC-MER t.o.v. andere vergelijkbare organisaties.

Dat helpt het SC-MER om scherp aan de wind te blijven varen, voor wat betreft de ambities kwaliteit, kostenefficiency, klantgerichtheid en kwetsbaarheidsvermindering.

6.3. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer

Reële begroting met weinig ruimte voor opvangen van risico's
De begroting 2022 is een reële begroting. Deze begroting omvat weinig ruimte voor het opvangen van risico's die zich in de loop van 2022 voor doen. Er is bewust niet geanticipeerd op de creatie van een buffer voor onvoorziene, onontkoombare en onuitstelbare activiteiten. Dit heeft risico's tot gevolg simpelweg omdat onze begroting nauwelijks een financiële buffer kent die het SC-MER in staat stelt om snel te reageren.

Risicomanagement
In 2017 zijn de kaders voor risicomanagement vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De risico's in het SC-MER worden enerzijds veroorzaakt door externe ontwikkelingen, zoals een toename van de vraag en liggen anderzijds aan de bedrijfsvoerings-kant. Risico's als gevolg van beleidskeuzes en gemeentelijke projecten maken geen onderdeel uit van het risicomanagement van het Servicecentrum MER en zijn niet in deze paragraaf opgenomen.
Het risicomanagementproces maakt onderdeel uit van de planning en control cyclus in het SC-MER. Risico-identificatie en classificatie zijn belangrijke onderdelen van dit proces. Dit gebeurt met behulp van de kans- en gevolg-klassen uit de onderstaande tabel.

Tabel: kans- en gevolgklassen

Kans-klassen			**Gevolg-klassen**		
Hoe waarschijnlijk is het dat het risico zich zal voordoen?		**Gemiddelde**	**Als dit risico zich voordoet, wat zou het voor effect hebben op het realiseren van de doelstellingen van het Servicecentrum MER?**	**Verwachte financiële omvang**	**Gemiddelde**
Klein	1-40%	20%	Zeer laag	< € 25.000	€ 12.500
Gemiddeld	40-60%	50%	Laag	€ 25.000 – € 100.000	€ 62.500
Groot	60-95%	80%	Gemiddeld	€ 100.000 - € 500.000	€ 300.000
			Hoog	€ 500.000 - € 1000.000	€ 750.000
			Zeer hoog	>€ 1000.000	€ 1.500.000

Risico's in 2022
We hebben de risico's in beeld gebracht in onderstaande tabel. De risico's zijn onderverdeeld naar onze ambities. Voor elk risico is de kans dat het risico zich voordoet en de impact die het risico heeft ingeschat. Dit leidt tot een risicoscore die de basis vormt voor het benodigde weerstandsvermogen van het SC-MER. De totale risicoscore voor 2022 bedraagt € €2.608.750.

Een risico dat hier niet expliciet wordt benoemd en geclassificeerd, heeft te maken met de coronapandemie. We verwachten dat deze pandemie invloed zal hebben op de wijze waarop we ons werk dienen uit te voeren in 2022 en ook de inhoud van ons werk deels zal bepalen.
Wanneer we de risico's in de tabel analyseren zien we dat ze zich hoofdzakelijk toespitsen op twee categorieën: (1) personeel en (2) afhankelijkheden van derden.

De eerste categorie heeft te maken met voldoende personele capaciteit, zowel kwalitatief als kwantitatief voor het uitvoeren van onze taken. Variabelen hierbij zijn de onzekere klantvraag hoog of juist laag) en ook de arbeidsmarkt (mate van krapte voor bepaalde professies).
Afhankelijkheden van derden heeft te maken met veranderende wet- en regelgeving, maar ook de steeds grotere afhankelijkheid van software en softwareleveranciers. Software is geïntegreerd in bijna al onze werkzaamheden en we hebben nauwelijks terugval scenario's. De afhankelijkheid van de beschikbaarheid en service van software-leveranciers is daarom groot en risicovol, zeker in kritieke projecten met harde deadlines.
Ook de mate waarin we in afstemming met de MER organisaties zijn onze producten en diensten weten te uniformeren is een risicofactor bij het bereiken van onze ambities, klantgerichtheid en kostenefficiency.

Risico	Beheersmaatregel	Kans	Impact	Risico Score
Alle 5 ambities				
Benodigde personele capaciteit en/of expertise raakt onder minimum niveau , door niet kunnen invullen van vacatures, ziekte of vertrek.	- Inzetten budget langdurig zieken voor tijdelijke inhuur. - Tijdelijke arbeidsmarkttoelage bieden bij werving nieuw personeel. - Prettige en uitdagende werkomgeving bieden. - Meerbenigheid van de medewerkers bevorderen. - Inzetten stagiairs en werkervaringsplekken, om op die manier medewerkers zelf op te leiden. Initiatieven in RUD-verband: mogelijk verkennen gezamenlijke inkoop.	groot	hoog	€ 600.000
Inwerkingtreding Omgevingswet (OW) en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Risico's hebben betrekking op nog onduidelijke consequenties voor personele capaciteit (frictiekosten?), gemeentelijke legesinkomsten, mogelijke effecten op dienstverlening en impact op digitale werkprocessen (DSO, Squit2020) (OD).	Projectmatige implementatie, waarbij kritische werkprocessen worden voorbereid op de nieuwe wet, de digitale randvoorwaarden worden ingevuld en opleidingen worden verzorgd voor medewerkers. Sturen op inzet flexibele schil bij uitvoering UP ter voorkoming van frictiekosten.	groot	hoog	€ 600.000
Kostenefficiency				
Onaangekondigde veranderingen in werkwijzen bij de klantorganisaties met een grote impact op Informatiebeheer.	Frequent overleg met vertegenwoordigers van de klantorganisaties.	klein	laag	€ 12.500
Vraag van RUD-partners naar opleidingen van de RUD academie neemt af en schommelingen in opdrachten vanuit het RUD0-netwerk met als gevolg dat de begroting SC-MER niet sluitend is (OD).	Sturen aan de kostenkant: vaste kostenstructuur op vast werkpakket. Sturen op relatiebeheer in RUD. Meer toe naar vaste afspraken over inzet medewerkers in RUD-verband (vastleggen afnameplicht).	gem	gem	€ 150.000
Aangeschafte software blijkt niet te voldoen aan de verwachtingen.	Tijdig en zorgvuldig voorbereiden van aanbestedingen van software. - Goed gebruik maken van ervaringen elders.	klein	gem.	€ 60.000
Klantgerichtheid				

Risico	Beheersmaatregel	Kans	Impact	Risico Score
Onaangekondigde grote veranderingen in vraag naar producten en diensten van Informatiebeheer.	Frequent overleg van IB met vertegenwoordigers van de klantorganisaties, om capaciteit te kunnen plannen.	klein	laag	12.500
Het op enig moment meer of minder medewerkers nodig hebben vanwege niet begrote pieken of dalen in de klantvraag vanwege "open-einde" regelingen (OD en SD).	- Zo goed mogelijk ramen van productie binnen de UP's. - Monitoring en signalering naar opdrachtgevers.	groot	hoog	€ 600.000
De stroperige afstemming tussen de vier MER-organisaties, met als gevolg het uitblijven van e-dienstverlening aan burgers. Concreet gaat het om het Burgerportaal en de Snelbalie-applicatie. (SD).	Regie SC-MER, bijv. middels project Dienstverlening.	klein	gem	60.000
Kwaliteit				
In licht van aanbestedingswetgeving onrechtmatige uitgaven.	-Meerjaren vervangingsplan opstellen. - Tijdig aanbestedingsprocedures opstarten.	groot	laag	€ 50.000
Grove fouten in het registeren en archiveren van stukken, waardoor stukken slecht of niet vindbaar en dus niet toegankelijk zijn (IB).	Opleidingen en instructies om kans te verkleinen en controles om fouten te detecteren en te herstellen.	gem.	zeer laag	€ 6.250
Onaangekondigde veranderingen in wet- en regelgeving, waardoor werkwijzen en personele capaciteit hierop niet snel genoeg ingericht. Gevolg is achterstanden en evt. niet voldoen aan eisen.	Zo goed mogelijke 'antenne' en contacten met klantorganisaties	klein	zeer laag	€ 2.500
Kwetsbaarheid				
Falende/mislukte implementatie van Squit 20/20 (in 2021) en een falende/mislukte conversie van Squit 20/20 naar RX Mission in 2022).	Projectmatige implementatie van de software, inclusief voldoende ruimte voor testen, aangestuurd vanuit provinciebrede projectgroep. Opzetten nieuw stuurinfomodel.	groot	gem	€ 240.000
Langdurige uitval van ondersteunende applicaties, apparatuur en infrastructuur. Hierdoor komen de dienstverlening en (wettelijke) termijnen in het gedrang.	- Vervangen van end-of-life applicaties en ICT continuïteitsplannen.	Klein	laag	€ 31.250
Beschadiging (brand, wateroverlast, storing) van analoge (op werkplekken, in archiefruimten en in archiefbewaarplaats) en digitale archieven (mailboxen, netwerkschijven, vakapplicaties en DMS. Daardoor stukken slecht of niet vindbaar en dus niet toegankelijk. (IB)	- Regelmatig monitoren - Calamiteitenplannen voor archiefruimtes - Vervangingsbesluiten (van analoog naar digitaal) - Business continuïteit plan	klein	zeer laag	€ 2.500
Externe leveranciers die (op cruciale momenten) tekortschieten Voor IB zijn dat mogelijk Decos en Kofax; niet tijdig beschikbaar zijn.	Duidelijke werkafspraken en planningen en die regelmatig toetsen.	gem.	laag	€ 31.250

Risico	Beheersmaatregel	Kans	Impact	Risico Score
Hacks, datalekken en onbewust onrechtmatig handelen.	- Uitvoeren van risicoanalyses op bestaande processen en systemen met een (inherent) hoog risico op het gebied van gegevensveiligheid, en voorafgaand aan nieuwe ontwikkelingen in die processen en systemen. - Nemen van maatregelen voortkomend uit deze risicoanalyses.	klein	hoog	€ 150.000
Totaal				€2.608.750

Onderstaand zijn de risico's waarvan de financiële impact in kaart is gebracht weergegeven op de risicokaart van het Servicecentrum MER. Hierbij geldt dat hoe groter de kans dat het risico zich voordoet en hoe hoger de impact van de effecten van het risico, hoe roder het risico kleurt.

Tabel: risicokaart Servicecentrum MER 2022

	<25.000	25.000 – 100.000	100.000 – 500.000	500.000 – 1.000.000	> 1.000.000
Klein	Onaangekondigde veranderingen in wet- en regelgeving. Beschadiging van archieven vakapplicaties en DMS, waardoor informatie slecht toegankelijk.	Onaangekondigde veranderingen in werkwijzen bij de klantorganisaties met een grote impact op IB. Onaangekondigde grote veranderingen in vraag naar IB producten en diensten. Langdurige uitval van ondersteunende applicaties, apparatuur en infrastructuur.	Aangeschafte software blijkt niet te voldoen aan de verwachtingen. De stroperige afstemming tussen de vier MER-organisaties, met als gevolg het uitblijven van e-dienstverlening. (SD).	Hacks, datalekken en onbewust onrechtmatig handelen.	
Gemid-deld	Grove fouten in het registeren en archiveren van stukken, waardoor stukken slecht of niet vindbaar en dus niet toegankelijk zijn (IB).	Externe leveranciers die (op cruciale momenten) tekortschieten Voor IB zijn dat mogelijk Decos en Kofax; niet tijdig beschikbaar zijn.	Vraag van RUD-partners naar opleidingen van de RUD academie neemt af en schommelingen in opdrachten vanuit het RUD0-netwerk met als gevolg dat de begroting SC-MER niet sluitend is (OD).		
Groot		In licht van aanbestedingswetgeving onrechtmatige uitgaven.	Falende/mislukte implementatie van Squit 20/20 (in 2021) en een falende/mislukte conversie van Squit 20/20 naar RX Mission in 2022).	Benodigde personele capaciteit en/of expertise raakt onder minimum niveau , door niet kunnen invullen van vacatures, ziekte of vertrek. Inwerkingtreding Omgevingswet (OW) en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Risico's t.a.v. consequenties personeel, legesinkomsten, dienstverlening en digitale	

				werkprocessen (DSO, Squit2020) (OD). Het op enig moment meer of minder medewerkers nodig hebben vanwege niet begrote pieken of dalen in de klantvraag vanwege "open-einde" regelingen (OD en SD).	

Weerstandsvermogen
Risicomanagement is doelgericht, gestructureerd, communicerend omgaan met risico's. Een risico is een onzekere gebeurtenis met oorzaken, een kans van optreden en effecten op doelstellingen. Pas als een risico zich – ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement- toch voordoet en negatieve gevolgen heeft voor het SC-MER, komt het weerstandsvermogen in beeld.
Het weerstandsvermogen is het geheel van alle middelen en mogelijkheden waarover het Servicecentrum MER beschikt, om de gevolgen van niet begrote kosten te dekken zonder dat dit leidt tot aanpassing van het bestaand beleid.

Hierbij zijn twee elementen belangrijk:

- Hoeveel middelen zijn nodig om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen? Dit noemen we de benodigde weerstandscapaciteit.
- Hoeveel middelen zijn beschikbaar om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen? Dit noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = 1{,}0 < 1{,}4$$ [1]

In de kaders risicomanagement hebben we gekozen voor een weerstandsvermogen met de waardering 'voldoende'. Een uitkomst van 1,0 betekent dat de organisatie precies genoeg geld heeft om de risico's financieel af te dekken. Er wordt niet geopteerd voor een hogere waardering omdat dit zou impliceren dat de gemeente een te hoog deelnamebedrag betalen. Overigens staan de gemeenten op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen garant voor het SC-MER.
Onze inschatting van de risicoscore leidt tot een weerstandsvermogen van

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{€\ 280.000}{€\ 2.608.750} = 0{,}107$$

Dit betekent dat het weerstandsvermogen van het Servicecentrum MER in 2022 meer dan ruim onvoldoende is.

Financiële kengetallen
In onderstaande tabel is het verloop van de financiële kengetallen te zien die van toepassing zijn voor het Servicecentrum MER: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte. In het BBV zijn ook

[1] Waarderingstabel ten behoeve van het weerstandsvermogen: > 2,0 uitstekend 1,4<2,0 ruim voldoende, 1,0 < 1,4 voldoende, 0,8 < 1,0 matig, 0,6 < 0,8 onvoldoende en, 0,6 ruim onvoldoende.

kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en belastingcapaciteiten. Beiden zijn niet van toepassing voor het Servicecentrum MER.
Deze kengetallen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie. Het betreft onderstaande kengetallen. In onderstaande tabel is het verloop van de financiële kengetallen te zien.

Tabel: Financiële kengetallen begroting 2022

Financiële kengetallen						
Kengetal	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**
Netto schuldquote	6,9%	5,5%	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,9%	5,5%	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%
Solvabiliteitsratio	3,3%	3,3%	3,3%	3,3%	3,3%	3,3%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van het Servicecentrum MER ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, worden bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

Zowel de nettoschuldquote alsook de quote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is voor de MER niet echt relevant aangezien de MER geen leningen mag aantrekken.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het Servicecentrum MER in staat is haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Ook deze ratio is niet zozeer relevant aangezien de algemene reserve van de MER een minimale omvang (zeker vergeleken met de 3 MER gemeenten) heeft en de omvang van de passiva per ultimo balansdatum aanzienlijk kan fluctueren en dus een vertekend beeld geven.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte we hebben om de eigen lasten te kunnen dragen, of welke structurele stijging of daling van de lasten daarvoor nodig is. Aangezien de MER middelen die niet benut zijn, teruggeeft i.c. in mindering brengt op de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten, is deze ratio 0% en niet relevant.

6.4. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf is aan de orde voor wat betreft de 3 auto's van de Omgevingsdienst. De totale investering bedroeg € 73.107 in 2014. De afschrijving van vervoersmiddelen gebeurt over een periode van 8 jaar. In 2015 is begonnen met afschrijven. De afschrijving bedraagt € 9.138 per jaar (met rente hoeft geen rekening te worden gehouden). Begin 2021 resteert € 18.277 aan boekwaarde na vijf afschrijvingstermijnen.

6.5. Paragraaf financiering

Het Servicecentrum MER wordt volledig gefinancierd door de deelnemende gemeenten en contracten met derden.

Schatkistbankieren
Per 1 januari 2014 is het verplicht Schatkistbankieren een feit. Hierdoor zijn alle decentrale overheden verplicht om hun (tijdelijk) overtollige liquide middelen aan te houden in de rijksschatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld. Met het oog op de verplichting met betrekking tot het schatkistbankieren worden alle overtollige middelen boven de grens van € 250.000 dagelijks afgestort naar de schatkist.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)
De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden.
Het 'rood' staan is aan regels en richtlijnen gebonden. Hiermee beoogt de wetgever te voorkomen dat lagere overheden uitsluitend kortlopende leningen afsluiten. Het aantrekken van leningen met een kortlopende rentevaste periode is aantrekkelijk, wanneer de rente hierop erg laag is. Maar het renterisico (van een stijgende rente in het geval van herfinanciering) is daarmee in verhouding hoog. Om dit risico te beperken, mogen gemeenten maximaal 8,2 % van het jaarlijkse begrotingstotaal gebruiken voor kortlopende leningen.

Kasgeldlimiet		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1	Vlottende schuld	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Vlottende middelen	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527
3	**Netto vlottende schuld (1-2)**	**-€ 161.527**	**-€ 161.527**	**-€ 161.527**	**-€ 161.527**
4	**Kasgeldlimiet**	**€ 2.160.510**	**€ 2.150.716**	**€ 2.144.655**	**€ 2.144.655**
(5a) = (4>3)	Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 2.322.037	€ 2.312.243	€ 2.306.182	€ 2.306.182
(5b) = (3>4)	Overschrijding kasgeldlimiet				
	Berekening kasgeldlimiet:				
(4a)	Begrotingstotaal	€ 26.347.677	€ 26.228.241	€ 26.154.331	€ 26.154.331
(4b)	Percentage regeling	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
(4) = (4a x 4b)	Kasgeldlimiet	€ 2.160.510	€ 2.150.716	€ 2.144.655	€ 2.144.655

De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de GR MER loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.
De renterisiconorm wordt gemeten in een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm		2022	2023	2024	2025
1	Renteherziening leningen o/g	€ -	€ -		€ -
	Renteherziening leningen u/g	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -
2	Aflossing leningen o/g	€ -	€ -	€ -	€ -
	Aflossing leningen u/g	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Renterisico (saldo 1 + 2)	€ -	€ -	€ -	€ -
4	Renterisiconorm	€ 5.269.535	€ 5.245.648	€ 5.230.866	€ 5.230.866
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	€ 5.269.535	€ 5.245.648	€ 5.230.866	€ 5.230.866
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	€ -	€ -	€ -	€ -
	Berekening renterisiconorm:				
(4a)	Begrotingstotaal	€ 26.347.677	€ 26.228.241	€ 26.154.331	€ 26.154.331
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b)	Renterisiconorm	€ 5.269.535	€ 5.245.648	€ 5.230.866	€ 5.230.866

Aangezien de GR MER geen gebruik maakt van externe financiering / geen afgesloten geldleningen kent, is zowel de kasgeldlimiet alsook de renterisiconorm voor de MER niet relevant.

6.6. Verbonden partijen

De GR SC-MER kent geen verbonden partijen.

7. Financiële Begroting 2022-2025

7.1. Geprognosticeerde balans

Balans per 31 december 2020 en begroting 2021 t/m 2025						
ACTIVA	**31-dec-2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vaste activa						
Materiele vaste activa (investeringen met economisch nut)	€ 18.277	€ 9.139	€ -			€ -
Totaal vaste activa	**€ 18.277**	**€ 9.139**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Vlottende Activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.903.667	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 2.420.941	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
Liquide middelen						
Banksaldi	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527	€ 161.527
Overlopende activa (overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen)	€ 658.591	€ 260.015	€ 269.154	€ 269.154	€ 269.154	€ 269.154
Totaal vlottende activa	**€ 5.144.726**	**€ 3.921.542**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	**€ 5.163.003**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**

PASSIVA	**31-dec-2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	€ 130.681	€ 130.681	€ 130.681	€ 130.681	€ 130.681	€ 130.681
Bestemmingsreserves	€ 38.700	€ -		€ -	€ -	€ -
Voorzieningen						
Voorzieningen	€ 55.000					
Totaal vaste passiva	**€ 224.381**	**€ 130.681**	**€ 130.681**	**€ 130.681**	**€ 130.681**	**€ 130.681**
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 2.956.295	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000
Overlopende passiva						
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	€ 1.982.328	€ 1.300.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000
Totaal vlottende passiva	**€ 4.938.623**	**€ 3.800.000**	**€ 3.800.000**	**€ 3.800.000**	**€ 3.800.000**	**€ 3.800.000**
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	**€ 5.163.004**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**	**€ 3.930.681**

7.2. Staat van Reserves

Het eigen vermogen van het Servicecentrum MER bestaat uit de algemene reserve en een bestemmingsreserve ICT.

Reserves	Saldo 31-12-2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	€ 130.681,00	€ 130.681,00	€ 130.681,00	€ 130.681,00	€ 130.681,00	€ 130.681,00
Bestemmingsreserves						
Bestemmingsreserve	€ 38.700,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 169.381,00**	**€ 130.681,00**	**€ 130.681,00**	**€ 130.681,00**	**€ 130.681,00**	**€ 130.681,00**

Het saldo van de algemene reserve van € 130.681 kan worden beschouwd als een beperkte buffer voor onvoorziene financiële tegenvallers (weerstandscapaciteit).
De bestemmingsreserve leasekosten I&A (projectenkalender 2015-2016) is gecreëerd in 2016. Deze reserve is bestemd als dekking voor de leaselasten uit de projectenkalender I&A gedurende de eerste 6 jaar.

7.3 Recapitulatie programma's

PROGRAMMA	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
LASTEN				
1. Omgevingsdienst	7.462.690	7.447.714	7.440.060	7.440.060
2. Sociaal Domein	7.146.778	7.087.318	7.080.062	7.080.062
3. Bedrijfsvoering	11.066.923	11.021.923	10.962.923	10.962.923
4. Bestuur en Organisatie	671.286	671.286	671.286	671.286
Totaal lasten	**26.347.677**	**26.228.241**	**26.154.331**	**26.154.331**
BATEN				
1. Omgevingsdienst	7.462.690	7.447.714	7.440.060	7.440.060
2. Sociaal Domein	7.146.778	7.087.318	7.080.062	7.080.062
3. Bedrijfsvoering	11.066.923	11.021.923	10.962.923	10.962.923
4. Bestuur en Organisatie	671.286	671.286	671.286	671.286
Totaal baten	**26.347.677**	**26.228.241**	**26.154.331**	**26.154.331**

8. Bijlage: Taakvelden

Voor het verbeteren van de financiële vergelijkbaarheid en transparantie schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor dat er in de begroting en in de jaarstukken gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden. Om baten en lasten van taken en activiteiten te kunnen samenvoegen en te vergelijken, moeten ze in vergelijkbare eenheden worden ingedeeld, de eerder genoemde taakvelden. Taakvelden zijn voorgeschreven eenheden en hebben betrekking op de taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Zij clusteren niet alleen producten (goederen en diensten), maar ook taken en activiteiten die niet direct te vertalen zijn in kosten per hoeveelheid.

De inhoud van de tekstvelden is conform de voorschriften van de BBV. Hetgeen niet wil zeggen dat binnen een taakveld door een afdeling alle taken worden uitgevoerd. Bij de volgorde van de afdelingen is rekening gehouden met de volgorde van de programma's conform de financiële begroting.

Taakveld (Iv3)	Omschrijving	Lasten	Baten	Per saldo
Afdeling Omgevingsdienst				
1. Veiligheid				
1.2 - Openbare orde en veiligheid	Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid: - toezicht en handhaving openbare orde, BOA's; - Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; - bureau Halt; - preventie van criminaliteit; - opstellen en handhaven APV; - wet Wapen en munitie; - opruiming explosieven; - veilige woon- en leefomgeving; - antidiscriminatiebeleid; - doodsschouw; - dierenbescherming.	€ 527.008	€ 527.008	€ 0
3. Economie				
3.3 - Bedrijfsloket en -bedrijfsregelingen	Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente: - bedrijvenloket, ondernemersloket; - stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; - aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; - financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij; - regelen straathandel en veemarkten;	€ 642.102	€ 642.102	€ 0

	- de BIZ-bijdrage (via categorie 2.1.1); - marktgelden en staanplaatsgelden markten (via categorie 3.7).			
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV) **8.3 - Wonen en bouwen**	Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening: - bouwvergunningen (omgevingsvergunning) en - toezicht, basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); - woningbouw en woningverbetering, renovatie; - woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; - stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen; - dienstverlening aan derden.	€ 4.888.454	€ 4.888.454	€ 0
Taakveld (Iv3)	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Per saldo**
Afdeling Sociaal Domein				
6. Sociaal domein				
6.2 – Wijkteams	Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning(maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening): - voorlichting; - advisering; - cliëntondersteuning; - toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen;	€ 2.690.531	€ 2.690.531	€ 0

	- preventie; - vroegsignalering.			
6.3 – Inkomensvoorzieningen	Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen: - inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; - geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening; - IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); - IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); - kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004); - kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004; - sociale zekerheidsregelingen van het rijk zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima; - gemeentelijke armoedebeleid: bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, korting op musea, sportclubs etc., meerkosten bij werk in geval van handicap of chronische ziekte, etc.	€ 2.690.531	€ 2.690.531	€ 0
Taakveld (Iv3)	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Per saldo**
Afdeling Bedrijfsvoering				
0.4 - Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: - financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; - personeel(szaken) & organisatie; - inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); - interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie;			

	- juridische zaken; - bestuurszaken en bestuursondersteuning; - informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; - facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); - documentaire informatievoorziening (DIV); - managementondersteuning primair proces.	€ 9.579.042	€ 9.540.342	€ -38.700
Afdeling Bestuur en Organisatie				
0.4 - Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: - financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; - personeel(szaken) & organisatie; - inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); - interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie; - juridische zaken; - bestuurszaken en bestuursondersteuning; - informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; - facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); - documentaire informatievoorziening (DIV); - managementondersteuning primair proces.	€ 531.286	€ 531.286	€ 0

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2020/G028	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 GR Servicecentrum MER	13-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 12 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Servicecentrum MER (SC MER) de bijgevoegde Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR SC MER stelt de gemeenteraad in de gelegenheid eventuele zienswijze(n) vóór 10 juni 2021 kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens de kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur zal de Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, in haar vergadering van 14 juli 2021 vaststellen.
U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025, een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

Bijlage(n): - Aanbiedingsbrief 7 april 2021, GR Servicecentrum MER
- Begrotingswijziging 2021-2
- Bijlage Begrotingswijziging 2021-2 Historisch overzicht bijdragen MER
- Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-021961-D156011		Martha de Leeuw
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Begrotingswijziging 2021-2, Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025 GR MER	4 mei 2021	0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 13 april 2021 ontvingen wij van u het verzoek een advies af te geven over de zienswijze op Begrotingswijziging 2021-2 en de Programmabegroting 2022 met Meerjarenraming 2023 – 2025 van het Servicecentrum MER. Vanwege de samenhang tussen beide documenten hebben we onze adviezen gecombineerd in deze brief.

Begrotingswijziging 2021-2

Wij adviseren u hierover geen zienswijze in te dienen.

Toelichting bij begrotingswijziging 2021-2:
Met de vastgestelde Programmabegroting 2021 en de eerste Begrotingswijziging 2021-1 van het SC MER lag er voor het eerst een robuuste, integrale begroting van het Servicecentrum MER. Die Programmabegroting 2021, inclusief BW 2021-1 is het fundament waarop alle verdere (financiële) ontwikkelingen van het SC MER voortborduren. De nu voorliggende BW 2021-2 is een vertaling van verschillende gemaakte afspraken tussen SC MER en de drie deelnemende gemeenten en valt uiteen in twee componenten:

- Verwerking van de afspraken uit de uitvoeringsprogramma's van de Omgevingsdienst en van het Sociaal Domein. Dit zijn incidentele kosten van respectievelijk € 27.378 (UP OD en VVGB) en € 286.291 (projectgelden SD). Deze kosten zijn al gedekt binnen de begroting van de gemeente Roerdalen.

- Vóór opstelling van de jaarrekening 2020 van het SC MER, zijn niet bestede middelen om fiscale redenen geretourneerd aan de gemeenten. Voor zo ver het middelen betrof voor vooruitgeschoven plannen en dus toch tot uitgaven leiden voor het SC MER, worden deze

- middelen via BW 2021-1 weer 'teruggevraagd'. Deze middelen zijn dan ook bij ontvangst door de gemeente Roerdalen al geoormerkt om weer aan het SC MER te verstrekken. Nu blijkt echter dat het SC MER minder terugvraagt dan dat de gemeente heeft ontvangen. Kortom, er is een incidenteel voordelig resultaat behaald over 2020. In totaal ontving de gemeente Roerdalen € 183.866 terug. Hiervan wordt nu € 105.196 teruggevraagd. Het verschil is als volgt opgebouwd:

Sociaal Domein:	€ 21.329
Bedrijfsvoering	€ 57.302
Bestuur & Organisatie	€ 39
Totaal voordeel	€ 78.670

De vertaling van bovenstaande bedragen in een begrotingswijziging voor de Programmabegroting van de gemeente Roerdalen gebeurt bij het eerstvolgende Planning & Control moment voor onze gemeente. Dat zal bij de Halfjaarrapportage 2021 zijn.

Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025

Wij adviseren u hierover de volgende zienswijze in te dienen:

1. Bij eerdere adviezen over de zienswijze op voorstellen van het SC MER hebben we het belang benadrukt van het gebruik van een objectieve monitor voor bedrijfsvoering, zoals de zienswijze op de meerjarenraming luidde: *"vanaf begrotingsjaar 2022 zal de gemeenteraad in staat moeten worden gesteld de bedrijfsvoering te kunnen monitoren. Dit kan door afspraken te maken over kengetallen en parameters van de bedrijfsvoering die via een instrument als Vensters voor Bedrijfsvoering kunnen worden gemeten. Dit zal dan onderdeel moeten uitmaken van het op te stellen uitvoeringsprogramma bedrijfsvoering."* Uit de begroting van SC MER blijkt dat het inregelen van het benchmark instrument Vensters voor Bedrijfsvoering pas kan gebeuren als de andere vergelijkbare gemeenten in Nederland het voorgaande jaar of de voorgaande jaren hebben afgesloten en de tool hebben ingevuld. Daarom kon het SC MER niet starten met de benchmark vóórdat de programmabegroting moest worden aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Wij hebben begrip voor deze onvoorziene vertraging, maar verzoeken u - zodra het instrument beschikbaar is met gevalideerde gegevens voor het SC MER - deze informatie met onze gemeenteraad te delen en hierop een toelichting te verstrekken. Wij verwachten dat u dit via de Planning & Control momenten doet.
2. Wij constateren dat u op de goede weg bent door het inzetten op een structurele bezuiniging. Die zien we ook terug in het historische overzicht dat u in de aanbiedingsbrief weergeeft. Wij willen echter zien dat de neerwaartse lijn van gemeentelijke bijdragen aan het SC MER sterker daalt tot circa 8% van het begrotingstotaal in 2024 t.o.v. het begrotingsjaar 2020 (inclusief begrotingswijziging 2021-1) van het SC MER.

Toelichting bij de Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025:
In de Programmabegroting 2022 en de Meerjarenraming is de lijn doorgetrokken van de begroting 2021 met begrotingswijziging 2021-1. Dat betekent een robuuste begroting van het SC MER met integrale voorstellen voor alle domeinen. Aandachtspunten zijn hierbij de effecten van drie ontwikkelingen:

1. De ingezette structurele verlaging van kosten voor het SC MER ter hoogte van 2% in begrotingsjaar 2022.
2. De verdeling van de kosten voor bedrijfsvoering over de afdelingen OD en SD en vervolgens over de drie deelnemende gemeenten is voor 2022 gebaseerd op de zogenaamde 'output'. Dat wil zeggen dat de berekening om de verdeling van kosten te maken is afgeleid van het beroep dat gedaan wordt op de afdeling bedrijfsvoering. We hebben gezamenlijk afgesproken dat een gebruikersaccount de rekeneenheid is die de dienstverlening van bedrijfsvoering het beste dekt. In principe heeft elke medewerker een gebruikersaccount. Er zijn wel spelregels afgesproken welke medewerkers hiervoor in aanmerking komen.
3. Zoals elk jaar wordt de verdeling van de kosten voor de uitvoeringsprogramma's van OD en SD gebaseerd op de kosten van deze programma's van het jaar "T min 2". Dat wil zeggen dat voor de begroting van 2022 de realisatiebedragen van 2020 worden gehanteerd. Want van het jaar 2020 is de meest actuele jaarrekening bekend.

De financiële vertaling van deze ontwikkelingen leidt er toe dat de bijdrage van de gemeente Roerdalen daalt met € 41.812 in 2022 ten opzichte van 2021 (van € 6.275.652 naar € 6.233.840). In de jaarschijf van 2022 van de begroting van de gemeente Roerdalen is echter uitgegaan van een grotere besparing bij het SC MER: daar is uitgegaan van een verlaging van de bijdrage van € 62.500.
Indien het Algemeen Bestuur van het SC MER de programmabegroting 2022 ongewijzigd vaststelt, en de zienswijze dus niet honoreert, betekent dit voor de gemeente Roerdalen een nadelig effect van € 20.688 in 2022 en nog oplopend in de jaren daarna voor de gemeente Roerdalen.

De financiële effecten van de Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025 van het SC MER zullen we opnemen in de halfjaarrapportage 2021 en de bijbehorende begrotingswijziging.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **10**

Onderwerp **:** Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethoudersd afgegeven advies wordt voorgesteld:

1. kennis te nemen van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom;
2. Ten aanzien van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom de navolgende zienswijze in te dienen:
   Het opstellen van een strategienota ten aanzien van de doorontwikkeling participatie. De uitdaging voor Westrom om het operationeel resultaat te verbeteren blijft de komende jaren groot door de vergrijzing van de populatie, de hogere uitstroom van medewerkers en de instroom van een zwakkere doelgroep. Het behouden en uitbreiden van arbeidsplaatsen voor de doelgroep via de Participatiewet is van groot belang.
   We verwachten dat dit mogelijk is met de doorontwikkeling van de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Daarom wordt de GR Westrom gevraagd om zo spoedig mogelijk na de besluitvorming over de doorontwikkeling Participatiewet een strategienota voor GR Westrom op te stellen en deze ter kennisname naar de raad te sturen.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	J.G.A.M. den Teuling
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Brief Westrom, gedateerd 1 april 2021, Conceptbegroting 2022 GR Westrom; • Conceptbegroting 2022 GR Westrom; • Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 7 april 2021.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR Westrom.
Bij brief van 1 april 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR Westrom de conceptbegroting 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende conceptbegroting 2022 kenbaar te maken. Verzocht wordt om vóór 3 juni 2021, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 23 juni 2021 hierover besluitvorming kan plegen. Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 7 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde conceptbegroting 2022.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 28 van de GR Westrom.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde conceptbegroting 2022, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende conceptbegroting 2022 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.

Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR Westrom is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de conceptbegroting is in artikel 28 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur een ontwerpbegroting opstelt en deze vóór 15 april alsmede binnen acht weken, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt verzocht om vóór 3 juni 2021 eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Na overleg met Westrom is duidelijk geworden dat het geen probleem is als de gemeenteraad van Roerdalen eventuele zienswijze(n) eerst op 4 juni 2021 aanreikt.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 7 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde conceptbegroting 2022. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR Westrom over de voorliggende conceptbegroting 2022 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 7 april 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2020/06/03/10**

Onderwerp: Conceptbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 7 april 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 28 van gemeenschappelijke regeling Westrom,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom;
2. Ten aanzien van de conceptbegroting 2022 van de GR Westrom de navolgende zienswijze kenbaar te maken:
   Het opstellen van een strategienota ten aanzien van de doorontwikkeling participatie. De uitdaging voor Westrom om het operationeel resultaat te verbeteren blijft de komende jaren groot door de vergrijzing van de populatie, de hogere uitstroom van medewerkers en de instroom van een zwakkere doelgroep. Het behouden en uitbreiden van arbeidsplaatsen voor de doelgroep via de Participatiewet is van groot belang.
   We verwachten dat dit mogelijk is met de doorontwikkeling van de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Daarom wordt de GR Westrom gevraagd om zo spoedig mogelijk na de besluitvorming over de doorontwikkeling Participatiewet een strategienota voor GR Westrom op te stellen en deze ter kennisname naar de raad te sturen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Aan de raden van de aan de Gemeenschappelijke Regeling Westrom
deelnemende gemeenten

Betreft : concept Begroting 2022 Westrom
Datum : 1 april 2021

Geachte leden van de raad,

Namens het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom doe ik u bijgaand de concept Begroting 2022 van Westrom toekomen. Het dagelijks bestuur van Westrom heeft op 31 maart 2021 ingestemd met deze conceptbegroting.

De concept Begroting 2022 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit een directieverslag, een beleidsbegroting, een financiële begroting en een bijlage met de gemeentelijke tabellen.

Onder verwijzing naar artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom wordt de raad van uw gemeente in de gelegenheid gesteld om schriftelijk te reageren op de concept Begroting 2022. Een eventuele schriftelijke reactie ontvangt het dagelijks bestuur graag **vóór 3 juni 2021** van u.

De concept Begroting 2022 wordt op 23 juni 2021 ter vaststelling aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voorgelegd.

Namens het dagelijks bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Westrom,

Maureen Gelissen
Plv-secretaris

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief
1. Directieverslag 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Algemeen 3
1.3 Uitvoeren strategische doelstellingen 4
1.4 Uitvoeren verbetermaatregelen 2020 - 2024 4
1.5 Meerjarenbegroting 7
1.6 Vier pijlers 9
1.7 Tot Slot 11
2. Beleidsbegroting 12
2.1 Programmaplan 12
2.2 Paragrafen 13
3. Financiële begroting 21
3.1 Baten en lasten 21
3.2 Grondslagen 22
3.3 Toelichting baten en lasten 22
3.4 Financiële positie 23
3.5 Meerjarenraming 25
4 Bijlagen 27
4.1 Gemeentelijke tabellen 27

Adresgegevens:

Westrom		Telefoon	(0475) 389898
De Hanze 1		Fax	(0475) 389890
Postbus 1117		E-mail	westrom@westrom.nl
6040 KC Roermond		Website	www.westrom.nl
Kamer van Koophandel 14114157		Facebook	facebook.com/westromNL

Betreft : Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2022
Datum : 18 maart 2021

Hierbij bied ik u de conceptbegroting van Westrom aan voor het jaar 2022. Deze begroting is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
De conceptbegroting bestaat uit een directieverslag (hoofdstuk 1), een beleidsbegroting (hoofdstuk 2) en een financiële begroting (hoofdstuk 3). Hoofdstuk 2 bevat een diepere financiële analyse o.a. over de financiering van Westrom.

Ik verzoek u deze conceptbegroting via de in de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voorgeschreven procedure ter vaststelling door te leiden naar het algemeen bestuur. Een concept vaststellings-besluit wordt op 23 juni 2021 aan de vergadering van het algemeen bestuur van Westrom voorgelegd.

Besluitvormingsprocedure

De besluitvormingsprocedure met betrekking tot de Begroting 2022 is als volgt:

- 23 maart 2021 : Informatiebijeenkomst ten behoeve van de beleidsambtenaren van de deelnemende gemeenten;
- 31 maart 2021 : Bespreking van de conceptbegroting in het dagelijks bestuur;
- 7 april 2021 : Verzending van de conceptbegroting voor commentaar naar de raden van de deelnemende gemeenten;
- 02 juni 2021 : Uiterste ontvangstdatum van de commentaren van de raden van de deelnemende gemeenten;
- 16 juni 2021 : Behandeling van de reacties in het dagelijks bestuur;
- 11 juni 2021 : Verzending van de conceptbegroting met de (eventuele) reacties naar het algemeen bestuur;
- 23 juni 2021 : Behandeling van de conceptbegroting en vaststelling in het algemeen bestuur; en
- 01 juli 2021 : Verzending van de vastgestelde Begroting 2022 aan het college van Gedeputeerde Staten en aan de deelnemende gemeenten.

De Rijksbijdrage 2022 daalt in absolute zin wederom t.o.v. 2021, maar vanwege landelijke volume-inzichten stijgt het subsidiebedrag per Wsw-FTE. Daarnaast hebben we – conform advies Robert Capel – het subsidiebedrag naar prijspeil 2022 gebracht. Beide effecten zorgen voor een verdere daling van het verwachte negatieve subsidieresultaat in 2022 naar -/- € 1.932.000 in plaats van -/- € 2.203.000 (opgenomen in de herziene begroting 2021). Zoals bekend wordt er vanaf PB2021 een krimpvoorziening in de begroting opgenomen. De gemeentelijke bijdrage kan als gevolg van de wijzigingen in het subsidieresultaat, de bedrijfsvoering, de gemaakte afspraken over de tarieven voor de nieuwe doelgroepen en de krimpvoorziening met € 600.000 naar beneden bijgesteld worden. In de voorliggende begroting bedraagt de gemeentelijke bijdrage in 2022 in totaal € 2.980.000.

Graag ben ik bereid om deze conceptbegroting 2022 nader toe te lichten.

Henriëtte Maas
algemeen directeur

1. Directieverslag

1.1 Inleiding

In 2019 heeft het algemeen bestuur een onderzoeksopdracht over Westrom laten uitvoeren door Robert Capel. Doelstelling van de opdracht was informatie leveren aan de deelnemende gemeenten zodat zij goed onderbouwde besluiten kunnen nemen over de toegevoegde waarde die de GR Westrom kan leveren aan het nieuwe beleid en de nieuwe strategie voor het werkdeel van de Participatiewet in oostelijk Midden-Limburg. De resultaten van deze onderzoeksopdracht zijn in september 2019 aan alle deelnemende gemeenteraden gepresenteerd.

Het project doorontwikkeling participatiewet van de deelnemende gemeenten waarvoor de onderzoeks-opdracht input heeft geleverd, bevindt zich in een afrondende fase. De afspraak is dat Westrom een nieuwe strategie opstelt, nadat dit project tot besluitvorming heeft geleid. De strategienota die in 2017 is vastgesteld voor de periode 2018 – 2020 in combinatie met de verbetermaatregelen voor 2020 - 2024 uit het onderzoek van Robert Capel vormen vooralsnog de basis voor de begroting 2022.

Bestuur en directie van Westrom hebben met elkaar en met de deelnemende gemeenten als ‘partners in participatie’, de volgende drie doelstellingen in de strategienota geformuleerd:

1. Uitvoeren van de re-integratie in gezamenlijkheid
2. Succesvol invullen van (beschutte) werkplekken
3. Ontwikkelen van medewerkers middels (zo regulier mogelijk) werk

In paragraaf twee vindt u de basisinformatie over Westrom, paragraaf drie gaat dieper in op de uitvoering van de strategische doelstellingen. In paragraaf vier lichten we de verbetermaatregelen uit het onderzoek van Robert Capel nader toe, waarna we in paragraaf vijf de meerjarenbegroting toelichten. In paragraaf 6 wordt ingegaan op de verdeling van de begroting naar 4 pijlers, waarna in paragraaf 7 een kort slotwoord volgt.

1.2 Algemeen

Westrom is een uitvoeringsorganisatie van en voor de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond. Onze deelnemende gemeenten mogen en moeten van ons eisen dat de uitvoering plaatsvindt binnen de gestelde sociale en financiële kaders. Zoals bekend staat Westrom op beide vlakken voor serieuze uitdagingen. Westrom voert voor alle deelnemende gemeenten de volledige Wsw uit. Daarnaast worden ook taken uitgevoerd voor de PW zijnde beschut werk, PW-ers met loonkostensubsidie (LKS) en Re-Integratie activiteiten.

De volgende kaders zijn voor ons relevant:

- De Wsw kent geen nieuwe instroom meer. Mensen die al een Wsw-plek hebben, behouden deze;
- De Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) kent eveneens nauwelijks nieuwe instroom meer. Criteria voor de mensen met een Wajong uitkering zijn aangescherpt;
- De PW verplicht sinds 1 januari 2017 tot het aanbieden van beschut werk via een dienst-betrekking bij de gemeente of bij werkgevers. Gemeenten bepalen de verdere invulling zelf;
- De PW compenseert werkgevers door middel van een loonkostensubsidie voor het verschil tussen de loonwaarde van de werknemer op basis van het minimumloon en de daadwerkelijke loonwaarde;
- De gemeenten kregen tot en met 2020 jaarlijks € 500,- minder per Wsw-medewerker. Het einde van deze bezuinigingsmaatregel en de hoger dan verwachte uitstroom van Wsw-medewerkers zorgt voor een dalend subsidietekort;

- In de voorliggende Begroting 2022 zijn de effecten van de afbouw van de Wsw-populatie, in combinatie met de voorspelbare uitstroom, verwerkt.

1.3 Uitvoeren strategische doelstellingen

De begroting is de financiële weergave van de inzet van een organisatie om te werken aan haar doelstellingen opgenomen in de strategie. In deze paragraaf lichten wij per doelstelling kort toe hoe Westrom de drie geformuleerde doelstellingen realiseert en verwerkt in onze begroting.

1. Uitvoeren van de re-integratie in gezamenlijkheid (onderdeel B2022 Re-integratie)

De re-integratie activiteiten worden gefinancierd middels een lumpsum financiering. Dat wil zeggen dat Westrom, voor de middelen die per gemeente beschikbaar worden gesteld, een vooraf afgesproken aantal trajecten uitvoert die maximaal één jaar duren (met een optie tot verlenging door de gemeenten). Westrom zet haar volledige expertise in, zonder extra kosten. Alle trajecten zijn maatwerk. Komt iemand in een traject bij Westrom, dan gaat Westrom hierbij planmatig, systematisch, transparant en meetbaar te werk. In overleg met de klantmanagers van de gemeente wordt besloten iemand gedurende het traject tijdelijk te laten werken binnen dan wel buiten Westrom zodat zij hun eerste werkervaring op kunnen doen en dit op kunnen nemen in hun CV. Na afronding van een traject biedt Westrom de mensen die de stap naar een betaalde baan - al dan niet met loonkostensubsidie - kunnen maken aan bij het Werkgeversservicepunt (WSP). Westrom informeert de deelnemende gemeenten twee keer per jaar in de kwartaalrapportage over de geleverde prestatie. De uitstroomresultaten liggen in de afgelopen jaren tussen de 50 en 55 % waarbij de landelijke benchmark op ca. 35% ligt.

De financiële resultaten c.q. opbrengsten voor dit deel van de uitvoering van de Participatiewet zijn niet zichtbaar in de administratie van Westrom, maar treden op bij de gemeenten. Het resultaat van de uitvoering is namelijk (gedeeltelijke) uitstroom uit de bijstand. Er is niet alleen sprake van het bereiken van een sociale doelstelling (een inwoner krijgt werk), maar ook een financieel effect omdat de uitgaven voor de bijstand dalen.

Een van de onderwerpen van het project “doorontwikkeling Participatiewet” is de werkwijze voor de re-integratie. De gemeenten willen, evenals Westrom en het WSP, de resultaatsturing op dit vlak verfijnen.

2. Succesvol invullen van (beschutte) werkplekken (onderdeel B2022 Wsw en BuW)

Onder deze doelstelling vallen alle medewerkers met een Wsw-contract en medewerkers die vanaf 1 januari 2015 een advies beschut werk hebben gekregen.
Het merendeel van de Wsw-medewerkers is buiten Westrom aan de slag. Zij zijn of individueel gedetacheerd of middels een groepsdetachering bij een werkgever aan het werk. We stellen alles in het werk om een medewerker met een advies beschut werk ook te detacheren. Dit lukt momenteel bij ca. 10% van hen.

Westrom heeft ook beschutte werkplekken voor die medewerkers die een werkplek nodig hebben met zodanige mate van begeleiding en aanpassing dat van een reguliere werkgever niet verwacht mag worden dat hij deze mensen in dienst neemt. Deze werkplek is of binnen Westrom of bij een werkgever. Hoeveel mensen in de komende jaren gebruik moeten (blijven) maken van deze faciliteit, is moeilijk in te schatten, vanwege twee effecten. Enerzijds blijkt dat meer Wsw-medewerkers dan begroot, als gevolg van de ouder en zwakker wordende populatie, hiervan gebruik (hebben) moeten maken. Anderzijds blijft de instroom in beschut werk achter bij onze gebudgetteerde cijfers en bij de (hogere) taakstelling vanuit het Rijk. Dit is verontrustend omdat we ons realiseren dat het niet zo is dat deze medewerkers er niet meer zijn.

Het op niveau houden van de toegevoegde waarde die onze medewerkers genereren, is een stevige uitdaging voor de komende jaren. De uitstroom van Wsw-medewerkers ligt hoger dan de instroom van medewerkers vanuit de PW. Dit betekent dat Westrom de begroting moet baseren op een krimpscenario.

3. **Ontwikkelen van medewerkers middels (zo regulier mogelijk) werk (alle onderdelen B2022)**

Wij hebben en houden de overtuiging dat ieder mens talenten heeft die het verdienen te worden ontwikkeld en te worden benut. Onze bijdrage hieraan is mensen arbeidsfit maken of houden. Wij brengen mensen werknemersvaardigheden bij (o.a. tijdig aanwezig zijn, solliciteren, conflicthantering) en werken in nauwe samenwerking met de klantmanager van de gemeente aan het oplossen van problemen in andere leefgebieden zodat de slaagkans op de arbeidsmarkt zo groot mogelijk is.

Wij blijven erop gericht om elke medewerker zo regulier mogelijk aan de slag te helpen, waarbij we streven naar een zo hoog mogelijke loonwaarde. Voor onze Wsw-medewerkers doen wij dit zowel intern als extern. Intern door een grote diversiteit aan activiteiten met verschillend niveau van complexiteit en uitdaging, extern met behulp van detacheringsconstructies. Ook voor PW-medewerkers die wij niet in vaste dienst kunnen nemen, dragen wij maximaal bij aan het verhogen van hun kans om blijvend deel uit te maken van de arbeidsmarkt. Een van de werkwijzen die wij hierbij toepassen is mensen een tijdelijk contract geven en detacheren bij een reguliere werkgever. Via die constructie kunnen werkgever en werknemer elkaar leren kennen. Waar dit niet leidt tot een vaste baan bij de werkgever, levert het in elk geval werkervaring op.

1.4 Uitvoeren verbetermaatregelen 2020 - 2024

Uit het onderzoek dat in 2019 heeft plaatsgevonden, zijn voor Westrom de volgende verbetermaatregelen voortgekomen:

i. Tarieven individuele detacheringen
ii. Tarieven groepsdetacheringen
iii. Ziekteverzuim
iv. Van binnen naar buiten
v. Portfolio intern
vi. Capaciteit regulier personeel
vii. Financiering nieuwe doelgroepen

- *Tarieven groepsdetachering (ii) en Financiering nieuwe doelgroepen (vii)*
  De positieve financiële effecten van de maatregelen tarieven groepsdetacheringen en financiering nieuwe doelgroepen zijn opgenomen in de begroting 2022 van Westrom. Het effect van de groepsdetacheringen op onze toegevoegde waarde is uitgebreid toegelicht in de begrotingswijziging 2021 en bedraagt ca. € 300.000 voor de medewerkers in schoonmaak en businesspost en ca. € 700.000 voor de detacheringen in het groen.

  In de begroting 2022 is de integrale kostprijs, inclusief doorbelasting van de overhead o.b.v. de voorgestelde verdeelsystematiek, toegerekend aan de vier pijlers. Vanaf het jaar 2022 is – conform bestuursbesluit - de tariefstelling voor de doelgroepen PW en BuW vastgesteld op € 6.900 (PW) en € 7.700 (BuW) per persoon. Deze tarieven worden met ingang van 2022 bij de gemeenten in rekening gebracht en verantwoord onder begeleidingsvergoeding PW en BuW. Het effect hiervan is dat de gemeentelijke bijdrage met ca. -/- € 350.000 verlaagd is. In het 4-pijler model, opgenomen in paragraaf 1.6, is te zien dat alle drie de pijlers nagenoeg op nul uitkomen.

Alle drie de pijlers kennen een klein positief of negatief resultaat. Het streven is deze resultaten zo dicht mogelijk bij nul te houden. Re-integratie komt in PB2022 licht negatief uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de opbrengsten (lumpsumgelden) niet geïndexeerd worden, terwijl de kosten van de betreffende pijler (zoals inflatiecorrectie personeelskosten) wel stijgen. We evalueren jaarlijks of de tarieven passend zijn of aanpassing vragen.

- *Ziekteverzuim (iii)*
  In de begroting is geen bedrag opgenomen voor een mogelijke daling in het ziekteverzuim. De mix van financiering van de extra maatregelen, de daling in het verzuim en de corona-uitbraak maakt het financiële effect voor onze organisatie lastig te voorspellen. Wel zien we een duidelijk effect van de genomen maatregelen, het ziekteverzuim daalt met ca. 1% per jaar sinds 2018. In onze kwartaalinformatie leest u daarover meer.

- *Overige verbetermaatregelen*
  De overige verbetermaatregelen zijnde tarieven individuele detacheringen (i), van binnen naar buiten (iv), portfolio intern (v) en capaciteit regulier personeel (vi) zijn gericht op behoud van toegevoegde waarde, in de pas blijven lopen qua kosten en de realisatie van onze 3e strategische doelstelling zo regulier mogelijk plaatsen van medewerkers. Deze maatregelen voorkomen een verslechtering van ons financiële resultaat. Ten opzichte van de begrotingswijziging 2021, dalen de reguliere personeelskosten nog licht verder in de jaren 2023 (€ 130.000) en 2024 (€ 155.000).

1.5 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is de resultante en financiële weergave van alle activiteiten van Westrom zijnde uitvoering van de Wsw, PW, re-integratie en beschut werk.

	Begroting 2022	2023	2024	2025
Toegevoegde waarde	8.738.000	8.924.000	8.745.000	8.465.000
Loonkosten regulier	-5.159.000	-5.115.000	-5.047.000	-5.083.000
Overige kosten	-4.283.000	-4.316.000	-4.350.000	-4.386.000
Gemeentelijke bijdrage	530.000	530.000	530.000	530.000
Operationeel resultaat	**-174.000**	**23.000**	**-122.000**	**-474.000**
Loonkosten Wsw	-22.546.000	-21.426.000	-20.202.000	-18.652.000
Subsidies Wsw	20.614.000	19.835.000	19.011.000	17.890.000
Subsidieresultaat Wsw	**-1.932.000**	**-1.591.000**	**-1.191.000**	**-762.000**
Kosten Begeleid Werken	-348.000	-349.000	-338.000	-326.000
Subsidies Wsw	775.000	779.000	753.000	727.000
Resultaat Begeleid Werken	**427.000**	**430.000**	**415.000**	**401.000**
Loonkosten PW	-844.000	-857.000	-870.000	-883.000
Loonkostensubsidie PW	328.000	333.000	338.000	343.000
Begeleidingsvergoeding PW	304.000	304.000	304.000	304.000
Subtotaal PW	**-212.000**	**-220.000**	**-228.000**	**-236.000**
Loonkosten BuW	-717.000	-728.000	-738.000	-750.000
Loonkostensubsidie BuW	468.000	475.000	482.000	489.000
Begeleidingsvergoeding BuW	323.000	323.000	323.000	323.000
Subtotaal BuW	**74.000**	**70.000**	**67.000**	**62.000**
Overige baten en lasten	-606.000	-430.000	-100.000	-100.000
Gemeentelijke bijdragen Wsw	2.450.000	1.750.000	1.200.000	1.150.000
Gerealiseerd / geraamd totaal saldo van baten en lasten	**27.000**	**32.000**	**41.000**	**41.000**
Kosten van overhead	9.092.000	9.081.000	9.047.000	9.119.000

Operationeel resultaat

Als het gaat om het operationeel resultaat, dan laat bovenstaand overzicht voor de komende jaren een wisselend resultaat zien. De verbetering in het operationeel resultaat wordt gerealiseerd door een hogere toegevoegde waarde, die voortkomt uit betere detacheringsvergoedingen. Tegelijkertijd hebben we te maken met een krimpende doelgroep, hetgeen in 2025 zichtbaar wordt in de daling van de toegevoegde waarde. Wanneer we dit resultaat nog positief willen beïnvloeden, vraagt dit op een aantal punten besluitvorming van onze eigenaren.

De belangrijkste uitdaging blijft het managen van de toegevoegde waarde en de effecten hiervan op het operationeel resultaat. De hogere uitstroom dan verwacht, de beperkte instroom van een zwakkere

doelgroep en de vergrijzing van de populatie, maken dat de toegevoegde waarde onder druk staat. Van cruciaal belang hierbij is dat bestaande arbeidsplekken behouden blijven voor de doelgroepers, nu onder gebracht in de Participatiewet. Het is een landelijk gegeven dat de Wsw-uitstroom zich beduidend sneller ontwikkelt dan oorspronkelijk verwacht; de volumedaling van de Wsw initieel (start Participatiewet) wijkt af van de realisatiecijfers. Dit heeft ook een positieve uitwerking, namelijk een gunstiger subsidieresultaat.

De huidige corona-crisis heeft in 2020 en 2021 ook effect op de toegevoegde waarde. In deze begroting gaan we voor het jaar 2022 ervan uit dat deze corona-crisis geen financieel effect meer heeft.

Westrom bevindt zich qua kosten op het gemiddelde niveau van de sector. De afgelopen jaren heeft Westrom de lasten fors weten terug te brengen. Wat betreft de reguliere personeelskosten kunnen we stapsgewijs mee krimpen met de bezetting, in de begrotingswijziging 2021hebben we dit verder toegelicht. Voor wat betreft de overige kosten lijkt de bodem hiervan bereikt.

Subsidieresultaat

Afgelopen jaren zijn wij en bent u vaak verrast door onverwachte bijstellingen in het beschikbare budget voor de uitvoering van de Wsw. Deels komt dit door de complexe systematiek van het P-budget als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen en deels door ondoorzichtige prognoses van het gemeentelijke budget op basis van het zogenoemde ‘blijfkansenmodel’.

Van belang is ons te realiseren dat landelijke volumeontwikkelingen serieus van invloed zijn op het beschikbaar bedrag per standaardeenheid (SE). Deze effecten zijn inmiddels verdisconteerd in de recente circulaires (mei/september 2020), waardoor het subsidiebedrag per SE zich de komende jaren naar verwachting gunstig ontwikkelt. Dit heeft een substantieel positief effect op het bedrijfsresultaat. Dit geldt voor iedere gemeente, ongeacht het aandeel in het landelijk budget.

In begroting 2022 gaan wij ervan uit dat de bestaande afspraken tussen Rijk en gemeenten worden gerespecteerd. Dat betekent dat de effecten van een gunstiger Wsw-subsidieresultaat zo reëel mogelijk in de begroting van 2022 verwerkt zijn. Als gevolg hiervan verwachten wij - in tegenstelling tot eerdere jaren - geen grote bijstellingen meer in het gepresenteerde subsidieresultaat op basis van toekomstige circulaires.

Subtotaal PW en BuW

Het financiële resultaat van de pijlers PW en BuW is terug te vinden in het 4-pijler model (zie paragraaf 1.6). Westrom wil zo goed mogelijk inzicht geven in de loonkosten van alle type medewerkers en neemt daarom deze subtotalen zichtbaar op in de begroting. We kiezen ervoor om de netto loonkosten (loonkosten -/- loonkostensubsidie) van resp. de doelgroep PW en BuW in de resultatenrekening van Westrom zichtbaar te maken. Tegenover deze netto loonkosten, staat een minimaal even hoge detacheringsvergoeding of toegevoegde waarde uit werk. De begeleidingsvergoeding van resp. PW en BuW wordt hier gepresenteerd hetgeen optelt tot een Subtotaal PW / BuW.

Vanaf begroting 2022 wordt een begeleidingsvergoeding PW gebudgetteerd (€ 6.900 per persoon PW), die bedoeld is ter dekking van begeleidingskosten en overheadkosten om de pijler PW nagenoeg resultaatsneutraal te laten zijn. Tegenover deze begeleidingsvergoeding staat een daling van de gemeentelijke bijdrage van ca.-/- € 300.000.

Vanaf begroting 2022 wordt een begeleidingsvergoeding BuW gebudgetteerd (€ 7.700 per persoon PW), die bedoeld is ter dekking van begeleidingskosten en overheadkosten om ook de pijler BuW rondom het

nulpunt uit te laten komen. Deze wijziging van de begeleidingsvergoeding BuW (voorheen € 7.200 per werkplek van 31 uur) betekent een daling van de gemeentelijke bijdrage van ca. -/- € 50.000.

Wellicht ten overvloede, het bieden van een werkplek of een tijdelijke baan aan mensen die nu geen werk hebben, is een van de doelstellingen van Westrom en draagt bij aan de uitstroom van mensen uit de bijstand. Dit heeft een positief effect op de begroting van gemeenten.

Opbouw voorziening krimp
In de voorliggende meerjarenbegroting 2022 is, conform advies Robert Capel, rekening gehouden met de opbouw van een voorziening om eventuele krimp op te vangen. De kosten hiervoor zijn ondergebracht in overige baten en lasten. De opbouw is gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek van Robert Capel en is bedoeld om voor een periode van vijf jaar eventuele kosten voortkomend uit aanpassing van de personeelsbezetting en/of aanpassing van de huisvesting te financieren. De voorziening wordt meerjarig opgebouwd en niet jaarlijks getoetst. Na enkele jaren beoordeelt het bestuur of de voorziening al dan niet moet worden ingezet. Mocht de voorziening niet nodig zijn, dan worden deze middelen alsnog uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

1.6 Vier pijlers

Sinds de begroting 2021 is de indeling in de vier pijlers inzichtelijk gemaakt. De vier pijlers dienen:

- Als inzicht in de begrotings- en verantwoordingscyclus hoe de activiteiten en financiën zijn verdeeld naar de verschillende doelgroepen.
- Als basis om te beoordelen wat een passende vergoeding is voor de nieuwe doelgroepen, zodat voor Westrom naast afspraken over de uitvoering Wsw een dekkende financiering ontstaat voor de uitvoering van overige taken.

Omdat gemeenten verschillende beleidskeuzes maken en er sprake is en kan zijn van een verschillende intensiteit per gemeente waarmee van deze diensten gebruikt wordt gemaakt, is extra van belang dat de berekeningswijze gebaseerd is op objectieve criteria die vooraf zijn vastgelegd.

De verwerking van de nieuwe, bestuurlijk vastgestelde, tarieven in de Primaire Begroting 2022 zijn verwerkt in onderstaand 4-pijler model:

	Wsw	BuW	PW	Re-Int	Totaal
Toegevoegde waarde	6.584.000	319.000	654.000	1.171.000	8.728.000
Rechtsstreeks toewijsbare kosten	-1.475.000	-90.000	-168.000	-36.000	-1.769.000
Totaal doorbelastingen	-5.423.000	-272.000	-266.000	-1.172.000	-7.133.000
Resultaat na doorbelastingen	**-314.000**	**-43.000**	**220.000**	**-37.000**	**-174.000**
Loonkosten Wsw	-22.546.000				-22.546.000
Subsidies Wsw	20.614.000				20.614.000
Subsidieresultaat Wsw	**-1.932.000**				**-1.932.000**
Kosten Begeleid Werken	-348.000				-348.000
Subsidies Wsw	775.000				775.000
Resultaat Begeleid Werken	**427.000**				**427.000**
Loonkosten PW			-844.000		-844.000
Loonkostensubsidie PW			328.000		328.000
Begeleidingsvergoeding PW			304.000		304.000
Subtotaal PW			**-212.000**		**-212.000**
Loonkosten BuW		-717.000			-717.000
Loonkostensubsidie BuW		468.000			468.000
Begeleidingsvergoeding BuW		323.000			323.000
Subtotaal BuW		**74.000**			**74.000**
Overige baten en lasten	-606.000				-606.000
Gemeentelijke bijdragen Wsw	2.450.000				2.450.000
Resultaat	**25.000**	**31.000**	**8.000**	**-37.000**	**27.000**

Vanaf het jaar 2022 is – conform bestuursbesluit - een begeleidingsvergoeding voor de doelgroepen PW en BuW opgenomen zijnde € 6.900 (PW) en € 7.700 (BuW) per persoon. Het effect hiervan is dat de gemeentelijke bijdrage met ca. -/- € 350.000 verlaagd is.

Echter, de gemiddelde tariefstelling PW en BuW is sterk afhankelijk van de werkvormenmix waarin de nieuwe doelgroep-medewerkers geplaatst zijn. De grootte van de groep is nu nog relatief klein, waardoor “representatieve” financiële informatie nu nog minder betrouwbaar is. De cijfers zijn gebaseerd op de herziene primaire begroting 2021, waarin de ervaringscijfers zo volledig mogelijk verwerkt zijn. We evalueren jaarlijks of de tarieven blijven aansluiten bij de realisatie.

1.7 Tot Slot

Westrom houdt de focus gericht op het verder verbeteren van de organisatorische en financiële huishouding. De begroting die nu voorligt is een reële begroting waarin zo goed mogelijk de financiën voor de komende jaren op een rij zijn gezet. Jaarlijks komen nieuwe en betere inzichten beschikbaar. Regionaal uit het lopende project “doorontwikkeling participatiewet”, landelijk uit allerlei onderzoeken vanuit het ministerie, commissie Borstlap, de FNV, het UWV en het SCP. Deze inzichten nemen we uiteraard mee in onze toekomstige strategie en komende begrotingen.

Al onze medewerkers werken hard en enthousiast aan de begeleiding van de aan ons toevertrouwde inwoners van Roermond, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen en Leudal. Daaraan wordt de meeste tijd en aandacht besteed. Uiteraard realiseren we ons, ook nu de financiële resultaten beter worden, hoe belangrijk het voor elke gemeente is om dit tegen acceptabele kosten te realiseren. Tijdens onze jaarlijkse bijeenkomst met gemeenteraden, gaan we weer verder met u in gesprek over zowel onze sociale als financiële opdracht.

2. Beleidsbegroting[1]

2.1 Programmaplan

2.1.1. Baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van het programma vermeld. In de financiële begroting zijn deze baten en lasten verder gespecificeerd en toegelicht.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal baten	38.380.795	36.578.000	35.202.000
Totale lasten	-37.179.831	-36.548.000	-35.175.000
Gerealiseerd / geraamd totaal saldo van baten en lasten	1.200.964	30.000	27.000
Mutatie reserves	-450.000		
Gerealiseerd / geraamd resultaat	750.964	30.000	27.000

2.1.2. Algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel zijn de inkomsten van deelnemende gemeenten en Rijk in beeld gebracht.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Rijksbijdrage Wsw	22.062.363	21.666.000	21.389.000
Loonkostensubsidie	835.386	1.166.000	796.000
Begeleidingsvergoeding	260.495	328.000	627.000
Gemeentelijke bijdrage	4.322.001	3.550.000	2.450.000
Gemeentelijke bijdrage infrastructuur	530.000	530.000	530.000

2.1.3. Overhead

De kosten van overhead ter uitvoering van het primaire proces van het programma zijn als volgt begroot:

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten van overhead	9.173.239	9.003.000	9.092.000

2.1.4. Vennootschapsbelasting

Het standpunt dat de Gemeenschappelijke Regeling Westrom inzake de vennootschapsbelasting inneemt, is dat er geen sprake is van een belastingplicht inzake de vennootschapsbelasting. Het overleg hierover met de belastingdienst heeft geleid tot de bevestiging dat Westrom een beroep kan doen op de subjectvrijstelling van artikel 5 (zgn. SW-vrijstelling).
Westrom is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

[1] Deze cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2020, de herziene begroting 2021 en de conceptbegroting 2022

2.2 Paragrafen

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen wordt de mate bepaald waarin Westrom in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het om een beleidswijziging vraagt. Dit vermogen hangt af van de middelen waarover Westrom beschikt om niet begrote kosten te dekken en kent de onderdelen:

- Weerstandscapaciteit
- Risico's
- Weerstandscapaciteit versus risico's
- Kengetallen

Weerstandscapaciteit
Bij het beoordelen van mogelijke financiële gevolgen voor Westrom is het financiële weerstands-vermogen van belang. Dit betreft de vrij besteedbare reserves; reserves waaraan door het algemeen bestuur een bestemming is gegeven worden hier niet in meegenomen. Het verloop van de reserves is als volgt:

	Jaarrekening 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Algemene reserve	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Egalisatiefondsreserve	1.322.851	2.073.815	2.103.815
Gerealiseerd / geraamd resultaat	750.964	30.000	27.000
Totaal	**3.173.815**	**3.203.815**	**3.230.815**

Wanneer in de realisatie het maximum van de algemene reserve en de egalisatiefondsreserve bereikt wordt, vloeit het overschot terug naar de gemeenten in de vorm van een eenmalige verlaging van de gemeentelijke bijdrage. Westrom kent tevens bestemmingsreserves voor personele verplichtingen van € 0,42 miljoen en voor de opvang van negatieve effecten van de coronapandemie van € 0,45 miljoen.

Risico's
Risico's die de financiële positie van Westrom kunnen beïnvloeden dienen in beeld te zijn. Hierbij gaat het om risico's welke niet of nauwelijks in te schatten zijn of welke gezien het kostenaspect niet afgedekt kunnen worden. Risico's die afgedekt zijn door middel van voorzieningen of verzekeringen vallen hier niet onder.

De volgende risico's worden onderkend:

- Coronavirus COVID-19

Vanaf maart 2020 is de wereld geconfronteerd met de gevolgen van het Corona-virus. Westrom heeft het afgelopen jaar diverse maatregelen getroffen om aan de richtlijnen van Rijksoverheid / RIVM te voldoen om op een veilige manier het werk te kunnen voortzetten.
Helaas zijn we ook na de afronding van onze jaarstukken 2020 nog niet van deze situatie bevrijd.
In de Septembercirculaire 2020 zijn coronamiddelen ter beschikking gesteld ter hoogte van ca. € 1,7 miljoen. In het bestuur is besloten om ca. € 450.000 hiervan te reserveren voor mogelijke corona-tegenvallers in boekjaar 2021.

- Bedrijfsvoering

Een inventarisatie van de risico's in de bedrijfsvoering bij de operationele divisies van Westrom levert een gekwantificeerd risico op van € 0,80 miljoen. Dit risico wordt veroorzaakt door tegenvallende omzetten, die niet of onvoldoende kunnen worden gecompenseerd.

- Deelnemingen

Door de holdingstructuur loopt Westrom geen direct financieel risico bij de deelnemingen in de diverse samenwerkingsverbanden. Inmiddels zijn de samenwerkingsverbanden voor groen en schoonmaak opgeheven. De financiële afwikkeling loopt nog door tot 2022. Westrom heeft rekening courant vorderingen op Westrom Holding BV en Westrom Groen BV (de aandeelhouders van de samenwerkings-verbanden). Het kapitaal van Westrom Groen BV is momenteel niet voldoende om de schuld aan Westrom terug te kunnen betalen, maar op basis van de doorkijk van Groen BV (welke de activiteiten van Prio Verve deels zal voortzetten) blijkt dat Westrom Groen BV in staat moet zijn om de schuld aan Westrom terug te kunnen betalen. Vooralsnog geen harde indicatie om de vordering af te waarderen, maar er schuilt wel een risico in. We ramen dit op maximaal € 0,3 miljoen.

- Omzetbelasting en loonheffing

In het kader van horizontaal toezicht is Westrom in overleg met de belastingdienst over de opzet van een Tax Control Framework, waarbij onder andere risico's met betrekking de omzetbelasting en loonheffing tot de aandachtspunten behoren.

Het totaal van de gekwantificeerde risico's bedraagt voor 2022 € 1,1 miljoen.

Weerstandscapaciteit versus risico's

Uit de boven aangegeven risicoanalyse blijkt dat de weerstandscapaciteit in 2022 voldoende is om de geïnventariseerde risico's op te vangen.

Kengetallen

- Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Deze quote wordt berekend door de vaste schulden, de netto-vlottende schulden en de overlopende passiva op te tellen en de financiële vaste activa (exclusief deelnemingen), uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en de overlopende activa ervan af te trekken. Het resultaat wordt gedeeld door het gerealiseerde totaal saldo van de baten. Een netto-schuldquote van 100% betekent dat de schuldenlast de omvang heeft van een jaaromzet.

- Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre Westrom de financiële verplichtingen (betalingen) aan verschaffers van vreemd vermogen (leningen) kan nakomen. De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal van alle activa.

- Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte de organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Kengetallen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	-10,5%	-11,1%	-11,7%	-12,3%	-13,1%	-13,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-10,5%	-11,1%	-11,7%	-12,3%	-13,1%	-13,9%
Solvabiliteitsratio	49,4%	50,6%	51,0%	51,6%	52,2%	52,9%
Structurele exploitatieruimte	-1,9%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

Beoordeling verhouding kengetallen ten opzichte van de financiële positie
Een netto schuldquote tot 100% wordt als goed beoordeeld, erboven niet meer. Een negatieve uitkomst betekent dat er geen netto-schuld is. De verwachting voor 2022 is een continuering van dit beeld. Westrom voldoet aan de norm.
De solvabiliteit wordt in deze als voldoende beoordeeld bij een waarde tenminste tussen de 25% en 40%. Omdat het balanstotaal meer daalt dan het eigen vermogen stijgt het solvabiliteitspercentage. Westrom voldoet aan de norm.
De structurele exploitatieruimte wordt als toereikend gezien als er sprake is van een positieve waarde. Met een verwacht percentage van 0,1% voldoet Westrom aan de norm.

2.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Voor 2022 zijn geen beheerplannen ten behoeve van groot onderhoud opgenomen.

2.2.3. Financiering

Treasury beleid
Op 1 juli 2011 heeft het algemeen bestuur het Treasury statuut vastgesteld. Dit statuut geeft de kaders aan waarbinnen Westrom het financieringsbeleid uitvoert en met voorkomende financieringsrisico's omgaat [2].

Ontwikkeling
De liquiditeitspositie van Westrom is in 2020 ten opzichte van 2019 met € 3.117.813 verbeterd. Om in een eventuele liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien bestaat een rekeningcourant-overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten.

Risicobeheer
Het renterisico kent de begrippen kasgeldlimiet en rente-risiconorm.

- Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet dient om de risico's van korte termijnschulden te beperken en grote fluctuaties in de rentelasten te vermijden. Daartoe wordt de werkelijke vlottende schuld getoetst aan een percentage van de omvang van de lasten. Dit percentage (8,20%) is per ministeriële regeling vastgesteld. Uit de tabel blijkt dat Westrom voldoet aan de gestelde eisen.

[2] De kaders die hieraan ten grondslag liggen zijn vastgelegd in de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden en RUDDO (Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden).

	Realisatie 2020				Begroting	Begroting
	Q1	Q2	Q3	Q4	2021	2022
Omvang van de lasten (grondslag)	36.759	36.759	36.759	36.759	36.548	35.175
% toegestane kasgeldlimiet	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Toegestane kasgeldlimiet	3.014	3.014	3.014	3.014	2.997	2.884
Omvang vlottende korte schuld	834	590	637	601	1.000	1.000
Vlottende middelen	2.461	3.229	3.480	5.247	2.000	2.000
Netto vlottende middelen	1.627	2.638	2.843	4.646	1.000	1.000
Toegestane kasgeldlimiet	3.014	3.014	3.014	3.014	2.997	2.884
Netto vlottende middelen	1.627	2.638	2.843	4.646	1.000	1.000
Kasgeldruimte	**4.641**	**5.653**	**5.858**	**7.660**	**3.997**	**3.884**

(bedragen x € 1.000)

- Rente-risiconorm

De renterisiconorm dient om de risico's van de lange termijnschuld te beperken door spreiding van de looptijden van leningen. Hierdoor werken veranderingen in de rente vertraagd door op de rentelasten. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en renteherziening gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen. De norm wordt berekend door dit percentage te nemen van de totale vaste schuld per 31-12. Dit percentage is per ministeriële regeling vastgesteld. Uit de tabel blijkt dat Westrom voldoet aan de gestelde eisen.

	Realisatie	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022
Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0	0
Betaalde aflossingen	0	0	0
Herfinanciering	0	0	0
Renterisico op vaste schuld	0	0	0
Stand van de vaste schuld per 31 december	0	0	0
Ministerieel vastgesteld %	20%	20%	20%
Renterisiconorm (minimum € 2.500)	2.500	2.500	2.500
Renterisiconorm	2.500	2.500	2.500
Renterisico op vaste schuld	0	0	0
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**2.500**	**2.500**	**2.500**

(bedragen x € 1.000)

2.2.4. Bedrijfsvoering

Westrom kent de divisie Bedrijven, de divisie Arbeidsontwikkeling bestaande uit de drie teams Re-integratie, Werkontwikkeling en Diagnose en de ondersteunende stafdiensten Sociale Zaken, Financiën & Informatievoorziening en Facilitaire Zaken.

De divisie Bedrijven biedt een (beschutte) werkplek aan diegenen die (nog) niet op de reguliere arbeidsmarkt kunnen functioneren. De werkzaamheden binnen deze divisie zijn zeer uiteenlopend en bestrijken assemblage, verpakking, montage, bewerking, textielverzorging en werken op locatie.

Van de divisie Arbeidsontwikkeling beoordeelt en ondersteunt team Diagnose de instroom. Team Re-integratie verzorgt in het kader van de Wsw de begeleiding van begeleid werkers, individueel gedetacheerden en groepsdetacheringen; het team voert in het kader van de Participatiewet tevens diverse arbeidsontwikkeltrajecten uit. Zij faciliteren het arbeidsmarktfit maken of houden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De stafdiensten houden zich onder anderen bezig met personeelsbeleid, financiën, informatievoorziening en faciliteiten. Zij ondersteunen daarmee de organisatie bij de uitvoering van de kerntaken.

2.2.5. Verbonden partijen

Stichtingen
Aan de Gemeenschappelijke Regeling Westrom zijn drie stichtingen gelieerd. Het dagelijks bestuur van Westrom vormt het bestuur; de algemeen directeur van Westrom voert de directie.

- De Stichting Bevordering Werkgelegenheid, Roermond

Deze in 1990 opgerichte stichting is in het leven geroepen om private en publieke middelen gescheiden te houden. Via deze stichting kan (tijdelijk) personeel op basis van het Burgerlijk Wetboek worden aangetrokken. Daarnaast kan deze stichting projecten ondersteunen die de werkgelegenheid bij Westrom kunnen bevorderen.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 107.081	€ 107.081
Vreemd vermogen		€ 200.996	€ 192.276
Resultaat 2020	€ 0		

- De Stichting Baanmobiel, Roermond

Deze in 1997 opgerichte stichting is in 2001 aan de Gemeenschappelijke Regeling Westrom gelieerd. De stichting vervult louter de rol van formeel werkgever voor de PW-ers die na 18 juni 2017 een arbeids-overeenkomst hebben gekregen.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 4.474	€ 4.474
Vreemd vermogen		€ 0	€ 0
Resultaat 2020	€ 0		

- De Stichting Aan het Werk, Roermond

De uit 1998 daterende Stichting Aan het Werk heeft op verzoek van de gemeente Roermond zijn activiteiten met ingang van 1 januari 2002 bij Westrom ondergebracht. De stichting fungeert vanaf 1 januari 2016 nog als formeel werkgever voor één werknemer. Met ingang van 1 juli 2020 is deze medewerker overgegaan naar Stichting Bevordering Werkgelegenheid.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 33.991	€ 33.413
Vreemd vermogen		€ 0	€ 3.447
Resultaat 2020	€ 578		

Besloten Vennootschappen
De Gemeenschappelijke Regeling Westrom is 100% aandeelhouder van Westrom Holding BV; de andere BV's zijn 100% dochtermaatschappijen van Westrom Holding BV.

- Westrom Holding BV, Roermond

Met instemming van de raden van de deelnemende gemeenten en onder goedkeuring van het College van Gedeputeerde Staten van Limburg heeft de Gemeenschappelijke Regeling Westrom op 24 juni 2010 de besloten vennootschap Westrom Holding opgericht.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 9.863	€ 488.942
Vreemd vermogen		€ 930.714	€ 930.443
Resultaat 2020	-€ 479.079		

- Westrom Schoonmaak BV, Roermond

Westrom Schoonmaak BV is op 30 juni 2010 toegetreden tot een bestaand samenwerkingsverband van de Risse Groep en Vebego. Deze samenwerking is omgezet in een vennootschap onder firma (VOF) opgericht onder de naam Westrom-Risse Facilitair later gewijzigd naar Prio Verve Facilitair. Hier was een aantal medewerkers van Westrom op detacheringsbasis werkzaam. Met ingang van 1 januari 2018 is Westrom uit dit samenwerkingsverband gestapt.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 151.349	€ 151.428
Vreemd vermogen		€ 126.315	€ 705.469
Resultaat 2020	-€ 79		

- Westrom Groen BV, Roermond

Op 9 december 2013 is de besloten vennootschap Westrom Groen BV opgericht. Deze BV is per 1 januari 2014 toegetreden tot het bestaande samenwerkingsverband tussen Risse Cultuurtechniek BV en Vebego Wsw-activiteiten IV BV. Vanaf 1 januari 2014 opereerden zij als VOF onder de naam Risse-Westrom Groen, tegenwoordig Prio Verve Groen.

In onderling overleg hebben de vennoten besloten om Prio Verve Groen met ingang van 31 december 2018 te ontbinden. Om de gemeenten de tijd te geven de eigen groenactiviteit voor de toekomst te organiseren, is Westrom vanaf 2019 (tijdelijk) verder gegaan met uitvoering van de groenactiviteit onder de naamstelling "Westrom Groen BV". Vanaf 2020 hebben de gemeenten Leudal en Roerdalen de groen-activiteit zelf georganiseerd. Alleen de gemeente Roermond maakt nu nog gebruik van "Westrom Groen BV".

Eind 2019 is met de gemeente Roermond de afspraak gemaakt dat de groenactiviteit nog maximaal één jaar langer (dus t/m het jaar 2021) via Westrom Groen BV zal verlopen. De randvoorwaarden daarbij zijn dat evt. verliezen in Westrom Groen BV in het jaar 2021 volledig gedragen worden door de gemeente Roermond en dat vanaf 2021 ook voor Roermond -conform planning- de hogere detacheringsvergoeding voor de gedetacheerde medewerkers geldt.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		-€ 649.495	-€ 421.510
Vreemd vermogen		€ 1.825.166	€ 2.252.134
Resultaat 2020	-€ 227.985		

- Businesspost Westrom BV

De besloten vennootschap Businesspost Westrom BV is op 27 maart 2015 opgericht en per 1 april 2015 samen gaan werken met De Risse Groep. Daartoe is een besloten vennootschap opgericht onder de naam Businesspost Midden-Limburg BV. Aan deze BV zijn de post activiteiten van Westrom overgedragen.
Met ingang van 1 april 2019 hebben de vennoten de postactiviteit verkocht aan Businesspost Zuid-Limburg. Businesspost Midden-Limburg BV is per 30 november 2019 opgeheven.

		ultimo 2020	ultimo 2019
Eigen vermogen		€ 154.423	€ 154.140
Vreemd vermogen		€ 15.357	€ 15.357
Resultaat 2020	€ 283		

3. Financiële begroting

3.1 Baten en lasten

3.1.1. Overzicht baten en lasten

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Toegevoegde waarde	7.707.910	8.666.000	8.738.000
Loonkosten regulier	-5.307.110	-5.129.000	-5.159.000
Overige kosten	-3.964.058	-4.349.000	-4.283.000
Gemeentelijke bijdrage	530.000	530.000	530.000
Operationeel resultaat	**-1.033.258**	**-282.000**	**-174.000**
Loonkosten Wsw	-24.435.685	-23.380.000	-22.546.000
Subsidies Wsw	21.330.298	20.894.000	20.614.000
Subsidieresultaat Wsw	**-3.105.387**	**-2.486.000**	**-1.932.000**
Kosten Begeleid Werken	-328.366	-357.000	-348.000
Subsidies Wsw	732.064	772.000	775.000
Resultaat Begeleid Werken	**403.698**	**415.000**	**427.000**
Loonkosten PW	-862.220	-1.073.000	-844.000
Loonkostensubsidie PW	398.387	495.000	328.000
Begeleidingsvergoeding PW			304.000
Subtotaal PW	**-463.833**	**-578.000**	**-212.000**
Loonkosten BuW	-613.142	-1.037.000	-717.000
Loonkostensubsidie BuW	436.999	671.000	468.000
Begeleidingsvergoeding BuW	260.495	328.000	323.000
Subtotaal BuW	**84.352**	**-38.000**	**74.000**
Overige baten en lasten	993.391	-551.000	-606.000
Gemeentelijke bijdragen Wsw	4.322.001	3.550.000	2.450.000
Gerealiseerd / geraamd totaal saldo van baten en lasten	**1.200.964**	**30.000**	**27.000**
Kosten van overhead	9.173.239	9.003.000	9.092.000

3.2 Grondslagen

Onderstaande uitgangspunten waarop de begroting is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

- De realisatie van circa 664 fte's arbeidsovereenkomsten Wsw van de deelnemende gemeenten en de realisatie van circa 25 fte's Begeleid Werken;
- Uitbesteding re-integratieactiviteiten door gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2020;
- Uitbesteding te plaatsen beschut werk door gemeenten binnen de kaders van de Participatiewet;
- Ten behoeve van prognose prijspeil 2022, hanteren we een indexering van 2x 2,5% op de loonkosten Wsw ten opzichte van 2020, waarbij het personeelsverloop gerelateerd wordt aan pensioen en 2% extra uitstroom;
- De te ontvangen Rijksbijdrage Wsw wordt begroot op basis van de Septembercirculaire 2020 (exclusief de eenmalige coronagelden) en eveneens geïndexeerd met 2x 2,5%;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 2,45 miljoen ter dekking van het exploitatietekort;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 530.000 voor de infrastructuur;
- Een indexering van de reguliere loonkosten met jaarlijks 2,0% ten opzichte van 2020;
- Een te verwachten verlaging t.g.v. de wijziging van het lage-inkomensvoordeel (LIV);

3.3 Toelichting baten en lasten

Toegevoegde waarde
Onder de toegevoegde waarde zijn de opbrengsten geraamd van de operationele activiteiten van Westrom, verminderd met de direct aan deze opbrengsten toe te rekenen kosten. Deze activiteiten bestaan uit industriële werkzaamheden in de divisie Bedrijven, detacheringen via de divisie Arbeidsontwikkeling in het reguliere bedrijfsleven en re-integratietrajecten in het kader van de Participatiewet.

Subsidies
De subsidies bestaan uit de door de gemeenten doorbetaalde Rijkssubsidie Wsw, de loonkostensubsidies op de PW'ers en BuW'ers en de begeleidingsvergoedingen BuW.

Gemeentelijke bijdrage
De totale gemeentelijke bijdrage Wsw wordt binnen Westrom uitgesplitst naar gemeentelijke bijdrage voor de infrastructuur (€ 530.000) en een gemeentelijke bijdrage overig (waarin een bedrag van € 506.000 als bijdrage voor de krimpvoorziening).

Loonkosten
De loonkosten bestaan uit de loonkosten voor de Wsw-, PW- en Buw-medewerkers en de reguliere medewerkers die werkzaam zijn bij Westrom. De loonkosten Wsw-medewerkers zijn gecorrigeerd voor de verwachte korting Lagere Inkomens Voordeel (LIV).

Overige kosten
De overige kosten worden gevormd door de kosten voor de infrastructuur en diverse kosten.

3.4 Financiële positie

3.4.1. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Volgens de voorschriften van het BBV dient aandacht besteed te worden aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. In dit kader volgt hier een opsomming van de niet uit de balans blijkende jaarlijkse verplichtingen voor wat betreft vakantiegeld en vakantiedagen. Voor het niet-gesubsidieerd personeel geldt dat vanaf 2017 geen vakantiegeld verplichtingen meer ontstaan doordat opbouw en uitkering plaatsvinden in hetzelfde boekjaar.

Wsw-medewerkers. Deze verplichting kent het volgende verloop:

Bedragen in euro's	**Realisatie 2020**	**Prognose 2021**	**Prognose 2022**
Vakantiegeld	959.063	927.000	885.000
Vakantiedagen	506.000	489.000	467.000
Totaal	1.465.063	1.416.000	1.352.000

Niet-gesubsidieerd personeel. Deze verplichting kent het volgende verloop:

Bedragen in euro's	**Realisatie 2020**	**Prognose 2021**	**Prognose 2022**
Vakantiedagen	227.000	209.000	223.000
Totaal	227.000	209.000	223.000

3.4.2. Verloop Vaste activa

Boekwaarde per 31 december 2020		€	458.323
Investeringen 2021		€	100.000
Afschrijvingen 2021	-/-	€	122.000
Boekwaarde per 31 december 2021		€	436.323
Investeringen 2022		€	100.000
Afschrijvingen 2022	-/-	€	121.000
Boekwaarde per 31 december 2022		**€**	**415.323**

3.4.3. Verloop Financiering

Stand per 31 december 2020		€	0
Aflossing 2021	-/-	€	0
Stand per 31 december 2021		€	0
Aflossing 2022	-/-	€	0
Stand per 31 december 2022		**€**	**0**

3.4.4. Ontwikkeling eigen vermogen

Algemene reserve

Deze reserve is opgebouwd ter dekking van het benodigde weerstandsvermogen.

Stand per 31 december 2020	€	1.100.000
2021:	€	0
Stand per 31 december 2021	€	1.100.000
2022:	€	0
Stand per 31 december 2022	**€**	**1.100.000**

Egalisatiefonds

Dit fonds wordt opgebouwd door de gerealiseerde exploitatieresultaten.

Stand per 31 december 2020	€	1.322.851
2021: Resultaat 2020	€	750.964
Stand per 31 december 2021	€	2.073.815
2022: Resultaat 2021	€	30.000
Stand per 31 december 2022	**€**	**2.103.815**

Bestemmingsreserve personele verplichtingen

Deze reserve is in het verleden gevormd voor de verplichtingen ten aanzien van het vakantiegeld en de vakantiedagen van het niet-gesubsidieerd personeel. M.i.v. 2017 (vanwege invoering IKB) is deze reserve bestemd voor de vakantiedagen van het niet gesubsidieerd personeel.

Stand per 31 december 2020	€	420.000
2021:	€	0
Stand per 31 december 2021	€	420.000
2022:	€	0
Stand per 31 december 2022	**€**	**420.000**

Bestemmingsreserve corona

Deze reserve is gevormd voor de opvang van eventuele negatieve financiële effecten ten gevolge van de pandemie COVID-19. Jaarlijks beoordelen we of deze reserve is ingezet, moet blijven bestaan of kan vrijvallen. Uiteraard is dit afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de pandemie.

Stand per 31 december 2020	€	450.000
2021:	€	0
Stand per 31 december 2021	€	450.000
2022:	€	0
Stand per 31 december 2022	**€**	**450.000**

Samenvattend ziet het verloop van het eigen vermogen er als volgt uit:

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene reserve	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Egalisatiefondsreserve	1.322.851	2.073.815	2.103.815
Bestemmingsreserves	870.000	870.000	870.000
Gerealiseerd / geraamd resultaat	750.964	30.000	27.000
Totaal	**4.043.815**	**4.073.815**	**4.100.815**

3.5 Meerjarenraming

3.5.1. Meerjarenraming Programmarekening

	Begroting 2022	2023	2024	2025
Toegevoegde waarde	8.738.000	8.924.000	8.745.000	8.465.000
Loonkosten regulier	-5.159.000	-5.115.000	-5.047.000	-5.083.000
Overige kosten	-4.283.000	-4.316.000	-4.350.000	-4.386.000
Gemeentelijke bijdrage	530.000	530.000	530.000	530.000
Operationeel resultaat	**-174.000**	**23.000**	**-122.000**	**-474.000**
Loonkosten Wsw	-22.546.000	-21.426.000	-20.202.000	-18.652.000
Subsidies Wsw	20.614.000	19.835.000	19.011.000	17.890.000
Subsidieresultaat Wsw	**-1.932.000**	**-1.591.000**	**-1.191.000**	**-762.000**
Kosten Begeleid Werken	-348.000	-349.000	-338.000	-326.000
Subsidies Wsw	775.000	779.000	753.000	727.000
Resultaat Begeleid Werken	**427.000**	**430.000**	**415.000**	**401.000**
Loonkosten PW	-844.000	-857.000	-870.000	-883.000
Loonkostensubsidie PW	328.000	333.000	338.000	343.000
Begeleidingsvergoeding PW	304.000	304.000	304.000	304.000
Subtotaal PW	**-212.000**	**-220.000**	**-228.000**	**-236.000**
Loonkosten BuW	-717.000	-728.000	-738.000	-750.000
Loonkostensubsidie BuW	468.000	475.000	482.000	489.000
Begeleidingsvergoeding BuW	323.000	323.000	323.000	323.000
Subtotaal BuW	**74.000**	**70.000**	**67.000**	**62.000**
Overige baten en lasten	-606.000	-430.000	-100.000	-100.000
Gemeentelijke bijdragen Wsw	2.450.000	1.750.000	1.200.000	1.150.000
Gerealiseerd / geraamd totaal saldo van baten en lasten	**27.000**	**32.000**	**41.000**	**41.000**
Kosten van overhead	9.092.000	9.081.000	9.047.000	9.119.000

3.5.2. Toelichting

Op basis van de op dit moment bekend zijnde informatie is een meerjarenraming voor de jaren 2022 tot en met 2025 opgesteld. Bij het opstellen van deze raming is rekening gehouden met een uitstroom Wsw op basis van pensioen en 2% extra. Voor de jaren 2022 en volgende is het niveau PW en BuW constant gehouden, omdat de daadwerkelijke instroomcijfers niet bekend zijn.

3.5.3 Eigen vermogen

	Begroting 2022	2023	2024	2025
Stand per primo	4.073.815	4.100.815	4.132.815	4.173.815
Mutaties reserves				
Resultaat	27.000	32.000	41.000	41.000
Stand per ultimo	**4.100.815**	**4.132.815**	**4.173.815**	**4.214.815**

4 Bijlagen

4.1 Gemeentelijke tabellen

De volgende tabellen geven inzichten, onderverdeeld naar gemeenten.

4.1.1. Totale gemeentelijke bijdrage per gemeente

	2022	2023	2024	2025
Echt-Susteren	491.684	369.673	281.484	274.135
Leudal	415.016	332.013	264.252	260.877
Maasgouw	331.895	261.391	201.290	195.622
Roerdalen	342.491	267.031	202.115	195.399
Roermond	1.398.914	1.049.891	780.859	753.968
Totaal	**2.980.000**	**2.280.000**	**1.730.000**	**1.680.000**

Met ingang van 2019 wordt het aandeel gemeentelijke bijdrage huisvesting à € 530.000 verdeeld conform een vaste verdeelsleutel (inwoners per gemeente peildatum 1-1-2017 = eind 2016).
De resterende gemeentelijk bijdrage wordt verdeeld naar rato van de loonsom Wsw-ers van het voorbije jaar.

4.1.2. Prognose FTE Wsw inclusief Begeleid Werken per gemeente

	2022	2023	2024	2025
Echt-Susteren	102,6	96,5	91,4	83,7
Leudal	88,7	85,5	82,2	76,5
Maasgouw	74,0	69,4	65,2	61,6
Roerdalen	84,2	79,6	74,8	69,1
Roermond	339,4	324,9	304,4	281,7
Totaal	**689,0**	**655,9**	**618,0**	**572,6**

4.1.3. Bijdrage ten behoeve van financiering Wsw uit participatiebudget per gemeente

	2022	2023	2024	2025
Echt-Susteren	3.186.251	3.032.396	2.923.211	2.720.466
Leudal	2.753.734	2.686.561	2.628.126	2.488.657
Maasgouw	2.296.573	2.182.516	2.086.608	2.004.111
Roerdalen	2.614.348	2.502.485	2.392.849	2.245.903
Roermond	10.538.095	10.210.043	9.733.206	9.157.863
Totaal	**21.389.000**	**20.614.000**	**19.764.000**	**18.617.000**

De Rijkssubsidie Wsw is - met als basis Septembercirculaire 2020 - naar prijspeil 2022 gebracht.

4.1.4. Subsidiesaldo Wsw per deelnemende gemeente.

Subsidiesaldo Wsw resultaten per gemeente gebaseerd op de begrote loonkosten en de te ontvangen geprognotiseerde Rijkssubsidie.

	Loonkosten Wsw 2022	Subsidie Wsw arbeidsovereen-komsten 2022	Subsidie Wsw Begeleid Werken 2022	Subsidie Wsw 2022	Subsidiesaldo Wsw arbeidsovereen-komsten 2022
Echt-Susteren	3.481.381	3.106.187	80.065	3.186.251	-375.194
Leudal	2.831.920	2.564.960	188.774	2.753.734	-266.960
Maasgouw	2.410.539	2.206.786	89.787	2.296.573	-203.753
Roerdalen	2.607.239	2.414.367	199.980	2.614.348	-192.872
Roermond	11.214.488	10.321.471	216.624	10.538.095	-893.017
Totaal	**22.545.566**	**20.613.770**	**775.230**	**21.389.000**	**-1.931.796**

4.1.5. Onderbouwing krimpvoorziening per deelnemende gemeente.

	Prognose Gem WSW FTE's 2021	Prognose Gem WSW FTE's 2022	Prognose Gem WSW FTE's 2023	Prognose Gem WSW FTE's 2024	Prognose Gem WSW FTE's 2024
Echt-Susteren	113,7	102,6	96,5	91,4	83,7
Leudal	94,0	88,7	85,5	82,2	76,5
Maasgouw	77,6	74,0	69,4	65,2	61,6
Roerdalen	88,4	84,2	79,6	74,8	69,1
Roermond	365,9	339,4	324,9	304,4	281,7
Totaal	**739,6**	**689,0**	**655,9**	**618,0**	**572,6**
Delta t.o.v. jaar ervoor		***-50,6***	***-33,1***	***-37,8***	***-45,4***
Prognose Krimpvoorziening		**506.000**	**330.000**		

In BJ2020 en PB2021 is/wordt er resp. € 651.000 en € 451.000 gedoteerd aan de krimpvoorziening.
In PB2022 is aangenomen dat de dotatie doorloopt t/m begrotingjaar 2023.
Dit betekent dat (voorlopig) uitgegaan wordt van een benodigde krimpvoorziening van € 1.938.000.

4.1.6. Overzicht van toegerekende baten en lasten per pijler[3].

	Wsw	BuW	PW	Re-Int	Totaal
Toegevoegde waarde	6.584.000	319.000	654.000	1.171.000	8.728.000
Rechtsstreeks toewijsbare kosten	-1.475.000	-90.000	-168.000	-36.000	-1.769.000
Totaal doorbelastingen	-5.423.000	-272.000	-266.000	-1.172.000	-7.133.000
Resultaat na doorbelastingen	**-314.000**	**-43.000**	**220.000**	**-37.000**	**-174.000**
Loonkosten Wsw	-22.546.000				-22.546.000
Subsidies Wsw	20.614.000				20.614.000
Subsidieresultaat Wsw	**-1.932.000**				**-1.932.000**
Kosten Begeleid Werken	-348.000				-348.000
Subsidies Wsw	775.000				775.000
Resultaat Begeleid Werken	**427.000**				**427.000**
Loonkosten PW			-844.000		-844.000
Loonkostensubsidie PW			328.000		328.000
Begeleidingsvergoeding PW			304.000		304.000
Subtotaal PW			**-212.000**		**-212.000**
Loonkosten BuW		-717.000			-717.000
Loonkostensubsidie BuW		468.000			468.000
Begeleidingsvergoeding BuW		323.000			323.000
Subtotaal BuW		**74.000**			**74.000**
Overige baten en lasten	-606.000				-606.000
Gemeentelijke bijdragen Wsw	2.450.000				2.450.000
Resultaat	**25.000**	**31.000**	**8.000**	**-37.000**	**27.000**

[3] Volledigheidshalve: De toewijzing van de toegevoegde waarde aan de pijlers is in tabel 4.1.5 in totaal € 8.728.000. Dit wijkt € 10.000 af van de Toegevoegde Waarde in PB2022. De reden is dat deze omzet gebudgetteerd is onder Staf DBR en dientengevolge via de verdeelsystematiek verdisconteerd is in de post doorbelastingen.

4.1.7. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Benaming	Lasten 2022	Baten 2022
0.4	Overhead	-9.092.000	0
0.7	Algemene uitkering	0	25.793.000
0.10	Mutaties reserves	0	0
6.4	Begeleide participatie	-24.375.000	7.265.000
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.708.000	2.144.000
	Totalen	**-35.175.000**	**35.202.000**
	Saldo		*27.000*

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma	-26.083.000	0	-26.083.000	-24.823.000	0	-24.823.000	-23.292.000	0	-23.292.000	-21.766.000	0	-21.766.000
Totaal lasten programma's	-26.083.000	0	-26.083.000	-24.823.000	0	-24.823.000	-23.292.000	0	-23.292.000	-21.766.000	0	-21.766.000
Baten programma	10.037.000	0	10.037.000	10.234.000	0	10.234.000	10.066.000	0	10.066.000	9.797.000	0	9.797.000
Totaal baten programma's	10.037.000	0	10.037.000	10.234.000	0	10.234.000	10.066.000	0	10.066.000	9.797.000	0	9.797.000
Saldo van baten en lasten programma's	**-16.046.000**	**0**	**-16.046.000**	**-14.589.000**	**0**	**-14.589.000**	**-13.226.000**	**0**	**-13.226.000**	**-11.969.000**	**0**	**-11.969.000**
Lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten overhead	-9.092.000	0	-9.092.000	-9.081.000	0	-9.081.000	-9.047.000	0	-9.047.000	-9.119.000	0	-9.119.000
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	-9.092.000	0	-9.092.000	-9.081.000	0	-9.081.000	-9.047.000	0	-9.047.000	-9.119.000	0	-9.119.000
Baten algemeen dekkingsmiddel	25.165.000	0	25.165.000	23.702.000	0	23.702.000	22.314.000	0	22.314.000	21.129.000	0	21.129.000
Baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	25.165.000	0	25.165.000	23.702.000	0	23.702.000	22.314.000	0	22.314.000	21.129.000	0	21.129.000
Saldo van diverse	**16.073.000**	**0**	**16.073.000**	**14.621.000**	**0**	**14.621.000**	**13.267.000**	**0**	**13.267.000**	**12.010.000**	**0**	**12.010.000**
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	**27.000**	**0**	**27.000**	**32.000**	**0**	**32.000**	**41.000**	**0**	**41.000**	**41.000**	**0**	**41.000**
Stortingen in reserves	0			0			0			0		
Onttrekkingen aan reserves	0			0			0			0		
Geraamd resultaat	**27.000**	**0**	**27.000**	**32.000**	**0**	**32.000**	**41.000**	**0**	**41.000**	**41.000**	**0**	**41.000**
Totaal structurele lasten			-35.175.000			-33.904.000			-32.339.000			-30.885.000
Totaal structurele baten			35.202.000			33.936.000			32.380.000			30.926.000
Structurele baten - structurele lasten	**0**	**0**	**27.000**	**0**	**0**	**32.000**	**0**	**0**	**41.000**	**0**	**0**	**41.000**

4.2. Overig

Overzicht gebruikte afkortingen

BBV	-	Besluit Begroting en Verantwoording
BuW	-	Beschut werk
Fte	-	Fulltime equivalent
PW	-	Participatiewet
RC	-	Rekening Courant
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2020/G019	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Conceptbegroting 2022 GR Westrom	7-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 1 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom de bijgevoegde conceptbegroting 2022 ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Westrom stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om zo spoedig mogelijk, doch vóór 3 juni 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. De betreffende termijn is inmiddels na overleg verlengd naar 4 juni 2021
Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens de kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en op 23 juni 2021 ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur .

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende conceptbegroting 2022 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): - Aanbiedingsbrief, gedateerd 1 april 2021, conceptbegroting 2022 GR Westrom
- Conceptbegroting 2022 GR Westrom

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-021786-D156228		Wim Top
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Advies zienswijze conceptbegroting 2022 GR Westrom	4 mei 2021	0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

De GR Westrom heeft aan u de conceptbegroting 2022 gestuurd. U bent in de gelegenheid hierop een zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de GR Westrom.

De GR Westrom heeft naar aanleiding van uw motie 2020M040 d.d. 4 juni 2020 aanpassingen gedaan in de begroting 2021, De aandachtspunten daarbij waren:
a. Duidelijker inzichtelijk te maken waardoor de verschillende stijgingen veroorzaakt worden.
b. Welke acties er gericht zijn op het voorkomen van nieuwe stijgingen.
c. Welke taken als kerntaken worden beschouwd en welke 'overige taken' er worden uitgevoerd, zodat de verschillende gemeenten hier keuzes kunnen maken.
Deze aanpassingen zijn ook doorgevoerd in de conceptbegroting 2022.

Naast de eerder benoemde effecten van de Corona crisis, die impact zullen hebben op de concept begroting voor de komende jaren, is ook de doorontwikkeling van de Participatiewet in de regio op dit moment aan de orde. Deze doorontwikkeling staat benoemd in het Raadsvoorstel Doorontwikkeling Participatiewet Roerdalen (Z21-021224).

Wij adviseren u om een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting van 2022 GR Westrom en daarin de onderstaande opmerking te verwerken:

- Het opstellen van een strategienota ten aanzien van de doorontwikkeling participatie.

De uitdaging voor Westrom om het operationeel resultaat te verbeteren blijft de komende jaren groot door de vergrijzing van de populatie, de hogere uitstroom van medewerkers en de instroom van een zwakkere doelgroep. Het behouden en uitbreiden van arbeidsplaatsen voor de doelgroep via de Participatiewet is van groot belang.
We verwachten dat dit mogelijk is met de doorontwikkeling van de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Daarom wordt de GR Westrom gevraagd om zo spoedig mogelijk na de besluitvorming over de doorontwikkeling Participatiewet een strategienota voor GR Westrom op te stellen en deze ter kennisname naar de raad te sturen.

Toelichting opzet begroting

Zoals bekend is deze begroting sinds 2020 zo opgezet, dat de bedrijfsvoering transparant is. Om beter inzicht te geven in de financiële resultaten van de verschillende diensten van Westrom, is de begroting onderverdeeld in 4 pijlers.

Deze pijlers zijn als volgt gedefinieerd:
1. WSW (aantallen medewerkers WSW in fte)
2. Beschut (aantallen medewerkers met indicatie beschut in fte)
3. PW-LKS (aantallen PW-medewerkers met LKS met contract bij Westrom in fte)
4. Re-integratie en overige activiteiten in het kader van de P-wet (trajecten e.d.)

De insteek is dat de pijlers 2, 3 en 4 kostendekkend moeten worden georganiseerd. De gemeentelijke bijdrage ziet dan alleen op de pijler WSW, waarvoor rijksmiddelen worden ontvangen door de gemeenten. Dit heeft als gevolg dat de detacheringsvergoedingen voor medewerkers vanuit de pijlers 2, 3 en 4 kostendekkend moeten zijn. Deze zijn verhoogd, omdat dit in het verleden niet het geval was. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente voor trajecten en detacheringen dit zij inkoopt bij de Westrom een hoger bedrag moet betalen. Maar dat geldt evenzeer voor commerciële partijen die diensten inkopen bij de Westrom.
Het belangrijkste is dat deze aanpassingen een positief effect hebben op de vaste gemeentelijke bijdrage. Deze wordt elk jaar lager.

Toelichting Jaarrekening 2020

Het resultaat over 2020 bedraagt € 750.964 ten opzichte van een begroot gerealiseerd totaal van € 47.000. Ondanks corona is het operationeel resultaat ten opzichte van 2019 (€ 263.200) verbeterd. De lagere toegevoegde waarde van de doelgroep-medewerkers is opgevangen en gecompenseerd door lagere operationele kosten en de hogere bijdrage Rijkssubsidie Wsw. Het resultaat ad € 750.964 wordt volgens de richtlijnen van de GR Westrom toegevoegd aan de algemene reserve en het egalisatiefonds.
Als de reserve en het fonds op peil zijn, wordt het restant teruggeven aan de gemeenten door middel van verlaging van de eigen bijdrage. Hiertoe wordt in de tweede helft van 2021 een resultaatbestemmingsbesluit aan het algemeen bestuur van de GR Westrom voorgelegd.

Meerjarenbegroting 2022-2025
De meerjarenbegroting is de resultante en financiële weergave van alle activiteiten van Westrom zijnde de uitvoering van de Wsw, Participatiewet, re-integratie en beschut werk.

Effect vier pijlers

In de begroting 2022 is de integrale kostprijs toegerekend aan de vier pijlers. Vanaf het jaar 2022 is – conform bestuursbesluit - de tariefstelling voor de doelgroepen PW (participatiewet) en BuW (Beschut werk) vastgesteld op € 6.900 (PW) en € 7.700 (BuW) per persoon. Deze tarieven worden met ingang van 2022 bij de gemeenten in rekening gebracht. Tegenover deze begeleidingsvergoeding staat een daling van de gemeentelijke bijdragen van ca. -/- € 350.000.

Raming eigen bijdrage Roerdalen

In de concept begroting 2022 is er wederom sprake van een verlaging van de gemeentelijke bijdragen. Voor Roerdalen is de verlaging geraamd op € 68.041 voor 2022 ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage voor 2022 volgens de in februari 2021 aangepaste (meerjaren) begroting van Westrom 2021. Tegenover deze verlaging staat een hogere begeleidingsvergoeding, zoals hierboven beschreven. Hiermee wordt bijgedragen aan de door uw gemeenteraad vastgestelde taakstelling voor Verbonden Partijen.

Verschil tussen gewijzigde begroting 2021 -/- begroting 2022 (lagere gemeentelijke bijdrage)

	2022	2023	2024	2025
Echt-Susteren	96.058	137.352	195.892	203.241
Leudal	74.160	104.456	156.438	159.813
Maasgouw	63.088	94.019	135.043	140.711
Roerdalen	**68.041**	**93.405**	**137.495**	**144.211**
Roermond	298.653	420.769	625.132	652.023
	600.000	**850.000**	**1.250.000**	**1.300.000**

Tariefstijging vanwege begeleidingskosten Beschut Werkers en PW-medewerkers

	2022		2023		2024		2025	
	BuW	PW	BuW	PW	BuW	PW	BuW	PW
Echt-Susteren	-1.000	62.000	-1.000	62.000	-1.000	62.000	-1.000	62.000
Leudal	3.000	41.000	3.000	41.000	3.000	41.000	3.000	41.000
Maasgouw	0	28.000	0	28.000	0	28.000	0	28.000
Roerdalen	**5.000**	**14.000**	**5.000**	**14.000**	**5.000**	**14.000**	**5.000**	**14.000**
Roermond	40.000	159.000	40.000	159.000	40.000	159.000	40.000	159.000
	47.000	**304.000**	**47.000**	**304.000**	**47.000**	**304.000**	**47.000**	**304.000**

Effect op begroting 2022 en verder (lagere gemeentelijke bijdrage -/- begeleidingskosten)

	2022	2023	2024	2025
Echt-Susteren	35.058	76.352	134.892	142.241
Leudal	30.160	60.456	112.438	115.813
Maasgouw	35.088	66.019	107.043	112.711
Roerdalen	**49.041**	**74.405**	**118.495**	**125.211**
Roermond	99.653	221.769	426.132	453.023
	249.000	**499.000**	**899.000**	**949.000**

De aangepaste bijdragen worden verwerkt in de Programmabegroting 2022 van Roerdalen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **11**

Onderwerp **:** Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de GR BsGW.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Brief BsGW, gedateerd 11 februari 2021, Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026; • Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW; • Verzoek om inhoudelijk advies B&W, gedateerd 2 maart 2021.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR BsGW.
Bij brief van 11 februari 2021 (ontvangen 23 februari 2021) heeft het Dagelijks Bestuur van de GR BsGW de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het Dagelijks Bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 kenbaar te maken. Verzocht wordt uiterlijk 31 mei 2021, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 24 juni 2021 hierover besluitvorming kan plegen.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 2 maart 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 24 van de GR BsGW.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de GR BsGW.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR BsGW is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de ontwerpbegroting is in artikel 24 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur jaarlijks vóór 1 maart een ontwerpbegroting opstelt en deze vóór 15 april alsmede binnen acht weken, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om uiterlijk 31 mei 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Hierover is met de BsGW contact opgenomen, waarbij van de zijde van de BsGW is aangegeven dat het geen probleem is als de gemeenteraad van Roerdalen eventuele zienswijze(n) eerst op 4 juni 2021 aanreikt.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 2 maart 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR BsGW over de voorliggende ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 2 maart 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/11**

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 2 maart 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 24 van gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW),

gelet op het advies van burgemeester en wethouders van 20 april 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de GR BsGW.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

BsGW **Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen**
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
E: info@bsgw.nl
W: www.bsgw.nl
KvK-nr.: 52426297

Aan het algemeen bestuur van
het Waterschap Limburg en de raden
van de in de GR BsGW deelnemende gemeenten

Uw kenmerk:		Afdeling:	Bedrijfsvoering/P&C
Uw brief van:		Behandeld door:	V. Heijmans-van Birgelen
Ons kenmerk:	BS21.0285	Telefoonnummer:	06-22993395
Bijlage(n):	2	E-mail:	v.heijmans@bsgw.nl
Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026	Datum:	11 februari 2021

Geacht Bestuur, geachte Raad,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) aan.

In haar vergadering van 11 februari 2021 heeft het dagelijks bestuur van BsGW de begroting 2022 + de meerjarenraming 2022-2026 in ontwerp vastgesteld. Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene besturen van de deelnemende waterschappen deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.

Wij verzoeken u hierbij uw zienswijze uiterlijk 31 mei aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Na kennis te hebben genomen van uw zienswijze zal het dagelijks bestuur van BsGW de begroting en meerjarenraming aanbieden ter vaststelling aan het algemeen bestuur in haar vergadering van 24 juni 2021. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het algemeen bestuur de begroting en meerjarenraming aan de raden van de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Mook en Middelaar, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert en het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg.

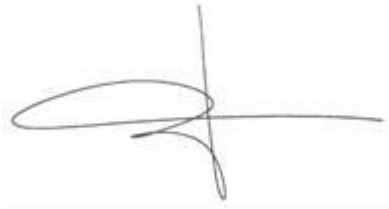
Het dagelijks bestuur zendt de definitief vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 vóór 15 juli 2021 aan Gedeputeerde Staten.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

N.M.J.G. Lebens, directeur

Roermond, 11-02-2021

M.H.E. Pelzer, voorzitter

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Ontwerpbegroting BsGW 2022
en
ontwerp-meerjarenbegroting 2022-2026

Versie 1.7

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 5
2. Inleiding 7
2.1 Algemeen 7
2.2 Indeling van de begroting 7
2.3 Leeswijzer 7
3. Beleidsbegroting 8
3.1 Uitgangspunten 8
3.2 Rekenuitgangspunten 9
3.3 Formatieplan 10
3.4 Ontwikkelingen 12
3.4.1 Zekere ontwikkelingen 12
Loonontwikkeling 12
Indexering goederen en diensten 12
Proceskosten 12
Stimuleringsregeling 14
Waarderen op gebruiksoppervlakte: project 14
Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase 14
Visie op dienstverlening 15
Informatievoorziening en ICT 15
Harmonisatie 17
3.4.2 Mogelijke ontwikkelingen 18
Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 18
Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister 19
Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente 20
Verruiming gemeentelijk belastinggebied 20
Omgevingswet 21
Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW 21
Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR) 21
Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel 22
Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde 22
Vergroening belastingen 23
Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB 23
Archiefwet 24
3.5 Producten 25
3.5.1 Product Heffen 25
3.5.2 Product Waarderen 26
3.5.3 Product Innen 26
3.5.4 Product Klantzaken 27
3.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling 27
3.5.6 Sub-product Parkeerbelasting (‘exoot’) 28
3.5.7 Sub-product Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) 28
3.6 Paragrafen 30
3.6.1 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 30
3.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen 33
3.6.3 Financiering 33
3.6.4 Bedrijfsvoering 35
3.6.5 Verbonden partijen 36

4. Financiële begroting 37
4.1 Overzicht baten en lasten 37
4.2 Toelichting op de baten en lasten 38
4.3 Uiteenzetting van de financiële positie 41
4.3.1 Investeringen 41
4.3.2 Financiering 41
4.3.3 Stand en verloop reserves en voorziening 41
4.4 Meerjarenraming 2022-2026 42
Bijlagen 46
Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2022-2026 47
Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026 48
Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk 49
Bijlage 4: Staat van vaste schulden 50
Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen 51
Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage 53
Bijlage 7: Staat van personeelslasten 54
Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek 55
Bijlage 9: Risicoanalyse 59
Bijlage 10: Bijdrage Waterschap Limburg volgens BBP-opzet 64
Bijlage 11: Berekend EMU-saldo 65
Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2021-2025 66

1. Samenvatting

Voor u ligt de twaalfde meerjarenbegroting van Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Hierin zijn de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover dat is in te schatten in de begroting meegenomen.

De door het Algemeen Bestuur van BsGW op 18 december 2020 vastgestelde kadernota 2022 dient als basis voor de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Het belangrijkste bestuurlijke uitgangspunt hierbij is een sluitende begroting en meerjarenraming.

Naast een sluitende begroting is één van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van ruim 12% in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar.
Echter om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt.
In voorliggende begroting 2022 zijn derhalve de loonindexering en indexering goederen en diensten opgenomen.
Gezien de toename van het aantal WOZ-bezwaren (ook landelijk) en met name het feit dat burgers en bedrijven in toenemende mate bezwaar maken via een WOZ-bureau, is rekening gehouden met een hogere proceskostenvergoeding voor 2022 (en latere jaren).
Ten aanzien van ICT maakt BsGW deel uit van een sterk veranderende omgeving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact heeft op de bedrijfsvoering en kostenontwikkeling van BsGW. Bovendien gaat BsGW een aanbesteding van haar belastingpakket tegemoet, waarbij het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur als het huidige belastingpakket noodzakelijk is.

Tot slot is BsGW gevraagd de regie te nemen namens de deelnemers voor de beheerfase waarderen op gebruikersoppervlakte. De vaste, structurele lasten hiervan, bestaande uit de aanschaf van een regieportaal voor en namens de gehele keten, worden niet separaat afgerekend met de deelnemers maar zijn opgenomen in de begroting 2022 (en verdere jaren).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,721 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 298 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 130 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

Op de gebruikelijke wijze zijn de netto-kosten vervolgens via de kostenverdeelmethode toegerekend aan de bijdragen van de deelnemers aan BsGW.
Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een jaarlijks bij het opstellen van de begroting uitgevoerde risicoanalyse. Het berekende weerstandsvermogen komt hiermee op € 1,33 miljoen en behoeft daarmee aanvulling van € 140 duizend.

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 initeel	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten								
Personeelskosten	**12.129**	**13.078**	**13.138**	**13.427**	**13.723**	**14.024**	**14.333**	**14.648**
Huisvestingkosten	**734**	**773**	**778**	**793**	**809**	**825**	**842**	**858**
Afschrijvingkosten	**336**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
ICT-kosten	**3.308**	**2.820**	**2.837**	**3.227**	**3.291**	**3.357**	**3.424**	**3.493**
Overige operationele kosten	**5.048**	**3.644**	**3.649**	**4.641**	**4.734**	**4.829**	**4.926**	**5.024**
algemene kosten	540	433	435	444	453	462	471	480
onvoorzien	0	302	302	323	328	332	337	342
Algemene kosten	**540**	**735**	**737**	**768**	**781**	**795**	**809**	**823**
Bank- en rentekosten	**202**	**294**	**295**	**300**	**306**	**312**	**317**	**323**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**22.297**	**21.605**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.297**	**21.605**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten								
Renteopbrengsten	**0**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**1.337**	**2.137**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**
Totale baten	**1.337**	**2.149**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
			0					
Netto kosten	**20.961**	**19.455**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*

Bijdragen	**Prognose 2020**	**Begroting 2021 initeel**	**Begroting 2021 incl. M&M**	**Begroting 2022**	**Aanvulling weerstands-vermogen**	**Totale bijdrage 2022 incl. aanvulling weerstands-vermogen**
Gemeente Beek	197	202	209	234	2	236
Gemeente Beekdaelen	432	444	457	513	3	516
Gemeente Beesel	176	181	189	212	1	213
Gemeente Bergen	157	161	166	186	1	188
Gemeente Brunssum	387	398	414	464	3	467
Gemeente Echt-Susteren	397	425	442	495	3	498
Gemeente Eijsden-Margraten	378	390	399	441	3	444
Gemeente Gennep	220	227	233	259	2	261
Gemeente Gulpen-Wittem	178	183	191	214	1	216
Gemeente Heerlen	1.345	1.380	1.442	1.609	11	1.620
Gemeente Kerkrade	689	709	742	829	5	834
Gemeente Landgraaf	477	490	507	568	4	572
Gemeente Leudal	413	424	439	494	3	497
Gemeente Maasgouw	302	310	321	359	2	361
Gemeente Maastricht	1.642	1.686	1.758	1.970	13	1.983
Gemeente Meerssen	296	303	310	339	2	341
Gemeente Mook en Middelaar	0		105	118	1	119
Gemeente Nederweert	196	202	208	233	2	235
Gemeente Peel en Maas	498	512	531	599	4	603
Gemeente Roerdalen	259	266	276	309	2	311
Gemeente Roermond	747	766	795	887	6	893
Gemeente Simpelveld	137	140	146	163	1	164
Gemeente Sittard-Geleen	1.296	1.331	1.381	1.540	10	1.550
Gemeente Stein	325	347	358	397	3	400
Gemeente Vaals	153	158	165	184	1	185
Gemeente Valkenburg a/d Geul	216	221	232	262	2	264
Gemeente Venlo	1.892	1.939	1.889	2.054	14	2.068
Gemeente Voerendaal	153	157	162	181	1	182
Gemeente Weert	631	647	671	747	5	752
Waterschap Limburg	4.702	4.856	4.383	4.381	29	4.410
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.455**	**19.520**	**21.242**	**140**	**21.382**

Exploitatieresultaat (+ is winst/ - is verlies)	**-2.073**	**0**	**0**	**0**

In bovenstaande tabel zijn de prognosecijfers 2020 opgenomen en nog niet de gerealiseerde en gecontroleerde cijfers. In de definitieve meerjarenbegroting 2022-2026 worden uiteraard de gecontroleerde cijfers opgenomen.

Voor een nadere toelichting en ontwikkelingen verwijzen we u naar hoofdstuk 3 en 4.

2. Inleiding

2.1 Algemeen

Voor u ligt de (ontwerp-)meerjarenbegroting 2022-2026 van Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Deze is volledig opgesteld binnen de kaders van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kadernota 2022.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) is 1 april 2011 opgericht als samenwerkingsverband op belastinggebied voor gemeenten en waterschappen in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.
BsGW is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Per 1 januari 2021 zijn Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook & Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert deelnemers in BsGW. De begroting 2022 is gebaseerd op bovenstaande 29 deelnemers.

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van het waterschap en de deelnemende gemeenten de zorg voor optimaal beheer en verwerking van (basis)gegevens en informatie, het heffen, innen en afdragen van de opbrengsten van lokale belastingen en het waarderen van belastingobjecten in het kader van de wet WOZ, dit alles op basis van bedrijfseconomische principes.

2.2 Indeling van de begroting

Aangezien BsGW een samenwerking is voor zowel gemeenten als een waterschap, volgt uit de wetgeving dat verslaggeving dient plaats te vinden conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting is dan ook ingedeeld volgens het BBV en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiele begroting. In de beleidsbegroting worden het productplan en de paragrafen weergegeven. De financiële begroting omvat het overzicht van baten en lasten plus een uiteenzetting van de financiële positie per programma. In het geval van BsGW betreft dit het programma lasten heffing en invordering belastingen.
(Bron: Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording blz. 19)

2.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de samenvatting.
Hoofdstuk 3 bevat de beleidsbegroting met de (reken)uitgangspunten en de ontwikkelingen, waarmee daar waar mogelijk rekening is gehouden in de (financiële) begroting. Deze paragraaf bevat daarnaast de vaste rubrieken waarin de (kostprijs van de) producten van BsGW worden beschreven, naast een toelichting op het (benodigde) weerstandsvermogen en de financiering.
De financiële begroting wordt tot slot in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

Roermond, 11-02-2021.

dhr. N.M.J.G. Lebens, directeur

mevr. M.H.E. Pelzer, voorzitter

3. Beleidsbegroting

3.1 Uitgangspunten

De begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2026 van BsGW is opgesteld binnen de kaders van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kadernota 2022. Onderstaand zijn de nadere uitgangspunten benoemd:

1. Een minimale, maar wel realistisch onderbouwde begroting waarmee BsGW invulling geeft aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te houden.

2. Financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
   Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover dat is in te schatten in de begroting meegenomen.
   Voor zover deze mogelijke ontwikkelingen niet zijn in te schatten, worden deze pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.

3. De kaders voor de begroting van BsGW worden meer dan een jaar voor het eigenlijke begrotingsjaar opgesteld en aangeboden aan het bestuur. In deze periode kunnen zich afwijkingen voordoen van de in de kadernota en begroting opgenomen rekenuitgangspunten, dan wel onvoorziene ontwikkelingen die onafwendbaar dan wel onuitstelbaar zijn. Om eventuele, niet voorziene ontwikkelingen op te kunnen vangen, en zo tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk te voorkomen, is de post onvoorzien opgevoerd in de begroting van BsGW.

4. Als basis voor de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW dient de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025.

5. De indexering voor loonontwikkeling en de indexering goederen en diensten is gebaseerd op de meest actuele, (meerjaren)gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB), respectievelijk de loonvoet sector overheid en de Consumenten Prijsindex (CPI). De in de kadernota opgenomen indexering benadert daarmee zo veel als mogelijk de realiteit.

6. Een jaarlijkse risicoanalyse maakt onderdeel uit van de begroting, waarbij wordt getoetst of het weerstandsvermogen toereikend is om de geïdentificeerde risico’s te kunnen afdekken.

7. Het Ondernemings- en ontwikkelplan (OOP) BsGW 2018-2020 en de wijze van financiering hiervan, is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van BsGW in de AB-vergadering van 14-12-2017. De uitvoering van het OOP is een separaat traject en behoort niet tot de reguliere bedrijfsvoering van BsGW. Het OOP raakt de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW daarom niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze begroting. De taakstellende formatiereductie die BsGW zich heeft gesteld in het OOP zal vanaf 2028 tot uiting komen in lagere bijdragen voor de deelnemers.

8. BsGW is namens de gemeenten gevraagd om de regie van de beheerfase waarderen op gebruiksoppervlakte te voeren. De kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn in de begroting opgenomen en zullen op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode worden doorbelast aan de deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

9. De gewijzigde kostenverdeelmethodiek wordt gehanteerd zoals die is vastgesteld in het AB van 25 juni 2020, waarbij de WOZ-proceskosten voor 100% aan het product Waarderen worden toebedeeld en de beheerkosten GDI worden verdeeld conform de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% Waterschap.
10. Vooruitlopend op de besluitvorming op de toetreding van de gemeente Mook & Middelaar zijn de financiële effecten hiervan doorvertaald in de begroting.

3.2 Rekenuitgangspunten

In de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026 wordt gerekend met de volgende rekenuitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026
A	indexering salariskosten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering die ICT-leveranciers hanteren.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

d) Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2022-2026 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.

Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

3.3 Formatieplan

Onderstaande tabel toont het formatieplan van BsGW 2011 – 2026:

Formatie in historisch perspectief	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2020	2021-2026
Startformatie BsGW	**77,0**	**77,0**							
Integratie WOZ-waardebepaling Venlo		5,1							
Toetreders 2012		3,5							
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**85,6**						
Toetreders 2013			19,1						
Parkeerbelasting			2,5						
Inbesteding taken			16,0						
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**123,3**					
Toetreders 2014, 1 biljet				23,0					
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**146,3**				
Toetreders 2015					13,8				
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,1**		
Parkeerbelasting							0,2		
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**160,3**
Uitbreiding dienstverlening									0,5
Toetreding Mook & Middelaar									1,0
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**161,8**
Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP)									-20,0
Totaal									**141,8**

In deze begroting wordt geen rekening gehouden met eventuele toekomstige nieuwe toetreders dan wel nieuwe belastingen of (belasting gerelateerde) producten.
Het formatieplan bedraagt 161,8 fte vanaf 2021. Dit is een toename van 1,5 fte ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de extra dienstverlening 0,5 fte (initiële begroting 2021) en 1 fte als gevolg van de toetreding van de gemeente Mook en Middelaar.
Verder committeert BsGW zich conform het OOP aan een taakstellende kostenreductie van € 1,3 miljoen, vooralsnog weergegeven in bovenstaande tabel als een formatiereductie van 20 fte. Deze taakstelling wordt uiterlijk 7 jaar na start van de beschreven doorontwikkeling gerealiseerd (AB 14-12-2017). Het formatieplan zal hiermee uiterlijk 31-12-2024 uitkomen op 141,8 fte.
De formatieve gevolgen, minder menskracht en maatwerk, zijn onderdeel van het eindresultaat dat middels het Ondernemingsplan is gesteld.

Toekomstige kostenbesparingen Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020

BsGW heeft, naast de reguliere bedrijfsvoering, een separaat traject uitgevoerd, zijnde het Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP) BsGW 2018-2020 (AB 14-12-2017). Na een fase van groei is het aantal deelnemers in BsGW gestabiliseerd. Na de verzelfstandiging in 2011 groeide BsGW in slechts vier jaar tijd uit naar het huidige samenwerkingsverband waarin 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg deelnemen. De consolidatie van het aantal deelnemers heeft om een herijking van de organisatie gevraagd.

Herijking binnen BsGW heeft fundamenteel ingegrepen in de huidige structuur en werkwijze. Tegelijkertijd was actie vereist om de verbetering en continuïteit van de werkprocessen te borgen. Voor dit ontwikkeltraject is een investerings- en ontwikkelbudget vrijgegeven van € 4 miljoen. De dekking voor deze investering wordt gevonden in de op termijn te realiseren structurele formatiereductie en daar-

mee lagere netto-kosten. Dit leidt uiteindelijk tot een verlaging van de bijdrage voor de deelnemers van € 1,3 miljoen op jaarbasis.

Naar de huidige inzichten zal eind 2024 de formatiereductie 100% geëffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP.
Hierbij wordt uitgegaan van het meest voorzichtige scenario (AB 14-12-2017). Een deel van de ontwikkelingen op het gebied van automatisering, digitalisering en efficiencyverbetering heeft voor het jaar 2020 vertraging opgelopen als gevolg van extra werkzaamheden en het aanpassen van werkwijzen in verband met het coronavirus. Het in stand houden van een adequate bedrijfsvoering binnen BsGW speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Vanaf 2028 zal deze structurele personele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Bovenstaande toelichting is in onderstaande tabel in financiële zin weergegeven:

Investerings/ontwikkelbudget niet geindexeerd (* € 1.000,-)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Na 7 jaar 100% geeffectueerd	2.000	1.000	1.000	0	0	0	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Cumulatief voordeel	2.000	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.700	1.400	100	-1.200	-2.500

3.4 Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken tussen de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

- Zekere ontwikkelingen
  Deze ontwikkelingen zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
  De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. In tegenstelling tot vorige jaren worden ook de financiële effecten die nog een mate van onzekerheid hebben, zoveel mogelijk gekwantificeerd en opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit om tussentijdse begrotingswijzigingen te voorkomen (Proces tussentijdse begrotingswijzigingen; DB BsGW 28-02-2019, agendapunt 5b).

- Mogelijke ontwikkelingen
  Op het moment van opstellen van deze begroting zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen alleen daar waar dit op redelijkheid kan worden ingeschat, worden meegenomen in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Daar waar deze niet op redelijkheid zijn in te schatten zullen deze pas, wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties zijn vastgesteld, worden opgenomen in de begroting (middels een begrotingswijziging).

3.4.1 Zekere ontwikkelingen

De financiële consequenties, ook waarvan die nog een mate van onzekerheid hebben, van de volgende ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting 2022:

Loonontwikkeling

Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

Indexering goederen en diensten

In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering van ICT-leveranciers.

Proceskosten

Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming in de proceskosten – door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven – is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten, waarbij er een discrepantie is tussen hoogte van de kostenvergoeding en restitutie van belastingbedragen. Bovendien leggen genoemde bedrijven een onevenredig beslag op tijd van de samenwerkingen, zo ook voor BsGW. Vanaf 2014 ziet ook BsGW zich geconfronteerd met een toename van de WOZ-proceskostenvergoeding. Zie onderstaande tabel:

Ontwikkeling proceskosten BsGW (begroting)
Bedragen * € 1.000,-

	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	2.000	2.040	2.081

Ontwikkeling proceskosten BsGW (realisatie/prognose)
Bedragen * € 1.000,-

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	595	621	1.167	1.332	1.700	1.500	2.700-3.000		

Hoewel in 2019 een lichte daling te zien was in zowel de ingediende bezwaren als de uitbetaalde proceskostenvergoeding, zien we juist in 2020 een forse stijging. Het aantal ingediende bezwaren steeg met bijna 50% en de bezwaren via een gemachtigde stegen met ruim 75%, terwijl de stijging bij bedrijven en particulieren is toegenomen met ruim 20% ten opzichte van 2019. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als het feit dat steeds meer burgers en bedrijven gebruik maken van een NCNP-bureau of andere gemachtigden.

De proceskostenvergoeding in de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025 is ingeschat op € 2,08 miljoen. Gezien bovenstaande ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding elk jaar worden verhoogd, wordt in de begroting 2022 rekening gehouden met € 3 miljoen aan proceskostenvergoeding.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op basis van voornoemde ontwikkelingen een onderzoek ingesteld naar de ontwikkeling van het aantal bezwaren en de in verband hiermee toegekende kostenvergoedingen met als doel scherp te krijgen in hoeverre de no cure, no pay bureaus juridische procedures bij WOZ-beschikkingen en BPM-aangiftes hoofdzakelijk inzetten als verdienmodel voor de verkrijging van proceskostenvergoedingen. Het onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. De waardebepaling als zodanig wordt als kern van het probleem bestempeld. De onderzoekers zijn van mening dat de no cure, no pay bureaus met hun handelwijze willen 'profiteren' van de vigerende wet- en regelgeving. Hierover is het laatste woord nog niet gezegd.

Daarnaast ligt er ten tijde van dit schrijven een ontwerpbesluit ten aanzien van een wijziging in het Besluit proceskosten bestuursrecht.
Dit ontwerpbesluit verhoogt de proceskostenvergoeding die de burger krijgt als hij met succes een overheidsbesluit aanvecht bij de bestuursrechter. Deze verhoging geldt echter niet bij bezwaren en administratieve beroepen (kwijtschelding). Het gaat om een verhoging van de standaardbedragen met 40%. Ook krijgt de bestuursrechter een explicietere bevoegdheid om een hogere vergoeding toe te kennen dan het standaardbedrag als hij vindt dat de overheid in een concrete zaak evident onredelijk is geweest voor de burger. De wijzigingen leiden (verhoging van de forfaitaire vergoeding) of kúnnen leiden (expliciete bevoegdheid van de bestuursrechter tot toekenning van een boven forfaitaire vergoeding bij kennelijk onredelijk handelen van het bestuursorgaan) tot hogere proceskostenvergoedingen. Vooralsnog worden geen extra kosten voorzien en wordt derhalve hiermee geen rekening gehouden in de begroting.

Op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en recente jurisprudentie vindt steeds een kritische beschouwing plaats van het huidige beleidskader en interne werkinstructies, en worden indien noodzakelijk of wenselijk processen aangepast.
Elk kwartaal, bij de bestuursrapportage, wordt de actuele stand van zaken weergegeven via een mededeling aan het bestuur.

Stimuleringsregeling
Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 10 jaar voor hun AOW-leeftijd mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt. Medewerkers kunnen gebruik maken van de regeling vanaf 2017 tot en met 2020, waarbij vanuit deze regeling de financiële effecten merkbaar zijn tot de definitieve (pensioen) uitstroom uiterlijk 2029.
De stimuleringsregeling wordt budgetneutraal uitgevoerd; deze kosten worden binnen de begroting van BsGW opgevangen.
In het AB van 8 oktober 2020 is besloten deze regeling niet meer te verlengen. De belangrijkste redenen zijn een versnippering van fte's, toename van het aantal parttimers naast het feit dat het een kostbare regeling is.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: project
Vanaf 1 januari 2022 is er een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Voor de transitie van inhoud naar gebruiksoppervlakte hebben de gemeentelijke deelnemers BsGW verzocht de regie van dit project op zich te nemen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis. Dit traject is eind 2021 afgerond.
Voor de erop volgende beheerfase, zie hierna.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase
Zoals hiervoor aangegeven is er vanaf 1 januari 2022 een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. De gebruiksoppervlakte is een authentiek gegeven en wordt door de inliggende gemeenten (of gegevenshuizen) beheerd in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis.

Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. In 2020 zijn gemeenten en BsGW in overleg gegaan hoe de beheerfase (feitelijk de voorloper op de samenhangende objectenregistratie SOR, paragraaf 5.2 pagina 27) ingericht dient te worden en hoe het beheer op termijn wordt belegd.

Regieportaal
Een werkgroep, bestaande uit BAG- en/of contractmanagers van de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Gulpen-Wittem, Roermond, Stein en Valkenburg, Het Gegevenshuis (Landgraaf) en BsGW, heeft onder begeleiding van een externe marktpartij een onderzoek uitgevoerd en unaniem als oplossingsrichting gekozen om te willen gaan werken met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeente) als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. De samenhang tussen beide administraties blijft zo kwalitatief op peil, gegevens blijven 1 op 1 lopen en er is realtime inzicht in de verschillende databronnen. Het portaal is dus zowel voor de gemeenten, de op GEO-gebied aan de gemeente gerelateerde samenwerkingsverbanden, als ook voor BsGW van belang en voor alle partijen te benaderen en te gebruiken.

Nut en noodzaak om over dit portaal te beschikken is voor de werkgroepleden evident en staat los van welke positie BsGW, de deelnemende gemeente(n) en de gegevenshuizen in zullen gaan nemen in relatie tot de samenhangende objectenregistratie (SOR). Met betrekking tot de samenhangende objec-

tenregistratie dienen nog bestuurlijke keuzes gemaakt te worden. Totdat de samenhangende objectenregistratie een feit is, dienen de omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel te worden gehouden en te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen: de beheerfase.

Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' voert BsGW de regie van beheerfase uit namens de deelnemers. Dit betreft de periode 2021-2024, de wettelijke ingangsdatum van de SOR is vooralsnog gepland voor 1-1-2025. De totale kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn begroot op € 1 miljoen en zullen (vooralsnog tot en met 2024) worden opgenomen in de (meerjaren)begroting 2022 en via de kostenverdeelmethode worden doorbelast naar de gemeentelijke deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

Mutatiedetectie
Voor het in beheer krijgen en houden van de WOZ-administratie is enkel de stroom van bouw- en sloopvergunningen vanuit de gemeenten of gegevenshuizen inmiddels onvoldoende. Onder andere door vergunningsvrije (en illegale) bouw en sloop en in de toekomst de werking van het omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet, zijn andere inwinningstechnieken noodzakelijk geworden. In het project Waarderen op gebruiksoppervlakte is voor elke gemeente eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto's, obliekfoto's, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Deze wijzigingen worden gestructureerd aangeleverd zodat deze automatisch verwerkt kunnen worden in de WOZ-administratie. Het beter inzichtelijk hebben van de mutaties door het uitvoeren van de WOZ-mutatiedetectie draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering.

Om de gegevens vanuit het project Waarderen op gebruikersoppervlakte actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente maakt daarbij de keuze om de WOZ-mutatiedetectie zelf uit (te laten) voeren of door BsGW uit te laten voeren. De WOZ-mutatiedetectie kan immers het beste uitgevoerd worden samen met de BAG/BGT-mutatiedetectie die enkele gemeenten al jaarlijks laten uitvoeren. Het samenvoegen van de WOZ-mutatiedetectie met de BAG/BGT mutatiedetectie is efficiënt en economisch het voordeligst.

Visie op dienstverlening
In het OOP is aangegeven dat voor BSGW visie op dienstverlening en een bijbehorend dienstverleningsconcept wordt opgesteld. In de visie geven we aan hoe we via verschillende kanalen onze klanten willen bedienen. Aandachtspunten uit de klantenmonitor worden hierin meegenomen.
In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld. In 2021 wordt, via een afzonderlijk traject, ook een visiedocument opgesteld met betrekking tot de dienstverlening aan deelnemers inclusief dienstverleningsnormen. De eventuele kosten zullen binnen de begroting van BsGW worden opgevangen.

Informatievoorziening en ICT
BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact zal krijgen op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Onderstaand volgt een toelichting op deze ontwikkelingen:

- ***Collectieve Infrastructuur***

  Aansluiten bij deze ontwikkeling is alleen maar mogelijk wanneer de organisatie beschikt over een betrouwbare, veilige en robuuste IT-infrastructuur. Ontwikkelingen die hiervoor zorgen zijn:
  - De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)
  - de Gemeentelijke Gemeenschappelijke infrastructuur (GGI)
  - Common Ground

  De GDI bestaat uit digitale basisvoorzieningen waarmee overheidsorganisaties hun primaire processen kunnen inrichten. Denk onder meer aan Mijn Overheid Berichtenbox en eHerkenning. Door vanuit de gebruiker te redeneren, wordt in kaart gebracht en onderzocht welke doorontwikkeling van de GDI wenselijk is, hoe regie wordt georganiseerd en hoe met GDI voorzieningen de processen verbeterd worden.

  De Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is een veilige digitale infrastructuur, aangesloten op andere beveiligde overheidsnetwerken, waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en makkelijker wordt. De GGI wordt fasegewijs en projectmatig ontwikkeld, zodat kan worden ingespeeld op landelijke veranderingen zoals de Omgevingswet. De GGI vormt de technische basis waarin toegewerkt wordt naar een gemeentelijke cloud, die uiteraard is aangesloten op de landelijke GDI.

  De Common Ground is een informatiekundige visie die de modernisering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering mogelijk maakt. Betrokkenen krijgen directe toegang tot gedeelde informatiebronnen. Ze versnelt de ontwikkeling van dienstverlening en bedrijfsvoering door het omarmen van nieuwe technologie. Common Ground is geïnitieerd en wordt uitgevoerd door gemeenten en gemeentelijke organisaties zelf. De VNG faciliteert deze ontwikkeling.

  Deze ontwikkelingen zullen door BsGW nadrukkelijk worden gevolgd en hebben een plaats in de I-visie (zie hierna).

- ***I-visie***

  In 2020 is een I-visie ontwikkeld. De I-visie vormt de basis voor de vormgeving van de informatievoorziening naar de toekomst. Naast een visie is er ook een visie en strategiedocument voor de afdeling IPA zelf opgesteld. Deze twee documenten gecombineerd geven een duidelijk beeld over de I-strategie van BsGW en de wijze waarop de afdeling IPA wordt geherstructureerd. Dit is verwoord in het document "oplegnotitie I-visie en I-strategie BsGW". Tevens wordt een stappenplan opgesteld met activiteiten en projecten om de opgestelde visie in de komende jaren vorm te geven.

Enkele belangrijke pijlers van dit plan zijn het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur (afloop huidige contract 31-05-2022) als het huidige belastingpakket (afloop huidige contract 31-12-2021) via een Europese aanbesteding. Daarnaast is er aandacht voor externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen, zoals de samenhangende objectenregistratie (SOR), landelijke voorzieningen, gegevensuitwisseling via de common ground gedachten. Ook enkele interne ontwikkelingen zijn opgenomen zoals het digitaal werken. Het doorvoeren van verbeteringen in het kader van informatie- en archiefbeheer zijn noodzakelijk om dit mogelijk te maken. De aanschaf van een Document Management Systeem c.q Record Management systeem is daarvoor nodig.
Eind 2020 is gestart met de (voorbereiding van) de Europese aanbesteding.

Harmonisatie

Op dit moment zijn er veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief automatisering hieromheen, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Op 6 juli 2020 heeft een strategisch overleg tussen het DB en MT van BsGW plaatsgevonden. Harmonisatie was een van de onderwerpen waarover gesproken is. Het DB heeft gevraagd om de uitgangspunten hiervoor op te schrijven en van daaruit de te zetten stappen in kaart te brengen.

De hoofdopgaven van standaardisering gaat om de vraag 'Hoe kan BsGW tegen lagere kosten een gelijkblijvende of hogere service bieden aan de deelnemers'. Maar zeker ook de bestuurlijk veel gestelde vraag 'Hoe krijgen deelnemers meer grip en sturing op kosten' wordt hiermee beantwoord: door vooraf te gaan bepalen welke producten in welke vorm/variant tegen welke prijs door een deelnemer worden afgenomen. Omdat deze opgave meerdere aspecten kent, zullen deze worden benoemd en beschreven. Beleidsvrijheid, maakbaarheid, juridische juistheid maar ook toekomstige ontwikkelingen spelen hierbij een rol; naast de verdeling van deze kosten.

De inzichten die bij de eerste stappen van dit gehele proces verkregen worden, zullen een belangrijke rol spelen in de aanbesteding van de belastingapplicatie die BsGW in 2022 moet aanbesteden. Omdat het hierbij steeds meer gaat over SaaS-oplossingen (software als een service, waarbij workarounds en aanpassingen niet mogelijk of niet wenselijk zijn), is tijdig inzicht van belang.
Gezien het gegeven dat BsGW haar belastingpakket moet gaan aanbesteden, zal hier bij de planning van de harmonisatie-exercitie rekening mee moeten worden gehouden.

Gezien het feit dat er liefst 13 scenario's zijn uitgewerkt als mogelijke kostenverdeelmethode bij de start van BsGW, zal het nog een opgave worden om te komen tot herijking van de huidige kostenverdeelsystematiek. Het advies vanuit BsGW is om een eventuele nieuwe kostenverdeelmethode door een externe partij op te laten stellen. Qua moment van herijking adviseert BsGW om dit pas te doen op het moment dat alles rondom harmonisatie zijn beslag heeft gekregen en het basispakket een feit is. Daarmee ontstaat namelijk de kans om de nieuwe verdeelmethodiek toe te passen op een (in de toekomst) lagere bijdrage en is het eenvoudiger de heroverweging te maken als er meer voordeel te verdelen is.

Besluitvorming staat gepland eind 2021/medio 2022. Dat de kosten voor de baten uitgaan is evident, echter thans is nog niet duidelijk wat de financiële impact op de begroting 2022 zal zijn.

3.4.2 Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijke ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar zijn niet opgenomen in de begroting 2022:

Fiscale Vereenvoudigingswet 2017
In het kader van belastingvereenvoudiging is op 21-12-2016 de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen, die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Dit is een rijksregeling die zijn weerslag kan hebben op diverse andere regelingen, zoals de Invorderingswet 1990.

Tot 2017 was er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep bij het bestuursorgaan. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid was ten aanzien van deze twee procedures.

In de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie)).

De Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 is een rijksregeling. Indien deze wijzigingen ook voor decentrale overheden worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding. Dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde beroepsmatige gemachtigden (eventueel op ‘no cure, no pay’ basis) om namens burgers bezwaar/beroep te maken waarbij deze gemachtigden de tegemoetkoming proceskosten als mogelijke inkomsten zien.

Vanwege eenvoud en eenduidigheid voor de belastingbetaler hebben de decentrale overheden sinds jaar en dag als uitgangspunt bij formele invorderings- en kwijtscheldingswetgeving dat zij het beleid van het Rijk volgen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om daarvan af te wijken.

De reactie van de commissie Invordering van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op de wet is dat deze weliswaar voorziet in een verbetering van de rechtsbescherming voor de verzoeker en een eenduidige werkwijze van afdoening ten opzichte van andere werkprocessen, maar dat de voorgestelde wijziging een forse (werk)druk met zich mee zal brengen bij zowel de kwijtschelding verlenende organisaties als de rechterlijke macht.

De beoogde inwerkingtreding voor de lokale overheden betreffende het onderdeel wijziging rechtsbescherming bij verzoeken uitstel van betaling en kwijtschelding was 1 januari 2019 maar is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022.
In de huidige begroting van BsGW zijn dan ook geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen.

Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister

Het invorderingsproces gaat wijzigen

Grip op de invorderingspraktijk van overheden is politiek actueel nu de Ombudsman vaststelt dat veel mensen met betalingsproblemen er verder door in het nauw worden gebracht. Om mensen met schulden beter te helpen, is op 1 januari 2021 de nieuwe Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv) in werking getreden. De beslagvrije voet – het bedrag waar schuldeisers niet aan mogen komen – blijkt in de praktijk vaak te laag te worden vastgesteld. Veel mensen met schulden komen daardoor onder het absolute bestaansminimum terecht, ook omdat schuldeisers niet van elkaar weten dat ze beslag leggen op hetzelfde inkomen. De nieuwe wet moet hier verandering in brengen. VNG Realisatie heeft in een Impactanalyse onderzocht wat de Wvbvv gaat betekenen voor gemeenten en welke acties zij moeten ondernemen om volgens deze wet te gaan werken.

BsGW zal dus op dit vlak meer moeten samenwerken met onder andere sociale diensten en schuldhulpinstanties om mensen wegwijs te maken in de wetgeving en de mogelijkheden van kwijtschelding.
Het berekenen van de beslagvrije voet wordt na invoering van de wet eenvoudiger en uniform door middel van een digitale rekentool. Omdat zowel softwareontwikkelaars als een groot aantal organisaties hebben aangegeven voor onderdelen van hun proces een volledige inwerkingtreding per 1 januari 2021 niet te gaan halen is in de wet hiervoor een overgangstermijn tot 1 juli 2021 ingevoerd. De nieuwe beslagvrije voet heeft als gevolg dat het invorderingsproces aangepast moet worden.
Er wordt daarnaast bij samenloop van meerdere beslagen één coördinerend deurwaarder aangewezen die de beslagvrije voet berekent, de betalingen regelt en communiceert met de schuldenaren en andere schuldeisers. VNG Realisatie start een implementatietraject om te ondersteunen bij de invoering van de Wvbvv.

Een achterliggende ambitie is ook meer en eerder contact, wat er uiteindelijk aan gaat bijdragen dat bijvoorbeeld stapeling van schulden wordt voorkomen. Hier gaan de kosten zoals de te investeren tijd in maatwerk voor de baten uit. Bovendien zal een deel van de (financiële) voordelen niet bij BsGW belanden maar bij de gemeenten, omdat hier bijvoorbeeld schuldhulpverlening trajecten worden voorkomen.

In de verschillende rapporten wordt aangegeven dat de kosten die hierbij komen, zoals een tarief per berekening, uitwisseling van gegevens en realiseren van real-time koppelingen niet zondermeer op de schuldenaar doorberekend mogen worden.

Verbreding beslagregister

Gekoppeld aan het programma 'Verbreding beslagregister' werkt de staatssecretaris aan het wetsvoorstel 'Stroomlijning keten voor derdenbeslag'. Inmiddels is de internetconsultatie gesloten en worden de reacties verwerkt.
Het is de bedoeling dat overheidsorganisaties en deurwaarders informatie uitwisselen over beslagen en verrekeningen van mensen met schulden. Op basis van deze informatie kunnen zij bij de vaststelling van de beslagvrije voet en bij het leggen van beslag beter rekening houden met reeds lopende beslagen en verrekeningen. Dit zorgt in het verlengde van de nieuwe beslagvrije voet voor een betere borging van het bestaansminimum van de schuldenaar. De met het wetsvoorstel te realiseren gegevensuitwisseling maakt het daarnaast ook mogelijk om in bepaalde gevallen een afweging te maken met betrekking tot de proportionaliteit van een beslaglegging. Hierdoor wordt voorkomen dat een schuldenaar te maken krijgt met onnodige kosten. De organisaties die gaan deelnemen aan de gegevensuitwisseling zijn uitgenodigd de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel te toetsen. De inhoud van

de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen bepalen mede de datum van de inwerkingtreding. Het wetsvoorstel is eind 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Herziening beslag- en executierecht
De "Wet van 3 juni 2020 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht (Stb. 2020, 177)" beoogt het bestaansminimum van schuldenaren te beschermen, beslag en executie efficiënter te maken en te voorkomen dat beslag en executie uitsluitend als pressiemiddel worden ingezet.
De wet is op 1 oktober 2020 in werking getreden. De nieuwe wet betekent dat nogal wat wijzigingen in het invorderingsbeleid en uitvoeringsproces moeten worden doorgevoerd.

Naast deze wetswijzigingen en landelijke ontwikkelingen staan ook nog op het programma de uitbreiding van de toepassing van de overheidsvordering en de recentelijk geïntroduceerde 'betalingsvordering': een (vereenvoudigd) derdenbeslag door de ambtenaar belast met de invordering waarbij inzet van de belastingdeurwaarder niet altijd meer noodzakelijk lijkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting (financiële) gevolgen voor de begroting 2022 van BsGW. Meer inzicht op de (financiële) effecten hiervan wordt in de loop van 2021 verwacht, mede ingegeven door het feit dat er mogelijk een overgangstermijn in de wet wordt opgenomen.
Op basis van de huidige contouren is echter al evident dat, wil BsGW tegemoetkomen aan deze wettelijke eisen, er investeringen gedaan moeten worden in specifieke software en gegevensuitwisseling (€ 250.000,-), naast uitbreiding van capaciteit met minimaal 1 fte.
Overigens kan dit niet los gezien worden van de waarschijnlijk positieve impact op de (gemeentelijke) schuldhulpverlening.

Gezien het maatschappelijke belang is BsGW momenteel met de VNG, de kredietbank Limburg en de SVB in gesprek om de kaders te verkennen. Naar verwachting zal BsGW na de zomer van 2021 in overleg gaan met de deelnemers.

Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente
Als gevolg van COVID-19 zijn in 2020 op verzoek van de deelnemers van BsGW verschillende maatregelen genomen om met name de ondernemers, die zijn getroffen door deze pandemie, te ontzien, zoals:

- kosteloze betalingsherinnering,
- coulance met betrekking tot aanvraag betalingsregeling,
- lage invorderingsrente (0,01% in plaats van 4%).

Dit heeft geresulteerd in een lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente in 2020 van minimaal € 800 duizend. De gevolgen van COVID-19 op de langere termijn zijn op dit moment moeilijk in te schatten en daarom ook niet meegenomen in de begroting.
Mocht er bestuurlijk worden gekozen om (een deel van) de COVID-maatregelen te continueren, dan heeft dit uiteraard gevolgen voor de begroting van BsGW, tot uitdrukking komend in lagere opbrengsten vervolgingskosten en invorderingsrente, en zal dit leiden tot een eventuele (tussentijdse) begrotingswijziging.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied
Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het aantal taken waar de gemeenten voor staan toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld. Tijdens het debat op 21 juni 2018 over de inning door de Belastingdienst heeft de staatssecretaris van Financiën aangegeven verbeteringen in het belastingstelsel in kaart te brengen voor de

volgende kabinetsperiode. Op 18 mei 2020 is het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' opgesteld waarin concrete bouwstenen en voorstellen voor verbeteringen en vereenvoudigingen van het stelsel zijn benoemd. Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau behoort een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied tot de mogelijkheden.
Hoewel een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten vergaande gevolgen kan hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode, is een dergelijke wijziging op korte termijn niet te verwachten.

Omgevingswet
Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De vereenvoudiging heeft ook tot gevolg dat er meer vergunningsvrij gebouwd of verbouwd kan worden. BsGW zal hierdoor minder informatie over wijzigingen in de leefomgeving kunnen halen uit vergunningen en meldingen.

Teneinde deze veranderingen te kunnen faciliteren, wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) opgezet en stapsgewijs ontwikkeld. Het DSO dient per 2024 volledig operationeel te zijn. BsGW raadpleegt momenteel andere bronnen zoals bijvoorbeeld luchtfotovergelijking. BsGW voorziet dan ook dat de verwerking van de vergunningsvrije bouwmutaties arbeidsintensiever is dan de huidige werkwijze, zeker in de overgangsperiode. In het kader van het project waarderen op gebruiksoppervlakte heeft er een nul-meting/mutatiedetectie plaatsgevonden waardoor deze mutaties in beeld worden gebracht. Voor de toekomst zullen hierover afspraken gemaakt dienen te worden. Een en ander ligt in lijn met de beheerfase van het project waarderen op gebruiksoppervlakte én in het verlengde van de uniforme objectenregistratie.

Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW
Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Waterschap Limburg en 29 Limburgse gemeenten zijn onderdeel van de samenwerking. Slechts twee gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR)
Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen.

Ook het project waarderen op gebruiksoppervlakte toont aan dat de WOZ-data alleen in samenhang met de BGT en de BAG kan plaatsvinden. Naast de ketenprocessen met betrekking tot bouw- en sloopvergunningen, is jaarlijkse mutatiedetectie op basis van luchtfoto's en puntenwolken noodzakelijk om de administratieve en geometrische data actueel en in lijn te houden. Kortom, de trigger van de beheerprocessen van WOZ, BAG en BGT zijn vaak hetzelfde. Het is dan ook het onderzoeken waard of dit niet centraal belegd zou moeten worden. Hiertoe wordt een businesscase geformuleerd.

Gevolgen samenhangende objectregistratie voor gemeenten, gegevenshuizen en BsGW

De ontwikkeling naar een samenhangende objectregistratie heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie.

Door de samenhangende objectregistratie centraal te organiseren zal – naast de te behalen schaalvoordelen - de kwaliteit en de continuïteit beter gewaarborgd worden.

In juni 2020 heeft het Dagelijks Bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden.
De kosten voor het uitvoeren van de businesscase zullen binnen de begroting van BsGW opgevangen worden dan wel (afhankelijk van de vervolgstappen voortvloeiend uit deze businesscase) worden opgenomen in een projectbegroting.

Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel

De Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is. Tevens wordt de toekomst van kwijtschelding daarbij onderzocht. Landelijk is de trend zichtbaar dat het aantal huishoudens dat kwijtschelding aanvraagt en krijgt toegekend toeneemt. Dit leidt tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen.
In mei 2018 is het definitieve rapport van de commissie opgeleverd, met voorstellen tot wijziging van de waterschapsbelastingen. Een nieuw belastingstelsel voor de waterschappen gebaseerd op het principe ‘de vervuiler betaalt en de gebruiker betaalt’. Op basis van de bevindingen van de commissie heeft het Uniebestuur in juni 2018 een voorstel voor een nieuw belastingstelsel voorgelegd aan de waterschappen. Dit voorstel is op basis van de inbreng van de waterschappen in oktober 2018 nog een keer aangepast, echter in december 2018 bleken de waterschappen niet gelijk te denken over de urgentie van de aanpassingen en de manier waarop het belastingstelsel zou moeten worden aangepast.
In de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 13 december 2019 is besloten dat het traject om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen een vervolg krijgt. Het vervolgtraject vond plaats onder aansturing van een bestuurlijke stuurgroep van de 21 waterschappen. Op 6 oktober 2020 heeft de stuurgroep zijn definitieve voorstellen vastgesteld.
Op 11 december 2020 vond de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen plaats. De waterschappen stelden het definitieve voorstel voor de aanpassing van hun belastingstelsel unaniem vast.
Een stuurgroep, bestaande uit bestuurders van alle 21 waterschappen, heeft het voortouw genomen om tot de voorstellen te komen. De voorstellen zijn aangeboden aan minister Cora van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat. De waterschappen hebben haar gevraagd om een voortvarend wetgevingstraject en om vervolg-stappen om de bekostiging van het waterbeheer nog toekomstbestendiger te maken.
Het zal naar verwachting nog enkele jaren duren voordat er een nieuw stelsel is op basis waarvan de waterschappen en hun belastingorganisaties belasting kunnen heffen.

Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde

De aanleiding voor een nader onderzoek vormde de vraag welke invloed de waarde van zonnepanelen en andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen heeft op de waardebepaling van een object in het kader van de wet WOZ.

Volgens de Waarderingskamer is het niet mogelijk om zonnepanelen buiten de WOZ-waarde te laten, echter kunnen gemeenten wel zonnepanelen vrijstellen van de onroerendezaakbelasting.

BsGW heeft de deelnemers in het najaar 2018 laten weten dat we de zonnepanelen niet in beeld hebben. Zonnepanelen of andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen worden niet apart als onderdeel geregistreerd.

Op 4 april 2019 antwoordde de Staatssecretaris van Financiën dat de Gemeentewet op het beleidsterrein ligt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het daarom niet aan hem is om een dergelijk voorstel te ontwikkelen. Daarom heeft hij het verzoek van de Tweede Kamer om een voorstel te ontwikkelen waarmee zonnepanelen standaard buiten de grondslag van de OZB gehouden worden, overgedragen aan het Ministerie van Binnenslandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Ministerie van BZK gaat samen met de VNG in kaart brengen wat de gevolgen van het buiten de OZB laten van zonnepanelen zijn voor de WOZ-administratie van gemeenten en voor de inwoners. (AB 27-6-2019)

Met het oog op een eventuele toekomstige landelijke regeling, in combinatie met de ingewikkelde uitvoering van een vrijstelling voor zonnepanelen, adviseert de VNG om niet op korte termijn tot de vrijstelling over te gaan.

Vergroening belastingen
Er is momenteel veel aandacht voor het vergroenen van belastingen. Te denken valt hierbij aan begunstigend beleid voor het vaststellen van belastingtarieven indien belanghebbenden maatregelen treffen om bij te dragen aan een beter milieu.
Concrete ideeën hierin zijn minder rioolbelasting indien tuinen worden vergroend door bestrating achter wege te laten en het afkoppelen van regenwaterafvoer op het riool.

Indien deelnemers verordeningen hierop willen aanpassen, is het raadzaam om al in een vroeg stadium aandacht te hebben voor het – in samenwerking met BsGW - in kaart brengen van de (financiële) haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze maatregelen. Het hiervoor genoemde harmonisatietraject mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Voor dit moment is het aan te bevelen om in de betreffende verordeningen nog niets vast te leggen met betrekking tot maatregelen die de duurzaamheid bevorderen. Er heerst nog te veel onduidelijkheid.
BsGW adviseert gemeenten om burgers en bedrijven op een andere manier tegemoet te komen indien deze energiebesparende maatregelen nemen. Wanneer nu nog niets in de verordeningen opgenomen wordt kunnen extra bezwaren/beroepen en de mogelijk daarmee samenhangende proceskosten voorkomen worden. Wordt er wel iets vastgelegd in de verordeningen, dan kan er voor beroepsmatig gemachtigden, die zich gespecialiseerd hebben in het voeren van procedures tegen WOZ-waarden, een vruchtbaar klimaat ontstaan.

Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB
Door een aangenomen amendement (14-11-2018) van Omtzigt op het Belastingplan 2019 hebben gemeenten de vrijheid gekregen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere 'instellingen van sociaal belang' het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het vaak hogere tarief voor niet-woningen.

Deze voorgestelde wetswijzing roept veel vragen op die niet eenvoudig te beantwoorden zijn.

Het is namelijk de vraag of de toepassing van het lagere ozb-tarief wel het juiste middel is ter ondersteuning, gelet op de uitvoerbaarheid en mogelijke rechtsongelijkheid die door de maatregel ontstaat. Te meer er ook andere mogelijkheden beschikbaar zijn zoals het verstrekken van een subsidie.

Naar aanleiding van de vragen die hierover zijn gesteld en de reactie van de Minister geeft de VNG aan dat de mogelijkheid bestaat dat er een wetswijziging nodig is om een einde te maken aan de onduidelijkheid. Dit traject heeft een doorlooptijd van ongeveer 2 jaar.
Het toepassen van tariefdifferentiatie brengt namelijk financiële risico's met zich mee en kan leiden tot juridische procedures. Omdat de risico's thans niet goed te overzien zijn, adviseert de VNG te wachten met het toepassen van tariefdifferentiatie tot de gewenste duidelijkheid er is. Minister Ollongren (BZK) heeft de vragen beantwoord en zij gaat met de VNG op zoek naar mogelijke en wenselijke oplossingen.
Dit gebeurt op basis van een inventarisatie van de VNG van de door gemeenten ervaren knelpunten.
Feit blijft dat zolang de betreffende wetgeving aan de voorzijde niet wordt afgedicht het risico op een substantieel aantal gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen hoog is.

Archiefwet
Archiveren van overheidsinformatie is niet vrijblijvend. De Archiefwet verplicht elke overheidsorganisatie om haar informatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden, en te vernietigen wanneer de bewaartermijn is verlopen. Waarom? Omdat de informatie van belang is bij: de uitvoering van onze taken, het afleggen van verantwoording, bewijsvoering/rechtszekerheid t.a.v. burgers en bedrijven, behoud van historisch erfgoed.

Een goede, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden stelt de organisatie in staat altijd open en transparant te zijn over haar besluitvorming.
De Archiefwet 1995, het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling bevatten kaders waarin deze verplichting nader is uitgewerkt.
In 2020 heeft provincie Limburg vanuit haar rol als toezichthouder een onafhankelijke archiefinspectie uitgevoerd. In het advies van het provinciaal toezicht zijn vijf verbeterpunten benoemd, te weten:

- Een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden;
- Een geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden;
- Een tijdige vernietiging en overbrenging;
- Een adequate beheer- en bewaaromgeving;
- Een adequate horizontale verantwoording.

Op dit moment heeft BsGW een aantal actiepunten gericht op optimaal invulling geven aan de Archiefwet. Daarnaast neemt de digitalisering een toevlucht en stellen ook andere (externe) wetten eisen aan ons informatiebeheer. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de Wet open overheid (Woo) en de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who) verplicht overheidsorganisaties om de informatiehuishouding op orde te brengen.

De bevindingen uit deze inspectie worden opgepakt en waar mogelijk hieruit voortvloeiende kosten zullen worden meegenomen in de ICT-aanbesteding.

3.5 Producten

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in vijf producten van dienstverlening:

1. Heffen
2. Waarderen
3. Innen
4. Klantzaken
5. Ondersteuning & Ontwikkeling

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kan worden.

Sinds 2014 kent BsGW daarom 1 sub-product (exoot), de parkeerbelasting. Vanaf 2022 komt daar het subproduct Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) bij.

3.5.1 Product Heffen

Kern van het product Heffen is het beheer en onderhoud van de basisgegevens belastingen en vastgoed van alle deelnemers. Aangezien de kwaliteit van de basisgegevens bepalend is voor de kwaliteit van de andere primaire processen, worden de basisgegevens continu actueel gehouden. Dit gebeurt hoofdzakelijk via geautomatiseerde verwerkingen. Er is permanente aandacht voor bestandsbeheer en reguliere, structurele controles op de juistheid en volledigheid van de basisgegevens. Binnen de randvoorwaarden van betrouwbare en actuele basisgegevens worden aanslagen met een zo vroeg mogelijke dagtekening opgelegd. Er worden per belastingplichtige zoveel mogelijk aanslagregels belastingen van gemeente(n) en heffingen van waterschap(pen) gecombineerd op één biljet.

Doelstellingen

- Tijdige, juiste en volledige verwerking van brongegevens landelijke authentieke basisadministraties (WOZ, BRK, NHR, BAG en BRP) en andere bronnen (waterleidingmaatschappij, postcodetabellen, afvalverzamelaars enzovoorts). BsGW is zelf bronhouder van de LV WOZ en afnemer voor de overige basisregistraties;
- Een gecombineerde aanslagbiljet als eindproduct;
- Aanslagen en WOZ-beschikkingen worden conform de hiervoor geldende regelgeving opgelegd;
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten

- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aansluiting op de Landelijke Voorziening (LV);
- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aanslagoplegging en overige berichten digitaal aan te bieden op MijnOverheid, Persoonlijke Pagina van BsGW;
- Project Waarderen op oppervlakte (2019-2022);
- Realiseren Portaal voor uitwisseling van gegevens

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2022 is 4.028.915. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen € 3.388.380,-.

3.5.2 Product Waarderen

Het product Waarderen heeft tot doel het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgever, conform de Wet Waardering Onroerende Zaken. Onder waarderen wordt de jaarlijkse (modelmatige) waardebepaling, de herwaardering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures en de marktanalyse woningen en niet-woningen verstaan. Het resultaat van de waardering dient te voldoen aan de kwaliteitseisen die de Waarderingskamer hieraan stelt.

De lasten van het product Waarderen zullen geheel worden gedragen door de gemeentelijke deelnemers.

Doelstellingen

- Het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgevers conform de wet WOZ;
- Het jaarlijks verkrijgen van de goedkeuring van de inspecties van Waarderingskamer, waarbij wordt gestreefd om de kwaliteit verder te verbeteren.
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten

- Voor de jaren 2022 en verder is verdere procesoptimalisatie en innovatie hét speerpunt. Het proces afhandeling bezwaar en beroep via het inboekportaal en afhandelportaal heeft hierbij speciale aandacht;
- Bevordering digitaal contact met de burger, zoals interactief contact met de klant;
- Overgang van waardering op basis van inhoud naar waardering op basis van gebruiksoppervlakte (woningen).
- Verbeteracties inzetten om de proceskostenvergoedingen zo laag mogelijk te houden
- Onderzoeken mogelijkheden binnen BsGW rondom positionering van de samenhangende objectenregistratie (SOR).

Het verwachte aantal WOZ-objecten (exclusief de ongebouwd vrijgestelde objecten) van de gemeenten bedraagt voor 2022: 565.334. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen
€ 7.596.809,-.

3.5.3 Product Innen

Het product Innen omvat het tijdig en volledig invorderen van opgelegde aanslagen gericht op een goed betalingsgedrag, een actueel en strak openstaande postenbeheer en een zo vroeg mogelijke ontvangstdatum, als ook de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken. Daarnaast behelst dit product het tijdig afdragen van de ontvangen heffing, conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtenprognoses.

Doelstellingen

- Actueel en strak openstaande postenbeheer middels het dagelijks, juist en volledig verwerken van betalingen, klantenreacties en informatie van derden;
- Beperken financiële risico als gevolg van oninbaarheid van de vordering;
- Realisatie afdracht conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtenprognoses;
- Definitieve eindafrekening belastingjaar na 5 kalenderjaren na betreffende belastingjaar.

Speerpunten

- Afronding invordering heffingsjaar 2018;

- Verder optimaliseren huidige processen en het zoeken naar nieuwe effectieve invorderingsmogelijkheden binnen de wettelijke kaders.

De dekking voor het product Innen wordt (voorheen grotendeels en vanaf 2014 volledig) gedekt door de opbrengst vervolgingskosten (geraamd voor 2022 op € 2,155 miljoen) die BsGW, naar aanleiding van dwanginvorderingsacties, volgens de kostenwet in rekening brengt bij belastingschuldigen.

De netto kosten 2022 van dit product bedragen -/- € 179.553. Het verwachte aantal bruto aanslagbiljetten voor 2022 is 1.311.262.

3.5.4 Product Klantzaken

Klantzaken is verantwoordelijk voor registratie van alle contacten die via de verschillende contactkanalen binnenkomen. Daarnaast beantwoordt Klantzaken alle verzoeken om informatie, reacties tegen de kosten van aanmaningen en dwangbevelen, treft Klantzaken betalingsregelingen en boekt bezwaarschriften in. Ook het accountmanagement met onze opdrachtgevers is bij Klantzaken ondergebracht.

Doelstellingen:

- We beantwoorden digitale en schriftelijke verzoeken om informatie binnen 5 werkdagen.
- We beantwoorden 80% van de inkomende telefoongesprekken binnen 120 seconden.
- We monitoren de klanttevredenheid en gebruiken de resultaten hiervan om onze klanttevredenheid waar nodig te verbeteren.
- We monitoren de doorlooptijd van alle BsGW-producten.

Speerpunten:

- We geven de klant tijdig een concreet en persoonlijk antwoord.
- We informeren de klant actief over de afhandeling en status van zijn bezwaar of verzoek.
- We beantwoorden vragen en verzoeken zoveel mogelijk volledig bij het eerste contact (one-stop-shop).
- We werken zoveel mogelijk digitaal maar bieden klanten die niet digitaal kunnen of willen reageren een alternatief.

Het verwachte aantal klantcontacten voor 2022 is 443.887. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen € 2.902.726,-.

3.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling

Het product Ondersteuning & Ontwikkeling heeft betrekking op de algemene activiteiten die een indirect verband hebben met de operationele uitvoering van de primaire hoofdprocessen heffen, innen, waarderen en klantzaken. Het gaat hierbij vooral om activiteiten op het gebied van Informatievoorziening, Processturing en Automatisering (IPA), HRM, bestuursondersteuning, algemene (fiscaal)-juridische aangelegenheden, Planning & Control, algemeen management en directievoering.

Deze activiteiten worden veelal uitgevoerd ter ondersteuning van de activiteiten die verricht moeten worden om de primaire taken van de dienstverlening uit te voeren. Hiermee vallen ook de huisvesting en overige facilitaire zaken onder de kosten van dit product.

Doelstellingen:

- Innovatie in werkprocessen en ICT-middelen gericht op kwaliteit- en efficiencyverbetering.

Speerpunten:

- Herinrichten, borgen van het continu verbeteren van de organisatie en de processen;

- Optimaliseren (ICT-)processen door harmonisatie van afspraken, kaders deelnemers en mogelijkheden samenwerking;
- Inrichten adequate informatievoorziening;
- Aansluiten op de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) zoals MijnOverheid, en stelsel van basisregistraties.

De kosten in 2022 van dit product bedragen € 6.556.224,-.

3.5.6 Sub-product Parkeerbelasting ('exoot')

Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als 'exoot'. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een 'exoot' in de samenwerking ingebracht wordt, dient een financiële analyse aan te tonen of de gangbare kostenverdelingssystematiek van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De activiteiten kunnen deels niet geïntegreerd worden in de reguliere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als subproduct van de dienstverlening van BsGW.

Voor het waterschap en voor de andere gemeentelijke deelnemers hoeven deze processen niet uitgevoerd te worden. De structurele, directe uitvoeringskosten van de parkeerbelasting worden daarom rechtstreeks toegerekend aan dit product. Vermeerderd met de indirecte algemene kosten worden de kosten voor het product Parkeerbelasting separaat in rekening gebracht bij de desbetreffende gemeentelijke deelnemers.

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2022 is 37.276. De kosten in 2022 voor het sub-product parkeerbelasting zijn geraamd op € 349.161,-.

3.5.7 Sub-product Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

Het product Generieke Digitale Infrastructuur regelt het veilig en betrouwbaar inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid en regelt de beschikbaarheid van een aantal basisgegevens voor het gebruik in overheidsprocessen.
BsGW wordt door de overheid doorbelast ten aanzien van het gebruik van Mijn Overheid en DigiD.
Met DigiD identificeren burgers zich veilig en betrouwbaar voor digitale dienstverlening van overheden en publieke dienstverleners.
Op MijnOverheid kan de burger persoonlijke zaken met de overheid regelen. Zo kan zij digitale post van de overheid ontvangen in de Berichtenbox. Bijvoorbeeld een aanslag van de Belastingdienst, of een brief van de gemeente dat het tijd is om uw paspoort te verlengen. Ook kan zij bepaalde gegevens inzien die de overheid over haar heeft. Bijvoorbeeld de WOZ-waarde van haar woning of de datum van haar laatste apk.

Vanaf 2020 is dit product (beheerkosten GDI) apart in de begroting en doorbelasting opgenomen (AB van 8 oktober 2020), omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de beheerkosten verdeelt via de door haar vastgestelde verdeelsleutel 40% gemeenten/60% waterschap. Voorheen was dit product in de begroting van BsGW geïntegreerd en werden de GDI-kosten verdeeld

volgens de verdeelsleutel 75% gemeenten/25% waterschap, met als gevolg dat de gemeenten te zwaar werden belast voor dit product.

De kosten in 2022 van dit product bedragen € 628.132,-.

3.6 Paragrafen

3.6.1 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover BsGW kan beschikken om niet begrote kosten te dekken plus de financiële gevolgen op te kunnen vangen van bedrijfsvoeringsrisico's waarvoor geen maatregelen zijn of kunnen worden getroffen. Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een risicoanalyse, volgens de beproefde systematiek van de gemeente Venlo. De founding fathers - Waterschap Limburg en de gemeente Venlo - hebben het weerstandsvermogen in 2011 opgebouwd door een bodemstorting van € 385.000,-. Een en ander is vastgelegd in het bestuursdocument van Conquaestor en als zodanig vastgesteld door de founding fathers. Eventuele verhoging van het weerstandsvermogen zal door alle deelnemers in BsGW gedragen dienen te worden.

Het aanhouden van weerstandsvermogen voorkomt dat elke financiële tegenvaller dwingt tot directe begrotingsmaatregelen zoals bezuinigingen en het aanpassen van het vastgestelde beleidskader en de daaruit voortvloeiende productdoelstellingen. Fluctuaties in de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan BsGW kunnen hiermee worden voorkomen.

De risicoanalyse wordt elk jaar uitgevoerd zodat bepaald kan worden of het gestorte weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2022 heeft BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9.

Ratio weerstandsvermogen

De verhouding tussen de niet afgedekte risico's en het aanwezige weerstandsvermogen wordt weergegeven in de ratio weerstandsvermogen. De ratio weerstandsvermogen wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van het risicoprofiel. Deze ratio is een stuurmiddel.

Het berekend weerstandsvermogen is voor de voorliggende begroting berekend op € 1,33 miljoen. Voor de (meerjaren)begroting 2021-2025 was dit berekend op € 1,19 miljoen. Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie, omdat de capaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

Wanneer het weerstandsvermogen wordt aangevuld tot het bedrag van € 1,33 miljoen, gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen, blijft de ratio weerstandsvermogen 1,0.

Financiële kengetallen

Op grond van het wijzigingsbesluit BBV is een aantal financiële kengetallen verplicht voorgeschreven. Hiervan zijn drie financiële kengetallen relevant voor BsGW, zoals in onderstaande tabel weergegeven:

Kengetallen	JR2018	R2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Netto schuldquote	3,5%	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,5%	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
Solvabiliteitsrisico	4,4%	8,2%	17,7%	17,4%	17,5%	17,5%	17,5%	17,5%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

De cijfers in bovenstaande tabel betreft de stand ultimo 2019 (jaarrekening) en wordt aangevuld met de realisatiecijfers 2020 zodra de cijfers door de accountant zijn gecontroleerd.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximumnorm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Als gemeenschappelijke regeling, die middels bijdragen van de deelnemers haar exploitatie financiert, behaalt BsGW al jaren een zeer laag netto schuldquote. Fluctuaties in de vlottende schulden en dan wel vlottende activa zijn slechts tijdelijk (bijdragen worden eerder ontvangen dan uitgaven visa versa).
Hiervoor, en voor eventuele niet-reguliere activiteiten ~~zoals het OOP~~, wordt indien nodig zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen. BsGW heeft geen vaste schulden en verstrekt ook geen leningen, blijft hierdoor ruim onder de norm en de verwachting is dat dit ook zo blijft.

Risicobeheersing
De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling BsGW worden ingeschat door BsGW. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BsGW.

Overeenkomstig een bij de oprichting van BsGW bepaalde methode, voert BsGW jaarlijks een risicoanalyse uit op haar bedrijfsvoeringsrisico's. In de risicoanalyse is voor elk van de risico's de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en worden de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact. Door het treffen van effectieve beheersmaatregelen, kan BsGW de financiële gevolgen hiervan terugbrengen. Het geïdentificeerde risico na het nemen van de beheersmaatregelen (het restrisico) leidt tot een berekend weerstandsvermogen. Zie ook paragraaf 3.5.1. Weerstandsvermogen.

Voor de begroting 2022 heeft BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd, welke is geactualiseerd op basis van de meest actuele gerealiseerde cijfers 2020. De benodigde weerstandcapaciteit is berekend op € 1,33 miljoen. Het weerstandsvermogen behoeft daarmee een aanvulling van € 140 duizend ten opzichte van de risicoanalyse die begin 2020 is uitgevoerd ten behoeve van de begroting 2021.

De onderkende risico's zijn nog steeds relevant. De impact van deze risico's is geëvalueerd en de bruto-risico's zijn afgezet tegen de meest actuele begrotingscijfers.

De bedrijfsvoeringrisico's voor BsGW, oplopend qua impact (kans x gevolg), zijn:

1. *Datalek, hackers- en ransomwareaanvallen en overige ICT-storingen.*
   BsGW wil de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening waarborgen. De eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten zoals aanvallen van hackers, die pogen de ICT-infrastructuur van BsGW te verstoren danwel aanvallen van ransomware, maar ook verlies of diefstal van informatiedragers als laptop en USB-stick of de verstrekking van privacygevoelige gegevens naar onbevoegden dienen tot een acceptabel niveau te worden beperkt.

BsGW hanteert daarom diverse beheersmaatregelen. Zij hanteert de procedure meldplicht datalekken en de door het bestuur vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid en besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol, inclusief bijbehorende procedures.
Medewerkers krijgen regelmatig training in aspecten van de AVG. De FG en CISO toetsen/monitoren op naleving.
Daarnaast zet BsGW ICT-beveiligingstoepassingen in zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, adequate anti-virusbeveiligingen en data-encryptie, naast een uitwijkmogelijkheid.
Middels een Third Party Memorandum en ISAE3402-verklaring (assurance rapport van de onafhankelijke accountant) krijgt BsGW inzicht of haar leverancier de beveiligingseisen voldoende heeft ingericht en of deze voldoen aan de landelijke standaarden.
Indien BsGW eventuele financiële (gevolg)schade lijdt doordat haar leverancier haar zaken niet op orde heeft (denk aan slechte software, apparatuur, verloop van personeel et cetera) is dit financiele risico afgedekt middels een contract. Het eventuele restrisico betreft de mogelijke juridische kosten indien eventuele geschillen gaan optreden dan wel extra inhuur nodig is bij vertraging in een goede afloop hiervan. Dit restrisico is ten opzichte van vorig jaar verlaagd vanwege de aanvullende beheersmaatregelen op het gebied van de AVG.

2. *Uitbesteding van niet-kernactiviteiten.*
   Niet-kernactiviteiten worden waar mogelijk uitbesteed. Als risico's worden hierbij onderkend: het niet nakomen van de afspraken en het leveren van onvoldoende kwaliteit van de dienstverlening. Door middel van contracten, Service Level Agreements, stuurinformatie en controlemogelijkheden zal BsGW grip houden op de dienstverlening die intern of extern is uitbesteed.
3. *Fraude.*
   Fraude staat en valt met de integriteit van medewerkers. De burgers moeten kunnen vertrouwen op een integere overheid. De Gedragscode Integriteit Ambtenaren levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van het integriteitbewustzijn van de BsGW-medewerkers. De gedragscodes en gerichte communicatie over fraudebeleid dragen bij aan een integere organisatiecultuur, waardoor fraude ontmoedigd kan worden. Naast het streven naar een ingebedde, integere organisatiecultuur zet BsGW een stelsel van interne controlemaatregelen en toetsingsmaatregelen (audits) in om fraude te voorkomen. Aanvullend heeft BsGW een frauderisico-verzekering afgesloten.
4. *Vervuiling van en/of incomplete gegevensbestanden.*
   Correctiewerkzaamheden als gevolg van foutieve aanslagen hebben extra kosten tot gevolg. BsGW zal daarom goede afspraken maken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van de gegevens. Door middel van een stelsel van verbandscontroles zullen de juistheid en volledigheid van de administraties worden geborgd. Foutieve gegevens worden terug gemeld aan de bronhouders.
5. *Overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW.*
   BsGW heeft tot taakstelling de processen binnen de begroting uit te voeren. Door een adequate opzet van de planning- en control cyclus, waarbinnen onder meer taakstellende budgettering gekoppeld wordt aan strakke control, wordt het risico op overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW beperkt. Echter, door onvoorziene tegenvallers of ten tijde van het opstellen van de begroting (nog) niet te kwantificeren kosten, kunnen de kosten van de begroting worden overschreden of kunnen geraamde opbrengsten achterblijven op de begroting. Te denken valt aan juridische aangelegenheden en extern opgelegde aanpassingen (bijvoorbeeld overheidsbesluiten als centrale basisregistraties en wijzigingen in wet-regelgeving, CAO-stijgingen en inflatie bovenop de indexering conform de rekenregels, verhoging AOW-leeftijd, verlenging Persoonsgebonden Basis Budget, stimuleringsregeling, kabinetsaanpassingen), maar ook de eventuele na-ijl-effecten van Covid-19 of het optreden van eventuele nieuwe pandemieën in de toekomst.

Tot slot is ten tijde van het opstellen van deze rapportage de aanbesteding rondom ICT nog lopend; de kosten hiervan zijn nog niet volledig in beeld. In de loop van 2021 zal hierover meer zekerheid worden verkregen.

6. *Proceskostenvergoedingen WOZ-bezwaren.*
   BsGW ziet zich de afgelopen jaren steeds meer geconfronteerd worden met oplopende proceskostenvergoedingen, waarvan de ontwikkelingen ten tijde van het opstellen van deze rapportage nog onzeker zijn. Derhalve is deze post als p.m. opgenomen, waarbij een restrisicobedrag is ingeschat op basis van ervaringen uit het verleden indien het aantal bezwaren meer dan evenredig stijgt.
7. *Ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten.*
   Door de strakke invorderingscycli die BsGW hanteert, kan de betaalmoraal verbeteren waardoor de opbrengst vervolgingskosten achterblijven op de begroting.
   Daarbij zal naast een hogere beslagvrije voet ook het proces inzake invordering anders gaan lopen, met als mogelijk gevolg lagere opbrengsten. In hoeverre de na-ijl-effecten van Covid zijn weerslag vinden in de begroting 2022 is nog onzeker. Echter gezien de huidige lopende ontwikkelingen schat BsGW de kans dat dit risico zich voordoet hoger in, namelijk op 55%.
8. *Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten.*
   BsGW dient het personeelsbestand zowel kwantitatief als kwalitatief te laten aansluiten op de (gewijzigde) eisen die BsGW aan haar medewerkers stelt. In de exploitatie van BsGW wordt geen rekening gehouden met functie-ongeschiktheid en langdurig ziekteverzuim. Hiervoor is ook geen voorziening gevormd.
   Bij afscheid bij functie-ongeschiktheid is BsGW eigen risicodrager WW en overige verplichtingen buitenwettelijke uitkering. Deze onvrijwillige uitstroom is niet gebudgetteerd. Dit geldt ook voor langdurig ziekteverzuim (wet Poortwachter). Voor de reguliere bedrijfsvoering ziet BsGW zich dan genoodzaakt extra inhuur te plegen.
   Daarnaast ziet BsGW zich geconfronteerd met een vergrijzende opbouw van haar personeelsbestand. Dit kan zich vertalen in het tijdig inwerken van nieuwkomers, welke een mogelijk tijdelijke overlap van salariskosten tot gevolg heeft.

3.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van BsGW bestaan uit ICT-(innovatie)projecten, grote aanschaf ICT(licenties) en grote aanschaf en vervanging inventaris. Op deze activa wordt afgeschreven. Kleine aanschaf van inventaris en hard- en software wordt via de (begrotings)exploitatie afgehandeld. De kaders zoals deze zijn opgesteld in de nota financieel beleid zijn hierop van toepassing.

3.6.3 Financiering

De netto-exploitatiekosten van BsGW worden geheel voorgefinancierd via vaste maandelijkse bijdragen van de deelnemers.

Voor de financiering van (ICT-)investeringen, kunnen eventueel (langlopende) leningen worden aangetrokken. BsGW kan zelf leningen aangaan sinds de verzelfstandiging is geformaliseerd. Dit geldt ook voor de deelname aan het overige geldverkeer.

Wet FiDO

Met als doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden, is per 1 januari 2001 de Wet FiDO (Financiering Decentrale Overheden) in werking getreden. Uit hoofde van deze wet is een treasurystatuut van toepassing, waarin onder andere de taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden, beleid, doelstellingen en uitgangspunten omtrent de treasury functie zijn uitgewerkt.

Verplicht dient in de begroting en de jaarrekening in de treasuryparagraaf verslag te worden gedaan van de uitvoering van het treasurybeleid, bedoeld voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasury.

Treasurybeheer
Het risicoprofiel van BsGW kan als laag worden gekwalificeerd. Onderkende risico's in dit verband zijn: renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, en, voor zover dit voorkomt, koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

Tijdelijke (exploitatie-)tekorten worden gefinancierd middels kasgeldleningen. Het renterisico op deze vlottende schuld wordt ingeperkt door het hanteren van de kasgeldlimiet: de maximaal toegestane netto korte schuld. De hoogte van de kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,2% van de totale brutolasten (€ 23,4 miljoen) en komt daarmee voor het begrotingsjaar 2022 uit op een bedrag van € 1,9 miljoen.
(Bron: art. 3 Wet Financiering decentrale overheden en art. 2 lid 1d Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden)

Ratio netto vlottende schuld / kasgeldlimiet
Op basis van bovenstaande mag BsGW € 1,9 miljoen lenen via kortlopende leningen (korter dan 1 jaar). Als de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden, moet BsGW maatregelen nemen (zoals het aantrekken van langlopende leningen).

	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Gem. netto vlottende schuld (1)	4.529	4.529	4.529	4.529
Kasgeldlimiet (2)	1.900	1.900	1.900	1.900
Ratio (1)/(2)	238%	238%	238%	238%

De cijfers in bovenstaande tabel betreft de stand ultimo 2019 (jaarrekening) en wordt aangevuld met de realisatiecijfers 2020 zodra de cijfers door de accountant zijn gecontroleerd.

2. Renterisiconorm

Naast de kasgeldlimiet geeft de renterisiconorm inzicht in de feitelijke risico's op de vaste schuld. Het financieren en (op korte termijn) uitzetten van gelden houdt in dat er renterisico wordt gelopen. De renterisiconorm geeft het maximale leningsbedrag aan dat binnen 1 jaar onderhevig mag zijn aan rentewijziging. Dit per jaar te berekenen normbedrag is wettelijk bepaald op 20% van de netto vaste schuld. Toepassing van deze norm heeft tot gevolg dat jaarlijks geen al te grote verschillen in rentelasten (en -baten) kunnen voorkomen.
(Bron: art. 5 Wet Financiering decentrale overheden en art. 2 lid 2d Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden)

Door de renterisiconorm kan BsGW tot een dusdanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Het totaal aan aflossing en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% zijn van het begrotingstotaal.

Op 4 december 2020 heeft BsgW een langlopende lening van € 2 miljoen aangetrokken om de vooruit gefinancierde kosten van het OOP te dekken. De lening is voor zeven jaar aangetrokken en zal in zeven termijnen lineair worden afgelost, te beginnen op 4 december 2021.

Kredietrisicobeheer
Het kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van verplichtingen door de tegenpartij.
Aangezien BsGW geen geldleningen heeft verstrekt aan derden geldt het kredietrisico uitsluitend voor de vorderingen op debiteuren. Dit risico is laag gezien het feit dat de bijdrage of vergoeding van de deelnemers/klanten van BsGW vooraf in vaste maandelijkse termijnen wordt ontvangen.

Liquiditeitenbeheer
Het te volgen financieringsbeleid ligt vast in het Financieringsstatuut en houdt in dat beleidsmatig wordt gestreefd naar een gemiddelde nulstand van het rekening-courantsaldo. Gezien het tijdens het jaar niet synchroon lopen van ontvangsten en uitgaven zijn fluctuaties rond het nulpunt onvermijdelijk.

Kasbeheer
Via verplicht schatkistbankieren worden alle decentrale overheden verplicht om overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Dit betekent dat overtollige liquide middelen automatisch naar de schatkist zullen worden afgeroomd met als gevolg dat BsGW geen kasbeheer meer voert.
In verband met de noodzakelijk geachte scheiding tussen de heffingengeldstromen en de BsGW-exploitatiegeldstromen, lopen deze geldstromen via twee aparte rekening-courantverhoudingen met de staat. Bij eventuele kastekorten zal BsGW kasgeldleningen aangaan.

3.6.4 Bedrijfsvoering

Verdeelsleutels
De processen voor het waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vijf primaire producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken, Ondersteuning en Ontwikkeling en één subproduct Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de vijf producten van de primaire processen.

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels
De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: bruto-aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten. De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing – een zogenaamde exoot - wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels (gebaseerd op jaarschijf 2012 en gefixeerd voor de jaren erna).

De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst en levert ook bij de voorstellen voor nieuwe toetreders een verkeerde verwachting over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst. Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode, te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.

In de tabel in de bijlage (8) worden de (bruto)productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode.

Huisvesting
BsGW huurt momenteel haar kantoorpand, inclusief parkeerplaatsen, tegen een marktconforme huurprijs. Daarnaast bestaan de huisvestingskosten uit energiekosten en facilitaire kosten zoals onderhoud, schoonmaak, beveiliging.

3.6.5 Verbonden partijen
Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit of belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij (bron: Richtlijnen voor de Accountantscontrole, RAC 583). BsGW heeft geen verbonden partijen.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten							
bruto lonen	8.949	10.157	10.380	10.608	10.842	11.080	11.324
sociale lasten	2.579	2.321	2.373	2.425	2.478	2.533	2.588
overige personeelskosten	601	660	675	690	705	720	736
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**12.129**	**13.138**	**13.427**	**13.723**	**14.024**	**14.333**	**14.648**
Huisvestingkosten	**734**	**778**	**793**	**809**	**825**	**842**	**858**
Afschrijvingkosten	**336**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
ICT-kosten	**3.308**	**2.837**	**3.227**	**3.291**	**3.357**	**3.424**	**3.493**
drukwerk	2	11	11	12	12	12	12
print/kopieerwerk	172	172	175	179	182	186	190
porti	330	499	509	519	529	540	550
telefonie/datacommunicatie	99	25	25	25	26	27	27
incassokosten	2	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	283	368	376	383	391	399	407
diensten door derden	1.385	428	436	445	454	463	472
tegemoetkoming proceskosten	2.700	2.040	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247
overige operationele kosten	75	107	109	112	114	116	118
Overige operationele kosten	**5.048**	**3.649**	**4.641**	**4.734**	**4.829**	**4.926**	**5.024**
algemene kosten	540	435	444	453	462	471	480
onvoorzien	0	302	323	328	332	337	342
Algemene kosten	**540**	**737**	**768**	**781**	**795**	**809**	**823**
bankkosten	199	263	268	274	279	285	290
rentekosten	4	32	32	32	33	33	33
Bank- en rentekosten	**202**	**295**	**300**	**306**	**312**	**317**	**323**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**22.297**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.297**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten							
Renteopbrengsten	**0**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
BsGW diensten aan derden	0		0	0	0	0	0
overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**1.337**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**
Totale baten	**1.337**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
		0					
Netto kosten	**20.961**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.254**
Exploitatieresultaat (+ is winst/ - is verlies)	**-2.073**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Aangezien ten tijde van het opstellen van deze ontwerpbegroting de cijfers 2020 nog niet definitief zijn, is gekozen om de prognosecijfers 2020 te vermelden. De gecontroleerde cijfers worden vermeld in de definitieve begroting 2022-2026.

4.2 Toelichting op de baten en lasten

Lasten

Personeelskosten

Uitgangspunt voor de berekening van de personeelskosten is het formatieplan. Voor 2021 zijn de personeelskosten geïndexeerd met 2,2%. De formatie bestaat uit 161,8 fte. De staat van personeelslasten is als aparte bijlage (7) opgenomen.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit huur, energiekosten en facilitaire kosten zoals onderhoud, schoonmaak, beveiliging.

Daarnaast is er nog een post begroot voor kleine aanschaf en onderhoud van inventaris.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten van BsGW hebben voornamelijk betrekking op de geactiveerde ICT- en organisatieontwikkelingsprojecten. BsGW voert het integrale proces van de belastingheffing en invordering in grote mate geautomatiseerd uit en zal daarom investeren in ICT-projecten om kwaliteit, continuïteit en efficiency te kunnen garanderen.
In het meerjareninvesteringsplan (MIP) zijn investeringskredieten opgenomen van € 300 duizend per jaar. Daarnaast worden kosten voor grote aanschaf en vervanging van inventaris geactiveerd en jaarlijks afgeschreven.

De staat van vaste activa en onderhanden werken is als bijlage 3 opgenomen.

Indexering inkoop goederen en diensten

Voor 2022 is uitgegaan van een kosteninflatie van 2% ten opzichte van 2021.

ICT-kosten

Wegens de grote mate van automatisering van de primaire processen, worden de ICT-kosten - naast de (ICT) afschrijvingskosten - als aparte post weergegeven. De ICT-kosten bestaan voornamelijk uit jaarlijkse onderhoudskosten ICT plus de kosten van het uitbesteden van de ICT-infrastructuur en -beheer. Daarnaast zijn de gebruikerskosten van de overige overheidsbrede voorzieningen (naast DigiD en MijnOverheid) hierin opgenomen.
Tot slot is een bedrag opgenomen voor kleine aanschaf soft- en hardware.

Operationele kosten

Operationele kosten omvatten de overige met de operationele primaire processen samenhangende kosten, naast de afschrijvings- en ICT-kosten. Gezien de omvang van deze kostenpost, wordt deze verder gespecificeerd naar voor het primaire proces belangrijke kosten, waaronder de post 'tegemoetkoming proceskosten'.

Algemene kosten

Kosten zonder oorzakelijk verband met de primaire processen zijn algemene kosten. Naast huisvestingskosten, die apart worden vermeld, worden de algemene kosten hier weergegeven. Hierin zijn de advertentie- en reclamekosten, accountantskosten, advieskosten, abonnementen en lidmaatschappen, verzekeringen, facilitaire kosten als kantoorbenodigdheden en vergader- en representatiekosten, uitbesteding van de salarisverwerking en eventuele overige algemene kosten opgenomen.
De post onvoorzien 2022 is begroot op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Bank- en rentekosten
De rentekosten betreft de rente over de investeringskredieten en de wettelijk door BsGW te vergoeden invorderingsrente. In de begroting 2022 is het reken-rentepercentage gesteld op 0,5%.
Gezien de geringe geraamde kasgeldlening, is het effect op de totale netto-kosten gering.

Baten
Renteopbrengsten
BsGW ontvangt vanaf eind 2013 geen rentevergoeding meer voor de dagelijkse positieve saldi op de heffingenbankrekeningen door de invoering van schatkistbankieren aangezien de positieve saldi dagelijks worden afgeroomd naar de schatkist. De staat vergoedt geen rente voor wat betreft de bij haar gestalde financiële middelen.

Opbrengst vervolgingskosten
De werkelijk geïnde vervolgingskosten lopen direct via de exploitatie van BsGW. De verwachte netto opbrengst vervolgingskosten in de begroting en meerjarenraming wordt gebaseerd op een reëel ingeschat bedrag gerelateerd aan de aantallen te versturen aanmaningen, dwangbevelen en overige aanvullende dwanginvorderingsacties op grond van de kostenwet.

Bijdragen deelnemers
De bijdragen per deelnemer voor de door de desbetreffende deelnemer in de samenwerking ondergebrachte taken voor het begrotingsjaar 2022, worden in navolgende tabel weergegeven.

Daarnaast wordt hierin ook de bijstorting in het weerstandsvermogen weergegeven.

Bijdrage per deelnemer	2022 regulier	Aanvulling weerstands-vermogen	Totale bijdrage incl. aanvulling weerstands-vermogen
Gemeente Beek	234.281	1.544	235.825
Gemeente Beekdaelen	513.016	3.381	516.397
Gemeente Beesel	212.081	1.398	213.479
Gemeente Bergen	186.278	1.228	187.506
Gemeente Brunssum	463.832	3.057	466.889
Gemeente Echt-Susteren	495.164	3.264	498.428
Gemeente Eijsden-Margraten	440.927	2.906	443.833
Gemeente Gennep	259.007	1.707	260.714
Gemeente Gulpen-Wittem	214.192	1.412	215.604
Gemeente Heerlen	1.608.967	10.604	1.619.571
Gemeente Kerkrade	828.564	5.461	834.025
Gemeente Landgraaf	567.832	3.742	571.574
Gemeente Leudal	494.117	3.257	497.374
Gemeente Maasgouw	358.796	2.365	361.161
Gemeente Maastricht	1.969.948	12.983	1.982.932
Gemeente Meerssen	338.672	2.232	340.904
Gemeente Mook en Middelaar	118.278	780	119.058
Gemeente Nederweert	233.494	1.539	235.033
Gemeente Peel en Maas	599.158	3.949	603.107
Gemeente Roerdalen	309.315	2.039	311.354
Gemeente Roermond	886.915	5.845	892.761
Gemeente Simpelveld	162.999	1.074	164.073
Gemeente Sittard-Geleen	1.539.837	10.149	1.549.986
Gemeente Stein	396.885	2.616	399.501
Gemeente Vaals	184.232	1.214	185.447
Gemeente Valkenburg	262.382	1.729	264.111
Gemeente Venlo	2.054.278	13.539	2.067.817
Gemeente Voerendaal	180.844	1.192	182.036
Gemeente Weert	746.667	4.921	751.588
Waterschap Limburg	4.380.917	28.874	4.409.791
Totaal bijdragen	**21.241.879**	**140.000**	**21.381.879**

De netto reguliere bijdrage voor de exploitatie 2022 is € 21,2 miljoen, gelijk aan de netto-kosten begroting 2022.

Producten

De volgende tabel geeft weer hoe de netto-uitvoeringskosten uit de begroting 2022 zijn toegewezen aan de vijf producten en 1 sub-product (exoten) van dienstverlening. Per (sub-)product wordt de verdeelsleutel genoemd waarmee de netto kosten worden omgeslagen naar een tarief per product.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen plus de niet-reguliere belastingsoort Parkeerbelasting, zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De kosten van het product Ondersteuning & Ontwikkeling worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen plus het sub-product Parkeerbelasting.
De kosten van het product GDI worden omgeslagen op basis van 40% voor de gemeenten en 60% voor Waterschap Limburg, waarbij de onderlinge verdeling over de gemeenten is gebaseerd op de procentuele verdeling van het product O&O.

Producten	2022	Verdeelsleutels	Aantal	Tarief 2022	Tarief 2021	Tarief 2020	Tarief 2019	Tarief 2018	Tarief 2015 - 2017	Tarief 2014	Tarief 2013
Heffen	€ 3.388.380	Aantal (bruto) aanslagregels	4.028.915	€ 0,84	€ 0,82	€ 0,82	€ 0,78	€ 0,76	€ 0,75	€ 0,74	€ 0,77
Waarderen	€ 7.596.809	Aantal WOZ-objecten	565.334	€ 13,44	€ 11,04	€ 9,25	€ 8,31	€ 7,09	€ 6,97	€ 7,66	€ 12,43
Innen	€ 179.553-	Aantal biljetten	1.311.262	€ 0,14-	€ 0,16-	€ 0,17-	€ 0,24-	€ 0,27-	€ 0,30-	€ 0,14-	€ 0,16
Klantzaken	€ 2.902.726	Aantal klantcontacten	443.887	€ 6,54	€ 6,40	€ 8,61	€ 7,56	€ 6,04	€ 5,94	€ 6,50	€ 9,82
Parkeerbelasting	€ 349.161	Aantal aanslagregels	37.276	€ 9,37	€ 9,14	€ 8,94	€ 8,58	€ 8,39	€ 9,25	€ 9,50	€ 16,29
Ondersteuning & ontwikkeling	€ 6.556.224	Aandeel uitvoeringskosten	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
GDI	€ 628.132	Aandeel uitvoeringskosten	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal producten	**€ 21.241.879**										

De tarieven 2013-2021 betreffen de tarieven zoals eerder vermeld in de desbetreffende initiële begrotingen van die jaren. De stijging van de tarieven in 2022 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte indexering van de salariskosten, goederen en diensten, verwachte toename in de proceskostenvergoeding en de kosten uit hoofde van het regieportaal. Daarnaast drukken de proceskostenvergoedingen vanaf 2021 voortaan 100% op het product Waarderen in plaats van 50% op het product Waarderen en 50% op het product Klantzaken (AB 25 juni 2020).

4.3 Uiteenzetting van de financiële positie

4.3.1 Investeringen

Voor het jaar 2022 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2022-2026 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2022.

Het MeerjarenInvesteringsProgramma is als bijlage 1 opgenomen.

4.3.2 Financiering

Voor een nadere toelichting op de financiering wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3.

4.3.3 Stand en verloop reserves en voorziening

Op basis van de risicoanalyse en de reeds opgebouwde reserves, behoeft het weerstandsvermogen een aanvullende storting van € 140 duizend.

4.4 Meerjarenraming 2022-2026

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten							
Personeelskosten	12.129	13.138	13.427	13.723	14.024	14.333	14.648
Huisvestingkosten	734	778	793	809	825	842	858
Afschrijvingkosten	336	261	261	261	261	261	261
ICT-kosten	3.308	2.837	3.227	3.291	3.357	3.424	3.493
Overige operationele kosten	5.048	3.649	4.641	4.734	4.829	4.926	5.024
Algemene kosten	540	737	767	780	794	808	822
Bank- en rentekosten	203	295	300	306	312	317	323
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.298**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.298**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten							
Renteopbrengten	0	13	13	13	13	13	13
Diensten aan derden	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0
Opbrengst vervolgingskosten	1.337	2.162	2.162	2.162	2.162	2.162	2.162
Totaal baten	**1.337**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
Netto kosten	**20.961**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Bijdragen initieel							
Gemeente Beek	197	209	234	240	245	251	256
Gemeente Beekdaelen	432	457	513	525	537	549	562
Gemeente Beesel	176	189	212	217	222	227	232
Gemeente Bergen	157	166	186	191	195	199	204
Gemeente Brunssum	387	414	464	474	485	496	508
Gemeente Echt-Susteren	397	442	495	507	518	530	542
Gemeente Eijsden-Margraten	378	399	441	451	461	472	483
Gemeente Gennep	220	233	259	265	271	277	284
Gemeente Gulpen-Wittem	178	191	214	219	224	229	234
Gemeente Heerlen	1.345	1.442	1.609	1.646	1.684	1.722	1.761
Gemeente Kerkrade	689	742	829	848	867	887	907
Gemeente Landgraaf	477	507	568	581	594	608	622
Gemeente Leudal	413	439	494	505	517	529	541
Gemeente Maasgouw	302	321	359	367	375	384	393
Gemeente Maastricht	1.642	1.758	1.970	2.015	2.061	2.108	2.157
Gemeente Meerssen	296	310	339	346	354	362	371
Gemeente Mook en Middelaar		105	118	121	124	127	129
Gemeente Nederweert	196	208	233	239	244	250	256
Gemeente Peel en Maas	498	531	599	613	627	641	656
Gemeente Roerdalen	259	276	309	316	324	331	339
Gemeente Roermond	747	795	887	907	928	949	971
Gemeente Simpelveld	137	146	163	167	171	174	178
Gemeente Sittard-Geleen	1.296	1.381	1.540	1.575	1.611	1.648	1.686
Gemeente Stein	325	358	397	406	415	425	434
Gemeente Vaals	153	165	184	188	193	197	202
Gemeente Valkenburg a/d Geul	216	232	262	268	275	281	287
Gemeente Venlo	1.892	1.889	2.054	2.101	2.150	2.199	2.249
Gemeente Voerendaal	153	162	181	185	189	194	198
Gemeente Weert	631	671	747	764	781	799	817
Waterschap Limburg	4.702	4.383	4.381	4.481	4.584	4.689	4.796
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Exploitatieresultaat	**-2.073**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de meerjarenbegroting

In de meerjarenraming 2022-2026 is voor het doorrekenen van de kostenontwikkeling rekening gehouden met een indexering van 2,2% op de personele lasten en 2% over de materiële kosten en ingekochte diensten. Afschrijvingskosten en rentekosten zijn niet onderhevig aan inflatie. Bij de berekeningen van de rente op investeringen is voor de komende jaren uitgegaan van een renteniveau van 0,5%.

Op de baten vindt geen indexering plaats.

Terugblik: Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers

Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Wat is de toegevoegde waarde van BsGW en wat het heeft opgebracht?

In deze paragraaf wordt dit toegelicht vanuit twee invalshoeken: de ontwikkeling van zowel de nettokosten van de organisatie BsGW als de bijdragen aan BsGW van de deelnemers.

Ontwikkeling netto kosten BsGW

Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is altijd geweest: sober en doelmatig.

BsGW heeft zich in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 12% en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar. Daarnaast zijn nog enkele kostenreductieprogramma's doorgevoerd, waardoor de netto kosten nog eens met € 1,284 miljoen zijn gedaald. BsGW heeft dit bewerkstelligd via efficiencyverbeteringen van de werkprocessen en aanbestedingstrajecten.

Tevens heeft BsGW kostenverlagingen behaald uit het schaaleffect door het toetreden van nieuwe deelnemers in BsGW voor in totaal 5,675 miljoen.

Kostenreductie (bedragen x 1000)	**Begroting**											**Totaal**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**reductie**
Taakstellende kostenreductie		179	204	282	300	300	300					1.565
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	28				1.284
Schaalvoordeel toetreders 2012		229										229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597								1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75							2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182							1.182
Schaalvoordeel toetreders 2021											40	40
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**28**	**0**	**0**	**40**	**8.523**

De totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten in de begroting van BsGW vanaf 2011 loopt hiermee op tot € 8,523 miljoen in 2021.

Bijdragen van de deelnemers

Een andere manier om de toegevoegde waarde van BsGW te presenteren, is om ook de uitvoeringskosten van de deelnemende partijen te bekijken, voor de toetreding tot BsGW.

Dit voordeel is berekend door de uitvoeringskosten van de toetredende partij volgens de nulmeting te vergelijken met de bijdrage aan BsGW volgens de jaarlijkse bestuursbegroting.

Met nulmeting wordt het onafhankelijke onderzoek naar uitvoeringskosten, fte en productieaantallen bedoeld dat bij elke afzonderlijke deelnemer voorafgaand aan de samenwerking is uitgevoerd.

In de volgende tabel samengevat:

Financieel voordeel BsGW

Bedragen * € 1.000,-	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totale bijdrage deelnemers	7.246	8.302	11.553	15.840	18.467	18.457	20.067	17.487	17.466
Nulmeting geindexeerd met 1,5% inflatiecorrectie	9.642	10.451	17.527	27.831	33.816	34.323	34.838	35.361	35.891
Besparing nettokosten a.g.v. sa	2.396	2.149	5.974	11.991	15.349	15.866	14.771	17.874	18.425
Cumulatief financieel voordeel	2.396	4.545	10.519	22.510	37.859	53.725	68.496	86.370	104.795

In de tabel worden de bijdragen van de deelnemers weergegeven voor wat betreft:

- bijdrage in de netto kosten volgens de vastgestelde begroting(swijzigingen)
- bijdrage in de implementatiekosten bij toetreding, incl. het Libel-traject
- aanvulling weerstandsvermogen

Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de eenmalige en/of tijdelijke kosten die noodzakelijk waren om de samenwerking te realiseren (frictiekosten deelnemer).
Deze totale bijdragen worden afgezet tegen de uitvoeringskosten van de deelnemers vóór de toetreding tot BsGW, geïndexeerd met 1,5% inflatiecorrectie per jaar.

Structureel wordt vanaf 2015 een jaarlijkse reductie van de uitvoeringskosten gerealiseerd rond € 16 miljoen voor alle deelnemers ten opzichte van hun oorspronkelijke uitvoeringskosten. Het totale, cumulatieve voordeel loopt tot en met 2019 op tot ruim € 104 miljoen.

(Financiële) effecten begroting 2022

De basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2025, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,721 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 298 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 130 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2022 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen begroting 2022	Effect op netto kosten 2022 t.o.v. begroting 2021
Zekere ontwikkelingen	Opgenomen in de begroting:
- Indexering salarissen en inflatie	+ € 428.000,-
- Proceskosten	+ € 960.000,-
- Stimuleringsregeling	kostenneutraal
- Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase regieportaal	+ € 333.000,-
- Visie op Dienstverlening	geen
- Informatievoorziening en ICT	onbekend
- Harmonisatie	onbekend
Mogelijke ontwikkelingen	Niet opgenomen in de begroting:
- Beleid COVID-19: opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente	- € 800.000,-
- Fiscale vereenvoudingswet	vooralsnog niet
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister	+ € 250.000,- + 1 fte min.
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	vooralsnog niet
- Omgevingswet	onbekend
- Samenwerking nieuwe deelnemers	vooralsnog niet
- Uniforme (samenhangende) objectenregistratie (SOR	onbekend
- Unie van Waterschappen: onderzoek belastingstelsel	onbekend
- Waardering zonnepanelen voor de WOZ waarde	vooralsnog niet
- Vergroening belastingen	vooralsnog niet
- Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB	vooralsnog niet
- Archiefwet	onbekend

Bijlagen

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma: MIP 2022-2026

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhandenwerk

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bijlage 9: Risicoanalyse

Bijlage 10: Bijdrage waterschap volgens BBP-opzet

Bijlage 11: Berekend EMU-saldo

Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2022

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2022-2026

MIP 2020 (2021-2025) BsGW (bedragen x 1.000)	**Jaar 2022**	**Jaar 2023**	**Jaar 2024**	**Jaar 2025**	**Jaar 2026**	**Totaal 2022-2026**
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026

In de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2026 wordt gerekend met de volgende uitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026
A	indexering salariskosten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering die ICT-leveranciers hanteren.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

d) Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2022-2026 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk

	Cumulatieven per 31-12-2019		Boekwaarde	Mutaties 2021			Boekwaarde
	Aanschafwaarde	Afschrijving	31-12-2020	OHW naar SVA	Investeringen	Afschrijving	31-12-2021
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Immateriële vaste activa	€ 3.582.252	-€ 2.840.154	€ 742.098	€ 300.000	€ 0	-€ 251.000	€ 791.098
Materiële vaste activa	€ 340.212	-€ 87.520	€ 252.692	€ 0	€ 10.000	-€ 10.000	€ 252.692
Immateriële vaste activa (OHW)	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	-€ 300.000	€ 300.000	€ 0	€ 300.000
Materiële vaste activa (OHW)			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal activa en ohw	**€ 4.222.465**	**-€ 2.927.674**	**€ 1.294.790**	**€ 0**	**€ 310.000**	**-€ 261.000**	**€ 1.343.790**

Deze staat wordt nog aangepast zodra de definitieve gecontroleerde cijfers 2020 bekend zijn.

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

Op 4 december 2020 heeft BsgW een langlopende lening van € 2 miljoen aangetrokken om de vooruit gefinancierde kosten van het OOP te dekken. De lening is voor zeven jaar aangetrokken en zal in zeven termijnen lineair worden afgelost, te beginnen op 4 december 2021.

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Reserves BsGW	x € 1.000,-
Initieel gestort weerstandsvermogen	385
Resultaat 2011	509
Resultaat 2012	-102
Resultaat 2013	-174
Resultaat 2014	-570
Resultaat 2015	-332
Resultaat 2016	-714
Resultaat 2017	-433
Aanvulling weerstandsvermogen (2017)	1.591
Aanvulling weerstandsvermogen (2018)	433
Resultaat 2018	-325
Aanvulling weerstandsvermogen (2018)	325
Aanvulling weerstandsvermogen (2019)	550
Aanvulling weerstandsvermogen (2020)	597
Resultaat 2019	13
Verrekening GDI en extra incidentele storting 2020	-548
Resultaat 2020 (begroting)	-
Reserves 31-12-2020	**1.205**
Resultaat 2021 (begroting)	-
Reserves 31-12-2021	**1.205**

Bestuurlijk is afgesproken dat BsGW beperkte reserves aanhoudt, in de vorm van een weerstandsreserve, zodat BsGW operationele risico's zelf kan opvangen zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. De benodigde omvang wordt gemaximeerd op het bedrag dat voortvloeit uit de risicoanalyse. Het meerdere wordt afgedragen aan de deelnemers naar rato van het aandeel op basis van de kostenverdeelmethodiek. Bij de oprichting is het weerstandsvermogen op basis van de risicoanalyse vastgesteld op € 385.000,- (ca. 5% van het begrotingstotaal) en gerealiseerd middels een bodemstorting van de drie founding fathers van BsGW.

Het positief resultaat 2011 is door het bestuur van BsGW toegevoegd aan de reserves van BsGW om slagvaardig de realisatie van de met het bestuur afgesproken groeistrategie van BsGW te kunnen nastreven.

Het negatief resultaat van 2014 -2017, voor het leeuwendeel veroorzaakt door extra proceskosten, is door het bestuur aan de reserves onttrokken. Eind 2017 en eind 2018 is besloten om de in deze jaren opgebouwde negatieve reserves aan te vullen tot het bedrag gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen van 593 duizend conform de begin 2018 uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting 2019-2023).

In 2019 is besloten om het weerstandsvermogen aan te vullen gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen (AB 27-6-2019: Vaststellen bijdragen 2020).

In 2020 is de onderschrijding op de beheerkosten GDI (€ 193 duizend) en het te veel gestorte vermogen uit hoofde van de lagere proceskostenvergoeding van 2019 (€ 356 duizend) ten laste van het weerstandsvermogen gebracht (totaal € 548 duizend) en aangewend voor de oplossingsrichting met

Waterschap Limburg inzake de (her)verdeling van de proceskostenvergoeding 2020 en GDI (AB 25 juni 2020, Weerstandsvermogen 2020).
Hierin is vastgesteld dat het Waterschap Limburg (WL) ten onrechte meebetaalde aan de kosten van de WOZ-waardering.
Tevens is vastgesteld dat het Waterschap Limburg te weinig betaalde aan GDI-kosten: via de bestaande kostenverdeelmethode betaalde WL 25% van deze kosten, volgens de vaste verdeelsleutel van het ministerie van BZK zou dit 60% moeten zijn.

De bestemming van het resultaat 2020 is nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur en daarom nog niet opgenomen in bovenstaande tabel. Derhalve is de begroting als uitgangspunt genomen, omdat de jaarcijfers nog niet zijn vastgesteld door de accountant.

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Sinds de verzelfstandiging van BsGW is geformaliseerd, kan BsGW deelnemen aan het geldverkeer, is een eigen bankrekening geopend en kunnen kort en/of langlopende leningen aangegaan worden.

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Begroting 2022	Heffen	Waarderen	Innen	Klantenzaken	Ondersteuning & Ontwikkeling	Parkeer belasting	Totaal BsGW
400000 bruto lonen	2.126.399	2.552.434	1.410.205	1.688.160	2.324.949	174.685	10.276.832
400010 overwerkvergoeding	0	0	0	0	0	0	-
400011 HRM cafetaria model	0	0	0	0	0	2.012	2.012
400200 gratificatie jubilea/afscheid	17.279	20.741	11.460	13.718	18.893	1.420	83.511
400201 gratificatie prestatie	3.647	4.378	2.419	2.895	3.988	300	17.626
400100 bruto lonen	**2.147.325**	**2.577.553**	**1.424.083**	**1.704.774**	**2.347.830**	**178.417**	**10.379.981**
401000 sociale premies	364.998	436.255	196.877	235.522	459.040	33.330	1.726.022
401002 werkgeversaandeel ziektekosten	136.713	163.404	73.742	88.217	171.938	12.484	646.498
401100 sociale lasten	**501.712**	**599.659**	**270.619**	**323.739**	**630.977**	**45.814**	**2.372.520**
402000 wervingskosten	0	0	0	0	14.573	0	14.573
402100 reiskosten woon-werk	41.539	54.593	21.247	30.359	28.824	5.632	182.194
402200 opleidingskosten	46.091	73.775	29.434	42.471	67.267	6.249	265.286
402201 seminars symposia	0	0	0	0	40.157	0	40.157
402300 geschenkenregeling	16.664	14.644	7.172	10.563	20.374	2.260	71.677
402302 personeelsvereniging	0	0	0	0	19.966	0	19.966
402303 vergoeding kosten BHV	0	0	0	0	0	0	0
402304 bedrijfarts/arbodienst	0	0	0	0	42.118	0	42.118
403004 kosten ondernemingsraad	0	0	0	0	24.774	0	24.774
403099 overige personeelskosten	0	0	7.379	0	6.561	0	13.939
408100 overige personeelskosten	**104.294**	**143.012**	**65.231**	**83.394**	**264.615**	**14.141**	**674.686**
409000 uitzendkrachten	0	0	0	0	0	0	0
409001 personeel andere overheid	0	0	0	0	0	0	0
409100 personeel derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
409999 personeelskosten	**2.753.332**	**3.320.224**	**1.759.934**	**2.111.907**	**3.243.423**	**238.373**	**13.427.187**

aantal formatieplaatsen 2022	**37,1**	**35,1**	**24,7**	**33,8**	**27,8**	**3,2**	**161,8**
aantal formatieplaatsen 2021	**36,8**	**34,8**	**24,5**	**33,5**	**27,5**	**3,2**	**160,3**

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Kosten per produkt						GDI 40% Gem 60% WL
		Heffen	Waarderen	Innen	Klantzaken	Parkeer-belasting	O&O	
Lasten								
bruto lonen	10.379.981	2.147.742	2.578.053	1.424.359	1.705.104	176.439	2.348.285	0
sociale lasten	2.372.520	501.712	599.659	270.619	323.739	45.814	630.977	0
overige personeelskosten	674.686	104.294	143.012	65.231	83.394	14.141	264.615	0
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**13.427.187**	**2.753.747**	**3.320.723**	**1.760.209**	**2.112.237**	**236.394**	**3.243.877**	**0**
Huisvestingkosten	**793.066**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3.715**	**789.350**	**0**
Afschrijvingkosten	**260.511**	**0**	**5.108**	**0**	**0**	**7.099**	**248.304**	**0**
ICT-kosten	**3.226.910**	**278.339**	**914.377**	**145.867**	**205.414**	**5.690**	**1.049.092**	**628.132**
drukwerk	11.368	456	15	170	0	65	10.662	0
print/kopieerwerk	175.268	16.045	113	1.166	139.149	6.555	12.242	0
porti	508.536	0	947	3.481	480.033	24.075	0	0
telefonie/datacommunicatie	25.000	0	0	0	1.385	34	23.581	0
incassokosten	0	0	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	375.664	315.421	0	0	0	60.242	0	0
diensten door derden	436.205	18.142	359.531	0	0	2.007	56.525	0
tegemoetkoming proceskosten	3.000.000	0	3.000.000	0	0	0	0	0
overige operationele kosten	109.422	2.406	-2.712	53.332	-37.897	427	93.866	0
Overige operationele kosten	**4.641.463**	**352.471**	**3.357.893**	**58.150**	**582.669**	**93.404**	**196.876**	**0**
algemene kosten	443.717	2.531	0	0	2.407	1.787	436.992	0
onvoorzien	323.306	0	0	0	0	1.507	321.799	0
Algemene kosten	**767.023**	**2.531**	**0**	**0**	**2.407**	**3.294**	**758.791**	**0**
Bankkosten	268.235	0	0	0	0	5.634	262.601	0
Rentekosten	32.228	1.293	-1.293	24.895	0	0	7.333	0
Bank- en rentekosten	**300.463**	**1.293**	**-1.293**	**24.895**	**0**	**5.634**	**269.934**	**0**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**23.416.622**	**3.388.380**	**7.596.809**	**1.989.121**	**2.902.726**	**355.231**	**6.556.224**	**628.132**
Baten								
Renteopbrengsten	**12.776**	**0**	**0**	**12.676**	**0**	**100**	**0**	**0**
BsGW diensten aan derden	0	0	0	0	0	0	0	0
overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**2.161.968**	**0**	**0**	**2.155.998**	**0**	**5.970**	**0**	**0**
Totale baten	**2.174.744**	**0**	**0**	**2.168.674**	**0**	**6.070**	**0**	**0**
Netto kosten	**21.241.879**	**3.388.380**	**7.596.809**	**-179.553**	**2.902.726**	**349.161**	**6.556.224**	**628.132**

Verdeelsleutels per deelnemer na toetreding Mook en Middelaar	aantal aanslagregels	aantal WOZ-objecten	aantal biljetten	aantal klantcontacten	aantal aanslagregels	aandeel in de productkosten	aandeel in de productkosten (GDI)
Gemeente Beek	31.000	8.250	15.000	3.442	0	1,12%	0,56%
Gemeente Beekdaelen	70.717	17.887	36.552	7.617	0	2,45%	1,22%
Gemeente Beesel	26.851	7.628	8.311	2.833	0	1,01%	0,50%
Gemeente Bergen	24.650	6.500	9.100	2.800	0	0,89%	0,44%
Gemeente Brunssum	65.100	16.350	18.800	6.073	0	2,22%	1,10%
Gemeente Echt-Susteren	66.115	17.500	14.000	6.698	0	2,37%	1,17%
Gemeente Eijsden-Margraten	108.165	13.247	50.278	5.217	0	2,11%	1,05%
Gemeente Gennep	45.426	8.507	14.826	3.595	0	1,24%	0,61%
Gemeente Gulpen-Wittem	25.204	7.741	7.475	3.012	0	1,02%	0,51%
Gemeente Heerlen	209.000	54.700	59.500	18.515	6.100	7,69%	3,82%
Gemeente Kerkrade	147.101	28.106	50.707	8.481	716	3,96%	1,97%
Gemeente Landgraaf	80.300	19.750	23.700	7.918	0	2,71%	1,35%
Gemeente Leudal	50.500	18.000	17.000	7.634	0	2,36%	1,17%
Gemeente Maasgouw	50.000	12.500	14.900	5.054	0	1,71%	0,85%
Gemeente Maastricht	276.000	69.600	69.750	25.316	0	9,41%	4,67%
Gemeente Meerssen	76.686	9.572	10.477	4.190	900	1,62%	0,80%
Gemeente Mook en Middelaar	16.184	4.221	11.319	1.633	0	0,57%	0,28%
Gemeente Nederweert	31.350	8.200	14.100	3.400	0	1,12%	0,55%
Gemeente Peel en Maas	59.200	22.100	21.900	8.983	0	2,86%	1,42%
Gemeente Roerdalen	38.500	11.000	13.000	4.493	0	1,48%	0,73%
Gemeente Roermond	100.500	30.000	36.500	11.575	4.000	4,24%	2,10%
Gemeente Simpelveld	22.550	5.700	6.600	2.270	0	0,78%	0,39%
Gemeente Sittard-Geleen	212.000	51.900	70.500	19.554	4.325	7,36%	3,65%
Gemeente Stein	71.500	12.900	12.500	5.330	0	1,90%	0,94%
Gemeente Vaals	33.100	6.300	15.600	2.050	0	0,88%	0,44%
Gemeente Valkenburg	26.735	9.846	8.665	3.465	0	1,25%	0,62%
Gemeente Venlo	165.000	56.000	53.000	51.500	17.000	9,82%	4,87%
Gemeente Voerendaal	25.300	6.250	7.300	2.634	0	0,86%	0,43%
Gemeente Weert	74.181	25.079	25.902	10.106	4.235	3,57%	1,77%
Waterschap Limburg	1.800.000	0	594.000	198.500	0	19,42%	60,00%
Totaal verdeelsleutels BsGW	**4.028.915**	**565.334**	**1.311.262**	**443.887**	**37.276**	**100%**	**100%**

Tarief per produkt van dienstverlening	**€ 0,84**	**€ 13,44**	**€ -0,14**	**€ 6,54**	**€ 9,37**		

1. Algemeen
De netto exploitatiekosten van BsGW worden gedragen door de deelnemers in BsGW. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten toegerekend worden aan producten van dienstverlening, aansluitend op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

BsGW functioneert als een kostenbesparende uitvoeringsorganisatie voor haar deelnemers. Daarom is een efficiënte procesinrichting en een geoptimaliseerde applicatiearchitectuur essentieel. De gegevensverwerkende processen worden hiertoe voor alle deelnemers integraal uitgevoerd en hebben een hoge automatiseringsgraad. Kosten worden niet product specifiek gemaakt en kosteninformatie is als gevolg hiervan niet per belastingsoort beschikbaar.

De kosten van activiteiten op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals de ondersteuning van het personeel) worden als apart product inzichtelijk gemaakt, omwille van een betere sturing, controle en beheersing van deze kosten. Het doorbelasten van deze kosten, via allerlei verdeelsleutels, aan de primaire producten zou alleen maar leiden tot een vertroebeling van het inzicht in de kosten van de primaire producten. De aard van deze kosten maakt namelijk dat ze niet te splitsen zijn naar de primaire processen.

2. De methodiek van kostenverdeling
De basis van de kostenverdeling wordt gevormd door een reële en transparante begrotingsopzet. Het noodzakelijke inzicht om te komen tot een pragmatische en voor de deelnemers eerlijke toerekening van kosten wordt verkregen door gebruik te maken van een kostenplaatsenstructuur die aansluit op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

De kosten worden gebaseerd op de begroting en met behulp van kostenplaatsen toegerekend aan de hoofdprocessen van BsGW. Deze hoofdprocessen zijn uitgedrukt in vijf producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken en Organisatieondersteuning & Ontwikkeling (O&O). Vervolgens worden de kosten met behulp van aparte verdeelsleutels omgeslagen naar een eenheidstarief per product van dienstverlening.

De processen voor waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. Het hanteren van eenheidstarieven is, gezien de overlap van de processen en integrale wijze van uitvoering van de processen gerechtvaardigd. Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als exoot. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten (de zogenaamde exoten) die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een exoot in de samenwerking ingebracht wordt dan dient via een (financiele) analyse bepaald te worden of de gangbare methodiek van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

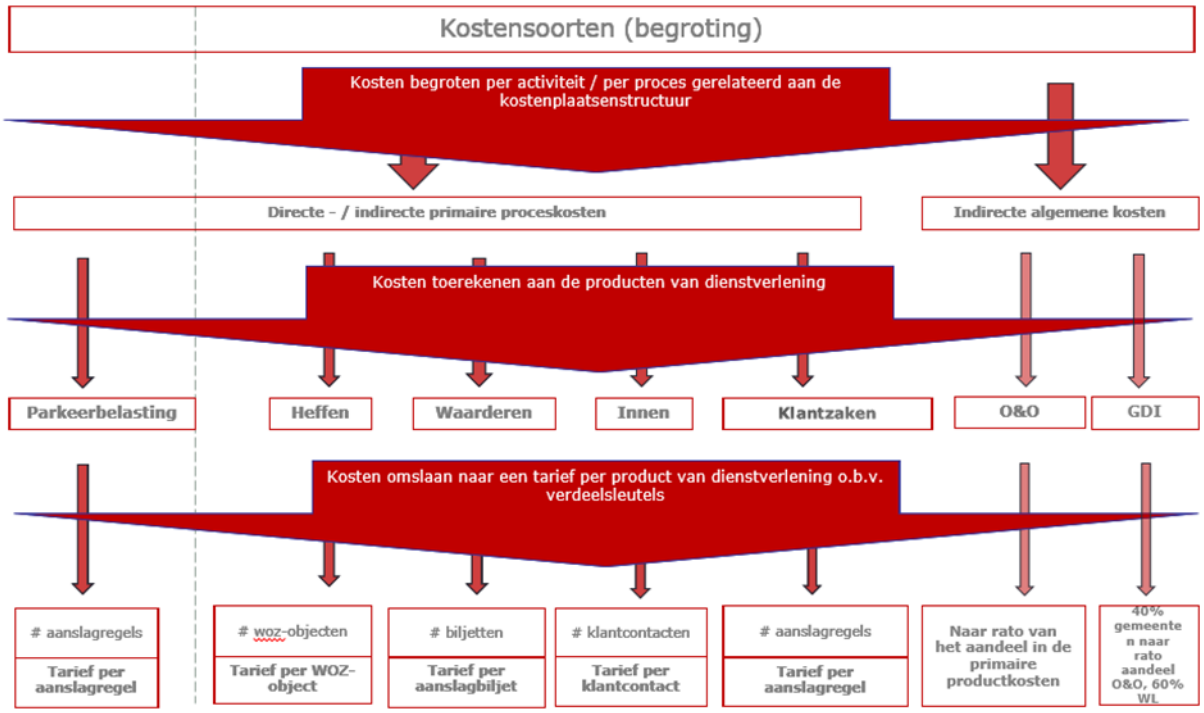
Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De directe activiteiten kunnen niet geïntegreerd worden in de regu-

liere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als sub-product van de dienstverlening van BsGW.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen, plus het sub-product Parkeerbelasting zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. Voor het toewijzen van indirecte kosten aan primaire processen bestaat vanuit cost-accounting oogpunt geen algemeen geldende oplossing. Elke verdeelsleutel is een arbitraire keuze. De kosten van het product van dienstverlening O&O worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen plus het subproduct parkeerbelasting.

In het AB van 8 oktober 2020 is besloten de kosten uit hoofde van GDI apart in de begroting en doorbelasting op te nemen, omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) de beheerkosten verdeelt via de door haar vastgestelde verdeelsleutel 40% gemeenten/60% waterschap. De kosten voor het gemeentelijke deel worden vervolgens omgeslagen op basis van het aandeel in O&O.

In onderstaand figuur is de methodiek van kostenverdeling schematisch weergegeven.

3. De methode van kostenverdeling toegepast

BsGW begroot haar uitvoeringskosten per activiteit en direct gerelateerd aan de kostenplaatsenstructuur. De kostenplaatsenstructuur is gebaseerd op de organisatieopzet en opgezet vanuit het principe dat de kosten per kostenplaats direct gerelateerd moeten kunnen worden aan het subproduct van dienstverlening.

Per kostensoort zijn de kosten direct (zonder verdeelsleutels) toegewezen aan de juiste kostenplaatsen. Door het samenvoegen van de kostenplaatsen per product van dienstverlening ontstaat inzicht in de kosten per product van dienstverlening.

Hierna worden de kosten omgeslagen naar een tarief per (sub-)product van dienstverlening op basis van aparte verdeelsleutels. De verdeelsleutels die hierbij gehanteerd worden, zijn gebaseerd op de verwachte productieaantallen:

- Voor het product Heffen, het aantal (bruto) aanslagregels.
- Voor het product Waarderen, het aantal WOZ-objecten.
- Voor het product Innen, het aantal aanslagbiljetten.
- Voor het product Klantzaken, het aantal klantcontacten.
- Voor het sub-product Parkeerbelasting, het aantal aanslagregels.

De kosten van het product O&O worden omgeslagen naar rato van het aandeel van de deelnemer in de kosten van de vier primaire producten plus het sub-product Parkeerbelasting. De kosten van het product GDI worden v.w.b. het gemeentelijke deel omgeslagen op basis van het aandeel in O&O.

Bijlage 9: Risicoanalyse

Om de financiële gevolgen van de genoemde risico's op te kunnen vangen is het van belang dat de BsGW een weerstandsvermogen aanhoudt dat overeenkomt met de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de risicoanalyse is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de genoemde risico's is € 1,33 miljoen. De uitsplitsing en opbouw van dit bedrag staat in de tabel 'Berekening weerstandsvermogen BsGW'.

Voor elk van de risico's is het bruto risicobedrag geïdentificeerd. Dit is het maximale bedrag dat nodig is indien het risico zich daadwerkelijk voordoet, in een situatie waar geen beheersmaatregelen worden genomen. Daarna is voor elk van de risico's het netto risicobedrag gekwantificeerd. Dit is het risico dat kan optreden indien de geformuleerde beheersmaatregelen effectief zijn uitgevoerd. Vanuit het netto risico is het restrisico berekend. Het restrisico is het netto risicobedrag vermenigvuldigd met de kans die er bestaat dat het geïdentificeerde risico optreedt, ná het nemen van de geformuleerde beheersmaatregelen. Hierbij is de maximale kans genomen zoals die in de risico analyse staat aangegeven. Dit leidt tot een conservatief weerstandsvermogen, dat wil zeggen: met het berekende weerstandsvermogen worden de risico's afgedekt.

<u>Weerstandsvermogen begroting 2022</u>
Bij de (meerjaren)-begroting 2021-2025 is het weerstandsvermogen berekend op € 1,19 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten BsGW 2021.

Begin 2021 is de risico-analyse opnieuw uitgevoerd, waarbij de nog steeds relevante risico's zijn geactualiseerd danwel aangepast naar de cijfers van de begroting 2021 en actuele wet- en regelgeving. De benodigde weerstandcapaciteit, exclusief risico frictiekosten, komt uit op € 1,33 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten 2022. Een toename van € 140 duizend.
Deze toename heeft te maken met een aantal veranderingen in de (kans op) risico's.

In de vorige risico-analyse werd het restrisico van een datalek ingeschat op € 200 duizend. BsGW heeft echter een aantal aanvullende beheersmaatregelen getroffen, met name op het gebied van training medewerkers, waardoor zij dit restrisico lager inschat. Daarentegen schat zij het risico van het betalen van meer losgeld hoger in, mede ook als gevolg van de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de afgelopen jaren.
De grootste toename van het benodigde weerstandsvermogen wordt echter gevormd door de lagere opbrengsten vervolgingskosten als gevolg van mogelijke na-ijl-effecten van Covid-19 of nieuwe pandemieën. BsGW schat de kans dat dit risico zich voordoet hoger in, namelijk op 55%.

Hiermee rekening houdend zou het weerstandsvermogen bij de (meerjaren-)begroting 2022-2026 uitkomen op € 1,33 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten 2022.

Tabel: Risico's en beheersmaatregelen m.b.t. de BsGW

	Risico's	**Kans***	**Mogelijk(e) effect(en)**	**Im-pact****	**Mogelijk(e) oor-za(a)k(en)**	**Beheersmaatregel(en) (delen, verzekeren, terugdringen, beperken)**
1.	Datalek met als gevolg dat vertrouwelijke gegevens openbaar worden gemaakt	1	Boete Autoriteit Persoonsgegevens	G	Hackersaanvallen, nalatigheid medewerkers/ deelnemers	1. Procedure meldplicht datalekken BsGW 2. Informatiebeveiligingsbeleid en besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol. 3. Bewustwording medewerkers/opleiding/e-learning/mistery guest. 4. De FG en CISO toetsen/monitoren op naleving. 5. BsGW zet ICT-beveiligingstoepassingen in zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, mail, adequate anti-virusbeveiligingen en data-encryptie, Third Party Memorandum, ISAE 403-verkaring. 6. Verstrekking aan deelnemers alleen na een privacy toets/doelbinding.
	Hackersaanvallen en overige ICT-storingen	2	Aanvullende kosten door productieverlies	G	Bouwwerkzaamheden, hackaanvallen, onjuiste temperatuur serverruimten	Extra inzet externe capaciteit, uitwijk/back-ups.
	Ransomware/gijzelsoftware	4	Aanvullende kosten door gijzeling/losgeld betalen	G	Hackersaanvallen	1. Verzekeren 2. Leveranciersaansprakelijkheid contractueel vastleggen
2.	Uitbesteding van niet kernactiviteiten	1	Mindere kwaliteit van de dienstverlening (door derde aan BsGW, maar ook van BsGW aan haar klan-	M	Geen goed opdrachtgeverschap/contractmanagement van BsGW aan derde(n)	1. Contractkwaliteit 2. SLA's 3. Stuurinformatie 4. Controlemogelijkheden

			ten)			5. Contract/SLA manager
3.	Fraude	1	Verlies ten gevolge van (incasso/afdracht)fraude zal BsGW dienen te compenseren Imagoschade BsGW	M	Geen sluitende interne controles	1. Stelsel van sluitende interne controles 2. Adequate functiescheidingen 3. Integriteit onder de aandacht blijven houden
4.	Vervuiling van en/of incomplete gegevens bestanden	2	Foutieve aanslagen met als gevolg veel correctiewerkzaamheden en daardoor hogere kosten	K	a. Geen goede afspraken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van gegevens b. Onzuivere gegevens worden aangeleverd door (externe) bronhouder	1. Goede afspraken worden vastgelegd in de UVO 2. Stelsel van verbandscontroles ter vaststelling van juistheid en volledigheid administraties 3. Terugmelding foute gegevens aan bronhouder
5.	Overschrijding van begroting BsGW	2	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	M	a. Geen goede bedrijfsvoering / P&C cyclus: 'verrassingen' in de financiele huishouding van BsGW b. Externe oorzaken: gewijzigde wet-/regelgeving, eisen Waarderingskamer/accountant, caostijging en/of inflatie hoger dan de rekenuitgangspunten e.d. c. Tegenvallende kostenbesparingen uit aanbestedingstrajecten, procesoptimalisatie, efficiencymaatregelen, kanaalsturing.	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen): er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding. Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 3. Aanhouden van voldoende (maar niet te veel) weerstandsvermogen

6.	Landelijke stijging WOZ-bezwaren		Hogere proceskostenvergoedingen		Landelijke regelgeving, verdienmodel NCNP's	Actieplan proceskostenvergoeding
7.	Ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten	3	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	G	a. Achterblijvende opbrengst vervolgingskosten b. Hogere kosten voor invorderingsacties	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen) 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 3. Aanhouden van voldoende (maar niet te veel) weerstandsvermogen
8.	Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten	3	Hogere ziekteverzuimkosten Outplacement-kosten	G	a. BsGW is eigen risicodrager WW en verplichte bovenwettelijke uitkering bij alle ontslagen anders dan dwingende reden b. Personeelsbestand sluit kwantitatief en/of kwalitatief niet aan op de (gewijzigde) eisen c. Personeelsbestand is scheef qua leeftijdsopbouw (hoe leeftijdsopbouw) met als gevolg hoog (langdurig, veelal niet-werk-gerelateerd) ziekteverzuim maar ook extra (tijdelijke) kosten om nieuwe medewerkers in te werken	1. Adequaat HRM beleid gericht op preventie en – zo nodig – herplaatsing binnen of buiten BsGW 2. Mobiliteitsplan en budget - Vrijwillige mobiliteit (geen kosten) - Verplichte mobiliteit (coaching/detachering etc. dekking via OOP) - Afscheid bij functie-ongeschiktheid 3. Strategisch HRM-beleid

* Kans van optreden: 1 = 0%-10%, 2 = 11%-25%, 3 = 26%-50%, 4 = 51%-100% ** Impact: G(root) / M(iddel) / K(lein)

BsGW	Bruto-risico	Bruto-risico (toelichting)	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans optreden risico	Restrisico
1.	€ 20.000.000	Datalek	€ 10.000.000	Boete datalek.	1%	€ 100.000
	€ 500.000	Hackersaanvallen en overige ICT-storingen	€ 200.000	Aanvullende kosten door productieverlies wegens verstoring ICT-infrastructuur.	10%	€ 20.000
		Ransomware-aanvallen/gijzeling		Betalen van losgeld.		€ 200.000
2.	€ 3.200.000	Uitbesteding niet-kernactiviteiten; volledige wanprestatie zonder verhaal-mogelijkheid	€ 800.000	25% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten.	10%	€ 80.000
3.	€ 5.000.000	Fraude, verduistering incasso-opbrengst /afdracht	€ 100.000	Afdekking via fraude- en oplichtingpolis, minus eigen risicobedrag.	10%	€ 10.000
4.	€ 500.000	Vervuiling van en/of incomplete gegevensbestanden	€ 50.000	Foutieve aanslagen met als gevolg veel correctiewerkzaamheden en daardoor hogere kosten.	20%	€ 10.000
5.	€ 2.500.000	Overschrijding begroting BsGW Te denken valt hierbij aan:	€ 1.000.000	Er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding (denk aan hogere CAO-afspraken dan begroot, gebruikmaken van het persoonsgebonden basis budget, stimuleringsregeling, na-ijl-effecten Covid-19, aanbesteding ICT). Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig.	20%	€ 200.000
		Wijzigingen in wet-/regelgeving		Niet te voorkomen en enkel door vroegtijdig op inspelen en extra middelen te compenseren.		
		Juridische aangelegenheden		Incidenten zullen zich altijd blijven voordoen, met als gevolg dat juridische expertise ingeschakeld moet worden, schikking, aansprakelijkheidskosten.		
6.	p.m.	Landelijke stijging WOZ-bezwaren	p.m.	Het aantal bezwaren (landelijk) stijgt meer dan evenredig met als gevolg een toename in de proceskostenvergoeding.		€ 250.000
7.	€ 2.136.700	Ambitieuze raming opbrengsten vervolgingskosten	€ 427.500	Door de strakke invordering kan de betaalmoraal verbeteren en de opbrengst vervolgingskosten achterblijven. Daarbij zal naast een hogere beslagvrije voet ook het proces inzake invordering anders gaan lopen, met als mogelijk gevolg lagere opbrengsten. Eventuele na-ijl-effecten uit hoofde van Covid-19 zijn hierin ook opgenomen.	55%	€ 235.000
8.	€ 750.000	Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten	€ 225.000	Extra inhuur als gevolg van langdurige uitval van medewerkers wegens ziekteverzuim en opvang bij functie-ongeschiktheid. Daarnaast overlap van salariskosten bij tijdig inwerken nieuwe medewerkers.	100%	€ 225.000
				Benodigde weerstandsvermogen		**€ 1.330.000**
				% weerstandsvermogen /(netto) begroting		**ca. 6,3%**

Bijlage 10: Bijdrage Waterschap Limburg volgens BBP-opzet

Bijdrage 2022 Waterschap Limburg conform BBP-indeling		Netto	Totaal bijdrage		
			Zuiverings-beheer	Watersys-teembeheer	Totaal
		2022	1.587.250 ve		
Heffing en invordering		**1.031.713**	**1.574.606**	**2.806.311**	**4.380.917**
31	**Belastingheffing**	**3.168.197**	**973.271**	**2.194.926**	**3.168.197**
31.1	kostentoedeling en belastingverordeningen	43.208	-	43.208	43.208
31.2	aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	334.249	165.740	168.509	334.249
31.3	aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	524.925	524.925	-	524.925
31.4	aanslagen watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	1.656.992	-	1.656.992	1.656.992
31.5	aanslagen verontreinigingsheffing	-	-	-	-
31.6	verzoek-/ bezwaar-/ beroepschrift huishoud./ forfait.bedrijfsruimten	244.258	121.117	123.141	244.258
31.7	bezwaar-/ beroepschriften zuiveringsheff. ov. bedrijven	161.490	161.490	-	161.490
31.8	bezwaar-/beroepschriften watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	203.075	-	203.075	203.075
31.9	bezwaar-/beroepschriften verontreinigingsheffing	-	-	-	-
32	**Invordering**	**1.212.721**	**601.335**	**611.385**	**1.212.721**
32.1	betalingsverwerking aanslagen	291.396	144.490	146.905	291.396
32.2	kwijtschelding	167.124	82.869	84.254	167.124
32.3	invorderingsmaatregelen aanslagen	754.201	373.975	380.226	754.201

Bijlage 11: Berekend EMU-saldo

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	261	261	261	261	261	261	261
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, De Europse Unie en overigen	0	0	0	0	0	0	0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp	0	0	0	0	0	0	0
8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0	0
8b	Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0	0
9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**

Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2021-2025

Activa (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste Activa								
Immateriële vaste activa (1)								
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	803	742	742	791	791	791	791	791
Totaal immateriële vaste activa	**803**	**742**	**742**	**791**	**791**	**791**	**791**	**791**
Immateriële vaste activa in uitvoering (2)	290	324	300	300	300	300	300	300
Totaal immateriële vaste activa in uitvoering	**290**	**324**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**
Materiële vaste activa (3)								
Kantoorinventaris	105	253	253	253	253	253	253	253
Totaal materiële vaste activa	**105**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**1.200**	**1.320**	**1.296**	**1.345**	**1.345**	**1.345**	**1.345**	**1.345**
Vlottende activa								
Vorderingen (4)								
Vorderingen op openbare lichamen	926	738	146	146	146	146	146	146
Overige vorderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vorderingen	**926**	**738**	**146**	**146**	**146**	**146**	**146**	**146**
Liquide middelen (5)	1.822	1.528	1.528	1.558	1.556	1.554	1.552	1.550
Totaal liquide middelen	**1.822**	**1.528**	**1.528**	**1.558**	**1.556**	**1.554**	**1.552**	**1.550**
Overlopende activa (6)	2.181	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772
Totaal overlopende activa	**2.181**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**4.929**	**6.038**	**5.446**	**5.476**	**5.474**	**5.472**	**5.470**	**5.468**
TOTAAL ACTIVA	**6.128**	**7.358**	**6.741**	**6.820**	**6.818**	**6.816**	**6.814**	**6.812**
			-617					

Passiva (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste passiva								
Algemene reserve	593	592	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190
Resultaat boekjaar	-324	13	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	**268**	**605**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**
Voorzieningen (8)								
Voorziening proceskosten 2017	0	11	0	0	0	0	0	0
Voorziening proceskosten 2018	226	92	0	0	0	0	0	0
Voorziening proceskosten 2019		521	0	0	0	0	0	0
Voorziening vervroegd pensioen	33	30	28	26	24	22	20	18
Totaal voorzieningen	**259**	**654**	**28**	**26**	**24**	**22**	**20**	**18**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**527**	**1.259**	**1.218**	**1.216**	**1.214**	**1.212**	**1.210**	**1.208**
Vlottende passiva								
Kortlopende schulden (9)								
Lening kort	0	550	0	0	0	0	0	0
Crediteuren	1.372	1.243	1.243	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Belastingen en sociale lasten	788	703	703	750	750	750	750	750
Overige schulden	3.214	1.749	1.722	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749
Totaal kortlopende schulden	**5.375**	**4.245**	**3.668**	**3.749**	**3.749**	**3.749**	**3.749**	**3.749**
Overlopende passiva (10)	227	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855
Totaal overlopende passiva	**227**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**5.602**	**6.100**	**5.523**	**5.604**	**5.604**	**5.604**	**5.604**	**5.604**
TOTAAL PASSIVA	**6.129**	**7.358**	**6.741**	**6.820**	**6.818**	**6.816**	**6.814**	**6.812**

Deze tabel wordt nog aangepast zodra de definitieve gecontroleerde cijfers 2020 bekend zijn.

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/G014	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW	2-3-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 23 februari 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) de bijgevoegde ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR BsGW stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om uiterlijk 31 mei 2021, eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. De betreffende termijn is inmiddels na overleg verlengd naar 4 juni 2021. Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens de ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 aanbieden ter vaststelling aan het algemeen bestuur in zijn vergadering van 24 juni 2021.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 GR BsGW

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-021158-D156040		Arian Lam
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Advies over zienswijze bij ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenbegroting 2022-2026 BsGW	20 april 2021	0475 - 538 888

VERZONDEN 2 2 APR 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

De raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg kunnen bij het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 naar voren brengen.

Wij adviseren u om geen zienswijze in te dienen over de voorgelegde ontwerpbegroting 2022 en de ontwerpmeerjarenraming 2022-2026.

Toelichting
In de nu voorliggende ontwerpbegroting zijn ten opzichte van de begroting 2021 nagenoeg geen beleidsmatige wijzigingen doorgevoerd. De uitzonderingen daarop zijn:

- De kostenverdeelmethodiek is bij besluit van het AB van 25 juni 2020 gewijzigd, waarbij de WOZ-proceskosten voor 100% aan het product 'waarderen' worden toebedeeld en de beheerkosten GDI worden verdeeld conform de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% waterschap.
- De kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn in de begroting opgenomen en zullen op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode worden doorbelast naar de deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

Verder heeft een bijstelling plaatsgevonden van de loon- en prijsindex. Deze bijstelling is conform de gemaakte afspraken en volgt een bestendige lijn. Daarnaast is het begrote bedrag aan proceskostenvergoedingen verhoogd. Uw raad is door BsGW op 16 februari 2021 van de problematiek op de hoogte gebracht door middel van een brief met animatiefilmpje.

Om de verdere stijging van uitkering van proceskosten te kunnen beteugelen wordt door de VNG en diverse gemeenten en samenwerkingsverbanden, waaronder BsGW, druk uitgeoefend op de landelijke wetgever. Met de bewindspersonen van het Ministerie van BZK zal dit voorjaar nog overleg plaatsvinden.

Voor de begroting 2022 heeft BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij de nog steeds relevante risico's zijn geactualiseerd dan wel aangepast naar de cijfers uit de begroting 2021 en de actuele wet- en regelgeving. De benodigde weerstandscapaciteit is berekend op € 1,33 miljoen.

Het weerstandsvermogen behoeft daarmee een aanvulling van € 140.000 ten opzichte van de risicoanalyse die begin 2020 is uitgevoerd en die was opgenomen in de begroting 2021. Voor onze gemeente betekent dit een extra eenmalige bijdrage over 2022 van € 2.039. De grootste toename van het benodigde weerstandsvermogen wordt gevormd door de lagere opbrengsten vervolgingskosten als gevolg van mogelijke na-ijl-effecten van Covid-19 of nieuwe pandemieën. BsGW schat de kans dat dit risico zich voordoet hoger in, namelijk op 55%.

De financiële kengetallen geven geen reden tot verdere zorgen over de risico's. BsGW heeft geen vaste schulden en verstrekt geen leningen. Wel maken ze gebruik van kasgeldleningen ter overbrugging van fluctuaties in de uitgaven en inkomsten. De solvabiliteit (de mate waarin aan financiële verplichtingen voldaan kan worden) neemt toe, doordat in 2022 het weerstandsvermogen wordt aangevuld tot de benodigde weerstandscapaciteit.

BsGW besteedt in haar begroting wel veel aandacht aan toekomstige ontwikkelingen welke naar de toekomst wel een financieel effect kunnen krijgen. In de bijlage bij deze brief geven wij een samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen.

Ook BsGW is gevraagd uitvoering te geven aan de door uw raad op 4 juni 2020 aangenomen motie 2020M04. Hoewel de ontwerpbegroting een kostenstijging laat zien, die daarmee de bijdrage verhoogt, heeft BsGW wel verantwoord wat de oorzaak is van de stijging en op welke wijze getracht wordt verdere stijgingen te beteugelen. Deze zijn hierboven beschreven.

Financiële verantwoording voor de gemeente Roerdalen
Zoals hierboven al aangegeven gelden in de ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjaren-raming 2022-2026 een aantal bijstellingen. Voor loonindexering wordt voor 2022 uitgegaan van een stijging van 2,2%. Dat percentage is gelijk aan de ontwikkeling in 2021.
De indexering van de overige kosten is 2% per jaar (conform de consumenten prijsindex van het centraal planbureau), ook gelijk aan de ontwikkeling in 2021.

Door de hierboven weergegeven bijstellingen stijgt de bijdrage van onze Gemeente aan BsGW. In onderstaand overzicht zijn de bijdragen voor de gemeente Roerdalen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bijdrage Roerdalen volgens ontwerpbegroting BsGW	276	309	316	324	331	339
Bijdrage opgenomen in meerjarenbegroting gemeente Roerdalen	266	279	281	281	281	x
- tekort/+overschot	-10	-30	-35	-43	-50	

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris

J.J.W.M. L'Ortije

De burgemeester

mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): Samenvatting belangrijkste ontwikkelingen uit de ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenraming 2022-2026 BsGW

Samenvatting ontwikkelingen belangrijkste ontwikkelingen uit de ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenraming 2022-2026 BsGW

In de ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenraming 2022-2026 BsGW is veel aandacht besteed aan de ontwikkelingen waar BsGW en de deelnemers mee te maken gaan krijgen. Veel van deze ontwikkelingen kunnen een financieel effect hebben in de toekomst. Hieronder geven we een samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen. Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 3, en met name, pagina 12 tot en met 24 van de ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenraming 2022-2026 van BsGW.

Fiscale Vereenvoudigingswet 2017

Op 1 januari 2017 is de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen. Dit is een rijksregeling, waarbij wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Er zijn geen uitzonderingsregels meer voor fiscale besluiten die door het rijk worden genomen. De bedoeling is dat deze wijzigingen ook voor de decentrale overheden worden ingevoerd. Dit leidt waarschijnlijke tot extra werkzaamheden en een toename van de proceskosten. De beoogde inwerkingtreding voor de lokale overheden was 1 januari 2019 maar is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022.

Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente

Als gevolg van COVID-19 zijn in 2020 op verzoek van de deelnemers van BsGW verschillende maatregelen genomen om met name de ondernemers, die zijn getroffen door deze pandemie, tijdelijk te ontzien. Dit heeft geresulteerd in een lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente in 2020. De gevolgen van COVID-19 op de langere termijn zijn op dit moment moeilijk in te schatten en daarom ook niet meegenomen in de begroting. Mocht er bestuurlijk worden gekozen om (een deel van) de COVID-19 maatregelen te continueren, dan heeft dit gevolgen voor de begroting van BsGW en zal dit leiden tot een eventuele (tussentijdse) begrotingswijziging.

Wet vereenvoudiging beslagvrije voet

Bij invordering van belastingen, in het kader van betalingsachterstanden, wordt rekening gehouden met een belastingvrije voet (deel van inkomen van schuldenaar waarop geen beslag gelegd mag worden). Nu wordt deze voet vaak te laag vastgesteld waardoor schuldenaars in de problemen komen. De invoering van de Wet vereenvoudiging belastingvrije voet is ingegaan op 1 juli 2020. Het berekenen van de beslagvrije voet wordt na invoering van de wet eenvoudiger en uniform door middel van een digitale rekentool. De nieuwe beslagvrije voet heeft als gevolg dat BsGW het invorderingsproces moet aanpassen. Een achterliggende ambitie is meer en eerder contact, wat er uiteindelijk aan gaat bijdragen dat bijvoorbeeld stapeling van schulden wordt voorkomen. Aan de kant van de belastingen zal dit mogelijk tot extra kosten leiden, terwijl de verwachting is dat er een positieve impact is op de schuldhulpverlening.

Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR)

Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder worden verstaan objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen. De trigger van de beheerprocessen van WOZ, BAG en BGT zijn vaak hetzelfde. Onderzocht wordt daarom of dit niet centraal belegd zou moeten worden. Hiertoe wordt een businesscase geformuleerd. Door de samenhangende objectregistratie centraal te organiseren zal – naast de te behalen schaalvoordelen - de kwaliteit en de continuïteit beter gewaarborgd worden. In juni 2020 heeft het Dagelijks Bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden. De kosten voor het uitvoeren van de businesscase zullen binnen de begroting van BsGW opgevangen worden dan wel (afhankelijk van de vervolgstappen voortvloeiend uit deze businesscase) worden opgenomen in een projectbegroting.

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **12**

Onderwerp **:** Concept programmabegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 10-05-2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:
Gelet op het raadsvoorstel en het door het college van burgemeester en wethouders afgegeven advies wordt voorgesteld kennis te nemen van de concept programmabegroting 2022 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD geven aan niet te overwegen een eigen zienswijze in te dienen

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Concept programmabegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	• Brief Reinigingsdienst Maasland, gedateerd 20 april 2021; • Concept programmabegroting 2022 GR Reinigingsdienst Maasland; • Brief aan B&W, gedateerd 20 april 2021, verzoek om inhoudelijk advies.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de GR Reinigingsdienst Maasland.
Bij brief van 20 april 2021 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR Reinigingsdienst Maasland de concept programmabegroting 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad. Het bestuur stelt daarbij uw gemeenteraad in de gelegenheid om vóór 23 juni 2021 een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende concept programmabegroting 2022 kenbaar te maken. Het Bestuur is voornemens in de vergadering van 7 juli 2021 de eventuele ingebrachte zienswijzen van de deelnemers te betrekken bij de definitieve vaststelling.
Alvorens de gemeenteraad besluit tot het al dan niet kenbaar maken van een of meerdere zienswijze(n) is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 20 april 2021, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorgelegde concept programmabegroting 2022.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 18 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorgelegde conceptbegroting 2022, aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de concept programmabegroting 2022 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende concept programmabegroting 2022 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen.
Mocht u het daarentegen het niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De GR Reinigingsdienst Maasland is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de conceptbegroting is in artikel 18 van de GR geregeld dat het Dagelijks Bestuur jaarlijks een ontwerpbegroting opstelt en deze binnen acht weken, voordat zij aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om vóór 23 juni 2021 eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 20 april 2021 verzocht om een advies uit te brengen over de voorgelegde concept programmabegroting 2022. Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR Reinigingsdienst Maasland over de voorliggende concept programmabegroting 2022 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 21 april 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/12**

Onderwerp: Concept programmabegroting 2022 Gemeenschappelijke regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 21 april 2021,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 18 van gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst Maasland,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 4 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de concept programmabegroting 2022 van de GR Reinigingsdienst Maasland.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-6-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

RD Maasland

Bezoekadres
RD Maasland
De Giesel 17
6081 PG Haelen
(Industrieterrein Windmolenbos)

Postadres
RD Maasland
Postbus 4096
6080 AB Haelen

T (0475) 59 46 32
F (0475) 59 52 77
info@rdmaasland.nl
www.rdmaasland.nl

BTW-nummer NL003606703B01
KvK-nummer 50904809

RABO : NL82 RABO 0104806400
RABONL2U
BNG : NL52 BNGH 0285030426
BNGHNL2G

Aan : De griffie van de raden van de aan de GR RD Maasland deelnemende gemeenten.

Betreft : voorlopige begroting 2022 en jaarstukken 2020

Haelen, 20-04-2021

Geachte Raad,

Hierbij biedt het Dagelijks Bestuur u de, in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 april 2021 j.l. behandelde, voorlopige begroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst Maasland. U heeft reeds de Kadernota voor het jaar 2022 ontvangen. De voorlopige begroting is een financiële uitwerking van deze gestelde kaders. Opgemerkt wordt dat de consequenties van de nieuwe afvalinzameling per 2022 nog niet in de begroting zijn verwerkt aangezien de besluitvorming hierover bij de gemeenten Leudal en Maasgouw nog niet is afgerond. Dit houdt in dat de voorlopige begroting nog wordt aangepast. Het dagelijks bestuur vraagt u hierbij om uw zienswijze op de voorlopige begroting 2022 te geven. Indien u ons uw zienswijze vóór 23 juni aanstaande doet toekomen, kan deze betrokken worden bij de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur in de vergadering van 7 juli 2021.

Bijgaand treft u ter kennisname de door het Algemeen Bestuur van de GR RD Maasland besproken concept jaarstukken 2020 aan. Het boekjaar 2020 wordt afgesloten met een positief saldo ad €154.000,=. Ook de jaarrekening zal in de vergadering van 7 juli 2021 worden vastgesteld.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling RD Maasland,

A.A.H. Smedts
Secretaris

CC: beleids- en financiële adviseurs.

Voorlopige programmabegroting 2022

Inclusief financiële doorkijk 2023 - 2025

Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland

April 2021

CONCEPT

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de *voorlopige* begroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) RD Maasland aan. Nadat de gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze in te dienen, wordt de begroting vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli 2021.
Op 8 februari zijn de "Algemene beleidsmatige en financiële kaders t.b.v. begroting 2021" ter kennis gebracht van de gemeenteraden. De begroting gaat uit van de kaders zoals die in de kadernota zijn beschreven.

Hetgeen voorligt heeft is een voorlopige begroting. De reden hiervan is dat de uitkomsten van de besluitvorming over de nieuwe afvalinzameling-systematiek vanaf 2022 bij enkele gemeenten bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend zijn. De besluitvorming hierover zal in de komende maanden worden afgerond.

De begroting dient evenwel voor 15 juli te worden ingediend bij de provincie. Dit betekent dat er voldoende tijd is om de uitkomsten van de genoemde besluiten te kunnen verwerken in de definitieve begroting, welke begroting op 7 juli door het AB wordt vastgesteld. Ergo, naast de door de gemeenteraden ingebrachte zienswijze zullen ook de uitkomsten van de besluitvorming over de nieuwe afvalsystematiek nog worden verwerkt in de voorlopige begroting.

Het Dagelijks Bestuur,

P.H.G. Verlinden, voorzitter

A.A.H. Smedts, secretaris

CONCEPT

Samenvatting verschillen Begroting 2022 – Realisatie 2019 en 2020

In onderstaand overzicht zijn, op hoofdlijnen, de voor 2020 geraamde bedragen vergeleken met de realisatie 2020 en 2019. Opgemerkt wordt dat 2020 vanwege Corona een bijzonder jaar was waarmee een vergelijking met enkel de cijfers uit 2020 niet geheel mogelijk is.

BEGROTING 2022 **Totaal RD Maasland**	**Realisatie 2019**	**Concept Realisatie 2020**	**Begroot 2022**
OPBRENGSTEN			
Omzet Derden	2.271.521	3.019.541	2.745.204
Omzet Gemeenten	64.119	56.737	43.500
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	110.638	127.344	141.133
Project Onkruid Maasgouw e.v.	93.000	0	0
Project Echt Susteren	123.792	113.654	128.182
Project Roerdalen vegen		0	128.182
Afval doorberekening	1.468.879	1.619.127	1.576.750
Voorzieningen : rechtstreeks !		0	0
Interne doorberekeningen	945.150	1.111.726	1.018.392
Bruto Omzet	5.077.098	6.048.129	5.781.342
Uitbesteed	137.959	151.049	172.000
Netto Omzet	**4.939.139**	**5.897.080**	**5.609.342**
KOSTEN			
Salariskosten	2.188.031	2.422.228	2.546.827
Inhuur personeel/materieel	338.865	522.239	239.000
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	110.638	126.344	141.133
Project Onkruid Maasgouw e.v.	93.000	0	-
Project Echt Susteren	123.792	113.654	128.182
Project Roerdalen vegen		0	128.182
Afvalverwerkingskosten Totaal P1-2-3	3.258.749	3.593.098	3.702.676
Wagenpark excl.afschr.en rente	679.572	725.142	776.344
Afschr.en Rente wagenpark	301.729	288.958	270.356
Overige exploitaitiekosten	783.114	836.929	1.209.597
Afschr.en Rente ov.expl.	417.383	422.276	524.585
Voorzieningen	23.440	10.934	21.320
Totale bedrijfskosten	**8.318.314**	**9.061.803**	**9.688.202**
Interne doorberekeningen	945.150	1.111.726	1.018.391
Totale kosten	**9.263.464**	**10.173.528**	**10.706.594**
RESULTAAT voor reservering ***(lees bijdrage gemeenten)***	**-4.324.325**	**-4.276.448**	**-5.097.251**
BESTEMMINGSRESERVES	63.840	0	-
RESULTAAT na reservering (werkelijk)	**-4.260.485**	**-4.276.448**	**-5.097.251**
VPB P1 en P3	**-1.249**	**-2.784**	**-4.744**
Dekking Peel en Maas	**249.100**	**249.100**	**249.100**
BEGROOT BIJDRAGE GEMEENTEN	**3.607.745**	**4.184.957**	**4.852.895**
OVERSCHOT/TEKORT	**-404.888**	**154.825**	**0**

CONCEPT

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Samenvatting verschillen Begroting 2022 – Realisatie 2019 en 2020 3
Inleiding 5
1. Programmaplan 6
1.1 Programma 1 – Huishoudelijk Afval 7
1.2 Programma 2 – Openbare Ruimte 11
1.3 Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening 13
2. Financiële Begroting 14
2.1 Uitgangspunten. 14
2.2 Financiële gevolgen wijziging afvalinzameling. 15
2.3 Overige wijzigingen t.o.v. voorgaande Jaren 16
2.4 Lasten en Baten 18
2.3 Meerjarenraming 21
2.4 Bijdragen per Gemeente 22
2.5 Balans 24
2.6 Investeringen 25
3. Financiële Sturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen 26
3.1 Algemene dekkingsmiddelen 26
3.2 Financiering 27
3.3 Weerstandsvermogen, Reserves en voorzieningen 29
3.4. Financiële Kengetallen 31
3.5 Onderhoud Kapitaalgoederen 34
3.6 Risicobeheersing 35
3.7 Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB) 36
3.8 Personeel & Organisatie 36
3.9 Verbonden Partijen 37
3.10 Rechtmatigheid 37
3.11 Incidentele baten en lasten 38
3.12 Overhead 39
3.13 Doorschuif-btw 41
4. BIJLAGEN 42
BIJLAGE 1 Meerjarenperspectief Gemeentelijke Bijdragen 43

CONCEPT

Inleiding

Programmabegroting

Deze begroting is opgebouwd conform de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. In deze programmatisch opgebouwde begroting hebben we een drietal programma's opgenomen waarmee we ons richten op vooraf gestelde doelen en beoogde effecten. Vanuit deze programmatische gedachte kent deze begroting een scheiding tussen beleidsmatige en financiële aspecten. Het beleidsmatige deel bestaat uit het programmaplan en een aantal paragrafen. Het financiële deel bestaat uit een overzicht van de verdeling van de middelen over de verschillende programma's en programmaonderdelen.

Procedure begroting*

- 7 april 2021 : Het Algemeen Bestuur bespreekt de conceptbegroting.
- Vóór 15 april 2021 : Het DB biedt de conceptbegroting aan, aan de gemeenteraden.
- Vóór 15 juni 2021 : De gemeenteraden dienen vóór 15 juni hun zienswijze op de begroting kenbaar te maken aan het DB.
  Het DB voorziet de ingebrachte zienswijzen van een reactie en biedt deze tezamen met de conceptbegroting aan, aan het AB.
- 7 juli 2021 : Het AB stelt de begroting vast.

(*) Maatregelen i.v.m. het coronavirus kunnen leiden tot een andere planning.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin drie programma's zijn opgenomen te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte' en het programma 'Zakelijke Dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

Waar in het eerste hoofdstuk met name het beleidsmatige, de 'wat'-vragen, aan de orde komen, bevat het tweede hoofdstuk een aantal paragrafen waar met name de beheersmatige aspecten, aan de orde komen. Tenslotte is in hoofdstuk 3 de financiële begroting van RD Maasland opgenomen.

CONCEPT

1. Programmaplan

Dit eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin wij onze begroting in drie programma's hebben verdeeld, te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte' en het programma 'Zakelijke Dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

De opbouw van dit programmaplan draagt bij aan meer grip en betere verantwoording ten aanzien van de Begrotingscyclus, Planning en Control, en Programmamanagement. Daarom hebben de programma's een vaste indeling gekregen, die als volgt is onderverdeeld:

- Inleiding;
- Doelen;
- Prestaties;
- Middelen;

CONCEPT

1.1 Programma 1 – Huishoudelijk Afval

Inleiding

Het Programma Huishoudelijk Afval heeft betrekking op al het huishoudelijk afval dat in de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten wordt ingezameld. In 2022 wordt gestart met de wijziging van de inzameling van het huishoudelijk afval teneinde de gestelde milieudoelen te kunnen realiseren. In de kadernota staat daarover het volgende vermeld:

"*In de loop van 2020 heeft het bestuur van de gemeenschappelijke regeling u via de kadernota t.b.v. de begroting 2021, de begroting 2021, raadsinformatiebrief, tussentijdse rapportages en de uitkomsten van het onderzoek naar de mogelijke inzamelscenario's geïnformeerd over de toekomstige invulling van afvalbeheer, gericht op landelijke doelstellingen voor het jaar 2025.*

Toegelicht is dat de kosten voor het afvalbeheer stijgen, dit vooral vanwege de stijging van de kosten voor het verwerken van het afval. Deze kosten zijn minder goed beheersbaar. Dit verwerken gebeurt door bedrijven die gecontracteerd worden op basis van aanbestedingen. De kosten voor het verwerken van afval is onderhevig aan schommelingen op de (wereld)markt; is de vraag naar bepaalde stromen hoog dan zijn de kosten voor het verwerken lager en soms wordt er zelfs een vergoeding voor betaald. Is de vraag echter laag dan stijgen de kosten. Naast ontwikkelingen op de markt zijn de door de overheid ingevoerde belasting op het verbranden van afval en de wijziging van de vergoeding voor het inzamelen van kunststof debet aan de kostenstijging.

Het bestuur van RD Maasland streeft er dan ook naar om in navolging van het landelijke beleid, om daar waar het kan samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken c.q. circulair toe te passen. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt.

Het Algemeen bestuur heeft dit streven vertaald naar:

RD Maasland streeft naar een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plek meer is voor afval. Dit streven is vertaald naar de volgende doelstellingen:

A. Verlagen van het restafval naar 100 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2023.

B. Verlagen van het restafval van 100 kilogram naar 80 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2025.

De focus ligt op het terugdringen van de grote hoeveelheid GFT/ keukenafval die nu nog in de restafvalcontainer terechtkomt.

De doelstellingen vormen het kader voor de uitvoering van de taken van RD Maasland. Tijdens het schrijven van deze kadernota, zijn de beraadslagingen over de aan de gemeenteraden voorgelegde afval-inzamelscenario's nog niet geheel afgerond. De definitieve keuze is nog niet vastgesteld. Voor deze begroting wordt uitgegaan van het zogenaamde voorkeursscenario met dien verstande dat de inzameling van papier en karton niet wijzigt en de brengvoorzieningen voor PMD in de gemeenten Leudal en Maasgouw gehandhaafd blijven."

CONCEPT

De essentie van het samenwerken in de gemeenschappelijke regeling is dat kosten kunnen worden vermeden of gereduceerd door de schaal waarop de uitvoering van het gemeenschappelijke afvalbeheer kan plaatsvinden. Met deze visie is 58 jaar geleden door 11 midden Limburgse gemeenten de GR Reinigingsdienst Maasland opgericht. Deze visie is en blijft actueel. Het effect van de samenwerking is het hoogst als de inzameling van het afval door het gehele verzorgingsgebied op eenzelfde wijze plaatsvindt. Daarnaast blijft het bestuur streven naar uitbreiding van de samenwerking met buurgemeenten.

De uitvoeringskosten worden op basis van het aantal aansluitingen (gebaseerd op het containermanagementsysteem) doorberekend naar de deelnemende gemeenten. In deze doorberekening zit geen winstopslag. Eventuele aanvullende diensten worden direct in rekening gebracht bij de betreffende gemeente. Roerdalen en Echt-Susteren nemen niet alle diensten af.

Kengetallen

Aantal aansluitingen per gemeente (per 1 januari)	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroot 2021**	**Begroot 2022**
Leudal	15.683	15.789	15.690	15.800
Maasgouw	10.638	10.715	10.650	10.750
Roerdalen	9.246	9.226	9.250	9.250
Echt-Susteren noord	8.350	8.350	8.350	8.350
Totaal	**43.917**	**44.080**	**43.940**	**44.150**

Doelen

Met dit programma wordt invulling gegeven aan de wettelijke taak van gemeenten, welke taken door de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling RD Maasland. Verwezen wordt naar art. 10.21 en art. 10.22 van de Wet Milieubeheer.
Het bestuur van RD Maasland streeft er naar om in het kader van circulaire economie, samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken. Met andere woorden, gestreefd wordt naar ‘het sluiten van de keten’. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt.

Prestaties

De afgelopen jaren zijn in de GR-gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen, geen grote beleidswijzigingen doorgevoerd. Ofschoon de doelstelling voor 2020 (75% afvalscheiding) reeds vroegtijdig is gerealiseerd, is de hoeveelheid nog te verbranden afval niet meer gedaald. Opgemerkt wordt de afgelopen 5 jaar meer huishoudelijk afval is aangeboden. Reden om te onderzoeken of via een verandering in de inzameling verbeteringen kunnen worden gerealiseerd. Uitgaande van de in 2018 door het algemeen bestuur vastgestelde visie (rapport strategische verkenning 2018-2025), is in 2020 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden hiertoe. Als kader is gesteld het realiseren van de reductie van het te verbranden restafval per inwoner naar 80 kg per jaar uiterlijk in 2025.

Middelen

Teneinde deze doelen te bereiken, is een inzamelstructuur beschikbaar en worden onderstaande diensten uitgevoerd.

- Huis-aan-huis inzameling van restafval en gft (groente-, fruit- en tuinafval);
- Inzameling grof huishoudelijk afval, tuinafval e.d. via de milieuparken;
- Scheiding van afvalstromen en afzet als grondstoffen;
- Inzameling glas, metaal, kunststoffen en kleding (via brengvoorzieningen e.o. huis aan huis);
- Inzameling en sortering textiel;
- Inzameling klein chemisch afval;
- Inzameling grof huishoudelijk afval aan huis op aanvraag;
- Inzameling herbruikbare huisraad aan huis op aanvraag, inzet kringloopbedrijven;
- Inzameling elektrische apparaten en wit-en bruingoed via milieuparken;
- Inzameling oud papier (via verenigingen);
- Het (doen) verwerken van afvalstromen;
- Uitvoering sorteerplicht kunststoffen, gecombineerd met drankenkartons en blik;
- Tariefdifferentiatie uitgaande van 'de vervuiler betaalt';
- Containermanagement;
- Communicatie;
- Educatie op scholen;
- Beleidsonderzoek en -advisering.

De volgende tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten/ diensten.

Kostprijs (bijdragen gemeenten)

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Inzameling restafval en GFT, huis-aan-huis	1.433.917	1.524.800	1.355.009	1.677.111
Inzameling via milieuparken	454.454	550.873	451.332	346.919
Inzameling via brengvoorzieningen in de wijk	407.568	483.240	623.920	732.123
Kosten Diftar	223.159	233.027	219.937	225.037
Containermanagement	256.672	280.167	243.256	405.506
Verwerking afval	664.584	244.266	1.045.236	793.241
Beleid en voorlichting	415.636	486.170	462.722	491.670
(Geraamd) Saldo van baten en lasten (1)	**3.855.989**	**3.802.544**	**4.401.411**	**4.671.608**
Aandeel reserves (2) (min-teken is onttrekking)	-63.840	0	0	0
Aandeel VPB (3)	1.223	2.784	1.353	1.861
Dekking bijdrage gemeenten als voorschot	3.422.836	3.741.771	4.402.764	4.673.469
Dekking Peel en Maas (5)	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*
Geraamde voorschotten gem. incl.P+M	*3.173.736*	*3.492.671*	*4.153.664*	*4.424.369*
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-370.536**	**185.543**	**0**	**0**
Verwerkingskosten hha rst-gft afval (4)	1.445.137	1.598.724	1.491.600	1.550.000
Totale inzameling incl.verwerking (1+2+3+4)	5.239.108	5.154.952	5.645.264	6.223.469

CONCEPT

Zoals meerdere malen toegelicht, zijn de kosten voor het verwerken van het afval onderhevig aan marktwerking. Met name de afvalstromen (via Milieuparken) Grof huishoudelijk, ABC-Hout en in mindere mate Groen en Matrassen brengen hoge kosten met zich mee, terwijl Papier, Schroot en Textiel als gegarandeerde opbrengstposten ongekend lage revenuen opleveren . Als dan daarbij voor de zogenaamde verpakkingsstromen (PMD) minder en minder tonnen vermarkt kunnen worden, de uitbetaalde vergoedingen via Nedvang/Afvalfonds dalen en de kosten voor inzameling, overslag, transport en sorteren oplopen, is de belangrijkste oorzaak voor de hogere gemeentelijke dekking grotendeels verklaard.

Naast deze niet-beïnvloedbare kosten is met name de raming van de volgende kosten niet zeker:

- Brandstofkosten;
- Loonstijgingen als gevolg van nieuwe CAO afspraken;
- De vergoeding voor de ingezamelde PMD;
- Piekbelasting in de uitvoering;

De problematiek rondom de inzameling van verpakkingen heeft geleid tot een aantal voorstellen welke in het voortraject door belanghebbenden (NVRD-VNG-Nedvang) zijn doorgenomen. Binnenkort kunnen gemeenten ervoor kiezen om de constructie aan te gaan met Nedvang waarbij alleen een inzamelvergoeding zal worden verstrekt en dat de verdere afwikkeling van deze stromen de verantwoordelijkheid wordt van Nedvang. Feitelijk is dit de oude constructie welke werd gehanteerd tot 2015. In de huidige contractvorm zijn de gemeenten geheel verantwoordelijk, van inzameling tot sortering tot vermarkting. Via ASL zijn alle Limburgse gemeenten gebonden aan een contract (sorteren en vermarkten) met Veolia (voorheen Van Scherpenzeel). Aangezien dit contract nog een looptijd heeft tot en met 2022 zijn er op dit op moment onderhandelingen gaande met alle betrokkenen. Nog ongewis is welke uitkomsten hieruit volgen. Vooralsnog wordt in deze begroting rekening gehouden met het Veolia-model. Van belang is tevens om aan te geven dat de komende jaren naar verwachting de vergoedingen via Nedvang zullen dalen, de vermarkte hoeveelheden zullen dalen, terwijl de contractkosten a.g.v. indices zullen stijgen.

De raden van de aan de GR deelnemende gemeenten hebben vorig jaar de colleges van B&W verzocht om alle aan de gemeenten verbonden partijen op te roepen om daar waar mogelijk de kosten die bij de gemeenten in rekening worden gebracht te verlagen. Het AB van RD Maasland heeft n.a.v. een intern onderzoek en geconcludeerd dat op dit ten aanzien hiervan geen mogelijkheden zijn en dat kostenreducties wel mogelijk zijn via het vergroten van schaal waarop RD Maasland haar diensten uitvoert. Een en ander is uitgebreid toegelicht in de aan de gemeenteraden gestuurde tussentijdse managementrapportage (t/m juni 2020).

CONCEPT

1.2 Programma 2 – Openbare Ruimte

Inleiding

Via de gemeenschappelijke regeling zijn de mechanische reiniging van verhardingen en de reiniging van straatkolken in de gemeenten Maasgouw en Leudal opgedragen aan RD Maasland. Het mechanisch vegen wordt zo mogelijk gecombineerd met het verwijderen van onkruiden. Dit werk is uitbesteed om reden dat de omvang van het werk onvoldoende is om een investering in eigen materieel rendabel te maken. De gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen hebben RD Maasland opdracht verleend de verhardingen mechanisch te reinigen. RD Maasland streeft er naar om het kolkenreinigen te verzorgen voor alle deelnemende gemeenten. De minimale vorm van samenwerking is een gezamenlijke aanbesteding.

Kengetallen

Aantal kolken per gemeente te ledigen (per 1 januari)	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Leudal (voorjaar)	14.939	14.835	14.800	14.850
Maasgouw (voor- en najaar)	21.685	22.410	21.800	22.450
Totaal	**36.624**	**37.245**	**36.600**	**37.300**

Aantal veeguren per gemeente	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Leudal	2.175	2.029	2.000	2.000
Maasgouw	1.345	1.355	1.300	1.300
Totaal	**3.520**	**3.384**	**3.300**	**3.300**

Doelen

Met dit programma wordt beoogd dat met de uitvoering van genoemde taken:

- beantwoord wordt aan de verwachtingen van de gemeenten.

Prestaties

- uitbreiding taken op het gebied van schoonmaak openbare ruimte.

Indicatoren

Aantal veeguren / kolken	Gemiddeld 2018-2020	Doelstelling	Norm	Begroting 2022
Opdrachten van gemeenten	3.452 uren	+100%	n.v.t.	3.300 uren
Opdrachten van gemeenten	36.812 kolken	+100%	n.v.t.	36.600 kolken

Middelen

RD Maasland beschikt over 4 veegmachines. Het schoonmaken van de kolken is vooralsnog uitbesteed. Zodra een hoge bezettingsgraad kan worden bereikt, zal deze dienst in eigen beheer worden uitgevoerd.

De volgende tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten/ diensten. Bij deze raming is uitgegaan van:

- Alle in 2020 uitgevoerde diensten;
- Stijging van de personeelslasten met cao.

Kostprijs (bijdragen gemeenten)

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Kosten veegdienst	386.706	380.941	334.894	342.490
Kosten kolkendienst	81.756	76.367	72.466	97.569
(Geraamd) Saldo van baten en lasten	**468.461**	**457.308**	**407.340**	**440.059**
Aandeel reserves	0	0	0	0
Dekking bijdrage gemeenten	434.815	401.285	407.340	440.059
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-33.627**	**-56.023**	**0**	**0**

CONCEPT

1.3 Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening

Inleiding

De zakelijke dienstverlening omvat vooral de inzameling van bedrijfsafvalstoffen. De oorsprong van deze dienstverlening is gelegen in het feit dat in het verleden bedrijfsafvalstoffen, van met name kleine bedrijven, tezamen met huishoudelijke afvalstoffen werden ingezameld. De opdrachten worden in de regel verleend na een aanbesteding of aanvraag van offerte. Deze activiteit is VPB plichtig.
Opgemerkt wordt dat in 2020 de omzet is gedaald door de Coronacrisis. De verlaging van de omzet is voornamelijk opgevangen door kostenreductie. Het is evenwel nog steeds gelukt om de bijdrage aan de vaste kosten van RD Maasland, denk aan gebouwen en terreinen, gelijk te houden. De markt is fragiel en er blijven minder en minder verwerkers over. Dit maakt dat RD Maasland slechts een kleine marge raamt.

Doelen

- Versteviging bedrijfseconomische positie;

Prestaties

- Bijdrage aan dekking vaste kosten RD Maasland.

Indicatoren

Bedragen x €	Gemiddeld 2018-2020	Doelstelling	Norm	Begroting 2022
Omzet zakelijke diensten	1.160.012	n.v.t.	n.v.t.	1.204.250
Netto resultaat	-3.923	neutraal	n.v.t.	11.532

Middelen

RD Maasland beschikt over specifiek transportmaterieel waarmee afzet- en rolcontainers kunnen worden getransporteerd resp. gewogen en geledigd. Voor het vegen van bedrijfsterreinen worden veegmachines ingezet. Onderstaande tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten:

Kostprijs (gesaldeerd als positief effect (= verlaging van) op gemeentelijke bijdrage

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
(Geraamd) Saldo van baten en lasten	**127**	**-31.460**	**100**	**14.414**
Aandeel reserves	0	0	0	0
VPB (20% < 200.000)	25	0	20	2.883
Verlaging bijdrage gemeenten	824	0	80	11.532
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-799**	**-16.595**	**0**	**0**

CONCEPT

2. Financiële Begroting

Rechtmatigheid

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.1 Uitgangspunten.

Bij deze begroting is uitgegaan van de in de kadernota opgenomen financiële kaders:

- Alle in 2021 uitgevoerde diensten;
- Wijzigingen in afvalinzameling vanaf 2022;
- Kosten flankerende maatregelen en extra communicatie;
- De kosten van de verwerking van ingezamelde afvalstromen op basis van de uitkomsten van de meest recente (Europese) aanbestedingen;
- Besparing kosten verwerking restafval o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Verhoogde inzameling PMD
- Stijging kosten composteren GFT o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Personeelslasten conform vigerende CAO plus 2%.
- Prijsstijging inkopen plus 2%.
- Handhaven poorttarief €. 15,- per 0,5m3 (met name Grof restafval en Hout)
- Handhaven poorttarief €. 7,50. Per 0,25m3

CONCEPT

2.2 Financiële gevolgen wijziging afvalinzameling.

Zoals aangegeven in de kadernota is in de begroting 2022 rekening gehouden met het nieuw afvalbeleid. De financiële consequenties van dit nieuwe afvalbeleid zijn in de begroting bepaald op basis van het rapport van de extern deskundige AfvalSpiegel. Zij hebben een scenariorapport uitgebracht. De financiële consequenties van het voorkeursscenario (met uitzondering van de papiercontainers) zijn gebruikt voor de begroting 2022. Belangrijk om te vermelden is dat de investeringen en kosten van dit nieuwe beleid op de begroting van RD Maasland drukken, maar dat de baten (lagere verwerkingskosten) budgetneutraal voor RD Maasland zijn, omdat de verwerkingskosten van het huishoudelijk afval 1 op 1 worden doorberekend aan de gemeente. Ook is de totale besparing van verwerkingskosten die de AfvalSpiegel heeft berekend gelijkelijk verdeeld over de jaren 2022 t/m 2025. Samenvattend kan men dus concluderen dat in dit kader 'de kost voor de baat uit gaat' en dat de besparing financieel zichtbaar zal moeten worden bij de gemeenten in de vorm van lagere verwerkingskosten. Op dit moment is de verwachting dat met het huidige personeel en wagenpark het nieuwe afvalbeleid kan worden uitgevoerd door RD Maasland. In deze kosten zit dus vooralsnog geen impact van het nieuwe beleid verwerkt.

Samenvattend is de financiële impact op de begroting 2022 als volgt:

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Hogere afschrijvingskosten	€ 129.396	€ 129.396	€ 129.396	€ 129.396
Toename overige exploitatiekosten	€ 356.847	€ 356.847	€ 356.847	€ 356.847
Totale stijging kosten	**€ 486.243**	**€ 486.243**	**€ 486.243**	**€ 486.243**

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Meeropbrengsten PMD	€ 64.000	€ 128.000	€ 192.000	€ 256.000
Toename verwerkingskosten PMD	€ -36.231	€ -72.462	€ -108.693	€ -144.925
Besparing verwerkingskosten HHA restafval*	€ 111.000	€ 222.000	€ 333.000	€ 444.000
Toename verwerkingskosten GFT*	€ -16.000	€ -32.000	€ -48.000	€ -64.000
Besparing verwerkingskosten totaal	**€ 122.769**	**€ 245.538**	**€ 368.307**	**€ 491.075**

* deze kosten worden 1-op1 doorbelast door RD Maasland aan de gemeenten en leiden dus ook tot een lagere omzet van RD Maasland (budgetneutraal effect).

Als voorbeeld is in onderstaande opstelling het effect van het nieuwe beleid weergegeven als de verwerkingstarieven jaarlijks met 10% stijgen:

Ontwikkeling kosten HHA bij 10% prijsstijging per jaar **zonder** effect nieuw beleid

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Kilo's HHA	11.583.000	11.583.000	11.583.000	11.583.000
verwachte prijs per ton	104	114	126	138
Totaal	**1.205.000**	**1.325.000**	**1.458.000**	**1.603.000**

CONCEPT

Ontwikkeling kosten HHA bij 10% prijsstijging per jaar met effect nieuw beleid

	2022	2023	2024	2025
Kilo's HHA	10.516.750	9.450.500	8.384.250	7.318.000
verwachte prijs per ton	104	114	126	138
Totaalprijs	**1.094.000**	**1.081.000**	**1.055.000**	**1.013.000**
Verschil	111.000	244.000	403.000	590.000
Voordeel nieuw beleid prijspeil 2022	111.000	222.000	333.000	444.000
Extra voordeel nieuw beleid op prijsstijging	-	22.000	70.000	146.000

2.3 Overige wijzigingen t.o.v. voorgaande Jaren

Poorttarieven
Voor 2022 is rekening gehouden met de omzet van 2020 en de verhoging van de poorttarieven per 1-1-2021.

Afval doorberekening(hha rstgft/veeg/kolk)
Ondanks het nieuw beleid wordt toch een toename van de doorberekening van afval in Programma 1 ad. € 58.000 verwacht. De stijging kan als volgt worden verklaart:

Effect Stijging kilo's 2019 (tbv begroting 2021) tov kilo's 2020 (tbv begroting 2022)	€ 133.000
Effect Indexatie tarieven	€ 20.000
Besparing HHA restafval ivm nieuw beleid	€-111.000
Toename HHA GFT ivm nieuw beleid	€16.000
Totale stijging kosten in begroting 2022	**€ 58.000**

Ter info de aantallen kilo's 2020 ten opzichte 2019:

	2020	2019 (gebruikt in begr 2021)	2019 (cf jaarrekening 2019)
Ondergronds	166.000 kg	120.000 kg	119.000 kg
Verzamel	726.000 kg	650.000 kg	658.000 kg
HHA rest	11.583.000 kg	10.735.000 kg	10.730.000 kg
HHA gft	8.270.000 kg	7.580.000 kg	7.574.000 kg

Uitbestedingen
Er wordt met name een stijging van de kosten van het Kolkenzuigen verwacht (nieuwe aanbesteding voor periode vanaf 2022).

Afvalverwerkingskosten
Voor 2022 is rekening gehouden met de gewichten van 2020 en de meest actuele verwerkingsprijzen (2021) inclusief indexatie. Gedurende 2020 is de opbrengst-genererende textielinzameling omgeslagen in een kostenpost. Voor 2022 is rekening gehouden met kosten in lijn

met de huidige tarieven. De verwerkingskosten voor het Mileuparken Montfort zijn gebaseerd op de begroting 2021 die Attero voor het Mileupark heeft afgegeven inclusief een indexatie voor 2022.

Overige exploitatiekosten
De belangrijkste afwijkingen (> €10.000) ten opzichte van de begroting 2021 zijn onderstaand toegelicht:

- Accountantkosten: + €12.000 obv nieuwe prijsafspraak.
- Afvalkalender: -/- 29.500 Vanaf 2022 geen papieren afvalkalender meer. (leidt ook tot minder opbrengsten omdat deze kosten 1 op 1 worden doorbelast aan gemeenten).
- Automatiseringskosten: +32.500 in 2020 is een SLA met ICT partner Agrippa getekend voor het ICT beheer en ondersteuning. De impact hiervan is verwerkt in de begroting 2022.
- Exploitatiekosten Mileuparken Roggel: +29.000 Extra raming in verband met de huur overslaglocatie en inzet verkeersregelaars agv toenemende drukte voor de ingang.

Voorzieningen
In 2020 is het meerjaren onderhoudsplan geactualiseerd die als basis dient voor het bepalen van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud (+ 8.000). De stijging van de dotatie aan de voorzieningen is grotendeels het gevolg van deze actualisatie.

CONCEPT

2.4 Lasten en Baten

Lasten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	6.621.108	7.559.503	7.362.936	8.009.195
Toevoegingen reserves Programma 1	0	0	0	0
VPB	1.223	2.784	1.353	1.861
Totale lasten Programma 1	*6.622.331*	*7.542.473*	*7.364.289*	*8.011.056*
Programma 2 – Openbare ruimte	712.602	591.365	561.934	726.673
Toevoegingen reserves Programma 2	0	0	0	0
Totale lasten Programma 2	*712.602*	*591.365*	*561.934*	*726.673*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	1.200.064	1.143.565	1.194.425	1.203.436
VPB	25	0	20	2.883
Toevoegingen reserves Programma 3	0	0	0	0
Totale lasten Programma 3	*1.200.089*	*1.143.565*	*1.194.445*	*1.206.319*
Onvoorzien	0	0	0	0
Totale Lasten				
Totale Lasten P 1-2-3 voor bestemming	8.533.774	9.294.433	9.119.295	9.939.304
VPB	1.248	2.784	1.373	4.744
Totale Toevoegingen Reserves P 1-2-3	0	0	0	0
(Geraamd) Resultaat	**8.535.022**	**9.297.217**	**9.120.668**	**9.944.048**

CONCEPT

Baten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	2.765.117	3.756.959	2.961.525	3.337.587
Onttrekkingen reserves programma 1	63.840	0	0	0
Totale baten programma 1	*2.828.957*	*3.756.959*	*2.961.525*	*3.337.587*
Programma 2 – Openbare ruimte	244.141	134.057	154.594	286.614
Onttrekkingen reserves programma 2	0	0	0	0
Totale baten programma 2	*244.141*	*134.057*	*154.594*	*286.614*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	1.200.191	1.126.970	1.194.525	1.217.850
Onttrekkingen reserves programma 3	0	0	0	0
Totale baten programma 3	*1.200.191*	*1.126.970*	*1.194.525*	*1.217.850*
Onvoorzien	0	0	0	0
Totale baten				
Totale Baten P 1-2-3 voor bestemming	4.209.449	5.017.986	4.310.644	4.842.051
Totale Onttrekkingen Reserves P 1-2-3	63.840	0	0	0
(Geraamd) Resultaat	**4.273.289**	**5.017.986**	**4.310.644**	**4.842.051**
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***

CONCEPT

Lasten -/- Baten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	3.855.991	3.802.544	4.401.411	4.671.608
Mutatie reserves P1	-63.840	0	0	0
VPB	1.223	2.784	1.353	1.861
Totaal Programma 1	*3.793.374*	*3.805.328*	*4.402.764*	*4.673.469*
Programma 2 – Openbare ruimte	468.461	457.308	407.340	440.057
Mutaties reserves P2	0	0	0	0
Totaal Programma 2	*468.461*	*457.308*	*407.340*	*440.057*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	-127	16.595	-100	-14.414
VPB	25	0	20	2.883
Mutaties reserves P3	0	0	0	0
Totaal Programma 3	*-102*	*16.595*	*-80*	*-11.532*
Onvoorzien	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo van baten en lasten				
Programma 1-2-3	4.324.325	4.276.447	4.808.651	5.097.251
VPB (20% < 200.000)	1.248	2.784	1.373	4.744
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves 1-2-3	-63.840	0	0	0
(Geraamd) Saldo na reservemutaties	**4.261.733**	**4.279.231**	**4.810.024**	**5.101.995**
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***
Bijdrage gemeenten als voorschot	***3.607.745***	***4.184.955***	***4.560.924***	***4.852.895***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	***-404.888***	***154.824***	***0***	***0***

CONCEPT

2.3 Meerjarenraming

Onderstaande meerjarendoorkijk is gebaseerd op:

- de verwachtingen voor 2022;
- de voorlopige cijfers van 2020 en doorkijk 2021;
- een stijging/indexering van de (contract)kosten met 2% per jaar;
- De per 2023 vervallen vrijval (249.100) uit de bestemmingsreserve desintegratie Peel en Maas in Programma 1;
- Toenemend positief effect van het nieuwe afvalbeleid (jaarlijks effect van €123.000 voor de jaren 2022 tm 2025). Zie ook de toelichting in paragraaf 2.2.

Lasten -/- Baten					
Programma	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**MDK 2023**	**MDK 2024**	**MDK 2025**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	4.401.411	4.671.608	4.640.000	4.610.000	4.579.000
Mutatie reserves P1	0	0	0	0	0
VPB	1.353	1.861	0	0	0
Totaal Programma 1	*4.402.764*	*4.673.469*	*4.640.000*	*4.610.000*	*4.579.000*
Programma 2 – Openbare ruimte	407.340	440.057	449.000	458.000	467.000
Mutaties reserves P2	0	0	0	0	0
Totaal Programma 2	*407.340*	*440.057*	*449.000*	*458.000*	*467.000*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	-100	-14.414	-14.414	-14.414	-14.414
VPB	20	2.883	2.883	2.883	2.883
Mutaties reserves P3	0	0	0	0	0
Totaal Programma 3	*-80*	*-11.532*	*-11.532*	*-11.532*	*-11.532*
Onvoorzien	0	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo van baten en lasten					
Programma 1-2-3	4.808.651	5.097.251	5.074.586	5.053.586	5.031.586
VPB (20% < 200.000)	1.373	4.744	2.883	2.883	2.883
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves 1-2-3	0	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo na reservemutaties	**4.810.024**	**5.101.995**	***5.077.469***	***5.056.469***	***5.034.469***
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***0***	***0***	***0***
Bijdrage gemeenten als voorschot	***4.560.924***	***4.852.895***	***5.077.469***	***5.056.469***	***5.034.469***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***

2.4 Bijdragen per Gemeente

Bedragen x €	Voorschot Programma 1 Huisvuil	Desintegratie Peel & Maas	Voorschot Progr. 1 Incl. desintegr. Peel & Maas 2022	
Programma 1				
Leudal	2.110.502	-112.492	1.998.011	
Maasgouw	1.435.943	-76.537	1.359.406	
Roerdalen	789.786	-42.096	747.690	
Echt-Susteren	337.237	-17.975	319.262	
Totaal Programma 1	**4.673.469**	**-249.100**	**4.424.369**	
Bedragen x €	Voorschot Programma 2 Vegen	Voorschot Programma 2 Kolken	Voorschot Progr. 2 2022	
Programma 2				
Leudal	207.570	38.844	246.414	
Maasgouw	134.920	58.724	193.645	
Totaal Programma 2	**342.490**	**97.569**	**440.059**	
Bedragen x €	Voorschot Programma 3 Tot. Zakelijk		Voorschot Progr. 3 Zakelijk 2022	
Programma 3				
Leudal	-5.084		-5.084	
Maasgouw	-3.451		-3.451	
Roerdalen	-2.997		-2.997	
Totaal Programma 3	**-11.532**		**-11.532**	
Bedragen x €			**Voorschot Alle programma's 2022**	**Voorschot Alle programma's 2021**
Leudal			2.239.341	2.099.812
Maasgouw			1.549.600	1.442.728
Roerdalen			744.693	634.411
Echt-Susteren			319.262	383.973
Tot. alle programma's			**4.852.896**	**4.560.924**

CONCEPT

De belangrijkste verschillen van de cijfers 2022 vergeleken met het conceptjaar 2020 zijn uitgesplitst in het overzicht op bladzijde 3. Hierna volgt eenzelfde overzicht met de vergelijking van de ramingen van de jaren 2021 en 2022.

BEGROTING 2022 **Totaal RD Maasland**	**Begroot 2021**	**Begroot 2022**	***Verschillen ramingen 2021 en 2022***
OPBRENGSTEN			
Omzet Derden	2.400.131	2.745.204	PMD vergoeding is qua tarief 60 euro hoger dan geraamd in 2021. In 2022 tarief van 2021
			aangehouden. lagere opbrengsten en minder vermarkte kg's textiel, papier, staal
Omzet Gemeenten	73.000	43.500	In 2022 wordt naar verwachtiging geen papieren afvalkalender meer verzonden.
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	111.919	141.133	in ovl met gemeente worden onderhoud en schoonmaak van de ondergrondse geintensiveerd.
Project Onkruid Maasgouw e.v.	-	-	nvt meer
Project Echt Susteren	125.669	128.182	indexatie uurtarief
Project Roerdalen vegen		128.182	nieuwe vanaf 2021, raming 2021 dient nog aangepast te worden
Afval doorberekening	1.517.825	1.576.750	1 op 1 doorberekening hha rst-gft-veegvuil-kolkslib, index en ASB werken kostenverhogend
	-	-	effect nieuw afvalbeleid werkt kostenverlagend
Interne doorberekeningen	943.505	1.018.392	* plus min
Bruto Omzet	5.172.049	5.781.342	
Uitbesteed	147.000	172.000	inkoop van deze diensten worden duurder. Met name toename van kosten kolkenreinigen verwacht.
Netto Omzet	**5.025.049**	**5.609.342**	
KOSTEN			
Salariskosten	2.425.250	2.546.827	Cao doorrekening van 2020 en nieuwe inschatting nieuwe Cao vanaf 2021
Inhuur personeel/materieel	192.000	239.000	verschuiving SW naar uitzendkrachten+indexatie
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	111.919	141.133	
Project Onkruid Maasgouw e.v.	-	-	nvt meer
Project Echt Susteren	125.669	128.182	indexatie uurtarief
Project Roerdalen vegen		128.182	nieuwe vanaf 2021, in raming 2021 niet voorzien.
Afvalverwerkingskosten	3.644.541	3.702.676	Stijging verwerkingskosten PMD en textiel. Positief effect nieuw afvalbeleid. Stromen MP in 2022
			lagere tarieven geraamd obv tarieven 2021. Inschatting verwerkingstarieven MP's 2021 te hoog.
Wagenpark excl.afschr.en rente	742.000	776.344	indexering Onderhoudscontracten, stijging kosten verzekering, wegenbelasting
Afschr.en Rente wagenpark	351.842	270.356	reguliere vervangingen
Overige exploitaitiekosten	891.500	1.209.597	naast indexatie met name extra kosten ivm nieuw beleid
Afschr.en Rente ov.expl.	394.224	524.585	extra afschrijving (130K) ivm investeringen nieuw beleid
Voorzieningen	11.250	21.320	dotatie onderhoudsvoorziening conform geactualiseerd onderhoudsplan
Totale bedrijfskosten	**8.890.195**	**9.688.202**	
Interne doorberekeningen	943.505	1.018.391	* plus min
Totale kosten	**9.833.700**	**10.706.594**	
RESULTAAT voor reservering	**-4.808.651**	**-5.097.251**	
(lees bijdrage gemeenten)			
BESTEMMINGSRESERVES	-	-	
RESULTAAT na reservering (werkelijk)	**-4.808.651**	**-5.097.251**	
VPB P1 en P3	**-1.373**	**-4.744**	
Dekking Peel en Maas	**249.100**	**249.100**	desintegratievergoeding cf besluit
BEGROOT BIJDRAGE GEMEENTEN	**-4.560.924**	**-4.852.895**	Hogere bijdragen met name door nieuw beleid.
OVERSCHOT/TEKORT	**0**	**0**	

CONCEPT

2.5 Balans

Balans in €. x 1.000									
ACTIVA	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**PASSIVA**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vaste Activa					*Vaste Passiva*				
Immaterieel	0	0	0	0	Eigen Vermogen	793	793	793	793
Materieel	6.833	6.589	6.317	5.909	onbestemd resultaat				
Vlottende Activa					Voorzieningen	158	165	159	108
Voorraden	25	25	25	25					
					Vaste schulden > 1 jaar				
Uitzettingen < 1 jaar	500	500	500	500	Geldleningen	5.059	5.216	5.078	4.930
Vorderingen Openb									
Overige vorderingen					*Vlottende passiva*				
					Kasgeld	1.000	1.000	1.000	1.000
Liq middelen									
Kas	53	461	588	797	*Overlopende passiva*	1.000	1.000	1.000	1.000
Bank Giro					Nog te betalen				
					Overige vooruitontv				
Overlopende activa	600	600	600	600					
Totaal	**8.010**	**8.175**	**8.030**	**7.831**	**Totaal**	**8.010**	**8.175**	**8.030**	**7.831**

Voor bovenstaande balans zijn als uitgangspunt genomen:

- de ontwikkelingen in de vaste activa
- de ontwikkelingen in de reserves (Eigen Vermogen) en voorzieningen

Teneinde de liquide middelen op voldoende niveau te houden is verondersteld dat telkens een kasgeldlening wordt opgenomen.

CONCEPT

2.6 Investeringen

Investeringen kunnen omschreven worden als een uitgave van enige omvang, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Omdat het goed gedurende meerdere jaren wordt gebruikt, worden de lasten (de waardevermindering / afschrijvingslast en de rentecomponent) niet in een keer ten laste van de begroting gebracht, maar verspreid over meerdere jaren. Deze lasten worden verspreid over meerdere jaren afhankelijk van de economische levensduur van het aangeschafte goed.

RD Maasland hanteert als waarderingsgrondslag de waardering tegen historische kostprijs (vervaardigingprijs) c.q. verkrijgingprijs. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting opgenomen dat alle na 1 januari 2004 te plegen investeringen worden ingedeeld naar economisch of maatschappelijk nut (welke RD Maasland niet kent). In onderstaand overzicht worden de investeringen van het jaar 2021 meegenomen omdat de afschrijvingen pas starten in het boekjaar erop en derhalve doorwerken in de cijfers vanaf 2022.

Investering (x € 1.000)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Investeringen met een economisch nut:					
Vervangingsinvesteringen Progr.1	1.502	393	518	110	338
Vervangingsinvesteringen Progr.2	190	-	-	380	-
Vervangingsinvesteringen Progr.3	65	65	65	65	65
Uitbreidingsinvesteringen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal investeringen met een economisch nut					
Investeringen met een maatschappelijk nut	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t
TOTAAL INVESTERINGEN	**1.757**	**458**	**583**	**555**	**403**

Geplande / geraamde investeringen hebben onder andere betrekking op voertuigen, containers, hardware ICT.

CONCEPT

3. Financiële Sturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen

In dit hoofdstuk wordt naast enkele inhoudelijke paragrafen, ingegaan op (financiële) sturing en beheersing en de wettelijk verplichte onderwerpen.
Voor haar financiële besturing richt RD Maasland zich met name op zaken als: een sluitende Resultatenrekening, een beperkte schulden- en vorderingenpositie, voldoende solvabiliteit en liquiditeit en een adequate Reserve. Ten behoeve van betrouwbare informatie over deze grootheden zijn een goede administratieve organisatie en interne controle, evenals een voldoende mate van risicobeheersing, onontbeerlijk.
In diverse wet- en regelgeving wordt voorgeschreven dat in de Jaarrekening en Begroting enkele (verplichte) kengetallen moeten worden opgenomen. Het gaat bijv. om het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten), de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).

3.1 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (resultaat na bestemming) opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen P 1-2-3

Bedragen in €.	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Saldo van baten en lasten progr.1	3.855.989	3.802.544	4.401.411	4.671.608
Aandeel reserves progr.1	-63.840	0	0	0
VPB aandeel P1	1.223	2.784	1.353	1.861
Totaal Programma 1	**3.793.372**	**3.805.328**	**4.402.764**	**4.673.469**
Saldo van baten en lasten progr.2	468.461	457.308	407.340	440.057
Aandeel reserves progr.2	0	0	0	0
Totaal Programma 2	**468.461**	**457.308**	**407.340**	**440.057**
Saldo van baten en lasten progr.3	-127	16.595	-100	-14.414
Aandeel reserves progr.3	0	0	0	2.883
VPB (20% < 200.000)	25	0	20	0
Totaal Programma 3	**-102**	**16.595**	**-80**	**-11.532**
Totaal Progr. 1-2-3	4.261.732	4.279.231	4.810.024	5.101.995
Dekking VS-bijdr. gemeenten P1-2-3	4.012.632	4.044.996	4.810.024	5.101.995
Dekking desintegratie Peel en Maas	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*
Raming vs-gemeente incl.P+M	***3.607.746***	***3.795.896***	***4.560.924***	***4.852.895***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	-404.887	154.824	0	0

CONCEPT

Het besluit over het resultaat uit 2020 dient nog te worden genomen. Programma 2 wordt afgerekend met de gemeenten. De resultaten uit Programma 3 worden normaliter verrekend met de daartoe ingestelde Algemene Zakelijke Reserves.

3.2 Financiering

Verwachtingen kort geld

Met de op te stellen ramingen worden de gemeentelijke bijdragen als leidraad gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen op korte termijn. Daar waar problemen ontstaan, kan een kasgeldlening uitkomst bieden of een verzoek aan de deelnemende gemeenten de bijdragen eerder beschikbaar te stellen. Op dit moment worden geen problemen verwacht om te voldoen aan de korte termijnverplichtingen.

Verwachtingen lang geld

Investeringen worden afgedekt met leningen. De rust is na de financiële crisis van de afgelopen jaren weer teruggekeerd en leidt op dit moment niet tot problemen voor RD Maasland om lang geld aan te trekken. Wel wordt verwacht dat de rente langzaam zal gaan stijgen.

Vuistregels bij aantrekken financiering

Hoewel de voorspelbaarheid (door ons) van de rente gering is, gaan wij voor het aangaan van financiële transacties in principe steeds uit van de navolgende vuistregels:

- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden;
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient het de voorkeur, structurele financieringsbehoeften (zoveel mogelijk) vroegtijdig af te dekken, waarbij flexibiliteit niet uit het oog mag worden verloren;

Met de goedkeuring van de raming voor 2022 zijn voor RD Maasland expliciet ook de jaarlijkse betreffende geldbeheerbesluiten van kracht op het gebied van bankieren, het aangaan van geldleningen tot een maximum van €. 1.000.000 en het aangaan van een kasgeldlening tot een maximum van €. 1.000.000.

Liquiditeitsrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeiten- en investeringsplanning.

Kredietrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's op waardedaling van vorderingen ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door tegenpartij.

CONCEPT

Renterisiconorm

Met behulp van dit instrument wordt het risico van een rentewijziging bij herfinanciering beheerst. Herfinanciering moet gelijkmatig worden gespreid, zodanig dat in enig jaar over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal een renteherziening plaatsvindt .

Renterisico (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Toegestaan Renterisico	1.637	1.824	1.989	2.028	2.069	2.110
Renterisico	742	768	766	697	741	751
Ruimte	895	1.056	1.223	1.331	1.328	1.359

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Om de renterisico's binnen de perken te houden is er een limiet gesteld aan de toelaatbare omvang van de netto vlottend schulden: max. 8,2% van het totaal van de begrote uitgaven

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Toegest. kasgeld	343	748	815	831	848	865
Netto vl schuld	-/- 526	500	500	500	500	500
Ruimte	869	248	315	331	348	365

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane Kasgeldlimiet.
In de bijlage vindt u een zelfde overzicht maar dan per kwartaal.

3.3 Weerstandsvermogen, Reserves en voorzieningen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen, teneinde continuïteit in de dienstverlening te kunnen waarborgen.
Ten principale geldt, op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, dat de deelnemende Gemeenten verplicht zijn eventuele tekorten van RD Maasland aan te vullen. Weerstandscapaciteit (bestaande uit een post onvoorzien en/of algemene reserve) zou uit dien hoofde dan ook niet noodzakelijk zijn. Niettemin is cf Bestuursbesluit van 14 november 2012 gekozen voor het vormen van een Algemene Reserve, enerzijds ten behoeve van de naar RD Maasland overgedragen overheidstaken en anderzijds ten behoeve van de zakelijke dienstverlening. Zodoende heeft RD Maasland ruimte gekregen om door middel van reserves incidentele tegenvallers zelf op te vangen en grote schommelingen in de bijdragen van Gemeenten te voorkomen.

Daarnaast zijn enkele specifieke (bestemmings-)reserves gevormd, als buffer voor de instandhouding van het container- en wagenpark en het gebouwencomplex. Tevens is een reserve gevormd als buffer voor het eigen-risico-drager zijn van de WIA-kosten, alsmede een vereveningsfonds PMD. Er zijn ook enkele voorzieningen gevormd voor te verwachten toekomstige lasten.
Tot slot: periodiek worden de risico's geïnventariseerd: gebeurtenissen die, wanneer ze zich voordoen, nadelige financiële gevolgen hebben (zie paragraaf 2.5.).

Reserves en Voorzieningen

De volgende reserves zijn gevormd:

Algemene-Reserves

a. Overheidstaken: deze reserve is bedoeld voor o.a. het opvangen van prijsschommelingen, incidentele onderzoeks- en advieskosten en is vastgesteld op 5 à 10% van de Gemeentelijke Bijdragen (i.c. tussen € 150.000 en € 300.000)
b. Zakelijke dienstverlening: Deze reserve is bedoeld ter dekking van het marktrisico, aangezien een gemeentelijk vangnet voor zakelijke dienstverlening ontbreekt. De hoogte is vastgesteld op een niveau dat toereikend is om de overheadkosten van ca. twee jaren te kunnen dekken (i.c. een niveau tussen € 250.000 à € 500.000)

Bestemming-Reserves

c. Egalisatiereserve instandhouding Mini-Containerpark (ten behoeve van opvang eenmalige/grootschalige vervanging, ter grootte van twee jaren): max € 352.000
d. Egalisatiereserve instandhouding Wagenpark (ten behoeve van opvang calamiteitenvervanging en/of inhaalslag, ter grootte van twee voertuigen): max. € 143.000
e. Reserve Eigen Risico WIA (als alternatief voor herverzekeren): € 75.000
f. Vereveningsfonds PMD (ten behoeve van opvang verslechterende verhouding opbrengst / kosten): tijdelijke reserve, deze is door de laatste onttrekking in 2019 per 1 jan 2020 opgeheven
g. Desintegratie Peel en Maas ter dekking van de hogere lasten voor de achterblijvende deelnemers a.g.v. de uittreding van de genoemde gemeente voor de deelkernen Meijel en Kessel: tijdelijke reserve

Voorzieningen

h. Er zijn voorzieningen gevormd voor Cafetaria-regeling, gebouwen, dubieuze debiteuren, vloerproblemen Milieupark Maasbracht.

Reserves en Voorzieningen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Alg.Res. overheid	189	189	189	189	189	189
Alg.Res. zakelijk	205	205	205	205	205	205
Bestem. Reserve	399	399	399	399	399	399
Desintegratie Peel en Maas	498	249	-	-	-	-
(On)bestemd Resultaat	155	-	-	-	-	-
Totale Reserves	*1.446*	*1.042*	*793*	*793*	*793*	*793*
Voorzieningen	178	164	158	165	159	108

De hoogte van de Algemene Reserve Overheid ligt boven het bestuurlijk vastgestelde minimum, zijnde €. 150.000. Het resultaat uit 2020 dient nog te worden beoordeeld door het Bestuur.
Alle genoemde bedragen in de bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de eindcijfers 2020 en deze zijn mede afhankelijk van het nog te nemen Bestuursbesluit aangaande het resultaat van 2020. Van daaruit worden de vastgestelde ongewijzigde ramingsbedragen van de raming voor 2021 doorgeteld. Voor de jaren daarna gelden de bedragen uit deze raming voor 2022 e.v..

CONCEPT

3.4. Financiële Kengetallen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) moeten enkele Financiële Kengetallen worden opgenomen; ze zijn in deze paragraaf vermeld.
RD Maasland stuurt zelf niet op deze kengetallen en ontwikkelt er dus geen beleid voor. De Provincie geeft aan dat zij geen handreiking voor adequate betekenisgeving en beoordeling van de kengetallen kan doen, noch dat er eensluidende normen voor bestaan of dat zij normen zou opleggen. Desalniettemin is hieronder een zo goed mogelijke invulling gegeven aan elk kengetal, aan de hand waarvan door RD Maasland de Kengetallen kunnen worden beoordeeld, en de gerealiseerde waarden en ontwikkeling daarin kunnen worden verklaard. De voor de berekening van de kengetallen benodigde getallen zijn opgenomen in de daarvoor bestemde tabellen in de Bijlagen.

Netto Schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Bedacht moet worden dat dit kengetal wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

Netto Schuldquote in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
< 130 %	52%	53%	59%	56%	53%	49%

De Netto Schuldquote beweegt zich bij RD Maasland op een niveau tussen 48 en 60% (2020 – 2025) en bevindt zich dus ruimschoots binnen de VNG-norm. De percentages worden beïnvloed door het aantrekken van vreemd geld en de hoogte van de totale baten van de begroting. Geldleningen worden alleen afgesloten zodra er geen eigen liquiditeit voorhanden is. Daarnaast wordt de hoogte van baten sterk omhoog gestuwd door de gemeentelijke bijdragen.
NB: BBV schrijft ook het kengetal “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” voor, echter bij RD is geen sprake van “verstrekte leningen”.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Ook bij dit kengetal moet worden bedacht dat het wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. In principe is het volledige Eigen Vermogen van een Gemeenschappelijke Regeling van de deelnemende Gemeenten. Elke vorm van solvabiliteit “groter dan 0” is dan ook te

beschouwen als buffer. Uit de afspraken rondom de te vormen reserves (zie onder 2.1.a) resulteert een gewenste solvabiliteit van tenminste ca. 15%.

Solvabiliteits-ratio in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
> 15%	16%	13%	10%	10%	10%	10%

De beweging van deze ratio staat sterk onder invloed van de afloop van de desintegratievergoeding van Peel en Maas (uitgeput per 2023) om uit te komen op een niveau van 10% in 2022. Om te voldoen aan de eis van 15% zullen de gemeenten dienen toe te staan dat er reserves opgebouwd worden.

Structurele Exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten (verminderd met de incidentele lasten) en structurele lasten (verminderd met de incidentele baten), plus het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.
Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Structurele Exploitatieruimte in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
> 0%	5%	3%	3%	0%	0%	0%

Bij RD Maasland schommelt dit saldo rondom 0 %, soms licht positief, soms licht negatief. Dat wordt veroorzaakt door (zeer geringe) incidentele baten c.q. lasten. Ook hiervoor geldt dat desintegratievergoeding invloed heeft op dit getal. Structurele ruimte is na het wegvallen van deze reserve niet aanwezig. Dit betekent dat de elke incidentele afwijking direct invloed kan hebben op de bijdragen van de gemeenten.

EMU-saldo

Voor een deel-overheid als een Gemeente (laat staan voor een Gemeenschappelijke Regeling) zegt het Kengetal EMU-saldo weinig tot niets: de berekening ervan draagt slechts bij tot het op “(inter)nationaal-niveau” kunnen beoordelen van het EMU-saldo. Aangezien het kengetal verplicht moet worden aangeleverd volgt toch enige toelichting:

Het EMU-saldo is een kengetal dat (in 1992) in het leven is geroepen om Europese regels af te spreken op het gebied van overheidsfinanciën. D.m.v. het EMU-saldo worden grenzen gesteld aan het begrotingstekort en de overheidsschuld.
Door het Rijk is dit vertaald in onder andere een tekortnorm voor het EMU-saldo van decentrale overheden van – 0,3% van het BBP. Deze norm wordt niet verdeeld over de decentrale overheidslagen, en dus zijn er geen referentiewaarden voor individuele overheden bepaald, en zodoende is het EMU-saldo voor een individuele overheidsgeleding geen stuurinstrument.
Het EMU-saldo komt in grote mate overeen met het exploitatiesaldo, vertrekt daar ook van, maar pleegt enkele correcties en aanvullingen, met name kapitaaltransacties zoals investeringen. Daardoor wordt voor de bepaling van het EMU-saldo het transactiemoment bepalend, terwijl dat voor het exploitatiesaldo het moment van gebruik is.
Via een CBS-enquête worden de gegevens voor het EMU-saldo opgevraagd.

Maasland zien de EMU-saldi er als volgt Voor RD uit:

EMU-saldo (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Norm n.v.t.	-194	-1.406	56	258	286	422

Zichtbaar is dat het EMU-saldo een negatieve afloop kent. Ook voor dit kengetal geldt dat de voor 5 jaar ingerichte desintegratievergoeding van Peel en Maas (ter dekking van de achtergebleven vaste lasten) het bewuste saldo beïnvloedt. Voor de jaren 2022 t/m 2025 wordt voorzien dat hoogte van de totale investeringen lager ligt dan de lopende afschrijvingen, hetgeen zich dan vertaald in een positief saldo.

Investeringen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
	689	1.882	553	583	555	403

Investeringen zijn in de berekening van het EMU-saldo een aftrekpost. Dit valt echter niet zo op omdat de dekking van Peel en Maas het bewuste saldo sterker beïnvloedt. De post afschrijvingen ligt voor de jaren 2022 e.v. telkens hoger dan de geplande investeringen. Er zou een minder wisselend beeld zijn wanneer er sprake zou zijn van een zgn. ideaalcomplex: een evenwichtige “leeftijdsverdeling” van de activa, waardoor het bedrag aan investeringen in elk jaar ongeveer zo groot is als de afschrijvingen. Voor de investeringen vanaf 2022 geldt dat er alleen reguliere vervangingsinvesteringen worden geraamd in voertuigen, containers en ICT.

3.5 Onderhoud Kapitaalgoederen

In deze paragraaf worden de bedragen die worden uitgegeven aan het verkrijgen / vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen toegelicht.
Voor RD Maasland betreft dit:

a. Gebouwen
b. Voertuigen
c. Milieupark

Kapitaalgoederen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Gebouwen						
-Vervanging	6	100	-	-	-	-
-Onderhoud	10	65	15	15	15	15
Voertuigen						
-Vervanging	489	400	195	395	380	215
-Onderhoud	166	152	155	158	161	165
Milieupark						
-Vervanging	0	0	0	0	0	0
-Onderhoud	15	13	14	15	16	17

Voor elk van de drie categorieën is een financiële planning opgesteld. De vervanging vindt plaats na het verstrijken van de economische en/of technische levensduur. De in de tabel genoemde bedragen worden verwerkt in de begroting.

CONCEPT

3.6 Risicobeheersing

Reguliere Risico's

De meest voorkomende risico's en te verwachten gebeurtenissen, alsmede de maatregelen om de effecten ervan te beheersen, zijn beschreven in paragraaf 1 en 4.

Niet-reguliere Risico's

Daarnaast zijn er risico's waarvan de voorspelbaarheid niet groot is en/of de mogelijk nadelige gevolgen moeilijk zijn te kwantificeren. Te denken valt hierbij onder meer aan de uittreding van een gemeente, onderling conflicterend gemeentelijk beleid, nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen op het gebied van afvalinzameling en -verwerking, rampen of calamiteiten, schommelingen in vergoedingen voor recyclebare grondstoffen, ICT-kwetsbaarheid, arbeidsmarktontwikkelingen, fiscale wijzigingen, misbruik en oneigenlijk gebruik.
RD Maasland heeft het voornemen om eens per jaar (in het najaar) een risico-inventarisatie-sessie te organiseren, om deze risico's zo goed mogelijk in kaart te brengen. En om vervolgens vast te stellen of en zo ja welke maatregelen zijn te nemen om de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te doen zijn.
Met betrekking het toetsingscriterium Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) bestaat het voornemen om hierover een handelswijze op te stellen en deze, gelieerd aan de risico-inventarisatie, in het najaar vast te stellen.
De meest majeure risico's zijn momenteel:

- de afhandeling van de afrekening van Nedvang vanaf het jaar 2015. Het is nog niet geheel duidelijk welke consequenties dat voor RD Maasland zal hebben. Zowel aan de vergoedingenkant (via Nedvang) als aan de kostenkant (Van Scherpenzeel = Veolia) liggen financiële tegenvallers in het verschiet voor de gemeenten. Alle gemeenten in Nederland worden hiermee geconfronteerd.
- zowel het papieren als ook het digitale archief verdient aandacht. Getracht wordt aansluiting te vinden bij de gemeenten.
- indien er binnen de tijdsperiode (2018 t/m 2022) van de dekking van Peel en Maas geen vervangende omzet wordt verkregen, zullen de deelnemers hogere bijdragen moeten betalen. Gestreefd wordt derhalve naar uitbreiding van de GR. Dan wel bij de huidige deelnemers die nog niet alle diensten afnemen dan wel bij omliggende gemeenten.
- Externe factoren zoals ASB en afvalverwerkingstarieven veroorzaken oplopende kosten en vereisen derhalve hogere gemeentelijke bijdragen.
- Zoals eerder aangehaald de btw-invoering voor de Nedvang-stromen met terugwerkende kracht vanaf 2015 en de consequenties voor de gemeenten.
- de toenemende vervuiling binnen bepaalde gescheiden ingezamelde afvalstromen gaat leiden tot afkeur en dus hogere verwerkingskosten.

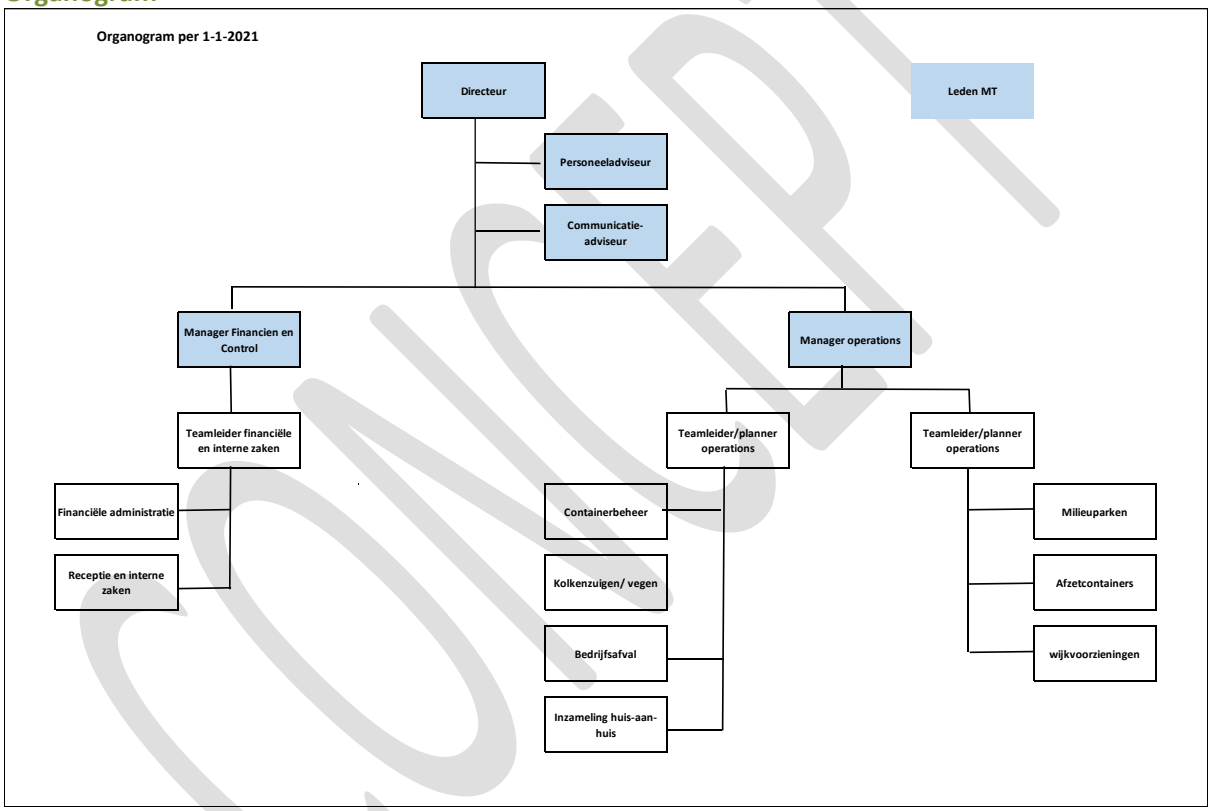
CONCEPT

3.7 Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB)

Alle informatie op basis waarvan de toekomstgerichte strategie van RD Maasland wordt bepaald en / of die wordt verstrekt als verantwoording over hetgeen is gerealiseerd dient betrouwbaar te zijn. Daartoe is een stelsel van maatregelen ontworpen ten behoeve van de inrichting van de administratieve organisatie (AO) en de toetsing van de werking ervan, de interne beheersing (IB). Vaak zijn deze maatregelen vooral impliciet aanwezig. Vanaf 2018 worden deze maatregelen nader onder de loep worden genomen. Deze inspanningen lopen permanent door.

3.8 Personeel & Organisatie

Organogram

Het personeel van RD Maasland valt onder de werking van de CAO WSGO. Vanaf 1 januari 2020 ambtenaren bij de overheid zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten als werknemers in het bedrijfsleven. De formele omvang van de kernorganisatie is gelijk gebleven. Het uitgangspunt is echter dat de kernorganisatie efficiënt opereert en een beperkte omvang behoudt. Indien dit vanuit vereiste functiescheiding mogelijk is, worden taken gecombineerd in een en dezelfde functie.

3.9 Verbonden Partijen

Voor de volgende deelnemende gemeenten is de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland een "verbonden partij" (naar de betekenis van het Besluit Begroting en Verantwoording: een organisatie waarin een gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft):

- Gemeente Leudal
- Gemeente Maasgouw
- Gemeente Roerdalen
- Gemeente Echt-Susteren

3.10 Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Ceteco- affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor RD Maasland.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van RD Maasland de volgende verordeningen (in 2005,2006 en 2010) vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet "Financiële verordening GR Rein. Maasland", betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet "Controle verordening GR Rein. Maasland'', betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- "Treasurystatuut van de gem. reg. Reinigingsdienst Maasland", waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen zijn vastgesteld.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken. Hierbij worden jaarlijks via het controleprotocol overeengekomen reguliere goedkeurings- en rapporteringstoleranties gehanteerd. Daarnaast is RD vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving.
Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen, laat RD Maasland deze controle jaarlijks uitvoeren door de accountant.

CONCEPT

3.11 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten P1	0	0	0	0	0
Incidentele lasten P2	0	0	0	0	0
Incidentele lasten P3	0	0	0	0	0
Totale incidentele lasten P1-2-3	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Incidentele baten P1	0	0	0	0	0
Incidentele baten P2	0	0	0	0	0
Incidentele baten P3	0	0	0	0	0
Totale incidentele baten P1-2-3	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Geraamd saldo incidentele baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

RD Maasland beschouwt de ontvangen desintegratievergoeding van Peel en Maas, welke voor 5 jaar lang achtergebleven vaste lasten dekt, niet als incidenteel.
In de ramingen vanaf 2021 wordt geen rekening gehouden met incidentele zaken.

CONCEPT

3.12 Overhead

In het Staatsblad nummer 101 is een Besluit van 5 maart 2016 geplaatst, waarin gemeenten onder meer een apart overzicht dienen op te nemen met betrekking tot de kosten van de overhead. Dit om de raad een beter inzicht te geven in de totale kosten van de overhead. Wettelijk is het voldoende om alleen het totaalbedrag aan overhead op te nemen. De definitie van het begrip overhead en de specificatie van de kostengroepen welke hiertoe behoren, zijn nauwkeurig beschreven in de notitie van juli 2016 van de commissie BBV. Verderop wordt een opsomming gegeven van de elementen. Door de Provincie Limburg wordt er zonder meer van uit gegaan dat dit verplichte overzicht ook betrekking heeft op de gemeenschappelijke regeling en wel vanaf het begrotingsjaar 2018. Hoewel specialisten in Nederland op dit gebied elkaar tegenspreken en het gros van de samenwerkingsverbanden in Nederland op het gebied van afvalinzameling geen gehoor geven aan dit Besluit, neemt RD Maasland in dit verslag toch een overzicht op met daarin de presentatie van de cijfers voor het jaar 2022.
Toch plaatst RD Maasland enkele kanttekeningen hierbij. Immers, de deelnemende gemeenten presenteren deze cijfers niet in hun eigen verslaglegging. De totale bijdrage voor de programma's wordt gebruikt voor de samenstelling van diverse heffingen. Deze methode zou ook worden toegepast indien de dienst zou worden uitbesteed. Bij de facturatie hiervan zal door de leverancier ook geen overhead apart zichtbaar worden gemaakt. Aangezien de afvalwerkzaamheden onderhevig zijn aan concurrentie is het niet bevorderlijk dergelijke detailinformatie openlijk te delen. De deelnemende gemeenten behoren met de tarieven van de afvalstoffenheffing tot de laagste van Nederland.

bedragen x €	**Baten 2022**	**Lasten 2022**	**Saldo 2022**
Programma 1	3.337.587	6.892.108	-3.554.521
Programma 2	286.614	654.317	-367.703
Programma 3	1.217.850	1.034.398	183.452
Totaal P 1-2-3	**4.842.051**	**8.580.823**	**-3.738.772**
Overhead	0	1.358.479	-1.358.479
VPB	0	4.744	-4.744
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten	*4.842.051*	*9.944.046*	-5.101.995
Mutaties reserves	0	0	0
Dekking Peel en Maas desintegratie	249.100	0	249.100
Saldo na mutaties reserves	5.091.151	9.944.046	-4.852.895
Dekking gemeenten	4.852.895	0	4.852.895
(Geraamd) Resultaat	**9.944.046**	**9.944.046**	**0**

Uit deze tabel blijkt dat de overheadkosten in 2022 ruim € 1.358.000 bedragen, ofwel 14%.
Volgens "de Hoofdlijnen Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording" d.d. juni 2015 (Paragraaf 2.5: Inzicht in overhead en kosten) is het landelijke percentage 25 à 50%. RD Maasland presteert daarmee dus ruimschoots beter dan dat gemiddelde.

Als definitie voor Overhead wordt gehanteerd : alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Dit houdt in dat de volgende kosten onder overhead vallen:

- Leidinggevenden primair proces behalve projectleiding;
- Financiën, toezicht en interne controle;
- P&O / HRM;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie behalve klachtencommunicatie en project;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en –ondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering;
- Facilitaire zaken en kantoorruimte van de huisvesting, receptie, catering, gebouwenbeheerders, voor zover niet behorend tot de uitvoerende diensten;
- Kaderstellenden, adviseurs, archiefmedewerkers;
- Managementondersteuning primair proces.

CONCEPT

3.13 Doorschuif-btw

In 2003 zijn bij de invoering van het compensatiefonds onder meer de gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een keuze te maken tussen de kostenplus-regeling of de transparantiemethode. Gezamenlijk is in het voortraject in 2002 besloten voor deze laatste wijze te opteren waarbij de betreffende (inkoop)btw van RD Maasland derhalve wordt doorgeschoven naar de deelnemers. Onderstaande tabel geeft de raming van de doorschuif-btw voor het jaar 2022 per gemeente. Opgemerkt wordt dat de btw van de verwerkingskosten voor het huishoudelijke rest en gft afval als ook de verwerkingskosten voor veegvuil en kolkslib rechtstreeks via facturen in rekening wordt gebracht bij de deelnemers en daarom niet zijn opgenomen in de onderstaande cijfers. De verhoudingen qua aantal aansluitingen (gebaseerd op het containermanagementsysteem) per gemeente spelen een rol in de berekening. De qua hoogte wisselende bedragen voor de jaarlijkse investeringen hebben ook invloed op de doorschuift-btw. De fluctuatie als direct gevolg hiervan kan RD Maasland niet opvangen, immers de organisatie beschikt niet over middelen om hierin egaliserend te werken. Elke individuele gemeente zal derhalve intern maatregelen dienen te nemen om deze fluctuatie op te vangen.

.

Geraamde Doorschuif-btw	**2020**	**2021**	**2022**
(x € 1.000)	**Werkelijk**	**Raming**	**Raming**
Gemeente Leudal	260	372	281
Gemeente Maasgouw	175	256	197
Gemeente Roerdalen	88	89	91
Gemeente Echt-Susteren	58	91	80
TOTAAL DOORSCHUIF-BTW	**581**	**808**	**649**

CONCEPT

4. BIJLAGEN

- Bijlage 1 Meerjarenperspectief gemeentelijke bijdrage

CONCEPT

BIJLAGE 1 Meerjarenperspectief Gemeentelijke Bijdragen

BIJLAGE 1

Exclusief DVO OG-VEGEN

Gemeente	Geschatte aantal aansluitingen						Aandeel in €. Programma 1 incl.vpb lasten					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	15.789	15.690	15.800	15.800	15.800	15.800	1.608.210	1.867.586	1.998.011	2.095.388	2.081.840	2.067.841
Maasgouw	10.715	10.650	10.750	10.750	10.750	10.750	1.091.391	1.267.673	1.359.406	1.425.660	1.416.442	1.406.917
Roerdalen	9.226	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	513.409	634.432	747.690	784.130	779.060	773.821
Echt-Susteren	8.350	8.350	8.350	8.350	8.350	8.350	343.219	383.973	319.262	334.822	332.657	330.421
TOTAAL	**44.080**	**43.940**	**44.150**	**44.150**	**44.150**	**44.150**	**3.556.229**	**4.153.664**	**4.424.369**	**4.640.000**	**4.610.000**	**4.579.000**

Gemeente	Gegarandeerde veeguren						Aandeel in €. Vegen Programma 2					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	2.029	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	228.407	202.966	207.570	211.515	215.758	220.000
Maasgouw	1.355	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	152.534	131.928	134.920	137.485	140.242	143.000
TOTAAL	**3.384**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**380.941**	**334.894**	**342.490**	**349.000**	**356.000**	**363.000**

Gemeente	Geschatte aantal te ledigen kolken						Aandeel in €. Kolken Programma 2					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	14.835	14.800	14.850	14.850	14.850	14.850	30.471	29.295	38.844	39.812	40.609	41.405
Maasgouw	22.410	21.800	22.450	22.450	22.450	22.450	45.949	43.151	58.724	60.188	61.391	62.595
TOTAAL	**37.245**	**36.600**	**37.300**	**37.300**	**37.300**	**37.300**	**76.420**	**72.446**	**97.569**	**100.000**	**102.000**	**104.000**

Gemeente	Geschatte aantal aansluitingen						Aandeel in €. Programma 3 minus vpb*					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	15.789	15.690	15.800	15.800	15.800	15.800	7.333	-35	-5.084	-5.084	-5.084	-5.084
Maasgouw	10.715	10.650	10.750	10.750	10.750	10.750	4.977	-24	-3.451	-3.451	-3.451	-3.451
Roerdalen	9.226	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	4.285	-21	-2.997	-2.997	-2.997	-2.997
TOTAAL	**35.730**	**35.590**	**35.800**	**35.800**	**35.800**	**35.800**	**16.595**	**-80**	**-11.532**	**-11.532**	**-11.532**	**-11.532**

Toelichting meerjarenperspectief

Bovenstaand perspectief is gebaseerd op:

- de verwachtingen voor 2022;
- de voorlopige cijfers van 2020 en doorkijk 2021;
- een stijging/indexering van de (contract)kosten met 2% per jaar;
- De per 2023 vervallen vrijval (249.100) uit de bestemmingsreserve desintegratie Peel en Maas in Programma 1;
- Toenemend positief effect van het nieuwe afvalbeleid (jaarlijks effect van €123.000 voor de jaren 2022 tm 2025). Zie ook de toelichting in paragraaf 2.2.

CONCEPT

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2021/G030	Rob Notermans
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Concept programmabegroting 2022 GR Reinigingsdienst Maasland	20-4-2021	0475 - 538 830

Geacht college,

Op 20 april 2021 werd van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Reinigingsdienst Maasland de bijgevoegde concept programmabegroting 2021 ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Reinigingsdienst Maasland stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om vóór 23 juni 2021 eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur zal vervolgens in haar vergadering van 7 juli 2021 de kenbaar gemaakte zienswijze(n) beoordelen en besluitvorming plegen over de begroting 2022.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende concept programmabegroting 2022 een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
De griffier,

R.J.J. Notermans

bijlage(n): -Aanbiedingsbrief, gedateerd 20 april 2021
-Concept programmabegroting 2022 GR Reinigingsdienst Maasland

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 e-mail info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

Z21-022195 D156807

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-022106	2021/G030	Jeroen Schreurs
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Verzoek inhoudelijk advies voorlopige programma-begroting 2022 GR RD Maasland	4 mei 2021	0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van uw verzoek van 20 april 2021 ontvangt u hierbij ons advies met betrekking tot de zienswijze op de voorlopige programmabegroting 2022 van GR RD Maasland.

Samenvatting

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de GR RD Maasland hun zienswijze over de voorlopige Programmabegroting 2022 inclusief financiële doorkijk 2023-2025 kenbaar maken.

Daarnaast worden conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) tevens de Kadernota 2022 en de jaarrekening 2020 van GR RD Maasland aangeboden.

Wij adviseren u om:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 GR RD Maasland;
2. Kennis te nemen van de Kadernota 2022 GR RD Maasland;
3. Geen zienswijze over de voorgelegde voorlopige Programmabegroting 2022 van GR RD Maasland kenbaar te maken.

Toelichting op het voorstel

In artikel 35 lid 3 van de WGR is bepaald dat de gemeenteraad zienswijzen over de ontwerpbegroting kan indienen. De jaarrekening en de kadernota hoeven alleen ter kennisgeving aan de raad te worden toegezonden (artikel 34b WGR). Vaststelling van zowel de begroting als de jaarrekening gebeurt door het Algemeen Bestuur (AB) van GR RD Maasland. Voor de gemeente Roerdalen maken wethouder Jan Smits en raadslid Marjo Thevissen deel uit van het AB. Over de

jaarrekening kan de raad geen zienswijze indienen. Via de wethouder en het raadslid kan de raad wel zaken onder de aandacht brengen bij het AB.

Achtereenvolgens zullen we in deze brief stilstaan bij de beleidsmatige verantwoording, de financiële verantwoording, de risico's en de financiële effecten voor de gemeente Roerdalen.

Beleidsmatige verantwoording

Jaarrekening 2020

De door de account gecontroleerde jaarrekening 2020 van GR RD Maasland is door het AB vastgesteld op 7 april 2020. De bijbehorende controleverklaring is terug te vinden in de bijlage van de jaarrekening.

Kadernota 2022 en voorlopige programmabegroting 2022

Beleidswijzigingen:
De voorliggende programmabegroting 2022 van GR RD Maasland is een voorlopige. Reden hiervan is dat er door de raden van de gemeenten Leudal en Maasgouw pas eind april een besluit is genomen over de afvalinzameling vanaf 2022 en verder. In Roerdalen is dit besluit al in december 2020 door u genomen en heeft u gekozen voor voorkeursscenario 1 met daarbij een aantal kanttekeningen. In zowel de Kadernota 2022 als de voorlopige Programmabegroting 2022 van GR RD Maasland is men er vanuit gegaan dat alle gemeenten uniform voor voorkeursscenario 1 kiezen.

Aangezien de begroting pas op 15 juli door de GR RD Maasland naar de Provincie dient te worden verzonden is er na de besluitvorming bij Leudal en Maasgouw nog voldoende tijd om de besluiten, en dus de daarbij horende financiële consequenties, te kunnen verwerken in de definitieve programmabegroting.

Ontwikkelingen:
De verwachting is dat de kosten voor het verwerken van afval de komende jaren zullen blijven stijgen. Deze kosten zijn minder goed beheersbaar omdat een GR als RD Maasland hierbij afhankelijk is van schommelingen en ontwikkelingen op de (wereld) markt. Naast de ontwikkeling op de markt zijn de door de landelijke overheid doorgevoerde verhoging van de belasting op het verbranden van afval en het wijzigen van de vergoeding voor het inzamelen van PMD ook debet aan de kostenstijging. Mede hierdoor streeft het bestuur van GR RD Maasland er naar om in de toekomst het afval zoveel als mogelijk her te gebruiken c.q. circulair toe te passen. Dit op een dusdanige manier dat de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de zorgen over de kosten die de burger moet betalen, afneemt. Hierom hebben ze in 2020 een tweetal doelstellingen vastgesteld:

1. Het verlagen van het restafval naar 100 kilogram per inwoner in uiterlijk 2023;
2. Het verlagen van het restafval van 100 naar 80 kilogram per inwoner in uiterlijk 2025.

Om deze doelstellingen te kunnen bereiken is er in 2020 door een extern adviesbureau een adviesrapport opgesteld met daarin een aantal scenario's. Zoals hierboven al vermeld heeft u hier in december 2020 al een besluit over genomen. De raden van de gemeenten Leudal en Maasgouw nemen dit besluit in april 2021.

Financiële verantwoording

Jaarrekening 2020

Het rekeningsaldo is positief (€ 154.824,-). Het positieve saldo is met name te danken aan de hogere opbrengsten voor de ingezamelde PMD-verpakkingen (plastic, metaal en drankenkartons). Dit als gevolg van hogere ingezamelde volumes.

Het positieve rekeningsaldo 2020 heeft geen effecten meer voor de gemeentelijke jaarrekening 2020 of de begroting: het positieve resultaat van € 154.824.- wil het AB van GR RD Maasland toevoegen aan hun reservepositie, zodat er geen verrekeningen met de deelnemende gemeenten meer zullen volgen met betrekking tot 2020. Roerdalen heeft aan gemeentelijke bijdrage 2020 een bedrag betaald van € 624.344,-.

Uit de reserves is een bedrag ingezet t.b.v. de exploitatie voor een bedrag van € 249.100,-. Dit is een onttrekking conform de begroting, en heeft betrekking op inzet van de van Peel en Maas ontvangen desintegratievergoeding.

Kadernota 2022 en voorlopige programmabegroting 2022

In de programmabegroting 2022 is rekening gehouden met een cao-ontwikkeling van 2%, alsook een prijsindexering van 2%. Omdat in de begroting 2021 de cao-stijging nog niet volledig was doorgerekend, is de raming voor 2022 t.o.v. 2021 méér dan 2%, namelijk 5% (+ € 122.000,-). Verder is in de exploitatie voor 2022 gerekend met de ingezamelde hoeveelheden afval m.b.t. 2020, tegen de verwerkingstarieven 2021 + indexering voor 2022.

Een belangrijke kostenstijging in 2022 heeft betrekking op de milieustraat Montfort. Dit op basis van door Attero begrote cijfers 2021, geïndexeerd voor 2022. Deze kostenstijging zal worden meegenomen in de meerjarige effecten van de halfjaarrapportage 2021.

De totale bijdragen van de deelnemende gemeenten nemen toe van € 4.560.924,- (2021) naar € 4.852.896,- (2022). De stijging wordt vooral veroorzaakt door de invoeringskosten m.b.t. het nieuwe afval inzamelsysteem. De kosten m.b.t. het nieuwe inzamelsysteem die op dit moment zijn meegenomen in de begroting 2022, zijn de cijfers van het voorkeursscenario als becijferd door adviesbureau De Afvalspiegel. Er komt nog een begrotingswijziging als naast Roerdalen ook de andere twee gemeenten een besluit genomen hebben over invoering van het nieuwe systeem en de kosten nogmaals zijn doorgerekend. Wanneer de andere twee gemeenten zich zoveel als mogelijk conformeren aan de keuze die ook in Roerdalen is gemaakt dan heeft dit een positief effect op de totale te verrekenen kosten. De gemeentelijke bijdrage m.b.t. Roerdalen neemt toe van € 634.411,- (2021) naar € 744.693,- (2022).

Daarnaast heeft Maasland aangepaste bedragen meegenomen voor de diensten die één op één gefactureerd worden aan de gemeente. Dit betreft de afvalverwerkingskosten, alsook met ingang van 2021 veegwerkzaamheden (straatreiniging). Dit laatste staat neutraal in hun begroting voor een bedrag van € 128.000,-. Feitelijke afrekening zal volgens contract zijn (rekening houdend met index: € 120.000,-).

Financiële risico's

Indien gemeenten afzonderlijk besluiten tot een scenario dat afwijkt van het voorkeursscenario, dan kan dit mogelijk een negatief effect hebben op de kosten van de GR RD Maasland. Dit kan betekenen dat hierdoor ook de kosten van de deelnemende gemeenten stijgen. Nadat de gemeenten Maasgouw en Leudal en vervolgens het bestuur van RD Maasland een besluit hebben genomen zal RD Maasland in samenwerking met het adviesbureau de definitieve kosten gaan berekenen.

Conclusie

Op grond van bovengenoemde ontwikkelingen kan geconcludeerd worden dat de jaarrekening 2020 en de voorlopige programmabegroting 2022 een goed beeld geeft van de financiële positie van RD Maasland.

Wij adviseren u dan ook om:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 GR RD Maasland;
2. Kennis te nemen van de Kadernota 2022 GR RD Maasland;
3. Geen zienswijze over de voorgelegde voorlopige Programmabegroting 2022 van GR RD Maasland kenbaar te maken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n):

- Bijlage 1: Jaarrekening 2020 GR RD Maasland
- Bijlage 2: Kadernota 2022 GR RD Maasland
- Bijlage 3: Voorlopige programmabegroting 2022 GR RD Maasland inclusief financiële doorkijk 2023 – 2025.

Jaarstukken 2020

April 2021

CONCEPT

Gemeenschappelijke regeling RD Maasland 3
Bericht van het dagelijks bestuur 4
Kerngegevens 7
Jaarverslag 9
1. Programmarekening 10
1.1. Programma 1 – Huishoudelijk Afval 11
1.2. Programma 2 – Openbare Ruimte 17
1.3. Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening 19
1.4. Algemene dekkingsmiddelen 21
1.5. Onvoorzien / Algemene reserve 21
1.6. Bijdrage Gemeenten 2020 22
2. Financiële Besturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen 23
2.1. Weerstandsvermogen: verhouding financiële risico's en weerstandscapaciteit (reserves) 24
2.2. Financiële Kengetallen 26
2.3. Onderhoud Kapitaalgoederen 29
2.4. Financiering 30
2.5. Risicobeheersing 31
2.6. Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB) 31
2.7. Personeel & Organisatie 32
2.8. Verbonden Partijen 35
2.9. Rechtmatigheid 35
3. Jaarrekening 36
3.1. Balans per 31 december 36
3.2. Programmarekening 2020 38
3.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 39
3.4. Toelichting op de balans (bedragen x € 1.000) 42
3.5. Toelichting op de programmarekening 49
3.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) .. 53
3.7. Controleverklaring 56
3.8. Bijlagen 57

CONCEPT

Gemeenschappelijke regeling RD Maasland

Deelnemende gemeenten
Leudal
Maasgouw
Roerdalen
Echt-Susteren

Algemeen Bestuur
Namens de gemeente Leudal:
Dhr. P.H.G. Verlinden, wethouder
Dhr. mr. A.J.M Walraven, wethouder (tot en met 15 januari 2021)
Namens de gemeente Maasgouw:
Dhr. J.A.L Lalieu, wethouder
Dhr. M.H.E. Wilms, wethouder
Namens de gemeente Roerdalen:
Dhr. A.C.A.G Smits, wethouder
Mevr. M.J.A. Thevissen, raadslid
Namens de gemeente Echt-Susteren:
Dhr. H.E.J.M. Meuwissen, wethouder

Dagelijks Bestuur
Dhr. P.H.G. Verlinden, voorzitter
Dhr. J.A.L Lalieu, vicevoorzitter
Dhr. A.C.A.G Smits
Dhr. A.A.H. Smedts, secretaris

Directie RD Maasland
Dhr. A.A.H Smedts

CONCEPT

Bericht van het dagelijks bestuur

Aan het algemeen bestuur en gemeenteraden

Hierbij bieden wij u de jaarstukken, zijnde het jaarverslag en de jaarrekening, van de gemeenschappelijke Regeling RD Maasland voor 2020 aan. De jaarrekening is gecontroleerd door Koenen en Co Audit & Assurance BV. De controleverklaring is in deze stukken opgenomen.
Het Dagelijks Bestuur vergaderde in 2020 5 keer gezamenlijk met de directie. In deze vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

1. Aanpassing organisatie en dienstverlening a.g.v. Covid19

Het Coronavirus heeft geleid tot aanpassingen in dienstverlening van RD Maasland. RD Maasland is in een spanningsveld terecht gekomen van enerzijds het zo goed mogelijk uitvoeren van de diensten en anderzijds het waarborgen van de veiligheid van onze medewerkers èn van de bezoekers van onze milieuparken. Naast het treffen van veiligheidsmaatregelen werd de vraag actueel welke taken die RD Maasland uitvoert het belangrijkste zijn. De gestelde prioriteiten zijn :

1e En daarmee de allerbelangrijkste: de inzameling van restafval en gft huis-aan-huis;
2e De inzameling van afvalstromen via de wijkparkjes; denk aan glas, textiel, PMD;
3e De inzameling van afvalstromen via de milieuparken; denk aan grof afval, tuinafval, bouw- en sloopafval, kca e.d.

De genomen veiligheidsmaatregelen zijn onder meer:

- De medewerkers werken in ploegjes samen en zodra 1 van hen besmet raakt heeft dat gevolgen voor de hele ploeg;
- Overstap van een 3 mans bezetting op de huisvuilauto naar een 2 mans bezetting;
- Op de milieuparken worden maximaal 5 auto's (bezoekers) toegelaten;
- Tijdelijke sluiting milieupark Roggel;
- Opening (beperkte) brengvoorziening in Baexem;
- Verhoging capaciteit klantcontacten;
- Thuiswerken en fysieke maatregelen op kantoor;
- E.d.

2. Wijziging inzamelsystematiek per 2022

RD Maasland streeft naar een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plaats meer is voor afval. Vertaald naar het aantal kg restafvak dat nog per inwoner wordt verbrandt, wordt gestreefd naar:

- Verlagen van het restafval naar 100 kg restafval per inwoner uiterlijk in 2023
- Verlagen van het restafval van 100 kg naar 80 kg restafval per inwoner uiterlijk in 2025.

De nadruk ligt dan op zoveel mogelijk milieurendement tegen zo acceptabel mogelijk kosten.
Het adviesbureau De Afvalspiegel heeft hiervoor 4 scenario's uitgewerkt. Deze scenario's zijn voorgelegd aan de raden van de gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen. De besluitvorming over de de wijzigingen van de afvalinzameling per 2022 zal in het voorjaar van 2021 zijn afgerond.

3. Landelijke Benchmark 2019

RD Maasland is een trouwe deelnemer aan de benchmark die door de brancheverenigingen NVRD in samenwerking met Rijkswaterstaat landelijk wordt uitgezet. In deze benchmark worden gemeenten en inzamelbedrijven vergeleken op o.a. de prestatiegebieden milieu en kosten. Met deze benchmark ontstaat inzicht in het eigen functioneren en presteren. Gemeenten en afvalinzamelbedrijven die aan de benchmark meedoen, worden verdeeld in zgn. hoogbouwklassen. RD Maasland is met haar gemeenten ingedeeld in klasse D (= tot 19% hoogbouw).

CONCEPT

In onderstaande tabel zijn uitkomsten van de benchmark kort weergegeven:

Uitkomsten benchmark 2019

Milieu	Indicator	Klasse D gem	kl. At/mD gem	RDM
	totaal kg afval per inwoner p.jr	503	493	**540**
	KG restafval per inwoner	131	168	**110**
	Afvalscheiding in %	74%	65%	**80%**
Kosten	per huishouden per jaar	€145	€168	**€123**

4. Kwaliteitsmanagement

RD Maasland is sinds 2013 ISO-9001 gecertificeerd. Dit certificaat wordt verleend aan bedrijven die hun interne processen conform de normering hebben ingericht. Het systeem is gericht op het continu verbeteren van de kwaliteit en klanttevredenheid. Uit de in 2019 gehouden audits is gebleken dat verbeteringen zijn geëffectueerd en is het certificaat verlengd. Naast dit certificaat beschikt RD Maasland over VCA 1* (Veiligheid Checklist Aannemers, VGM = Veiligheid Gezondheid en Milieu) en is het bedrijf erkend als leerwerkbedrijf.

5. Instellen Lokaal Overleg.

De GR RD Maasland is aangesloten bij WSGO, onderdeel van VNG. In de nieuwe CAO is o.a. afgesproken dat ook gemeenschappelijke regelingen een zgn. Lokaal Overleg dienen in te stellen. In dit overleg tussen werkgever en vakorganisatie wordt o.a. gesproken over lokale regelingen, reorganisaties e.d. De eerste vergadering van het LO was op 29 juni 2020.

6. Archiefbeheer.

RD Maasland heeft in het kader van archiefbeheer een aantal maatregelen getroffen. Opgepakt zijn:

- Aanwijzingsbesluit;
- Archiefbepalingen;
- Beheerregeling informatiebeheer;
- Dienstverleningsovereenkomst archiefbeheer met gemeente Roermond. (nog niet definitief).

7. Educatie op scholen

RD Maasland acht educatie op scholen van groot belang. Langs deze weg wordt een belangrijke doelgroep bereikt en wordt bijgedragen aan het bereiken van de milieudoelstellingen. De basisscholen wordt een programma aangeboden met onderdelen als:

- Lessen over huishoudelijk afval;
- Excursies op de milieuparken;
- Afvalspel;
- Opruimacties;
- Informatiepakketten.

Het schoolprogramma is gratis voor alle scholen van Maasgouw, Leudal en Roerdalen en wordt betaald uit de zwerfafvalvergoeding van Nedvang. Het aantal scholen dat hieraan deelneemt stijgt.

CONCEPT

8. Financiële en administratieve zaken
Het DB heeft de navolgende besluiten van het AB voorbereid:

- wijziging begroting 2020;
- jaarstukken 2019;
- begroting 2021;
- geldbeheer 2021;
- controleprotocol jaarrekening 2020;
- managementrapportage 2020;
- onderzoek inzamelscenario's per 2022.

9. Overleg Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur is 3 keer in vergadering bijeengekomen. In deze vergaderingen zijn o.a. besluiten genomen over:

- jaarstukken 2019;
- begrotingswijziging 2020;
- begroting 2021;
- inzamelscenario's per 2020;
- managementrapportage 2020;
- geldbeheer 2020;
- archiefbeheer;
- controleprotocol 2020.

10. Financieel Resultaat en positie RD Maasland
In de (gewijzigde) begroting 2020 was een gemeentelijke bijdrage begroot van € 4.484.955,= Het boekjaar is afgesloten met een positief saldo ad € 154.824.= Dit is met name te wijten aan de extra opbrengsten voor de PMD verpakkingen als gevolg van hogere volumes.

Het Bestuur spreekt haar waardering uit over de inzet en prestaties van het personeel van RD Maasland.

Namens het Dagelijks Bestuur,
Haelen, 7 april 2021

P.H.G. Verlinden
Voorzitter

A.A.H. Smedts
Secretaris

CONCEPT

Kerngegevens

Verzorgingsgebied

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Leudal, Maasgouw, Roerdalen en tot 2018 in een deel van Peel en Maas (in de voormalige gemeenten Meijel en Kessel). De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken voor een vast aantal aansluitingen.

Aantal inwoners per gemeente (bron: CBS)

Gemeente:	1 jan 2017	1 jan 2018	1 jan 2019	1 jan 2020
Leudal	35.878	35.857	35.681	35.879
Maasgouw	23.775	23.697	23.713	23.965
Roerdalen	20.700	20.728	20.615	20.574
Meijel en Kessel*	10.440	-	-	-
Echt-Susteren (noord)	19.185	19.185	19.185	19.185
Totaal	**109.978**	**99.467**	**99.194**	**99.603**

* Vanaf 1-1-2010 deel uitmakend van Peel en Maas en vanaf 2018 geen deel meer uitmakend van RD Maasland.

Aantal aansluitingen per gemeente

Gemeente:	1 jan 2017	1 jan 2018	1 jan 2019	1 jan 2020
Leudal	15.540	15.629	15.683	15.789
Maasgouw	10.454	10.479	10.638	10.715
Roerdalen	9.053	9.304	9.246	9.226
Meijel + Kessel	4.213	-	-	-
Echt-Susteren*	8.350	8.350	8.350	8.350
Totaal	**47.610**	**43.762**	**43.917**	**44.080**

*Deelname v.w.b. Milieuparken (ca. 8.350 aansluitingen)

Ingezamelde hoeveelheid afval (*1.000kg)

	2017	2018	2019	2020
Huis aan Huis Ldal/Mgouw/Rdalen				
Hha Restafval	11.783	10.815	10.730	11.445
Hha GFT (Groente-, Fruit- en Tuinafval)	9.008	7.289	7.574	8.270
Hha Verzamel Rest	799	644	658	726
Hha Ondergronds Rest	144	115	119	166
Nascheiding Kunststof en Drinkpakken	*(vermarkt)*			
Kunststoffen	138	451	234	191
Drinkpakken	27	41	30	42

CONCEPT

	2017	2018	2019	2020
Aantal ledigingen mini's Rest	533.723	457.350	455.111	480.809
Aantal ledigingen mini's Gft	402.918	339.284	355.490	387.287
Brengvoorzieningen				
MP: Roggel-Maasbracht-Montfort				
Ldal-Mgouw-EchtS				
Asbest	113	124	120	122
Grof Restafval	2.215	2.225	2.268	2.617
Groen	5.256	6.248	5.775	5.240
ABC-Hout	2.098	2.228	2.291	2.626
OPK (Oud Papier Karton)	223	220	225	247
Puin	3.235	3.244	3.469	3.431
Schroot	196	207	214	238
Aantal bezoekers Milieuparken	78.232	85.619	83.422	77.685
Brengvoorzieningen:				
Wijkcontainers en zakken: Ldal-Mgouw--Rdalen (vermarkt)				
Blik	158	145	87	276
Drinkpakken	169	167	79	182
Holglas (v.a. 1-6-17 geen Rdalen)	1.930	1.480	1.447	1.673
Kunststoffen	1.639	1.528	452	1.402
Textiel (excl. Rdalen)	474	435	447	474

CONCEPT

Jaarverslag

Programmarekening

Deze jaarrekening is opgebouwd conform de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. In deze programmatisch opgebouwde rekening is een drietal programma's opgenomen waarmee we ons richten op vooraf gestelde doelen en beoogde effecten. Vanuit deze programmatische gedachte kent deze rekening een duidelijke scheiding tussen beleidsmatige en financiële aspecten. Het beleidsmatige deel bestaat uit het programmaplan en een aantal paragrafen. Het financiële deel bestaat uit een overzicht van de verdeling van de middelen over de verschillende programma's en programmaonderdelen. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2020 voorgenomen beleid in het jaar 2019.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin drie programma's zijn opgenomen, te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte (OR)' en het programma 'Zakelijke dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost.
Waar in het eerste hoofdstuk met name het beleidsmatige, de 'wat'-vragen, aan de orde komen, bevat het tweede hoofdstuk een aantal verplichte paragrafen waar met name de beheersmatige aspecten, de 'hoe' vragen, aan de orde komen. Tenslotte is in hoofdstuk drie de jaarrekening van RD Maasland opgenomen.

CONCEPT

1. Programmarekening

De missie van RD Maasland, zoals beschreven in het Meerjarenplan is om vanuit een gezonde economische positie, zich te onderscheiden in haar activiteiten ten behoeve van een leefbaar milieu en zich te ontwikkelen als een dienstverlenend bedrijf waaraan gemeenten meerdere taken kunnen overdragen.

RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door:

- op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen;
- een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
- actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie;
- de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten;
- bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen;
- samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven;
- voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.

De in de begroting 2020 opgenomen speerpunten waren:

Speerpunten 2020

Huishoudelijk afval	Beleid gericht op vermindering verbranden restafval
	Afvalstromen inzetten als grondstoffen
	Verduurzaming verwerking huishoudelijk afval
Samenwerking met collega-bedrijven	Uitbreiding sortering en verwerking afvalstromen
Samenwerking gemeenten	Uitbreiding dienstverlening tbv deelnemende gemeenten
Duurzaamheid	Hogere inzamelrespons keuken- en tuinafval
Voorlichting en educatie	Intensivering communicatie/ educatie
Arbeidsparticipatie	Inrichting leerwerk functie
Personeel en Organisatie	Opleidingen
	Arbo
Financieel	Marap's m.b.v. financieel-info systeem
Operationeel	Optimalisering inzameling

CONCEPT

1.1. Programma 1 – Huishoudelijk Afval

Inleiding

Het Programma Huishoudelijk Afval heeft betrekking op al het huishoudelijk afval dat in de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten is ingezameld en verwerkt. De wijze waarop en de frequentie waarmee dit gebeurt, is vastgesteld door het bestuur van de GR. De uitvoeringskosten zijn op basis van het aantal huishoudens doorberekend naar de deelnemende gemeenten. Eventuele aanvullende diensten zijn, zonder opslag voor winst en risico, direct in rekening gebracht bij de betreffende gemeente. De gemeente Echt-Susteren neemt deel aan de GR voor alleen het onderdeel Milieuparken, terwijl Roerdalen deelneemt voor de inzameling huis aan huis van rest, gft en verpakkingen.

Kengetallen

Aantal aansluitingen per gemeente:	1 jan 2017	1 jan 2018	1 jan 2019	1 jan 2020
Leudal	15.540	15.629	15.683	15.789
Maasgouw	10.454	10.479	10.638	10.715
Roerdalen	9.053	9.304	9.246	9.226
Meijel + Kessel*	4.213	-	-	-
Echt-Susteren (noord)	8.350	8.350	8.350	8.350
Totaal	**47.610**	**43.762**	**43.917**	**44.080**

* Vanaf 1-1-2010 deel uitmakend van Peel en Maas.

Doelen

Met dit programma is invulling gegeven aan de wettelijke taak (wet milieubeheer 10.21 en 10.22) van de deelnemende gemeenten, welke taken zijn overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling.
In het Meerjarenplan en de begroting 2020 staan de navolgende in dit verband relevante strategische doelen vermeld:

- een maatschappelijk verantwoorde, doelmatige en duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke afvalstoffen;
- uitvoering van taken tegen de laagst mogelijke kosten;
- naast kostenefficiency meerwaarde creëren door hogere milieurendementen.

Prestaties Milieu

De taken zijn conform de gemaakte afspraken uitgevoerd.
Een van de belangrijkste indicatoren betreft de hoeveelheid restafval dat elke inwoner jaarlijks laat ophalen. De volgende tabel geeft inzicht in de prestaties binnen het verzorgingsgebied van RD Maasland en de na te streven waarden.

CONCEPT

Indicatoren

Indicator	Gemiddeld afgelopen 3 jaar	Landelijke Norm	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Compostering GFT	100%	100%	100%	100%
Verbranding restafval R1	100%	100%	100%	100%
Percentage hergebruik afvalstoffen	76%	50%	78%	78%

Kwaliteitsbewaking

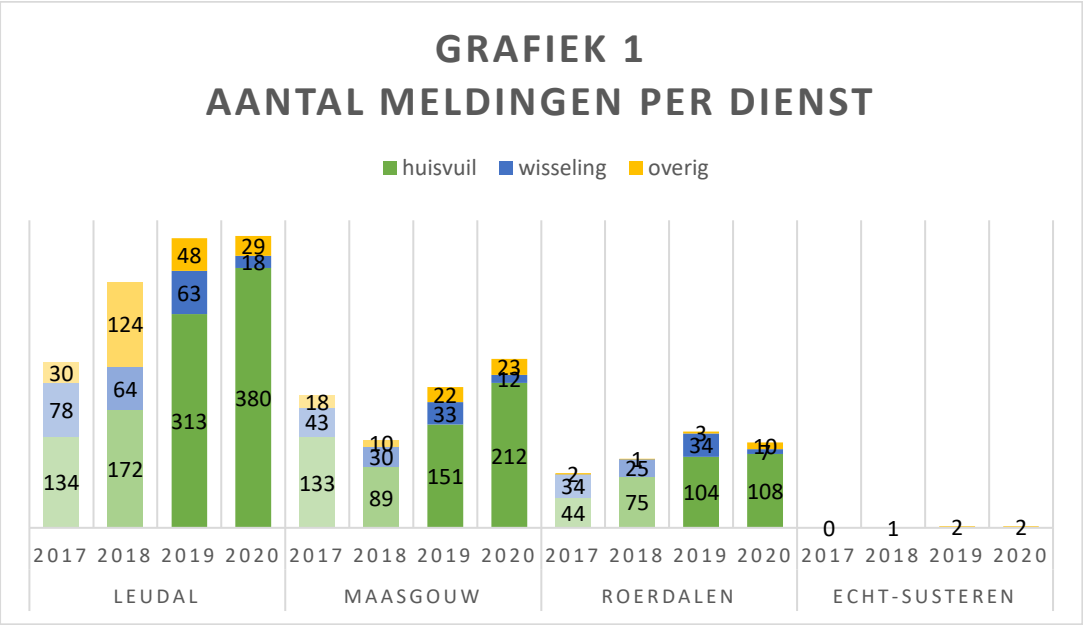
RD Maasland is sinds 2013 ISO-9001 gecertificeerd. Dit certificaat wordt verleend aan bedrijven die hun interne processen conform de normering hebben ingericht. Het systeem is gericht op het continu verbeteren van de kwaliteit en klanttevredenheid. Ter ondersteuning van het systeem maakt RD Maasland gebruik van een digitaal managementsysteem.

In het digitaal managementsysteem worden onder andere notulen van werkoverleggen, procesbeschrijvingen en beleidsdocumenten opgeslagen. Daarnaast werden het afgelopen jaar 40 werkplekinspecties beschreven. Enkele punten ter verbetering zijn opgepakt.
Ook het leveranciersbestand van 2020 werd geëvalueerd. In totaal werden 49 leveranciers (jaaromzet > €15.000,-) beoordeeld op hun kwaliteit van leveren en werkwijze. Nav de evaluatie werd besloten de samenwerking met 1 leverancier te beëindigen.

Niet alleen worden in het managementsysteem de procedures en organisatorische documenten opgeslagen, ook worden hierin de meldingen geregistreerd met betrekking tot de bedrijfsvoering.

In 2020 werden in totaal 807 meldingen geregistreerd. 74 Meldingen (9%) hadden betrekking op bedrijfsafval, milieupark of wijkmilieuparkjes. 37 van de meldingen (5%) waren opmerkingen of vragen met betrekking tot de wisselingen van containers. Het grootste deel van de meldingen, namelijk 696 meldingen (86%), had betrekking op het inzameling van het huisvuil. In grafiek 1 is het aantal meldingen voor het huisvuil, de wisselingen en de overige diensten voor elke gemeente zien van de afgelopen vier jaren.

CONCEPT

Net als elk jaar hebben de meeste meldingen betrekking op de inzameling van het huisvuil (in totaal 696 meldingen). De meldingen varieerden van niet leeggemaakte of onvolledig geleegde containers tot beschadigingen of verloren containers. 375 Meldingen (57%) waren terug te voeren op de burger zelf met o.a. als oorzaak het te laat aanbieden van de container of te vast aanstampen van het huisvuil. Dit betekent dat 311 (46%) van de meldingen te wijten waren aan RD Maasland (bijv. container over het hoofd gezien) en worden als 'terechte klacht' geregistreerd. Ten opzichte van het totale aantal ledigingen in 2020 hebben we te maken met een klachtenpercentage van 0,035% op onze dienstverlening.

Communicatie

Naast de jaarlijks terugkerende activiteiten (o.a. afvalkalender, advertenties) heeft ook de communicatie van RD Maasland in het jaar 2020 in het teken gestaan van Corona. De interne communicatie was volledig gericht op de ondersteuning en bewustwording van de maatregelen die door organisatie en medewerkers getroffen dienen te worden om het werk zo veilig mogelijk te kunnen voortzetten. Extern werd voortdurend gecommuniceerd over de getroffen maatregelen in ons werk die van invloed waren op onder andere de huis-aan-huis afvalinzameling en de werkwijze op de milieuparken. Via de websites (www.rdmaasland.nl en www.mijnafvalwijzer.nl), de afvalapp Afvalwijzer, via social media, en de gemeentepagina's werden bovendien continu wijzigingen (zoals sluiting milieupark, aangepaste routes, vervallen van papier- en kca-inzameling) gepubliceerd.

Daarnaast heeft communicatie in 2020 ondersteuning geboden bij o.a. het project van de gemeente Leudal om het zwerfafval bij de wijkparkjes tegen te gaan en de opening van de nieuwe brengvoorziening tuinafval in Baexem.

Door de intensieve communicatie tijdens de coronacrisis is helaas geen ruimte geweest om de nieuwe ontwikkelingen, zoals de nieuwe website en de app voor bedrijfsafval, verder vorm te geven. Zowel de ontwikkeling van de nieuwe website als de app voor bedrijfsafval worden in 2021 weer opgepakt.

Educatie

Vanwege de coronacrisis waren er geen mogelijkheden om het lesprogramma op scholen uit te voeren.

Wel hebben drie nieuwe scholen contact opgenomen om deel te gaan nemen aan het project afvalscheiding op school. De implementatie hiervan zal begin 2021 plaatsvinden, zodat aan het eind van schooljaar 2020/2021 in totaal 14 scholen verspreid over de drie gemeenten deelnemen aan de afvalscheiding op school (GFT, PMD, papier en restafval). Dit zijn 6 scholen uit de gemeente Maasgouw, 6 uit de gemeente Leudal en 2 uit de gemeente Roerdalen.

Bij één van die scholen, basisschool De Triangel uit Maasbracht, wordt momenteel een pilot voorbereid om het afvalproject te combineren met het schooltuinproject. Bekeken wordt in hoeverre een wormenhotel een bijdrage kan leveren aan bewustwording van het composteerproces. Als de pilot een succesvolle bijdrage is om leerlingen beter afval te laten scheiden, wordt dit onderdeel opgenomen in het project afvalscheiding op scholen.

In 2019 is RD Maasland in gesprek gegaan met ReShare om scholen de mogelijkheid te bieden via een gunstige regeling textiel in te zamelen. Vanwege het instorten van de textielmarkt hebben deze gesprekken in 2020 geen vervolg meer gekregen.

Middelen

Teneinde deze doelen van Programma 1 te bereiken, is uitvoering gegeven aan de volgende taken:

- huis-aan-huis (h-a-h) inzameling van restafval en GFT;
- huis-aan-huis inzameling van kunststoffen en drinkpakken in Roerdalen;
- inzameling grof huishoudelijk afval (gha), tuinafval e.d. via de milieuparken;
- inzameling glas, metaal, kunststoffen, drinkpakken en kleding via brengvoorzieningen in de wijk;
- inzameling klein chemisch afval;
- inzameling grof huishoudelijk afval aan huis op aanvraag;
- inzameling herbruikbare huisraad aan huis op aanvraag (kringloopgoederen);
- inzameling elektrische apparaten aan huis op aanvraag en via milieuparken (zogenaamde WEB-stroom = Wit- en Bruingoed);
- inzameling oud papier via verenigingen;
- het (doen) verwerken van afvalstromen;
- diftar (Gedifferentieerde Tarieven);
- containermanagement;
- klachtenregistraties;
- voorlichting; beleidsvoorbereiding.

CONCEPT

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als bijdrage gemeenten in €.

Kosten en Opbrengsten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting na wijz.2020	Realisatie 2020
Inzameling restafval en GFT, huis-aan-huis	1.433.917	1.331.661	1.431.976	1.524.800
Inzameling via milieuparken	454.454	436.451	508.151	550.873
Inzameling via brengvoorzieningen in de wijk	407.568	547.828	575.910	483.240
Kosten Diftar	223.159	203.234	220.298	233.027
Containermanagement	256.672	256.483	269.256	280.167
Afvalverwerking (incl.vpb)	664.584	343.540	502.364	244.266
Beleid en voorlichting	415.636	429.771	480.730	486.170
Saldo van baten en lasten (1)	**3.857.212**	**3.548.969**	**3.988.685**	**3.802.544**
Aandeel reserves (2) (min-teken is onttrekking)	-63.840	0	0	0
Aandeel VPB (3)	0	2.188	2.188	2.784
Gesaldeerd (1+2+3=4)	3.793.372	3.551.157	3.990.872	3.805.328
Dekking gemeenten GR als voorschot (5)	3.173.736	3.302.057	3.741.772	3.741.772
Dekking desintegratie Peel en Maas (6)	249.100	249.100	249.100	249.100
(On)bestemd Resultaat (5+6-4) (min-teken is tekort) *	**-370.536**	**0**	**0**	**185.544**
Verwerkingskosten hha rst-gft (7)	1.445.137	1.459.788	1.730.788	1.598.724
Tot.Inzameling incl.verwerking (4+7)	5.238.509	5.010.945	5.721.560	5.404.052

*De tussentijdse wijziging van de begroting is afgerekend met de gemeenten. Dit geldt ook voor Programma 2 en 3.

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging)

Resultaat
Voor Programma 1 wordt een overschot van ruim €. 185.000 bereikt. Dit houdt in dat de totale last voor alle gemeenten tezamen lager is dan hetgeen in de (gewijzigde) begroting is gepresenteerd. De verhoudingen qua aantal aansluitingen zijn t.o.v. de primaire raming wel gewijzigd, zodat er onderling voor de betreffende individuele gemeenten verschuivingen optreden in de werkelijke bijdrage. De genoemde bedragen in de verklaringen geven inzicht in de belangrijkste verschillen en leiden opgeteld niet tot het totale overschot. Daarvoor moeten ook niet benoemde kleinere verschillen meegeteld worden.

Reserves
Conform begroting heeft een onttrekking (€. 249.100) via de desintegratievergoeding van Peel en Maas plaatsgevonden.

Personeel en Materieel
Het materieel wordt zwaar en intensief belast. Het aantal ledigingen loopt alleen maar op. Daarnaast wordt met enkele afgeschreven voertuigen ingezameld.

Bij de personeelskosten was in de initiële begroting 2020 onvoldoende rekening gehouden met de CAO stijgingen. Bij het doorvoeren van de begrotingswijziging is wel met de CAO stijgingen rekening gehouden. De realisatie van de personeelskosten binnen dit programma is uiteindelijk bijna € 10.000,- lager dan begroot. Ook was het noodzakelijk om in de begrotingswijziging een hogere post voor inhuur

CONCEPT

personeel op te nemen. Uit de realisatie blijkt dat de werkelijke kosten ruim € 9.000 lager zijn uitgevallen dan verwacht.

Exploitatiekosten
De exploitatiekosten van de milieuparken zijn ruim € 68.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt met name door een stijging in de verzekeringspremies (meer dan verdubbeld t.o.v. 2019), huur- en exploitatiekosten voor het nieuwe milieupark Baexem en door het inzetten van verkeersregelaars vanwege de lange wachtrijen bij de milieuparken.

Kapitaallasten
De totale kapitaallasten binnen dit programma vallen €. 8.000 lager uit dan geraamd wegens gunstigere rentetarieven op nieuwe leningen.

Verwerkingskosten
De verwerking van huishoudelijk Restafval (ook via verzamel- en ondergrondse containers) en GFT wordt één op één doorberekend aan de betreffende gemeenten. De totale kosten (€. 1.599.000) zijn onder de (gewijzigde) raming van € 1.614.000 gebleven. Ook de verwerkingskosten van het PMD afval zijn lager uitgevallen dan begroot (€13.000). Hier staat tegenover dat de verwerkingskosten van het afval van de mileuparken hoger zijn uitgevallen dan begroot (€ 29.000). Tevens is gedurende 2020 de opbrengstgenererende textielinzameling omgeslagen in een kostenpost voor RD Maasland. Waar over de eerste drie maanden nog een opbrengst van € 9.000 is gegenereerd, heeft dit voor de rest van het jaar tot een last van € 56.000 geleid.

Opbrengsten
Ondanks minder bezoekers op de Milieuparken hebben de betalende burgers wel voor een hogere opbrengst (€. 30.000) gezorgd. Daarnaast zijn de (voorschot) Nedvang vergoedingen van het PMD fors hoger dan begroot (€. 303.000) als gevolg van hogere volumes PMD afval ten opzichte van de begroting. De stromen papier en textiel zijn qua opbrengsttarief nog verder gedaald ten opzichte van 2019. Zoals hierboven bij de verwerkingskosten aangegeven is de textielinzameling zelfs omgeslagen in een kostenpost.

VPB
Voor dit onderwerp wordt verwezen naar bladzijde 21.

Omzetbelasting
Eind 2019 heeft deze afdeling van de belastingdienst laten weten dat de vergoedingen welke het Afvalfonds heeft verstrekt vanaf 2015 in het kader van de vermarkte PMD-stromen, belast moeten worden met 21% btw. Deze met terugwerkende kracht ingestelde maatregel is per 1 juli 2020 geëffectueerd. De werkwijze rondom de uitbetaling van de gelden door Afvalfonds is derhalve gewijzigd. Voorheen stelde Nedvang de vergoeding vast en betaalde Afvalfonds het bedrag (zonder btw) uit. In de nieuwe opzet sturen de gemeenten (of gemeentelijke samenwerkingsverbanden) een factuur inclusief btw. Voor de exploitatie van RD Maasland heeft deze maatregel als gevolg dat zij de vergoeding van PMD inclusief BTW in rekening brengt bij de gemeenten en deze btw vervolgens afdraagt aan de fiscus. Hier staat tegenover dat RD Maasland de BTW voorheffing over de kosten van dit deelprogramma in aftrek mag nemen in de btw aangifte.

CONCEPT

1.2. Programma 2 – Openbare Ruimte

Inleiding

Via de gemeenschappelijke regeling zijn de mechanische reiniging van verhardingen en de reiniging van straatkolken opgedragen aan RD Maasland. Het mechanisch vegen is daar waar mogelijk gecombineerd met het verwijderen van onkruiden. Deze werkzaamheden zijn in overleg met de betreffende gemeente uitgevoerd.

Kengetallen

Aantal geledigde kolken per gemeente (per 31 december)	**Werkelijk 2019**	**Begroot 2020**	**Werkelijk 2020**
Leudal (voorjaar)	14.939	14.600	14.835
Maasgouw (voor- en najaar)	21.685	21.900	22.410
Totaal	**36.624**	**36.500**	**37.245**

Aantal gemaakte veeguren per gemeente (per 31 december)	**Werkelijk 2019**	**Begroot 2020**	**Werkelijk 2020**
Leudal	2.175	2.000	2.029
Maasgouw	1.345	1.300	1.355
Totaal	**3.520**	**3.300**	**3.384**

Doelen

Met dit programma wordt beoogd dat:

- De gemeenten hun mechanische reinigingstaken zo efficiënt mogelijk kunnen laten uitvoeren;
- Daar waar mogelijk onkruiden op een niet-chemische wijze kunnen worden verwijderd;
- Invulling kan worden gegeven aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Prestaties

De taken zijn conform afspraken uitgevoerd. De aanvragen voor extra veegwerk maakt dat er voor beide gemeenten meer uren zijn gemaakt dan begroot. Dit heeft dan ook uitwerking op de uiteindelijke bijdrage die beide gemeenten dienen te betalen voor het jaar 2020. Het aantal geledigde kolken ligt eveneens hoger dan geraamd en leidt dan ook tot meer kosten voor dit onderdeel.

Middelen

RD Maasland beschikt over vier veegmachines, die zijn voorzien van een zogenaamde onkruidborstel. Met deze voorziening is het mogelijk om gelijktijdig met het vegen van de goten, onkruiden op een milieuvriendelijke wijze te verwijderen. Vanaf 1 april 2018 heeft RD Maasland in de gemeente Echt-Susteren op basis van een DVO (DienstVerleningsOvereenkomst) naar ieders tevredenheid veegwerkzaamheden uitgevoerd. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat per 1 april 2019 een 5-jarig contract tot stand is gekomen. In 2020 is met de gemeente Roerdalen eveneens een DVO afgesloten over het veegwerk. Het schoonmaken van kolken is vooralsnog uitbesteed. Zodra het werkgebied van voldoende van omvang is en de bezettingsgraad voor 1 voertuig ca. 100%, zal RD Maasland deze taak in eigen beheer gaan uitvoeren.

CONCEPT

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als bijdrage gemeenten in €.

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting na wijz.2020	Realisatie 2020
Kosten veegdienst	386.706	303.985	332.865	380.941
Kosten kolkendienst	81.756	68.200	68.420	76.367
Saldo van baten en lasten (1)	**468.461**	**372.185**	**401.285**	**457.308**
Aandeel reserves (2) (min-teken is onttrekking)	0	0	0	0
Gesaldeerd (1+2=3)	468.461	372.185	401.285	457.308
Dekking gem. bijdrage als voorschot (4)	434.834	372.185	401.285	401.285
(On)bestemd Resultaat (4-3) (min-teken is tekort)	**-33.627**	**0**	**0**	**-56.023**

*De tussentijdse wijziging van de begroting is afgerekend met de gemeenten. Dit geldt ook voor Programma 1 en 3.

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging).

Resultaat

Enkele hieronder beschreven items zorgen ervoor dat dit Programma een tekort kent. Deze doen zich voor bij beide onderdelen. Zoals gebruikelijk zullen de gevolgen uit dit Programma worden afgerekend met de deelnemers. De genoemde bedragen zijn de meest belangrijke en leiden als totaal niet geheel tot het verschil. De overige kleine niet benoemde afwijkingen dienen daarvoor meegeteld te worden.

Personeel en Materieel

De reparatie- en onderhoudskosten lagen dit jaar €. 11.000 hoger dan ingeschat. Dit mede als gevolg van reparaties aan veegmachines. Één reserve-veegwagen bleek niet meer te repareren en hiervoor is tijdelijk een veegwagen ingehuurd. Wegens ziekte van een medewerker is €. 17.000 meer uitgegeven aan inhuurkrachten.

Exploitatiekosten

De DVO voor het vegen in Echt-Susteren is budgettair neutraal. Wel is het zo dat in deze kosten eigen personeel en eigen machines worden verrekend die ingezet worden.

Kapitaallasten

Geen bijzonderheden.

Verwerkingskosten

Het ingezamelde veegvuil en kolkslib wordt één op één doorbelast naar de betreffende gemeente.

Opbrengsten

Geen bijzonderheden.

CONCEPT

1.3. Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening

Inleiding

De zakelijke dienstverlening omvat de inzameling van bedrijfsafvalstoffen (KWDI-afval = Kantoor-, Winkel-, Diensten en Industrieel Afval), het vegen van bedrijfsterreinen en (eventueel) diensten ten behoeve van contractgemeenten. De oorsprong van deze dienstverlening is gelegen in het feit dat in het verleden bedrijfsafvalstoffen, van met name kleine bedrijven, tezamen met huishoudelijke afvalstoffen werden ingezameld.

Doelen

Bijdragen aan dekking vaste kosten, met behoud van kwaliteitsniveau voor deelnemende gemeenten in Programma 1 en 2.

Prestaties

Met dit programma is in 2020 een resultaat vóór belastingen gerealiseerd ad €. 16.595 negatief.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting na wijz.2020	Realisatie 2020
Omzet afzet- en rolcontainers	1.180.075	1.133.525	1.133.525	1.096.480
Omzet bedrijfsmatig vegen	7.768	6.550	6.550	17.907
Resultaat	127	1.589	-41.581	-16.595
VPB	25	318	318	0
Gesaldeerd resultaat	**102**	**1.272**	**-41.899**	**-16.595**

Middelen

RD Maasland beschikt over specifiek transportmaterieel waarmee afzet- en rolcontainers kunnen worden getransporteerd resp. gewogen en geledigd. Voor het vegen van bedrijfsterreinen zijn veegmachines ingezet.

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als positief effect (verlaging van) op gemeentelijke bijdrage €.

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting na wijz.2020	Realisatie 2020
Inzameling Bedrijfsafval	115	1.587	-40.764	-26.691
Bedrijfsmatig vegen	12	2	-817	10.096
Saldo van baten en lasten (1)	**127**	**1.589**	**-41.581**	**-16.595**
Aandeel reserves (2)	0	0	0	0
Gesaldeerd (1+2=3)	127	1.589	-41.581	-16.595
Dekking/verlaging gem.bijdrage als vs (4)	-824	-1.272	41.899	41.899
(On)bestemd Resul. (3+4=5) (min-teken is tekort)*	**-697**	**318**	**318**	**25.304**
Te betalen VPB 20% (6)	**25**	**318**	**318**	**0**
Extra Resultaat P3 na belastingdruk (5-6)	**-722**	**0**	**0**	**25.304**

*De tussentijdse wijziging van de begroting is afgerekend met de gemeenten. Dit geldt ook voor Programma 1 en 2.

CONCEPT

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging).

Resultaat
Via de raming is een voor de vpb-plicht gecorrigeerd netto negatief resultaat gepland van €. 41.899. In werkelijkheid is het resultaat echter gunstiger (€ 25.304 negatief). Voornaamste reden is dat vanwege Corona de omzet lager is uitgevallen dan begroot, maar dat de verwerkingskosten van het afval sterker zijn gedaald dan begroot.
Voor alle duidellijkheid : het geplande resultaat na VPB à €. 41.899 negatief is in de voorschotberekening van de gemeenten meegerekend en derhalve ook aan de gemeenten in rekening gebracht.

Personeel en Materieel
De reparatie- en onderhoudskosten lagen dit jaar €. 15.000 hoger dan ingeschat. Dit mede als gevolg van reparaties aan het wagenpark van dit programma. De gestegen verzekeringspremies van het materieel zorgen daarnaast ook voor stijgende lasten. Hier staat tegenover dat de salariskosten binnen dit programma circa € 7.000 lager zijn uitgevallen dan begroot.

Kapitaallasten
Geen bijzonderheden.

Verwerkingskosten
De verhoging van de diverse verwerkingsprijzen, volgende uit de aanbestedingen van het afval hebben een negatieve impact op de verwerkingskosten gehad. Daarnaast hebben klanten vanwege de Corona (lockdown) minder afval aangeboden. Per saldo zijn de verwerkingskosten circa € 62.000 lager dan begroot.

Opbrengsten
Aan de opbrengstenzijde is de impact van Corona ook zichtbaar. Een deel van onze bedrijfsmatige klanten is gedurende 2020 vanwege lockdown dicht geweest. Hierdoor hebben zij minder afval aangeboden en soms hun contract tijdelijk stopgezet, waardoor dit ook tot een lagere omzet heeft geleid. In verhouding zijn de opbrengsten minder hard gedaald dan de verwerkingskosten, waardoor met name hierdoor het verlies van dit programma beperkter is dan begroot.

VPB voor Programma 3
Vanaf het boekjaar 2016 zijn overheden welke activiteiten uitvoeren op de commerciële markt verplicht belasting te betalen. RD Maasland is voor de werkzaamheden in dit Programma vennootschapsplichtig. De verplichtingen tot en met het boekjaar 2018 zijn inmiddels afgerekend.

VPB voor Programma 1
Eind februari 2019 heeft de brancheorganisatie NVRD (Nederlandse Vereniging van Reinigings Diensten) laten weten dat er met de fiscus landelijk afspraken zijn gemaakt over een werkbare oplossing omtrent de waarde creërende huishoudelijke afvalstromen zoals textiel, papier, metalen, holglas, PMD. Hierdoor ontstaat ook in Programma 1 een vpb-plicht. In het algemeen wordt gesteld dat de positieve waarde van de afvalstromen een winst genereert van 1% waarover dan vpb dient te worden betaald. Begin 2020 is in dit kader in samenwerking met de accountant en de lokale afdeling van de fiscus een Vaststellingsovereenkomst (VSO) voor de duur van 5 jaar (looptijd 2016 tm 2020) ondertekend. De onderhandelingen voor de komende jaren dienen nog te worden opgestart en zijn ook afhankelijk van de afspraken die de NVRD landelijk kan bereiken.

CONCEPT

1.4. Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting na wijz.2020	Realisatie 2020
Progr.1 Saldo van baten en lasten	3.857.212	3.551.157	3.990.872	3.805.328
Progr.1 Aandeel reserves	-63.840	-249.100	-249.100	-249.100
Dekking Progr. 1	3.422.836	3.052.957	3.492.672	3.492.672
Dekking Peel en Maas	249.100	249.100	249.100	249.100
Resultaat Progr. 1	**-370.536**	**0**	**0**	**185.544**
Progr.2 Saldo van baten en lasten	468.461	372.185	401.285	457.308
Progr.2 Aandeel reserves	0	0	0	0
Dekking Progr. 2	434.834	372.185	401.285	401.285
Resultaat Progr. 2	**-33.627**	**0**	**0**	**-56.023**
Progr.3 Saldo van baten en lasten	127	1.589	-41.581	-16.595
Progr.3 Aandeel reserves	0	0	0	0
Progr.3 VPB	25	318	318	0
Dekking Progr. 3	824	1.272	41.263	41.898
Extra Resultaat Progr. 3	**-722**	**0**	**0**	**25.303**
Totaal resultaat P 1-2-3	**-404.885**	**0**	**0**	**154.824**

Het totale overschot 2020 van €. 154.824 (vóór belastingdruk = €. 157.608), is op de balans opgenomen. Opgemerkt wordt dat het aandeel Programma twee (€. – 56.023) conform afspraak wordt afgerekend met de deelnemers. Daarnaast is het AB voornemens de (over)winst van Programma 1 (€. 185.544) en 3 (€ 25.303) respectievelijk toe te voegen aan de Algemene Reserve en de Zakelijke Algemene Reserve.

1.5. Onvoorzien / Algemene reserve

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zijn de deelnemende gemeenten verplicht eventuele tekorten aan te vullen bij een dergelijk samenwerkingsverband. Desondanks is conform bestuursbesluit besloten een weerstandscapaciteit, bestaande uit een post onvoorzien (incidentele weerstandscapaciteit; voor RD Maasland n.v.t.) en een algemene reserve (structurele weerstandscapaciteit) bij RD Maasland aan te houden om schommelingen in tarieven op te vangen.
Voor de Algemene Reserve (zie ook bladzijde 26 en 44) geldt dat het huidige saldo (€. 189.000) boven de afgesproken minimum grens van €. 150.000 ligt.

CONCEPT

1.6. Bijdrage Gemeenten 2020

Bedragen x €	**Voorschot** Programma 1 Huisvuil	**Werkelijk** Programma 1 Huisvuil		
Programma 1				
Leudal	1.673.094	1.608.210		
Maasgouw	1.121.819	1.091.391		
Roerdalen	613.331	513.409		
Echt-Susteren	333.528	343.219		
Tot. Programma 1	**3.741.772**	**3.556.228**		
Bedragen x €	**Voorschot** Programma 2 Vegen	**Werkelijk** Programma 2 Vegen	**Voorschot** Progr. 2 Kolken	**Werkelijk** Progr. 2 Kolken
Programma 2				
Leudal	201.736	228.407	27.368	30.418
Maasgouw	131.129	152.534	41.052	45.949
Tot. Programma 2	**332.865**	**380.941**	**68.420**	**76.367**
Bedragen x €	**Voorschot** Programma 3 Zakelijk	**Werkelijk** Programma 3 Zakelijk		
Programma 3				
Leudal	18.488	7.333		
Maasgouw	12.397	4.977		
Roerdalen	11.013	4.285		
Tot. Programma 3	**41.898**	**16.595**		
Bedragen x €	**Voorschot Alle programma's**	**Werkelijk Alle programma's**		**Totaal onbestemd resultaat**
Leudal	1.920.687	1.874.369		46.317
Maasgouw	1.306.397	1.294.851		11.546
Roerdalen	624.344	517.694		106.651
Echt-Susteren	333.528	343.219		-9.691
Totaal alle programma's	**4.184.955**	**4.030.131**		**154.824**

Resultaat na vpb : €. 154.824.
Voor Programma 1 geldt dat de werkelijke aansluitingen ten opzichte van de raming verhoudingsgewijs anders uitpakken waardoor verschillen ontstaan in de geraamde en werkelijke bedragen. Afhankelijk van een besluit van het Bestuur zullen de werkelijke bijdragen van de gemeente wijzigen ten opzichte van de betaalde voorschotten.

2. Financiële Besturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen

In dit hoofdstuk komen de aspecten met betrekking tot (financiële) besturing en beheersing aan de orde.
Voor haar financiële besturing richt RD Maasland zich met name op zaken als: een sluitende Resultatenrekening, een beperkte schulden- en vorderingenpositie, voldoende solvabiliteit en liquiditeit en een adequate Reserve. Ten behoeve van betrouwbare informatie over deze grootheden zijn een goede administratieve organisatie en interne controle, evenals een voldoende mate van risicobeheersing, onontbeerlijk. Ook daarover gaat dit hoofdstuk.
Los van wat RD Maasland zelf van belang vindt voor haar financiële besturing, wordt in diverse wet- en regelgeving voorgeschreven dat in de Jaarrekening en Begroting enkele (verplichte) kengetallen moeten worden opgenomen. Het gaat bijv. om het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten), de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). De daaruit voortvloeiende zaken worden eveneens in dit hoofdstuk behandeld. Hoewel RD Maasland zelf niet of nauwelijks stuurt op deze kengetallen, wordt er toch enige toelichting op gegeven.
Concreet gaat het om de volgende paragrafen:

1. Weerstandsvermogen: verhouding tussen financiële risico's en weerstandscapaciteit
   a. Reserves

2. Financiële Kengetallen
   a. Netto Schuldquote
   b. Solvabiliteitsratio
   c. Structurele Exploitatieruimte
   d. EMU-saldo

3. Onderhoud Kapitaalgoederen

4. Financiering
   a. Liquiditeitsrisico
   b. Kredietrisico
   c. Renterisiconorm
   d. Kasgeldlimiet

5. Risicobeheersing

6. Administratieve Organisatie / Interne Controle

7. Personeel & Organisatie

8. Verbonden Partijen

9. Rechtmatigheid

CONCEPT

2.1. Weerstandsvermogen: verhouding financiële risico's en weerstandscapaciteit (reserves)

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen, teneinde continuïteit in de dienstverlening te kunnen waarborgen.
Ten principale geldt, op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, dat de deelnemende Gemeenten verplicht zijn eventuele tekorten van RD Maasland aan te vullen. Weerstandscapaciteit (bestaande uit een post onvoorzien en/of algemene reserve) zou uit dien hoofde dan ook niet noodzakelijk zijn.
Niettemin is cf Bestuursbesluit van 14 november 2012 gekozen voor het vormen van een Algemene Reserve, enerzijds ten behoeve van de naar RD Maasland overgedragen overheidstaken (i.c. de wettelijke zorgplicht tot inzameling van huishoudelijk afval ingevolge Wet Milieubeheer) en anderzijds ten behoeve van de zakelijke dienstverlening. Zodoende heeft RD Maasland ruimte gekregen om door middel van reserves incidentele tegenvallers zelf op te vangen en grote schommelingen in de bijdragen van Gemeenten te voorkomen.
Daarnaast zijn enkele specifieke (bestemmings-)reserves gevormd, als buffer voor de instandhouding van het container- en wagenpark en het gebouwencomplex (voorziening). Tevens is een reserve gevormd als buffer voor het eigen-risicodrager zijn van de WIA-kosten, alsmede een vereveningsfonds PMD. Er zijn ook enkele voorzieningen gevormd voor te verwachten toekomstige lasten.Tot slot: periodiek worden de risico's geïnventariseerd: gebeurtenissen die, wanneer ze zich voordoen, nadelige financiële gevolgen hebben (zie paragraaf 5.).

2.1.a. Reserves

De volgende reserves zijn gevormd:
Algemene-Reserve

a. Overheidstaken: deze reserve is bedoeld voor bijv. onderzoeks- en advieskosten en vastgesteld op 5 à 10% van de Gemeentelijke Bijdragen (i.c. tussen € 150.000 en € 300.000)
b. Zakelijke dienstverlening: Deze reserve is bedoeld ter dekking van het marktrisico, aangezien een gemeentelijk vangnet voor zakelijke dienstverlening ontbreekt. De hoogte is vastgesteld op een niveau dat toereikend is om de overheadkosten van ca. twee jaren te kunnen dekken (i.c. een niveau tussen € 250.000 à € 500.000)

Bestemmings-Reserve

c. Egalisatiereserve instandhouding Mini-Containerpark (ten behoeve van opvang éénmalige/grootschalige vervanging, ter grootte van twee jaren): max € 352.000
d. Egalisatiereserve instandhouding Wagenpark (ten behoeve van opvang calamiteitenvervanging en/of inhaalslag, ter grootte van twee voertuigen): max. € 143.000
e. Reserve Eigen Risico WIA (als alternatief voor herverzekeren): € 75.000
f. Vereveningsfonds PMD (ten behoeve van opvang verslechterende verhouding opbrengst / kosten tijdens contractperiode van 5 jaar): tijdelijke reserve, deze is met de laatste onttrekking in 2019 opgeheven.
g. Het voornemen is om voortaan, in het geval dat de technische levensduur langer dan de economische levensduur, een toevoeging te doen aan een Egalisatiereserve Levensduur Kapitaalgoederen ter grootte van de afschrijving van het desbetreffende kapitaalgoed. Gedurende de "verlengde levensduur" zullen de bovenmatige kosten van dat kapitaalgoed ten laste van deze reserve worden gebracht. Deze werkwijze heeft een stabiliserend effect op gemeentelijke tarieven.

Desintegratie Reserve Uittreding Peel & Maas

h. Desintegratiereserve Peel & Maas, ter dekking van niet direct af te bouwen vaste kosten, na uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling van de Gemeente Peel & Maas per 1-1-2018.

CONCEPT

Voorzieningen

i. Er zijn voorzieningen gevormd voor Cafetaria-regeling, gebouwen, vloergebreken MP Maasbracht en dubieuze (bedrijfsmatige) debiteuren.

Reserves (x € 1.000)	Norm Min/max	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Alg.Res. overheid	150/300	175	189
Alg.Res. zakelijk	250/500	205	205
Bestem. Reserve		399	399
Desintegratiereserve P & M		747	498
(On)bestemd Resultaat		-405	155
Totale Reserves		*1.121*	*1.446*
Voorzieningen		167*	178*
Waarvan dub.deb.*		13	13

*Let op : de voorziening dubieuze debiteuren wordt in de balans in mindering gebracht bij de post debiteuren. Zie hierbij ook bladzijde 38,44 en 47.

CONCEPT

2.2. Financiële Kengetallen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) moeten enkele Financiële Kengetallen worden opgenomen; ze zijn in deze paragraaf vermeld.
RD Maasland stuurt zelf niet op deze kengetallen en ontwikkelt er dus geen beleid voor. De Provincie geeft aan dat zij geen handreiking voor adequate betekenisgeving en beoordeling van de kengetallen kan doen, noch dat er eensluidende normen voor bestaan of dat zij normen zou opleggen. Desalniettemin is hieronder een zo goed mogelijke invulling gegeven aan elk kengetal, aan de hand waarvan door RD Maasland de Kengetallen kunnen worden beoordeeld, en de gerealiseerde waarden en ontwikkeling daarin kunnen worden verklaard. De voor de berekening van de kengetallen benodigde tabellen zijn opgenomen in de Bijlagen.

2.2.a. Netto Schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Bedacht moet worden dat dit kengetal wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

Netto Schuldquote in %	2019 Realisatie	2020 Realisatie
< 130 %	50 %	52 %

De Netto Schuldquote beweegt zich bij RD Maasland op een niveau van 50 à 55 % en bevindt zich dus ruimschoots binnen de VNG-norm. Door het afsluiten van nieuwe leningen is de schuldquote over 2020 licht gestegen t.o.v. 2019.
NB: BBV schrijft ook het kengetal “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” voor, echter bij RD is geen sprake van “verstrekte leningen”.

2.2.b. Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Ook bij dit kengetal moet worden bedacht dat het wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. In principe is het volledige Eigen Vermogen van een Gemeenschappelijke van de deelnemende Gemeenten. Elke vorm van solvabiliteit “groter dan 0” is dan ook te beschouwen als buffer. Uit de afspraken rondom de te vormen reserves (zie onder 1.) resulteert een gewenste solvabiliteit van tenminste ca. 15%.

Solvabiliteits-ratio in %	2019 Realisatie	2020 Realisatie
> 15%	15 %	16 %

De solvabiliteitsratio blijft stabiel rond de gewenste solvabiliteitratio voor de jaren 2019 en 2020.

CONCEPT

2.2.c. Structurele Exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten (verminderd met de incidentele lasten) en structurele lasten (verminderd met de incidentele baten), plus het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.
Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Structurele Exploitatieruimte in %	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Progr 1 2 3: > 0%	-/- 2 %	5 %

Bij RD Maasland schommelt dit saldo normaal rondom 0 %, soms licht positief, soms licht negatief. Dat wordt veroorzaakt door (zeer geringe) incidentele baten c.q. lasten. Voor 2019 heeft de terugval in de opbrengsten voor PMD a.g.v. een brand in een sorteerinstallatie het cijfer sterk negatief beinvloedt. Voor 2020 heeft het positieve resultaat ook een positief effect op het bovenstaande cijfer.

2.2.d. EMU-saldo

Voor een deel-overheid als een Gemeente (laat staan voor een Gemeenschappelijke Regeling) zegt het Kengetal EMU-saldo weinig tot niets: de berekening ervan draagt slechts bij tot het op “(inter)nationaal-niveau” kunnen beoordelen van het EMU-saldo. Aangezien het kengetal verplicht moet worden aangeleverd volgt toch enige toelichting:
Het EMU-saldo is een kengetal dat (in 1992) in het leven is geroepen om Europese regels af te spreken op het gebied van overheidsfinanciën. D.m.v. het EMU-saldo worden grenzen gesteld aan het begrotingstekort en de overheidsschuld.
Door het Rijk is dit vertaald in onder andere een tekortnorm voor het EMU-saldo van decentrale overheden van – 0,3% van het BBP. Deze norm wordt niet verdeeld over de decentrale overheidslagen, en dus zijn er geen referentiewaarden voor individuele overheden bepaald, en zodoende is het EMU-saldo voor een individuele overheidsgeleding geen stuurinstrument.
Het EMU-saldo komt in grote mate overeen met het exploitatiesaldo, vertrekt daar ook van, maar pleegt enkele correcties en aanvullingen, met name kapitaaltransacties zoals investeringen. Daardoor wordt voor de bepaling van het EMU-saldo het transactiemoment bepalend, terwijl dat voor het exploitatiesaldo het moment van gebruik is.
Via een CBS-enquête worden de gegevens voor het EMU-saldo opgevraagd.
Voor RD Maasland zien de EMU-saldi er als volgt uit:

EMU-saldo (x € 1.000)	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Norm n.v.t.	-616	-194

CONCEPT

Zichtbaar is dat het EMU-saldo van het ene op het andere jaar aanzienlijk op en neer beweegt, de ene keer positief, de andere keer negatief. Met name het investerings(volume)-patroon, de desintegratievergoeding die als opbrengst is ingeboekt en het resultaat zijn hier debet aan.

Investeringen (x € 1.000)	2019 Realisatie	2020 Realisatie
	618	689

Investeringen zijn in de berekening van het EMU-saldo een aftrekpost. Aangezien alle andere posten (met name: exploitatiesaldo en afschrijvingen) redelijk constant zijn, bepaalt het wisselend volume van investeringen mede het verloop van het EMU-saldo. Overigens zou het beeld minder wisselend zijn wanneer er sprake zou zijn van een zgn. ideaalcomplex: een evenwichtige “leeftijdsverdeling” van de activa, waardoor het bedrag aan investeringen in elk jaar ongeveer zo groot is als de afschrijvingen. Voor 2020 geldt dat er ten opzichte van de raming meer investeringen zijn gedaan maar ook afwijkende op het gebied van onder meer kantoor ICT en inrichting van omliggende terreinen.

2.2.e. Conclusies o.b.v. Financiële Kengetallen

Zoals in de inleiding van deze paragraaf 2.2 vermeld dienen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in Jaarstukken en Begroting financiële kengetallen te worden opgenomen. Twee daarvan (te weten: Grondexploitatie en Belastingcapaciteit) zijn voor RD Maasland niet van toepassing. De andere drie (Netto Schuldquote, Solvabiliteit en Structurele Exploitatieruimte) zijn in de voorgaande paragrafen opgenomen en voorzien van een toelichting.
De algehele conclusie op basis daarvan is dat RD Maasland een financieel gezonde positie heeft (en dat die ook in stand blijft, zie de Begroting). Aandachtspunt is de hoogte van de Algemene Reserve, welke net boven het gewenste niveau ligt, en een drukkend effect op de solvabiliteit heeft.
Tijdelijk overigens worden de kengetallen sterk beïnvloed door de Desintegratie Reserve a.g.v. de uittreding van Peel&Maas. De solvabiliteit zal de komende jaren bij gelijkblijvend beleid zakken beneden de 15%, dit mede omdat in 2022 de laatste onttrekking plaats vindt uit de Desintegratie Reserve. Het is voorts aan het Bestuur om te bepalen welk beleid voor de toekomst zal worden ontwikkeld.

CONCEPT

2.3. Onderhoud Kapitaalgoederen

In deze paragraaf worden de bedragen die worden uitgegeven aan het verkrijgen / vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen toegelicht.
Voor RD Maasland betreft dit:

a. Gebouwen
b. Voertuigen
c. Milieupark

Kapitaalgoederen (x € 1.000)	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Gebouwen		
-Vervanging	24	6
-Onderhoud	68	10
Voertuigen		
-Vervanging	282	489
-Onderhoud	139	166
Milieupark		
-Vervanging	0	0
-Onderhoud	11	15

Voor elk van de drie categorieën is een financiële planning opgesteld. De vervanging vindt plaats na het verstrijken van de economische en/of technische levensduur. De in de tabel genoemde bedragen worden verwerkt in de begroting.

CONCEPT

2.4. Financiering

2.4.a. Liquiditeitsrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeiten- en investeringsplanning.

2.4.b. Kredietrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's op waardedaling van vorderingen ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door tegenpartij.

2.4.c. Renterisiconorm

Met behulp van dit instrument wordt het risico van een rentewijziging bij herfinanciering beheerst. Herfinanciering moet gelijkmatig worden gespreid, zodanig dat in enig jaar over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal een renteherziening plaatsvindt.

Renterisico (x € 1.000)	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Toegest. Renterisico	1.519	1.637
Renterisico	704	742
Ruimte	815	895

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane renterisiconorm.

2.4.d. Kasgeldlimiet

Om de renterisico's binnen de perken te houden is er een limiet gesteld aan de toelaatbare omvang van de netto vlottend schulden: max. 8,2% van het totaal van de begrote uitgaven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	2019 Realisatie	2020 Realisatie
Toegest. kasgeld	296	343
Netto vl schuld	-/- 1.736	-/- 526
Ruimte	2.032	869

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane Kasgeldlimiet.

CONCEPT

2.5. Risicobeheersing

2.5.a. Reguliere Risico's

De meest voorkomende risico's en te verwachten gebeurtenissen, alsmede de maatregelen om de effecten ervan te beheersen, zijn beschreven in paragraaf 2.1 en 2.4.

2.5.b. Niet-reguliere Risico's

Daarnaast zijn er risico's waarvan de voorspelbaarheid niet groot is en/of de mogelijk nadelige gevolgen moeilijk zijn te kwantificeren. Te denken valt hierbij onder meer aan de uittreding van een gemeente, onderling conflicterend gemeentelijk beleid, nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen op het gebied van afvalinzameling en -verwerking, rampen of calamiteiten, schommelingen in vergoedingen voor recyclebare grondstoffen, ICT-kwetsbaarheid, arbeidsmarktontwikkelingen, fiscale wijzigingen, misbruik en oneigenlijk gebruik.
RD Maasland heeft in 2018 en 2019 een risico-inventarisatie-sessie opgesteld, waarmee deze risico's zo goed mogelijk in kaart zijn gebracht. Daarbij is tevens vastgesteld welke maatregelen zijn te nemen om de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te doen zijn. Deze exercitie dient jaarlijks te worden herhaald.

De meest majeure risico's zijn momenteel:
2020:

- Dienstenpakket Programma twee (vegen en kolkenzuigen) is relatief duur, uitbreiding noodzakelijk;
- Extra (financiele) inspanningen benodigd om VANG-doelstellingen te halen;
- Leeftijdsopbouw personeel;
- Externe kostenstijgingen (hogere ASB, duurdere verwerkingstarieven);
- Kwetsbaarheid (digitaal) archief;
- De gehele financiële afwikkeling van het verpakkingengebeuren vanaf 2019;
- Onze ketenpartner voor PMD, Veolia, wordt geconfronteerd met stijgende kosten als gevolg van "vervuiling en meertonnen". Veolia wil deze meerkosten in rekening brengen. Daarover heeft Veolia met de werkgroep contractbeheer van V-ASL overlegd en is men tot een onderhandelingsresultaat gekomen. Uit een juridische toets is echter gebleken dat dit uitgewerkte voorstel niet binnen de regels van de gunning valt. Het is nog niet duidelijk wat de uiteindelijke uitkomst zal zijn en de impact van de mogelijke claim van Veolia is nog niet in te schatten."

  Overigens hebben we de buitenlandheffing 2019 en 2020, € 7,55 per ingezamelde ton, wel in de jaarrekening verwerkt.

2.6. Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB)

Alle informatie op basis waarvan de toekomstgerichte strategie van RD Maasland wordt bepaald en / of die wordt verstrekt als verantwoording over hetgeen is gerealiseerd dient betrouwbaar te zijn. Daartoe is een stelsel van maatregelen ontworpen ten behoeve van de inrichting van de administratieve organisatie (AO) en de toetsing van de werking ervan, de interne beheersing (IB). Vaak zijn deze maatregelen vooral impliciet aanwezig. In 2018 is een aanvang gemaakt met explicitering hiervan welke doorloopt in de komende jaren.

CONCEPT

2.7. Personeel & Organisatie

Arbeidsvoorwaarden
Vanaf 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren ingegaan. Vanaf die datum hebben ambtenaren bij de overheid zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten als werknemers in het bedrijfsleven. Per 1 januari 2020 is RD Maasland lid geworden van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties en is de CAR-UWO vervangen door de CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). De looptijd van de CAO SGO is van 1-1-2020 tot 1-1-2021. De schaalbedragen zijn per 1 januari, 1 juli en 1 oktober telkens met 1% verhoogd.

Opleidingen
Voor chauffeurs met een rijbewijs C is op Europees niveau een permanente nascholings-verplichting ingesteld, de zogenaamde code 95. Code 95 is een aanduiding op het rijbewijs, die achter een voertuigcategorie is geplaatst. Deze code is verplicht voor het beroepsmatig besturen van een voertuig waarvoor rijbewijs C en D noodzakelijk is. De code is vijf jaar geldig en kan verlengd worden door het volgen van nascholing, waarbij in totaal 35 studiepunten behaald dienen te worden.

RD Maasland heeft ervoor gekozen deze nascholing structureel en voor de lange termijn vorm te geven. Vanaf 2017 is opnieuw een structurele nascholing ingepland zodat onze chauffeurs in 2021 de code 95 vermelding op het rijbewijs kunnen laten bijschrijven.

In februari/maart 2020 heeft in 4 groepen een opleiding rij-optimalisatie (anti slipcursus met vrachtauto) plaatsgevonden op de baan in Weert. Deze opleidingsuren tellen als praktijkuren mee voor code 95. Helaas is deze opleiding voor de laatste groep niet doorgegaan in verband met de Coronamaatregelen. Ook de cursus hulpverlenen heeft niet plaatsgevonden in verband met de Coronamaatregelen.

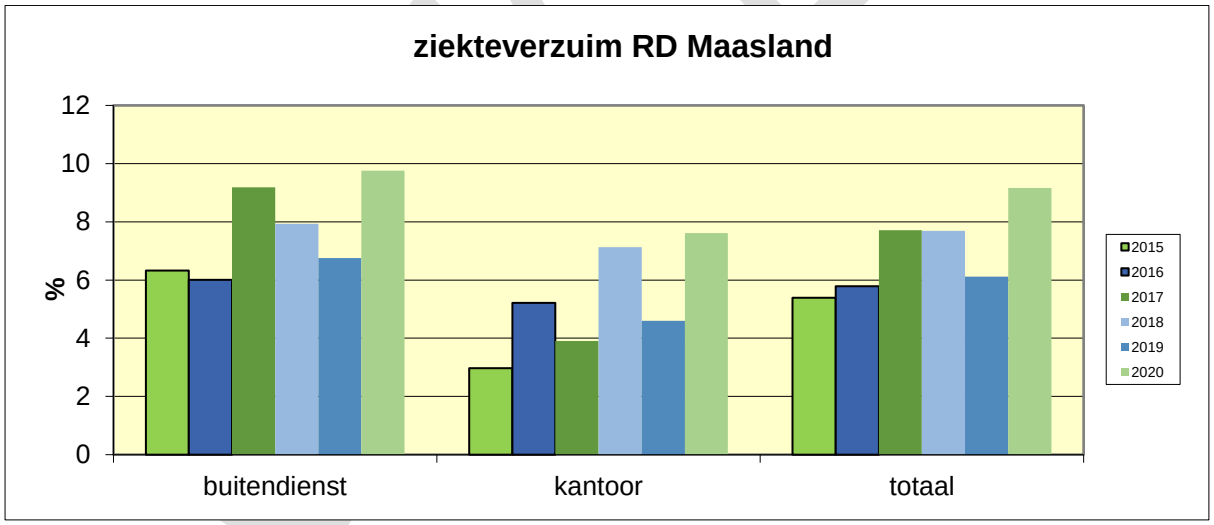
Arbo en kwaliteit
VCA: De kwaliteitsmeting VCA is bedoeld om dienstverlenende organisaties veiliger te laten werken en het aantal ongevallen te verminderen. Het VCA*-certificaat is in 2011 behaald. De jaarlijkse audit wees opnieuw uit dat RD Maasland aan alle eisen voldoet om het kwaliteitsmerk VCA te mogen blijven dragen en dat de kwaliteit en veiligheid binnen haar organisatie goed geborgd is.
NEN-EN-ISO 9001:2015: Nadat het arbozorgsysteem VCA geïmplementeerd is, is in 2013 de volgende stap gezet door het certificaat te behalen van het kwaliteitsmanagementsysteem NEN-EN-ISO. De jaarlijkse audit wees opnieuw uit dat RD Maasland ook in 2020 voldoet aan alle eisen van het kwaliteitsmanagementsysteem ISO 9001:2015 (het continue verbeteren van de organisatie).
PMO: In 2020 is het niet mogelijk geweest, in verband met de Coronamaatregelen, om een Periodiek Medisch Onderzoek (PMO) in te plannen.

Ondernemingsraad
In 2019 is onder grote belangstelling een ondernemingsraad kunnen starten. Helaas hebben de leden om verschillende redenen in het najaar van 2020 besloten om de OR te verlaten. Binnen de organisatie is er wel de bereidheid gevonden om opnieuw een vorm van medezeggenschap te organiseren en dit zal verder opgepakt worden.

CONCEPT

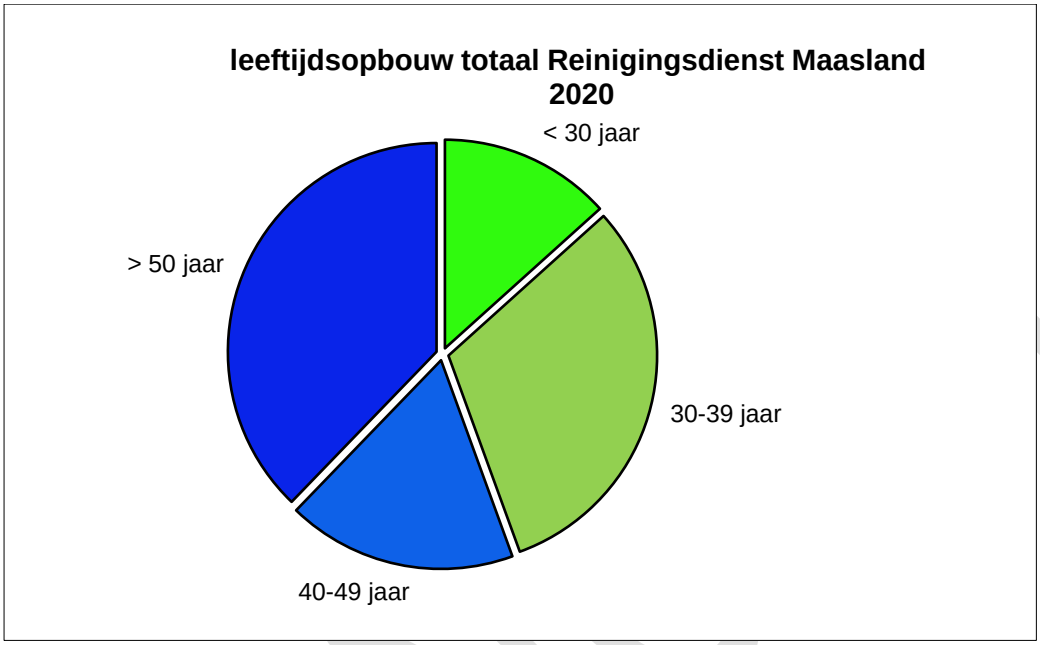
Personeel
In 2020 hebben enkele personeelsmutaties plaatsgevonden. Vijf medewerkers zijn uit dienst getreden en zeven medewerkers zijn in dienst getreden. Op 31 december 2020 waren er 40,48 fte (fulltime equivalent), verdeeld over 45 medewerkers, in dienst van RD Maasland.
Verdeling in fte: 29,48 in de inzameling en milieuparken
11,00 in administratieve-/managementfuncties

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage is ten opzichte van 2019 flink gestegen, namelijk naar 9,2%. Het hoge percentage wordt vooral veroorzaakt doordat regelmatig medewerkers afwezig waren omdat er enerzijds een vermoeden was op Corona of dat de medewerkers in quarantaine moesten. Deze afwezigheid is ook als ziekte/arbeidsongeschiktheid geregistreerd. Gelukkig zijn in 2020 maar enkele medewerkers daadwerkelijk besmet geraakt met het virus en hebben zij slechts milde klachten gehad.
Naast deze bijzondere omstandigheid wordt het hogere percentage veroorzaakt door het aantal langdurig arbeidsongeschikte oudere werknemers. Vanwege langdurige aandoeningen verzuimen oudere werknemers meer en langduriger dan jongere. Oudere werknemers hebben vaker te maken met aandoeningen die een hoog ziekteverzuim kennen, zoals hart- en vaatziekten, ernstige chronische ziektes en gewrichtsklachten.
Om het risico van hoge ziektekosten op te kunnen vangen wordt jaarlijks een bedrag in de begroting opgenomen.

Leeftijdsopbouw

De leeftijdsopbouw van RD Maasland is een constant punt van aandacht en beleid. In 2020 is weliswaar de gemiddelde leeftijd in de buitendienst iets lager geworden dan het voorgaande jaar (2020 = 40,3 t.o.v. 2019 = 40,9 jaar); het verwerven van werksoorten en innovaties die fysiek minder belastend zijn, blijft voor het leeftijdsbewust personeelsbeleid van RD Maasland onontbeerlijk.

Vooruitzichten

- Voorbereiding nieuw beleid afvalinzameling
  De personele consequenties van het nieuwe beleid zal na de besluiten van de aangesloten gemeentes in de loop van 2021 duidelijk worden. Afhankelijk van de keuzes zal duidelijk worden of en welke wervingsacties in gang gezet moeten worden.

- Inhaalslag opleidingen code 95
  Door het Coronavirus hebben er te weinig opleidingen in 2020 plaatsgevonden. Hopelijk kunnen deze wel in 2021 ingepland worden. Het overgrote deel van de rijbewijzen van de chauffeurs dient in 2021 verlengd te worden en hiervoor is de bijschrijving van de opleidingspunten code 95 noodzakelijk.

- Medezeggenschap
  In 2021 zal een eventuele nieuwe vorm van medezeggenschap georganiseerd worden.

2.8. Verbonden Partijen

Voor de onderstaande deelnemende gemeenten is de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland een “verbonden partij” (naar de betekenis van het Besluit Begroting en Verantwoording: een organisatie waarin een gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft):

- Gemeente Leudal
- Gemeente Maasgouw
- Gemeente Roerdalen
- Gemeente Echt-Susteren

2.9. Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Ceteco affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor RD Maasland.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van RD Maasland de volgende verordeningen (in 2005,2006 en 2010) vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet “Financiële verordening GR Rein. Maasland”, betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet “Controle verordening GR Rein. Maasland’’, betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- “Treasurystatuut van de gem. reg. Reinigingsdienst Maasland”, waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen zijn vastgesteld.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken. Hierbij worden jaarlijks via het controleprotocol overeengekomen reguliere goedkeurings- en rapporteringstoleranties gehanteerd. Daarnaast is RD vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving.
Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen, laat RD Maasland deze controle jaarlijks uitvoeren door de accountant.

CONCEPT

3. Jaarrekening

3.1. Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000) ACTIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2020	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		0		0
- Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0		0	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0	
Materiële vaste activa		5.905		5.961
- Investeringen met een economisch nut:				
- gronden uitgegeven in erfpacht	0		0	
- overige investeringen met een economisch nut	5.905		5.961	
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	0		0	
Financiële vaste activa		0		0
Totaal vaste activa		***5.905***		***5.961***
Vlottende activa				
Voorraden		22		21
- Gereed product en handelsgoederen	22		21	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		721		1.448
- Vorderingen op openbare lichamen	487		1.331	
- Verstrekte kasgeldleningen	0		0	
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0		0	
- Overige vorderingen	234		117	
- Overige uitzettingen	0		0	
Liquide middelen		1.648		813
- Kassaldi	0		0	
- Banksaldi	1.648		813	
Overlopende activa		787		707
- Van Eur of Ned overheden nto voorschotbedragen specifieke uitkeringen	0		0	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	787		707	
Totaal vlottende activa		***3.178***		***2.989***
Totaal generaal		**9.083**		**8.950**

CONCEPT

(bedragen x € 1.000) PASSIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2020	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		1.121		1.446
- Algemene reserve	380		394	
- Bestemmingsreserves	398		398	
- Desintegratie reserve Peel&Maas	748		498	
- (Nog te bestemmen) resultaat	-405		155	
Voorzieningen (zie ook bladzijde 26,44 en 47)		154		165
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	89		90	
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	65		75	
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting				
Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer		4.790		4.966
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.790		4.966	
Totaal vaste passiva		***6.065***		***6.577***
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar		1.000		1.000
- Kasgeldleningen	1.000		1.000	
Overlopende passiva		2.018		1.373
- Nog te betalen bedragen	718		823	
- Van Eur.of Ned.overheidslichamen ontvangen n.t.b.spec.uitk.	0		0	
- Overige vooruitontvangen bedragen	1.300		550	
Totaal vlottende passiva		***3.018***		***2.373***
Totaal generaal		**9.083**		**8.950**
Gewaarborgde geldleningen		0		0
Garantstellingen		0		0

Voor de volledigheid wordt aangegeven dat er lopende het jaar 2020, naast de najaarsrapportage, een begrotingswijziging is gemeld bij het Algemeen Bestuur met de belangrijkste opmerkingen c.q. veranderingen.
Het resultaat is in bovenstaand overzicht opgevoerd als een bedrag na vpb (€. 154.824).

CONCEPT

3.2. Programmarekening 2020

	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	6.546	6.795	-249	7.160	7.409	-249	7.499	7.562	-63
Programma 2	623	623	0	537	537	0	535	591	-56
Programma 3	1.153	1.153	0	1.153	1.153	0	1.169	1.144	25
***Subtotaal programma's**	**8.322**	**8.571**	**-249**	**8.850**	**9.099**	**-249**	**9.203**	**9.297**	**-94**
**Waarvan intern doorbelast min*	*884*	*884*	*0*	*912*	*912*	*0*	*1.112*	*1.112*	*0*
Doorgeschoven BTW		711	-711		758	-758		594	-594
Dekking doorgeschoven BTW	711		711	758		758	594		594
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen plus	711	711	0	758	758	0	594	594	0
Subsaldo	**7.438**	**7.687**	**-249**	**7.938**	**8.187**	**-249**	**8.091**	**8.185**	**-94**
Toevoeging/onttrek-king aan reserves:									
Programma 1	249		249	249		249	249		249
Programma 2									
Programma 3									
Subtotaal mutaties reserves	*249*		*249*	*249*		*249*	*249*		*249*
Resultaat na reservemutaties	**7.687**	**7.687**	**0**	**8.187**	**8.187**	**0**	**8.340**	**8.185**	**155**
Onbestemd Resultaat (na vpb)			***0***			***0***			***155***

CONCEPT

3.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Verwachtingen kort geld
Met de op te stellen ramingen worden de gemeentelijke bijdragen als leidraad gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen op korte termijn. Daar waar problemen ontstaan, kan een kasgeldlening uitkomst bieden of een verzoek aan de deelnemende gemeenten de bijdragen eerder beschikbaar te stellen. Op dit moment worden geen problemen verwacht om te voldoen aan de korte termijnverplichtingen.

Verwachtingen lang geld
Investeringen worden afgedekt met leningen. De onrust in de financiële sector leidt op dit moment niet tot problemen voor RD Maasland om lang geld aan te trekken.

Vuistregels bij aantrekken financiering
Hoewel de voorspelbaarheid (door ons) van de rente gering is, gaan wij voor het aangaan van financiële transacties in principe steeds uit van de navolgende vuistregels:

- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden;
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient het de voorkeur, structurele financieringsbehoeften (zoveel mogelijk) vroegtijdig af te dekken, waarbij flexibiliteit niet uit het oog mag worden verloren;

CONCEPT

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van RD Maasland een zo optimaal rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.
De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het realiseren van een flexibele en controleerbare cash management in de organisatie.

RD heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.
Het liquiditeitsrisico's wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 3 jaar.

Kredietrisico wordt beperkt doordat uitzettingen uitsluitend plaatsvindt bij:

1. Nederl. overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0%;
2. Financiële instellingen met minimaal een AA-rating, van een van de volgende erkende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors (S&P) of Fitch IBCA.

Relatiebeheer/ kasbeheer

Met relatiebeheer en kasbeheer wordt beoogd het realiseren van zo gunstig mogelijke c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiermee wordt minimalisering van de rentekosten en maximalisatie van de rentebaten binnen RD Maasland nagestreefd. Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in de treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Schatkistbankieren (SKB)

De overheid heeft eind december 2013 nieuwe richtlijnen opgesteld voor lokale overheden, waaronder RD Maasland, voor wat betreft het aanhouden van gelden. Behoudens een werkkapitaal van €. 100.000 moeten alle overige vrije kapitaalstromen verplicht bij het Ministerie van Financiën worden geplaatst.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij een jaar na ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Na afstemming met de accountant en de deelnemende gemeenten worden vanaf 2012 geen annuïtaire afschrijvingsmethoden gebruikt.

CONCEPT

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren:

Investering op:	Afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen	n.v.t. voor gronden, 30 voor terreinen
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	30
Vervoermiddelen	7 - 8
Machines, apparaten en installaties	5-10-15
Overige materiële vaste activa	5 (inventarissen)
	3 (automatisering)

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
RD Maasland beschikt niet over dit soort investeringen.

Financiële vaste activa
RD Maasland beschikt niet over dergelijke activa.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald o.b.v. de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorziening stoelt op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verwerking Subsidie Nedvang:
De subsidie van Nedvang ten aanzien van het kunststof, drankkartons en holglas wordt verwerkt op basis van de kilo’s afval in het boekjaar 2020. Metalen verpakkingen genereren in dit gebeuren geen opbrengsten. Alle stromen worden op basis van voorschotfacturen door Nedvang in de exploitatie van Maasland meegenomen.

CONCEPT

3.4. Toelichting op de balans (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
Totaal	**0**	**0**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

	Boek-waarde 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Herrubri-cering	Boek-waarde 31-12-2020
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0			0			0
Totaal	**0**			**0**			**0**

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Overige investeringen met een economisch nut	5.905	5.961
Totaal	**5.905**	**5.961**

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Gronden en terreinen	1.687	1.679
Bedrijfsgebouwen	582	549
Civiel werken MP	560	526
Vervoermiddelen	1.374	1.572
Machines, apparaten en installaties en ov.	1.702	1.635
Totaal	**5.905**	**5.961**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Her-rubricering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	1.687			8			1.679
Bedrijfsgebouwen	582	6		39			549
Civiel werken	560			34			525
Vervoermiddelen	1.374	482	5	279			1.572
Machines, apparaten en installaties en ov.	1.702	201	36	231			1.636
Totaal	**5.905**	**689**	**41**	**591**			**5.961**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Gereed product en handelsgoederen	22	21
Totaal	**22**	**21**

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid 2019*	Balanswaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid 2020*
Vorderingen op openbare lichamen	487		1.331	
Verstrekte kasgeldleningen	0		0	
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	0		0	
Overige vorderingen	247	13	130	13
Overige uitzettingen				
Totaal	**734**	**13**	**1.461**	**13**

*Zie hiervoor ook bladzijde 26,38 en 44.

De aard en de omvang van de waardeverminderingen op de vorderingen dient te worden toegelicht:
Dit betreft Oninbaarheid dubieuze bedrijfsmatige klanten.

CONCEPT

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Kassaldi	0	0
Banksaldi	1.648	813
Totaal	**1.648**	**813**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	77	83
Nog te ontvangen bedragen	710	624
Totaal	**787**	**707**

CONCEPT

PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Algemene reserve	380	394
Bestemmings reserves	398	398
Desintegratie reserve Peel&Maas	748	498
Nog te bestemmen resultaat	-405	155
Totaal	**1.121**	**1.446**

Het verloop in 2020 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.:

	Min/Max Drempel-bedrag	Boek waarde 31-12-2019	Toev.	Onttr.	Resultaat vorig boekjaar	Resultaat 2020	Afrek. gemeent Pr.1-2-3	Boek-Waarde 31-12-2020
Algemene Reserve Overheidstaken	150/300	175	14					189
Algemene Reserve Bedrijfsmatig	250/500	205						205
Tot. Algem.Reserve		***380***	***14***					***394***
Res.Kap.lasten vrijval Mini's	0/352	214						214
Res.Kap.lasten vrijval wagens	0/143	109						109
Reserve WIA e.r.	0/75	75						75
Tot. Bestem.Res.		***398***						***398***
Desintegratie Reserve Peel&Maas		***748***		***249***				***498***
(on)Bestemd Res 2019		-405					405	0
Onbest Res.2020		0				155		155
Tot. (on)bestemd								
Totaal reserves		**1.121**	**14**	**249**		**155**	**405**	**1.446**

(Onder "Resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar. Zie voorts ook opmerkingen hoofdstuk 1 inzake weerstandsvermogen en hoofdstuk 2.1)

Verloop resultaat (overschotten / tekorten) - Invloed op gemeentelijke bijdrage

	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020
Saldo van baten en lasten	-249	-249	-94
Mutaties Reserve	249	249	249
Resultaat	0	0	155
Uitkering o.b.v. generiek besluit	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat (na vpb)	**0**	**0**	**155**

De mutaties zijn via de primaire begroting (in 2019 vastgesteld) dan wel via de wijzigingen door het Algemeen Bestuur in 2020 goedgekeurd. Het nog te bestemmen resultaat overschot/tekort zal via een Bestuursbesluit lopende 2021 worden bestemd.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
Voorziening Cafetariamodel	39	1			40
Voorziening Onderhoud Gebouwen	65	10			75
Voorziening Dub.Deb.*	13				13
Voorziening MP Mbracht	50				50
Totaal	**167**	**11**			**179**

*zie hiervoor opmerking op bladzijde 26.

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. De aard en de reden van iedere voorziening wordt hieronder per voorziening toegelicht, evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Voorziening Cafetaria

- Aard voorziening: dekking gespaarde uren in brutobedrag
- Reden voorziening: opnemen lang verlof of sabbatical
- In 2020 is de totale urenstand per medewerker uitgedrukt in geld weer aangepast aan het in 2020 geldende uurloon

Voorziening Gebouwen

- Aard voorziening: dekking conform onderhoudsplan
- Reden voorziening: zie geactualiseerde onderhoudsplanning
- In 2020 is volgens plan een bedrag toegevoegd aan de voorziening.
- In 2020 is een nieuwe opzet met geactualiseerde planning opgesteld.

CONCEPT

Voorziening Dubieuze debiteuren

- Aard voorziening: oninbaarheid bedrijfsmatige vorderingen
- Reden voorziening: risicodekking
- In 2020 heeft de risico-analyse tot een minimale verhoging van de voorziening geleid.

Voorziening Milieupark Maasbracht

- In 2010 is bij de bouw van het milieupark te Maasbracht een juridisch geschil ontstaan met de aannemer over het gebruik van materialen voor de vloersamenstelling. In 2017 is hieraan een eind gekomen en is overeengekomen dat een bedrag ter hoogte van €. 50.000 niet vergoed hoeft te worden aan de aannemer maar gebruikt wordt als voorziening in het geval het mankement zal optreden.

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Onderhandse leningen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.790	4.966
Totaal	**4.790**	**4.966**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020:

	Saldo 31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen	4.790	800	624	4.966
Totaal	**4.790**	**800**	**624**	**4.966**

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt €. 117.982,=
De totale kapitaallasten vallen ruim €. 16.000 lager uit dan geraamd wegens gunstigere rentetarieven op nieuwe leningen.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Schulden < 1 jaar	1.000	1.000
Overlopende passiva	2.018	1.373
Totaal	**3.018**	**2.373**

CONCEPT

Kortlopende schulden
De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Kasgeldleningen	1.000	1.000
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	0	0
Totaal	**1.000**	**1.000**

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Vooruit ontvangen bedragen	1.300	550
Nog te betalen bedragen	718	823
Totaal	**2.018**	**1.373**

CONCEPT

3.5. Toelichting op de programmarekening

Belangrijke verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging moeten systematisch worden toegelicht voor ieder afzonderlijk onderdeel van de programmarekening. Hier wordt per programma de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan het overzicht van baten en lasten, zoals dat is opgenomen in de financiële begroting van het desbetreffende jaar.

Programma 1

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	6.546	7.160	7.499	0
Lasten	6.795	7.409	7.562	0
Saldo	-249	-249	-63	0
Saldo van baten en lasten	-249	-249	-63	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	249	249	249	
Resultaat	**0**	**0**	**186**	**0**
(On)bestemd Resultaat	**0**	**0**	**186**	**0**

Programma 2

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	623	537	535	0
Lasten	623	537	591	0
Saldo	0	0	-56	0
Saldo van baten en lasten	0	0	-56	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**-56**	**0**
(On)bestemd resultaat	**0**	**0**	**-56**	**0**

Programma 3

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	1.153	1.153	1.169	0
Lasten	1.153	1.153	1.144	0
Saldo	0	0	25	0
Saldo van baten en lasten	0	0	25	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**25**	**0**
(On)bestemd Resultaat	**0**	**0**	**25**	**0**

De aangepaste begroting na wijziging kent voor alle Programma's geen onbestemde resultaten. De gerealiseerde cijfers geven per saldo een onbestemd resultaat welk lopende 2021 door een Bestuursbesluit een definitieve bestemming krijgt.
Voor Programma 1 is het overschot €. 186.000 waarvan verwacht wordt dat dit wordt toegevoegd aan de Algemene reserve Overheidstaken. Programma 2 wordt altijd afgerekend met de deelnemers,

Programma 3 genereert een winst waarvan verwacht wordt dat deze toegevoegd wordt aan de Zakelijke Algemene Reserve.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming (na wijziging) zijn:

- Ondanks minder bezoekers meer afval maar ook hogere poorttarieven;
- Oplopende verwerkingstarieven voor de afvalstromen;
- Inschakelen van inhuur als gevolg van ziek kantoorpersoneel. Dit werkt voor programma 3 door in de doorbelaste overhead.

BTW compensatiefonds

Met ingang van 1 januari 2003 hebben provincies en gemeenten te maken met het BTW compensatiefonds. RD Maasland maakt, na goedkeuring van alle aangesloten gemeenten, onderdeel uit van dit gebeuren. En wel in die zin, dat alle btw die niet in de vooraftrek thuishoort van RD Maasland, zal worden doorgeschoven naar de betrokkenen naar rato van aansluitingen (In onderstaand overzicht is de eindafsluiting van het jaar 2020 opgenomen).

Hierna is een overzicht weergegeven van de doorgeschoven BTW in 2020.

Gemeente	Door te schuiven BTW Raming 2020	Door te schuiven BTW Realisatie 2020
Leudal	342	279
Maasgouw	234	187
Roerdalen	108	84
Echt-Susteren	74	44
Totaal	**758**	**594**

Deze component kan als gevolg van investeringen of onverwachte tegenvallers (b.v. meer afval via de Milieuparken) jaarlijks wijzigen en zelfs sterk afwijken van de primaire raming. Aangezien deze btw grotendeels doordrukt in de afvalstoffenheffing is het wellicht raadzaam voor elke individuele gemeente hiervoor een egalisatierekening in te richten. De (in de 1e begrotingswijziging reeds gemelde wijzigingen) bedragen wijken af ten opzichte van de raming en zijn grotendeels te verklaren door de fiscale wijziging ten aanzien van de inzameling van droge componenten (pmd, glas, textiel). De inzameling van deze droge componenten is gedurende 2020 door de fiscus geclassificeerd als een BTW-plichtige activiteit. Dit heeft als gevolg dat over de aan deze activiteit gerelateerde vergoedingen BTW afgedragen dient te worden en dat over de kosten BTW mag worden teruggevorderd door RDM. Voorheen maakte deze BTW onderdeel uit van de door te schuiven BTW.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De RDM rekent rentelasten aan de diverse programma's toe, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn.

CONCEPT

Onvoorzien

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zijn de deelnemende gemeenten verplicht eventuele tekorten aan te vullen bij een dergelijk samenwerkingsverband. Daarom is de post onvoorzien bij RD Maasland als bedrag te verwaarlozen.

Overzicht incidentele baten en lasten

Hiervoor is reeds op diverse plaatsen via een kolom “incidenteel gerealiseerd in het boekjaar” aangegeven dat er sprake was van incidentele baten en lasten.

Programma 1

Baten:

Lasten:

Programma 2

Baten:

Lasten:

Programma 3

Baten:

Lasten:

Reserves

Baten:

Lasten:

CONCEPT

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

	Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Begrotings-afwijking			Waarvan onrechtmatig[1]		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma 1	7.160	7.409	-249	7.499	7.562	-63	339	-153	186			
Programma 2	537	537	0	535	591	-56	-2	-54	-56			
Programma 3	1.153	1.153	0	1.169	1.144	25	16	9	25			
Subtotaal programma's	**8.850**	**9.099**	**-249**	**9.203**	**9.297**	**-94**	**353**	**-198**	**155**			
*waarvan intern doorbelast	*912*	*912*	*0*	*1.112*	*1.112*	*0*	200	-200	0			
Doorgeschoven BTW		758	-758		594	-594		164	-164			
Dekking doorgeschoven BTW	758		758	594		594	164		164			
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	758	758	0	594	594	0	*164*	*164*	*0*			
Subsaldo	**7.938**	**8.187**	**-249**	**8.091**	**8.185**	**-94**	**153**	**-398**	**155**			
Toevoeging/ onttrekking aan reserves:												
Programma 1	249		249	249		249			*0*			
Programma 2												
Programma 3												
Subtotaal mutaties reserves	*249*		*249*	*249*		*249*			*0*			
Resultaat na reservemutaties	**8.187**	**8.187**	**0**	**8.340**	**8.185**	**155**	**153**	**-398**	**155**			
(On)bestemd Resultaat (na vpb)			***0***			***155***			155			

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is ook reeds per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. Bij dit totaaloverzicht behoeft aanvullend geen verdere toelichting te worden gegeven. Voor de zakelijke dienstverlening (programma 3) geldt dat de hevige concurrentie van invloed is op cijfers.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op de programmarekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt (artikel 28, onderdeel a BBV). Deze verplichte analyse is ook prima geschikt om een analyse inzake de begrotingsrechtmatigheid te vervaardigen.

[1] Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet kunnen – behoudens de uitzonderingen ex artikel 208 en 209 Gemeentewet – ten laste van de gemeente slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht.

CONCEPT

Er zijn geen onrechtmatigheden te melden.

3.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de WNT van kracht. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd. Voor het verslagjaar 2020 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op €. 201.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen. De WNT is op RD Maasland van toepassing.

Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag. Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en / of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam.

CONCEPT

Tabel WNT Topfunctionaris	
Leidinggevende topfunctionaris	
Bedragen x € 1	**A.A.H. Smedts**
Functie	**Directeur**
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,9
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-Maximum	**201.000**
Bezoldiging	
Beloning	96.023
Belastbare onkostenvergoedingen	664
Beloningen betaalbaar op termijn	18.594
Subtotaal	**115.282**
Minus Onverschuldigde betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	**115.282**
Motivering indien overschrijding	NVT
Gegevens 2019	
Duur dienstverband in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2019 (in fte)	0,9
Bezoldiging in 2019	
Beloning	92.888
Belastbare onkostenvergoeding	1.015
Beloningen betaalbaar op termijn	17.427
Totaal bezoldiging 2019	**111.330**
Individueel WNT-maximum 2019	194.000

Toelichting WNT: indien de vergoeding van de zakelijke km-vergoeding boven de 0,19 per km onder de WKR (Werkkostenregeling) wordt opgenomen, wordt het bedrag, gemeld als belastbare onkostenvergoeding, hiervoor in het kader van de WNT op nul gesteld.

CONCEPT

Toezichthoudende topfunctionarissen	2020	De genoemde maximale WNT bedragen zijn gebaseerd op een volledig kalenderjaar					
Bedragen x € 1	**P.H.G. Verlinden**	**J.A.L. Lalieu**	**A.C.A.G. Smits**	**M.H.E. Wilms**	**A.J.M. Walraven**	**H.E.J.M. Meuwissen**	**M.J.A. Thevissen**
Functie	**Voorzitter DB**	**Vice-voorzitter DB**	**Lid DB**	**Lid AB**	**Lid AB**	**Lid AB**	**Lid AB**
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-Maximum	**30.150**	**20.100**	**20.100**	**20.100**	**20.100**	**20.100**	**20.100**
Bezoldiging							
Beloning	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Minus Onverschuldigde betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Motivering indien overschrijding	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Gegevens 2019							
Duur dienstverband in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging in 2019							
Beloning	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2019	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Individueel WNT-maximum 2019	29.100	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400

Uitkering wegens beeindiging dienstverband aan topfunctionarissen in 2020	NVT	in jaar 2019	NVT
Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen in 2020	NVT	in jaar 2019	NVT

NB: voor wat betreft de aangehaalde duur van het 'dienstverband' zie ook bladzijde 3; de datum van mutatieverwerking bij de Kamer van Koophandel is in deze als leidend aangehouden.
Wethouders / raadsleden worden aangewezen door de gemeenteraad als afgevaardigde voor het bestuur. Ze staan niet op de loonlijst bij RD Maasland en ontvangen geen (vrijwillgers)vergoeding.
RD Maasland beschikt over een Rechtsbijstand Overheid via Centraal Beheer doch de bestuurders maken hiervan geen deel uit.

CONCEPT

3.7. Controleverklaring

CONCEPT

3.8. Bijlagen

Kengetallen	2020	getallen x €. 1.000
Kengetal 1	**Het kengetal netto schuldquote en het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen worden vastgesteld als volgt:**	
		2020
	Vaststelling kengetal netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen in %	**: (A+B+C-D-E-F-G) / H x 100%**
A	Het totaal van de vaste schulden, genoemd in artikel 46 van het BBV.	4.966
B	Het totaal van de netto-vlottende schulden, genoemd in artikel 48 van het BBV.	1.000
C	Het totaal saldo van alle overlopende passiva, genoemd in artikel 49 van het BBV.	1.373
D1	Voor de netto schuldquote: Het totaal van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d, e en f van het BBV.	0
D2	**Voor netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen: Het totaal saldo van de financiële activa, bedoeld in artikel 36, onderdelen b, c, d, e en f van het BBV.**	0
E	Het totaal saldo van alle uitzettingen met een rentetypsiche looptijd korter dan 1 jaar, genoemd in artikel 39 van het BBV.	1.448
F	Het totaal saldo van alle liquide middelen, genoemd in artikel 40 van het BBV.	813
G	Het totaal saldo van alle overlopende activa, genoemd in artikel 40a van het BBV.	707
H	Het gerealiseerde totaal saldo van de baten, genoemd in artikel 27 van het BBV.	8.340
Kengetal 2	**Het kengetal solvabiliteitsratio wordt berekend als volgt:**	
		2020
	Vaststelling kengetal solvabiliteitsratio in %	**: (A/B) x 100%**
A	Het eigen vermogen, bedoeld in artikel 42, eerste lid van BBV, dat op de balans wordt opgenomen.	1.446
B	Het totaal aan alle passiva (vaste en vlottende passiva) die ingevolge artikel 37 respectievelijk 41, van het BBV, op de balans wordt opgenomen.	8.950

CONCEPT

Kengetal 3	**Het kengetal structurele exploitatieruimte wordt berekend als volgt:**	
		2020
	Vaststelling kengetal structurele exploitatieruimte in %	**: ((B-A) + (D-C)) / E x 100%**
A	Structurele lasten = het gerealiseerde totaal van de lasten, bedoeld in artikel 27, onderdeel c, van het BBV minus het gerealiseerde totaal van de incidentele baten per programma, bedoeld in artikel 28, onderdeel c , van het BBV.	8.185
B	Structurele baten = het gerealiseerde totaal van de baten, bedoeld in artikel 27, onderdeel c, van het BBV minus het gerealiseerde totaal van de incidentele lasten per programma, bedoeld in artikel 28, onderdeel c , van het BBV.	8.340
C	Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht, bedoeld in artikel 19, onderdeel d, van het BBV.	0
D	Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht, bedoeld in artikel 28, onderdeel d, van het BBV.	249
E	Het gerealiseerde totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 27, onderdeel c, van het BBV	8.340

Tabel kengetallen	2020		
Jaarverslag 2019	**Verloop van de kengetallen**		
Kengetallen :	**Rekening 2019**	**Begroting (na wijz) 2020**	**Rekening 2020**
netto schuldquote	50,21%	51,86%	52,40%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50,21%	51,86%	52,40%
solvabiliteitsrisico	16,82%	15,60%	16,16%
structurele exploitatieruimte P 1-2-3	-2,42%	0,00%	4,84%

CONCEPT

Kengetal 4

EMU- saldo:

Dit saldo (of wel het vorderingssaldo) is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekkingen, uitgedrukt in geld, voor een overheid die lid is van de EMU (Economische en Monetaire Unie).

		Omschrijving	Rekening 2020 x €. 1.000	Begroting 2020 x €. 1.000	Begroting 2020 na wijziging x €. 1.000
1.		Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit			
		reserves (zie BBV, artikel 17c)	-94	-249	-249
2.	+/+	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	591	708	708
3.	+/+	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de			
		exploitatie	11	11	11
4.	-/-	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans			
		worden geactiveerd	689	585	585
5.	+/+	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese			
		Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord			
		en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6.	+/+	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
		Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa			
		(tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7.	-/-	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken			
		e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie			
		staan)			
8.	+/+	Baten bouwgrondexploitatie:			
		Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9.	-/-	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze met			
		derden betreffen	13	5	5
10.	-/-	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder			
		post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste			
		van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden			
		gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande			
		posten			
11.		Verkopen van effecten:			
a		Gaat u effecten verkopen (ja/nee)	nee	nee	nee
b	-/-	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de			
		verkoop			
		BEREKEND EMU- SALDO RD Maasland	-194	-120	-120

CONCEPT

RDM 2020		Bedragen x €.1.000			
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
1.Omvang begroting 2020	4.184.955				
Toegestaan kasgeldlimiet perc.	8,20%				
In bedragen		343	343	343	343
2.Omvang vlott.schuld < 1 jaar		866	816	828	894
3.Omvang vlott.middelen < 1 jaar		1.346	898	1.109	2.157
Toets kasgeld limiet					
4.Totaal (2-3) netto vlott.schuld		-480	-83	-281	-1.262
Ruimte onder kasgeldlimiet (1-4)		**823**	**426**	**624**	**1.605**

Renterisico	RDM 2020	Bedrag x €.1.000
1/	Renteherzieningen op leningen o/g	118
2/	Betaalde aflossingen	624
3/	Renterisico (1+ 2)	742
4/	Begrotingstotaal jaar 2020	8.187
5/ a	Het bij Min.Regeling vastgesteld %	20
5/ b	Regeling	
5/	Renterisiconorm (5a + 5b / 100) %	0,20
	Toets risiconorm	1.637
6/	**Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)**	**896**

Overhead

In het Staatsblad nummer 101 is een Besluit van 5 maart 2016 geplaatst, waarin gemeenten onder meer een apart overzicht dienen op te nemen met betrekking tot de kosten van de overhead. Dit om de raad een beter inzicht te geven in de totale kosten van de overhead. Wettelijk is het voldoende om alleen het totaalbedrag aan overhead op te nemen. De definitie van het begrip overhead en de specificatie van de kostengroepen welke hiertoe behoren, zijn nauwkeurig beschreven in de notitie van juli 2016 van de commissie BBV. Verderop wordt een opsomming gegeven van de elementen. Door de Provincie Limburg wordt er zonder meer van uit gegaan dat dit verplichte overzicht ook betrekking heeft op de gemeenschappelijke regeling en wel vanaf het begrotingsjaar 2018. Hoewel specialisten in Nederland op dit gebied elkaar tegenspreken en het gros van de samenwerkingsverbanden in Nederland op het gebied van afvalinzameling geen gehoor geven aan dit Besluit, neemt RD Maasland in dit verslag toch een overzicht op met daarin de presentatie van de cijfers voor het jaar 2018.
Toch plaatst RD Maasland enkele kanttekeningen hierbij. Immers, de deelnemende gemeenten presenteren deze cijfers niet in hun eigen verslaglegging. De totale bijdrage voor de programma's wordt gebruikt voor de samenstelling van diverse heffingen. Deze methode zou ook worden toegepast indien de dienst zou worden uitbesteed. Bij de facturatie hiervan zal door de leverancier ook geen overhead apart zichtbaar worden gemaakt. Aangezien de afvalwerkzaamheden onderhevig zijn aan concurrentie is het niet bevorderlijk dergelijke detailinformatie openlijk te delen. De deelnemende gemeenten behoren met de tarieven van de afvalstoffenheffing tot de laagste van Nederland.

Overhead : alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Dit houdt in dat de volgende kosten onder overhead vallen:

- Leidinggevenden primair proces behalve projectleiding;
- Financiën, toezicht en interne controle;
- P&O / HRM;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie behalve klachtencommunicatie en project;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en –ondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering;
- Facilitaire zaken en huisvesting (voor zover kantoorruimte betreft), receptie, catering, gebouwenbeheerders;
- Kaderstellenden, adviseurs, archiefmedewerkers;
- Managementondersteuning primair proces.

Directe kosten worden derhalve zoveel als mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taakvelden. Ondersteunende taken welke worden uitbesteed zijn niet direct dienstbaar. Voor zover sprake is van functiescheiding kunnen kosten worden toegewezen.

Bij RDM worden de ondersteunende kostenplaatsen Huisvesting en Algemene kosten sinds jaar en dag toegerekend aan de uit te voeren diensten voor de deelnemende gemeenten. Dit geschiedt respectievelijk op basis van m2 en urenverdeling. Bij de kosten van de binnendienst zijn immer op basis van geschreven uren kosten toegerekend aan de primaire diensten. De niet toe te wijzen kosten zijn opgevoerd bij de Algemene kosten.

CONCEPT

In de opstelling welke nu in de laatste tabel wordt gepresenteerd met overhead apart opgevoerd, geldt dus dat alle kosten van de binnendienst, algemeen en kantoorruimte samen zijn gevoegd.

2020 (bedragen x €.)	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma 1	3.756.959	6.457.231	-2.700.272
Programma 2	134.057	523.074	-389.017
Programma 3	1.126.970	914.887	212.083
Totaal P 1-2-3	**5.017.986**	**7.895.191**	**-2.877.205**
Overhead	x	1.399.242	-1.399.242
VPB P1 en P3	x	2.784	-2.784
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten	*5.017.986*	*9.297.217*	*-4.279.231*
Mutaties reserves	249.100	0	249.100
Saldo na mutaties reserves	5.267.086	9.297.217	-4.030.131
Dekking gemeenten	4.184.955	0	4.184.955
Resultaat			**154.824**

De overheadkosten in 2020 bedragen ruim € 1.399.000, oftewel afgerond 15 %. Volgens “de Hoofdlijnen Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording” d.d. juni 2015 (Paragraaf 2.5: Inzicht in overhead en kosten) is het landelijke percentage 25 à 50%. RD Maasland presteert daarmee dus ruimschoots beter dan het gemiddelde.

CONCEPT

Algemene beleidsmatige en financiële kaders t.b.v. begroting 2022

1 Inleiding

Het Dagelijks Bestuur dient volgens artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de aan de gemeenschappelijke regeling RD Maasland deelnemende gemeenten toe te zenden. De wet schrijft voor dat deze informatie vóór 15 april moet worden aangeboden.

2 Beleidsmatige kaders

In de loop van 2020 heeft het bestuur van de gemeenschappelijke regeling u via de kadernota t.b.v. de begroting 2021, de begroting 2021, raadsinformatiebrief, tussentijdse rapportages en de uitkomsten van het onderzoek naar de mogelijke inzamelscenario's geïnformeerd over de toekomstige invulling van afvalbeheer, gericht op landelijke doelstellingen voor het jaar 2025.

Toegelicht is dat de kosten voor het afvalbeheer stijgen, dit vooral vanwege de stijging van de kosten voor het verwerken van het afval. Deze kosten zijn minder goed beheersbaar. Dit verwerken gebeurt door bedrijven die gecontracteerd worden op basis van aanbestedingen. De kosten voor het verwerken van afval is onderhevig aan schommelingen op de (wereld)markt; is de vraag naar bepaalde stromen hoog dan zijn de kosten voor het verwerken lager en soms wordt er zelfs een vergoeding voor betaald. Is de vraag echter laag dan stijgen de kosten. Naast ontwikkelingen op de markt zijn de door de overheid ingevoerde belasting op het verbranden van afval en de wijziging van de vergoeding voor het inzamelen van kunststof debet aan de kostenstijging.

Het bestuur van RD Maasland streeft er dan ook naar om in navolging van het landelijke beleid, om daar waar het kan samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken c.q. circulair toe te passen. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt.

Het Algemeen bestuur heeft dit streven vertaald naar:

RD Maasland streeft naar een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plek meer is voor afval. Dit streven is vertaald naar de volgende doelstellingen:

A. Verlagen van het restafval naar 100 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2023.
B. Verlagen van het restafval van 100 kilogram naar 80 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2025.

De focus ligt op het terugdringen van de grote hoeveelheid GFT/ keukenafval die nu nog in de restafvalcontainer terechtkomt.

De doelstellingen vormen het kader voor de uitvoering van de taken van RD Maasland. Tijdens het schrijven van deze kadernota, zijn de beraadslagingen over de aan de gemeenteraden voorgelegde afval-inzamelscenario's nog niet geheel afgerond. De definitieve keuze nog niet vastgesteld. Voor deze begroting wordt uitgegaan van het zogenaamde voorkeursscenario met dien verstande dat de inzameling van papier en karton niet wijzigt en de brengvoorzieningen voor PMD in de gemeenten Leudal en Maasgouw gehandhaafd blijven.

Meer concreet:

RESTAFVAL	**GFT (incl. keukenafval)**
Behoud minicontainers	Behoud minicontainers
Betalen per lediging	
Inzamelen 1x per 4 weken	Inzamelen 1x per 2 weken
PMD Roerdalen	**PMD Leudal en Maasgouw**
Huis-aan-huis in speciale zakken	
Inzamelen 1x per 2 weken	Inzamelen via wijkparkjes

Flankerende maatregelen:
Communicatie
Bewaarmiddel voor keukenafval
Voorzieningen voor inwoners met medisch afval/ incontinentiemateriaal.
Inzet Afvalcoach (zo nodig)

De essentie van het samenwerken in de gemeenschappelijke regeling is dat kosten kunnen worden vermeden of gereduceerd door de schaal waarop de uitvoering van het gemeenschappelijke afvalbeheer kan plaatsvinden. Met deze visie is 58 jaar geleden door 11 midden Limburgse gemeenten de GR Reinigingsdienst Maasland opgericht. Deze visie is en blijft actueel. Het effect van de samenwerking is het hoogst als de inzameling van het afval door het gehele verzorgingsgebied op eenzelfde wijze plaatsvindt. Daarnaast blijft het bestuur streven naar uitbreiding van de samenwerking met buurgemeenten.

3 Financiële kaders

Afgelopen jaar is uitvoerig toegelicht welke redenen er zijn voor de stijging van de kosten of daling van de opbrengsten.

Voor de begroting van 2022 wordt uitgegaan van de volgende financiële kaders:

- Alle in 2021 uitgevoerde diensten;
- Aanpassing inzamelfrequentie restafval;
- Aanpassing inzamelfrequentie PMD;
- Kosten flankerende maatregelen en extra communicatie;
- De kosten van de verwerking van ingezamelde afvalstromen op basis van de uitkomsten van de meest recente (Europese) aanbestedingen;
- Besparing kosten verwerking restafval o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Verhoogde inzameling PMD
- Stijging kosten composteren GFT o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Personeelslasten conform vigerende CAO plus 2%.
- Prijsstijging inkopen plus 2%.
- Handhaven poorttarief €. 15,- per 0,5m3 (met name Grof restafval en Hout)
- Handhaven poorttarief €. 7,50. Per 0,25m3

Opgemerkt wordt dat er in 2021 weer een nieuwe cao zal worden afgesloten. Vooralsnog wordt een verhoging van 2% aangehouden.

De problematiek rondom de inzameling van verpakkingen heeft geleid tot een aantal voorstellen welke in het voortraject door belanghebbenden (NVRD-VNG-Nedvang) zijn doorgenomen. Binnenkort kunnen gemeenten ervoor kiezen om de constructie aan te gaan met Nedvang waarbij alleen een inzamelvergoeding zal worden verstrekt en dat de verdere afwikkeling van deze stromen de verantwoordelijkheid wordt van Nedvang. Feitelijk is dit de oude constructie welke werd gehanteerd tot 2015. In de huidige contractvorm zijn de gemeenten geheel verantwoordelijk, van inzameling tot sortering tot vermarkting. Via ASL zijn alle Limburgse gemeenten gebonden aan een contract (sorteren en vermarkten) met Veolia (voorheen Van Scherpenzeel). Aangezien dit contract nog een looptijd heeft tot en met 2022 zijn er op dit op moment onderhandelingen gaande met alle betrokkenen. Nog ongewis is welke uitkomsten hieruit volgen. Vooralsnog wordt in deze notitie rekening gehouden met het Veolia-model. Van belang is tevens om aan te geven dat de komende jaren naar verwachting de vergoedingen via Nedvang zullen dalen, de vermarkte hoeveelheden zullen dalen, terwijl de contractkosten a.g.v. indices zullen stijgen.

Eind 2020 is evenals eind 2019 de gehele afvalbranche in Nederland geconfronteerd met opzeggingen van verzekeraars. De vele branden en ongevallen hebben ertoe geleid dat de verzekeraars geen dekking meer willen geven. Ook RD Maasland is als afval-gerelateerd bedrijf geconfronteerd met deze kwestie. Voor 2021 heeft RD Maasland zijn geen acceptabele offertes voor de brandverzekering van de twee in eigen beheer geëxploiteerde Milieuparken ontvangen waardoor besloten is om deze Mileuparken voor 2021 niet te verzekeren tegen brand. De locaties de Giesel 17 en 15 zijn, met de nodige inspanning, wel tegen acceptabele voorwaarden verzekerd kunnen worden.

Ten aanzien van de verwerking van huishoudelijk rest en gft-afval, veegvuil en kolkslib wordt opgemerkt dat deze stromen wel zijn opgenomen in de exploitatie maar niet drukken op de voorschotten. Deze worden namelijk een-op-een doorbelast naar de betreffende gemeenten. Toch wordt gemeld dat ook de kosten van deze stromen a.g.v. contract-indices of PAS-PFAS- problematiek verder zullen oplopen in 2022.

Doorlopende risico's :

De begroting van de GR RD Maasland, wordt vanwege wettelijke bepalingen, reeds vroeg in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar opgesteld. Dit houdt onder andere in dat bepaalde aannames moeten worden gemaakt. Om deze reden wordt in het boekjaar zelf daar waar nodig de begroting op onderdelen gewijzigd. Mochten deze wijzigingen gevolgen hebben voor de begrote bijdragen van de gemeenten, dan zullen deze voor zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden.
De meest voor de hand liggende risico's betreffen:

- De kosten voor het verwerken van afval;
- Brandstofkosten;
- Loonstijgingen als gevolg van nieuwe CAO afspraken;
- De vergoeding voor de ingezamelde PMD;
- Piekbelasting in de uitvoering;

Momenteel kan nog geen inzicht worden verschaft op de financiële effecten van de wijzigingen in de afvalinzameling. De daarvoor benodigde analyse zullen in de concept- begroting 2022 worden toegelicht.

Voorlopige programmabegroting 2022

Inclusief financiële doorkijk 2023 - 2025

Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland

April 2021

CONCEPT

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de *voorlopige* begroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) RD Maasland aan. Nadat de gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze in te dienen, wordt de begroting vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli 2021.
Op 8 februari zijn de "Algemene beleidsmatige en financiële kaders t.b.v. begroting 2021" ter kennis gebracht van de gemeenteraden. De begroting gaat uit van de kaders zoals die in de kadernota zijn beschreven.

Hetgeen voorligt heeft is een voorlopige begroting. De reden hiervan is dat de uitkomsten van de besluitvorming over de nieuwe afvalinzameling-systematiek vanaf 2022 bij enkele gemeenten bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend zijn. De besluitvorming hierover zal in de komende maanden worden afgerond.

De begroting dient evenwel voor 15 juli te worden ingediend bij de provincie. Dit betekent dat er voldoende tijd is om de uitkomsten van de genoemde besluiten te kunnen verwerken in de definitieve begroting, welke begroting op 7 juli door het AB wordt vastgesteld. Ergo, naast de door de gemeenteraden ingebrachte zienswijze zullen ook de uitkomsten van de besluitvorming over de nieuwe afvalsystematiek nog worden verwerkt in de voorlopige begroting.

Het Dagelijks Bestuur,

P.H.G. Verlinden, voorzitter

A.A.H. Smedts, secretaris

CONCEPT

Samenvatting verschillen Begroting 2022 – Realisatie 2019 en 2020

In onderstaand overzicht zijn, op hoofdlijnen, de voor 2020 geraamde bedragen vergeleken met de realisatie 2020 en 2019. Opgemerkt wordt dat 2020 vanwege Corona een bijzonder jaar was waarmee een vergelijking met enkel de cijfers uit 2020 niet geheel mogelijk is.

BEGROTING 2022 **Totaal RD Maasland**	**Realisatie 2019**	**Concept Realisatie 2020**	**Begroot 2022**
OPBRENGSTEN			
Omzet Derden	2.271.521	3.019.541	2.745.204
Omzet Gemeenten	64.119	56.737	43.500
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	110.638	127.344	141.133
Project Onkruid Maasgouw e.v.	93.000	0	0
Project Echt Susteren	123.792	113.654	128.182
Project Roerdalen vegen		0	128.182
Afval doorberekening	1.468.879	1.619.127	1.576.750
Voorzieningen : rechtstreeks !		0	0
Interne doorberekeningen	945.150	1.111.726	1.018.392
Bruto Omzet	5.077.098	6.048.129	5.781.342
Uitbesteed	137.959	151.049	172.000
Netto Omzet	**4.939.139**	**5.897.080**	**5.609.342**
KOSTEN			
Salariskosten	2.188.031	2.422.228	2.546.827
Inhuur personeel/materieel	338.865	522.239	239.000
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	110.638	126.344	141.133
Project Onkruid Maasgouw e.v.	93.000	0	-
Project Echt Susteren	123.792	113.654	128.182
Project Roerdalen vegen		0	128.182
Afvalverwerkingskosten Totaal P1-2-3	3.258.749	3.593.098	3.702.676
Wagenpark excl.afschr.en rente	679.572	725.142	776.344
Afschr.en Rente wagenpark	301.729	288.958	270.356
Overige exploitaitiekosten	783.114	836.929	1.209.597
Afschr.en Rente ov.expl.	417.383	422.276	524.585
Voorzieningen	23.440	10.934	21.320
Totale bedrijfskosten	**8.318.314**	**9.061.803**	**9.688.202**
Interne doorberekeningen	945.150	1.111.726	1.018.391
Totale kosten	**9.263.464**	**10.173.528**	**10.706.594**
RESULTAAT voor reservering ***(lees bijdrage gemeenten)***	**-4.324.325**	**-4.276.448**	**-5.097.251**
BESTEMMINGSRESERVES	63.840	0	-
RESULTAAT na reservering (werkelijk)	**-4.260.485**	**-4.276.448**	**-5.097.251**
VPB P1 en P3	**-1.249**	**-2.784**	**-4.744**
Dekking Peel en Maas	**249.100**	**249.100**	**249.100**
BEGROOT BIJDRAGE GEMEENTEN	**3.607.745**	**4.184.957**	**4.852.895**
OVERSCHOT/TEKORT	**-404.888**	**154.825**	**0**

CONCEPT

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Samenvatting verschillen Begroting 2022 – Realisatie 2019 en 2020 3
Inleiding 5
1. Programmaplan 6
1.1 Programma 1 – Huishoudelijk Afval 7
1.2 Programma 2 – Openbare Ruimte 11
1.3 Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening 13
2. Financiële Begroting 14
2.1 Uitgangspunten. 14
2.2 Financiële gevolgen wijziging afvalinzameling. 15
2.3 Overige wijzigingen t.o.v. voorgaande Jaren 16
2.4 Lasten en Baten 18
2.3 Meerjarenraming 21
2.4 Bijdragen per Gemeente 22
2.5 Balans 24
2.6 Investeringen 25
3. Financiële Sturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen 26
3.1 Algemene dekkingsmiddelen 26
3.2 Financiering 27
3.3 Weerstandsvermogen, Reserves en voorzieningen 29
3.4. Financiële Kengetallen 31
3.5 Onderhoud Kapitaalgoederen 34
3.6 Risicobeheersing 35
3.7 Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB) 36
3.8 Personeel & Organisatie 36
3.9 Verbonden Partijen 37
3.10 Rechtmatigheid 37
3.11 Incidentele baten en lasten 38
3.12 Overhead 39
3.13 Doorschuif-btw 41
4. BIJLAGEN 42
BIJLAGE 1 Meerjarenperspectief Gemeentelijke Bijdragen 43

CONCEPT

Inleiding

Programmabegroting

Deze begroting is opgebouwd conform de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. In deze programmatisch opgebouwde begroting hebben we een drietal programma's opgenomen waarmee we ons richten op vooraf gestelde doelen en beoogde effecten. Vanuit deze programmatische gedachte kent deze begroting een scheiding tussen beleidsmatige en financiële aspecten. Het beleidsmatige deel bestaat uit het programmaplan en een aantal paragrafen. Het financiële deel bestaat uit een overzicht van de verdeling van de middelen over de verschillende programma's en programmaonderdelen.

Procedure begroting*

- 7 april 2021 : Het Algemeen Bestuur bespreekt de conceptbegroting.
- Vóór 15 april 2021 : Het DB biedt de conceptbegroting aan, aan de gemeenteraden.
- Vóór 15 juni 2021 : De gemeenteraden dienen vóór 15 juni hun zienswijze op de begroting kenbaar te maken aan het DB.
  Het DB voorziet de ingebrachte zienswijzen van een reactie en biedt deze tezamen met de conceptbegroting aan, aan het AB.
- 7 juli 2021 : Het AB stelt de begroting vast.

(*) Maatregelen i.v.m. het coronavirus kunnen leiden tot een andere planning.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin drie programma's zijn opgenomen te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte' en het programma 'Zakelijke Dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

Waar in het eerste hoofdstuk met name het beleidsmatige, de 'wat'-vragen, aan de orde komen, bevat het tweede hoofdstuk een aantal paragrafen waar met name de beheersmatige aspecten, aan de orde komen. Tenslotte is in hoofdstuk 3 de financiële begroting van RD Maasland opgenomen.

CONCEPT

1. Programmaplan

Dit eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin wij onze begroting in drie programma's hebben verdeeld, te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte' en het programma 'Zakelijke Dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

De opbouw van dit programmaplan draagt bij aan meer grip en betere verantwoording ten aanzien van de Begrotingscyclus, Planning en Control, en Programmamanagement. Daarom hebben de programma's een vaste indeling gekregen, die als volgt is onderverdeeld:

- Inleiding;
- Doelen;
- Prestaties;
- Middelen;

CONCEPT

1.1 Programma 1 – Huishoudelijk Afval

Inleiding

Het Programma Huishoudelijk Afval heeft betrekking op al het huishoudelijk afval dat in de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten wordt ingezameld. In 2022 wordt gestart met de wijziging van de inzameling van het huishoudelijk afval teneinde de gestelde milieudoelen te kunnen realiseren. In de kadernota staat daarover het volgende vermeld:

"*In de loop van 2020 heeft het bestuur van de gemeenschappelijke regeling u via de kadernota t.b.v. de begroting 2021, de begroting 2021, raadsinformatiebrief, tussentijdse rapportages en de uitkomsten van het onderzoek naar de mogelijke inzamelscenario's geïnformeerd over de toekomstige invulling van afvalbeheer, gericht op landelijke doelstellingen voor het jaar 2025.*

Toegelicht is dat de kosten voor het afvalbeheer stijgen, dit vooral vanwege de stijging van de kosten voor het verwerken van het afval. Deze kosten zijn minder goed beheersbaar. Dit verwerken gebeurt door bedrijven die gecontracteerd worden op basis van aanbestedingen. De kosten voor het verwerken van afval is onderhevig aan schommelingen op de (wereld)markt; is de vraag naar bepaalde stromen hoog dan zijn de kosten voor het verwerken lager en soms wordt er zelfs een vergoeding voor betaald. Is de vraag echter laag dan stijgen de kosten. Naast ontwikkelingen op de markt zijn de door de overheid ingevoerde belasting op het verbranden van afval en de wijziging van de vergoeding voor het inzamelen van kunststof debet aan de kostenstijging.

Het bestuur van RD Maasland streeft er dan ook naar om in navolging van het landelijke beleid, om daar waar het kan samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken c.q. circulair toe te passen. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt.

Het Algemeen bestuur heeft dit streven vertaald naar:

RD Maasland streeft naar een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plek meer is voor afval. Dit streven is vertaald naar de volgende doelstellingen:

A. Verlagen van het restafval naar 100 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2023.

B. Verlagen van het restafval van 100 kilogram naar 80 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2025.

De focus ligt op het terugdringen van de grote hoeveelheid GFT/ keukenafval die nu nog in de restafvalcontainer terechtkomt.

De doelstellingen vormen het kader voor de uitvoering van de taken van RD Maasland. Tijdens het schrijven van deze kadernota, zijn de beraadslagingen over de aan de gemeenteraden voorgelegde afval-inzamelscenario's nog niet geheel afgerond. De definitieve keuze is nog niet vastgesteld. Voor deze begroting wordt uitgegaan van het zogenaamde voorkeursscenario met dien verstande dat de inzameling van papier en karton niet wijzigt en de brengvoorzieningen voor PMD in de gemeenten Leudal en Maasgouw gehandhaafd blijven."

CONCEPT

De essentie van het samenwerken in de gemeenschappelijke regeling is dat kosten kunnen worden vermeden of gereduceerd door de schaal waarop de uitvoering van het gemeenschappelijke afvalbeheer kan plaatsvinden. Met deze visie is 58 jaar geleden door 11 midden Limburgse gemeenten de GR Reinigingsdienst Maasland opgericht. Deze visie is en blijft actueel. Het effect van de samenwerking is het hoogst als de inzameling van het afval door het gehele verzorgingsgebied op eenzelfde wijze plaatsvindt. Daarnaast blijft het bestuur streven naar uitbreiding van de samenwerking met buurgemeenten.

De uitvoeringskosten worden op basis van het aantal aansluitingen (gebaseerd op het containermanagementsysteem) doorberekend naar de deelnemende gemeenten. In deze doorberekening zit geen winstopslag. Eventuele aanvullende diensten worden direct in rekening gebracht bij de betreffende gemeente. Roerdalen en Echt-Susteren nemen niet alle diensten af.

Kengetallen

Aantal aansluitingen per gemeente (per 1 januari)	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroot 2021**	**Begroot 2022**
Leudal	15.683	15.789	15.690	15.800
Maasgouw	10.638	10.715	10.650	10.750
Roerdalen	9.246	9.226	9.250	9.250
Echt-Susteren noord	8.350	8.350	8.350	8.350
Totaal	**43.917**	**44.080**	**43.940**	**44.150**

Doelen

Met dit programma wordt invulling gegeven aan de wettelijke taak van gemeenten, welke taken door de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling RD Maasland. Verwezen wordt naar art. 10.21 en art. 10.22 van de Wet Milieubeheer.
Het bestuur van RD Maasland streeft er naar om in het kader van circulaire economie, samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken. Met andere woorden, gestreefd wordt naar ‘het sluiten van de keten’. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt.

Prestaties

De afgelopen jaren zijn in de GR-gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen, geen grote beleidswijzigingen doorgevoerd. Ofschoon de doelstelling voor 2020 (75% afvalscheiding) reeds vroegtijdig is gerealiseerd, is de hoeveelheid nog te verbranden afval niet meer gedaald. Opgemerkt wordt de afgelopen 5 jaar meer huishoudelijk afval is aangeboden. Reden om te onderzoeken of via een verandering in de inzameling verbeteringen kunnen worden gerealiseerd. Uitgaande van de in 2018 door het algemeen bestuur vastgestelde visie (rapport strategische verkenning 2018-2025), is in 2020 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden hiertoe. Als kader is gesteld het realiseren van de reductie van het te verbranden restafval per inwoner naar 80 kg per jaar uiterlijk in 2025.

Middelen

Teneinde deze doelen te bereiken, is een inzamelstructuur beschikbaar en worden onderstaande diensten uitgevoerd.

- Huis-aan-huis inzameling van restafval en gft (groente-, fruit- en tuinafval);
- Inzameling grof huishoudelijk afval, tuinafval e.d. via de milieuparken;
- Scheiding van afvalstromen en afzet als grondstoffen;
- Inzameling glas, metaal, kunststoffen en kleding (via brengvoorzieningen e.o. huis aan huis);
- Inzameling en sortering textiel;
- Inzameling klein chemisch afval;
- Inzameling grof huishoudelijk afval aan huis op aanvraag;
- Inzameling herbruikbare huisraad aan huis op aanvraag, inzet kringloopbedrijven;
- Inzameling elektrische apparaten en wit-en bruingoed via milieuparken;
- Inzameling oud papier (via verenigingen);
- Het (doen) verwerken van afvalstromen;
- Uitvoering sorteerplicht kunststoffen, gecombineerd met drankenkartons en blik;
- Tariefdifferentiatie uitgaande van 'de vervuiler betaalt';
- Containermanagement;
- Communicatie;
- Educatie op scholen;
- Beleidsonderzoek en -advisering.

De volgende tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten/ diensten.

Kostprijs (bijdragen gemeenten)

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Inzameling restafval en GFT, huis-aan-huis	1.433.917	1.524.800	1.355.009	1.677.111
Inzameling via milieuparken	454.454	550.873	451.332	346.919
Inzameling via brengvoorzieningen in de wijk	407.568	483.240	623.920	732.123
Kosten Diftar	223.159	233.027	219.937	225.037
Containermanagement	256.672	280.167	243.256	405.506
Verwerking afval	664.584	244.266	1.045.236	793.241
Beleid en voorlichting	415.636	486.170	462.722	491.670
(Geraamd) Saldo van baten en lasten (1)	**3.855.989**	**3.802.544**	**4.401.411**	**4.671.608**
Aandeel reserves (2) (min-teken is onttrekking)	-63.840	0	0	0
Aandeel VPB (3)	1.223	2.784	1.353	1.861
Dekking bijdrage gemeenten als voorschot	3.422.836	3.741.771	4.402.764	4.673.469
Dekking Peel en Maas (5)	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*
Geraamde voorschotten gem. incl.P+M	*3.173.736*	*3.492.671*	*4.153.664*	*4.424.369*
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-370.536**	**185.543**	**0**	**0**
Verwerkingskosten hha rst-gft afval (4)	1.445.137	1.598.724	1.491.600	1.550.000
Totale inzameling incl.verwerking (1+2+3+4)	5.239.108	5.154.952	5.645.264	6.223.469

CONCEPT

Zoals meerdere malen toegelicht, zijn de kosten voor het verwerken van het afval onderhevig aan marktwerking. Met name de afvalstromen (via Milieuparken) Grof huishoudelijk, ABC-Hout en in mindere mate Groen en Matrassen brengen hoge kosten met zich mee, terwijl Papier, Schroot en Textiel als gegarandeerde opbrengstposten ongekend lage revenuen opleveren . Als dan daarbij voor de zogenaamde verpakkingsstromen (PMD) minder en minder tonnen vermarkt kunnen worden, de uitbetaalde vergoedingen via Nedvang/Afvalfonds dalen en de kosten voor inzameling, overslag, transport en sorteren oplopen, is de belangrijkste oorzaak voor de hogere gemeentelijke dekking grotendeels verklaard.

Naast deze niet-beïnvloedbare kosten is met name de raming van de volgende kosten niet zeker:

- Brandstofkosten;
- Loonstijgingen als gevolg van nieuwe CAO afspraken;
- De vergoeding voor de ingezamelde PMD;
- Piekbelasting in de uitvoering;

De problematiek rondom de inzameling van verpakkingen heeft geleid tot een aantal voorstellen welke in het voortraject door belanghebbenden (NVRD-VNG-Nedvang) zijn doorgenomen. Binnenkort kunnen gemeenten ervoor kiezen om de constructie aan te gaan met Nedvang waarbij alleen een inzamelvergoeding zal worden verstrekt en dat de verdere afwikkeling van deze stromen de verantwoordelijkheid wordt van Nedvang. Feitelijk is dit de oude constructie welke werd gehanteerd tot 2015. In de huidige contractvorm zijn de gemeenten geheel verantwoordelijk, van inzameling tot sortering tot vermarkting. Via ASL zijn alle Limburgse gemeenten gebonden aan een contract (sorteren en vermarkten) met Veolia (voorheen Van Scherpenzeel). Aangezien dit contract nog een looptijd heeft tot en met 2022 zijn er op dit op moment onderhandelingen gaande met alle betrokkenen. Nog ongewis is welke uitkomsten hieruit volgen. Vooralsnog wordt in deze begroting rekening gehouden met het Veolia-model. Van belang is tevens om aan te geven dat de komende jaren naar verwachting de vergoedingen via Nedvang zullen dalen, de vermarkte hoeveelheden zullen dalen, terwijl de contractkosten a.g.v. indices zullen stijgen.

De raden van de aan de GR deelnemende gemeenten hebben vorig jaar de colleges van B&W verzocht om alle aan de gemeenten verbonden partijen op te roepen om daar waar mogelijk de kosten die bij de gemeenten in rekening worden gebracht te verlagen. Het AB van RD Maasland heeft n.a.v. een intern onderzoek en geconcludeerd dat op dit ten aanzien hiervan geen mogelijkheden zijn en dat kostenreducties wel mogelijk zijn via het vergroten van schaal waarop RD Maasland haar diensten uitvoert. Een en ander is uitgebreid toegelicht in de aan de gemeenteraden gestuurde tussentijdse managementrapportage (t/m juni 2020).

CONCEPT

1.2 Programma 2 – Openbare Ruimte

Inleiding

Via de gemeenschappelijke regeling zijn de mechanische reiniging van verhardingen en de reiniging van straatkolken in de gemeenten Maasgouw en Leudal opgedragen aan RD Maasland. Het mechanisch vegen wordt zo mogelijk gecombineerd met het verwijderen van onkruiden. Dit werk is uitbesteed om reden dat de omvang van het werk onvoldoende is om een investering in eigen materieel rendabel te maken. De gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen hebben RD Maasland opdracht verleend de verhardingen mechanisch te reinigen. RD Maasland streeft er naar om het kolkenreinigen te verzorgen voor alle deelnemende gemeenten. De minimale vorm van samenwerking is een gezamenlijke aanbesteding.

Kengetallen

Aantal kolken per gemeente te ledigen (per 1 januari)	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Leudal (voorjaar)	14.939	14.835	14.800	14.850
Maasgouw (voor- en najaar)	21.685	22.410	21.800	22.450
Totaal	**36.624**	**37.245**	**36.600**	**37.300**

Aantal veeguren per gemeente	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Leudal	2.175	2.029	2.000	2.000
Maasgouw	1.345	1.355	1.300	1.300
Totaal	**3.520**	**3.384**	**3.300**	**3.300**

Doelen

Met dit programma wordt beoogd dat met de uitvoering van genoemde taken:

- beantwoord wordt aan de verwachtingen van de gemeenten.

Prestaties

- uitbreiding taken op het gebied van schoonmaak openbare ruimte.

Indicatoren

Aantal veeguren / kolken	Gemiddeld 2018-2020	Doelstelling	Norm	Begroting 2022
Opdrachten van gemeenten	3.452 uren	+100%	n.v.t.	3.300 uren
Opdrachten van gemeenten	36.812 kolken	+100%	n.v.t.	36.600 kolken

Middelen

RD Maasland beschikt over 4 veegmachines. Het schoonmaken van de kolken is vooralsnog uitbesteed. Zodra een hoge bezettingsgraad kan worden bereikt, zal deze dienst in eigen beheer worden uitgevoerd.

De volgende tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten/ diensten. Bij deze raming is uitgegaan van:

- Alle in 2020 uitgevoerde diensten;
- Stijging van de personeelslasten met cao.

Kostprijs (bijdragen gemeenten)

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Kosten veegdienst	386.706	380.941	334.894	342.490
Kosten kolkendienst	81.756	76.367	72.466	97.569
(Geraamd) Saldo van baten en lasten	**468.461**	**457.308**	**407.340**	**440.059**
Aandeel reserves	0	0	0	0
Dekking bijdrage gemeenten	434.815	401.285	407.340	440.059
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-33.627**	**-56.023**	**0**	**0**

CONCEPT

1.3 Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening

Inleiding

De zakelijke dienstverlening omvat vooral de inzameling van bedrijfsafvalstoffen. De oorsprong van deze dienstverlening is gelegen in het feit dat in het verleden bedrijfsafvalstoffen, van met name kleine bedrijven, tezamen met huishoudelijke afvalstoffen werden ingezameld. De opdrachten worden in de regel verleend na een aanbesteding of aanvraag van offerte. Deze activiteit is VPB plichtig.
Opgemerkt wordt dat in 2020 de omzet is gedaald door de Coronacrisis. De verlaging van de omzet is voornamelijk opgevangen door kostenreductie. Het is evenwel nog steeds gelukt om de bijdrage aan de vaste kosten van RD Maasland, denk aan gebouwen en terreinen, gelijk te houden. De markt is fragiel en er blijven minder en minder verwerkers over. Dit maakt dat RD Maasland slechts een kleine marge raamt.

Doelen

- Versteviging bedrijfseconomische positie;

Prestaties

- Bijdrage aan dekking vaste kosten RD Maasland.

Indicatoren

Bedragen x €	Gemiddeld 2018-2020	Doelstelling	Norm	Begroting 2022
Omzet zakelijke diensten	1.160.012	n.v.t.	n.v.t.	1.204.250
Netto resultaat	-3.923	neutraal	n.v.t.	11.532

Middelen

RD Maasland beschikt over specifiek transportmaterieel waarmee afzet- en rolcontainers kunnen worden getransporteerd resp. gewogen en geledigd. Voor het vegen van bedrijfsterreinen worden veegmachines ingezet. Onderstaande tabel geeft inzicht in de (verwachte) kostprijs van deze producten:

Kostprijs (gesaldeerd als positief effect (= verlaging van) op gemeentelijke bijdrage

Bedragen in €	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
(Geraamd) Saldo van baten en lasten	**127**	**-31.460**	**100**	**14.414**
Aandeel reserves	0	0	0	0
VPB (20% < 200.000)	25	0	20	2.883
Verlaging bijdrage gemeenten	824	0	80	11.532
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	**-799**	**-16.595**	**0**	**0**

CONCEPT

2. Financiële Begroting

Rechtmatigheid

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.1 Uitgangspunten.

Bij deze begroting is uitgegaan van de in de kadernota opgenomen financiële kaders:

- Alle in 2021 uitgevoerde diensten;
- Wijzigingen in afvalinzameling vanaf 2022;
- Kosten flankerende maatregelen en extra communicatie;
- De kosten van de verwerking van ingezamelde afvalstromen op basis van de uitkomsten van de meest recente (Europese) aanbestedingen;
- Besparing kosten verwerking restafval o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Verhoogde inzameling PMD
- Stijging kosten composteren GFT o.b.v. verwachting inzamelscenario.
- Personeelslasten conform vigerende CAO plus 2%.
- Prijsstijging inkopen plus 2%.
- Handhaven poorttarief €. 15,- per 0,5m3 (met name Grof restafval en Hout)
- Handhaven poorttarief €. 7,50. Per 0,25m3

CONCEPT

2.2 Financiële gevolgen wijziging afvalinzameling.

Zoals aangegeven in de kadernota is in de begroting 2022 rekening gehouden met het nieuw afvalbeleid. De financiële consequenties van dit nieuwe afvalbeleid zijn in de begroting bepaald op basis van het rapport van de extern deskundige AfvalSpiegel. Zij hebben een scenariorapport uitgebracht. De financiële consequenties van het voorkeursscenario (met uitzondering van de papiercontainers) zijn gebruikt voor de begroting 2022. Belangrijk om te vermelden is dat de investeringen en kosten van dit nieuwe beleid op de begroting van RD Maasland drukken, maar dat de baten (lagere verwerkingskosten) budgetneutraal voor RD Maasland zijn, omdat de verwerkingskosten van het huishoudelijk afval 1 op 1 worden doorberekend aan de gemeente. Ook is de totale besparing van verwerkingskosten die de AfvalSpiegel heeft berekend gelijkelijk verdeeld over de jaren 2022 t/m 2025. Samenvattend kan men dus concluderen dat in dit kader 'de kost voor de baat uit gaat' en dat de besparing financieel zichtbaar zal moeten worden bij de gemeenten in de vorm van lagere verwerkingskosten. Op dit moment is de verwachting dat met het huidige personeel en wagenpark het nieuwe afvalbeleid kan worden uitgevoerd door RD Maasland. In deze kosten zit dus vooralsnog geen impact van het nieuwe beleid verwerkt.

Samenvattend is de financiële impact op de begroting 2022 als volgt:

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Hogere afschrijvingskosten	€ 129.396	€ 129.396	€ 129.396	€ 129.396
Toename overige exploitatiekosten	€ 356.847	€ 356.847	€ 356.847	€ 356.847
Totale stijging kosten	**€ 486.243**	**€ 486.243**	**€ 486.243**	**€ 486.243**

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Meeropbrengsten PMD	€ 64.000	€ 128.000	€ 192.000	€ 256.000
Toename verwerkingskosten PMD	€ -36.231	€ -72.462	€ -108.693	€ -144.925
Besparing verwerkingskosten HHA restafval*	€ 111.000	€ 222.000	€ 333.000	€ 444.000
Toename verwerkingskosten GFT*	€ -16.000	€ -32.000	€ -48.000	€ -64.000
Besparing verwerkingskosten totaal	**€ 122.769**	**€ 245.538**	**€ 368.307**	**€ 491.075**

* deze kosten worden 1-op1 doorbelast door RD Maasland aan de gemeenten en leiden dus ook tot een lagere omzet van RD Maasland (budgetneutraal effect).

Als voorbeeld is in onderstaande opstelling het effect van het nieuwe beleid weergegeven als de verwerkingstarieven jaarlijks met 10% stijgen:

Ontwikkeling kosten HHA bij 10% prijsstijging per jaar **zonder** effect nieuw beleid

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Kilo's HHA	11.583.000	11.583.000	11.583.000	11.583.000
verwachte prijs per ton	104	114	126	138
Totaal	**1.205.000**	**1.325.000**	**1.458.000**	**1.603.000**

CONCEPT

Ontwikkeling kosten HHA bij 10% prijsstijging per jaar met effect nieuw beleid

	2022	2023	2024	2025
Kilo's HHA	10.516.750	9.450.500	8.384.250	7.318.000
verwachte prijs per ton	104	114	126	138
Totaalprijs	**1.094.000**	**1.081.000**	**1.055.000**	**1.013.000**
Verschil	111.000	244.000	403.000	590.000
Voordeel nieuw beleid prijspeil 2022	111.000	222.000	333.000	444.000
Extra voordeel nieuw beleid op prijsstijging	-	22.000	70.000	146.000

2.3 Overige wijzigingen t.o.v. voorgaande Jaren

Poorttarieven
Voor 2022 is rekening gehouden met de omzet van 2020 en de verhoging van de poorttarieven per 1-1-2021.

Afval doorberekening(hha rstgft/veeg/kolk)
Ondanks het nieuw beleid wordt toch een toename van de doorberekening van afval in Programma 1 ad. € 58.000 verwacht. De stijging kan als volgt worden verklaart:

Effect Stijging kilo's 2019 (tbv begroting 2021) tov kilo's 2020 (tbv begroting 2022)	€ 133.000
Effect Indexatie tarieven	€ 20.000
Besparing HHA restafval ivm nieuw beleid	€-111.000
Toename HHA GFT ivm nieuw beleid	€16.000
Totale stijging kosten in begroting 2022	**€ 58.000**

Ter info de aantallen kilo's 2020 ten opzichte 2019:

	2020	2019 (gebruikt in begr 2021)	2019 (cf jaarrekening 2019)
Ondergronds	166.000 kg	120.000 kg	119.000 kg
Verzamel	726.000 kg	650.000 kg	658.000 kg
HHA rest	11.583.000 kg	10.735.000 kg	10.730.000 kg
HHA gft	8.270.000 kg	7.580.000 kg	7.574.000 kg

Uitbestedingen
Er wordt met name een stijging van de kosten van het Kolkenzuigen verwacht (nieuwe aanbesteding voor periode vanaf 2022).

Afvalverwerkingskosten
Voor 2022 is rekening gehouden met de gewichten van 2020 en de meest actuele verwerkingsprijzen (2021) inclusief indexatie. Gedurende 2020 is de opbrengst-genererende textielinzameling omgeslagen in een kostenpost. Voor 2022 is rekening gehouden met kosten in lijn

met de huidige tarieven. De verwerkingskosten voor het Mileuparken Montfort zijn gebaseerd op de begroting 2021 die Attero voor het Mileupark heeft afgegeven inclusief een indexatie voor 2022.

Overige exploitatiekosten
De belangrijkste afwijkingen (> €10.000) ten opzichte van de begroting 2021 zijn onderstaand toegelicht:

- Accountantkosten: + €12.000 obv nieuwe prijsafspraak.
- Afvalkalender: -/- 29.500 Vanaf 2022 geen papieren afvalkalender meer. (leidt ook tot minder opbrengsten omdat deze kosten 1 op 1 worden doorbelast aan gemeenten).
- Automatiseringskosten: +32.500 in 2020 is een SLA met ICT partner Agrippa getekend voor het ICT beheer en ondersteuning. De impact hiervan is verwerkt in de begroting 2022.
- Exploitatiekosten Mileuparken Roggel: +29.000 Extra raming in verband met de huur overslaglocatie en inzet verkeersregelaars agv toenemende drukte voor de ingang.

Voorzieningen
In 2020 is het meerjaren onderhoudsplan geactualiseerd die als basis dient voor het bepalen van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud (+ 8.000). De stijging van de dotatie aan de voorzieningen is grotendeels het gevolg van deze actualisatie.

CONCEPT

2.4 Lasten en Baten

Lasten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	6.621.108	7.559.503	7.362.936	8.009.195
Toevoegingen reserves Programma 1	0	0	0	0
VPB	1.223	2.784	1.353	1.861
Totale lasten Programma 1	*6.622.331*	*7.542.473*	*7.364.289*	*8.011.056*
Programma 2 – Openbare ruimte	712.602	591.365	561.934	726.673
Toevoegingen reserves Programma 2	0	0	0	0
Totale lasten Programma 2	*712.602*	*591.365*	*561.934*	*726.673*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	1.200.064	1.143.565	1.194.425	1.203.436
VPB	25	0	20	2.883
Toevoegingen reserves Programma 3	0	0	0	0
Totale lasten Programma 3	*1.200.089*	*1.143.565*	*1.194.445*	*1.206.319*
Onvoorzien	0	0	0	0
Totale Lasten				
Totale Lasten P 1-2-3 voor bestemming	8.533.774	9.294.433	9.119.295	9.939.304
VPB	1.248	2.784	1.373	4.744
Totale Toevoegingen Reserves P 1-2-3	0	0	0	0
(Geraamd) Resultaat	**8.535.022**	**9.297.217**	**9.120.668**	**9.944.048**

CONCEPT

Baten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	2.765.117	3.756.959	2.961.525	3.337.587
Onttrekkingen reserves programma 1	63.840	0	0	0
Totale baten programma 1	*2.828.957*	*3.756.959*	*2.961.525*	*3.337.587*
Programma 2 – Openbare ruimte	244.141	134.057	154.594	286.614
Onttrekkingen reserves programma 2	0	0	0	0
Totale baten programma 2	*244.141*	*134.057*	*154.594*	*286.614*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	1.200.191	1.126.970	1.194.525	1.217.850
Onttrekkingen reserves programma 3	0	0	0	0
Totale baten programma 3	*1.200.191*	*1.126.970*	*1.194.525*	*1.217.850*
Onvoorzien	0	0	0	0
Totale baten				
Totale Baten P 1-2-3 voor bestemming	4.209.449	5.017.986	4.310.644	4.842.051
Totale Onttrekkingen Reserves P 1-2-3	63.840	0	0	0
(Geraamd) Resultaat	**4.273.289**	**5.017.986**	**4.310.644**	**4.842.051**
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***

CONCEPT

Lasten -/- Baten				
Programma	**Werkelijk 2019**	**Voorlopig 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	3.855.991	3.802.544	4.401.411	4.671.608
Mutatie reserves P1	-63.840	0	0	0
VPB	1.223	2.784	1.353	1.861
Totaal Programma 1	*3.793.374*	*3.805.328*	*4.402.764*	*4.673.469*
Programma 2 – Openbare ruimte	468.461	457.308	407.340	440.057
Mutaties reserves P2	0	0	0	0
Totaal Programma 2	*468.461*	*457.308*	*407.340*	*440.057*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	-127	16.595	-100	-14.414
VPB	25	0	20	2.883
Mutaties reserves P3	0	0	0	0
Totaal Programma 3	*-102*	*16.595*	*-80*	*-11.532*
Onvoorzien	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo van baten en lasten				
Programma 1-2-3	4.324.325	4.276.447	4.808.651	5.097.251
VPB (20% < 200.000)	1.248	2.784	1.373	4.744
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves 1-2-3	-63.840	0	0	0
(Geraamd) Saldo na reservemutaties	**4.261.733**	**4.279.231**	**4.810.024**	**5.101.995**
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***	***-249.100***
Bijdrage gemeenten als voorschot	***3.607.745***	***4.184.955***	***4.560.924***	***4.852.895***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	***-404.888***	***154.824***	***0***	***0***

CONCEPT

2.3 Meerjarenraming

Onderstaande meerjarendoorkijk is gebaseerd op:

- de verwachtingen voor 2022;
- de voorlopige cijfers van 2020 en doorkijk 2021;
- een stijging/indexering van de (contract)kosten met 2% per jaar;
- De per 2023 vervallen vrijval (249.100) uit de bestemmingsreserve desintegratie Peel en Maas in Programma 1;
- Toenemend positief effect van het nieuwe afvalbeleid (jaarlijks effect van €123.000 voor de jaren 2022 tm 2025). Zie ook de toelichting in paragraaf 2.2.

Lasten -/- Baten					
Programma	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**MDK 2023**	**MDK 2024**	**MDK 2025**
Programma 1 – Huishoudelijk afval	4.401.411	4.671.608	4.640.000	4.610.000	4.579.000
Mutatie reserves P1	0	0	0	0	0
VPB	1.353	1.861	0	0	0
Totaal Programma 1	*4.402.764*	*4.673.469*	*4.640.000*	*4.610.000*	*4.579.000*
Programma 2 – Openbare ruimte	407.340	440.057	449.000	458.000	467.000
Mutaties reserves P2	0	0	0	0	0
Totaal Programma 2	*407.340*	*440.057*	*449.000*	*458.000*	*467.000*
Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	-100	-14.414	-14.414	-14.414	-14.414
VPB	20	2.883	2.883	2.883	2.883
Mutaties reserves P3	0	0	0	0	0
Totaal Programma 3	*-80*	*-11.532*	*-11.532*	*-11.532*	*-11.532*
Onvoorzien	0	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo van baten en lasten					
Programma 1-2-3	4.808.651	5.097.251	5.074.586	5.053.586	5.031.586
VPB (20% < 200.000)	1.373	4.744	2.883	2.883	2.883
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves 1-2-3	0	0	0	0	0
(Geraamd) Saldo na reservemutaties	**4.810.024**	**5.101.995**	***5.077.469***	***5.056.469***	***5.034.469***
Dekking Peel en Maas via desintegratie reserve	***-249.100***	***-249.100***	***0***	***0***	***0***
Bijdrage gemeenten als voorschot	***4.560.924***	***4.852.895***	***5.077.469***	***5.056.469***	***5.034.469***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***

2.4 Bijdragen per Gemeente

Bedragen x €	Voorschot Programma 1 Huisvuil	Desintegratie Peel & Maas	Voorschot Progr. 1 Incl. desintegr. Peel & Maas 2022	
Programma 1				
Leudal	2.110.502	-112.492	1.998.011	
Maasgouw	1.435.943	-76.537	1.359.406	
Roerdalen	789.786	-42.096	747.690	
Echt-Susteren	337.237	-17.975	319.262	
Totaal Programma 1	**4.673.469**	**-249.100**	**4.424.369**	
Bedragen x €	Voorschot Programma 2 Vegen	Voorschot Programma 2 Kolken	Voorschot Progr. 2 2022	
Programma 2				
Leudal	207.570	38.844	246.414	
Maasgouw	134.920	58.724	193.645	
Totaal Programma 2	**342.490**	**97.569**	**440.059**	
Bedragen x €	Voorschot Programma 3 Tot. Zakelijk		Voorschot Progr. 3 Zakelijk 2022	
Programma 3				
Leudal	-5.084		-5.084	
Maasgouw	-3.451		-3.451	
Roerdalen	-2.997		-2.997	
Totaal Programma 3	**-11.532**		**-11.532**	
Bedragen x €			**Voorschot Alle programma's 2022**	**Voorschot Alle programma's 2021**
Leudal			2.239.341	2.099.812
Maasgouw			1.549.600	1.442.728
Roerdalen			744.693	634.411
Echt-Susteren			319.262	383.973
Tot. alle programma's			**4.852.896**	**4.560.924**

CONCEPT

De belangrijkste verschillen van de cijfers 2022 vergeleken met het conceptjaar 2020 zijn uitgesplitst in het overzicht op bladzijde 3. Hierna volgt eenzelfde overzicht met de vergelijking van de ramingen van de jaren 2021 en 2022.

BEGROTING 2022 **Totaal RD Maasland**	**Begroot 2021**	**Begroot 2022**	***Verschillen ramingen 2021 en 2022***
OPBRENGSTEN			
Omzet Derden	2.400.131	2.745.204	PMD vergoeding is qua tarief 60 euro hoger dan geraamd in 2021. In 2022 tarief van 2021
			aangehouden. lagere opbrengsten en minder vermarkte kg's textiel, papier, staal
Omzet Gemeenten	73.000	43.500	In 2022 wordt naar verwachtiging geen papieren afvalkalender meer verzonden.
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	111.919	141.133	in ovl met gemeente worden onderhoud en schoonmaak van de ondergrondse geintensiveerd.
Project Onkruid Maasgouw e.v.	-	-	nvt meer
Project Echt Susteren	125.669	128.182	indexatie uurtarief
Project Roerdalen vegen		128.182	nieuwe vanaf 2021, raming 2021 dient nog aangepast te worden
Afval doorberekening	1.517.825	1.576.750	1 op 1 doorberekening hha rst-gft-veegvuil-kolkslib, index en ASB werken kostenverhogend
	-	-	effect nieuw afvalbeleid werkt kostenverlagend
Interne doorberekeningen	943.505	1.018.392	* plus min
Bruto Omzet	5.172.049	5.781.342	
Uitbesteed	147.000	172.000	inkoop van deze diensten worden duurder. Met name toename van kosten kolkenreinigen verwacht.
Netto Omzet	**5.025.049**	**5.609.342**	
KOSTEN			
Salariskosten	2.425.250	2.546.827	Cao doorrekening van 2020 en nieuwe inschatting nieuwe Cao vanaf 2021
Inhuur personeel/materieel	192.000	239.000	verschuiving SW naar uitzendkrachten+indexatie
DVO Leudal Maasgouw ondergr.	111.919	141.133	
Project Onkruid Maasgouw e.v.	-	-	nvt meer
Project Echt Susteren	125.669	128.182	indexatie uurtarief
Project Roerdalen vegen		128.182	nieuwe vanaf 2021, in raming 2021 niet voorzien.
Afvalverwerkingskosten	3.644.541	3.702.676	Stijging verwerkingskosten PMD en textiel. Positief effect nieuw afvalbeleid. Stromen MP in 2022
			lagere tarieven geraamd obv tarieven 2021. Inschatting verwerkingstarieven MP's 2021 te hoog.
Wagenpark excl.afschr.en rente	742.000	776.344	indexering Onderhoudscontracten, stijging kosten verzekering, wegenbelasting
Afschr.en Rente wagenpark	351.842	270.356	reguliere vervangingen
Overige exploitaitiekosten	891.500	1.209.597	naast indexatie met name extra kosten ivm nieuw beleid
Afschr.en Rente ov.expl.	394.224	524.585	extra afschrijving (130K) ivm investeringen nieuw beleid
Voorzieningen	11.250	21.320	dotatie onderhoudsvoorziening conform geactualiseerd onderhoudsplan
Totale bedrijfskosten	**8.890.195**	**9.688.202**	
Interne doorberekeningen	943.505	1.018.391	* plus min
Totale kosten	**9.833.700**	**10.706.594**	
RESULTAAT voor reservering	**-4.808.651**	**-5.097.251**	
(lees bijdrage gemeenten)			
BESTEMMINGSRESERVES	-	-	
RESULTAAT na reservering (werkelijk)	**-4.808.651**	**-5.097.251**	
VPB P1 en P3	**-1.373**	**-4.744**	
Dekking Peel en Maas	**249.100**	**249.100**	desintegratievergoeding cf besluit
BEGROOT BIJDRAGE GEMEENTEN	**-4.560.924**	**-4.852.895**	Hogere bijdragen met name door nieuw beleid.
OVERSCHOT/TEKORT	**0**	**0**	

CONCEPT

2.5 Balans

Balans in €. x 1.000									
ACTIVA	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**PASSIVA**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vaste Activa					*Vaste Passiva*				
Immaterieel	0	0	0	0	Eigen Vermogen	793	793	793	793
Materieel	6.833	6.589	6.317	5.909	onbestemd resultaat				
Vlottende Activa					Voorzieningen	158	165	159	108
Voorraden	25	25	25	25					
					Vaste schulden > 1 jaar				
Uitzettingen < 1 jaar	500	500	500	500	Geldleningen	5.059	5.216	5.078	4.930
Vorderingen Openb									
Overige vorderingen					*Vlottende passiva*				
					Kasgeld	1.000	1.000	1.000	1.000
Liq middelen									
Kas	53	461	588	797	*Overlopende passiva*	1.000	1.000	1.000	1.000
Bank Giro					Nog te betalen				
					Overige vooruitontv				
Overlopende activa	600	600	600	600					
Totaal	**8.010**	**8.175**	**8.030**	**7.831**	**Totaal**	**8.010**	**8.175**	**8.030**	**7.831**

Voor bovenstaande balans zijn als uitgangspunt genomen:

- de ontwikkelingen in de vaste activa
- de ontwikkelingen in de reserves (Eigen Vermogen) en voorzieningen

Teneinde de liquide middelen op voldoende niveau te houden is verondersteld dat telkens een kasgeldlening wordt opgenomen.

CONCEPT

2.6 Investeringen

Investeringen kunnen omschreven worden als een uitgave van enige omvang, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Omdat het goed gedurende meerdere jaren wordt gebruikt, worden de lasten (de waardevermindering / afschrijvingslast en de rentecomponent) niet in een keer ten laste van de begroting gebracht, maar verspreid over meerdere jaren. Deze lasten worden verspreid over meerdere jaren afhankelijk van de economische levensduur van het aangeschafte goed.

RD Maasland hanteert als waarderingsgrondslag de waardering tegen historische kostprijs (vervaardigingprijs) c.q. verkrijgingprijs. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting opgenomen dat alle na 1 januari 2004 te plegen investeringen worden ingedeeld naar economisch of maatschappelijk nut (welke RD Maasland niet kent). In onderstaand overzicht worden de investeringen van het jaar 2021 meegenomen omdat de afschrijvingen pas starten in het boekjaar erop en derhalve doorwerken in de cijfers vanaf 2022.

Investering (x € 1.000)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Investeringen met een economisch nut:					
Vervangingsinvesteringen Progr.1	1.502	393	518	110	338
Vervangingsinvesteringen Progr.2	190	-	-	380	-
Vervangingsinvesteringen Progr.3	65	65	65	65	65
Uitbreidingsinvesteringen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal investeringen met een economisch nut					
Investeringen met een maatschappelijk nut	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t
TOTAAL INVESTERINGEN	**1.757**	**458**	**583**	**555**	**403**

Geplande / geraamde investeringen hebben onder andere betrekking op voertuigen, containers, hardware ICT.

CONCEPT

3. Financiële Sturing, (Risico)beheersing, Bedrijfsvoering en Kengetallen

In dit hoofdstuk wordt naast enkele inhoudelijke paragrafen, ingegaan op (financiële) sturing en beheersing en de wettelijk verplichte onderwerpen.
Voor haar financiële besturing richt RD Maasland zich met name op zaken als: een sluitende Resultatenrekening, een beperkte schulden- en vorderingenpositie, voldoende solvabiliteit en liquiditeit en een adequate Reserve. Ten behoeve van betrouwbare informatie over deze grootheden zijn een goede administratieve organisatie en interne controle, evenals een voldoende mate van risicobeheersing, onontbeerlijk.
In diverse wet- en regelgeving wordt voorgeschreven dat in de Jaarrekening en Begroting enkele (verplichte) kengetallen moeten worden opgenomen. Het gaat bijv. om het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten), de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).

3.1 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (resultaat na bestemming) opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen P 1-2-3

Bedragen in €.	Werkelijk 2019	Voorlopig 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Saldo van baten en lasten progr.1	3.855.989	3.802.544	4.401.411	4.671.608
Aandeel reserves progr.1	-63.840	0	0	0
VPB aandeel P1	1.223	2.784	1.353	1.861
Totaal Programma 1	**3.793.372**	**3.805.328**	**4.402.764**	**4.673.469**
Saldo van baten en lasten progr.2	468.461	457.308	407.340	440.057
Aandeel reserves progr.2	0	0	0	0
Totaal Programma 2	**468.461**	**457.308**	**407.340**	**440.057**
Saldo van baten en lasten progr.3	-127	16.595	-100	-14.414
Aandeel reserves progr.3	0	0	0	2.883
VPB (20% < 200.000)	25	0	20	0
Totaal Programma 3	**-102**	**16.595**	**-80**	**-11.532**
Totaal Progr. 1-2-3	4.261.732	4.279.231	4.810.024	5.101.995
Dekking VS-bijdr. gemeenten P1-2-3	4.012.632	4.044.996	4.810.024	5.101.995
Dekking desintegratie Peel en Maas	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*	*-249.100*
Raming vs-gemeente incl.P+M	***3.607.746***	***3.795.896***	***4.560.924***	***4.852.895***
(Geraamd) Resultaat (min-teken is tekort)	-404.887	154.824	0	0

CONCEPT

Het besluit over het resultaat uit 2020 dient nog te worden genomen. Programma 2 wordt afgerekend met de gemeenten. De resultaten uit Programma 3 worden normaliter verrekend met de daartoe ingestelde Algemene Zakelijke Reserves.

3.2 Financiering

Verwachtingen kort geld

Met de op te stellen ramingen worden de gemeentelijke bijdragen als leidraad gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen op korte termijn. Daar waar problemen ontstaan, kan een kasgeldlening uitkomst bieden of een verzoek aan de deelnemende gemeenten de bijdragen eerder beschikbaar te stellen. Op dit moment worden geen problemen verwacht om te voldoen aan de korte termijnverplichtingen.

Verwachtingen lang geld

Investeringen worden afgedekt met leningen. De rust is na de financiële crisis van de afgelopen jaren weer teruggekeerd en leidt op dit moment niet tot problemen voor RD Maasland om lang geld aan te trekken. Wel wordt verwacht dat de rente langzaam zal gaan stijgen.

Vuistregels bij aantrekken financiering

Hoewel de voorspelbaarheid (door ons) van de rente gering is, gaan wij voor het aangaan van financiële transacties in principe steeds uit van de navolgende vuistregels:

- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden;
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient het de voorkeur, structurele financieringsbehoeften (zoveel mogelijk) vroegtijdig af te dekken, waarbij flexibiliteit niet uit het oog mag worden verloren;

Met de goedkeuring van de raming voor 2022 zijn voor RD Maasland expliciet ook de jaarlijkse betreffende geldbeheerbesluiten van kracht op het gebied van bankieren, het aangaan van geldleningen tot een maximum van €. 1.000.000 en het aangaan van een kasgeldlening tot een maximum van €. 1.000.000.

Liquiditeitsrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeiten- en investeringsplanning.

Kredietrisico

RD Maasland heeft in het treasury-statuut beleid geformuleerd ten aanzien van de beheersing van de risico's op waardedaling van vorderingen ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door tegenpartij.

CONCEPT

Renterisiconorm

Met behulp van dit instrument wordt het risico van een rentewijziging bij herfinanciering beheerst. Herfinanciering moet gelijkmatig worden gespreid, zodanig dat in enig jaar over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal een renteherziening plaatsvindt .

Renterisico (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Toegestaan Renterisico	1.637	1.824	1.989	2.028	2.069	2.110
Renterisico	742	768	766	697	741	751
Ruimte	895	1.056	1.223	1.331	1.328	1.359

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Om de renterisico's binnen de perken te houden is er een limiet gesteld aan de toelaatbare omvang van de netto vlottend schulden: max. 8,2% van het totaal van de begrote uitgaven

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Toegest. kasgeld	343	748	815	831	848	865
Netto vl schuld	-/- 526	500	500	500	500	500
Ruimte	869	248	315	331	348	365

RD Maasland heeft voortdurend voldoende ruimte ten opzichte van de toegestane Kasgeldlimiet.
In de bijlage vindt u een zelfde overzicht maar dan per kwartaal.

3.3 Weerstandsvermogen, Reserves en voorzieningen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen, teneinde continuïteit in de dienstverlening te kunnen waarborgen.
Ten principale geldt, op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, dat de deelnemende Gemeenten verplicht zijn eventuele tekorten van RD Maasland aan te vullen. Weerstandscapaciteit (bestaande uit een post onvoorzien en/of algemene reserve) zou uit dien hoofde dan ook niet noodzakelijk zijn. Niettemin is cf Bestuursbesluit van 14 november 2012 gekozen voor het vormen van een Algemene Reserve, enerzijds ten behoeve van de naar RD Maasland overgedragen overheidstaken en anderzijds ten behoeve van de zakelijke dienstverlening. Zodoende heeft RD Maasland ruimte gekregen om door middel van reserves incidentele tegenvallers zelf op te vangen en grote schommelingen in de bijdragen van Gemeenten te voorkomen.

Daarnaast zijn enkele specifieke (bestemmings-)reserves gevormd, als buffer voor de instandhouding van het container- en wagenpark en het gebouwencomplex. Tevens is een reserve gevormd als buffer voor het eigen-risico-drager zijn van de WIA-kosten, alsmede een vereveningsfonds PMD. Er zijn ook enkele voorzieningen gevormd voor te verwachten toekomstige lasten.
Tot slot: periodiek worden de risico's geïnventariseerd: gebeurtenissen die, wanneer ze zich voordoen, nadelige financiële gevolgen hebben (zie paragraaf 2.5.).

Reserves en Voorzieningen

De volgende reserves zijn gevormd:

Algemene-Reserves

a. Overheidstaken: deze reserve is bedoeld voor o.a. het opvangen van prijsschommelingen, incidentele onderzoeks- en advieskosten en is vastgesteld op 5 à 10% van de Gemeentelijke Bijdragen (i.c. tussen € 150.000 en € 300.000)
b. Zakelijke dienstverlening: Deze reserve is bedoeld ter dekking van het marktrisico, aangezien een gemeentelijk vangnet voor zakelijke dienstverlening ontbreekt. De hoogte is vastgesteld op een niveau dat toereikend is om de overheadkosten van ca. twee jaren te kunnen dekken (i.c. een niveau tussen € 250.000 à € 500.000)

Bestemming-Reserves

c. Egalisatiereserve instandhouding Mini-Containerpark (ten behoeve van opvang eenmalige/grootschalige vervanging, ter grootte van twee jaren): max € 352.000
d. Egalisatiereserve instandhouding Wagenpark (ten behoeve van opvang calamiteitenvervanging en/of inhaalslag, ter grootte van twee voertuigen): max. € 143.000
e. Reserve Eigen Risico WIA (als alternatief voor herverzekeren): € 75.000
f. Vereveningsfonds PMD (ten behoeve van opvang verslechterende verhouding opbrengst / kosten): tijdelijke reserve, deze is door de laatste onttrekking in 2019 per 1 jan 2020 opgeheven
g. Desintegratie Peel en Maas ter dekking van de hogere lasten voor de achterblijvende deelnemers a.g.v. de uittreding van de genoemde gemeente voor de deelkernen Meijel en Kessel: tijdelijke reserve

Voorzieningen

h. Er zijn voorzieningen gevormd voor Cafetaria-regeling, gebouwen, dubieuze debiteuren, vloerproblemen Milieupark Maasbracht.

Reserves en Voorzieningen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Alg.Res. overheid	189	189	189	189	189	189
Alg.Res. zakelijk	205	205	205	205	205	205
Bestem. Reserve	399	399	399	399	399	399
Desintegratie Peel en Maas	498	249	-	-	-	-
(On)bestemd Resultaat	155	-	-	-	-	-
Totale Reserves	*1.446*	*1.042*	*793*	*793*	*793*	*793*
Voorzieningen	178	164	158	165	159	108

De hoogte van de Algemene Reserve Overheid ligt boven het bestuurlijk vastgestelde minimum, zijnde €. 150.000. Het resultaat uit 2020 dient nog te worden beoordeeld door het Bestuur.
Alle genoemde bedragen in de bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de eindcijfers 2020 en deze zijn mede afhankelijk van het nog te nemen Bestuursbesluit aangaande het resultaat van 2020. Van daaruit worden de vastgestelde ongewijzigde ramingsbedragen van de raming voor 2021 doorgeteld. Voor de jaren daarna gelden de bedragen uit deze raming voor 2022 e.v..

CONCEPT

3.4. Financiële Kengetallen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) moeten enkele Financiële Kengetallen worden opgenomen; ze zijn in deze paragraaf vermeld.
RD Maasland stuurt zelf niet op deze kengetallen en ontwikkelt er dus geen beleid voor. De Provincie geeft aan dat zij geen handreiking voor adequate betekenisgeving en beoordeling van de kengetallen kan doen, noch dat er eensluidende normen voor bestaan of dat zij normen zou opleggen. Desalniettemin is hieronder een zo goed mogelijke invulling gegeven aan elk kengetal, aan de hand waarvan door RD Maasland de Kengetallen kunnen worden beoordeeld, en de gerealiseerde waarden en ontwikkeling daarin kunnen worden verklaard. De voor de berekening van de kengetallen benodigde getallen zijn opgenomen in de daarvoor bestemde tabellen in de Bijlagen.

Netto Schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Bedacht moet worden dat dit kengetal wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

Netto Schuldquote in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
< 130 %	52%	53%	59%	56%	53%	49%

De Netto Schuldquote beweegt zich bij RD Maasland op een niveau tussen 48 en 60% (2020 – 2025) en bevindt zich dus ruimschoots binnen de VNG-norm. De percentages worden beïnvloed door het aantrekken van vreemd geld en de hoogte van de totale baten van de begroting. Geldleningen worden alleen afgesloten zodra er geen eigen liquiditeit voorhanden is. Daarnaast wordt de hoogte van baten sterk omhoog gestuwd door de gemeentelijke bijdragen.
NB: BBV schrijft ook het kengetal “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” voor, echter bij RD is geen sprake van “verstrekte leningen”.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Ook bij dit kengetal moet worden bedacht dat het wordt berekend op een peildatum en dus een momentopname is: enkele weken eerder of later kan de situatie beduidend zijn gewijzigd. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. In principe is het volledige Eigen Vermogen van een Gemeenschappelijke Regeling van de deelnemende Gemeenten. Elke vorm van solvabiliteit “groter dan 0” is dan ook te

beschouwen als buffer. Uit de afspraken rondom de te vormen reserves (zie onder 2.1.a) resulteert een gewenste solvabiliteit van tenminste ca. 15%.

Solvabiliteits-ratio in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
> 15%	16%	13%	10%	10%	10%	10%

De beweging van deze ratio staat sterk onder invloed van de afloop van de desintegratievergoeding van Peel en Maas (uitgeput per 2023) om uit te komen op een niveau van 10% in 2022. Om te voldoen aan de eis van 15% zullen de gemeenten dienen toe te staan dat er reserves opgebouwd worden.

Structurele Exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten (verminderd met de incidentele lasten) en structurele lasten (verminderd met de incidentele baten), plus het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.
Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Structurele Exploitatieruimte in %	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
> 0%	5%	3%	3%	0%	0%	0%

Bij RD Maasland schommelt dit saldo rondom 0 %, soms licht positief, soms licht negatief. Dat wordt veroorzaakt door (zeer geringe) incidentele baten c.q. lasten. Ook hiervoor geldt dat desintegratievergoeding invloed heeft op dit getal. Structurele ruimte is na het wegvallen van deze reserve niet aanwezig. Dit betekent dat de elke incidentele afwijking direct invloed kan hebben op de bijdragen van de gemeenten.

EMU-saldo

Voor een deel-overheid als een Gemeente (laat staan voor een Gemeenschappelijke Regeling) zegt het Kengetal EMU-saldo weinig tot niets: de berekening ervan draagt slechts bij tot het op “(inter)nationaal-niveau” kunnen beoordelen van het EMU-saldo. Aangezien het kengetal verplicht moet worden aangeleverd volgt toch enige toelichting:

Het EMU-saldo is een kengetal dat (in 1992) in het leven is geroepen om Europese regels af te spreken op het gebied van overheidsfinanciën. D.m.v. het EMU-saldo worden grenzen gesteld aan het begrotingstekort en de overheidsschuld.
Door het Rijk is dit vertaald in onder andere een tekortnorm voor het EMU-saldo van decentrale overheden van – 0,3% van het BBP. Deze norm wordt niet verdeeld over de decentrale overheidslagen, en dus zijn er geen referentiewaarden voor individuele overheden bepaald, en zodoende is het EMU-saldo voor een individuele overheidsgeleding geen stuurinstrument.
Het EMU-saldo komt in grote mate overeen met het exploitatiesaldo, vertrekt daar ook van, maar pleegt enkele correcties en aanvullingen, met name kapitaaltransacties zoals investeringen. Daardoor wordt voor de bepaling van het EMU-saldo het transactiemoment bepalend, terwijl dat voor het exploitatiesaldo het moment van gebruik is.
Via een CBS-enquête worden de gegevens voor het EMU-saldo opgevraagd.

Maasland zien de EMU-saldi er als volgt Voor RD uit:

EMU-saldo (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Norm n.v.t.	-194	-1.406	56	258	286	422

Zichtbaar is dat het EMU-saldo een negatieve afloop kent. Ook voor dit kengetal geldt dat de voor 5 jaar ingerichte desintegratievergoeding van Peel en Maas (ter dekking van de achtergebleven vaste lasten) het bewuste saldo beïnvloedt. Voor de jaren 2022 t/m 2025 wordt voorzien dat hoogte van de totale investeringen lager ligt dan de lopende afschrijvingen, hetgeen zich dan vertaald in een positief saldo.

Investeringen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
	689	1.882	553	583	555	403

Investeringen zijn in de berekening van het EMU-saldo een aftrekpost. Dit valt echter niet zo op omdat de dekking van Peel en Maas het bewuste saldo sterker beïnvloedt. De post afschrijvingen ligt voor de jaren 2022 e.v. telkens hoger dan de geplande investeringen. Er zou een minder wisselend beeld zijn wanneer er sprake zou zijn van een zgn. ideaalcomplex: een evenwichtige “leeftijdsverdeling” van de activa, waardoor het bedrag aan investeringen in elk jaar ongeveer zo groot is als de afschrijvingen. Voor de investeringen vanaf 2022 geldt dat er alleen reguliere vervangingsinvesteringen worden geraamd in voertuigen, containers en ICT.

3.5 Onderhoud Kapitaalgoederen

In deze paragraaf worden de bedragen die worden uitgegeven aan het verkrijgen / vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen toegelicht.
Voor RD Maasland betreft dit:

a. Gebouwen
b. Voertuigen
c. Milieupark

Kapitaalgoederen (x € 1.000)	2020 Werkelijk	2021 Begroting	2022 Begroting	2023 Begroting MJ	2024 Begroting MJ	2025 Begroting MJ
Gebouwen						
-Vervanging	6	100	-	-	-	-
-Onderhoud	10	65	15	15	15	15
Voertuigen						
-Vervanging	489	400	195	395	380	215
-Onderhoud	166	152	155	158	161	165
Milieupark						
-Vervanging	0	0	0	0	0	0
-Onderhoud	15	13	14	15	16	17

Voor elk van de drie categorieën is een financiële planning opgesteld. De vervanging vindt plaats na het verstrijken van de economische en/of technische levensduur. De in de tabel genoemde bedragen worden verwerkt in de begroting.

CONCEPT

3.6 Risicobeheersing

Reguliere Risico's

De meest voorkomende risico's en te verwachten gebeurtenissen, alsmede de maatregelen om de effecten ervan te beheersen, zijn beschreven in paragraaf 1 en 4.

Niet-reguliere Risico's

Daarnaast zijn er risico's waarvan de voorspelbaarheid niet groot is en/of de mogelijk nadelige gevolgen moeilijk zijn te kwantificeren. Te denken valt hierbij onder meer aan de uittreding van een gemeente, onderling conflicterend gemeentelijk beleid, nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen op het gebied van afvalinzameling en -verwerking, rampen of calamiteiten, schommelingen in vergoedingen voor recyclebare grondstoffen, ICT-kwetsbaarheid, arbeidsmarktontwikkelingen, fiscale wijzigingen, misbruik en oneigenlijk gebruik.
RD Maasland heeft het voornemen om eens per jaar (in het najaar) een risico-inventarisatie-sessie te organiseren, om deze risico's zo goed mogelijk in kaart te brengen. En om vervolgens vast te stellen of en zo ja welke maatregelen zijn te nemen om de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te doen zijn.
Met betrekking het toetsingscriterium Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) bestaat het voornemen om hierover een handelswijze op te stellen en deze, gelieerd aan de risico-inventarisatie, in het najaar vast te stellen.
De meest majeure risico's zijn momenteel:

- de afhandeling van de afrekening van Nedvang vanaf het jaar 2015. Het is nog niet geheel duidelijk welke consequenties dat voor RD Maasland zal hebben. Zowel aan de vergoedingenkant (via Nedvang) als aan de kostenkant (Van Scherpenzeel = Veolia) liggen financiële tegenvallers in het verschiet voor de gemeenten. Alle gemeenten in Nederland worden hiermee geconfronteerd.
- zowel het papieren als ook het digitale archief verdient aandacht. Getracht wordt aansluiting te vinden bij de gemeenten.
- indien er binnen de tijdsperiode (2018 t/m 2022) van de dekking van Peel en Maas geen vervangende omzet wordt verkregen, zullen de deelnemers hogere bijdragen moeten betalen. Gestreefd wordt derhalve naar uitbreiding van de GR. Dan wel bij de huidige deelnemers die nog niet alle diensten afnemen dan wel bij omliggende gemeenten.
- Externe factoren zoals ASB en afvalverwerkingstarieven veroorzaken oplopende kosten en vereisen derhalve hogere gemeentelijke bijdragen.
- Zoals eerder aangehaald de btw-invoering voor de Nedvang-stromen met terugwerkende kracht vanaf 2015 en de consequenties voor de gemeenten.
- de toenemende vervuiling binnen bepaalde gescheiden ingezamelde afvalstromen gaat leiden tot afkeur en dus hogere verwerkingskosten.

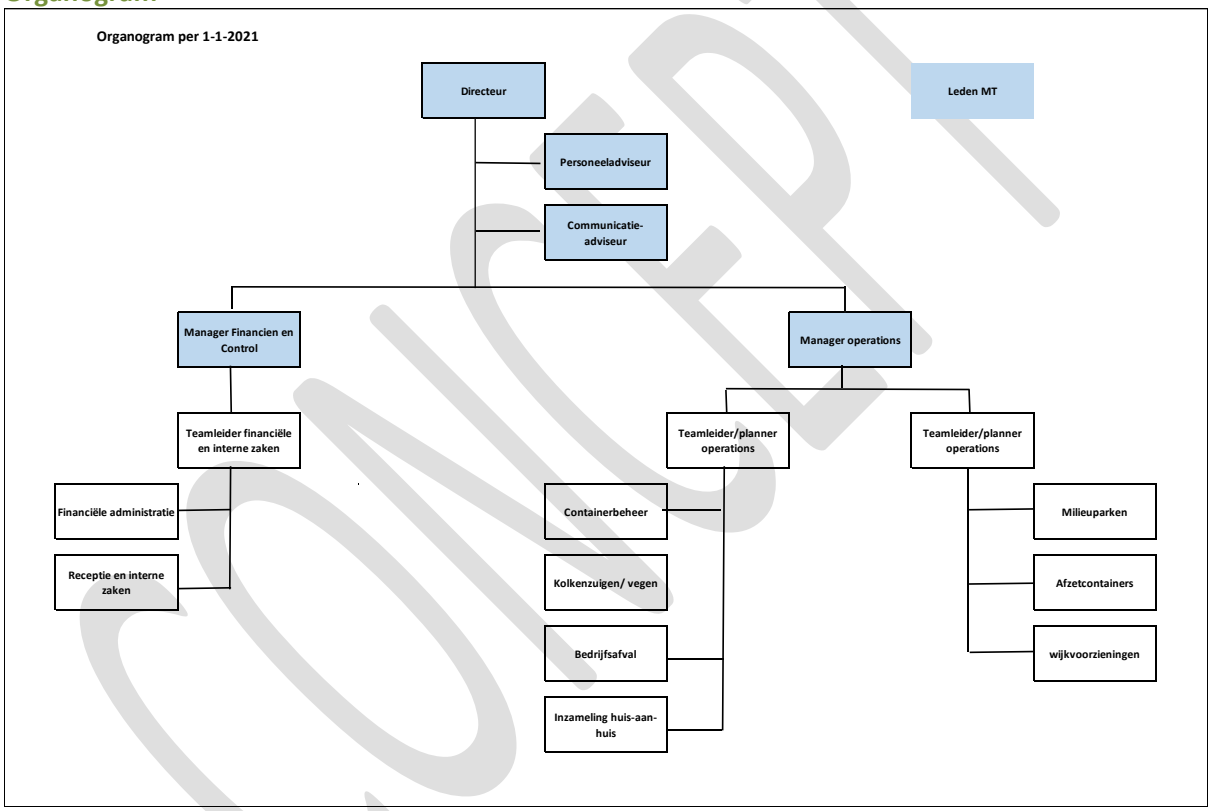
CONCEPT

3.7 Administratieve Organisatie / Interne Beheersing (AO/IB)

Alle informatie op basis waarvan de toekomstgerichte strategie van RD Maasland wordt bepaald en / of die wordt verstrekt als verantwoording over hetgeen is gerealiseerd dient betrouwbaar te zijn. Daartoe is een stelsel van maatregelen ontworpen ten behoeve van de inrichting van de administratieve organisatie (AO) en de toetsing van de werking ervan, de interne beheersing (IB). Vaak zijn deze maatregelen vooral impliciet aanwezig. Vanaf 2018 worden deze maatregelen nader onder de loep worden genomen. Deze inspanningen lopen permanent door.

3.8 Personeel & Organisatie

Organogram

Het personeel van RD Maasland valt onder de werking van de CAO WSGO. Vanaf 1 januari 2020 ambtenaren bij de overheid zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten als werknemers in het bedrijfsleven. De formele omvang van de kernorganisatie is gelijk gebleven. Het uitgangspunt is echter dat de kernorganisatie efficiënt opereert en een beperkte omvang behoudt. Indien dit vanuit vereiste functiescheiding mogelijk is, worden taken gecombineerd in een en dezelfde functie.

3.9 Verbonden Partijen

Voor de volgende deelnemende gemeenten is de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland een "verbonden partij" (naar de betekenis van het Besluit Begroting en Verantwoording: een organisatie waarin een gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft):

- Gemeente Leudal
- Gemeente Maasgouw
- Gemeente Roerdalen
- Gemeente Echt-Susteren

3.10 Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Ceteco- affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor RD Maasland.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van RD Maasland de volgende verordeningen (in 2005,2006 en 2010) vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet "Financiële verordening GR Rein. Maasland", betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet "Controle verordening GR Rein. Maasland'', betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- "Treasurystatuut van de gem. reg. Reinigingsdienst Maasland", waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen zijn vastgesteld.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken. Hierbij worden jaarlijks via het controleprotocol overeengekomen reguliere goedkeurings- en rapporteringstoleranties gehanteerd. Daarnaast is RD vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving.
Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen, laat RD Maasland deze controle jaarlijks uitvoeren door de accountant.

CONCEPT

3.11 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten P1	0	0	0	0	0
Incidentele lasten P2	0	0	0	0	0
Incidentele lasten P3	0	0	0	0	0
Totale incidentele lasten P1-2-3	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Incidentele baten P1	0	0	0	0	0
Incidentele baten P2	0	0	0	0	0
Incidentele baten P3	0	0	0	0	0
Totale incidentele baten P1-2-3	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Geraamd saldo incidentele baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

RD Maasland beschouwt de ontvangen desintegratievergoeding van Peel en Maas, welke voor 5 jaar lang achtergebleven vaste lasten dekt, niet als incidenteel.
In de ramingen vanaf 2021 wordt geen rekening gehouden met incidentele zaken.

CONCEPT

3.12 Overhead

In het Staatsblad nummer 101 is een Besluit van 5 maart 2016 geplaatst, waarin gemeenten onder meer een apart overzicht dienen op te nemen met betrekking tot de kosten van de overhead. Dit om de raad een beter inzicht te geven in de totale kosten van de overhead. Wettelijk is het voldoende om alleen het totaalbedrag aan overhead op te nemen. De definitie van het begrip overhead en de specificatie van de kostengroepen welke hiertoe behoren, zijn nauwkeurig beschreven in de notitie van juli 2016 van de commissie BBV. Verderop wordt een opsomming gegeven van de elementen. Door de Provincie Limburg wordt er zonder meer van uit gegaan dat dit verplichte overzicht ook betrekking heeft op de gemeenschappelijke regeling en wel vanaf het begrotingsjaar 2018. Hoewel specialisten in Nederland op dit gebied elkaar tegenspreken en het gros van de samenwerkingsverbanden in Nederland op het gebied van afvalinzameling geen gehoor geven aan dit Besluit, neemt RD Maasland in dit verslag toch een overzicht op met daarin de presentatie van de cijfers voor het jaar 2022.
Toch plaatst RD Maasland enkele kanttekeningen hierbij. Immers, de deelnemende gemeenten presenteren deze cijfers niet in hun eigen verslaglegging. De totale bijdrage voor de programma's wordt gebruikt voor de samenstelling van diverse heffingen. Deze methode zou ook worden toegepast indien de dienst zou worden uitbesteed. Bij de facturatie hiervan zal door de leverancier ook geen overhead apart zichtbaar worden gemaakt. Aangezien de afvalwerkzaamheden onderhevig zijn aan concurrentie is het niet bevorderlijk dergelijke detailinformatie openlijk te delen. De deelnemende gemeenten behoren met de tarieven van de afvalstoffenheffing tot de laagste van Nederland.

bedragen x €	**Baten 2022**	**Lasten 2022**	**Saldo 2022**
Programma 1	3.337.587	6.892.108	-3.554.521
Programma 2	286.614	654.317	-367.703
Programma 3	1.217.850	1.034.398	183.452
Totaal P 1-2-3	**4.842.051**	**8.580.823**	**-3.738.772**
Overhead	0	1.358.479	-1.358.479
VPB	0	4.744	-4.744
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten	*4.842.051*	*9.944.046*	-5.101.995
Mutaties reserves	0	0	0
Dekking Peel en Maas desintegratie	249.100	0	249.100
Saldo na mutaties reserves	5.091.151	9.944.046	-4.852.895
Dekking gemeenten	4.852.895	0	4.852.895
(Geraamd) Resultaat	**9.944.046**	**9.944.046**	**0**

Uit deze tabel blijkt dat de overheadkosten in 2022 ruim € 1.358.000 bedragen, ofwel 14%.
Volgens "de Hoofdlijnen Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording" d.d. juni 2015 (Paragraaf 2.5: Inzicht in overhead en kosten) is het landelijke percentage 25 à 50%. RD Maasland presteert daarmee dus ruimschoots beter dan dat gemiddelde.

Als definitie voor Overhead wordt gehanteerd : alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Dit houdt in dat de volgende kosten onder overhead vallen:

- Leidinggevenden primair proces behalve projectleiding;
- Financiën, toezicht en interne controle;
- P&O / HRM;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie behalve klachtencommunicatie en project;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en –ondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering;
- Facilitaire zaken en kantoorruimte van de huisvesting, receptie, catering, gebouwenbeheerders, voor zover niet behorend tot de uitvoerende diensten;
- Kaderstellenden, adviseurs, archiefmedewerkers;
- Managementondersteuning primair proces.

CONCEPT

3.13 Doorschuif-btw

In 2003 zijn bij de invoering van het compensatiefonds onder meer de gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een keuze te maken tussen de kostenplus-regeling of de transparantiemethode. Gezamenlijk is in het voortraject in 2002 besloten voor deze laatste wijze te opteren waarbij de betreffende (inkoop)btw van RD Maasland derhalve wordt doorgeschoven naar de deelnemers. Onderstaande tabel geeft de raming van de doorschuif-btw voor het jaar 2022 per gemeente. Opgemerkt wordt dat de btw van de verwerkingskosten voor het huishoudelijke rest en gft afval als ook de verwerkingskosten voor veegvuil en kolkslib rechtstreeks via facturen in rekening wordt gebracht bij de deelnemers en daarom niet zijn opgenomen in de onderstaande cijfers. De verhoudingen qua aantal aansluitingen (gebaseerd op het containermanagementsysteem) per gemeente spelen een rol in de berekening. De qua hoogte wisselende bedragen voor de jaarlijkse investeringen hebben ook invloed op de doorschuift-btw. De fluctuatie als direct gevolg hiervan kan RD Maasland niet opvangen, immers de organisatie beschikt niet over middelen om hierin egaliserend te werken. Elke individuele gemeente zal derhalve intern maatregelen dienen te nemen om deze fluctuatie op te vangen.

.

Geraamde Doorschuif-btw	**2020**	**2021**	**2022**
(x € 1.000)	**Werkelijk**	**Raming**	**Raming**
Gemeente Leudal	260	372	281
Gemeente Maasgouw	175	256	197
Gemeente Roerdalen	88	89	91
Gemeente Echt-Susteren	58	91	80
TOTAAL DOORSCHUIF-BTW	**581**	**808**	**649**

CONCEPT

4. BIJLAGEN

- Bijlage 1 Meerjarenperspectief gemeentelijke bijdrage

CONCEPT

BIJLAGE 1 Meerjarenperspectief Gemeentelijke Bijdragen

BIJLAGE 1

Exclusief DVO OG-VEGEN

Gemeente	Geschatte aantal aansluitingen						Aandeel in €. Programma 1 incl.vpb lasten					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	15.789	15.690	15.800	15.800	15.800	15.800	1.608.210	1.867.586	1.998.011	2.095.388	2.081.840	2.067.841
Maasgouw	10.715	10.650	10.750	10.750	10.750	10.750	1.091.391	1.267.673	1.359.406	1.425.660	1.416.442	1.406.917
Roerdalen	9.226	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	513.409	634.432	747.690	784.130	779.060	773.821
Echt-Susteren	8.350	8.350	8.350	8.350	8.350	8.350	343.219	383.973	319.262	334.822	332.657	330.421
TOTAAL	**44.080**	**43.940**	**44.150**	**44.150**	**44.150**	**44.150**	**3.556.229**	**4.153.664**	**4.424.369**	**4.640.000**	**4.610.000**	**4.579.000**

Gemeente	Gegarandeerde veeguren						Aandeel in €. Vegen Programma 2					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	2.029	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	228.407	202.966	207.570	211.515	215.758	220.000
Maasgouw	1.355	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	152.534	131.928	134.920	137.485	140.242	143.000
TOTAAL	**3.384**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**3.300**	**380.941**	**334.894**	**342.490**	**349.000**	**356.000**	**363.000**

Gemeente	Geschatte aantal te ledigen kolken						Aandeel in €. Kolken Programma 2					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	14.835	14.800	14.850	14.850	14.850	14.850	30.471	29.295	38.844	39.812	40.609	41.405
Maasgouw	22.410	21.800	22.450	22.450	22.450	22.450	45.949	43.151	58.724	60.188	61.391	62.595
TOTAAL	**37.245**	**36.600**	**37.300**	**37.300**	**37.300**	**37.300**	**76.420**	**72.446**	**97.569**	**100.000**	**102.000**	**104.000**

Gemeente	Geschatte aantal aansluitingen						Aandeel in €. Programma 3 minus vpb*					
	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leudal	15.789	15.690	15.800	15.800	15.800	15.800	7.333	-35	-5.084	-5.084	-5.084	-5.084
Maasgouw	10.715	10.650	10.750	10.750	10.750	10.750	4.977	-24	-3.451	-3.451	-3.451	-3.451
Roerdalen	9.226	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	4.285	-21	-2.997	-2.997	-2.997	-2.997
TOTAAL	**35.730**	**35.590**	**35.800**	**35.800**	**35.800**	**35.800**	**16.595**	**-80**	**-11.532**	**-11.532**	**-11.532**	**-11.532**

Toelichting meerjarenperspectief

Bovenstaand perspectief is gebaseerd op:

- de verwachtingen voor 2022;
- de voorlopige cijfers van 2020 en doorkijk 2021;
- een stijging/indexering van de (contract)kosten met 2% per jaar;
- De per 2023 vervallen vrijval (249.100) uit de bestemmingsreserve desintegratie Peel en Maas in Programma 1;
- Toenemend positief effect van het nieuwe afvalbeleid (jaarlijks effect van €123.000 voor de jaren 2022 tm 2025). Zie ook de toelichting in paragraaf 2.2.

CONCEPT

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **13**

Onderwerp **:** Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 11 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	**Ja**
2. Wijze van agendering voor de raad	**Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:
Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor de grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen.

De fracties van het CDA, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD adviseren positief over het raadsvoorstel.

De fractie van het Democraten Roerdalen onthoudt zich van een inhoudelijk advies over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/13**

Zaaknummer: Z19-012090
Onderwerp: Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 april 2021,

gelet op het advies van de raadsadviescommissie,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

De grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juni 2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z19-012090
Onderwerp:	Holsterveld Vlodrop - (her)openen grondexploitatie
Datum:	13 april 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	De grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Motie 2020 M07 Bijlage 2: Stedenbouwkundige opzet Bijlage 3: Grondexploitatie Holsterveld Vlodrop

Inleiding, aanleiding en doelstelling

In het verleden zijn er plannen gemaakt voor de ontwikkeling van de woonwijk "Holsterveld" aan de rand van Vlodrop. Het gebied is bouwrijp gemaakt (bouwwegen en riolering zijn aangelegd). In totaliteit zijn er 9 (huur)woningen gebouwd. Vanwege de economische ontwikkelingen en omdat er geen ontwikkelaar was die de wijk verder wilde ontwikkelen, is in 2016 besloten de ontwikkeling te beëindigen en de grondexploitatie te sluiten. Op dit moment liggen de negen woningen midden in het open veld. Zowel stedenbouwkundig maar ook vanuit sociaal maatschappelijk oogpunt is dat niet wenselijk en in de programmabegroting van 2020 is opgenomen dat onderzocht gaat worden of de wijk Holsterveld kan worden afgerond. Op 24 september 2020 heeft uw raad een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld.

Vlodrop heeft met 2.360 inwoners (01-01-2021) het laagste aantal inwoners van de dorpen in Roerdalen. De bevolkingssamenstelling kenmerkt zich door vergrijzing en ontgroening. Sinds de gemeentelijke herindeling in 2007 ontbreekt het in het dorp aan nieuwbouw van betekenis. Jongeren, die nauwelijks kansen hebben op een woning in het eigen dorp, trekken weg naar elders en versterken daarmee de ontgroeningstrend. Tegelijkertijd zien we het aantal maatschappelijke voorzieningen de afgelopen jaren afnemen (wegvallen schutterij, dorpswinkel, voetbalclub) of onder druk staan (markt, horeca, sporthal, buitenbad).

De ontwikkeling van Holsterveld draagt bij aan het herstel van balans in de bevolkings-samenstelling. Daardoor ontstaat stabiliteit voor basisonderwijs en kinderopvang en komen er kansen voor andere essentiële maatschappelijke voorzieningen (kleine ondernemers, het verenigingsleven). Bovendien dragen nieuwe inwoners en het behoud van jongeren bij aan vitalisering van de dorpsgemeenschap. Tegelijkertijd ontstaat nieuw perspectief voor de veelbelovende gemeenschapsontwikkeling, die de afgelopen jaren in Vlodrop is ingezet.

Doel van het project is vooral een kwalitatief goede en logische afronding van de wijk Holsterveld en aansluiting bij de rest van het dorp te maken. Verder voorziet dit plan in woningen voor de verschillende doelgroepen in onze gemeente (dus jongeren, ouderen en gezinnen).

Bevoegdheid
De bevoegdheid van de gemeenteraad om de grondexploitatie vast te stellen vloeit voort uit het budgetrecht in artikel 189 Gemeentewet om de begroting vast te stellen. Volgens artikel 156, lid 2c, Gemeentewet kan de raad deze bevoegdheid niet overdragen.

Reden besluit
Door het beschikbaar stellen van de financiële middelen kan er uitvoering worden gegeven aan de afronding van de wijk Holsterveld in Vlodrop, middels de bouw van 27 woningen en de afronding van de infrastructuur en inrichting van het openbaar gebied. Hierbij ontstaan dan ook kansen voor klimaatadaptatie, voor de waterhuishouding, een groene ruimte om te ontmoeten en een goede afronding van de kern Vlodrop. Eveneens wordt hiermee een woningbouw-programma gerealiseerd waaraan behoefte is, variërend van sociale huur tot koopwoningen en vrije kavels.

Gevraagd besluit
Uw raad wordt gevraagd om de grondexploitatie Holsterveld Vlodrop te (her)openen.

Toelichting

1.1 Grondexploitatie kort uitgelegd
Met het grondbeleid wordt uitvoering gegeven aan andere beleidsmatige doelen, deze doelen kunnen zijn: werkgelegenheid creëren door het uitgeven van bedrijfskavels of voorzien in de woningbehoefte door het realiseren van bouwkavels voor woningen. Dit gebeurt via een plan of besluit op basis van de Wet ruimtelijke ordening. De gemeenteraad heeft hierbij de kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het grondbeleid en ook de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen. Een grondexploitatie is een begroting om kosten en opbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

De belangrijkste voorwaarden van een grondexploitatie (gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording):
- Startpunt Grondexploitatie (GREX) is het raadsbesluit vaststellen GREX;
- Budgetrecht bij gemeenteraad (artikel 189 Gemeentewet);
- Jaarlijkse herziening grondexploitaties (gebeurt via de P&C-cyclus);
- Gronden kunnen eerst worden geactiveerd;
- Voorbereidingskosten kunnen 5 jaar worden geactiveerd.

Hoe wordt een grondexploitatie dan opgesteld?
- Op basis van vigerend gemeentelijk beleid (wonen, economie, parkeren, groen etc.).
- Stedenbouwkundig plan en bouwprogramma (iteratief proces tussen stedenbouwkundige, beleidsmedewerkers en planeconoom).
- Methoden om kosten en opbrengsten te ramen:
  - Kosten: ervaringscijfers en kengetallen, taxaties, ramingen, comparatieve methoden.

  - Opbrengsten: comparatieve methoden, taxeren, residueel, subsidies, grondopbrengsten.
- Planning voor fasering kosten en opbrengsten.

Het stedenbouwkundig plan is de basis voor de grondexploitatie Holsterveld. In de grondexploitatie worden kosten begroot op basis van kengetallen en bekende informatie. De opbrengsten worden ingeschat op basis van een recente taxatie naar de grondprijs. De opbrengst van de sociale huurwoningen is gebaseerd op het onderhandelingsresultaat met Wonen Limburg. Dit alles om aan de wens te voldoen om sociale huurwoningen en koopwoningen in diverse prijsklassen te realiseren en het Holsterveld af te bouwen.

1.2 Er komen in plaats van 23 woningen nu 27 woningen
Volgens de planvoorraadlijst van 2018 mogen ter plaatse nog 23 woningen gerealiseerd worden. Op basis van de motie van uw raad van 24 september 2020 (Motie 2020M07, in bijlage 1) en gewijzigd provinciaal beleid wordt met dit voorstel een iets groter programma gerealiseerd, namelijk de bouw van 27 woningen. Het betreft 10 grondgebonden woningen in de sociale huur, 10 woningen vrije sector projectmatig en 7 vrije sector kavels. De extra vier bouwtitels worden ten laste gebracht van de transformatie-eenheden binnen de kern Vlodrop.

1.3 De beoogde woningbouw sluit grotendeels aan bij de kwalitatieve behoefte in Vlodrop
Voor dit plan worden geen woningen aan de planvoorraadlijst toegevoegd. Op de bestaande planvoorraadlijst zijn voor Holsterveld 23 wooneenheden opgenomen. Voor de extra vier woningen gebruiken we transformatie eenheden. Gelet op de verwachte krimp is er gelet op de Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 t/m 2021 geen behoefte aan extra woningen in Vlodrop.

Wel is er gelet op de veranderende bevolkingssamenstelling als gevolg van de vergrijzing en ontgroening behoefte aan andere typen woningen. Uit het Etil, Woononderzoek Midden Limburg blijkt dat er in de komende jaren (tot 2030) in Vlodrop juist veel behoefte ontstaat aan grondgebonden seniorenwoningen in de huur en koopsector. De beoogde sociale huurwoningen sluiten hierbij aan. Voor de 10 koopwoningen is een prijsvraag gestart om een ontwikkelaar te selecteren. In de prijsvraag is levensloopbestendigheid één van de voorwaarden. Deze woningen sluiten dus aan bij kwalitatieve behoefte in Vlodrop. Daarnaast dienen deze woningen geschikt te zijn voor bepaalde doelgroepen, zoals ouderen of starters. Dit sluit aan bij het provinciale woonbeleid, zoals dit is vastgelegd in Limburgse Agenda Woningmarkt 2020-2023.

Om in het plangebied een mix van typen woningen en bewoners te krijgen in de wijk en om het verlies door de verkoop van de gronden aan de corporatie te compenseren worden 7 vrije kavels uitgegeven. Verder zorgen de 7 vrije kavels voor een zachtere overgang naar het buitengebied.

1.3 Het stedenbouwkundig plan zorgt voor een kwalitatieve afronding
Bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan is vooral gezocht naar een kwalitatieve aansluiting van de bestaande negen woningen bij de rest van de kern Vlodrop. In het plan is

rekening gehouden met de bestaande infrastructuur, parkeren, met ruimte voor openbaar groen, de opvang van hemelwater, het tegengaan van hittestress en bij het dorpse karakter van Vlodrop. Verder mag onder de hoogspanningsmasten niet meer gebouwd worden, dus dat gebied is – in tegenstelling tot de oude plannen – niet meer uitgeefbaar voor woningbouw. Dat betekent dat in het stedenbouwkundig plan relatief veel openbaar gebied is opgenomen. In de opzet is ook rekening gehouden met duurzaamheid (oriëntatie voor de zonnepanelen, klimaatadaptatie, etc.) en het grotere bouwprogramma. Verder zijn er gesprekken geweest met Wonen Limburg voor de realisatie van (sociale) huurwoningen in het plangebied. Ook de ruimtelijke wensen van Wonen Limburg zijn verwerkt in het plan. In de basis sluit het stedenbouwkundig plan goed aan bij de bestaande 9 woningen en de omgeving en wordt door de realisatie van dit plan een kwalitatief goed plan aan Vlodrop toegevoegd dat bijdraagt aan de woningbehoefte (zoals uitgevoerd in het woningbehoefte-onderzoek - verdieping kern Vlodrop). Het stedenbouwkundig plan is in bijlage 2 bijgevoegd. Tevens is er in het openbaar gebied voldoende ruimte voor parkeren, water en ruimte om elkaar te ontmoeten.

1.4 We beginnen de exploitatie met een negatief saldo
In 2016 is de grondexploitatie gesloten. Daar stond destijds nog een bedrag van €137.000 als "verlies". Dat verlies moeten we meenemen bij de start van deze grondexploitatie.

1.5 Het bouwen van betaalbare huurwoningen heeft een negatief effect op de exploitatie
Op 8 december 2020 is met Wonen Limburg een intentieovereenkomst gesloten om te onderzoeken of Wonen Limburg 10 levensloopbestendige sociale huurwoningen gaat realiseren in het Holsterveld. Wonen Limburg neemt alleen deel aan deze ontwikkeling als ze er geen verlies op lijden. Momenteel zijn er gesprekken gaande om de intentieovereenkomst nader uit te werken. Hierbij is het investeringsverlies één van de gespreksonderwerpen. Het investeringsverlies wordt opgebouwd uit 1. bouwkosten van de woningen, 2. advies- en legeskosten en 3. grondkosten. Wonen Limburg heeft aangegeven slechts deel te nemen als de grondkosten voor die locatie slechts €5.000 per woning zijn. Dat heeft een negatief effect op de opbrengst van de grondexploitatie.

1.6 De lagere grondprijs voor de huurwoningen is te verantwoorden
Ondanks dat een lagere grondprijs voor Wonen Limburg een negatief effect heeft op de grondexploitatie is het wel te verantwoorden om een lagere grondprijs toe te passen. Wonen Limburg overweegt om 10 sociale huurwoningen te bouwen. Het gaat hier om grondgebonden senioren woningen. De verwachte huurprijs ligt (gelet op het prijspeil van 2021) tussen de € 633,- en € 750,- per maand. Uit het Etil, Woononderzoek Midden Limburg blijkt dat er in de komende jaren (tot 2030) in Vlodrop juist veel behoefte ontstaat aan dit soort betaalbare grondgebonden (senioren)woningen in de huursector. Wonen Limburg is de enige actieve woningcorporatie in onze gemeente. De verwachting is dan ook dat er zich niet snel een andere geschikte partner aanbiedt om dit type betaalbare huurwoningen in Vlodrop te realiseren.

1.7 De grondprijs voor de koopwoningen dateert nog uit 2013, terwijl om ons heen de grondprijzen zijn gestegen.
Onze grondprijzen zijn gebaseerd op de rapportage "Grondprijzen Woningmarkt Roerdalen" uit 2013. De grondprijs voor Vlodrop is daar bepaald op €120,-/m2. De vraag is of de grondprijs van €120 uit 2013 in 2021 nog reëel is. De kosten voor infrastructuur en aanleg van groen-voorzieningen zijn sinds 2013 ook gestegen, maar aan de inkomstenkant vindt geen stijging plaats. Daarom is een taxatie uitgevoerd en hebben wij een gevarieerde grondprijs bepaald (met uitzondering van de gronden voor de woningen van Wonen Limburg), variërend van € 152-190 / m^2 voor de vrije kavels en € 210 - 220 / m^2 voor de koopwoningen. Op basis van de nota grondbeleid moet de grondprijs marktconform zijn.

1.8 Het plangebied kent naar verhouding veel openbaar gebied
In het voorliggende stedenbouwkundige plan is er relatief veel openbaar gebied aanwezig. Dit is nodig voor de opvang van regenwater en er is voldoende ruimte voor parkeren. Een groot deel komt vrij omdat in de oudere plannen onder de hoogspanningsmasten gebouwd zou worden. Aangezien dat niet meer is toegestaan is dit geen uitgeefbaar gebied meer.

Dit biedt ons de kans om een mooie overgang te maken naar het buitengebied. Het inzaaien met een kruidenrijkmengsel waar mensen bloemen kunnen plukken maar ook waar vlinders, bijen en vogels goed gedijen. In combinatie met het aanplanten van fruitbomen kunnen we een bloemrijke pluktuin realiseren.

Dit verhoogd de biodiversiteit en wellicht biedt dit kansen om een groene ontmoetingsplek voor de inwoners van Vlodrop te maken (zoals opgenomen in de ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050). Dit is dus een kans voor een groene ontmoetingsplek. Indien er in de exploitatie financiële ruimte is kan het gebied hoogwaardiger dan alleen grasland worden ingericht. Dat wordt nog nader onderzocht bij de uitwerking van het project. In de grondexploitatie is daarvoor een stelpost ter hoogte van €150.000 opgenomen. Afhankelijk van de planuitwerking en uiteindelijke financiële ruimte in het project kan besloten worden dit gebied hoogwaardiger in te richten.

1.9 Met deze grondprijs sluiten we de grondexploitatie positief

Op basis van voorgaande informatie leidt dit tot volgende opzet van de grondexploitatie. De nader gedetailleerde grondexploitatie is als bijlage 3 bijgevoegd. De bedragen in deze tabel zijn op duizendtallen afgerond. In voorgaande afbeelding is de begrenzing van het exploitatiegebied weergegeven.

Inbrengkosten	
Oorspronkelijke boekwaarde (eindsaldo vorige exploitatie)	€ 137.000
Kosten	
Bouw- en woonrijp maken (riolering, plantsoenen, waterpartijen, meubilair, kabels en leidingen, groenaanplant, incl. % onvoorzien en inclusief een stelpost ter hoogte van €150.000 voor het hoogwaardiger inrichten van het gebied onder de hoogspanningsmasten)	€ 894.000
Planvorming & toezicht (ontwerp en advies)	€ 134.000
Gemeentelijke apparaatskosten	€ 34.000
Voorbereiding: inzet externe adviseurs, juridische kosten, kosten bestemmingsplan, taxatie, loting kavels, communicatie	€ 30.000
Overig: 10% Onvoorzien	€ 109.000
Overig: Prijsstijging (2,5%).	€ 88.000
Totaal kosten (incl. stelpost en excl. inbreng boekwaarde)	**€ 1.289.000**
Totaal kosten (incl. stelpost en incl. inbreng boekwaarde)	**€ 1.426.000**
Opbrengsten	
Grondopbrengsten: grondverkopen.	€ 1.650.000
Totaal opbrengsten	**€ 1.650.000**
Saldo (opbrengsten minus totaal kosten incl. boekwaarde)	**€ 224.000 (+)**

Op basis van het stedenbouwkundig plan en het verlies uit het verleden blijkt dat we op basis van deze uitgangspunten de grondexploitatie positief sluiten. We buigen hiermee het oorspronkelijke verlies van € 137.000 om tot een winst van circa € 224.000. Hier is nog geen rekening is gehouden met verschuldigde vennootschapsbelasting.

Risico's

1.1 De grondexploitatie heeft formeel een looptijd van 10 jaar. De kosten en opbrengsten binnen de grondexploitatie zijn geraamd op basis van de kennis van nu en de marktverwachtingen.
Een belangrijke kanttekening bij de te voeren grondexploitatie is dat wij een gemeentelijke grondexploitatie voeren. Er bestaat natuurlijk een risico dat niet alle woningen/kavels verkocht worden en daarmee de opbrengsten achter blijven bij de kosten. We moeten immers de opbrengsten wel nog waar maken. De betrouwbaarheid van de grondexploitatie is echter getoetst op volledigheid, parameters (rente, kosten en opbrengstenstijging), juistheid en volledigheid van de kosten en de bandbreedte waarin deze zullen bewegen. Daarbij is de verwachting dat het project niet binnen 10 jaar maar binnen circa 4 à 5 jaar kan worden afgerond.

1.2 Mogelijkheid voor staatssteun

Om concurrentievervalsing met bedrijven te voorkomen, moeten overheden zich aan gedragsregels houden. De Wet Markt en Overheid bevat hiertoe 4 gedragsregels.

- Doorberekening kosten (kosten doorberekenen in de prijs).
- Bevoordelingsverbod (eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen).
- Gegevensgebruik (gegevens niet opnieuw gebruiken).
- Functiescheiding (bestuur en uitvoering scheiden).

Ingeval van deze ontwikkeling zou wellicht de eerste gedragsregel twijfelachtig kunnen zijn omdat de grondprijs voor de sociale woningbouw niet marktconform is (zie onder overwegingen). Aangezien de grondprijs voor de huurwoningen van Wonen Limburg onder de marktwaarde ligt zou er sprake kunnen zijn van staatssteun. Uit raadpleging en overleg met het Kenniscentrum Europa Decentraal[1] blijkt dat er geen sprake is van staatssteun, omdat:

- Woningcorporaties zijn op grond van de Woningwet aangewezen als toegelaten instelling voor de volkshuisvesting, zij bouwen en beheren goede en goedkope woningen (sociaal).
- De bouw en verhuur van sociale woningbouw en maatschappelijk vastgoed is door de Europese Commissie als Diensten van Algemeen Economisch Belang (verder: DAEB) goedgekeurd.
- In art. 61 Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting zijn steunvormen omschreven die in aanmerking komen voor een DAEB-compensatie.
- Steunvormen die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd als DAEB-compensatie zijn grondkostensubsidies: grond kan dan onder de marktprijs verkocht worden.

Europa Decentraal geeft aan dat de activiteiten van een woningcorporatie in het kader van sociale woningbouw zijn aangewezen als "DAEB". Bij de verkoop van grond die bestemd is voor sociale woningbouw kan volgens de staatssteunregels een uitzondering gemaakt worden en 'steun' worden verleend. De grondprijs hoeft niet marktconform te zijn. Wonen Limburg heeft wel een rapportageverplichting. Er is dus geen sprake van staatssteun bij deze ontwikkeling en de gemeente houdt zich aan de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid. Aangezien de Aanbestedingswet wel van toepassing blijft moeten we (in de overeenkomst met Wonen Limburg) borgen dat het gaat om een stedelijke opgave. Hier maken we dan een verwijzing naar ons volkshuisvestingsbeleid (Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021) en borgen we de realisatie van sociale huurwoningen.

1.3 Indien Wonen Limburg investeringsverlies heeft stappen ze uit het project

Als de grondprijs voor de huurwoningen omhoog moet en Wonen Limburg een investeringsverlies krijgt dan is de kans groot dat Wonen Limburg weer uit het project stapt en we op zoek moeten naar een andere verkoper/verhuurder. Dat heeft dan een negatief effect op de planning/ uitvoering en op de aanwezigheid/haalbaarheid van betaalbare huurwoningen in het project. Op basis van de kwalitatieve behoefte is er juist wel een wens voor het realiseren van sociale

[1] *https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/woningcorporaties-2/*

grondgebonden seniorenhuurwoningen. Deze zijn nagenoeg onmogelijk te realiseren zonder deelname door Wonen Limburg.

Planning en uitvoering
Momenteel wordt gewerkt aan het civieltechnisch plan, de afronding van het stedenbouwkundig plan, het opstellen van de overeenkomst met Wonen Limburg en de verkoop van de resterende 10 bouwkavels aan een ontwikkelaar. De verkoop aan een ontwikkelaar geven we vorm middels een prijsvraag waarbij partijen zich kunnen inschrijven. Eveneens is het uitwerkingplan (bestemmingsplan) ter hand genomen. In 2021 zal de grondoverdracht plaatsvinden aan Wonen Limburg en wordt de verkoop van de vrije bouwkavels opgestart. Volledige realisatie is voorzien binnen 4 a 5 jaar na het tot stand komen van het bestemmingsplan (uitwerkingsplan).

Communicatie en participatie
Uw gemeenteraad is in november 2019, juni 2020 en december 2020 geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. In 2019 is ook een bewonersbrief en een persbericht verspreid. Daarnaast is naar aanleiding van het ondertekenen van de intentieovereenkomst tussen Wonen Limburg en de gemeente een persbericht uitgegaan. Na het openen van de grondexploitatie kan de verkoop worden gestart en bestemmingsplanprocedure. In dat kader vindt dan ook weer communicatie en participatie plaats. Eveneens gaan we de plannen toelichten aan "Veer zeen Vlorp" en betrekken we Wonen Limburg bij de communicatie over de realisatie en verhuur van de huurwoningen.

Evaluatie
De grondexploitatie wordt structureel geëvalueerd en bewaakt. Tijdens de P&C cyclus (paragraaf grondbeleid) wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de realisatie van het Holsterveld en de bijbehorende financiën.

Sint Odiliënberg, 13 april 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

Zonder stemming aangenomen
24/9

Motie

Raadsvergadering	:	24 september 2020
Agendapunt	:	8
Registratienummer	:	2020 M07
Onderwerp	:	Holsterveld Vlodrop - voorbereidingskrediet

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 24 september 2020

Gehoord de beraadslagingen,

Constaterende dat:
- Het heropenen van BP Holsterveld gevolgen voor de afbouw van de planvoorraadlijst kan hebben;
- De Provincie Limburg haar omgevingsverordening gaat aanpassen;
- De koppeling tussen opruimen oude planvoorraad en toevoegen nieuwe plannen wordt losgelaten;

Van mening zijnde dat:

- Regionale afstemming over het woningbouwprogramma noodzakelijk blijft;
- Het BP Holsterveld met het gewijzigde Provinciale beleid een zwaarder woningbouwprogramma kan krijgen

Roept het college op om:

1. Zo spoedig mogelijk het regionale overleg op te starten om, met de veranderde Provinciale regelgeving, het volkshuisvestingsvraagstuk in de regio en daarmee ook in Roerdalen aan te pakken.
2. Met name voor het BP Holsterveld te onderzoeken of een zwaarder woningbouwprogramma mogelijk cq. wenselijk is;
3. De gemeenteraad te informeren over de resultaten van dit overleg en onderzoek.

en gaat over tot de orde van de dag.

H. Nijskens
VVD

M. Thevissen
Ons Roerdalen

LEGENDA

- RIJWEG - ASFALT
- RIJWEG - KLINKETRS ZWART
- RIJWEG - KLINKERS ROOD
- PARKEERVAK - KLINKERTS ANTRACIET
- LOOPSTROOK - TROTTOIRTEGELS GRIJS
- GAZON
- GRAS / BLOEMENMENGSEL
- PLANTVAK BODEMBEDEKKERS
- BOSPLANTSOEN
- STRUINPAD - HALFVERHARDING
- BOOM - BESTAAND
- BOOM - NIEUW
- ZOEKLOCATIE WATERBERGING
- KAVEL UITGEEFBAAR
- 29.83 BESTAANDE HOOGTE

PROGRAMMA

- SENIORENWONING HUUR (GESCHAKELD/TWEEKAPPER) 10 STUKS
- SENIORENWONING (TWEEKAPPER) 8 STUKS
- SENIORENWONING (VRIJSTAAND) 2 STUKS
- VRIJSTAANDE WONING 7 STUKS

GEONIUS

Geonius Infra
De Asselen Kuil 10
6161 RD Geleen
+31 (0) 88 1300 600

project
STEDENBOUWKUNDIGE SCHETS
Holsterveld te Vlodrop

onderdeel
Definitief ontwerp

opdrachtgever
Gemeente Roerdalen

status	concept
datum uitgave	08-03-2021
schaal	1:500
blad	1 / 1
getekend	J. van Schie
paraaf	
vrijgegeven	
paraaf	
formaat	A1
projectnummer	CA200031.016
documentsoort	TEKENING
tekening nummer	CA200031.016-T-DO.01
versie	1.0

© 2020 - www.geonius.nl

CA200031.016-DO.01.dwg

PROJECTGEGEVENS

project:	Holsterveld Vlodrop
opdrachtgever:	Gemeente Roerdalen
betreft:	Grondexploitatie
datum:	19-03-2021
status:	DO concept 02
opsteller:	Marco Beckers

BECKERS + bouweconomie

VARIABELEN

index kostenstijging verwervingen:	0,00%	
index kostenstijging kosten:	2,50%	
index opbrengstenstijging	0,00%	
rentevoet:	0,00%	
verdisconteringsvoet:	2,00%	
startjaar project	2021	Peildatum
bepalingsmethode grondwaarde huurwoningen:	1	(1=residueel 2=grondquote)
bepalingsmethode grondwaarde koopwoningen:	1	
bepalingsmethode grondwaarde winkels:	1	
bepalingsmethode grondwaarde kantoren:	1	
bepalingsmethode grondwaarde parkeren:	1	

SAMENVATTING EXPLOITATIERESULTAAT

Kosten	**totaal**
boekwaarde 1-1-2017	136.591
overige kosten:	1.200.439
totaal nominaal	**1.337.030**
kostenstijging verwerving:	-
kostenstijging:	88.413
rentekosten/opbrengsten:	-
totaal kosten:	**1.425.443**

Opbrengsten			
opbrengen huurwoningen	50.000	10	st
opbrengsten koopwoningen	657.400	10	st
opbrengsten uitgeefbare kavels	942.704	7	st
opbrengsten winkels e.d.	0		
opbrengsten kantoren	0		
opbrengsten parkeren	0		
totaal nominaal	**1.650.104**		
totaal opbrengst stijging	-		
totaal opbrengsten	**1.650.104**		

plansaldo nominaal (statisch)	313.074	
plansaldo op eindwaarde	224.661	
plansaldo netto contan	**184.300**	sluitende grex

PROGRAMMA

totaal aantal grondgebonden koop	17	63%		
totaal aantal koop appartementen	0	0%	100%	27 st.
totaal koop	**17**	**63%**		
totaal grondgebonden huur	10	37%	0%	0 st.
totaal huur appartementen	0	0%		
totaal huur	**10**	**37%**		
totaal aantal woningen:	**27**			

KOSTEN

BECKERS +
bouweconomie

	hoev.	eenh.	prijs/eenh.	totaal	peiljr.	geindexeerd
1. Boekwaarde				136.591		**136.591**
Boekwaarde opnieuw activeren d.d. 2016	1,00	pst	136.591,00	136.591	2021	136.591
waarde is nog steeds actueel				0		-
Negatieve boekwaarde: boekhoudkundig.				0		-
				0	2018	-
subtotaal kosten						**136.591**

KOSTEN

BECKERS bouweconomie

		hoev.	eenh.	prijs/eenh.	totaal	peiljr.	geindexeerd
1. Historisch kosten					0		**0**
					0		-
					0		-
2. Vrijmaken van gronden (sloopkosten)							**0**
					0		-
					0		-
					0		-
					0		-
3. Grondwerk-/bodemsanering							**0**
					0		-
					0		-
4. Archeologie							**0**
					0		-
					0		-
					0		-
5. Bouw- & Woonrijp maken							**893.903**
1.2	Grondwerk						
	- egaliseren en ophogen	13.550,00	m2	3,50	47.425	2021	47.425
	- bouwkavels egaliseren en ophogen	10.149,00	m2	3,50	35.522	2021	35.522
							-
1.3	Verharding						
	kruising holsterweg / Gildelaan (handhandhaven)						
	asfaltverharding verwijderen	365,65	m2		0	2021	-
	klinkerverharding zwart aanbrengen	365,65	m2		0	2021	-
	Gildelaan / Ambachtslaan						
	asfaltverharding verwijderen	1.663,00	m2	30,00	49.890	2021	49.890
	klinkerverharding rood aanbrengen	1.663,00	m2	80,00	133.040	2021	133.040
	kruisinging van den Broeksingel /Holsterweg blijft gehandhaafd					2021	-
	Parkeervakken Ambachtssingel / Holsterweg						
	klinkerverharding antraciet	311,69	m2	80,00	24.935	2021	24.935
	wandelpaden						
	trottoirtegels grijs	1.692,96	m2	45,00	76.183	2021	76.183
	uitstapstroken langs P-plaatsen	110,00	m1	45,00	4.950	2021	4.950
							-
1.4	Riolering c.a.						-
	- aanleg vuilwaterriool		m1	110,00	0	2016	-
	- aanbrengen kolken hoh 40 m1	10,00	st	450,00	4.500	2016	5.091
	- aanleg regenwaterriool	250,00	m1	95,00	23.750	2016	26.871
	-wadi langs Gildelaan	1.035,00	m2	10,00	10.350	2021	10.350
	- uitleggers	8,00	st	1.200,00	9.600	2021	9.600
	- reparatie Holsterweg na uitleggers	990,00	m2	75,00	74.250	2021	74.250
							-
1.5	Groenaanleg						
	6. Groenaanleg Westelijk van Gildelaan						

BECKERS +
bouweconomie

		hoev.	eenh.	prijs/eenh.	totaal	peiljr.	geindexeerd
	parksetting donker geel > gras	3.907,00	m2	10,00	39.070	2021	39.070
	gazon	1.035,00	m2	10,00	10.350	2021	10.350
	bomen nieuw		st	1.500,00	0	2021	-
	struinpaden		m1	20,00	0	2021	-
	extra inrichting in een parkachtige setting	1,00	SP	150.000,00	150.000	2021	150.000
	7. Groenaanleg Oostelijk van Gildelaan						
	parksetting donker geel	424,00	m2	15,00	6.360	2021	6.360
	gazon	1.663,00	m2	10,00	16.630	2021	16.630
	bomen nieuw	4,00	st	1.500,00	6.000	2021	6.000
	struinpaden		m1	20,00	0	2021	-
	Woonrijp groen rond kavels						
	gazon	2.368,00	m2	10,00	23.680	2021	23.680
	bodembedekkers	90,00	m2	35,00	3.150	2021	3.150
	bomen nieuw	22,00	st	1.500,00	33.000	2021	33.000
	bossage zuidzijde (haag 130 m1)		m2	20,00	0	2021	-
	- aanleg speelterrein	1,00	pst	10.000,00	10.000	2021	10.000
	achterstrook gaat naar VS kopers:						
	bossage zuidzijde aanleg door bewoners	0,00	m2	20,00	0	2021	0
	bomen nieuw		st	1.500,00	0	2021	0
							-
1.6	Nutsvoorziening						-
	- lichtmasten	12,00	st	1.200,00	14.400	2016	16.292
	- kabels en leidingen	n.v.t.					
							-
	Objectonvoorzien:	10%		812.639,46	81.264	2021	81.264
							-
6. Planvorming							**134.086**
	V&T						-
	Ontwerpkosten						-
	Advieskosten tbv bestek- & tekeningen				0		-
	Kosten bestek- en tekeningen	15%	pst	893.903,41	134.086	2021	134.086
	Directie & toezicht tijdens uitvoering						-
7. Gemeentelijke apparaatskosten							**33.802**
	Management & Organistatie						-
	-Projectleiding	160,00	mu	90,00	14.400	2021	14.400
	-Projectassistentie						
	-Communicatie & publicatie	16,00	mu	90,00	1.440	2021	1.440
	-kadastrale info & tekenwerk	6,00	mu	90,00	540	2021	540
	Vastgoedontwikkeling						
	- Vastgoedjurist (extern)	1,00	pst	2.300,00	2.300	2021	2.300
	- Contractmanagement						
	- Planeconoom (extern)	1,00	pst	3.700,00	3.700	2021	3.700
	- RO jurist	20,00	mu	125,00	2.500	2021	2.500
	- RO tekenaar						
	RO beleidsvelden (vakspecialisten)						
	- bodem	2,00	mu	121,00	242	2021	242

BECKERS bouweconomie

	hoev.	eenh.	prijs/eenh.	totaal	peiljr.	geindexeerd
- geluid						
- waterhuishouding						
- luchtkwaliteit						
- ecologie, flora en fauna	2,00	mu	121,00	242	2021	242
- duurzaamheid						
- natuur en landschap						
- monumenten & archeologie						
- stedenbouw	20,00	mu	121,00	2.420	2021	2.420
- parkeren, verkeer & ontsluiting	2,00	mu	121,00	242	2021	242
- landschappelijke inpassing						
- volkshuisvestiging		mu	121,00	0	2021	-
- trillingen en windhinder						
- economie						
PZ beleidsvelden						
- geluid						
- externe veiligheid						
- milieuhinder						
- evenementen						
- integrale veiligheid						
BO beleidsvelden						
- kabels en leidingen						
- parkeren, verkeer, ontsluiting (fysiek)	16,00	mu	121,00	1.936	2021	1.936
Interne uren verkoop						
Projectleider	16,00	mu	90,00	1.440	2021	1.440
junior medewerker RO	32,00	mu	75,00	2.400	2021	2.400
8. Advieskosten						**29.518**
Stedenbouwkundig plan	1,00	off	7.500,00	7.500	2021	7.500
Bodem- & grondwateronderzoek cfm offerte	1,00	off	2.850,00	2.850	2021	2.850
Ecologisch onderzoek	1,00	off	2.040,00	2.040	2021	2.040
Planschade		nvt		0		
Bestemmingsplan cfm offerte	1,00	off	5.250,00	5.250	2021	5.250
				0		
Marketing kosten				0		
opzet maken voor brochure	24,00	uur	85,00	2.040	2021	2.040
bouwbord	1,00	st	2.500,00	2.500	2021	2.500
artist impression	1,00	st	1.000,00	1.000	2021	1.000
verkoopbrochures	50,00	st	15,00	750	2021	750
advertentiekosten	1,00	pst	1.000,00	1.000	2021	1.000
						7.290
taxatiekosten	1,00	pst	2.587,50	2.588	2021	2.588
lotingskosten notaris	1,00	pst	2.000,00	2.000	2021	2.000
subtotaal kosten						**1.091.308**

9. Onvoorzien en opslagen			**109.131**
Planontwikkeling		PM	0
Voorbereiding en toezicht posten 2, 3, 5, 6 en 7		PM	0
Legeskosten, vergunningen en procedures posten 2		PM	0
Onvoorzien		10%	109.131
Totaal kosten exclusief B.T.W.			**1.200.439**

BECKERS bouweconomie

KOOP - GRONDGEBONDEN

Tekening Genius CA200031,016-T-DO,01 V1,0 d.d. 08-03-2021

Wonen Limburg							
seniorenwoningen geschakeld	1	kavel	190 m²	€	26 /m²	€	5.000
€ 5.000/kavel	1	kavel	150 m²	€	33 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	145 m²	€	34 /m²	€	5.000
	1	kavel	150 m²	€	33 /m²	€	5.000
	1	kavels	190 m²	€	26 /m²	€	5.000
	10 st		1.550 m²			€	50.000
"resterende" kavels							
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior vrijstaand	1	kavel	350 m²	€	210 /m²	€	73.500
senior vrijstaand	1	kavel	350 m²	€	210 /m²	€	73.500
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
senior 2 kapper	1	kavel	290 m²	€	220 /m²	€	63.800
	10 st		3.020 m²			€	657.400
vrije kavels							
particuliere verkoop	1	kavels	735 m²	€	177 /m²	€	129.960
	1	kavels	680 m²	€	185 /m²	€	125.780
	1	kavels	670 m²	€	187 /m²	€	125.020
	1	kavels	740 m²	€	176 /m²	€	130.340
	1	kavels	804 m²	€	168 /m²	€	135.204
	1	kavels	860 m²	€	162 /m²	€	139.460
	1	kavels	1.090 m²	€	144 /m²	€	156.940
	7 st		5.579 m²			€	942.704
Totaal	*27 st*		10.149 m²	€	163 /m²	€	1.650.104

Opbouw grondprijs vs kavels cfm taxatie M. Kakkenberg

	eerste 650 m2 volle prijs, meerdere aan 40% daarvan						
			100%		40%		
particuliere verkoop	650 m²	85 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	129.960
	650 m²	30 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	125.780
	650 m²	20 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	125.020
	650 m²	90 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	130.340
	650 m²	154 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	135.204
	650 m²	210 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	139.460
	650 m²	440 m²	€ 190 /m²	€	76 /m²	€	156.940

KASSTROOM

BECKERS bouweconomie

periode		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
jaar		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
totaal		%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag
Historische kosten																					
1. Boekwaarde	136.591	100%	100%	136.591		0		0		0		0		0		0		0		0	
	136.591			**136.591**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**	
kostenstijging historische kosten 0,0%	-			-		-		-		-		-		-		-		-		-	
totaal historische kosten geindexeerd	**136.591**			**136.591**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**	
kosten																					
1. Historisch kosten	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
2. Vrijmaken van gronden (sloopkoster	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
3. Grondwerk-/bodemsanering	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
4. Archeologie	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
5. Bouw- & Woonrijp maken	893.903	100%		-	22%	196.659	28%	250.293	20%	178.781	20%	178.781	10%	89.390		-		-		-	
6. Planvorming	134.086	100%	60%	80.451	10%	13.409	10%	13.409	10%	13.409	10%	13.409		-		-		-		-	
7. Gemeentelijke apparaatskosten	33.802	100%	70%	23.661	10%	3.380	5%	1.690	5%	1.690	5%	1.690	5%	1.690		-		-		-	
8. Advieskosten	29.518	100%	100%	29.518		-		-		-		-		-		-		-		-	
9. Onvoorzien en opslagen	109.131	100%		-	20%	21.826	20%	21.826	20%	21.826	20%	21.826	20%	21.826		-		-		-	
totale kosten nominaal	**1.200.439**			**133.630**		**235.274**		**287.218**		**215.706**		**215.706**		**112.907**		**-**		**-**		**-**	
kostenstijging 2,5%	88.413					8.878		18.289		19.471		25.351		16.424		-		-		-	
totaal kosten geindexeerd	**1.288.852**			**133.630**		**244.151**		**305.507**		**235.177**		**241.056**		**129.330**		**-**		**-**		**-**	
opbrengsten																					
grondopbrengst huurwoningen	50.000	100%		-	100%	50.000		-		-		-		-		-		-		-	
grondopbrengst koopwoningen	657.400	100%		-	50%	328.700	50%	328.700		-		-		-		-		-		-	
grondopbrengst uitgeefbare kavels	942.704	100%		-		-	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838	13%	117.838
0		0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
		0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
grondopbrengst kantoren	-	0%		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
grondopbrengst parkeren	-	0%		-				-													
totale opbrengst nominaal	**1.650.104**			**-**		**378.700**		**446.538**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**	
opbrengst stijging 0,0%	-			-		-		-		-		-		-		-		-		-	
totaal opbrengst geindexeerd	**1.650.104**			**-**		**378.700**		**446.538**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**		**117.838**	
financieringsbehoefte																					
Beginsaldo periode				0		-270.221		-135.673		5.359		-111.980		-235.199		-246.691		-128.853		-11.015		106.823
geindexeerde mutatie per periode				-270.221		134.549		141.031		-117.339		-123.218		-11.492		117.838		117.838		117.838		117.838
rente debet en credit 0,0%	**0**			0		0		0		0		0		0		0		0		0		0
eindsaldo				-270.221		-135.673		5.359		-111.980		-235.199		-246.691		-128.853		-11.015		106.823		224.661
NCW o.b.v. disconteringsvoet 2,0%				0		0		0		0		0		0		0		0		0		184.300

Plansaldo

totale kosten geindexeerd	1.425.443
totale opbrengsten geindexeerd	1.650.104
plansaldo op eindwaarde	**224.661**
plansaldo netto contant	**184.300**

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **14**

Onderwerp **:** Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NL) 1.0

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 11 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **Ja**

2. Wijze van agendering voor de raad **Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:
Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD adviseren positief over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/14**

Zaaknummer: Z21-021864
Onderwerp: Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NL) 1.0

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 april 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juni 2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

BARCODE

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z21-021864
Onderwerp:	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) 1.0
Datum:	20 april 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Samenvatting Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0
	Bijlage 2: Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0
	Bijlage 3: Consulatie document RES NML
	Bijlage 4: Netimpact analyse RES NML

Inleiding, aanleiding en doelstelling

Bijgevoegd treft u de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) 1.0 aan. De RES NML is opgesteld door 17 regionale partners: gemeenten, provincie en het waterschap Limburg. In de periode februari en maart 2021 zijn de volksvertegenwoordigers, stakeholders en inwoners van onze regio geconsulteerd over de concept RES NML 1.0 (uitkomsten van dit proces treft u aan in bijlage 3). Uw raad hebben we op 25 januari geïnformeerd. Begin februari hebben we alle fracties in de gelegenheid gesteld te reageren op de concept RES NML 1.0. Door betrokkenen actief mee te laten denken en nogmaals goed te kijken naar het concept document, ligt er nu een aangescherpte RES 1.0. Daarnaast treft u als achtergrond informatie ook nog de netimpact analyse van de RES 1.0.

De RES 1.0 is tot stand gekomen dankzij een intensieve samenwerking tussen- en consultatie van-alle betrokken partijen en heeft als concept ter inzage gelegen voor alle relevante partijen. De RES 1.0 is een eerste versie van een document dat twee jaarlijks herzien zal worden. In de RES 1.0 is vastgesteld welke informatie er nu is en welke keuzes reeds gemaakt kunnen worden op basis hiervan. Daarnaast wordt inzicht geboden in wat er in de komende periode nog moet gebeuren. Uiteraard is er ook oog voor innovaties, deze zullen bij iedere herziening van het document bekeken worden en indien nodig worden opgenomen in de RES.

U kunt eventueel nog wensen en bedenkingen meegeven voor de uitvoering van de RES 1.0 of voor de RES 2.0.

Bevoegdheid

De gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het Waterschap hebben een belangrijke rol in de RES. Uw raad dient een akkoord te geven op de RES 1.0 alvorens deze door de RES NML op 1 juli 2021 kan worden ingediend bij het rijk.

Reden besluit

a. *Het klimaatakkoord verplicht de gemeente om deel te nemen aan de Regionale Energiestrategie en in de regio een gedeelde opgave vast te stellen en samenwerking te zoeken op het verduurzamen van de gebouwde omgeving.*

b. *Door middel van energiebesparing en kleinschalige opwek (minder dan 50 panelen) draagt de RES bij aan het realiseren van minimaal 25% minder CO2 uitstoot in 2030 ten opzichte van 2015.*
De aanpak die de RES hanteert om te komen tot energiebesparing sluit aan bij de aanpak uit het Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022. Wat we niet gebruiken, hoeven we niet op te wekken. Vanuit Roerdalen kunnen we leren en meedoen met collectieve trajecten die vanuit de RES worden ingericht. Het regionale en lokale spoor versterken elkaar kortom.

c. *Meeprofiteren van regionale projecten, behoud van ruimte voor eigen initiatieven*
Met het vaststellen van de RES 1.0 leveren we als regio en als gemeente onze bijdrage aan het RES bod van 1,2 Twh. Door het ontwikkelen van duurzame zon- en windprojecten wordt in de in 2030 voor 1,2 Twh aan duurzame energie gerealiseerd. Projecten dienen in 2025 vergund te zijn. Momenteel wordt er gewerkt aan een regionaal afsprakenkader hoe we tot samenwerking en programmering van grootschalige opwek projecten omgaan. De uitwerking van de RES 1.0 dient zich te vertalen in lokale projecten die we regionaal afstemmen als ze grootschalig zijn. Tegelijk biedt de RES ruimte voor eigen lokale kleinschaligere projecten tot 10 hectare te ontwikkelen. De lokale kaders voor het zon en wind beleid in Roerdalen worden op dit moment ontwikkeld en worden (uitgaande van de huidige planning) in juli aan uw raad aangeboden.

d. *De RES brengt regionale warmte bronnen in beeld en ondersteunt daarmee de transitievisie warmte.*
De RES geeft een beeld van warmtebronnen die regionaal inzetbaar zijn en zoekt afstemming over de inzet van deze bronnen. Om een beter beeld te krijgen van de mogelijkheden in de regio is het ook van belang dat gemeenten aan de slag gaan met hun lokale transitievisie warmte. In Roerdalen werken we hard aan onze Transitievisie en kunnen we meerwaarde uit de regionale resultaten halen. Eind 2021 dienen we in Roerdalen onze lokale transitievisie gereed te hebben, welke aan uw raad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Deze resultaten

worden dan ook weer gedeeld met de RES organisatie. Om zo een beter beeld te krijgen van de mogelijkheden in de Regio.

e. *De RES draagt bij aan de verbinding tussen regionale en lokale medezeggenschap bij alle grootschalige zon- en windprojecten.*
De energietransitie is meer dan alleen een technische oplossing voor een klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier kunnen meepraten, mee kunnen denken en mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. De verankering van de uitgangspunten over lokaal medezeggenschap worden ook meegenomen in het beleidskader zon- en wind en de Transitievisie Warmte (zoals onder c. en d. benoemd).

Gevraagd besluit

Wij vragen uw raad:

- De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen.

Risico's

We staan aan het begin van de transitie naar een duurzame gebouwde omgeving.
Het wettelijk kader krijgt vorm terwijl wij ons eigen proces continueren. Ook is nog niet duidelijk hoe de structuur, middelen en organisatie vanuit het Rijk eruit komen te zien. Dit brengt risico's en vragen met zich mee, waar we nu nog onvoldoende antwoord op kunnen geven. De RES blijft zich hiervan bewust. En vraagt hiervoor aandacht in o.a. de landelijke overleggen waar de RES aan deelt neemt. Het is van groot belang dat we ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving op de voet volgen en dit blijven agenderen.

Onzekere route
De route van de energietransitie is onzeker en afhankelijk van internationale, landelijke en lokale ontwikkelingen. We zetten met deze RES een omvangrijk en langdurig traject in. De precieze uitwerking daarvan, inclusief de kosten en andere consequenties, krijgt langzamerhand vorm. Door als gemeente bestuurlijk en ambtelijk mee te bouwen aan de RES als organisatie en de uitvoeringslijnen houden we grip op die ontwikkelingen en kunnen we regionaal en lokaal bijsturen. De RES als document wordt minimaal iedere twee jaar geactualiseerd en waar nodig wordt bijgestuurd.

Participatie bij het opstellen van de RES en de vertaling hiervan in lokaal beleid is geen garantie voor draagvlak.
We kunnen niet iedereen uit de samenleving betrekken in de totstandkoming van de RES. Door in een vroeg stadium, bij de totstandkoming van deze versie, gebruik te maken van diverse (digitale) momenten hebben we een zo goed mogelijk beeld gekregen van de diverse belanghebbenden en hun rol in het proces.

De energietransitie is sterk aan verandering onderhevig
De veranderende nationale en regionale context is kaderstellend voor de lokale opgaven en de mogelijkheden. We proberen hier zoveel mogelijk op te anticiperen en in een vroegtijdig stadium eventuele wijzigingen te erkennen en toe te passen. Via het kennis- en leerprogramma en het Nationaal Programma RES worden de innovaties op de voet gevolgd en gedeeld met de gemeenten.

Toelichting

In de RES NML is er bewust voor gekozen om naast opwekken van elektriciteit en de warmtevisie ook in te zetten op energiebesparing. Immers, wat niet aan energie verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Op basis van de besparingsambitie is vervolgens uitgewerkt hoeveel duurzame energie en warmte opgewekt moet worden in de regio en hoe dit te realiseren is. Daarbij zijn samengevat de volgende ambities geformuleerd in de RES NML 1.0:

Energiebesparing
Door middel van energiebesparing en kleinschalige opwek wil de RES in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015. De RES wil dit bereiken door:
a. Een regionaal ontzorgingsprogramma energiebesparing met acties en instrumenten om de ambitie te versnellen, gemeenten kunnen hieraan deelnemen middels een cafetariamodel.
b. Het stimuleren van het opwekken en gebruik van duurzame energie.
   - Kleinschalig opwekken van energie op daken. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowattpiek). Dit gaat om daken tot 50 zonnepanelen. We willen dat in 2030 op 70% van de geschikte daken in onze regio gemiddeld 10 zonnepanelen liggen.
   - Gezamenlijke aanpak energie besparing bij bedrijven en commercieel vastgoed. Middels de wettelijke besparingsplicht en door een stimulering aanpak voor bedrijven in samenwerking met het MKB Limburg.

Grootschalige opwek
De RES wil met duurzame zon- en windprojecten in de regio 1.200 gigawatt uur duurzame energie opwekken in 2030 (vergund in 2025). De RES wil dit bereiken door:
a. De opgave in te vullen met de gerealiseerde projecten en pijplijnprojecten, aangevuld door het project Wells Meer in de gemeente Bergen en middels een extra inspanning voor zon op daken.

- De RES regio richt gezamenlijk een versnellingsteam op voor het stimuleren van grootschalige zon- op dak projecten in de regio.

b. De RES regio zoekt afstemming over grootschalige project en nieuwe ambities in de regio. Hiervoor wordt een regionaal afstemmingskader ontwikkeld. Onder grootschalig wordt verstaan:
   - Meer dan 50 zonnepanelen op dak.
   - Meer dan 10 ha zonnepanelen op land.
   - Meer dan 2 windturbines van 3,5MW.
c. Bij de ontwikkeling van deze projecten worden regionale uitgangspunten over ruimtelijke kwaliteit meegenomen.
   - Ruimtelijke afspraken vanuit de RES (landschapsprincipes) worden opgenomen in het omgevingsbeleid.
d. Vertaling van de uitgangspunten communicatie en participatie op projectniveau.
e. De RES houdt er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewerkte energie blijft groeien en kijkt vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.

Regionale warmte strategie

Onderdeel van de RES NML is een Regionale Structuur Warmte. Hierin worden de warmtevraag en mogelijke regionale warmtebronnen in onze regio in kaart gebracht. In de RES 1.0 is onderzoek gedaan naar de volgende bronnen:

a. Restwarmte: zeer beperkt beschikbaar op regionale schaal. Op gemeentelijke schaal is er wel sprake van restwarmte denk daarbij aan supermarkten, productielocaties en kleine datacenters.
b. Groengas: Groengas is interessant als deeloplossing, de toepassingen worden nog verder verkent. Bij het verder concretiseren van de productiecapaciteit van groengas worden de ontwikkelingen in een transitie naar een natuurinclusieve landbouw meegenomen, evenals het in beeld brengen van de milieubelasting en het daadwerkelijk duurzaam inzetten van deze bron.
c. Geothermie: de regionale beschikbaarheid hiervan is nog onvoldoende duidelijk. Hiervoor zijn we afhankelijk van de resultaten van een nationaal scan onderzoek, deze resultaten volgen na de zomer van 2021.
d. Aquathermie: Alleen lokaal te benutten, maar wel een veel belovende techniek. Kansen voor kennisuitwisseling in RES verband.
e. Zonthermie: Kansen om lokaal in te zetten.

Geconstateerd kan worden dat er een beperkt aantal regionale bronnen beschikbaar is op dit moment. In de komende periode wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan rondom de regionale warmtetransitie, waarin bovenstaande nog verder zal worden uitgewerkt.

Participatie en communicatie

Als RES NML wordt de energietransitie als meer gezien dan alleen een technische oplossing voor het klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier kunnen meepraten, mee kunnen denken en mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier

van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. Dit is de wijze waarop gewerkt wordt in de RES NML. De volgende afspraken worden dan ook onderdeel van de uitvoering van de RES 1.0:

a. Vertaling van de afspraken over 50% lokaal eigendom en over de verankering van lokale medezeggenschap in het omgevingsbeleid.
b. Sociale duurzaamheid krijgt aandacht in de uitvoering van projecten.
    a. Iedereen kan meedoen (mogelijk maken van participatie).
    b. Iedereen kan het betalen (betaalbare energietransitie).
    c. Iedereen kan meeprofiteren (terugvloeien van revenuen naar lokale gemeenschap).
c. Een verdere verkenning naar de mogelijkheden voor een (regionaal) energiebedrijf.

Middelen

De RES is zonder financiële bijdragen van de gemeente tot stand gekomen. De opgave naar een duurzame gebouwde omgeving is een forse. De regio Noord- en Midden Limburg wil de vanuit de overheid opgelegde taken goed uitvoeren. Dit brengt een capaciteitsvraagstuk met zich mee, maar ook een organisatorisch vraagstuk. Ten tijde van de vaststelling van de RES 1.0 loopt een onderzoek naar de toekomstige regionale uitvoeringsorganisatie van de RES NML. Voor de financiering van het vervolg proces heeft de rijksoverheid een onderzoek uitlaten voeren. Op basis van de resultaten van dit onderzoek, is door het Rijk aangegeven dat na de landelijke verkiezingen duidelijkheid geboden zal worden welke middelen beschikbaar komen vanuit de Rijksoverheid voor de uitvoering van de taken voor gemeenten in het klimaatakkoord.

In het Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022 zijn middelen opgenomen om besparen en opwekken van energie en de warmte-transitie te stimuleren. Deze middelen richten zich op lokale projecten en activiteiten, maar dragen daarmee wel bij aan de RES opgaven.

Planning en uitvoering

De gemeenten, provincie, het waterschap en Enexis staan samen met de omgeving aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden na vaststelling van de RES 1.0 vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van het convenant zijn in ieder geval bestuursafspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Onderdeel van dit uitvoeringsdocument vormt ook een monitoringsysteem, waarmee de voortgang van de RES gevolgd kan worden. Wij nemen u als raad mee in deze vervolgstappen.

Evaluatie

De RES wordt iedere twee jaar geactualiseerd. Dit betekent ook dat er over twee jaar een RES 2.0 wordt opgeleverd. In de tussentijd zal de uitvoeringsorganisatie de voortgang van de RES monitoren en doorlopend evalueren en aanscherpen. We zullen in Roerdalen de Raadswerkgroep Duurzame Energie periodiek op de hoogte houden van de voortgang van de RES.

Communicatie en participatie

De RES 1.0 is opgesteld in afstemming met regionale belanghebbenden die vertegenwoordigd zijn in een klankbordgroep. Ook lokaal is er aan draagvlak gebouwd. Verder bouwen aan het regionale en lokale draagvlak is van belang voor de uitvoering van de gezamenlijke transitie-opgave.

Het Actieplan Duurzame Energie van de gemeente Roerdalen spreekt nadrukkelijk over Samen Doen, over participatie en communicatie als de sleutels voor de energietransitie. De RES laat de ruimte aan de individuele gemeenten om zelf initiatief te nemen, alsook de verdere doorvertaling en communicatie naar de eigen inwoners en belanghebbenden.

De vertaling van de RES en het gesprek hierover met onze inwoners en belanghebbenden wordt meegenomen in onze eigen trajecten. Zoals in het beleid voor zon en wind en de Transitievisie Warmte, maar ook de energiebesparingstrajecten in de wijken.

Sint Odiliënberg, 20 april 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

J.J.W.M. L'Ortije

De burgemeester,

mr. M.D. de Boer-Beerta

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RES 1.0
Noord- en Midden Limburg
Samen werken aan een duurzame regio

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Begrippenlijst 6

Samenvatting 8

Inleiding 18

1 Realisatie RES 1.0 22
1.1 Het proces 22
1.2 De organisatie 23
1.3 Samenhang met andere opgaven en beleidsterreinen 24

2 Participatie en communicatie 27
2.1 Ambitie 27
2.2 Uitgangspunten 27
2.3 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 29
2.3.1 Participatie en communicatie in de totstandkoming van de RES 29
2.3.2 Sociale duurzaamheid 32
2.3.3 Participatie in de uitvoer van de RES: lokaal eigendom 34
2.4 Vervolg 35

3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking 36
3.1 Ambitie 36
3.2 Uitgangspunten 37
3.3 Waar staan we nu? 37
3.3.1 Reikwijdte van de aanpak van energiebesparing en kleinschalige opwek 37
3.3.2 Energieverbruik gebouwde omgeving 40
3.3.3 Energieverbruik industrie/bedrijfsleven 46
3.3.4 Potentie voor energiebesparing en reductie CO_2-uitstoot 47
3.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 49
3.4.1 Versnelling nodig 49
3.4.2 Drempels slechten 50
3.4.3 Samenwerken in RES-verband / cafetaria model / monitoring 51
3.4.4 Ontzorgingsprogramma energiebesparing (en zonnepanelen op dak) per doelgroep 52

4 Grootschalige elektriciteitsopwekking 66
4.1 Ambitie 66
4.2 Uitgangspunten 67
4.3 Waar staan we nu? 69
4.3.1 Stap 1: Huidige en geplande opwekking 70
4.3.2 Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak 75
4.3.3 Stap 3: Bepaling opwekpotentie zonneweides en windturbines: zon en wind op land 76
4.4 Impact op het energie-infrastructuur 80
4.5 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 86

5 Regionale Structuur Warmte 88
5.1 Ambitie 88
5.2 Uitgangspunten 89
5.3 Waar staan we nu? 91
5.3.1 Aanbod Duurzame Warmte 91
5.3.2 Warmtevraag 105
5.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken 106
5.5 Beoogde resultaten te bereiken met diverse technieken 112
5.6 Hoe we onze ambitie vervolgens concreet bereikbaar maken 114

6 Doorkijk 2030 - 2050 115
6.1 Netcapaciteit 115
6.2 Trends en ontwikkelingen 116
6.3 Verwachtingen na RES 1.0 117

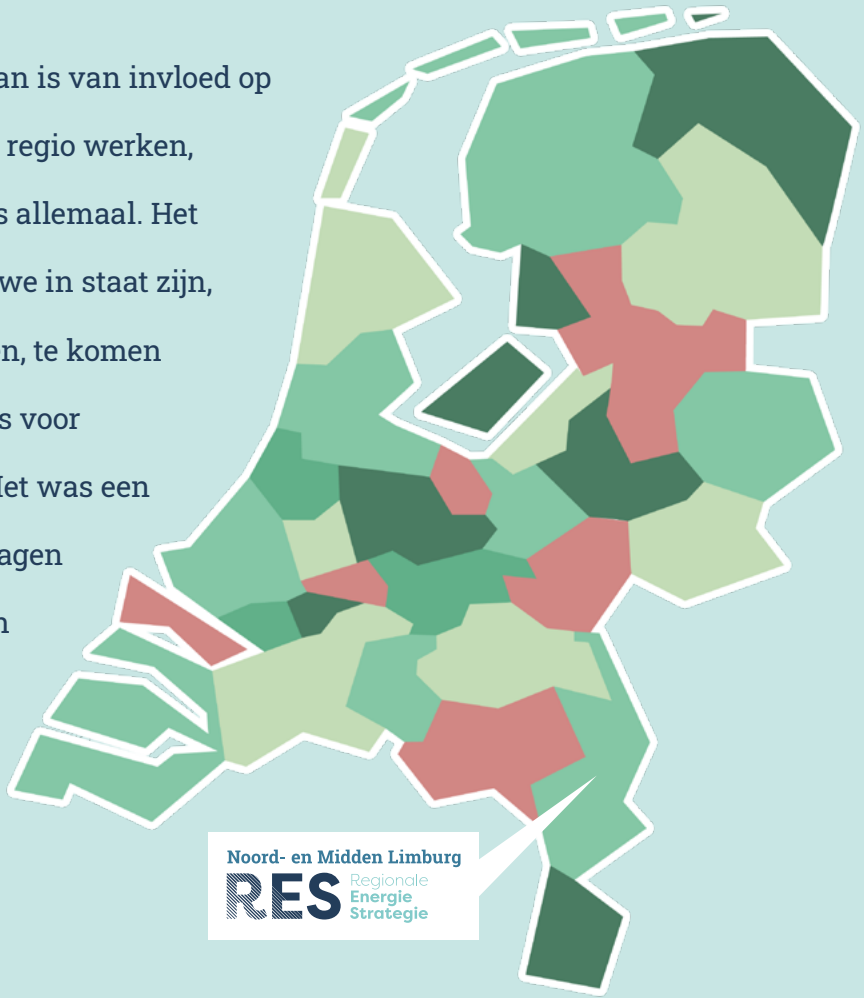
7 Uitvoering RES 1.0 118
7.1 Bestuurlijke afspraken (vertaling RES 1.0 in uitvoeringsconvenant) 118
7.2 Regionale samenwerking 120
7.2.1 Projectstructuur RES 1.0 120
7.3 Rol netbeheerder 121
7.4 Regionaal revolverend fonds 121
7.5 Regionaal energiebedrijf 121

Bijlages 125
Bijlage 1 Betrokkenen RES-partijen 126
Bijlage 2 Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg 130
Bijlage 3 Regionale betrokkenheid belanghebbenden 161
Bijlage 4 Lokale betrokkenheid inwoners 163
Bijlage 5 Wat is grootschalige opwekking? 166
Bijlage 6 Overzicht opwek zon en wind - kaart 2020 169
Bijlage 7 Pipeline opwek zon en wind - kaart 2025 170
Bijlage 8 Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak 171
Bijlage 9 Landschap als drager van grootschalige opwek 176
Bijlage 10 Uitsluitingsgronden zon 186
Bijlage 11 Uitsluitingsgronden wind 187
Bijlage 12 Potentiegebieden zon - kaart 2030 188
Bijlage 13 Koppelkansen grootschalige opwek 189
Bijlage 14 Groengas productie per gemeente 210
Bijlage 15 Innovaties na RES 1.0 211

Voorwoord

Voor u ligt de eerste versie van de Regionale Energie Strategie (RES) van Noord- en Midden-Limburg. Deze RES is het resultaat van een unieke samenwerking. In het voorjaar van 2018 kwamen bestuurders, ambtenaren, netwerkbeheerders, vertegenwoordigers van milieu- en belangenorganisaties en vertegenwoordigers van lokale energiecoöperaties voor het eerst bij elkaar om na te denken over regionale maatregelen voor de energietransitie. Met elkaar hebben zij de afgelopen jaren gekeken wat er nodig is om de landelijke klimaat- en energiedoelen op regionaal niveau in te vullen én te gaan halen.

De transitie waar we voor staan is van invloed op de manier waarop we in onze regio werken, wonen en leven. Dat raakt ons allemaal. Het gezamenlijke doel maakt dat we in staat zijn, ondanks ieders eigen belangen, te komen tot een strategie die cruciaal is voor Noord- en Midden-Limburg. Het was een inspirerende tijd waarin we zagen hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg kan zijn en welke kansen de energietransitie biedt in onze regio.

Deze RES 1.0 is pas het begin. Hierin staan de gezamenlijk gedragen keuzes voor het reduceren van de CO_2-uitstoot, het terugdringen van de energievraag, het verduurzamen van het aanbod en het inzetten van nieuwe, innovatieve oplossingen. We realiseren ons ook dat de opgave naar een duurzamere samenleving groter is dan alleen de keuzes die we maken in de RES. We zien het dan ook als onze taak om verbinding te zoeken met andere relevante opgaves en transities en hier de koppelkansen in te zoeken.

Het is nu aan ons, Limburgers, om de volgende stap te zetten in de door ons ingezette weg van samenwerking. We moeten nu voortvarend de uitvoering van de strategie ter hand nemen. Essentieel is dat we met elkaar in gesprek blijven, dat we blijven leren, elkaar blijvend betrekken in belangrijke keuzes en initiatieven ontwikkelen over organisatie-, gemeente- en regiogrenzen heen. Zodat we met elkaar succesvol de omslag maken naar een duurzame samenleving!

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt. Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien. Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

De betrokken RES-partijen hebben intensief samengewerkt aan de oplevering van deze RES. In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen van alle bestuurders en ambtenaren die een bijdrage hebben geleverd aan de RES.

Stuurgroep RES Noord- en Midden-Limburg

Thijs Kuipers, wethouder Gemeente Horst aan de Maas, *voorzitter*
Marij Pollux, wethouder Gemeente Venlo, *voorzitter werkgroep communicatie & participatie*
Rens Evers, wethouder Gemeente Roermond, *voorzitter werkgroep warmte*
Marcel Roelofs, wethouder Gemeente Beesel, *voorzitter werkgroep besparing*
Johan Lalieu, wethouder Gemeente Maasgouw, *voorzitter werkgroep grootschalige opwekking*
Carla Brugman, gedeputeerde Provincie Limburg
Arnold Jansen, bestuurder Waterschap Limburg
Ton Schuurmans, bestuurder netwerkbeheerder Enexis
Michèle Bartels, programmamanager RES Noord- en Midden-Limburg

Begrippenlijst

Acceptatie	Het als legitiem aanvaarden van een keuze of ontwikkeling (bijv. beleid, plan of project), zonder hier noodzakelijkerwijs voorstander van te zijn.
Belanghebbende	Een burger, marktpartij, maatschappelijke organisatie of overheid die geraakt wordt – voordelig dan wel nadelig – door een proces, plan, project, besluit of andere ontwikkeling van een andere partij.
Betrokkene	Een burger, marktpartij, maatschappelijke organisatie of overheid die deelneemt aan een publiek en/of privaat besluitvormingsproces.
Draagvlak	Positieve houding of steun t.o.v. een doel, principiële keuze of concreet besluit.
Eigenaarschap	De ervaring van (mede-)eigenaar te zijn van beleid, strategie, visie of een project en bereid te zijn hiernaar te handelen.
Eigendom	Juridisch (mede-)bezitten van een energieproject.
Financiële participatie	Investeren in en/of voordeel ervaren van de opbrengsten van een initiatief of project.
Gebouwde omgeving	De verzameling van alle gebouwen, waaronder woningen en maatschappelijk en commercieel vastgoed (incl. bedrijfsgebouwen).
Haalbaarheid	Financiële, technische en maatschappelijke haalbaarheid.
Pijplijnproject	Dit zijn de projecten waaraan een 'Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+) ofwel Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++, vanaf september 2020) beschikking is afgegeven. Het kan hierbij gaan om zowel grootschalige zon-op-dak, wind- of zonprojecten. Deze projecten zijn nog niet gerealiseerd maar hebben grote kans van slagen.

Potentiegebieden	Gebieden die een grote potentie hebben voor grootschalige energieopwekking op basis van landschap en de gemeenschappelijke deler van het huidige gemeentelijke beleid.
Procesparticipatie	Inhoudelijke betrokkenheid van belanghebbenden bij het ontwikkelen van beleid, strategie, visie of een project, gericht op besluitvorming, randvoorwaarden etc.
Projectparticipatie	Alle vormen van participatie in de ontwikkeling, bouw en exploitatie van een project, zowel procesparticipatie als financiële participatie.
Regionale Structuur Warmte (RSW)	Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt op regionale schaal de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart.
RES-partijen	Partijen die samen de RES Noord- en Midden-Limburg vormen: vijftien gemeenten in de regio, Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis.
Transitievisie Warmte (TVW)	In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij kunnen worden gemaakt en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.
Uitsluitingsgebieden	Gebieden waar wettelijk uitsluiting geldt, of waarover bij verschillende partijen vergaande consensus is deze uit te sluiten voor grootschalige energieopwekking.

(samenvatting)

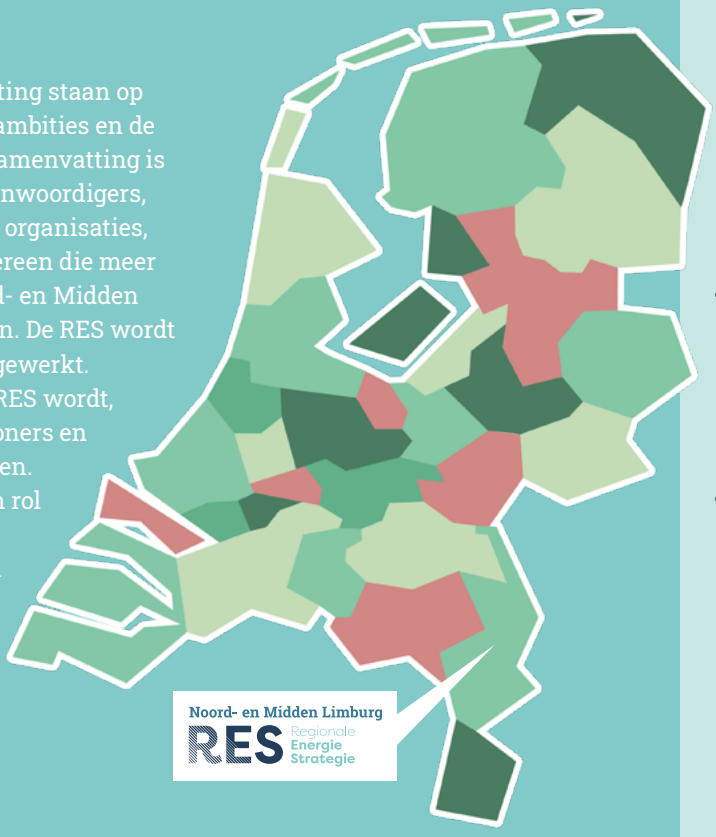
Wat is de RES?

In 2019 heeft Nederland in het Klimaatakkoord afgesproken dat onze CO2-uitstoot in 2030 de helft lager moet zijn dan in 1990. En in 2050 zelfs 95% lager. In de Regionale Energie Strategie (RES) staat welke bijdrage onze regio daaraan gaat leveren. Nederland is opgeknipt in dertig RES-regio's. De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties maken we de RES. En samen gaan we aan de slag om onze ambities uit de RES waar te maken.

Meer informatie over de RES Noord- en Midden Limburg?
ga naar: www.RESNML.nl

In deze samenvatting staan op hoofdlijnen onze ambities en de afspraken. Deze samenvatting is voor volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, overheden en iedereen die meer over de RES Noord- en Midden Limburg wil weten. De RES wordt stap voor stap uitgewerkt. Hoe concreter de RES wordt, hoe meer we inwoners en bedrijven betrekken. Iedereen heeft een rol in een duurzamer Noord- en Midden Limburg!

Verankering van de RES

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

- De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt.
- Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien.
- Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

Wat gaan we doen in onze regio?

- Energie besparen zodat we minder hoeven op te wekken.
- Duurzame elektriciteit opwekken uit zon en wind.
- Duurzame warmte gebruiken zodat we stap voor stap van het aardgas af kunnen.
- Voordelen voor inwoners vergroten.

Meedenken, meepraten, meedoen

De RES is vooral een samenwerking tussen inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. De RES verbindt partijen en kijkt naar moeilijke vraagstukken over gemeentegrenzen heen. Samen maken we betaalbare keuzes voor onze regio met oog voor sociale aspecten. We willen de kracht van mensen en de relaties tussen mensen versterken. Alleen zo kunnen we onze ambities bereiken. Iedereen moet uiteindelijk zijn steentje bijdragen. We moeten zuiniger omgaan met energie. En de warmte en elektriciteit die we gebruiken moeten we (zelf) duurzaam opwekken. Goede voorbeelden zijn er gelukkig al volop. Alleen samen kunnen we écht de omslag maken!

Stap voor stap

Op 1 juli 2021 dienen we de RES 1.0 in bij het Rijk waarna we kunnen starten met de uitvoering. Het is een dynamisch document.

Op grond van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar opnieuw bij.

juni 2019	mei 2020	1 oktober 2020	1 juli 2021	2023		
startnotitie **RES**	uitgangspunten notitie	Concept **RES**	**RES** 1.0	**RES** 2.0	Uitvoering	
Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB	Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB			Elke twee jaar herzien

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

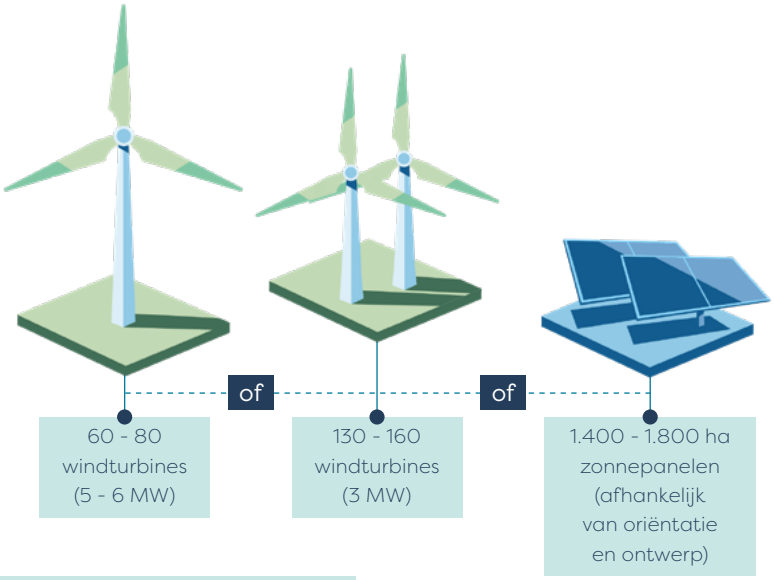
DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Onze ambitie

In het schema staan de doelen die we willen behalen. We richten ons op 2030 en kijken alvast vooruit naar 2050. We beseffen dat de opgave naar een duurzame wereld groter is dan de RES. We zoeken dan ook zoveel mogelijk de verbinding met sectoren die ook een grote overgang doormaken zoals landbouw, transport en mobiliteit. Samen versterken we elkaar!

Hoeveel is 1.200 GWh?

25% CO_2 vermindering t.o.v. 2015* door energiebesparing en kleinschalige opwek

1.200 GWh (1.000 – 1.400 GWh) grootschalige duurzame opwekking (2025 vergund)

Transitievisies warmte **(TVW)** gereed

>50% lokaal eigendom van de energieprojecten

100% duurzame warmte

2021 — 2030 — 2050

Extra realisatie grootschalige opwekking i.v.m. extra vraag door o.a. warmtepompen en elektrisch vervoer.

Innovatie

*Vanaf 2015 zijn gegevens beschikbaar.

Doorkijk na 2025

Ons bod van 1.200 GWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien. Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave na 2025 zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Oog voor sociale duurzaamheid

De energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers, deze pijlers voeren wij door in al onze acties:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Energie besparen en kleinschalig opwekken

Zodat we minder energie nodig hebben

We willen door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015. Een enorme operatie die inzet vraagt van iedereen!

Hoe gaan we dat doen?

Energie besparen

Samen kunnen we energie besparen in onze huizen, kantoren en openbare gebouwen. Dit noemen we ook wel de gebouwde omgeving. Het gasverbruik kan omlaag door gebouwen beter te isoleren. Dit is een enorme operatie voor alleen al de ruim 230 duizend woningen in onze regio. Tegelijkertijd is het ook een goede investering. Betere isolatie maakt gebouwen geschikt voor duurzame warmteoplossingen zoals een warmtepomp. Elektriciteit kunnen we besparen door bijvoorbeeld overal ledverlichting te gebruiken. En niet onbelangrijk: we kunnen allemaal ons eigen gedrag aanpassen.

We willen ook dat kleine en middelgrote bedrijven energie besparen. Door bedrijfs- en productie-processen anders in te richten, is daar veel winst te behalen.

Kleinschalige opwekking

We kunnen kleinschalig duurzame energie opwekken met zonnepanelen op daken. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowatpiek). Dit zijn ongeveer 40 tot 50 zonnepanelen. We willen dat in 2030 op 70% van de geschikte daken in onze regio gemiddeld tien zonnepanelen liggen.

Maatregelen en ondersteuning

Om deze klus samen te klaren komt er een pakket met maatregelen en ondersteuning voor inwoners, bedrijven, organisaties en overheden:

- Overheden gaan hun eigen gebouwen duurzamer maken.
- We maken een ontzorgingspakketten voor inwoners en bedrijven met energieloketten (met backoffice), coaches en energieadviseurs.
- We geven financiële ondersteuning door leningen, vouchers en subsidies.
- Gemeenten gaan verplichte besparingsmaatregelen voor bedrijven beter controleren zodat iedereen zijn aandeel levert.
- We gaan het energieverbruik in onze regio beter volgen. Hierdoor krijgen we meer inzicht.

Grootschalig duurzame energie opwekken

We willen met grootschalige duurzame zon- en windprojecten 1.200 gigawattuur (GWh) duurzame energie opwekken in 2030.

Door 1.200 GWh duurzaam op te wekken leveren we een eerlijke bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh (35.000 GWh). Dit moet in 2030 opgewekt zijn en de vergunning voor de projecten moet in 2025 zijn afgegeven. De vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 door. Hier houden we alvast rekening mee bij de keuzes die we nu maken.

Hoe gaan we dat doen?

Anno 2020 is al 205 GWh gerealiseerd in de regio. De projecten die gepland staan en waar subsidie voor is aangevraagd, zijn samen goed voor 660 GWh. Dit is een gewogen getal. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Dit project kan 240 GWh opwekken. Gelukkig zijn al deze projecten bij elkaar al een groot deel van onze opgave. Veel van deze projecten staan alleen nog niet vast. Er moet dus nog hard worden gewerkt om deze ook echt allemaal te realiseren.

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die al in de planning staan, moeten we nog 95 GWh opwekken om onze ambitie te behalen. We kijken daarvoor naar nog meer zonnepanelen op grote daken. Hiermee kunnen we nog eens 100 GWh opwekken. Ook hier houden we rekening ermee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Om deze slagingskans te verhogen is een plan van aanpak voor Zon-op-Dak opgesteld.

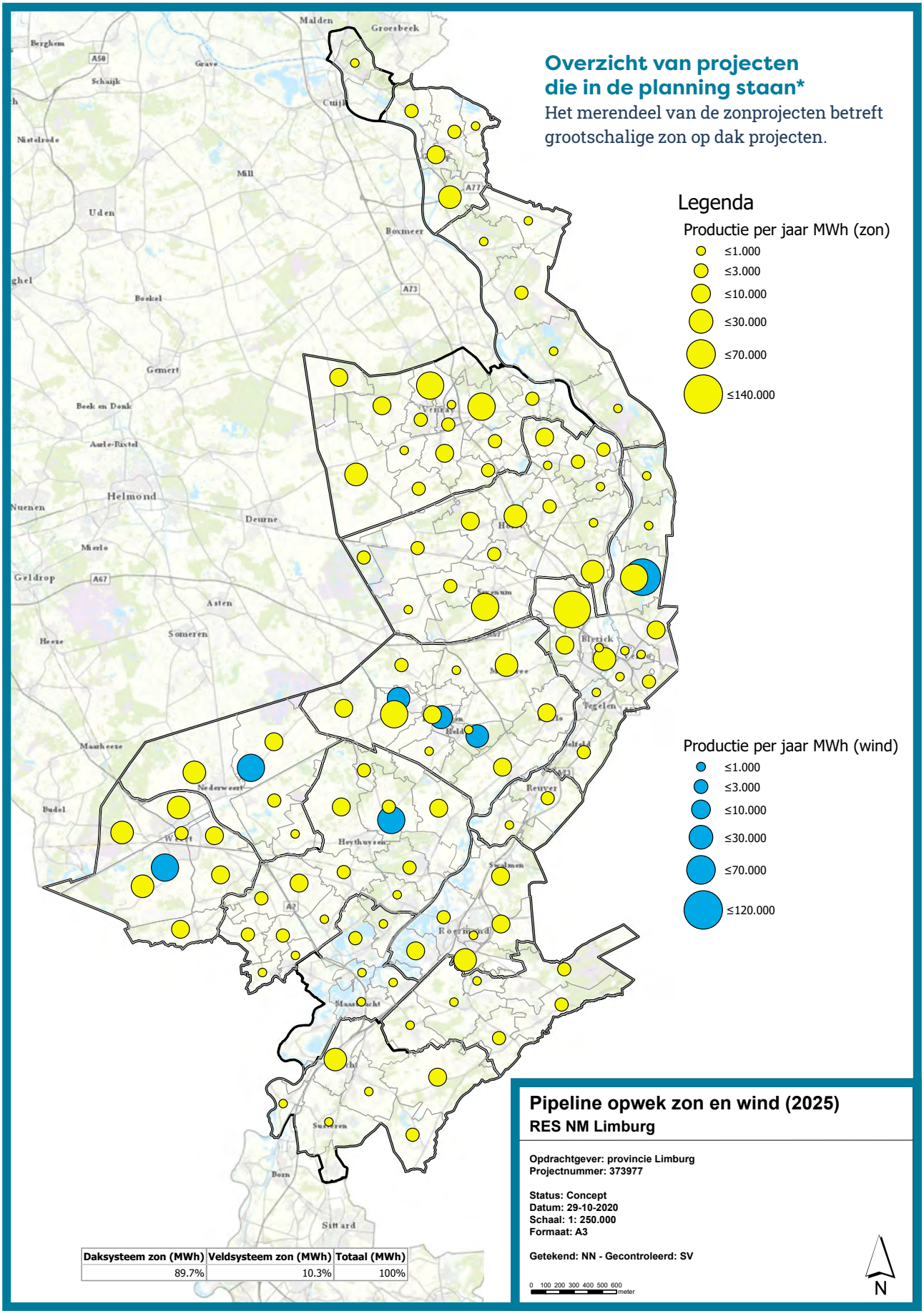
	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

Ambitieprojecten

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die in de planning staan, zijn er veel nieuwe initiatieven in ontwikkeling. De zogenoemde ambitieprojecten. Het gaat over vele honderden hectares en tientallen windmolens in de regio. Dit is een zeer positieve ontwikkeling en vormt een grote bijdrage aan de regionale opgave. De vele lokale initiatieven vergroten de noodzaak tot (meer) afstemming tussen de RES-partners. Onder andere over netwerk (schaarste) en het borgen van de RES uitgangspunten. Hiervoor wordt momenteel een grootschalige opwek aanpak uitgewerkt.

Netimpact analyse.

Om te zorgen dat de energienetwerk in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen op de gewenste locaties, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes met betrekking tot grootschalige opwek van zon- en windenergie duidelijk te maken. Daarom is het maken van een netimpact analyse van belang. Enexis maakt deze analyse en gebruikt hiervoor de actuele informatie over projecten die in de planning staan.

Daksysteem zon (MWh)	Veldsysteem zon (MWh)	Totaal (MWh)
89.7%	10.3%	100%

P:\240\373977_RES_Venlo\2. Do Work\GIS\mxd\RES_N-Limburg_Resultaten_20201028NN.aprx 29-10-2020 09:45

* Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd.
Voor Wells Meer is nog geen SDE+ beschikking afgegeven en staat daardoor niet ingepast in de kaart.

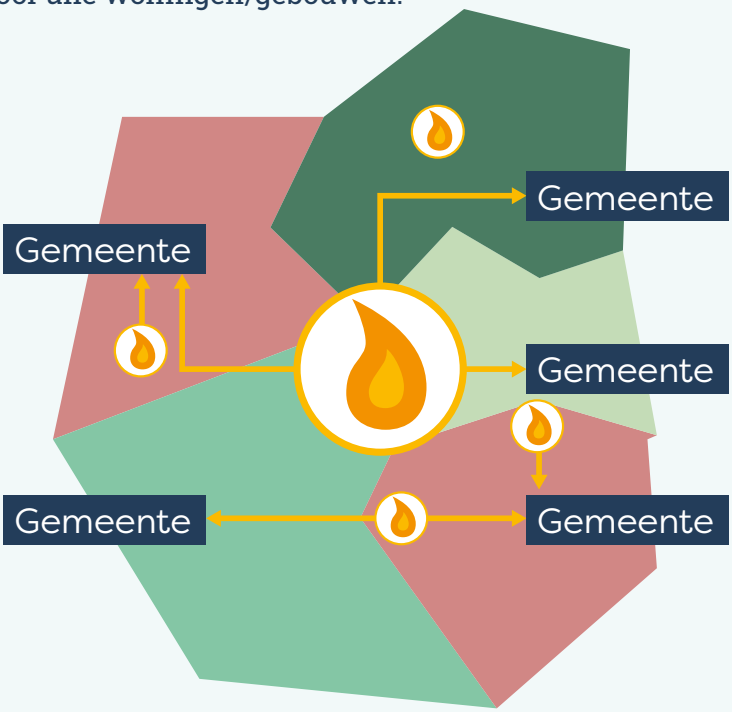
Regionale Structuur Warmte (RSW)

Zodat we op termijn duurzaam kunnen verwarmen

We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.

Hoe gaan we dat doen?

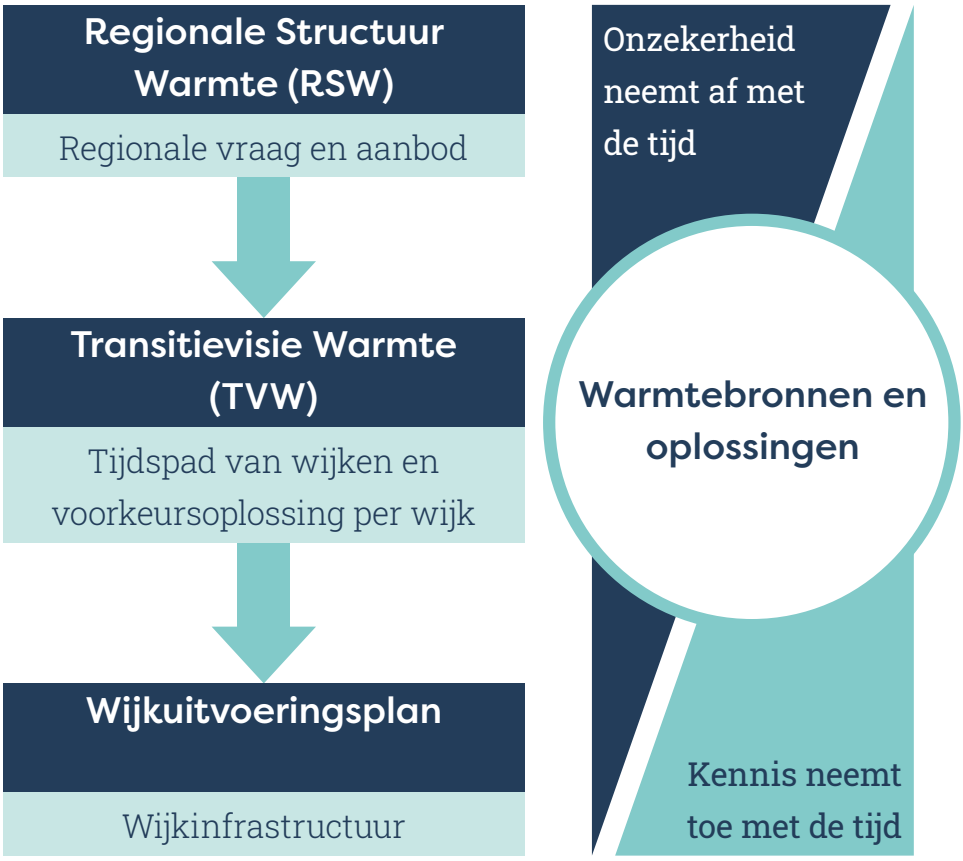
De omschakeling naar duurzame warmte, voor bijvoorbeeld de verwarming van onze huizen, is een lange weg. Gemeenten beschrijven per wijk hoe die op middellange en lange termijn van het aardgas af kan; dat gaat stap voor stap.
Ze maken vanaf eind 2021 daarvoor elke twee jaar een Transitievisie Warmte (TVW) . De RSW, die we als regio maken, levert hier informatie voor.
In de RSW hebben we de warmtevraag in de regio in kaart gebracht. En we hebben onderzocht of er warmtebronnen zijn waar meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Zo kunnen gemeenten daar nu al over afstemmen. Er wordt gekeken naar welke technieken kansen bieden. Dit wordt nu verder onderzocht. Voor onze regio lijken ondiepe geothermie, Groen Gas en (Hybride) warmtepompen het meeste potentieel te hebben.

Ondiepe geothermie (aardwarmte)
Voor een deel van wijken en gebouwen in onze regio is ondiepe geothermie een mogelijke optie. Ondiepe geothermie is een bron waar meestal meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Er moet dan een nieuw lokaal (soms intergemeentelijk) ondergronds transportnetwerk worden gerealiseerd om de warmte over wijken en buurten te verdelen. Met deze vorm van geothermie wordt warmte uit de ondiepe aardlagen gehaald. Het is nog onduidelijk of dit ook het risico op trillingen in aardlagen vergroot. Meer informatie over het kunnen benutten van lage temperatuur aardwarmte komt vanaf eind 2021 beschikbaar uit het nationale seismologisch onderzoeksprogramma SCAN.

Groen gas
Groen gas is tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen. Groen gas in cv-ketels kan mogelijk worden gecombineerd met hybride warmte-pompen.

(Hybride) warmtepompen
Wanneer huizen extra worden geïsoleerd hebben (hybride) warmtepompen de voorkeur.

In Noord- en Midden Limburg staan veel oudere woningen; deze zijn vaak slecht geïsoleerd. In een slecht geïsoleerd huis heb je meer warmte en dus andere warmtebronnen nodig dan in een goed geïsoleerd huis. Hoe we de huizen in onze regio het beste kunnen verwarmen, is dus voor een deel afhankelijk van de mate waarin oude huizen de komende jaren geïsoleerd worden.

Gemeenten brengen in beeld welke mogelijkheden er zijn voor duurzame warmte. Op een beperkt aantal plekken kan op regionale schaal gebruik worden gemaakt van restwarmte. Zoals bij Smurfit Kappa in Roermond en mogelijk uit de Clauscentrale in Maasbracht. Aquathermie (warmte uit water zoals de Maas) biedt kansen in dichtbebouwde gebieden, maar moet nog verder onderzocht worden. Ook zonthermie heeft nog nader onderzoek nodig. Tevens wordt er onderzoek gedaan naar het potentieel van Groen Gas. Ten slotte is de benutting van ondiepe geothermie een uitdaging nu diepe geothermie (nog) niet kan worden toegepast in Noord- en Midden-Limburg.

Uit onze analyses blijkt een individuele warmte-oplossing de beste oplossing voor 90% van de woonwijken en buurten in onze regio. Ieder huis krijgt dan een eigen warmteoplossing. Een (hybride) warmtepomp biedt de grootste kansen in onze regio. De combinatie van een (hybride)warmtepomp en extra isolatie lijkt in de meeste gevallen de beste oplossing. Dit betekent dat huizen en gebouwen geen gebruik maken van een gezamenlijke warmtebron. Gemeenten gaan dit verder onderzoeken in hun TVW.

Deze RES 1.0 geeft een eerste inzicht in welke regionale warmtebronnen technisch, financieel en maatschappelijk verantwoord gebruikt kunnen worden. Op weg naar de RES 2.0 gaan we de beschikbaarheid van de duurzame warmtebronnen verder onderzoeken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten, waar nodig, bij het opstellen van hun TVW

Lokaal eigendom

Voordelen voor inwoners vergroten

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom

bij grootschalige zon- en windprojecten.

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Ook streven we naar lokaal medezeggenschap bij al deze projecten. Wij zien lokaal eigendom en lokaal medezeggenschap als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versnellen. Bewoners en bedrijven wordt de kans geboden om mee te praten en mee te beslissen over opwekprojecten in hun nabije omgeving. Daarnaast vinden we het belangrijk dat eventuele projectbaten landen in de lokale omgeving in plaats van bij grote commerciële ontwikkelaars. De komende periode ondersteunen we gemeenten bij het bereiken van ons streven, onder meer in de vorm van een handreiking met best practices en ondersteuning bij het verankeren van de afspraken in omgevingsbeleid.

Energiebedrijf en duurzaamheidsfonds

De voorbije maanden is onderzoek gedaan naar de behoefte en de mogelijkheden voor een regionaal energiebedrijf en een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds. Hieruit is gebleken dat het oprichten van een energiebedrijf complex is en de nodige tijd in de voorbereiding vergt. Voorgesteld is om het energiebedrijf in te richten als een groeimodel, waarbij wordt gestart met een eerste stap: het bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie. Wat betreft het fonds, voorlopig is er geen behoefte aan een nieuw fonds. Wel dienen we meer bekendheid te geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Daar gaan we de komende periode zo goed als mogelijk invulling aan geven.

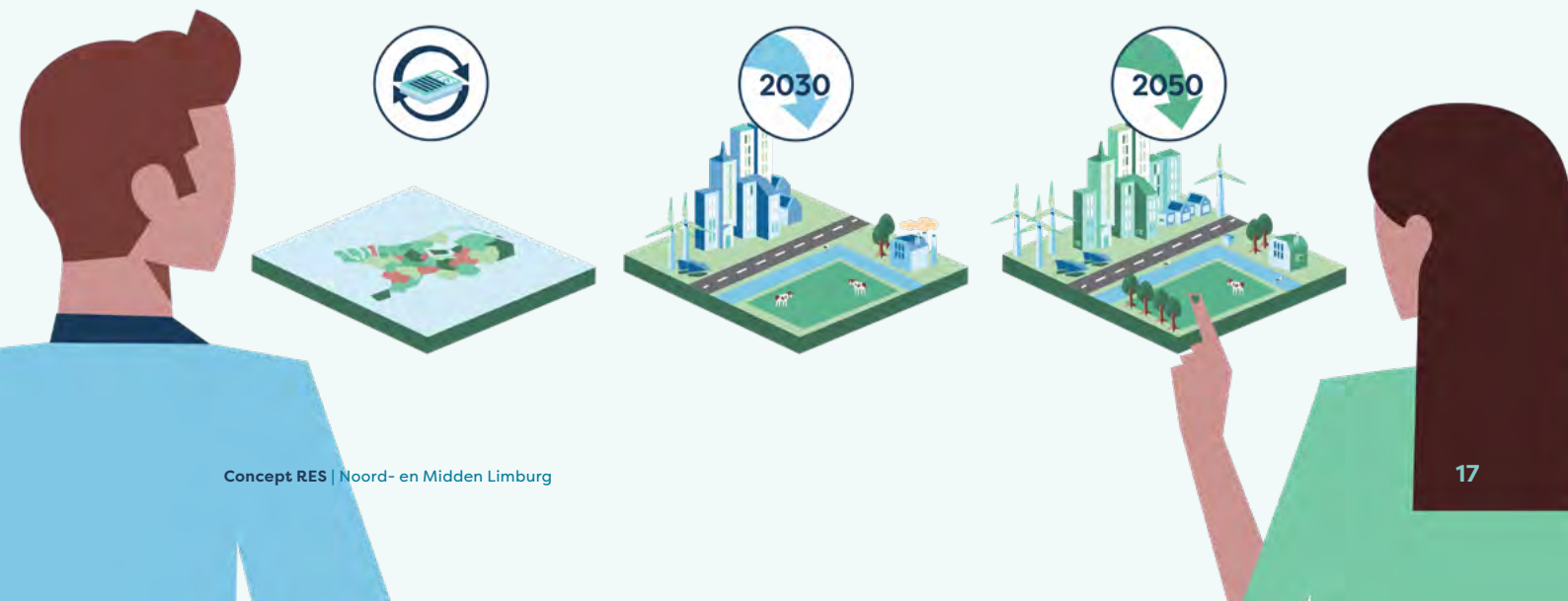

Doorkijk 2030 – 2050

De RES richt zich op 2030 en we gaan dan ook uit van de kennis en bewezen techniek van nu. We maken keuzes op basis van ‘no regret’; keuzes waar we profijt van hebben. Zoals het grootschalig isoleren van woningen. We kijken ook alvast vooruit naar 2050 zodat we kunnen inspelen op ontwikkelingen die we zien aankomen.
De komende jaren gaan we steeds meer elektrisch rijden en komen er veel warmtepompen bij. De vraag naar elektriciteit groeit na 2030 dus door. Daar houden we nu al rekening mee. We kijken ook naar ontwikkelingen als waterstof en de opslag van elektriciteit in batterijen. We willen als regio nu al aan de slag met deze thema’s om er later snel op in te kunnen spelen. We kijken ook naar landelijke keuzes en maatregelen zodat we als regio hier op aan kunnen sluiten.

Aan de slag!

Dankzij de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is.
Maar de RES is pas het begin. We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan.
De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

Inleiding

Nederland heeft een grote opgave om duurzamer en schoner te worden. Er is al bewezen dat Nederlanders hierin voortvarend en vernieuwend zijn. Een groot aantal overheden, bedrijven en inwoners zijn al goed op weg. In het Klimaatakkoord hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden aan vijf sectortafels afgesproken om de CO_2-uitstoot in Nederland in 2030 ten opzichte van 1990 met 49% te verminderen, en in 2050 met 95%. Er is afgesproken dat dertig regio's in Nederland invulling geven aan de klimaatafspraken die gemaakt zijn aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Noord- en Midden-Limburg is één van deze regio's.

De Regionale Energie Strategie

De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen samen met de Provincie Limburg, Enexis en Waterschap Limburg een RES-regio - een nieuwe regionale samenwerking die we verder vorm moeten gaan geven. We staan samen aan de lat om, met input en draagvlak uit onze omgeving, een Regionale Energie Strategie (RES) te maken en zijn samen verantwoordelijk voor de realisatie daarvan. De RES richt zich op de ambities voor 2030, maar geeft waar mogelijk een doorkijk naar 2050. Het doel is dat er breed gedragen regionale afspraken gemaakt worden over hoe wij als regio gaan bijdragen aan de gezamenlijke klimaatopgave. In de RES 1.0 beschrijven we:

- Hoeveel energie we kunnen besparen in de gebouwde omgeving, zodat we minder hoeven op te wekken;
- Hoeveel grootschalige duurzame elektriciteit we gaan opwekken en waar;
- Hoe we de warmtebronnen in de regio afgewogen verdelen, zodat we geleidelijk van het aardgas af kunnen;
- Hoe we als regio samenwerken en hoe we belanghebbenden betrekken bij bovenstaande keuzes;
- Hoe we voldoende energie kunnen opslaan en hoe we het transporteren.

In de RES 1.0 worden de eerste vier thema's meegenomen. Opslag en transport van energie werken we uit in het vervolgdocument, de RES 2.0.

De vier thema's zijn in dit document afzonderlijk uitgewerkt, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden. De maatregelen voor **energiebesparing** in de gebouwde omgeving zijn een vereiste om een groot aandeel van de gebouwen geschikt te maken voor alternatieve warmtebronnen. Regionale en lokale **warmtebronnen** gaan gefaseerd het aardgas vervangen. Dit wordt aangevuld met de toepassing van (hybride)warmtepompen en in de toekomst wellicht met andere alternatieven. Deze warmtepompen zullen in de regio een impact hebben op de **elektriciteitsvraag** en hiermee de vraag naar duurzame opwekking van elektriciteit verhogen. Hetzelfde geldt voor de groei van elektrisch vervoer en gebouwgebonden laadinfrastructuur. Deze impact is nu nog niet meegenomen in de huidige ambitie voor 2030, maar zal de komende jaren steeds concreter worden.

Het tijdig en op een juiste manier **betrekken van belanghebbenden** is essentieel bij het krijgen van draagvlak voor de maatregelen om energie te besparen, voor de transitie om van het aardgas af te gaan en voor de komst van grootschalige zon- en windprojecten.

Samen aan zet

Samen aan zet
De RES 1.0 is naast een pakket met afspraken en maatregelen, vooral een samenwerking waarbij we zoveel mogelijk inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en andere belanghebbenden uit onze regio betrekken.

De RES-organisatie ondersteunt en stimuleert gemeenten:
- We ontwikkelen, bundelen en delen kennis.
- We bouwen een sterk netwerk op waaruit samenwerkingen voor de toekomst ontstaan.
- We bekijken complexe vraagstukken samen in groter verband.

Met elkaar stellen we haalbare, betaalbare en gedragen doelen voor onze regio. Samen zijn we verantwoordelijk dat we deze doelen halen.
Inwoners, bedrijven, coöperaties, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheden zijn al volop aan de slag. We zien steeds meer mooie duurzame projecten en initiatieven ontstaan. Dit juichen we toe. De RES komt niet in plaats van deze lokale projecten en initiatieven, maar faciliteert en ondersteunt ze juist. Met de RES 1.0 kijken we vervolgens wat er in onze regio nog meer nodig is aan projecten en maatregelen om onze gezamenlijke ambities te behalen. Gemeenten hebben hierin de ruimte eigen keuzes te maken.

Onze ambitie

Met de RES willen we betrokkenheid en draagvlak creëren door samen met overheden, maatschappelijke partners, het bedrijfsleven en inwoners regionaal gedragen en betaalbare keuzes te maken. De langjarige samenwerkingen die hieruit ontstaan, vormen de basis voor de implementatie van de keuzes uit de RES.

Een van de belangrijkste doelstellingen voor de dertig RES-regio's is het realiseren van in totaal 35 terawattuur (TWh) aan opwekkingscapaciteit voor duurzame elektriciteit. Wij willen hier als regio evenredig aan bijdragen. Maar de energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de méns staat centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak.

Kansen voor de regio

De energietransitie is een opgave maar ook een kans. Het levert winst op voor mens en milieu, maar ook voor het bedrijfsleven. De nieuwe ontwikkelingen leiden tot kansen voor bestaande en nieuwe ondernemingen en samenwerkingsverbanden. De opgave is groot, maar het belang nog groter. Samen gaan we aan de slag!

1 Realisatie RES 1.0

1.1 Het proces

Het RES-proces in Noord- en Midden-Limburg is verdeeld in vijf fases. Na iedere fase wordt er een beslisdocument opgeleverd.

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Fase 1: voorbereiding

Beslisdocument: startnotitie, vastgesteld door de vijftien colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg.

Fase 2: inventarisatie en analyse

Beslisdocument: uitgangspuntennotitie, vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten, het algemeen bestuur van Waterschap Limburg en ter toetsing voorgelegd aan de klankbordgroep.

Fase 3: uitwerken concept RES

Beslisdocument: concept RES, vastgesteld door de vijftien colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg, en voor doorrekening aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving (via het Nationaal Programma RES). Daarnaast is de concept RES ter toetsing voorgelegd aan de klankbordgroep en een afvaardiging van de volksvertegenwoordigers.

Fase 4: uitwerken RES 1.0

Beslisdocument: de RES 1.0, wordt vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Waterschap Limburg.

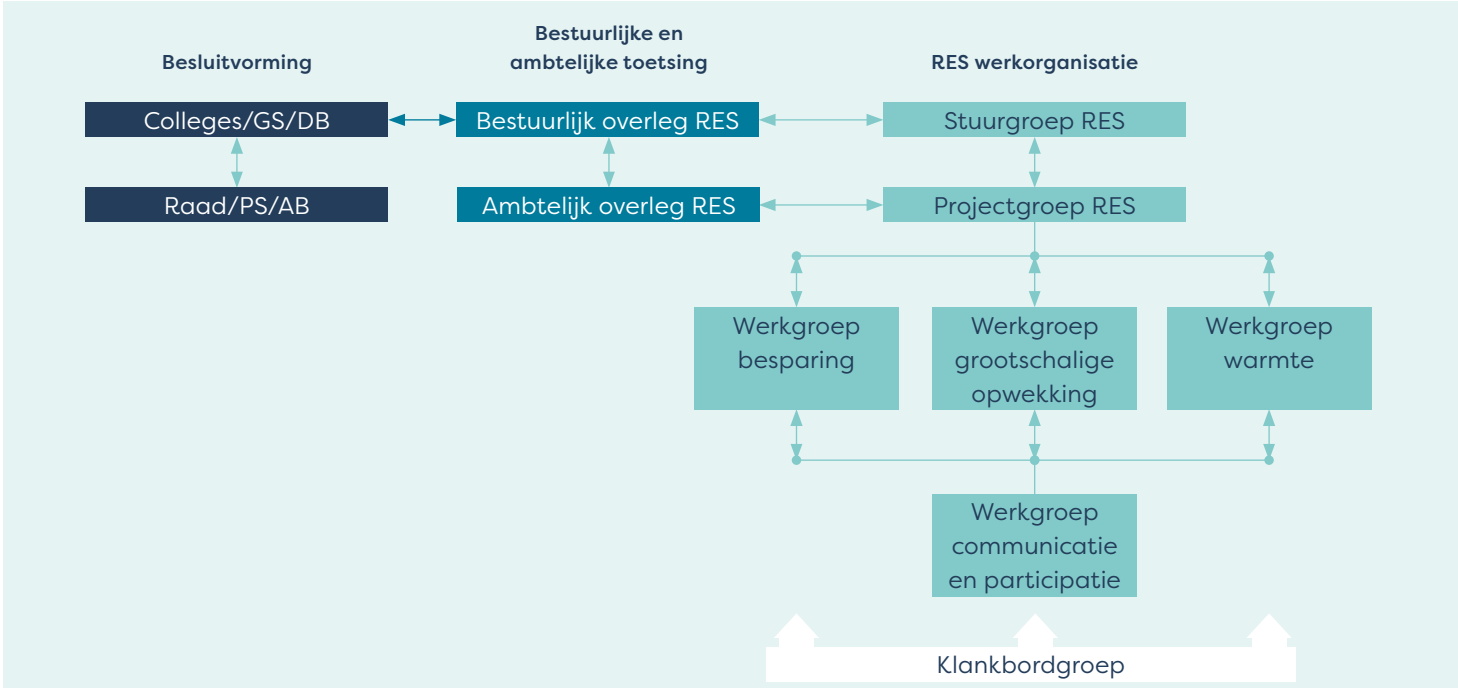
Fase 5: start uitvoering

De RES is een dynamisch 'product' dat éénmaal per twee jaar bijgesteld zal worden op grond van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen.

Een verdere omschrijving van de fases is te vinden in de startnotitie van Noord- en Midden-Limburg in Bijlage 2.

1.2 De organisatie

In de RES is bewust gekozen voor een samenwerking tussen de regio's Noord- en Midden-Limburg. Beide regio's kennen een vergelijkbaar landschap, wat zorgt voor een vergelijkbare opgave. Daarnaast zorgt de schaalgrootte van vijftien gemeenten voor een organisatie met slagkracht richting het Rijk. Het tempo en de ambities in het RES-traject zijn hoog en vragen om een stevige organisatie.

De RES-organisatie kent de volgende onderdelen:

- Stuurgroep RES: bestaat uit de belangrijkste besluitvormende partijen en de programmamanager. De stuurgroep stuurt de projectgroep aan.
- Projectgroep RES: de brug tussen de werkorganisatie en de stuurgroep. Het projectteam ondersteunt de programmamanager in het opstellen van de RES.

Figuur 1: *Organisatiestructuur RES Noord- en Midden-Limburg*

- Werkgroepen: de vier thematische werkgroepen ondersteunen de projectgroep bij het opstellen van de RES.
- Klankbordgroep: bestaat uit regionale belangenorganisaties. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 2.3.
- Bestuurlijk overleg RES: bestaat uit de bestuurders van de betrokken RES-partijen. De bestuurders verlenen opdracht aan de stuurgroep voor het opstellen van de RES.
- Ambtelijk overleg RES: bestaat uit de ambtelijke beleidsmedewerkers energie/duurzaamheid van de RES-partijen. Zij zijn tevens de contactambtenaren van hun organisatie voor de RES.

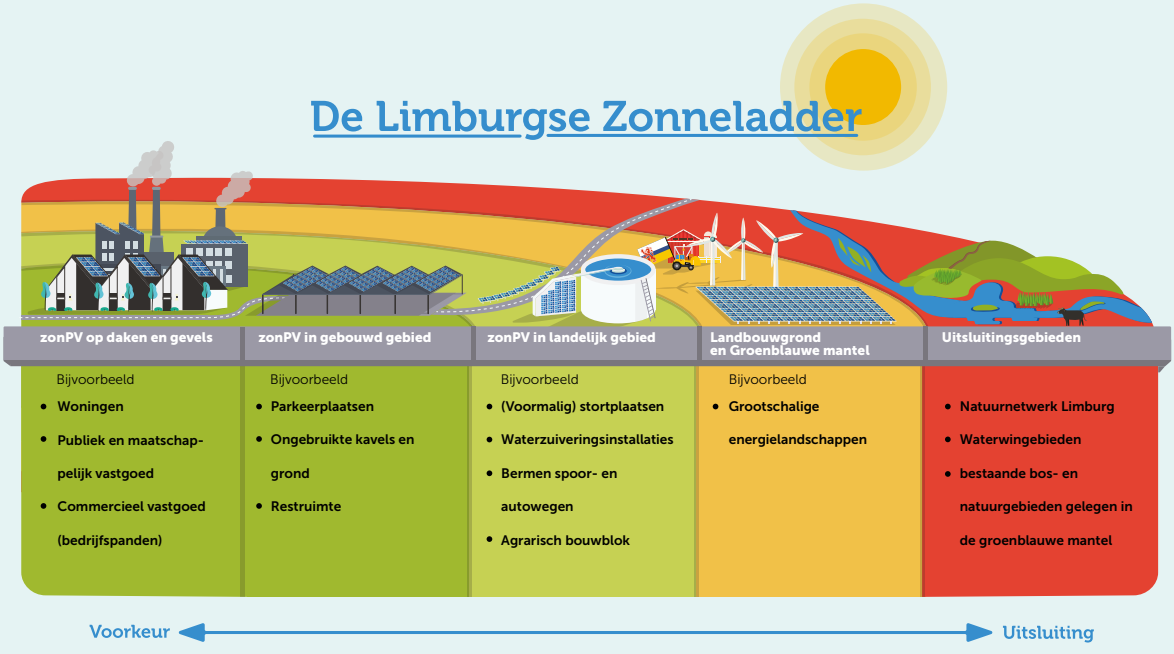
Een verdere omschrijving van de projectorganisatie, waaronder de rol van Provincie en Waterschap, is te vinden in Bijlage 2 van de startnotitie.

1.3 Samenhang met andere opgaven en beleidsterreinen

De RES staat niet op zichzelf. Er spelen allerlei ontwikkelingen die bijdragen aan het terugbrengen van de CO_2-uitstoot en/of die een duurzamere samenleving als doel hebben. In de totstandkoming van deze RES hebben we vanaf het begin dan ook de ontwikkelingen rond energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en andere duurzame initiatieven meegenomen. Deze integrale aanpak staat ook centraal in de omgevingsvisie en Omgevingswet – een beleidsontwikkeling die van invloed zal zijn op de uitwerking van de RES – evenals bij de Provinciale Energie Strategie en de Noord-Limburgse omgevingsvisie.

Omgevingsvisie

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking en maakt het mogelijk dat alle wetten en regels op het gebied van de leefomgeving worden vereenvoudigd en gebundeld. Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang. Zo kunnen we in gebieden komen tot betere keuzes. De omgevingsvisie wordt gemaakt volgens de uitgangspunten van de Omgevingswet: minder regels, ruimte voor maatwerk en initiatieven, meer samenhang in beleid en meer vertrouwen in elkaar. In paragraaf 7.1 wordt nader toegelicht hoe de ruimtelijke afspraken uit de RES 1.0 verankerd moeten worden in het omgevingsbeleid van gemeenten, Provincie en Waterschap

Achtergrond bij de Limburgse Zonneladder

Voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie hanteren wij de Limburgse zonneladder, welke is opgenomen in de Provinciale

Omgevingsvisie. Met de Limburgse zonneladder volgen wij de lijn van de motie Dik-Faber in de Tweede Kamer, die inmiddels ook in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is uitgewerkt en overgenomen. Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien (nee, tenzij-principe). Inspanningen richten zich primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik).

In de ontwerp-Omgevingsverordening geeft provincie aan hoe het zal toezien op een juiste toepassing van de Limburgse zonneladder en op kwalitatief goede onderbouwingen bij initiatieven voor grondgebonden zonneparken.

Het gaat hier dan met name om een goede ruimtelijke afweging, de instandhouding van de landschapsstructuur en bijbehorende kenmerken, het combineren van meerdere functies, aandacht voor lokaal draagvlak en participatie en het doorlopen van zorgvuldige procedures. In de ontwerp-Omgevingsverordening zijn de volgende uitsluitingsgebieden voor grondgebonden zonneparken opgenomen: het Natuurnetwerk Limburg (de voormalige goudgroen aangeduide POL-gebieden met inbegrip van de Natura2000 gebieden) en waterwingebieden en bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel.

Provinciale Energie Strategie (PES)

In de PES formuleert de Provincie Limburg haar ambitie als volgt:

De Provincie Limburg werkt samen met haar inwoners, instellingen en bedrijfsleven aan een innovatieve en structuurversterkende energietransitie en passende energiemix en infrastructuur voor Limburg op weg naar 2030, met daarin oog voor leveringszekerheid, draagvlak en eigenaarschap, in een realistisch tempo met betaalbare en haalbare investeringen.

In de PES werkt de Provincie deze ambitie verder uit in een vijftal perspectieven richting 2030. Perspectieven voor inwoners, instellingen en bedrijven:

1. Een energietransitie vanuit een toekomstbestendige infrastructuur;
2. Een energietransitie met volop ruimte voor innovatie, techniek en vakmanschap;
3. Een energietransitie waarin de Limburgse warmte kansen biedt;
4. Een energietransitie die sociaal en eerlijk is door participatie en lokaal profijt;
5. Een energietransitie waarin de Provincie zelf het goede voorbeeld geeft.

Tegelijkertijd is naast de ambitie, perspectieven en onderliggende doelen een concreet uitvoeringsprogramma voor 2020-2030 opgesteld samen met de partners van de Provincie Limburg. Daarmee zet provincie Limburg stappen in de gezamenlijke zoektocht naar een passende energiemix voor Limburg. Nadrukkelijk is dit een zoektocht. Dé passende energiemix voor Limburg is een proces van de komende 10-20 jaar en ook verder zoals ook in de Limburgse Systeemstudie is gedaan.

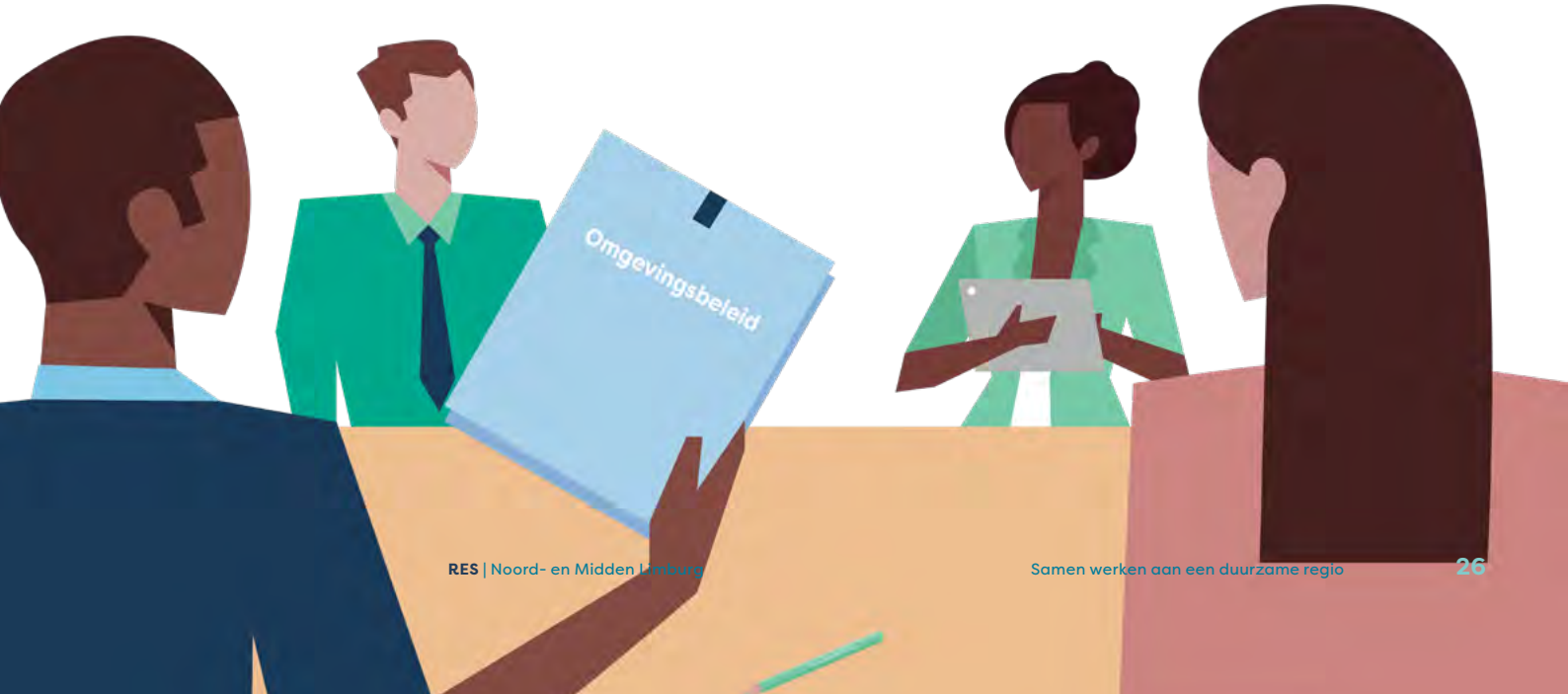
Visie en koppeling met andere thema's in regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg

Noord-Limburg

Het thema energie en klimaat is een van de pijlers uit de regiovisie 'Noord-Limburg de gezondste regio'. Gezondheid is de verbindende schakel tussen economische activiteiten in het sociaal maatschappelijk ecosysteem van de regio. Iedereen wil gezond zijn en blijven. Iedere ondernemer wil een gezond bedrijf en ieder bestuur een gezonde vereniging. In de gezondste regio gaat groei van welvaart hand in hand met de ontwikkeling van welzijn, vitaliteit en veerkracht. Energie en klimaat wordt in Noord-Limburg vanuit een breed perspectief benaderd. De focus ligt op drie deelthema's die ieder vanuit een wettelijke opgave opgepakt worden: energietransitie, klimaatadaptatie en hoogwaterveiligheid. De RES geeft de input voor de regionale accenten en voor het uitvoeren van energieprojecten in de regio Noord-Limburg.

Midden-Limburg

Binnen de Samenwerking Midden-Limburg zijn er regelmatig overleggen tussen de verschillende werkvelden zoals economie en energie, landbouw en natuur en mobiliteit, om zaken inhoudelijk met elkaar af te stemmen. Er is geen gezamenlijke visie en koppeling met andere thema's. Er is een bestuursopdracht voor landschap en leefomgeving in voorbereiding. Deze heeft raakvlakken met de energietransitie.

2 Participatie en communicatie

2.1 Ambitie

We willen samen met inwoners, bedrijven, onderwijs en belangenorganisaties komen tot een strategie voor hoe we als regio kunnen verduurzamen. Samen zijn we verantwoordelijk dat deze strategie werkelijkheid wordt. Iedereen moet hier een steentje aan bijdragen.

2.2 Uitgangspunten

Onderstaande uitgangspunten vormen het kader en de randvoorwaarden voor de uitwerking van de RES op het gebied van communicatie en participatie. De uitgangspunten zijn begin 2019 vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Waterschap Limburg.

- De RES is een regionaal proces dat binnen een relatief korte tijd doorlopen moet worden. Dit kunnen we alleen bereiken wanneer alle partijen actief bijdragen en meewerken. De partijen moeten hun rol kennen, hiernaar handelen en beseffen dat niet alle wensen en behoeftes kunnen worden meegenomen om samen tot een bod te komen.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie van de concrete energieprojecten uit de RES. De gemeente hoeft niet de realiserende partij te zijn, maar borgt de projecten wel in haar lokale omgevingsbeleid.
- Inwoners dienen door financiële participatie maximaal van de energieprojecten te kunnen profiteren. Dat kan door 1) compensatie van omwonenden, 2) afdracht voor gemeenschap en/of omgeving en 3) de mogelijkheid om financieel te investeren. We streven naar tenminste 50% lokaal eigendom van een energieproject. In de uitwerking van de RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt.
- Om vorm te geven aan het streven naar 50% lokaal eigendom onderzoeken we in de RES 1.0 de mogelijkheden van het oprichten van een energiebedrijf.
- Daar waar een onbalans is tussen opwek en vraag gaan we binnen de regio in gesprek met elkaar over hoe de kosten en revenuen verdeeld kunnen worden. Gemeenten waar, door bijvoorbeeld de verhouding tussen stedelijk gebied en buitengebied, verhoudingsgewijs een geringer aantal mogelijkheden voor duurzame opwekking beschikbaar is, worden geacht op basis van solidariteit bij te dragen aan het realiseren van mogelijkheden in andere gemeenten.
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken van een revolverend duurzaamheidsfonds.

- In het opstellen en uitvoeren van de RES is het betrekken van inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en andere belangrijke belanghebbenden cruciaal om het eigenaarschap van betrokkenen te vergroten. Zowel de RES-organisatie als de gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk:
  - Regionaal niveau: de projectorganisatie RES zorgt ervoor dat er bij regionale belanghebbenden, zoals belangenorganisaties en kennisinstellingen, input wordt opgehaald voor het opstellen van de RES.
  - Lokaal niveau: de projectorganisatie RES zorgt in samenwerking met de gemeenten dat bij lokale belanghebbenden, zoals lokale energiecoöperaties, inwoners en bedrijven, input wordt opgehaald voor het opstellen van de RES. De projectorganisatie geeft de voorzet en biedt gemeenten ondersteuning in de organisatie van de momenten, maar de gemeente is zelf verantwoordelijk voor organiseren en realiseren. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie over haar lokale energiebeleid.
  - Projectniveau: de gemeente is verantwoordelijk voor de dialoog met de omgeving en de participatie door de omgeving bij de uitvoering van de energieprojecten uit de RES. De projectorganisatie RES faciliteert gemeenten in de lokale uitvoering door de inzet van haar kennis en netwerk.

- De projectorganisatie RES en de gemeenten communiceren eerlijk, duidelijk, transparant en tijdig naar alle betrokkenen over wat onze gezamenlijke opgave is, hoe we die gaan bereiken en het proces daarnaartoe.
- De projectorganisatie RES en de gemeenten luisteren naar de verschillende wensen en behoeften en halen zoveel mogelijk input op. De uiteindelijke beslissing blijft bij de projectorganisatie RES en de gemeentelijke overheid liggen.
- Lokaal eigendom is altijd collectief eigendom. Energiecoöperaties vervullen een cruciale rol hierin. Als RES-regio stimuleren we daarom, daar waar mogelijk, de inzet van energiecoöperaties bij lokale energieprojecten.

2.3 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

Een duurzamer Noord- en Midden-Limburg bereiken we alleen door samen te werken en ieder onze eigen verantwoordelijkheid te nemen. Iedereen moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Mee kunnen doen in het bepalen van onze ambities en mee kunnen doen in de weg daarnaartoe. Zo wordt een duurzamere manier van leven echt onderdeel van onze samenleving.

2.3.1 Participatie en communicatie in de totstandkoming van de RES

De keuzes die we in de RES maken, hebben invloed op ons allemaal. Daarom willen we overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners betrekken bij deze keuzes. Zo kunnen we hun kennis, ideeën, wensen en inzichten meenemen in onze aanpak. De betrokkenheid van deze belanghebbenden is essentieel:

- We vergroten zo de kwaliteit van de besluitvorming. We willen de kennis, ervaringen en denkkracht van bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties benutten om de RES zo goed mogelijk te maken.
- We bereiken draagvlak voor de gemaakte keuzes. Dit geldt zowel voor de partijen die de RES 1.0 opstellen als bij inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- We creëren eigenaarschap voor de RES 1.0 zodat iedereen de verantwoordelijkheid voelt voor de realisatie van de RES.
- We verbeteren de bewustwording en acceptatie van de energietransitie, en daarmee ook het gevoel van urgentie bij iedereen.
- We intensiveren de interbestuurlijke samenwerking tussen de partijen.

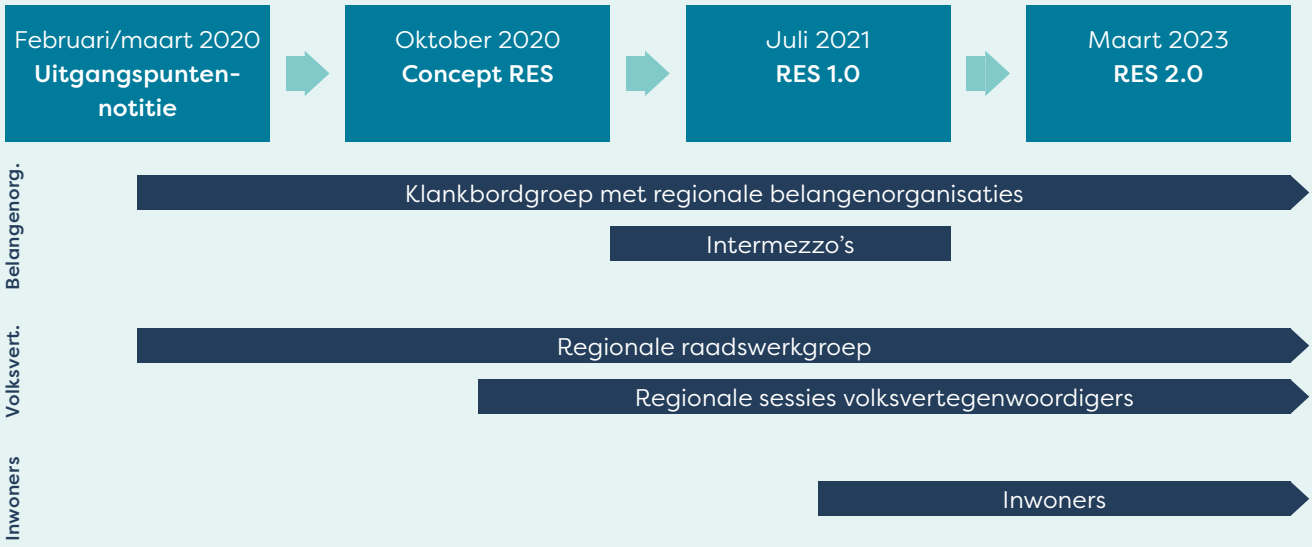
Belanghebbenden

In het begin van het RES-proces hebben we een analyse van de belang-hebbenden gemaakt. We onderscheiden vier belangrijke groepen voor de RES: RES-partners (15 gemeenten, Provincie, Waterschap en Enexis), volksvertegenwoordigers (leden van Provinciale Staten, gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van het Waterschap), belangenorganisaties en inwoners. Ieder heeft zijn eigen rol en betrekken we op een eigen manier: van informeren tot meebeslissen.

	RES-partners	Volksvertegen-woordigers	Belangen-organisaties	Inwoners*
Informeren				
Raadplegen				*lokaal
Adviseren				*lokaal
Coproduceren				
Meebeslissen				

Regionaal ten opzichte van lokaal

Gemeenten zijn lokaal al hard aan de slag om te verduurzamen en betrekken hun inwoners hierbij. De inbreng die gemeenten van inwoners ontvangt, nemen wij mee in de RES. Op regionaal niveau gaan we met vertegenwoordigende partijen in gesprek. Volksvertegenwoordigers spelen hierin een belangrijk rol als vertegenwoordigers van de inwoners in de regio, belangenorganisaties als vertegenwoordigers van hun achterban. Wanneer in het vervolg de keuzes uit de RES concreter worden en directer aan de leefwereld van de inwoners raken, betrekken we ook vanuit regionaal niveau inwoners daarbij. Hierbij zijn de gemeenten het aanspreekpunt. Uiteraard krijgen inwoners wel de gelegenheid om iets te vinden van de RES 1.0.

Figuur 2: *Regionale betrokkenheid belanghebbenden*

RES-partners

RES Noord- en Midden-Limburg is een nieuwe samenwerking die we gaandeweg het proces vorm hebben gegeven. We willen samen als RES-organisaties keuzes maken waar we achter staan, want uiteindelijk staan de partners aan de lat om deze keuzes tot uitvoer te brengen. De RES-organisatie sluit aan bij bestaande overleggen, er worden informerende en consulterende sessies georganiseerd en we verzenden regelmatig een nieuwsbrief.

Volksvertegenwoordigers

In de RES worden beleidskeuzes gemaakt die voor veel inwoners vaak abstract en technisch zijn. Om inwoners bij deze ingrijpende besluiten toch goed te vertegenwoordigen, is nauwe betrokkenheid van volksvertegenwoordigers belangrijk. Vanuit de RES hebben we een regionale raadswerkgroep opgericht en verschillende sessies georganiseerd. Zie Bijlage 3 voor een volledig overzicht van hoe volksvertegenwoordigers zijn betrokken.

Belangenorganisaties

We hebben voor de RES een klankbordgroep geformeerd met daarin belangrijke regionale belangenorganisaties. Het betrekken van deze partijen is essentieel voor een gedragen en goed onderbouwde RES. We hebben deze partijen hard nodig. Ze brengen nieuwe kennis mee en geven vanuit de belangen van hun achterban nieuwe inzichten. Elke vijf à zes weken hebben we een intermezzo georganiseerd waarin we samen met deze partijen werkten aan de totstandkoming van de RES 1.0. Zie Bijlage 3 voor een volledig overzicht van hoe regionale belangenorganisaties zijn betrokken.

Inwoners

Op lokaal niveau worden inwoners actief betrokken bij de energietransitie. In Bijlage 4 is een overzicht opgenomen van hoe de vijftien gemeenten in onze regio inwoners hierbij betrekken. Over het algemeen zie je dat inwoners actief worden betrokken bij het opstellen van lokale energievisies en beleidskaders. Gemeenten benaderen inwoners actief. Zo is de gemeente Beesel de markt opgegaan en organiseert Echt-Susteren masterclasses. Voor de communicatie richting inwoners is er vaak een aparte campagne opgericht zoals ‘Morgen in Venlo’ of ‘Venray Vergroent’. Ook hiervoor worden inwoners actief benaderd. Bijvoorbeeld door middel van de pop-up bespaarstore van de gemeente Leudal of de speciale duurzaamheidskrant van de gemeente Nederweert. Er wordt veel gebruik gemaakt van digitale mogelijkheden zoals het organiseren van een webinar en Bergen heeft een online tool ontwikkeld waar inwoners input konden geven op het ontwerp van het Energielandgoed. Er is ook oog voor het betrekken van jongeren. Beesel heeft een kids-challenge opgezet en Horst aan de Maas heeft een speciale jongeren enquête uitgezet.

We hebben bewust gekozen om gemeenten aanspreekpunt te laten zijn richting inwoners. Zij kennen hun inwoners en kunnen de RES laten aansluiten op de lokale situatie. Als RES-organisatie hebben we diverse communicatiemiddelen ontwikkeld die gemeenten helpen in hun communicatie over de RES zoals een factsheet, Q&A en een website met publieksvriendelijke informatie over de RES.

2.3.2 Sociale duurzaamheid

Sociale duurzaamheid is voor de regio een kernwaarde. Het inpassen van sociale duurzaamheid in de RES- uitvoering is voor ons geen keuze maar een gegeven. Zonder het betrekken van de sociale componenten in de aanpak van de energietransitie zal de bereidheid om mee te doen een lastige opgave worden. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Pijler 1: Iedereen kan meedoen

Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Een basisvoorwaarde om mee te kunnen doen is het beschikken over de juiste informatie. Het gaat dan onder andere om transparant en laagdrempelig informeren om zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Veder is het van belang te kijken wat 'meedoen' betekent. Wie heeft welke rol in een samenwerking, en hoe gelijkwaardig is die samenwerking? En wie neemt het initiatief, bij wie meld je je aan? Het kan zijn dat een van de RES-partners, of de RES gezamenlijk het initiatief neemt. In dat geval kan zij zelf regie voeren op wat haar rol is en wat voor samenwerking of participatie zij beoogt. Daarnaast moet ook bij initiatieven van externe of marktpartijen voorop staan dat iedereen kan meedoen.

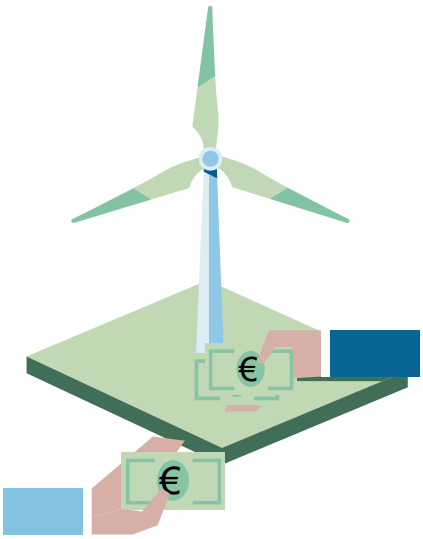
Een andere manier om sociale inclusiviteit te bevorderen is het aansluiten bij bestaande lokale initiatieven in een wijk of buurt: het faciliteren van actieve bewoners, organisaties en betrokkenen. Bij een gezamenlijk doel met de wijkbewoners krijg je meer slagkracht. Als je probeert te kijken naar de energie die er al is, kom je erachter wat er leeft in een wijk, en wat belangrijke opgaven, drijfveren en waarden zijn van bewoners en andere actief betrokkenen. Hoe meer je weet van de (leefwereld) van wijkbewoners, des te meer kun je duurzaamheidsambities koppelen aan lokale sociale opgaven. Door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven die bijvoorbeeld op wijkniveau spelen, vergroot je draagvlak voor het realiseren van energie-ambities.

Pijler 2: Iedereen kan het betalen

De betaalbaarheid van de energietransitie is een bijzonder belangrijk aspect van sociale duurzaamheid. Het gaat er hierbij om dat de kosten die gemaakt worden voor de transitie van fossiele naar duurzame energie betaalbaar moeten blijven voor alle huishoudens. We willen een energiesysteem dat betaalbaar is, zowel in ontwikkeling als in onderhoud. Dit betekent een afweging tussen de inzet van bronnen voor elektriciteit (zon en wind) en voor de investeringen in het transport- en opslagsysteem. Hetzelfde geldt voor warmte (aardwarmte, groen gas of restwarmte). Het is dan ook belangrijk om bij het kiezen van (technische) oplossingen ook oog te hebben voor de maatschappelijke kosten.

Naast de meer algemene betaalbaarheid van deze grootschalige of collectieve voorzieningen (zoals een warmtebron), is ook de betaalbaarheid op individueel niveau een belangrijk aandachtspunt. Uit onderzoek van het Nibud (2020) blijkt dat een deel van de bewoners bijvoorbeeld niet in staat is om zijn of haar woning adequaat te isoleren of om een warmtepomp aan te schaffen. Verder heeft een deel van de bewoners zelfs moeite om de energierekening te betalen. Bij die groep spreken we van ‘energiearmoede’. Het is de vraag hoe we goed in beeld krijgen bij wie dit speelt en wat je daar in RES-verband in zou willen betekenen. Het sociale domein bij gemeenten speelt een belangrijke rol in de signalering van energiearmoede. Daarom is een koppeling met dit domein essentieel.

Pijler 3: Iedereen kan meeprofiteren

De energietransitie brengt veranderingen met zich mee in de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van windturbines of zonneweides. Lokaal eigendom en lokale winstdeling kunnen belangrijke middelen zijn om het draagvlak voor de energietransitie te versterken. Het zorgt ervoor dat (een deel van) de baten van een lokaal project in de regio blijven en niet wegvloeien naar bijvoorbeeld buitenlandse investeerders. Met de lokale omgeving als mede-eigenaar en dus mede-ontwikkelaar, worden de beste voorwaarden geschapen voor een gelijkwaardige, open en transparante samenwerking met andere partijen. Draagvlak valt of staat met het proces tijdens de ontwikkeling van een project en het vertrouwen dat de lokale omgeving heeft in dit proces. Een voordeel van een lokale partij als (mede)ontwikkelaar is dat deze de omgeving en de mensen rond het project kent, en andersom. Wanneer de omgeving eigenaar is van het resultaat, is ze ook eigenaar van de ontwikkeling ervan. Ook de creatie van lokale of regionale werkgelegenheid is een vorm van meeprofiteren.

2.3.3 Participatie in de uitvoer van de RES: lokaal eigendom

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Dit streven wordt overgenomen in de RES van onze regio. De regio ziet lokaal eigendom als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versterken. Daarnaast zien wij lokaal eigendom als een geëigend middel om open, gelijkwaardige en transparante projectsamenwerkingen te organiseren. Het is volgens ons een goed instrument om (project)baten in de lokale omgeving te laten landen.

Lokaal eigendom én lokale medezeggenschap

Als RES volgen wij de nationale lijn om te streven naar het realiseren van minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Daar voegen wij een aanvullend streven aan toe: het bereiken van lokale medezeggenschap bij alle grootschalige zon- en windprojecten.

Lokale medezeggenschap bij alle grootschalige opwekprojecten

Lokale medezeggenschap vormt voor ons een basisvereiste bij een nieuwe ontwikkeling. Als regio vinden wij dit nog belangrijker dan het bereiken van lokaal eigendom. Onder medezeggenschap verstaan wij: de omgeving is van A tot Z als partner bij de ontwikkeling van een initiatief betrokken. Onder de omgeving verstaan we coöperatie(s), burgers of bedrijven uit de omgeving van de projectlocatie. In onze optiek dient bij ieder initiatief sprake te zijn van een vorm van lokale medezeggenschap.

Lokaal eigendom bij 50% van de grootschalige opwekprojecten

Bij lokaal eigendom is altijd sprake van financiële participatie: de omgeving investeert mee en draagt risico. De omgeving verkrijgt hierbij een substantieel deel van het economische en juridische eigenaarschap van het initiatief. Onder de omgeving verstaan we burgers, bedrijven, coöperatie(s) en/of gemeente(n) uit de omgeving van de projectlocatie. Dit is maatwerk per locatie. Het gaat daarbij om eigendom van een collectief, niet van een enkel bedrijf of individu. Het streven naar 50% lokaal eigendom geldt voor alle grootschalige initiatieven.

Verankeren doelstellingen in concrete afspraken

Het nakomen van deze doelstelling valt of staat bij de borging van de afspraken in beleid. Dit gaan wij realiseren doordat gemeenten de RES-afspraken binnen afzienbare tijd dienen in te passen in hun lokale (omgevings)beleid. Een nog uit te werken handreiking voor gemeenten zal hen hierbij ondersteunen. Daarnaast zal de RES-uitvoeringsorganisatie het bereiken van de doelstellingen monitoren.

2.4 Vervolg

Wat gaan we doen in de RES 1.0?

- Bij de totstandkoming van de RES hebben we op regionaal niveau vooral vertegenwoordigende partijen betrokken, zoals volksvertegenwoordigers en belangenorganisaties. Na de RES 1.0 willen we ook inwoners betrekken, onder andere bij de verdere concretisering van de zoekgebieden voor duurzame grootschalige opwek van elektriciteit.
- In de RES 2.0 worden de regionale afspraken om te voorzien in de warmtebehoefte vastgelegd. Hierbij gaan wij de belanghebbenden betrekken.
- Wij bekijken hoe we inwoners en belangenorganisaties blijvend bij de uitvoering van de RES en invulling van komende RES-en kunnen betrekken en komen met een concreet participatieplan om zo onze participatiedoelen te halen.
- Wij blijven als RES-partners de krachten bundelen en zorgen dat de in onze regio aanwezige kennis en kunde t.a.v. participatie onder de partners gedeeld wordt, om zo tot een zo goed mogelijke uitvoering van de RES 1.0 te komen.
- Wij willen 50% lokaal eigendom een reëel streven maken door dit op te nemen in het lokale (omgevings)beleid. Wij gaan een handreiking uitwerken die gemeenten hierbij gaat ondersteunen.
- We geven aandacht aan sociale duurzaamheid in de uitvoering van de RES 1.0. Het is een methodiek, het is een manier van denken en doen. We nemen dit mee in onze manier van werken, onze strategie en de uitvoering daarvan. We geven inhoud aan begrippen als bewustwording, energiearmoede en collectieve voorzieningen.
- Wij bekijken hoe we inwoners en belangenorganisaties blijvend bij de uitvoering van de RES en invulling van komende RES-en kunnen betrekken en komen met een communicatiestrategie en een concreet participatieplan om zo onze participatiedoelen te halen.

3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking

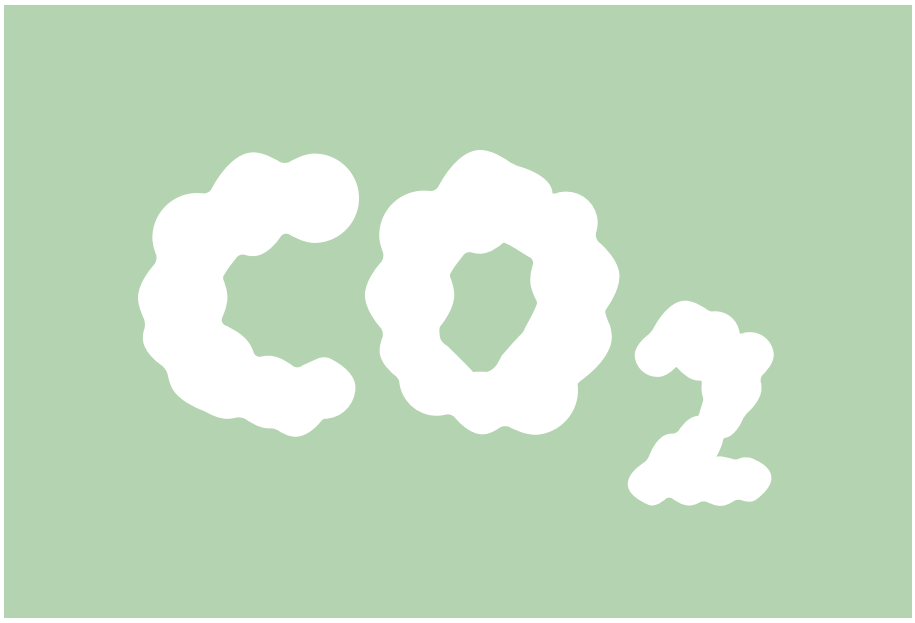
3.1 Ambitie

Energiebesparing is een belangrijk onderdeel van de Trias Energetica (verminderen, vergroenen, verschonen). Wat niet aan energie verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Omdat energiebesparing veelal kan worden gerealiseerd met isolerende maatregelen, is energiebesparing ook van belang voor de warmtevraag en daarmee voor transitie van aardgas naar een niet-fossiele warmtevoorziening. Daarom krijgt energiebesparing een belangrijke plek in deze RES.

De gebouwde omgeving biedt ook goede kansen voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen. Wij zoeken dus de combinatie tussen besparing en opwekking. Op deze wijze wordt ook bijgedragen aan de doelstellingen voor CO_2-emissiereductie uit het Klimaatakkoord (2019).

Behalve in de gebouwde omgeving zien we ook kansen voor meer energiebesparing bij bedrijven en instellingen in de regio die vallen onder de Wet Milieubeheer. Daarom nemen we die ook mee in onderstaande uitwerking.

Onze ambitie is om voor de gebouwde omgeving middels energiebesparing en kleinschalige energieopwekking tenminste 25% CO_2-emissiereductie te realiseren in 2030, ten opzichte van 2015. Waarbij we ernaar streven dat in 2030 op 70% van de geschikte daken gemiddeld tien panelen zijn geplaatst.

3.2 Uitgangspunten

We ontwikkelen een RES voor CO_2-emissiereductie d.m.v. energiebesparing en duurzame energieopwekking (met gebouw-gebonden zonnepanelen). In de aanpak zullen de doelgroepen zoveel mogelijk integraal benaderd worden voor zowel energiebesparing als duurzame energieopwekking.

Financiële, technische en maatschappelijke haalbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde.

We richten ons op energiebesparing en opwekking van duurzame energie bij de volgende doelgroepen: commercieel vastgoed, maatschappelijk en publiek vastgoed alsmede woningen van particuliere eigenaren, woningcorporaties, particuliere verhuurders en VvE's.

Wij richten ons ook op de bedrijven en instellingen waarvoor de informatie- en energiebesparingsplicht conform het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt.

Op basis hiervan formuleren we voor de RES-regio één gezamenlijke aanpak. We nodigen alle partijen uit om aan te haken en brengen hiervoor de benodigde capaciteit en middelen bij elkaar.

3.3 Waar staan we nu?

3.3.1 Reikwijdte van de aanpak van energiebesparing en kleinschalige opwek

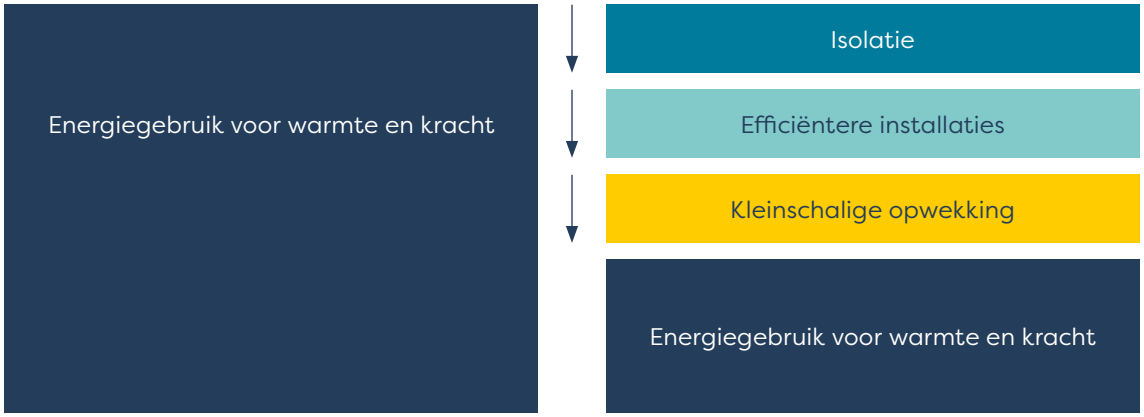
Energiebesparing door:

- Energiebehoefte reduceren (gedrag, gebruik en gebouwkwaliteit).
- Toepassing efficiëntere technieken en installaties voor productieprocessen.

Bij gebouwkwaliteit gaat het met name om de toepassing van isolerende maatregelen (vloer, spouwmuur, dak, ramen) en om energiezuinige verlichting en apparaten (verwarmingsinstallatie, ventilatie). Ook door aanpassing van gedrag (apparaten niet onnodig aan laten staan) en gebruik (bijvoorbeeld goede inregeling apparaten en aanwezigheidsdetectie) kan veel energie bespaard worden. Het gaat bij dit alles om 'no regret'- maatregelen die relatief weinig kosten en snel zijn terugverdiend (4 tot 10 jaar). Deze maatregelen zijn altijd nuttig, ook indien in een latere fase voor een warmtepomp of aansluiting op een warmtenet gekozen wordt.

Kleinschalige duurzame energieopwekking:

- Zonnepanelen op daken: installaties tot maximaal 15 kWp vermogen (circa 50 panelen).

Gebouwen en doelgroepen

Onder de gebouwde omgeving verstaan we de volgende gebouwen met bijbehorende doelgroepen (waarbij commercieel en publiek vastgoed is verdeeld volgens de Standaard Bedrijfsindeling SBI):

- Woningen
  - Particulier
  - Sociale huur
  - Commerciële huur
  - VvE's

- Publiek en maatschappelijk vastgoed
  - Openbaar bestuur (SBI O)
  - Onderwijs (SBI P)
  - Gezondheids- en Welzijnszorg (SBI Q)
  - Kunst, cultuur, sport en recreatie (SBI R)
  - Overige dienstverlening (SBI S)

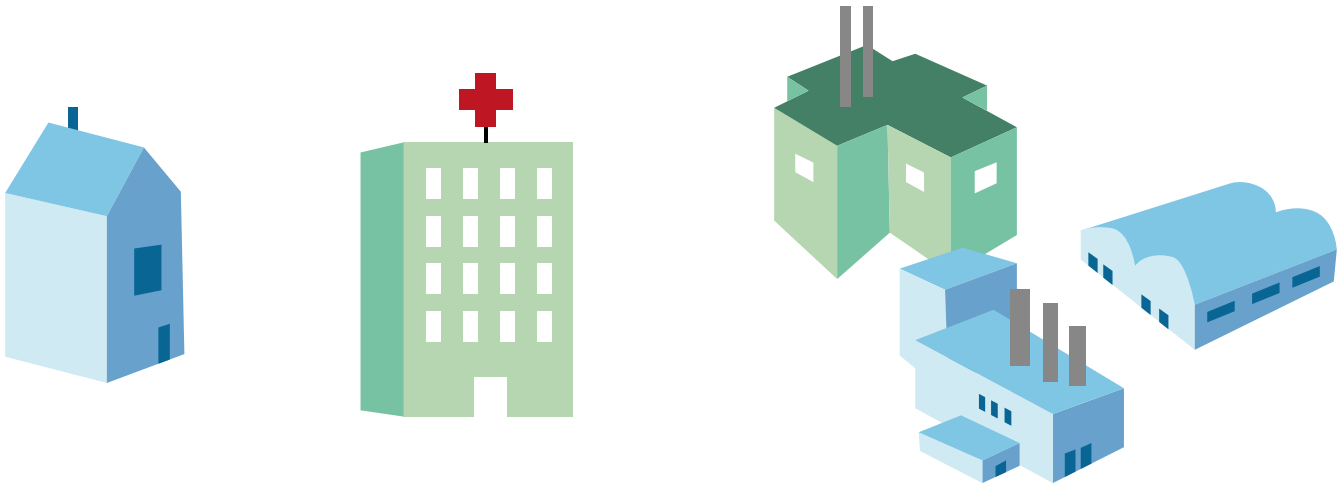
- Commercieel vastgoed
  - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's (SBI G)
  - Vervoer en opslag (SBI H)
  - Logies-, maaltijd- en drankverstrekking (SBI I)
  - Informatie en communicatie (SBI J)
  - Financiële instellingen (SBI K)
  - Verhuur van en handel in onroerend goed (SBI L)
  - Advisering, onderzoek, specialistische, zakelijke dienstverlening (SBI M)
  - Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening (SBI N)

Voor het bedrijfsleven focussen we op industrie en bedrijfsleven (SBI C) waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn. Deze bedrijven zijn te verdelen in twee groepen:

- Vergunningplichtige bedrijven (type C en IPPC). Deze bedrijven bestrijken 7% van het totale bedrijvenbestand. Voor deze ruim 900 bedrijven geldt geen informatieplicht, maar gelden de in de vergunning opgenomen voorschriften ten aanzien van energie.
- Bedrijven die onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer vallen (Type A en B). Deze kunnen verdeeld worden in twee subgroepen:
  - Bedrijven die meer dan 25.000 m3 gas of 50.000 kilowattuur (kWh) per jaar gebruiken. Voor deze bedrijven geldt de informatie- en realisatieplicht energiebesparing voor besparingsmaatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. In lijn met het Klimaatakkoord wordt deze verplichting (waarschijnlijk per 2023) verbreed van energiebesparing naar CO_2-reductie.
  - Bedrijven die minder dan 25.000 m3 gas en minder dan 50.000 kWh per jaar verbruiken. Hiervoor geldt geen informatie- en realisatieplicht. Deze bedrijven kunnen wel worden gestimuleerd tot het nemen van energiebesparende maatregelen.

NB 1: Een deel van het commercieel vastgoed valt in de bedrijvencategorie A en B conform het Activiteitenbesluit Milieubeheer, en zal ook als zodanig worden behandeld.

NB 2: De zwaardere, vaak energie-intensieve industrie hoort niet bij de RES-aanpak omdat deze onder het bevoegd gezag van het Rijk en de Provincie Limburg vallen.

3.3.2 Energieverbruik gebouwde omgeving

In 2017 telde de gebouwde omgeving van Noord- en Midden-Limburg in totaal 264.514 objecten. Tabel 1 laat zien dat ruim 87% van deze gebouwen woningen zijn. De verhouding tussen woningen en niet-woningen is voor de regio hetzelfde als de rest van Nederland, circa 7:1.

Tabel 1 Voorraad woningen en niet-woningen, 2017

	Noord- en Midden Limburg	Nederland
Woningen	230.659	7.686.178
Niet-woningen	33.855	1.122.809
Totaal	**264.514**	**8.808.987**

Bron: CBS Statline 2017

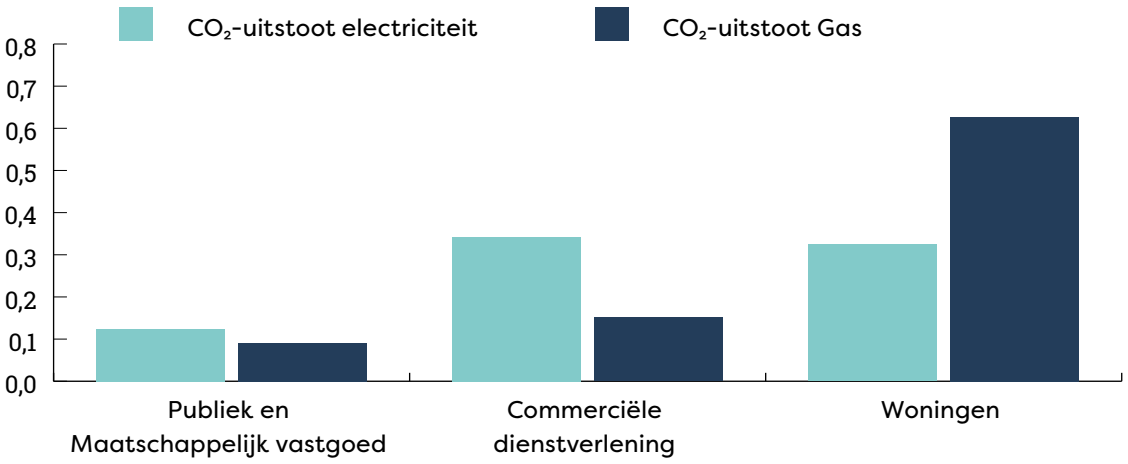
In Tabel 2 zijn de kwantitatieve gegevens van energiegebruik in terajoule (TJ) en CO_2-uitstoot in megaton (Mton) gegeven. De woningen zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van het energiegebruik (63%) en de CO_2-uitstoot (57%) in de gebouwde omgeving. Ondanks het relatief beperkte aantal niet-woningen (33.855) zijn het publiek, maatschappelijk en commercieel vastgoed samen goed voor 43% van de CO_2-uitstoot voor de gebouwde omgeving.

Tabel 2 Energieverbruik en CO_2-uitstoot per doelgroep.

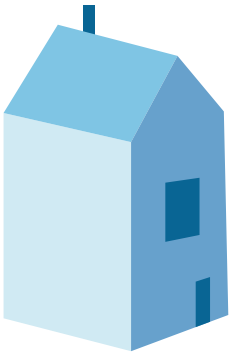
Doelgroep	Energieverbruik		CO_2 -uitstoot	
	TJ	**%**	**Kton**	**%**
Woningen	13.629	63%	951	57%
Publiek en maatschappelijk vastgoed	2.589	12%	215	13%
Commercieel vastgoed	5.394	25%	493	30%
Totaal	**21.612**	**100%**	**1659**	**100%**

Bron: CBS + Klimaatmonitor 2017

In Figuur 3 zien we de CO_2-uitstoot (door gas- en elektriciteitsgebruik) per doelgroep. Voor woningen komt een groot deel van de CO_2-uitstoot door het gasverbruik voor het verwarmen. Bij commercieel vastgoed komt een groot deel door elektriciteitsverbruik. Voor publiek en maatschappelijk vastgoed zijn er zowel objecten met hoog elektriciteitsverbruik als objecten met hoog gasverbruik. Dit laatste is te verklaren door de grote variatie in functies en gebruikersprofielen binnen het publiek en maatschappelijk vastgoed (bijvoorbeeld de categorie gezondheidszorg en scholen en de categorie kunst, cultuur, sport en recreatie).

Figuur 3: *CO_2-uitstoot gebouwde omgeving [Mton]*

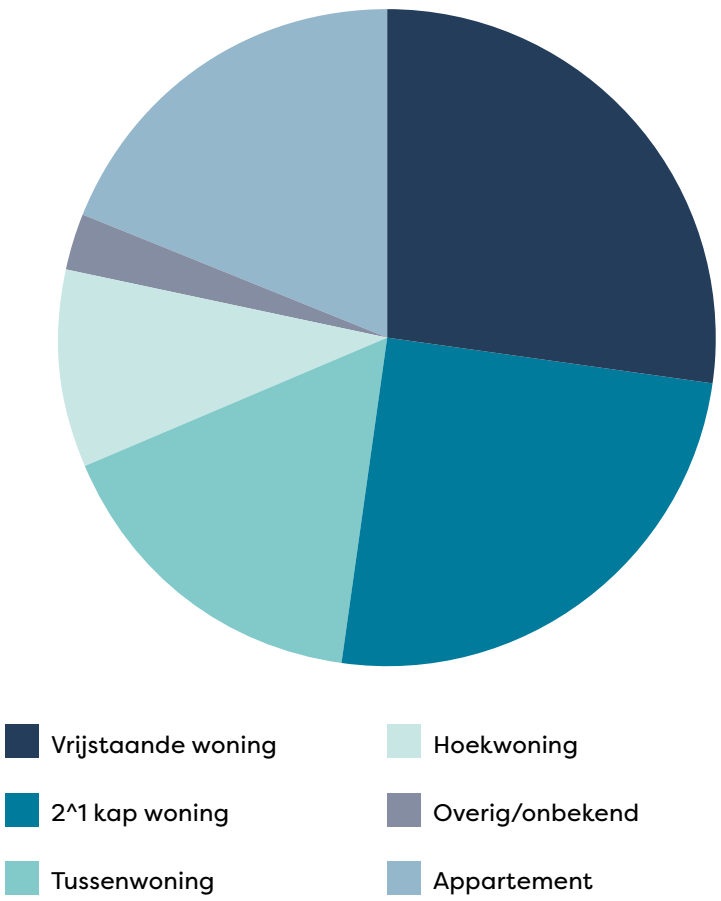
Woningen

Voor de ca. 230.700 woningen in Noord- en Midden-Limburg ligt per woning het energiegebruik en de CO_2-uitstoot gemiddeld hoger dan voor de gemiddelde woning in Nederland (Tabel 3). Dit is voornamelijk te verklaren door een gemiddeld grotere woning (22,1% groter vloeroppervlak) en het type woningen in de regio: meer dan de helft van de woningen is vrijstaand of een 2-onder-1-kap (Figuur 4). Ook het bouwjaar speelt een belangrijke rol in de energiebehoefte van woningen. In de regio heeft ca. 81% van de woningen een bouwjaar van vóór 1985 en ca. 19% een later (Figuur 5). Woningen van vóór 1985 zijn nauwelijks geïsoleerd, zodat er vaak nog veel energie te besparen is.

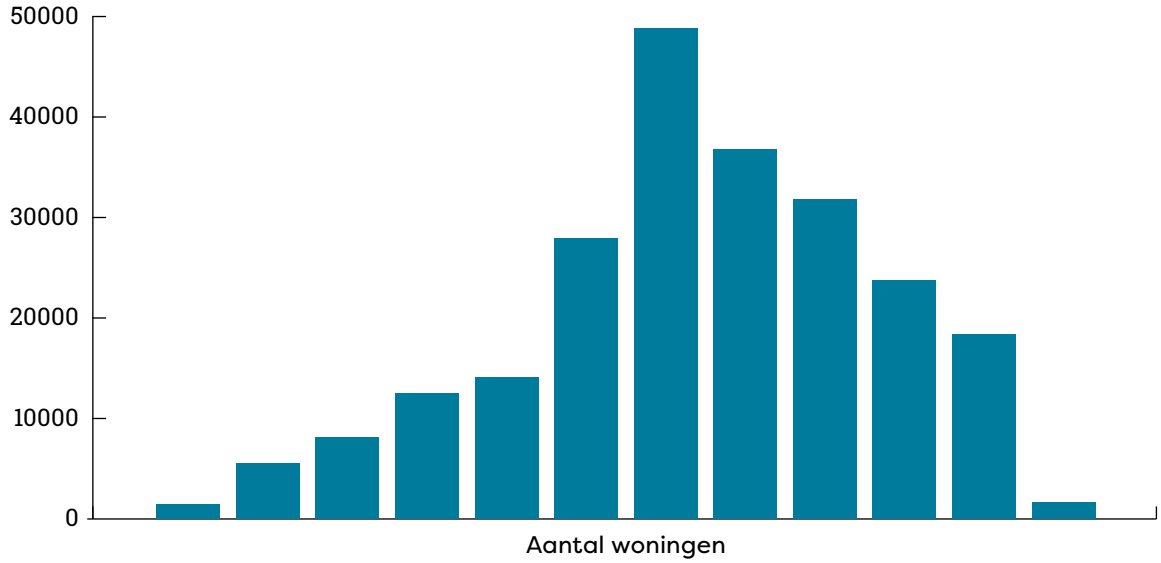
Tabel 3 CO_2-uitstoot woningen.

Gemiddeld per woning	CO_2-uitstoot [ton/jaar]
Nederland	3,486
Noord- en Midden Limburg	4,112
Verschil	+18%

Bron: RWS Klimaatmonitor (peiljaar 2017)

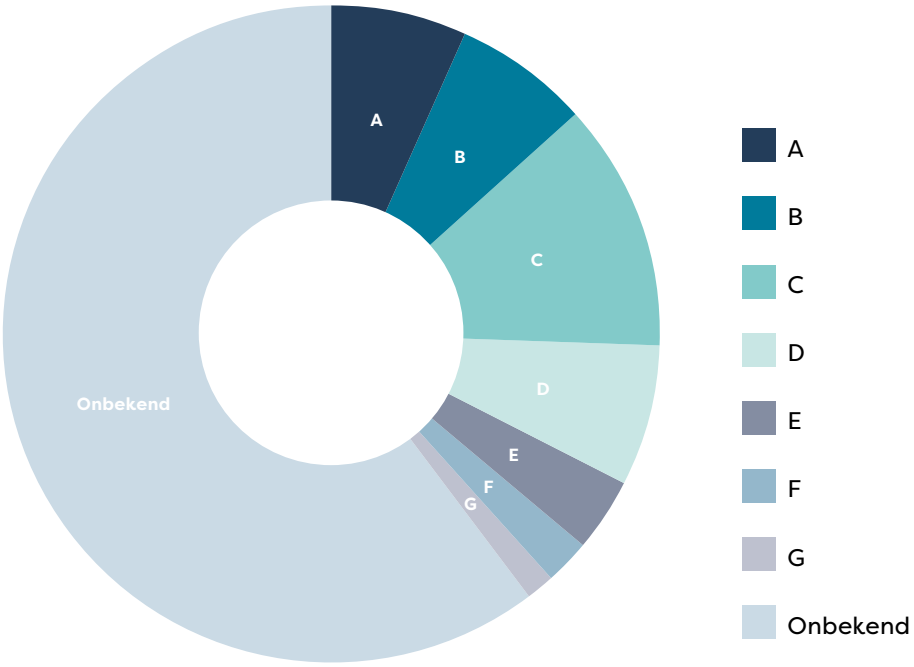

Figuur 4: *Verdeling type woningen Noord- en Midden-Limburg (bron: Woonmonitor 2018)*

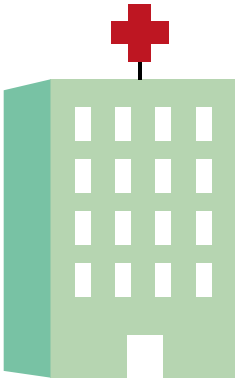

Figuur 5: *Bouwjaar woningen in Noord- en Midden-Limburg (Bron: CBS Statline 2017)*

Wat betreft de energielabels van de woningen valt op dat voor een groot deel van de woningen het energielabel onbekend is (Figuur 6). De hoogste labels A, B en C komen het meeste voor bij gecertificeerde huizen. Dit is te verklaren doordat het voor het verkopen en verhuren van huizen nu verplicht is een energielabel te hebben. Hierdoor zijn het vooral nieuwbouwwoningen die een energielabel hebben. Deze hebben een hoog label vanwege de energie- en isolatie-eisen uit het bouwbesluit.

Figuur 6: *Energielabels woningen Noord- en Midden-Limburg (Bron: Woonmonitor 2018)*

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Tabel 4 geeft inzicht in het energieverbruik en de CO_2-uitstoot van de doelgroep publiek en maatschappelijk vastgoed. Dit laat het grootste gebruik zien in de sectoren gezondheidszorg en openbaar bestuur. Het openbaar bestuur heeft een relatief erg hoog elektriciteitsgebruik.

Tabel 4: Jaarlijks energiegebruik en CO_2-uitstoot van publiek en maatschappelijk vastgoed Noord- en Midden-Limburg

	Gasgebruik [m^3]	Elektriciteits-gebruik [kWh]	CO_2 uitstoot [Kton]
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (SBI O)	9.638.000	80.317.000	54
Onderwijs (SBI P)	6.261.000	26.011.000	23
Gezondheids- en welzijnszorg (SBI Q)	21.386.000	100.838.000	84
Kunst, amusement en recreatie (SBI R)	7.791.000	49.370.000	36
Overige dienstverlening (SBI S)	5.458.000*	18.136.000	18
Totaal:	**50.534.000**	**274.755.000****	**215**

Bron: Klimaatmonitor 2017

* Geëxtrapoleerd van 2018 waarde

** Afwijking in de data: totaal komt 83.000 kWh lager uit dan opgegeven totaal voor de publieke dienstverlening door Klimaatmonitor

Commercieel vastgoed

Tabel 5 geeft inzicht in het energieverbruik en de CO_2-uitstoot van de commerciële sector. De detailhandel is verantwoordelijk voor veruit het grootste elektriciteitsgebruik. Dit komt door de grote hoeveelheid verlichting en bij supermarkten ook door de koeling. Verlichting is vaak verantwoordelijk voor bijna 70% van het primaire energiegebruik in winkels. Ook bij de categorie vervoer en opslag en de categorie informatie en communicatie is in verhouding het grootste deel van de energievraag voor elektriciteit. Bij logiesfunctie is het gasgebruik in verhouding het hoogst. Dit is te verklaren door de hoge vraag aan warm tapwater door bijvoorbeeld hotels.

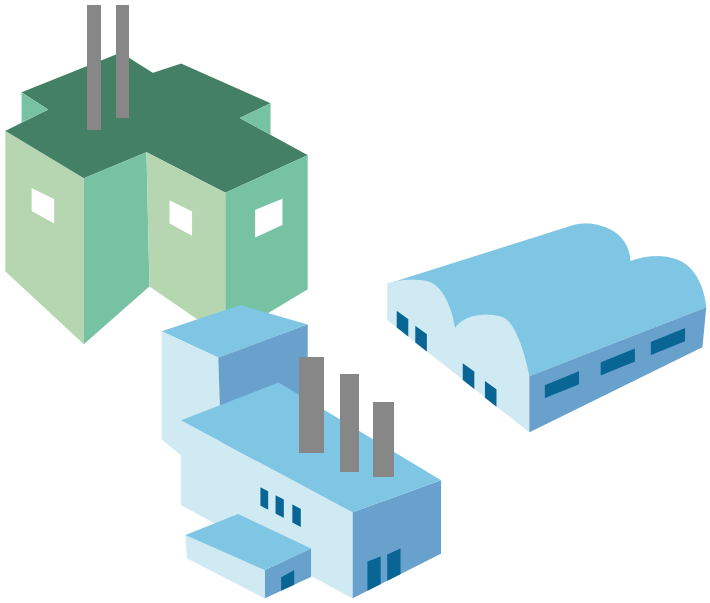
Tabel 5: Jaarlijks energiegebruik en CO_2-uitstoot van commercieel vastgoed Noord- en Midden-Limburg.

	Gasgebruik [m³]	Elektriciteits-gebruik [kWh]	CO_2 uitstoot [Kton]
Groot- en detailhandel, reparatie van auto's (SBI G)	31.012.000	328.606.000	204
Vervoer en opslag incl. railverkeer (SBI H)	8.251.000*	169.843.000	91
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking (Horeca, SBI I)	27.449.000*	119.613.000	103
Informatie en communicatie (SBI J)	1.692.000*	35.129.000	19
Financiële activiteiten en verzekeringen (SBI K)	Onbekend	37.101.000	24
Exploitatie van en handel in onroerend goed (SBI L)	3.889.000	25.411.000	18
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (SBI M)	3.841.000	20.730.000	16
Administratieve en ondersteunende dienstverlening (SBI N)	4.078.000	22.981.000	18
Totaal:	**83.813.000**	**759.414.000**	**493**

*Bron: klimaatmonitor 2017, *2016*

3.3.3 Energieverbruik industrie/bedrijfsleven

Naast de gebouwde omgeving is het ook belangrijk dat het energiegebruik en daarmee de CO_2-uitstoot door bedrijven wordt verminderd. De energievraag van bedrijven betreft niet alleen gas en elektriciteit voor gebouw-gebonden energie, maar met name ook energie voor bedrijfs- en productieprocessen. Op basis van gegevens van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD-LN) is voor de middelgrote en kleine energiegebruikers (meestal behorend tot Activiteitenbesluit categorie B en A bedrijven) in Noord- en Midden-Limburg een CO_2-uitstoot van 1.150 Kton berekend.

3.3.4 Potentie voor energiebesparing en reductie CO_2-uitstoot

Potentie voor CO_2-emissiereductie door energiebesparing

Voor de verschillende doelgroepen hebben we het energiebesparingspotentieel bepaald op basis van ervaringscijfers en expert judgement. Voor de woningen is dit gedaan door de mogelijke besparingen in gasverbruik (met name isoleren, gedragsverandering en gebruikersinstellingen) in te schatten. Bij commercieel vastgoed is gekeken naar de impact van besparing op elektriciteitsgebruik (bijvoorbeeld ledverlichting en gebruikersinstellingen), en bij publiek en maatschappelijk vastgoed naar een mix hiervan. Hiervan afgeleid is de reductiepotentie voor CO_2-emissie.

Tabel 6 hieronder laat een mogelijke besparing zien van 32% voor de gebouwde omgeving en Tabel 7 een potentiële besparing voor het bedrijfsleven van 15%
.

Tabel 6 Overzicht potentie CO_2-reductie per doelgroep gebouwde omgeving Noord- en Midden-Limburg.

Doelgroep	Gerealiseerde CO_2-emissies [Kton]	Potentie % besparing	Potentie % besparing op totaal
Publiek en Maatschappelijk vastgoed	215	23%	**3%**
Commercieel vastgoed	493	23%	**7%**
Woningen	951	26%	**15%**
Kleinschalige opwekking	-	-	**7%**
Totaal	**1,659**		**32%**

Bron: CBS + Klimaatmonitor 2017

Tabel 7 Overzicht potentie CO_2-reductie bedrijfsleven Noord- en Midden-Limburg

Doelgroep	Gerealiseerde CO_2 emissies [Kton]	Potentie % Besparing
Bedrijfsleven	1,15	15%

Bron: gegevens van de RUD

Potentie voor CO_2-emissiereductie door kleinschalige energieopwekking

Kleinschalige opwekking met zonnepanelen richt zich op installaties tot maximaal 15 kWp. Dit zijn circa 50 zonnepanelen. In het algemeen gaat het om zonnepanelen op daken van woningen en andere kleinere gebouwen. De praktijk tot dusver leert dat het gemiddelde aantal panelen per woning ongeveer tien is. Het beschikbare geschikte dakoppervlak wordt daarmee niet volledig benut.

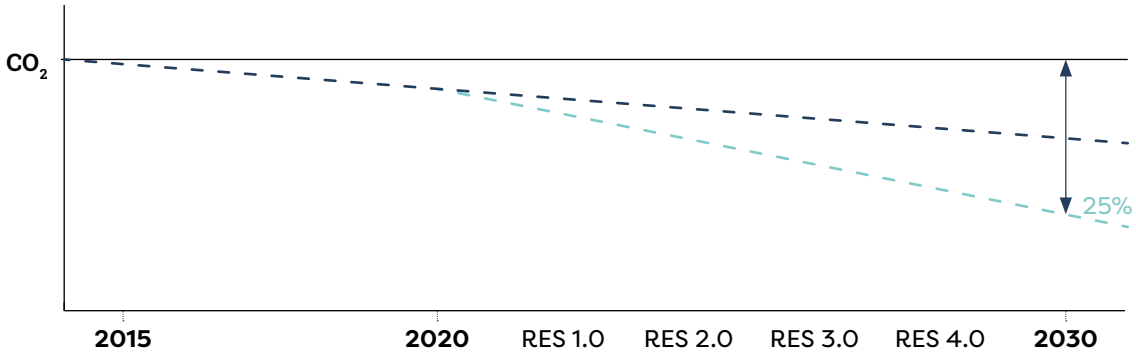
Het Nationaal Programma RES heeft voor de regio Noord- en Midden-Limburg tot 2030 een potentie voor kleinschalige zon-PV (zonnepanelen-projecten) berekend van 0,38 TWh. Dit zou leiden tot 10% besparing in CO_2-uitstoot. Gelet op de praktijk lijkt dit een overschatting te zijn. Daarom wordt een meer realistische doelstelling voor kleinschalige zon-PV voorgesteld: in 2030 zijn op 70% van de geschikte daken gemiddeld tien panelen geplaatst. Deze opwekking van duurzame elektriciteit levert dan in potentie een CO_2-emissiereductie van 7%.

NB: Vanuit het thema Grootschalige Energieopwekking wordt een aanpak voorgesteld voor het grootschalig benutten van daken van maatschappelijk en commercieel vastgoed (incl. bedrijven). Het gaat daarbij om zonnepanelen-projecten groter dan 15 kWp. In de uitvoering daarvan wordt zoveel mogelijk de combinatie gezocht met de hier uitgewerkte energiebesparing.

3.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

3.4.1 Versnelling nodig

Onze ambitie is om door middel van energiebesparing en kleinschalige energieopwekking tenminste 25% CO_2-emissiereductie te realiseren voor de gebouwde omgeving in 2030 ten opzichte van 2015. Het huidige verloop in het energiegebruik en de daaraan gerelateerde CO_2-emissie van de gebouwde omgeving laat sinds 2013 een daling zien. Deze daling verloopt echter niet snel genoeg om de ambitie in deze RES te realiseren. Er is een versnelling nodig, zoals indicatief is weergegeven in Figuur 7.

Figuur 7: *Schematische weergave van verloop afname CO_2-emissie en noodzakelijke versnelling*

3.4.2 Drempels slechten

Om deze versnelling bij de verschillende doelgroepen te behalen, kijken we per doelgroep waar het meeste verbruik / de meeste emissie is en hoe de meeste winst te halen is. Hierbij zien we een aantal drempels. De belangrijkste zijn:

- **Urgentie en verantwoordelijkheid:** bij veel doelgroepen bestaat een gebrek aan urgentiegevoel en verantwoordelijkheid voor eigen handelen. Er is bewustwording noodzakelijk voor de energie- en klimaatproblematiek en de mogelijkheid om zelf wat hieraan te doen;
- **Kennis:** bij doelgroepen is er gebrek aan enerzijds informatie en inzicht over aankomende veranderingen en anderzijds over de eigen mogelijkheden (technisch en financieel). Inzetten op duidelijke communicatie is daarom nodig. Dit kan door o.a. voorlichtingscampagnes, websites met energieloket, lokale ambassadeurs en parkmanagement voor bedrijventerreinen;
- **Uitvoerbaarheid:** als men al weet welke maatregelen men wil implementeren, dan zijn er vervolgens nog veel stappen nodig om van 'wat' naar 'hoe' te gaan. Denk aan complexe processen met betrekking tot wetgeving en vergunningen, technische installatie en financiering. Ontzorgen van de diverse doelgroepen in de processtappen is daarom nodig;
- **Eigenaarschap:** vaak is sprake van een splitsing tussen de eigenaar van een gebouw en de gebruiker. Zodoende komt het resultaat van de investering (besparing) bij de gebruiker terecht en niet bij de investeerder (de eigenaar). Andersom heeft de gebruiker vaak beperkte invloed op veranderingen en implementatie van maatregelen, waardoor hij vaak met hoge gebruikskosten blijft zitten;
- **Financiering:** maatregelen voor energiebesparing en zon-op-dak vragen om (vaak) aanzienlijke investeringen. Met name particuliere woningbezitters in de lagere inkomensklassen en kleinere MKB-bedrijven hebben weinig eigen investeringsvermogen voor duurzame maatregelen. Daarnaast is het voor diverse maatregelen niet mogelijk een sluitende businesscase op te stellen, vanwege hoge kosten en/of omdat de prijs die een (groot) gebruiker nu voor energie (per kWh of m3) betaalt relatief laag is.

Om deze drempels weg te nemen is een samenhangende benadering nodig. In de volgende paragrafen zijn per doelgroep instrumenten uitgewerkt die helpen bij het inzetten van de versnelling. Deze instrumenten vragen om extra kennis, capaciteit en investeringen, zowel van gemeenten als van de doelgroepen en overige belanghebbenden.

3.4.3 Samenwerken in RES-verband / cafetaria model / monitoring

De overheden (gemeenten, Provincie, Rijk), alsmede diverse non-gouvernementele organisaties (NGO's), koepel- en brancheorganisaties en andere partijen hebben de afgelopen jaren instrumenten ontwikkeld en capaciteit ingezet om de verduurzaming van de gebouwde omgeving en andere doelgroepen te stimuleren. Daarbij is soms samengewerkt, maar ook zijn veel acties en instrumenten vanuit de individuele organisaties ontwikkeld en uitgevoerd. Hoewel deze wel leiden tot resultaat (er is een afname van energiegebruik en CO_2-uitstoot, zie Figuur 7), is onduidelijk of en in welke mate deze inzet efficiënt en daadwerkelijk effectief is. Monitoring (zeker van effecten) en evaluatie vindt beperkt plaats.

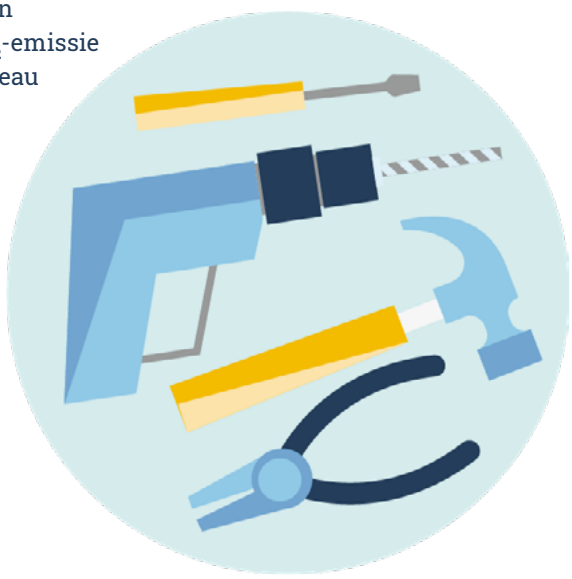
In RES-verband wordt daarom voor de diverse doelgroepen een aanpak (ontzorgingsprogramma) met een palet van acties en instrumenten voorgesteld waaraan gemeenten, Provincie en Waterschap kunnen deelnemen. Zij kunnen de hele aanpak overnemen, maar ook onderdelen daarvan.
Zo ontstaat een soort 'cafetaria-model'.

Deelname aan alle acties is dus geen verplichting; er kan ook voor gekozen worden zelfstandig zaken te blijven organiseren en uitvoeren. De aanname is echter dat door zoveel mogelijk eenzelfde aanpak te volgen, samen te werken en geen eigen lokale instrumenten te ontwikkelen, de beoogde energiebesparing c.q. CO_2-reductie efficiënter en effectiever gerealiseerd kan worden. Efficiënter doordat kennis, capaciteit, ontwikkel- en uitvoeringskosten gedeeld kunnen worden, waarbij ambtelijke organisaties worden ontzorgd. Effectiever omdat op een groter schaalniveau instrumenten gerichter kunnen worden ingezet.

Om de voortgang van de besparingsaanpak te volgen, gaan we in RES-verband monitoren, evalueren en periodiek rapporteren over:

- **Input:** de inzet van instrumenten, capaciteit en financiële middelen op regionaal- en gemeentelijke niveau;
- **Output:** de uitvoering en voortgang van acties, projecten e.d. op regio- en gemeentelijke niveau;
- **Outcome / effect:** de resultaten in termen van (verloop van) energiegebruik en CO_2-emissie op gemeentelijk en regionaal (RES-) niveau

Op basis van de voorgaande punten worden effectiviteit en efficiëntie van de verschillende instrumenten en de vooruitgang per gemeente en op RES-niveau geëvalueerd en gerapporteerd, ten behoeve van de volgende RES (2.0).

3.4.4 Ontzorgingsprogramma energiebesparing (en zonnepanelen op dak) per doelgroep

Figuur 8: *Drie hoofdgroepen binnen het ontzorgingsprogramma*

Woningen

Wat willen we bereiken?	Meer urgentiegevoel en kennis over handelingsperspectief energietransitie bij inwoners. Meer en snellere implementatie van maatregelen voor energiebesparing en kleinschalige opwekking. Focus op woningen die vóór 1985 gebouwd zijn en/of woningen met energielabel C of slechter.

Onze strategie op het gebied van woningen is onderverdeeld in twee groepen: particuliere woningeigenaren (inclusief kleine particuliere verhuurders en VvE's) en woningcorporaties (sociale huur).

Particuliere woningeigenaren

De 'klantreis' (zie Figuur 9 verderop) maakt het ontzorgingsproces voor woningbezitters inzichtelijk. De klantreis is een conceptuele beschrijving van de werkelijkheid en geeft de stappen weer die een woningbezitter doormaakt van begin tot einde. In de praktijk zal niet iedere inwoner precies langs alle fases gaan. Sommige inwoners willen geïnspireerd worden, andere willen hulp bij het kiezen van een leverancier. De klantreis geeft aan op welk moment een instrument inspeelt op de vragen en behoeften van de woningbezitter. Zo zal hij in de beginfase

vooral geïnspireerd worden door een ambassadeur/coach. De ervaring is immers dat de meeste woningbezitters in deze fase niet zelf actief op zoek gaan naar informatie.

Uit een door ons uitgevoerde SWOT-analyse van diverse aanpakken gericht op de burger c.q. particuliere woningbezitter is naar voren gekomen dat de combinatie van een digitaal energieloket met backoffice, lokale ambassadeurs/coaches en professionele energieadviseurs de beste middelen zijn om inwoners te enthousiasmeren, te informeren en te adviseren.

Over nut en noodzaak van fysieke 'voorbeeldwoning energie/duurzaamheid' zijn de meningen verdeeld. Er is of was reeds een aantal van dergelijke voorbeeldwoningen in de regio (o.a. de Woning van Morgen in Venlo). Daarnaast is in Parkstad Limburg de Woonwijzerwinkel en in Maastricht het EnexisHuis. Méér voorbeeldwoningen in de regio bieden daarom nauwelijks meerwaarde. Een mobiele 'winkel', die bijvoorbeeld gemeenten bezoekt tijdens marktdagen, kan wél voldoende meerwaarde bieden. Er zijn diverse partijen die dit reeds aanbieden, o.a. het Duurzaam Bouwloket (zie hierna).

Klantreis

Figuur 9: *Klantreis woningeigenaar*

Digitaal loket

Een digitaal loket is voor de meeste mensen toegankelijk, maar het komt niet vanzelf naar de inwoner toe. Het doel van het loket is:

- Duidelijk, transparant en up to date informatie bieden over nut en noodzaak van de energietransitie en de mogelijkheden van ieders eigen bijdrage (gedrag en technisch).
- Leiderschap en goede voorbeelden een podium geven om anderen te inspireren en laten leren.
- Informeren over wettelijke regelgeving en over bestaande instrumenten, zoals Zonnekaart Limburg, de provinciale lening Duurzaam Thuis, het Nationaal Warmtefonds of andere financiële instrumenten.

Een digitaal loket met backoffice bestaande uit deskundige adviseurs, zoals het Duurzaam Bouwloket, biedt het voordeel dat iedereen er terecht kan met vragen. Het is interactief en geeft de bezoeker deskundig en up-to-date informatie en advies. Voordeel is ook dat gemeenteambtenaren worden ontlast met vragen van burgers, en zelf ook bij de backoffice terecht kunnen met hun eigen vragen.

Om het digitaal loket tot een succes te maken, zijn de volgende aspecten van belang:

- Koppel het digitale loket aan de gemeentelijke website, zodat het goed vindbaar is en er een 'couleur locale' kan ontstaan, zodat het voor de inwoner als 'iets van de gemeente' direct herkenbaar is. Koppel ook goede voorbeelden uit de eigen gemeente aan het loket.
- Maak de backoffice professioneel en goed bereikbaar, zodat het als persoonlijk en deskundig ervaren wordt.
- Zorg ervoor dat de medewerkers van de backoffice altijd op de hoogte zijn van actuele informatie uit de gemeente.
- Zorg dat het loket objectieve informatie en onafhankelijk advies geeft.
- Geef regionale bedrijven een plek op het digitale loket, zodat lokale, duurzame bedrijvigheid gestimuleerd wordt.
- Koppel andere thema's aan het loket, zoals de circulaire economie en klimaatadaptatie, zodat de inwoner de relatie tussen deze thema's begrijpt.
- Verstrek daarnaast vanuit het digitale loket periodiek doelgerichte informatie via gemeentelijke bladen. Ook periodieke themagerichte acties (publiekscampagnes) over mogelijkheden van energiebesparing, kosten en financieringsmogelijkheden verdienen de aandacht.

De kosten van deelname aan een digitaal loket met backoffice zijn per gemeente €5.000 tot €9.500 per jaar, afhankelijk van de grootte van de gemeente. Een digitaal loket (= alleen website) zonder backoffice kost €3.000 tot €5.000 per jaar per gemeente. In dit geval zal meer ambtelijke capaciteit nodig zijn voor het beantwoorden van vragen van burgers, organisaties en bedrijven en het bijhouden van ontwikkelingen (o.a. regelgeving en energiefondsen)

Coaches of ambassadeurs

Ambassadeurs of coaches zijn vaak inwoners met positieve praktijkervaring of leden van een lokale energiecoöperatie. Zij kunnen hun ervaringen delen met andere burgers en bedrijven. Een ambassadeur/coach kan zijn eigen verhaal vertellen en kan daarmee op een laagdrempelige manier enthousiasmeren en inspireren. Een ambassadeur/coach is echter geen professioneel adviseur en zal dus minder inhoudelijk deskundig zijn. Voor meer technisch en of financieel advies moet de inwoner bij het loket of de adviseur zijn.

Ambassadeurs/coaches kunnen per gemeente georganiseerd worden, maar kunnen ook in een netwerk over gemeentegrenzen heen opereren. In alle gevallen is het van belang dat zij contact met elkaar en met de gemeenten houden. Als RES-regio kan dit voor de gemeenten samen worden georganiseerd via een regionaal platform zoals het SELL (Servicepunt Energie Lokaal Limburg). Maar een gemeente kan dat ook individueel regelen, bijvoorbeeld als onderdeel van het digitale loket.

Energieadviseurs

Een adviseur geeft onafhankelijk, professioneel en persoonlijk advies. Dit advies is arbeidsintensief en dus zijn er meer kosten aan verbonden. Adviseurs kunnen dan ook het beste gericht worden ingezet op een specifiek gebied of doelgroep. Mede omdat gekwalificeerde energieadviseurs schaars zijn en om kostenefficiënt te werken, wordt het volgende aanbevolen:

- Maak een pool van regionale professionele adviseurs zodat inwoners weten waar ze betrouwbaar en professioneel advies kunnen krijgen. Stem dit ook af met energiecoöperaties, die als ambassadeur/coach kunnen optreden.
- Adviseurs uit eigen regio zijn een pré voor persoonlijke benadering en herkenbaarheid. Borg wel de klantgerichtheid, deskundigheid en onafhankelijkheid van de adviseurs in de pool.
- Zet adviseurs gericht in. Bij woningen die vóór 1985 gebouwd zijn en veelal energielabel C of slechter hebben, is in verhouding tot de kosten relatief de meeste energiebesparing te realiseren. De inzet van adviseurs moet daarom vooral gericht worden op wijken waar veel oudere woningen staan. Daarnaast kan ook met banken, makelaars en notarissen worden afgesproken dat zij kopers van bestaande woningen wijzen op energiebesparing, de mogelijkheid van zonnepanelen en gebruik maken van een energieadviseur.

De kosten voor een deskundig professioneel energieadvies, waarbij de klant ook geholpen wordt met aanvragen en beoordelen van offertes en evt. een oplevercontrole plaatsvindt, bedragen ca. €500,- per klant. Gemeenten kunnen overwegen om een deel van deze kosten voor de inwoners te vergoeden (mogelijk d.m.v. RRE-subsidie). Daarnaast zal het door gemeenten gezamenlijk inrichten van een adviseurspool capaciteit besparen voor aanbesteding. Dan kan er waarschijnlijk een beter uurtarief worden bedongen. Door samen te werken ontstaat voor de deelnemende gemeenten flexibiliteit in de inzet van de adviseurs.

Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben hun eigen doelstellingen en aanpak m.b.t. energie-transitie en verduurzamen van hun sociaal woningbezit. De aanpak is veelal afgestemd op de meerjarige onderhoudsprogramma's, maar er bestaan ook mogelijkheden voor verduurzaming bij wisseling van bewoners en evt. op aanvraag (m.n. voor zonnepanelen).

Omdat woningcorporaties veel ervaring opdoen met verduurzaming, is het aan te bevelen dat zij hun kennis onderling delen. Hiervoor zou het provinciaal netwerk van de woningcorporaties gebruikt kunnen worden of een aparte Community of Practice opgericht kunnen worden. Hieraan kan ook een vertegenwoordiging vanuit de RES en/of gemeenten deelnemen Zo kunnen tijdig eventuele plannen voor de warmtetransitie en aardgasvrije wijken gedeeld worden, zodat corporaties daarop kunnen inspelen met hun verduurzamingsplannen. Om dit te concretiseren bevelen wij aan dat vanuit de RES (evt. gemeenten apart) met de relevantie woningcorporaties:

- prestatie- en resultaatafspraken worden gemaakt over (de mate en omvang van) de verduurzaming van de sociale huurwoningen. Verduurzaming tot minimaal B-label zou daarbij de ondergrens moeten zijn;
- afspraken worden gemaakt over uitwisseling van informatie en kennis m.b.t. verduurzaming en plannen betreffende warmtetransitie (bijv. plannen voor aardgasvrije wooncomplexen).

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

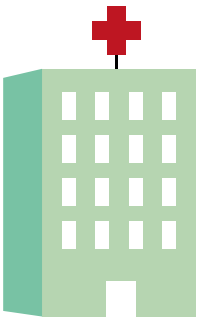
Overheden geven het goede voorbeeld met verduurzamen van publiek / gemeentelijk vastgoed:

Toepassen van de sectorale routekaarten maatschappelijk vastgoed en opstellen vierjaarlijkse portefeuille-routekaarten voor de diverse soorten maatschappelijk vastgoed. (zie voor uitleg volgende pagina)

In 2023 voldoen alle overheidsgebouwen aan de wettelijke verplichtingen: tenminste energielabel C en alle energiemaatregelen treffen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar. Verder zijn alle overheidsgebouwen met daarvoor geschikte daken voorzien van zonnepanelen.

Aanvullende ambitie publiek vastgoed: ook energiemaatregelen treffen met een terugverdientijd ≤ 15 jaar.

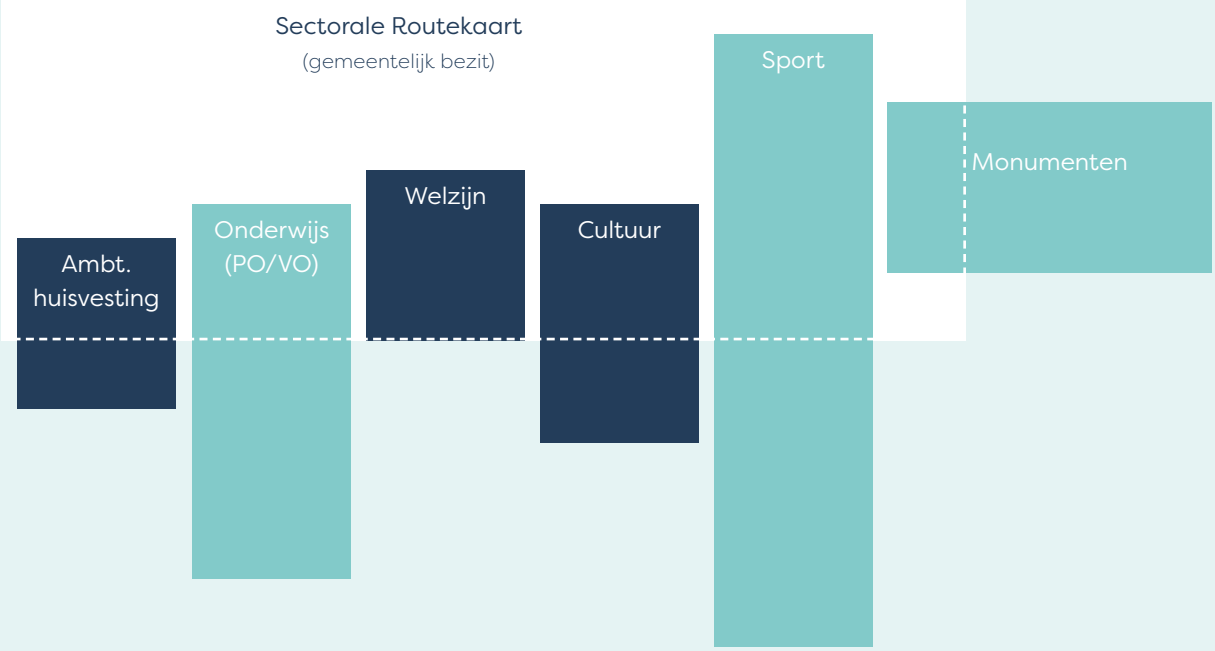
In 2030 zijn alle overige maatschappelijk vastgoedgebouwen met daarvoor geschikte daken voorzien van zonnepanelen.

Voor bestaand maatschappelijk vastgoed is een aantal verplichtingen van toepassing: in 2023 dienen alle overheidsgebouwen tenminste energielabel C te hebben, moeten energiemaatregelen met een terugverdientijd met minder of gelijk dan vijf jaar worden getroffen, en waar mogelijk worden zonnepanelen aangebracht op daken. (NB: zie verderop m.b.t. wijziging regelgeving vanaf 2023)

Mede vanuit de voorbeeld- en aanjaaggedachte is het belangrijk dat voor het gemeentelijk/publiek vastgoed verduurzamingsplannen worden opgesteld en daarvoor financiële middelen worden gereserveerd/vrijgemaakt. Ook voor het maatschappelijk vastgoed, met een breed scala aan doelgroepen en eigenaren, dient de slag van energiebesparing en zonnepanelen gemaakt te worden.

Kenmerkend voor het publieke en maatschappelijke vastgoed is dat in veel gevallen niet duidelijk is wie de eigenaar van het gebouw is: vaak is de gebruiker een andere partij dan de eigenaar. Gemeenten zijn vaak de gebouweigenaar van (basis)scholen, sportaccommodaties, gemeenschapshuizen en monumenten, terwijl andere partijen ze gebruiken (Figuur 10). De verantwoordelijkheid voor investeringen voor verduurzaming ligt bij de eigenaren. Maar de gebruikers genieten vaak het voordeel van de lagere energierekening. Daarom moeten ook goede afspraken gemaakt worden over welke partij investeert, welke partij verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud en wie het financieel voordeel verwerft.

Figuur 10: *Maatschappelijk vastgoed binnen de invloedssfeer van gemeenten*

Routekaarten

In het Klimaatakkoord hebben twaalf maatschappelijk vastgoedsectoren (Rijksvastgoedbedrijf, gemeenten, provincies, politie, onderwijs (PO en VO, MBO, HBO en WO), zorg- en sportvastgoed en monumenten) afgesproken ieder een sectorale routekaart op te stellen. Eigenaren van maatschappelijk vastgoed moeten binnen de kaders van 'hun' sectorale routekaart een eigen vierjaarlijkse portefeuilleroutekaart maken. Voor gemeentelijk vastgoed heeft de VNG de Sectorale Routekaart Maatschappelijk Vastgoed gelanceerd, die een opmaat vormt voor het opstellen van portefeuilleroutekaarten door individuele gemeenten. Ook voor scholen, sport, zorg en monumenten zijn de sectorale routekaarten gepubliceerd. In de cultuursector is het landschap divers. Hier bestaat het

vastgoed onder meer uit bibliotheken, musea en theaters. Vanwege deze diversiteit is er voor deze categorie geen algemene sectorale routekaart opgesteld.

Toepassing van de portefeuilleroutekaarten is een grote kans voor vastgoedmedewerkers om de verduurzaming van het vastgoed veel concreter te maken. Er moet een plan op tafel worden gelegd waarin voor de komende vier jaar projecten zijn geselecteerd die tot (bijna) energie-neutrale gebouwen moeten leiden. De 'slimme selectie' van gebouwen die in de portefeuilleroutekaart komen hangt nauw samen met het vastgoedbeleid. Er is namelijk een langetermijnperspectief nodig waarin een brede afweging plaatsvindt op portefeuilleniveau. Afstemming met MJOP's (meerjaren-onderhoud programma's) en het accommodatiebeleid (welke gebouwen blijven voor langere termijn in gebruik) is noodzakelijk.

Publiek/gemeentelijk vastgoed

Het is de bedoeling dat gemeenten op basis van de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed de eigen opgave in beeld brengen en de wijze waarop zij de verduurzaming gaan realiseren. De eigen portefeuilleroutekaart bevat naast een strategie ook een uitvoeringsplan voor de korte termijn van vier jaar, inclusief de benodigde investering.

De RES biedtj hiervoor aanpakken en instrumenten waarmee de gemeenten, in overleg met de gebruikers, aan de slag kunnen:

- **Toepassen van de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed.**
  Recent is ook de Leidraad verduurzamen gemeentelijk vastgoed verschenen, die een stappenplan bevat met praktijkvoorbeelden voor verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.
- **Deelnemen van gemeenten tot 25.000 inwoners aan het provinciaal ontzorgingsprogramma voor maatschappelijk vastgoed.**
  Voor de RES-NML betekent dit concreet dat zeven van de vijftien gemeenten hierop aanspraak kunnen maken. Zie de nadere toelichting verderop.
  NB: Een gelijksoortige aanpak kan vanuit de RES-samenwerking ook worden opgezet voor de grotere gemeenten.
- **Inrichten van een Community of Practice voor verduurzaming gemeentelijk vastgoed.**
  Hierin worden, al dan niet ondersteund door professionele partijen, kennis en ervaringen gedeeld over investeringsopgaven en de uitvoering (business cases, financiering + FTE's), efficiënter gebruik van gebouwen (integratie accommodatiebeleid en verduurzamingsopgave), samenwerken binnen de gemeentelijke organisatie en besluitvorming.
- **Toepassen van een (gezamenlijk) energiemonitoringssysteem.**
  Om goed inzicht te hebben in het eigen vastgoed, energieverbruik en vooruitgang van de verduurzamingsopgave, is een energiemonitoringssysteem essentieel. Dit biedt de volgende voordelen: inzicht in 'laaghangend fruit'-maatregelen, sturing op duurzamer gedrag gebruikers, betere gebouw-inregeling en ontzorgen van de facilitaire dienst in facturatie van energiekosten en bijhouden/voorkomen van onnodige aansluitingskosten. Hiermee is snel zowel financiële winst als energiebesparing te realiseren.
- Desgewenst kan een financieel model / regeling ontwikkeld worden voor het verrekenen van het kostenvoordeel voor de gebruiker met de investeringen door de eigenaar.

Wijziging regelgeving

Vanaf 2023 gaat de wet- en regelgeving op basis van de Omgevingswet wijzigen. Dat betekent dat op basis van het dan geldende 'Besluit bouwwerken leefomgeving' de gebouweigenaar verantwoordelijk wordt voor de energie-'performance' van het gebouw (dit geldt m.n. voor maatschappelijk en commercieel vastgoed). De gebruikers die een zgn. milieubelastende activiteit uitvoeren, zullen op basis van het 'Besluit activiteiten leefomgeving' verantwoordelijk zijn voor de energieprestatie van de processen in dat gebouw. Dit kan ook betekenen dat de dienst Bouw- en woningtoezicht extra energietaken krijgt of dat deze taken expliciet bij de RUD-LN moeten worden neergelegd. Overigens krijgen gemeenten dan de bevoegdheid om eigen regels vast te stellen voor de energiebesparingsplicht bij milieubelastende activiteiten (bijv. een andere grens voor de terugverdientijd van verplichte maatregelen), of een andere grens voor de omvang van het energiegebruik (nu bijv. 50.000 kWh/j). Het is aan te bevelen om dit op termijn in RES-verband (liefst provinciaal) uit te werken om voor gemeenten en regio's een gelijk speelveld te behouden.

Overig maatschappelijk vastgoed (onderwijs, zorg, sport, cultuur)

Ook de eigenaren van ander maatschappelijk vastgoed moeten aan de slag met verduurzaming. Bij voorkeur worden hiervoor de sectorale routekaarten toegepast. Die worden uitgewerkt in portefeuille-routekaarten en vierjaarlijkse plannen van aanpak met projecten die tot energiebesparing (en duurzame opwek) leiden. Ook hier moet de verbinding gelegd worden met het accommodatiebeleid.

Evenals de kleinere gemeenten kunnen ook maatschappelijk vastgoedeigenaren met een beperkt aantal gebouwen gebruik maken van het provinciaal ontzorgingsprogramma. Voor de uitvoering van dit ontzorgingsprogramma is samenwerking met de RES-regio's en gemeenten van groot belang.

Provinciaal ontzorgingsprogramma kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren

Door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is de 'Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed' ter beschikking gesteld en via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) aangeboden aan de provincies. Deze regeling voorziet in het verstrekken van specifieke uitkeringen aan provincies van ten hoogste € 2 miljoen per provincie voor het ontzorgen van minimaal 100 kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van de gebouwen die zij in eigendom hebben. Deze middelen zijn begin 2021 beschikbaar via een specifieke uitkering aan de provincie, zodat begin 2021 gestart kan worden met het ontzorgingsprogramma. De middelen dienen vóór 1 januari 2024 uitgezet te zijn. RVO zal de provincies ondersteunen gedurende de gehele looptijd van het programma.

In totaal zijn er in heel Limburg circa 295 kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren met circa 695 gebouwen. Het streven is om minimaal

100 eigenaren met circa 287 gebouwen te ondersteunen middels het ontzorgingsprogramma. Met ontzorgen wordt bedoeld het begeleiden bij het verduurzamen van hun gebouwen. Dat gaat van bewustwording, enthousiasmeren, energieadvies, businesscase opstellen en financieel advies tot de aanbesteding van de duurzaamheidsmaatregelen (energiebesparing en zonnepanelen op dak). Het provinciaal ontzorgingsprogramma stimuleert ook vraagbundeling en het delen van opgedane kennis en ervaring met het Kennis en Innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

Aanvullend op de provinciale ontzorgingsprogramma's zal RVO een landelijk ondersteuningsprogramma inrichten, waarbij het Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed zal worden betrokken. Hiermee wordt beoogd om het verduurzamingsproces van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren in beeld te brengen en waar mogelijk te standaardiseren.

Bedrijven en commercieel vastgoed

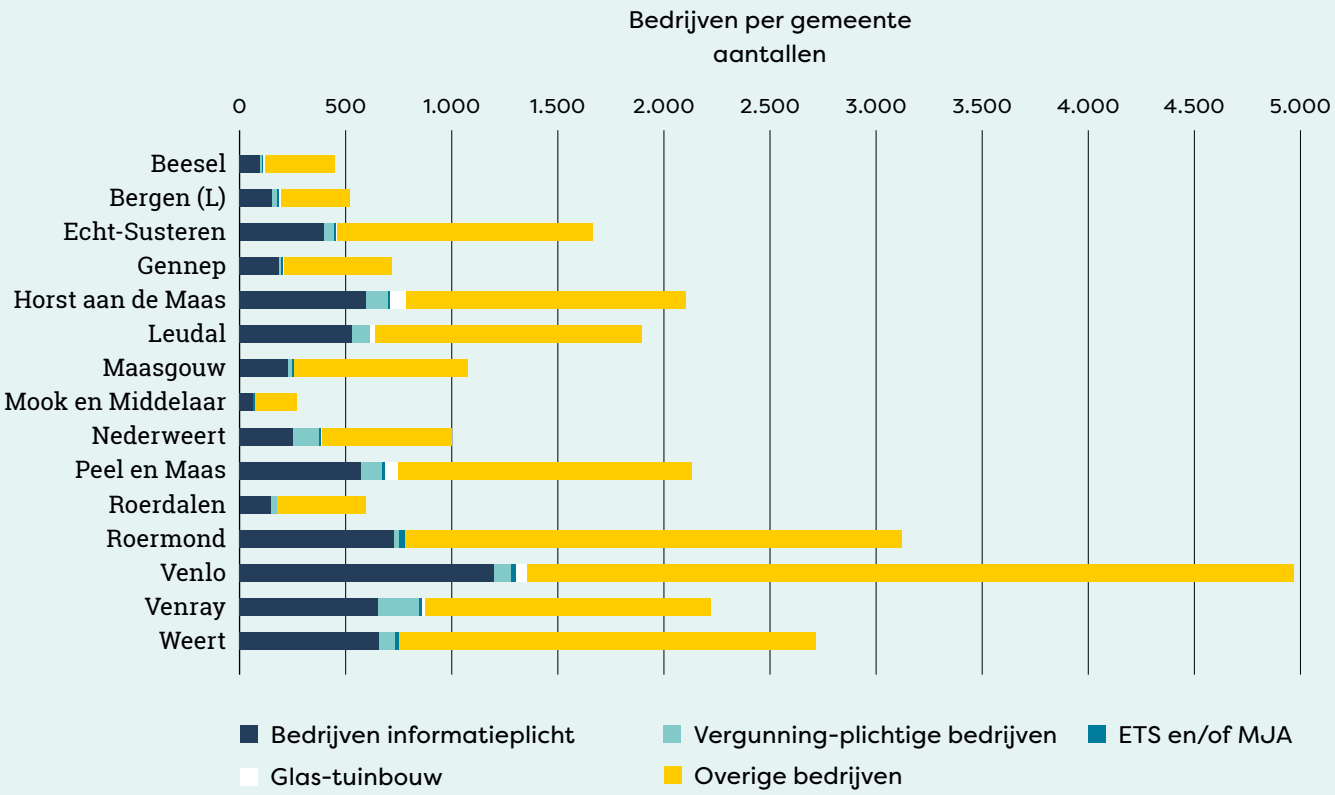
Wat willen we bereiken?	Bedrijven voldoen aan de informatieplicht cf. Activiteitenbesluit Wm (t.z.t. Besluit activiteiten leefomgeving): melden energiegebruik en energiemaatregelen. Bedrijven met elektriciteitsgebruik ≥50.000 kWh/j of gasgebruik ≥25.000 m3/j implementeren maatregelen met een terugverdientijd (TVT) ≤ 5 jaar. Daarbij maken ze gebruik van de erkende maatregelen-lijsten. Bedrijven met een kleiner energiegebruik implementeren zoveel mogelijk maatregelen met een terugverdientijd van ≤ 5 jaar. Bedrijven met geschikte daken benutten deze zoveel mogelijk voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen.

Energiebesparing bedrijven via wettelijk VTH-instrumentarium

De RES-regio Noord en Midden-Limburg kent veel bedrijven van diverse omvang en vallend onder diverse wettelijke verplichtingen (Figuur 11).

De overheid heeft voor energiebesparing door bedrijven wetgeving vastgesteld en op basis hiervan voor (19) bedrijfstakken 'erkende maatregelenlijsten' opgesteld. Het gaat o.a. om de implementatie van het Activiteitenbesluit wet milieubeheer en de Energie Efficiency Richtlijn. De gemeenten en de RUD-LN (Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord) zijn als bevoegd gezag aangewezen voor toezicht en handhaving van met name de middelgrote en kleine energiegebruikers. De energievraag van de bedrijven betreft niet alleen gas en elektriciteit voor het verwarmen en verlichten van bedrijfsgebouwen, maar ook energie voor bedrijfsprocessen.

NB: Zie de opmerkingen op pagina 31 onder Wijziging regelgeving.

Figuur 11: *Verdeling van de diverse categorieën bedrijven over de gemeenten in de RES-regio*

Tabel 8: Aantal bedrijven per gemeente en informatieplicht energiebesparing (stand per 5 oktober 2020)

Gemeente	Aantal bedrijven (RvO)	Bedrijven informatieplicht	Informatieplicht ingediend	% ingediend	nog in te dienen	% nog in te dienen	vergunningplichtige bedrijven	ETS en/of MIA	Glas-tuinbouw	overige bedrijven
Beesel	445	100	32	32%	68	68%	9	6	4	326
Bergen (L)	517	150	42	28%	108	72%	29	5	15	318
Echt-Susteren	1.670	297	92	31	205	69%	55	4	0	1.314
Gennep	720	182	54	30%	128	70%	22	5	1	510
Horst aan de Maas	2.105	598	168	28%	430	72%	104	6	75	1.322
Leudal	1.896	530	150	28%	380	72%	87	2	15	1.262
Maasgouw	1.074	159	61	38%	98	62%	23	3	2	887
Mook en Middelaar	271	63	17	27%	46	73%	6	1	0	201
Nederweert	999	258	66	26%	192	74%	117	4	6	614
Peel en Maas	2.129	573	171	30%	402	70%	100	9	63	1.384
Roerdalen	598	99	39	36%	63	64%	29	0	2	468
Roermond	3.119	726	251	35%	475	65%	29	24	2	2.338
Venlo	4.970	1.199	366	31%	833	69%	80	26	53	3.612
Venray	2.224	655	187	29%	468	71%	191	12	14	1.352
Weert	2.721	660	186	28%	474	72%	78	17	3	1.963
Totaal	**25.458**	**6.249**	**1.879**	**30,1%**	**4.370**	**69,9%**	**959**	**124**	**255**	**17.871**

Voor veel bedrijven geldt de informatieplicht en besparingsplicht energie. Het toezicht houden op de uitvoering hiervan, evenals handhaving, behoort tot de basistaken van de RUD. Hieraan is tot enkele jaren geleden beperkte prioriteit en capaciteit gegeven. Ondanks dat vanuit ministerie (EZK), RVO en RUD de afgelopen jaren bedrijven zijn gewezen op hun informatieplicht, heeft per oktober 2020 pas ca. 30 % van de bedrijven voldaan aan de informatieplicht. Landelijk heeft ca. 50% van de bedrijven voldaan. Als vervolgactie is heeft de RUD-LN de bedrijven wederom gewezen op het niet voldoen aan de informatieplicht. Op de niet-melders is tot dusver geen verdere actie ondernomen, omdat dit vooralsnog niet is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van de RUD.

Uit controles door de RUD is bij 90-95% van de bedrijven gebleken dat op het gebied van energie iets niet in orde is. Dit geldt zowel voor vergunningplichtige als informatieplichtige bedrijven. Bijvoorbeeld de melding komt niet overeen met de werkelijke situatie, er is geen plan van aanpak voor nog uit te voeren maatregelen, het bedrijf moet voldoen aan de EED-richtlijn, of het energiebesparingsonderzoek is ouder dan vier jaar. Hieruit blijkt dat bedrijven problemen ervaren bij de informatieplicht en de verplichte energiebesparing. Voorlopige conclusies zijn dat het urgentiegevoel er wel is bij veel bedrijven, maar dat ze door gebrek aan kennis niet weten waar ze moeten beginnen met energiebesparing en dat ze niet op de hoogte zijn van financieringsmogelijkheden.

Gelet op de bijdrage van bedrijven aan het energiegebruik en de CO_2-uitstoot, is er meer aandacht, toezicht en handhaving nodig m.b.t. energiebesparing door bedrijven en organisaties met commercieel vastgoed. Als RES-gemeenten een gezamenlijke prioritering en aanpak ontwikkelen, zal er een duidelijke boodschap richting bedrijven uitgaan, waardoor deze meer initiatief moeten nemen voor energiebesparing.

Hiertoe worden de volgende acties geadviseerd:

- Betere communicatie, inzet van extra menskracht en financiële instrumenten door RVO, gemeenten, RUD-LN, LWV en MKB-Limburg. Hierdoor worden gebrek aan kennis en ontbrekend urgentiegevoel bij bedrijven verminderd.
- Bespreek nut/noodzaak, doelstelling en mogelijkheden van een wettelijke aanpak van energiebesparing door bedrijven in het AB en DB van de RUD-LN. Geef de RUD-LN opdracht voor toezicht en handhaving inzake energiebesparing, voor zover dit niet in reguliere opdracht van basistaken opgenomen is.
- Energiebesparing door de RUD-LN moet meer prioriteit krijgen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving door gemeenten. Deze extra inzet kan plaatsvinden via her-prioritering van de bestaande capaciteit of via inzet van extra capaciteit. Hiervoor bedoelde rijksmiddelen zouden daartoe moeten worden ingezet (NB: Sommige gemeenten doen dit nog niet). Het AB/DB RUD-LN dient hierover een besluit te nemen. De gemeenten zullen evenwel de beleidsmatige keuze hiervoor moeten maken.

De medewerkers van RUD-LN dienen voldoende uren beschikbaar te krijgen om ervaring op te doen en te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. De RUD dient daartoe een plan van aanpak uit te werken, waarin ook de benodigde capaciteit, kosten en (mogelijkheden voor) de aansturing van energiespecialisten zijn uitgewerkt. In dit plan moet de aanpak van vergunningplichtige en informatieplichtige bedrijven afzonderlijk worden uitgewerkt, met aandacht voor doelmatigheid (te bereiken energiebesparing c.q. CO_2-emissiereductie per ingezette capaciteit of geld). Dit betekent dat de RUD zich vooral moet focussen op bedrijven waar CO_2-winst te behalen valt. Dit zijn vaak bedrijven die nog weinig maatregelen hebben getroffen, of die veel energie gebruiken. Op basis daarvan kan een prioritering in de aanpak worden voorgesteld (bijv. focus op vergunningplichtige bedrijven, focus op de grootste energiegebruikers of focus op bedrijven met slecht naleefgedrag).

- Borg dat Rijksmiddelen uit de mei- en decembercirculaires, bestemd voor RUD-taken, daadwerkelijk beschikbaar komen als energiebudget voor de RUD-LN.

Ondersteuning MKB-bedrijven door koepelorganisaties

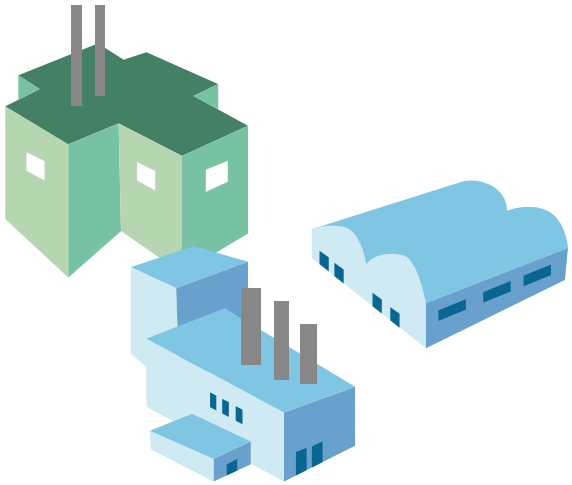
Stimulering en ondersteuning MKB-bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Wij verkennen met de Limburgse Werkgeversvereniging (LWV), MKB Limburg, bedrijventerrein organisaties welke ‘ontzorgingspakketten’ te ontwikkelen en aan te bieden zijn voor het Limburgse bedrijfsleven en verduurzaming van bedrijventerreinen. Veel MKB’ers zijn bereid om in energie- en duurzaamheidsmaatregelen te investeren. Enerzijds in onderlinge collectieve of coöperatieve afspraken over duurzame inkoop c.q. opwek van energie (bijv. zon-op-dak bij ondernemers op bedrijventerreinen), anderzijds om zelf initiatieven te ontwikkelen in de energietransitie. Wij willen deze bedrijven ondersteuning bieden vanuit toegevoegde waarde en – als dat nodig is - ook knelpunten in de uitvoering als gevolg van in de uitvoering van wet- en regelgeving aankaarten bij de rijksoverheid.

Diverse gemeenten zijn al gestart met projecten gericht op verduurzaming van bedrijventerreinen. Een aansprekend voorbeeld is Venlo, waar de bedrijvenorganisatie Ondernemend Venlo samen met LWV Parkmanagement en de gemeente Venlo het project Duurzame Bedrijventerreinen is gestart. Financiering gebeurt met OP-Zuid-subsidie, met provinciale cofinanciering. Het uiteindelijke doel is om op innovatieve wijze schaalgrootte te organiseren bij het verduurzamen van bedrijventerreinen. Collectiviteit kan voordelen opleveren voor duurzame energieproductie, -efficiëntie en -besparing.

De ervaringen worden gebruikt voor uitrol naar andere bedrijventerreinen in Venlo. Die uitrol moet er toe leiden dat in 2030 op alle bedrijventerreinen van Ondernemend Venlo 20% energie bespaard wordt, op 20% van de daken duurzame energie wordt opgewekt en op 20% van de bedrijventerreinen gevolgen van de klimaatverandering opgevangen kunnen worden.
Bij succes kan een soortgelijke aanpak worden ingezet op andere bedrijventerreinen in de RES-regio. Hiertoe kan vanuit de RES een kennisnetwerk worden opgezet, waarin ook andere initiatieven voor verduurzaming van bedrijventerreinen worden gedeeld.

Tevens bezien wij of op regionale of provinciale schaal ondersteuning geboden kan worden aan het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg. Dit initiatief beoogt een regionale aanpak waarin bedrijfsleven, overheid (met name RUD) en onderwijs samenwerken om de energietransitie bij het MKB te stimuleren. Deze aanpak is als een 'wortel'-benadering (stimuleren en helpen) opgezet, in tegenstelling tot de wettelijke aanpak van energiebesparing via uitvoering van toezicht en handhaving (stok). Doel is via een ontzorgingsaanpak (vergelijkbaar met de 'klantreis') energiebesparing en duurzame energieopwekking bij bedrijven te stimuleren door voorlichting en inzet van energieadviseurs.

Stimulering zonnepanelen op daken

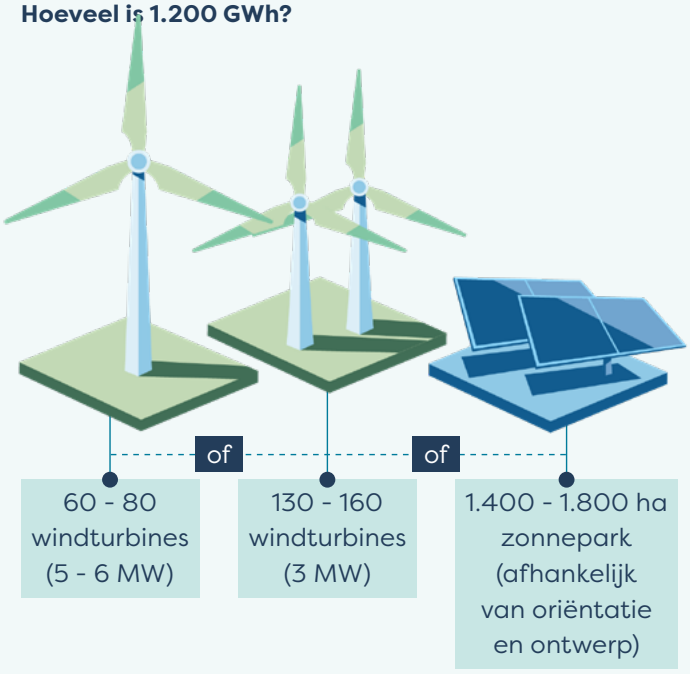
Vanuit het thema Grootschalige Opwek is een plan opgesteld voor een RES-brede aanpak van het stimuleren van de aanleg van zonnepanelen op grote daken. Dit plan richt zich ook op daken van bedrijven (commercieel vastgoed) en zoekt hierover samenwerking met bedrijven, zowel via het wettelijk spoor (agendering en stimulering door de RUD-LN) als via de stimulerende/ondersteunende acties. De bedoeling is dat bedrijven/commercieel vastgoed integraal benaderd worden voor zowel energiebesparing als zonnepanelen.

4 Grootschalige elektriciteitsopwekking

4.1 Ambitie

Voor grootschalige opwekking is voor de RES-regio Noord- en Midden-Limburg een jaarlijkse opbrengst van tussen 1,0 en 1,4 terawattuur (TWh) geformuleerd als ambitie voor 2030 (vergund in 2025). Dit komt bij benadering overeen met de regionale elektriciteitsvraag van de gebouwde omgeving het komend decennium, exclusief de te verwachten stijgende vraag naar elektriciteit voor de warmte- en mobiliteitstransitie. Het kwantitatieve doel van (gemiddeld) 1,2 TWh betreft de grootschalige duurzame elektriciteitsopwekking, waarbij reeds bestaande projecten en geplande projecten uit de subsidieregeling SDE+ worden meegeteld. De uitwerking betreft voornamelijk de realisatie van de resterende ambitie naast de bestaande en geplande projecten, om te komen tot de 1,2 TWh per jaar.
Ons bod van 1,2 TWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien (zie hoofdstuk 6). Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave ná 2025, zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.
In dit hoofdstuk wordt ons bod onderbouwd op basis van ruimtelijke analyses, scenario's en berekeningen. De basis hiervan ligt in de uitgangspunten die hieronder beschreven staan.

Hoeveel is 1.200 GWh?

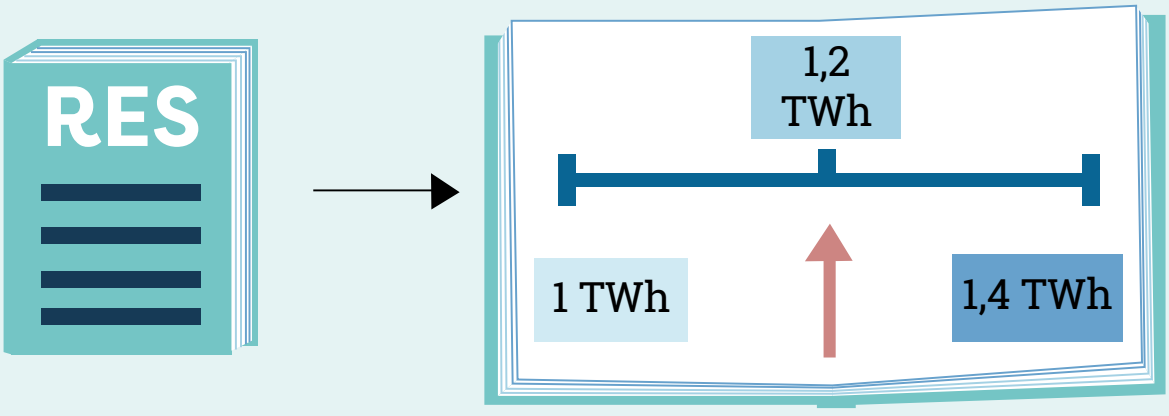
4.2 Uitgangspunten

Hoezeer we ons als regio ook zullen inspannen om energie te besparen, er zal altijd opwekking van duurzame elektriciteit nodig blijven. Een belangrijk deel van deze energie zal door grootschalige windparken- en/of zonneweides worden opgewekt. Onder grootschalige elektriciteitsopwekking wordt verstaan:

- Zon-op-dak: meer dan 50 zonnepanelen (~ meer dan 15 kWp);
- Zon-op-veld: meer dan 10 ha zonnepanelen (~ meer dan 10 MW);
- Wind-op-land: meer dan twee windturbines van (ten minste) 3,5 MW (~ meer dan 7 MW).

Dit zijn de uitgangspunten voor grootschalige opwekking:

- We gaan scenario's onderzoeken waarbij we in ieder geval een evenredig deel (op basis van gebruik en potentie) van ons elektriciteitsverbruik grootschalig duurzaam opwekken (Tabel 9). We committeren onszelf daarom als RES-regio Noord- en Midden-Limburg aan de ambitie van 1,2 TWh, met een bandbreedte van 1,0 tot 1,4 TWh, aan te realiseren duurzaam opwekkingsvermogen.
- We houden ruimtelijke kwaliteit als geheel in beeld en onderzoeken de mogelijkheden in de regio aan de hand van het landschap en de koppelopgaven. De uitwerking van de mogelijkheden zal scenario's opleveren met potentiegebieden.
- We sluiten op voorhand geen enkele duurzame techniek voor grootschalige opwek uit en kijken per techniek naar de kansen in de regio.
- Meervoudige elektriciteitsopwekking (de combinatie van meerdere vormen van duurzame opwekking op één locatie = energielandschap) heeft de voorkeur. Daarnaast zijn kleine projecten mogelijk door gemeentelijk maatwerk.
- Dubbel ruimtegebruik (de combinatie van doelen of opgaven, zoals bijvoorbeeld het verbeteren van biodiversiteit en energieopwekking op één locatie) heeft de voorkeur bij nieuw te realiseren projecten.
- Voor de realisatie van grootschalige opwekking is per gemeente maatwerk mogelijk, passend binnen de kaders van de RES.
- We houden rekening met uitsluitingsgebieden.

Als bron is de volgende studie gebruikt (zie Tabel 9) waarbij de onderzoeksvraag luidde: Wat is de opgave per regio wanneer de totale nationale RES-opgave wordt verdeeld op basis van potentie of op basis van huidig gebruik?

De opgave voor onze regio zou voor een verdeling op basis van potentie uitkomen op 1,0 TWh (bandbreedte 1,0 – 1,4). Bij de verdeling op basis van huidig gebruik gebouwde omgeving komt dit neer op 1.2 TWh.

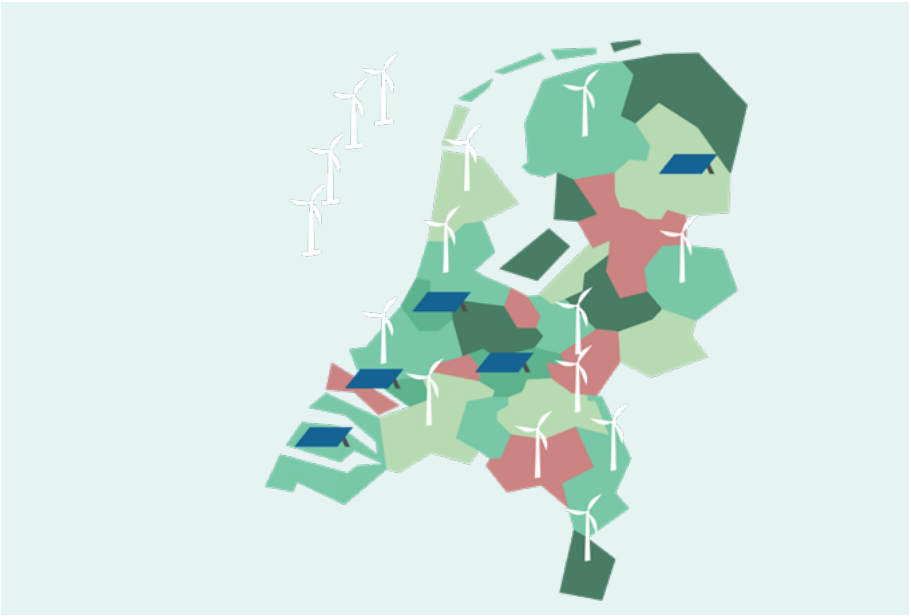
Tabel 9 Opwekken evenredig deel

	Potentie			Verdeling op basis van potentie			Verdeling op basis van gebruik		
	Zon	Wind	Zon en wind	Zon	Wind	Zon en wind	Inwoners	Huidig gebruik	Huidig gebruik gebouwde omgeving
	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh
Noord- en Midden Limburg	2,4	14	16	1,4	1,0	1,0	1,1	0,8	1,2

Bron: Quintel Energietransitiemodel (ETM), d.d.15 augustus 2019

* Op basis van potentie betekent dat een bandbreedte tussen 1,0 TWh en 1,4 TWh.

* Op basis van gebruik betekent dat 1,2 TWh voor de gebouwde omgeving.

4.3 Waar staan we nu?

Inleiding

Hoeveel energie wordt er op dit moment opgewekt? Wat zit er op kortere termijn aan duurzame opwekking in de planning en wat is de potentie? Met de antwoorden op deze vragen kan een overzicht worden gemaakt van de grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit.

Dit overzicht heeft een sterk ruimtelijke component: waar wordt en kan elektriciteit worden opgewekt? Om deze vragen te beantwoorden heeft een ruimtelijke analyse plaatsgevonden. Deze analyse bestond uit een aantal stappen waarbij aandacht is besteed aan grondgebonden opwekking en opwekking vanaf daken: de huidige bijdrage van dakopwekking en de bepaling van de resterende potentie van daken voor grootschalige opwekking.

Het ruimtelijk-analytische proces om te komen tot een regionale potentie is onderverdeeld in de volgende opeenvolgende stappen:

- Stap 1: Huidige en geplande opwekking.
- Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak.
- Stap 3: Het analyseren van de potentie van grondgebonden zon-PV-projecten (zonneweides) en windprojecten.

De stappen worden vanaf paragraaf 4.3.3 toegelicht. Het resultaat is een aantal kaarten waarin de gegevens in een ruimtelijke context zijn weergegeven, onderscheidend naar opwekking van energie via zon en wind.

De cijfers die zijn gebruikt in de analyse voor de opbrengstpotentie van windturbines en zonneweide zijn gebaseerd op de huidige praktijk en stand der techniek. Naar verwachting stijgen de komende jaren de efficiëntie en opbrengsten van windturbines en zonneweides. Daarom is het raadzaam om de analyse steeds bij te stellen. Pas bij het maken van een ontwerp ontstaat inzicht in de werkelijke opbrengstpotentie van een locatie. In Bijlage 5 is verdere uitleg beschikbaar over wat grootschalige opwekking is, welke aannames zijn gemaakt voor de opbrengstpotentie en een toelichting op definities van data en de gebruikte databronnen.

4.3.1 Stap 1: Huidige en geplande opwekking

De resultaten van de analyses 2020 (huidige opwekking) en 2025 (geplande opwekking) zijn weergegeven in kaartmateriaal, opgenomen in Kaart 1 (Bijlage 6) en Kaart 2 (Bijlage7). In de kaart met de huidige opwekking (Kaart 1) zijn zon en wind gecombineerd. Middels cirkelgrootte is de huidige duurzame opwekking in megawatt (MW) weergegeven, waarbij de kleur aangeeft of het zon of wind betreft. Voor zon is in de legenda onderscheid gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-dak. In de kaart met de geplande opwekking zijn zon en wind ook gecombineerd. Middels cirkelgrootte is de geplande duurzame opwekking in MW weergegeven, waarbij de kleur aangeeft of het zon of wind betreft. Ook hier is voor zon onderscheid gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-dak.

Gerealiseerde projecten

Bij het opstellen van de concept RES-NML kende de regio een duurzame elektriciteitsopwekking (grootschalig >15KWp) van 128 gigawatt uur (GWh). Per september 2020 is de grootschalige elektriciteitsopwekking in de RES-NML gestegen naar 205 GWh. Van deze gerealiseerde projecten betreft 149,7 GWh grootschalig zon-PV op daken, 8,2 GWh zonneweides en 47,4 GWh elektriciteitsopwekking door windturbines.

Pijplijnprojecten

Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd. Bij zonneweides en windturbines is een omgevingsvergunning een vereiste voor het verkrijgen van een SDE+ beschikking. Uit de praktijk blijkt dat de pijplijnprojecten (zoals opgenomen in de SDE-lijsten) geen realistisch beeld schetsen van het totale vermogen dat gerealiseerd gaat worden. Om een realistisch beeld te geven heeft het Nationaal Programma RES in zijn handreiking aangegeven welk gedeelte van de projecten meegenomen kan worden. Voor zon-PV-projecten wordt een slagingspercentage gehanteerd van 50% en voor windenergieprojecten 95%. De zon-PV-projecten hebben namelijk nog een aantal onzekerheden na het verkrijgen van de SDE+. Dit zit voornamelijk in constructiebeperkingen voor zon-op-dakprojecten en de aansluiting op het net. Voor windenergieprojecten wordt gesteld dat ze een zeer hoge realisatiegraad hebben doordat het vaak al zeer lang lopende trajecten zijn waar veel werk in is gaan zitten, onder andere voor afstemming met de lokale omgeving. Dit maakt dat deze projecten enkel nog wachten op de SDE+ beschikking om gerealiseerd te worden. Als deze wegingspercentages over de pijplijnprojecten uit de SDE+ lijst worden gelegd, dan blijft er nog een gewogen potentie van pijplijnprojecten over van 660 GWh.

Het grootste gedeelte hiervan bestaat uit zon-op-dak met een gewogen potentie van 331 GWh. De gewogen potentie van zonneweides in de pijplijn betreft 38,2 GWh. De gewogen potentie van windturbines in de pijplijn betreft 290,5 GWh. In Bijlage 8 staat een aanpak opgenomen voor het verhogen van de slagingskans van de pijplijnprojecten zon-op-dak.

Tabel 10: Gerealiseerde en pijplijnprojecten RES-NML

	Concept-RES (september 2019)		RES 1.0 (september 2020)	
Gerealiseerde projecten (>15KWp)	Zon-op-dak:	101,1 GWh	Zon-op-dak	149,7 GWh
	Zonneweides	5,1 GWh	Zonneweides	8,2 GWh
	Wind	21,7 GWh	Wind	47,4 GWh
	Totaal	128 GWh	**Totaal gerealiseerd**	205 GWh
Pijplijnprojecten met SDE-subsidiebeschikking (gewogen)		540 GWh	Zon-op-dak:	331 GWh
			Zonneweides:	38,2 GWh
			Wind:	290,5 GWh
			Totaal gewogen pijplijn:	**660 GWh**
Energielandgoed Wells Meer		240 GWh		240 GWh
Totaal		**908 GWh**		**1105 GWh**

Energieprojecten zonder SDE+ beschikking | Energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase'

De huidige pijplijnprojecten zoals opgenomen in Tabel 10 bevatten enkel de projecten die een SDE+ beschikking hebben (m.u.v. Wells Meer). Deze paragraaf beschrijft de nog niet gerealiseerde energieprojecten zonder SDE+ beschikking en is opgedeeld in:

- Energielandgoed Wells Meer
- Energieprojecten met een offerteaanvraag bij Enexis maar nog zonder SDE+ beschikking en omgevingsvergunning
- Energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase'

Aankomend project: Energielandgoed Wells Meer

De gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Voor de opwekking van grootschalige elektriciteit is er in het Energielandgoed gekozen voor verschillende zon-PV-projecten, gecombineerd met een aantal windturbines. De ambitie die Bergen heeft voor de opwekking bedraagt 240 GWh. Dit project bevindt zich in de plan- en vergunningenfase en moet nog gerealiseerd worden. Gezien de omvang van dit project en de substantiële bijdrage die het kan leveren aan de opgave voor RES-NML is het Energielandgoed Wells Meer expliciet opgenomen in Tabel 10.

Energieprojecten met offerteaanvraag bij Enexis zonder SDE+ beschikking en omgevingsvergunning

Om een realistischere inschatting te kunnen maken over mogelijke toekomstige projecten in onze regio, is een inventarisatie gedaan van projecten die nog in een vroeg stadium zitten. Deze projecten hebben dus nog geen SDE+ aangevraagd of toegekend gekregen en beschikken nog niet over een omgevingsvergunning. Voor deze inventarisatie is de Duurzaam Op Land (DOL)-lijst van Enexis gebruikt. Op basis van deze DOL-lijst geeft Tabel 11 een overzicht van projecten die een offerte hebben aangevraagd bij Enexis maar nog niet beschikken over een SDE+ beschikking of omgevingsvergunning. Let wel: de cijfers in Tabel 11 geven geen exact beeld beeld. Over de kansen van deze projecten is namelijk nog weinig te zeggen. Bij een aantal van deze zon-op-landprojecten heeft bijvoorbeeld nog geen afstemming tussen initiatiefnemer en gemeente plaatsgevonden. Het is nog onduidelijk of deze projecten passen binnen de kaders van het gemeentelijke en RES-beleid. Ze zijn daarom ook niet meegenomen in de potentie zoals weergegeven in Tabel 10.

Tabel 11: Energieprojecten met een offerteaanvraag bij Enexis zonder SDE+ beschikking

Categorie	
Zon-op-dak	53 MW verdeeld over 50 projecten (omgerekend +/- 50 GWh)
Zon-op-land	335 MW verdeeld over 14 projecten (omgerekend +/- 318 GWh)
Wind	**Geen offerteaanvragen bij Enexis, zonder SDE-beschikking voor wind**

Ambitieprojecten

Naast de gerealiseerde energieprojecten, de pijplijnprojecten (Tabel 10) en projecten met een offerteaanvraag bij Enexis (Tabel 11), kent onze regio tal van energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase', de zogenaamde ambitieprojecten. Deze projecten hebben nog geen SDE-aanvraag, omgevingsvergunning of een offerte-aanvraag bij Enexis. Ze kennen een grote diversiteit in vorderingen inzake planontwikkeling, de mate van betrokkenheid van de omgeving en betrokkenheid van gemeente. Over de slagingskans van deze projecten en de bijdrage aan het RES-bod kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan. Wel is de verwachting dat een groot deel van deze projecten in de tijd gezien doorontwikkeld zullen worden en daarmee alsnog veel impact geven op het netwerk van Enexis.

Gesprekken Enexis en gemeenten op basis van de DOL-lijst

Op basis van de DOL-lijst (Duurzaam Op Land) zijn gesprekken gevoerd met gemeenten over de aankomende initiatieven/plannen die bekend zijn. In deze lijst staan initiatieven opgenomen die bij Enexis bekend zijn. Dit gaat over heel concrete initiatieven, waarvoor al een offerte, vergunning en een SDE-beschikking aanwezig is, maar ook over initiatieven die nog een 1e oriëntatiefase zitten en waarvoor de gemeenten, omdat deze plannen vooralsnog niet binnen het beleid passen, geen vergunning zal verlenen. Aan de hand van een geanonimiseerde kaart heeft Enexis deze lijst met gemeenten gesproken om de doorgangskansen van deze energieprojecten (uit Tabel 11) beter in te schatten. Dit heeft geleid tot een waardevolle update en optimalisatie van de DOL-lijst en beter inzicht bij gemeenten van aankomende initiatieven. Deze informatie gebruikt Enexis om samen met de gemeenten met de initiatiefnemers in gesprek te gaan en minder kansrijke projecten van de DOL-lijst te halen. Dit kan bijdragen aan het verminderen van de schaarste op het elektriciteitsnet in Noord- en Midden-Limburg.

Opvallende ontwikkelingen

Enkele opvallende ontwikkelingen t.o.v. de eerdere cijfers uit de concept-RES:

- Ten opzichte van de gebruikte data in de concept-RES (september 2019) is een substantiële stijging waarneembaar in grootschalige elektriciteitsopwekking in RES-NML (>15KWp). In minder dan een jaar tijd is 77 GWh aan grootschalige elektriciteitsopwekking erbij gekomen. Nieuw gerealiseerde grootschalige zon-op-dakprojecten dragen voor het grootste gedeelte bij aan deze stijging (48,6 GWh). De ingebruikname van de twee windturbines van het coöperatieve windpark Heibloem in Leudal draagt ook 25.7 GWh bij.
- Zoals is weergeven in Kaart 1 (2020) is in de RES-regio NML maar liefst 95% van alle zonnepanelen op daken gerealiseerd.
- De SDE+ voorjaarsronde 2020 heeft gezorgd voor een stijging van 120 GWh aan gewogen pijplijnprojecten.
- In de categorie pijplijnprojecten zijn dertien zonneweides opgenomen, verdeeld over acht gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Deze zonneweides zijn dus nog niet gerealiseerd, maar hebben wel al een omgevingsvergunning van de gemeente en een SDE+ beschikking.
- Van de pijplijnprojecten zonne-energie betreft 90% zon-op-dak en 10% zonneweides.

- Van het totaal aan gewogen pijplijnprojecten (660 GWh) betreft een wezenlijk deel (44%) windenergie (290 GWh). Deze windprojecten kennen een hoge slagingskans. Deze pijplijnprojecten windenergie bevinden zich in vijf gemeenten in Noord- en Midden-Limburg.

Systeemefficiëntie

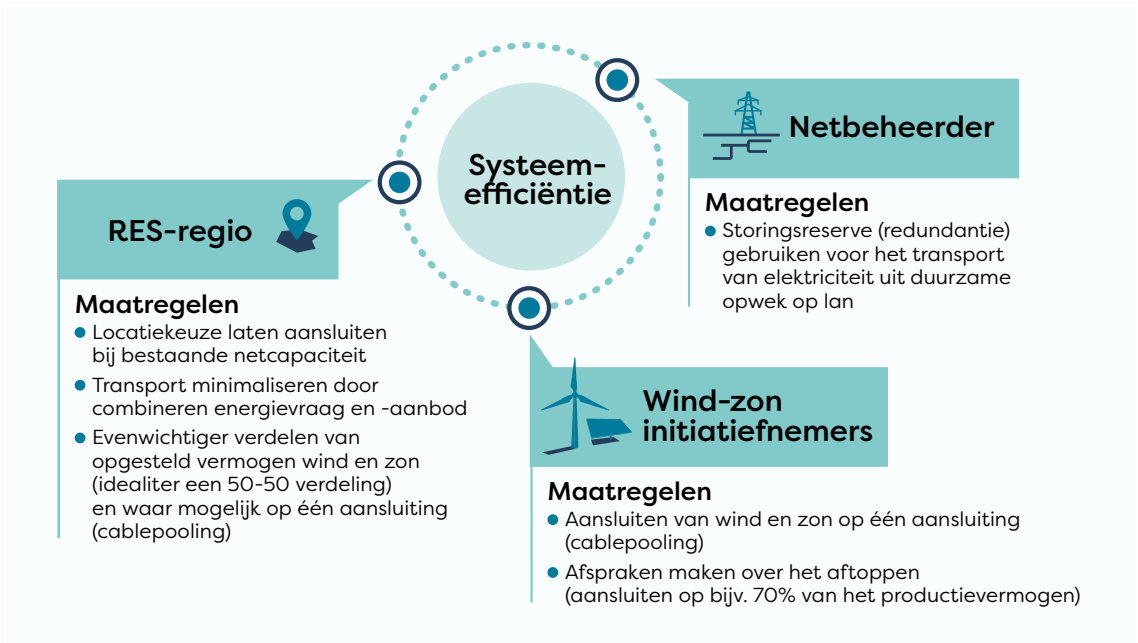
Uit de doorrekening van de Concept RES blijkt dat, niet alleen in de regio Noord- Midden Limburg maar van nagenoeg alle regio's, de impact op de maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde doorlooptijd fors is. Om de RES-regio concrete handvatten te geven, heeft Enexis Netbeheer voor de regio inzichtelijk gemaakt welke kwantitatieve besparingen mogelijk zijn als de suggesties inzake de systeemefficiënt maximaal ingepast worden

Wat is systeemefficiëntie?

Bij een efficiënt energiesysteem kunnen duurzame energieprojecten aangesloten worden waarbij de maatschappelijke kosten van de investeringen laag zijn en de aanpassingen tijdig worden gedaan. Bij systeemefficiëntie gaat het om twee basisprincipes:

- Het bestaande energienetwerk zoveel mogelijk benutten om extra investeringen voor uitbereiding en nieuwe energienetwerken te voorkomen.
- De energievraag, aanbod en het benodigde energienetwerk op elkaar afstemmen bij het maken van keuzes voor zoekgebieden.

Om de maximale impact van systeemefficiëntie te benutten, is samenwerking essentieel. Elke partij kan op zijn manier hieraan bijdragen.

Systeemefficiëntie is een belangrijk onderdeel van de integrale afweging. Het leidt tot een betere uitvoerbaarheid van de ambities. We realiseren ons daarbij terdege dat de RES-regio uiteindelijk de afweging maakt tussen draagvlak, ruimte, systeemefficiëntie en de hoogte van de regionale ambitie.

Transport schaarste

De enorme toename van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit met name uit zonnepanelen en windmolens is de aanleiding van transport schaarste: lokale elektriciteitsnetten kunnen het aanbod niet meer aan en het landelijke hoogspanningsnet TenneT kan de energie niet meer afvoeren op het transportnet. Oftewel, vrij vertaald, het is druk op de N-wegen, maar het verkeer kan niet doorrijden omdat de autosnelwegen van TenneT ook vol staan.

Het grootschalig uitbreiden van het elektriciteitsnet vergt vele jaren waarbij tot op heden termijnen van 5 tot 10 jaargebruikelijk zijn.

Voor veel onderstations in Noord- en Midden- Limburg hebben de netbeheerders al transport schaarste moeten uitroepen. Dit betekent dat op het hoogspanningsstation nog maar beperkt, of voor een enkel station zelfs geen, transportcapaciteit voor terug levering van elektriciteit beschikbaar is.

Kleine projecten en zon op dak bij particulieren kunnen daarentegen nog gewoon worden aangesloten. Het is ook goed om te weten dat voor afnemers (verbruikers) schaarste geen gevolgen heeft. Het betreft hier enkel schaarste voor INVOEDERS (opwek van elektriciteit die wordt ingevoed op de netten).

4.3.2 Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak

De extra opwekpotentie van grootschalige zon-PV op daken (naast de reeds geplande projecten uit de vorige stap) is bepaald op basis van het beschikbare dakoppervlak binnen de regio. Hiervoor is een analyse uitgevoerd van het totale dakoppervlak op basis van BAG-data. Omdat dit hoofdstuk zich enkel richt op grootschalige elektriciteitsopwekking worden systemen onder de 15 KWp niet meegenomen. Om deze buiten de potentie te laten, is er in de analyse gerekend met een minimaal dakoppervlak van 200 m^2, omdat blijkt dat onder de 200 m2 er in de praktijk nauwelijks systemen groter dan 15 KWp worden gerealiseerd. Dit komt mede door het benodigd oppervlak van de panelen en bouwkundige beperkingen.

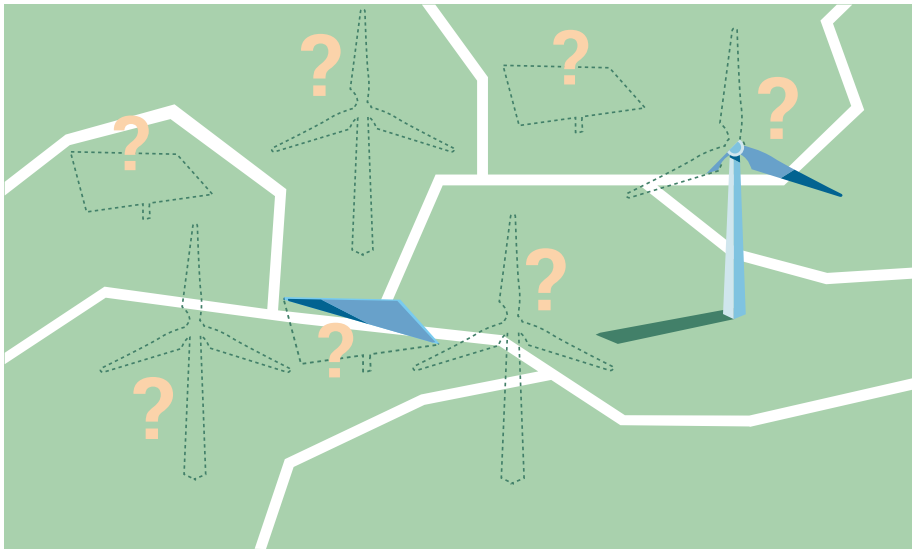
De BAG-analyse met deze ondergrens laat zien dat er binnen de regio een totaal grootschalig dakoppervlak is van 24.570.332 m2. De Handreiking RES houdt er rekening mee dat van het totale dakoppervlak 30% geschikt is voor het bepalen van de dakpotentie voor zonnepanelen. Dit houdt dus in dat er 7.371.100 m^2 aan potentieel interessant dakoppervlak overblijft. Dit is inclusief de projecten die reeds gerealiseerd zijn of gaan worden uit de vorige stap.

Het is niet duidelijk op basis van openbare data hoeveel vierkante meter daken er reeds zijn gebruikt voor zonnepanelen en hoeveel vierkante meter nog in de planning zit. Om de resterende dakpotentie te bepalen moet dus een inschatting gemaakt worden om te berekenen hoeveel vierkante meter daken gerealiseerd is en in de planning zit.

Als uitgangspunten hiervoor gelden:

- Reeds gerealiseerde projecten wekken 275 wattpiek (Wp) per paneel op.
- De geplande projecten wekken 300 Wp per paneel op.
- 50% van het dakoppervlak is ongeschikt voor panelen in verband met schaduw en oriëntatie van de panelen.

Met deze uitgangspunten is berekend dat er reeds op 6.287.544 m^2 aan dakoppervlak zonnepanelen liggen of in de planning zitten. Dit houdt in dat nog 1.083.555 m^2 dakoppervlak potentie heeft voor panelen. Op dit oppervlak kan nog +/-100 GWh opwek gerealiseerd worden op jaarbasis (Dit was 94 GWh in de concept-RES. Deze berekening is met de meest recente kengetallen opnieuw gedaan). Dit zijn naar verwachting niet de meest gemakkelijke projecten, aangezien de gemakkelijke projecten zeer waarschijnlijk reeds gerealiseerd zijn. Er zal door alle belanghebbenden daarom veel werk in gestoken moeten worden om deze nieuwe projecten nog te ontwikkelen.

4.3.3 Stap 3: Bepaling opwekpotentie zonneweides en windturbines: zon en wind op land

Opwekpotentie zonneweides

Het uitgangspunt voor het bepalen van de potentie van zonnepanelen op land is een kwaliteitsbeoordeling van het type landschap. De centrale vraag is: welke landschapstypen zijn geschikt voor grootschalige opwekking met zonnepanelen zodanig dat er minimaal kwaliteitsverlies optreedt? Deze geschikte landschapstypen worden als kansrijk aangeduid.

Bij de grootschalige opwekking van duurzame energie hebben vooral windturbines en zonneweides invloed op het bestaande landschap.

Uitgangspunt voor de grootschalige elektriciteitsopwekking is om zoveel mogelijk te clusteren in grote projecten en te combineren met andere ruimtelijke opgaven.

Binnen de RES wordt gekeken naar de specifieke identiteit van een landschap. Belangrijke aspecten hierbij zijn de ondergrond, reliëf, waterhuishouding, schaalgrootte, inrichting, gebruik, cultuurhistorie en natuur. Op basis van kenmerken zijn binnen de regio enkele landschapstypen als meest geschikt beoordeeld voor grootschalige opwekking van zonne-energie, omdat de grootschalige opzet het beste te verenigen is met dit type landschap.

Zowel voor wind- als zonne-energie vallen grote delen van het grondgebied als ongeschikt af. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met conflicten met andere ruimtelijke opgaven. Vanuit ruimtelijke kwaliteit hebben slechts bepaalde landschappen de voorkeur en zijn andere door hun landschappelijke waarde niet geschikt. Op basis van de analyse voldoen de droge- en natte heideontginningen, (een deel van de) veenontginningen en plateauontginningen het meest aan de kwaliteitskenmerken.

In Bijlage 9 'Landschap als drager van grootschalige opwek' is de landschapsanalyse en de bepaling van de kansrijke landschapstypen in de regio nader toegelicht. Deze Bijlage biedt de gemeenten een handreiking om invulling te geven aan gemeentelijk beleid met landschapskwaliteit als belangrijke voorwaarde voor inpassing van grootschalige opwekking.
Voor het bepalen van de opwekpotentie van zonneweides zijn de volgende twee stappen doorlopen, die uiteindelijk hebben geleid tot een in Bijlage 12 opgenomen kaart met potentiegebieden:

- Het toetsen van de landschapsstudie aan het gemeentelijk beleid.
- Op basis van gebruik en/of bestemming zijn er gebieden uitgesloten (zie onderstaand kader).

Gebieden (generiek) uitgesloten voor zonneweides:

- Bebouwde kom (+ buffer)
- Werelderfgoed (Unesco)
- Beschermd stads- en dorpsgezicht
- Monumenten
- Buisleidingen (+ buffer)
- Natuurnetwerk Limburg (de voormalige goudgroen aangeduide POL-gebieden met inbegrip van de Natura2000 gebieden)
- bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel.
- Buisleidingen (+ buffer)
- Waterwingebieden
- Rivierbed zoals begrensd in de Waterwet.

Opwekpotentie windenergie

Voor het bepalen van de opwekpotentie wind (windturbines) zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het bepalen van uitsluitings- en beperkingsgronden.
  De uitsluitings- en beperkingsgronden zijn samengevat in onderstaand kader en ook weergegeven in Bijlage 11.
- In een aantal gevallen is een bufferafstand tot de ruimtelijke eenheid aangehouden als uitsluitingsgebied. In het RVO-handboek Risicozonering Windturbines (RVO, 2015) staat een risico-afstand, gekoppeld aan de ashoogte en de rotordiameter, gekoppeld aan bijvoorbeeld de kwetsbaarheid van de bebouwing. Daarnaast kunnen bufferafstanden worden berekend op basis van de te verwachte geluidsbelasting.
  Het toepassen van de belangrijkste regels voor geluid van windturbines in het Activiteitenbesluit is maatwerk, gekoppeld aan diverse formules.
- Uiteindelijk is de kaart voor wind nog niet voldoende gereed en daarom nog niet aan deze RES toegevoegd, gezien de mogelijke grondspeculatie die hierop kan volgen.

Gebieden met een (generieke) uitsluiting/beperking windturbines:

- Bebouwde kom (+ buffer)
- Bebouwing (+ buffer)
- Kassen
- Werelderfgoed (Unesco)
- Wegen (+ buffer)
- Spoorwegen (+ buffer)
- Waterwegen (+ buffer)
- Risico-inrichtingen
- Buisleidingen (+ buffer)
- Hoogspanningsleidingen (+ buffer)
- Primaire waterkeringen (+ buffer)
- Luchthavens
- Radar, bouwhoogteperkingen, laagvliegzones
- Natura 2000-gebieden
- Stiltegebieden
- Provinciale natuurgebieden (goud, zilver, brons)
- Rivierbed zoals begrensd in de Waterwet
- Waterwinning uitsluiting
- Grondwaterbeschermingsgebieden

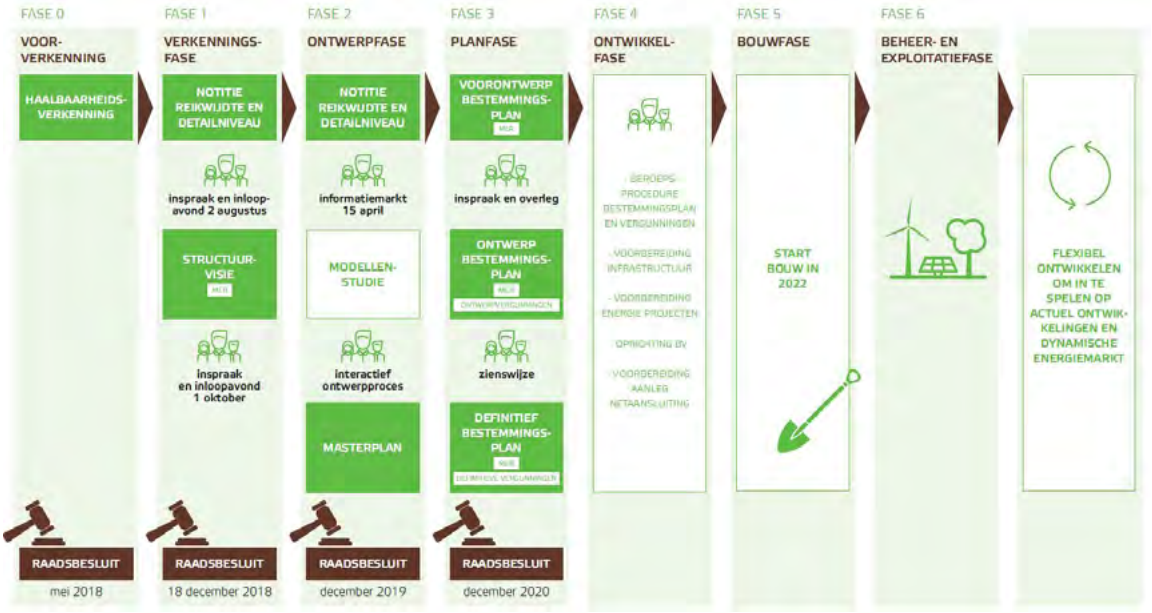
Potentie in kaart gebracht

De resultaten van de analyses 2030 (potentie opwekking) zijn weergegeven in kaartmateriaal, opgenomen in Bijlage 12. Op de kaart voor de opwekpotentie zon is de legenda weergegeven. In de bijschriften op de kaart zijn de gemeentelijke aandachtspunten verwoord. Tevens is op de kaarten het projectgebied Wells Meer weergegeven.

Energielandgoed Wells Meer

In de regio Noord- en Midden-Limburg ligt het gebied Wells Meer, een project van de gemeente Bergen. Hier wil de gemeente 'Energielandgoed Wells Meer' gaan ontwikkelen. Hiervoor zijn de procedures al gestart.

(Bron: Notitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapportage bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer Gemeente Bergen (L) Vastgesteld, Pondera Consult 11-6-2019).

***Figuur 13**: Ontwikkeling en proces Energielandgoed Wells Meer*

Voor de opwekking van grootschalige elektriciteit is er in het Energielandgoed gekozen voor verschillende zon-PV-projecten, gecombineerd met een aantal windturbines. De ambitie die de gemeente Bergen heeft voor de opwekking bedraagt 240 GWh. Dit project bevindt zich nog in de ontwerp- en planfase en moet nog gerealiseerd worden. Verdere informatie over het project is te vinden op: www.energielandgoedwellsmeer.nl/energielandgoed-wells-meer/ambitie.

	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

4.4 Impact op het energie-infrastructuur

De energie-infrastructuur als multifunctionele verbinder

De energie-infrastructuur van ons land verbindt – letterlijk – alle ambities en plannen in de dertig RES-regio's; het is de ruggengraat van onze gezamenlijke energiestrategie. Deze energie-infrastructuur maakt onder invloed van de Energietransitie een ware revolutie door. Hij werd aangelegd als transportmiddel om te voorzien in de vraag naar energie. Nu verandert het net in een multifunctionele verbinder van aanbod, vraag en opslag van elektriciteit, duurzame warmte en groene alternatieven voor aardgas. Dat biedt kansen maar ook forse uitdagingen. Juist daarom is een gedeeld beeld over vraagstukken en mogelijkheden van deze infrastructuur cruciaal om te komen tot haalbare en betaalbare plannen.

Ook Enexis Netbeheer vindt het belangrijk inzichten met elkaar te delen en samen de benodigde infrastructuur te ontwerpen, zodat we als regio gezamenlijk kunnen anticiperen op ontwikkelingen. Echter, de huidige governance van het (veranderende) energiesysteem is op dit moment nog niet ingericht op het maken van deze integrale afwegingen. Daarom moeten we als regio continu samenwerken en afspraken maken met alle betrokken partijen richting een realiseerbare en kostenefficiënte RES.

Impact op de energie-infrastructuur

De plannen voor duurzame opwek hebben grote impact op de benodigde infrastructuur. In het proces van de totstandkoming van de RES 1.0 gaat Enexis Netbeheer op basis van de door de regio aan te leveren gegevens de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepalen. Er wordt een integrale doorrekening gemaakt, waarbij ook rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren (o.a. industrie, mobiliteit). Impact wordt uitgedrukt in tijd (termijn om aanpassingen te realiseren), geld (investeringen) en ruimte (ruimtebeslag van stations en infrastructuur). Deze Netimpact-analyse brengt in beeld waar knelpunten ontstaan en welke investeringen van de netbeheerder nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren. Daarmee geeft de RES 1.0 ook richting aan het Investeringsplan van Enexis en TenneT, welke 2-jaarlijks worden herijkt.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES

De totale maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde tijd in de uitvoering is fors. Door in te zetten op systeemefficiëntie kan de impact beperkt worden. Daarom is in de netimpact-analyse nadrukkelijk aandacht gegeven aan mogelijkheden om het net zo efficiënt mogelijk in te zetten. Bijvoorbeeld door een evenwichtige balans van zon- en windparken en door energie dáár op te wekken waar er vraag is, zodat minder energie getransporteerd hoeft te worden. Met deze adviezen kan de RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES.

Bepalen impact op de energie-infrastructuur

Voorafgaand aan de volledige doorrekening, de netimpact-analyse van RES 1.0, is er door de RES-regio Noord- en Midden-Limburg gekozen om eerst een voor-analyse uit te voeren. Deze analyse helpt in deze fase bij

het maken van traject keuzes en prioriteringen, voordat de volledige doorrekening wordt gemaakt.

Wat is een voor-analyse?

Een voor-analyse geeft met behulp van regionale data inzicht in de ruimte voor het aansluiten van duurzame opwek per station. Ook worden aanbevelingen gemaakt die de Systeemefficiëntie zullen bevorderen.

Deze extra stap is nodig om meer duidelijkheid te krijgen over de ambitieprojecten. De resultaten van deze voor-analyse kunnen worden gebruikt in de discussies over o.a. participatie, landschappelijke inpassing en lokaal en regionaal draagvlak van deze ambitieprojecten. Uiteindelijk zal de output van de discussies en bijbehorende data (waar, wordt wanneer, wat opgewekt) meegenomen in de definitieve netimpact-analyse voor de regio.

Resultaten voor-analyse

De voor-analyse geeft m.b.v. kaartbeelden inzicht in de benodigde en beschikbare capaciteit voor het aansluiten van duurzame opwek per station in de peiljaren 2025 en 2030. Waar is nu ruimte en waar zijn werkzaamheden van Enexis en/of TenneT nodig voor het realiseren van de plannen.

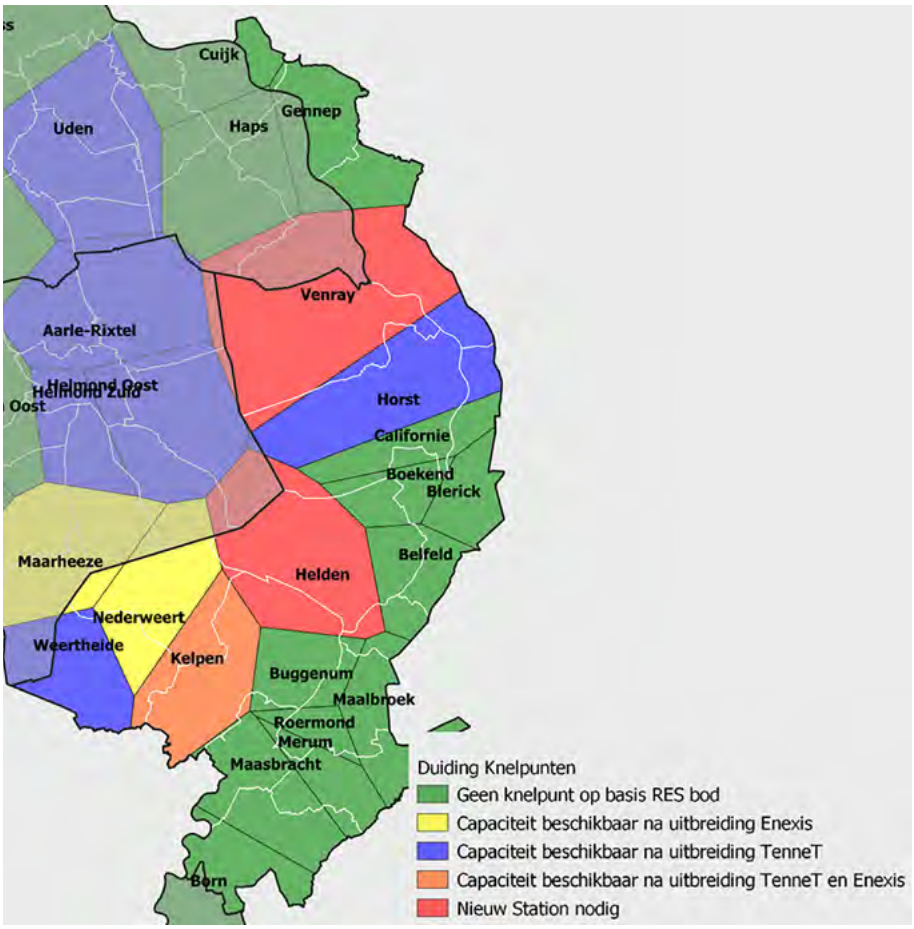
De Energietransitie is iedere dag aan ontwikkelingen onderhevig. Dit geld ook voor de gebruikte data (peildatum 26 januari 2021) en daarmee ook voor de uitkomst van deze voor-analyse. Periodiek zal deze data worden vernieuwd en zullen doorrekeningen opnieuw worden uitgevoerd zodat er voor de sturing van het RES-proces altijd de meest relevante data ter beschikking is.

Toelichting kaartbeelden:

De weergegeven kleuren hebben betrekking op de netuitbreidingen die door Enexis en TenneT kunnen worden uitgevoerd. Groen gekleurd geeft de regio's weer waar na realisatie van het bod nog vrije transportcapaciteit beschikbaar is (geen knelpunten). Hier is dus voor de regio nog (beperkte) ruimte om extra opwek te ontsluiten. In de gele gebieden zal Enexis aan de slag moeten gaan voor het realiseren van extra transportcapaciteit. In de blauwe gebieden zijn uitbreidingen van TenneT noodzakelijk maar als er uitgebreid is, dan is in de oranje gebieden ook na de realisatie van het RES-bod, nog vrije capaciteit beschikbaar. In de rood gekleurde gebieden is er nu een tekort aan capaciteit en zal een robuuste oplossing zoals een nieuw station noodzakelijk zijn. Voor de juiste interpretatie van de kaartbeelden nog aandacht voor de zogenaamde grensgevallen. Enkele stations zitten in het grensgebied van de maximale capaciteit. Dat betekenend dat gebieden nog maar net rood zijn of net groen gekleurd zijn. Een kleine draai aan de dataknop kan dat beeld laten kantelen.

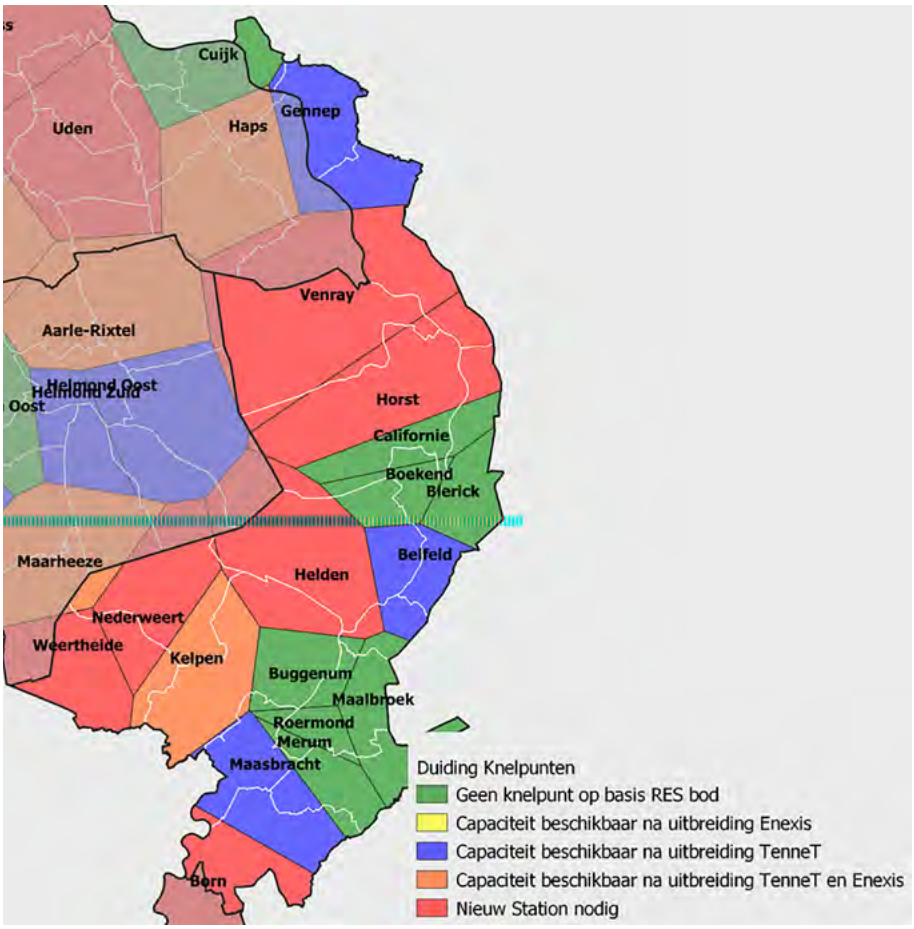
Voor-analyse, peiljaar 2025

Bovenstaand kaartbeeld geeft weer dat o.a. op de onderstations Venray en Helden het RES-bod niet kan worden ontsloten en een nieuw station een mogelijke oplossing is. In Kelpen zijn werkzaamheden van TenneT en Enexis noodzakelijk om het bod te kunnen ontsluiten maar dan is er nog vrije capaciteit beschikbaar. Voor de overige onderstations en regio's die van daaruit worden ontsloten is o.b.v. de aangereikte data, eventueel na werkzaamheden van respectievelijk Enexis of TenneT nu nog ruimte om duurzame opwek te ontsluiten.

In de analyse hebben wij ook gekeken naar de vrije ruimte op stationsniveau en wat de capaciteitsgrenzen zijn van Enexis en TenneT (eventueel na uit te voeren werkzaamheden). Hieruit blijkt dat een deel van de onderstations, ook na uitbreidingen van Enexis door capaciteitsbeperkingen van TenneT niet de gewenste capaciteit van het RES-bod kunnen ontsluiten. Bij het doorrekenen van de vooranalyse zijn eventueel geplande uitbreidingen van TenneT nog niet in meegenomen.

Voor-analyse, peiljaar 2030

De situatie in 2030 wordt nog urgenter. Ook onderstations Horst, Nederweert, Weertheide en Born hebben in 2030 ook een tekort aan capaciteit en zullen zowel Enexis en TenneT aan de slag moeten gaan met een eventuele nieuwe onderstations.

Bij de impactbepaling op stationsniveau in 2030 zien we aantal uitschieters. Een enorme groei op station Venray wordt veroorzaakt door het Energielandgoed Wells Meer. Echter, dit vermogen wordt ook ontsloten op een nog nieuw te bouwen station. **Maar, dan zijn alsnog de hoogspanningslijnen van TenneT een beperkende factor.** Ook bij onderstations Horst, Nederweert, Weertheide en Born zien we een groei. Waarbij de groei van Weertheide en Born voornamelijk door de aangrenzende RES-regio's wordt veroorzaakt en ook hier is een robuuste infrastructurele oplossing noodzakelijk.

Conclusies voor-analyse

- Enkele stations zitten in het grensgebied van de maximale capaciteit (nog net groen of al net rood). Wellicht dat aanpassingen in de terugleverlimiet van TenneT al een oplossingen kan geven.
- Er zijn veel werkzaamheden nodig op de onderstations voor het creëren van de benodigde extra capaciteit, maar dat daarnaast de knelpunten van TenneT de belangrijkste bottleneck vormen.
- In het merendeel van de stations kan Enexis nog beperkt uitbreiden, maar de echte ontsluiting op het hoogspanningsnet moeten door TenneT worden aangepakt.

- Diverse knelpunten kunnen alleen door de bouw van een nieuw onderstation worden opgelost.
- Deze voor-analyse is gebaseerd op een moment opname van de zogenaamde pijplijn projecten en de ambitieprojecten. Detaillering van de ambitieprojecten is noodzakelijk om de maatschappelijke impact (ruimte, tijd en geld) beter in beeld te brengen en om daar waar mogelijk deze impact te beperken.

Vervolgstappen en aanbevelingen

Aanbevelingen naar aanleiding van de voor-analyse:

De vooranalyse geeft een beeld van de impact op de onderstations naar aanleiding van de plannen van de RES Noord- Midden Limburg en daarmee koers en hoe richting kan worden gegeven aan het definitieve bod en de uitvoering. Daarnaast geeft deze voor-analyse een beeld van welke onderstations er nu nog capaciteit beschikbaar is en waar de regio dus nu al aan de slag kan met het ontwikkelen van duurzame opwek en daar waar eerst uitbreidingen noodzakelijk zijn en pas op termijn plannen uitgevoerd kunnen worden.
Het is advies is daarom, start met het ontwikkelen met plannen, daar waar capaciteit beschikbaar is. En plan daar waar nu eerst nog capaciteit moet worden bijgebouwd samen (regio en netbeheerder) de uitrol van de ambitieplannen.

Daarnaast adviseert Enexis om, daar waar mogelijk beter te sturen op de verhouding zon en wind. Immers, opwek van windenergie geeft tot een factor 3x meer energie (kWh) dan een zonneweide van hetzelfde vermogen.

Afstemming op regionaal niveau zal een cruciale rol spelen om de verschillende ambities van de gemeenten in regionaal verband bij elkaar te brengen om samen de integrale afwegingen te maken voor het ontsluiten van energiesysteem.
Veel knelpunten ontstaan nu bij het netwerk van TenneT, onze landelijke netbeheerder. Deze knelpunten zijn inmiddels geadresseerd bij belangrijke stakeholders zoals het NP RES, ministerie van EZK om meer sturing te krijgen op deze problematiek, die regionaal ontstaat, maar om een bovenregionale of zelfs landelijke oplossing vraagt.

Netvisies

Zowel Enexis als TenneT moeten aan de slag zodat de plannen en ambities van de regio ook kunnen worden ontsloten op het regionale- en landelijke netwerk. Om deze plannen gestructureerd invulling te geven worden er nu netvisies opgesteld. Deze netvisies geven o.b.v. de regionaal ontwikkelingen (opwek, industrie, gebouwde omgeving) een beeld van de noodzakelijke capaciteit en een visie hoe deze capaciteit ontsloten kan worden. Deze netvisies zijn hierdoor het fundament voor de investeringsplannen van Enexis en TenneT. Vanzelfsprekend wordt de RES-data als input gebruikt bij het uitwerken van deze netvisies.

De netimpact-analyse

De voor-analyse is voor de RES-regio richtingbepalend. Op basis van de door de RES-regio aangeleverde gedetailleerde gegevens gaat Enexis de impact van

de plannen op de energie-infrastructuur bepalen. *De bevindingen van deze netimpact-analyse zijn het startpunt voor het traject RES 1.0 naar RES 2,0 en worden als bijlage toegevoegd bij het definitieve RES 1.0 document welke ter accordering aan de raden wordt aangeboden.*
Naast het vervolgtraject om te komen van de RES 1.0 naar de RES 2.0, zal uiteindelijk leiden tot het verlenen van de benodigde vergunningen (gereed in 2025) en uiteindelijk het realiseren van de ambities in 2030. Daarnaast zullen de regio, provincie en Enexis afspraken moeten maken over een gewenste volgordelijkheid in het ontsluiten van de plannen, het zogenaamd programmeren van de duurzame opwek.

Programmeren van duurzame opwek

De RES 1.0 geeft richting aan het komende investeringsplan van Enexis en van TenneT – de netbeheerder van het landelijke net. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent veelal langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Doorlooptijden die kunnen oplopen van 5 tot 7 jaar en met uitschieters tot 10 jaar. Dit betekent dat wanneer ontwikkelingen uit de markt afwijken van het RES-bod, dit ten koste kan gaan van de haalbaarheid van de RES. Een uitvoerbare RES vraagt daarom om het programmeren van de opwekplannen in de tijd en het starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is.

Het advies is dan ook: *start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden.* Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden. Start daarnaast ook met een breed gedragen overlegstructuur (regio, gemeenten, netbeheerders) om voortgang te monitoren en daar waar nodig bij te sturen.

Het realiseren van een energie-infrastructuur gaat gepaard met lange doorlooptijden. Kijkend naar het verleden zijn, zeker voor de hoogspanningsinfrastructuur, doorlooptijden van 7 tot 10 jaar niet ongebruikelijk. Echter, 60 tot 80% van deze doorlooptijden zijn nodig voor het verwerven van de gronden (ruimte voor stations en de kabeltracés), aanpassen omgevingsplannen en het verkrijgen van de benodigde vergunningen en liggen daarmee nagenoeg niet in de beïnvloedingssfeer van de netbeheerders maar van de gemeenten en provincies. Willen we versnellen dan ligt hier een belangrijke gemeenschappelijke taak.

4.5 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

Regio is goed op weg

In de regio zijn veel nieuwe lokale initiatieven in ontwikkeling. Daarmee is de regio goed op weg om haar ambitie te bereiken. Hoewel een deel van deze initiatieven uiteindelijk geen doorgang zal vinden (bijv. omdat de businesscase niet rond komt), is de verwachting dat met de initiatieven die in de pijplijn zitten de ambitie van 1,2 TWh gehaald gaat worden. Om te borgen dat een zo groot mogelijk deel van de plannen doorgang vindt en daarvoor de juiste voorwaarden worden geschapen, zijn er wel een aantal acties nodig.

Actielijn zonneweides en windturbines

De gemeente staat aan de lat om de initiatieven (binnen haar grondgebied) van de grond te krijgen. Op regionaal niveau vindt afstemming plaats over de voortgang van de initiatieven.
Een regionale aanpak voor grootschalige zonneweides en windturbines wordt nader uitgewerkt in de eerste helft van 2021. De eerste stap is een gespreksronde met individuele gemeenten, waarin concrete en actuele informatie over hun pijplijn- en ambitieprojecten wordt opgehaald.
In de vervolgstappen worden deze gegevens geanalyseerd en kunnen uitvoeringsafspraken worden gemaakt over de mate en vorm van regionale samenwerking rondom zonneweides en windturbines.
Er is in de regio in beginsel brede steun voor het regionaal prioriteren van energie-opwek-projecten. Voor een gedragen prioritering is het van belang dat deze objectief en uitlegbaar is en er enige flexibiliteit en eigen beleidsruimte blijft. Hiertoe zijn er drie criteria geïdentificeerd die de regio van belang vindt bij de prioritering: 1) de mate van lokaal draagvlak en lokaal eigenaarschap, 2) de systeemkosten en 3) de landschappelijke kwaliteit. De drie genoemde criteria zullen nader worden uitgewerkt en geoperationaliseerd, inclusief de wijze waarop (bijv. middels een programmeringskader) en door wie deze worden bepaald. De regio streeft naar een zo objectief mogelijke en breed gedragen prioriteringswijze.

Actielijn zon-op-dak

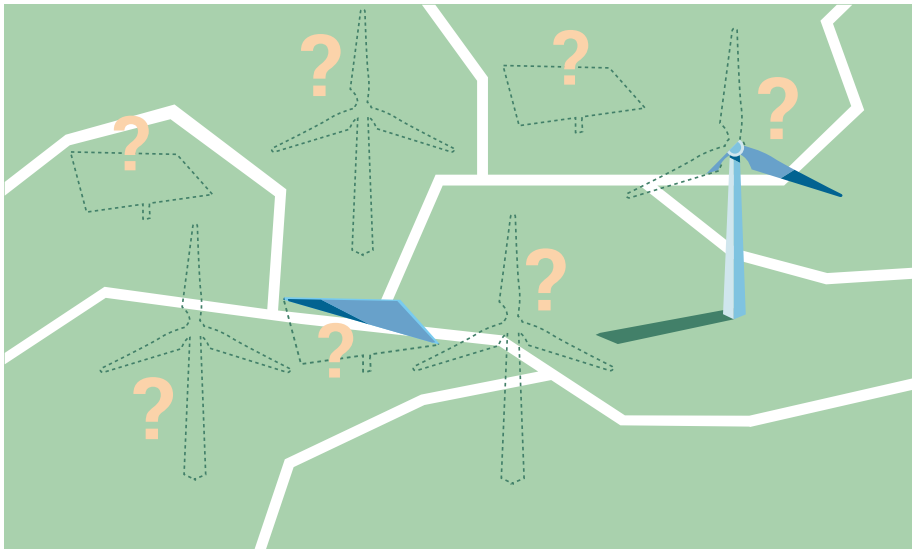
- Een RES-versnellingsteam wordt opgericht om de gemeenten te faciliteren om zon-op-dak initiatieven te stimuleren.
- Het versnellingsteam helpt initiatiefnemers die een SDE-beschikking hebben ontvangen bij het realiseren van hun initiatief.
- Het versnellingsteam stimuleert dakeigenaren om zonnepanelen te plaatsen.
- De aanpak wordt nader uitgewerkt in eerste helft 2021.

Actielijn landschapsinstrumentarium

- Zoals gezegd staat de gemeente aan de lat om de eigen initiatieven van de grond te krijgen. Qua ruimtelijke inpassing kunnen ze daarbij gebruikmaken van de landschapsprincipes en landschapsmatrix die in RES-verband zijn uitgewerkt. Vanuit de RES wordt gebruik van dit landschapsinstrumentarium gestimuleerd.
- In de eerste helft van 2021 dienen de landschapsprincipes en de landschapsmatrix in een handreiking voor gemeenten te worden uitgewerkt.

Actielijn energie-infrastructuur

- Uitvoeren netimpact-analyse en op basis van de bevindingen acties uitstippelen en/of bijsturen.
- De energie-infrastructuur – met name de elektriciteitsinfrastructuur – is een cruciale backbone voor het terug leveren en afnemen van elektriciteit. Op diverse plekken in onze regio is al sprake van schaarste in de netcapaciteit en de verwachting is dat dit – mede gezien de initiatieven die in de pijplijn zitten – alleen nog maar zal toenemen. Nauwe samenwerking tussen gemeenten, RES-regio en netbeheerders is cruciaal om zoveel mogelijk initiatieven tijdig te kunnen aansluiten op het net. Tevens zal samenwerking plaatsvinden met de Provincie, die vanuit haar PES een regierol heeft m.b.t. de capaciteit van de energie-infrastructuur.

5 Regionale Structuur Warmte

5.1 Ambitie

Iedere RES-regio levert een Regionale Structuur Warmte (RSW) op. De RSW is input voor de lokale Transitievisies Warmte (TVW's) die iedere gemeente eind 2021 dient op te leveren. Andersom leveren de TVW's output richting het opvolgende proces van opstellen RES-NML 2.0 (tot medio 2023).

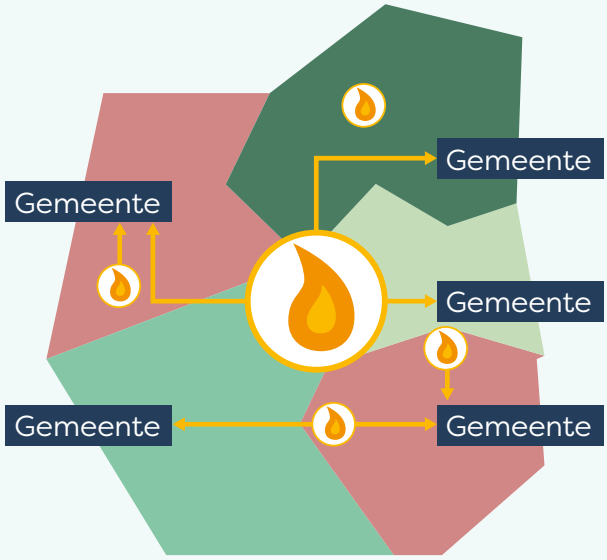
Nederland wil in 2050 geen gebruik meer maken van aardgas in de gebouwde omgeving. De RES-regio Noord- en Midden-Limburg onderschrijft deze ambitie: in 2050 wordt alle warmte voor de gebouwde omgeving in de regio Noord- en Midden-Limburg opgewekt uit duurzame energiebronnen.

Het regionale en lokale gasnet van Enexis blijft in de RES-regio NML op weg naar het jaar 2050 grotendeels in stand en blijft aangesloten op het landelijke hoofdnet voor transport van gassen. Enexis speelt vanaf nu zo goed mogelijk in op allerlei ontwikkelingen en innovaties.

Voor het realiseren van deze ambitie is afstemming met de RES-partijen en hun omgeving nodig over:

- een logische inzet van beschikbare (bovengemeentelijke) warmtebronnen;
- de afweging en afstemming tussen warmte-inzet in verschillende sectoren;
- mogelijkheden tot het eveneens dubbel inzetten van duurzame warmte: eerst als een hoog temperatuur-bron en vervolgens als een laag temperatuur-bron (d.m.v. cascadering);
- het inzichtgeven in de benodigde toekomstige bovengemeentelijke infrastructuur voor het transport van duurzame warmte, een transportsysteem bij voorkeur in publiek eigendom, en in de benodigde seizoensopslag van duurzame warmte.

Belangrijk hierin is de integrale afweging van kwantiteit, ruimtegebruik, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en efficiëntie van het beoogde energiesysteem voor duurzame warmte. Alleen een integrale afweging leidt tot efficiënte inzet van duurzame bronnen. De uitdaging zit in het aantal grootschalige warmtebronnen in de regio: dat is beperkt.
De warmtetransitie zal daardoor grotendeels op gemeentelijk en wijkniveau plaatsvinden, in lijn met het Klimaatakkoord 2019.

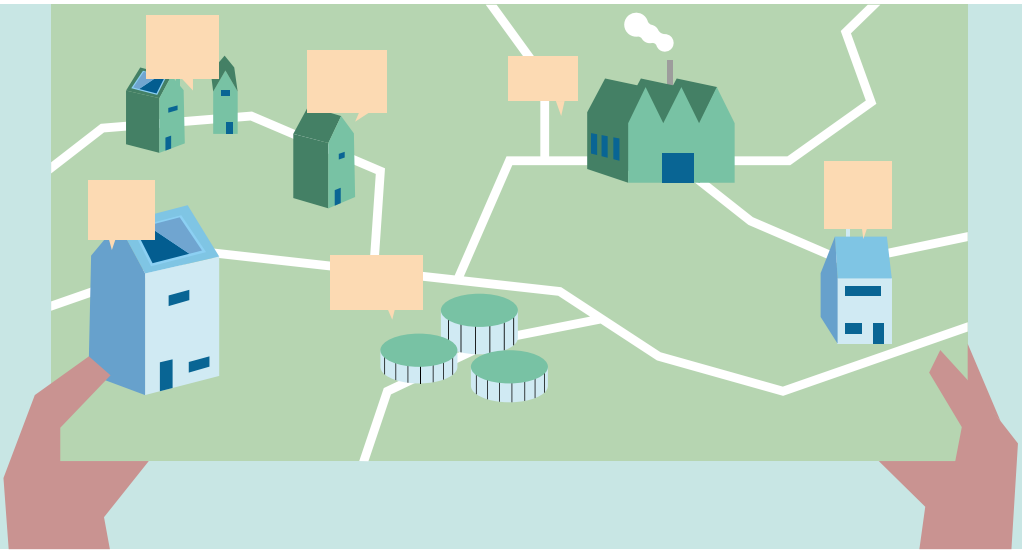

Warmte

5.2 Uitgangspunten

Dit zijn de uitgangspunten voor duurzame warmte zoals opgenomen in de uitgangspuntennotitie:

- We ontwikkelen een Regionale Structuur Warmte (RSW) waarin we op regionaal niveau de huidige (en voor zover bekend, toekomstige) warmtebronnen en de warmtevraag in beeld brengen en waarin we een overzicht geven van de bestaande, geplande en/of benodigde hoofdinfrastructuur voor warmte. Daarbij kijken we naar de volgende technieken die intergemeentelijk en/of regionaal zijn te benutten als bron van duurzame warmte: restwarmte, biogas (en groengas), bodemenergie (warmte-koude-opslag), geothermie (ondiep en diep), en omgevingsenergie (aquathermie en zonthermie). Dit alles bekeken vanuit het perspectief van technische haalbaarheid en beschikbaar, en maatschappelijk verantwoord te benutten.
- We brengen de mogelijkheden voor regionale herverdeling van warmte naar duurzame warmte in beeld. Dit doen we op basis van de vaak gemeentegrens-overschrijdende vraag en aanbod van duurzame warmte. Op onderdelen moeten hierover bovenlokale afspraken worden gemaakt.
- De RSW is input voor de lokale TVW maar treedt hiervoor niet in de plaats. Alle 15 individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een lokale TVW.
- We gaan voor 100% duurzame warmte in 2050, hetgeen onder andere betekent dat we op termijn geen gebruik meer maken van netto import van biomassa voor vergisting. We bevinden ons echter aan het begin van de transitie van de uitfasering van aardgas naar 100% duurzame warmtebronnen. In deze fase kunnen hybride-oplossingen en import nodig zijn. We onderzoeken dit verder op weg naar RES-NML 2.0.
- Naast de ontwikkeling van de RSW richten we ons ook op kennisvergaring en kennisdeling, bijvoorbeeld over de inzetbaarheid van bronnen van thermische energie, netwerkoplossingen en de ontwikkeling van nieuwe technieken.
- De RSW geeft inzicht in de warmtevraag en het warmte-aanbod in de regio. De warmtevraag bestaat uit alle woningen en maatschappelijke c.q. commerciële utiliteitsgebouwen (vastgoed in de gebouwde omgeving) en die van de industrie en glastuinbouw. Daarnaast is gekeken naar het mogelijke aanbod van warmte: de kansen die glastuinbouw en industrie bieden voor verdere verduurzaming.

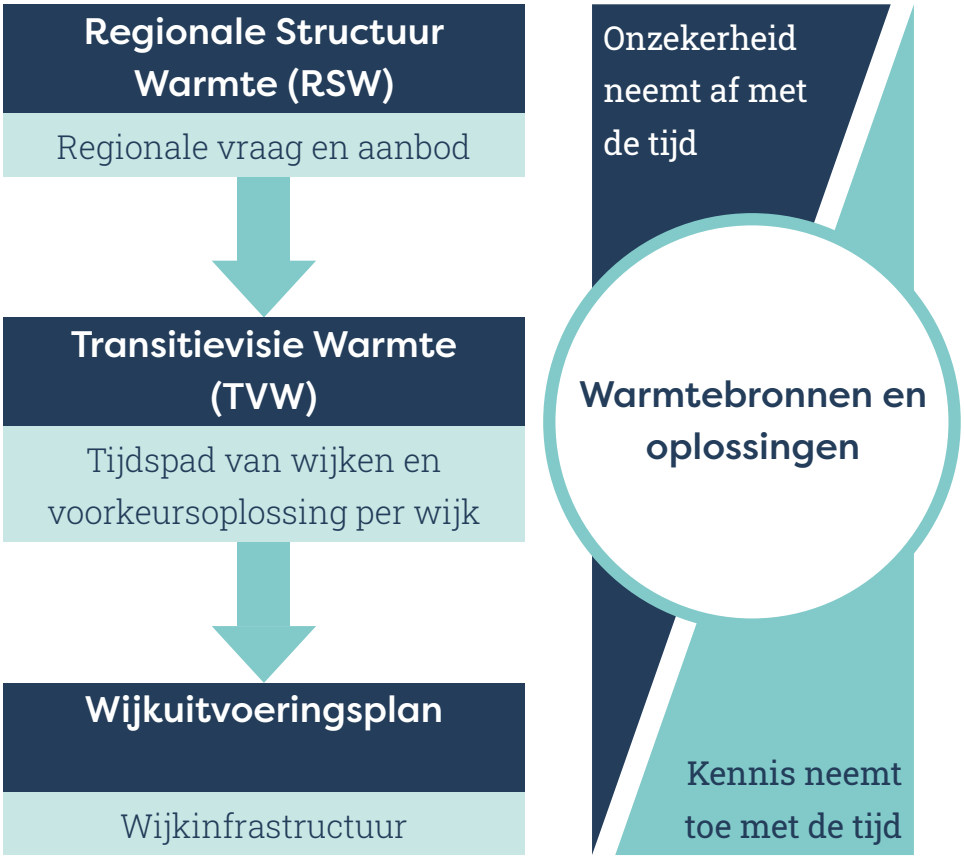

Bovengemeentelijke bronnen duurzame warmte

De RSW geeft een eerste inzicht in de (potentiële) bovengemeentelijke bronnen van duurzame warmte. Een bovengemeentelijke warmtebron heeft een dusdanige potentie dat hij ook omliggende gemeenten van duurzame warmte kan voorzien. Denk daarbij aan mest uit de hele regio die in één gemeente wordt vergist, of warmte uit een rivier die voor enkele gemeenten beschikbaar kan komen.

Als in beeld is welke bovengemeentelijke warmtebronnen er zijn, kan vroegtijdig afstemming plaatsvinden over het gebruik. Hierin zijn ook sectoren in de regio met een grote warmtevraag van belang, zoals glastuinbouw en industrie. Door vroegtijdige afstemming over bovengemeentelijke warmtebronnen wordt dubbel brongebruik voorkomen. Afstemming moet plaatsvinden voordat de gemeenten hun TVW vastgesteld hebben (uiterlijk eind 2021) en de in het Klimaatakkoord beoogde routekaarten van Glastuinbouw en Industrie zijn opgeleverd. Vroegtijdige afstemming op regionaal niveau helpt gemeenten bij het maken van afspraken over warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie, evenals bij het opstellen van de TVW en het maken van keuzes in de uitvoeringsplannen. Dit is een tweejaarlijks terugkerend proces van afstemmen, elke twee jaar worden zowel de 15 gemeentelijke Transitievisies Warmte herzien als de Regionale Structuur Warmte voor Noord- en Midden-Limburg, vooralsnog in de periode 2021-2030.

Onderstaande figuur geeft aan hoe de samenhang tussen regio, gemeente en wijk voor de Warmtetransitie georganiseerd is.

Figuur 14: *Hoe de samenhang tussen regio, gemeente en wijk voor de Warmtetransitie georganiseerd is.*

5.3 Waar staan we nu?

5.3.1 Aanbod Duurzame Warmte

De warmtepotentie in de regio is zeer divers. De energetische potentie van verschillende warmtebronnen is onderzocht en hieronder samengevat (Tabel 14). De energetische potentie is de maximale energiehoeveelheid die bij de bron afgegeven kan worden. Dit wil dus niet zeggen dat al deze warmte voor de gebouwde omgeving beschikbaar komt.

Tabel 14: Energetische potentie van duurzame warmtebronnen in Noord- en Midden-Limburg

Bron duurzame warmte	Laag Temperatuur (<50 graden)	Midden/ Hoog Temperatuur (50-70 graden/ >70 graden)
Totale potentie	**1.600.000 TJ/jaar**	**165.000 TJ/jaar**
Warmtebronnen:		
Duurzame Restwarmte	200	4.500
Groengas	0	2.500
WKO – open bronnen (opslag)	850.000	0
WKO – gesloten bronnen	600.000	0
Ondiepe Geothermie	130.000	0
Diepe Geothermie	0	150.000
Aquathermie (TEO, lokaal)	24.000	0
Zonthermie (lokaal)	n.t.b.	n.t.b.

Hierna is elke warmtebron uitgewerkt. Er wordt aangegeven wat de potentie is en wat de kansen en belemmeringen voor deze duurzame warmtebron zijn.

Duurzame restwarmte

Restwarmte is de warmte die overblijft uit (industriële) processen. Deze kan worden gebruikt in andere productieprocessen, dan wel worden ingezet als bron om ruimtes te verwarmen en/of voor warm tapwater. De aanwezigheid van een restwarmtebron wil echter niet zeggen dat deze ook direct gebruikt kan worden. De temperatuur van de restwarmte, de afstand tot de gebouwde omgeving, de zekerheid van levering en de duurzaamheid van de bron zijn aspecten die onderzocht moeten worden.

Potentie duurzame restwarmte

Restwarmte wordt in de regio vooral gevonden op gemeentelijk niveau. Denk daarbij aan supermarkten, productielocaties en kleine datacenters. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen bronnen die op lage temperatuur warmte afgeven en bronnen die op hoge temperatuur warmte afgeven. De totale potentie van de hoog temperatuur-bronnen is circa 4.500 TJ/jr (terajoule per jaar), de potentie van de laag temperatuur-bronnen is circa 200 TJ/jr. Het is vaak economisch niet haalbaar om al deze kleine bronnen direct te benutten voor ruimteverwarming. Op wijkniveau zijn er kansrijke ontwikkelingen om warmte uit allerlei kleine warmtebronnen collectief op te slaan. Het benutten van een seizoens-onafhankelijke warmtevoorziening wordt dan wél mogelijk.

Kansen duurzame restwarmte

Na de heropening van de Clauscentrale is sinds oktober 2020 een grote potentiële hoeveelheid restwarmte in de omgeving van Roermond beschikbaar. Het is een private productiecentrale voor de opwekking van grijze elektriciteit uit aardgas. De potentie is, op basis van onderzoek uit juni 2011 van eigenaar RWE, 73 TJ/jr en voldoende voor ongeveer 1.500 te renoveren woningen/wooneenheden naar energielabel B. Kanttekening hierbij is dat de op aardgas functionerende Clauscentrale (vooralsnog) de functie van back-up in de nationale elektriciteitsvoorziening heeft en niet continu als warmtebron beschikbaar zal zijn. De Clauscentrale kan mogelijk in combinatie met andere warmtebronnen van betekenis worden in haar directe omgeving, zoals de restwarmte van Smurfit Kappa in de gemeente Roermond. Van een regionale potentie van restwarmte is geen sprake.

Bovenregionaal zijn er twee potentiële bronnen aan te wijzen: Nyrstar in Budel ten westen van de gemeente Weert en Chemelot in Sittard-Geleen ten zuiden van de gemeente Echt-Susteren. De gezamenlijke potentie van deze twee (hoog temperatuur-) restwarmtebronnen is 16.100 TJ/jr. Belangrijk is dat deze onderdeel zijn van de gelijktijdige afwegingen in onze aangrenzende RES-regio's (MRE respectievelijk Zuid-Limburg) en dat ze daarom niet zondermeer beschikbaar zullen komen. Verder geldt voor zowel Nyrstar als voor Chemelot dat ze geen bronnen van regionale betekenis zijn.

Een potentieel kansrijk lokaal project is de ontwikkeling van het Ecovat Panningen (gemeente Peel en Maas) waarin de warmte uit enkele duurzame lokale bronnen seizoens-onafhankelijk zal worden opgeslagen en andersom geleverd aan een te realiseren wijknet voor duurzame warmte. De haalbaarheid van dit project wordt momenteel door de coöperatie Peel Energie samen met de gemeente onderzocht. De gemeente overweegt bij een positief resultaat van dat onderzoek in 2021 een subsidieaanvraag in te dienen binnen het nationaal Programma Aardgasvrije Wijken om realisatie van dit nog unieke duurzame warmtesysteem mogelijk te kunnen maken.

Belemmeringen duurzame restwarmte

De haalbaarheid van restwarmte als bron voor warmtenetten is afhankelijk van een aantal factoren. Voor een bij voorkeur publiek en opengesteld warmtenet zal een nieuwe, specifiek op een warmtenet afgestemde infrastructuur moeten worden aangelegd. Voor de investeringskosten van een nieuw aan te leggen warmte-infrastructuur geldt een afschrijvingstermijn van 40-60 jaar. Gedurende deze termijn zal de voeding van het net door meerdere

duurzame warmtebronnen geborgd moeten zijn. Deze borging zal door de gemeente in de op te stellen Transitievisie Warmte ingevuld moeten worden.

De lokaal aanwezige restwarmtebronnen kunnen, voor zolang deze aanwezig zijn, ingezet worden al dan niet in combinatie met andere warmtebronnen zoals groengas, aquathermie en zonthermie. De aanleg van warmtenetten alleen baseren op de beschikbaarheid van lokale restwarmte is meestal niet haalbaar.

Groengas

Biomassa kan op verschillende manieren worden ingezet om warmte te produceren. De term biomassa staat voor al het materiaal dat afkomstig is van levende organismen. Droge biomassastromen, vaak houtige biomassa zoals snoei- en maaiafval en landbouwafval, worden verbrand om warmte te produceren.

Natte biomassastromen, zoals mest en GFT-afval, worden vergist, vergast of gecomposteerd om warmte en/of biogas te produceren. Vergisting is het omzetten van biomassa in biogas door middel van bacteriën en schimmels. Biogas kan vervolgens als variant worden opgewaardeerd naar groengas op aardgaskwaliteit dat lokaal rechtstreeks te benutten is voor de warmtevoorziening van woningen/gebouwen.

In onderstaand figuur staan de verschillende biomassastromen verdeeld over de soorten verwerkingstechnieken voor warmteproductie.

In dit hoofdstuk wordt enkel de potentie/beschikbaarheid van biomassastromen voor vergisting en opgenomen, oftewel groengas. Groengas wordt geproduceerd uit bijvoorbeeld agrarische reststromen (mest), GFT-afval, bermgras, rioolslib uit de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI), maar ook bijvoorbeeld organische afvalstromen uit de levensmiddelenindustrie. Deze organische reststromen hebben meestal geen directe toegevoegde waarde meer aan het ketenproces en worden daarom samengebracht onder de noemer van biogene reststromen.

Vergisten	Verbranden	Composteren	Vergassen
• Huishoudelijk / restafval • Afval uit voedings- en genotsmiddelen industrie (VGI) • GFT-afval • Natte mest • Rioolslib • Bermgras, maaisel, etc. • Akkerbouwafval	• Huishoudelijk afval • Grof tuinafval • Resthout (snoei- en houtafval) • Droge mest	• Afval uit voedings- en genotsmiddelen industrie (VGI) • GFT afval • Akkerbouwafval	• Bermgras, maaisel, etc. • Resthout • Akkerbouwafval

Figuur 15: *De verschillende biomassastromen in relatie tot de verwerkingstechnieken voor warmteproductie.*

De RES richt zich enkel op vergisten (zie gele kader). De werking van een biomassa-vergister, waarmee biogas wordt geproduceerd, is een techniek die zich reeds heeft bewezen. Het geproduceerde biogas kan op verschillende manieren worden ingezet. Biogas kan bijvoorbeeld via een warmtekrachtkoppeling (WKK) omgezet worden in duurzame warmte en duurzame elektriciteit.

Potentie groengas

Tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas wordt 'groengas' genoemd. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. Het bepalen van de potentie van groengas uit natte biomassa is locatie- en periode-afhankelijk. Er zijn meerdere variabelen en scenario's die invloed uitoefenen op het resultaat. Mest heeft veruit het grootste aandeel in de totale potentie, waarbij de regio wel wil waken voor een zogeheten lock-in, waarbij de warmtevoorziening te afhankelijk wordt van mest. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen.
Bij de verdere concretisering van de productiecapaciteit van groengas (bij de RSW 2.0) worden de ontwikkelingen in een transitie naar een natuurinclusieve landbouw meegenomen (dat mogelijk gevolgen hebben voorde productie van groengas). De waarde van groengas voor de energietransitie in onze regio wordt verder onderzocht. Hierbij hebben wordt ook bekeken hoe schoon/milieubelastend groensgas is.

Kansen groengas

Onze regio bestaat grotendeels uit plattelandsgebieden. Het landschappelijke karakter leidt er toe dat warmtenetten meestal geen rendabele optie zijn. Tevens kent de regio weinig grootschalige bovengemeentelijke restwarmtebronnen. Met groengas lijkt de regio, tegen lage maatschappelijke kosten, een deel van de vraag naar duurzame warmte in de gebouwde omgeving te kunnen voldoen.

Belemmeringen groengas

Verschillende sectoren (waaronder de zware industrie) maken aanspraak op de op nationale schaal relatief beperkte beschikbare hoeveelheid groengas . De maximale groengasproductie heeft haar grenzen. Er zullen landelijke keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van dit totale potentieel, ook in onze regio.
De concurrentie om de bij de productie van groengas beschikbare groencertificaten (Garanties van Oorsprong, GvO's) groeit in de (vrije) nationale energiemarkt. Groengasproductie is een al grotendeels uitontwikkelde techniek, die in Nederland onder strenge milieuregels plaatsvindt.
De inzameling en het transport van biogene reststromen voor verwerking naar groengas dient op een gecontroleerde wijze plaats te vinden. In deze gesloten keten dienen langjarig structureel betrouwbare partners betrokken te zijn. Het systeem van ketencontrole is daarbij een belangrijke component.

Warmte-koudeopslag (WKO)

Een bodemenergiesysteem met een geheel ander doel is warmte-koudeopslag (WKO) in de eerste aardlaag (0-500m diepte). Een WKO-systeem werkt altijd samen met een warmtepomp (of meerdere): een apparaat dat een vloeistof naar de juiste temperatuur voor verwarming kan brengen. Het WKO-systeem bestaat uit twee bodemwater-bronnen. In één bron wordt in Nederland toegestaan warmwater op te slaan tot een maximale temperatuur van 25°C. Een warmtepomp verhoogt vervolgens bij gebruik de temperatuur naar de benodigde temperatuur voor het verwarmen van woningen en gebouwen. In een separate tweede koudere bron, soms zelfs als kleinschalige mono-bron boven de eerste warmere bron, wordt het afgekoelde water teruggepompt in de bodem.

Potentie WKO

De bodemgeschiktheid voor warmte-koudeopslag in de regio NML is zeer goed. De potentie voor het opslaan van duurzame warmte in de eerste bodemlaag van 500 meter bedraagt maximaal 1.400.000 TJ/jr, gebaseerd op de gemiddelde potentie per hectare per gemeente. Deze WKO-potentie is berekend over het totaal van het landoppervlak van alle 15 gemeenten. In de praktijk zal deze opslagpotentie voor de gebouwde omgeving binnen een gemeente uiteindelijk fors lager zijn. De mogelijke bijdrage aan efficiënte warmtepompinstallaties is overigens groot.

Belemmeringen WKO

Het gebruik van de WKO-systemen heeft invloed op de lokale vraag naar duurzame elektriciteit. Deze zal stijgen door het gebruik van veel warmtepompen in de gebouwde omgeving. Optimaal ontwerpen en realiseren van WKO-systemen kan die stijgende vraag met een juiste gemeentelijke regie fors positief beïnvloeden.

De bodem(grondwater-)bronnen die nodig zijn voor deze techniek kunnen beïnvloed worden door activiteiten in de bodem bij de buurgemeenten en aangrenzende RES-regio's.

Kansen WKO

Hoewel een individuele WKO een lokale bron is, is het WKO-systeem in deze analyse ook meegenomen. Deze techniek is immers breed toepasbaar in meerdere gemeenten op wijk- en buurtniveau. De bodem-/grondwaterbronnen zijn verbonden met elkaar via diepere grondwaterstromen en kunnen elkaar daardoor naast negatief ook positief beïnvloeden.

Geothermie

Geothermie of aardwarmte is warmte uit diepere lagen in de ondergrond. In gesteentelagen zit water dat warmer wordt met toenemende diepte. Bij geothermie wordt het water opgepompt, wordt de warmte onttrokken en wordt het afgekoelde water weer in dezelfde gesteentelaag teruggepompt. Geothermie wordt vaak opgedeeld in drie verschillende domeinen: ondiepe geothermie (OGT), diepe geothermie (GT) en ultradiepe geothermie (UDG).

Tabel 15: Bodemwarmte onderverdeeld op laagdiepte onder het aardoppervlak

Technologie:	Indicatieve diepte onder maaiveld:	Gebruikelijke toepassing:	Temperatuur
WKO (seizoensopslag thermische energie)	0 - 500 meter	Alleen voor opslag LT-warmte en HT-koude	Opslagtemperatuur maximaal 25°C
Ondiepe Geothermie (ODG)	**500 - 1.200 meter**	Warmteonttrekking i.c.m. warmtepomp	**40°C - 60°C**
Diepe Geothermie (DGT)	**1.200 - circa 3.500 meter**	Warmteonttrekking voor direct gebruik	**60°C - 90°C**
Ultradiepe Geothermie (UDG)	**> circa 3.500 meter**	Stoomproductie, i.c.m. opwekking duurzame elektriciteit, met duurzame restwarmte	**90°C en hoger**

Potentie geothermie

Geothermie is een stabiele warmtebron die onafhankelijk is van weersomstandigheden en het hele jaar constante warmte kan leveren. Hierdoor is deze geschikt voor gebouwen die een relatief grote en constante warmtevraag hebben, zoals de glastuinbouw. Het merendeel van de gerealiseerde geothermieprojecten in Nederland levert warmte aan kassen, maar de eerste projecten in de gebouwde omgeving worden inmiddels ook gerealiseerd. Hiervoor is wel een warmtenet nodig met voldoende gebouwen om een warmtevraag te creëren die groot genoeg is. Geothermie kan, als duurzaam alternatief voor gas, een onderdeel zijn van de bronnenstrategie.

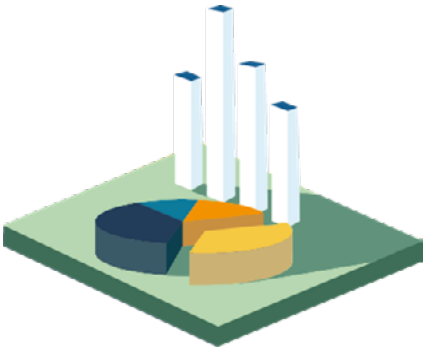
De ondergrondse potentie voor geothermie is afhankelijk van geschikte gesteentelagen in de ondergrond. De belangrijkste eigenschappen voor het bepalen van de potentie zijn dikte, temperatuur en permeabiliteit (doorlaatbaarheid). De dikte van een gesteentelaag heeft invloed op de hoeveelheid water die beschikbaar is voor geothermie. De permeabiliteit geeft aan hoe makkelijk water door een gesteentelaag kan stromen. Hogere temperaturen geven een hogere potentie, er kan immers meer warmte onttrokken worden. De temperatuur is grotendeels afhankelijk van de diepte, want hoe dieper een gesteentelaag, hoe warmer deze wordt. Nationale modellen als ThermoGIS en hiervan afhankelijke studies als WARM geven een eerste indicatie welke lagen interessant kunnen zijn. Om de ondergrondse potentie van geothermie in de RES-regio Noord- en Midden-Limburg nauwkeuriger te bepalen, wordt aangeraden een regionale potentiestudie uit te voeren.

De potentie van duurzame warmte alleen uit ondiepe geothermie voor deze regio wordt volgens nog beperkte inzichten geschat op circa 130.000 TJ/jr.

Belemmeringen geothermie

Om de potentie te kunnen bepalen zijn voldoende data van de ondergrond nodig. In de regio Noord- en Midden-Limburg is er door een gebrek aan die noodzakelijke gegevens nog onzekerheid over de potentie van geothermie. Een ander risico is seismische activiteit door geothermie. De regio Noord- en Midden-Limburg ligt in een actief breuksysteem (de Roerdaalslenk). Voor de realisatie van een geothermisch project is het belangrijk breuken goed in kaart te brengen en een Seismic Risk Assesment (SRA) uit te voeren.

Vanwege de onzekerheid over de potentie en de risico's van seismische activiteit focust de RES zich vooralsnog alleen op ondiepe aardlagen. Aanvullend onderzoek naar aardwarmte in de diepere aardlagen en de gesloten geothermische installaties in het bijzonder brengen mogelijk in de nabije toekomst meer duidelijkheid in deze problematiek.

SCAN-programma

Momenteel wordt landelijk in opdracht van het staatsbedrijf EBN (Energie Beheer Nederland) het zogenoemde nationaal SCAN-programma uitgevoerd, waarbij meer seismische data van de ondergrond worden verzameld. Dit geldt ook voor de RES-regio Noord- en Midden-Limburg. Het verzamelen van de data wordt naar verwachting in 2021 afgerond. Hierna moeten de data nog verwerkt worden, voordat ze geschikt zijn om geïnterpreteerd te worden door specialisten. Wanneer deze data beschikbaar zijn kunnen deze toegevoegd worden om de zekerheid over de potentie van geothermie voor deze regio fors te vergroten.

Thermische energie u r: Aquathermie

Aquathermie is de verzamelnaam voor thermische energie uit water, waaronder oppervlaktewater (TEO), afvalwater (TEA), drinkwater (TED) en rioolwater (Riothermie).

Figuur 16: *Stroomgebied van de Maas in Limburg*

Potentie aquathermie

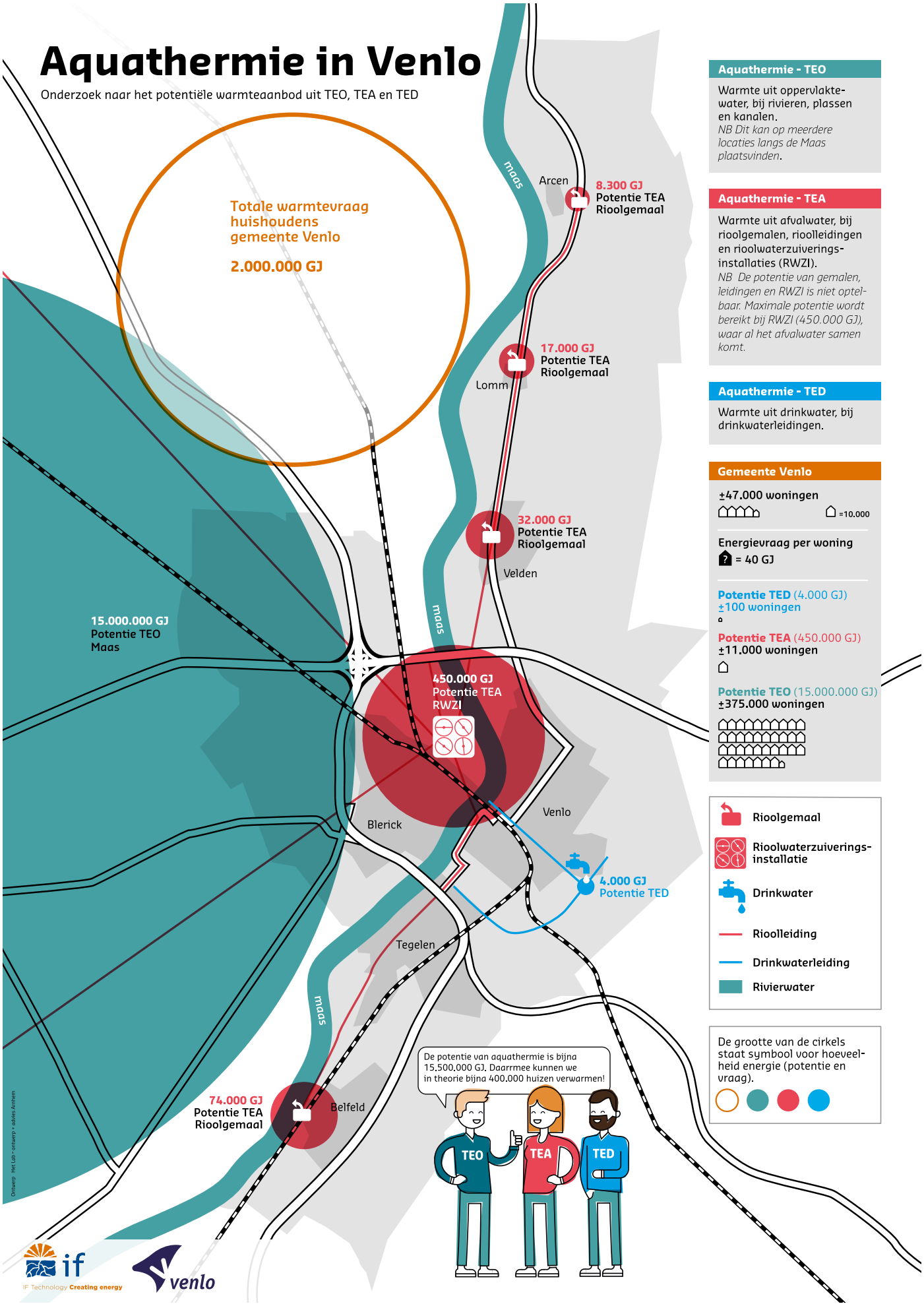
Een van de grootste rivieren van Nederland, de Maas, stroomt door Noord- en Midden-Limburg. Met een gemiddeld debiet van 250 m³/s biedt de Maas veel potentie voor aquathermie. Op dit moment zien we de grootste kansen voor de gebouwde omgeving in TEO (Thermische Energie uit Oppervlaktewater), mogelijk in combinatie met TED (Thermische Energie uit Drinkwater). Zo wordt drinkwater, bijvoorbeeld bij Heel, gewonnen uit de Maas. Voor TEA (Thermische Energie uit Afvalwater) zijn er vooral kansen als een RWZI in de buurt van een woonwijk is gesitueerd, zoals het geval is in de buurt Ubroek in Venlo, zo blijkt uit onderzoek van IF Technology (2020).

De gemeente Venlo heeft de lokale potentie van aquathermie in kaart laten brengen. Dit heeft geresulteerd in een concreet ontwikkelingsproject binnen het nationaal Programma Aardgasvrije Wijken: Hagerhof-Oost. In dit project wordt gebruik gemaakt van thermische energie uit het oppervlaktewater (TEO) van de Maas. In november 2020 heeft de Rijksoverheid aan de gemeente Venlo een forse subsidie toegekend voor dit gemeentelijke startproject. Doel is om uiteindelijk ca. 1.000 woningen in deze wijk op middellange termijn aardgasvrij te maken.

Bij aquathermie wordt thermische energie gewonnen uit water en middels een warmtepomp naar een hoger en bruikbaar temperatuurniveau gebracht. Het water heeft hierbij temperatuurniveaus tussen 7 en 25°C en is daarmee een lage temperatuur(LT)-warmtebron. Landelijke voorbeelden combineren veelal aquathermie en WKO in de bodem. Hiermee wordt de thermische warmte uit oppervlaktewater tijdelijk opgeslagen. In deze combinatiesystemen wordt de warmte primair gewonnen wanneer het water warm is, waardoor dit logischerwijs dus tijdens de zomermaanden (en deels in voor- en naseizoen) gebeurt. In de winter wordt de warmte uit de WKO met een centrale warmtepomp opgewaardeerd naar circa 70°C. Deze warmte wordt met een warmtenet gedistribueerd naar de afnemers. Met deze temperatuur kunnen gebouwen direct (zonder verdere opwaardering) worden verwarmd en van warm tapwater worden voorzien. Wanneer er een relatief groot volume oppervlaktewater voorhanden is, kan ook zonder een WKO gewerkt worden. Hierbij wordt op het gewenste moment warmte onttrokken aan het water via een warmtepomp en wordt het water direct weer teruggegeven, maar dan kouder. Zowel mét als zonder WKO dient natuurlijk wel rekening gehouden te worden met de (ecologische) draagkracht van het watersysteem.

Aquathermie in Venlo

Onderzoek naar het potentiële warmteaanbod uit TEO, TEA en TED

Aquathermie - TEO

Warmte uit oppervlakte-water, bij rivieren, plassen en kanalen.
NB Dit kan op meerdere locaties langs de Maas plaatsvinden.

Aquathermie - TEA

Warmte uit afvalwater, bij rioolgemalen, rioolleidingen en rioolwaterzuiverings-installaties (RWZI).
NB De potentie van gemalen, leidingen en RWZI is niet optelbaar. Maximale potentie wordt bereikt bij RWZI (450.000 GJ), waar al het afvalwater samen komt.

Aquathermie - TED

Warmte uit drinkwater, bij drinkwaterleidingen.

Gemeente Venlo

±47.000 woningen
⌂ =10.000

Energievraag per woning
? = 40 GJ

Potentie TED (4.000 GJ)
±100 woningen

Potentie TEA (450.000 GJ)
±11.000 woningen

Potentie TEO (15.000.000 GJ)
±375.000 woningen

- Rioolgemaal
- Rioolwaterzuiverings-installatie
- Drinkwater
- Rioolleiding
- Drinkwaterleiding
- Rivierwater

De grootte van de cirkels staat symbool voor hoeveelheid energie (potentie en vraag).

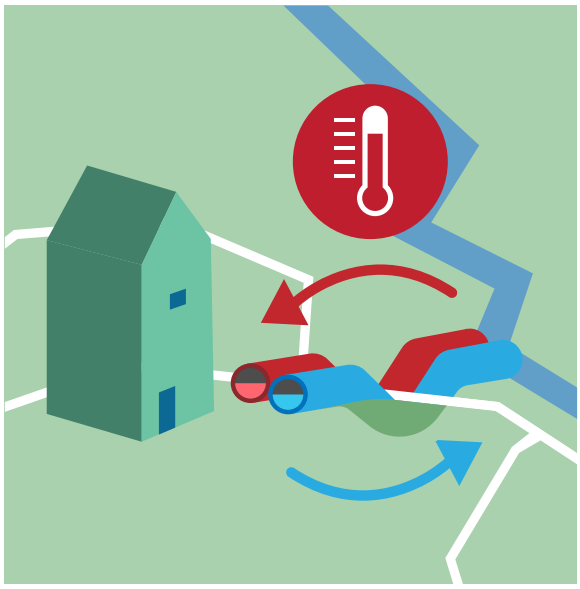
Belemmeringen aquathermie

Met de huidige technologie en wat we nu weten, kunnen we de warmte uit oppervlaktewater nog niet volledig benutten. In Limburg lijken weinig vraaggebieden geschikt voor een warmtenet: de randen van het gebied van warmtevragers moeten nabij de bron (het water) zijn gelegen (richtlijn: maximaal 1 kilometer). Ook moet de ondergrond geschikt zijn als warmtebuffer, zodat warmte in de zomer opgeslagen kan worden voor gebruik in de winter. De bodemcapaciteit rond de Maas is echter erg onzeker en varieert sterk. Daarnaast is er nog meer onderzoek nodig naar de invloed op de waterkwaliteit. Belangrijk aandachtspunt voor de haalbaarheid van TEO is bovendien de mogelijkheid voor het realiseren van een inname- en lozingspunt. Voor het werken rond de Maas is overleg met Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg nodig. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de grote rivieren in Nederland, waaronder de Maas. Voor kleine wateren is Waterschap Limburg verantwoordelijk.

Kansen aquathermie

Grote stedelijke gebieden, zoals Roermond en Venlo, liggen aan de Maas, een grote regenrivier met een goede doorstroming en daarom met veel potentie voor aquathermie. Door een andere grotere stad, Weert, loopt de Zuid-Willemsvaart, een groot kanaal met eveneens voldoende doorstroming. De gemeente Weert laat op dit moment onderzoek uitvoeren om de potentie beter inzichtelijk te maken. Naast de grotere steden binnen de RES Noord- en Midden-Limburg zijn er ook kleinere plaatsen, bijvoorbeeld Echt en Maasbracht, in de nabijheid van grote wateren. Er zijn dus goede kansen voor thermische energie uit oppervlaktewater (TEO).

Vanwege de benodigde investeringen en het volume is deze oplossing vooral geschikt voor collectieve warmtenetten en veel minder voor individuele woningen. Voordeel van een aquathermie/WKO-systeem t.o.v. een enkelvoudig WKO-systeem is dat bij een WKO-systeem de warmte-onttrekking jaarlijks gelijk moet zijn aan de koude-onttrekking, waardoor een regulier systeem alleen geschikt is voor afnemers met een grote koudevraag (en dus grote warmteproductie). Bij TEO wordt de WKO in thermische balans gehouden door de toevoeging van warmte uit het oppervlaktewater.

Thermische energie uit de zon: zonthermie

Zonthermie is het direct benutten van warmte uit de zon - een toepassing die al vele jaren gebruikt wordt op kleine huishoudelijke schaal. Een zonnecollector vangt zonlicht op en gebruikt deze warmte voor het verwarmen van een vloeistof. Deze vloeistof kan een temperatuur van meer dan 100°C bereiken.

Deze bron is echter wel seizoensafhankelijk. In de zomerperiode wordt veel warmte geproduceerd en is de vraag laag. In de winterperiode is dit juist andersom. Seizoensopslag is nodig om dit verschil in vraag en aanbod te overbruggen. Er zijn nu naast warmte-koudeopslag (WKO) andere systemen op de markt die ondergronds de warmte kunnen opslaan in grotere opslagsystemen.

Belemmeringen zonthermie

Zonthermie zit nog in de experimentele fase. Op een aantal projectlocaties binnen het Programma Aardgasvrije Wijken wordt momenteel de toepassing van dit soort systemen verder ontwikkeld. Deze systemen zijn nu nog kostbaar en moeten zich nog op grote schaal bewijzen. Daarnaast legt zonthermie een ruimteclaim in de omgeving, en is ze afhankelijk van de hoeveelheid aan te sluiten woningen. Een vuistregel is dat ongeveer 40 ha zonnecollectoren in een naburige veldopstelling benodigd zijn voor het in de basis opwekken van thermische energie ten behoeve van de duurzame warmtevoorziening van 500 woningen/wooneenheden.

Gezien deze fase van ontwikkeling wordt deze warmtetechnologie nu nog niet meegenomen in de RSW NML 1.0. Als de technologie zich bewijst wordt deze opgenomen in de RES 2.0 als een van de technische warmtebronnen.

Kansen zonthermie

De verruiming van de SDE++ regeling maakt het mogelijk om initiatieven en technologieën verder te ontwikkelen. Het toepassen van zonnecollectoren is bij uitstek geschikt in omgevingen waar een midden- of hogetemperatuur warmtevoorziening gevraagd wordt. Matig geïsoleerde woningen, glastuinbouw en lichte industrie zijn bij uitstek geschikt. Zonthermie wordt altijd gebruikt in combinatie met een thermisch opslagsysteem en een warmtetransportnet. Het economisch optimum van dergelijke systemen ligt op dit moment tussen 500 en 800 aan te sluiten bestaande woningen. Dit maakt dat het toepassen van zonnecollectoren altijd een afweging voor een (woon-)wijk is en daarmee ook valt binnen het domein van de gemeentelijke Transitie Visie Warmte.

Kansen en belemmeringen alternatieve duurzame warmtebronnen

Alle warmtealternatieven hebben een aantal kansen en belemmeringen om rekening mee te houden. Hieronder zijn deze weergegeven.

Tabel 16: Kansen en belemmeringen alternatieve duurzame warmtebronnen.

Opties	Kansen	Belemmeringen
Restwarmte	Directe benutting van veelal lokale duurzame restwarmte	Hoge gebouwdichtheid binnen gebouwde omgeving nodig
	Duurzame restwarmte van Nystar (N-B) kan worden benut door de gemeente Weert	Nystar (Budel) resp. Chemelot (Sittard-Geleen) liggen als potentieel grotere bronnen buiten de regio, en vereisen nadere afstemming met de relevante RES-regio's en met eigenaren van de restwarmte
		Voor de grootste regionale bron van (op termijn) beschikbare duurzame warmte, de Clauscentrale in Maasbracht, is nader onderzoek en overleg nodig
		Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Groengas	Verdienmodel op biogene secundaire grondstoffen van en voor de agrarische sector	Onduidelijkheid over toekomst veehouderij sector in Noord- en Midden-Limburg, voorkom dat regio te afhankelijk wordt van veehouderij als grondstof van warmte
	Transitie naar kringlooplandbouw	Onduidelijkheid over ontwikkeling werkelijke potentie
		Onduidelijkheid nationaal over structurele beschikbaarheid groengas voor de warmtetransitie in de regionale gebouwde omgeving

Opties	Kansen	Belemmeringen
Ondiepe Geothermie	Relatief lage kosten	Hoge gebouwdichtheid nodig
	Geschikt voor verwarming van goed geïsoleerde woningen (energielabel B en beter)	Te lage temperatuur voor directe verwarming oudere woningen
Diepe Geothermie	Glastuinbouw en gebouwde omgeving zijn zeer complementair	Hoge gebouwdichtheid nodig
	Eenvoudige aanpak voor verduurzaming oudere bestaande woningbouw	Winning vooralsnog onzeker vanwege mogelijk trillingsrisico in de ondergrond
		Grote afzet nodig voor rendabele investeringen en exploitatie
		Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Bodemenergie (WKO)	Stedelijke gebieden met hoge bouwdichtheid.	Waterwingebieden in de regio
	Hoog rendement voor individuele warmtepompen	Interferentie tussen bronnen op korte afstand van elkaar
Aquathermie	Stedelijke gebieden met hoge bouwdichtheid.	Seizoensopslag geoogste duurzame warmte nodig
	Verlagen van oppervlaktewater-temperatuur en daarmee verbetering waterkwaliteit	Om tot juiste temperatuurniveau voor warmtevoorziening woningen/gebouwen te komen zijn elektrisch aangedreven warmtepompen nodig
	Lokaal eigenaarschap mogelijk	Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Zonthermie	Alternatief voor zonneweides	Relatief grote ruimtelijke impact
	Nagenoeg onafhankelijk van transportcapaciteit van het elektriciteitsnet	Seizoensafhankelijke opslag van geoogste duurzame warmte noodzakelijk
	Lokaal eigenaarschap mogelijk	Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk

5.3.2 Warmtevraag

De warmtevraag in woningen, kantoren, winkels, zorgcentra en onderwijsinstellingen loopt fors uiteen. Ook zit er verschil in het temperatuurniveau dat nodig is voor de verwarming. Goed geïsoleerde woningen gebruiken weinig warmte op een lage temperatuur. Ziekenhuizen gebruiken veel warm tapwater op hoge temperatuur. Nagenoeg al deze warmte wordt nu opgewekt met aardgas. Daar waar beschikbaar zijn de verbruiksgegevens van alle gebouwen in de regio opgenomen in onderstaande Tabel 17. Er is een verdeling gemaakt tussen woningen, commerciële dienstverlening (kantoren, winkels etc.) en publieke dienstverlening (onderwijs, gemeentelijk vastgoed, zorginstellingen etc.).

Er worden koppelkansen gezocht met de glastuinbouw en de industrie in de regio. Daarom is ook voor deze sectoren het aardgasgebruik en warmtevraag inzichtelijk gemaakt.

Tabel 17: Aardgasverbruik en warmtevraag

Doelgroep	Aardgasverbruik (Nm^3/jr)	Warmtevraag (TJ/jr)
Woningen	348.000.000	11.000
Commerciële dienstverlening	74.000.000	2.400
Publieke dienstverlening	51.000.000	1.600
Industrie	523.000.000	16.500
Glastuinbouw	196.000.000	6.200
Totaal	**1.190.000.000**	**38.000**

Verdeling warmtevraag

Het grootste deel van de warmtevraag in de gebouwde omgeving komt van woningen; 65% van het warmteverbruik is vanuit particuliere koopwoningen, 35% vanuit sociale en particuliere huurwoningen. De warmtevraag per woning in deze regio is gemiddeld hoger dan in Nederland, voornamelijk door het grotere woonoppervlak van de woningen binnen de regio in combinatie met het woningtype (vrijstaand en twee-onder-een-kap).

Temperatuurverdeling

Het temperatuurniveau waarop de warmte in woningen/gebouwen wordt gebruikt is van grote invloed op de selectie en potentie van duurzame warmtebronnen. De bronnen moeten goed afgestemd worden op warmteafnemers die op hetzelfde temperatuurniveau duurzame warmte nodig hebben. Op basis van bouwjaren en isolatieklasse is een verdeling gemaakt van de warmtevraag. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen laag-temperatuur warmtevraag (LT < 50°C), midden-temperatuur warmtevraag (MT 50°C <> 70°C) en hoog-temperatuur warmtevraag (HT > 70°C). Voor de verdeling van warmtebronnen zijndata op deze temperatuurniveaus beschikbaar. In de regio is een warmtevraag op hoog-temperatuurniveau dominant. Dit komt door de voornamelijk oudere woningvoorraad in de regio en de glastuinbouw.

5.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken

Afstemming tussen vraag en aanbod

Om afstemming te vinden tussen de warmtevraag in de gebouwde omgeving en het warmteaanbod in de regio zoals in de paragraaf hiervoor beschreven, is een analyse gemaakt in Vesta MAIS. Het ruimtelijk energiemodel Vesta is ontwikkeld door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en berekent het energiegebruik en de CO_2-uitstoot van de gebouwde omgeving voor de periode tot 2030. Het model houdt rekening met de specifieke omstandigheden van de regio. Hierbij horen, zoals genoemd in hoofdstuk 5.3, onder meer de geothermiepotentie zoals onderzocht door EBN, en de potentiële hoeveelheid groengas die in 2030 voor de bebouwde omgeving beschikbaar zal zijn. Laatstgenoemde is onderzocht door SWECO met als uitkomst een minimum- en een maximumwaarde voor het voor de bebouwde omgeving beschikbare groengas.

Het hoofdcriterium om tot een techniekkeuze per buurt te komen is ‘laagste nationale kosten’. De laagste nationale kosten is het saldo van directe kosten én baten vanuit maatschappelijk kostenperspectief. Dit omvat kapitaalkosten, bedienings- en onderhoudskosten, baten van vermeden energiegebruik, en kosten en baten van aankoop of verkoop van CO_2-rechten in het Europese emissiehandelssysteem. Dit wil niet zeggen dat dit uiteindelijk ook de laagste kosten zijn voor de eindgebruiker.

De berekende gerichte strategieën zijn verzameld in onderstaande Tabel 18.

Tabel 18: De berekende gerichte strategieën

	Strategienaam	Energiebron/ temperatuur	Collectieve installatie	Afgifte-systeem (radiatoren e/o vloer-verwarming)	Individuele installatie	Benodigd Energielabel (buitenschil)
S1	Individuele elektrische warmtepomp	Buitenlucht of bodem, 15°C	Publiek elektriciteitsnet Enexis Netbeheer	50 °C	Combinatie-warmtepomp i.c.m. LT-radiatoren	Energielabel B of beter
S2	Warmtenet met HT-/MT-bronnen	Restwarmte en/ of geothermie, 70 °C	Warmtecentra-le, restwarmte-bron, MT-warm-tenet, met hulpketels	70 °C	Aansluiting op warmtenet i.c.m. HT-radiatoren	
S3	Warmtenet met LT-bronnen	Restwarmte 30 °C, WKO op 15 °C, of aquathermie 10 °C - 20 °C	MT- of LT-warmtenet i.c.m. collectieve warmtepomp	30 °C - 70 °C	Aansluiting op LT- of MT-warm-tenet i.c.m. combi- of boosterwarm-tepompen LT-/ HT-radiatoren	Bij aanvoer temperatuur <70 °C: Energielabel B of beter
S4	Groengas	Groengas	Publiek gasnet Enexis Netbeheer	70 °C	Hybride lucht-WP of HR-cv-ketel, beide i.c.m. HT-radiatoren	

Elektrische warmtepompen en warmtenetten met laag-temperatuur duurzame bronnen leveren minder warmte dan de andere strategieën. De warmte die hierdoor geleverd wordt dient des te efficiënter benut te worden. Ten behoeve hiervan is een goede isolatie van het gebouw (energielabel B of beter) nodig evenals het in bedrijf hebben van laag-temperatuur radiatoren.

Warmtenetten met midden- of hoog-temperatuur bronnen leveren meer warmte. Ook al is het wenselijk, volgens de Trias Energetica met deze warmte zo efficiënt mogelijk om te gaan, toch is dit in het geval van deze strategieën geen voorwaarde.

In onze Vesta MAIS-analyse zijn bovengenoemde strategieën nog verder onderverdeeld. Zodoende is voor de scenario's die niet per se gelijktijdig naar minimaal energielabel B moeten worden gebracht, ook gekeken naar situaties met woningen op energielabel D, woningen dus meestal minder goede isolatie hebben. Ook dit is gedaan met als hoofdcriterium de laagste maatschappelijke kosten. Aangezien kosten voor isolatie daarin ook telkens zijn meegenomen, ontstaan op deze manier nieuwe inzichten.

Omdat de Vesta MAIS-analyse op wijkniveau rekent, wordt er in de volgende paragrafen veel over wijken of buurten gesproken. Dit wordt uiteindelijk weer naar het regionale niveau gebracht, passend bij de RSW NML 1.0.

Verfijning van de startanalyse PBL

In de algemene startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is op basis van openbaar beschikbare data voor heel Nederland een eerste analyse gemaakt van de warmtestrategie buurtniveau. De uitgangspunten hierin zijn vervolgens voor de regio Noord- en Midden-Limburg verfijnd: kansrijke warmtebronnen zijn toegevoegd en minder kansrijke bronnen zijn weggelaten. Ook is de beschikbare hoeveelheid groengas in de regio alleen voor Noord- en Midden-Limburg toegerekend. Aangezien de minimale en maximale potentie van beschikbaar groengas bekend zijn, is gekozen om twee scenario's op te stellen met als verschil de hoeveelheid beschikbaar groengas. Het gaat om de lokale potentie van groengas. Dit wil zeggen dat de maximale hoeveelheid biomassa in de regio wordt gebruikt, er wordt geen biomassa geïmporteerd uit andere regio's of anderszins. Daarnaast is ook de potentie voor geothermie toegevoegd op basis van data van EBN.

Het Klimaatakkoord gaat in al zijn analyses uit van na-isolatie van woningen tot minimaal energielabel B. Dit is vergelijkbaar met de isolatiekwaliteit van woningen die gebouwd zijn in de periode 1990 – 2000. Gezien de overwegend oudere woningvoorraad in de regio wordt dit lokaal een zeer forse ingreep. Daarom is een opsplitsing gemaakt tussen de varianten met minimaal energielabel B en D, en per techniek. Dat is wederom gecombineerd met de twee scenario's met de minimale en maximale potentie groengas-productie. De keuze van de warmtestrategie is daar in grote mate van afhankelijk. Hierna zijn in Tabel 19 de resultaten opgenomen van de rekenkundige Vesta MAIS-analyse, waar op buurtniveau de warmtestrategie met de laagste nationaal maatschappelijke kosten is aangegeven.

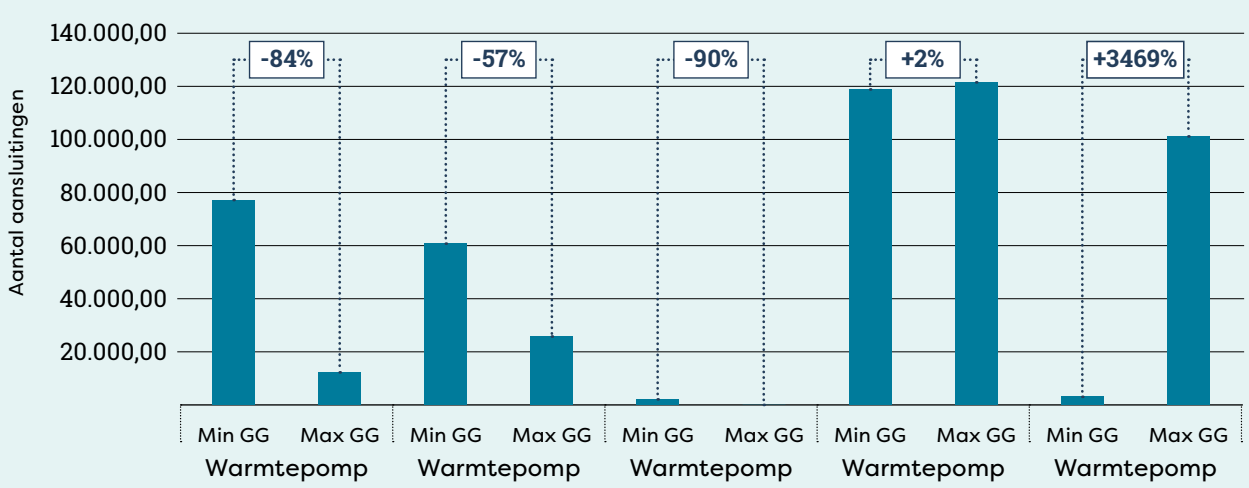
Tabel 19: Resultaten Vesta MAIS-analyse op buurtniveau

Warmtestrategie:	Bij minimaal/maximaal benutten potentie groengas:	Aantal woonbuurten met woningen energielabel B	Aantal woonbuurten met woningen energielabel D
Luchtwarmtepomp (individueel)	minimum potentie	**98**	0
	maximum potentie	**29**	0
Bodemwarmtepomp (individueel)	minimum potentie	**25**	0
	maximum potentie	**22**	0
MT-warmtenet gevoed met restwarmte	minimum potentie	0	**15**
	maximum potentie	0	**13**
MT-warmtenet gevoed met geothermie	minimum potentie	1	**43**
	maximum potentie	1	**11**
HT-warmtenet 70	minimum potentie	2	1
		2	0
LT-warmtenet 50 i.c.m. WKO en WP	minimum potentie	3	0
	maximum potentie	3	0
MT-warmtenet 70 i.c.m. TEO, WKO en WP	minimum potentie	0	**20**
	maximum potentie	0	**10**
HR-cv-ketel op groengas + kleine hybride elektrische WP	minimum potentie	0	**260**
	maximum potentie	0	**263**
HR-cv-ketel op groengas	minimum potentie	3	**14**
	maximum potentie	7	**124**

In bovenstaande Tabel is per techniek te zien voor hoeveel buurten in de regio Noord- en Midden-Limburg welke techniek de laagste nationale kosten heeft. Dit is gedaan voor zowel het scenario met minimale als ook met de maximale groengaspotentie. Daarnaast is de opsplitsing naar energielabel B en D weergegeven.

Het is duidelijk af te lezen dat de gekozen warmtestrategie in de afweging tussen de beide energielabels (op schil-isolatie) bij de maximale productiepotentie groengas sterk verschilt van die met de minimale productiepotentie. Dit komt door de lage prijs van groengas ten opzichte van (de benodigde gebouwschilisolatie en installatie van) de overige technieken/ systemen. Uitgaande van de maximale productiepotentie is het aantal woonbuurten waar de huizen op minimaal label D zitten hoger dan bij de minimale potentie. Dat is met name terug te zien in het aantal buurten op HR-cv-ketels op groengas. In het scenario waarin alle woningen minimaal label B hebben, is het gevraagde temperatuurniveau als gevolg daarvan laag. Zo is ook het grote aandeel warmtepompen te verklaren.

Om nog een beter beeld te krijgen van de invloed van de hoeveelheid beschikbaar groengas, is ook gekeken naar het aantal aansluitingen per techniek en de toe- of afname ten opzichte van het scenario met de maximale groengaspotentie.

Figuur 18: Aantal aansluitingen per techniek en de toe- of afname ten opzichte van het scenario met de maximale groengaspotentie.

Uit deze grafiek kan geconcludeerd worden dat door meer lokale/ regionale beschikbaarheid van groengas het aantal warmtepompen en ook logischerwijs het aantal aansluitingen op MT- en LT-warmtenetten afneemt. Het aantal hybride warmtepompen blijft ongeveer even hoog. Het aantal HR-cv-ketels op groengas neemt duidelijk toe wanneer meer groengas voor huishoudens beschikbaar is.

De combinatie met figuur 18 hierboven laat meer zien over de verschillende varianten van de technieken: bodemwarmtepompen en het gebruik van restwarmte in de aangewezen buurten zijn voor de regio Noord- en Midden-Limburg heel gunstig, aangezien de betreffende aantallen weinig veranderen bij maximale productiepotentie groengas ten opzichte van minimale productiepotentie.

Groengas is mede door de mogelijkheid tot voortdurend gebruik van het huidige regionale/lokale gasnet van Enexis Netbeheer een relatief goedkope oplossing. Dat betekent dat technieken die ook met de maximale productiepotentie (en beschikbaarheid) groengas de voorkeur hebben zeer gunstig zijn voor de betreffende woonbuurten.

Samenvattend: de gekozen technieken voor de regio in het geval van minimale potentie van beschikbaarheid groengas zijn systemen met een hybride warmtepomp i.c.m. HR-cv-ketel op groengas, met een grotere elektrische warmtepomp respectievelijk met individuele aansluiting op een MT-warmtenet. Groengas gaat ook naar economisch lastig te verduurzamen vastgoed.

Bij maximale productiepotentie groengas kan het grootste gedeelte (85%) van de woonbuurten aangesloten worden op warmtesystemen met hybride warmtepompen in combinatie met HR-cv-ketels op groengas.

5.5 Beoogde resultaten te bereiken met diverse technieken

Potentie individuele warmtesystemen

Bij gebruik van warmtepompen

Uit de Vesta MAIS-analyse blijkt dat bodemwarmtepompen een goede warmtebron zijn voor de regio. In tegenstelling tot luchtwarmtepompen blijken bodemwarmtepompen zo gunstig te zijn, dat de nationale kosten bij reeds geïsoleerde woningen lager zijn dan bij groengas. De inzetbaarheid van warmtepompen is wel sterk afhankelijk van de isolatie. Voor het scenario met minimale groengaspotentie zijn warmtepompen bij bijna 30% van de aansluitingen de voorkeursstrategie.
De grote mate van elektrificatie heeft gevolgen voor het elektriciteitsnet. De impact zou verkleind kunnen worden door bijvoorbeeld met collectieve buurtwarmtepompen te werken. Hiermee is de impact op woningniveau aanzienlijk kleiner.

Bij gebruik van groengas in hybride-systemen

Groengas lijkt van grote waarde in de regio. SWECO NL heeft onderzocht wat de minimale en de maximale potentie voor de productie van groengas in de regio is. Gezien de nationale doelstellingen over de verdeling van circulaire biogrondstoffen wordt aanbevolen om meer in te zetten op het scenario met de minimale potentie voor groengas.

Potentie collectieve warmtesystemen

Bij gebruik van ondiepe geothermie

De potentie van ondiepe geothermie in de regio is waarschijnlijk zeer groot. De locatie van het aanbod van de warmte en de hoeveelheid warmtevraag voor geïsoleerde woningen vallen echter niet samen. Dit maakt dat het vanuit kostenperspectief niet aantrekkelijk is om deze potentie te benutten. Dat blijkt ook uit het feit dat het aantal aansluitingen met geothermie als bron afhankelijk is van de hoeveelheid beschikbaar groengas.

In de analyse is geen rekening gehouden met eventuele glastuinders die overschakelen op geothermie. Wanneer dit wel gebeurt, wordt de economische haalbaarheid van warmte uit geothermie voor de gebouwde omgeving sterk verbeterd. Wanneer niet gekozen wordt voor isolatie van de woningen is geothermie wel een belangrijke bron om de regio te voorzien van warmte.
Er is echter veel onzekerheid rond deze warmtestrategie. Het kiezen voor na-isolatie van woningen in geothermiegebieden kan gezien worden als een maatregel om dat risico te beperken.

Bij gebruik van duurzame restwarmte

Een aantal restwarmtebronnen zijn in het rekenmodel lokaal ingezet om warmte te leveren aan de gebouwde omgeving. Het gaat daarbij om een aantal industriepanden en supermarkten in de buurt van Roermond.

Hierbij speelt in de Vesta MAIS-analyse isolatie een minder belangrijke rol. Ongeacht het temperatuurniveau voor verwarming leidt het overschakelen naar deze warmtestrategie tot de laagste nationale kosten voor deze buurten. Dit is ook niet afhankelijk van de hoeveelheid beschikbaar groengas.

Regionale warmte-infrastructuur

Wanneer we uitgaan van minimale groengaspotentie, moet meer worden ingezet op isolatie. Met name hybride warmtepompen, luchtwarmtepompen en geothermie zijn dan de voorkeursstrategieën. In dit geval is een bovengemeentelijke warmte-infrastructuur nodig om warmte uit geothermie (en restwarmte) in de regio te ontsluiten. Ook is er dan een lokale warmte-infrastructuur nodig in de vorm van een warmtenet (o.a. een distributienet en warmteopslag) om de warmte binnen het vraaggebied te kunnen verdelen. Warmteopslag is noodzakelijk om seizoenen te overbruggen. Dit kan gedaan worden met bijvoorbeeld grote ondergrondse warmte-opslagsystemen, maar ook de gesloten steenkoolmijnen zouden hiervoor ingezet kunnen worden. Op een aantal locaties in Limburg is dit laatste al succesvol toegepast. In Noord- en Midden-Limburg is de voormalige Beatrixmijn mogelijk een locatie die hiervoor ingezet kan worden. Lokale warmte-infrastructuur valt overigens onder het regime van de gemeentelijke TVW's.

In het scenario met maximale groengaspotentie spelen warmtenetten een veel minder grote rol. Door veelal in te zetten op groengas als directe vervanging voor aardgas, is het niet nodig om bovenlokale warmte-infrastructuren te realiseren, zoals transportleidingen voor duurzame warmte.

5.6 Hoe we onze ambitie vervolgens concreet bereikbaar maken

In de eerste helft van 2021 beogen we de volgende acties uitgewerkt te hebben:

- Het vertalen van de 2050-ambitie naar een 2030-doelstelling.
- Het opstellen van een uitvoeringsplan rondom de regionale warmtetransitie, met daarin onder meer:
  - Uitwerken acties om de potentie van groengas te benutten, rekening houdend met de 'concurrentie' vanuit andere sectoren die ook denken aan het toepassen van groengas.
  - Uitwerken samenwerking met aangrenzende RES-regio's rondom het toepasbaar maken van de in de zomer van 2021 beschikbare ruwe geothermie-data, die vanuit het nationale SCAN-programma worden aangeleverd.
  - Op basis van SCAN-data aanvullend onderzoek uitvoeren naar de benutbare potentie van ondiepe geothermie in onze regio.
  - Uitwerken samenwerking met de glastuinbouwsector om te (blijven) werken aan het verzilveren van potentiële koppelkansen bij de ontwikkeling van elkaar rakende duurzame warmtevoorzieningen.
  - In samenwerking met andere RES-regio's een onderzoek starten naar de economische benutbaarheid van aquathermie.
  - Op regionaal niveau kennis en kunde delen rondom aquathermie-warmtesystemen, waaronder thermische energie uit oppervlaktewater.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het succesvol opstellen en uitvoeren van de acties is de aanwezigheid van goed opgeleid personeel =met kennis en kunde over de warmtetransitie bij Provincie, gemeenten, Waterschap en overige belanghebbenden.

6 Doorkijk 2030 - 2050

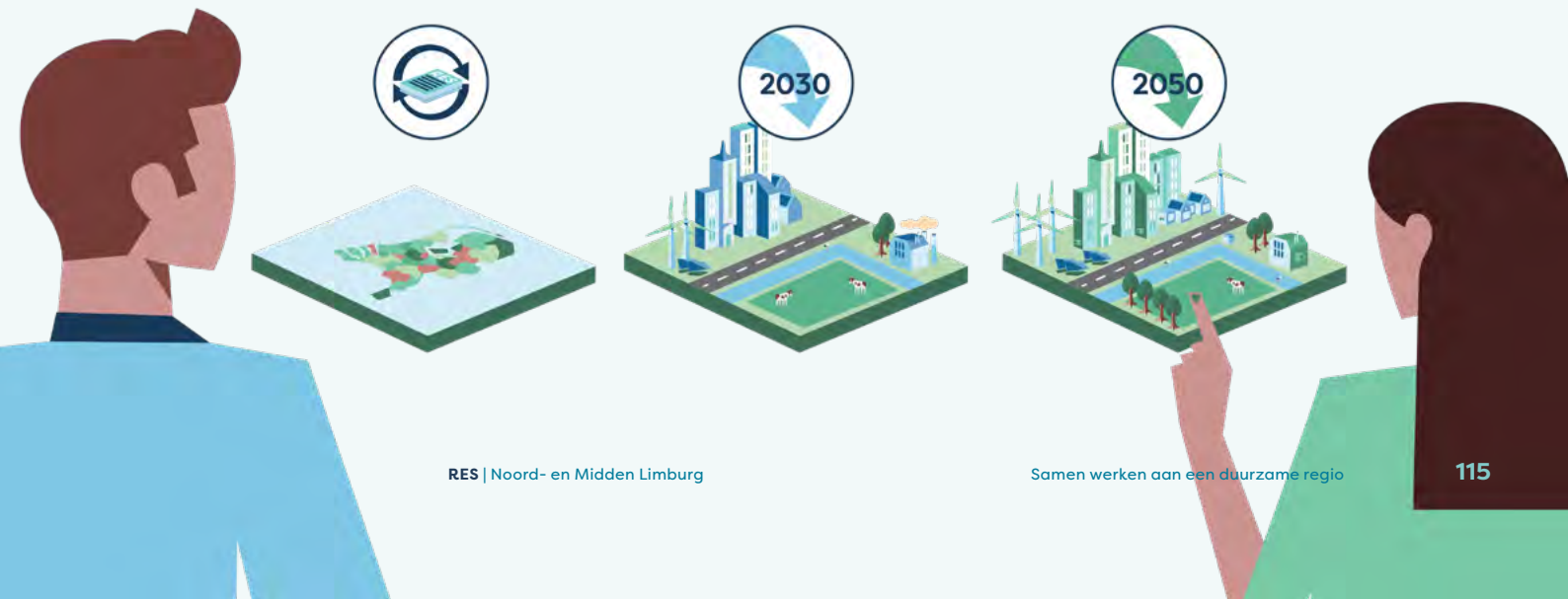
De RES 1.0 gaat over de periode tot 2030, maar de energietransitie houdt daarna niet op. We willen voorkomen dat we nu maatregelen nemen waar we later hinder van ondervinden. We zijn dan ook continu bezig met inventariseren van processen en innovaties die impact hebben op regionaal energiebeleid en uitvoering na 2030. Iedere twee jaar zal de RES worden geactualiseerd in een RES 2.0, RES 3.0 en verder. Bij iedere nieuwe versie zullen de technologische ontwikkelingen en innovaties leiden tot aanpassingen van de strategie.

6.1 Netcapaciteit

De thema's energiebesparing, warmte en grootschalige opwek zijn in dit document afzonderlijk uitgewerkt, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden. Energiebesparing zorgt in 2030 voor een lager energiegebruik in de gebouwde omgeving. Maar er is ook een opgave voor een aardgasvrij 2050. Regionale en lokale warmtebronnen vullen dit aardgasgebruik zoveel mogelijk in, aangevuld met (hybride) warmtepompen. Door het gebruik van (hybride) warmtepompen zal de elektriciteitsvraag toenemen na 2030.

Het is nog vroeg om een inschatting te maken van de extra vraag naar duurzame opwek na 2030. Een eerste inschatting van de extra opwek voor de regionale warmtetransitie laat een bandbreedte zien van 0,55 – 1,2 TWh. De onderkant van de bandbreedte gaat uit van maximale benutting van het potentieel aan regionale warmtebronnen. De bovenkant van de bandbreedte gaat uit van minimale benutting van regionale warmtebronnen en dus extra elektriciteitsvraag. Als de Transitievisies Warmte (TVW's) van de gemeenten eind 2021 gereed zijn, kan de berekening met meer zekerheid opnieuw worden uitgevoerd.

Ook elektrificatie, o.a. elektrificatie van mobiliteit, gaat zorgen voor een extra elektriciteitsvraag. Een deel van deze elektrificatie is gebouwgebonden, namelijk het laden van voertuigen thuis of op het werk.

Een eerste inschatting van de laadbehoefte van elektrische voertuigen in de regio laat een bandbreedte zien van 0,2 – 0,3 TWh in 2030. Dit is gebaseerd op een elektrificatie van circa 20% van het wagenpark (conform het groeicijfer in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur). Bij volledig elektrificatie van personenwagens in 2050 loopt dit zelfs op tot 0,8 – 1,0 TWh. Het is nog te vroeg om een exacte inschatting te maken en de getallen dienen frequent geactualiseerd te worden.

Hoewel de opwek na 2030 geen onderdeel uitmaakt van het RES-bod van juli 2021, zal hier in de uitwerking van de scenario's voor grootschalige opwek wel rekening mee worden gehouden (extra benodigde ruimte). Ook houden we rekening met netwerkschaarste door de extra duurzame opwek die nodig is na 2030. Enexis is momenteel al bezig met het opstellen van investeringsplannen voor het uitbreiden van het net en neemt hier de behoefte van de regio in mee.

6.2 Trends en ontwikkelingen

We volgen trends en ontwikkelingen die we kansrijk achten en waar we op in willen zetten voor een verdere verduurzaming van de energievoorziening en een efficiënte inzet van de energienetwerken. Binnen de regio kunnen we de kennis en expertise met elkaar delen.

Een aantal innovatieve ontwikkelingen zijn al meegenomen in de uitwerking van de verschillende thema's, zoals aquathermie en groengas. Er zijn ook ontwikkelingen die nog niet rijp zijn voor directe toepassing.

Na een inventarisatie zijn zes belangrijke (deels nieuwe) ontwikkelingen naar voren gekomen, te weten:
- Kernenergie
- Thoriumenergie
- Waterstof
- Energieopslag in batterijen
- Inzet van flexibiliteit
- (Ultra)diepe geothermie.

Deze zijn verder uitgewerkt in een fiche, Bijlage 15. Hierin wordt per onderwerp verder ingezoomd op vijf belangrijk aspecten:
- Kenmerken: wat is het?
- Potentie: welke potentie biedt het in relatie tot de RES-onderwerpen?
- Marktrijpheid: hoe snel kan het van waarde zijn voor de energietransitie?
- Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio, pilots?)
- Invulling RES (wat gaan we doen in RES 1.0?)

6.3 Verwachtingen na RES 1.0

Voor de uitgelichte onderwerpen geldt dat de RES (voorlopig) niet zelf actie op deze onderwerpen onderneemt. We volgende de ontwikkelingen op de voet en waar dat kan worden belanghebbenden gestimuleerd om hierop actie te ondernemen.

Bij een volgende RES wordt bekeken of zich ontwikkelingen hebben voorgedaan die leiden tot een andere aanpak, zoals het initiëren van concrete acties op een specifiek onderwerp.

7 Uitvoering RES 1.0

7.1 Bestuurlijke afspraken (vertaling RES 1.0 in uitvoeringsconvenant)

Na de vaststelling van de RES is het van belang dat gemeenten, Provincie en Waterschap bestuurlijke afspraken maken over de uitvoering. Deze afspraken worden (na vaststelling door gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen bestuur Waterschap) geformaliseerd in de vorm van een uitvoeringsconvenant.

Onderdeel van het uitvoeringsconvenant zijn in ieder geval de afspraken rondom de verankering van de ruimtelijke afspraken RES in het omgevingsbeleid, en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking.

Verankering ruimtelijke afspraken RES in omgevingsbeleid
De ruimtelijke afspraken uit de RES 1.0 dienen verankerd te worden in het omgevingsbeleid van gemeenten, Provincie en Waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen deze verankerd worden in de instrumenten van de Omgevingswet. Daartoe zal een handreiking worden uitgewerkt. Om vooruitlopend op de verankering in de Omgevingswet de afspraken uit de RES 1.0 te borgen, wordt een aantal bestuursafspraken opgesteld.

Figuur 19: Verankering ruimtelijke afspraken RES in omgevingsbeleid

De afspraken kunnen gaan over concrete maatregelen, maar kunnen ook gericht zijn op het proces. Zo is het mogelijk om ook afspraken te maken over zaken die we later nog verder gaan uitwerken.

De bestuursafspraken zullen met de tweejaarlijkse herziening van de RES ook herzien worden.

Afspraken toekomstige regionale samenwerking & uitvoeringsorganisatie
Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking ook ná 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is. Zie ook de volgende paragraaf: Regionale samenwerking.
De concrete afspraken over de toekomstige samenwerking die we op basis van dat onderzoek maken, worden geformaliseerd in het uitvoeringsconvenant.

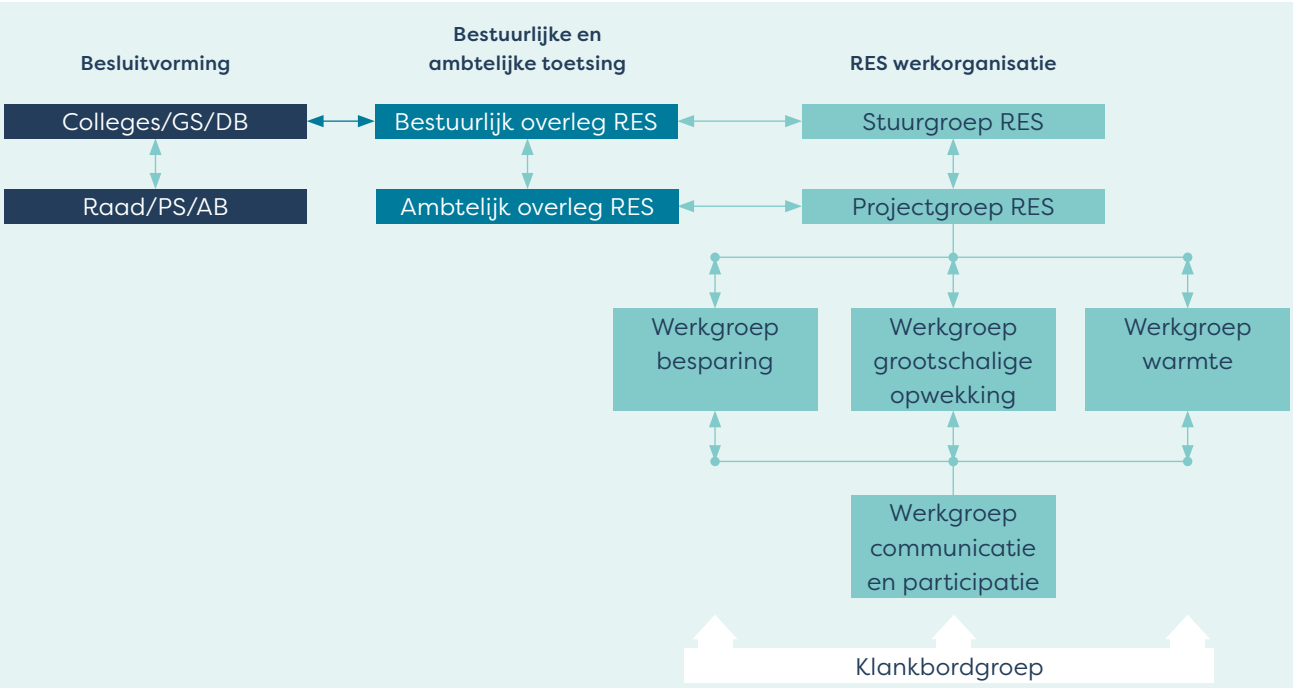
7.2 Regionale samenwerking

Inleiding

Om te komen tot een regionale energiestrategie voor de regio Noord- en Midden-Limburg werken de vijftien gemeenten, de Provincie Limburg, het Waterschap Limburg en Enexis samen in de RES NML.

7.2.1 Projectstructuur RES 1.0

Voor het opstellen van deze eerste regionale energiestrategie voor de regio Noord- en Midden-Limburg (RES NML 1.0) is een regionale overlegstructuur met een tijdelijke regionale projectorganisatie opgezet (tot 1 juli 2021).

Figuur 20: Projectstructuur RES Noord- en Midden-Limburg.

Een nadere omschrijving van de projectstructuur is te vinden in de startnotitie, in Bijlage 2.

7.3 Rol netbeheerder

Enexis is vanaf de start betrokken bij de RES Noord- en Midden-Limburg en neemt deel aan de stuurgroep, het bestuurlijk overleg, de projectgroep en de werkgroepen grootschalige opwekking en warmte. In de werkgroep grootschalige opwekking heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de actuele capaciteit in de netten en de impactbepaling op de netten. In de werkgroep warmte heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de impact van mogelijke warmtenetten op de bestaande aardgasnetten. En daar waar geen duurzame warmte beschikbaar is, heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de impact op de elektriciteitsnetten wanneer elektrificatie een oplossing is.

7.4 Regionaal revolverend fonds

De mogelijkheden van een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds zijn onderzocht. Het doel van een regionaal revolverend fonds is het versnellen van de energietransitie door middel van het regionaal stimuleren en (financieel) ondersteunen van lokale initiatieven. Uit onderzoek blijkt dat er al talloze landelijke en provinciale fondsen beschikbaar zijn. Een regionaal fonds zou een aanvulling moeten zijn op bestaande fondsen om te voorzien in een behoefte waaraan tot nu toe niet in is voorzien.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de bestaande fondsen onvoldoende bij de doelgroepen bekend zijn en dat ze maar beperkt gebruikt worden. De conclusie is dat er geen behoefte is aan een (nieuw) regionaal revolverend fonds. Wel moeten we meer bekendheid geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Hier is een rol weggelegd voor het instrumentarium zoals dat ontwikkeld is door de werkgroep besparing, zoals het inzetten van energieloketten en energiecoaches en adviseurs.

7.5 Regionaal energiebedrijf

Ook de behoefte aan en mogelijkheden van een regionaal energiebedrijf zijn onderzocht. Een energiebedrijf kan een instrument zijn waarmee we als overheden (evt. samen met andere partijen) zelf energieprojecten ontwikkelen en exploiteren, om daarmee enige regie te behouden in de energietransitie en zeggenschap te hebben over de inzet van de revenuen.

Waarom een regionaal energiebedrijf?

- Het ontwikkelen van grootschalige energieprojecten kost veel capaciteit en er is veel expertise voor nodig. In een regionaal energiebedrijf kan de kennis van gemeenten gebundeld worden en gebruik gemaakt worden van de ervaringen die elders in de regio zijn opgedaan, zoals bij de ontwikkeling van het Energielandgoed Wells Meer.
- Een duurzaam energiebedrijf kan meerwaarde bieden voor gemeenten, vooral door samen te werken en samen te investeren met lokale partijen

(inwoners, lokale energie-initiatiefnemers, bedrijven en woningcorporaties).
- De gemeente kan een belangrijke rol spelen door investeringen te doen die de markt niet op zich wil nemen. Marktpartijen verwachten een te laag financieel rendement op korte of middellange termijn of te hoge risico's (dit kan ook met een investeringsfonds). Dit zien we vaak bij warmtenetten en andere warmteprojecten. Dergelijke investeringen voor overheden overigens niet zonder risico, zien we bij voorbeelden elders in het land.

Ook zonder oprichting van een energiebedrijf kunnen gemeenten sturen op de energietransitie. Dit door samen te werken met partijen en het inzetten van financiële instrumenten.

Energiebedrijf als groeimodel

Met uitzondering van de Achterhoekse Energie Maatschappij (AGEM) zijn er nog geen landelijk voorbeelden van een succesvol gemeentelijk of regionaal energiebedrijf. Het oprichten van een energiebedrijf is complex en vergt de nodige tijd in de voorbereiding. Voorgesteld wordt daarom het energiebedrijf in te richten als een groeimodel aan de hand van onderstaande stappen. Een 'coalition of the willing' kan daarin een voortrekkersrol op zich nemen.

Stap 1: Bundelen van kennis en ervaring (RES 1.0)

De RES-organisatie houdt op te bestaan na de oplevering en vaststelling van de RES 1.0. De financiële middelen zijn ook slechts toereikend voor die periode. Daarna moet er verder gewerkt worden aan de RES 2.0 maar vooral ook aan de uitvoering van de RES. Dat kunnen gemeenten individueel doen, maar de meeste gemeenten hebben daar niet de capaciteit, kennis en ervaring voor. Stap 1 vormt de basis voor het eventueel oprichten van een energiebedrijf. De kennis en ervaring die we nu opdoen blijven gebundeld binnen een netwerkorganisatie zoals wij die nu ook kennen. Deze samenwerkingsvorm heeft geen juridische basis en richt zich vooral op de ondersteuning van de deelnemende gemeenten voor grootschalige opwek, warmtetransitie en energiebesparing en de verdere uitwerkingen in de RES 2.0.

Stap 2: Regionaal Ontwikkelbedrijf (optie RES 2.0)

Het ontwikkelbedrijf richt zich met name op het ontwikkelen van grootschalige energieprojecten. Dat kost veel tijd en capaciteit en er zijn investeringen nodig voor het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en studies zoals de MER en landschapsstudies. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Gemeenten die investeren en ontwikkelen kunnen straks ook meedelen in de opbrengsten. Door als regio meerdere projecten te ontwikkelen worden de risico's meer verspreid dan als de gemeente alléén het risico loopt voor een project.

Stap 3a: Regionaal Energiebedrijf - exploitatie grootschalige opwek (optie RES 2.0)

Op het moment dat er energielandschappen zijn ontwikkeld, moeten deze gerealiseerd worden en vervolgens ook geëxploiteerd. Dit zijn bedrijfsmatige activiteiten die in de regel ondergebracht worden in een BV. Ook moet er dan risicovol geïnvesteerd worden in projecten. Indien de projecten slagen zijn er ook opbrengsten die ten goede komen aan de aandeelhouders (gemeenten/inwoners/bedrijven) van de BV. De opbrengsten zijn aanzienlijk hoger als de projecten zelf zijn ontwikkeld. Dit in tegenstelling tot projecten waar je later in gaat participeren.

Stap 3b: Verkopen zelf opgewekte elektriciteit (optie RES 2.0 of later)

De in de regio opgewekte duurzame elektriciteit kan verhandeld worden op de energiemarkt. Je hebt daar verder geen zeggenschap over. Een energiebedrijf kan deze ook zelf leveren aan (regionale) klanten of aan de deelnemende gemeenten. Deze optie moet nader onderzocht worden. Voor het leveren van energie is een vergunning nodig van de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Stap 4: Regionaal warmtebedrijf (optie RES 2.0 of later)

Het is nu al duidelijk dat het realiseren en exploiteren van collectieve warmtesystemen vooralsnog weinig financieel rendement oplevert. Marktpartijen zijn daardoor nog niet erg welwillend om ermee aan de slag te gaan. Zelfs met een forse Rijkssubsidie moet er nog geld bij. Mogelijk dat er in de toekomst behoefte is aan een (semi-) overheidsorganisatie om deze rol op zich te nemen. Het is nog afwachten hoe zich dat gaat ontwikkelen.
Het opzetten van een regionaal energiebedrijf (stap 1) wordt meegenomen in het onderzoek door een extern bureau naar de regionale uitvoeringsorganisatie (RES).

Bijlages

Bijlage 1	Betrokkenen RES-partijen	126
Bijlage 2	Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg	130
Bijlage 3	Regionale betrokkenheid belanghebbenden	161
Bijlage 4	Lokale betrokkenheid inwoners	163
Bijlage 5	Wat is grootschalige opwekking?	166
Bijlage 6	Overzicht opwek zon en wind - kaart 2020	169
Bijlage 7	Pipeline opwek zon en wind - kaart 2025	170
Bijlage 8	Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak	171
Bijlage 9	Landschap als drager van grootschalige opwek	176
Bijlage 10	Uitsluitingsgronden zon	186
Bijlage 11	Uitsluitingsgronden wind	187
Bijlage 12	Potentiegebieden zon - kaart 2030	188
Bijlage 13	Koppelkansen grootschalige opwek	189
Bijlage 14	Groengas productie per gemeente	210
Bijlage 15	Innovaties na RES 1.0	211

Bijlage 1

Betrokkenen RES-partijen

Stuurgroep RES Noord- en Midden Limburg

Thijs Kuipers	Voorzitter (Gemeente Horst aan de Maas)
Marij Pollux	Bestuurlijk voorzitter werkgroep communicatie & participatie (Gemeente Venlo)
Marcel Roelofs	Bestuurlijk voorzitter werkgroep besparing (Gemeente Beesel)
Johan Lalieu	Bestuurlijk voorzitter werkgroep grootschalige opwekking (Gemeente Maasgouw)
Rens Evers	Bestuurlijk voorzitter werkgroep warmte (Gemeente Roermond)
Carla Brugman	Provincie Limburg
Arnold Jansen	Waterschap Limburg
Ton Schuurmans	Enexis
Thieme Bosman	Jong RES
Michèle Bartels	Programmamanager

Bestuurlijk overleg RES Noord- en Midden Limburg

Thijs Kuipers	Gemeente Horst aan de Maas
Marij Pollux	Gemeente Venlo
Marcel Roelofs	Gemeente Beesel
Johan Lalieu	Gemeente Maasgouw
Rens Evers	Gemeente Roermond
Pepijn Baneke	Gemeente Mook en Middelaar
Rob Peperzak	Gemeente Gennep
Antoon Splinter	Gemeente Bergen
Cor Vervoort	Gemeente Venray
Paul Sanders	Gemeente Peel en Maas
Piet Verlinden	Gemeente Leudal
Jan Smits	Gemeente Roerdalen
Geert Gabriels	Gemeente Weert
Hub Meuwissen	Gemeente Echt-Susteren
Frank Voss	Gemeente Nederweert
Carla Brugman	Provincie Limburg
Arnold Jansen	Waterschap Limburg
Ton Schuurmans	Enexis
Thieme Bosman	Jong RES
Michèle Bartels	Programmamanager

Ambtelijk overleg RES Noord- en Midden Limburg

Cyriel Prinssen	Gemeente Mook en Middelaar
Cecile Derks (interim)	Gemeente Gennep
Will Bemelmans	Gemeente Bergen
Hanny van Dinther	Gemeente Venray
Irene Peeters	Gemeente Horst aan de Maas
Lieke Potten	Gemeente Venlo
Gerard Boonekamp	Gemeente Peel en Maas
Frank Wijnen	Gemeente Peel en Maas
Esther Swinkels	Gemeente Beesel
Crit Smeets	Gemeente Roermond
Hans van de Kerkhof	Gemeente Nederweert
Sandra Kuipers	Gemeente Echt- Susteren
Sven Maas	Gemeente Roerdalen
Tjalle Fijlstra	Gemeente Weert
Robert Wilms	Gemeente Leudal
Roger Huntjens	Gemeente Maasgouw
Bas Wetzelaer	Provincie Limburg
Thijs van Dael	Enexis
Marco de Redelijkheid	Waterschap

Projectgroep RES Noord- en Midden Limburg

Michèle Bartels	Programmamanager
Lieke Potten	Regiocoördinator Noord-Limburg
Robert Wilms	Regiocoördinator Midden-Limburg
Denise Kuipers	Projectsecretaris
Bregje van den Biggelaar	Projectondersteuner
Marc van der Kubbe	Trainee Provincie Limburg
Hans van der Zwan	Technisch projectleider (adviesbureau Twijnstra Gudde)
Luc Bremen	Voorzitter werkgroep communicatie & participatie (Provincie Limburg)
Paul Levels	Voorzitter werkgroep besparing (Provincie Limburg)
Arjen van Wijngaarden	Bestuurlijk voorzitter werkgroep grootschalige opwekking (Gemeente Venray)
Henk Monshouwer	Bestuurlijk voorzitter werkgroep warmte (adviesbureau ToMM Advies)
Mirjam Roorda-Knape	Participatiestrateeg, adviesbureau Knape Advies
Bas Wetzelaer	Provincie Limburg
Thijs van Dael	Enexis Netbeheer
Marco de Redelijkheid	Waterschap Limburg

Werkgroep communicatie & participatie RES Noord- en Midden Limburg

Luc Bremen	Voorzitter, Provincie Limburg
Nienke Wellen	Adviesbureau Viduro
Lieke Potten	Gemeente Venlo
Mirjam Roorda-Knape	Adviesbureau Knape Advies
Bregje van den Biggelaar	Gemeente Venlo

Werkgroep besparing RES Noord- en Midden Limburg

Paul Levels	Voorzitter, Provincie Limburg
Sandra Schoonderbeek	Gemeente Mook en Middelaar
Will Bemelmans	Gemeente Bergen
Tonny Smeets	Servicecentrum MER
Robert Wilms	Gemeente Leudal
Pieter Wackers	Adviesbureau TwynstraGudde
Anita Stox	Gemeente Roermond
Selly Smeets	Gemeente Beesel
Marjo Hendriks	Gemeente Venlo

Werkgroep grootschalige opwekking RES Noord- en Midden Limburg

Arjen van Wijngaarden	Voorzitter, Gemeente Venray
Hans van der Zwan	Adviesbureau TwynstraGudde
Hans van de Kerkhof	Gemeente Nederweert
Karl Langeveld	Enexis
Jeroen van de Ven	Gemeente Venlo
Francois Hesen	Gemeente Horst aan de Maas
Ab Brokking	Provincie Limburg
Crit Smeets	Gemeente Roermond
Frank Wijnen	Gemeente Peel en Maas
Christine Jansen	Gemeente Venlo
Marianne Arts	Gemeente Weert
Sandra Kuipers	Gemeente Echt-Susteren
Christine Jansen	Gemeente Venlo
Luuk Smets	Gemeente Maasgouw
Ronald Pluijmakers	Provincie Limburg
Stef Vorstermans	Adviesbureau Sweco
Jan Erik Kikkert	Gemeente Venray
Leon Kuipers	Adviesbureau KPImanagement

Werkgroep warmte RES Noord- en Midden Limburg

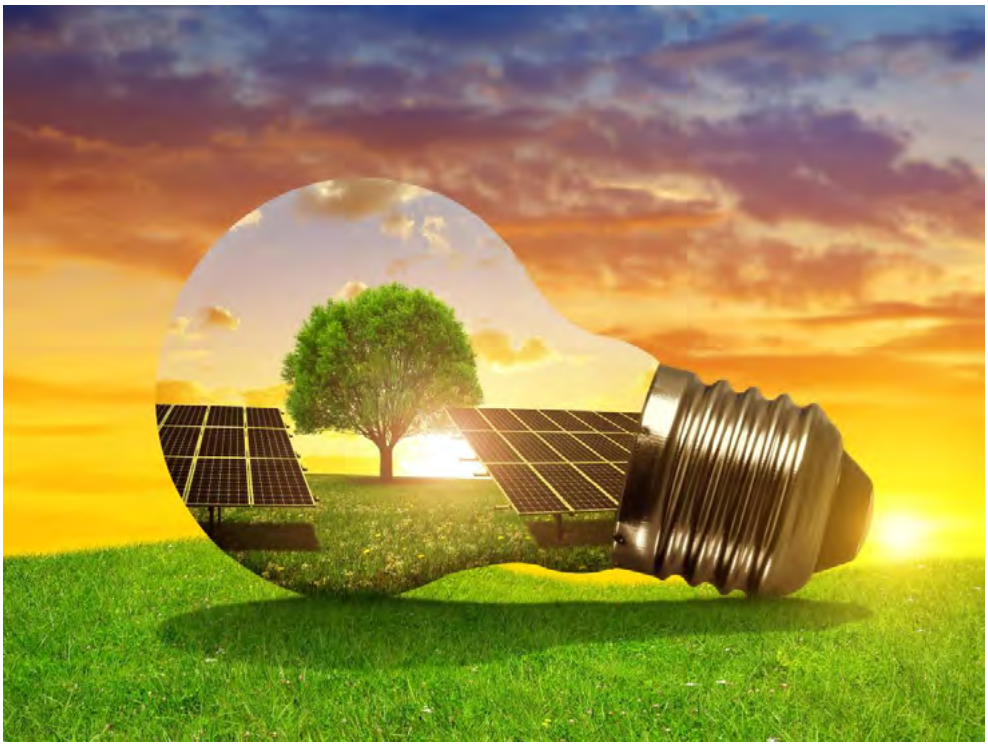
Henk Monshouwer	Voorzitter, Adviesbuereau ToMMadvies
Hans van der Zwan	Adviesbureau TwynstraGudde
Peter Smulders	Gemeente Horst aan de Maas
Esther Swinkels	Gemeente Beesel
Tjalle Fijlstra	Gemeente Weert
Gerard Boonenkamp	Gemeente Peel en Maas
Pierre Joosten	Gemeente Maasgouw
Wilco de Rijck	Gemeente Mook en Middelaar
Sven Maas	Gemeente Roerdalen
Maarten Venselaar	Enexis
Tiffany Pergens	Provincie Limburg
Frank Kusters	Gemeente Venlo
Felix Lacroix	RVO
Rob Goes	Adviesbureau Ekwadraat

Bijlage 2

Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg

Duurzame energie brengt Limburg in beweging!

Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg

Mei 2019

Deze startnotitie is vastgesteld door de Colleges van B&W van de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, het DB van Waterschap Limburg en College GS van de Provincie Limburg naar aanleiding van het positief advies van het Bestuurlijk Overleg RES in mei 2019.

Dit rapport is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de volgende partijen:

Regio Venlo: gemeente Mook en Middelaar, gemeente Gennep, gemeente Bergen, gemeente Venray, gemeente Horst aan de Maas, gemeente Venlo, gemeente Peel en maas en gemeente Beesel.

Samenwerking Midden- Limburg: gemeente Leudal, gemeente Weert, gemeente Nederweert, gemeente Maasgouw, gemeente Roerdalen, gemeente Roermond en gemeente Echt- Susteren.

Inhoudsopgave

Preambule 4

1. Inleiding 5

1.1 Aanleiding: Ontwikkelen van een Regionale Energiestrategie (RES) 2030 5

1.2 Wat is een RES? 6

2. Product 9

2.1 Opgave en inhoudelijke scope RES 1.0 9

2.2 Deelproducten 10

3. Proces 14

3.1 Programma fase RES 1.0 14

3.2 Ondersteuning & kaders Nationaal Programma 16

4. Governance 18

4.1 Inrichting organisatie structuur & besluitvorming 18

5. Financiering 23

6. Risico paragraaf 24

7. Wat hebben we nodig voor fase 2 25

Preambule

Energietransitie is een opgave en een kans. In meerdere opzichten. De opmars van duurzame energie en warmte levert, samen met energiebesparing, winst voor mens en milieu, maar ook voor het bedrijfsleven. Het ontwikkelen en toepassen van nieuwe technologieën leidt tot kansen voor bestaande en nieuwe ondernemingen en samenwerkingsverbanden. Tegelijkertijd dient de energietransitie voor alle partijen haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar te zijn. Bij het vinden van een balans tussen ambitie en realiteitszin moeten er ook in de regio's Noord- en Midden-Limburg concrete keuzes worden gemaakt. Voor winst- en verlies-denken is geen plek, de keuzes dienen op basis van gelijkwaardigheid binnen de regio tot stand te komen.

De rijkoverheid heeft immers door de oprichting van het Nationaal Programma RES de bal voor een belangrijk deel bij de dertig RES-regio's gelegd, waarvan Noord- en Midden-Limburg er één is. Elke regio wordt geacht te komen tot een bod vanuit technische, ruimtelijke en sociale potentie. Het Rijk legt hierbij vooraf geen specifieke opgave op. De regio – bestaande uit de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg, Enexis en het Waterschap Limburg – zet in op de meerwaarde van de samenwerking. De (ruimtelijke) invulling van de energietransitie gaat immers over bestuurlijke grenzen heen. Juist voor kennisdeling, bundeling van capaciteit en afstemming vraag en aanbod biedt het regionale speelveld voordelen. .

Het doel is om een ambitieus bod uit te brengen dat helpt om onze opgaves in de energietransitie te realiseren; haalbaar, betaalbaar, en eendrachtig en in gezamenlijkheid tot stand gekomen. Deze startnotitie is gericht op het verkrijgen van commitment voor het proces dat gaat leiden tot het gezamenlijk formuleren en waarmaken van dit bod. [1]

Het tempo van het RES-traject is hoog. Zes maanden na ondertekening van het Klimaatakkoord dient de regio een concept-bod in te dienen. Gevolgd door een definitief bod weer zes maanden later. Hoewel de ondertekening van het Klimaatakkoord nog op zich laat wachten, is deze regio voornemens om nu al te gaan beginnen. Dit vergt inzet van alle betrokken overheden en maatschappelijke partners. Via het beschreven governance-model in deze startnotitie committeert elke partner zich tot deze inzet en het leveren van de benodigde (personele) capaciteit. Hiermee geven de overheden en maatschappelijke partners een signaal af voor de toekomst: we gaan samen aan de slag om de energietransitie in deze regio vorm te geven. Als opgave en als kans.

Namens,

De wethouders Duurzaamheid Noord- en Midden Limburg, Gedeputeerde Duurzaamheid, Waterschap Limburg en Enexis.

[1] Deze notitie is voorbereid vanuit het aanjaagteam RES Noord- en Midden-Limburg: Wethouder Lalieu (gemeente Maasgouw), Wethouder Evers (gemeente Roermond), Wethouder Roelofs (gemeente Beesel), Wethouder Kuipers (gemeente Horst aan de maas), Dhr. Dupont (DB Waterschap Limburg), Dhr. Jongkind (Waterschapsbedrijf Limburg), Dhr. van Melick, Dhr. Langeveld en Dhr. Van Dael (Enpuls/Enexis), Dhr. Wetzelaer (Provincie Limburg), Dhr. Wilms (gemeente Leudal), Dhr. Joosten (gemeente Maasgouw) en Mevr. Potten (gemeente Venlo).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding: Ontwikkelen van een Regionale Energiestrategie (RES) 2030

De effecten van klimaatverandering raken ons allemaal. Daarom hebben de Europese lidstaten afspraken gemaakt over het terugdringen van CO_2-uitstoot. Voor Nederland ligt er een enorme maatschappelijke opgave op het gebied van de energietransitie. In het nationale Klimaatakkoord[2] is besloten dat Nederland in 2030 49% CO_2-reductie gerealiseerd moet hebben ten opzichte van 1990. Met deze aanpak wordt er gewerkt aan het terugdringen van de klimaatverandering.

De regio ziet voor zichzelf een belangrijke rol in het terugdringen van de CO_2-uitstoot. De ruimtelijke weging van oplossingen gaat over gemeentegrenzen heen en de schaalgrootte van de regio past bij het vraagstuk. De ambities van de regio sluiten aan bij de landelijke ambities, zoals opgenomen in het nationale Klimaatakkoord, dat naar verwachting in oktober 2019 zal worden ondertekend. Over dit akkoord is onderhandeld aan de 5 sectortafels: elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik en mobiliteit. Voor deze sectoren zijn ambities en strategieën geformuleerd die gezamenlijk op landelijk niveau leiden tot een vermindering van de CO_2-uitstoot met 49% in 2030 en met een doorkijk naar 2050 (95% CO_2-reductie).

Deze startnotitie vormt de bestuursopdracht waarmee we als regio aan de slag kunnen. Het zorgt voor een afbakening van het product en proces op hoofdlijnen en geeft inzicht in de organisatiestructuur. Zodat we in 2019 daadkrachtig aan de slag kunnen om te komen tot een RES 1.0.

De regio Noord- en Midden-Limburg wil haar eigen ambitie leidend laten zijn in de RES 1.0. Dit betekent dat, als het Klimaatakkoord later dan de verwachte oktober 2019 (zie figuur 1) wordt ondertekend, de regio desalniettemin voortvarend aan de slag zal gaan om een passend aandeel in de landelijke reductie van 49% CO_2 per 2030 te realiseren.

Figuur 1. Tijdspad Klimaatakkoord

[2] Wanner we in dit document spreken over het Klimaatakkoord bedoelen we het concept Klimaatakkoord van 21 december 2018.

1.2 Wat is een RES?

De RES is een **instrument** om ruimtelijke inpassing met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Zo wordt samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en bewoners gekomen tot regionaal gedragen keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur. Daarmee kan in de regio invulling worden gegeven aan de afspraken uit het Klimaatakkoord zoals deze zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.

De RES is tevens een manier om langjarige **samenwerking** tussen alle regionale partijen te organiseren, onder andere bij de voorbereiding en de implementatie van projecten. Door samenwerking van de provincie, waterschappen, gemeenten, de netbeheerders, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven te bevorderen, kunnen gezamenlijk gedragen keuzes worden bevorderd. De RES biedt daarbij eveneens een bouwsteen voor het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk, waarin integrale besluitvorming over de fysieke leefomgeving plaatsvindt. Daarmee krijgen bedrijven en burgers meer zekerheid voor het doen van investeringen.

Tenslotte is de RES een **product** waarin de regio beschrijft welke energiedoelstellingen zij zal halen en op welke termijn. In de RES staat welke strategie de regio hanteert om deze energie doelstellingen te bepalen en te behalen. Dit betekent dat er inzicht wordt geboden in de mogelijkheden voor regionale opwek en besparing, keuzes die gemaakt worden op basis van de verkenningen, verdeling van bronnen (voor warmte), de consequenties voor de energie-infrastructuur én dat er een overzicht is van lopende projecten, plannen en strategische keuzes.

De RES is vooral een proces dat bedoeld is om draagvlak te realiseren voor de energietransitie en daarmee uiteindelijk de doelstellingen die onder de producten zijn genoemd, te realiseren. Dat lukt alleen in samenwerking met alle relevante stakeholders en dat maakt het een complex proces. Het organiseren van de maatschappelijke betrokkenheid is een essentiële opgave van de RES.

Om invulling te geven aan de nationale doelen en afspraken is regionaal maatwerk nodig. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit. Ruimte (zowel boven- als ondergronds) is immers een schaars goed. Dit vraagt om een nieuwe vorm van samenwerken tussen overheden en maatschappelijke partners. Om de landelijke afspraken in de praktijk te brengen zijn door het Rijk in afstemming met lokale overheden dertig regio's aangewezen die ieder een Regionale Energiestrategie(RES) opstellen. Noord- en Midden Limburg is één van deze regio's.

De RES'en zijn landelijk dekkend, hetgeen betekent dat elke gemeente, provincie of waterschap meedoet in minimaal één RES, samen met regionale stakeholders. De nationale klimaatdoelstellingen voor gebouwde omgeving en elektriciteit zijn in iedere regio het uitganspunt van de RES. Het is andersom geredeneerd dan ook de bedoeling dat alle RES'en in het land, wanneer opgeteld, samen (minimaal) voldoen aan de landelijke taakstelling op het gebied van hernieuwbare opwek (35 TWh) en een overzicht bieden van de omgang met duurzame warmtebronnen voor de gehele gebouwde omgeving (zie bijlage 1 voor meer informatie).

De RES focust op de afspraken in het Klimaatakkoord voor de gebouwde omgeving (warmtevoorziening) en elektriciteit (opwekking en infrastructuur). Daarbij is een aantal zaken van belang:

- Het behalen van de doelen in het Klimaatakkoord wordt gedaan met zoveel mogelijk ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke acceptatie.
- Besparing dient een belangrijke doelstelling van de regio te zijn en als zodanig te worden meegenomen in de RES. De besparing aan CO_2-uitstoot die daarmee samenhangt, mag niet in de plaats worden gesteld van CO_2-besparing door duurzame opwek of gebruik van duurzame warmte aangezien in de landelijke doelstellingen voor hernieuwbare, grootschalige elektriciteit op land (tenminste 35 TWh) en duurzame warmte al is gerekend met een besparingsdoelstelling.
- Er dient inzicht gegeven te worden in de benodigde infrastructuur (transport en opslag) en de financieringsbehoefte voor elektriciteit en warmte.
- Het Nationaal Programma RES[3] wil de regio's uitdagen om een RES te ontwikkelen met een hogere ambitie dan hetgeen dat optelt tot de nationale doelstelling van 49% CO_2 emissiereductie (gericht op hogere doelstellingen na 2030). De reden daartoe is dat, bij het afwegen van de RES met andere maatschappelijke opgaven, het daadwerkelijk ruimtelijk inpassen en in de uitvoering, naar verwachting nog de nodige plannen zullen afvallen of inkrimpen.
- Opgaven van andere tafels van het Klimaatakkoord kunnen, waar mogelijk, worden meegenomen in de RES. Indien bijvoorbeeld aan de Klimaattafel Mobiliteit wordt afgesproken dat er regionale mobiliteitsstrategieën worden opgesteld, is het verstandig en nuttig om deze strategieën af te stemmen met de RES. Het is echter de verantwoordelijkheid van de regionale RES-stuurgroep om deze specifieke sectordoelstellingen in te brengen in het RES traject.
- Om de 2 à 3 jaar dient de RES herzien te worden.
- De kern van de RES is het bepalen van de gezamenlijke opgave (het bod) en bieden van inzicht in de mogelijkheden hoe deze opgave te realiseren. Gemeentes kunnen zich niet op voorhand committeren aan de daadwerkelijke realisatie van de opgave, omdat zij in de meeste gevallen niet de realiserende partij zijn. Dat zijn particulieren, bedrijven en instellingen in- en buiten de gemeenten. De gemeenten zullen uiteindelijk in het omgevingsbeleid de kaders moeten scheppen die de realisatie mogelijk maken.
- De RES vraagt nadrukkelijk om op regionaal niveau te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor grootschalige energieopwekking, de warmtetransitie en energiebesparing. Dat kan betekenen dat bestaand lokaal beleid geactualiseerd moet worden.

De RES vormt mede de basis voor het opstellen van omgevingsplannen, gemeentelijke transitievisie warmte en is een bouwsteen voor de omgevingsvisie (zie bijlage 2). De RES dient als een inventarisatie en voorbereiding voor het plaatsen van hernieuwbare energie, zoals zonnevelden en windturbines. De RES geeft hier invulling aan door op basis van afwegingskaders zoekgebieden vast te stellen en door ambities tussen gemeenten af te spreken.

[3] Het Nationaal Programma RES bestaat uit een vertegenwoordiging van het Rijk, de Unie van Waterschappen, Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg.

Wanneer er in de regio gesproken wordt over de RES worden er al snel verbindingen gelegd met duurzaamheid in de breedste zin van het woord. De regio heeft namelijk ook ambities op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit. Op termijn zien we zeker meer koppelkansen tussen de diverse thema's binnen duurzaamheid. In de RES 1.0 blijven we met elkaar scherp op deze kansen, maar doen we nog geen expliciete uitspraken over de verbindingen tussen de thema's. Deels zal dit wel al opgepakt worden buiten de scoop van de RES.

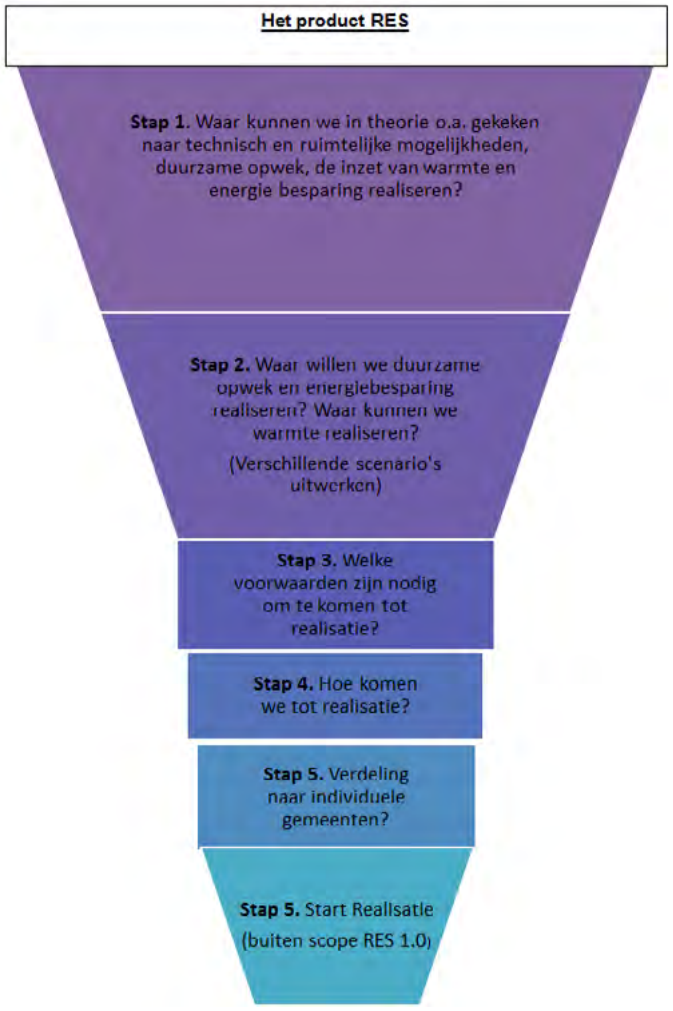
2. Product

Dit hoofdstuk gaat eerst in op het product RES, waar met name aandacht is voor de technische opgave. Dit is slechts een klein deel van de totale opgave. In de fase die volgt na deze startnotitie zal samen met de stakeholders en de raden worden gewerkt aan een uitgangspuntennotitie en een communicatiestrategie, met als doel het werken aan maatschappelijke acceptatie van de opgave. Onderdeel hiervan is ook het verdiepen van onderstaande producten en het opstellen van duidelijke uitgangspunten ten aanzien van het eindproduct.

2.1 Opgave en inhoudelijke scope RES 1.0

De kern van de RES 1.0 is een bod van vijftien gemeenten aan het Rijk, waarin de gemeenteraden van Noord- en Midden-Limburg zich committeren om in 2030 gezamenlijk een bepaalde hoeveelheid duurzame energie op hun gezamenlijke grondgebied te produceren en het energiegebruik van de gebouwde omgeving op hun gezamenlijke grondgebied met een bepaalde hoeveelheid te beperken. Onder dit gezamenlijke bod liggen onderlinge afspraken tussen de vijftien gemeenten over de verdeling van die opgave en afspraken over wederkerigheid en compensatie.

Onderstaande afbeelding geeft aan hoe de regio wil komen tot het product RES 1.0. In fase 2 zal het product RES nog verder worden uitgewerkt. Dit door in kaart te brengen wat een concreet bod van de regio Noord- en Midden-Limburg bevat.

Figuur 2. Trechter product RES 1.0

2.2 Deelproducten

De RES 1.0 is concreet wat betreft het bod dat we doen voor 2030 en geeft een doorkijk naar de mogelijkheden voor 2050. Dit zorgt ervoor dat de inhoudelijke focus van de RES 1.0 leidt tot vier kernproducten:

- Elektriciteitsplan
- Warmteplan (Regionale Structuur Warmte)
- Infrastructureel plan
- Energiebesparingsplan

Onderstaand treft u de vraagstukken/ opgave per deelproduct. Voor de volledige omschrijving en de spelregels RES zoals opgenomen in het concept Klimaatakkoord verwijzen wij u naar bijlage 1.

Daarnaast bestaat de RES 1.0 uit een procesmatige aanpak om de maatschappelijke betrokkenheid te organiseren samen met alle betrokken partijen. De RES is een dynamisch product dat periodiek met een frequentie van 2 jaar bijgesteld zal worden. Dit met het oog op de dynamiek van het vraagstuk, denk daarbij aan technologische ontwikkelingen, maatschappelijk draagvlak en andere factoren die mogelijk van invloed zijn op het proces.

2.2.1 Elektriciteitsplan: opwekking van duurzame elektriciteit

Wat betreft elektriciteit ligt de focus van dit aanbod op ruimtelijke inpassing gerelateerd aan de kwantitatieve landelijke doelstelling van tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030. Als regio moet een deel van deze opgave vertaald worden in zoekgebieden.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Wat is de regionale ambitie voor Noord- en Midden-Limburg in TWh voor 2030 (welk aandeel van de landelijke 35 TWh)? Hoe staat het met de beschikbaarheid van geschikte gebieden en welke condities ten aanzien van wederkerigheid gelden daarbij?[4] Om deze uiteindelijk te vertalen naar de regionale opgaven.
- Welk aandeel hiervan is zon op land, zon op dak en wind?[5] [6]
- Welke projectlocaties zijn reeds gerealiseerd of concreet geprojecteerd?
- Welke uitgangspunten gelden bij de bepaling en invulling van zoekgebieden?[7]
- Welke zoekgebieden c.q. concrete locaties zijn ter invulling van de openstaande regionale ambitie overeengekomen (per zoekgebied een minimum omvang zon-op-land resp. wind)

[4] Deze ambities van de gezamenlijke RES'sen dienen op te tellen tot 35 TWh. Het Rijk wil regio's aanmoedigen te sturen op over programmering vanuit de gedachte dat sommige plannen niet door zullen gaan. Er is echter geen objectieve grondslag om te bepalen welk aandeel van de 35 TWh door de RES Noord- en Midden-Limburg ingevuld zou moeten worden.

[5] Naast de afspraak om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, worden regio's ook aangemoedigd om kleinschalig zon-op-dak te betrekken in hun RES. Hierin wordt een autonome groei verwacht van 7 TWh in 2030. Het extra vermogen wat boven deze 7 TWh gerealiseerd kan worden, mag meegerekend worden als extra ambitie op de 35 TWh.

[6] Het Klimaatakkoord predikt 'techniekneutraliteit' en heeft geen voorkeur voor enige specifieke technologie voor de opwekking van duurzame elektriciteit. Praktisch zijn zon-op-daken, zon-op-land en windturbines de enige technologieën die in de regio Noord- en Midden-Limburg tot 2050 in beeld zijn.

[7] Te denk valt aan o.a. afwegingen tussen concentratie (grootschalige verdichte energielandschappen) versus spreiding/versnippering (kleinschalige, solitaire/ecologische invulling), kansen dubbel ruimtegebruik, participatievereisten, etc.

- Netwerkanalyse van de elektriciteitsinfrastructuur (bestaand en toekomstig netwerk) op basis waarvan locaties en zoekgebieden kunnen worden aangesloten. Consequenties inzichtelijk maken voor ruimtelijke inrichting, bekostiging en planning. Om zo knelpunten tijdig te signaleren.

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Teneinde de juiste afwegingen te kunnen maken dienen we als regio (met stakeholders) samen te werken aan de juiste uitgangspunten, om vervolgens de dialoog aan te gaan op basis van specifiek data met daarop de technische potentie van wind en zon. Zo dienen we met elkaar te komen tot een gedragen bod richting het Nationaal Programma RES. Als regio dienen we in fase 2 een gezamenlijke keuze te maken hoe we ons bod vorm gaan geven (bijvoorbeeld beredeneerd aan de hand van het verbruik van de regio of vanuit de theoretische potentie van de regio). Dat vormt dan ons vertrekpunt voor het verdere RES- proces.
- Daarnaast moeten de gemeenten in 2021 de nieuwe omgevingswet implementeren. Het is wenselijk/noodzakelijk om deze twee producten en processen helder neer te zetten zodat beide elkaar kunnen versterken (zie bijlage 2).

2.2.2 Warmteplan – Regionale Structuur Warmte (RSW)

Naast het opstellen van de RES hebben de individuele gemeenten de opgave om in 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen. De transitievisie omschrijft een wijkgerichte aanpak om wijken van het aardgas af te halen. Het warmteplan (Regionale Structuur Warmte) als onderdeel van de RES heeft dan ook tot doel om vroegtijdig op regionaal niveau inzicht te geven in de (ruimtelijke) beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen, de totale warmtevraag en de bestaande en geplande infrastructuur voor warmte. Door op regionaal niveau afspraken over een afwegingskader voor de verdeling van warmte te maken, kan ondanks de schaarse bronnen, optimaal worden omgegaan met de warmtepotentie in een gebied.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Het warmteplan bevat een geografisch inzicht in a) alle bestaande en toekomstige warmtebronnen (restwarmte, biomassa, geothermie en aquathermie), b) de potentiële warmtevraag in de regio, c) de bestaande en geprojecteerde warmte-infrastructuur. Het warmteplan wordt in samenwerking met de netbeheerder(s) ontwikkeld waarin temperatuur, capaciteit en vervangingsdata zijn opgenomen.
- Een beschrijving van de wijze waarop de beschikbare warmtebronnen en de potentiële warmtevraag naar verwachting op een logische, efficiënte en betaalbare wijze kan worden gekoppeld. Met aandacht voor het juridische vraagstuk rondom continuïteit voor levering.
- In beeld brengen van een toewijzing van het gebruik van het huidige warmteaanbod in de regio.
- Kijken naar de kansen voor het benutten van de huidige gasinfrastructuur.
- Met het warmteplan wordt beoogd inzicht te verschaffen in de regionaal beschikbare bronnen. Daarnaast moeten de gemeenten in 2021 een Transitievisie Warmte gereed hebben, met daarin een uitwerking per wijk voor afbouwen van het aardgas. Het is wenselijk om deze twee producten en processen helder neer te zetten. Zodat beide

elkaar kunnen versterken. Voorzien wordt dat vanuit de RES- samenwerking gefaciliteerd wordt bij het opstellen van de Transitievisie Warmte.

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Ontwikkelen van een procesvoorstel hoe de beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch efficiënt en betaalbaar te gaan koppelen; inclusief afwegingskader voor het bepalen van de bruikbaarheid van een bron en afwegingskader de omgang met warmtebronnen binnen de regio, waarmee een verdeling van warmte mogelijk gemaakt gaat worden.

2.2.3 Infrastructureel plan

Om daadwerkelijk over te gaan tot uitvoering is het essentieel om te kijken naar de omvang van de voorziene ontwikkeling in grootheden in de tijd en naar locatie (zoekgebieden). Op basis hiervan kan er een tussentijdse berekening plaatsvinden voor de consequenties op het net. Het infrastructureel plan wordt uitgewerkt onder het elektriciteits- en het warmtevraagstuk.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Het uitvoeren van een netwerkanalyse van de energie-infrastructuur samen met de netbeheerder.
- Om de consequenties voor de elektriciteitsinfrastructuur inzichtelijk te kunnen maken zal in ieder geval het volgende duidelijk moeten zijn:
  - Vraag van de gebouwde omgeving, industrie en overige bedrijfsleven.
  - Opwekking via WKK, zon, wind, waterkracht en overige bronnen.
  - Mobiliteit (elektrisch vervoer).
- De netbeheerder zal inzicht vragen in de voorziene ontwikkeling van de omvang van deze grootheden in de tijd en naar locatie (zoekgebied). In sommige gevallen kan het zijn, dat de netbeheerder pas zinvolle berekeningen kan maken als de gegevens van de verschillende, naburige RES'en beschikbaar zijn.
- Het doel van het infrastructureel plan is het ontwikkelen van een visie op het benodigde netwerk. Zodat er tijdig inzicht komt in de benodigde infrastructuur. Op deze wijze kan ook rekening worden gehouden met beperkingen op het net, die mogelijk zorgen voor vertraging van projecten.
- In beeld brengen van mogelijke kansen voor opslag.

2.2.4 Energiebesparingsplan

Op welke wijze kunnen de in het Klimaatakkoord geprognosticeerde energiebesparingen in de gebouwde omgeving (o.a. ten gevolge van woningisolatie, nieuwbouw, kleinschalige energieopwekking/terugwinning) worden gerealiseerd? Globaal zijn er twee doelroepen voor het energiebesparingsplan: woningen en bedrijfsleven. De (zware) industrie valt buiten de RES (tafel industrie).

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Aansluiting op ervaring en netwerk van Regionale Energie Alliantie.
- Inventarisatie naar de aard, omvang en "kwaliteit" van de gebouwde omgeving.
- Uitwerken van gezamenlijke strategie verduurzaming sociale woningbouw in samenwerking met woningbouwcorporaties.
- Gezamenlijke strategie stimulering verduurzaming particuliere woningen.

- Stimuleren van pilots wijk- dorpscollectieven c.q. energiecoöperaties gericht op verduurzaming woningen in een specifiek gebied met eventuele boven individuele technologieën.
- Stimuleren van energiebesparing en kleinschalige tot middelgrote opwekking (o.a. zon-op-daken) door bedrijfsleven in samenwerking met MKB-ondernemers (niet industrie), agrarische ondernemers, RUD.

2.2.5 Relatie met andere tafels (industrie, mobiliteit en landbouw/landgebruik)

Gebouwde omgeving (warmte) en opwekking van duurzame elektriciteit vormen de verplichte focus van de RES. Het is optioneel om in de RES ook een relatie te leggen naar de andere tafels/thema's (industrie, Landbouw en landgebruik, en mobiliteit). In fase 2 van de uitwerking RES zal gekeken worden hoe deze relaties vorm te geven. Waarbij de nadruk zal liggen op het actief inspelen op verbindingen tussen de verschillende sectoren.

Tot slot is het voor de regio van belang ook overige relevante vraagstukken gerelateerd aan de RES verder uit te werken in fase 2:

- Op welke wijze kan de kennisontwikkeling, -deling en -borging ten aanzien van de energietransitie bij de lokale overheden in Noord- en Midden-Limburg optimaal worden gestimuleerd op de lange termijn? Zo dient het opzetten van een duurzame samenwerking voor de toekomst de RES-partners minder afhankelijk te maken van externe inhuur.
- Op welke wijze kan lokale participatie door burgers, bedrijven en inwonercoöperaties in de opwekking van duurzame energieproductie worden gestimuleerd?
- Welke rol nemen we als lokale overheid? En welke mogelijkheden zijn er voor ons als overheden?
- Nulmeting en monitoring CO_2-footprint van de onderscheiden tafels op Limburgse en gemeentelijke schaal. Onder andere in aanhaking op landelijke meet- en monitoringsinstrumenten.

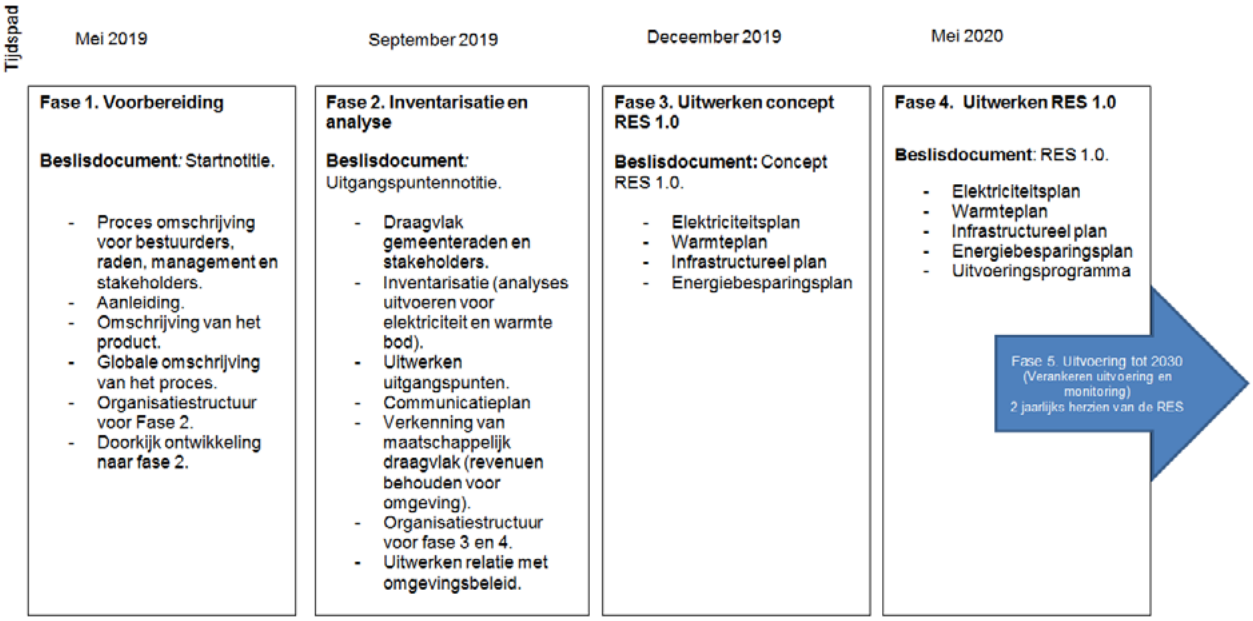
2.2.6 Maatschappelijke betrokkenheid

De RES vormt naast een product ook een proces waarbij samenwerking centraal staat. Draagvlak en communicatie vormen dan ook de sleutel tot succes. De gemeenten hebben enerzijds slechts beperkte invloed op de transitie, maar worden anderzijds wel geacht de regie te voeren. De uiteindelijke realisatie van eventuele plannen ligt voor een deel bij de stakeholders. Het op de juiste wijze betrekken van stakeholders is essentieel. Gewenning en acceptatie bij stakeholders en inwoners moet de rode draad zijn van het RES-proces. Daarom is het van essentieel belang dat in fase 2 van het proces een communicatiestrategie wordt opgesteld. Er dient een duidelijk plan te komen ten aanzien van communicatie en het creëren van draagvlak. Daarbij zijn de volgende elementen van belang:

- Het in positie brengen van de stakeholders. Vooral met de stakeholders die ook belangrijke uitvoeringspartners zijn, dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden. Zij moeten zich ervan bewust zijn dat zij ook moeten gaan leveren en uitvoeren.
- Het organiseren van maatschappelijke acceptatie. Daarbij kijken we onder andere hoe de winst uit de energietransitie zoveel mogelijk kan terugvloeien naar de gemeenschap.
- Het bevorderen van ondernemerschap en burgerinitiatief om het draagvlak te vergroten voor de energietransitie.
- Het opzetten van ondersteunende netwerken.

3. Proces

3.1 Programma fase RES 1.0

Figuur 3. Fase van het proces om te komen tot RES 1.0

Fase 1: Voorbereiding

Het aanjaagteam RES (afvaardiging namens de belangrijkste partners) heeft namens de regio het initiatief genomen om deze startnotitie op te stellen. Deze startnotitie vormt de opdracht van de bestuurders van de vijftien gemeenten om te starten met het opstellen van de RES. Doel van deze startnotitie is met name een stevige organisatiestructuur neerzetten om te starten met fase 2. En te borgen dat de betrokken gemeenten capaciteit inzetten om te komen tot een uitgangspuntennotitie in fase 2. Daarnaast moet de startnotitie een beeld geven van wat nodig is om stappen te zetten tot einde fase 2. Denk hierbij aan de uitvraag voor een programmamanager, de inzet van ambtelijke capaciteit van de individuele gemeenten en het uitzetten van aanvullende onderzoeken.

Beslisdocument: De startnotitie wordt in een aantal slagen ontwikkeld (groeidocument) en tussentijds teruggekoppeld met het BO RES. De definitieve versie wordt, na accordering door het BO RES, formeel ter vaststelling aangeboden aan de afzonderlijke partners (niveau College B&W, GS, DB). Het wordt ter kennisname gedeeld met de vijftien gemeenteraden, PS en AB WL. Naar verwachting zal er half mei een concept startnotitie zijn die reeds wordt vastgesteld door het BO RES. Formele vaststelling in B&W, PS en AB WL vindt dan naar verwachting plaats in mei. De regio wacht niet op vaststelling van het Klimaatakkoord. Mochten er naar aanleiding van het Klimaatakkoord nog wijzigingen volgen dan zullen wij daarover met u in contact treden.

Fase 2: Inventarisatie en analyse

Zoals al in het begin van de startnotitie aangeven is de RES een manier van samenwerken. Omdat de regio het belangrijk vindt om raden en de belangrijkste stakeholders aan de voorkant van het gesprek te betrekken, willen we gezamenlijke uitgangspunten opstellen. In de tweede fase worden de

uitgangspunten om over te gaan tot het opstellen van de RES 1.0 vastgesteld. In fase 2 komen de volgende thema's aan de orde:

- Het vaststellen van de reikwijdte van alle kernproducten, met daarin een duidelijk beeld over het eindproduct in de RES 1.0.
- Inventarisatie van reeds gerealiseerde en lopende projecten binnen individuele gemeenten.
- Het in beeld brengen van de nul-situatie en de energiepotentie van de regio. Kortom: welke data zijn noodzakelijk om aan de slag te gaan met de uitwerking van de RES 1.0?
- Het opstellen van een communicatieplan en een strategie voor het creëren van draagvlak.
- Uitgangspunten ten aanzien van het bod voor elektriciteit en de gebouwde omgeving en een doorkijk naar de organisatie en opdrachten in fase 3 en 4.
- Het afsluiten van samenwerkingsovereenkomsten met de belangrijkste stakeholders. Zodat wederzijds commitment aan de voorkant van het proces wordt vastgelegd.
- Uitspraken over hoe de RES opgenomen wordt in het omgevingsbeleid.

Beslisdocument: De uitgangspuntennotitie wordt vastgelegd in de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van het Waterschap. Daarnaast worden de uitgangspunten ten aanzien van het product RES 1.0 vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemene vergadering van het Waterschap.

Fase 3: Uitwerken concept RES 1.0

In deze derde fase wordt gestart met het daadwerkelijk uitwerken van de RES. In deze fase worden de afzonderlijke producten ontwikkeld (zie hoofdstuk 2). Hierbij zetten we nadrukkelijk in op de RES als instrument om ruimtelijke inpassing met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en bewoners gaan we aan de slag om te komen tot regionaal gedragen keuzes.

Beslisdocument: Het eindresultaat is een concept-RES. Deze wordt ter vaststelling als concept-RES voorgelegd aan de afzonderlijke partners (niveau College B&W, GS, DB) en voor doorrekening aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving (via het Nationaal Programma RES). Het wordt ter kennisname gedeeld met de vijftien gemeenteraden, PS en AB WL.

Fase 4: Uitwerken RES 1.0

In de vierde fase wordt het definitieve bod opgesteld. In deze fase gaat de regio de vier kernproducten van de RES 1.0 concreet uitwerken en definitief maken. Dit op basis van een tegenbod dat zij op dat moment ontvangen heeft van het Nationaal Programma RES. Daarnaast start de regio met het maken van een uitvoeringsprogramma. Het doel van fase 4 is om het product RES op te leveren waarin we de energiedoelstellingen beschrijven. Dit betekent dat er inzicht geboden wordt in de mogelijkheden voor regionale opwek en besparing en keuzes die gemaakt worden voor de warmtevraag.

Beslisdocument: De RES 1.0 wordt vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemene vergadering van het Waterschap Limburg.

3.2 Ondersteuning & kaders Nationaal Programma

De proces-fases van de RES 1.0 sluiten goed aan bij de planning vanuit het Nationaal Programma RES. Na ondertekening van het Klimaatakkoord (naar verwachting oktober2019) hebben de regio's een jaar om te komen tot een definitieve RES 1.0.

Begin 2019 werden er door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in samenwerking met de koepels en het Rijk landelijk dekkende uniforme uitganspunten (datasets, uniforme rekenmethodieken en regionale energieanalyses) uitgewerkt. Dit gebeurt parallel aan de daarvoor benodigde afspraken in het Klimaatakkoord zodat de RES'en meetbaar, onderling vergelijkbaar en landelijk optelbaar zijn. Deze datasets zullen tijdens het RES-proces steeds aangevuld worden met nieuwe informatie. Voor de periode na afronding van de RES 1.0 zal gekeken moeten worden hoe we als regio uitvoering van projecten gaan monitoren.

Voor alle regio's zijn er informatie- en analysekaarten die gebruikt kunnen worden bij het bouwen van de strategie voor elektriciteit. Voor elektriciteit gaat het om het volgende:

- Inzicht in huidig en toekomstig (2030-2050) verbruik per sector.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor wind.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor zon.
- Informatie over/inzicht in de huidige energie- infrastructuur van de netbeheerders.

Voor warmte:

- Inzicht in huidig en toekomstig (2030-2050) verbruik per sector.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor geothermie (voor zover beschikbaar).
- Analysekaarten met ruimtelijke potentie voor aquathermie (voor zover beschikbaar).
- Analysekaarten met ruimtelijke potentie voor biomassa (reststromen).
- Informatie over/inzicht in de huidige energie-infrastructuur van de netbeheerders.
- Daarnaast komt voor de gebouwde omgeving medio 2019 een leidraad beschikbaar.

Timing Nationaal Programma RES

In het Klimaatakkoord zijn de volgende kaders qua timing bepaald:

- De concept RES wordt zes maanden na de formele ondertekening van het Klimaatakkoord aangeboden. Deze is vastgesteld door Colleges van B&W, GS en DB Waterschap.
- De RES 1.0 wordt twaalf maanden na de formele ondertekening van het Klimaatakkoord aangeboden.
- De RES wordt hierna tweejaarlijks herzien.

Figuur 4 verwijst naar het tijdspad van het Nationaal Programma RES. Inmiddels is duidelijk dat het klimaatakkoord naar verwachting niet eerder ondertekend zal worden dan oktober 2019, daarmee verschuift ook het onderstaande tijdspad. De regio Noord- en Midden Limburg gaat benut deze extra tijd om te komen tot een concept RES 1.0. Ondertekening daarvan vindt uiteraard pas plaats na ondertekening van het Klimaatakkoord.

Figuur 4. Timing Nationaal Programma RES.

4. Governance

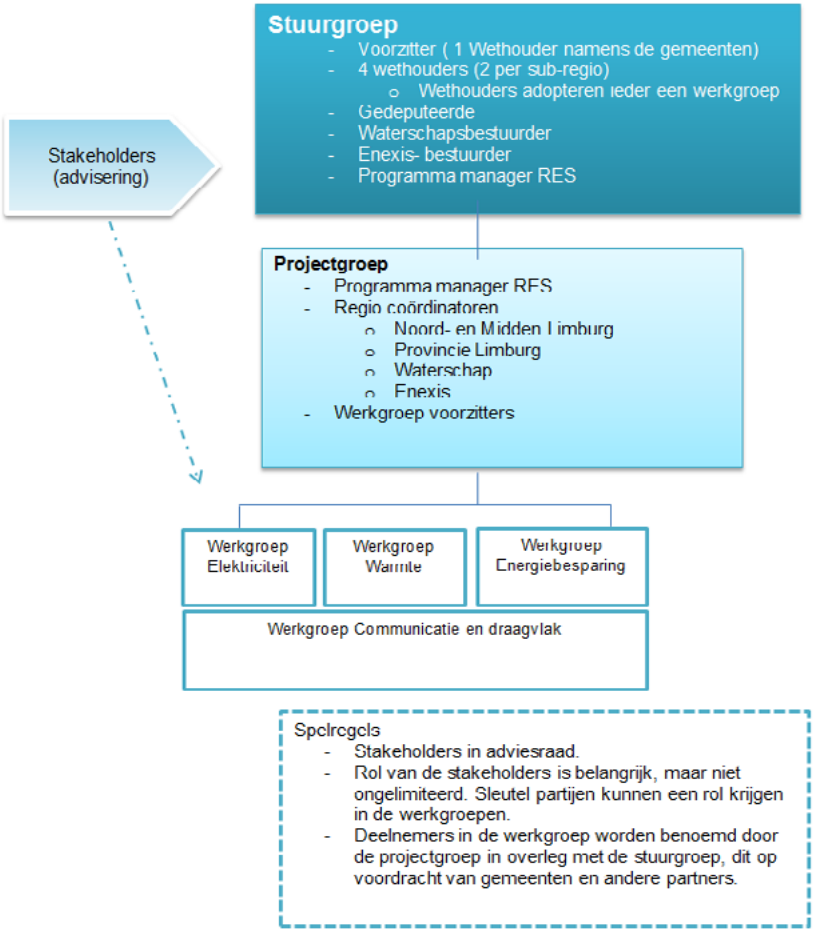
4.1 Inrichting organisatie structuur & besluitvorming

De tekst in het Klimaatakkoord over de organisatie van de RES luidt kortweg 'In een stevige werkstructuur wordt op regionaal niveau samen met maatschappelijke partners gestuurd op het proces en de resultaten.'

In het Klimaatakkoord zijn de regionale overheden (provincie, gemeenten en waterschappen) formeel verantwoordelijk voor het opstellen van de RES. De gemeenten zijn de primaire trekkers. In de werkstructuur en de besluitvormingsprocessen dient deze verantwoordelijkheid geborgd te worden. De gemeenten krijgen vanuit het Nationaal Programma RES een inspanningsverplichting om te komen tot de RES 1.0.

De opgave voor de RES in de energietransitie kan alleen worden gerealiseerd met een stevige betrokkenheid op basis van een gezamenlijke strategie van overheden met bedrijfsleven, maatschappelijke partners en kennisinstellingen. Decentrale overheden zorgen voor de randvoorwaarden. De transitie staat of valt met burgers en marktpartijen die op basis van een helder perspectief en met hulp van consequent overheidsbeleid willen en kunnen investeren. Ook netbeheerders, woningbouwcoöperaties en andere partijen zijn noodzakelijk in een effectieve transitie tegen de laagste publieke kosten.

In deze paragraaf concretiseren we de organisatie zoals we deze in de RES 1.0 willen benutten:

Figuur 5. Organisatiemodel

Stuurgroep

- De stuurgroep RES ontvangt de opdracht voor het opstellen van de RES 1.0 vanuit de vijftien portefeuillehouders duurzaamheid van de Regio Noord- en Midden-Limburg (BO RES). In de stuurgroep zijn de belangrijke besluitvormende partijen vertegenwoordigd. Daarbij worden zij geadviseerd door de programmamanager RES. Deze programmamanager RES is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en oplevering van de regionale energiestrategie, conform de spelregels die op provinciaal en landelijk niveau worden afgesproken, inclusief ondersteuning van de communicatie naar colleges en raden in samenspel met de regionale coördinatoren. De stuurgroep stemt regelmatig met het BO RES af.

De stuurgroep werkt binnen het mandaat van de startnotitie.

Projectgroep

De stuurgroep wordt ondersteund door een projectgroep. De voorzitter van de projectgroep is de programmamanager RES. Het projectteam ondersteunt de programmamanager in het opstellen van de RES. De volgende deelnemers doen mee binnen de projectgroep:

- Regio coördinatoren, zij zorgen voor de verbinding met beleidsmedewerkers duurzaamheid/energie in de regio, faciliteren het bestuurlijke proces, verzorgen de communicatie naar colleges en raden en adviseren indien nodig de stuurgroep. Deze functie is essentieel omdat we als gemeenten onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Daarnaast nemen ook de coördinatoren van de Provincie, het Waterschap en Enexis deel aan de projectgroep.
- Voorzitters van de werkgroepen: om de input van de werkgroepen af te stemmen en de diverse vraagstukken te bundelen nemen de voorzitters van de werkgroep deel in de projectgroep.

Werkgroep(en) structuur

Het Nationaal programma RES adviseert de inrichting van werkgroepen. De werkgroepen halen input op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Hier wordt gerekend en getekend aan wat mogelijk is. Op basis van de procesfase waarin we ons bevinden worden thematische werkgroepen opgesteld. Voorzitters van de werkgroepen nemen zitting in de projectgroep. De werkgroepen worden samengesteld door medewerkers van de verantwoordelijke organisaties eventueel aangevuld met kennis van beeldbepalende stakeholders. Deelnemers in de werkgroep worden benoemd door de projectgroep in overleg met de stuurgroep. De werkgroepen gaan zelf aan de slag met het formuleren van concrete opdrachten in fase 2. De werkgroepen worden hierbij ondersteund door de inhuur van inhoudelijk en technische expertise. Bij het formuleren van deze opdracht, krijgt men ondersteuning van de programmamanager. Voor nu voorzien wij een viertal werkgroepen (1) energiebesparing, (2) elektriciteit, (3) warmte en (4) communicatie en draagvlak. Infrastructuur wordt onder werkgroep 2 en 3 opgepakt. Vanuit de werkgroep communicatie zal ook zitting worden genomen in de andere drie werkgroepen.

Stakeholders - adviesraad

Stakeholders vormen een belangrijke partner in de RES. De regio kiest er dan ook voor om stakeholders een adviserende functie te geven. Dit door enkele van de stakeholders inhoudelijk deel te laten nemen in de werkgroepen. Maar ook door stakeholders te verenigingen in een adviesraad. Door het inzetten van een adviesraad zijn stakeholders direct betrokken bij de RES 1.0. De adviesraad vormt de afspiegeling van de regio. De adviesraad voedt de stuurgroep en reflecteert op voorgelegde onderwerpen. De samenstelling en precieze rol van de adviesraad wordt nader bepaald. Op basis van

een stakeholderanalyse en informatie vanuit gemeenten wordt de adviesraad samengesteld. En wordt er gekeken naar een geschikte werkvorm, voor participatie op diverse niveaus. Eind april wordt gestart met een stakeholdersanalyse, zodat er op de korte termijn inzicht is in wie onze stakeholders zijn en welke rol zij hebben in het proces.

Indeling regio Noord- en Midden-Limburg

In de RES is bewust gekozen voor een samenwerking tussen de regio's Noord- en Midden-Limburg. Beide regio's kennen een vergelijkbaar landschap, wat zorgt voor vergelijkbare opgave. Daarnaast zorgt de schaalgrootte van vijftien gemeenten voor een organisatie met slagkracht richting het Rijk.

Tijdens het proces om te komen tot een RES 1.0 wordt gebruik gemaakt van de bestaande structuren van beide regio's (SML en Regio Noord-Limburg). Aanvullend op de bestaande structuur zal er periodiek een overleg plaatsvinden met de vijftien bestuurders duurzaamheid (BO RES).

Rol gemeenten

Om te komen tot de RES 1.0 is het noodzakelijk dat individuele gemeenten input leveren. Het is de ambitie om de uiteindelijke RES door alle gemeenten te laten vaststellen. Teneinde dit niet te laten ontaarden in 'het tempo van de traagste' kunnen sommige zaken als optioneel worden opgenomen of kant de provincie een wat stevigere sturende rol krijgen. Uiteraard is er ruimte voor lokale invulling en zien wij ook kansen voor grensgemeenten om samen te werken met andere RES-regio's. Uiteraard zal de RES Noord- en Midden Limburg optimaal moeten aansluiten op de kansen en ontwikkelingen in omliggende gebieden.

Voor de gemeenten is het van belang hun raden goed te informeren. Dit kan onder andere via één regionale raadswerkgroep[8]. Verdere uitwerking van het informeren van de raden zal worden meegenomen in fase 2: het uitwerken van een communicatiestrategie. In fase 2 bieden we de raden ook de mogelijkheid om input te geven voor de uitgangspunten.. Door deze stap goed uit te werken is er een basis om projectmatig aan de slag te gaan met de verschillende onderdelen in de RES.

Rol van de provincie

De rollen en bijdragen van de provincie bij de RES zijn als volgt:

1. Faciliteren door het leveren van kennis en capaciteit en indien nodig door het (voor)financieren van middelen.
2. Bijdrage in uitvoering van de RES, door het inzetten van instrumenten en middelen:
    a. Bewaken provinciale kaders zoals (grond) waterkwaliteit, natuur en landschap;
    b. Relatie met andere opgaven zoals circulaire economie, klimaatadaptatie, wonen, de relatie onderwijs en arbeidsmarkt;
3. Verbinding tussen RES-regio's NML en ZL vanuit een ondersteunende rol:
    c. Legt verbindingen tussen RES-regio's indien noodzakelijk;
    d. Vanuit de provincie zal ook gekeken worden naar een hoger schaalniveau: hoe ligt de verbinding met buurprovincies en aansluitende regio's (en mogelijk België en Duitsland) als het gaat om de uitwisseling van warmte of de aanpak van duurzame energie (incl. infrastructuur) in een gebied dat over de provinciegrenzen gaat.
4. Afstemmen met het Rijk en/of NP-RES;
5. Over de bijdrage van het Rijk in de RES, zoals de beschikbaarheid van Rijksgronden voor grootschalige opwek en het benutten van expertise en inzichten vanuit het Rijk en

bijvoorbeeld het wegnemen van belemmeringen. Daarnaast ook het inbrengen van kennis vanuit het Rijk en afstemming met het Rijk;

6. Ondersteuning van sub-regio's en gemeenten bij het oppakken van hun verantwoordelijkheid/ primaire trekkerschap vanuit een faciliterende rol. Denk hierbij aan bijdrage in de proceskosten die nodig zijn voor de werkzaamheden in de sub-regio's. Zoals het aanstellen van een programmamanager of de inhuur van vakinhoudelijke expertise.

Rol van het Waterschap Limburg (WL) en Waterschapsbedrijf Limburg (WBL)

Het Waterschap Limburg en het Waterschapsbedrijf Limburg hebben in 2008 de "MeerJarenAfspraken 3" (MJA3) onderschreven en in 2010 het Klimaatakkoord en stellen zich ten doel om tot en met 2020 jaarlijks 2% energie te besparen en in 2020 40% van het energieverbruik zelf duurzaam op te wekken. Deze korte termijndoelstellingen worden binnenkort gehaald. In 2018 zijn de doestellingen voor WL en WBL voor de lange termijn vastgesteld:

- Energieneutraal in 2025.
- Klimaatneutraal water zuiveren in 2030.

Samenwerking in de RES biedt mogelijk kansen om bij te dragen aan het behalen van deze ambitieuze doelstellingen.

Waterschap Limburg werkt op dit moment samen met het Waterschapsbedrijf Limburg aan een kansenkaart. Daarin worden de volgende thema's meegenomen:

- Waterkracht
- Thermische energie uit oppervlakte- en afvalwater
- Zon PV
- Beperkte biomassa (vergisten, verbranden en drogen)

Het doel van de kansenkaart is deelnemers in de RES en projectontwikkelaars inzicht te geven in de potentiële energiebronnen bij WL en WBL.

WL en WBL houden marktontwikkelingen rondom nieuwe energiebronnen in de gaten en werken vanuit de doelstelling om volledig klimaatneutraal te werken via studies en innovatieve onderzoeken aan het inzetten van o.a. nieuwe energiebronnen.

Rol Enexis

Enexis Netbeheer is onderdeel van Enexis Groep en is in handen van vijf provincies en circa negentig gemeenten in haar verzorgingsgebied van in totaal ca. honderdvijftig gemeenten. Enexis beheert in haar verzorgingsgebied circa 180 duizend kilometer elektriciteitskabels (midden- en laagspanning) en circa 42 duizend kilometer gasleidingen en investeert jaarlijks fors in onderhoud, uitbreiding en modernisering van het energienet.

De maatschappelijke kerntaak van Enexis is om klanten tijdig aan te sluiten op het energienet, zorgen voor een betrouwbare energievoorziening en een kosteneffectieve bedrijfsvoering. De verduurzamingsopgave om te komen tot een CO_2-arme energievoorziening heeft een belangrijke uitwerking op de huidige en toekomstige energie infrastructuur in de RES-regio Noord- en Midden-Limburg.

Bij de opgave van Enexis om het energienet tijdig gereed te hebben voor de oplossing van de verduurzamingsopgave, wordt gestreefd naar het hoogste maatschappelijke doel tegen de laagste maatschappelijke kosten. Deze balans is nodig om de energievoorziening voor alle netgebruikers betrouwbaar en betaalbaar te houden. Vanuit deze maatschappelijke verantwoordelijkheid levert Enexis met kennis en data een proactieve bijdrage aan de RES.

Tijdens de voorbereidings- en inventarisatiefase biedt Enexis de partijen in de RES-regio zo adequaat mogelijk inzicht in de bestaande en geplande infrastructuur. Enexis zal daarvoor een standaard datasheet opstellen, zodat duidelijk is voor betrokken partijen welke informatie nodig is om de RES vorm te geven. Met deze standaardisatie wordt ook beoogd om de doorlooptijd van de benodigde berekeningen te beperken en om plannen van verschillende RES'en op bovenregionaal niveau, geïntegreerd te kunnen beschouwen. Dit draagt bij aan de optelbaarheid van de dertig RES'en.

In de fasen van uitwerken en opleveren van de concept RES en de RES 1.0 zal Enexis - na aanlevering van de benodigde basisgegevens - de consequenties in beeld brengen van voorziene veranderingen in het energiesysteem van de regio. Voor de regio is het van belang dat het energienet tijdig gereed is voor de verduurzamingsopgave.

5. Financiering

Ter ondersteuning van het opstellen van de RES 1.0 is op dit moment een werkbudget geraamd van €620.000[9]. Hierbij gaat het om een toezegging van de Provincie Limburg voor een bijdrage van €200.000 aan procesgelden. En een bijdrage vanuit het Nationaal Programma RES voor 2019 van €420.000. Vanuit het Nationaal Programma RES is er voor de komende drie jaar een jaarlijks bedrag van €420.000 voor de Regio Noord- en Midden-Limburg gereserveerd. De gemeenten committeren zich, conform de insteek van het ontwerp Klimaatakkoord, om deze middelen gezamenlijk op regioniveau doelgericht in te zetten voor de RES. De middelen worden door het Rijk rechtstreeks aan de regio's beschikbaar gesteld.

Daarnaast zetten de deelnemende organisaties naar vermogen en rato uren in om te komen tot de regionale energiestrategie (gemiddeld 2 fte per gemeente). Vooralsnog verwachten we op de korte termijn (2019) geen beroep te doen op een extra gemeentelijke bijdragen. Voor de iets langere termijn is dat niet uitgesloten.

<u>Eerste indicatieve begroting (tot eind 2020)</u>		
Fase 3 + 4 :		
Inhuur programmamanager	€	180.000
Inhuur expertise	€	200.000
Deelonderzoeken	€	140.000
Kosten bijeenkomsten	€	50.000
Onvoorziene kosten	€	50.000
Inbreng uren gemeenten		p.m
Inbreng uren provincie		p.m
Inbreng uren waterschap		p.m
Inbreng uren Enexis		p.m
Subtotaal	**€**	**620.000**

De VNG is op dit moment in onderhandeling met het Rijk voor aanvullende middelen (€150 miljoen) voor de energietransitie voor gemeenten. Deze middelen kunnen door de regio worden ingezet voor de RES en de Transitievisie Warmte. We vragen u om deze middelen nog niet gericht in te zetten. De stuurgroep gaat een doorrekening maken over de kosten en ureninzet voor het vervolgproces. Met een uitwerking van hoe we een meer structurele samenwerking voor de lange termijn kunnen borgen in de regionale organisatie. Deze zal later nog aan u worden voorgelegd.

Naast de middelen voor de regio's heeft het Rijk ook een beperkt budget voor de ondersteuning door Natuur en Milieu Federatie (NMF) en door Rescoop (de vereniging van energie coöperaties in Noord- en Midden-Limburg).

Tot slot komt er op Nationaal niveau een expertpool. Voor specifieke vraagstukken kan de regio gebruikmaken van deze expertpool.

[9] De gemeente Venlo is de budgethouder voor het RES proces.

6. Risico paragraaf

Een proces van deze omvang brengt uiteraard risico's mee die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling, uitvoering en uitkomsten van het proces. Op basis van de bestaande situatie wordt getracht deze zo goed als mogelijk te (h)erkennen en waar mogelijk te ondervangen. De risico's van dit project worden in grote mate beïnvloed door factoren die niet, of niet direct, binnen onze invloedssfeer liggen, zoals:

- De lange doorlooptijd, dit vraagt om een langdurig commitment van deelnemers.
- Het grote aantal betrokken sectoren en partijen, iets wat veel afstemming in een brede betrokkenheid vereist
- Het ontbreken van een blauwdruk, ondanks aanwezige pilotprojecten in het land.
- De geografische spreiding van het projectgebied, deze omvat namelijk de gehele regio.
- Onduidelijkheid omtrent politieke, maatschappelijke, technologische, financiële en milieutechnische ontwikkelingen.

Er is een aantal factoren dat de slagingskans in belangrijke mate kan beïnvloeden, zoals:

- Urgentie op het communicatievraagstuk is essentieel om het proces goed te kunnen doorlopen.
- De beschikbaarheid van voldoende capaciteit en middelen.
- Grote financiële risico's vermijden.
- De aanwezigheid van een programmamanager.
- Een betrokken en proactieve aansturing vanuit het bestuurlijk en ambtelijk kernteam.
- Scherpe en afgebakende doelstellingen.
- Een duidelijke en herkenbare organisatievorm en eenduidige communicatie.

Als regio willen we in gezamenlijkheid naar de volledige opgave van de energietransitie. Het is van belang dat we als regio blanco kijken naar de kansen en mogelijkheden van de regio Noord- en Midden Limburg.

7. Wat hebben we nodig voor fase 2

Het opstellen van de RES is een complex traject. Om overzicht te behouden is het noodzakelijk per fase en product een afbakening te maken. Vooraf dient duidelijk te zijn wat opgeleverd moet worden, verwoord in een heldere opdracht. Het doel van fase twee is om de uitgangspunten scherp te krijgen en de opgave die we hebben met elkaar te bepalen . Om te starten met deze uitwerking is er een drietal organisatorische zaken dat geregeld moet worden:
- Het verbreden van de projectorganisatie door inzet van de capaciteit van individuele gemeenten.
- Het verlenen van een opdracht aan een Programmamanager RES. Met ingang van 6 mei is de programmanager RES reeds gestart.
- Het benutten van de subsidie van de Provincie Limburg, met als doel de inzet van de programma-manager en middelen voor inhuur van externe expertise en het organiseren van bijeenkomsten.

Programmamanager RES

Om te komen tot een uitgangspuntennotitie RES is het noodzakelijk om de huidige organisatiestructuur te versterken. Een onafhankelijk programmamanager kan hierbij sturing geven om de eerste concrete stappen te zetten richting de RES 1.0.

De programmamanager RES is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en oplevering van de RES op basis van de door de gemeenten, waterschap, Enexis en provincie Limburg geformuleerde inhoud, en conform de spelregels die op landelijk niveau zijn afgesproken. Aangevuld met de nog op te halen input vanuit de gemeenten voor de gezamenlijk op te stellen uitgangspunten van de regio.

Versterken organisatie

Naast het opschalen van de organisatiekracht met een programmamanager is het ook noodzakelijk de capaciteit van individuele gemeenten in te gaan zetten. Om te komen tot een gedragen uitgangspuntennotitie en vervolgens een gedragen RES 1.0. is het voornemen om de werkgroepen in tweewekelijkse werksessies bijeen te brengen. Tijdens deze werksessies wordt met de werkgroepenstructuur onder coördinatie van de programmamanager, regiocoördinatoren en de werkgroepvoorzitters gewerkt aan de lopende vraagstukken. Aan het einde van de werksessie volgt een terugkoppeling, waarmee de ambtelijke afvaardiging teruggaat naar de eigen organisatie om waar nodig af te stemmen, zodat in de volgende werksessie opnieuw stappen kunnen worden gezet. Het streven is om vanaf begin mei met deze structuur aan de slag te gaan.

Door op deze manier gezamenlijk aan de slag te gaan, kunnen we snel stappen zetten en bevorderen we de uitwisseling van kennis tussen gemeenten. Hoewel het in eerste instantie wellicht wat extra tijdsinspanning vergt, besparen we op termijn juist tijd door efficiëntere afstemming en benutting van elkaars capaciteit. Uiteraard is het noodzakelijk de werkgroepen te ondersteunen met expertise. Dit kan met de inzet van de provincie Limburg of door de inzet van externe experts.

Bijlage 1. Opgave RES uit Klimaatakkoord (Bron: handreiking RES , versie 20 december 2018)

Wat is de inhoudelijke opgave
In een RES- regio werken overheden met maatschappelijke partners, netbeheerders, het bedrijfsleven en waar mogelijk bewoners, regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij voor de opwekking van duurzame elektriciteit (tenminste 35 TWh), de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie infrastructuur. De keuzes worden vertaald naar gebieden, projecten en naar implementatie en uitvoering van die projecten.

Wanneer een regio dit wenst kunnen ook (ruimtelijke) opgave van andere tafels worden meegenomen in de RES.

Bij het vormen van een strategie is een aantal zaken van belang:

- Het behalen van de doelen in het Klimaatakkoord wordt gedaan met zoveel mogelijk ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijk acceptatie.
- Opgave van andere tafels van het Klimaatakkoord kunnen, waar mogelijk, worden meegenomen in de RES.
- Besparing dient een belangrijke doelstelling van de regio te zijn en als zodanig te worden meegenomen in de RES. De besparing aan CO2- uitstoot die daarmee samenhangt, mag niet in plaats worden gesteld van CO2 besparing door duurzame opwek of gebruik van duurzame warmte aangezien in de landelijke doelstellingen voor hernieuwbare, grootschalige elektriciteit op land en duurzame warmte al is gerekend met een besparingsdoelstelling.
- Er dient inzicht gegeven te worden in de benodigde infrastructuur (transport en opslag) en de financieringsbehoefte voor elektriciteit en warmte.
- We willen regio's uitdagen om een RES te ontwikkelen met een hogere ambitie dan hetgeen dat optelt tot de nationale doelstelling van 49% CO2 emissiereductie. Bij het afwegen van de RES met andere maatschappelijke opgave, het daadwerkelijk ruimtelijk inpassen en in de uitvoering, zullen naar verwachting nog de nodige plannen afvallen of inkrimpen.

Opgave elektriciteit
Wat betreft elektriciteit ligt de focus van dit aanbod op ruimtelijke inpassing (techniek neutraal) gerelateerd aan de kwantitatieve doelstelling van tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030.

Wat levert u als regio voor product op met betrekking tot elektriciteit
Een strategie voor een onderbouwd en afgewogen aanbod van de regio wat betreft mogelijk op te stellen duurzaam opwekvermogen minimaal onderverdeeld in zon en wind. Concreet betekent dit:

- Een regionale invulling van het op te stellen vermogen MW (en verwachte MWh) voor hernieuwbare energie op land en de betekenis hiervan voor de elektriciteits-infrastructuur. Hierbij wordt rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit, regiospecifieke kansen, maatschappelijk draagvlak en de afweging met andere (ruimtelijke) belangen. Bij het bepalen van het op te stellen vermogen kunt u gebruik van de aangeleverde analysekaarten).
- Hierin worden regio's gevraagd om in eerste instantie te sturen op over programmering om de nationale doelstellingen te kunnen halen. Het is de verwachting dat de nodige

zoekgebieden af zullen vallen of kleiner zullen worden naarmate er wordt toegewerkt naar de uitvoeringsfase.

- Naast de afspraak om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, worden regio's ook aangemoedigd om kleinschalige zon-op-dak te betrekken in hun RES. Hierin wordt een autonome groei verwacht van 7 TWh in 2030. Het extra vermogen wat boven deze 7 TWh gerealiseerd kan worden, mag meegerekend worden als extra ambitie bovenop de 35 TWh.
- Een helder een herleidbare onderbouwing van het aanbod en de keuzes voor potentiele zoekgebieden die benut kunnen worden. Indien mogelijk worden deze zoekgebieden ook op kaart getoond.
- Daarnaast wordt er een beschrijving van het doorlopen proces opgeleverd met daarin uitgewerkt welke relevante stakeholder zijn gesproken en betrokken in het proces en een beschrijving van hoe die betrokkenheid er in de toekomst uit zal zien.
- Regio's zorgen ervoor dat de concept-RES die wordt ingebracht door de voorzitter van de stuurgroep minimaal is geaccordeerd door de Gedeputeerde Staten, de colleges van B&W, Waterschapsbesturen en ter kennisgeving is voorgelegd aan gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemene Vergadering van de Waterschappen.
- De concept-RES wordt via het Nationale Programma RES ter doorrekening voorgelegd aan het PBL. Mocht naar oplevering van de concept RES'en onverhoopt blijken dat de som niet optelt tot de landelijke doelstelling van tenminste 35 TWh, dan zal getracht worden opgave alsnog, op een rechtvaardige wijze, over de regio's te verdelen.

Opgave gebouwde omgeving

Daarnaast ligt er een grote opgave voor de gebouwde omgeving. Voor 2050 moeten er zeven miljoen huizen en één miljoen gebouwen goed geïsoleerd worden en van duurzame warmte en schone elektriciteit worden voorzien. Dit heeft onder andere op het gebied van hernieuwbare opwek en infrastructuur voor warmte en elektriciteit grote ruimtelijke consequenties.

De gemeenteraden stellen een Transitievisie Warmte vast met een tijdpad voor het ontwikkelen van alternatieve energievoorzieningen en het geleidelijk afschaffen van het aardgas. Deze transitievisie moet eind 2021 klaar zijn. De RES is belangrijk voor deze wijkgerichte aanpak, omdat de Regionale Structuur Warmte, als onderdeel van de RES, vroegtijdig op regionaal niveau zicht geeft in de (ruimtelijke) beschikbaarheid voor duurzame warmtebronnen, de totale warmtevraag en de bestaande en geplande infrastructuur voor warmte.

Wat levert u als regio voor product op met betrekking tot Gebouwd Omgeving

Een Regionale Structuur Warmte (RSW): dat is een voorstel voor de regionale verdeling van warmte met daarin opgenomen hoe het warmteaanbod, de warmtevraag, en de infrastructuur op regionaal niveau, met elkaar kunnen worden verbonden en wat hierin de ambitie is.

Een RSW bestaat daarmee uit:

- Gevalideerd (door stuurgroep RES) overzicht van alle beschikbare warmtebronnen binnen de regio.
- Gevalideerd (door Stuurgroep RES) overzicht van de totale warmtevraag binnen de regio.

- Gevalideerd (door Stuurgroep RES) overzicht van de bestaande en geprojecteerde infrastructuur voor warmte.
- Beschrijving van wat realistisch gezien (wanneer en voor hoelang), de in te zetten warmtebronnen zijn in relatie tot de warmtevraag. Hierbij gaat het niet alleen om tijd maar ook om kosten.

Naast bovenstaande meer kwantitatieve beschrijving bevat de Regionale Structuur Warmte ook een kwalitatieve beschrijving van:

- De relevante stakeholders die zijn gesproken en betrokken in het proces en een beschrijving van hoe de betrokkenheid er in de toekomst uit zal zien.
- Procesvoorstel hoe men verwacht beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch efficiënt en betaalbaar te gaan koppelen.
- Afwegingskader voor het bepalen van bruikbaarheid van een bron.
- Afwegingskader voor de omgang met warmtebronnen binnen de regio, waarmee een verdeling van warmte mogelijk gemaakt gaat worden.

Spelregel Programma RES

Het is van belang dat er door de regio's wordt gewerkt met dezelfde aannames en vertrekpunten. Daarvoor zijn de volgende minimale vereisten voor een RES:

- Samenwerking, met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en burgers.
- De Stuurgroep RES in de regio bestaat minimaal uit bestuurlijke vertegenwoordiging van de netbeheerder, maatschappelijke partijen en bedrijfsleven. Het Rijk kan indien dit gewenst is vanuit de regio, als agenda- lid plaatsnemen in de stuurgroep.
- Verantwoordelijkheid, 12 maanden na de ondertekening van het Klimaatakkoord dienen de RES'en op te tellen tot de nationale opgave elektriciteit.
- Wind op zee is een separate opgave.
- De afspraken in het Klimaatakkoord zijn techniekneutraal. Daarmee bedoelen we dat in het Klimaatakkoord niet op voorhand een verdeling tussen verschillende technieken is afgesproken, maar zeker ook niet dat men voor maar een techniek kan kiezen.
- Vergelijkbaarheid van de regionale bijdragen voor hernieuwbare opwek en de mogelijkheid om deze te kunnen optellen, zijn belangrijk om zicht te houden op het behalen van de overkoepelende nationale doelstelling.
- Parallel aan het Klimaatakkoord wordt ook gewerkt aan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). NOVI gaat straks randvoorwaarden opleveren voor de RES voor wat betreft het beleid voor de fysieke leefomgeving.
- In de RES worden de volgend ruimtelijke principes benut voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging:
    - Zuinig en meervoudig ruimtegebruik;
    - Vraag en aanbod zo veel mogelijk dicht bij elkaar: dit bespaart ruimte voor infrastructuur;
    - Combineren van opgaven en investeringen met ander opgaven;
    - Aansluiten bij specifieke kenmerken van gebieden.
- Binnen de RES moet een redelijk afweging gemaakt worden tussen kosten en ruimtelijke kwaliteit.

- De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050. Herijking van de RES vindt iedere twee jaar plaats.
- Participatie is een belangrijk thema bij de totstandkoming van de RES. We streven naar zoveel mogelijk draagvlak, eigenaarschap en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en andere relevante partijen.

Deze handreiking vormt de basis waarop regio's voort kunnen bouwen aan de RES. Als regio is het mogelijk om een aanvullende uitwerking toe te passen. Zo omschrijft de huidige startnotitie reeds aanvullende producten voor de RES Noord- en Midden-Limburg.

Bijlage 2. Borging RES in het omgevingsbeleid

De opgaven die voortvloeien uit de Regionale Energiestrategie(RES) hebben grote impact op de fysieke leefomgeving. Vanuit het oogpunt van zorgvuldig ruimtegebruik en het voorkomen van afwenteling is het de kunst de energietransitie-opgave zoveel mogelijk te koppelen aan verstedelijkingsvraagstukken, klimaatadaptatie, mobiliteit, de transitie van landbouw, de ontwikkeling van natuur en het belang van cultureel erfgoed en in beeld te brengen waar mogelijke conflictsituaties kunnen ontstaan met bestaande activiteiten. Daarom is het van belang tijdens het opstellen van een RES rekening te houden met dergelijke maatschappelijke opgaven en bestaande activiteiten en een daarop toegesneden afstemmingsproces te organiseren.

Om de RES op een goede wijze door te laten werken in het beleid voor de fysieke leefomgeving is een aantal stappen aan te bevelen:

- Startdocument RES: het bestuurlijk startdocument RES heeft tot doel om bestuurlijk commitment te krijgen op het proces, inhoud, planning, organisatie en doel. Met het opstellen hiervan worden de mogelijke aanpassingen in het beleid voor de fysieke leefomgeving voorbereid.
- Participatie: Om ervoor te zorgen dat onderdelen van de RES na de totstandkoming daarvan zo goed als één- op- één inpasbaar zijn in omgevingsvisies, is het goed als de RES voldoet aan de eisen die het Omgevingsbesluit stelt aan participatie van belanghebbenden bij de totstandkoming van een omgevingsvisie.
- Omgevingsvisies: Bij het opstellen van een RES zijn de projectleiders omgevingsvisie en andere inhoudelijke medewerkers van de gemeenten, waterschap en provincie betrokken. We proberen hierbij kennis en ervaring van beide processen uit te wisselen en te benutten.
- Zoekgebieden: Zoekgebieden die in het RES-proces worden geduid moeten worden afgewogen tegen andere ruimtelijke claims en belangen in de fysieke leefomgeving. Er wordt inzichtelijke gemaakt welke uitkomsten in de RES conflicteren met bestaande bestemmingen in de fysieke leefomgeving en toekomstige claims en waar deze afspraken afwijken van bestaand beleid.
- Besluitvorming: De RES 1.0 wordt formeel vastgesteld door gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemene Vergadering van het Waterschap. Daarbij wordt aangegeven welke beleidswijzigingen worden doorgevoerd in het beleid en regels voor de fysieke leefomgeving (omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, waterbeheerprogramma's).

In de omgevingsvisie wordt de lange termijnvisie over de ontwikkelingen van het eigen grondgebied op hoofdlijnen omschreven. De Energietransitie maakt daar zeker deel van uit. Voor de uitvoering van een Omgevingsvisie kan eventueel een programma worden vastgesteld. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld samenwerkingsovereenkomsten tussen provincie en gemeenten worden gesloten.

Het omgevingsplan bevat regels voor activiteiten om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties waaraan instructieregels van het Rijk en/of provincie mede richting geven. Tevens kan het plan voor locaties binnenplanse beoordelingsregels bevatten met het oog op vergunningplichtige omgevingsplanactiviteiten voor energie-installaties of- infrastructuur. Gemeenten kunnen in een beleidsnotitie de ruimtelijke randvoorwaarden verduidelijken als in het bestaande omgevingsplannen geen afwijkingen zijn opgenomen ten gunste van opwekking van duurzame energie en regels en procedures niet geoptimaliseerd zijn.

Met de omgevingsvergunning wordt de energieinstallatie vergund. De omgevingsvergunning wordt in beginsel door het college van B&W verleend. De provincie en het Rijk kunnen voor grotere windparken voorzien in een projectbesluit, waarmee ook de omgevingsvergunning wordt verleend.

Als de RES eenmaal staat, kan eventueel besloten worden er een thematische structuurvisie van te maken.

Ruimtelijke afweging

Zowel in het kader van de RES als in de planvorming rond de provinciale en lokale omgevingsvisies speelt het vraagstuk van (nieuwe) ruimtelijke criteria voor inpassing van de opwek van duurzame energie in het landschap (locatie, inpassing). Op initiatief van de Provincie Limburg zal in samenwerking met gemeenten en met betrokkenheid van belanghebbenden een ontwerpend onderzoek naar de mogelijke scenario's voor ruimtelijke vertaling van de opgave duurzame energie in Limburg worden uitgevoerd en afgerond voor 1 oktober 2019. Daarbij zullen ook de kennis en ervaringen rond reeds bestaande afwegingskaders worden benut. Zo wordt een basis gelegd voor het formuleren van een afwegingskader, dat voldoende ruimte biedt om een verantwoord (energie)bod aan het rijk te kunnen doen binnen de randvoorwaarden van een goede ruimtelijke ordening. Door te werken met geïntegreerde werkgroepen zal het eindproduct eenvoudig ingebed kunnen worden in het RES-proces en de omgevingsvisie. Het resultaat van de werkgroepen kent geen eigenstandig besluitvormingsproces maar is een hulpmiddel om invulling te geven aan de RES en een bouwsteen voor de omgevingsvisie.

Bijlage 3

Regionale betrokkenheid belanghebbenden

Op regionaal niveau zijn belanghebbenden op onderstaande momenten betrokken bij de totstandkoming van de RES.

Activiteit	Doelgroep	Doel	Datum
Website RESNML	Iedereen	Informeren en inspreken	Continu
LinkedIn RESNML	Iedereen	Informeren	Continu
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	9 december 2019
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	18 februari 2020
Raadswerkgroep RESNML	Afvaardiging van raadsleden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap.	Consulteren	5 maart 2020
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	23 juni 2020
Intermezzo	Regionale belangenorganisaties	Samenwerken	3 september 2020
Regionale informatiebijeenkomst concept RES	Volksvertegenwoordigers	Informeren	3 september 2020
Raadswerkgroep RESNML: aanpak besparing	Afvaardiging van raadsleden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap.	Consulteren	29 oktober 2020
Regionale themasessie net impact	Volksvertegenwoordigers	Informeren	3 november 2020
Intermezzo	Regionale belanghebbenden	Samenwerken	3 november 2020
Intermezzo	Regionale belangenorganisaties	Samenwerken	5 november 2020
Regionale themasessie lokaal eigendom	Volksvertegenwoordigers	Infomeren	26 november 2020
RESNML-test	Iedereen	Informeren	Ntb
Online reactieformulier concept versie RES 1.0	Iedereen	Inspreken	Ntb
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	?
Regionale informatie-bijeenkomst RES 1.0	Volksvertegenwoordigers	Informeren	?

Volksvertegenwoordigers

Op lokaal niveau organiseren we:

- Informerende sessies zodat volksvertegenwoordigers gerichter input kunnen geven in de consulterende sessies.
- Consulterende sessies waarin volksvertegenwoordigers inhoudelijk kunnen reageren.
- Besluitvormende vergaderingen voor de uitgangspuntennotitie en de RES 1.0.

Op regionaal niveau hebben we:

- Een regionale raadwerkgroep opgericht. Deze raadswerkgroep bestaat uit afgevaardigden van de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap. De raadswerkgroep is diverse keren bij elkaar gekomen als zijnde klankbord.
- Een webinar georganiseerd voor alle volksvertegenwoordigers om ze bij te praten over de concept RES.
- Online regionale themasessies georganiseerd om volksvertegenwoordigers over specifieke onderwerpen te informeren zoals 50% lokaal eigendom en de impact op de energienetten

Belangenorganisaties

Naast de individuele contacten met de belangenorganisaties, hebben we verschillende gezamenlijke bijeenkomsten voor de klankbordgroep georganiseerd om ze te informeren en hun wensen en ideeën mee te nemen in de uitgangspuntennotitie, concept RES en RES 1.0.
De klankbordgroep bestaat uit de volgende partijen:

- Rijkswaterstaat
- WML (Waterleiding Maatschappij Limburg)
- Staatsbosbeheer
- Jong RES
- REScoop
- Buurkracht
- Natuur en Milieufederatie
- LLTB (Limburgse Land- en Tuinbouwbond)
- Glastuinbouw Nederland
- MKB-Limburg
- Limburgse Werkgeversvereniging
- Techniek Nederland
- Stichting Limburgs Landschap
- Woningcoöperaties in Noord- en Midden Limburg
- Aedes
- Holland Solar
- Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)
- Participatiecoalitie
- Ketensamenwerking Zuid
- Bouwend Nederland

Voor de totstandkoming van de RES 1.0 hebben we elke 5 á 6 weken een intermezzo sessie georganiseerd. In deze sessies werkten de werkgroepen samen met de leden van de klankbordgroep aan de RES 1.0. De intermezzo's werden afgesloten met een plenaire terugkoppeling waarbij iedereen kon aansluiten. Zo ook raadsleden waardoor de raadsleden geïnformeerd werden over de voortgang en advies konden geven.

Bijlage 4

Lokale betrokkenheid inwoners

1. **Gemeente Beesel**
   Gemeente Beesel heeft inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrokken bij het opstellen van de duurzaamheidsvisie en het Kader voor Opwekking van Duurzame Energie (KODE). Ze zijn de markt opgegaan, hebben pop-up standjes ingericht, een kidschallenge georganiseerd en workshops georganiseerd en masterclasses voor zon en wind. Met kaarten konden inwoners aangeven waar zon en wind kan komen. Op het gebied van energiebesparing is er een duurzaamheidstrefpunt in de bibliotheek, een eigen website ingericht en is de gemeente in gesprek met woningcorporaties.

2. **Gemeente Bergen**
   Gemeente Bergen heeft het programma VerduurSAMEN2030 opgericht. Vanuit dit programma communiceert de gemeente naar haar inwoners over duurzaamheid. Het doel is om het bewustzijn en de kennis onder inwoners te vergroten. VerduurSAMEN2030 communiceert actief naar inwoners via eigen communicatiekanalen en –middelen zoals de website en organiseert bijeenkomsten zoals een duurzaamheidsmarkt. Inwoners en bedrijven kunnen participeren in projecten zoals Zon op Bedrijfsdaken en postcoderoosprojecten. Het grootste project van VerduurSAMEN2030 is Energielandgoed Wells Meer. Een grootschalig energielandschap waar met zon en wind duurzame energie wordt opgewekt. Inwoners worden via diverse kanalen regelmatig over het project geïnformeerd. Gemeente Bergen organiseert speciale informatiemarkten, er is een meedenkgroep van inwoners opgericht en er is een speciale tool ontwikkeld waarmee inwoners input konden geven voor het ontwerp van het Energielandgoed.

3. **Gemeente Echt-Susteren**
   Inwoners van Echt-Susteren zijn geïnformeerd en betrokken bij de het opstellen van de Energievisie en het beleid voor zon en wind. Er zijn masterclasses en een webinar georganiseerd en de gemeente heeft een ronde langs alle wijken gemaakt. Participatie, zowel in het proces als financieel, is een belangrijk uitgangspunt in het beleidskader. Er is een proces opgesteld om participatie met de omgeving te borgen. De initiatiefnemers voor de vijf mogelijke zonneparken in de gemeente stellen een participatie- en communicatieplan op. Op het gebied van energie-besparing kunnen inwoners gebruik maken van energiecoaches en een energieloket. Op het gebied van warmte is er een webinar georganiseerd om inwoners bij te praten over de status.

4. **Gemeente Gennep**
   Gemeente Gennep merkt dat er vraag is naar advies op het gebied van duurzaamheid. Ze hebben daarom het Gemeentelijk Energieloket Gennep (GELG) opgericht. Dit is zowel telefonisch, digitaal als fysiek in de KennisKeuken van de bibliotheek bereikbaar. Daarnaast heeft de gemeente een duurzaamheidsmarkt georganiseerd en worden inwoners via de gemeentelijke website en social media geïnformeerd. Bedrijven kunnen meedoen aan het project ‘Zon op bedrijfsdaken’.

5. **Gemeente Horst aan de Maas**
   Onder de noemer ‘Wij Gaan Groen’ communiceert Gemeente Horst aan de Maas over alles wat met duurzaamheid te maken heeft. Zij zetten diverse kanalen en middelen in om inwoners te bereiken. Ze hebben een grote duurzaamheidsmarkt georganiseerd en zijn bezig met het opzetten van een energieloket. Er is een energiepanel samengesteld met diverse inwoners die fungeert als klankborgroep. In december 2020 beslist de gemeenteraad over het Kader voor Opwek van Duurzame Elektriciteit (KODE). Voor de totstandkoming van dit kader heeft de gemeente verschillende bijeenkomsten voor agrariërs, recreatieve ondernemers en natuurorganisaties georganiseerd, een enquête onder inwoners uitgezet en een speciale

enquête voor jongeren opgesteld. Na de vaststelling van KODE start Horst aan de Maas met gebiedsverkenningen waarbij op gebiedsniveau een verkenner in dialoog gaat met de omgeving.

6. **Gemeente Leudal**
   Gemeente Leudal heeft een campagne voor energiebesparing opgezet. Onderdeel van deze campagne is een website, een duurzaamheidskrant die huis aan huis is verspreid, een pop-up bespaarstore en inwoners worden via social media en verschillende webinars geïnformeerd. De gemeente heeft een energiekanskaart opgesteld voor de grootschalige opwek van duurzame energie. Hiervoor zijn bijeenkomsten voor inwoners, bedrijven en coöperaties georganiseerd waarbij ze aan de hand van een kaart van Leudal input konden leveren. Voor een aantal nieuwe zon op land projecten hebben initiatiefnemers en de gemeente bewonersavonden en keukentafelgespreken georganiseerd.

7. **Gemeente Maasgouw**
   Gemeente Maasgouw is aangesloten bij duurzaambouwloket.nl waar inwoners en ondernemers terecht kunnen voor gratis informatie en advies. Via eigen middelen en kanalen communiceert de gemeenten over duurzame maatregelen en subsidie mogelijkheden. In Maasgouw zijn nog geen initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie. In 2021 wordt er een beleid hiervoor opgesteld en worden inwoners hierbij betrokken.

8. **Gemeente Mook en Middelaar**
   In de gemeente Mook en Middelaar zijn nog geen initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie. De gemeente gaat wel een locatiestudie opzetten naar middelgrootschalige opwek. Op het gebied van energiebesparing kunnen inwoners gebruik maken van een voucher voor energiebesparende producten. Hier is een projectwebsite voor ingericht, een webinar georganiseerd en worden inwoners geïnformeerd via de gemeentelijke kanalen.

9. **Gemeente Nederweert**
   Voor de ontwikkeling van windenergieprojecten heeft Gemeente Nederweert uitgangspunten opgesteld. Participatie vormt een belangrijk onderdeel van deze uitgangspunten. In de gemeente is een windpark gerealiseerd waar inwoners nauw bij zijn betrokken en zowel de gemeente als de initiatiefnemer communiceert hierover. Via de gemeentelijke kanalen communiceert Nederweert over mogelijkheden voor energiebesparing en er is een speciale duurzaamheidskrant uitgegeven.

10. **Gemeente Peel en Maas**
    Gemeente Peel en Maas vindt dat iniatieven vooral van onderop moeten komen en probeert hierin te faciliteren. Er stond een Climate Change Game op de planning alleen door de corona maatregelen kon dit niet door gaan. Op het gebied van warmte zijn de eerste stappen gezet en wil de gemeente advies inwinnen voor hoe participatie hierin te organiseren. Via de gemeentelijke website communiceert de gemeente over duurzaamheid in zijn algemeenheid.

11. **Gemeente Roerdalen**
    Onder de noemer ‘Samen doen, Samen duurzaam’ communiceert Roerdalen over alles wat met duurzaamheid heeft te maken. Er is een speciale website ingericht, een campagne op social media uitgezet en een informatie avond georganiseerd. Voor de grootschalige opwek van duurzame energie is een enquête uitgezet, zijn er diverse sessies georganiseerd en zijn mogelijke gebieden in kaart gebracht door middel van de Climate Change Game.

12. **Gemeente Roermond**
    Gemeente Roermond heeft op hoofdlijnen aangegeven waar de grootschalige opwek van duurzame energie binnen de gemeentegrenzen kan plaatsvinden. Het is aan de initiatiefnemers om bij een concreet voorstel de communicatie richting de inwoners op te pakken. Op het gebied van warmte is de gemeente al een aantal jaren bezig met het aanleggen van een warmtenet. Inwoners worden op de hoogte gehouden via een speciale projectwebsite.

13. **Gemeente Venlo**
    Gemeente Venlo heeft de campagne 'Morgen in Venlo' opgestart over nieuwe energie, nieuwe natuur en nieuwe opwek. In 2021 starten ze met 80 belanghebbenden, van inwoner tot energiecoöperatie, om een Kader voor Opwek van Duurzame Energie (KODE) op te stellen. Hier worden digitale sessies voor georganiseerd. Op het gebied van energiebesparing is Venlo aangesloten bij het Duurzaam Bouwloket en communiceren ze via hun eigen gemeentelijke kanalen hierover. Voor de warmtetransitie is een pilot gestart in de wijk Hagenhorst. Daar is een woning van morgen ingericht en een beleidsambtenaar aanwezig die vragen van inwoners kan beantwoorden.

14. **Gemeente Venray**
    Onder de overkoepelende naam Venray Vergroent communiceert Gemeente Venray richting haar inwoners over duurzaamheid. De gemeente wil vooral aansluiten bij wat inwoners en bedrijven nodig hebben en dit samen met hen oppakken. Zo stond de gemeente met een duurzaamheidskraam in de bouwmarkt, zijn ze met dorps- en wijkraden in gesprek om samen een aanpak te formuleren en hebben ze samen met een bedrijvenvereniging een project voor energiescans opgepakt. Op het gebied van grootschalige duurzame opwek zijn er initiatieven voor zonneparken waarbij de omgevingsdialoog en participatie van de omgeving belangrijke pijlers vormen. Verder loopt er een verkenning naar een windpark. Een onafhankelijk omgevingsverkenner is met de omgeving van de potentiele gebieden hiervoor in gesprek. Er is een speciale werkgroep met inwoners, bedrijven en de energiecoöperatie geformeerd. De werkgroep kijkt onder andere naar de invulling van lokaal eigenaarschap. Daarnaast worden er verschillende informatieavonden georganiseerd. Op het gebied van de warmtetransitie heeft Gemeente Venray samen met de belangrijkste stakeholders zoals Enexis, woningcorporatie en het waterschap de technische verkenning afgerond. Op basis hiervan gaan ze in gesprek met inwoners.

15. **Gemeente Weert**
    Gemeente Weert heeft een beleidsdocument voor de opwek van duurzame energie vastgesteld. Hierin vormen draagvlak en het terugvloeien van de opbrengsten naar de gemeenschap belangrijke pijlers. De gemeente communiceert samen met Weert Energie en Wonen Limburger onder de noemer Warm Wonen Weert over energiebesparing. Het doel is om bewustwording te creëren en inwoners te verleiden maatregelen te nemen. Er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd om de diverse maatregelen en subsidiemogelijkheden toe te lichten en Gemeente Weert is aangesloten bij het Duurzaam Bouwloket.

Bijlage 5

Wat is grootschalige opwekking?

De ambitie voor de RES-regio Noord- en Midden Limburg is het grootschalig opwekken van 1,2 terawattuur (TWh) (naast kleinschalige nieuwe opwekking en al gerealiseerde voorzieningen). Dit is het uitgangspunt om de verkenning te starten naar zoekgebieden voor grootschalige opwekking.

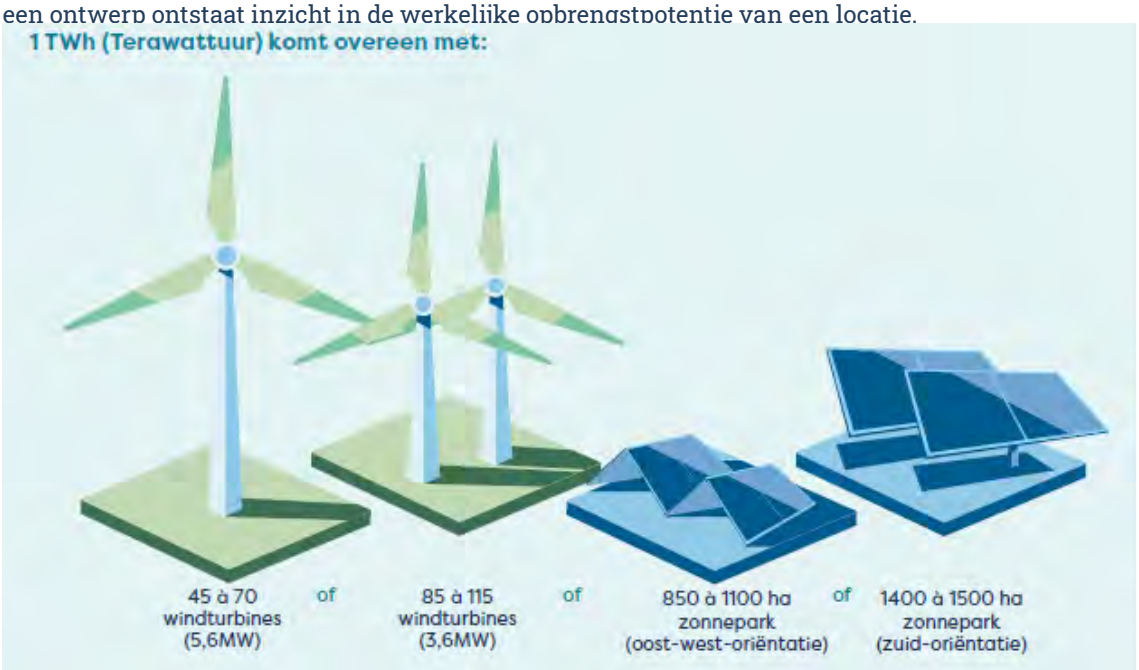
De opwekking van 1,2 TWh betekent (grofweg): 84 windturbines van 5-6 MW óf ruim 1800hectarezonnevelden (zuid-opstelling). [1 TWh staat gelijk aan 1000 GWh en aan 1.000.000 MWh]
Voor windturbines geldt dat het opgewekte vermogen erg afhankelijk is van zowel de hoogte als het vermogen. Om tot een hoeveelheid te komen zijn we ervan uitgegaan dat een turbine met een ashoogte van 120 meter en een vermogen van 3.5-4 MW het meest reëel is in deze regio.

Verschil in opbrengst

Over de opbrengst van zonnevelden en windturbines circuleren uiteenlopende cijfers. Uit verschillende stukken blijkt een groot verschil in opbrengstberekeningen, afhankelijk van locatie, vermogens, etc. De hier gebruikte cijfers zijn een realistisch en haalbaar gemiddelde op basis van de RES Handreiking. Ook zijn deze getallen gecheckt met ervaringscijfers en kengetallen van adviesbureau Sweco. Voor wind is de uitkomst in dezelfde orde van grootte als de RES-handreiking. Voor zon wordt een hogere hectareopbrengst mogelijk geacht.

In de bijlage is deze indicatie nader onderbouwd. Zoals gezegd wijkt voor zon het ervaringscijfer af van de RES Handreiking, waar 1 TWh wordt geproduceerd door 850 ha, oplopend tot zelfs 1500hectarezonneveld. We komen tot circa 800hectarezonneveld, uitgaande van een in de praktijk haalbare samenstelling van oost-west en zuid-opstelling (1.250 MWh p/ha p/jr) en rekening houdend met enige ruimte tussen/rondom de panelen. In de uitwerking kan onderzocht worden of deze hogere opbrengst per hectare realiseerbaar is.

De cijfers zijn gebaseerd op de huidige praktijk en stand der techniek. Naar verwachting stijgen de komende jaren de efficiëntie en opbrengsten van windturbines en zonneparken. Daarom is het raadzaam om de uitgangspunten van deze redeneerlijn steeds te updaten. Pas bij het maken van een ontwerp ontstaat inzicht in de werkelijke opbrengstpotentie van een locatie.

Bron: Handreiking RES

Bij grootschalige concentratie wordt de opgave over zo min mogelijk gebieden verdeeld. De tabel hieronder geeft een inzicht in de verdeelopties bij een gelijke verdeling tussen opwekking met zon en wind. Om de als hypothese gestelde 1 TWh te halen in één gebied zijn derhalve 50 turbines én 600hectarezonneveld nodig (voor spreiding over twee gebieden 25 turbines én 300hectarezonneveld etc.).

	1 gebied	2 gebieden	4 gebieden	6 gebieden	8 gebieden
Aantal turbines	48	24	12	8	6
Aantal ha. zon	400	200	100	67	50

Wanneer is sprake van concentratie en wanneer van versnippering? De zoektocht naar locaties wordt gestart met de aanname dat van grootschalige concentratie pas sprake is als in Limburg niet meer dan vier tot zes gebieden voor grootschalige opwekking worden benut. Het gaat dan om gebieden met ieder acht tot twaalf turbines én 100 tot 150hectarezonneveld (of een andere verhouding van zon en wind). Als deze omvang niet wordt gehaald, dreigt versnippering over Noord- en Midden Limburg. In Limburg zijn er geen gebieden waar acht tot twaalf windturbines kunnen worden geplaatst. Dat is vanuit landschappelijk perspectief ook niet wenselijk.

Anders gezegd: De zoektocht begint met te kijken naar gebieden waar ongeveer 0,2 TWh kan worden geplaatst met zon, wind of in de combinatie van zon en wind. In zo'n gebied komen de turbines en panelen in een -later te ontwerpen- logisch verband samen. Het kunnen diverse kleinere clusters zijn, binnen het grotere gebied. Altijd is daarbij sprake van een samenhangend ontwerp.

Als kanttekening bij dit startpunt wordt opgemerkt dat ook in een gebied met 0,1 TWh met alleen zon of wind, sprake is van grootschalige opwekking. Dergelijke gebieden moeten niet bij voorbaat worden uitgesloten. Ook moet overwogen worden om een gebied in de toekomst uit te breiden en de maatregelen na 2030 op te schalen. Dat geeft een doorkijk naar de verdere toekomst, waarin aanvullende maatregelen tot stand moeten komen.

Datadefinitie en relevante databronnen

Voor de bepaling van de huidige opwekking en de toekomstige projecten is de meest recente SDE-lijst gebruikt met een selectie van de projecten in de betrokken gemeenten. De ruimtelijke potentie in de regio is in eerste instantie bepaald vanuit een landschapsanalyse, getoetst aan het gemeentelijk beleid voor zover voorhanden. Enkele gemeenten hebben aangegeven het resultaat van het RES-traject af te wachten alvorens ruimtelijk beleid te definiëren, terwijl andere parallel aan het RES-traject nieuw beleid aan het formuleren zijn. Het resultaat van deze analyse is verder aangevuld middels een GIS-analyse, waarbij technische en wettelijke uitsluitings- en beperkingsgebieden zijn toegevoegd.

Voor de bespreking van de resultaten is gebruik gemaakt van de jaartallen 2020 (huidige opwekking), 2025 (geplande opwekking volgens SDE-lijst) en 2030 (potentie opwekking). Deze fasering houdt verband met de fasering voor de netimpactanalyse voor Enexis.

2020:

Huidige opwekking duurzame energie. De relevante data om de huidige opwekking te bepalen zijn afkomstig van de SDE-lijst (status gerealiseerd), waarbij onderscheid is gemaakt tussen

grondgebonden zon en grootschalige opwekking van zon-op-daken.

2025:

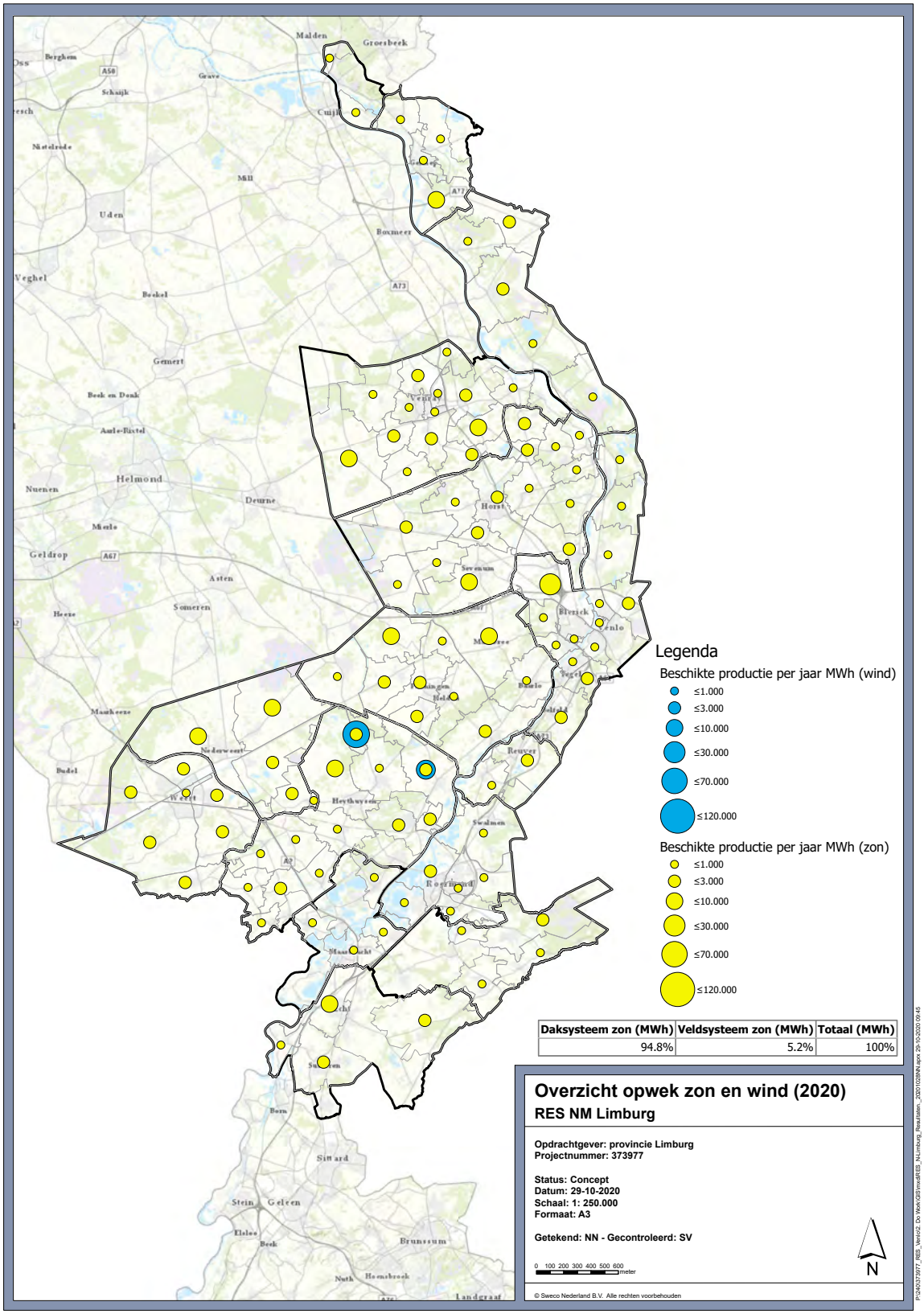
De projecten die in de planning staan. De basisdata komen van de SDE-lijst (status vergund), waarbij onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-3dak.

2030:

Voor de bepaling van de potentie zon en wind is gebruik gemaakt van een groot aantal data, afkomstig van het Nationaal Programma RES (NPRES), Provincie Limburg en openbare databronnen. De basis voor de data is NPRES. In overleg met en via de Provincie Limburg zijn de data vergaard, aangevuld met data afkomstig van het Nationale Georegister, zoals BAG- en BGT-data.

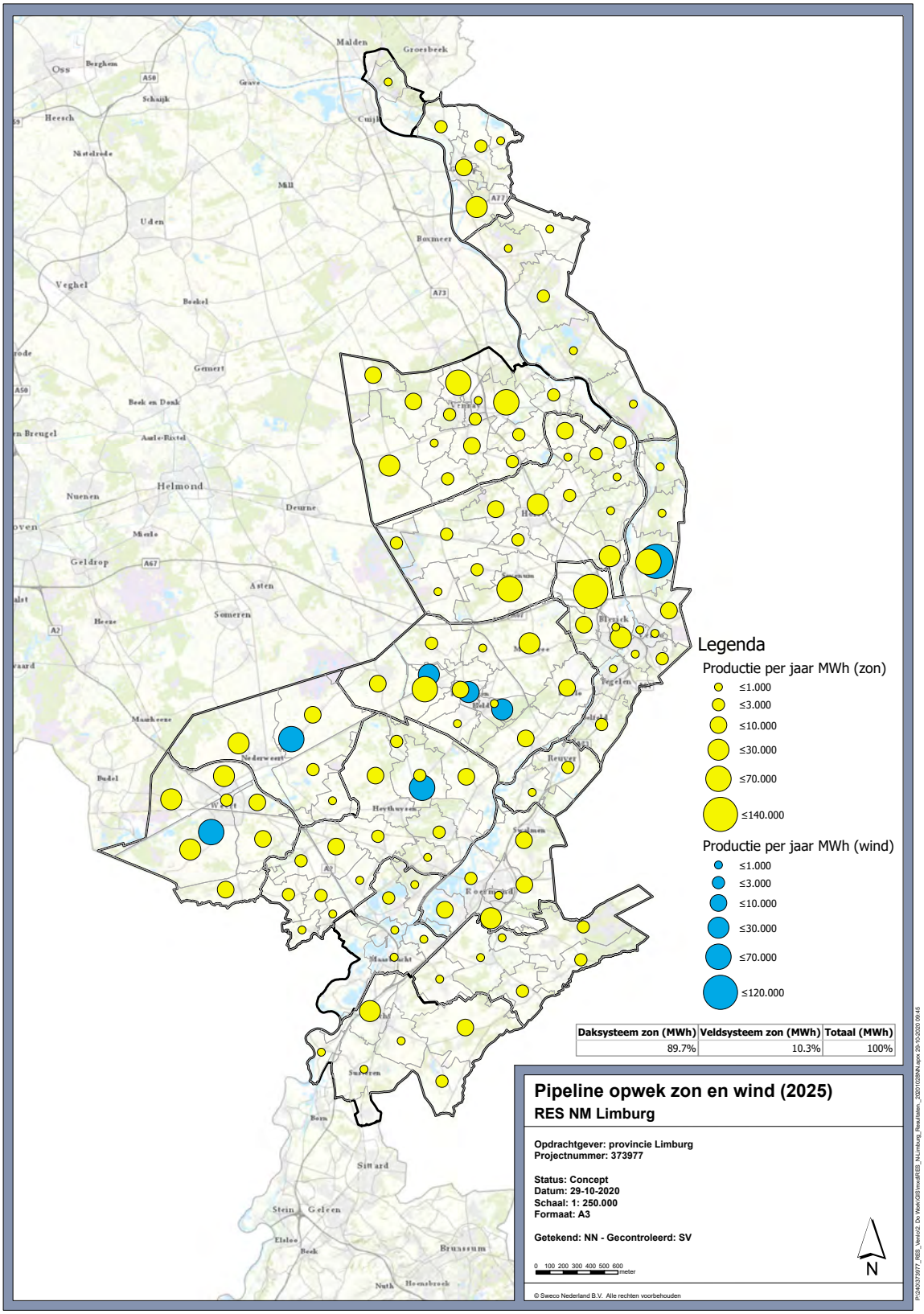
Bijlage 6

Gerealiseerde projecten - Kaart 2020

Bijlage 7

Pipeline projecten - kaart 2025

Bijlage 8

Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak

In de concept-RES-NML is de afspraak gemaakt om 'als RES-regio in te zetten op het verhogen van de slagingskans van geplande zon-PV projecten. Dit in verband met de slagingskans van 50% waar we vanuit NPRES mee rekenen. Dit betekent dat veel projecten om een bepaalde reden niet doorgaan en dit is letterlijk verspilde energie. Hiervoor zal een plan uitgewerkt worden hoe de regio deze projecten gaat aanjagen of ondersteunen zodat de realisatiegraad omhoog gaat'.

Deze bijlage is als volgt ingedeeld:

- 2.1. Aanpak voor het stimuleren van grootschalig (> 15 KWp) zon-op-daken.
  - 2.1.1 Stimuleren van SDE+ beschikte projecten zon-op-dak.
  - 2.1.2 Stimuleren onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking.

2.1 Aanpak stimuleren grootschalig zon-op-daken (>15KWp)

Zonnepanelen op daken spelen een belangrijke rol in de energietransitie en in het behalen van de landelijke doelstelling van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030. Ook in de Regionale Energiestrategie Noord- & Midden-Limburg is het realiseren van grootschalig zon-op-dak van essentieel belang om de gestelde ambitie van 1,2 TWh grootschalige opwek voor 2030 te behalen. Daarbij wordt in de Ontwerp-NOVI en de Limburgse zonneladder een voorkeur uitgesproken voor het realiseren van zonnepanelen op daken en gevels.

Analyse geeft aan dat in de RES-NML veel pijplijnprojecten met een SDE+ beschikking zon-op-dak nog onbenut zijn. In totaal gaat het om **885** pijplijnprojecten zon-op-dak met een totale verwachte elektriciteitsproductie van 662 GWh. Het is echter niet realistisch om ervanuit te gaan dat al deze projecten gerealiseerd worden. Om een realistisch beeld te geven hanteert het Nationaal Programma RES een slagingspercentage van 50% bij zon-PV projecten. Dit maakt de gewogen pijplijn zon-op-dak **331** GWh. Deze cijfers laten zien dat een hoog slagingspercentage van pijplijnprojecten zon-op-dak substantieel kan bijdragen aan het RES-bod van 1,2TWh (=1200 GWh). Er zit dus een grote winst in het stimuleren van deze projecten tot realisatie.
Naast deze pijplijnprojecten kent de RES-NML een gewogen restpotentie van 100 GWh voor grootschalig zon-op-daken. Dit zijn de onbenutte daken zonder SDE+ beschikking.

Uit een inventarisatie (bij gemeenten, provincies en andere RES-regio's) blijkt dat verschillende (ontzorgings)methoden bestaan voor het stimuleren van grootschalig zon-op-dak. Ook in de RES-regio Noord- & Midden-Limburg kennen gemeenten een gerichte aanpak (voorbeeld gemeente Bergen Zon-op-Bedrijfsdaken) of wensen hier een actievere rol in te vervullen. Op basis van de goede voorbeelden en de behoefte tot meer regionale samenwerking, beschrijft deze bijlage een **een regionale aanpak** voor het stimuleren van grootschalig zon-op-daken. Opgedeeld in (2.1.1) onbenutte SDE-beschikkingen en (2.1.2) onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking.

2.1.1. Stimuleren van SDE+ beschikte projecten zon-op-dak

Deadlines SDE+ beschikking
De SDE+ beschikking brengt verplichtingen met zich mee in de vorm van deadlines. Vanaf de najaarsronde van 2017 geldt voor projecten met een piekvermogen kleiner dan 1 MWp dat deze binnen 1,5 jaar na beschikkingsdatum gerealiseerd moeten worden. Voor dak-projecten vanaf 1 MWp geldt dat de opdrachten voor de realisatie van de zonnepanelen binnen 1,5 jaar verstrekt

moeten zijn en dat de panelen binnen 3 jaar na beschikking elektriciteit moeten leveren. Voor projecten met een beschikking van de voorjaarsronde van 2017 of eerder geldt dat voor alle projecten zon-op-dak de opdrachten binnen 1,5 jaar verstrekt moeten zijn en binnen 3 jaar gerealiseerd moeten zijn. Projecten met een uiterlijke realisatietermijn in 2020 kunnen vanwege COVID-19 onder voorwaarden worden verlengd met één jaar.

Indien de deadlines voor het verstrekken van de opdrachten of de realisatie van het project niet gehaald worden, dan kan de beschikking worden ingetrokken door RVO. Als dat gebeurt mag er op dezelfde locatie 3 jaar lang geen nieuwe aanvraag worden ingediend. Aangezien er een tijdsdruk zit op projecten met een beschikking, is hiervoor een andere aanpak benodigd dan voor het stimuleren van dakeigenaren zonder een subsidiebeschikking.

SDE+ beschikking: en dan?
De ondernemer heeft SDE+ aangevraagd en toegekend gekregen en staat nu voor een heel aantal stappen en besluiten. Het proces dat hij moet doorlopen kan beschreven worden vanuit het perspectief van de klant, de zogenoemde **klantreis**. Deze bestaat uit 10 stappen en kent daarin meerdere momenten die potentieel leiden tot het stilvallen van het project:

1. Ontvangst SDE+ beschikking, en wat nu?
2. Oriëntatie, wat moet er allemaal geregeld worden?
3. Technisch, kan het qua dak of de aansluiting wel?
4. Financiering, hoe betaal ik het?
5. Verzekering, lukt dat?
6. Selectie en inkoop, wie is de beste partij?
7. Realisatie zonnedak
8. Administratieve afhandeling
9. Stroomproductie en start inkomsten
10. Beheer en onderhoud van de installatie.

Uit de inventarisatie blijkt dat tijdelijk of volledig stilvallen van het project met name plaatsvindt in de bovengenoemde stappen 2 t/m 6. Genoemde redenen voor het niet-realiseren van de SDE+ beschikking:

- Onvoldoende inzicht in de businesscase, de economische en energetische waarde van de SDE+ beschikking;
- Geen tijd en/of kennis voor de marktuitvraag;
- Geen geld beschikbaar of niet zelf willen investeren;
- Onbekendheid draagkracht dak; Het dak moet gerenoveerd worden en/of bevat asbest;
- Onvoldoende teruglevercapaciteit op het net beschikbaar (transportindicatie wordt slecht voor bepaalde periode door netbeheerder verstrekt);
- Onduidelijkheid over afspraken **split incentive** tussen eigenaar en huurder gebouw;
- Onduidelijkheid over het verzekeren van de zonnepanelen;

Voorstel voor aanpak: Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak
Wij stellen voor om een Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak op te zetten. Een team dat bedrijven en instellingen met nog niet-gerealiseerde SDE+ beschikkingen ondersteunt naar versnelde realisatie. Het versnellingsteam heeft de focus op ondersteuning van de eerdergenoemde klantreis stap 2 t/m 6. Het versnellingsteam bestaat uit professionele adviseurs i.c.m. vertegenwoordiger(s) vanuit de RES-NML en/of gemeente. Primaire focus van het versnellingsteam is gericht op het opwekken van zonne-energie. Op hoofdlijnen doorloopt het Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak de volgende vier essentiële stappen:

à Stap 1: Prioriteren van kansrijke daken met SDE+ beschikking
Het is niet zinvol om alle projecten met onbenutte SDE-beschikkingen na te jagen. Het gaat hierbij in de regio Noord- en Midden-Limburg in totaal om 885 projecten, waardoor een keuze

gemaakt moet worden. Dit kan aan de hand van een aantal criteria. In eerste instantie zal er gekeken worden naar (1) de SDE-deadlines. Tevens zal onderzocht moeten worden of er (2) transportcapaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar is. Als er geen transportcapaciteit beschikbaar is, dan is het niet zinvol om projecten na te jagen die een deel van de opgewekte elektriciteit terugleveren op het net. Een derde selectiecriterium geschiedt op basis van (3) grootte van de aan te brengen installatie (in MW), waarbij de grootste installaties in MW prioriteit kennen (snel impact maken).
Uit de bovenstaande criteria (SDE-deadlines; beschikbaarheid netcapaciteit; omvang installatie) kan een lijst met potentiële projecten worden samengesteld. Afhankelijk van de capaciteit en financiële middelen van het versnellingsteam worden tussen de 50 en 200 projecten uitgekozen.

à Stap 2: Uitwerken oplossingen per obstakel
Om de potentiële projecten zon-op-dak effectief te stimuleren tot realisatie, zal ervoor gezorgd moeten worden dat voor de belangrijkste en vaak voorkomende obstakels een oplossing wordt aangedragen. De 'adviseurs' dienen parate kennis en professionele ervaring te hebben op het gebied van zonne-energie, dakconstructies, SDE+ subsidies, aanvullende financieringsmogelijkheden, besparingsmaatregelen, ESCo en verzekeringsmogelijkheden van zonnepanelen.

à Stap 3: Benaderen kansrijke dakeigenaren
Na het opstellen van de lijst met kansrijke projecten neemt het versnellingsteam zon-op-dak contact op met de betreffende dakeigenaren en/of aanvrager van de SDE-subsidie. Deze aanpak vergt maatwerk:

- De locaties met het hoogste potentieel kunnen fysiek bezocht worden, om de oplossingen en plannen persoonlijk toe te lichten. Door de grote locaties extra aandacht te geven, wordt de totaalimpact vergroot. Met behulp van deze stap worden dakeigenaren die ondersteuning wensen geholpen. Waar nodig worden oplossingen locatie-specifiek gemaakt.
- Vanuit parate kennis en ervaring van de adviseur, kunnen de dakeigenaren op maat voorzien worden van antwoorden en oplossingen. Het credo van deze aanpak is 'regionaal organiseren, lokaal implementeren'. Lokale partijen worden betrokken / geraadpleegd in het adviestraject.
- Uit de inventarisatie blijkt dat een informatiebijeenkomst niet geschikt is voor deze doelgroep. Dit vanwege de diversiteit van de obstakels die zij ervaren. Persoonlijk contact levert vertrouwen op.

à Stap 4: Monitoring en bijstellen aanpak
Het versnellingsteam richt een monitoringssysteem op waarin de realisatiegraad van SDE+ beschikte zon-op-dak projecten wordt bijgehouden. Dit monitoringssysteem kent een indeling per sector, omvang van het project, locatie en specifieke inspanningen vanuit het versnellingsteam. Op basis van deze monitoring kunnen in de RES2.0 gerichte acties worden opgezet om zon-op-dak in de regio NML te realiseren.

2.1.2. Stimuleren onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking

Voor het stimuleren van zonne-energie bij dak eigenaren zonder SDE-beschikking is een andere aanpak benodigd. Deze onbenutte daken hebben niet te maken met deadlines vanuit de SDE-beschikkingen. Deze dak eigenaren dienen goed geïnformeerd te worden over de mogelijkheden/ kansen van zonnepanelen op daken en de bestaande (financiële) regelingen.

In onze regio RES-NML bedraagt de gewogen restpotentie van grootschalig zon-op-dak (>15KWp) zonder SDE+ beschikking 100 GWh. De wens is om voor invulling van dit onbenut dak-potentieel aan te sluiten bij bestaande regionale netwerken / structuren en aankomende

ontzorgingsmethoden in onze regio. Tabel 4 geeft een aanpak weer voor de doelgroepen maatschappelijk vastgoed en bedrijven en commercieel vastgoed. Het stimuleren van grootschalig zon-op-daken zal hierbij samengaan met advisering over energiebesparende maatregelen.

Bij deze aanpak is het wenselijk een digitaal hulpmiddel in te zetten waarmee gebiedsgericht gezocht kan worden naar de onbenutte grote daken in onze regio. De Provincie is voornemens om de Duurzaamheidskaart PRO aan te schaffen en beschikbaar te stellen voor gemeenten en genoemde partijen in tabel 4. Naast het in kaart brengen van de potentie zon-op-dak is deze tool ook geschikt voor gebiedsgerichte monitoring.

Tabel 4 Stimuleringsaanpak zon-PV op onbenut dak-potentieel per doelgroep

Doelgroep	Toelichting en voorgestelde aanpak
maatschappelijk vastgoed	De 'Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed' is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ter beschikking gesteld. Deze regeling voorziet in het verstrekken van specifieke uitkeringen aan provincies van ten hoogste € 2 mln. per provincie (incl. BTW) voor het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van de gebouwen die zij in eigendom hebben. Het gaat hierbij om **onderwijsinstellingen, zorginstellingen, gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en culturele instellingen**. In dit ontzorgingsprogramma is naast besparingsmaatregelen specifiek aandacht voor het realiseren van zonnepanelen op daken. Per specifieke doelgroep worden duurzaamheidscoaches en projectfacilitators ingezet om de maatschappelijk vastgoedeigenaren te ontzorgen. ▪ De Provincie Limburg dient in november 2020 een aanvraag in bij RVO om dit ontzorgingsprogramma ook in Limburg uit te rollen. Bij toekenning beoogde start traject Q3 2021; ▪ Gecombineerde aanpak besparen en opwekken: 1x adviseur / duurzaamheidscoach aan tafel; ▪ Zo mogelijk betrekken e-coöperaties en regionaal bedrijfsleven; ▪ Gemeenten faciliteren en dragen aanpak uit richting doelgroepen; ▪ Voorafgaand aan start traject noodzakelijk om doorlopend af te stemmen met gemeenten en RES;

Verduurzaming bedrijven en commercieel vastgoed

Aansluiten en afstemmen met initiatieven en ontwikkelingen in onze regio.

Stichting Groene Economie Limburg heeft het project 'Charter Energietransitie MKB' ontwikkeld. Het doel is om Limburgse ondernemers van zowel individuele ondernemingen als bedrijventerreinen te helpen bij het oppakken van energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking. Met diverse activiteiten, variërend van informatievoorziening, kennisontwikkeling en advisering vanuit energiescans tot het helpen met financiering van maatregelen, ontzorgen zij ondernemers in het MKB.

- **Voorstel** om aanpak Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen: cofinanciering regelen en afstemmen met RUDLN. Bij cofinanciering vanuit de regio expliciet aandacht voor zon-op-dak bij benaderen MKB. Nadere uitwerking verloopt via het spoor 'energiebesparing'. Duurzaamheidskaart PRO beschikbaar stellen aan 'Charter Energietransitie MKB'.

OP Zuid verduurzaming bedrijventerreinen: In samenwerking met LWV, Ondernemend Venlo de gemeente Venlo en Rabobank Venlo is er toegewerkt naar een subsidieaanvraag in het kader van OP Zuid programma voor de verduurzaming van de bedrijventerreinen. In april 2020 is daarvoor een vanuit OP Zuid 1,8 mln. euro subsidie binnengehaald. Daarmee kunnen ondernemers op Limburgse bedrijventerreinen verder 'ontzorgd' worden als het gaat om verdere verduurzaming. De aanpak is gericht op de omslag van fossiele brandstoffen naar energiebesparing en collectieve duurzame energie opwekking op bedrijventerreinen. Begonnen wordt in Venlo, maar ook voor Roermondse en Maastrichtse bedrijventerreinen worden acties ontwikkeld.

- **Voorstel** om ontzorgingsaanpak LWV op bedrijventerrein-niveau te ondersteunen en waar mogelijk uit te breiden: afstemmen met bedrijventerrein organisaties en RUDLN. Duurzaamheidskaart PRO beschikbaar stellen aan LWV zodat zij relevantie daken kunnen bepalen.

Optioneel: Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak inzetten voor het benaderen van dakeigenaren zonder SDE+ beschikking. Dit Versnellingsteam zon-op-dak heeft de kennis, expertise en lokale ervaring in huis om ook deze doelgroep te enthousiasmeren on zonnepanelen te realiseren.

Wettelijk spoor: De RUD Limburg-Noord voert in opdracht van de 15 NML gemeenten en de Provincie de milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Op grond van de landelijke wet- en regelgeving gelden voor veel bedrijven al sinds 1993 energiebesparingsverplichtingen. Voor het realiseren van de nationale en regionale klimaatdoelstellingen is het essentieel dat bedrijven in de regio werk maken van energiebesparing en duurzame opwekking. Voorstel is om bij het toezicht op bedrijven door RUDLN ook actief de mogelijkheden van zonnepanelen op daken aan te kaarten. Hierbij doorverwijzen naar partijen die hierbij kunnen ondersteunen (LWV, Stichting Groene Economie, ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed). De Duurzaamheidskaart-pro wordt beschikbaar gesteld aan de RUDLN zodat zij de potentie van het dak kunnen bepalen.

Bijlage 9

Landschap als drager van grootschalige opwek

1.1 Inleiding

In de concept RES zijn de zoekgebieden voor grootschalige energie opwek op land in beeld gebracht. Omdat het om globale gebieden ging, zijn deze verbeeld in de zogenaamde veegkaart. Ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit zijn er uitgangspunten geformuleerd en onderbouwd. De belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot het aspect landschap uit de concept RES zijn;

1. Voorkeur voor grootschalige clustering
2. Aansluiten bij gebiedskenmerken
3. Kenmerken en identiteit van het gebied staan centraal

Voor de RES 1.0 heeft een nadere detaillering van de zoekgebieden plaatsgevonden, gebaseerd op de karakteristieken en kernkwaliteiten van de landschapstypen. Deze zijn opgesomd in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is het ontwikkelperspectief van grootschalige zon op land methodologisch verwoord in een ontwikkelkader. Deze is verder uitgewerkt in leidende principes in hoofdstuk 4.

In een volgende fase (RES 2.0) gaan we scenario's van grootschalige ontwikkelingen in de regio spiegelen aan de methodologie en leidende principes. Het doel is daarmee dat we een uitspraak kunnen doen over de mogelijkheden voor grootschalige ontwikkelingen in de regio. In een matrix zullen de mogelijkheden vertaald worden naar ontwerpprincipes, gekoppeld aan enerzijds de landschapstype en anderzijds rekening houdend met de schaal van de beoogde ontwikkeling. Deze matrix beschouwen wij als een belangrijke handreiking voor gemeenten om in de toekomst ontwikkelingen te kunnen beoordelen en onderling te kunnen afstemmen.

Onderstaand is de context van kenmerken, typen en waardering van het landschap, zoals beschouwd in het concept RES, samengevat.

1.2 Geschikte landschapskenmerken

Het ene landschap leent zich meer voor grootschalige inpassing van zonneweides dan het andere. In de concept RES is onderzocht welke landschapskenmerken bijdrage aan de geschiktheid voor grootschalige toepassing van zon op land. Het gaat vaak om de aanwezigheid en combinatie van de volgende kenmerken:

- Grootschalige landschappen
- Gebieden met een vlakke bodem (reliëf)
- Open of halfopen landschappen
- Rationele verkaveling met rechthoekige of blokvormige perceelvormen
- Gebieden met weinig cultuurhistorische tijdlagen
- Gebieden met weinig natuurwaarden/ biodiversiteit
- Gebieden met beperkte bebouwingsdichtheid en afstand tot bebouwingskernen
- Kavelgrenzen met noord-zuid en oostwest-strekking
- Grootschalige omkadering van perceelcomplexen

1.3 Geschikte landschapstypen

Het Landschapskader Noord- en Midden- Limburg geeft voor de regio een eenduidige indeling van landschapstypen, met een beschrijving van hun kenmerken. Dit kader is gebruikt om op hoofdlijnen aan te geven welke landschapstypen in beginsel geschikt zijn voor grootschalige opwek zonne-energie. Dit zijn de droge- en natte heideontginningen en een deel van de veen-en

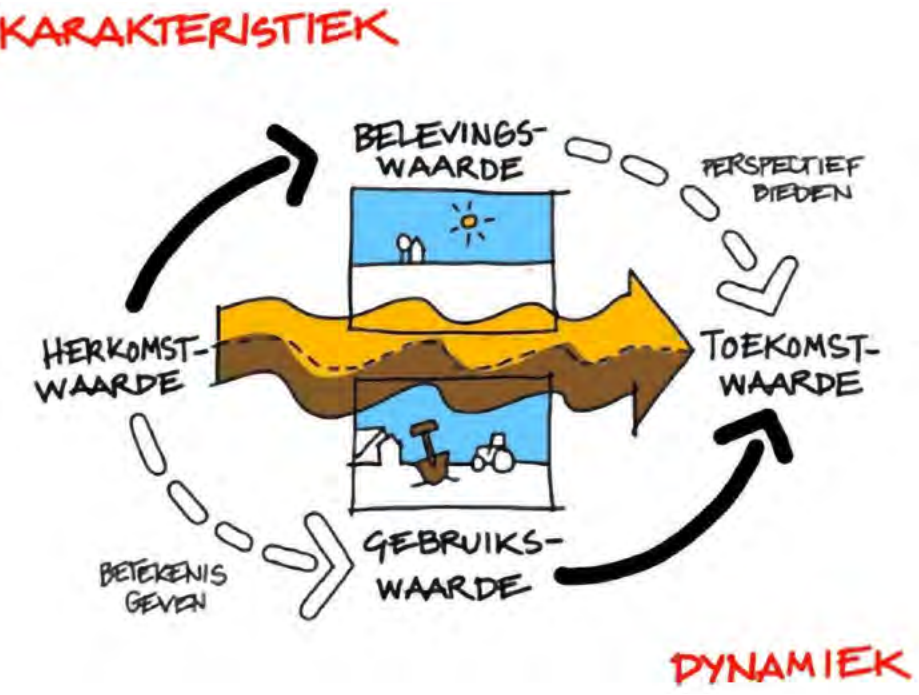
plateauontginningen. Binnen deze landschapstypen zijn gebieden aanwezig met de bovenstaande geschikte gebiedskenmerken. Het betreft in ieder geval op de meeste plateau-ontginningen na, allen jonge ontginningslandschappen. Over het algemeen hebben deze landschappen voldoende “draagvermogen” in zich om grootschalige energieprojecten op te vangen. De specifieke landschapskenmerken kunnen echter plaatselijk verschillen, daarom is het van het belang om telkens de geschikte landschapskenmerken in relatie tot ‘het project in ogenschouw te nemen.

1.4 Ruimtelijke kwaliteit, nu en later

In het Landschapskader Noord- en Midden Limburg is de ruimtelijke kwaliteit (de karakteristiek) benaderd vanuit de natuurlijke en cultuurhistorische gegevens en de visueel-ruimtelijke beleving van het landschap. De bijbehorende ontwikkelvisies geven ook richting aan het meest passende landgebruik.
De ruimtelijke karakteristiek is geen vast gegeven en staat niet op zichzelf, het wordt beïnvloed door veranderingen die dynamiek brengen. Het Regionaal ruimtelijk kwaliteitskader Noord- en Midden Limburg gaat uit van de landschappelijke karakteristieken die beschreven zijn in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en brengt dit in verband met vier typen waarden die verleden, heden en toekomst met elkaar in verbinden. Met dit model kan de ruimtelijke kwaliteit met de tijd en de thematiek mee ontwikkelen.

- Herkomstwaarde = ontstaansgeschiedenis
- Belevingswaarde = diversiteit + identiteit + schoonheid
- Gebruikswaarde = doelmatigheid + functionele samenhang
- Toekomstwaarde = duurzaamheid + aanpasbaarheid + beheerbaarheid

Zowel het landschapskader als het Regionaal ruimtelijk kwaliteitskader geeft handvatten om de opgave voor het realiseren van grootschalige opwek van energie op landvorm te geven met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit dient dan ook in beeld gebracht worden om de ontwikkeling (dynamiek) een kans te bieden met behoud of versterking van de karakteristieken en de toekomstwaarden.

Landschappelijke context voor de RES 1.0

2.1 Inleiding

In onderstaand kader worden de karakteristieken en kernkwaliteiten van de ontginningslandschappen weergegeven (Zoals in de concept RES genoemde heide, veen- en plateau ontginningen). Deze karakteristieken en kernkwaliteiten vormen de basis van de beoordeling of en op welke wijze de ontginningslandschappen geschikt zijn voor een grootschalige ontwikkeling zon op land. Het uitgangspunt daarbij is het behouden en versterken van de waarde van het landschap nu en in de toekomst.

ONTGINNINGSLANDSCHAPPEN

De karakteristieken en kwaliteiten van de ontginningslandschappen verschillen onderling. Maar binnen de grootschalige delen van de ontginningslandschappen zien we veel overeenkomsten.

Karakteristieken en kernkwaliteiten van grootschalige ontginningslandschappen

- open tot halfopen groene landschappen met vergezichten
- lange zichtlijnen van rechte wegen en sloten
- regelmatige blokverkaveling en soms strokenverkaveling
- heldere en goed leesbare structuren met regelmaat en ritme.
- bebouwingsarm, boerderijen met erven op regelmatige afstand of in linten
- soms aanwezigheid van karakteristieke boerderijen zoals ontginningshoeves
- goed herkenbare ontginningsstructuren
- beeldbepalende laanstructuren
- ingericht en geschikt voor grootschalige landbouw
- ruimte en relatieve rust
- ruimte voor soorten van open landschappen

De waarde van het landschap kan vanuit verschillende invalshoeken worden benaderd.

Herkomstwaarde

Ontginningslandschappen zijn planmatig, rationele en bedachte landschappen. In het ene geval zijn ze in een keer bedacht en gemaakt, in het andere geval is de ontginning in verschillende tijdfasen tot stand gekomen. Ze weerspiegelen daardoor allen op hun eigen manier de mogelijkheden van die tijd en het heersende gedachtengoed met betrekking tot de optimale inrichting en benutting van het landschap. Daarmee zijn de ontginningsstructuren van historische betekenis en dragen ze bij aan de identiteit van de plek.

Belevingswaarde

Noord- en Midden Limburg kent een grote afwisseling van landschapstypen. De randen van de meeste grootschalige agrarische ontginningslandschappen worden op diverse plekken gevormd door boskernen, beboste zones of oude cultuurlandschappen. Door de ligging van ontginningslandschappen, binnen deze halfopen of besloten landschappen, brengen ze een verassende afwisseling in karakter, schaal en openheid. Vooral tussen de Maas en de Staatsgrens is deze contrastwerking aanwezig. Een contrast dat sterk bijdraagt aan de identiteit en de toeristische aantrekkelijkheid van de regio.

Gebruikswaarde

De grootschalige ontginningslandschappen worden vooral gebruikt als intensieve agrarische productielandschappen. Ze zijn ingericht en vaak aangepast voor een efficiënt landgebruik en zijn geschikt gemaakt voor met maximale opbrengst. Grote kavelmaten en waterbeheer dat in de meeste gevallen vooral gericht is op een vroege start van de teelten in het voorjaar, dragen daar toe bij.

Door intensieve landgebruik en het ontbreken van overhoekjes en de schaarste aan groenelementen zijn de grootschalige landbouwgebieden tegenwoordig voor veel plant-, en diersoorten ongeschikt. Maar op sommige plekken, zoals in wegbermen, langs greppels en sloten groeien nog typische planten van het landschap van voor de ontginning. In de regel hebben deze landschappen echter een lage biodiversiteit. Daar tegenover zijn ze voor bepaalde soorten juist van belang. Soorten van open agrarische landschappen, zoals haas en akker- en weidevogels kunnen profiteren van de openheid, rust en het landgebruik. In het bijzonder zijn deze landschappen van belang voor pleisterende en foeragerende trekvogels (zoals kraanvogel) en hier overwinterende soorten, zoals diverse soorten ganzen.

Toekomstwaarde
Door de grootschalige opwek zon-op-land, zoals beoogd in deze RES 1.0 zal de belevingswaarde en gebruikswaarde van de projectgebieden veranderen. Om te zorgen voor een nieuwe en meervoudige gebruikswaarden van het landschap is het van belang om andere ruimtelijke opgaven te verbinden aan de ontwikkeling (zie koppelkansen). Voor de ruimtelijke kwaliteit is het van belang deze nieuwe gebruikswaarden vorm te geven vanuit de herkomstwaarde en gericht op nieuwe belevingswaarden.
Om dit concreet te maken voor de geschikte gebieden in de ontginningslandschappen zijn leidende principes opgesteld.

2.2 Specifieke karakteristieken van ontginningslandschappen

Ontwikkelperspectief

3.1 Effecten van zonneparken

De aanleg van zonnevelden brengt altijd grote veranderingen in verschijningsvorm, gebruik en aard van het landschap met zich mee. Niet alleen de totale planopzet maar ook de constructie, tussenruimte, richting en hoogte van de opstellingen spelen een grote rol op de kwaliteit en het functioneren van het landschap. Doel is om verlies aan functies en kwaliteiten te minimaliseren en kansen voor verbetering of andere ruimtelijke opgaven te benutten.

Uitgangspunt voor een grootschalige ontwikkeling is minimaal het behoud van de waarde van het landschap, zoals beschouwd vanuit de verschillende invalshoeken in het voorgaande hoofdstuk. Het ene landschap kan eenvoudiger een grootschalige ontwikkeling herbergen dan een ander landschap (draagvermogen). Het Daarmee is het ene landschap geschikter dan het andere landschap. Analoog aan de zonneladder geven we in de Ontwikkelingsladder gradatie aan de geschiktheid van het landschap voor een grootschalige ontwikkeling.

De aanleg van zonneparken brengt dus altijd veranderingen in verschijningsvorm en het functioneren van het landschap met zich mee. De effecten worden sterk bepaald door de schaalgrootte van het landschap en van de oppervlakte van de ontwikkeling zelf. De verhouding tussen beide bepaald in sterke mate wat dit betekent voor beide en is een belangrijk uitgangspunt voor de invulling van de ontwikkelingsladder.
Ontwerpend onderzoek biedt mogelijkheden in de zoektocht naar het draagvermogen van een ontwikkellocatie en kan de omgeving en bestuurders meenemen in het proces.

3.2 Ontwikkelingsladder voor grootschalige ontwikkelingen

In onderstaande tabel is de ontwikkelingsladder weergegeven. De ontwikkelingsladder kan worden gebruikt in het afwegingsproces rondom de ontwikkeling, gepland in een van de eerder genoemde ontginningslandschappen (zie onder paragraaf 2.1 en 2.2). Indien de geschiktheid van het landschap (zie 1.2) afdaalt richting niet geschikt, dient strikter overwogen te worden om het initiatief aan te passen of niet op die plek toe te laten.

Geschiktheid landschap voor grootschalige opwek zon-op-land	Omschrijving
Zeer geschikt	De ruimtelijke maatvoering is groot genoeg om de grootschalige ontwikkeling op te vangen, opschaling van kavelmaten is niet nodig. Het gebied heeft de geschikte landschapskenmerken (volgens 1.2)
Grotendeels geschikt	Landschappelijk ruimtelijke maatvoering is bijna groot genoeg om de grootschalig ontwikkeling op te vangen. Opschaling van kavelmaten is nauwelijks aan de orde. De karakteristieke structuren en patronen blijven behouden. Het gebied heeft de geschikte gebiedskenmerken, maar de grootschaligheid is plaatselijk te beperkt.
Nauwelijks geschikt	Aanpassing van landschappelijke structuren zijn noodzakelijk voor de grootschalige ontwikkeling. Het gebied is te kleinschalig en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken.
Niet geschikt	De gebiedskenmerken zijn niet of nauwelijks aanwezig. Een grootschalige ontwikkeling vergt een dermate grote aanpassing van het landschap dat de identiteit (herkomstwaarde) en de karakteristiek landschapsstructuren verdwijnen of te sterk aangetast worden.

3.3 Uitwerking ontwikkelingsladder

In onderstaande paragraaf zijn de categorieën uit de ontwikkelingsladder nader toegelicht.

Zeer geschikt

Deze Initiatieven zijn mogelijk binnen de potentiegebieden. Het gaat hierbij om doorgaans grote tot middelgrote Initiatieven die binnen de kavelmaat passen en in aantal dermate zijn, dat ze zich schikken in het landschap waarbij het beeld van het landschap wel veranderd maar de patronen en karakteristiek behouden blijven. De maat en schaal van het betreffende landschapstype is bepalend voor de maximale omvang van de ontwikkeling.

Koppelkansen, zoals versterken van de groen - blauwe dooradering, zijn in de regel ook binnen de bestaande patronen te realiseren. Initiatieven dragen bij aan de versterking van het landschap met het oog op de toekomstwaarde.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- De ruimtelijke maatvoering is groot genoeg om de grootschalige ontwikkeling op te vangen
- Opschaling van kavelmaten is niet nodig. Het gebied heeft de geschikte landschapskenmerken (zie par. 1.2) waardoor de karakteristiek behouden blijft.

- De kernkwaliteiten van het landschap (zie ook paragraaf 2.2) worden niet aangepast (denk hierbij aan bv. aan laanstructuren en watergangen.) maar op een goede manier ruimtelijk ingepast en versterkt.
- De Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land zijn van toepassing (hfdst. 4).
- Een SWOT analyse geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.
- Inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik (basis uitgangspunt van de RES)

Grotendeels geschikt

Deze Initiatieven zijn mogelijk binnen de potentiegebieden. De schaal van het initiatief vergt op plekken aanpassingen van landschappelijke structuren, maar de huidige opzet van het landschap blijft goed herkenbaar.
De geschiktheid is beperkt omdat de ontwikkeling leidt tot een aanpassing van het landschap. Derhalve dient de aanpassing te worden vergezeld van een onderbouwing waarin is weergegeven op welke wijze de kwaliteiten van het landschap minimaal behouden blijft.
.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- Landschappelijk/ ruimtelijke maatvoering is bijna groot genoeg om de grootschalig ontwikkeling op te vangen.
- Opschaling van kavelmaten is mogelijk aan de orde en vraagt om een onderbouwing.
- De karakteristieke structuren en patronen blijven ten allen tijden behouden.
- De kernkwaliteiten1 van het landschap (zie paragraaf 2.2) worden beperkt aangepast (denk hierbij aan bv. aan laanstructuren en watergangen bv.)
- Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land zijn van toepassing (hadt. 4).
- Een SWOT analyse2 geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.
- Inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik (basis uitgangspunt van de RES).

Nauwelijks geschikt

Deze initiatieven passen niet binnen de huidige landschapsstructuur. Aanpassingen van landschappelijke structuren zijn noodzakelijk voor de grootschalige ontwikkeling. Het gebied is bijvoorbeeld te kleinschalig voor de ontwikkeling en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken. Door de maat en schaal van het initiatief worden verkavelingspatronen en bestaande landschapsstructuren dermate aangetast dat er geen sprake meer is van behoud van de kernkwaliteiten. Het landschap wordt als het ware voor een deel “uitgegumd” en de karakteristiek van het landschap wordt sterk aangetast.

De geschiktheid is zeer beperkt omdat de ontwikkeling leidt tot een sterke aanpassing van het landschap. Derhalve dient de aanpassing te worden vergezeld van een onderbouwing waarin is weergegeven op welke wijze de kwaliteiten van het landschap minimaal behouden blijft. Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land wegen zwaar om het verlies van landschapskwaliteit zoveel mogelijk te beperken.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- Het gebied is in de meeste gevallen te kleinschalig voor de ontwikkeling en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken.
- De kernkwaliteit1 van het landschap wordt aangetast.
- Een SWOT2 analyse geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.

- Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land wegen zwaar om het verlies van landschapskwaliteit zoveel mogelijk te beperken (hoofdstuk 4)
- Stevige inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik,

Niet geschikt
Geschikte landschapskenmerken onder 1.2 genoemd, zijn niet of nauwelijks aanwezig. Een grootschalige ontwikkeling vergt een dermate grote aanpassing van het landschap dat de identiteit (herkomstwaarde) en de karakteristiek landschapsstructuren verdwijnen of te sterk aangetast worden.

Leidende ontwerpprincipes / adviezen voor grootschalig opwek zon op land

De genoemde geschiktheidsindeling in de ontwikkelingsladder zijn in dit hoofdstuk verder uitgewerkt in leidende principes. In de nader toelichting bij de principes wordt onderbouwd en richting gegeven aan de ontwerpen. De principes dragen bij aan behoud en / of waarde versterking van het landschap, maar bieden ook ruimte voor koppelkansen. Deze leidende principes zullen in de vervolgfase worden uitgewerkt in ontwerpprincipes.

Zet alleen in op de geschikte gebieden(1.2) binnen de potentiekaart grootschalige opwek.
De kaart potentiegebieden grootschalige opwek, is gebaseerd op een meervoudige analyse van de landschappen. Gebieden die door grootschalige ontwikkelingen belangrijke waarden en functie zouden verliezen, zijn uitgesloten. In de geschiktheidsladder (3.2) vallen deze gebieden in de lage trede 3 en 4.

Voorkom dat kleinschalige initiatieven, toekomstige grootschalige kansrijke projecten belemmeren.
Indien binnen de geschikte gebieden zich kleine initiatieven aanmelden, wordt aangeraden om te bezien of dergelijke initiatieven tot grootschalige ontwikkelen omgezet kunnen worden. In ieder geval zouden ze grootschalige initiatieven op termijn niet mogen belemmeren. Binnen de regio zijn geschikte landschappen voor grootschalige opwek namelijk schaars.

Voorkom stapeling van kleinere initiatieven, waardoor het draagvermogen van het landschap overschreden wordt
Houd rekening met stapeling van initiatieven die de kernkwaliteiten van een gebied op termijn kunnen verminderen. Stel en hanteer een norm of regel het op een andere wijze. Omdat landschappen niet ophouden bij gemeentegrenzen is een regionale afstemming aanbevolen. Durf hierbij duidelijke keuzes te maken.

Onderzoek herkomstwaarde en gebruik deze als basis voor de toekomstwaarde
Met dit onderzoek kan de herkomstwaarde en de identiteit behouden, versterkt of hersteld worden. Betrek bewoners en lokale heemkunde verenigingen en doe zo nodig archiefonderzoek. Probeer vat te krijgen op de context van een gebied en probeer met het project het verhaal van de plek te vertellen (narratief ontwerp).

Respecteer en maak gebruik van de oriëntatie van percelen en lijnen in het landschap.
Respecteer en maak gebruik van de ruimtelijke structuur in het landschap en versterk het raamwerk van ontginning structuren.

Gebruik de natuurlijke gesteldheid voor blauw - groene koppelkansen
Historische situatie van het reliëf, waterhuishouding en begroeiing van voor de ontginning is op oude kaarten en met veldonderzoek in de regel te herleiden. Voor koppelkansen zoals areaal uitbreiding bebossing, herstel waterhuishouding, aanleg van natuur- en recreatie zones is het van belang dat dit op plekke gebeurt waar de natuurlijke gesteldheid hier het meest geschikt voor is.

Houd of maak het landschap aantrekkelijk voor recreatief medegebruik.
Zorg voor voldoende aantrekkelijke wandel- en fietspaden. Door de grofmazigheid van de infrastructuur, zijn de grootschalige ontginningslandschappen minder aantrekkelijk voor wandelaars. In de grootschalige landschappen zijn extra doorsteekjes voor de wandelaar van toegevoegde waarde. Ze kunnen gecombineerd worden langs aan te leggen doorzichten, houtwallen of ecologische (bos-) verbindingen.

Langs wegen en paden ligt de nadruk op de visuele ruimtelijke kwaliteit.
Landschappelijke beleving vindt voor een belangrijk deel plaats langs lijnen waar mensen zich over verplaatsen. Door de massa-ruimte verhouding, hoogte en de aard van de omgevingsobjecten hebben zonnepanelen van vrijeveldopstellingen grote invloed op die beleving. Met open groene flanken langs wegen en paden, waarbij de hekwerken en constructies op afstand staan, kunnen de aantrekkelijkheid behouden. Die zones kunnen benut worden voor (duurzame) landbouw, recreatie en natuurverbindingszones eventueel gekoppeld aan waterretentie.

Houd bestaande markante groene randen of lijnen vrij van nieuwe groene massa.
Bosranden, bijvoorbeeld van stuifzandgebieden of steil randen, vormen markante begrenzingen van open landschappen. Juist deze scherpe grenzen brengen contrast en de afwisseling. Door open zones te behouden langs deze groene grenzen, blijft die kwaliteit behouden.

Ontwerp de aanhakende tracés ondergrondse infra (kabelstroken) mee in het plan.
Kabeltracés maken onderdeel uit van de ruimtelijke structuur/ontwerp. Laanstructuren mogen bijvoorbeeld niet aangetast worden.

Herstel of verbeter zoveel mogelijk de waterhuishouding
Veel intensieve landbouwgebieden zijn in de loop der tijd sterk ontwaterd. De aanleg van een zonnepark kan peilopzet, of herstel oude watersystemen mogelijk maken

Ontwerp natuur inclusief en versterk natuurverbindingen
Zorg dat het energielandschap tevens leefgebied kan zijn voor wilde planten en dieren.
Naast inrichting is de wijze waarop het beheer uitgevoerd van grote invloed op de natuurwaarde die ontstaat.

De landschappelijke inpassing sluit aan bij de landschapskarakteristiek
Groene aankleding door houtige winter kale gewassen hebben vooral seizoensmatig effect. In de winter zijn deze beplantingen transparant, zeker als ze smal zijn. Wintergroene struiken en bomen kunnen die verminderen. Grondlichamen met grasland of struik- en boombeplantingen zijn daar ook voor geschikt.

Verdere uitwerking – de P.M. posten

5.1 Matrix

Middels de matrix grootschalige opwek wordt duidelijk waar en op welke wijze een initiatief voor grootschalige energie opwekking middels Zon-PV kan plaatsvinden. De matrix vormt de eerste 'zeef' om te komen tot initiatieven die te verantwoorden zijn vanuit het oogpunt van landschap en ruimtelijke kwaliteit.
De uitwerking van de matrix wordt in een later stadium toegevoegd aan de RES 1.0 of wordt opgenomen in de RES 2.0.

5.1.1 Ontwerpprincipes

In de hierboven genoemde matrix wordt een grootschalig initiatief gestuurd in de richting van een positie in het landschap. De kennis over de landschappelijke kenmerken van de diverse landschapstype worden ontsloten en middels leidende beginselen en koppelkansen verfijning in het sturen naar de juiste plek en de juiste wijze van invulling.
Een verdere verfijning van dit sturingsmechanisme gebeurd aan de hand van ontwerpprincipes. Met de ontwerpprincipes krijgt het initiatief een handreiking voor de wijzen waarop een zonneweide ingericht kan.
De ontwerpprincipes maken dus onderdeel uit van de Matrix zoals onder 5.1 beschreven.

5.2 Ontwerpproces

In het ontwerpproces wordt een handreiking gedaan in de richting van een te doorlopen proces van een initiatief in samenspraak met omgeving, ambtenarij en openbaar bestuur. In een ontwerpproces zal een compleet, integraal proces doorlopen moeten worden om te komen tot een gedragen en vergunbaar initiatief.

Onderstaande onderdelen zullen deel gaan uitmaken van dit proces:

- Hanteren van de RES
- Beleidsverkenningen
- Bepaling van positie in het landschap
- Regionale afstemming
- Gesprek met gemeentelijke specialisten
- Ontwerpproces naar het draagvermogen van het landschap, Bruto-/ Netto verhoudingen van blauw en groen; tekenen en rekenen
- Afstemming met infra bedrijven
- Bestuurlijke afstemming en beslismomenten
- Betrekken van coöperaties
- Uitrekenen van revenuen
- Vervolgontwerpen
- Ruimtelijke onderbouwing
- Verguningstraject
- Etc.

In de uitwerking van het ontwerpproces zal een beeld gegeven worden van het cyclische proces om te komen tot de realisatie van een initiatief.

5.5 Planologisch instrumentarium

Uitwerken van het instrumentarium om de afweging te kunnen maken.

5.6 Energieopwekking met windturbines

Naast zonneweides biedt windenergie mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking. Door allerlei regelgeving zijn de geschikte locaties voor windturbines beperkt. Vanuit het effect op de locaties zou plaatsing windturbines in grootschalige zonneparken passend kunnen zijn. Maar windturbines hebben niet alleen effecten op de plek waar ze staan, maar vooral ook op de omringende landschappen, waar ze op de horizon verschijnen. Ook de effecten voor mens en natuur nabij de locatie zijn van belang om in beeld te hebben.

Bijlage 10

Uitsluitingsgronden zon

Zon					
Categorie	Sub-categorie	Effect	Conditie	Bron	Opmerking
Bebouwing	Kassen	Uitsluiten	geen	TOP10	Warenhuizen vallen in deze categorie als kassen
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 475 m	TOP10	
Cultuur	Werelderfgoed (Unesco)	Uitsluiten	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Cultuur	Beschermd stad en dorpsgezicht	Uitsluiten	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Cultuur	Monument	Uitsluiten		Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Punt geometriën, hier moet indien nodig een buffer om heen
Infra-structuur	Buisleidingen	Uitsluiten	buffer 10 m	Risicokaart (INSPIRE)	
Natuur	Natura2000	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Provinciale landschappen (goud, zilver, brons)	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Natuur	NNN (Natuur Netwerk Nederland)	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Lan-dgebruik	Bodemgebruik	Uitsluiten	glas-tuinbouw	Bestand-bodemgebruik 2015	
Beleid	Tuinbouw plangebieden	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Water	Wateren in beheer Rijkswaterstaat	Uitsluiten	geen	Rijkswater-staat	
Water	Uiterwaarden in beheer Rijkswaterstaat	Uitsluiten	geen	Rijkswater-staat	
Water	Waterwin-gebieden	Uitsluiten			

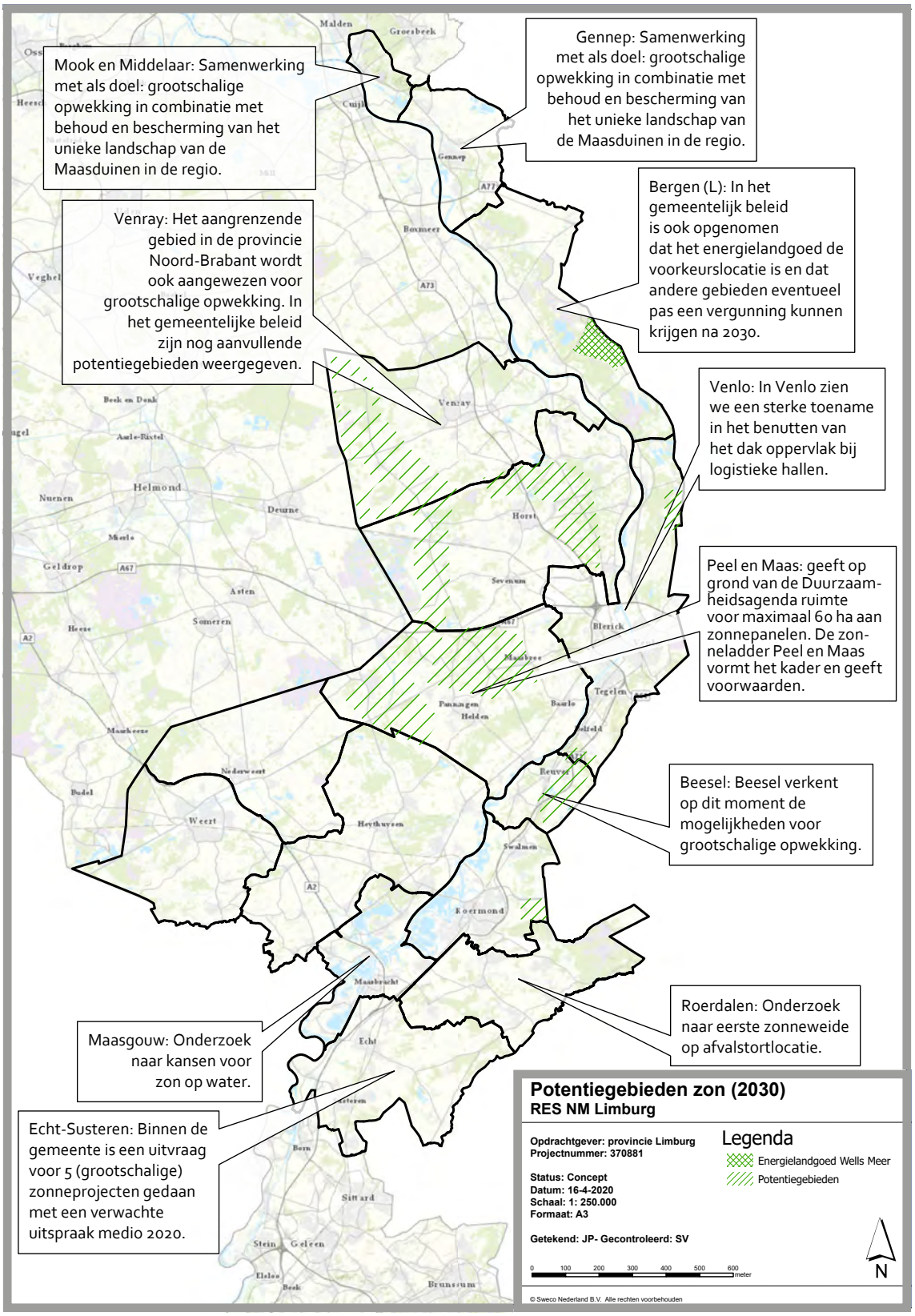
Bijlage 11

Uitsluitingsgronden wind

Wind					
Categorie	Sub-categorie	Effect	Conditie	Bron	Opmerking
Bebouwing	Kwetsbare bebouwing	Uitsluiten	buffer 400 m	Risicokaart	
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 400 m	TOP10	
Bebouwing		Uitsluiten	buffer 400 m	TOP10	
Bebouwing		Uitsluiten	geen	TOP10	
Cultuur	Werelderfgoed (Unesco)	Beperkt	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Infra-structuur	Wegen	Uitsluiten	buffer 45 m	TOP10	
Infra-structuur	Spoorwegen	Uitsluiten	buffer 53 m	BGT	
Infra-structuur	Waterwegen	Uitsluiten	buffer 50 m	TOP10	
Infra-structuur	Risico-inrichting	Uitsluiten	geen	Risicokaart (INSPIRE)	
Infra-structuur	Buisleidingen	Uitsluiten	buffer 198 m	Risicokaart (INSPIRE)	
Infra-structuur	Hoogspannings-leidingen (spanningsniveau)	Uitsluiten	buffer 198 m	NetbeheerNL	
Infra-structuur	Primaire water-keringen	Uitsluiten	buffer 50 m	Waterschappen en Informatiehuis Water	
Luchtvaart	Luchthaven	Uitsluiten	geen	Risicokaart (INSPIRE)	
Luchtvaart	Radar, Bouwhoogte-beperkingen, Laag-vliegzones			Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Moet nog worden verwerkt
Natuur	Natura 2000	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Stiltegebieden		geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Provinciale landschappen (goud, zilver, brons)	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Water	Stroomgebied Maas	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Beleid	Uitsluitings-gebieden Wind-turbines	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (AGOL)	
Beleid	Waterwinning uitsluiting	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Beleid	Grondwater beschermings-gebieden	Beperkt	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	

Bijlage 12

Potentiegebieden zon - kaart 2030

De kaart is opgesteld op basis van bepaalde landschapstypen. Deze kunnen mogelijk niet geheel overeenstemmen met het huidige gemeentelijke beleid en zijn ook nog niet gecommuniceerd met omwonenden.

Bijlage 13

Koppelkansen grootschalige opwek

In de concept-RES is meervoudig ruimtegebruik als voorwaarde genoemd voor nieuwe ontwikkelingen voor duurzame energieopwek. Enkelvoudig ruimtegebruik is aangemerkt als ongewenst. Meervoudig ruimtegebruik is efficient en lost meerdere opgaven in een gebied op. Om de spelende opgaven te identificeren zijn verschillende bouwstenen beschreven die de afzonderlijke koppelkansen beschrijven.

Ook in de publicatie *De energietransitie, een nieuwe dimensie in ons landschap (WUR en ECN)* wordt geconstateerd dat het de moeite loont naar manieren te zoeken om functies te koppelen. Onder meer valt te denken aan waterberging met drijvende zonnepanelen, nieuwe energiefuncties in vrijkomende boerderijen en natuurontwikkeling in samenhang met de aanleg van kunstmatige zoneilanden.

Deze bouwsteen beschrijft de koppelkans droge landbouwgronden.

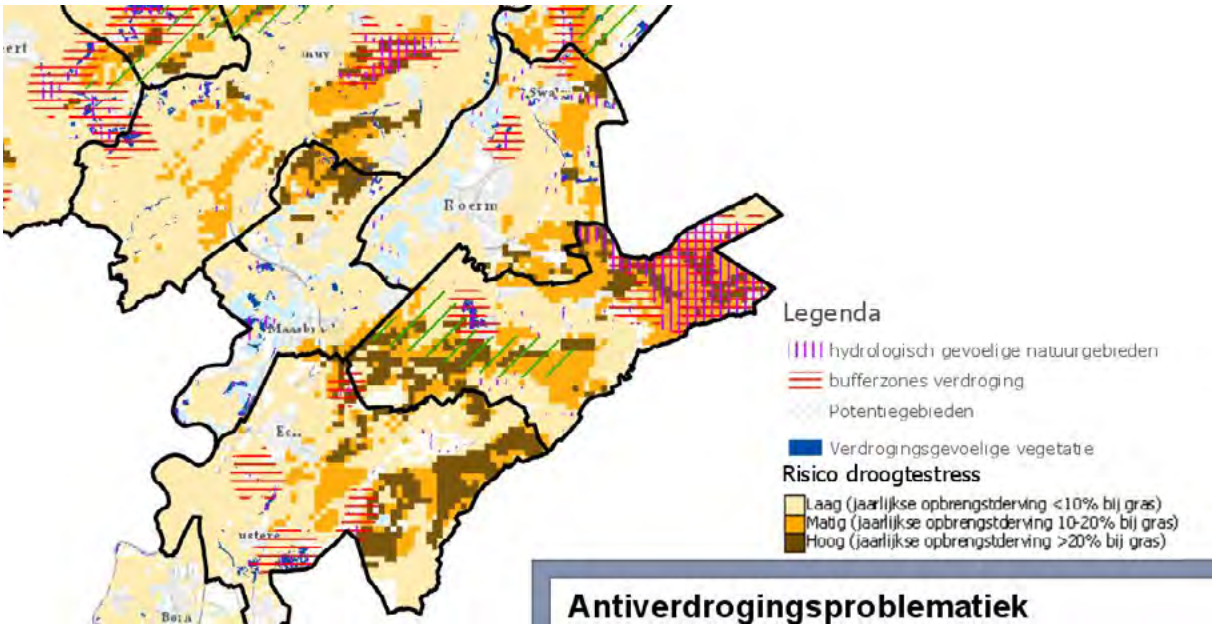

Koppelkans - Droogte door klimaatverandering
De laatste jaren hebben we al te maken met steeds drogere zomers. De voorspelling is dat deze trend de komende jaren ook door zal zetten. De droogte door minder neerslag leidt tot dalende (grond)waterstanden. Hierdoor worden de van nature al droge zandgronden steeds droger. Boeren krijgen steeds vaker te maken met beregeningsverboden. Tel daarbij op de steeds strenger wordende stikstofeisen en het grote aantal stoppende boeren is al voor een deel verklaard. De landbouw maakt een doorgaande ommekeer door en dit maakt de droge gronden steeds moeilijker bruikbaar.

De koppelkans droge landbouwgronden beoogt een alternatief te bieden voor deze gronden. Het inzetten van droge landbouwgronden voor de opwek van duurzame energie kan deze gronden een nieuw perspectief bieden. Zo wordt voorkomen dat ze op termijn nutteloos en onbruikbaar worden. Met alle negatieve economische en maatschappelijke consequenties van dien.

Op grotere schaal kan een energielandschap gerealiseerd worden op deze gronden. Daarbij kan ook wisselwerking worden gezocht met de bouwstenen stoppende agrariërs en natuurontwikkeling.
Ook op kleinere schaal kan deze bouwsteen worden ingezet om perspectief te bieden aan een of enkele ondernemers. Deze bouwsteen is niet onderscheidend voor de keuze groot of kleinschalig.

Werkwijze
Voor duurzame energieopwek zal de komende decennia veel grond nodig zijn. Grond is Nederland altijd schaars, gelet op de vele andere ruimteclaims die er al liggen. Al snel wordt dan naar landbouwgrond gekeken, daar is immers ruimte, nog niets anders gebouwd. Echter, deze gronden zijn bestemd voor de voedselproductie en hebben dus wel degelijk een eigen functie. “Zomaar” landbouwgrond opofferen is dus geen goed idee. Gelet op bovengeschetste ontwikkelingen is het zaak goed te onderzoeken welke landbouwgronden nog perspectief hebben voor de landbouw in de toekomst en welke niet. Door deze verfijning te maken hoeft niet kostbare vruchtbare grond aan het landbouwareaal onttrokken te worden en tegelijkertijd kunnen gronden zonder toekomstperspectief een perspectief krijgen.
Bij de uitwerking van de bouwstenen, op zoek naar voorkeurslocaties, is de inzet van een GIS-systeem met daarin de diverse kaartlagen (droge gronden, natuurontwikkelpotentie, stoppende boeren, nertsenfarms etc) essentieel en kansrijk om snel inzicht te krijgen.

Uitsnede uit de droogtekaart

Slimme combinaties
De problematiek van de droge landbouwgronden staat dus niet op zichzelf. In vrijwel alle gevallen zal er een link gelegd kunnen worden naar andere maatschappelijke problemen, lees: koppelkansen.

De meest voor de hand liggende combinatie is de bouwsteen stoppende agrarische bedrijven. Als de gronden geen betekenis meer hebben voor het agrarisch bedrijf, betekent dit in de meeste gevallen dat ook het agrarisch bedrijf stopt. Het betrekken van de bedrijfskavel/VAB bij de transformatie naar energielandschap (in welke omvang dan ook) geeft de ondernemer een nieuw perspectief. Verwezen wordt naar de bouwsteen stoppende agrariërs.

Een andere link die denkbaar is, is die met natuurontwikkeling. Zeker voor de grootschalige energielandschappen zou een link gelegd moeten worden met de bouwsteen natuurontwikkeling. Uiteraard zal niet elke locatie hiervoor geschikt zijn of geschikt te maken zijn. Toch loont het de moeite om te onderzoeken waar dwarsverbanden gelegd kunnen worden. Door de verschillende kaartlagen over elkaar te leggen is snel inzichtelijk te krijgen waar natuurontwikkeling kansrijk is in de buurt van verdrogende gronden.

Wellicht biedt de koppeling met zon op water ook perspectief. Het is een extra uitdaging deze vorm aan de droge gronden te verbinden. Hier zal een gedegen en grootschalig plan aan ten grondslag moeten liggen. Dit biedt kansen tevens een oplossing te bieden voor het watertekort in de grond en de directe omgeving.

Samenwerken
Het moge duidelijk zijn dat niet alle aangestipte oplossingsrichtingen eenvoudig te realiseren zijn. Veel partijen en belanghebbenden spelen een rol en moeten samenwerken om de doelen te bereiken. Uiteindelijk is de energieopgave van ons allemaal, dus er ligt voor een ieder een belangrijke uitdaging om een steentje bij te dragen. Partijen die bij bouwsteen zeker een rol spelen zijn: bewoners, ondernemers in het gebied/agrariërs, Waterschap Limburg, provincie, natuur beherende instanties en de lokale overheid.

Hoe verder na en met de bouwstenen?
De bouwstenen van de benoemde koppelkansen hangen samen. Een kansrijk eindplan verenigt alle koppelkansen in zich. We kunnen er dan ook niet omheen dat de RES en het daadwerkelijk realiseren van de opgave een enorme impact op het landschap en dus de maatschappij gaat hebben. Het is daarom van belang niet te lang te wachten met participatie. Laat bewoners kennismaken met de opgave en meedenken in de oplossingsrichting. Misschien kan ontwerpend onderzoek ingezet worden als instrument om de mogelijkheden beter te verkennen.

NIEUWE NATUUR

Het Nederlandse landschap verandert continu en zal ook de komende decennia verder veranderen. Zo vragen niet alleen de noodzakelijke energietransitie en klimaatadaptatie ruimte, maar ook de voortgaande verstedelijking en de beoogde natuurontwikkeling. Daarnaast staat de landbouw, de traditionele drager van het Nederlandse landschap, voor een omvangrijke transitie: naar een duurzame, circulaire en 'natuurinclusieve' bedrijfsvoering en daarmee naar een aangepast ruimtegebruik. Er is sprake van een combinatie van grote transitieopgaven.

Koppelkans

In twee van de drie scenario's voor grootschalige opwek van duurzame energie in de concept-RES is het uitgangspunt om één of meerdere clusters ter creëren van 100-250 ha. Een omvang die met recht getypeerd kan worden als nieuwe energielandschappen. In het gebied is vooralsnog een combinatie van zonnevelden en windturbines voorzien, maar wordt ook rekening gehouden met een scenario zonder windturbines. De mogelijkheden zijn in Noord- en Midden-Limburg zeer beperkt door diverse wettelijke restricties en om het aantrekkelijke beeld van het landschap over grotere afstanden zo min mogelijk te verstoren.

In het advies Verbindend Landschap beveelt de Raad voor leefomgeving en infrastructuur (Rli 2016) aan om het landschap centraal te stellen bij de ruimtelijke vormgeving van duurzaamheidstransities en die transities te benutten om waardevol landschap en daarmee meer omgevingskwaliteit te creëren. Ook de ECN en WUR stellen in een verkenning in 2017 dat het voor een succesvolle energietransitie nodig is om nu al na te denken over de vormgeving van nieuwe energielandschappen naast en in het bestaande landschap.[1]

Het creëren van één of meerdere nieuwe energielandschappen vraagt om een goede inpassing en verweving met het omringende landschap. Door het energielandschap slim te positioneren kan deze inpassing en verweving tegelijkertijd meerdere doelen dienen. De zone kan een ecologische verbindingszone vormen tussen twee of meerdere bestaande natuurgebieden. Maar kan tegelijkertijd ook zelf nieuwe natuur vormen en daarmee CO_2 vastleggen. Een driedubbele winst: verbinding voor flora en fauna, nieuwe natuur en vastleggen CO_2.

Afhankelijk van het landschapstype en de ondergrond waar het betreffende cluster wordt ontwikkeld, kan deze inpassingszone de vorm aannemen van een stuifduinen- en heidelandschap tot een meer bosrijk- of coulisselandschap. Uitgangspunt is dat de kern van het gebied een functionele en effectieve energieproductiefunctie krijgt met respect voor het behoud van gezond bodemleven. Indien op de bepaalde locaties alleen zou worden ingezet op windturbines, dan is ook daar met nieuwe natuur een goede koppeling te maken in de vorm van een windbossen. Alleen al Staatsbosbeheer heeft zich ten doel gesteld om tot 2030 tenminste 5.000 ha bos aan te leggen.[2]

De koppelkans is ook op kleinere schaal toepasbaar voor de inpassing van een zonneveld of enkele windturbines. Al zal de investeringsruimte hiervoor, gezien de omvang veel beperkter zijn. Het is uitdrukkelijk niet bedoeld als het bekende 'schaamgroen', zoals vaak rond nieuwe

[1] Bron: Transities, ruimteclaims en landschap, PBL, 15 februari 2019
[2] Bron: Veerkracht en verbinding, Ondernemingsplan Staatsbosbeheer 2020-2025

gebouwde ontwikkelingen in het buitengebied wordt aangelegd onder de noemer ‘landschappelijke inpassing’. In deze bouwsteen ligt de focus op de grootschalige clusters, oftewel de energielandschappen.

Werkwijze

De initiële locatiekeuze voor één of meerdere nieuwe energielandschappen zal worden gebaseerd op een analyse van de locatie specifieke identiteit van de omgeving in een regionale context. Belangrijke aspecten hierbij zijn de ondergrond, reliëf, waterhuishouding, schaalgrootte, inrichting, gebruik, cultuurhistorie en natuur. De beleving en waardering van deze aspecten duiden de landschappelijke kwaliteit.

Zowel voor wind als zonne-energie vallen grote delen van het grondgebied als ongeschikte ruimte af. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met conflicten met andere ruimtelijke opgaven, te behouden landschappelijke waarden of beperkingen vanuit wet- en regelgeving. Op basis van deze analyse zijn binnen de regio Noord- en Midden-Limburg enkele landschapstypen als meest geschikt beoordeeld voor nieuwe energielandschappen, omdat de grootschalige opzet het beste te verenigen is met de karakteristiek van dit type landschap. De droge- en natte heideontginningen, (een deel van de) veenontginningen en plateauontginningen voldoen het meest aan de vereiste kwaliteitskenmerken om een energielandschap goed in te passen. Dit kan nog aangevuld worden met gebieden die oorspronkelijk tot een ander landschapstype behoren. Echter door de ruimtelijke ontwikkelingen in de laatste decennia niet meer als zodanig herkenbaar zijn en niet meer de oorspronkelijke waarde vertegenwoordigen.

In en om deze landschapstypen zijn diverse grote en kleine natuurgebieden gelegen, bestaande gebieden en voorziene uitbreidingen. Zie bijgevoegde provinciale Ambitiekaart Natuur 2020 met in donkergroen de bestaande natuurgebieden. Om natuurontwikkeling als koppelkans in te zetten dienen als vertrekpunt de volgende twee nadere analyse te worden gemaakt.

Het identificeren van de gewenste en/of noodzakelijke ecologische verbindingen te op basis van specifieke kennis van flora en fauna in de betreffende gebieden en de bijbehorende doelstellingen op het gebied van natuurbeheer.

Het identificeren van de kansen en bedreigingen voor natuurontwikkeling op de betreffende gronden. Voor welk type natuur is de bodem en waterhuishouding geschikt en draagt dit bij aan de doelstellingen op het gebied van natuurbeheer.

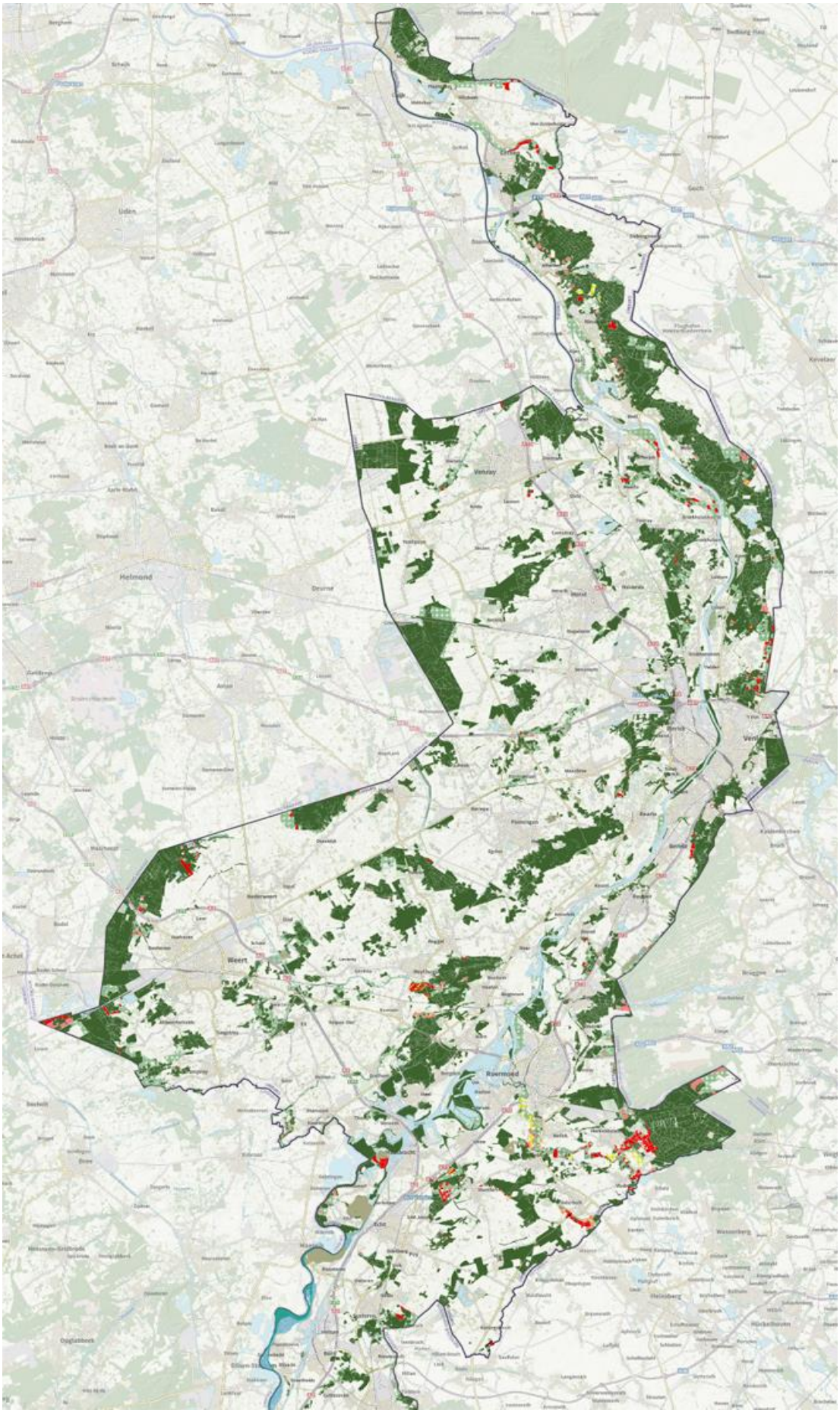
In deze stap ligt een directe verband met de Werkgroep Landschap. De nadere afbakening van in potentie geschikte gebieden binnen de benoemde landschapstypen en eventuele aanvullingen richt de nadere analyse voor het identificeren van de koppelkans natuurontwikkeling.

Open eindjes

Het koppelen van een andere opgave of kans kent natuurlijk ook valkuilen en leidt tot aanvullende vragen. Het identificeren van deze open eindjes aan de voorzijde van het proces kan stagnatie in een latere fase voorkomen en geeft tijd en ruimte om deze waar mogelijk te neutraliseren.

Niet limitatief en in willekeurige volgorde betreffen het de volgende open eindjes:

- Een landschappelijke inpassing middels nieuwe natuur leidt mogelijk tot extra ruimtebeslag in vergelijk met traditionele landschappelijke inpassing met ‘schaamgroen’.

Helmond
Weert
Roermond

- De ontwikkeling van nieuwe natuur op de grens tussen het energielandschap en agrarische gronden leidt tot beperkingen voor de agrarische productiefunctie.
- Het exacte effect van een intensief energielandschap op de bodem en waterhuishouding is nog relatief onbekend, zo ook de mogelijke effecten op het aangrenzend gebied en gebruik als nieuwe natuur.
- Het omzomen van het energielandschap met nieuwe natuur leidt mogelijk tot beperkingen om de gronden in het energielandschap multifunctioneel te gebruiken. Tegelijkertijd biedt het ook kansen voor meer extensieve vormen van agrarisch gebruik.

Bij de uitwerking van een integraal concept voor een energielandschap dienen tenminste de bovenstaande open eindjes nader onderzocht te worden en slimme combinatie te worden verkend. Het extra ruimtebeslag kan bijvoorbeeld worden verevend door op een andere locatie een minder waardevolle nieuwe natuurontwikkeling te schrappen, zodat per saldo geen extra ruimte nodig is.

Koppelkans[2]

De ontwikkeling van nieuwe natuur biedt vanzelfsprekend weer nieuwe koppelkansen, die tegelijkertijd tot extra (financieel) draagvlak kunnen leiden en/of andere maatschappelijke opgaven kunnen dienen. Het een en ander natuurlijk passend bij de primaire doelen en waarden vanuit ecologisch perspectief.

In de nieuwe natuur kunnen diverse vormen van passieve recreatie een plek krijgen. Onder andere door de aanleg van wandel-, fiets- en paardenroutes, maar ook meer moderne vormen van sport en buitenactiviteit. Natuur- en (nieuwe) landschapsbeleving staat centraal en kan gecombineerd worden met bijpassende horeca.

Een natuurrijke omgeving heeft logischerwijs ook potentie voor verblijfsrecreatie. Gezien de natuurdoelstellingen in het gebied staan kleinschaligheid, rust en natuurbeleving centraal. Een aanbod dat goed aansluit bij de ontwikkeling in de sector, waarin korte vakanties, dichtbij bij huis en weg van de hectiek van alle dag steeds meer aan populariteit winnen.

De realisatie van nieuwe natuur biedt ook kansen om natuurlijke retentiebekkens voor regenwater te creëren voor droge periodes. De klimaatverandering leidt tot langere en intensievere droge periodes. Zowel voor de agrariërs als de natuur is het vasthouden van regenwater in de toekomst van toenemend belang.

Een nieuw landschap biedt vele mogelijkheden. Niet alleen voor het primaire doel van energieproductie maar ook andere gebruiksvormen en beleving. Bovenstaand perspectief is een eerste globale verkenning en zal in de verdere uitwerking nader vorm moeten krijgen en worden aangevuld.

Samenwerken

Een nieuw landschap creëren doet niemand alleen. Het vraagt om een brede samenwerking met het vizier op de lange termijn. Ieders belang groot of klein dient een plek te krijgen en niet alleen het doel van duurzame energie en natuurontwikkeling. Dit betekent niet dat alle belangen en wensen inpasbaar zijn, maar wel dat ze allemaal op tafel komen. Gezamenlijk en in een open proces worden de belangen geanalyseerd en gewogen, en waar mogelijk ingepast. Zo

niet, dan moet er wel alternatieven in beeld komen. De stip op de horizon is duidelijk en onvermijdbaar, de koers er naar toe staat nog open en kan samen worden bepaald.

In de planvorming dienen tenminste de volgende belanghebbenden te worden betrokken: bewoners, grondeigenaren, agrariërs, natuurorganisaties -waaronder Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en Natuurmonumenten-, de recreatieve sector, Enexis, het Waterschap Limburg en de lokale overheid.

STOPPENDE AGRARIËRS

Het Nederlandse landschap verandert continu en zal ook de komende decennia verder veranderen. Zo vragen niet alleen de noodzakelijke energietransitie en klimaatadaptatie ruimte, maar ook de voortgaande verstedelijking en de beoogde natuurontwikkeling. Daarnaast staat de landbouw, de traditionele drager van het Nederlandse landschap, voor een omvangrijke transitie: naar een duurzame, circulaire en 'natuurinclusieve' bedrijfsvoering en daarmee naar een aangepast ruimtegebruik. Er is sprake van een combinatie van grote transitieopgaven.

Koppelkans

In twee van de drie scenario's voor grootschalige opwek van duurzame energie in de concept-RES is het uitgangspunt om één of meerdere clusters ter creëren van 100-250 ha. Een omvang die met recht getypeerd kan worden als een nieuw energielandschap en tegelijkertijd slechts 0,11 - 0,27% van de agrarische grond in Noord- en Midden-Limburg[1]. In het gebied is vooralsnog een combinatie van zonnevelden en windturbines voorzien, maar wordt ook rekening gehouden met een scenario zonder windturbines. De mogelijkheden voor windenergie zijn in Noord- en Midden-Limburg zeer beperkt door diverse wettelijke restricties en de wens om het aantrekkelijke beeld van het landschap over grotere afstanden zo min mogelijk te verstoren.

In het advies Verbindend Landschap beveelt de Raad voor leefomgeving en infrastructuur (Rli 2016) aan om het landschap centraal te stellen bij de ruimtelijke vormgeving van duurzaamheidstransities en die transities te benutten om waardevol landschap en daarmee meer omgevingskwaliteit te creëren. Ook de ECN en WUR stellen in een verkenning in 2017 dat het voor een succesvolle energietransitie nodig is om nu al na te denken over de vormgeving van nieuwe energielandschappen naast en in het bestaande landschap.[2] De transities zullen een grote impact hebben op de bestaande gebruikers van het landelijke gebied. In het bijzonder voor de agrariërs in de akkerbouw en melkveeteelt, maar hier zit ook een kans en perspectief..

Het opwekken van duurzame energie via zonnepanelen in het landelijk gebied zal anders dan in het stedelijk gebied grotendeels in de plaats moeten komen van het huidige gebruik. Om de impact op gezonde agrarische bedrijven te minimaliseren moeten we maximaal inzetten op de landbouwgronden van stoppende agrariërs. Uit onderzoek van het CBS in 2016 blijkt immers dat nog geen 30% van de akkerbouwers van 55+ in Limburg een opvolger heeft en ook ruim éénderde van de melkveehouders geen opvolger heeft[3].

De landbouwgronden van stoppende agrariërs worden nu veelal ingezet ten behoeve van een 'duurzaam ontwikkelperspectief' voor bestaande agrarische bedrijven middels schaalvergroting. In Nederland zijn we steeds beter in staat gebleken en zelfs wereldwijd koploper geworden om zelfs onder (de meest) ongunstige omstandigheden toch de agrarische productie te verhogen en de teelten te optimaliseren. Dit kost veel energie, bewerkingen en hulpmiddelen van de bodem -zoals water, meststoffen en diesel- met diverse neveneffecten op andere gebruik, flora en fauna. Echter met de sterk oplopende kort- en langtermijn schuldenlast van agrarische bedrijven en de sterk stijgende grondprijs[4] is dat geen houdbaar bedrijfsmodel naar

[1] Bron: CBS 2019
[2] Bron: Transities, ruimteclaims en landschap, PBL, 15 februari 2019
[3] Bron: Op meeste boerderijen geen bedrijfsopvolger, CBS, 21 november 2016
[4] Bron: Wageningen Economic Research Agrimatie uit 'Naar een wenkend perspectief in de landbouw', PBL, 2018

de toekomst. Het ‘oogsten van energie’ is daarmee een welkome aanvulling als ontwikkelperspectief (en aanvullend verdienmode)l voor stoppende agrariërs. Ook kan met deze opbrengsten de vrijkomende agrarische bebouwing verder worden gesaneerd zonder publieke middelen. Waarmee tevens de voedingsbodem voor ondermijnende drugscriminaliteit in leegstaande schuren en loodsen wordt gereduceerd.

Werkwijze
De locatie van een stoppende agrariër heeft geen geografisch determinatie en kan dus overal in Noord- en Midden-Limburg aan de orde zijn. Het is niet vanzelfsprekend -ondanks het grote aantal stoppers- dat omvangrijke en aaneensluitende gebieden ontstaan, zoals beoogd in twee van de drie scenario’s in de concept-RES. Het ontwikkelen van zonnevelden op deze landbouwgronden zal dan snel leiden tot een willekeurige spreiding van zonnevelden -en eventueel windmolens- in het landschap. De ontwikkeling zal een grote impact hebben op het aanzien en de beleving van het landschap en een ongunstige uitwerking op het maatschappelijk draagvlak voor duurzame opwek. Een zeer grote spreiding is daarnaast op infrastructureel vlak inefficiënt en kostenverhogend.

Een oplossingsrichting ligt niet zozeer in een innovatieve aanpak, maar de doorontwikkeling van eerdere regionale en provinciale regelingen. Naar voorbeeld van de Glasbankregeling voor de geclusterde ontwikkeling van glastuinbouw kan het instellen van een Zonneveldenregeling de clustering van landbouwgronden van stoppende agrariërs bewerkstelligen. De landbouwgronden van stoppende agrariërs worden aangeboden als ruilgrond voor voortgaande agrariers met landbouwgrond in een beoogd energielandschap. De stoppende agrariër kan dan deelnemen aan een collectief in het energielandschap ter grootte van de hem/haar ingebrachte gronden en een voortgaande agrariër neemt de gronden van de stoppende agrariër over. Hier kan voor de voortgaande agrariër een belangrijke meerwaarde inzitten als de gronden van de stoppende agrariër een hogere landbouwkundige waarde vertegenwoordigen. Hetgeen met name van toepassing zal zijn als de nieuwe energielandschappen kunnen worden gerealiseerd op de sterk verdroogde en voedselarme delen van de zandgronden, zie de betreffende koppelkansen en landschapsanalyse.

De beperking van deze werkwijze is natuurlijk de fysieke afstand. De ruilgrond moet binnen een acceptabele afstand liggen van het voortgaande agrarisch bedrijf. Voor iedere agrariër zal deze afweging anders kunnen uitpakken, maar het betekent wel dat de Zonneveldregeling met name in de directe nabijheid van de energielandschappen kansrijk is. En voor de kleinschaligere zonnevelden op lokaal of intergemeentelijk niveau.

Om stoppende agrariërs als koppelkans in te zetten dienen als vertrekpunt de volgende twee nadere analyse te worden gemaakt.

Het onderzoeken op welke wijze de Zonneveldregeling nader vorm kan krijgen in procedurele, organisatorische, juridisch en financiële zin. Waarbij een regeling op regionaal niveau voor een grootschalig energielandschap het vertrekpunt vormt, maar rekening houdend met mogelijkheden voor afschalen naar het lokale niveau.

Een eerste analyse van gebieden met (in potentie) een groot aandeel stoppende agrariërs. Deels bekend op basis van aanmeldingen voor bestaande regelingen en lokale kennis van individuele gemeenten. De potentie kan worden bepaald door het combineren van demografische met bedrijfseconomische data om een beeld te krijgen van de geografische positionering van agrariërs met een bedrijfshoofd van 55+ zonder kinderen.

In deze stap ligt een directe verband met de Werkgroep Landschap. De nadere afbakening van in potentie geschikte gebieden binnen de benoemde landschapstypen en eventuele aanvullingen bepaalt de kansrijkheid van de koppelkans stoppende agrariërs gezien de fysieke afstand als inperkende factor.

Open eindjes
Het koppelen van een andere opgave of kans kent natuurlijk ook valkuilen en leidt tot aanvullende vragen. Het identificeren van deze open eindjes aan de voorzijde van het proces kan stagnatie in een latere fase voorkomen en geeft tijd en ruimte om deze waar mogelijk te neutraliseren.

Niet limitatief en in willekeurige volgorde betreffen het de volgende open eindjes:

- Een Zonneveldregeling komt niet vanzelf tot stand. Wie is bereidt om welke rol te spelen en het initiatief van een startkapitaal en bedrijfsvoeringsmodellen te voorzien.
- Eventuele notariële, juridische en financiële belemmeringen en wellicht ook kansen van een Zonneveldenregeling in de uitvoering. De ontwikkeling van nieuwe natuur op de grens tussen het energielandschap en agrarische gronden leidt tot beperkingen voor de agrarische productiefunctie.
- De uitwisselbaarheid van landbouwgronden zal niet altijd en voor iedere bedrijfsvoering haalbaar zijn. Een nadere analyse van kansen en valkuilen met de agrariërs is noodzakelijk en voorwaardelijk.

Bij de uitwerking van een integraal concept voor een energielandschap dienen tenminste de bovenstaande open eindjes nader onderzocht te worden en slimme combinatie te worden verkend.

Samenwerken
Een nieuw landschap creëren doet niemand alleen. Het vraagt om een brede samenwerking met het vizier op de lange termijn. Ieders belang groot of klein dient een plek te krijgen en niet alleen het doel van duurzame energie en de stoppende agrariër. Dit betekent niet dat alle belangen en wensen inpasbaar zijn, maar wel dat ze allemaal op tafel komen. Gezamenlijk en in een open proces worden de belangen geanalyseerd en gewogen, en waar mogelijk ingepast. Zo niet, dan moeten er wel alternatieven in beeld komen. De stip op de horizon is duidelijk en onvermijdbaar, de koers er naar toe staat nog open en kan samen worden bepaald.

In de planvorming dienen tenminste de volgende belanghebbenden te worden betrokken: bewoners, grondeigenaren, agrariërs, agrarische belangenorganisaties en de provinciale en lokale overheid.

Zon op water

Om te komen tot een definitieve RES voor Noord- en Midden Limburg analyseert de werkgroep ‘grootschalige opwekking’ de mogelijkheden om 1,2 TWh grootschalige elektriciteitopwekking te realiseren. Bij het uitwerken van deze ambitie is de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk onderdeel, waarbij het landschap, koppelkansen en innovaties een belangrijke plek hebben binnen potentiegebieden.

Het onderdeel koppelkansen kan een grote bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit, omdat meerdere ruimtelijke opgaves zo optimaal mogelijk worden geïntegreerd en zo de ruimteclaim beperkt kan blijven.

In het kader van de Concept RES is een brainstormsessie reeds uitgevoerd waarbij verschillende koppelkansen zijn benoemd en zijn verdeeld in verschillende tijdsvakken. Verschillende van deze koppelkansen moeten nog nader uitgewerkt worden. In deze projectopdracht wordt de koppelkans ‘Zon-PV op water’ nader beschouwd. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden en de haalbaarheid van zon op water. Diverse initiatieven spelen al regiobreed.

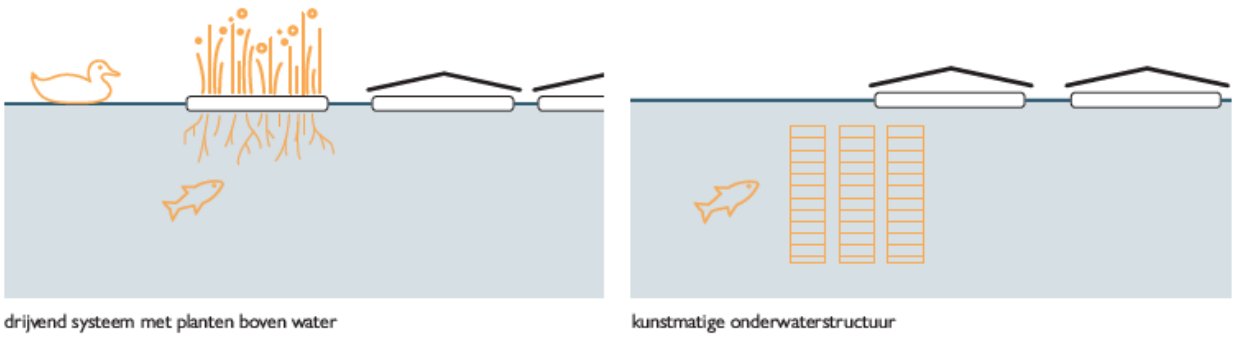
Aan de hand van ruimtelijke criteria wordt in deze bouwsteen inzicht verkregen in hoeverre het wenselijkheid en mogelijk is om zon-pv opweklocaties te realiseren op water en welke koppelkansen hieraan verbonden kunnen worden.

<u>Koppelkansen Zon op water</u>

De ruimte in Nederland is schaars, maar kent daarentegen veel ruimteclaims. Ook duurzame opwek in de vorm van zonnepanelen is een van deze ruimteclaims. Bij zonneprojecten kan onderscheid gemaakt worden tussen zon op land en zon op water. Zon op land is de meest voorkomende en bekende vorm. Zon op water is minder bekend. Vanuit de ruimtevraag dient derhalve ook gekeken te worden naar zon op (oppervlakte)water.

Bij zon op water kan naast duurzame opwek invulling worden gegeven aan meerdere kansen. Er kan bijvoorbeeld een koppeling gemaakt worden met waterbeheerdoelen of de ecologische kwaliteit van water. Zon op water kan dus invulling geven aan meerdere opgaven dan slechts duurzame opwek. Vanuit dit perspectief kan zon op water gekwalificeerd worden als koppelkans.

Om inzicht te krijgen of zon op water mogelijk is, zal in eerste instantie onderzocht moeten worden welke wateren geschikt zijn voor het plaatsen van drijvende zonnepanelen. Vervolgens zal aan de hand van ruimtelijke criteria de wenselijkheid van een bepaald water beoordeeld moeten worden. Bij ruimtelijke criteria kan gedacht worden aan: grootte van het water, kwaliteit van het water, functies of doelen van het water, landschap en stakeholders.

Figuur 1: kansen voor ecologie

Werkwijze

Onderstaand worden de hierboven beschreven criteria op hoofdlijnen beschreven. Het doorlopen van deze stappen dient als handvat of processchema om de wenselijkheid en mogelijkheid te onderzoeken van een project. Iedere stap behoeft in het verdere traject nog een nadere inventarisatie en onderbouwing.

1. Type water

Naast gebieden waar al water aanwezig is zoals bijvoorbeeld plassen of vennen, dient ook rekening gehouden te worden met potentieel te ontwikkelen wateren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan grindgaten als gevolg van ontgrondingen. Een watergebied met veel stroming lijkt in eerste opzicht minder geschikt dan een watergebied met weinig tot geen stroming. Bij een nader onderzoek van zon op water wordt daarom onderscheid gemaakt in verschillende type wateren in Noord- en Midden-Limburg:

1. Water zonder of beperkte stroming.
    a. Plassen en meren
    b. Vennen
    c. Wadi's
    d. Beken (langzaam stromend)

2. Mogelijk te ontwikkelen wateren zonder of beperkte stroming
    a. Grindgaten
    b. Retentiebekken

3. Water met stroming.
    a. Rivieren
    b. Kanalen
    c. Beken (snel stromend)

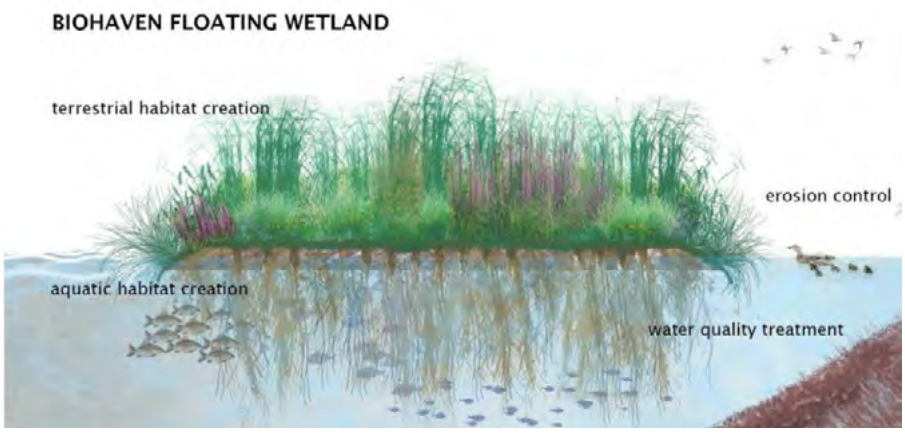
In de Concept-RES is een fasering aangebracht voor wat betreft de koppelkansen tot 2025, 2025 tot 2030 en 2030 tot 2050. Voor de verdere uitwerking van dit projectvoorstel zal in eerste instantie de focus moeten liggen op wateren zonder stroming. Hiervan wordt aangenomen dat realisatie eenvoudiger is en daarom minder tijd vraagt om te onderzoeken en te ontwikkelen. Zon-pv op stromend water is nu niet mogelijk of zeer complex. Als technieken zich ontwikkelen en bijvoorbeeld scheepvaart niet wordt gehinderd, kunnen deze wateren als potentiegebied worden gezien.

2. Grootte water

In het kader van de RES is een significante omvang van water van belang om een rendabel zonneveld te creëren. Voor zon op land is een ondergrens van 7 hectare gesteld. Een inventarisatie dient uitgevoerd te worden welke wateren hiervoor geschikt zijn.

3. Kwaliteit van het water

Met de realisatie van een zonneweide op water kan een bijdrage geleverd worden aan de kwaliteit van het water. Hierbij moet gedacht worden aan het verrijken van de biodiversiteit die vervolgens de kwaliteit van het water kan verbeteren. Een uitgangspunt voor onderzoek is daarom om vooraf vast te stellen wat de kwaliteit van het water is. Vervolgens kan worden bepaald in hoeverre het verbeteren van de biodiversiteit als koppelkans kan worden gezien bij realisatie van een zonneweide.

4. *Functies en doelen van watergebied*

Bij het bepalen of een zonneweide gekoppeld kan worden aan water is het van belang om te bepalen welke functies en doelen nog meer voor een water gelden. Een zonneweide kan bijdragen of conflicteren met deze doelen. Recreatiedoelen en een zonneweide zijn in eerste opzicht bijvoorbeeld moeilijk te verenigen. Natuurwaarden en een zonneweide kunnen elkaar bijvoorbeeld versterken, zoals beschreven onder 3 (hierbij kan ook een koppeling gemaakt worden met de bouwsteen nieuwe natuur). Of functies en doelen verenigbaar zijn met een zonneweide, zal per water onderzocht moeten worden.

5. *Landschap- en natuurwaarden*

De waarde van het landschap en natuur dient in het kader van de RES als uitgangspunt. Ieder landschapstype heeft haar eigen kwaliteiten en mogelijkheden. Bepaalde landschapstypen zijn meer geschikt voor zonneweides dan andere. Dit geldt ook voor de wateren die binnen deze landschapstypen liggen. Voor wat betreft dit onderdeel kan aangesloten worden bij de landschapsanalyse die reeds in uitvoering is. Uit deze analyse komt naar voren welk type landschap meer geschikt is en welk minder.

6. Stakeholders

Bij het bepalen van de wenselijkheid of een water geschikt is, zijn de belangen van aanwezige stakeholders in een gebied relevant. Op het moment dat de belangen inzichtelijk zijn, kan een project wellicht bijdragen aan betreffende belangen. Dit versterkt ook het draagvlak van een project in een gebied.

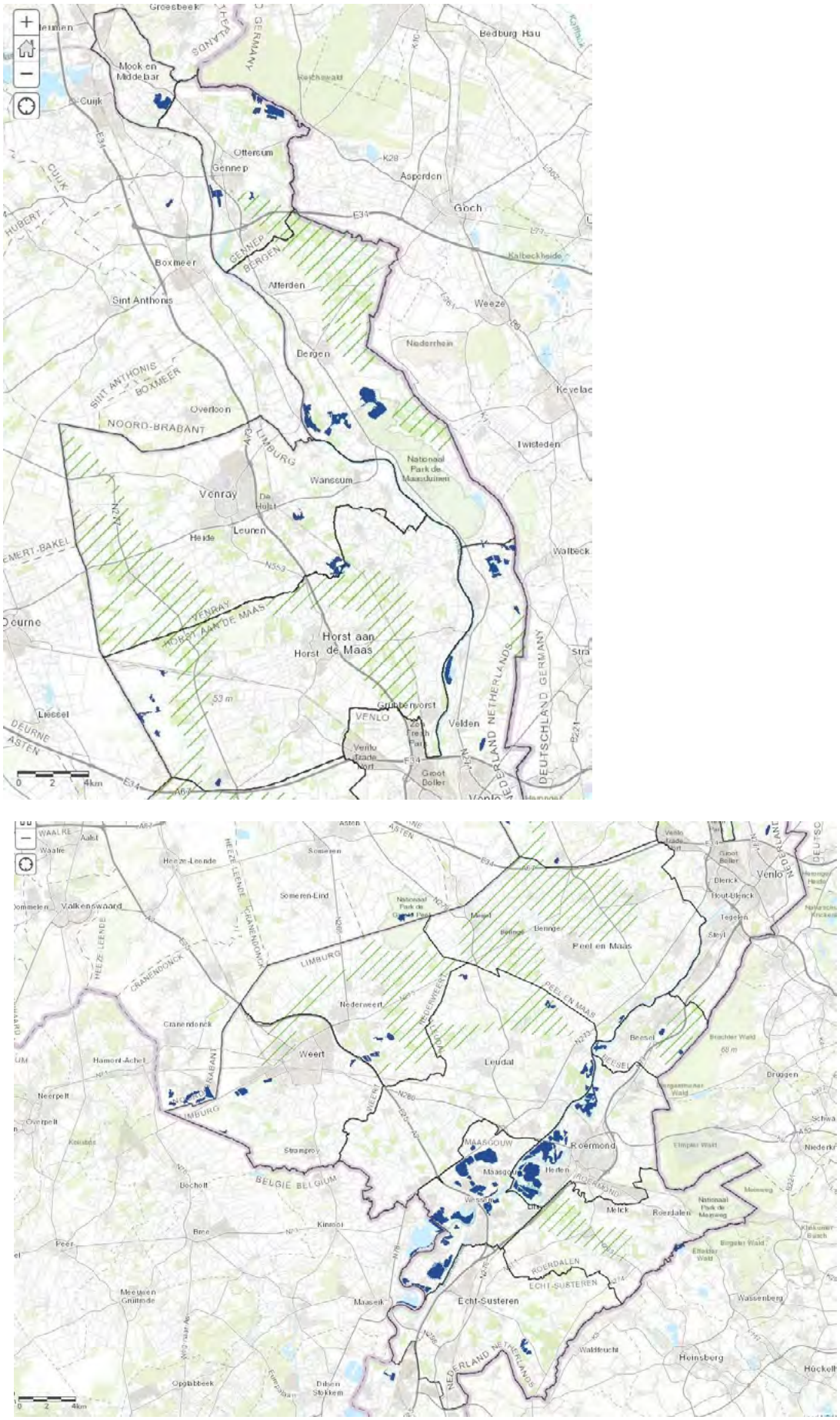
<u>Geschikt water</u>

Het beoordelen of een water geschikt is voor zon op water kan door het beoordelen van bovenstaande criteria. Per stap dient onderbouwd te worden in hoeverre een project of water geschikt is voor zon op water. Bij de locatiekeuze dient ook te worden bezien of het water in een aangewezen zoekgebied ligt. In eerste instantie dient namelijk gekeken te worden naar de wateren binnen de zoekgebieden voor grootschalige opwek. In onderstaande tabel is per beoordelingscriterium aangegeven wat een water geschikt of minder geschikt maakt voor zon op water. Vooralsnog is deze beoordelingstabel met drempelwaarden grofmazig en overwegend kwalitatief van opzet. Met behulp van nadere analyses kan ieder criterium meer in detail en kwantitatief worden uitgewerkt.

Beoordelingscriteria	Minder geschikt water	Zeer geschikt water
Type water	Water met stroming	Water zonder stroming
Grootte water	≤ 7 ha.	≥ 7 ha.
Kwaliteit water	Rijke biodiversiteit	Arme biodiversiteit
Functies en doelen	Geen aansluiting bij aanwezige doelen en functies	Goede aansluiting bij aanwezige doelen en functies
Landschap en natuur	Water ligt binnen ongeschikt landschapstype	Water ligt binnen geschikt landschapstype
Stakholders	Conflicterende belangen aanwezig	Verenigbare belangen aanwezig

Risico's

Zon op water is nog niet volledig uitontwikkeld. Meer onderzoek dient bijvoorbeeld uitgevoerd te worden naar de gevolgen van uitloging van zonnepanelen op water. Onderzoekstrajecten kunnen bijvoorbeeld gekoppeld worden aan projecten. Hoe dit in de praktijk vormgegeven moet worden, behoeft nog uitwerking.

Figuur 2: Aanwezige wateren in Noord- en Midden Limburg van 7 hectare of groter.

SNEL TE REALISEREN KOPPELKANSEN

Voor het opstellen van de Concept RES is een brainstormsessie uitgevoerd waarbij verschillende koppelkansen zijn benoemd. Deze koppelkansen zijn verdeeld in drie tijdsvakken. Deze tijdsvakken zijn tot 2025, van 2025 tot 2030 en een doorkijk na 2030. Binnen de bouwsteen koppelkansen en innovatie zijn enkele koppelkansen nader uitgewerkt welke snel en eenvoudig zijn te realiseren. Ze worden ook het wel aangeduid als het 'laaghangend fruit'. De focus voor dit laaghangend fruit ligt vooral op tot het jaar 2025. Nog niet benutte daken van bedrijven benutten voor zonne-energie, grondstukken en andere mogelijke onbenutte (rest)stroken inzetten voor zonne-energie zijn enkele voorbeelden van snel te realiseren koppelkansen.

Koppelkansen kunnen een grote bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit, omdat meerdere ruimtelijke opgaves zo optimaal mogelijk worden geïntegreerd. Daarnaast kan ruimteclaim mogelijk ook daardoor beperkter blijven.

Nader uitgewerkte koppelkansen welke snel opgepakt kunnen worden:

- Brief sturen naar eigenaren van panden die een bepaalde leeftijd en oppervlakte hebben om zo de nog niet benutte daken de activeren (koppelkans 1).
- Asbest vervangen door zon-PV, verwachting is wel dat er al veel ingevuld is (koppelkans 2).
- Combinatie van zon-PV met landbouw (koppelkans 3).
- Inzetten van oude stortplaatsen voor zon op land en/of energielandschap (koppelkans 4).

Koppelkans 1 : zon op bestaande bedrijfsdaken

De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. De Provincie Limburg heeft op 22 oktober 2019 de provinciale zonneladder vastgesteld. Met de Limburgse zonneladder is de lijn in het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) uitgewerkt en overgenomen.

Daken van bedrijfsgebouwen zijn dus uitermate geschikt om zonnepanelen op te leggen. Toch liggen deze daken nog niet vol. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat potentieel geschikte daken van bedrijfsgebouwen toch benut worden? Ondernemers, eigenaren van bedrijfsgebouwen met potentieel geschikt dakoppervlak voor toepassing van zonne-energie, kunnen met een brief geïnformeerd worden over de mogelijkheden voor zonne-energie en de voordelen die dat biedt. Een dergelijke brief zal enkele ondernemers mogelijk over de streep trekken. De verwachting is echter dat alleen een brief niet genoeg is.

Als we als RESNML willen bereiken dat er meer zonnepanelen op bedrijfsgebouwen komen te liggen dan zullen we het initiatief moeten nemen om ondernemers met potentieel geschikt dakoppervlak, ondernemers die willen verduurzamen, bedrijven, investeerders en banken bij elkaar te brengen. Voordelen van een dergelijke aanpak kunnen onder meer zijn gezamenlijke inkoop en aantrekkelijkere financiering. Door als RESNML gemeenten hierin het initiatief te nemen worden ondernemers ontzorgd en worden ondernemers meer gestimuleerd om gezamenlijk te investeren in duurzame energie.

Hoe kunnen we dit doen? Een aantal gemeenten in Limburg hebben een dergelijk project al uitgevoerd. Eén van de voorbeelden is het initiatief in de gemeente Bergen met het project 'Zon op bedrijfsdaken'[1].

Ondernemers binnen de gemeente Bergen werden in persoonlijke gesprekken en ontbijtsessies enthousiast gemaakt om zonne-energie op te wekken, daardoor te besparen op hun energierekening én te profiteren van een duurzaam bedrijfspand met zonnepanelen. Verschillende bedrijfsdaken werden hiervoor gebundeld tot een grootschalig gezamenlijk project; hierdoor gingen inkoopkosten omlaag, kwam het project in aanmerking voor goedkope projectfinanciering en werden ondernemers volledig ontzorgd. Ondernemers kregen binnen dit project de mogelijkheid zelf te investeren in zonne-energie of er werden externe investeerders aangetrokken.

Aandachtspunten:

- Een vergelijkbare aanpak als Bergen vraagt van gemeenten die de regie nemen een financiële investering om het project uit te kunnen voeren.
- Niet alle daken zijn geschikt om zonnepanelen te kunnen dragen.

Koppelkans 2 : asbestdaken

Asbest eraf en zonnepanelen erop. In het verleden kende de Provincie Limburg voor de agrarische sector een subsidieregeling asbest eraf en zonnepanelen erop. Vanuit de agrarische sector is hier veel gebruik van gemaakt. Deze subsidieregeling is beëindigd. We zien binnen de agrarische sector wel al veel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen liggen. Of er binnen deze sector nog veel winst is te behalen is de vraag? Voorgesteld wordt om deze sector mee te nemen met de nog niet benutte daken bedrijven benutten voor zonne-energie, zie koppelkans 1.

[1] Bron: projectplan Gemeente Bergen en folder 'Zon op bedrijfsdaken'.

Koppelkans 3 : structurele leegstand agrarische bebouwing

In het buitengebied staat veel agrarische bebouwing leeg en/of komt vrij doordat agrariërs/ ondernemers om moverende redenen (deels) stoppen met hun bedrijf. Vaak zoeken zij dan andere verdienmodellen zoals aanleg van zonneweides. De vrijkomende bedrijfsgebouwen hebben dan veelal geen functie meer en raken in verval. Dit is een grote omvang die tot verloedering, leegstand en ondermijning kan leiden. Toestaan van nieuwe bouw terwijl er veel leegstaat is geen zuinig ruimtegebruik en in een dichtbevolkt land als Nederland onwenselijk. Om ontwikkelingen niet op slot te zetten kan gekozen worden voor een sloopvoorwaarde. Sloopbeleid is voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in een aantal RES gemeenten momenteel in voorbereiding. Dat wil zeggen dat het de bedoeling is om voor alle ontwikkelingen in het buitengebied een sloopbijdrage te vragen. Er ligt hierbij ook een koppelkans met zonneweides. Dit door de aanleg van zonneweides alleen dan toen te staan als deze gecompenseerd wordt door sloop van bebouwing in het buitengebied. Deze sloopbijdrage geldt dan voor iedere ontwikkeling in het buitengebied. De sloopbijdrage dient aan de daarvoor geldende voorwaarden te voldoen. Zo mag de gesloopte bebouwing niet herbouwbaar zijn. Minimaal een derde van de te bouwen paneeloppervlakte in het buitengebied wordt gesloopt in het buitengebied. De hoogte van deze bijdrage moet uiteraard financieel en ruimtelijk onderbouwd zijn. Naast de financiële draagkracht van de sloopopgave is ook nodig dat er voldoende sloopmeters beschikbaar zijn[2].

Sloop is een van de oplossingen voor leegstand. Sloop draagt door een sloopopgave bij aan nieuwe economische dragers in het buitengebied. Maar ook bestaande leegstaande gebouwen kunnen vaak dienst doen als huisvesting voor nieuwe economische dragers. Het is dan ook niet wenselijk om sloopopgaves vast te stellen die alle leegstand doen verdwijnen. Daarnaast is het ook niet zo dat zonneparken alle sloop in de gemeente op zich zouden moeten nemen. Het is eerlijker om dit te verdelen over alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. De hoogte van de sloopopgave wordt naar rato verdeeld naar wat eenieder kan dragen.

Deze koppelkans moet in samenhang met de koppelkans ‘Stoppende agrariërs’ nader worden vormgegeven.

Koppelkans 4 : inzetten oude stortplaatsen

Oude vuilstortplaatsen bedekken met zonnepanelen is een prima dubbelfunctie. Vuilstortplaatsen, vaak ook wel gezien als vervuild terrein, krijgen door het bedekken met zonnepanelen een nieuwe duurzame bestemming. Zo wek je duurzaam groene energie op met een afgeschreven locatie. En geef je de vuilstort een belangrijke functie in overgang naar duurzame energie.

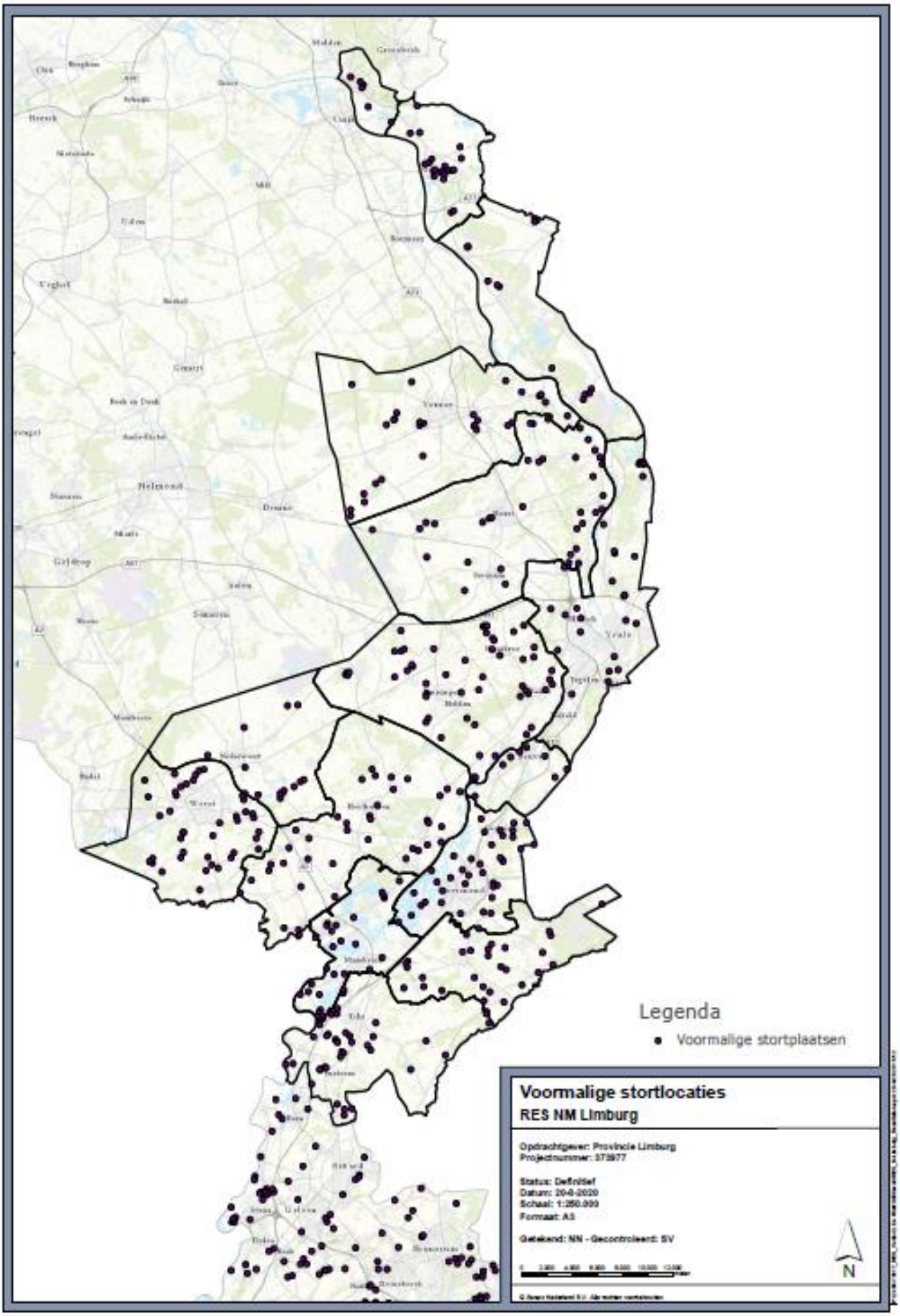
Bodemzorg Limburg heeft in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om zonneparken aan te leggen op een aantal voormalige stortplaatsen. Het betrof de locaties Belvédère te Maastricht, Het Kreupelbusch te Landgraaf en Bocholtz te Simpelveld.

[2] Bron: concept uitnodigingskader zon op land (met sloopregeling) gemeente Nederweert.

Voorbeeld: In 2020 is, in opdracht van Bodemzorg Limburg, door Volta Solar gestart met de aanleg van een zonnepark op het bovenvlak van de locatie Belvédère. De installatie omvat 30.000 panelen met een capaciteit van ca. 12 MWp. De planning is dat het zonnepark in september 2020 in gebruik kan worden genomen.

Aandachtspunt:

- Belangrijk aandachtspunt bij de aanleg van zonneparken op een gesloten stortplaats is dat deze activiteit niet strijdig mag zijn met de werkzaamheden die nodig zijn in het kader van de nazorg. Voor de nazorg is het van belang dat er geen schade ontstaat aan de bovenafdichting en dat het drainagesysteem in stand wordt gehouden.
- De landschappelijke inpassing van de zonnepanelen. Stortplaatsen zijn in het overwegend vlakke Noord- en Midden-Limburg van grotere afstand duidelijk aan de horizon waarneembaar. Zorgvuldige positionering en landschappelijke inpassing zijn dan ook vereist om de kwaliteit van het landschap te borgen.

Legenda
Voormalige stortplaatsen
Voormalige stortlocaties
RES NM Limburg
Opdrachtgever: Provincie Limburg
Projectnummer: 373977
Status: Definitief
Datum: 20-8-2020
Schaal: 1:250.000
Formaat: A3
Getekend: NN - Gecontroleerd: SV
N

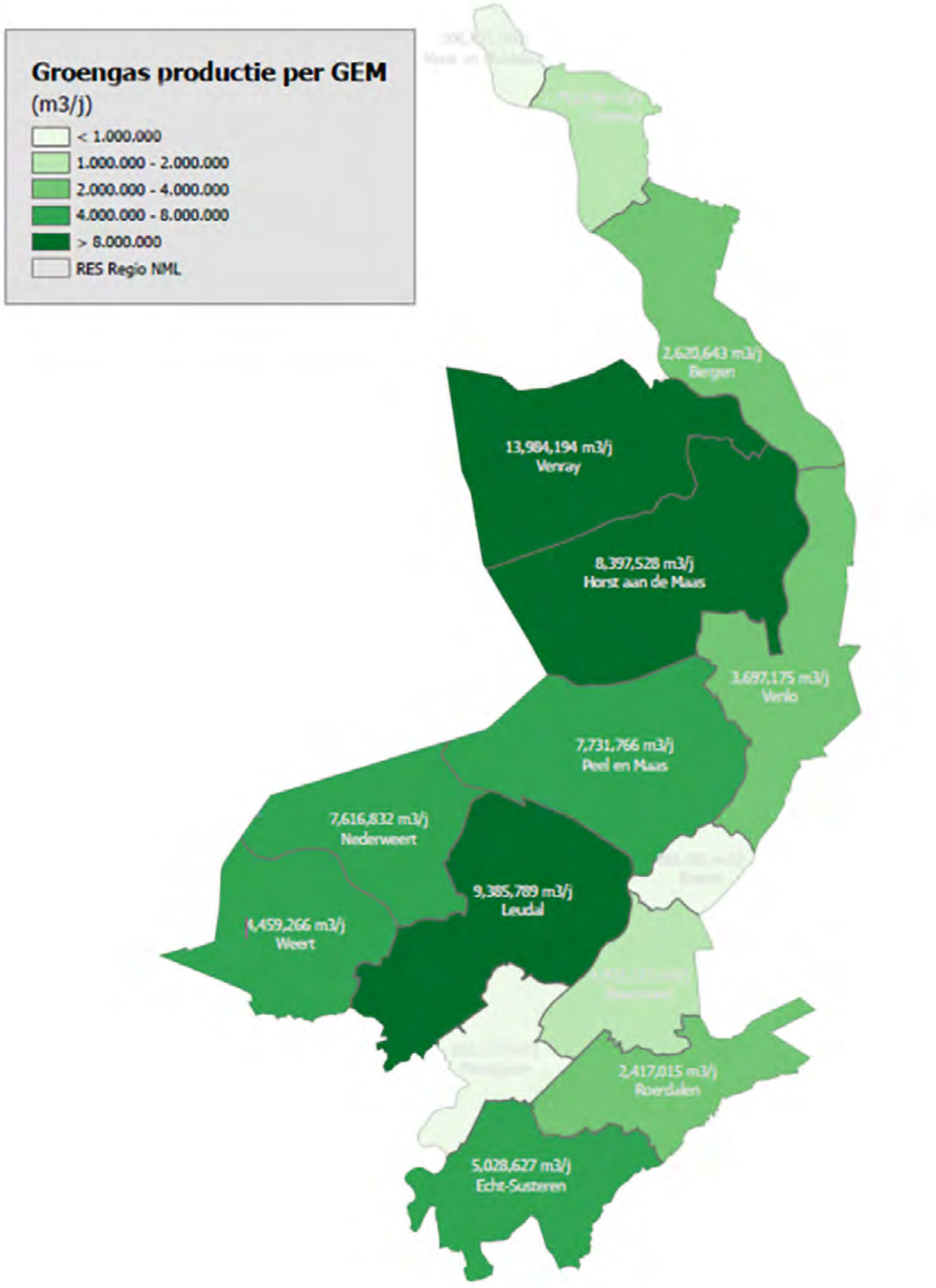
Niet nader uitgewerkte koppelkansen maar waar wel kansen welke zijn genoemd:

- Inzet militaire terreinen.
- inzet stroken langs snelwegen.
- …

Bijlage 14

Indicatieve potentie Groengas per gemeente

Bron: Sweco

Bijlage 15

Innovaties na RES 1.0

1 Kernenergie

Onderwerp (naam onderwerp)	Kernenergie
Kenmerken (wat is het?)	• In Nederland hebben we twee kerncentrales, sinds de jaren 70 zijn er geen nieuwe kerncentrales meer in gebruik genomen. • Afgelopen jaren neemt de roep om de bouw van nieuwe kerncentrales te overwegen steeds meer toe in Nederland, zo ook in onze regio. • Kerncentrales zouden een belangrijke rol kunnen spelen in het bereiken van de Klimaatakkoord-ambities en zodoende dient haalbaar onderzocht te worden. • Een ontwikkeling die contrasteert met de ontwikkelingen in onze buurlanden (België en Duitsland), waar wordt gekozen om de rol van kernenergie in de energiemix fors terug te dringen.
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Kernenergie is CO2-neutraal. • Kerncentrales kennen een kleiner ruimtebeslag dan veel andere vormen van grootschalige duurzame opwek. • Een nadeel van kernenergie is de afhankelijkheid van uranium, dit is een grondstof die steeds schaarser wordt.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Kernenergie is een technologie die al lang bestaat en die continue wordt doorontwikkeld. • Het Franse EDF werkt momenteel aan vierde generatie kerncentrales. • Hoewel de technieken beschikbaar zijn vergt een ontwikkeling van een kernenergie (vaak) veel tijd. • Een kerncentrale realiseren voor 2030 is vrijwel onmogelijk.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Vooralsnog geen concrete ontwikkelingen. Wel hebben enkele politieke partijen de wens om haalbaarheid van kernenergie te onderzoeken. • Zoals ook in de PES naar voren komt kan Limburg zich niet veroorloven slechts te kiezen uit enkele energiebronnen noch uit te gaan van de huidige energiemix. De Limburgse energiemix bestaat richting 2030 en verder uit steeds meer verschillende bronnen en energiedragers. De PES gaat verder in op kernenergie als mogelijke lange termijn oplossing.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Vanuit de RES volgen we de ontwikkelingen op de voet, maar wordt geen concrete actie op kernenergie ondernomen. Zo informeert provincie Limburg de RES over de marktconsulatie die in het voorjaar van 2021 zal starten en waarbij de vragen centraal staan onder welke voorwaarden energiebedrijven bereid zijn te investeren in kerncentrales in Nederland, welke publieke ondersteuning daarbij nodig is en om eventueel draagvlak voor de realisatie van een kerncentrale te verkennen in verschillende provincies. De resultaten van de marktconsultatie zullen naar verwachting in de zomer van 2021 bekend zijn. Eventuele vervolgstappen naar aanleiding van deze marktconsultatie vinden hun weg in de RES 2.0. • Het Planbureau voor de Leefomgeving gaat ervan uit dat het bouwen een nieuwe kerncentrale meer dan tien jaar in beslag neemt. Hierdoor is het niet mogelijk om een kerncentrale als bron mee te nemen in onze plannen voor 2030.

2 Thoriumenergie

Onderwerp (naam onderwerp)	Thoriumenergie
Kenmerken (wat is het?)	• Thorium is een vorm van kernenergie waarbij thorium (gesmolten zout) als vervanger van uranium wordt gebruikt. • Een thorium centrale produceert veel minder afval dan een kerncentrale, ook blijft het afval honderden jaren radioactief in plaats van duizenden jaren. • Thorium komt in de aardkorst drie keer vaker voor als uranium.
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Thoriumenergie is CO2-neutraal.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Thoriumcentrales vergen nog veel onderzoek en ontwikkeling. Het duurt nog enkele decennia voordat er daadwerkelijke thoriumcentrales zullen zijn • De meest optimistische verwachting is een centrale in 2050. • Daarnaast zijn er nog veel zaken onbekend, zoals de kosten van veiligheid en de opslag van het afval.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Er zijn momenteel nog geen concrete ontwikkeling aangaande thoriumenergie in onze regie.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Vanuit de RES volgen we de ontwikkelingen op de voet, maar wordt geen concrete actie op thoriumenergie ondernomen. • Commerciële toepassing wordt pas op z'n vroegst verwacht in 2050, daardoor is het niet mogelijk om thorium als hernieuwbare bron op te nemen voor de plannen in 2030.

3 Waterstof

Onderwerp (naam onderwerp)	Waterstof (voor opslag en transport energie)
Kenmerken (wat is het?)	• Waterstof ontstaat door zuurstof en waterstof van elkaar te scheiden. Als waterstof vervolgens weer in contact komt met zuurstof, komt er energie vrij. • Waterstof is makkelijk in grote hoeveelheden op te slaan. • Er is een onderscheid in grijze (komt CO2 vrij bij productie), blauwe (vrijgekomen CO2 wordt opgeslagen) en groene waterstof (geproduceerd met duurzame energie). • De bekendste vorm om "groene" waterstof te produceren is elektrolyse, waarbij water (H2O) via groene elektriciteit wordt gesplitst in waterstof (H2) en zuurstof (O2). • Elektrolyse heeft een rendement van 70%, er gaat een aanzienlijke hoeveelheid energie verloren bij omzetting.

Potentie (welke voordeel/ potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Op termijn (2030-2050) zal groene waterstof cruciale functies in het energie- en grondstoffensysteem vervullen: • CO2-vrije grondstof voor de industrie. Momenteel wordt er nog veel grijze waterstof gebruikt. • CO2-vrije energiedragers voor hoge temperatuur warmte voor de procesindustrie. Waterstof is hier het meeste voor geschikt. • Regelbaar CO2-vrij vermogen, energieopslag voor langere perioden, en energietransport over langere afstanden. Deze zijn nodig in een energievoorziening waarin het aandeel niet regelbare weersafhankelijke duurzame energiebronnen sterk toeneemt en waar bronnen zich op grote afstand van de gebruiker bevinden. • Mobiliteit, met name personenvervoer voor grotere afstanden en wegtransport als focus richting 2025. • Gebouwde omgeving, mogelijk voor gebouwen en wijken die om verschillende redenen moeilijk op andere wijze te verduurzamen zijn.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Netbeheerders geloven dat waterstof ooit een belangrijke plek krijgt in de energievoorziening, maar niet significant in de komende tien jaar. • De mate waarin en het tempo waarmee een vraag naar waterstof zal ontstaan hangt onder meer af van beschikbaarheid en kosteneffectiviteit. De daadwerkelijke vraag in 2030 is mede afhankelijk van prikkels voor de industrie om te verduurzamen en van prikkels voor CO2-vrije productie van 'groene' waterstof. • Groene waterstof is vooralsnog schaars. Om een afweging te maken over hoe en waar groene waterstof gebruikt kan worden de waterstof-ladder van de Natuur en Milieufederatie worden benut. • Waterstof gebruiken als regelbaar CO2-vrij vermogen, energieopslag voor langere perioden, en energietransport over langere afstanden zullen vooral pas vanaf 2030 aan toenemen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Provincie Limburg heeft een waterstofagenda opgesteld, waarin de samenwerking met stakeholders en partners wordt vormgegeven. De provincie wil onder andere onderzoek stimuleren bij industrieterrein Chemelot, proeven in de industrie ondersteunen en pijpleidingen voor waterstof aanleggen. • Er is een Limburgse waterstofcoalitie opgericht.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• We volgende ontwikkelingen op de voet. Voor de RES 1.0 is waterstof nog niet relevant. Aspecten als mobiliteit, landbouw en industrie worden separaat opgepakt vanuit landelijk en sectoraal perspectief. Vanuit de RES is uiteraard oog voor mogelijke synergiën. • Bovendien, moet 'groene' waterstof eerst verder ontwikkeld worden. De snelheid waarmee deze ontwikkeling plaatsvindt is van veel factoren afhankelijk, o.a. van prikkels voor de industrie om te verduurzamen en ontwikkeling van technieken om 'groene' waterstof te produceren.

4 Energieopslag in batterijen

Onderwerp (naam onderwerp)	Energieopslag in batterijen
Kenmerken (wat is het?)	• (Tijdelijke) opslag van energie. • Verschil tussen thuisbatterij, buurtbatterij en grootschalige batterij. • Verschil tussen batterijen voor lange termijn opslag (seizoensopslag) en korte termijn (dagelijks/wekelijks)
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Elektrische opslag in batterijen wordt steeds belangrijker om pieken van hernieuwbare energie tijdelijk te kunnen opslaan. De opgewekte energie kan dan op een later moment worden gebruikt als de vraag groter is dan het aanbod. • Batterij kan netwerkschaarste verminderen door elektriciteitsnet te ontlasten en bij te dragen aan stabiliteit.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Momenteel zijn er geen technische en economische geschikte oplossingen voor lange termijn opslag. • De thuisbatterij wordt rendabel en zal verder ontwikkelen nadat de salderingsregeling per 1 januari 2023 wordt afgebouwd. In combinatie met elektrisch vervoer en kleinschalige zon PV op dak heeft het veel potentieel. • De (economische) haalbaarheid van buurtbatterijen en grootschalige batterijen bij opweklocaties is momenteel afhankelijk van het project. Echter, in de meeste gevallen nu nog niet rendabel. • Buurtbatterijen en batterijen voor grootschalige opwek mogen alleen in het bezit zijn van onafhankelijke partijen, niet van netbeheerders. Dit vermoeilijkt de realisatie van de batterijen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio?)	• In Weert is er het Peakshaving Pilot Altweerterheide, waarbij een coöperatieve buurtbatterij wordt gecombineerd met grootschalige lokale opwekking van duurzame energie door WeertEnergie, Scholt Energy Services, SEAC en Soltronergy. De resultaten worden eind 2020 gepubliceerd door Enpuls. • Ook volgen we de onderzoeken naar omslag en opslag van de regio Noord-Limburg en de kansen daarvoor bij projecten in Noord-Limburg.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Het stimuleren van het gebruik van thuisbatterijen is op lokaal niveau van belang en wordt niet direct meegenomen in de RES. Zodra een thuisbatterij rendabel is voor bewoners kan er op regionaal niveau wel kennis worden gedeeld. Momenteel in de werkgroep besparing bezig met het ontwikkelen van tools om kennis te delen. • Buurt batterijen en grootschalige batterijen mogen alleen in het bezit zijn van onafhankelijke partijen. Buurtbatterijen zijn nog niet rendabel genoeg om al mee te nemen in de RES 1.0. Voor nu volgen we de ontwikkelingen in Weert om te zien wat de mogelijkheden zijn in de toekomst.

5 Inzet van flexibiliteit

Onderwerp (naam onderwerp)	Inzet van flexibiliteit
Kenmerken (wat is het?)	• In onze regio zal in 2030 een groot deel van de opgewekte stroom afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen. • Daarbij kan de productie van elektriciteit uit zon en wind op bepaalde momenten zo groot zijn dat het aanbod, zonder nadere aanpassingen, substantieel groter is dan de vraag naar energie. • Oplossingen zijn nodig om ook in de toekomst vraag en aanbod van elektriciteit altijd en overal met elkaar in evenwicht te brengen, ook wanneer vraag én aanbod sterk fluctueren. • Flexibiliteit staat voor vermogen om zo snel als nodig in te spelen op fluctuaties in aanbod en/of vraag naar elektriciteit.
Potentie (welke voordeel/ potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Inzet van flexibiliteit kan helpen om de elektriciteitsvoorziening stabiel te houden en overbelasting van elektriciteitsnetten te matigen. • Flexibiliteit toepassingen kunnen de congestie op het elektriciteitsnet tegengaan. Congestie houdt in dat op • bepaalde momenten er onvoldoende capaciteit in het netwerk is om de gevraagde of aangeboden hoeveelheid elektriciteit te transporteren. Door de vraag-aanbod stromen te veranderen, bijv. met behulp van aanbieders van flexibele capaciteit, kan de congestie voorkomen worden. • De inzet van flexibiliteit kan daarmee netverzwaring voorkomen. Dit kan op termijn een besparing in de netwerkkosten van meer dan € 100 per jaar per huishouden opleveren. • Tevens kan door inzet van flexibiliteit het (verplicht) afschakelen van hernieuwbare energiebronnen, waarmee duurzame energie verloren gaat, worden voorkomen.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Flexibiliteit is een grote uitdaging in de energietransitie en zodoende wordt er druk geëxperimenteerd met toepassingen. Toepassingen die variëren qua volwassenheid. Sommige innovaties zijn nog verre van marktrijp, terwijl anderen al in de praktijk worden toegepast. • Voorbeelden van toepassingen in de praktijk: Powermatcher (smart grid software), smart charging (gebruiken accu elektrische auto als buffer), warmtepomp vroeger dan nodig te laten verwarmen, congestiemanagement (flexibiliteitopties netbeheerder) • Voorbeelden van toepassingen die worden onderzocht en/of nog in ideefase zitten: Ecovat (warmteopslagsysteem), hanteren van variabele energietarieven, OPAC (ondergrondse energieopslag)
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Er lopen momenteel diverse ontwikkelingen in de regio, die door de RES nauwgezet worden gevolgd. In Peel en Maas zijn plannen voor het toepassen van Ecovat bij het aardgasvrij maken van een wijk en in Noord Limburg worden middelen vrijgemaakt voor pilots op het gebied van energieopslag en -omslag.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• De RES blijft de ontwikkelingen op het gebied van flexibiliteit op de voet volgen. Waar mogelijk wordt kennis over bruikbare toepassingen gedeeld en wordt de regio gestimuleerd om inzet van flexibiliteit mee te nemen bij de ontwikkelingen van (pilot) projecten. Samen met de Provincie Limburg en Enexis wordt bekeken welke toepassingen in het elektriciteitsnet mogelijk zijn.

6 Diepe en ultradiepe geothermie

Onderwerp (naam onderwerp)	Diepe en ultradiepe geothermie
Kenmerken (wat is het?)	• Geothermie is lokale duurzame warmte uit de ondergrond voor de verwarming van huizen, kassen en industrie. De temperatuur loopt op met de diepte: hoe dieper hoe warmer. Het van nature aanwezige warme water wordt uit de ondergrond opgepompt waarna de warmte eruit wordt gehaald. Een pomp zorgt ervoor dat het afgekoelde water terugstroomt in dezelfde aardlaag waarna het weer opwarmt. • Als regio onderscheiden we drie typen geothermie: Ondiepe geothermie (ca. 500-1.200 meter diepte), Diepe geothermie (ca. 1.200-4.000 meter diepte) en Ultradiepe geothermie (> 4.000 meter diep).
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• De met geothermie opgehaalde warmte kan worden gebruikt voor de verwarming van huizen, kassen en industrie. • (Ultra)diepe geothermie is de belangrijkste potentiële warmtebron van hoge temperatuur warmte (HT) in onze regio. In de Concept RES wordt de potentie geschat op 154.000 TJ per jaar. • De potentie van ondiepe geothermie wordt geschat op 129.000 TJ per jaar.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Geothermie technieken zijn marktrijp. Elders in Nederland zijn (ultra)diepe geothermie initiatieven reeds in gebruik. • Dit was ook in onze regio het geval. Echter, alle bestaande (ultra) diepe geothermiebronnen in onze regio zijn stilgelegd vanwege het risico van seismische activiteit. De regio wacht op duidelijkheid vanuit het Rijk en SodM (Staatstoezicht op de Mijnen) of (ultra) diepe) geothermie in onze regio al dan niet mag worden toegepast. • Het ziet er voorlopig nog niet naar uit dat ontwikkelingen kunnen worden herstart. TNO en SodM stellen (bij een specifieke casus) dat onvoldoende bekend is over de breuken in de relevante aardlagen en hoe deze met elkaar in verbinding staan, waardoor het niet mogelijk is om de gevolgen en risico's te voorspellen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• De onzekerheid over het verkrijgen van een vergunning en de complexe geologische situatie zorgen ervoor dat initiatiefnemers in de regio te maken krijgen met hogere onderzoekslasten en met investeringsrisico's. De kans dat de markt op de korte termijn ontwikkelingen initieert is daarom klein. • RVO heeft zich wel gemeld met een (ultra)diepe geothermie-initiatief, waarover in 2021 meer duidelijkheid wordt verwacht. Echter, dit betreft een onderzoeksproject met grote onzekerheden, waardoor op voorhand de kans klein lijkt dat dit op de korte termijn (< 2025) leidt tot bruikbare geothermiebron.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Omdat (ultra)diepe geothermie momenteel niet is toegestaan in onze regio, is het op dit moment nog een te onzekere bron om mee te nemen in onze plannen. Bij de volgende RES – RES 2.0 – zal andermaal worden gekeken wat de 'stand der techniek' is en beoordeeld worden of (ultra)diepe geothermie kansrijk is voor de regio. • Het spoor ondiepe geothermie wordt voor de RES al wel grondig verkend en uitgewerkt.

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Aan de slag!

In het proces om te komen tot de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is. Maar de RES is pas het begin. We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan. De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RES 1.0 (samenvatting)
Noord- en Midden Limburg

Samen werken aan een duurzame regio

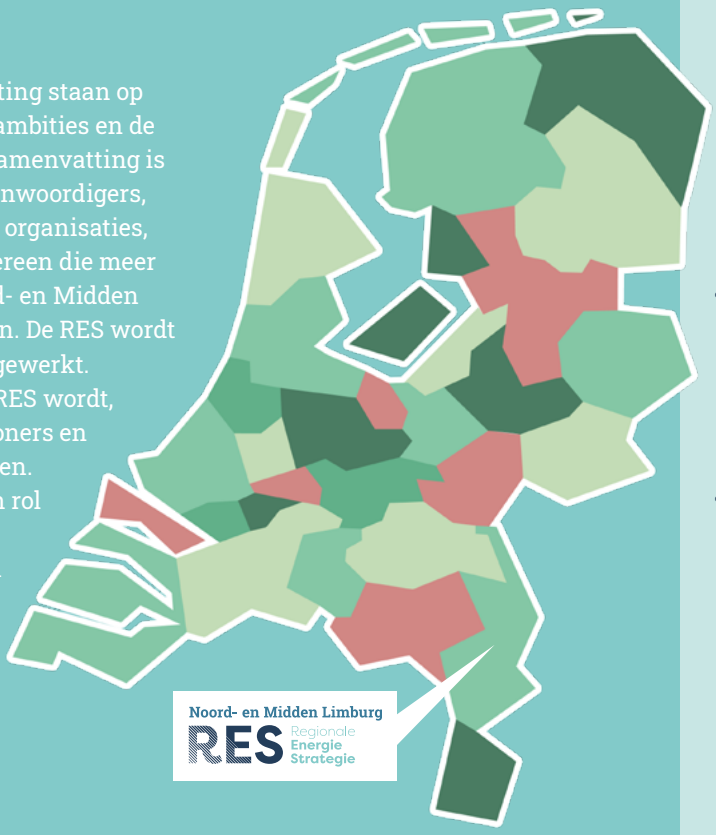
Wat is de RES?

In 2019 heeft Nederland in het Klimaatakkoord afgesproken dat onze CO2-uitstoot in 2030 de helft lager moet zijn dan in 1990. En in 2050 zelfs 95% lager. In de Regionale Energie Strategie (RES) staat welke bijdrage onze regio daaraan gaat leveren. Nederland is opgeknipt in dertig RES-regio's. De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties maken we de RES. En samen gaan we aan de slag om onze ambities uit de RES waar te maken.

Meer informatie over de RES Noord- en Midden Limburg?
ga naar: www.RESNML.nl

In deze samenvatting staan op hoofdlijnen onze ambities en de afspraken. Deze samenvatting is voor volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, overheden en iedereen die meer over de RES Noord- en Midden Limburg wil weten. De RES wordt stap voor stap uitgewerkt. Hoe concreter de RES wordt, hoe meer we inwoners en bedrijven betrekken. Iedereen heeft een rol in een duurzamer Noord- en Midden Limburg!

Verankering van de RES

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

- De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt.
- Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien.
- Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

Wat gaan we doen in onze regio?

- Energie besparen zodat we minder hoeven op te wekken.
- Duurzame elektriciteit opwekken uit zon en wind.
- Duurzame warmte gebruiken zodat we stap voor stap van het aardgas af kunnen.
- Voordelen voor inwoners vergroten.

Meedenken, meepraten, meedoen

De RES is vooral een samenwerking tussen inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. De RES verbindt partijen en kijkt naar moeilijke vraagstukken over gemeentegrenzen heen. Samen maken we betaalbare keuzes voor onze regio met oog voor sociale aspecten. We willen de kracht van mensen en de relaties tussen mensen versterken. Alleen zo kunnen we onze ambities bereiken. Iedereen moet uiteindelijk zijn steentje bijdragen. We moeten zuiniger omgaan met energie. En de warmte en elektriciteit die we gebruiken moeten we (zelf) duurzaam opwekken. Goede voorbeelden zijn er gelukkig al volop. Alleen samen kunnen we écht de omslag maken!

Stap voor stap

Op 1 juli 2021 dienen we de RES 1.0 in bij het Rijk waarna we kunnen starten met de uitvoering. Het is een dynamisch document.

Op grond van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar opnieuw bij.

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

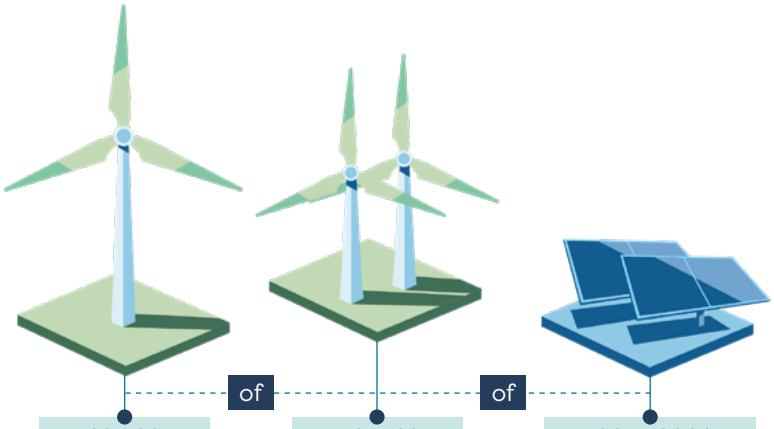
DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Onze ambitie

In het schema staan de doelen die we willen behalen. We richten ons op 2030 en kijken alvast vooruit naar 2050. We beseffen dat de opgave naar een duurzame wereld groter is dan de RES. We zoeken dan ook zoveel mogelijk de verbinding met sectoren die ook een grote overgang doormaken zoals landbouw, transport en mobiliteit. Samen versterken we elkaar!

Hoeveel is 1.200 GWh?

25% CO_2 vermindering t.o.v. 2015* door energiebesparing en kleinschalige opwek

1.200 GWh (1.000 – 1.400 GWh) grootschalige duurzame opwekking (2025 vergund)

Transitievisies warmte **(TVW)** gereed

>50% lokaal eigendom van de energieprojecten

100% duurzame warmte

2021 — 2030 — 2050

Extra realisatie grootschalige opwekking i.v.m. extra vraag door o.a. warmtepompen en elektrisch vervoer.

Innovatie

*Vanaf 2015 zijn gegevens beschikbaar.

Doorkijk na 2025

Ons bod van 1.200 GWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien. Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave na 2025 zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Oog voor sociale duurzaamheid

De energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers, deze pijlers voeren wij door in al onze acties:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Energie besparen en kleinschalig opwekken

Zodat we minder energie nodig hebben

We willen door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015. Een enorme operatie die inzet vraagt van iedereen!

Hoe gaan we dat doen?

Energie besparen

Samen kunnen we energie besparen in onze huizen, kantoren en openbare gebouwen. Dit noemen we ook wel de gebouwde omgeving. Het gasverbruik kan omlaag door gebouwen beter te isoleren. Dit is een enorme operatie voor alleen al de ruim 230 duizend woningen in onze regio. Tegelijkertijd is het ook een goede investering. Betere isolatie maakt gebouwen geschikt voor duurzame warmteoplossingen zoals een warmtepomp. Elektriciteit kunnen we besparen door bijvoorbeeld overal ledverlichting te gebruiken. En niet onbelangrijk: we kunnen allemaal ons eigen gedrag aanpassen.

We willen ook dat kleine en middelgrote bedrijven energie besparen. Door bedrijfs- en productie-processen anders in te richten, is daar veel winst te behalen.

Kleinschalige opwekking

We kunnen kleinschalig duurzame energie opwekken met zonnepanelen op daken. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowatpiek). Dit zijn ongeveer 40 tot 50 zonnepanelen. We willen dat in 2030 op 70% van de geschikte daken in onze regio gemiddeld tien zonnepanelen liggen.

Maatregelen en ondersteuning

Om deze klus samen te klaren komt er een pakket met maatregelen en ondersteuning voor inwoners, bedrijven, organisaties en overheden:

- Overheden gaan hun eigen gebouwen duurzamer maken.
- We maken een ontzorgingspakketten voor inwoners en bedrijven met energieloketten (met backoffice), coaches en energieadviseurs.
- We geven financiële ondersteuning door leningen, vouchers en subsidies.
- Gemeenten gaan verplichte besparingsmaatregelen voor bedrijven beter controleren zodat iedereen zijn aandeel levert.
- We gaan het energieverbruik in onze regio beter volgen. Hierdoor krijgen we meer inzicht.

Grootschalig duurzame energie opwekken

We willen met grootschalige duurzame zon- en windprojecten 1.200 gigawattuur (GWh) duurzame energie opwekken in 2030.

Door 1.200 GWh duurzaam op te wekken leveren we een eerlijke bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh (35.000 GWh). Dit moet in 2030 opgewekt zijn en de vergunning voor de projecten moet in 2025 zijn afgegeven. De vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 door. Hier houden we alvast rekening mee bij de keuzes die we nu maken.

Hoe gaan we dat doen?

Anno 2020 is al 205 GWh gerealiseerd in de regio. De projecten die gepland staan en waar subsidie voor is aangevraagd, zijn samen goed voor 660 GWh. Dit is een gewogen getal. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Dit project kan 240 GWh opwekken. Gelukkig zijn al deze projecten bij elkaar al een groot deel van onze opgave. Veel van deze projecten staan alleen nog niet vast. Er moet dus nog hard worden gewerkt om deze ook echt allemaal te realiseren.

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die al in de planning staan, moeten we nog 95 GWh opwekken om onze ambitie te behalen. We kijken daarvoor naar nog meer zonnepanelen op grote daken. Hiermee kunnen we nog eens 100 GWh opwekken. Ook hier houden we rekening ermee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Om deze slagingskans te verhogen is een plan van aanpak voor Zon-op-Dak opgesteld.

	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

Ambitieprojecten

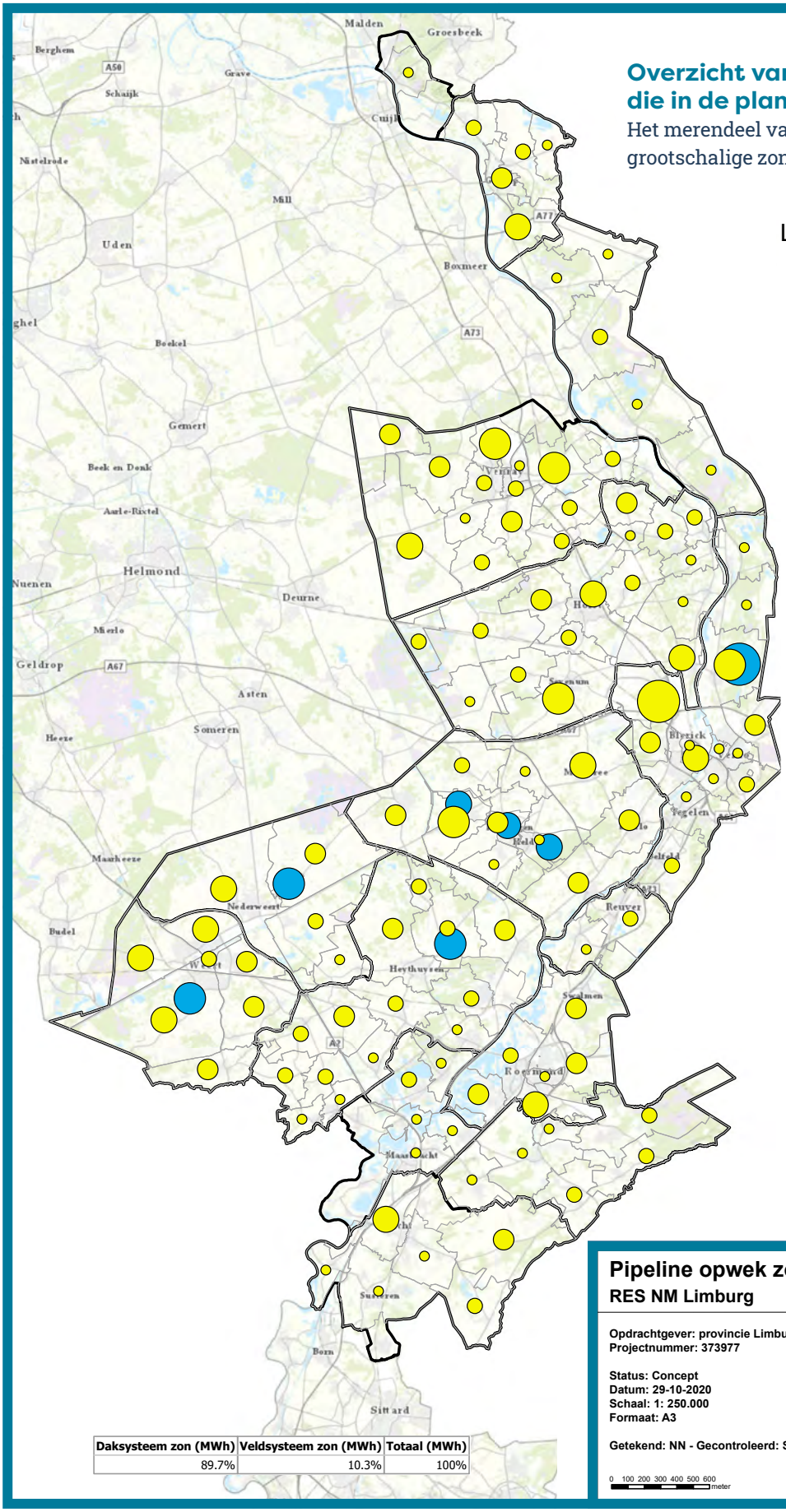
Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die in de planning staan, zijn er veel nieuwe initiatieven in ontwikkeling. De zogenoemde ambitieprojecten. Het gaat over vele honderden hectares en tientallen windmolens in de regio. Dit is een zeer positieve ontwikkeling en vormt een grote bijdrage aan de regionale opgave. De vele lokale initiatieven vergroten de noodzaak tot (meer) afstemming tussen de RES-partners. Onder andere over netwerk (schaarste) en het borgen van de RES uitgangspunten. Hiervoor wordt momenteel een grootschalige opwek aanpak uitgewerkt.

Netimpact analyse.

Om te zorgen dat de energienetwerk in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen op de gewenste locaties, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes met betrekking tot grootschalige opwek van zon- en windenergie duidelijk te maken. Daarom is het maken van een netimpact analyse van belang. Enexis maakt deze analyse en gebruikt hiervoor de actuele informatie over projecten die in de planning staan.

Overzicht van projecten die in de planning staan*

Het merendeel van de zonprojecten betreft grootschalige zon op dak projecten.

Legenda

Productie per jaar MWh (zon)

- ≤1.000
- ≤3.000
- ≤10.000
- ≤30.000
- ≤70.000
- ≤140.000

Productie per jaar MWh (wind)

- ≤1.000
- ≤3.000
- ≤10.000
- ≤30.000
- ≤70.000
- ≤120.000

Daksysteem zon (MWh)	Veldsysteem zon (MWh)	Totaal (MWh)
89.7%	10.3%	100%

Pipeline opwek zon en wind (2025)
RES NM Limburg

Opdrachtgever: provincie Limburg
Projectnummer: 373977

Status: Concept
Datum: 29-10-2020
Schaal: 1: 250.000
Formaat: A3

Getekend: NN - Gecontroleerd: SV

0 100 200 300 400 500 600 meter

N

P:\240\373977_RES_Verto\2. Do Work\GIS\mxd\RES_N-Limburg_Resultaten_20201028NN.aprx 29-10-2020 09:45

* Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd.
Voor Wells Meer is nog geen SDE+ beschikking afgegeven en staat daardoor niet ingepast in de kaart.

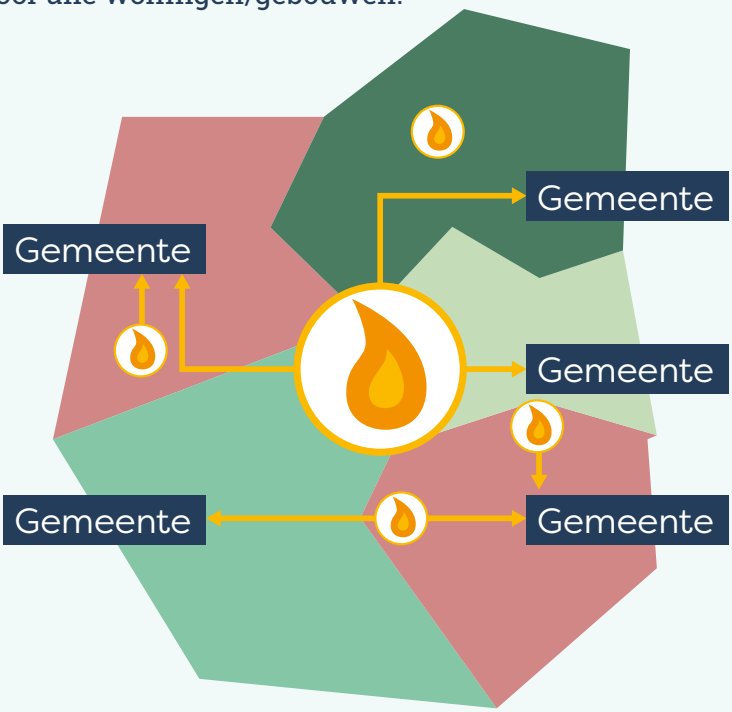
Regionale Structuur Warmte (RSW)

Zodat we op termijn duurzaam kunnen verwarmen

We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.

Hoe gaan we dat doen?

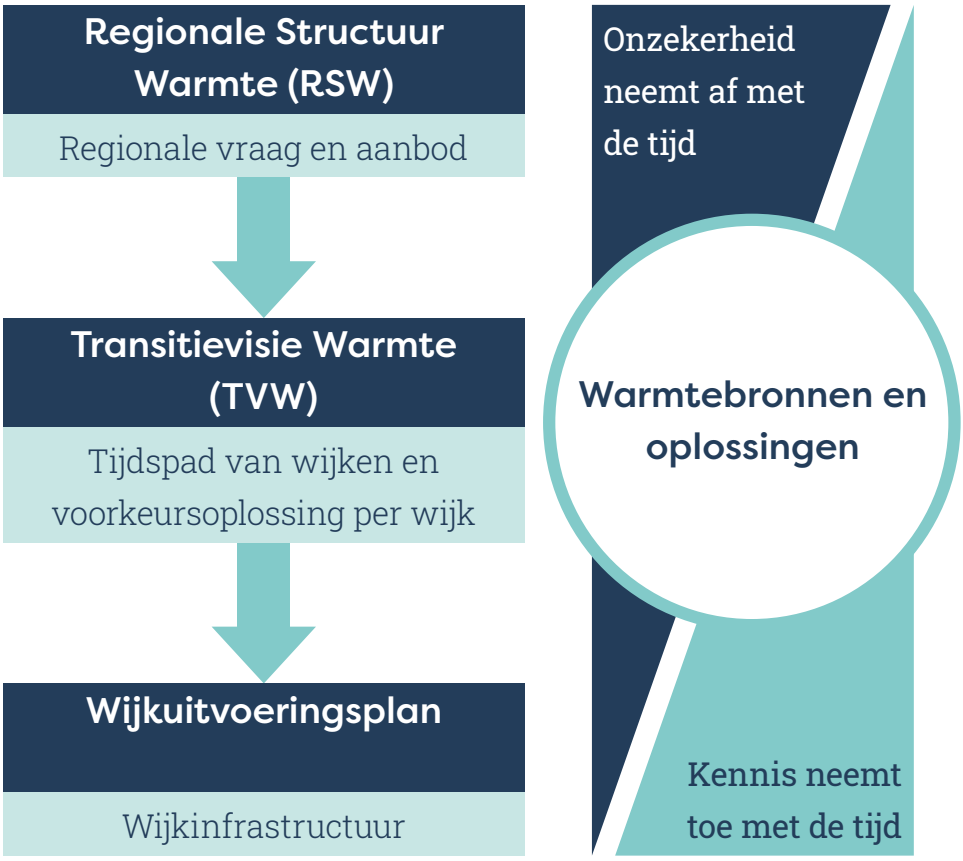
De omschakeling naar duurzame warmte, voor bijvoorbeeld de verwarming van onze huizen, is een lange weg. Gemeenten beschrijven per wijk hoe die op middellange en lange termijn van het aardgas af kan; dat gaat stap voor stap.
Ze maken vanaf eind 2021 daarvoor elke twee jaar een Transitievisie Warmte (TVW) . De RSW, die we als regio maken, levert hier informatie voor.
In de RSW hebben we de warmtevraag in de regio in kaart gebracht. En we hebben onderzocht of er warmtebronnen zijn waar meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Zo kunnen gemeenten daar nu al over afstemmen. Er wordt gekeken naar welke technieken kansen bieden. Dit wordt nu verder onderzocht. Voor onze regio lijken ondiepe geothermie, Groen Gas en (Hybride) warmtepompen het meeste potentieel te hebben.

Ondiepe geothermie (aardwarmte)
Voor een deel van wijken en gebouwen in onze regio is ondiepe geothermie een mogelijke optie. Ondiepe geothermie is een bron waar meestal meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Er moet dan een nieuw lokaal (soms intergemeentelijk) ondergronds transportnetwerk worden gerealiseerd om de warmte over wijken en buurten te verdelen. Met deze vorm van geothermie wordt warmte uit de ondiepe aardlagen gehaald. Het is nog onduidelijk of dit ook het risico op trillingen in aardlagen vergroot. Meer informatie over het kunnen benutten van lage temperatuur aardwarmte komt vanaf eind 2021 beschikbaar uit het nationale seismologisch onderzoeksprogramma SCAN.

Groen gas
Groen gas is tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen. Groen gas in cv-ketels kan mogelijk worden gecombineerd met hybride warmte-pompen.

(Hybride) warmtepompen
Wanneer huizen extra worden geïsoleerd hebben (hybride) warmtepompen de voorkeur.

In Noord- en Midden Limburg staan veel oudere woningen; deze zijn vaak slecht geïsoleerd. In een slecht geïsoleerd huis heb je meer warmte en dus andere warmtebronnen nodig dan in een goed geïsoleerd huis. Hoe we de huizen in onze regio het beste kunnen verwarmen, is dus voor een deel afhankelijk van de mate waarin oude huizen de komende jaren geïsoleerd worden.

Gemeenten brengen in beeld welke mogelijkheden er zijn voor duurzame warmte. Op een beperkt aantal plekken kan op regionale schaal gebruik worden gemaakt van restwarmte. Zoals bij Smurfit Kappa in Roermond en mogelijk uit de Clauscentrale in Maasbracht. Aquathermie (warmte uit water zoals de Maas) biedt kansen in dichtbebouwde gebieden, maar moet nog verder onderzocht worden. Ook zonthermie heeft nog nader onderzoek nodig. Tevens wordt er onderzoek gedaan naar het potentieel van Groen Gas. Ten slotte is de benutting van ondiepe geothermie een uitdaging nu diepe geothermie (nog) niet kan worden toegepast in Noord- en Midden-Limburg.

Uit onze analyses blijkt een individuele warmte-oplossing de beste oplossing voor 90% van de woonwijken en buurten in onze regio. Ieder huis krijgt dan een eigen warmteoplossing. Een (hybride) warmtepomp biedt de grootste kansen in onze regio. De combinatie van een (hybride)warmtepomp en extra isolatie lijkt in de meeste gevallen de beste oplossing. Dit betekent dat huizen en gebouwen geen gebruik maken van een gezamenlijke warmtebron. Gemeenten gaan dit verder onderzoeken in hun TVW.

Deze RES 1.0 geeft een eerste inzicht in welke regionale warmtebronnen technisch, financieel en maatschappelijk verantwoord gebruikt kunnen worden. Op weg naar de RES 2.0 gaan we de beschikbaarheid van de duurzame warmtebronnen verder onderzoeken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten, waar nodig, bij het opstellen van hun TVW

Lokaal eigendom

Voordelen voor inwoners vergroten

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten.

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Ook streven we naar lokaal medezeggenschap bij al deze projecten. Wij zien lokaal eigendom en lokaal medezeggenschap als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versnellen. Bewoners en bedrijven wordt de kans geboden om mee te praten en mee te beslissen over opwekprojecten in hun nabije omgeving. Daarnaast vinden we het belangrijk dat eventuele projectbaten landen in de lokale omgeving in plaats van bij grote commerciële ontwikkelaars. De komende periode ondersteunen we gemeenten bij het bereiken van ons streven, onder meer in de vorm van een handreiking met best practices en ondersteuning bij het verankeren van de afspraken in omgevingsbeleid.

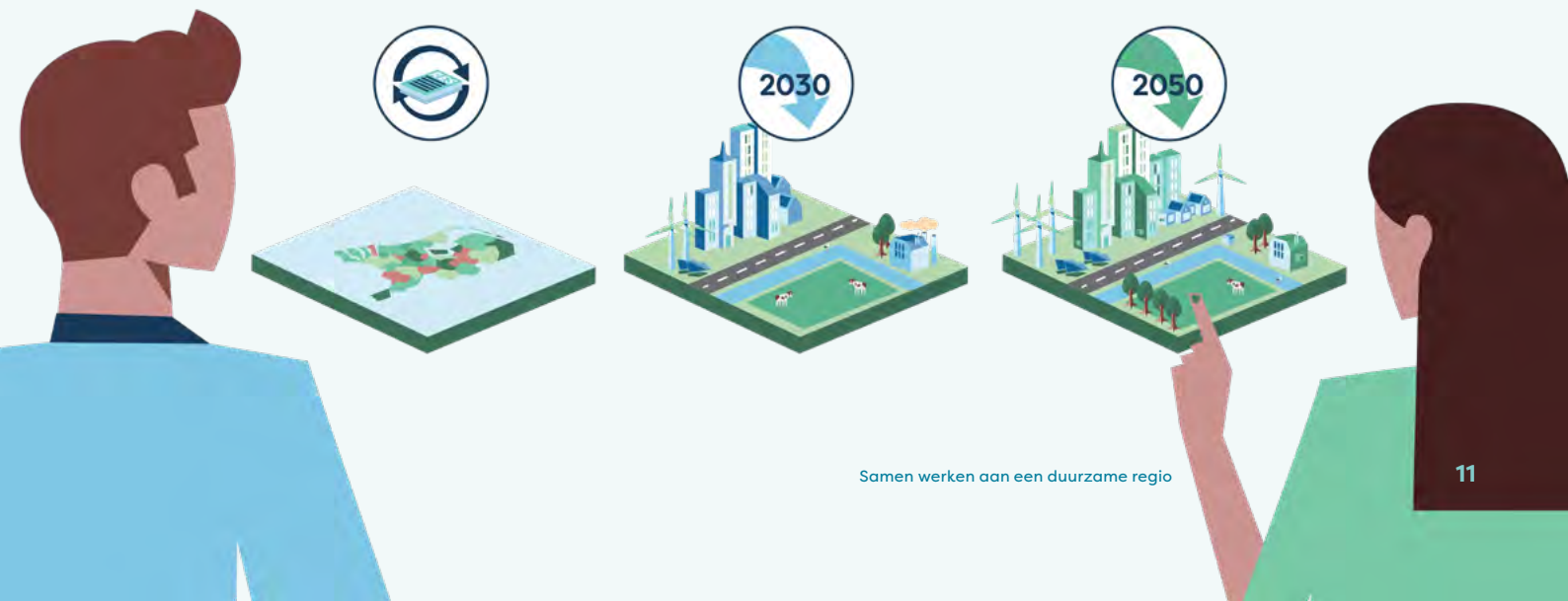
Energiebedrijf en duurzaamheidsfonds

De voorbije maanden is onderzoek gedaan naar de behoefte en de mogelijkheden voor een regionaal energiebedrijf en een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds. Hieruit is gebleken dat het oprichten van een energiebedrijf complex is en de nodige tijd in de voorbereiding vergt. Voorgesteld is om het energiebedrijf in te richten als een groeimodel, waarbij wordt gestart met een eerste stap: het bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie. Wat betreft het fonds, voorlopig is er geen behoefte aan een nieuw fonds. Wel dienen we meer bekendheid te geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Daar gaan we de komende periode zo goed als mogelijk invulling aan geven.

Doorkijk 2030 – 2050

De RES richt zich op 2030 en we gaan dan ook uit van de kennis en bewezen techniek van nu. We maken keuzes op basis van ‘no regret’; keuzes waar we profijt van hebben. Zoals het grootschalig isoleren van woningen. We kijken ook alvast vooruit naar 2050 zodat we kunnen inspelen op ontwikkelingen die we zien aankomen. De komende jaren gaan we steeds meer elektrisch rijden en komen er veel warmtepompen bij. De vraag naar elektriciteit groeit na 2030 dus door. Daar houden we nu al rekening mee. We kijken ook naar ontwikkelingen als waterstof en de opslag van elektriciteit in batterijen. We willen als regio nu al aan de slag met deze thema’s om er later snel op in te kunnen spelen. We kijken ook naar landelijke keuzes en maatregelen zodat we als regio hier op aan kunnen sluiten.

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Aan de slag!

In het proces om te komen tot de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is. Maar de RES is pas het begin.
We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan. De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

Gemeente Beesel
Gewoon anders

Gemeente Mook en Middelaar

provincie limburg

gemeente BERGEN Limburg

Nederweert
samen groots, samen doen!

waterschap limburg

Gemeente Echt-Susteren

gemeente Peel en Maas

ENEXIS NETBEHEER

GENNEP

gemeente roerdalen

gemeente HORST A/D MAAS

gemeente Roermond

Gemeente leudal

venlo

Gemeente Venray

GEMEENTE MAASGOUW.

GEMEENTE WEERT

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Reactieronde Ontwerp RES1.0
Februari 2021

Projectgroep RES Noord- en Midden Limburg

12 april 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Thematische beantwoording 3
2.1 Algemeen 3
2.2 Participatie en communicatie 5
2.3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking 7
2.4 Grootschalige elektriciteitsopwekking 8
2.5 Regionale Structuur Warmte (RSW) 10
2.6 Doorkijk 2030-2050 12
2.7 Uitvoering RES 1.0 13
3. Webinar inwoners en klankbordgroep 14
3.1 Webinar inwoners 14
3.2 Klankbordgroep 14
4. Beantwoording individuele reacties 16
4.1 Gemeenteraden 16
4.2 Maatschappelijke organisaties en inwoners 34
5. Overzicht aanpassingen n.a.v. de consultatie- en reactieronde 60

1. Inleiding

De keuzes die we in de RES maken, hebben invloed op onze allemaal. Daarom willen we maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners betrekken bij deze keuzes. Zo kunnen we hun kennis, ideeën, wensen en inzichten meenemen in onze aanpak. Daarom kon iedereen gedurende de maand februari hun reactie indienen op de ontwerp RES1.0.

De ontwerp RES1.0 is besproken in een webinar voor inwoners, de klankbordgroep, de Gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap Limburg. Daarnaast had iedereen de mogelijkheid om via de website een reactie achter te laten. In dit document vindt u de reacties die zijn opgehaald en wat deze reacties betekenen voor de definitieve RES1.0.

Naast de inhoudelijke reacties is voor de regio misschien wel de belangrijkste opbrengst dat deze ronde heeft geleid tot meer en diepgaandere gesprekken over de energietransitie. De webinar voor inwoners was goed bezocht evenals de klankbordgroep waarin diverse belangen en ideeën met elkaar gedeeld en besproken zijn. En ook in de raden ontstonden goede discussies n.a.v. de ontwerp RES1.0. Het uiteindelijke doel is om een gedragen RES1.0 te kunnen vaststellen en samen de uitvoering op te pakken. Dit is een mooie stap in dat proces.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 vindt u een thematische beantwoording van de reacties. Deze zijn opgedeeld in verschillende thema's. Wij merkten bij de beantwoording van de vragen dat er vaak meerdere vragen met dezelfde strekking worden gesteld. Daarom hebben wij de volgende opbouw gevolgd in hoofdstuk 2: allereerst een samenvatting van de vragen die gesteld zijn die de rode draad van die reacties weergeeft. Vervolgens is hierop een antwoord geformuleerd. Als afsluiting vindt u de doorwerking die dit voor het RES document heeft.
In hoofdstuk 3 de reacties vanuit de webinar inwoners en de klankbordgroep en in hoofdstuk 4 een overzicht van de individuele reacties. Per reactie is een korte samenvatting gegeven, een antwoord en een eventuele doorwerking in de RES1.0. In hoofdstuk 5 is een samenvattende tabel opgenomen met aanpassingen in de RES1.0.

2. Thematische beantwoording

2.1 Algemeen

2.1.1 Samenvatting

Er worden vragen gesteld over de functie van de RES en hoe dit lokaal doorwerkt. Het wordt nu gezien als een visiedocument waarvan de kaders niet duidelijk zijn en zonder concrete doelstellingen/tijdsplanning. Er wordt vooral naar de gemeenten gekeken voor de uitvoering, maar zijn (vooral kleine gemeenten) hiervoor geëquipeerd? De RES moet gemeenten ondersteunen.

Men mist een financiële onderbouwing in de RES en geeft aan dat we eerlijk moeten zijn over kosten die de energietransitie met zich meebrengen: het gaat veel geld kosten, maar je krijgt er ook veel voor terug. Geadviseerd wordt om naar andere ontwikkelingen te kijken zoals in Duitsland en naar de negatieve invloeden én kansen van de andere Klimaattafels. Daarnaast worden er opmerkingen geplaatst over de infrastructuur. De opslag van energie is een grote uitdaging en het is wenselijk om bestaande infrastructuur te blijven gebruiken. Tot slot wordt er gesteld dat het Klimaatakkoord, waarop de RES is gebaseerd, en de gehele energietransitie ondoordacht is en er veel misvattingen zijn.

2.1.2 Antwoord

De RES is een strategisch beleidsdocument dat richting geeft voor de energietransitie in de regio. Die richting hebben we nodig om gefundeerde beslissingen te kunnen maken voor de uitvoering. Eerst richten (wat willen we bereiken), dan inrichten (hoe gaan we dat doen?) en vervolgens verrichten (de uitvoer). Naast de RES 1.0, is de RES-organisatie een uitvoeringsconvenant en uitvoeringsplan aan het uitwerken. In het uitvoeringsconvenant wordt de samenwerking van de RES-partijen vastgelegd en in het uitvoeringsplan leggen we vast hoe we onze ambities uit de RES 1.0 precies gaan realiseren.

De RES-organisatie is geen apart orgaan naast of boven de gemeenten. Het is een samenwerking van de vijftien gemeenten in Noord- en Midden Limburg, Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis. We bepalen samen de ambities én zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoer. De RES kijkt in een grote verband naar complexe grensoverschrijdende vraagstukken en deelt kennis en ervaring. Hiermee ondersteunen we gemeenten die minder capaciteit hebben om de gehele energietransitie lokaal vorm te geven. Iedere gemeente onderzoekt hoe ze op lokaal niveau invulling kan geven aan de afspraken uit de RES. Dit is maatwerk, want iedere gemeente is anders.

Het precieze financiële plaatje kan pas bij concrete projecten in beeld worden gebracht en zijn voor rekening van de initiatiefnemer van het project. Dit kan een commerciële ontwikkelaar, een energiecoöperatie of de gemeente zelf zijn. Dit neemt niet weg dat we kostenoverwegingen niet meenemen in de RES. Zo kijken we bijvoorbeeld of we windmolens en zonnepanelen zoveel mogelijk kunnen clusteren. Hierdoor zijn er minder aanpassingen aan het energienet nodig en lagere maatschappelijke kosten.

Het Rijk is verantwoordelijk voor de coördinatie van de Klimaattafels en kijkt hoe deze elkaar beïnvloeden. Dit neemt niet weg dat we in de RES, en vooral op gemeentelijk niveau, geen rekening houden met andere beleidsterreinen. Juist in de verankering van de RES in het lokale omgevingsbeleid van gemeenten wordt deze integraliteit opgezocht.

Op basis van de huidige RES 1.0 gaat Enexis de mogelijkheden, kansen en bedreigingen voor de infrastructuur onderzoeken. Infrastructuur nemen we, samen met de opslag van energie, mee in de RES 2.0.

Het Klimaatakkoord is met de betrokkenheid van verschillende partijen tot stand gekomen en vastgesteld. De RES is hier een opdracht uit. Het staat vast dat we over moeten gaan naar duurzame energie. De meningen zullen altijd verschillen over hoe we dit het beste kunnen aanpakken. Maar als we nu niets doen, dan zijn we te laat. De kaders staan, maar samen bepalen we in de regio hoe we hier het beste invulling aan kunnen geven.

2.1.3 Doorwerking

Geen aanpassingen in de RES 1.0.

Hoe we regionaal gaan samenwerken en hoe we kennis delen en bijvoorbeeld gemeentes verder ondersteunen, dat wordt vastgelegd in het uitvoeringsplan Q2-Q3 2021.

2.2 Participatie en communicatie

2.2.1 Samenvatting

Uit de reacties blijkt dat betrekken van inwoners belangrijk wordt gevonden. Doe dit altijd, en herhaal de oproep. De meningen verschillen of inwoners betrokken moeten worden bij abstracte plannen zoals de RES of juist niet.

Er wordt gesteld dat er nog veel moet gebeuren bij de bevolking wat betreft de urgentie van de energietransitie. Een energietransitie vraagt ook om een transitie in denken. Dit punt wordt gemist in de RES. Bedenk een communicatiestrategie naar inwoners, samen met gemeenten.

Een aantal concrete maatregelen worden genoemd om burgers meer bij de energietransitie te betrekken: maak maatregelen gratis, maak het concreet, subsidieer energiescan, omarm energiecafés en energiecoöperaties en bereken geen WOZ-betaling over bijv. PV panelen of energieverbeteringsmaatregelen.

Suggesties worden gedaan over hoe de burgers te betrekken: maak het straat – of wijksgewijs, betrek ze op tijd en neem ze serieus, maak groepen inwoners met kennis van bepaalde onderwerpen en laat die kennis actief inbrengen of via het instellen van een burgerraad. Belangrijk is dat geluisterd wordt en er iets mee wordt gedaan.

Complimenten worden gegeven voor het opnemen van het onderdeel sociale duurzaamheid. De vraag is wat de consequenties van deze ambities zijn. Het streven naar 50% lokaal eigendom vindt men niet altijd voldoende, moet meer zijn, naast dat de vraag is wat er gebeurd als dit streven niet wordt gehaald. Ook is er bij sommige de wens om 50% niet als gemiddelde maar per project te hanteren. Verder wordt gevraagd wat lokaal is in lokaal eigendom, is die definitie al bepaald. Opgeroepen wordt om toch het energiebedrijf samen te verkennen, in relatie tot betrokkenheid inwoners vergroten en zorgen voor voordelen.

Gesteld wordt dat de relatie met andere sectoren wordt gelegd maar dat die sectoren werken eerder tegen dan mee met de energietransitie. Gevraagd wordt een aantal cruciale aspecten te benoemen waar RES samen met genoemde sectoren aan moet werken. Uit de reacties is er te weinig gekeken naar of er wel draagvlak is voor grootschalige opwek en hoe je de grootte bepaald van het gebied in de omgeving dat je bij grootschalige opwek betrekt.

Doorzettingsmacht van de RES is beperkt, de RES mag geen excuus zijn voor gemeenten om niks te doen omdat men bang is voor NIMBY-protesten.

2.2.2 Antwoord

Voor het betrekken van inwoners bij de RES zien wij de webinar van februari 2021 als vertrekpunt. Dit is de start en zal nog vaker aan de orde zijn. Daarbij heeft de RES een gedeelde verantwoordelijkheid. Op gemeentelijk niveau, daar waar het concreter wordt, zal er bij energieprojecten ook participatie plaatsvinden en heeft er ook al participatie plaatsgevonden.

Urgentie creëren is belangrijk, wij merken dat er in de afgelopen jaren al grote stappen zijn gezet. Het is een belangrijk thema in de media, zelfs in tijden waarin de COVID crisis de media domineert. Deze bewustwording dient te worden vergroot vanuit gemeentes omdat deze dicht op de inwoners staan. Als RES kunnen wij gemeentes ondersteunen. Daarnaast is een campagne vanuit de provincies, binnen de Provinciale Energiestrategie en het Rijk effectiever. Daarvoor kan de RES wel lobbyen. Hoe wij dit willen aanpakken en welke rol de RES daarin speelt, dat nemen wij mee in de uitwerking van de uitvoering.

Voorbeelden van maatregelen zoals die genoemd worden kunnen effectief door gemeentes worden ingezet. De RES is een platform waarbij deze ervaringen uitgewisseld kunnen worden.

Sociale duurzaamheid is één van de belangrijke basisbeginselen in de RES. Het moet haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn. Maar daarnaast hebben wij als RES ook een verantwoordelijkheid om een doelstelling te halen. Vandaar dat 50% lokaal eigendom als streven is opgenomen en niet als harde eis. Het zou namelijk onwenselijk zijn als een project niet kan doorgaan omdat er niet voldaan is aan 50% lokaal eigendom, maar bijvoorbeeld aan 49%. De gemeentes kunnen 50% lokaal eigendom wel opnemen in hun eigen omgevingsvisie en dit zo als harde eis vastleggen.
Wat lokaal is en wat de omgeving is, dat is per project verschillend en heeft met verschillende factoren te maken. Daarom is het lastig om daar een ‘label’ op te plakken met wat dit precies is. Het doel van lokaal eigendom is dat het project gedragen wordt door de omgeving. Met dat als basis moet het woord ‘lokaal’ per project worden ingevuld en ook de grootte van het gebied dat betrokken wordt .
Het verder onderzoeken van een energiebedrijf is binnen de RES aan de orde. Er is op dit moment nog maar één voorbeeld van zo’n energiebedrijf. Wij zoeken dit richting de RES 2.0. verder uit om op basis van gedegen onderzoek te bepalen hoe en op welke manier dit een meerwaarde kan vormen.

Samenwerking met andere sectoren is belangrijk. In de uitvoering wordt gekeken hoe we dit ook concreet vorm kunnen geven.

De mind-set bij de gemeentes is positief. Er zijn veel projecten gerealiseerd en er zijn een groot aantal projecten dat in de pijplijn zit. Wij denken dat het doorzettingsvermogen bij gemeentes groot is om deze goede kans van slagen te geven. Daarbij is de discussie met inwoners van groot belang. Door een continu gesprek moeten wij samen toewerken naar een duurzame samenleving. De voortgang van de RES zal gemonitord waarbij alle partners moeten aangeven wat zij gedaan hebben.

2.2.3 Doorwerking

De tekst 50% lokaal eigendom wordt opnieuw bekeken en eventueel kleine aanscherpingen.

Het opzetten communicatie strategie zal worden toegevoegd aan hoofdstuk participatie en communicatie RES 1.0.

Aandachtspunten voor vervolg:
- Samenwerking andere sectoren – uitvoering
- Monitoring RES – uitvoering

2.3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking

2.3.1 Samenvatting

De reacties zijn tweeledig: aan de ene kant veel reacties die oproepen tot extra initiatieven. Voorbeeld is inwoners op een ludieke manier weten te motiveren of door meer subsidie voor verduurzaming eigen vastgoed. Daarbij is het wel van belang dat de regelingen consistent blijven en niet continu wisselen.

Daarnaast klinkt sterk door dat er een voorkeur uitgaat naar het volleggen van daken voordat er aan zon-op-land of wind wordt gedacht. Daarbij is het ook belangrijk dat de overheid zelf het goede voorbeeld geeft om inwoners te inspireren.

We hebben ook reacties ontvangen waarin staat dat wij mensen niet mogen dwingen tot verduurzaming, omdat dit tot leningen en kosten zou kunnen leiden. Ook wordt er aandacht gevraagd voor mensen met een kleine portemonnee.

2.3.2 Antwoord

Vanuit de RES zal, in samenwerking met de gemeenten en de Provincie, voor alle doelgroepen (woningeigenaren, eigenaren maatschappelijk vastgoed alsmede van commercieel vastgoed en bedrijven) specifieke aanpakken uitgewerkt worden gericht op verduurzaming (energiebesparing en duurzame opwekking). Deze aanpakken worden opgenomen in het RES-uitvoeringsprogramma. Communicatie, bewustwording, stimuleren en begeleiden / ondersteunen zijn onderdeel van die aanpakken.

Woningeigenaren kunnen en zullen niet gedwongen worden om te verduurzamen, wel zullen (ook andere) eigenaren van vastgoed moeten voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving (o.a. Bouwbesluit, later Besluit bouwwerken leefomgeving). Voor nieuwbouw zijn de actuele eisen strenger zijn dan een aantal jaren geleden.

Leningen zijn ter ondersteuning van vastgoedeigenaren, waarbij ons inziens de besparing in energiekosten hoger moeten zijn dan de kosten van rente en aflossing van de lening.

2.3.3 Doorwerking

Geen aanpassingen in de RES 1.0.

2.4 Grootschalige elektriciteitsopwekking

2.4.1 Samenvatting

De reacties gaan in op de noodzaak van windmolens en zonneparken, op de locaties en criteria voor de plaatsing van windmolens en zonnepanelen en op welk niveau de keuze uiteindelijk ligt, gemeente of RES. Ook de schaarste op het net is een zorg in relatie tot de ambities. De noodzaak wordt niet door iedereen onderschreven, oproep om ook naar andere bronnen te kijken. Daarbij komt de afstand gevoelige objecten tot windturbines, geen versnippering, alleen gebruik van landbouwgrond als dat goed onderbouwd is, effecten op natuur en de inhoud van de landschapsprincipes naar voren. Ook de inzet op rendement voor de lokale omgeving en draagvlak wordt genoemd. De status van de RES, en dus ook de criteria en bijvoorbeeld landschapsprincipes, in relatie tot gemeentelijk beleid is een discussiepunt waarbij de nadruk ligt op gemeentelijk maatwerk aan de gemeenten overlaten. Wat is de status van de vlekkenkaart, komen de projecten daar dan ook.

Wat betreft locaties is een goede balans tussen wind en zon voor levering en back up nodig. Wind het liefst op zee of tenminste niet in de achtertuin of een natuur/bosrijke omgeving maar daar waar elektriciteit wordt gebruikt, industrieterreinen. Zonne- energie het liefste op grote bedrijfshallen, niet op goede landbouwgrond en in natuur. Daarnaast worden een aantal suggesties gedaan voor meervoudige ruimtegebruik en een combinatie met glastuinbouw maar juist geen zon op kassen.

Een aantal reacties geven aan dat de grootte van de zonneparken die als grootschalig worden betiteld moet worden aangepast naar of 1 ha in plaats van 10 of juist 25 in plaats van 10. Verzocht wordt de zonneladder niet op te nemen in de RES 1.0. Het versnellingsteam Zon op Dak moet zich ook richten op woningeigenaren en buurten. Aan de andere kant geeft men aan wel een zonneladder te willen om open landschap en landbouwgronden te beschermen.

Hoe de regionale samenwerking of programmering vorm moet worden gegeven en tot hoe ver die moet reiken is een discussiepunt, meningen zijn verdeeld. Waar sommige aangeven dat afstemming bij plaatsen van meerdere windmolens regionaal moet plaatsvinden vinden anderen juist dat alle keuzes lokaal / in de gemeente moeten liggen.

Vragen worden gesteld over of de genoemde projecten voldoende zijn om de 1,2 TWh te halen. En hoe de opgave over de gemeenten wordt verdeeld. Gebeurt dit op basis van inwoners, energieverbruik? En wat landt er dan uiteindelijk aan opgave in een specifieke gemeente?

Ten aanzien van de netcapaciteit wordt de suggestie gedaan een versnellingsteam netcapaciteit op te zetten en de vraag gesteld of de planning niet te optimistisch is. Daarnaast wordt aangegeven dat de RES1.0 al aangeeft dat er nu al schaarste is om opgewekte elektriciteit te transporteren, netwerkschaarste is dus een zorgpunt.

Gevraagd wordt om aandacht voor de groei van de vraag naar duurzame elektriciteit tussen 2030 en 2050, het rekenen met grotere windmolens (nu wordt met 3,5 MW) en mogelijke combinatie met energieopwekking in Duitsland. Wat betreft de ontwikkelaars wordt aan de ene kant gezegd voorrang aan lokale energiecoöperaties maar als dit niet snel lukt ook commerciële investeerders uitnodigen in belang van realiseren van het doel.

2.4.2 Antwoord

Wind op zee wordt als alternatief genoemd voor ontwikkeling van grootschalig zon en wind op land. Dit wordt echter al door de Rijksoverheid opgepakt, naast het gezamenlijk bod van de RES regio's. De overheid staat aan de lat voor 49 TWh wind op zee (ca 11,5 GW) die parallel ontwikkeld wordt naast de RES regio's om aan onze opgave te voldoen. Zo ook de opgave in zon en wind op land, naast zon op daken. We hebben ook hier beide nodig om aan onze opgave te voldoen en het is goed om te constateren dat er een enorme groei is van zon op dak projecten. Deze willen wij nog verder stimuleren met het zon op dak versnellingsteam. Voor de kleinschalige daken komt ondersteuning vanuit het onderdeel 'besparing/kleinschalige opwek'.

Volgens de systematiek van het Nationaal Programmabureau RES mag in principe alles boven de 15 kWp grens worden meegenomen voor de bepaling van het bod voor grootschalige opwek. Dit betekent doorgaans niet dat alles vanaf 15 kWp per definitie grootschalig is.

Voor de thema's landschap en netwerk geldt een andere benadering. Voor landschap is in de RES 1.0 afgesproken dat er richtinggevende principes worden uitgewerkt voor de landschappelijke inpassing en transformatie. Schaal en maat komen in deze uitwerking terug.

Voor projecten en de impact op netwerk is afgesproken dat we met elkaar afstemmen in geval van projecten zon met een oppervlak boven de 10 ha, zodat we de haalbaarheid van projecten kunnen vergroten (zie ook schaarste).

Vanuit landschap en netwerk worden kleinschalige ontwikkelingen niet per definitie uitgesloten.

Voor wat betreft de schaarste op het net wordt er door de Provincie gewerkt aan de totstandkoming van een provinciale overlegstructuur waarin gekeken wordt naar mogelijke oplossingen. Daarnaast is het zo dat de meeste projecten een doorlooptijd hebben van enkele jaren of meer.

Biogas wordt genoemd als mogelijk alternatief voor grootschalige duurzame opwek, dit valt echter onder de noemer 'warmte' en zal daar verder onderzocht worden. Ook valt kernenergie onder mogelijke alternatieven, echter is kernenergie en aanverwante technieken niet realiseerbaar in de scope van deze RES 1.0 (2030) en wordt om die reden ook niet meegenomen.

De afstand tot windturbines en mogelijke gezondheidsproblemen worden genoemd in relatie tot windturbines. Er is bestaande wetgeving rondom deze thema's waar wij ons aan dienen te houden.

De zonneladder is een terugkerende vraag waarbij het van belang is te weten dat de zonneladder niet volgtijdelijk is. Dit houdt in dat de trappen van de ladder, mits goed onderbouwd, gelijktijdig kunnen worden doorlopen. Landbouwgrond is alleen goed onderbouwd mogelijk.

De 1200 GWh is een gezamenlijke opgave voor de gehele regio waarin we samenwerken om deze opgave te realiseren. Hierbij is er geen exacte verdeling per gemeente omdat niet alle gemeenten dezelfde mogelijkheden hebben in opwek, denk hierbij aan bijvoorbeeld ruimtelijke inpassing. De 1200 GWh wordt haalbaar geacht, ook omdat we niet alles wat in de pijplijn zit meerekenen (slagingspercentages vanuit NPRES worden aangehouden).

Groei van het verbruik na 2030 is zeker onder de aandacht en zal bij elke iteratie van de RES verder bekeken worden.

De grootte van windturbines is gebaseerd op wat passend is voor het regime van RES Noord en Midden Limburg, de genoemde turbinegroottes zijn meer passen voor wind op zee. De mogelijke combinatie met opwek over de grens met Duitsland gaat voorbij aan onze landelijke opgave die wij dienen in te vullen.

2.4.3 Doorwerking

Geen aanpassingen in de RES 1.0.

2.5 Regionale Structuur Warmte (RSW)

2.5.1 Samenvatting

Er zijn een aantal reacties geplaatst over het waarom, de haalbaarheid en snelheid om van het gas af te gaan. Er wordt gevraagd of aardgas wel zo slecht is, aangezien ze in Duitsland juist op het gas gaan. Daarnaast wordt aangegeven dat het niet realistisch is om oudere woningen (in het buitengebied) van het gasnet af te koppelen.

In de RES wordt aangegeven dat een warmtepomp in 90% van de gevallen de beste oplossing is. Men vindt een warmtepomp op zich een goede oplossing, alleen worden er zorgen geuit over de extra vraag naar duurzame elektriciteit die warmtepompen met zich meebrengen en hoe we dit gaan realiseren. Daarnaast is een warmtepomp niet voor iedereen (financieel) mogelijk en wordt aangegeven dat er bij een individuele warmteoplossing evengoed naar collectieve voordelen gekeken kan worden. Wat betreft groen gas worden er opmerkingen gemaakt over de beschikbaarheid van groen gas, of we onszelf niet te rijk rekenen en dat we het op een gering aantal plekken (binnen Limburg) maar moeten produceren. Waterstof op het huidige gasnet en aquathermie worden als kansrijk gezien. Geothermie heeft extra onderzoek nodig vanwege de gevaren. Het wordt als positief ervaren dat de RES ingaat op Ecovat als potentieel kansrijk lokaal project voor restwarmte. Het wordt als jammer gevonden dat er geen afstand wordt genomen van de verbranding van houtige biomassa gezien de bekende negatieve effecten. Tot slot wordt er aangegeven dat er veel koppelkansen zijn met de glastuinbouw.

2.5.2 Antwoord

De RES is een uitvoering van het landelijk klimaatakkoord, dat weer volgt uit het Parijs akkoord. Naast de opdracht om een RES op te stellen ligt er vanuit het klimaatwet ook de opdracht om uiterlijk 2050 van het aardgas te zijn. Dat is een gegeven en hierin hebben we als RES-organisatie geen keuze om van af te wijken. De werkelijkheid over de situatie in Duitsland ligt iets genuanceerder. Ook Duitsland heeft – net als Nederland – de ambitie om in 2050 een CO_2-neutrale energievoorziening te hebben en dus ook te stoppen met aardgas voor de verwarming van woningen. Omdat Duitsland zo snel mogelijk af wil van olieketels is er ook een forse premie voor de vervanging van deze ketels door een hr-ketel of een warmtepomp, met name in gebieden waar al een gasnet ligt. Het is een logische tussenstap die snel veel kan opleveren.

We hoeven niet op relatief korte termijn van het aardgas af. We hebben daarvoor een transitieperiode van 30 jaar (t/m 2050). Dat geeft ruimte om bestaande duurzame technieken verder te ontwikkelen en innovatieve ontwikkelingen mee te nemen.

We willen daarbij nadrukkelijk een onderscheid maken dat we van het aardgas afgaan en niet per definitie van al het gas. Er blijven mogelijkheden om het gasnetwerk te blijven gebruiken voor bijvoorbeeld groen gas of waterstofgas. Dit zijn allebei technieken die we nadrukkelijk verkennen in onze Regionale Warmte Structuur.

Opmerkingen over haalbaarheid en betaalbaarheid en specifieke technieken zoals warmtepompen kunnen wij in het kader van de RES niet verder uitwerken. Deze onderwerpen worden door elke gemeente uitgewerkt in de lokale Transitie Visie Warmte (TVW) die elke gemeente uiterlijk eind 2021 moet vaststellen. Bij het opstellen van deze TVW's worden inwoners en belanghebbenden lokaal betrokken.

De taak van de RES op het gebied van warmte is met name afstemmen en kennisuitwisseling. Daarnaast heeft de RES als opdracht om regionaal beschikbare bronnen te verdelen (zoals groen gas en eventueel toekomstige bronnen/dragers als geothermie en waterstofgas).

Recente adviezen van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Sociaal-Economische Raad (SER) hebben ons voortschrijdend inzicht gegeven wat betreft de positie van houtige biomassa. Deze bron wordt in de volgende versie van de RES opnieuw tegen het licht gehouden. In RES 1.0 wordt houtachtige biomassa niet uitgesloten, maar zal wel een kritische houding worden aangenomen t.a.v. de toepassing ervan als duurzame energiebron. Voor de gebouwde omgeving in Noord- en Midden Limburg is de rol van houtige biomassa als tussenstap in de warmtetransitie klein, omdat er weinig kansen voor hoogtemperatuur warmtenetten worden voorzien. Aan houtige biomassa is dan ook in de RES geen extra onderzoek gewijd. Gelet op de ontwikkelingen die er zijn gaan we bepaalde zaken nu nog niet wel of niet toestaan. We volgen de onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet.

Wel wordt de potentie van groengasproductie uit mest onderzocht als regionale warmtebron, vanwege de aanwezigheid van veehouderijen en de mestproblematiek die hier speelt. Noord- en Midden Limburg is grotendeels een plattelands gebied en een regio waar de exploitatie van warmtenetten zoals in stedelijke gebieden in de meeste situaties niet zal leiden tot de meest economische businesscases. Een ander gegeven is dat er naar ratio weinig bovengemeentelijke restwarmtebronnen in de regio beschikbaar die procentueel van betekenis zijn. Een van die bovengemeentelijke warmtebronnen die wel een economisch potentiële betekenis kan zijn is groengas. Het voordeel voor de bebouwde omgeving is dat we met groengas op de laagste maatschappelijke kosten een aanzienlijk deel van de duurzame warmtevraag in de regio kunnen voldoen. Met de groengas potentie in de regio (Noord- en Midden Limburg) zouden tussen de 40.000 en mogelijke bovengrens van 100.000 woningen kunnen worden aangesloten op groengas. Met de combinatie Groengas/ Hybride pomp kunnen gaan tot een equivalent van 120.000 tot mogelijk 310.000 woningen. We zitten nog aan de voorkant van deze nieuwe ontwikkeling ,maar gezien de uitdaging en maatschappelijke impact voor het verder verduurzamen van de warmtevraag komt de groengas potentie ons zienswijze in eerste aanleg het beste tot zijn recht aan de bebouwde omgeving, in ieder geval voor de korte/middellange termijn.

Naar dit groen gas is ook vraag uit andere sectoren die buiten de RES vallen. De RES organisatie is zich bewust van dit verdelingsvraagstuk en gaat daarom uit van isolatie en efficiënt gebruik van gas (zowel aardgas nu als evt. groen gas in de toekomst). De keuze voor bepaalde techniek is echter niet aan de RES, maar aan gemeenten in hun Transitievisie Warmte. Het RES-onderzoek naar groen gas dient als inhoudelijke basis voor het proces in de gemeente.

Geothermie heeft potentie, maar moet in Noord- en Midden Limburg verder onderzocht worden. Daarbij worden ook de eventuele gevaren meegenomen. Indien relevant wordt dit in volgende versie(s) meegenomen.

2.5.3 Doorwerking

In RES 1.0 wordt houtachtige biomassa niet uitgesloten, maar zal wel een kritische houding worden aangenomen t.a.v. de toepassing ervan als duurzame energiebron. De tekst hierover wordt opnieuw bekeken en eventueel kleine aanscherpingen worden aangebracht.

2.6 Doorkijk 2030-2050

2.6.1 Samenvatting

De reacties hebben met name betrekking op inhoudelijke onderwerpen en niet persé op de doorkijk. Daarbij wordt er aandacht gevraagd voor alternatieve technieken zoals kernenergie en waterstof.

Kernenergie valt niet onder de opgave van de RES, keuzes over kernenergie worden op landelijk niveau gemaakt. Op dit moment zijn er geen zoekgebieden voor kernenergie aangewezen in Limburg, maar de Provincie Limburg sluit kernenergie op termijn niet uit als energiebron. Dit alles neemt niet weg dat Limburg zich laat informeren over de laatste ontwikkelingen rond kernenergie. Daarom sluit Limburg aan bij de marktconsultatie kernenergie.
Ditzelfde geldt ook voor waterstof. De provincie heeft een waterstof agenda opgesteld. Zij volgen de ontwikkelingen en kijken naar de kansen voor Limburg, o.a. door middel van pilots. Daarbij geldt ook dat

Er zijn ook insprekers die vinden dat er nog te weinig wordt gedaan. Maar dat zijn voornamelijk zaken buiten onze eigen positie, die kunnen landelijk worden aangepakt. En afsluitend wordt er om context gevraagd. Hoe verhoudt ons bod zich tot de energievraag in de toekomst?

2.6.2 Antwoord

Kernenergie: Wij gaan niet over plaatsen van kerncentrale. Op dit moment zijn er enkele locaties voor kernenergie aangewezen in Nederland, die bevinden zich niet in Limburg. Het bod voor de RES bestaat uit zon- en windenergie, wel hebben wij een passage bijgevoegd over kernenergie. De Provincie Limburg houdt zich wel bezig met kernenergie van de Provinciale Energiestrategie (PES). Op dat niveau worden hierin keuzes gemaakt.

Waterstof: We kijken nu naar bewezen technieken tot 2030, daarmee sluiten wij technieken voor langere termijn niet uit. Eerste proeven waterstof lopen nu, maar dat het voor nu voornamelijk gebruikt wordt in industrie en mobiliteit.

Bovennationaal: afstemming vindt plaats op gemeentelijk niveau, de grensgemeentes voeren hierin de gesprekken.

2.6.3 Doorwerking

Geen aanpassingen in de RES 1.0.

2.7 Uitvoering RES 1.0

2.7.1 Samenvatting

Twee gemeentelijke fracties spreken zich uit voor een onderzoek in de meerwaarde van een energiebedrijf. Enerzijds verder onderzoeken wat dit voor inwoners zou kunnen betekenen en aan de andere kant zelf een positie in de markt in te nemen.
Er zijn nog enige vragen op het gebied van de verankering van de RES. Aan de ene kant een suggestie om het uitvoeringsconvenant vast te leggen door gemeenteraden, gelijktijdig met de RES 1.0. Daarnaast ook de vragen over hoe die lokale vastlegging wordt geregeld en bij welk gremium dit zou moeten plaatsvinden.
Ten slotte een signaal dat monitoring van belang is en of er een mogelijkheid is om aansluiting te vinden met de KPI's die zijn opgenomen in de PES (Provinciale Energiestrategie).

2.7.2 Antwoord

Het verder onderzoeken van een energiebedrijf is binnen de RES aan de orde. Er is op dit moment nog maar één voorbeeld van zo'n energiebedrijf. Wij zoeken dit richting de RES 2.0. verder uit om op basis van gedegen onderzoek te bepalen hoe en op welke manier dit een meerwaarde kan vormen.
De samenwerking met andere partijen wordt deels geborgd in de omgevingswet. De samenwerking met andere beleidsterreinen zoals het onderwijs wordt gezocht op provinciale schaal. In de Provinciale Energiestrategie (PES) is dit nader uitgewerkt. Als RES kijken wij hoe wij hierop kunnen aanhaken en in ondersteunen. Dat geldt ook voor de KPI's uit de PES.

2.7.3 Doorwerking

Geen aanpassingen in de RES 1.0.

3. Webinar inwoners en klankbordgroep

3.1 Webinar inwoners

In het gesprek met de inwoners is veel informatie gedeeld over wat de RES inhoud en waar deze wel over gaat en waarover niet. Vanuit de deelnemers werden vragen gesteld over windenergie in eigen gemeenten, de rol van energiecoöperaties, nieuwe technieken en de betrokkenheid van burgers. Aan de deelnemers is gevraagd welke onderwerpen zij graag mee willen geven aan de RES. Hieronder een aantal hoofdlijnen uit de ruim 30 reacties.

Door een aantal inwoners is de oproep gedaan om te blijven informeren op een begrijpelijke manier, burgers een rol te geven in het proces en kennis te delen bijvoorbeeld via een interactief platform. Maak burgers enthousiast om mee te doen en vergeet ook de jongeren en scholen niet, het gaat om hun toekomst.

Eerlijk en sociaal, rechtvaardig en betaalbaar, voorkom energie-armoede. Daarbij is ook lokaal eigendom veelvuldig genoemd, coöperatief ontwikkelen en niet alleen lasten maar juist ook lusten te laten landen in de regio en de wens om de schaarse ruimte zoveel mogelijk te sparen.

Ook de doorkijk naar de toekomst kwam naar voren door verzoek om oog te hebben voor de grote opgave na 2030 en innovatieve energietechnieken. De oproep werd gedaan om als overheden daadkrachtig te zijn, duidelijk te zijn over de doelstellingen en toekomstvisie bijv. voor warmte. Laat concreet zien wat de RES betekent en hoe de burger mee kan doen en wat het hem oplevert.

3.2 Klankbordgroep

Tijdens de klankbordgroep bespreking zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest die wij in de thematische beantwoording zo veel mogelijk hebben meegenomen.

<u>Samenvatting</u>
Op het gebied van warmte werd er aandacht gevraagd voor de drukte in de bodem, groens gas en om erkenning van de grote van de opgave. We zijn ons bewust van de grote van de opgave, we werken samen toe naar een einddoel: 2050. In dit proces gaan we nog veel stappen zetten en ook veel leren. Daarbij zijn we ons ook bewust van de drukte in de bodem. We kijken ook nogmaals goed naar de tekst voor groen gas en verduidelijken deze.
Op het gebied van besparing was er eenduidigheid. De inzet van de RES 1.0 werd gesteund. Hierbij werd er gevraagd om nog meer aandacht voor bedrijventerreinen. Deze zijn voldoende meegenomen in het RES 1.0 document.
Voor grootschalige opwek werd er aandacht gevraagd voor de impact op het energienetwerk. Daarbij moet er goed nagedacht worden over de mix zon en wind. Nieuwe technieken, als waterstof, werden ook aangehaald. Echter vormen deze geen onderdeel van het RES bod, de RES richt zich op technieken die ons helpen om de doelstellingen in 2030 te halen. Waterstof is geborgd bij de provincie en ook landelijk.
Bij het onderdeel participatie werd aandacht gevraagd voor de scherpte in de tekst. Hierin zijn enkele aanpassingen doorgevoerd van concept naar definitieve RES 1.0. Hiervan zijn we ons

bewust, maar de tekst staat nog steeds voor het ambitieniveau om, bijvoorbeeld, het streven van 50% lokaal eigendom te realiseren.
Al met al is de klankbordgroep in grote lijnen tevreden met de RES 1.0. De opmerkingen die zij ons meegegeven hebben worden meegenomen in het RES proces en waar nodig worden er aanpassingen doorgevoerd.

4. Beantwoording individuele reacties

4.1 Gemeenteraden

G01	
Algemeen	We moeten er alert op zijn en blijven dat de RES niet treedt in de gemeentelijke autonomie en dat de RES en de gemeentelijke projecten voor duurzame opwek elkaar niet mogen frustreren. Ons pleidooi is om dat maatwerk aan gemeenten te bieden, niet alleen op papier, maar vooral ook in de praktijk.
Opwek	• De zonneladder niet toevoegen aan de RES 1.0. Zowel zon op dak, als zonneweides als windparken naast elkaar nodig om onze energiedoelen te halen. • Geen zoekgebied voor grootschalige opwek van energie in gemeente Echt-Susteren opnemen in de RES, dit strookt niet met gemeentelijk beleid. • "landschapsprincipes bijlage 9 beschouwen we in Echt-Susteren als hulpmiddel maar niet als voorwaarde. Ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit zijn een gemeentelijke bevoegdheid. • Voorbeelden van landschapsprincipes die wij niet delen: - Zet alleen in op geschikte gebieden binnen de potentiekaart voor grootschalige opwek. - Voorkom dat kleinschalige initiatieven toekomstige kansrijke initiatieven belemmeren. - Voorkom stapeling van kleinere initiatieven, waardoor het draagvermogen van het landschap overschreden wordt. - Niet eens met dat in de RES 1.0 is opgenomen dat de ruimtelijke afspraken uit de RES (landschapsprincipes- en matrix) vertaald gaan worden in het gemeentelijk omgevingsbeleid. Voorgesteld wordt om expliciet te benoemen dat de landschapsprincipes en matrix richtinggevend bedoeld zijn en dat er ruimte blijft voor gemeentelijk maatwerk. " - Regionale programmering: - De vraag of een ontwikkeling bijdraagt aan landschappelijke kwaliteit mag niet beoordeeld worden op basis van de landschapsprincipes en de matrix uit de RES 1.0. Dat is aan de gemeente ter beoordeling. Regionale afstemming/programmering is aan de orde vanaf 25 hectare zon (deze lijn ook doortrekkend naar zon op dak en wind). - De huidige inventarisatie van projecten, mag niet gebruikt worden als onderlegger voor regionale programmering in de toekomst, raakt gemeentelijke autonomie en zijn nog geen regionale afspraken over gemaakt. - Regionale programmering mag niet bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van de projecten in de afzonderlijke gemeenten. Regionale afstemming kan dan het enige middel zijn, waarbij het

	uiteindelijke besluit, na afstemming met de netbeheerder, bij de gemeente blijft liggen.
Antwoord	Algemeen: • Eens, met de RES kijken we naar complexe en grensoverschrijdende vraagstukken die we alleen kunnen oplossing door samen te werken. De RES geeft richting, maar komt niet in plaats van lokaal beleid. Opwek: • Echt-Susteren is op verzoek niet opgenomen in zoekgebieden. • De zonneladder is niet volgtijdelijk, zie thematisch antwoord. Voor landschap is in de RES 1.0 afgesproken dat er richtinggevende principes worden uitgewerkt voor de landschappelijke inpassing en transformatie, zie thematisch antwoord. Er is geen afspraak gemaakt dat ruimtelijke afspraken uit RES vertaald worden in gemeentelijk beleid. Landschapsmatrix en principes zijn handreikingen. • Voor projecten en de impact op netwerk is afgesproken dat we met elkaar afstemmen in geval van projecten zon met een oppervlak boven de 10 ha, zodat we de haalbaarheid van projecten kunnen vergroten (zie ook schaarste thematisch antwoord). Deze afspraak is een werkafspraak en kan in overleg nog wijzigen. Er zijn inderdaad nog geen afspraken over wat te doen boven deze grens, er wordt in RES verband gewerkt aan een voorstel (afwegingskader).
Doorwerking	-
G02	
Algemeen	De gemeente moet de raad beter en vaker informeren over de ontwikkelingen binnen de RES.
Doorkijk	Kernenergie moet ten minste benoemd worden in de RES.
Antwoord	Algemeen: • Iedere gemeente is verantwoordelijk voor het informeren van de eigen raadsleden Doorkijk: • Zie voor beantwoording kernenergie de samenvatting.
Doorwerking	-
G03	
Algemeen	• Zorg ervoor dat er vanuit andere klimaattafels geen ontwikkelingen ontstaan die de ambities/acties uit de RES teniet doen. Bijvoorbeeld grote energie slurpende ontwikkelingen in onze regio. • Kijk naar mogelijkheden en ontwikkelingen over de grens. Bijvoorbeeld in Duitsland. • Ondernemers die een bedrijfsdak vol willen leggen met zonnepanelen krijgen op dit moment geen SDE-subsidie omdat er een negatieve transport indicatie is. Hoe lossen we dit voor de kortere termijn op?

Besparing	• In hoeverre wordt er gekeken binnen de vergunningverlening of het verplichten van het plaatsen van zonnepanelen op nieuwe gebouwen mogelijk is? • Iedereen moet mee kunnen doen met de energie transitie. Energieloketten (informatieverstrekking) en leningen zijn aangereikte voorstellen. De vraag is of dit voldoende is om de stelling uit te laten komen (een lening moet terugbetaald worden). • Zorg ervoor dat inwoners met koopwoningen en een kleine portemonnee en/of een sterk verouderde woning niet gestraft, maar geholpen worden. Niet alle huishoudens kunnen de benodigde maatregelen doorvoeren met de voorgestelde maatregelen in de RES 1.0.
Participatie	• Hoe bepaal je de grootte van het gebied die betrokken wordt rond de ontwikkeling van een windpark ? • Wat als het streven van 50% eigenaarschap niet wordt gehaald?
Opwek	• Hoe zeker is het dat de windturbines worden geplaatst in een gemeente. Wat als de gemeenschap de zoekgebieden niet ziet zitten? • Hoe realistisch is de planning van de RES gezien de grote uitdaging in de energie-infrastructuur? • Afstanden voor windturbines t.o.v. verschillende (kwetsbare) objecten vastleggen in de RES, zodat daar geen discussie meer over ontstaat. • Stel eisen aan de duurzame productie van zonnepanelen. • Hoe borgen we dat de tijdelijke bestemming voor de opwek van energie teruggaat naar de oorspronkelijke bestemming (bijvoorbeeld landbouw)? En dat we daarna gaan kijken welke mogelijke andere bestemming er op dat moment het beste past. • Ondernemers die zonnepanelen op hun daken willen leggen, krijgen op dit moment (in Horst aan de Maas) geen SDE-subsidie vanwege de negatieve transport indicatie. Hoe lossen we dit op korte termijn op? • Hoe voorkomen we dat agrariërs, die financieel aantrekkelijke aanbiedingen krijgen, vruchtbare grond ter beschikking stellen voor energieprojecten?
Antwoord	Algemeen: • Andere ontwikkelingen worden meegenomen in de RES, zie thematische beantwoording. • Deze problematiek is bekend en dit vraagstuk ligt momenteel bij de netbeheerder. Besparing: • Dit zijn aandachtspunten voor de uitvoering en we houden rekening met mensen met een kleine portemonnee uit het perspectief van sociale duurzaamheid. Participatie:

	• 50% lokaal eigendom is een streven en geen harde eis, zie antwoord samenvatting. • Wat lokaal en wat de omgeving is dat is per project verschillend, zie antwoord samenvatting. Opwek: • De zoekgebieden zijn slechts een indicatie er is geen enkele zekerheid dat daar daadwerkelijk een turbine komt. Mocht het tot een aanvraag komen zijn er uiteraard in de vergunningprocedure de reguliere inspraak en bezwaar mogelijkheden. • De RES planning loopt voor nu tot 2030, voor die periode zit een groot deel in de pijplijn met een bepaalde mate van realiteit. De netbeheerder zit om die reden ook nadrukkelijk aan tafel en er wordt op verschillende plaatsen aan netuitbreiding gewerkt, daarnaast kennen veel projecten een doorlooptijd van meerdere jaren. • Met betrekking tot afstand van de windmolens wordt rekening gehouden met bestaande wetgeving (zie thematisch antwoord). • De sector pakt duurzame productie voortvarend op, er lopen verschillende initiatieven met betrekking tot recycling en ook wordt er veel onderzoek gedaan naar materialen (minder schaarse materialen gebruiken). Zo zijn er bijvoorbeeld sector afspraken over ontmanteling van zonneparken na gebruik. • In principe staat de vergunningverlener hier aan de lat of een project verwijderd dient te worden na afloop. Een gemeente kan dit bepalen in de overeenkomst met de initiatiefnemer. • Tot de netuitbreiding is gerealiseerd is dit moeilijk te realiseren. Mogelijkheden zijn de teruglevering te beperken, opslag realiseren. De netbeheerder onderzoekt nu ook of zij de reservecapaciteit kan inzetten. • Vanuit de provinciale zonneladder (omgevingsverordening) kan dit uitsluitend als dit heel goed onderbouwd wordt.
Doorwerking	-
G04	
Participatie	• Alle inwoners actief betrekken, duidelijke informatie geven en de voordelen van de energietransitie laten zien zodat er draagvlak ontstaat. • Positief dat de RES zich duidelijk uitspreekt voor het realiseren van minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Voor grotere helderheid over het begrip ‘lokaal eigendom’ zou nog beter geformuleerd kunnen worden, dat het gaat om collectief eigendom van de betrokken lokale gemeenschap. • Wij zijn van mening dat lokale energiecoöperaties alle steun verdienen en daarom zijn wij voorstander van een stevig regionaal duurzaamheidsfonds, dat ook subsidies geeft als de gelden niet meteen terugvloeien.

Besparing	Waar staan in het Ontwerp RES 1.0 echt haalbare (financieel, technisch en maatschappelijk) besparingsvoorstellen? Veel mensen hebben geen geld voor isolatie en energiezuinige apparaten. Er dreigt energie-armoede.
Antwoord	Participatie: Zie de samenvatting van de reactie participatie. Besparing: • Er zijn lenigen beschikbaar bij Rijk, Provincie en diverse gemeenten ter ondersteuning van vast goed eigenaren. Niet alles kan gesubsidieerd worden. Dat is financieel niet houdbaar. Overigens zetten wij in op maatregelen die zich binnen 5 tot 10 jaar terugverdienen. • Kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren kunnen worden ondersteund via een gezamenlijke aanpak, welke door de Provincie i.s.m. de RES-regio en gemeenten wordt uitgevoerd, met subsidie van het Rijk. Dit is opgenomen in de RES, en wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.
Doorwerking	-
G05	
Samenvatting	
Algemeen	Waarom maken we het niet mogelijk om onze opwek middels obligaties te financieren? Particulieren hebben voor miljarden op de bank staan. Door obligaties uit te geven, kunnen we de projecten betalen.
Participatie	• De RES is voor inwoners lastig te begrijpen, graag aandacht voor begrijpelijke taal - communicatie en bewustwording • Streef naar 100% lokaal eigenaarschap
Opwek	• Niet alleen de financiering van opwek zou lokaal moeten zijn, ook de afname. • Er komt veel landbouwgrond vrij en er moet meer natuur komen. Zorg dat grootschalige opwek dit niet in de weg zit.
Warmte	Het verbranden biomassa levert as op. De nutrienten mogen niet teruggebracht worden, omdat dat als chemisch afval wordt gezien. Graag landelijke aandacht voor deze regelgeving.
Antwoord	Algemeen: • Er is onderzoek bedaan naar de behoefte en mogelijkheden voor een regionaal energiebedrijf. Dit heeft de nodige tijd en voorbereiding nodig. Voorgesteld is om het energiebedrijf op te richten als een groeimodel, waarbij wordt gestart met een eerste stap: het bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie Participatie: • Voor het betrekken zien wij de webinar van februari 2021 als de start, zie antwoord samenvatting. • Ten minste 50% lokaal eigendom is een streven, meer kan altijd. Opwek: • Partijen kunnen ervoor kiezen lokale duurzame energie in te kopen, gemeentes kunnen dit via hun inkoopbeleid regelen (waar dit nu ook

	wordt opgepakt). Binnen het Nederlandse energiesysteem is dit niet afdwingbaar. • Inpassing is een zorgvuldig proces waar binnen de RES veel aandacht voor is en er wordt ook een landschappelijk kader ontwikkeld. Warmte • Dit valt buiten de RES en hier is al landelijk aandacht voor.
Doorwerking	-
G06	
Algemeen	• Het lijkt ons goed om toch te bekijken of een gezamenlijke visie tussen economie, landbouw, natuur enz. kansen biedt. Wij hebben behoefte aan een overzicht in bullets wat de kaders uit de RES zijn. • Gemeenten moeten beter worden ondersteund worden, zodat we kunnen versnellen.
Participatie	• Wat ons betreft wordt de 50% lokaal eigendom gehanteerd per project en dus niet een gemiddelde op regionaal niveau. • Neem inwoners nu al meer mee. Laat een afspiegeling (inwoners vanuit verschillende gemeenten met verschillende visies over de energietransitie) zitting nemen in een klankbordgroep. Laat ze daarnaast zitting nemen aan de tafels waar coproductie plaatsvindt. Neem al dan niet een referendum af waarvan de uitkomsten worden meegenomen.
Besparing	• Het zou verstandig zijn als deze professionele adviseurs (hopelijk ook onafhankelijk en dus niet gebonden aan commerciële partijen) namens de gemeente of namens het RES opereren. Vertrouwen vanuit de inwoner naar een adviseur is belangrijk.
Warmte	• Ga niet te snel af van het aardgas. Eerst isoleren in combinatie met windparken en kleinschalige zonnepanelen. • Productie van biogas moet maar op enkele plaatsvinden i.v.m. afhankelijkheid veehouderij. • Het toekomstig aanbod van bioafval moet in verhouding staan met de capaciteit van de ontwikkelde/ nog te ontwikkelen centrales. • Wij zijn tegen het gebruik van biomassa in alle vormen met als uitzondering biogas. Wel een gering aantal producenten voor biogas op zevenellen of Chemelot en alleen producenten binnen de Limburgse Grenzen. • Opstoken van hout moet worden uitgesloten.
Doorkijk	Het is jammer dat er binnen de ontwerp RES nog te weinig aandacht is besteed aan enkele ontwikkelingen zoals thoriumenergie, maar bovenal waterstof en opslag in batterijen. Het laatste biedt veel uitkomsten wat betreft de net capaciteit. In onze ogen zouden deze ontwikkelingen meer aandacht verdienen en een meer prominente plaats moeten krijgen in de RES 1.0.

Uitvoering	Wij zijn zeer enthousiast over een regionaal energiebedrijf. Vanuit ons bestaat er de behoefte om hier vanuit het RES meer 'energie' in te steken. Dit idee zou namelijk de markt op z'n kop zetten en daarmee grote stappen kunnen maken.
Antwoord	Algemeen: • In de verankering van de RES in het lokale omgevingsbeleid van gemeenten wordt deze integraliteit opgezocht, zie verdere beantwoording in thematische beantwoording. • De RES is aan het onderzoeken hoe ze gemeenten verder kunnen ondersteunen. Participatie: • Ten minste 50% lokaal eigendom is een streven en geen harde eis. Een gemeente kan er wel voor kiezen om 50% lokaal eigendom per project vast te leggen in hun eigen omgevingsvisie, zie antwoord samenvatting. • Voor het betrekken zien wij de webinar van februari 2021 als de start, zie antwoord samenvatting. Besparing: • Hier zijn we het mee eens. De professionele adviseurs zullen gaan werken in opdracht van gemeenten of de RES. De RES werkt het uitvoeringsprogramma nog verder uit, zie thematisch antwoord. Warmte: • We hebben dertig jaar om stap voor stap van het aardgas af te gaan, zie thematische beantwoording. • Gezien het feit dat warmtenetten economisch moeilijk uitvoerbaar zijn in onze regio en er weinig bovengemeentelijke warmtebronnen zijn, kan groen groes een grote economische betekenis hebben. • Biomassa heeft nader onderzoek nodig, zie onderwerp biomassa in thematische beantwoording. Doorkijk: • Zie beantwoording met betrekking tot nieuwe technieken in de samenvatting van doorkijk. Uitvoering • De mogelijkheden tot een regionaal energiebedrijf worden verder onderzocht richting de RES 2.0.
Doorwerking	In RES 1.0 wordt houtachtige biomassa niet uitgesloten, maar zal wel een kritische houding worden aangenomen t.a.v. de toepassing ervan als duurzame energiebron. Gelet op de ontwikkelingen die er zijn gaan we biomassa niet nu al uitsluiten. We volgen de onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet.
G7	
Algemeen	• Er is goed geluisterd naar lokale inbreng op regionaal niveau. • De inzet op samenwerking is cruciaal: versterking van lokale samenwerking groeien naar regionale samenwerking

	• Wij verzoeken u kennis te nemen van deze Duurzaamheidsagenda en deze te betrekken bij de verdere RES-uitwerking.
participatie	• Daarmee is een energiebedrijf nog niet aan de orde, niet te snel een kerstboom optuigen • Laat coöperaties/samenwerkende partijen van elkaar leren en samen ontwikkelen. En zorg dat deze voor eenieder toegankelijk blijven. Accent ligt vooral op Lokaal Streven naar meer dan 50% eigenaarschap handhaven. Voor ons zelf 100%. • De relatie wordt gelegd met andere sectoren in de samenleving die een grote overgang doormaken: landbouw, transport, mobiliteit. 'Samen versterken we elkaar', Dat is goed maar in die sectoren zien we eerder remming op de energietransitie. Het zou goed zijn als vanuit de RES een aantal cruciale aspecten benoemd worden waar RES samen met genoemde sectoren aan moet werken, bv verkleinen van de veestapel; inperken van vleesproductie, een economie die niet langer alle hoop vestigt op eindeloze groei op een eindige aarde. • Burgers actief betrekken, belangrijk is bewustwording over anders produceren en consumeren. • tekortschietend draagvlak grootschalige opwek: er wordt te weinig ingegaan op de vraag of er voldoende draagvlak voor dergelijke grote projecten is bij de bevolking. • de RES heeft een geringe doorzettingsmacht, zwaartepunt uitvoering ligt bij lokaal maatwerk. Dit mag geen vrijbrief zijn voor bestuurders en raadsleden die bang zijn voor NIMBY-protesten vanuit de eigen bewoners en onder het mom van maatwerk in gebreke blijven hun aandeel te leveren aan de noodzakelijke energietransitie. Mogelijk zou in de RES-notities de positieve mogelijkheden van de energietransitie benadrukt kunnen worden, zeker als bij die transitie het uitgangspunt geldt van minimaal 50% - of liefst meer! – collectief lokaal eigenaarschap. • bij energietransitie hoort ook een transitie in tijdgeest. Er moet nog veel gebeuren om de urgentie over te brengen naar de bevolking en de bevolking mee te krijgen. We kunnen niet blijven koersen op een geïndividualiseerd mensbeeld dat ons voor een groot deel in de huidige klimaatproblemen heeft gebracht. Het is jammer dat dit inzicht niet in de RES tot uiting komt.
Besparing	• Ludieke manieren bedenken om hier gestalte aan te geven en partijen te betrekken. • Wie beslist over het cafetariamodel regionaal ontzorgingsprogramma energiebesparing? Raad of college en als dit het college is worden de raden dan nog op z'n minst geconsulteerd?
Opwek	• amendement duurzaamheidsagenda; zonneladder Peel en Maas • zorg dat eigenaren/buurten iets hebben aan het versnellingsteam zon-op-dak. Aansluiten bij provinciale regeling maatschappelijk vastgoed. Inzetten op nieuwe technieken, experimenteren levert nieuwe inzichten.

	• vooral inzetten op rendement voor lokale omgeving • Kijk ook naar andere bronnen van duurzame energieopwekking zoals kernenergie, kernfusie, thorium en waterstof. Door alleen maar naar zon- en windenergie te kijken, ontstaat er geen draagvlak. Windturbines passen niet in het open landschap en op agrarische gronden is geen plaats voor zonneparken. • Landschap beperkt benutten voor zonneparken. Zonnecellen worden steeds efficiënter, dus minder volume is wenselijk.
Warmte	• Restwaarde wel zoveel mogelijke benutten en ervaring opdoen lokale samenwerkingen. Initiatieven zoals Ecovat juist meer ruggesteun/tempo geven. • Twee redenen waarom we het niet eens zijn om voor 90% van de gevallen voor een individuele warmteoplossing te kiezen. Ten eerste (een principiële reden) omdat warmtebronnen een collectief goed zijn. Het gebruik van zo'n goed moet gebeuren in het belang van allen en niet in het belang van mensen die geld hebben voor een warmtepomp. De tweede reden is dat een hoog percentage woningbezitters in onze regio onvoldoende financiële middelen hebben voor een warmtepomp. • In de RES staat dat biomassa alleen voor vergisting (groengas) wordt gebruikt, maar er wordt geen afstand genomen van het verbranden van houtige biomassa . Gezien de reeds langer bekende inzichten over de kwalijke aspecten, vinden wij dit jammer. • Positief is dat de RES ingaat op Ecovat als een potentieel kansrijk lokaal project. Laat dat een aansporing zijn om vaart te zetten en dit lokale project te steunen.
Doorkijk	• Neem andere bronnen van duurzame energieopwekking mee, zoals onder andere kernenergie alsmede alle andere innovaties op het gebied van kernfusie en thorium alsmede ook gebruik waterstof. • Zijn de investeringen wel rendabel te krijgen. Gaat er niet te veel warmte verloren. Nieuwe ontwikkelingen zoals waterstof kunnen een oplossing zijn.
Uitvoering	• Regionale afspraken zijn in convenant verankerd, zodat men elkaar er op aan kan spreken Lokaal uitvoering aan geven verdient nog uitwerking evenals het financiële stuk.
Antwoord	Algemeen: • Reactie wordt ter kennisgeving aangenomen. Participatie: • De mogelijkheden van een energiebedrijf worden verder onderzocht richting de RES 2.0.

	• In het RES proces vindt kennisdeling plaats, niet alleen tussen de partners maar ook door gesprekken met regionale belanghebbenden. • Naast eigenaarschap benadrukken wij ook dat betrokkenheid van de omgeving van groot belang is, de omgeving moet van A tot Z betrokken worden. • De samenwerking met andere sectoren is belangrijk. In de uitvoering wordt gekeken hoe we dit concreet vorm kunnen geven. • Voor het betrekken zien wij de webinar van februari 2021 als de start, zie antwoord samenvatting. • De mind set bij gemeenten is positief, zie antwoord samenvatting. • Urgentie creëren is belangrijk. De RES kan daarvoor lobbyen, dit nemen we mee in de uitwerking van de uitvoering. Zie ook antwoord samenvatting. Besparing: • Voor energiebesparing en (kleinschalige) opwek met zon op daken zullen wij o.a. publiekscampagnes uitvoeren. • De keuze over het cafetariamodel is primair aan het college, de raden zullen aan zet zijn voor het beschikbaar stellen van budget voor de uitvoering van de gekozen onderdelen. Warmte: • Niet sturen op de inzet van (kleinschalige) initiatieven zoals van Ecovat, maar wel onderzoek doen naar de lokale mogelijkheden en samenwerking waarbij Ecovat een van de middelen kan zijn, een dergelijke specifieke techniek is geen doel op zich. • Inzet van warmtepompen wordt nader uitgewerkt in de TVW van iedere gemeente, zie onderwerp warmtepomp in thematische beantwoording. • Biomassa heeft nader onderzoek nodig, zie onderwerp biomassa in thematische beantwoording. Opwek: • Zonneladder, zie thematisch antwoord. • De RES werkt al samen met de Provincie. We zullen de tips meenemen. • Kernenergie is niet realiseerbaar in de scope van deze RES 1.0 (2030). Zie thematisch antwoord doorkijk 2030 – 2050. • Wind op land is voor de regio van belang op de vastgestelde opgave te behalen. Landbouwgrond voor zonnepanelen is alleen onderbouwd mogelijk, zie zonneladder thematisch antwoord. Doorkijk: • Keuzes voor kernenergie en waterstof vallen niet onder de RES, zie hiervoor de samenvatting doorkijk. Uitvoering: • Het vervolg na het uitvoeringsconvenant, daar wordt nu nog aan gewerkt.

Doorwerking	Verduidelijken tekst potentie groen gas In RES 1.0 wordt houtachtige biomassa niet uitgesloten, maar zal wel een kritische houding worden aangenomen t.a.v. de toepassing ervan als duurzame energiebron. Gelet op de ontwikkelingen die er zijn gaan we bepaalde zaken nu nog niet wel of niet toestaan. We volgen de onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet.
G8	
Algemeen	• Uit het stuk blijkt dat de RES eigenlijk de gemeenten verantwoordelijk stellen voor hun eigen beleid en dat de RES aanbevelingen geeft en voorstellen doet hoe projecten van start kunnen gaan. Vreemd. • We stellen een uitvoeringsplan op rondom de regionale warmtetransitie. We stellen een monitoringssysteem op etc. Is dat beleid?? • Hoe gaan Roerdalense vertegenwoordigers zitting krijgen in de diverse werkgroepen en met welk mandaat? • Hoe worden de verschillen tussen gemeenten bepaald en welke gevolgen heeft dat? Bijvoorbeeld bij de productie van groengas in relatie met de opdracht die een gemeente heeft? Hoe wordt vervolgens omgegaan met de energieopbrengsten die daar weer het gevolg van zijn?
Participatie	• Wat zijn de consequenties van de ambitie op sociale duurzaamheid? Het betekent nogal wat? • Is de definitie van lokaal eigendom al bepaald? Zeggenschap? Financieel participant? Vestigingsplaats energie BV's? Aandeelhouder energie BV's?
Besparing	• Wie gaat dan uiteindelijk de besparing realiseren? Wat zit er in dat cafetaria?" • Nieuwe doelstelling 25% minder CO2 dan in 2015: Verlaat men het landelijk uitgangspunt of heeft men geen gegevens meer van 1995-2000? Hoe verhoudt 2015 zich ten opzichte van 1990? Dat moet inzichtelijk zijn en hoe luidt dan de berekening om tot de gestelde doelen te komen? In het ontwerp worden voorbeeld-hoeveelheden van 2017 gegeven, waarom dan niet het jaar 2015 of liever nog 1990? (Zie bijvoorbeeld blz. 44 en verder.) • Er hebben slechts 39 bedrijven voldaan aan de informatieplicht van het ministerie, is de achterstand inmiddels ingelopen? Wat zijn de consequenties enerzijds van het niet leveren van de gegevens en anderzijds van de mogelijk ingelopen achterstand? Gaat de gemeente hier nog acties op in zetten, zo ja welke? Zo nee, waarom niet?
Opwek	• *'We informeren elkaar over grootschalige (pijplijn).....'* enz. enz. • Dit is lastig te begrijpen en de vraag is of dit in de RES thuishoort. • 50 zonnepanelen op dak is al groot?? Moet dat niet minsten 500 zijn? • 10 ha zonnepanelen op land?? Moet dat niet 1 ha zijn?

	• Opwekken in de regio van 1200 gigawatt uur. Wie en hoe?? Hoe wordt de opgave over de gemeentes verdeeld? Op basis van inwoners? Op basis van hectares grondgebied? Op basis van energieverbruik? • Invullen met gerealiseerd, pijplijn en Wellsmeer, en extra inspanning op grootschalig zon op dak.. Is dat voldoende? Om hoeveel zon op dak gaat het dan nog voor de RES en Roerdalen in het bijzonder?
Uitvoering	• Uitvoering RES 1.0, we gaan onderzoeken op welke wijze de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten. Wie moet dat dan weer gaan doen? Welk mandaat ligt bij welk gremium.
Antwoord	Algemeen: • De RES zijn de gemeenten. Samen bepalen we de richting, zie verder beantwoording in thematische beantwoording. • Dit geeft aan hoe we uitvoering geven aan het beleid. • In de huidige werkgroepen zit ambtelijke vertegenwoordiging. Daarnaast is er een raadswerkgroep voor de RES. • De RES kijkt juist over gemeentegrenzen heen. Het onderzoek naar groen gas wordt bovengemeentelijk uitgevoerd. Participatie: • Sociale duurzaamheid is een van de belangrijkste basisbeginselen in de RES. • Definitie lokaal eigendom; Wat lokaal is en wat de omgeving is, is per object verschillend, zie antwoord samenvatting. Besparing: • Besparing wordt gerealiseerd door diverse partijen: de eigenaren van de woningen en gebouwen en gebruikers daarvan. In het hoofdstuk Besparing is aangegeven welke modules / onderdelen voor energiebesparing mogelijk zijn. Gemeenten kunnen kiezen aan welke onderdelen zij willen meedoen / zich voor willen inzetten. • Er zijn alleen landelijke CO2-emissies bekend van 1990, niet per provincie of RES-regio. Zodoende hebben wij 2015 als basisjaar gekozen. Daarop is ook de ambitie van 25% CO2-reductie in 2030 afgestemd (dus t.ov/ 2015). Voor sommige gegevens (bijv. energie labels woningen) hebben gekozen voor (ten tijde van opstellen concept-RES) actuele gegevens, omdat deze het meest actuele beeld geven van de stand van zaken. • Door verschillende gemeenten wordt gewerkt aan het aanschrijven van bedrijven die nog niet voldoen aan de informatieplicht. Daarnaast worden verschillende gemeenten ondersteund in hun energietoezicht. De aanpak verschilt per gemeente. Een probleem bij het energietoezicht is dat de geschatte energieverbruiken in 50% van de gevallen vaak niet blijkt te kloppen waardoor sommige bedrijven niet informatieplichtig zijn. Dit is pas bekend als bedrijven worden

	benaderd. De consequentie van het niet voldoen aan de informatieplicht is dat er geen zicht is op de actuele energieverbruiken en de voortgang van het uitvoeren van energiebesparingsmaatregelen en dus de besparingsverplichting vanuit het klimaatakkoord. Hierdoor is er onvoldoende zicht of de bedrijven voldoende vaart maken met het besparen van energie. Opwek: • Zie thematisch antwoord. • Voor projecten en de impact op netwerk is afgesproken dat we met elkaar afstemmen voor grootschalige opwek projecten. De definitie gegeven voor grootschalige opwek is zorgvuldig afgestemd. Uitvoering: • De huidige partijen gaan gezamenlijk toewerken RES 2.0.
Doorwerking	-
G9	
Participatie	• Hoe gaan we er concreet voor zorgen dat sociale duurzaamheid een feit wordt? • Hoe nemen we inwoners en bedrijven mee in de doelstellingen en de noodzaak om (mede) invulling te geven aan de RES NML? • Communicatiestrategie: communicatie vanuit de RES richting inwoners is noodzakelijk, gemeenten hebben daarin ook hun taak. Alleen met voldoende draagvlak kunnen de doelen bereikt worden. Via welke strategie bereiken én betrekken we onze inwoners, bedrijven etc. Maak het concreet.
Besparing	• Hoe gaan we huiseigenaren (particulieren dan wel coöperaties) bereiken en stimuleren om hun woningen (beter) te gaan isoleren? • Hoe staat het met de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen/ accommodaties? Geven we het goede voorbeeld?
Opwek	• Wat is de realistisch te verwachten bijdrage (qua GWh) van onze gemeente binnen de doelstellingen van de RES NML? • Is er al zicht op de te verwachte bijdragen (qua GWh) van onze gemeentelijke partners binnen de RES NML?
Warmte	Hoe realistisch is het dat huishoudens een individuele warmteoplossing voor hun woning gaan realiseren?
Doorkijk	Grensoverschrijdende samenwerking: besteed in de RES1.0 aandacht aan de internationale (grensoverschrijdende) samenwerking c.q. de koppeling van mogelijkheden op het gebied van uitwisseling van energie als ook het transport daarvan.

	Kernenergie moet aandacht krijgen in de RES. Kernenergie zou gezien kunnen worden als een (belangrijk) instrument om het Nederlandse landschap niet onnodig te vervuilen met windmolens en zonneparken.
Uitvoering	• Voorkomen vrijblijvendheid en streef naar gelijktijdige vaststelling RES 1.0 en het uitvoeringsconvenant door de raden. • "Energiebedrijf: kan er meer duidelijkheid gegeven worden wat het voor de lokale burger betekent? Is er inzage in de haalbaarheid en het draagvlak m.b.t. tot het regionaal energiebedrijf en hoe zien we daarin de participatie van de burger financieel, medezeggenschap etc.?
Antwoord	Participatie: • Sociale duurzaamheid is een van de belangrijkste basisbeginselen in de RES. • Voor het betrekken van inwoners bij de RES zien we de webinar van februari 2021 als vertrekpunt. Zie antwoord samenvatting. Besparing: • Huiseigenaren kunnen we bereiken door de organisatie van bijvoorbeeld een klantreis. Dit zal in het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt worden. Zie ook hoofdstuk 3.4.4, onderdeel Woningen. • Er is ruimte voor verbetering voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed. Een aanpak hiervoor is onderdeel van de RES. Het uitvoeringsprogramma wordt nog verder uitgewerkt, zie thematisch antwoord. Opwek: • 1200GWh is een gezamenlijke opgave, zie thematisch antwoord. Warmte: • Individuele warmteoplossingen worden nader onderzocht in de TVW van iedere gemeente, zie onderwerp TVW in thematische beantwoording. Doorkijk • De contacten met de buurlanden lopen op dit moment via de grensgemeentes. • Het RES bod heeft betrekking op zon- en wind op land, keuzes wat betreft kernenergie worden gemaakt op landelijk niveau. Zie hiervoor de toelichting in de samenvatting doorkijk. Uitvoering • De afspraken uit de RES worden -na vaststelling door alle gemeenteraden- geformaliseerd in een uitvoeringsconvenant dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de colleges van B&W. • Richting de RES 2.0 wordt er verder onderzoek gedaan naar de kansen voor een regionaal energiebedrijf.
Doorwerking	-
G10	

Algemeen	Geef aan dat we nu moeten investeren in de energietransitie, maar dat hierdoor wel economische kansen ontstaan en we hoge kosten in de toekomst door klimaatschade vermijden.
Participatie	• Compliment aandacht voor sociale duurzaamheid. In uitvoering kijken naar hoe je het collectief meekrijgt, aanpak organiseren. Benut voorbeelden in de regio. • Streven minimaal 50% is te weinig. • Verken kansen voor energiebedrijf in relatie tot betrokkenheid inwoners en zorgen voor voordelen. Organisatievoorbeelden van bijvoorbeeld Leudal, Straelen bekijken
Besparing	• Monitoring basisdoelen is belangrijk in de uitvoering.
Opwek	• Altijd regionale afstemming bij plaatsing een of meerdere windmolens. • 400m bij windturbine tekort. Moeten in lokaal beleid hier een uitspraak. over doen, projecten zijn maatwerk. Goed om dit te benoemen in de RES. • Vlekkenkaart potentiegebieden. Graag duidelijk aangeven dat de daadwerkelijke locaties in gemeente Venlo volgen obv beleidskader nieuwe energie. • Geen versnippering, ga voor goede inpassing en cluster opwek locaties. • Versnellingsteam netcapaciteit opzetten om problemen netcapaciteit aan te pakken. • Als landbouwgrond gebruikt moet worden, goede onderbouwing nodig.
Warmte	In het onderzoek naar Groengas moet duidelijk aangegeven worden in hoeverre hier sprake is van een duurzame oplossing. En gaat het dan om een tijdelijke oplossing of om een blijvende duurzame oplossing.
Doorkijk	Sta open voor innovatie en kijk daarbij goed naar kansen voor opslag en omslag. Breng hierbij ook de kansen voor waterstof in beeld.
Uitvoering	• Monitoring is van belang, kijk hierbij of het mogelijk is om aan te sluiten bij de KPI's uit de Provinciale Energiestrategie. • Ga voor de uitvoering in gesprek met de Triple Helix, zet deze partijen in bij de uitvoering. Denk hierbij ook aan de toenemende werkgelegenheid, ga in gesprek met het onderwijs. • Leg voor de uitvoering de verbindingen met andere beleidsterreinen en neem dit ook mee in de RES 2.0.
Antwoord	Algemeen: • Dit nemen we mee in de algemene boodschap die we als RES verspreiden. Participatie • Het streven naar 50% lokaal eigendom nemen wij over als landelijke lijn. Als lokaal hogere percentages gehaald worden juichen wij dit toe.

	• Richting de RES 2.0 zal er verder onderzoek worden gedaan naar de kansen voor een regionaal energiebedrijf. Besparing: • Monitoring van de basisdoelen is belangrijk voor de uitvoering. Dit is dan ook opgenomen in hoofdstuk besparing. Opwek: • Waar afstemming dient plaats te vinden is nog ter discussie binnen de RES, de opmerking wordt meegenomen. • Voor windturbines is wetgeving waar aan voldaan dient te worden. De 400 m is gebruikt voor het bepalen van de zoekgebieden maar zegt niets over de daadwerkelijke afstand die aangehouden dient te worden. Uiteraard kan lokaal beleid hierin een eigen afwegingen maken (met inachtneming wetgeving) • De potentiegebieden zijn een momentopname geweest in het proces, deze kaart zal nog aangepast worden in de volgende iteraties en het tussenliggende proces • Geen versnippering is een van de uitgangspunten van de RES. • Er wordt een overlegstructuur opgezet met de provincie voor een versnellingsteam netcapaciteit. • Volgens de zonneladder is gebruik landbouwgrond alleen goed onderbouwd mogelijk. Warmte: • Het potentie onderzoek groengas Noord- ML geeft aan dat Biogene secundaire grondstoffen een heel belangrijke rol gaan vervullen in de warmte vraag van de bebouwde omgeving. Zowel de ondergrens als bovengrens van groengas met de combinatie hybride biedt binnen de regio Noord- Midden Limburg een kansrijk perspectief. In de komende tijd gaan verschillende sectoren proberen aanspraak te maken op de beperkte hoeveelheid groengas. De maximale groengas potentie kent ook zijn grenzen er zullen dus in het termijn van RES 1.0 keuzes en stappen gemaakt moeten over de inzet van dit potentieel. Doorkijk Als RES volgen wij de ontwikkelingen. Elke twee jaar wordt de RES geactualiseerd. Wat betreft waterstof: zie samenvatting doorkijk. Dit speelt zich af op regionaal niveau. Uitvoering Monitoring is van belang en zal ook plaats vinden. De PES is complementair aan de RES, echter gaat de PES over alle klimaattafels en de RES slechts over twee. Er wordt gekeken naar koppelkansen. In het vervolgproces richting RES 2.0 zal er nog meer contact gelegd worden met andere beleidsterreinen en het onderwijs. Onderwijs is een thema wat onderdeel is van de PES.
Doorwerking	*Verduidelijken tekst potentie groen gas*

G11	
Algemeen	Voorstel om volgende tekst toe te voegen: “In Europees verband is afgesproken dat de lidstaten al in 2030 hun CO2 uitstoot met 55 procent verminderen. De effecten van dat hogere percentage heeft het kabinet laten inventariseren door een ambtelijke commissie (commissie Van Geest). De commissie komt tot de conclusie dat deze hogere ambitie (55 procent minder CO2 in plaats van 49 procent in 2030) leidt tot 'bijna een verdubbeling van de inspanningen'. Deze hogere ambitie is niet meegenomen in de RES 1.0.”
Doorkijk:	Voorstel om volgende tekst toe te voegen: Het is niet uitgesloten dat kernenergie deel uit gaat maken van de toekomstige energiemix in Nederland.
Uitvoering:	Voorstel om volgende tekst toe te voegen: De afspraken in het nog op te stellen uitvoeringsconvenant zullen aan de raden worden voorgelegd voor wensen en bedenkingen.
Antwoord	Algemeen: • Op grond van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar bij. Nieuwe ontwikkelingen, zoals de 55% CO2-reductie, nemen we dus mee in de volgende versie van de RES. Doorkijk: • Kernenergie maakt geen onderdeel uit van de RES opdracht op korte termijn. Keuzes hiervoor worden gemaakt op nationaal en provinciaal niveau. Zie hiervoor de samenvatting van de doorkijk. Uitvoering • Het uitvoeringsconvenant betreft een set van concrete bestuursafspraken die gebaseerd worden op de door de raden vast te stellen RES. Besluitvorming vindt plaats door de colleges van B&W. Indien gewenst kan het college van B&W het uitvoeringsconvenant voor wensen en bedenkingen voorleggen aan de gemeenteraad voorafgaande aan de besluitvorming in het college.
Doorwerking	-

4.2 Maatschappelijke organisaties en inwoners

M01	
Reactie	*Geen reactie ingevuld.*
Antwoord	-
Doorwerking	-
M02	
Participatie	Jazeker
Opwek	Geen wind op land, maar op zee.

Warmte	Wat wordt er in dit verband bedoeld met duurzaam?
Doorkijk	Zonder kernenergie is de energietransitie niet mogelijk.
Antwoord	Opwek: Wind op zee wordt door Rijksoverheid opgepakt. Wind op land is noodzakelijk om de gezamenlijk opgave te kunnen halen. Zie ook thematisch antwoord. Warmte: Duurzame verwarming is verwarming zonder uitstoot van CO2. Bijvoorbeeld warmte uit biogas. Doorkijk De RES rich zich op de technieken die bewezen zijn om richting 2030 de doelstellingen te halen. Daar valt kernenergie niet onder. Keuzes voor kernenergie worden op landelijk en provinciaal niveau gemaakt. Voor verdere toelichting zie samenvatting doorkijk.
Doorwerking	-
M03	
Participatie	Altijd betrekken bij dit soort projecten.
Opwek	• In de basis heb ik geen bezwaar tegen wind/zonne-energie. • Geen windenergie in natuur/bosrijke omgeving maar daar waar de verbruiker zit. • Zon op bedrijfshallen die geschikt zijn. Financieel ondersteunen als gemeente i.p.v. nieuwe locaties voor zon zoeken.
Besparing	Als het doel gehaald kan worden door kleinschalig (particulier) opwekken lijkt mij dit een vele betere oplossing.
Antwoord	Opwek: • Landschapskader wordt verder uitgewerkt, zie thematisch antwoord. • Zon-op-dak willen we verder stimuleren met een versnellingsteam. Besparing: • Het doel is vermindering van uitstoot van CO2. Dat kan door energiebesparing en energieopwekking. Voor woningen kan dit in de uitvoering goed gecombineerd worden, zowel qua aanpak en uitvoering als qua financiële ondersteuning. Overigens is met energiebesparing meer CO2 te reduceren dan met zonPV. Met alleen kleinschalige opwek halen we het gestelde doel niet.
Doorwerking	-
M04	
Algemeen	Wat is de 'kracht' van de RES? Stel ik heb een plan van een zonnepark dat in de RES past. Kan een gemeente dan anders besluiten en heeft de gemeenteraad altijd de laatste stem? Of geeft de RES alleen maar richting/ambitie?
Antwoord	Algemeen: • In de RES worden bestuurlijke afspraken gemaakt die worden verankerd in het lokale beleid van gemeenten. Voor een zonnepark is bovendien een omgevingsvergunning nodig. De gemeente heeft dus altijd de laatste stem.
Doorwerking	-
M05	

Participatie	Energiemaatregelen gratis maken dan doen veel meer mensen mee.
Opwek	• Gratis zonnepanelen plaatsen op alle geschikte daken. • Ik ben tegen windmolens. Ze vervuilen het zicht (op natuur), veel geluidsklachten in een grote omtrek rondom de windmolens en ze vragen veel energie bij het opstarten.
Warmte	Gratis zonneboilers plaatsen voor de consument.
Besparing	Zonnepanelen op elk dak waar kan in de gemeente en gefinancierd door de gemeente en overheid. Doen ze met de windmolens ook.
Antwoord	Participatie: • Wij nemen uw adviezen ter kennisname mee in het vervolgproces. Opwek: • Zon-op-dak willen we verder stimuleren met een versnellingsteam. • We hebben wind op land nodig om opgave te halen, zie thematische beantwoording. Warmte: • Dit valt buiten de RES. De RES gaat over afstemming van warmtebronnen en kennisuitwisseling. Besparing: • Wij zijn voorstander van het zoveel mogelijk benutten van daken van woningen en andere kleinschalige gebouwen. Daarvoor hebben het Rijk, de provincie en diverse gemeenten leningen beschikbaar gesteld. Geen subsidies, omdat zonnepanelen zich binnen redelijke termijn terugverdienen.
Doorwerking	-
M06	
Algemeen	• Slechts 2,6% van de CO2-uitstoot is direct afkomstig van menselijke activiteiten. CO2 is geen vervuiling, het doet planten groeien. • In tegenstelling tot wat vaak wordt beweerd is er geen consensus onder wetenschappers. Het Klimaatakkoord lijkt ongefundeerd en bovendien ineffectief door tal van misvattingen en verkeerde beslissingen. Waaronder het geforceerd sluiten van moderne kolen- en gascentrales. Grootschalige inzet van zon, wind en biomassa leidt niet tot CO2-reductie, maar wel tot gezondheidsrisico's en verrommeling van het landschap.
Participatie	De burger is niet betrokken bij het Klimaatakkoord waar de RES op gebaseerd is. We mogen nu onze mening geven over de RES, maar dat is slechts een fopspeen.
Besparing	Inwoners mogen niet gedwongen worden om te verduurzamen, daarnaast moeten zij gecompenseerd worden voor de waardedaling van hun huis als gevolg van het klimaatbeleid.
Opwek	• Alleen wind op zee niet op land, zon alleen op daken van gebouwen.

	• Vraag gestuurde stroom nodig zoals nu in energiecentrales wordt opgewekt. Investeren in kernenergie is betere optie.
Warmte	• Schade als gevolg van trillingen of andere oorzaken. • Restwarmte af te raden omdat ons dat afhankelijk maakt van die bedrijven. De burger moet zoals nu kunnen kiezen. • Biomassa is uit den boze vanwege alle inmiddels bekende nadelen.
Antwoord	Algemeen: • De RES is een opdracht uit het Klimaatakkoord en dit nemen we als uitgangspunt. Het staat vast dat we moeten verduurzamen als regio, zie verdere beantwoording in thematische beantwoording. Participatie • Voor kennisgeving aangenomen Besparing: • Van dwang is geen sprake. Wij houden ons uiteraard aan de geldende wet- en regelgeving voor de gebouwde omgeving. Voor nieuwbouw is deze thans strenger dan een aantal jaren geleden (bijv. geen gasaansluiting bij nieuwbouw). Een woning of gebouw met een beter energielabel heeft i.h.a. een hogere verkoopwaarde. Opwek: • We hebben wind op land nodig om opgave te halen, zie thematische beantwoording. • Kernenergie niet haalbaar voor de RES 1.0, zie thematische beantwoording doorkijk 2030-2050. Warmte: • Biomassa en de gevaren van geothermie worden nog nader onderzocht. Zie onderwerpen geothermie en biomassa in thematische beantwoording. • De burger heeft altijd een keuze. Door gebruik te maken van restwarmte wordt deze energie echter wel nuttig benut. Dit is veelal restwarmte die vrijkomt bij (industriële) processen en niet opnieuw in het proces gebruikt kan worden. Deze warmte kan dus nuttig worden ingezet om gebouwen te verwarmen. De overheid stimuleert dit ook.
Doorwerking	-
M07	
Algemeen	Is er ook gedacht aan het aanplanten van bos/bossen verbinden op bijvoorbeeld landbouwgrond. Aangezien dit CO2 zou compenseren.
Besparing	Een campagne om inwoners over te laten stappen op LED-verlichting.
Opwek	Zonnepanelen op dak van magazijnen verplichten voor nieuwe magazijnen.
Warmte	Subsidie voor het overschakelen van houtkachel/gas naar duurzamere verwarming.
Antwoord	Algemeen: • Het aanplanten van bos valt niet binnen de scope van de RES.

	Besparing: • Veel gemeenten maken gebruik van RRE en RREW subsidie van het Rijk, welke via vouchers voor inwoners wordt doorgegeven. Deze vouchers zijn ook te gebruiken voor LED-verlichting. Gemeenten, evenals Rijk/RVO en bijv. Stichting Hier, voeren hiertoe publiekscampagnes uit. Opwek: • Zon-op-dak willen we verder stimuleren met een versnellingsteam. Van nieuwbouw zijn de actuele eisen al strenger dan een aantal jaren geleden. Warmte: • Dit valt buiten de RES. De RES gaat over afstemming van warmtebronnen en kennisuitwisseling.
Doorwerking	-
M08	
Algemeen	Ik mis een kosten-baten analyse bij de plannen die nu ontwikkeld worden.
Opwek	Een back up voor als het niet waait of de zon niet schijnt wordt gemist in de RES
Warmte	Wat zijn de ideeën voor oudere woningen in het buitengebied? Isoleren is niet haalbaar op een wijze dat afkoppelen van het gasnet realistisch is.
Antwoord	Algemeen: Financiële plaatje kan pas bij concrete projecten worden gemaakt, zie thematische beantwoording. Opwek: De opslag van elektriciteit en de back up voor elektriciteit werken we verder uit in de RES2.0. Warmte: Dit wordt nader uitgewerkt in de TVW van iedere gemeente. Zie onderwerp warmtepomp in thematische beantwoording.
Doorwerking	-
M09	
Participatie	Altijd betrekken, zonder uitzondering en oproep herhalen.
Opwek	• Geen windmolens in de achtertuin, eventueel op industrieterreinen. • Zonnepanelen op grote hoeveelheid loodsen en gebouwen.
Antwoord	Participatie • Wij blijven in de toekomst inwoners betrokken en op lokaal niveau zullen de gemeentes dit ook doen. Opwek: • Zon-op-dak willen we verder stimuleren met een versnellingsteam. • We hebben wind op land nodig om de opgave te halen, zie thematische beantwoording. Gemeente, in afstemming met de regio, beslist waar windmolens uiteindelijk komen.
Doorwerking	-

M10	
Opwek	Zon en wind ja maar geen zonneweides en wind. Zoveel mogelijk op zee
Doorkijk	• Ik mis de doorkijk naar 2050. • Er wordt geen context gegeven bij de opgave die we ons opleggen. We moeten een realistisch beeld geven dat onze opgave maar 0,25% van de opgave is in 2050.
Antwoord	Opwek: • We hebben wind op land nodig om de opgave te halen, zie thematische beantwoording. • Landbouwgrond gebruiken voor zon is alleen mogelijk mits onderbouwd. Doorkijk: • De RES focust zich in de eerste plaats op de doelstellingen in 2030. Andere ontwikkelingen tot 2050 worden op landelijk niveau opepakt.
Doorwerking	-
M11	
Opwek	• op kassen kan je geen zonnepanelen leggen, slecht voor de teelt. Wel mogelijk bij teeltondersteunende systemen bijv. voor blauwe bessen of vertical farming met laagblijvende gewassen. Die laatste zitten in loodsen. • Tekst pagina 28: daar staat kassen maar dat zijn eigenlijk constructies voor zon die er uit zien als kas, maar geen kas zijn.
Antwoord	Opwek: Voor kennisgeving aangenomen. Staat niet meer in de huidige tekst RES1.0
Doorwerking	-
M12	
Warmte	Er is geen Hoge Temperatuur restwarmte (meer) bij Nyrstar, wel Lage Temperatuur. Dat verkleint de mogelijkheid tot gebruik, maar dat wordt door Weert en Cranendonck wel onderzocht.
Besparing	Zonnepanelen op kleine en grote daken stimuleren.
Antwoord	Warmte: • Kleinere warmtebronnen worden niet specifiek opgenomen in de RES, omdat deze geen rol spelen op bovengemeentelijk niveau. Weert en Cranendonck kunnen dit in het kader van hun Transitievisie Warmte verder onderzoeken als het ze kansrijk lijkt. Besparing: • Zonnepanelen stimuleren wordt door de RES gedaan, kleinschalig via besparing en grootschalig via opwek.
Doorwerking	-
M13	
Opwek	Er is veel meer windenergie nodig om in de elektriciteitsbehoefte tussen 2030 en 2050 te kunnen voorzien. Ik zou verwachten nu maximaal inzetten op

	molens dicht bij de mensen in de buurt. Hun molens, trots, geld behouden in de regio, participatief.
Warmte	Van het aardgas af komen we niet door 90% van de woningen op groen gas te gaan plannen. Daar zijn andere vormen met een belangrijke impact op de vraag naar duurzame elektriciteit voor nodig (all-electric of lage temperatuur aardwarmte).
Antwoord	Opwek: • In de volgende versies van de RES zullen we focussen op de periode na 2030. Wind heeft technisch en financieel een sterke voorkeur, echter heeft op andere vlakken weer nadelen (draagvlak). Inzetten op participatie zal een belangrijk speerpunt zijn Warmte: • Groengas is één van de vele opties. We zitten aan de voorkant van deze nieuwe ontwikkeling. Groen gas komt in eerste aanleg het beste tot zijn recht in woningen die kwetsbaar zijn en niet (redelijkerwijs) economisch verwarmd kunnen worden met bestaande duurzame alternatieven. Natuurlijk kijken we hier naar efficiënte inzet, zoals hybride warmtepompen. Zo spreiden we ook de vraag naar zowel elektra als groen gas.
Doorwerking	Warmte: Verduidelijken tekst potentie groen gas
M14	
Opwek	Er staat een fout in tabel 12 op pag. 73: de tekst bij "Wind" is copy/paste van "Zon op Land" in tabel 11 op pag. 72. De vermelde verhouding vermogen/opgewekte energie van 335 MW/318GWh past bij zon, maar absoluut niet bij wind!
Antwoord	Opwek: • Deze tabel bleek foutief en wordt verwijderd
Doorwerking	Tabel 12 verwijderen.
M15	
Doorkijk	Met alleen zon en wind redden we het niet. Is er plek voor kernenergie en groene waterstof?
Antwoord	Doorkijk: • Nieuwe technieken, zoals kernenergie en groene waterstof vallen niet onder de RES. DE RES richt zich op beproefde technieken die helpen om onze doelstelling voor 2030 te halen. Keuzes voor kernenergie en waterstof worden op landelijk en provinciaal niveau gemaakt. Zie voor toelichting de samenvatting van ‘doorkijk’.
Doorwerking	
M16	
Algemeen	• Het is erg high level allemaal. Begrippen als TWh begrijpen weinig mensen en maak dan zelf niet de fout om energie en vermogen door elkaar te halen.

	• Als de doelstellingen van C02 reductie in 2030 gehaald moeten worden, dan is het 'niet lullen, maar poetsen'. • Deelnemende partijen in de gemeenteraadsverkiezingen moeten energietransitie paragraaf opnemen. Zo kunnen burgers een keuze maken. • Focus op bewezen technieken. Mensen die het nu over waterstof en kernfusie hebben, weten echt niet waar ze mee bezig zijn • Ik mis het vervuiler betaald principe. • Haalbaar en betaalbaar zijn loze beloften. De energietransitie gaat geld kosten.
Participatie	• De meeste burgers gaan zich hier niet in verdiepen en moet je hier niet mee gaan belasten. • Maak het zoveel mogelijk concreet, niet te veel praten. • Subsidieer de energiescan, dan kan de burger stapsgewijs hun huis aanpassen, lokale energiecoöperatie kan helpen. • Probeer zoveel mogelijk straat of wijkgewijs te werken. • Geen WOZ-betaling op PV-installatie of andere energiebesparingsverbeteringen invoeren • Geef veel aandacht aan de sociale sector, mensen met meestal geen geld om te investeren.
Besparing	• Organiseer een wedstrijd wie zijn/haar huis het beste kan isoleren. Probeer daarnaast om zelf het goede voorbeeld te geven als overheid.
Opwek	• De RES gaat nog uit van kleine windmolens, hoe groter de molens hoe minder er nodig zijn. • Goede balans wind en zon is belangrijk, in winter moet je het voornamelijk van de wind hebben. • 50% participatie lokale energiecoöperaties is leuk streven, lukt het niet gelijk grote investeerders aantrekken. • Nu niets doen is geen optie ook als het landschap wat wordt aangetast, na 20-25 jaar moeten ze toch worden vervangen.
Warmte	• Belangrijk is om een woning warmtepomp of lage temperatuur ready te maken. Daarvoor moet het huis goed geïsoleerd en geventileerd zijn. • Hybride CV's (CV+warmtepomp) kunnen aardig wat gas besparen en als interim oplossing dienen. Zelfs met grijze energie is de CO2 uitstoot lager. • Voor heel oude huizen, waar isoleren niet voldoende oplevert of die voor 2050 afgebroken gaan, kan een hogetemperatuur warmtepomp (70/80) een oplossing zijn. • Prijzen warmtepompen moeten wel nog substantieel omlaag.
Antwoord	Algemeen:

	• De RES is een strategisch en abstract document dat richting geeft. Er is eerst richting nodig voordat je aan de slag kan, zie thematische beantwoording. • Overheden, inwoners en organisaties zijn al hard aan de slag. De RES remt dit niet. • De RES is een strategisch document dat richting geeft. Deze strategie wordt vertaald in een uitvoeringsplan en in het lokale beleid van gemeenten. In deze concretisering komt de vraag aan bod 'wie gaat welke kosten betalen?'. • Energietransitie gaat geld kosten, maar we proberen het zo betaalbaar mogelijk te houden. Besparing: • Goede voorbeelden en ervaringen van koplopers zullen worden geëtaleerd via gemeentelijke websites of een duurzaamheidsloket, waarbij we ook lokale ambassadeurs willen inzetten. • Gemeenten zullen zich inzetten om het goede voorbeeld te geven door hun eigen gebouwen ook te verduurzamen. Opwek: • De grootte van de windmolens is passend voor de regio, zie thematisch antwoord. • In regio kijken we naar zon én wind om opgave te bereiken voor 2030. • Lokaal eigendom, zie thematisch antwoord participatie. Warmte: • Isolatie en warmtepompen zijn meegenomen in de RES. De prijs voor warmtepompen valt buiten de RES. Participatie: • Wij willen alle inwoners de kans geven om met ons mee te denken in dit proces. De participatie stop niet, dit is het beginpunt. Ook op lokaal niveau zal er in het vervolg participatie plaatsvinden. • Uw adviezen nemen wij mee in het vervolgproces richting de RES 2.0.
Doorwerking	-
M17	
Opwek	• Kunnen we participeren of samenwerken met in aanleg zijnde windmolen- en zonnepark op het voormalig vliegveld Bruggen in Duitsland? • Het buitengebied Asenray is een van de beoogde plekken, blijkt uit een studie van de WUR, waar windmolens mogelijk geplaatst zouden kunnen worden.
Antwoord	Opwek: • Als RES kijken we naar onze regio. Voor grensoverschrijdende samenwerkingen zijn we gebonden aan wet- en regelgeving waardoor

	dit op korte termijn geen optie is. Diverse gemeenten en de provincie zijn wel in overleg met Duitse overheden. • Ter kennisgeving aangenomen
Doorwerking	
M18	
Participatie	Uitermate belangrijk, wordt veel over gesproken maar in de praktijk weinig gedaan.
Opwek	• opwek op grootschalige bedrijfsgebouwen stimuleren, zon op goede landbouwgrond en windparken verbieden. • Elke gemeente de zonneladder verplichten zodat er geen onnodige zonneparken en windparken op goede landbouwgrond worden gerealiseerd. Stimuleer zonnepanelen op daken en verplicht het op bedrijfsgebouwen. • Windparken op zee is prima
Warmte	• Zie veel toekomst in het toevoegen van waterstof op het gasleiding netwerk, wat natuurlijk gefaseerd ingevoerd moet worden. Momenteel al mogelijk dat 50% waterstof toegevoegd wordt aan het gasnet waarbij de huidige CV ketel behouden kan worden. • Vreemd te constateren dat Duitsland over gaat naar gasaansluitingen en wij van het gas af moeten.
Antwoord	Opwek: • Er is een versnellingsteam zon op dak. • De zonneladder is opgenomen in RES 1.0. • Wind op land noodzakelijk om de opgave te halen, zie thematisch antwoord. Warmte: • Waterstof is meegenomen in de RES. • Ook Duitsland heeft de ambitie om in 2050 een CO_2-neutrale energievoorziening te hebben, zie thematische beantwoording.
Doorwerking	-
M19	
Participatie	Burgers moeten meer inhoudelijk worden betrokken, want niet iedereen is lid van een coöperatie.
Opwek	Allereerst wil ik opmerken dat de overheid in samenspraak met de burgers nu al moeten gaan bepalen waar en hoeveel windmolens er moeten gaan komen.Artsen hebben inmiddels vastgesteld dat windmolens gezondheidsschade kunnen veroorzaken, dus de gemeente moet haar zorgplicht t.o.v. haar burgers wel nakomen.
Warmte	• Veel huizen zijn niet geschikt voor warmtepompen. Plaatsgebrek, hoge kosten en het gebrek aan opbrengst voor de oudere woningeigenaar werken tegen. Ga dus eens nadenken over waterstof en waterstofcentrales. • Wie gaat de kosten betalen?

	• Zorg dat nieuwbouw verplicht op alleen elektriciteit wordt aangesloten. Van het gas af zie ik niet zitten met dit oude huis. • Veel burgers lijden onder houtstook. Dat moet de gemeente ontmoedigen. Ook moet de gemeente afstand doen van biomassacentrales. Samenwerking met commerciële bedrijven zoals Vattenfall is omstreden en moet vermeden worden.
Antwoord	Participatie: • Burger kunnen voor meer informatie terecht bij hun gemeentes. Op het moment dat er nieuwe projecten ontwikkeld worden zullen inwoners ook weer betrokken worden. Opwek: • We volgen landelijke wetgeving en advies voor mogelijke gezondheidsproblemen door windmolens. Warmte: • Inzet warmtepompen wordt verder uitgewerkt in de TVW van iedere gemeente. Zie onderwerp warmtepomp in thematische beantwoording. • Waterstof is meegenomen in de RES. • Biomassa heeft nader onderzoek nodig. Zie onderwerp biomassa in thematische beantwoording.
Doorwerking	In RES 1.0 wordt houtachtige biomassa niet uitgesloten, maar zal wel een kritische houding worden aangenomen t.a.v. de toepassing ervan als duurzame energiebron. Gelet op de ontwikkelingen die er zijn gaan we bepaalde zaken nu nog niet wel of niet toestaan. We volgen de onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet.
M20	
Opwek	Waarom is de gemeente Venray bezig met een verkenning voor een windpark terwijl in de RES staat dat de aanvullend nodige 95 GWh kan worden ingevuld met zon op grote daken.
Antwoord	Opwek: • Neem voor een antwoord op deze vraag contact op met de gemeente Venray.
Doorwerking	-
M21	
Algemeen	• Korte termijnen benoemen: in 2025 willen we fase 1 gerealiseerd hebben zijnde.. • Wat wordt er gevraagd van de bestuurders, waar moet men ja of nee tegen zeggen? • Is er een financiële onderbouwing voor de gepresenteerde plannen? • Zoals al benoemd missen we aandacht voor integrale kleinschalige oplossingen die geen verzwaring van de infra behoeven.

	• Zoals ook al benoemd: opslag van energie is de grootste uitdaging. Streef zo veel mogelijk naar blijvend gebruik bestaande infra zoals gebruik aardgasnet en lokale opslag om te bufferen. • Als de opslag en omslag en het nadenken over energietransport niet worden meegenomen in de RES, zullen veel initiatieven niet gerealiseerd kunnen worden. • Denk ook na over kleinschalige netten in eigen beheer (bagatelnetten) naast de bestaande distributienetten. • Ga uit van de basis van energie/joules, dan zijn alle vormen van energie toepasbaar en inzetbaar en kunnen verschillende principes en systemen tezamen betaalbaar en efficiënt de nieuwe energievoorziening zijn. Dit maakt dat koppelen van verschillende principes DE gewenste rendementsverbetering gaat brengen, en hiermee is de toepassing waterstof niet de heilige graal maar een essentieel onderdeel van het totaal plaatje. • Is er goed nagedacht over de investeringen die gedaan worden in relatie tot de energie die geleverd wordt in relatie tot de benodigde momenten van energievraag.
Participatie	• Is er voldoende nagedacht over het meenemen van de burgers in discussies over PV-projecten op landbouwgrond en horizonvervuiling. Is daar beleid voor?
Opwek	• Het eerste plan lijkt zich te beperken tot zoekgebieden en is daarmee nog niet echt concreet. • Zou het als RES gemeentes een optie zijn om windmolens in plaats van in Limburg te plaatsen (met veel lager rendement en heel veel discussies) een aandeel te nemen in het windpark op de Noordzee en hiermee dus ook capaciteit reserveert voor de betreffende gemeentes die meedoen?
Warmte	• Laat waterstof toe in de gebouwde omgeving. Nu nog verboden in veel gemeenten. • Biogas voor Limburg is mooi als we dit kunnen combineren met het mestprobleem. In deze is Super Critisch Water (SCW) een veel belovende techniek, meer nog als vergisting of Torrgas (via gras/houtafval). Echter dit zal op de totale energiebehoefte maar een fractie zijn.
Antwoord	Algemeen • De RES is een uitvoeringsplan aan het uitwerken voor de fasering, zie thematische beantwoording. • De gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Waterschap Limburg moeten een besluit nemen over de RES 1.0.

	Daarmee zeggen zij ja of nee tegen de keuzes die in de RES 1.0 zijn opgeschreven. • Het financiële plaatje kan pas bij concrete projecten worden gemaakt, zie thematische beantwoording. • Kleinschalige oplossingen vallen buiten de scope van de RES. Dit wordt op gemeentelijk niveau opgepakt. • Opslag en infrastructuur wordt nader uitgewerkt in de RES 2.0, zie thematische beantwoording. • Eens, dat we hier integraal naar het totaalplaatje moeten kijken. Dit heeft meer aandacht nodig in het vervolg. • Enexis neemt energievraag/aanbod dit mee in de verdere berekeningen. Dit heeft nog meer aandacht nodig in het vervolg. Participatie: • Burgers worden via gemeentes meegenomen. Sommige gemeentes betrekken hun inwoners met de vraag wat zij willen en stellen op basis daarvan beleid vast. Dit soort initiatieven ondersteunen wij. Opwek: • Zie thematisch antwoord. Warmte: • De invoering van waterstof in het gasnet is een landelijk vraagstuk, de netbeheerders zijn hierover in overleg met het Rijk. • Biogas wordt gecombineerd met het mestprobleem, zie onderwerp groen gas in thematische beantwoording.
Doorwerking	-
M22	
Algemeen	Met deze kennis vind ik het onverantwoord dat u deze energietransitie zo grootschalig en rigoureus wil doorzetten en ben het daarom zeer oneens met uw plannen. Deze energietransactie, zoals door u voorgesteld vind ik zeer ondoordacht.
Opwek	• Zonnepanelen en windturbines worden niet met groene energie gefabriceerd of vervoerd. Hoe de afgedankte zonnepanelen en windturbines op een milieu vriendelijk manier moeten worden verwerkt weet men nog niet. Het schakel station hiervan bevat een extreem zwaar en schadelijk gas als isolatie materiaal. In ons land lekken nu al honderden kilo's van SF6 gas op deze manier de atmosfeer in. Ook in het binnenste van de windmolen wordt dit gas, om kortsluiting te voorkomen, gebruikt. Dit gas heeft een 23.000 maal groter broeikast effect als een CO2 molecuul en blijft duizenden jaren actief.

	• Door zonnepanelen ontstaat een verhoogd brandrisico. Waar men ook niet aan gedacht heeft is: hoe te handelen bij brand in gebouwen/huizen waar deze zonnepanelen op liggen. • De windmolens vormen een ernstige bedreiging voor vogels, vleermuizen, vlinders, vogels en insecten. Hoe groot de bedreiging is, is nog niet bekend maar zeker is dat zij geen positieve bijdrage leveren tot het in stand houden van de populatie van deze diersoorten.
Warmte	• Door nu al in zo'n snel tempo het gasverbruik te ontmoedigen voel ik grote weerstand. Gas is relatief een schone brandstof. • In Duitsland krijgt men subsidie om aan het gas te gaan omdat men dit een goede milieuvriendelijke keuze vindt. • Het gasnet in Nederland is een van de beste in Europa. Nu worden er gasleidingen gelegd langs de grenzen van Duitsland en België om Nederland heen. Door zich hierbij niet aan te sluiten laat Nederland heel veel kansen, om deel te nemen aan gastransporten, lopen.
Antwoord	Algemeen: • De RES is een opdracht uit het Klimaatakkoord. Dat we moeten verduurzamen staat vast, zie verder beantwoording in thematische beantwoording. Opwek: • We beseffen dat wind en zon nog niet de ideale technieken zijn, echter weten we ook dat we zo snel mogelijk van fossiele brandstoffen af moeten. Er is nog veel ontwikkel- en research te doen die we bij elke versie van de RES trachten toe te passen. Fossiel liggen de ontwikkelingen nagenoeg stil. • Door de toename van zon-pv buigen verschillende partijen zich hierover, veiligheidsregio's, brandweer organisaties en uiteindelijk verzekeraars die veel onderzoek hiernaar laten doen. De RES volgt deze onderzoeken. • Terecht punt van aandacht, en hier wordt ook onderzoek naar gedaan (vb één wiek zwart kleuren leidt tot lager verlies van vogels). Warmte: • We hebben dertig jaar om stap voor stap van het aardgas af te gaan, zie thematische beantwoording. • Ook Duitsland heeft de ambitie om in 2050 een CO_2-neutrale energievoorziening te hebben, zie thematische beantwoording. • Nederland heeft nog steeds een grote rol in de Europese gastransporten. In de RES kijken we naar hoe we in de toekomst, in 2050, zonder aardgas onze gebouwen kunnen verwarmen. Gastransport is een sector die niet binnen de RES valt.
Doorwerking	-
M23	

Algemeen	Is de nieuwsbrief en LinkedIn pagina ook voor burgers en hoe kun je je hier aanmelden?
Participatie	• Betrek burgers op tijd, neem ze serieus en geef voldoende tijd om te reageren en doe er iets mee. • Energiecoaches, energiecafés en energiecoöperaties omarmen en ook aandacht voor huurders. • Hopelijk in het vervolg meer tijd en duidelijkheid. • Streef naar een zo hoog mogelijk lokaal eigendom en minimaal meer dan 50% (met uitzondering van het waterschap).
Besparing	• Waarom stellen wij geen strengere eisen bij nieuwbouw? De landelijke eisen lopen altijd 'achter'. • Blz 48: Figuur 3 Bouwjaar woningen in Noord- en Midden Limburg (Bron: CBS Statline 2017) Ondertussen zijn er vast wel actuelere gegevens aanwezig bijv uit 2020?? Dan krijgen we een eerlijker beeld geschetst. Want tussen 2017-2020 hebben heel veel particulieren hun huizen beter geïsoleerd. Mede dankzij subsidies. • Op bladzijde 48, figuur 3 is een bron uit 2017. Waarom gebruiken we geen actuelere gegevens. Er zijn al stappen gemaakt op het gebied van isoleren, mede door door subsidies. • Blz. 55: In 2023 voldoen alle overheidsgebouwen aan de wettelijke verplichtingen. Dit betekent tenminste energielabel C en alle energiemaatregelen treffen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar. • En huis eigenaren worden gestimuleerd om energielabel A te halen, waarom geldt dit ook niet voor overheidsgebouwen? • Blz. 59: Vervolgens worden voorstellen geformuleerd hoe het instrument 'energieloket' in de RES-regio wordt ingevuld en gefinancierd. Wordt dit 'Energieloket" wel gemonitord? Wat het effect is van deze loketten, misschien zijn energiecoaches veel effectiever. • Maatregelen en ondersteuning gemeenten gaan verplichte besparingsmaatregelen voor bedrijven beter controleren zodat iedereen zijn aandeel levert. Zijn er sancties als zij zich er niet aanhouden?
Opwek	Waarom wordt er uitgegaan van windmolens van 3,5 MW en niet van grotere?
Warmte	• Voor Geothermie moeten we dus over de provinciegrens heen kijken. Valt dit buiten de RES? • Waarom hebben huurwoningen zoveel warmtevraag? Zijn deze slechter geïsoleerd door verhuurders? • Blz. 97: Figuur 9 Resultaten VESTA-MAIS analyse op buurtniveau. In deze grafiek is het niet duidelijke wat de hoogte van de staven moet voorstellen.

	• Wanneer volledig ingezet wordt op na-isolatie kunnen alle gemeenten binnen de eigen grenzen de warmtevraag met lokale (restwarmte)bronnen of individuele all-electricoplossingen invullen.
Doorkijk	Er is meer aandacht nodig voor recyclebare materialen voor bijvoorbeeld isolatie. Anders heeft dit schadelijke gevolgen voor de circulaire agenda.
Antwoord	Algemeen: • De LinkedIn-pagina is een openbare pagina die iedereen kan volgen. Via de website www.resnml.nl kan iedereen zich aanmelden voor de nieuwsbrief. Participatie • Wij streven naar een zo hoog mogelijk percentage aan lokaal eigendom waarbij 50% het minimum is. • De planning voor de RES'en is strak met harde deadlines. Dit is het begin van het participatieproces, daarbij zal er ook nog partcicipatie op lokaal niveau plaatsvinden. Hiervoor nemen wij uw advies meer ter kennisname in het proces richting de RES 2.0. Besparing: • Wij moeten ons houden aan de geldende wet- en regelgeving voor de gebouwde omgeving. Voor nieuwbouw is dat o.a. het Bouwbesluit (na inwerking treden van de Omgevingswet is dat het Besluit bouwwerken leefomgeving). De huidige eisen zijn strenger dan een aantal jaren geleden (bijv. geen gasaansluiting bij nieuwbouw). Daarnaast kunnen gemeenten stimuleren om verder te gaan met verduurzaming dan het Bouwbesluit. Dit kan ook kan door middel van financiële stimulering (bijv minder leges), maar dit moet dan in gemeentelijk beleid en de legesverordening worden vastgelegd. • Gegevens uit 2020 zijn nog niet beschikbaar. Overigens is onze doelstelling voor 2030 gerelateerd aan het referentiejaar 2015. Vooruitgang wat betreft CO2-emissie en energie labels e.d. zal gemeld worden in de RES 2.0. • Kantoorgebouwen (kleiner of gelijk aan 100m2) moeten inderdaad in 2023 voldoen aan energielabel C en maatregelen treffen met TVT ≤ 5 jaar. Overigens is dit een ondergrens. Wij stimuleren gebouweigenaren om verder te verduurzamen. Woningeigenaren verplichten wij niet tot energiebesparing of het realiseren van label A, wel stimuleren wij het verduurzamen van de woningen en ondersteunen daarbij. • Wij willen zowel energieloket als energiecoaches inzetten. Wij zien voor beide instrumenten een relevante rol. Om de voortgang van de besparingsaanpak te volgen, gaan we in RES-verband monitoren, evalueren en periodiek rapporteren over: -input: de inzet van instrumenten, capaciteit en financiële middelen op regionaal- en gemeentelijke niveau;

	- output: de uitvoering en voortgang van acties, projecten e.d. op regio- en gemeentelijke niveau; - outcome / effect: de resultaten in termen van (verloop van) energiegebruik en CO2-emissie op gemeentelijk en regionaal (RES-) niveau. • Veel bedrijven vallen onder de informatie- en energiebesparingsplicht (maatregelen treffen met terugverdientijd minder 5 jaar). De regionale uitvoeringsdienst zal hierop toezicht houden. Zo nodig wordt gehandhaafd, wat kan resulteren in boetes. Opwek: Zie thematisch antwoord. Warmte: • In de RES houden we contact met andere RES-regio's met betrekking tot geothermie. Ook voor een aantal andere bronnen, zoals groen gas, hebben we contact met andere regio's. • De mate van isolatie heeft ook te maken met het gedrag en leeftijd van de woningen. • Zie onderwerp TVW in thematische beantwoording. Doorkijk: • Wij nemen dit advies mee in het vervolgproces.
Doorwerking	Blz. 97: Figuur 9 Resultaten VESTA-MAIS analyse op buurtniveau, wordt aangepast.
M24	
Algemeen	Goed dat er nagedacht wordt over de energieopgave. Ik heb mijn bedenkingen of regionaal oplossen de juiste keuze is. Leidt tot versnippering en niet de beste keuze op landelijk niveau.
Participatie	Lastig vanwege weinig animo. Maak groepen van mensen die kennis hebben in de regio en laat die actief kennis inbrengen en doe er dan wat mee.
Opwek	• Zonnepanelen horen niet op natuur of landbouwgrond. Er is voldoende verhard oppervlak voor benodigde panelen en wetgeving om in de maak om bedrijven te verplichten daken beschikbaar te stellen. Neem geen onomkeerbare besluiten. • Windmolens passen het beste op zee. De ene regio zal ook meer mogelijkheden hebben voor windmolens dan de andere regio, daar moet samenwerking kunnen plaatsvinden.
Warmte	Aquathermie heeft enorme potentie. De Mookerplas kan bijvoorbeeld de hele gemeente Mook en Middelaar van warmte voorzien. Daar moet dan wel een warmtenet voor worden aangelegd. Die businesscase is best door te rekenen gezien het feit dat de levensduur ca 50 jaar is. Steek de subsidies van deze parken in warmtenetten, die liggen er voor tientallen jaren.
Doorkijk	Maak beleid dat past bij de regio en geen zonneparken die het landschap verpesten. Kijk naar nieuwe technieken als waterstof.

Antwoord	Algemeen: • Door regionaal te werken zijn we in staat om samen naar complexe en grensoverschrijdende vraagstukken te kijken en oplossingen te vinden die passen bij onze regio. Participatie: • Wij hebben een klankbordgroep in het leven geroepen om met ons mee denken in dit proces. Hierin zitten regionale belanghebbenden die veel kennis hebben. Bijvoorbeeld: de LLTB, energiecoöperaties en woningcoöperaties. Opwek: • We volgen de zonneladder, zie thematisch antwoord. • Windmolens op land is noodzakelijk om de opgave te halen, zie thematisch antwoord. Warmte: • Dit gaat de gemeente in hun TVW onderzoeken. Zie onderwerp TVW in thematische beantwoording. Doorkijk: • De RES kijkt naar technieken die op korte termijn effectief zijn om onze doelstellingen voor 2030 te halen. Voor de RES is dit zon- en wind. Keuzes voor langere termijn worden gemaakt op provinciaal en landelijk niveau. Zo heeft de provincie Limburg een waterstofagenda. Voor uitgebreide toelichting: zie de samenvatting van de doorkijk.
Doorwerking	-
M25	
Opwek	• Bij uitgangspunten voor grootschalige elektriciteitsopwekking (pag 67) s.v.p. ook noemen dat rekening moet worden gehouden met uitsluitingsgebieden. • Uitsluiting zonneweides in waterwingebied (o.a. pag. 77 en bijlage 10). Waterwingebieden zijn ten onrechte niet opgenomen in het lijstje uitsluitingsgebieden voor zonneweides. Zie ook zonneladder op pag. 24, waar deze uitsluiting wel is genoemd. Graag dit punt corrigeren. • Uitsluiting windturbines in waterwingebied is terecht, voor grondwaterbeschermingsgebieden kunnen wij deze echter niet plaatsen (pag. 78 en bijlage 11). Graag de status van deze uitsluiting (windturbines in grondwaterbeschermingsgebied) nagaan bij de Provincie Limburg en indien nodig deze aanpassen/verwijderen.
Warmte	• Er is in de RES geen rekening gehouden met (in de Provinciale Omgevingsverordening opgenomen) belemmeringen voor geothermie en WKO's.

	• Er wordt gesteld dat er potentie is voor TED, waarbij de relatie gelegd wordt met de drinkwaterwinning vanuit de Maas te Heel. De potentie voor TED zit echter vooral in de (grotere) drinkwaterleidingen. • Er is een zorgpunt m.b.t. temperatuuruitwisseling tussen diverse leidingen in de ondergrond (warmtenetten, met name hoge temperatuur, maar ook elektriciteit) met het drinkwaternet.
Antwoord	Opwek: • De RES onderschrijft de zonneladder van de provincie waarin deze uitsluitingen expliciet zijn benoemd. • Tekstuele aanpassingen worden doorgevoerd met uitzondering van de opmerking over windturbines in grondwaterbeschermingsgebieden. Daar gaat het nl. over gebieden met een uitsluitingen of beperking voor windturbines Warmte: • We zitten nog in de fase waarin we potentie onderzoeken. De belemmeringen voor geothermie en WKO worden wel benoemd in de RES en wij zijn ons bewust van deze belemmeringen. • Klopt, de potentie van TED is nog niet specifiek bepaald. Aquathermie wordt nog verder onderzocht. • Er zijn wettelijk eisen hoe leidingen moeten liggen en hoeveel afstand dit dient te houden met het drinkwaternet.
Doorwerking	Blz. 67 paragraaf 4.2 ‘dit zijn de uitgangspunten voor grootschalige opwekking:’ Toevoegen: • We houden rekening met uitsluitingsgebieden Blz. 77, Toevoegen aan gebieden (generiek) uitgesloten voor zonneweides: • Waterwingebieden Blz. 186, Bijlage 10 toevoegen: Water, waterwingebieden, uitsluiten
M26	
Algemeen	Onze ambitie ‘glastuinbouw klimaatneutraal’ en ons principe van ‘trias energetica’ past naadloos in uw opgave en bij uw aanpak. In de regionale context ontmoeten RES en glastuinbouw elkaar en pleiten we nadrukkelijk voor verbinding en betrokkenheid.
Opwek	Zon op kassen geen korte termijn haalbare oplossing i..v.m. effect op de teelt, meervoudig zon-PV in combi met teelt-ondersteunende voorzieningen en op daken en in wanden van loodsen en vertical farming wel wind en zon vraag om flexibel inzetbaar vermogen: glastuinbouw beschikt over 200 MW WWK vermogen dat flexibel inzetbaar is, vooralsnog gasgestookt - koppelkansen glastuinbouw, WKK en grootschalige opwek. glastuinbouwgebieden beschikken over infrastructuur en bieden aansluitend wellicht ruimte voor grootschalige opwek

Warmte	• We zien goede kansen voor “warmtepooling” tussen gebouwde omgeving en glastuinbouw. • Duurzame warmte heeft prioriteit en verdient meer urgentie in de RES. • Specifiek is er noodzaak aan duidelijkheid over seismische risico’s en randvoorwaarden m.b.t. geothermie. • Parallel verkent de glastuinbouwsector met ondernemers diverse alternatieve opties. Samenwerking en uitwisseling met RES en gemeenten is daarbij van essentieel en gemeenschappelijk belang.
Antwoord	Algemeen: • Eens, daarom is er vanuit de RES contact met de glastuinbouwsector. Opwek: • Zon op kassen zie M11. • De input van in- en externe stakeholders wordt gewaardeerd en waar mogelijk meegenomen. Zie antwoord samenvatting: In de RES is afgesproken dat we richtinggevende principes aan het uitwerken zijn voor de landschappelijke inpassing Warmte: • De koppeling met glastuinbouw staat op het netvlies en wordt door de werkgroep onderzocht. • Risico's geothermie worden nader onderzocht. Zie onderwerp geothermie in thematische beantwoording.
Doorwerking	-
M27	
Algemeen	Accent moet voor de korte termijn liggen op het faciliteren van isolatie van woningen en het plaatsen van zonnepanelen op huizen en bedrijven.
Participatie	Via het instellen van BurgerBeraad de directe inspraak van inwoners van onze regio versterken.
Besparing	Uitbreiding van de subsidie mogelijkheden voor zonnepanelen en isoleren woning.
Opwek	• Veel meer gebruik maken van ruimte op daken van bedrijfsgebouwen voor zon en verplichten voor bedrijven. • Voorrang geven aan lokale energiecoöperaties boven commerciële bedrijven.
Warmte	De mogelijkheden van geothermie onderzoeken. Sommige tuinders hebben daar al ervaring mee opgedaan.
Doorkijk	Er wordt nog te weinig gedaan om de doelen te halen. Meer belasting voor de grootste vervuilers.
Antwoord	Algemeen: • Isolatie en kleinschalige opwekking is een belangrijk focuspunt in de RES. Participatie:

	• In het vervolgproces richting de RES 2.0 gaan wij ons beraden over nieuwe vormen van participatie die wij kunnen toepassen. Wij nemen uw advies hierin mee. Besparing: • Voor isoleren woningen heeft het Rijk/RVO nog een subsidieregeling. Zie https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer. Verder bestaan er bij Rijk, Provincie en diverse gemeenten lening instrumenten voor besparingsmaatregelen en zonnepanelen. Ook de nieuwe RREW-subsidie van gemeenten voorziet in diverse besparingsmaatregelen. Opwek: Zon op dak willen we verder stimuleren met het zon op dak versnellingsteam. Het streven is ten minste 50% lokaal eigendom, zie ook thematisch antwoord participatie. Warmte: Geothermie wordt nader onderzocht. Zie onderwerp geothermie in thematische beantwoording. Doorkijk: Keuzes over belastingen worden op landelijk niveau gemaakt.
Doorwerking	-
M28	
Algemeen	Glastuinbouw en energietransitie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en is de sector zowel vrager als aanbieder van warmte, elektriciteit en CO2.
Opwek	• Bezorgd over opofferen landbouwgrond voor zon, wel mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik. • Zien mogelijkheden om in samenwerking met overige stakeholders in te zetten op innovatieve ontwikkelingen om verdere energiebesparing- en opwekking in de agrarische sector te realiseren.
Antwoord	Algemeen: • Eens, daarom is de RES in contact met de glastuinbouwsector. Opwek: • Binnen de RES is een werkgroep bezig met een landschappelijk onderzoek en aanbevelingen voor inpassing van grootschalige opwek. De input van in- en externe stakeholders wordt gewaardeerd en waar mogelijk meegenomen. Zie antwoord samenvatting: In de RES is afgesproken dat we richtinggevende principes aan het uitwerken zijn voor de landschappelijke inpassing
Doorwerking	-
M29	
Algemeen	• De RES is een lang analysedocument en geen strategie. • Hoe kunnen we verwachten dat Enexis innoveert in de infrastructuur als uit de RES 1.0 weinig ambitie komt?

Participatie	• De grootste uitdaging is de communicatie naar en het draagvlak van burgers m.b.t. de RES. Te beginnen bij de gemeenteraden. Hiervoor is een overtuigingskracht nodig die wij nu nog missen.
Opwek	• Moet de ambitie niet hoger zodat we voorsorteren op de veel hogere opgave na 2030, maar ook zodat RES-regio's die lastiger hun opgave kunnen vervullen (zoals Zuid-Limburg) baat hebben bij onze ambitie? Gezien de opwekpotentie is er minstens 300 tot 400 GWh meer mogelijk tot 2030. • Als die 90% van de woningen all-electric verwarmd gaat worden hebben we heel veel extra windmolens nodig na 2030. Waar gaan die extra windmolens komen en hoe wordt seizoengebonden opslag gerealiseerd? • Verzoek om een landschapsstudie uit te voeren, die een kwalitatieve landschappelijke beschrijving geeft van het grondgebied van Noord- en Midden-Limburg wat betreft landschapstypen, landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden, kwetsbaarheden, Op basis hiervan een kwetsbaarheid-/kansenkaart voor zon-PV en windmolens maken. Hanteren randvoorwaarden uit de Omgevingsvisie Limburg in samenhang met de Zon- en Wind visies van de Natuur en Milieufederatie Limburg
Warmte	• Het lijkt erop dat figuur 18 in de RSW niet klopt. Op de x-as staan de opties die allemaal warmtepompen heten waardoor de grafiek onleesbaar is. • In de RSW zouden we niet alleen mogen kijken naar 2030 maar ook naar 2050. • De grote inzet van groen gas in de definitieve RES ten opzichte van de concept RES verbaast ons enorm. In de tekst wordt gesproken over 90% van de woningen op (hybride) warmtepompen. De hoeveelheid groen gas is super belangrijk voor de noodzakelijke hoeveelheid elektra voor de andere individuele oplossing. • Groen gas wordt gemaakt uit biomassa. Maar dezelfde biomassa gaat ook gebruikt worden in de circulaire economie. Wat wellicht zal blijven is mest, maar die is afhankelijk van de hoeveelheid dieren in Nederland. Rekenen we ons met deze RES niet rijk aan groen gas? En waar komt dit groene gas vandaan, kijkend naar de landelijke afspraken voor lokaal gebruik van groen gras?
Antwoord	Algemeen: • Een goede analyse is essentieel om een gefundeerde strategie te ontwikkelen. De RES geeft richting voor de energietransitie, zie voor verdere beantwoording de thematische beantwoording.

	• De RES 1.0 is past een eerste stap. We zijn in gesprek met Enexis is om afspraken te maken voor de toekomst. Participatie: • Als RES leren wij van elkaar als partners en stellen wij een gezamenlijk visie op richting de toekomst. Het contact met inwoners zal voornamelijk via de gemeentes plaatsvinden. Door kennisdeling willen de partners in de RES elkaar inspireren om inwoners zo goed mogelijk te betrekken en warm te maken voor de RES. Opwek: • Groei van het verbruik na 2030 is zeker onder de aandacht en zal bij elke iteratie van de RES verder bekeken worden. • Binnen de RES is een werkgroep bezig met een landschappelijk onderzoek en aanbevelingen voor inpassing van grootschalige opwek. De input van in- en externe stakeholders wordt gewaardeerd en waar mogelijk meegenomen. Zie antwoord samenvatting: In de RES is afgesproken dat we richtinggevende principes aan het uitwerken zijn voor de landschappelijke inpassing. Warmte: • De RES gaat tot 2030, maar kijkt wel door naar 2050. • Met de groengas potentie in de regio (NML) zouden tussen de 40.000 en 100.000 woningen kunnen worden aangesloten op het groengas en voorzien in de warmtevraag. Met de combinatie groengas en een Hybride-pomp kunnen 120.000 tot 310.000 woningen worden voorzien in de warmtevraag. De genoemde aantallen zijn de boven- en ondergrens van de potentie van het groengas voor de regio. Wij onderzoeken dit potentieel verder. • Verdelingsvraagstuk wat betreft groen gas is meegenomen, zie onderwerp groen gas in thematische beantwoording. • Gegevens vanuit en cijfers voor de regio NML voor belangrijkste vijf biogene secundaire grondstoffen zijn de bronnen: mest, gft-afval, rwzi-slib, tuinbouw en akkerbouw.
Doorwerking	Figuur 18 in de RSW wordt aangepast. Verduidelijken tekst potentie groen gas
M30	
Algemeen	• Volgens het Parijs akkoord, is de ambitie om de opwarming tot 1.5 C te beperken. In de RES staat 2 C. • Samenvatting p 9. Punt toevoegen aan het einde van de laatste zin.
Besparing	• CO2 uitstoot getal van 2015 toevoegen. En hebben we het over de CO2 uitstoot van Noord en Midden-Limburg of heel Nederland? Met deze gegevens kan ik zelf uitrekenen hoeveel Gt CO2 we minder gaan uitstoten in 2030.

Opwek	• Ambitie is een eerlijke bijdrage op basis van bevolkingsaantal. Echter het is niet solidair. Andere, dichtbevolkt, regio's in Nederland moeten veel meer GWh opwekken op een kleinere hoeveelheid land. Laten we die regio's helpen door meer GWh te produceren dan 1200 GWh. Ook denk ik dat we met Duitsland moeten samenwerken om te kijken of we elkaar kunnen helpen. Samenvatting p 7. Kaart in hogere resolutie weergeven. De namen van de steden zijn nauwelijks te lezen. Ook de gemeente Bergen met Energielandgoed Wells Meer met een apart symbool op de kaart zetten. • P 67. Eenheden gelijk maken. kWp is een verwarrende eenheid. 1 Wp komt in Nederland overeen met 0.85*1000 kWh per jaar. Dus 15000 Wp= 12750 kWh per jaar. MW omzetten naar kWh. • P 68. Graag iets meer uitleggen hoe deze getalen worden bepaald. Waarom is "Zon en wind Verdeling op basis van potentie" kleiner als "Zon" (1.0 vs. 1.4)? Volgens mij moet hier 2.4 staan. • P 68 Mijn indruk tot nu toe is dat er onzorgvuldig met getalen wordt omgegaan. Dat geeft de indruk dat het rapport niet betrouwbaar is. Dat is jammer want er is wel goed onderzoek gedaan. • P 70. In Kaart 1 en Kaart 2 wordt de "opwekking" wordt in MWh en niet in MW zoals hier staat. • P 70. Ineens wordt hier wel GWh gebruikt in plaats van kWp (goed. Op p 67 is dat niet zo. Het is wel een zooitje met de eenheden! • P 71. Waarom wordt voor Energielandgoed Wells Meer niet een "gewogen potentie" getal gebruikt? Immers, de andere categorie is wel "gewogen". • P 72. Tabel 11. Hoe reken je 53 MW om in 50 GWh? En 335 MW ini 318 GWh? • P 73 Tabel 12. Dit is dezelfde als Tabel 11 en voegt niets toe. Tabel verwijderen en refereren aan Tabel 11.
Antwoord	Algemeen: • In het Nederlands Klimaatakkoord, waar de RES een opdracht uit is, wordt gesproken over 2 C. Besparing: • In de ontwerp-RES zijn veel gegevens over CO2-uitstoot opgenomen. Voor de gebouwde omgeving (ook gespecificeerd naar subdoelgroepen) en de bedrijven. Dit is duidelijk gespecificeerd in de tabellen en figuren. De getallen hebben betrekking op de RES-regio NML. Ook dat is gespecificeerd. De CO2-emissie getallen zijn uitgedrukt in ton, kiloton of megaton. Opwek: • Iedere RES regio moet een gedragen bod indienen en voor Noord- en Midden Limburg is dat 1,2 TWh. De vooruitzichten zijn dat we de doelstelling van 35TWh gaan halen. • Tabel resolutie, wordt naar gekeken en indien mogelijk verbetert

	• P67 Uitsluitend Wh eenheden gebruiken levert ook verwarring op omdat je deze met beduidend verschillende vollasturen voor zon en wind moet doorrekenen. • P68 2.4 TWh is de landelijke potentie. De potentie voor NML ligt tussen 1.0 en 1.4 waarbij obv huidig gebruik de 1.2 TWh is bepaald. • P70 correct dit moet MWh zijn. • P70 zie p67 antwoord. • P72 voor zon wordt 950 vollasturen (hier is ook de SDE++ subsidie op gebaseerd) gebruikt, omrekening voor zon geeft bij 53 MW vermogen 50 GWh productie. • P71 De overweging hierbij is dat Wellsmeer in een vergevorderd stadium is, alle betrokkenen (netbeheerder, subsidie verstrekker etc) zitten aan tafel. Daarnaast is de verwachting dat op basis van de ontwikkeling van techniek op het moment van realiseren veel meer zal opwekken dan dit aangenomen getal.
Doorwerking	Algemeen: • Punt toevoegen aan het einde van de laatste zin in de samenvatting. Opwek: • Tabel 12 verwijderen uit concept RES tekst • P70 MW vervangen door MWh
M31	
Besparing	Veel onjuiste en biased info.
Opwek	• Klopt maar niet zo • Ik vind die windmolens in Geijsteren afschuwelijk. Hoe kom je erop om ze uitgerekend op die plek te willen zetten.
Warmte	Klopt maar niet zo
Antwoord	Besparing: Voor sommigen teveel, voor sommigen te weinig informatie. Opwek: • Wind op land en zon is beide nodig om de opgave te halen, zie thematisch antwoord
Doorwerking	-
M32	
Opwek	• Prima, maar niet ten koste van de schaarse mooie plekken! • Vreselijk, die windmolens zo dicht bij Geijsteren.
Warmte	Uiteraard akkoord
Antwoord	Opwek: • Wind op land en zon is beide nodig om de opgave te halen, zie thematisch antwoord
Doorwerking	
M33	

Opwek:	• Laat een initiatiefnemer/exploitant vooraf (wetenschappelijk) aantonen dat sprake is van bescherming van de gezondheid van de mens en diens leefomgeving. • Windturbines leiden tot mogelijke gezondheidsschade (voorkom het windturbinesyndroom). Bescherming van gezondheid is een grondrecht. • In aanpalende gebieden en gemeenten worden meerdere windparken achtereenvolgens gepland en ontwikkeld. Dat betekent dat er sprake is van het opknippen van verschillende plannen en programma's, als gevolg waarvan wordt ontkomen aan een voorafgaande integrale milieubeoordeling. Ook dat is ontoelaatbaar.
Antwoord	Opwek: • De RES houdt zich aan alle vigerende wetgeving op dit gebied, hiertoe behoort uitgebreid onderzoek bij een vergunningsaanvraag. Zie ook antwoord in de samenvatting. • Met name door het werken in een RES regio kan in de toekomst een betere afstemming bereikt worden tussen plannen van gemeenten.
Doorwerking	-
M34	
Algemeen	• De RES is te abstract. Er zijn geen concrete doelstellingen. • Voor beleid en uitvoering wordt er naar gemeente gewezen. Kans van slagen is bij voorbaat scheef verdeeld. Kleine gemeenten zijn niet of nauwelijks geëquipeerd hiervoor. • Over de kosten en beschikbare gelden voor de hele RES exercitie is weinig te vinden.
Participatie	• Hoe gaat de regio het mobiliseren en benutten van de kennis/ervaring van inwoners ondersteunen?
Besparing	• Er staan geen deadlines of streefdoelen. Het is te weinig concreet: hoe ziet een energieloket eruit? Wat moet dit bereiken en op welke manier? • Mijn gemeente heeft te weinig capaciteit om tot uitvoering te komen, hoe gaat de regio dit ondersteunen?
Opwek	Onze gemeente is klein, alle ruimte is natuurgebied of zit er tegenaan. Hoe kan zo'n gemeente dan een doelstelling behalen als nihil uitstoot en "energie neutraal"? Hoe gaat "de regio" dat ondersteunen?
Warmte	• Geen gezamenlijke warmtebron hoeft niet te betekenen dat er geen collectieve of coöperatieve voordelen behaald kunnen worden. Dit moet georganiseerd worden. Hoe gaat "de regio" dat ondersteunen? • Een rapport over aquathermie voor de gemeente Venlo, waarin kansen benoemd worden, is niet openbaar.
Antwoord	Algemeen:

	• De RES geeft richting en momenteel wordt er ook een concreet uitvoeringsplan uitgewerkt, zie verdere beantwoording in thematische beantwoording. • De RES is de gemeenten en samen ondersteunen we elkaar, zie thematische beantwoording. • Het financieel plaatje kan pas uitgewerkt worden bij concrete projecten, zie thematische beantwoording. Participatie: • Als RES zijn wij een platform waar kennis van de partners gedeeld wordt. Wij zien dat inwoners zich nu verenigen in coöperaties en zo helpen de transitie te realiseren. Gemeentes hebben een rol in het informeren van inwoners en in het ondersteunen van inwoners. Hierin zal de RES hen faciliteren. Besparing: • Voor besparing zijn wel doelstellingen voor 2030 opgenomen. De uitwerking van maatregelen en instrumenten vindt plaats in het nog op te stellen uitvoeringsprogramma. • Kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren kunnen worden ondersteund via een gezamenlijke aanpak, welke door de Provincie i.s.m. de RES-regio en gemeenten wordt uitgevoerd, met subsidie van het Rijk. Dit is opgenomen in de RES, en wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. Opwek: Zie antwoord samenvatting; De 1200 GWh is een gezamenlijke opgave voor de gehele regio waarin we samenwerken om deze opgave te realiseren. Hierbij is er geen exacte verdeling per gemeente omdat niet alle gemeenten dezelfde mogelijkheden hebben in opwek, denk hierbij aan bijvoorbeeld ruimtelijke inpassing. Warmte: • Collectieve/coöperatieve voordelen gaan gemeenten nader onderzoeken in hun TVW, zie onderwerp TVW in thematische beantwoording. • Rapport over aquathermie kan openbaar gemaakt worden, in overleg met IF-Technology, het onderzoeksbureau wat het rapport heeft gemaakt.
Doorwerking	Rapport over aquathermie voor Gemeente Venlo openbaar maken.
M35	
Warmte	Waarom worden de mogelijkheden van biomassa niet meegenomen? In onze regio zijn veel agrarische bedrijven en daarom uitermate geschikt voor bio energie.
Antwoord	Warmte: • Biomassa is meegenomen in de RES, zie onderwerp biomassa in thematische beantwoording.

Doorwerking	-
M36	
Opwek	In de RES 1.0 wordt uitgegaan van een inmiddels grote invulling aan de taakstelling vanuit - vaak door energiecoöperaties - reeds in ontwikkeling en/of voorbereiding genomen projecten voor opwek van duurzame energie. De realisatie daarvan binnen enkele jaren staat op losse schroeven door het ontbreken aan voldoende capaciteit in het netwerk van Enexis en Tennet.
Warmte	Uit de RES blijkt duidelijk dat de ingrediënten voor een Regionale Structuur Warmte nog in de prille kinderschoenen staan. De enige concreet uitvoerbare stap is momenteel isolatie van gebouwen, vooruitlopend op voor de burger betaalbare duurzame warmtebronnen. Hier ligt met name een taak voor de overheden.
Antwoord	Opwek: • Zie antwoord samenvatting: Voor wat betreft de schaarste op het net wordt er door de Provincie gewerkt aan de totstandkoming van een provinciale overlegstructuur waarin gekeken wordt naar mogelijke oplossingen. Daarnaast is het zo dat de meeste projecten een doorlooptijd hebben van enkele jaren of meer. Warmte: • De RSW is een eerste stap. Gemeenten gaan dit verder uitwerken in hun TVW's. Zie onderwerp TVW in thematische beantwoording.
Doorwerking	-

5. Overzicht aanpassingen n.a.v. de consultatie- en reactieronde

Op basis van alle reacties en antwoorden komen wij tot de onderstaande lijst van aanpassingen voor de RES1.0. De reacties geven daarnaast goed weer welke onderwerpen leven, nog uitwerking behoeven of in de uitvoering een plek moeten krijgen. Dus naast de aanpassing van het document wordt bekeken hoe deze een goede plek in het proces naar de RES2.0 en in de uitvoering kunnen krijgen.

Thema	**Doorwerking - aanpassingen**
	RES1.0
Algemeen	Geen aanpassingen in de RES1.0
Participatie	*De tekst 50% lokaal eigendom wordt opnieuw bekeken en eventueel kleine aanscherpingen.* Blz. 34 paragraaf 2.3.3 ‘Lokaal eigendom bij 50% van de grootschalige opwekprojecten’:

	'Onder de omgeving verstaan we **burgers, bedrijven, coöperatie(s) en/of gemeente(n)** uit de omgeving van de projectlocatie. **Dit is maatwerk per locatie**. Het gaat daarbij om eigendom van een collectief, niet van een enkel bedrijf of individu. '**Het streven naar** 50% **lokaal eigendom** geldt voor ~~het gemiddelde van~~ alle grootschalige initiatieven. ~~op regionaal niveau, niet voor de eigendomsverhoudingen binnen individuele initiatieven~~.' *Het opzetten van een communicatie strategie zal worden toegevoegd aan hoofdstuk participatie en communicatie RES 1.0.* Blz. 35 paragraaf 2.4. derde bullet toevoegen: • Wij bekijken hoe we inwoners en belangenorganisaties blijvend bij de uitvoering van de RES en invulling van komende RES-en kunnen betrekken en komen met een **communicatiestrategie** en een concreet participatieplan om zo onze participatiedoelen te halen.
Besparing	Geen aanpassingen in de RES 1.0.
Opwek	• *Bij uitgangspunten voor grootschalige elektriciteitsopwekking (pag 67) s.v.p. ook noemen dat rekening moet worden gehouden met uitsluitingsgebieden.* Blz. 67 paragraaf 4.2 'dit zijn de uitgangspunten voor grootschalige opwekking:' Toevoegen: • We houden rekening met uitsluitingsgebieden • *Uitsluiting zonneweides in waterwingebied (o.a. pag. 77 en bijlage 10). Waterwingebieden zijn ten onrechte niet opgenomen in het lijstje uitsluitingsgebieden voor zonneweides. Zie ook zonneladder op pag. 24, waar deze uitsluiting wel is genoemd. Graag dit punt corrigeren.* Blz. 77, Toevoegen aan gebieden (generiek) uitgesloten voor zonneweides: • Waterwingebieden Blz. 186, Bijlage 10 toevoegen: Water, waterwingebieden, uitsluiten
	Er staat een fout in tabel 12 op pag. 73: de tekst bij "Wind" is copy/paste van "Zon op Land" in tabel 11 op pag. 72. De vermelde verhouding vermogen/opgewekte energie van 335 MW/318GWh past bij zon, maar absoluut niet bij wind! Blz.73. Tabel 12 staat hier nog ten onrechte, verwijderen
	Tabel 12 verwijderen uit concept RES tekst Blz. 73 tabel 12 verwijderen *P70 MW vervangen door MWh*

	‘Middels cirkelgrootte is de huidige duurzame opwekking in megawatt**uur** (MW**h**) weergegeven, waarbij de kleur aangeeft of het zon of wind betreft ‘ ‘Middels cirkelgrootte is de geplande duurzame opwekking in MW**h** weergegeven’
Warmte	*Verduidelijken tekst potentie groen gas* Toevoeging nuancering potentie groen gas. Er is nader onderzoek nodig waarbij rekening wordt gehouden met andere sectoren zoals de industrie waarin groen gas ook een rol kan spelen. X-as van figuur 18 in de RSW wordt aangepast.
Doorkijk 2030-2050	Geen aanpassingen in de RES 1.0.
Uitvoering RES1.0	Geen aanpassingen in de RES 1.0.

Netimpactrapportage RES 1.0

Noord- en Midden Limburg

Enexis Netbeheer
TenneT
Netbeheer Nederland

Maart 2021

Samenvatting

Samenvatting
Realisatie RES, systeemefficiëntie en gezamenlijk uitvoeringsprogramma

RES als input voor het Investeringsplan Enexis

De RES-regio zet de stap van concept-RES naar RES 1.0. Op basis van de aangeleverde gegevens heeft Enexis Netbeheer (hierna: Enexis) de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepaald. Om een juiste inschatting van de netimpact te maken hebben we gebruik gemaakt van een integrale doorrekening, waarbij ook rekening is gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren. Er is in beeld gebracht waar knelpunten ontstaan en welke netinvesteringen nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren.

De RES 1.0 geeft richting aan het Investeringsplan van Enexis, dat 2-jaarlijks wordt herijkt. Tussentijdse aanpassingen, zoals ontwikkelingen uit de markt of regio, kunnen impact hebben op de haalbaarheid van de RES. Ontwikkelingen uit de markt betreft ook de aanvragen die niet vergunningplichtig zijn en toch door Enexis in behandeling moeten worden genomen.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES

De totale maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde tijd in de uitvoering is fors. Door in te zetten op systeemefficiëntie zijn besparingen mogelijk. Daarom geven we, naast de analyseresultaten, ook adviezen over het verhogen van de systeemefficiëntie.

Met de adviezen ten aanzien van de systeemefficiëntie kan een RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES.

Een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor de realisatie van de RES

Een uitvoerbare RES vraagt ook om het programmeren van plannen in de tijd. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is, is sterk aan te bevelen.

Start daarom tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden. Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden.

Omgevingsgerelateerde zaken (inclusief vergunnings- en inspraakprocessen) beslaan 60%-80% van de doorlooptijd voor de ontwikkeling van HS-infrastructuur (gemiddeld 1 tot 5 jaar).

Samenvatting
Netimpact

Netimpact van de RES 1.0

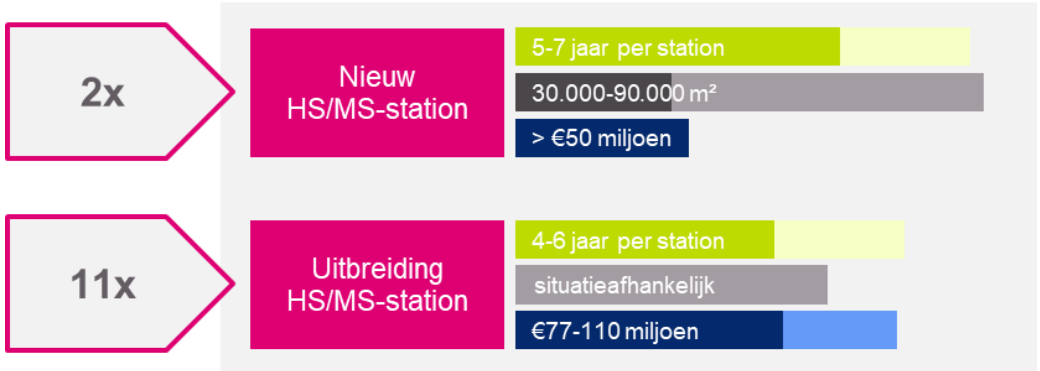
- Op 4 stations worden geen knelpunten verwacht tot 2030. Op 1 station wordt er voor 2025 een knelpunt verwacht. Op 4 stations wordt na 2025 een knelpunt verwacht. Op 8 stations is nu al een knelpunt.
- De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op de HS/MS-stations van Enexis en/of op het hoogspanningsnet van TenneT.

Netimpact voor Enexis

Om de knelpunten, die ontstaan door het RES-bod, op te lossen, zijn investeringen nodig van Enexis:

- 11 HS/MS-stations moeten worden uitgebreid door Enexis. Voor alle stations geldt dat de volledige beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.
- Minimaal 1 en maximaal 2 nieuwe HS/MS-stations moet worden gerealiseerd, als er geen alternatieve oplossing kan worden gevonden. Het gaat hier over een nieuw station in de omgeving van Venray en/of Horst.

De totale impact op tijd, ruimte en kosten op basis van benodigde uitbreidingen en nieuwe stations voor Enexis is hieronder weergegeven.

◆	Geen knelpunt verwacht	4 stations
◆	Knelpunt verwacht na 2025	4 stations
◆	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	1 station
◆	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	8 stations

Samenvatting
Conclusies en aanbevelingen netimpact Enexis en TenneT

Conclusies op netimpact Enexis

- **11 HS/MS-stations moeten worden uitgebreid op basis van het RES-bod:**
  - De uitbreiding op Nederweert is al in uitvoering en zal binnenkort gereed zijn. Er zal dan geen knelpunt meer optreden op Nederweert op basis van het RES-bod aan de kant van Enexis. Buggenum wordt al uitgebreid vanwege de ontwikkelingen in de markt en niet op basis van het RES bod.
- **Voor 2 stations dient er alternatieve oplossing te worden uitgewerkt:**
  - Er ontstaat een knelpunt op de stations Horst en Venray. Deze stations kunnen niet voldoende worden uitgebreid om in het RES bod te voorzien.

Aanbevelingen op netimpact Enexis

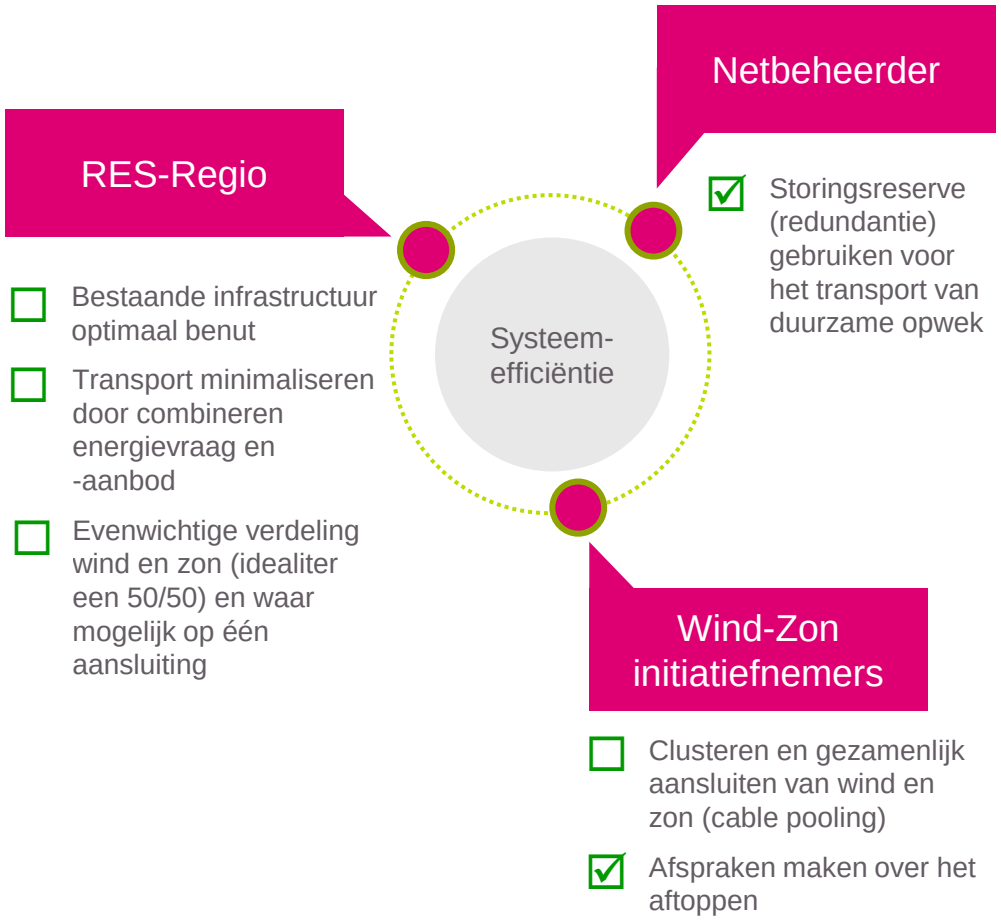
- **Uitbreidingen en tijd Enexis.** Op de stations Born, Buggenum, Gennep, Kelpen, Maasbracht en Nederweert zijn de uitbreidingen voor 2025 gerealiseerd. Voor de stations Belfeld, Californië, Helden, Horst en Weertheide zullen de uitbreidingen pas na 2025 worden gerealiseerd. Op station Horst past het RES-bod niet en kan het station ook na een eerste uitbreiding niet verder worden uitgebreid. Op Venray past het RES bod helemaal niet. Voor deze twee stations dient er naar een alternatieve oplossing te worden gezocht. Voor alle stations geldt dat de volledige beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.
- **Venray en Horst**. Voor het zoeken naar een oplossing die het knelpunt op beide stations kan verhelpen dient er meer informatie beschikbaar gesteld te worden omtrent de zoekgebieden ten westen van Venray en Horst. Het is van belang om te weten waar de duurzame opwerk terecht komt en hoeveel MWpiek er op een bepaalde plek land. Er kan dan gekeken worden naar de mogelijkheid om maar één station te stichten om beide knelpunten op Horst en Venray te verhelpen.
- **Evenwichtigere verdeling zon/wind.** De zon/wind verhouding van de RES 1.0 is 87/13. Een verschuiving van zon naar wind zorgt ervoor dat er minder aansluitvermogen nodig is voor dezelfde hoeveelheid energie waardoor het verkorten van de realisatietermijn mogelijk is.
- **Ruimte vrijhouden voor netuitbreidingen.** Het is in de meeste gevallen niet verstandig om de ruimte direct aangrenzend aan stations te gebruiken voor het plaatsen van zonnepanelen. Bij uitbreidingen van stations is deze ruimte mogelijkerwijs nodig, bijvoorbeeld om extra kabeltracés te kunnen realiseren. Het vergeven van deze ruimte kan daarom een beperkend effect hebben op de uitbreidingsmogelijkheden van een station.

Conclusies en aanbevelingen op netimpact TenneT

- **Uitbreiding hoogspanningsnet noodzakelijk voor RES-realisatie.**
  Voor 11 stations geldt dat er onvoldoende teruglevercapaciteit beschikbaar is om het RES-bod te faciliteren. Voor 5 stations (Helden, Horst, Maasbracht, Venray en Weertheide) ontstaat er een knelpunt voor 2025. Voor 6 stations (Belfeld, Born, Californië, Gennep, Kelpen en Nederweert) ontstaat dit knelpunt na 2025. Voor meer inzicht in de geplande uitbreidingen wordt verwezen naar de Bijlagen ‘Netimpact TenneT’.

  Netvisie TenneT en Enexis als input voor programmering RES.
  Welke stations op welk moment meer teruglevercapaciteit beschikbaar krijgen moet nog verder uitgewerkt worden in de toekomstige netvisie van TenneT en Enexis voor Limburg. De RES is input voor deze netvisie, en de netvisie wordt vervolgens opgenomen in het Investeringsplan van TenneT. Doordat de netvisie nog niet uitgewerkt is, is het nog onzeker of het RES-bod vóór 2030 door TenneT kan worden gefaciliteerd. De tijdslijn en planning die volgt uit de netvisie zijn daarom essentieel voor de programmering van de RES.

Samenvatting
Systeemefficiëntie aanbevelingen

Door in te zetten op systeemefficiëntie zijn besparingen en het verkorten van de realisatietermijn mogelijk. De belangrijkste aanbevelingen voor de RES-regio zijn:

Bestaande infrastructuur optimaal benut
- De bestaande infrastructuur wordt door de RES opgave in 2030 niet overal even goed benut. Door de opgave blijft er op sommige stations relatief veel capaciteit over na 2030.

Transport minimaliseren door combineren energievraag en -aanbod
- Op meerdere stations stijgt ook de vraag naar elektriciteit. Vraag en aanbod bij elkaar brengen zorgt voor een evenwichtigere verdeling.

Evenwichtige verdeling wind en zon
- Wind heeft meer vollasturen, en daardoor een lager aansluitvermogen voor dezelfde hoeveelheid energie. In de regio Noord- en Midden Limburg zien we op de meeste stations overwegend zon, hier is nog winst te behalen. De totale verhouding zon/wind in de regio is 87/13 (op basis van opgesteld vermogen), een optimale verhouding van wind en zon ligt rond de 50/50.

Clusteren en gezamenlijk aansluiten van wind en zon (voor initiatiefnemers)
- Een klein aantal grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten kan veel besparen op ruimte, maatschappelijke kosten en uitvoeringscapaciteit voor het realiseren van de aansluitingen.
- Daarbij kan nog meer winst behaald worden met het gezamenlijk aansluiten en aftoppen van clusters. Met cable pooling kan zon en wind op één aansluiting gecombineerd worden, en kan gericht gekeken worden naar het afregelen van de gezamenlijke piek. De regio kan hierin helpen door voorwaarden en mogelijkheden te scheppen.
- Met 30% individuele curtailment (aftoppen) van zonne-opwek is rekening gehouden in de RES analyse (zie ook convenant Stroom Betaalbaar op het Net).

Storingsreserve benutten (voor de netbeheerder)
- Het gebruik van de reservecapaciteit van HS/MS-stations is meegenomen in de RES analyse.

Samenvatting
Vervolgstappen

Proces-gerelateerde aanbevelingen voor het vervolg

- Het is noodzakelijk om afspraken te maken met betrekking tot het vergeven van vergunningen voor zowel projecten als de bijbehorende infrastructuur.
- Aanbevolen enkel projecten te vergunnen die ook vastgelegd zijn in de RES.
- Geef enkel vergunningen voor projecten uit wanneer er ook vergunningen voor de daarvoor benodigde infrastructuur uitgegeven worden.
- Enexis opteert ervoor om het bestemmen en vergunnen van de initiatieven voor duurzame energieproductie gelijk op te laten lopen met de realisatie van de daarvoor benodigde infrastructuur. Daarom is NU afstemmen al noodzakelijk.
- Onderling overleg en afstemming is essentieel om het RES-bod te behalen. Stem initiatieven voor opwek af met Enexis, TenneT, tussen de partijen betrokken bij de formulering van het RES-bod, met buur-RES-regio's en binnen gemeenten, waarbij er samen gezocht wordt naar mogelijkheden en oplossingen. Ga samen op zoek naar de juiste vorm van samenwerking. Samen maken we de plannen concreet, gaan we op zoek naar passende locaties en programmeren we de plannen in de tijd.

Het oplopende werkpakket van de netbeheerder

- De opgave om de RES-ambities te realiseren is enorm. Om alle beoogde opwek te kunnen aansluiten, moeten er jaarlijks tenminste 12 nieuwe onderstations worden gebouwd.
- Het werkpakket van de netbeheerders loopt op door de Energietransitie. Het uitvoeren van het toenemende werkpakket in combinatie met een tekort aan technisch personeel, vormt daarbij een uitdaging. We zullen slim en efficiënt moeten werken, om zo ook het uitvoeren van ons werkpakket haalbaar te maken.
- Om tijdig de RES-ambities te kunnen halen, is het van belang de zoektocht naar geschikte locaties voor nieuwe stations samen te organiseren. Ook is het van belang te werken aan voldoende zekerheid, zodat wij als netbeheerder proactief kunnen investeren en de RES kunnen betrekken in onze investeringsplannen.

Wat gaan we samen doen richting RES 2.0?

- We gaan samen aan de slag om de locaties voor grootschalige opwek te concretiseren en realisaties te plannen in de tijd.
- We gaan werken richting een integrale doorrekening:
  - Meer aandacht voor gas, waterstof, warmte
  - ®Meer aandacht voor andere sectoren (landbouw, industrie, mobiliteit, datacenters en gebouwde omgeving)

Inhoud

1. Introductie
2. Regio in beeld
3. Aangeleverde gegevens
4. Impact op elektriciteitsnet
5. Conclusies en aanbevelingen
6. Bijlagen

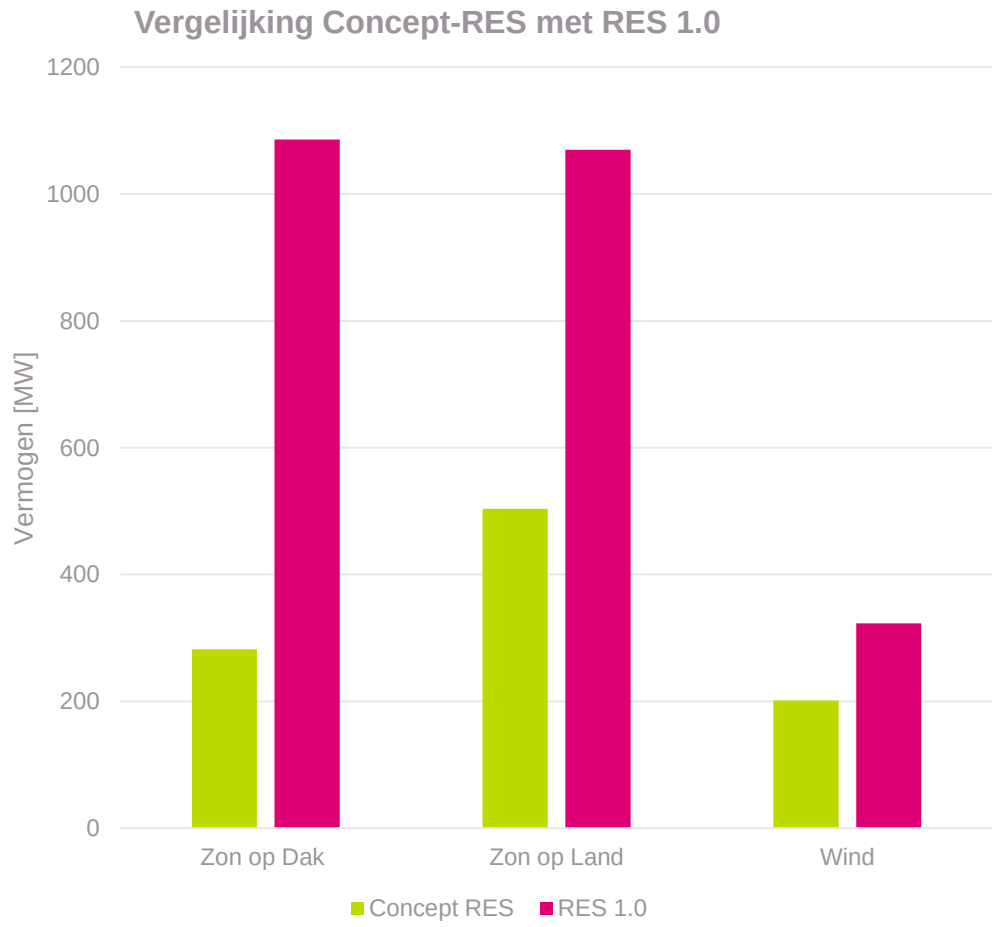
1. Introductie

Introductie
Van concept-RES naar RES 1.0

Verschil in aangeleverde gegevens concept-RES en RES 1.0

In het voorjaar van 2020 is de netimpact van de concept-RES bepaald door Enexis. Hierbij is impact van de regionale plannen op de energie-infrastructuur geduid. Met behulp van deze inzichten en adviezen is de concept-RES verder uitgewerkt richting een RES 1.0. De verschillen tussen de aangeleverde gegevens (voor Wind op land, Grootschalige zonnevelden, Grootschalig gebouw-gebonden zon) van de concept-RES (Scenario 1) en die van de RES 1.0 zijn inzichtelijk in de figuur rechts.

Het grootste verschil is een toename van ongeveer 550 MW aan grootschalige zonnevelden. Daarnaast is er een toename van 800 MW Grootschalig gebouw-gebonden zon en een toename van 123 MW aan Wind op land. De totale verhouding zon/wind in de regio Noord- en Midden Limburg is meer naar zon verschoven ten opzichte van de concept RES. De verhouding zon/wind is in de RES 1.0 van Noord- en Midden Limburg 87/13.

Verschil in netimpactanalyse concept-RES en RES 1.0

De netbeheerders hebben een aantal wijzigingen in de analyse doorgevoerd, zodat de netimpact nog beter kan worden ingeschat. Het volgende is gewijzigd in de netimpactanalyse:

- Waar bij de concept-RES de focus lag op het bepalen van de impact van grootschalige opwek, is in deze doorrekening ook aandacht geweest voor de vraagzijde van het elektriciteitsnet.
- Er wordt (op onderdelen) gebruik gemaakt van gegevens van de netbeheerders in plaats van landelijke back-up gegevens. In sectie 3 ‘Aangeleverde gegevens’ is toegelicht voor welke gegevens dit het geval is.
- In deze doorrekening wordt meer inzicht gegeven in de impact van het RES-bod op het middenspanningsnet en het laagspanningsnet.
- De impact van de RES’en op het elektriciteitsnet van TenneT is uitgewerkt. De analyse van TenneT is onderdeel van deze netimpactrapportage, de volledige uitwerking is te vinden in de Bijlagen.

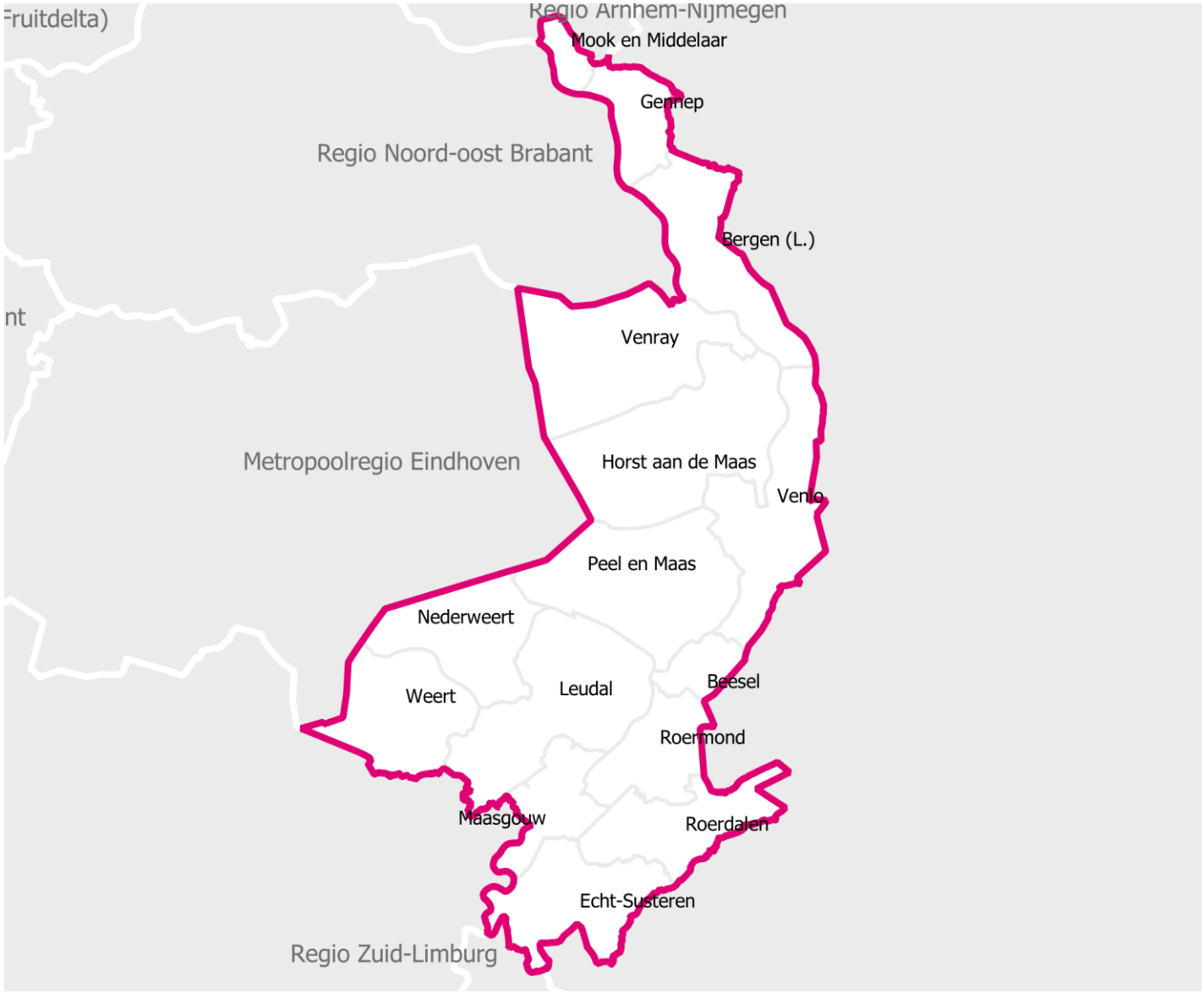

2. Regio in beeld

Regio in beeld
Noord- en Midden Limburg

De RES-regio Noord- en Midden Limburg bestaat op dit moment uit 15 gemeenten:

- Beesel
- Bergen
- Echt-Susteren
- Gennep
- Horst aan de Maas
- Leudal
- Maasgouw
- Mook en Middelaar
- Nederweert
- Peel en Maas
- Roerdalen
- Roermond
- Venlo
- Venray
- Weert

Regio in beeld
Energie-infrastructuur

Elektriciteit

17 HS/MS-stations binnen de RES-regio in eigendom van Enexis.

Deze 17 stations zijn in de afbeelding hieronder weergegeven, net zoals de hoogspanningskabels tussen deze stations.

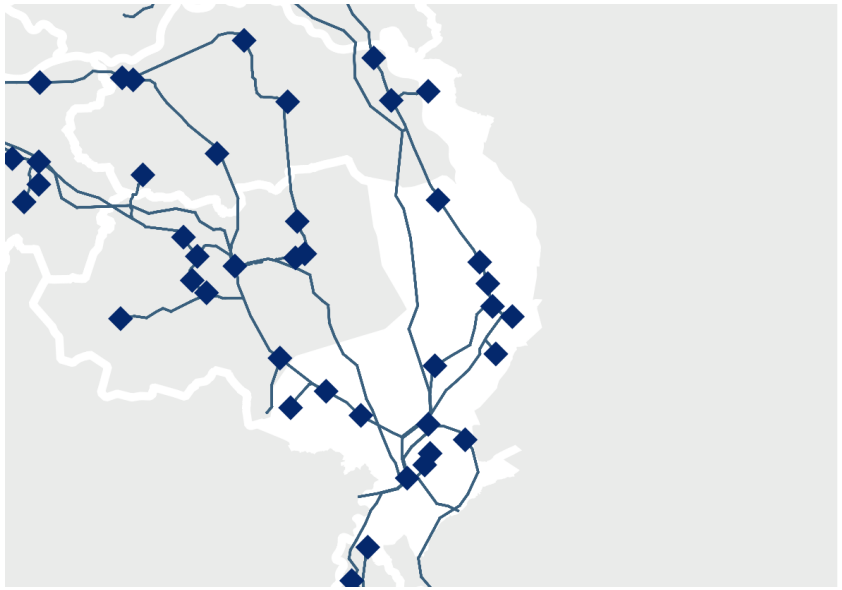
Gas

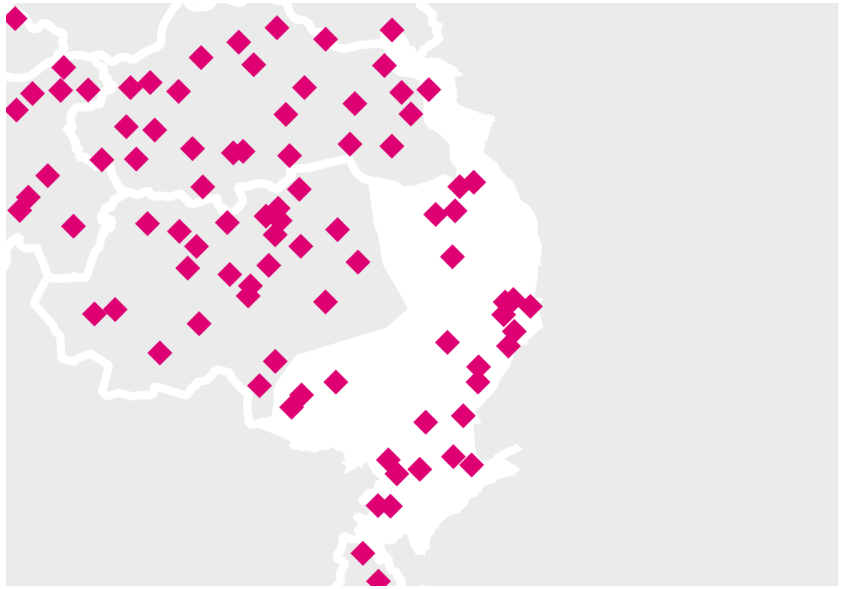
28 gasontvangststations binnen de RES-regio.

In de doorrekening van dit RES-bod is de impact op het gasnet niet bepaald. Bij een volgende doorrekening kan dit ook meegenomen worden.

Warmte(netten)

In de doorrekening van dit RES-bod, is er nog niet gekeken naar de impact van eventuele toekomstige warmtenetten in de regio Noord- en Midden Limburg op de elektriciteits- en gasnetten.

Regio in beeld
Transportschaarste

Transportschaarste als gevolg van markt ontwikkelingen

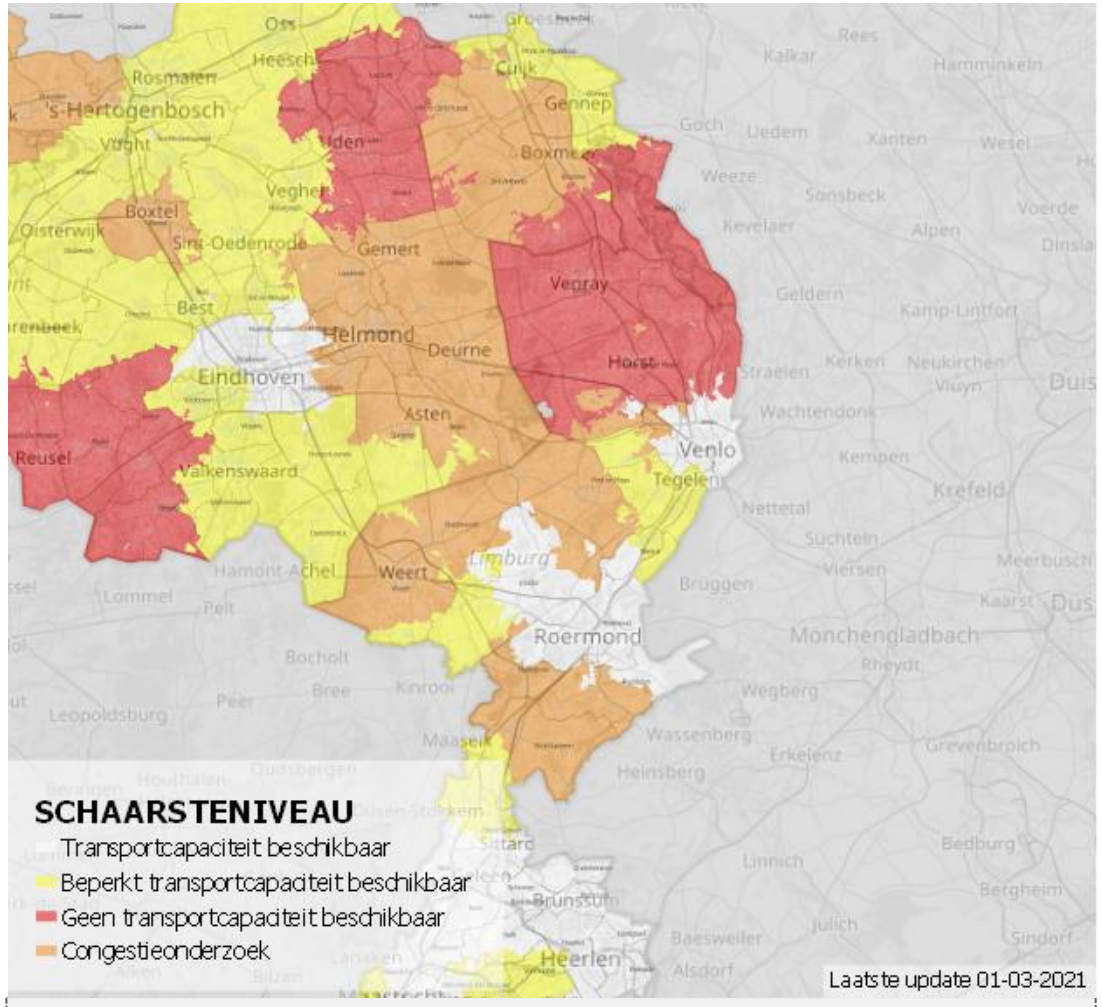
Enexis heeft in de laatste jaren veel grootschalige duurzame energieprojecten aangesloten. Hierdoor neemt de druk op het elektriciteitsnet snel toe. Een zonnepark bouwen kost veel minder tijd dan het uitbreiden van het elektriciteitsnet. Als gevolg hiervan heeft Enexis in een aantal gebieden transportschaarste moeten afkondigen. In deze gebieden geldt dat er beperkte of geen capaciteit beschikbaar is voor de grootschalige teruglevering van duurzaam opgewekte elektriciteit.

Op de kaart is te zien waar in het Enexis-gebied momenteel schaarste is op ons energienet. Er zijn op dit moment drie HS/MS-stations in regio Noord- en Midden Limburg waar beperkt transportcapaciteit voor teruglevering beschikbaar is. Van beperkte transportcapaciteit is sprake als het teveel aan geprognotiseerde aanvragen de beschikbare vrije capaciteit van een station overschrijdt, er geldt op dat moment dan aangepaste offerteprocedure (voor aansluitingen >1.75 MVA). Er zijn ook 5 stations waar congestieonderzoek op loopt. En er zijn 3 stations waar er nu geen transportcapaciteit beschikbaar is. Dit betekent dat er voorlopig géén aanvragen voor een grootverbruikaansluiting (>3 x 80 A) met transportcapaciteit voor teruglevering worden gehonoreerd.

Breng het RES-bod en markt ontwikkelingen in lijn met elkaar

In deze netimpactrapportage is de impact van het RES-bod bepaald. Voor het realiseren van de RES-doelstellingen is het belangrijk om het RES-bod en markt-initiatieven in lijn met elkaar te brengen. Het is daarom ook aanbevolen enkel projecten te vergunnen die ook vastgelegd zijn in de RES.

In overleg met Enexis kan gekeken worden welke initiatieven uit de markt, die bij ons bekend zijn, wel of niet zijn meegenomen in het RES-bod. Daarnaast kan, om inzicht te krijgen in de markt-initiatieven, ook gebruik worden gemaakt van de SDE-viewer en projectenlijst.

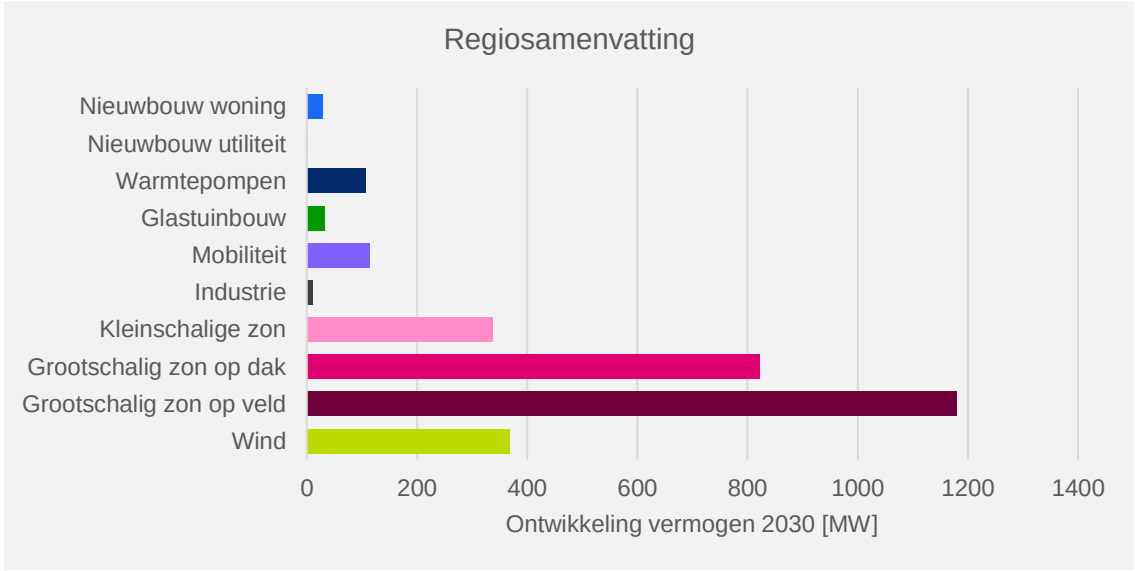
De informatie op deze kaart is een indicatie; hier kunnen geen rechten aan worden ontleend. De kaarten worden regelmatig geactualiseerd, maar specifieke situaties in ons net kunnen afwijken van wat op deze kaart te zien is. Voor de actuele situatie en meer informatie over transportschaarste wordt verwezen naar: https://www.enexis.nl/zakelijk/duurzaam/beperkte-capaciteit/gebieden-met-schaarste

3. Aangeleverde gegevens

Aangeleverde gegevens 2030
Regionale sectorale ontwikkelingen

Hiernaast zien we een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen voor de vraaggroei (bovenste zes balkjes) en voor de aanbodgroei (onderste vier balkjes) in de regio. De ontwikkelingen voor de onderste drie aanbodcategorieën (Grootschalig zon op dak, Grootschalig zon op veld en Wind) zijn gebaseerd op gegevens die zijn aangeleverd door de regio en de grensregio's Zuid-Limburg, Noordoost Brabant en de Metropoolregio Eindhoven. Het valt op dat ontwikkeling in duurzame opwek relatief groot is. Meestal is het dan ook zo dat in het jaar 2030 de aanbodzijde een grotere impact heeft op ons elektriciteitsnet dan de vraagzijde. Hoewel het voorkomt dat de vraagzijde op sommige stations een probleem oplevert. Aangezien het doel is de impact van het RES-bod te bepalen, ligt de focus in de doorrekening op duurzame opwek.

4. Impact op elektriciteitsnet

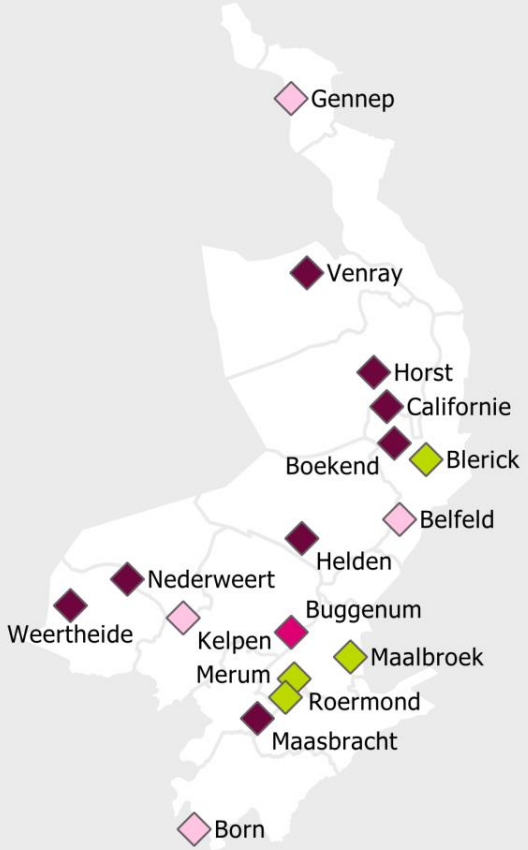
Impact op elektriciteitsnet
Impact op HS/MS-stations

In de afbeelding hiernaast is weergegeven of en wanneer er knelpunten ontstaan op HS/MS-stations, gebaseerd op het RES-bod en de huidige beschikbare vermogens op deze stations. Voor de grensstations in de regio is rekening gehouden met de 1.0 biedingen van Zuid-Limburg, Noordoost Brabant en de Metropoolregio Eindhoven.

- Er zijn 5 stations waar geen knelpunt ontstaat. Blerick, Buggenum, Maalbroek, Roermond en Merum
- Op 1 station, Buggenum, wordt er een knelpunt verwacht voor 2025.
- Op 4 stations is op korte termijn nog ruimte aanwezig voor duurzame opwek. Er wordt een knelpunt verwacht na 2025 op stations Gennep, Belfeld, Kelpen en Born.
- Op 8 stations is nu al een knelpunt. Venray, Horst, Californië, Boekend, Helden. Nederweert, Weertheide en Maasbracht.

De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op het hoogspanningsnet (HS-net) van TenneT en/of op het HS/MS-station van Enexis. Om congestie op het HS-net te voorkomen wordt per station een zogenoemd ‘terugleverlimiet’ van TenneT gehanteerd. Deze limiet is een eerste indicatie voor mogelijke congestie, het daadwerkelijk optreden van congestie hangt af van de belasting in het HS-net, en is daardoor afhankelijk van de verdeling van vraag en aanbod over meerdere stations.

Op de volgende slide wordt dieper ingegaan op de beschikbare capaciteit op de HS/MS-stations en de impact van de benodigde uitbreidingen voor Enexis. Voor inzicht in de toekomstige uitbreidingen op het HS-net wordt verwezen naar de Bijlagen ‘Netimpact TenneT’.

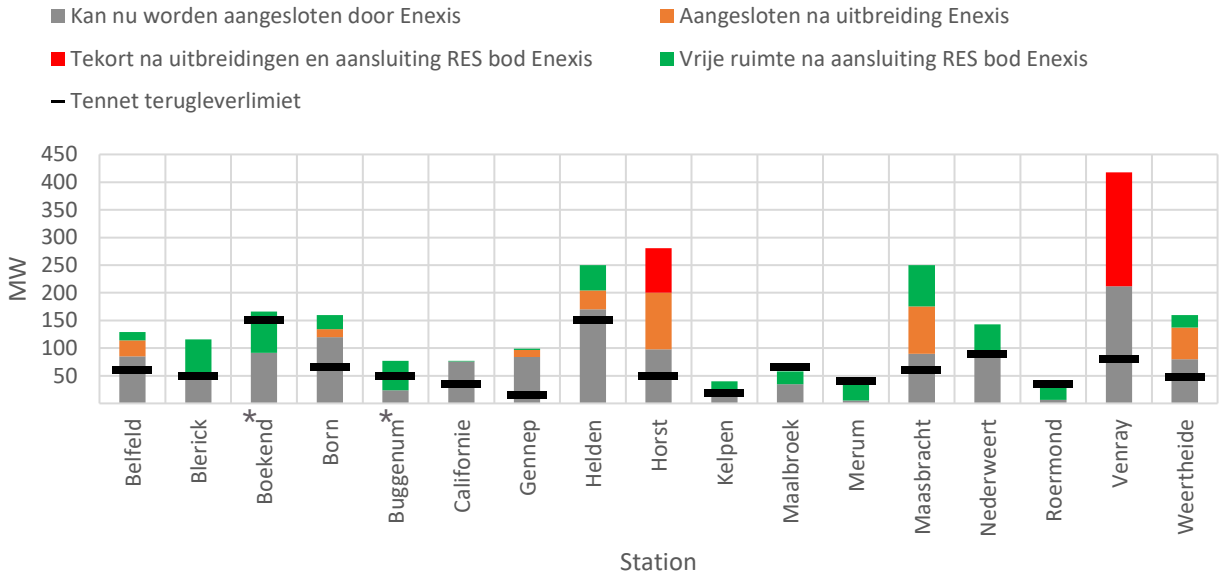
◇	Geen knelpunt verwacht	4 stations
◇	Knelpunt verwacht na 2025	4 stations
◆	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	1 station
◆	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	8 stations

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (1)

Netimpact Enexis

In de grafiek is per station in grijs weergegeven welk deel van het RES-bod op dit moment kan worden aangesloten door Enexis zonder netuitbreiding. In oranje is zichtbaar welk deel na uitbreiding door Enexis extra aangesloten kan worden. Het bovenste blok is groen of rood, het toont ofwel de vrije ruimte die overblijft (groen), ofwel het tekort aan capaciteit om het RES-bod aan te sluiten (rood).

- **Op 8 stations is geen uitbreiding nodig:** Blerick, Boekend*, Buggenum*, Kelpen, Maalbroek, Merum, Nederweert, Roermond. Station Nederweert wordt al uitgebreid en de werkzaamheden zullen binnenkort al klaar zijn. Op station Nederweert zal dan geen knelpunt meer ontstaan op basis van het RES bod.
- **Op 2 stations zijn uitbreidingen benodigd en blijft er ruimte over:** Helden en Maasbracht.
- **Op 3 stations is de resterende ruimte (na uitbreidingen) minimaal:** Belfeld, Born, Weertheide. Als hier meer initiatieven doorgang op vinden dan nu in het RES-bod opgenomen zal het RES-bod niet passen en dient het station nogmaals uitgebreid te worden. Dit is dan afhankelijk of er nog ruimte is op het betreffende station voor die uitbreiding.
- **Op 2 stations ontstaat een tekort na uitbreiding:** Horst en Venray. Voor deze stations dient er, in samenwerking met TenneT en de regio, een alternatieve oplossing te worden gezocht. In samenspraak met TenneT wordt er gekeken naar het stichten van een nieuw HS/MS station in de omgeving van Ysselsteyn, en wordt er bekeken wat de mogelijkheden zijn op het TenneT koppelstation in Boxmeer. Deze oplossingen zullen verder worden uitgewerkt in de netvisies van TenneT. Daarbij dient er meer informatie beschikbaar gesteld te worden omtrent de zoekgebieden ten westen van Horst en Venray. Het is van belang om te weten waar de duurzame opwek, naast die van Wells Meer, terecht komt en hoeveel MWpiek er op een bepaalde plek land. Er kan dan gekeken worden naar de mogelijkheid om maar één station te stichten om beide knelpunten op Horst en Venray te verhelpen.

**De stations Boekend en Buggenum kommen hier niet naar voren als een knelpunt op basis van de gegevens in het RES bod. Op deze stations loopt de markt veel harder dan het RES bod aangeeft. Waardoor er op basis van het RES bod geen knelpunt is. Maar in realiteit is dit wel zo, en zal er pas uitgebreid worden na 2025 op Boekend en voor 2025 op station Buggenum.*

Netimpact TenneT

Naast de huidige en toekomstige beschikbare capaciteit van Enexis, is in de grafiek ook de huidige teruglevercapaciteit voor het hoogspanningsnet inzichtelijk gemaakt, met behulp van de zwarte lijn.

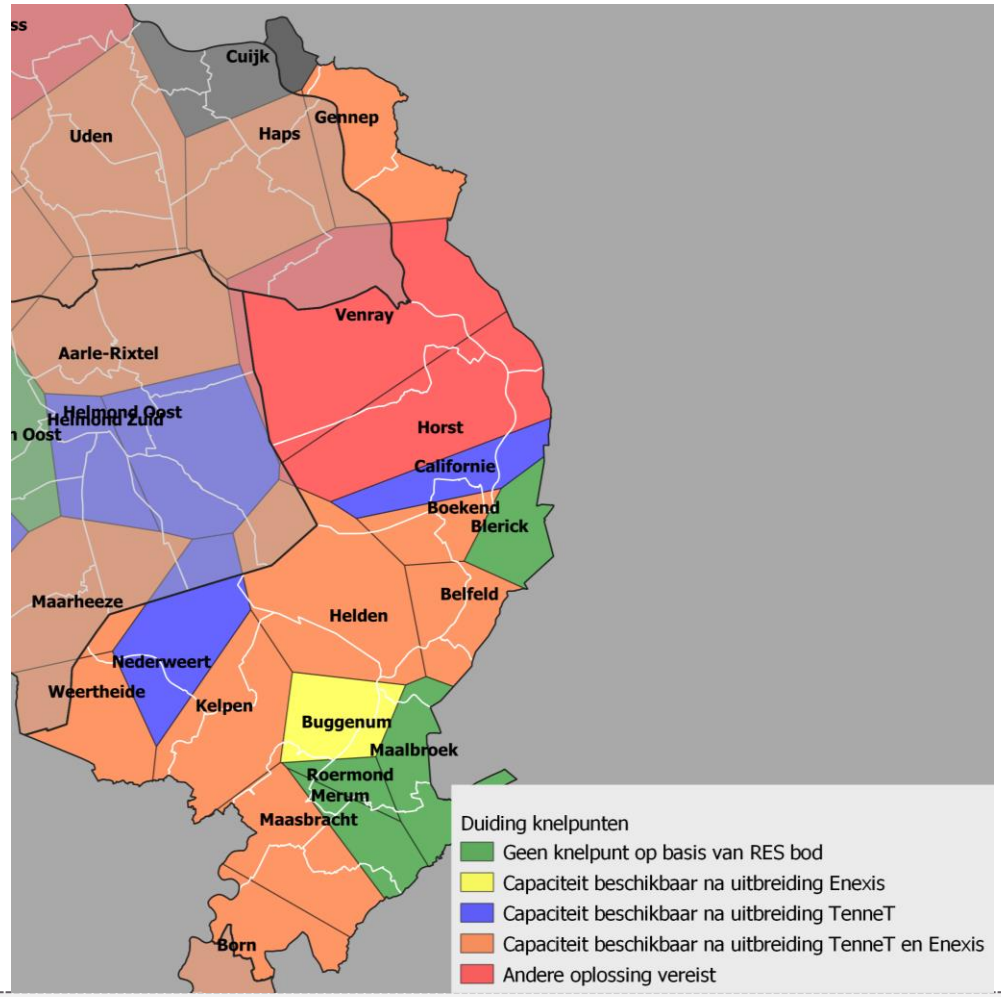
- **Op 11 stations is onvoldoende teruglevercapaciteit beschikbaar voor het RES-bod:** Belfeld, Born, Californië, Gennep, Helden, Horst, Kelpen, Maasbracht, Nederweert, Venray, Weertheide. Voor inzicht in de toekomstige uitbreidingen en capaciteit op het hoogspanningsnet wordt verwezen naar de Bijlagen ‘Netimpact TenneT’.

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (2)

Netimpact Enexis en TenneT

In de afbeelding hiernaast is de grafiek van de vorige pagina geografisch weergegeven. De groene gebieden geven aan waar er geen knelpunten ontstaan op basis van het RES bod. De rode gebieden geven aan waar er, ook na uitbreidingen, te weinig capaciteit is om het RES-bod aan te sluiten. De gele, blauwe en oranje gebieden in de afbeelding tonen aan dat er uitbreidingen nodig zijn door TenneT en/of Enexis alvorens er capaciteit beschikbaar is. Het realiseren van capaciteit in de oranje gebieden op de kaart is afhankelijk van de realisatie van nieuwe koppelstations, zie voor meer informatie de sectie Bijlagen: ‘Netimpact TenneT’.

- **Geen knelpunten op 4 stations:** Blerick, Maalbroek, Roermond en Merum
- **Op 1 station is er capaciteit beschikbaar na uitbreiding door Enexis:** Buggenum. Op basis van ontwikkelingen uit de markt moet Enexis hier uitbreiden.
- **Op 2 stations is capaciteit beschikbaar na uitbreiding door TenneT:** Californië en Nederweert. Het terugleverlimiet is op dit station te laag om te kunnen voorzien in het RES-bod.
- **Op 8 stations is capaciteit beschikbaar na uitbreiding door TenneT en Enexis:** Gennep, Boekend, Belfeld, Helden, Kelpen, Weertheide, Maasbracht en Born. Op deze 8 stations dienen zowel Enexis als TenneT aan de slag te moeten om het RES-bod te faciliteren. Op Boekend wordt geen knelpunt verwacht vanuit de RES, maar wel vanuit de markt. De verwachting is dat zowel Enexis al TenneT op dit station aan de slag moeten om alle duurzame opwek te faciliteren.
- **Voor 2 stations zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt:** Venray en Horst.Op deze stations dient er naar een alternatieve oplossing gezocht te worden om het RES-bod aan te kunnen sluiten.

Initiatieven die wel aangevraagd zijn bij de netbeheerder maar niet in het RES-bod zijn opgenomen zijn in deze kaart niet meegenomen.

Impact op elektriciteitsnet
Duiding van de knelpunten (3)

Als oplossing voor de 12 knelpunten, moet Enexis 11 stations uitbreiden (Gennep, Horst, Californië, Belfeld, Helden, Buggenum, Nederweert, Weertheide, Kelpen, Maasbracht, Born) en minimaal 1 en maximaal 2 HS/MS stations bouwen.

De uitbreidingen van het station Nederweert aan Enexis-zijde is al in uitvoering. En zal er geen verder knelpunt optreden op dit station aan de Enexis zijde op basis van het RES bod.

Op de stations Born, Buggenum, Gennep, Kelpen en Maasbracht zijn de uitbreidingen voor 2025 gerealiseerd en zal het RES-bod aangesloten kunnen worden.

Op de stations Venray en Horst past het RES-bod niet en kan station Horst ook na een eerste uitbreiding niet verder worden uitgebreid. Venray kan niet verder worden uitgebreid. Hier dient er naar een oplossing te worden gezocht dat beide knelpunten zou kunnen verhelpen. In samenspraak met TenneT wordt er gekeken naar het stichten van één nieuw HS/MS station in de omgeving van Ysselsteyn, en wordt er bekeken wat de mogelijkheden zijn op het TenneT koppelstation in Boxmeer. Deze oplossingen zullen samenspraak met TenneT verder worden uitgewerkt in de netvisies.

Voor de hier genoemde uitbreidingen zijn ook aanpassingen aan het net van TenneT benodigd, zie hiervoor de sectie Bijlagen: ‘Netimpact TenneT’.

	Uitbreiding van bestaande HS/MS-station (*waarvan 1 in uitvoering)	**11**
	Alternatieve oplossing of nieuw te bouwen HS/MS-stations (maximaal, locatie nog niet bekend)	**2**

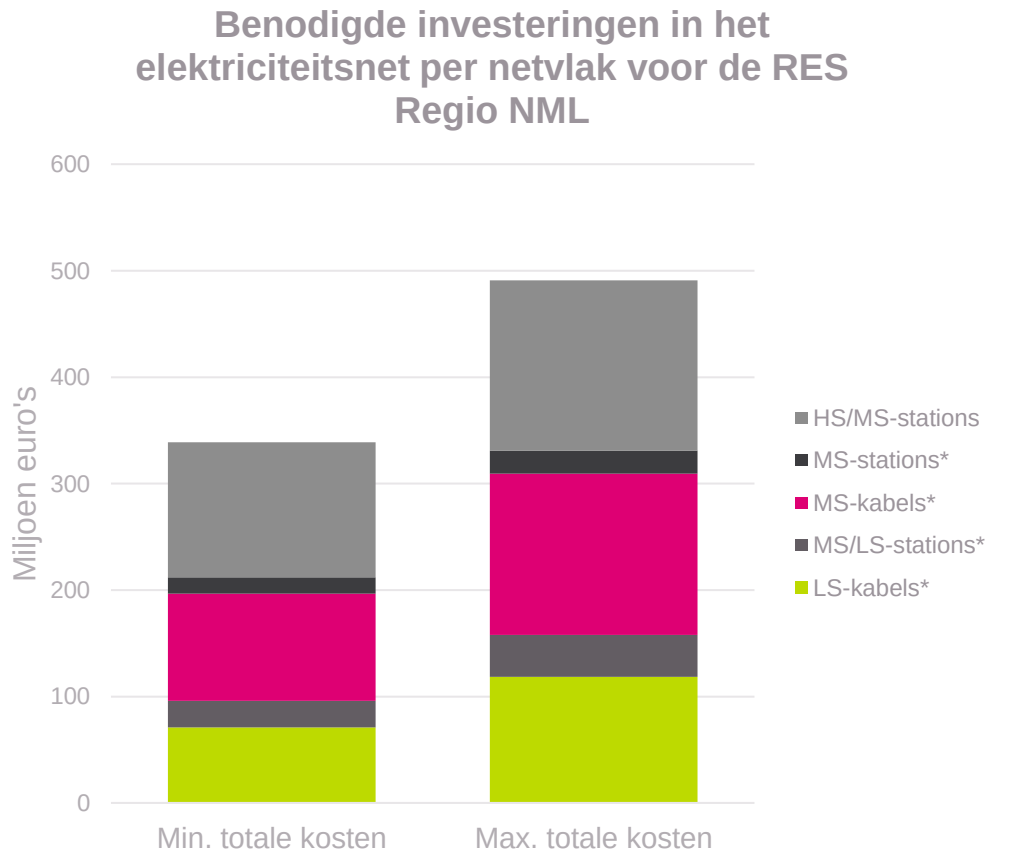

	Geen knelpunt verwacht	4 stations
	Knelpunt verwacht na 2025	4 stations
	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	1 station
	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	8 stations

Impact op elektriciteitsnet
Impact op onderliggende netten en kosten

De indicatieve kosten voor Enexis, ten behoeve van netinvesteringen voor de realisatie van het RES-bod, zijn in de figuur rechts geïllustreerd. Kosten voor TenneT zijn hierin niet meegenomen. Vanzelfsprekend gaan hogere ambitieniveaus gepaard met hogere maatschappelijke kosten.

- **Grotere projecten hebben vaak alleen impact op de HS/MS-stations.** Deze projecten worden direct aangesloten op de stations, denk aan meerdere windmolens of een groot zonnepark (>6 MW). Uitbreidingen van HS/MS-stations gaan gepaard met hoge kosten, lange doorlooptijden en voor nieuwe stations ook een groot ruimtebeslag.
- **De kleinere projecten hebben naast impact op de HS/MS-stations ook impact op de onderliggende netten.** Deze projecten worden aangesloten op het midden- en laagspanningsnet, denk aan kleinere zonneparken en zon op dak. Dit heeft als voordeel dat opwek en (lokaal) verbruik dicht bij elkaar ligt. Als dit echter op grote schaal plaatsvindt, zullen ‘overschotten’ ontstaan die worden teruggevoerd naar het bovenliggende net.
- **Een groot deel van het totale vermogen van de RES 1.0 Noord- en Midden Limburg bestaat uit zon.** Voor de kleinere projecten (<6MW) zijn uitbreidingen in de onderliggende netten daarom noodzakelijk voor de realisatie van de RES, en vormen daarmee ook een groot onderdeel van het totale werkpakket van Enexis.
- **Clustering van projecten.** Om onderliggende netten te ontlasten wordt aanbevolen om projecten te clusteren, zodat deze van voldoende omvang zijn om direct aangesloten te kunnen worden op een HS/MS-station.
- **Integrale informatie over verschillende sectoren is nodig voor een volledig beeld van de impact op de onderliggende netten.** Ontwikkelingen in de gebouwde omgeving (Transitievisie Warmte) en in de mobiliteitssector (elektrisch vervoer) zijn van grote impact op deze netvlakken.

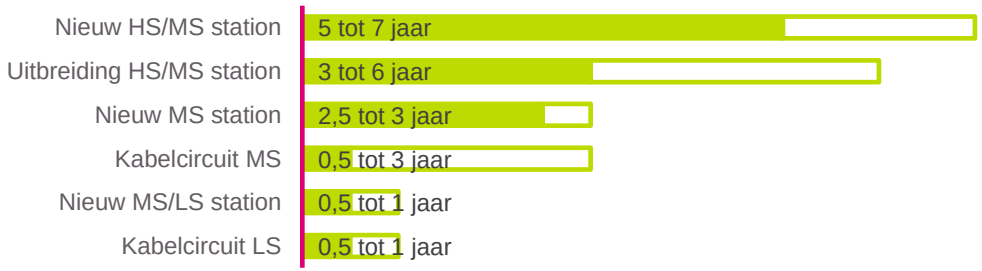
*De inschatting van MS- en LS-kosten is indicatief, en niet gebaseerd op de gegevens die zijn aangeleverd door de RES-regio. Deze inschatting is gemaakt op basis van een scenariostudie waarbij is gerekend met vergelijkbare duurzame zon-vermogens als in het RES-bod.

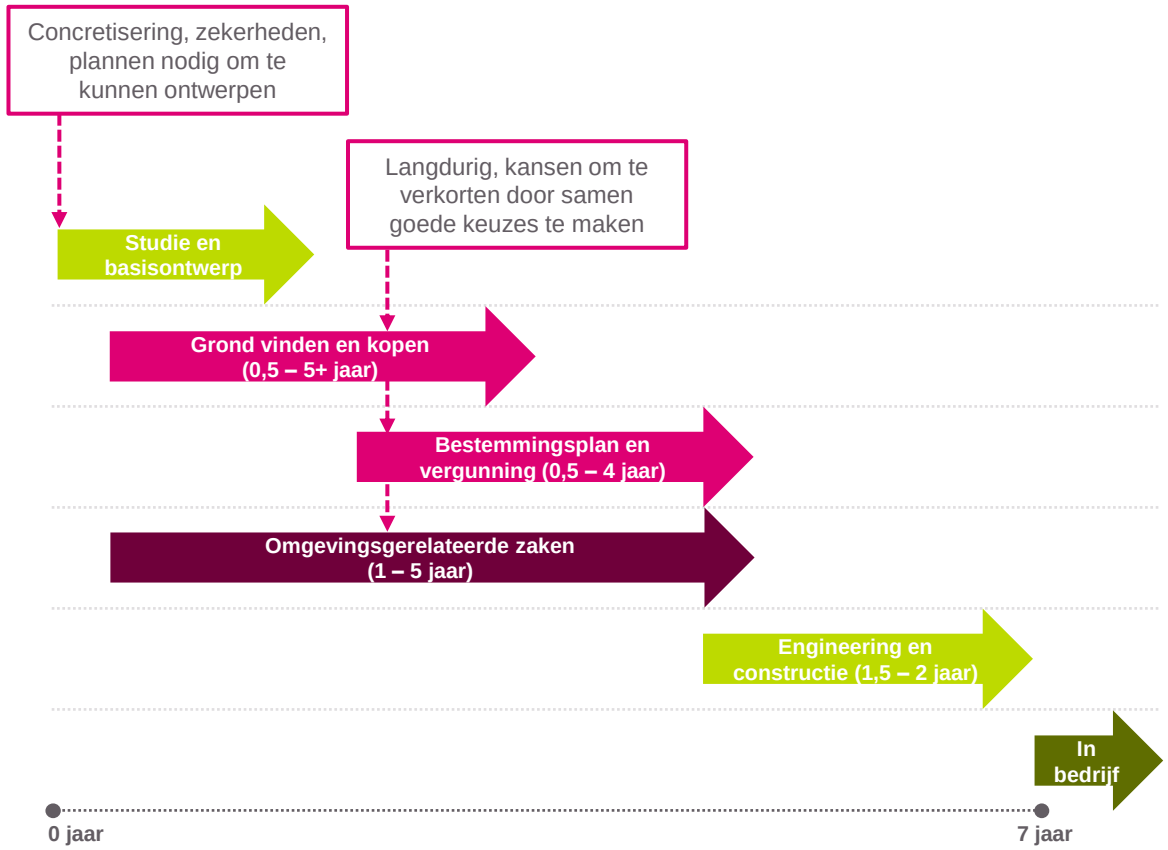
Impact op elektriciteitsnet
Impact op tijd

Hieronder is weergeven welke individuele doorlooptijden verwacht kunnen worden bij investeringen in de verschillende netvlakken.

- Belangrijk is dat ‘individuele’ doorlooptijden zijn weergegeven. Deze indicatie van doorlooptijden voor individuele projecten moet gezien worden als de doorlooptijd, als ware dit het enige project dat door de netbeheerder uitgevoerd wordt. Natuurlijk zal er in werkelijkheid grote onderlinge afhankelijkheid zijn tussen projecten en is de doorlooptijd onder andere afhankelijk van de beschikbaarheid van technisch personeel en materieel.
- Omgevingsgerelateerde zaken (inclusief vergunnings- en inspraakprocessen) beslaan 60%-80% van de doorlooptijd voor de ontwikkeling van HS-infrastructuur. Voor MS-infrastructuur geldt dat omgeveringsgerelateerde zaken tot 70% beslaan van de doorlooptijd. Hiernaast zijn de procedurele stappen voor de realisatie van een nieuw HS/MS-station weergegeven.

Individuele doorlooptijden netuitbreidingen

Impact op elektriciteitsnet

Aanbevelingen voor meer systeemefficiëntie

Bestaande infrastructuur optimaal benut

- Maak zoveel mogelijk gebruik van bestaande capaciteit door zon en wind aan te sluiten waar ruimte beschikbaar is.
- Benut de extra capaciteit die met uitbreidingen gerealiseerd wordt volledig.

Transport minimaliseren door combineren energievraag en –aanbod

- Plaats opwek en verbruik zo dicht mogelijk bij elkaar. Als vraag en aanbod in balans zijn, hoeft minder energie te worden getransporteerd.
- Op meerdere stations stijgt ook de vraag naar elektriciteit. Vraag en aanbod bij elkaar brengen zorgt voor een evenwichtigere verdeling.

Evenwichtige verdeling wind en zon

- Door zon en wind te mixen kan de beschikbare capaciteit efficiënter benut worden. Dit komt mede doordat opwekpieken niet altijd gelijktijdig zijn.
- Zoek naar mogelijkheden voor gecombineerde zoekgebieden of het aansluiten van zonprojecten bij bestaande windparken.
- Een optimale verhouding van wind en zon ligt rond de 50/50. In de regio Noord- en Midden Limburg zien we op de meeste stations een overwegend aandeel zon, hier is nog winst te behalen. De totale verhouding zon/wind in de regio is 87/13 (op basis van opgesteld vermogen).

Clustering duurzame opwekprojecten

- Een klein aantal grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten kan veel besparen op ruimte, maatschappelijke kosten, en uitvoeringscapaciteit voor het realiseren van de aansluitingen.
- Naast het clusteren van kleinere projecten in regio Noord- en Midden Limburg, kan daarbij ook worden gekeken naar het gezamenlijk aansluiten van clusters. Door middel van cable pooling kan zon en wind op één aansluiting gecombineerd worden.

Overige oplossingen

- *Voor netbeheerders:* Het toestaan van inzetten van de reservecapaciteit van het elektriciteitsnet. Het gebruik van de reservecapaciteit op de transformatoren (N-0 capaciteit Enexis) is ook meegenomen in de RES analyse, hierdoor ontstaat extra ruimte voor duurzame opwek.
- *Voor initiatiefnemers*: aftoppen van productie levert veel efficiëntie op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer opgevangen hoeven te worden. Door het combineren van gezamenlijk aansluiten en aftoppen is nog meer winst te behalen, hierbij wordt gericht gekeken naar het afregelen van de gezamenlijke piek. De regio kan hierin helpen door voorwaarden en mogelijkheden te scheppen.

Meer informatie en aanbevelingen m.b.t. systeemefficiëntie is te vinden in de factsheet van NBNL 'Systeemefficiëntie voor een betaalbare en uitvoerbare energietransitie' en de regio-specifieke factsheet die aanvullend is opgesteld door Enexis.

6. Bijlagen

Disclaimer

Dit document is met zorg samengesteld ten behoeve van de ontwikkeling van de RES. Het is van belang een aantal zaken in acht te nemen bij het lezen van dit document:

- Bij de impactbepaling is voornamelijk gefocust op de impact op de HS/MS-stations. Uitbreidingen van deze stations gaan gepaard met hoge kosten, lange doorlooptijden en voor nieuwe stations ook een groot ruimtebeslag. Er is hierbij rekening gehouden met de huidige situatie op deze stations. De doorrekening is dus een momentopname in een energiemarkt die volop in beweging is. Bij de impactbepaling zijn de plannen van de omliggende RES-regio mee genomen, deze kunnen namelijk ook impact hebben op de HS/MS-stations in en rondom de regio Noord- en Midden Limburg. Hiervoor is gebruik gemaakt van het concept RES bod van Noord- en Midden Limburg.
- Dit document bevat een globale indicatie van de effecten van het RES-bod op drie aspecten: tijd, ruimte en kosten. Door dit globale karakter worden diverse onderwerpen niet meegenomen, bijvoorbeeld de belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net. Het kan dus blijken dat er aanvullende netinvesteringen nodig zijn en dat de impact op de ruimte groter is. Bij de terugkoppeling op het aspect tijd is alleen rekening gehouden met de individuele projectdoorlooptijden, terwijl hierbij veel onderlinge afhankelijkheden bestaan.
- Voor de impactbepaling is gebruik gemaakt van alle gegevens zoals weergegeven in de sectie ‘Aangeleverde gegevens’. Daarbij is 2019 gebruikt als het zogenoemde basisjaar, waarvoor de gegevens zijn aangeleverd door CE Delft en Generation.Energy in opdracht van NP RES. Voor meer informatie zie: Back-up Data Doorrekening RES Netbeheerders, Verantwoording Bronnen en Methoden, Versie 1.0 – 29 Oktober 2019. Enexis draagt geen verantwoordelijkheid voor de back-up gegevens of de aangeleverde gegevens door de regio.
- De impact is beoordeeld vanuit de huidige wet- en regelgeving. Er is bij de impactbepaling wel rekening gehouden met het toekomstig gebruik van de reservecapaciteit (N-0 situatie). Deze maatregel kan helpen om de realisatie van de ambities mogelijk te maken of te versnellen, meer informatie hierover is te vinden in het NBNL ‘Position Paper voor het Rondetafelgesprek over Netcapaciteit’.
- Bij de impactbepaling is rekening gehouden met het toepassen van curtailment (‘aftoppen’ van pieken) van zonne-opwek. Dit wordt in de praktijk vaak toegepast omdat dit resulteert in kostenbesparing voor de klant. Voor zowel zon op land als grootschalige gebouw-gebonden zon is rekening gehouden met 30% curtailment. Het aftoppen van zonneprojecten wordt ondersteund door zowel netbeheerders als de zonenergiesector in het convenant Stroom Betaalbaar op het Net.
- Het bestaand opgesteld vermogen wordt meegenomen om het totaal opgesteld vermogen vast te stellen. Hiermee wordt door PBL berekend of het nationale doel om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, wordt gehaald. Recentelijk zijn de concept-RES’en ook geapprecieerd door PBL, zie: ‘Regionale Energie Strategieën. Een tussentijdse analyse, PBL, juni 2020.’
- Enexis geeft met het delen van deze informatie inzicht en advies t.b.v. de ontwikkeling van de RES, niets in dit document worden gezien als het geven van een positieve transportindicatie. Enexis aanvaart geen aansprakelijkheid voor enige schade die direct of indirect ontstaat als gevolg van (het oneigenlijk) gebruik van de kaarten en informatie. Aan de informatie in dit document kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. Neem voor specifieke ontwikkelingen, ambities en projecten altijd contact op met Enexis voor de meest actuele informatie.

Aangeleverde gegevens
Door RES-regio en NP RES

Om een inschatting te kunnen maken van de impact van het regionale bod zijn data nodig over energie-aanbod en -vraag. In onderstaande tabel ziet u welke gegevens door u aangeleverd zijn (donkergroen). Waar geen informatie is aangeleverd, maken we voor een aantal onderdelen gebruik van de back-up gegevenssets van NP RES (oranje). Drie van deze back-up gegevenssets zijn aangepast op basis van Enexis prognoses (lichtgroen). Hierbij is gebruik gemaakt van recentere informatie uit verschillende andere studies, waaronder II3050 (zie ook 'Het belang van een integraal beeld' in de Bijlagen).

Aanbod

		Concept	1.0
Elektriciteit	Wind op land	☑	☑
	Grootschalige zonnevelden	☑	☑
	Grootschalig gebouw-gebonden zon	☑	☑
	Kleinschalige zon (<15 kWp)	☑	☑
	Overige duurzame opwek	☐	☐
Gas	Groengas	☐	☐
Waterstof	Waterstof	☐	☐

Vraag

		Concept	1.0
Elektriciteit	Nieuwbouw woningen	☐	☑
	Nieuwbouw utiliteit	☐	☑
	Bestaande utiliteit	☐	☐
	Elektrisch vervoer	☐	☑
	Landbouw/glastuinbouw	☐	☑
	Datacenters	☐	☐
	Industrie	☐	☑
	Warmtepompen	☐	☑
Gas	Utiliteit	☐	☐
	Industrie	☐	☐
	Landbouw/glastuinbouw	☐	☐
	Vervoer	☐	☐
Waterstof	Totale vraag	☐	☐

☑ Aangeleverd door RES-regio ☑ Back-upgegevens NP RES ☑ Back-upgegevens Enexis ☐ Niet gebruikt in de doorrekening

Netimpactanalyse concept-RES'en Limburg

TenneT TSO

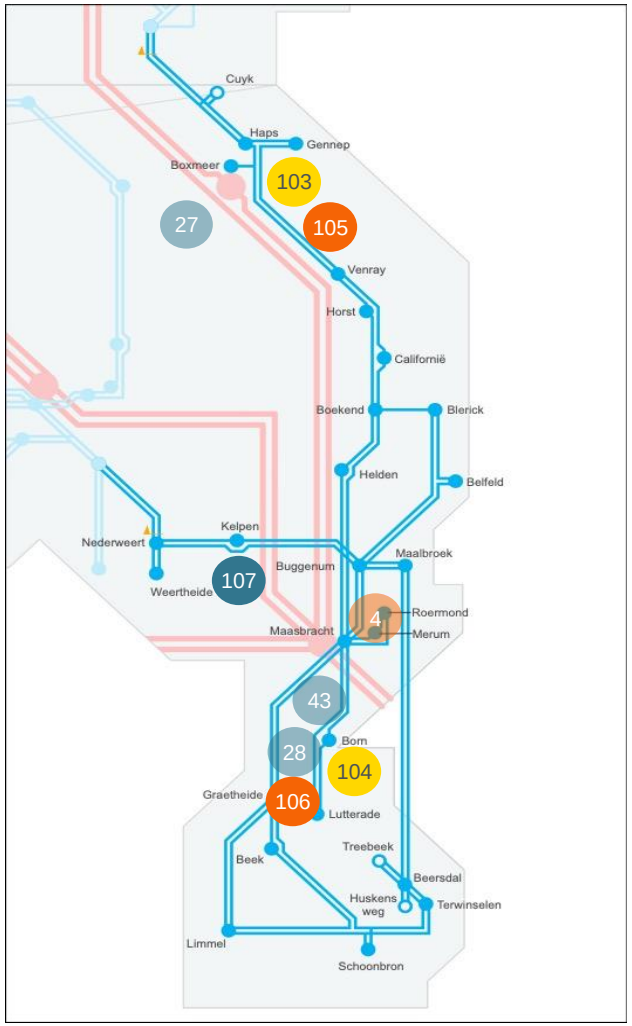
Oktober 2020

Netimpactanalyse door TenneT

- In de zomer van 2020 heeft TenneT de netimpact bepaald van alle concept-RES-sen, waarvan de regionale netbeheerders tot die tijd één of meer doorrekeningen hadden gedaan. De impactbepaling is uitgevoerd per hoogspannings*deelnet*. Dit is een deel van de 110/150kV-netten, dat qua bedrijfsvoering als een aparte entiteit kan worden beschouwd en dat geografisch meestal één of twee provincies omvat.
- De regionale netbeheerders hebben aan TenneT de gegevens ter beschikking gesteld, die zij hebben ontvangen van de betreffende RES-regio's.
- Als de RES-regio aan de regionale netbeheerder had gevraagd om meer dan één scenario door te rekenen, heeft de regionale netbeheerder de gegevens aan TenneT overlegd, die conform het uiteindelijke concept-RES-scenario waren of daar zo dicht mogelijk bij in de buurt lagen.
- TenneT heeft de ontvangen gegevens vergeleken met de uitgangspunten voor het Investeringsplan Net op land 2020-2029 (hierna: IP2020), dat TenneT op 1 oktober 2020 heeft gepubliceerd. In dit IP is niet uitsluitend rekening gehouden met de ontwikkeling van duurzame opwek op land, maar óók met verwachte ontwikkelingen op het gebied van wind op zee, industrie en mobiliteit. Daar waar de concept-RES-gegevens daar aanleiding toe gaven zijn aanvullende berekeningen gedaan.
- De uitkomsten van de analyses van de regionale netbeheerders en TenneT sluiten soms niet naadloos op elkaar aan. Hierover is nog nadere afstemming nodig tussen de netbeheerders.
- In deze rapportage wordt eerst ingegaan op de projecten, die in het IP2020 zijn opgenomen. Dit zijn projecten, die in de realisatiefase zijn, dan wel in de basisontwerpfase, dan wel in de studiefase. Daarna wordt de netimpact van de concept-RES besproken in relatie tot de projecten – en de daaraan ten grondslag liggende voorziene knelpunten in het net – uit het IP2020.
- TenneT heeft in het najaar van 2020 nieuwe gegevens ontvangen van de regionale netbeheerders. Dit zijn gegevens van de RES 1.0 scenario's van de RES'regio's. TenneT heeft deze cijfers vergeleken met de gegevens uit de concept-RES scenario's en heeft voor de onderhavige RES-regio geconstateerd, dat de veranderingen in de data niet tot wezenlijke verandering leiden van de voorziene impact op het hoogspanningsnet. **De voorliggende rapportage geeft daarom óók een goed beeld van de impact van het RES 1.0 scenario op het hoogspanningsnet.**

Belangrijkste capaciteitsprojecten IP2020
150 kV-deelnet Limburg

- 4 Beoogde vernieuwing 380 kV-station Maasbracht naar hogere kortsluitvastheid.
- 27 Studie naar uitbreiding 380 kV-station Boxmeer om groei duurzame opwekking in Noord-Oost Brabant en Limburg te faciliteren.
- 28 Studie naar realisatie nieuw 380 kV-station Graetheide om groei duurzame opwekking en elektrificatie industrie in Limburg te faciliteren.
- 43 Studie naar nieuw 380 kV-circuit Maasbracht-Graetheide om transportcapaciteit tijdens onderhoud te voorzien.
- 103 Realisatie van nieuw 150 kV-station Boxmeer, aanleg nieuwe kabelverbinding tussen Haps en nieuwe 150 kV-station Boxmeer en (her-) aansluiten van 150 kV-verbindingen vanuit Gennep en Venray op nieuwe 150 kV-station Boxmeer.
- 104 Aanleg van een nieuwe 150 kV-kabelverbinding tussen Graetheide en Lutterade en aansluiten 150 kV-verbinding vanuit Maasbracht op Born.
- 105 Aanleg nieuw 150 kV-kabelcircuit tussen Boxmeer en Venray.
- 106 Aanleg van een nieuw 150 kV-kabelcircuit inclusief seriespoel tussen Born en Graetheide.
- 107 Uitvoeren van een studie naar een nieuw 150 kV-kabelcircuit tussen Buggenum en Nederweert.

Studie
Basisontwerp
Realisatie

Netimpact RES 1.0 150 kV-deelnet Limburg

Het 150 kV-net in Limburg wordt - met name door aanpassingen op stations – volgens de huidige inzichten opgesplitst in drie zogenoemde pockets. Dit zijn relatief kleine deelnetten met ieder een aansluiting op het 380 kV-net, zodat opgewekte stroom die niet in dezelfde regio wordt gebruikt snel kan worden afgevoerd naar en via het 380 kV-net. In Limburg gaat het om één pocket achter het uit te breiden 380/150 kV-station Boxmeer, één achter het uit te breiden 380/150 kV-station Maasbracht en één achter het nieuw te realiseren 380/150 kV-station Graetheide.

De RES 1.0 opgave voor Noord/Midden-Limburg is in totaal significant groter dan waar rekening mee is gehouden in de Concept RES. Hierdoor is een nieuwe doorrekening voor de impact op het 150kV-net noodzakelijk. De RES 1.0 opgave voor Zuid-Limburg is in totaal significant lager dan waar rekening mee is gehouden in de Concept RES. De opgaves van Beide RES'sen bevestigen nogmaals de nut en noodzaak voor de opsplitsing in pockets. Naast de pockets zijn naar verwachting extra netinvesteringen in de pocket Boxmeer, Maasbracht en Graetheide noodzakelijk. Dit wordt in een netvisie met Enexis verder uit gewerkt en dat kan leiden tot de behoefte aan extra investeringen in het 150 kV-net (stations en/of verbindingen).

De meeste knelpunten in Limburg worden nu veroorzaakt door de ontwikkeling van duurzame opwek (zon-PV en wind). Voor de verwachte groei van het elektriciteitsverbruik in de industrie is het nieuw te realiseren 380/150 kV-station Graetheide noodzakelijk.

De projecten die reeds zijn geïnitieerd in Limburg zijn in ieder geval noodzakelijk om de RES-opgave te kunnen faciliteren. Mede doordat de uitkomsten van de netvisies, die samen met Enexis worden opgesteld, nog niet bekend zijn, is het nog onzeker of de hele RES 1.0 opgave vóór 2030 door TenneT kan worden gefaciliteerd.

Tot het moment dat de benodigde netuitbreidingen gereed zijn bestaat de mogelijkheid dat er niet in alle gevallen voldoende transportcapaciteit beschikbaar is om het duurzaam opgewekte vermogen te kunnen transporteren naar de eindgebruikers. Op dit moment wordt onderzoek gedaan of het toepassen van congestiemanagement een (tijdelijke) oplossing kan bieden. Beperking van de netimpact is mogelijk door grootschalige opwek te concentreren, bij voorkeur in nabijheid van de koppelstations. In algemene zin wordt aanbevolen om toename en locatie van duurzame opwek enerzijds en het beschikbaar zijn en komen van netcapaciteit anderzijds goed op elkaar af te stemmen.

Disclaimer

Deze powerpoint wordt u aangeboden door TenneT TSO B.V. (“TenneT”). De inhoud ervan - alle teksten, beelden en geluiden - is beschermd op grond van de auteurswet. Van de inhoud van deze powerpoint mag niets worden gekopieerd, tenzij daartoe expliciet door TenneT mogelijkheden worden geboden en aan de inhoud mag niets worden veranderd. TenneT zet zich in voor een juiste en actuele informatieverstrekking, maar geeft ter zake geen garanties voor juistheid, nauwkeurigheid en volledigheid.

TenneT aanvaardt geen aansprakelijkheid voor (vermeende) schade, voortvloeiend uit deze powerpoint, noch voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van gegevens en informatie op deze powerpoint.

ENEXIS
NETBEHEER

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juni 2021

Agendapunt **:** **15**

Onderwerp **:** Doorontwikkeling participatiewet

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 11 mei 2021

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **Ja**

2. Wijze van agendering voor de raad **Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking';
2. De voorgestelde kaders voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit zoals uitgewerkt in het dit raadsvoorstel vast te stellen.

De fracties van het CDA, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal! en de VVD adviseren positief over het raadsvoorstel.

De fractie van het Democraten Roerdalen onthoudt zich van een inhoudelijk advies over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z21-021224
Onderwerp:	Doorontwikkeling participatiewet
Datum:	3 juni 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	J.G.A.M. den Teuling
Gevraagd besluit:	1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking'; 2. De voorgestelde kaders voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel vast te stellen.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Sheetspresentatie programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking' Bijlage 2: Uitgangspunten voor uitwerking van de governance van de nieuwe entiteit Bijlage 3: bijlage 3 Projectplanning Kwartiermaker. Bijlage 4 : Bijlage profielschets Kwartiermaker Bijlage 5: Raadsvoorstel Doorontwikkeling Participatie Bijlage 6: Besluitpunten raad Bijlage 7: Uitnodiging Webinar

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De afgelopen 2 jaar (vanaf april 2019) heeft er een bestuurlijk en ambtelijk traject plaatsgevonden om met de 5 gemeenten Roermond, Roerdalen, Maasgouw, Leudal en Echt-Susteren (regio Midden Limburg Oost) te komen tot een regionaal programma voor de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet. Dit traject heeft plaatsgevonden onder de werknaam Doorontwikkeling Participatiewet. In dit proces heeft de Stuurgroep Doorontwikkeling Participatiewet bestaande uit 5 portefeuillehouders Sociale zaken van de betrokken gemeenten, onderzoek gedaan naar de manier waarop deze aanpak vorm kan krijgen.

Het college van Roerdalen heeft op 20 april de intentie uitgesproken om het programma uit te gaan voeren in een regionale samenwerking. Hiervoor wordt in 2021 een nieuwe fase ingeluid waarin wordt toegewerkt naar het opstellen van een bedrijfsplan voor het oprichten van een regionale entiteit voor de uitvoering van het programma en een beoogde start per 1-1-2022.

Reden besluit

Het college wil u in een vroegtijdig stadium betrekken bij de doorontwikkeling participatie. In dit voorstel wordt de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet vastgesteld Ook worden de kaders voorgesteld om te komen tot een invulling van deze eerste fase van de doorontwikkeling.

Gevraagd besluit

Uw raad wordt gevraagd in te stemmen met

1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking';
2. De voorgestelde kaders voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel vast te stellen.

Toelichting

1.1 De Participatiewet als onderdeel van de transformatieopgave in het sociale domein.

De Participatiewet is als onderdeel van de transformatie binnen het sociale domein gepositioneerd. De belangrijkste opgave voor gemeenten in dit kader is het zo effectief mogelijk uitvoeren van haar taken binnen het sociale domein met de daarvoor beschikbare middelen. Voor de Participatiewet is deze opgave opgedeeld in 2 sporen:

1. Het aanpakken van de financiële opgave bij de uitvoering van de sociale werkvoorziening;
2. Het realiseren van banen voor de nieuwe doelgroep, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en een verminderde loonwaarde (voorheen Wajong en Wsw).

Het eerste spoor is uitgevoerd door Westrom met ondersteuning van een externe adviseur en heeft geleid tot een verbeterplan voor de bedrijfsvoering van Westrom. Met de uitvoering van dit verbeterplan wordt een substantiële verbetering van het financiële resultaat (grofweg een halvering van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2024) en een gezonde bedrijfsvoering van Westrom bereikt.

Voor spoor 2 heeft de afgelopen 2 jaar (vanaf april 2019) een bestuurlijk en ambtelijk traject plaatsgevonden om met de 5 gemeenten Roermond, Roerdalen, Maasgouw, Leudal en Echt-Susteren (regio Midden Limburg Oost) te komen tot een regionale ambitie en een regionaal programma voor de uitvoering van het werkdeel van de Participatiewet.

*1.2 De **maatschappelijke opgave** van de Participatiewet is om **banen te realiseren** voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit wordt gericht vormgegeven vanuit een **regionale ambitie** en een **programmatische aanpak**.*

De maatschappelijke opgave

In het kader van de uitvoering van de Participatiewet is een belangrijke opgave om banen te realiseren voor de nieuwe doelgroepen, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en een verminderde loonwaarde die voorheen in de Wajong en Wsw terecht konden. Deze doelgroep is vanaf 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten gekomen met de komst van de Participatiewet. De 5 gemeenten hebben voor de realisatie van deze maatschappelijke opgave een regionale ambitie en een gezamenlijk programma geformuleerd. Het belangrijkste beleidsuitgangspunt daarbij is dat de maatschappelijke baten van werk ten opzichte van een uitkering zonder meer positief zijn. De opgave, de ambitie en het programma in regio Midden Limburg-Oost sluiten aan bij de landelijke uitgangspunten van de Participatiewet.

Het invulling geven aan de maatschappelijke opgave is zowel een regionaal als een lokaal vraagstuk.
Regionaal vanwege de samenwerking tussen gemeenten, werkgevers en regionale partijen om banen te realiseren in een regionaal georiënteerde arbeidsmarkt. Lokaal omdat iedere gemeente een eigen afweging maakt over de inzet van de dienstverlening voor de doelgroep, de omvang van de maatschappelijke opgave en de inzet van de daaraan gekoppelde budgetten.

Programmatische aanpak en de regionale ambitie

Om de opgave voor het realiseren van banen voor de doelgroep beter in beeld te krijgen en deze zo effectief mogelijk uit te voeren met de daarvoor beschikbare middelen, is er een programma-aanpak ontwikkeld. Daarnaast is er een regionale ambitie geformuleerd
De regionale ambitie en het daaruit voortvloeiende programma komt neer op het realiseren van jaarlijks ongeveer150 banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Over een periode van 10 jaar kan dit voor de hele regio gaan om circa 1.500 banen. De aantallen voor deze ambitie zijn gebaseerd op de geprognotiseerde ontwikkeling van de instroom van nieuwe doelgroepen in de Participatiewet. Daarnaast hebben de sociale diensten hun bestaande uitkeringsbestand geanalyseerd en beoordeeld welke mensen potentie hebben om naar werk begeleid te worden om te werken met Loonkostensubsidie en begeleiding.

Naast de kwantitatieve ambitie van het programma is er tevens een veranderkundige opgave gericht op het organiseren van een passende begeleiding en de effectieve inzet van instrumenten voor het realiseren en het verduurzamen van deze 150 banen per jaar. Hierbij moet gedacht worden aan een actieve inzet van loonkostensubsidie, een detacheringsfaciliteit, werkgeversdienstverlening en jobcoaching. De landelijke evaluaties van de Participatiewet laten zien dat werk voor een bepaalde groep niet mogelijk is, zonder tijdelijke of structurele inzet van loonkostensubsidie en passende begeleiding. Het adequaat organiseren van deze inzet is dan ook een belangrijk onderdeel van het programma en de basis voor de realisatie van de regionale ambitie.

De Businesscase, inzetten op werk i.p.v. uitkering leidt tot positieve resultaten.

Het programma Doorontwikkeling P-wet is in de kern gericht op het toeleiden van mensen naar werken met loonkostensubsidie in plaats van een uitkeringssituatie. Om dit te bereiken moeten er extra investeringen gedaan worden in het begeleiden naar werk en het ondersteunen bij werk. Om deze investeringen mogelijk te maken is een financiële businesscase ontwikkeld. Belangrijke conclusie hierbij is dat de afweging tussen inzet op werken met loonkostensubsidie versus een uitkering op basis van de huidige budgetsystematiek leidt tot een neutraal/ licht financieel voordeel.

De regionale opgave en ambitie is uitgewerkt in een inhoudelijk programma en een financiële businesscase voor en door de 5 gemeenten. Het programma en de businesscase zijn per individuele gemeente doorgerekend en waar nodig zijn ambities bijgesteld op basis van de maatschappelijke opgave, inrichtingskeuzes en de financiële situatie per gemeente.

De optelsom van de per gemeente tot stand gekomen keuzes t.a.v. de doelgroep leidt tot de regionale ambitie voor de 5 gemeenten gezamenlijk.
De 5 bestuurders in de Stuurgroep Doorontwikkeling P-wet hebben op basis van het programma en de businesscase de intentie uitgesproken voor het in gezamenlijkheid gaan realiseren van de geformuleerde maatschappelijke opgave en ambitie.

Maatschappelijke opbrengst

Wanneer iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt een baan krijgt, heeft dat niet alleen voordelen voor de persoon zelf, maar ook voor de samenleving als geheel. Dit blijkt uit het onderzoek 'De brede baten van werk' van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau. Deze voordelen komen boven op de maatschappelijke besparingen op uitkeringen en de immateriële voordelen van werk voor mensen zelf, zoals zelfrespect en algeheel welbevinden.

De maatschappelijke opgave en ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet en de uitgangspunten en kaders voor uitvoering in een regionale samenwerking zijn uitgewerkt in bijgaande sheetnotitie **'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking'** bijgevoegd als **bijlage 1** bij dit voorstel.

1.2 *Een **nieuwe entiteit** als vehikel voor het realiseren van de maatschappelijke opgave in een **regionale samenwerking***

Regionale samenwerking

Omdat het invulling geven aan de maatschappelijke opgave niet enkel een lokaal vraagstuk is, is ervoor gekozen om de krachten in regio te bundelen.
De regionale samenwerking is van belang, omdat de uitvoering van het programma voor een belangrijk deel in een regionaal georiënteerde arbeidsmarkt moet gaan plaatsvinden. Daar moeten de banen en het werk voor de doelgroep gerealiseerd worden.
Door samen te werken als gemeenten hoeven werkgevers en andere partijen niet met alle gemeenten afzonderlijk afspraken te maken. Bovendien is het de bedoeling van de Participatiewet om een eenduidig pakket aan functionaliteiten en instrumenten aan te bieden voor zowel werkgevers als werkzoekenden. Een regionale route naar werk biedt daarnaast veel voordelen; naast een eenduidige aanpak voor werkzoekenden en werkgevers, ook schaalgrootte en daardoor meer slagkracht en een betere positie in de samenwerking met partijen waaronder UWV, opleiders, sectoren en werkgevers. Het bij elkaar brengen van disciplines in de keten stelt professionals in staat directer samen te werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een doorgaande lijn naar (regulier) werk.

De werkgeversdienstverlening is een belangrijk onderdeel in de regionale samenwerking en heeft als belangrijkste taak om als adviseur op te treden richting werkgevers en de eigen werkorganisatie. Kort gezegd is het de uitdaging om een win-win situatie te creëren voor werkgevers en voor kandidaten uit de Participatiewet. Deze werkgeversdienstverlening moet zoveel als mogelijk vanuit een regionale samenwerking georganiseerd worden vanuit (SUWI) wetgeving. Bewezen is dat het regionaal organiseren van werkgeversdienstverlening de effectiviteit in de samenwerking met werkgevers vergroot.

Een nieuwe entiteit

Door de 5 participerende gemeenten is geconstateerd dat met een nieuwe entiteit bij voorkeur in de vorm van een BV met gemeentelijke aandeelhouders op een goede wijze invulling gegeven kan worden aan de regionale samenwerking en het realiseren van de ambitie en doelen uit het programma. Er wordt voor deze rechtsvorm gekozen, omdat de hoofdtaak van de nieuwe entiteit

bij de start bestaat uit bemiddelen en ontwikkelen. Dat gebeurt met name door casemanagers en trajectconsulenten, afkomstig uit resp. SZ Roermond en Westrom.

Als op de langere termijn de nieuwe entiteit ook een aantal bedrijfsactiviteiten gaat overnemen die nu bij Westrom liggen (bijvoorbeeld interne werkzaamheden, groepsdetacheringen etc.) dan krijgt de nieuwe entiteit een meer bedrijfsmatig en marktgericht karakter. In die situatie is een extern gerichte organisatie van grotere toegevoegde waarde. Ook dan is een BV de meest passende rechtsvorm.
Een nieuwe GR voor de uitvoering van de P-wet is voor alle regiogemeenten onwenselijk.
In goed overleg is door iedere individuele gemeente een keuze gemaakt over de wijze waarop zij willen participeren in deze nieuwe entiteit.
Roerdalen, Maasgouw en Roermond hebben de intentie om een nieuwe entiteit op te richten vanuit de rol van opdrachtgever en (mede) aandeelhouder. Gemeenten Echt-Susteren en Leudal hebben de intentie om de samenwerking en het opdrachtgeverschap op basis van een inkooprelatie vorm te geven. In de volgende projectfase wordt deze samenwerking verder uitgewerkt in een bedrijfsplan voor een nieuwe entiteit.

1.3 ***Voorgestelde kaders*** *voor de ontwikkeling van een* ***nieuwe entiteit****.*

Het is de bedoeling om over de nieuwe entiteit in het najaar 2021 een definitief besluit te nemen, nadat alle facetten die nodig zijn voor de oprichting zijn uitgewerkt in een bedrijfsplan en de raden hun wensen en bedenkingen hebben kunnen meegeven.

Voor het uitwerken van het bedrijfsplan voor de nieuwe entiteit zijn door de 3 colleges gezamenlijk kaders opgesteld. Deze kaders worden middels dit voorstel voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Aan de raad wordt daaropvolgend in het najaar een ontwerpbesluit voorgelegd voor het oprichten van een nieuwe entiteit teneinde te kunnen beoordelen of de beoogde uitwerking van de nieuwe entiteit past in de kaders zoals met dit voorstel en besluit vastgesteld.

Met de nieuw te vormen entiteit wordt uitvoering gegeven aan de realisatie van de maatschappelijke opdracht en ambitie zoals die met het programma Doorontwikkeling Participatiewet wordt beoogd. De kaders die het college ter besluit voorlegt aan de gemeenteraad zijn:

1. De nieuwe entiteit gaat uit van de beleidsmatige doelstellingen en budgettaire kaders die de gemeenten hanteert bij de Participatiewet. De daadwerkelijke inzet op nieuwe doelgroep en de beschikbaarheid van middelen is onderdeel van de reguliere gemeentelijke begrotingscyclus. De nieuwe entiteit is opdrachtnemer van de gemeenten;
2. De nieuwe entiteit voert uitsluitend taken uit t.b.v. de Participatiewet. Dit doet zij in beginsel alleen voor de regiogemeenten*;

3. De nieuwe entiteit verricht zoveel als mogelijk dezelfde dienstverlening voor de inwoners van de 5 gemeenten. Hierbij wordt rekening gehouden met de lokale toegang die per gemeente kan verschillen en de eigen gemeentelijke beleidskeuzes t.a.v. de inzet van middelen;
4. De nieuwe entiteit verricht zoveel als mogelijk dezelfde werkgeversdienstverlening voor de 5 gemeenten. Binnen de regionale werkwijze is ruimte voor maatwerk per gemeente om lokale werkgevers daarmee goed te kunnen bedienen;
5. De opbouw van de nieuwe entiteit wordt vormgegeven in een soepele transitie samen met Westrom (geleidelijke groei van nieuwe doelgroep, geleidelijke daling van WSW-doelgroep) en de andere uitvoeringsorganisaties (Sociale Zaken Roermond, MER-uitvoeringsorganisatie);
6. De nieuwe entiteit maakt gebruik van de huidige infrastructuur van Westrom;
7. De governance voor de Nieuwe Entiteit wordt vormgegeven op basis van samenwerking en goede communicatie tussen de 3 aandeelhoudende gemeenten. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt op het gebied van kapitaal en financiën, risicobeheersing, aandeelverhoudingen, opdracht en doelstellingen, aansturing van de uitvoeringsorganisatie, verantwoordingsplicht, en voorwaarden tot in-en uittreding.

* De nieuwe entiteit voert geen taken uit voor private opdrachtgevers; alleen als dit het directe doel dient van de Participatiewet dient (bijv. een bedrijfsscan om medewerkers met een beperking te plaatse

Middelen

Met het voorgestelde besluit zijn geen financiële gevolgen gemoeid. Het kader bij opstellen van het bedrijfsplan is dat de uitvoering moet plaatsvinden binnen de budgettaire kaders die de raad hiervoor heeft gesteld.

In 2021 zijn er aanloopkosten. De aanloopkosten zijn noodzakelijke kosten die horen bij de nieuwe entiteit en feitelijk betaald moeten worden uit de producten van de nieuwe entiteit. Een van de uitgangspunten voor een op te richten nieuwe entiteit is dat deelnemende gemeenten een kostendekkend tarief betalen (inkopende gemeenten tevens een risico-opslag) voor de af te nemen producten. Op deze manier worden de kosten tevens gezamenlijk gedragen door de 5 gemeenten die gebruik gaan maken van de nieuwe entiteit.
Vanuit voorgaande uitgangspunten betreffen de aanloopkosten nadrukkelijk een voorfinanciering door de gemeenten.

Datum Collegebehandeling: 20 april 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/06/03/15**

Zaaknummer:Z21-021224
Onderwerp: Doorontwikkeling participatiewet

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 april 2021,

gelet op de Nota van wijzigingen, gedateerd 27 mei 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking';

2. De voorgestelde kaders zoals uitgewerkt in 1.3 bladzijde 6 voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit in dit raadsvoorstel vast te stellen;

3. Over de nieuwe entiteit in het najaar 2021 een definitief besluit te nemen, nadat alle facetten die nodig zijn voor de oprichting zijn uitgewerkt in een bedrijfsplan en de raden hun wensen en bedenkingen hebben kunnen meegeven.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juni 2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Nota van wijzigingen

Zaaknummer: Z21-021224
Onderwerp: Raadsvoorstel Doorontwikkeling participatie

Een nota van wijzigingen bevat één of meer wijzigingen van een raadsvoorstel of –besluit. Een nota van wijzigingen wordt opgesteld door het college van burgemeester en wethouders en bevat inhoudelijke wijzigingen. Deze nota van wijzigingen is tot stand gekomen naar aanleiding van een verduidelijkingsvraag in de raadsadviescommissie d.d. 11 mei en wordt ter vaststelling aangeboden aan de raad in zijn vergadering van 3 juni 2021.

Het college van burgemeester en wethouders stelt de onderhavige Nota van wijzigingen, gedateerd 27 mei 2021, vast:

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

J.J.W.M. L'Ortije

De burgemeester,

mr. M.D. de Boer-Beerta

<u>Voorgestelde wijziging agendapunt "Raadsvoorstel Doorontwikkeling participatie"</u>

<u>Huidige tekst :</u>

<u>Gevraagd besluit</u>	1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking'; 2. De voorgestelde kaders voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel vast te stellen.

Gewijzigde tekst :

Gevraagd besluit	1. In te stemmen met het realiseren van de maatschappelijke opgave en de geformuleerde ambitie voor de uitvoering van de Participatiewet, zoals uitgewerkt in dit raadsvoorstel en het bijgevoegde programma 'Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking'; 2. De voorgestelde kaders zoals uitgewerkt in 1.3 bladzijde 6 voor de ontwikkeling van een nieuwe entiteit in dit raadsvoorstel vast te stellen; 3. Over de nieuwe entiteit in het najaar 2021 een definitief besluit te nemen, nadat alle facetten die nodig zijn voor de oprichting zijn uitgewerkt in een bedrijfsplan en de raden hun wensen en bedenkingen hebben kunnen meegeven.

DOORONTWIKKELING PARTICIPATIEWET

ONZE AMBITIE:
ACTIEF INZETTEN OP WERK VOOR DIEGENE DIE DAT NODIG HEEFT

- Waarom gaan wij dit doen?
- Wat willen wij er mee bereiken?
- Hoe gaan we dit doen?

April 2021

De inhoudsopgave

Inleiding; het proces tot nu toe

Waarom gaan wij dit doen?

1. De maatschappelijke opgave
2. Een regionale en een lokale opgave

Wat willen wij ermee bereiken?

3. De ambitie voor komende jaren

Hoe gaan we dit doen?

4. Een gezamenlijke programma-aanpak
5. De gewenste regionale infrastructuur
6. Aanpassingen in de bestuursstructuur
7. De taken van de Nieuwe Entiteit i.o. (N.E.i.o.)
8. De migratie

Inleiding. Het proces tot nu toe (i)

In het voorjaar/ zomer 2019 heeft een doorlichting plaatsgevonden van het SW-bedrijf Westrom. Resultaat was onder meer:

- verbetermaatregelen voor het versterken van de gezamenlijke regionale infrastructuur

In het najaar 2019 zijn bestuurders, beleidsadviseurs en uitvoeringsorganisaties aan de slag gegaan met het door-ontwikkelen van de Participatiewet. Resultaten waren onder meer:

- het opstellen van gezamenlijke regionale ambitie voor de 5 gemeenten
- inzicht verkrijgen in ervaringen en werkwijzen elders
- ontwikkelen van nieuwe werkprocessen en wijze van dienstverlening door middel van een klantreis en verbeterde werkgeversdienstverlening
- uitwerking van de ambities in aantallen en financiering
- uitwerking van de ambities in benodigde producten, diensten en kostprijs

Inleiding. Het proces tot nu toe (ii)

In het najaar 2020 en het eerste kwartaal 2021 zijn de noodzakelijke stappen gezet in voorbereiding op besluitvorming:

- aanscherpen van de verdeling van taken en verantwoordelijkheden (regionaal én lokaal)
- opzetten van een toekomstbestendige governance, passend bij de bestuurlijke wensen van de 5 gemeenten
- leidend tot kaders voor een nieuw te vormen entiteit Participatiewet naast Westrom (met 3 aandeelhoudende en 2 inkopende gemeenten)
- voorbereiden van besluitvorming in de colleges (jan – mrt 2021)

Zodat in het verdere verloop van 2021 de voorbereidingen kunnen plaatsvinden voor het oprichten en inrichten van een nieuwe entiteit.

In het najaar 2021 wordt het ontwerpbesluit tot het oprichten van een Nieuwe Entiteit (N.E.i.o.) voorgelegd aan de gemeenteraden.

1. De maatschappelijke opgave (i)

Mensen met een beperking en achterstand op de arbeidsmarkt krijgen niet ‘vanzelf’ een nieuwe baan: actieve inzet is nodig voor de kwetsbare doelgroep

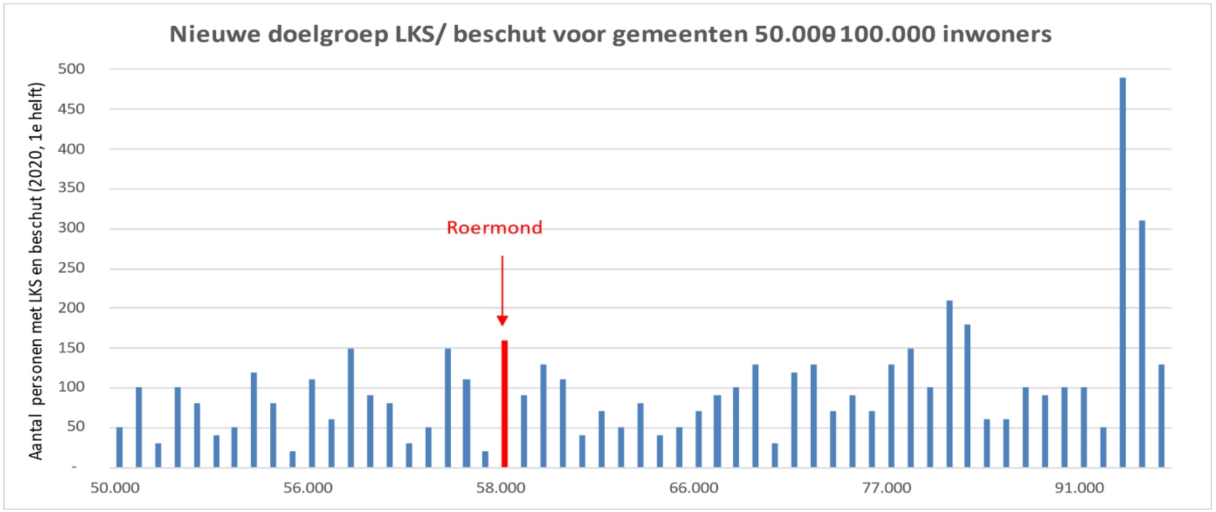
- Evaluatie van de Participatiewet SCP/CPB (nov 2019) laat zien dat de baankansen voor mensen met een beperking nauwelijks zijn toegenomen
- Resultaten van de banenafspraak laten een vertekend beeld zien versus het échte aantal extra banen voor mensen met een beperking en bevestigen de noodzaak dat meer nodig is (sept 2020)
- Actuele landelijke initiatieven om het belang van Sociaal Ontwikkelbedrijven te onderstrepen en zo nodig te waarborgen (CDA, SP en FNV)
- Ook verschillende verkiezingsprogramma’s in een breed politiek spectrum wijzen naar intensiever sociaal beleid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

1. De maatschappelijke opgave (ii)

Ook in deze regio loopt het niet goed/ kan het beter met de aantallen nieuwe doelgroep en is een grotere inzet mogelijk.

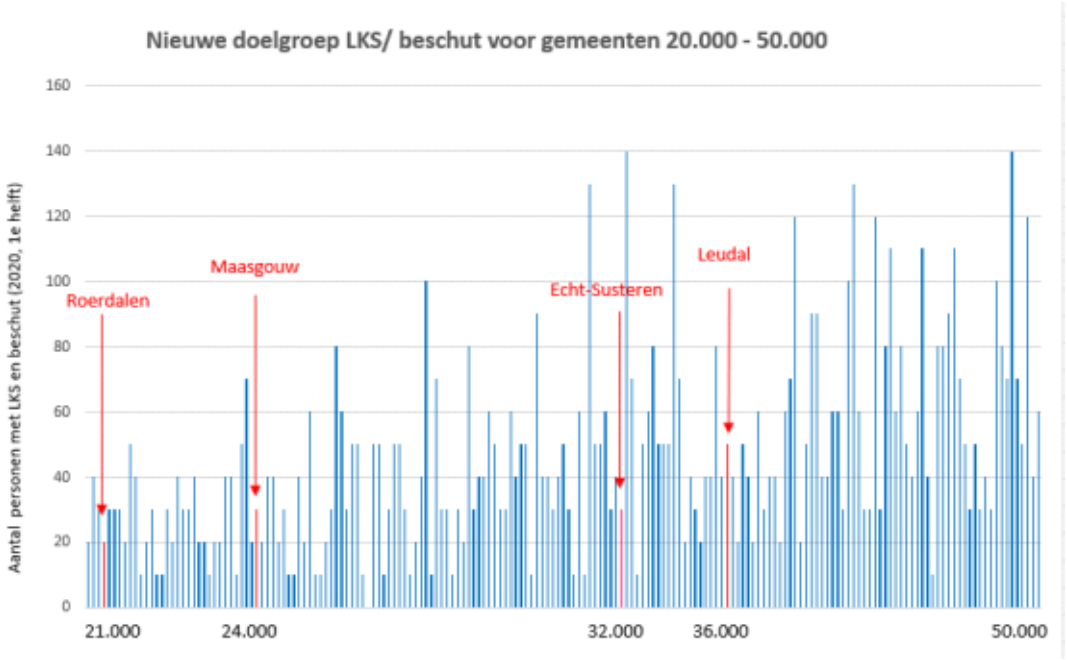
- In aantallen Loonkostensubsidie (LKS)/ beschut doet Roermond het t.o.v. in grootte vergelijkbare gemeenten relatief goed. Maar kijkend naar de omvang en samenstelling van de eigen bijstandspopulatie, lijkt een groot aantal personen in de bijstand een grotere afstand tot de arbeidsmarkt te hebben, maar zijn vermoedelijk wel bemiddelbaar. M.a.w. er is geen reden tot vergenoegzaamheid.

1. De maatschappelijke opgave (iii)

- Bij de gemeenten Roerdalen, Maasgouw, Echt-Susteren en Leudal gaat het op dit moment om enkele tientallen personen LKS/ beschut, een omvang die vergelijkbaar is met veel andere gemeenten in Nederland. Maar er zijn ook voorbeelden van in grootte vergelijkbare gemeenten die de afgelopen jaren beduidend meer personen met een beperking aan het werk hebben gekregen. Ook hier lijkt dus een grotere inzet mogelijk.

1. De maatschappelijke opgave (iv)

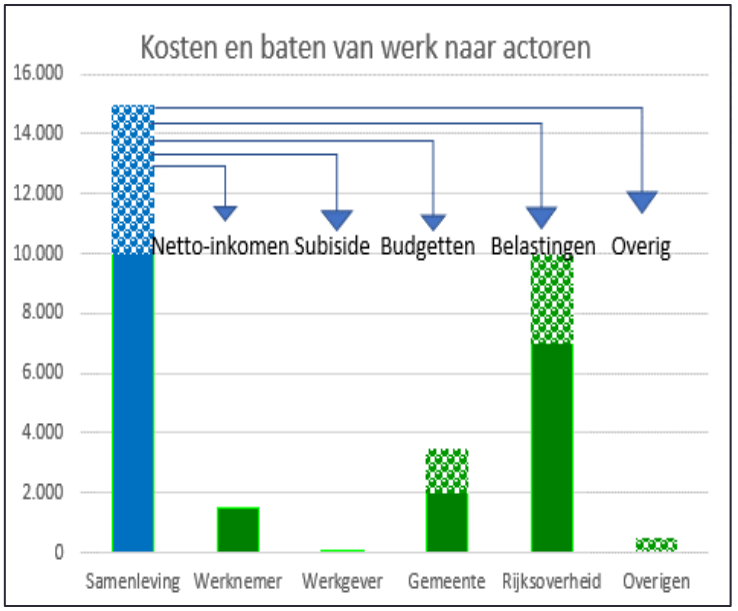
Ongeacht de vele inspanningen in de afgelopen jaren in de verschillende uitvoeringsorganisaties, is de effectiviteit en kwaliteit van de dienstverlening voor verbetering vatbaar:

- de aansluiting tussen casemanagers en uitvoerders trajecten
- de samenwerking met en de resultaten van het werkgeverservicepunt
- een actieve inzet van doorontwikkelde diagnose-instrumenten na een eerste (grove) selectie na de instroom
- selectie van kandidaten uit het zittende bijstandsbestand voor verdere doorontwikkeling
- heldere taakafbakening tussen jobcoach, casemanager en medewerker werkgeversdienstverlening
- inzetten van beschikbare capaciteit meer gericht op bemiddeling naar werk dan (administratieve) onderzoeken
- een breder pallet aan leerwerktrajecten (aanbod)
- leerwerktrajecten met doorlopende lijn naar werkgever (aansluiten bij vraag)
- sturen op effectiviteit trajecten (op tijd stoppen; als kansrijk doorgaan)

1. De maatschappelijke opgave (v)

Actief inzetten op LKS/ beschut i.p.v. een bijstandsuitkering geeft een financiële meerwaarde voor de samenleving als geheel en het welbevinden voor de werknemer.

De *economische waarde* van werk is hetgeen dat 'echt verdiend' kan worden met een baan. Het werk dat geleverd wordt, wordt ook betaald. Voor personen met een arbeidsbeperking die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen, geldt in de kern precies hetzelfde.

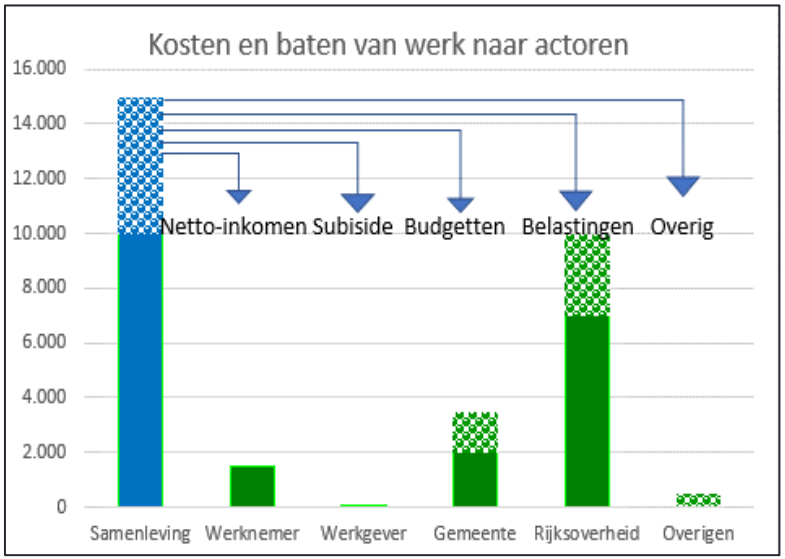

* figuur uit Rapport De waarde van werk verzilveren. Sep 2020.

Op jaarbasis gaat bij een medewerker met een beperking voltijds om ongeveer € 12.500, bij een aanstelling van 0,8 f.t.e. om € 10.000 (de blauwe linker kolom). Dit voordeel komt bij verschillende actoren terecht.

1. De maatschappelijke opgave (vi)

Op dezelfde wijze zijn de *maatschappelijke* baten, zoals eerder aangegeven tenminste € 5.000, ook toe te wijzen aan de verschillende actoren. De samenleving als geheel is € <u>15.000</u> gunstiger uit bij werk boven uitkering als rekening gehouden wordt met de economische en maatschappelijke baten (de blauwe linker kolom *inclusief gearceerde kop*).

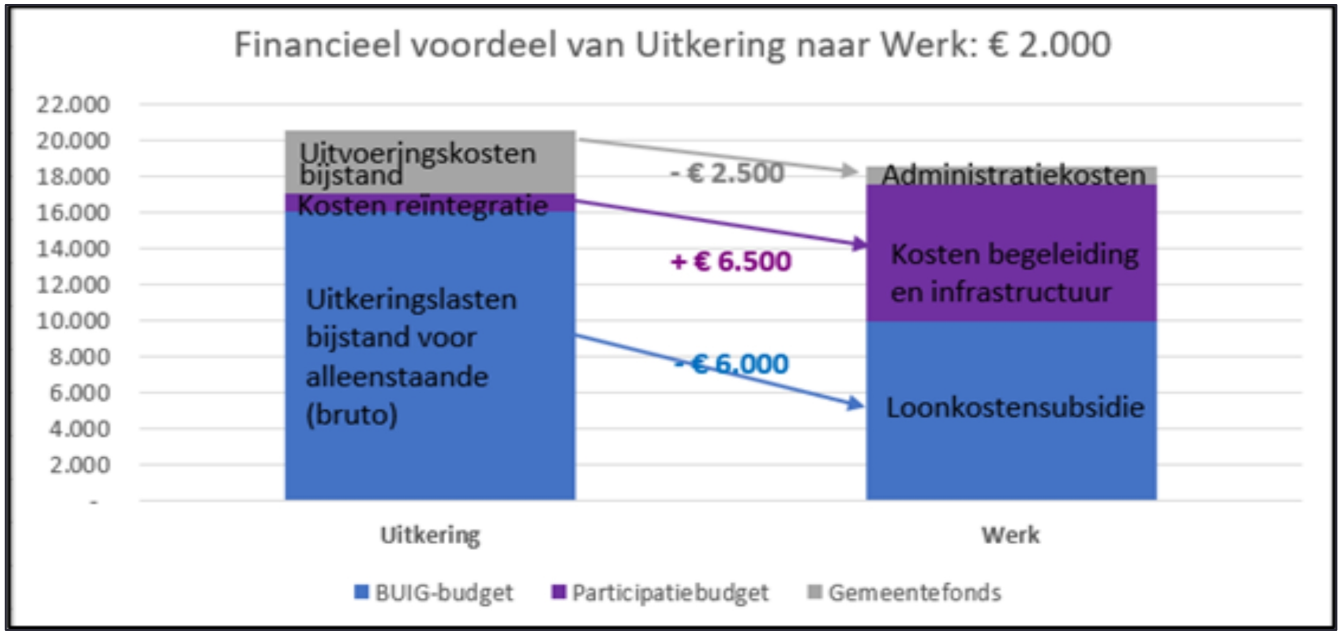

* figuur uit Rapport De waarde van werk verzilveren. Sep 2020.

1. De maatschappelijke opgave (vii)

Actief inzetten op LKS/ beschut i.p.v. een bijstandsuitkering geeft meestal een (beperkt) financieel voordeel voor de gemeente.

De Rijksoverheid heeft het grootste financiële voordeel: doordat een baan tot stand gekomen is, wordt er belasting betaald en premies ontvangen. Voor de gemeente is er sprake van een beperkt direct gemiddeld financieel voordeel in orde van € 2.000 (landelijke berekeningen).

* figuur uit Rapport De waarde van werk verzilveren. Sep 2020.

1. De maatschappelijke opgave (viii)

Dit is een samenstel van verschillende financiële stromen en budgetten:

- minder uitgaven ten laste van het BUIG-budget (uitkering is duurder dan LKS)
- meer kosten begeleiding en infrastructuur
- minder uitvoeringskosten (een subsidieregeling i.p.v. handhaving, heronderzoeken).

De precieze voor- en nadelen variëren afhankelijk van de situatie en de gemeentegrootte.
Het pakt met name positief uit voor de grotere gemeenten (> 40.000 inwoners), waar een behaald voordeel in het BUIG een structureel karakter heeft.

2. Een regionale én een lokale opgave (i)

Invulling geven aan de maatschappelijke opgave is een regionaal vraagstuk omdat:

i. werk niet gebonden is aan gemeentegrenzen. De arbeidsmarkt is regionaal.
ii. aanbieders van trajecten/ opleiders en inrichten van leerwerklijnen regionaal opereren
iii. de nieuwe SUWI-wetgeving intensieve samenwerking verlangt in de arbeidsmarktregio (5 + 3 gemeenten)
iv. dienstverlening aan de doelgroep (begeleiding, jobcoaching, opleiding, detacheringsfaciliteit) een gespecialiseerd vak is (2e lijns dienstverlening) en de hiervoor benodigde expertise beter kan worden gebundeld.

2. Een regionale én een lokale opgave (ii)

Invulling geven aan de maatschappelijke opgave is naast een regionaal vraagstuk ook een lokaal vraagstuk omdat iedere gemeente:

i. aan de voorkant van het proces het beste de afweging kan maken over het juiste vervolgproces naar Inkomen, Zorg of Werk, en op deze wijze tot een integrale afweging kan komen voor de eigen inwoners

ii. een eigen bestuurlijke en beleidsmatige afweging kan maken over de omvang van de maatschappelijke opgave in de eigen gemeente en de beschikbaarheid en inzet van middelen (aantallen trajecten, inzet van begeleiding etc.)

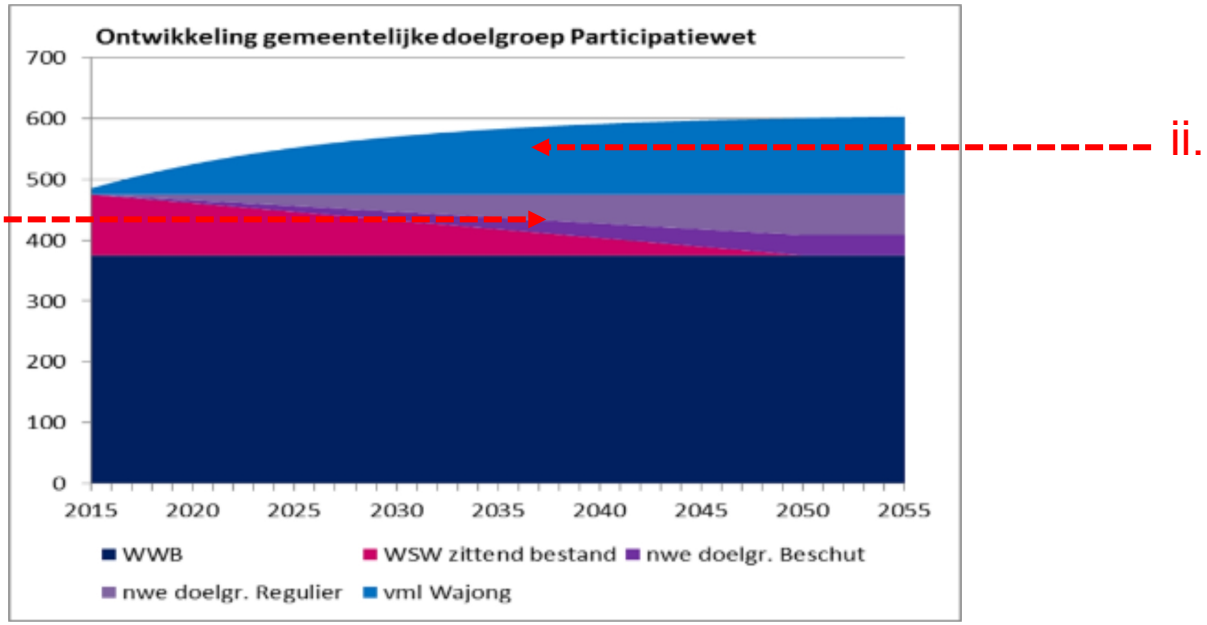

3. De ambitie voor de komende jaren (i)

De lange termijn ontwikkeling landelijk van de doelgroep Participatiewet en de WSW-doelgroep is in onderstaande figuur samengevat:

i. een geleidelijke verschuiving van WSW naar de nieuwe doelgroepen LKS/ beschut

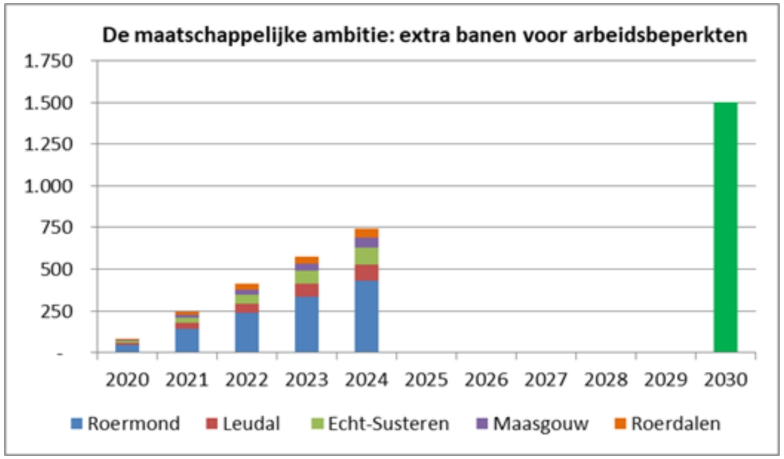
ii. een toename van de gemeentelijke doelgroep a.g.v. het stopzetten van de Wajong. Bij voorkeur worden voor deze doelgroep met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt ook de voorzieningen LKS/ beschut ingezet.

3. De ambitie voor de komende jaren (ii)

De ambitie voor de 5 gemeenten:

1. De vijf gemeenten hebben initieel bij de doorontwikkeling Participatie een gezamenlijke lange termijn regionale ambitie opgesteld van 1.500 extra banen voor de doelgroep in 2030 (mede gebaseerd op de banenafspraak en de stand van de conjunctuur).
2. Dit betekent een gemiddelde jaarlijkse oploop van circa 150 banen.
3. De inzet per gemeente is daarbij afhankelijk van de eigen beschikbare budgetten.

3. De ambitie voor de komende jaren (iii)

Voor iedere gemeente afzonderlijk zijn prognoses gemaakt wat haalbare doelstellingen kunnen zijn voor de kortere termijn (2022-2025).

Per gemeente geldt m.b.t. de nieuwe banen LKS/ beschut de volgende ambitie:

	2022	2023	2024	2025
Maasgouw	13	26	39	52
Roerdalen	13	26	39	52
Roermond	96	192	288	385
Totaal	122	244	366	489

4. Een gezamenlijke programma-aanpak (i)

De maatschappelijke opgave, de regionale aanpak in combinatie met de eigen gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt vormgegeven in een gezamenlijke programma-aanpak.

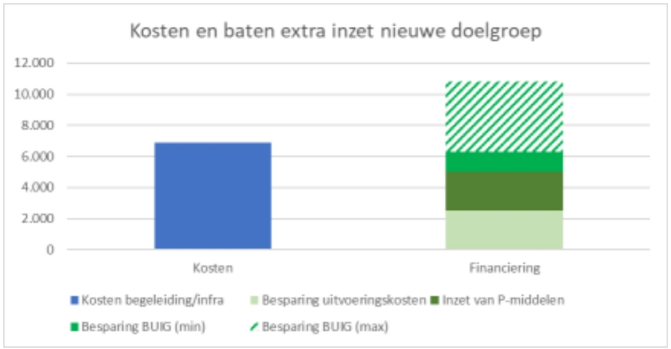
i. de dienstverlening voor de nieuwe doelgroep wordt aangeboden met een aantal omschreven diensten/ trajecten
ii. de gemeenten betalen voor deze diensten een kostendekkend tarief (P*Q); kosten en opbrengsten vallen tegen elkaar weg, het programma heeft geen winstdoelstelling
iii. de werkorganisatie stuurt op de te behalen resultaten
iv. de besparingen (met name minder bijstandsuitkeringen BUIG) komen ten gunste van de eigen gemeenten

4. Een gezamenlijke programma-aanpak (ii)

De programma-aanpak kent de volgende onderdelen:

1. Het intensiveren van de aanpak voor de nieuwe doelgroep
2. Het bijeenbrengen van de verschillende deskundigheden
3. Het bundelen van de inkoop en uitvoering van trajecten

Ad 1). Het intensiveren van de nieuwe doelgroep leidt tot besparing in de BUIG en tot minder uitvoeringskosten. De mate waarin dit voordeel structureel is, verschilt per gemeente (groen gearceerd).

Dit geldt overigens op basis van de *huidige* budgetsystematiek. Er zijn actuele initiatieven om de budgetsystematiek zo aan te passen dat dit een grotere prikkel geeft voor de gemeenten die actief op werk inzetten (*aangenomen motie TK bij begroting SZW en besluit van Staatssecretaris 16 dec 2020*).

In het bedrijfsplan voor de nieuwe entiteit wordt dit nader uitgewerkt.

4. Een gezamenlijke programma-aanpak (iii)

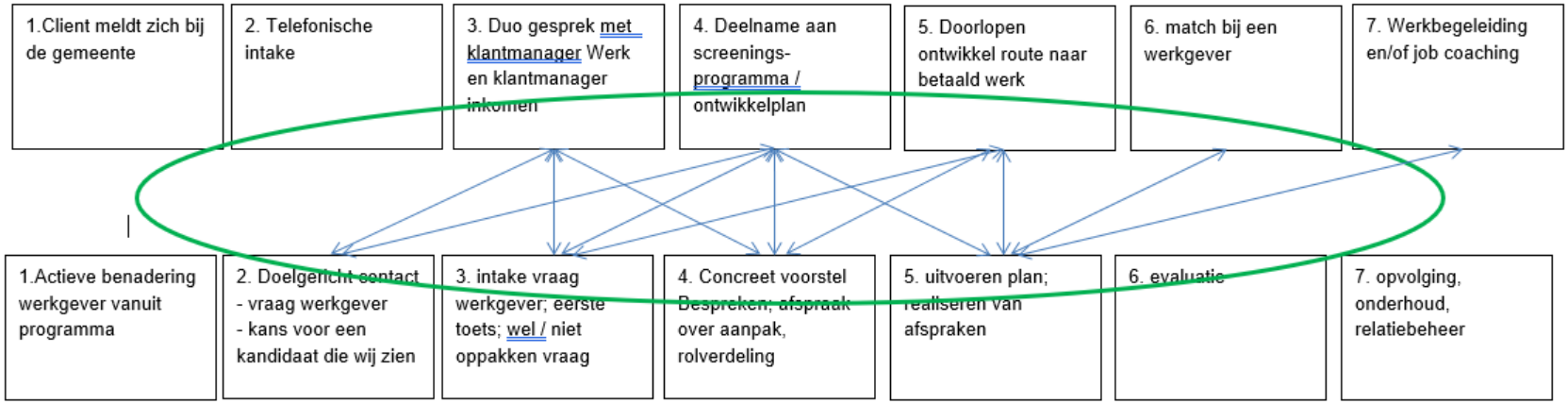
Ad 2) en 3). Het bijeenbrengen van deskundigheden en trajecten zal met name tot een verschuiving van mensen en dus ook middelen leiden. Beoogd doel is een winst in effectiviteit en kwaliteit, en mogelijk op langere termijn ook een winst in efficiency.

Het ‘verschuiven’ kan grotendeels budgettair neutraal verlopen. In het bedrijfsplan voor de nieuwe entiteit wordt dit uitgewerkt, waarbij ook rekening wordt gehouden met (naar verwachting relatief beperkte) frictiekosten.

5. De gewenste regionale infrastructuur (i)

Om tot een goed functionerende regionale infrastructuur te komen wordt een zogenoemde ‘klantreis’ ontwikkeld waarmee de cliënt vanaf de eerste melding bij de gemeente wordt opgepakt en begeleid richting werkgever.

Parallel vindt er een actief proces van werkgeversdienstverlening plaats vanaf de eerste benadering van de werkgever tot en met de plaatsing van de kandidaat en relatiebeheer. Tussen beide processen vindt een nauwe interactie plaats tussen de betrokken professionals. In de figuur is dit schematisch weergegeven.

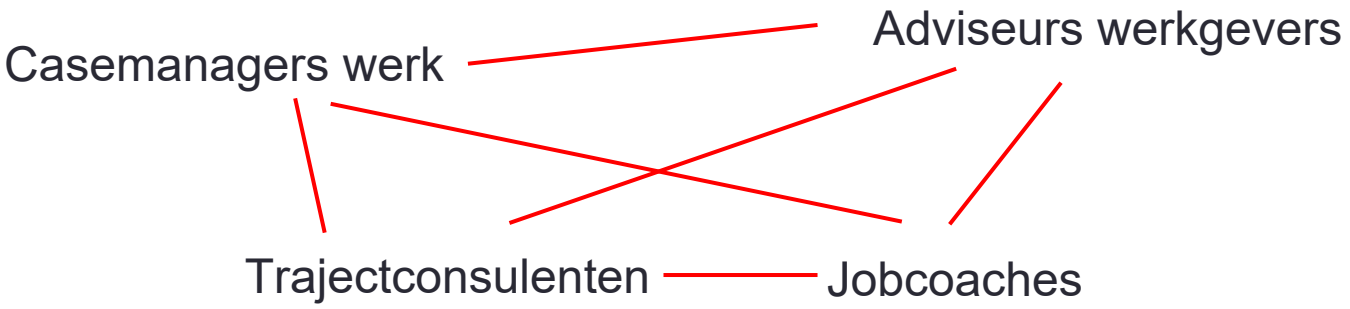
5. De gewenste regionale infrastructuur (ii)

In de ‘klantreis’, is ervan uit gegaan dat de volgende taken in beginsel bij de gemeenten zelf blijven:

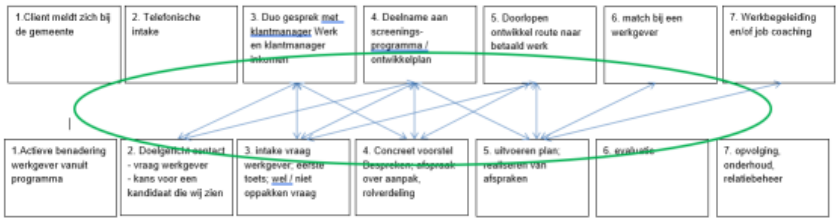
- Intake en screening
- Regietaken leefgebieden
- Verstrekken uitkering
- Opstellen Plan van Aanpak, beschikking, arbeids- en re-integratieverplichtingen
- Inzet instrumenten en betaling

5. De gewenste regionale infrastructuur (iii)

Om de processen gericht op werk zo optimaal mogelijk te laten zijn, is het streven om de professionals in de regio zoveel als praktisch mogelijk en wenselijk bijeen te brengen onder één dak.
De professionals onderhouden nauw contact met de gemeenten m.b.t. de eerste stappen van de klantreis en zorgen voor de benodigde aanvullende dienstverlening zoals zorg en schuldhulpverlening.

De intake bij de eigen gemeente

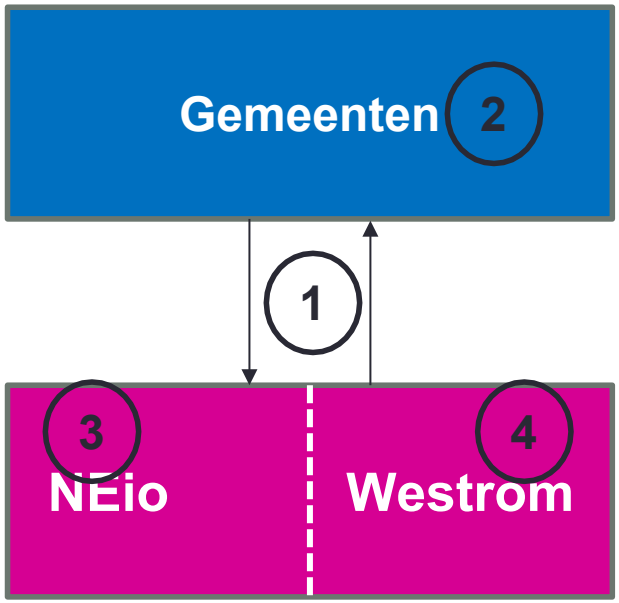
Aanvullende dienstverlening bij de eigen gemeente

6. Aanpassingen in de *bestuurs*structuur (i)

1. Voor een succesvolle uitvoering is het wenselijk om op regionaal niveau zakelijke afspraken te kunnen maken over de dienstverlening
2. De Uitvoeringsorganisatie Westrom voor de WSW functioneert goed, maar de GR-regeling Westrom is *niet passend voor ontwikkelingen P -wet.*
3. De GR herzien of iets compleet nieuws is niet nodig en onwenselijk.
4. Er komt daarom een geleidelijke transitie van de huidige GR naar een nieuwe entiteit, die beoogd in 2022 van start gaat.
5. Deze N.E.i.o. (de Nieuwe Entiteit in oprichting) kent bestuurlijk drie aandeelhoudende gemeenten (Roermond, Maasgouw en Roerdalen) en twee inkopende gemeenten (Echt-Susteren en Leudal)
6. De vijf gemeenten blijven verantwoordelijk voor de WSW-doelgroep en zorgen voor een zorgvuldige transitie van GR Westrom naar N.E.i.o.

7. Aanpassingen in de *bestuurs*structuur (ii)

Op meerdere dimensies in en tussen de gemeenten en de uitvoeringsorganisaties zijn aanpassingen nodig om tot een optimale regionale samenwerking te komen. In onderstaande figuur is dit schematisch weergegeven. In het bedrijfsplan wordt dit verder uitgewerkt.

1. De opdrachtgevende en kaderstellende rol als gemeente
2. De aanpassingen in de gemeente/ gemeentelijke organisatie zelf
3. De oprichting en inrichting van de nieuwe werkorganisatie NEio
4. De gewenste transitie/ aanpassing in de uitvoeringsorganisatie Westrom

7. Wat worden de taken van de N.E.i.o.? (i)

De nieuwe entiteit krijgt de volgende taken:

i. diagnose wat de passende route naar werk is
ii. ontwikkelen van mensen naar werk
iii. bemiddelen naar Werk
iv. acquireren van werk voor doelgroep met een beperking
v. jobcoaching en begeleiding tijdens het werk

De huidige werkgeversdienstverlening bij het WSP wordt ondergebracht in de N.E.i.o. met één doorlopende werkgeversdienstverlening en nauw verbonden aan het arbeidsontwikkelproces, en met concrete prestatieafspraken voor de 5 gemeenten.

8. De migratie

Voor continuïteit van de dienstverlening aan de doelgroep en een efficiënte bedrijfsvoering is een nauwe wisselwerking tussen de GR Westrom en de N.E.i.o. gewenst of zelfs noodzakelijk.

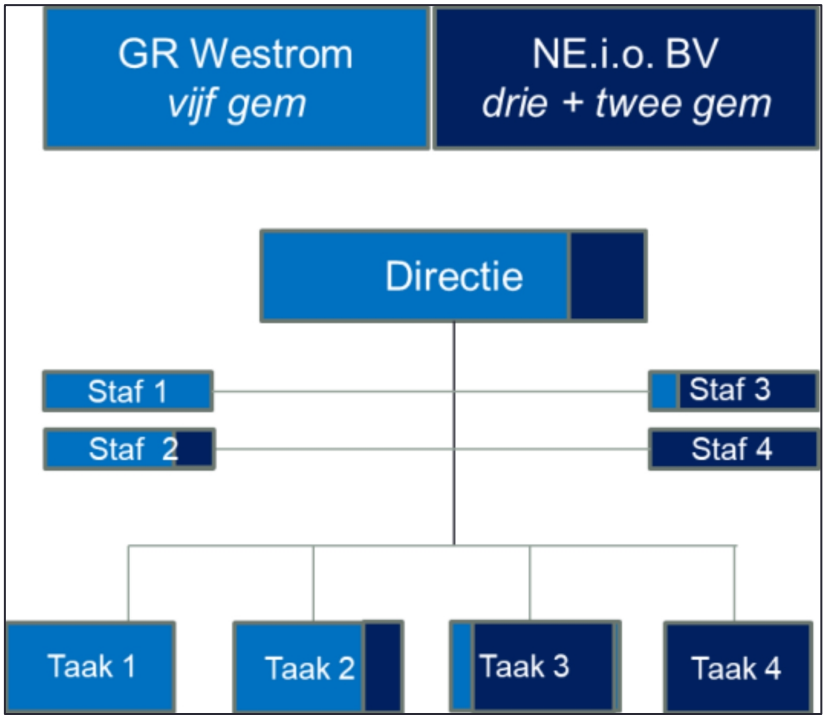
Dit wordt de komende jaren stapsgewijs vormgegeven door:

- bij taken P-wet actief gebruik te maken van de infrastructuur van Westrom (doorbelasting van taken, opdrachtnemerschap)
- medewerkers taken te laten verrichten voor beide organisaties (o.a. door middel van detachering)
- gefaseerde overdracht van taken, mensen, formatie en middelen

Als het bedrijfsplan voor de N.E.i.o. is opgesteld, kan de transitie worden ingevuld.

8. De migratie

Komende jaren ontstaat een nauw met elkaar verweven geheel met weliswaar formeel gescheiden besturen en andere doelstellingen (doelgroep en financieel) maar met een optimaal gebruik van de beschikbare expertises.

Op de lange termijn (5 tot 10 jaar) behoort het beëindigen van de GR tot de mogelijkheid als de bedrijfsactiviteiten vrijwel volledig zijn overgedragen, het werkgeverschap en de dienstverlening aan WSW en nieuwe doelgroep is gewaarborgd, en wordt vastgelegd in meerjarige DVO's.

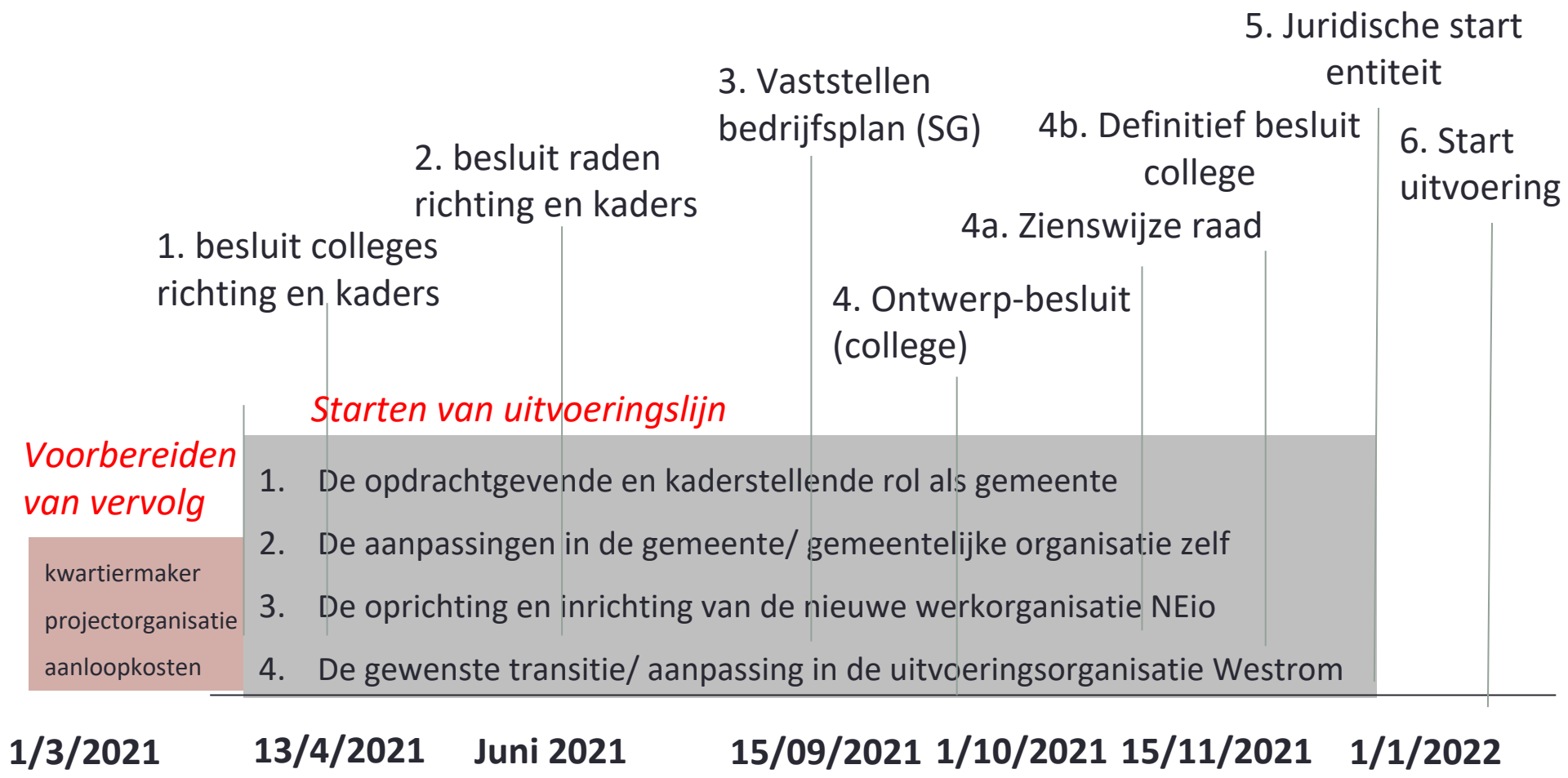
Bijlage 2

Uitgangspunten voor uitwerking van de governance van de nieuwe entiteit:

- Vooralsnog wordt uitgegaan van een BV, juridische en fiscale aspecten worden hieraan getoetst.
- De entiteit werkt met jaarlijks kostendekkende tarieven voor de eigen gemeenten.
- Inkopende gemeenten betalen een risico-opslag.
- Risico voor de aandeelhoudende gemeenten is formeel beperkt tot inbreng van het eigen vermogen.
- De aandeel verhoudingen zijn: 80% Roermond, 10% Roerdalen, 10% Maasgouw
- Indien een startkapitaal nodig is wordt dit naar rato van het aandeel per gemeente ingebracht.
- De nieuwe entiteit bezit zelf geen onroerend goed.
- De samenstelling van de productenportfolio en de bijbehorende tarieven wordt in onderlig overleg met de drie gemeenten vastgesteld.
- Het profiel van de directie en de selectie wordt *in onderlinge afstemming* met de (minderheids)aandeelhouders vormgegeven. De gemeente Roermond heeft hierin een doorslaggevende stem.
- Minderheidsaandeel kan tot 5 jaar na start zonder extra kosten worden terug verkocht tegen de waarde van Algemene Reserve (naar rato van de aandelenverhouding 80/10/10). De minderheidsgemeenten verplichten zich minstens een jaar van tevoren tot afname product/ diensten en eventueel opzeggen van het aandeelhouderschap.
- Als een andere gemeente (alsnog) behoefte heeft tot deelname aan de nieuwe entiteit wordt besluit en voorwaarden in onderling overleg met de drie gemeenten vastgesteld.
- De voorkeur gaat daarbij uit naar een BV als juridische vorm.
- Het streven is gericht op een operationele start van de nieuwe entiteit in het eerste kwartaal van 2022.

PROJECTPLANNING KWARTIERMAKER

1. Beoogde planning (mrt 2021-dec 2021)

2. Voorbereiden van het vervolg

- aanstellen kwartiermaker
- organiseren ambtelijke stuurgroep en projectteam
- consultatierondes/ workshops/ gesprekken (kwartiermaker, directie, management)
- vaststellen van relevante thema's/ onderwerpen voor 2021-Q2, Q3 en Q4
- opzetten van projectorganisatie, werkgroepen en bemensing
- vormgeven van ambtelijk opdrachtgeverschap
- aanloopkosten en tijdsbesteding

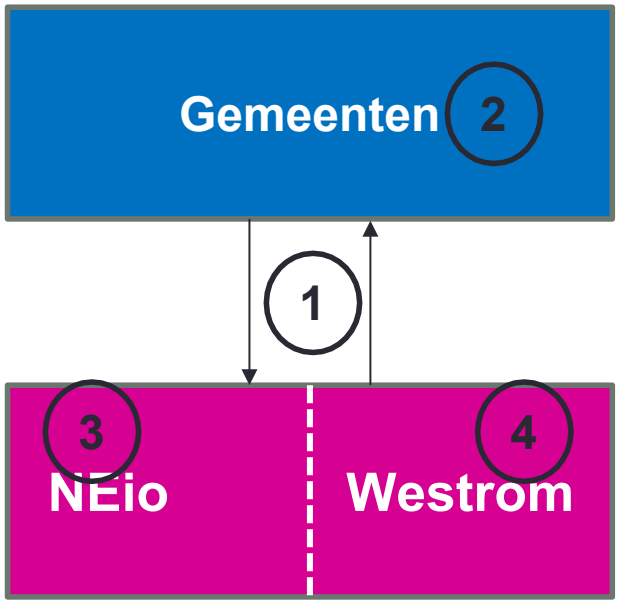
Conclusies en investering (aanloopkosten/ tijdsbesteding) komen ter besluitvorming/ bevestiging in het collegevoorstel

3. Afronden bestuurlijke lijn

- 13 april 2021: collegevoorstel m.b.t. maatschappelijke opdracht, regionale samenwerking, kaders nieuwe entiteit, aanloopkosten 2021 en voorstel kwartiermakerschap
- april 2021: toesturen raadsvoorstel maatschappelijke opdracht, ambitie en kaders Nieuwe Entiteit naar de raden van de drie aandeelhoudende gemeenten
- sept 2021: besluitvorming over bedrijfsplan
- najaar 2021: ontwerpbesluit Nieuwe entiteit
- najaar 2021: zienswijzen raden op ontwerpbesluit Nieuwe entiteit
- Juridische start Nieuwe entiteit beoogd jan 2022
- Start uitvoering beoogd Q1 2022

4. elementen in uitvoeringslijn

Op meerdere dimensies in en tussen de gemeenten en de uitvoeringsorganisaties zijn aanpassingen nodig om tot een optimale regionale samenwerking te komen. In onderstaande figuur is dit schematisch weergegeven.

1. De opdrachtgevende en kaderstellende rol als gemeente
2. De aanpassingen in de gemeente/ gemeentelijke organisatie zelf
3. De oprichting en inrichting van de nieuwe werkorganisatie NEio
4. De gewenste transitie/ aanpassing in de uitvoeringsorganisatie Westrom

4.1 elementen in uitvoeringslijn

In het transitieproces worden de volgende onderwerpen/ thema's uitgewerkt:

- *niet limitatief. Nader uit te werken met kwartiermaker en betrokkenen in mrt **

1. **De opdrachtgevende en kaderstellende rol als gemeente**

- bestuurlijk opdrachtgeverschap en het eigenaarschap (de 3 gemeenten).
- ambtelijk opdrachtgeverschap (managementniveau) en beleid/control (stafniveau)
- ketenprocessen tussen de gemeentelijke organisaties (afdelingen SZ, MER) en Neio

2. **De aanpassingen in de gemeente/ gemeentelijke organisatie zelf**

- verwerking van de financiële gevolgen in de gemeentelijke P&C-cyclus
- invulling geven aan het opdrachtgeverschap (op meerdere niveaus)
- inrichten van de beleidsverantwoording in de gemeentelijke organisatie
- wijzigingen voor huidige uitvoeringsorganisaties
- wijzigingen in eigen werkprocessen/ bedrijfsvoering

4.2 elementen in uitvoeringslijn

3. **De oprichting en inrichting van de nieuwe werkorganisatie NEio**

- statuten Neio en mandaat directie
- werving en selectie directie/ verandermanagement
- benodigde bemensing en personele inbreng
- interne werkprocessen
- huisvesting en ondersteunende processen

4. **De gewenste transitie/ aanpassing in de uitvoeringsorganisatie Westrom**

- opstellen van een meerjarenstrategie voor parallele doorontwikkeling van NEio en geleidelijke afbouw van Westrom a.g.v. dalende WSW-populatie
- invulling geven aan (onvermijdelijke) afbouw WSW door overheveling taken aan NEio
- zakelijke afspraken tussen de vijf gemeenten t.a.v. uitvoeringskosten WSW, ieders aandeel en de kosten van migratie.

5. Projectstructuur

- Stuurgroep pfh-ers
- Ambtelijke Stuurgroep
- Kwartiermaker
- Projectteam/werkgroepen

Aanleiding

De gemeenten Roerdalen, Maasgouw en Roermond hebben het initiatief genomen om gezamenlijk een programma-aanpak voor de uitvoering van de Participatiewet te effectueren in een regionale uitvoeringsorganisatie.
Diverse betrokkenen van de verschillende organisaties hebben gewerkt aan het formuleren van een regionale opgave en ambitie en het opstellen van de programma-aanpak om deze ambitie te realiseren. Deze regionale aanpak wordt in april bekrachtigd in de colleges van de 3 gemeenten en in juni in de gemeenteraden. Voor de totstandkoming van de nieuwe uitvoeringsorganisatie wordt een kwartiermaker aangesteld.

De functie

Als kwartiermaker bent u verantwoordelijk voor de totstandkoming van de beoogde nieuwe Uitvoeringsorganisatie, samen met de ambtelijke verantwoordelijken. Als leider van dit project weet u effectief mensen (in teams) te organiseren en te zorgen voor de juiste focus op de opdracht(en). U stuurt deze teams op een motiverende wijze aan, en u bent de (ver)bindende factor voor alle belanghebbenden bij het project. U hebt oog voor de belangen van de diverse betrokkenen maar als
kwartiermaker stelt u zich onafhankelijk op. Tegelijkertijd bent u aanspreekbaar en benaderbaar voor alle betrokkenen. U ontvangt hierbij hiërarchisch leiding van de (voorzitter van de) ambtelijke stuurgroep. Tenslotte bent u in staat te denken vanuit de belangen van de klant die door de nieuwe organisatie gaat worden bediend.

Dit vragen wij

• U hebt kennis van een of meer deelterreinen die centraal staan in dit project, specifiek de uitvoering van de Participatiewet;
• U bent communicatief vaardig, en weet mensen te overtuigen;
• U hebt ervaring als kwartiermaker en/of ervaring in het begeleiden van fusie trajecten;
• U heeft natuurlijk gezag, en bent in staat om cultuurverschillen te overbruggen;
• U hebt bij voorkeur ook bestuurlijke ervaring;
• U neemt graag het initiatief, ziet snel verbanden en u bent oplossingsgericht. U hebt lef, bent vindingrijk en creatief, staat stevig in uw schoenen en weet maximaal resultaat te behalen;
• U kunt omgaan met veranderingen en die zodanig aanjagen, stimuleren en ondersteunen vanuit een centrale plek in de organisatie;
• U hebt een WO/HBO+ werk- en denkniveau en u beschikt bij voorkeur over expertise op het gebied van organisatieontwikkeling ;
• U hebt aantoonbaar ervaring in het inzetten van kwaliteiten van mensen en verschillende belangen samen te brengen;
• U kunt in ingewikkelde en complexe krachtenvelden opereren, en bent in staat om daarin tot resultaten te komen;

Aan de raad, de raadscommissies en het college
van de gemeente XXXX

Betreft: **Uitnodiging en programma Webinar d.d. XX april/mei 2021**
'Uitkomsten doorontwikkeling Participatiewet'

Datum: 14 april 2021

Geachte leden van de raad(scommissies)/ het college,

Namens de wethouders sociaal domein nodigen wij u van harte uit voor het webinar over de uitkomsten van het proces Doorontwikkeling Participatiewet.
In overleg met de griffie en het bestuurssecretariaat is in uw agenda **XXX** hiervoor gereserveerd. Met deze brief nodigen wij u graag uit voor deze bijeenkomst en informeren wij u over het programma van de avond.

Wat kunt u verwachten?
Nadat in de zomer van 2019 de resultaten van het onderzoek van Westrom waren opgeleverd, zijn bestuurders, beleidsadviseurs en uitvoeringsorganisaties van Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond aan de slag gegaan met het project doorontwikkeling Participatiewet. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke programma-aanpak die tijdens het webinar wordt gepresenteerd. De programma-aanpak krijgt vorm in een nieuwe entiteit waarbij Maasgouw, Roerdalen en Roermond opteren voor aandeelhouderschap en Echt-Susteren en Leudal voor een inkooprelatie.

We splitsen de avond dan ook op in twee delen:

19.00 u – 20.15 u **Presentatie van de gezamenlijke programma-aanpak**
Dit deel van het webinar is voor alle leden van de raad(scommissies) van Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond

20.00 u – 20.10 u Pauze

20.10 u – 21.15 u **Presentatie van de structuur van de nieuwe Entiteit**
Dit deel van het webinar is voor de leden van de raad(scommissies) van Maasgouw, Roerdalen en Roermond

Wij zien ernaar uit u op XXX te mogen begroeten!

Met vriendelijke groet,

gemeente roerdalen

Adviesraad Wmo en Participatiewet Gemeente Roerdalen
t.a.v. de heer J.W. Haenen

Adviesraad Wmo en Pw
t.a.v. de heer Frank Beenen
Armstrongerf 11
6074 EP Melick

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z21-022357	Advies 20210419	W. Top

onderwerp	datum	telefoon
Reactie advies doorontwikkeling participatiewet	1 juni 2021	0475-538 888

Beste leden van de Adviesraad Wmo en Pw,
Beste heer Haenen, beste heer Beenen,

U heeft ons op 19 april 2021 uw ongevraagde advies over de doorontwikkeling Participatiewet toegestuurd. In verband met aanvullende stukken die op 3 juni a.s. in de gemeenteraad worden besproken heeft u op 28 mei jl. aanvullende vragen gesteld. Wij willen u bedanken voor uw opbouwende bijdrage. In deze brief informeren wij u over wat wij met uw adviezen gaan doen en beantwoorden wij uw aanvullende vragen.

Besproken in Adviesraad en Beeldvormende Bijeenkomst
Op 10 maart jl. hebben wij met u in de Adviesraad gesproken over de Participatiewet. We hebben gesproken over de aanleiding en de doelen van de doorontwikkeling.
Op 24 maart jl. is dit ook in een Beeldvormende Bijeenkomst besproken. De opmerkingen en adviezen die in deze bijeenkomst zijn genoemd, zien wij terug in uw advies.

Uw adviezen
U adviseert om:
- belanghebbenden te raadplegen;
- kwetsbare doelgroepen -zoals Statushouders, Niet Uitkerings Gerechtigden (NUG-gers) en eventuele andere nieuwe groepen- te definiëren;
- het uitgangspunt dat participeren belangrijker is dan het vinden van een betaalde baan aan te houden;

- expliciet aandacht te geven aan de aspecten die Roerdalen betreffen;
- een duidelijke planning te maken;
- het belang van kwaliteit van de dienstverlening te onderstrepen.

Bedrijfsplan
Op 3 juni a.s. staat het raadsvoorstel "Doorontwikkeling Participatiewet" op de agenda voor behandeling in de raad. Dan besluit de raad over de kaders van het bedrijfsplan voor de nieuw op te richten organisatie. In deze kaders zijn uw adviezen meegenomen.
In het te ontwikkelen bedrijfsplan worden de kaders duidelijker uitgewerkt. Ook zullen de genoemde adviezen terugkomen. Natuurlijk zullen wij daarbij aandacht geven aan zaken die in Roerdalen spelen.
De Adviesraad zal tijdens de uitwerking van het bedrijfsplan worden geraadpleegd.

Belanghebbenden en doelgroepen
U vindt het bevragen van belanghebbenden belangrijk. Dat vinden wij ook. Er wordt voor deze groep een aparte bijeenkomst georganiseerd, waarin wordt uitgelegd wat deze ontwikkeling betekent. Wij plannen dit in september/oktober a.s.. Dan is het bedrijfsplan verder uitgewerkt, en kunnen vragen concreter worden beantwoord.
In het bedrijfsplan werken we verder uit wat we onder kwetsbare doelgroepen verstaan. Ook onderzoeken we hoe NUG-gers, statushouders en mogelijke andere nieuwe groepen gebruik kunnen maken van de dienstverlening.

Positieve Gezondheid
In Roerdalen werken wij met de aanpak Positieve Gezondheid. Eén van de belangrijkste punten in deze aanpak is dat meedoen met de samenleving belangrijk is. Juist voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is dit meedoen belangrijker dan een betaalde baan.

Extra vragen
U heeft op 28 mei jl. per brief extra vragen gesteld. Hieronder beantwoorden wij deze vragen.

Vraag 1:
Dia nr. 8 De maatschappelijke opgave (iv).
U benoemt verbeteringspunten op het gebied van effectiviteit en kwaliteit van de dienstverlening. In het voorstel worden de huidige diensten c.q. functionarissen veelal samengevoegd in de N.E.i.o. Welke verbeteringen zijn in het voorstel verwerkt?

Antwoord:
De verbeterpunten die in dia 8 worden genoemd zijn de uitgangspunten voor de werkwijze van de nieuwe organisatie. Deze punten worden verwerkt in het bedrijfsplan dat de komende maanden wordt ontwikkeld.

Vraag 2:
Dia nr. 17 De ambitie voor de komende jaren (iii) We zien dat de prognose slechts een eenvoudige trend naar een vervierfoudiging is van de huidige aantallen. Waar het o.i. om gaat is dat de vraag naar gepast werk binnen de gemeentes met passend aanbod gevolgd kan worden. Kunt u de prognose voor Roerdalen nader toelichten?

Antwoord:
De prognose van de aantallen is gebaseerd op de volgende zaken:

- Het aantal personen dat jaarlijks instroomt en behoefte heeft aan een dergelijke dienstverlening.
- De omvang van de bijstandspopulatie (in het bijzonder de lagere treden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt).
- Per gemeente is een inschatting gemaakt van het aandeel van de bijstandspopulatie dat na intensievere ontwikkeling en met de passende begeleiding naar werk toe kan worden bemiddeld.
- Sommige andere gemeenten realiseren grotere aantallen. Er is dus misschien meer mogelijk dan in deze prognose staat.
- De huidige uitvoering geeft de nodige verbeterpunten zodat ook vanuit dat perspectief een grotere realisatie verwacht mag worden.

Wij zijn het met u eens dat een passend aanbod moet volgen. Daar is het de doorontwikkeling om te doen.

Vraag 3
Dia nr. 22 5. De gewenste regionale infrastructuur (ii) en Dia nr. 26 7. Wat worden de taken van de N.E.i.o.? (i) We denken dat tussen de taakverdeling van de gemeente en de N.E.i.o een doublure ontstaat in het Plan van Aanpak en de diagnose voor een passende route naar werk. Kunt u aangeven hoe de uiteindelijke beslissing over het Plan van aanpak genomen wordt als er verschillen van opvatting zijn tussen de betrokken functionarissen? Is er een regisseur die de uiteindelijke beslissing neemt?

Antwoord:
Voor de uitwerking van het bedrijfsplan wordt een kwartiermaker aangesteld. Zijn opdracht is in de bijlagen opgenomen. De stuurgroep is opdrachtgever en bestaat uit de verantwoordelijke bestuurders van Maasgouw, Echt-Susteren Roerdalen. Het proces wordt ambtelijk ondersteund op inhoudelijk, juridisch en financieel gebied. Deze ambtelijke ondersteuning komt vanuit de drie gemeenten. U ontvangt het bedrijfsplan tijdig ter advisering. Het college en de raad besluiten uiteindelijk over het definitieve bedrijfsplan en de organisatievorm.

Vraag 4:
Dia nr. 28 8. De migratie De overgang van Westrom naar N.E.i.o kan met name voor de doelgroep veel onrust brengen. Goede communicatie, voor zowel de direct betrokkenen alsook voor alle inwoners van de Gemeente Roerdalen, is een belangrijke voorwaarde om onrust te voorkomen. Hoe is dit in uw voorstel opgenomen?

Antwoord:
Op dit moment schatten wij in dat deze ontwikkeling voor de huidige werknemers binnen Westrom nauwelijks merkbaar is. De doorontwikkeling Participatiewet en de nieuwe entiteit richt zich vooral op de mensen, die nu een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben en thuis zitten. Zoals eerder aangegeven zal een bijeenkomst worden gepland voor betrokkenen. Ook mensen die nu in dienst van de Westrom zijn worden uitgenodigd. Deze bijeenkomst vindt plaats als het bedrijfsplan concreter is en de mogelijke consequenties helder zijn. Wij zullen u ook actief betrekken bij de ontwikkelingen.

Hoe verder?
Het raadsvoorstel staat op de agenda voor de raadsvergadering van 3 juni a.s. De planning is dat de uitwerking van het bedrijfsplan in het najaar 2021 klaar is. Deze wordt, zoals gewoonlijk, ook in de Adviesraad Wmo en Pw besproken.
Eind november 2021 staat het raadsvoorstel "doorontwikkeling Participatiewet" met het definitieve bedrijfsplan op de agenda van de gemeenteraad.

Tot slot
U wordt op de hoogte gehouden van verdere ontwikkelingen. Mocht u eerder vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Wim Top, beleidsmedewerker Maatschappelijke Ontwikkeling. U kunt hem bereiken via (0475) 538 890.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Adviesraad Roerdalen
Wmo en Participatiewet

Aan :
Burgemeester en Wethouders van Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

Inlichtingen: Frank Beenen
telefoon: 0683433028
e-mail: adviesraadwmoenparticipatiewet@gmail.com
datum: 19-04-2021
brief: advies 20210419
www.adviesraadwmoenpwroerdalen.nl

Betreft: ongevraagd advies Doorontwikkeling Participatiewet

Geacht College,

Naar aanleiding van de presentatie van uw beleidsmedewerker Loubna Azhimi tijdens onze vergadering van 10 maart jl. en de beeldvormende bijeenkomst van 24 maart jl. over de doorontwikkeling Participatiewet schrijven wij dit ongevraagde advies.
Wij complimenteren u voor het proactief betrekken van de Adviesraad en de Gemeenschap bij dit onderwerp.
Hieronder treft u bij onze advies gerangschikt naar onderwerp aan.

1) Raadplegen van belanghebbenden.
   - Continueer het raadplegen in een zo vroeg mogelijk stadium van zowel de Adviesraad als de gemeenschap en neem hun adviezen en bevindingen mee in de besluitvorming,
   - Als aanvulling adviseren wij u om ook huidige inwoners die vallen onder de PW te raadplegen en ook hun bevindingen mee te nemen in de besluitvorming.

2) Definiëren van de kwetsbare doelgroep.
   - Denk hierbij aan statushouders en aan NUG-ers,
   - De definitie dient ruimte te bieden voor het toevoegen van nieuwe groepen en/of individuen.

3) Participeren is belangrijker dan het vinden van een betaalde baan.
   Maak in overleg met de cliënt en eventuele vertegenwoordiger een inventarisatie van de mogelijkheden. Bepaal wat het doel is: een betaalde baan of deelnemen aan het maatschappelijke proces.

4) Geef expliciete aandacht aan de aspecten die Roerdalen betreffen:
   - Maak een goede inschatting van het aantal cliënten en inventariseer de bedrijven die willen en kunnen meewerken en de mogelijkheden per bedrijf,
   - Stel een verantwoordelijke voor de uitvoeringsaspecten van Roerdalen aan,
   - Maak bijbehorende business cases met expliciet de impact voor Roerdalen.

5) Maak een duidelijke planning.
   Breng het tijdspad duidelijk in kaart en geef hierbij de risico's voor de haalbaarheid aan.

6) Kwaliteit.

In de nog te bepalen nieuwe opzet van de uitvoering dient KWALITEIT met hoofdletters geschreven te worden. U kunt hierbij denken aan:

- Het opstellen van procesbeschrijvingen,
- Het vaststellen van succesfactoren (KSF's) zoals: kwaliteit en snelheid van uitvoering, klanttevredenheid, leverancierstevredenheid,
- Het op basis van deze succesfactoren realiseren van een eenvoudige, snel beschikbare en actuele rapportage met duidelijke prestatie indicatoren (KPI's).

Uw reactie zien we met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Adviesraad Wmo en Participatiewet Roerdalen,

De voorzitter,

J.W.Haenen

Adviesraad Roerdalen
Wmo en Participatiewet

Aan :
Burgemeester en Wethouders van Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

Inlichtingen: Frank Beenen
telefoon: 0683433028
e-mail: adviesraadwmoenparticipatiewet@gmail.com
datum: 28-05-2021
brief: advies 20210419 aanvulling dd 28052021
www.adviesraadwmoenpwroerdalen.nl

Betreft: Aanvulling: ongevraagd advies Doorontwikkeling Participatiewet

Geacht College,

Naar aanleiding van onze reactie van 19 mei jl. om advies te kunnen uitbrengen m.b.t het Raadsbesluit Doorontwikkeling Participatiewet zoals dat voor 3 juni as. op de agenda staat van de Raadsvergadering, doen wij u hierbij ons advies toekomen

Het advies is gebaseerd op Bijlage 1 Doorontwikkeling Participatiewet in een regionale samenwerking.pptx.
De presentatie riep bij ons vragen op die we bij dezen aan u voorleggen.

1) Dia nr. 8 De maatschappelijke opgave (iv)
U benoemt verbeteringspunten op het gebied van effectiviteit en kwaliteit van de dienstverlening. In het voorstel worden de huidige diensten c.q. functionarissen veelal samengevoegd in de N.E.i.o. Welke verbeteringen zijn in het voorstel verwerkt?

2) Dia nr. 17 De ambitie voor de komende jaren (iii)
We zien dat de prognose slechts een eenvoudige trend naar een verviervoudiging is van de huidige aantallen. Waar het o.i. om gaat is dat de vraag naar gepast werk binnen de gemeentes met passend aanbod gevolgd kan worden. Kunt u de prognose voor Roerdalen nader toelichten?

3) Dia nr. 22 5. De gewenste regionale infrastructuur (ii) en
Dia nr. 26 7. Wat worden de taken van de N.E.i.o.? (i)
We denken dat tussen de taakverdeling van de gemeente en de N.E.i.o een doublure ontstaat in het Plan van Aanpak en de diagnose voor een passende route naar werk. Kunt u aangeven hoe de uiteindelijke beslissing over het Plan van aanpak genomen wordt als er verschillen van opvatting zijn tussen de betrokken functionarissen? Is er een regisseur die de uiteindelijke beslissing neemt?

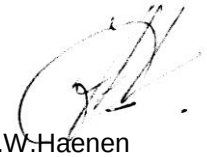
4) Dia nr. 28 8. De migratie
De overgang van Westrom naar N.E.i.o kan met name voor de doelgroep veel onrust brengen. Goede communicatie, voor zowel de direct betrokkenen alsook voor alle inwoners van de Gemeente Roerdalen, is een belangrijke voorwaarde om onrust te voorkomen. Hoe is dit in uw voorstel opgenomen?

Uw reactie zien we met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Adviesraad Wmo en Participatiewet Roerdalen,

De voorzitter,

J.W.Haenen

Ingetrokken 3/6

DEMOCRATEN ROERDALEN

Motie

Raadsvergadering	:	3 juni 2021
Agendapunt	:	16
Registratienummer	:	2021M05
Onderwerp	:	Motie vreemd aan de orde van de dag; Buisleidingen Chemelot door natuurgebied

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op 3 juni 2021.

Overwegende dat:

- de overheid voornemens is een buizenstelsel aan te leggen van de Rotterdamse haven naar Chemelot;
- de route van het buizenstelsel volgens planning ook over Roerdalens grondgebied is gesitueerd;
- het Venlo-tracé richting Chemelot een grondwaterbeschermingsgebied bij Susteren en negen kilometer aan natuurgebieden doorkruist, waarvan drie kilometer beschermde Natura 2000-gebieden: Swalmdal, Meinweg en Roerdal;
- de route loopt via Swalmen – Boukoul – Asenray – Herkenbosch – Paarlo – 't Reutje;
- bij Herkenbosch de route vlak langs de bebouwde kom loopt;
- de vier buizen aanvoer bevatten van LPG, Propeen, Koolstofdioxide naar een plek onder de Noordzee en pijp 4 aanvoer van Waterstof, hetgeen allemaal gevaarlijke stoffen zijn;
- in het kader van zonne- & windenergie de natuurgebieden uitsluitingsgebieden zijn, maar dat dit voor de aanleg van buisleidingen blijkbaar niet geldt;
- als we daarnaast bedenken dat Roerdalen op de Peelrandbreuklijn ligt, moeten we stellen dat het te gevaarlijk is om dergelijke buisleidingen op deze route aan te leggen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. uit te zoeken of er mogelijkheden zijn om de buisleidingen niet door Roerdalens grondgebied te laten lopen;
2. voor zover die mogelijkheden er zijn zich met woord en daad bij de Provincie Limburg sterk te maken en zodoende te bewerkstelligen dat de buisleidingen vooral niet over een breuklijn en door beschermd Natura-2000 gebieden worden aangelegd;
3. een brief te schrijven aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Cora van Nieuwenhuizen, die dit project steunt en haar te bewegen in deze een andere, meer weloverwogen, afweging te maken;

Verzoekt de griffier deze motie door de sturen naar de gemeente Roermond.

en gaat over tot de orde van de dag.

Democraten Roerdalen,

G. van Elmpt